KERTOMUS

HELSINGIN KAUPUNGIN KUNNALLISHALLINNOSTA

60

1947

JÄLKIMMÄINEN OSA

HELSINGIN KAUPUNGIN TILASTOTOIMISTON JULKAISEMA

HELSINKI 1952

Helsinki 1952. Työväen kirjapaino.

SISÄLLYSLUETTELO

Sivu

3. Palkkalautakunta 1

4. Kiinteistölautakunta

1. Kiinteistötoimiston päällikön ja kansliaosaston toimialaan kuuluvat asiat 29
2. Kiinteistötoimiston tonttiosaston toimialaan kuuluvat asiat 33
3. Kiinteistötoimiston maatalousosaston toimialaan kuuluvat asiat 55
4. Kiinteistötoimiston metsätalousosaston toimialaan kuuluvat asiat 56
5. Kiinteistötoimiston asemakaavaosaston toimialaan kuuluvat asiat 58
6. Kiinteistötoimiston maanmittaus- ja kartastotöiden osaston toimialaan kuuluvat asiat ... 60
7. Kiinteistötoimiston talo-osaston toimialaan kuuluvat asiat 61
8. Erinäisten kiinteistölautakunnan alaisten viranhaltijain toimintakertomukset..... 69

5. Painatus- ja hankintatoimisto 73
6. Rahatoimiston sotilasavustusosasto 76
7. Tilastotoimisto 80
8. Kaupunginarkisto 89
9. Verotusvalmistelu 93
10. Leski- ja orpoeläkekassa 99
11. Ulosottolaitos 103
12. Rakennustarkastuskonttori 107
13. Julkisivupiirustusten tarkastajat 108
14. Holhouslautakunta 109
15. Huoneenvuokralautakunnat 110
16. Palotoimi 114
17. Huoltotoimi 121
18. Lastensuojelu 163
19. Oikeusaputoimisto 193
20. Työnvälitystoimisto 197
21. Urheilu- ja retkeilylautakunta 217
22. Kansanhuolto 226
23. Väestönsuojelu 237
24. Asutuslautakunta 239
25. Raittiusvalistuslautakunta 240
26. Ammattioppilaslautakunta 248
27. Kotitalouslautakunta 249
28. Kaupunginkirjasto 251
29. Kaupunginmuseo 262
30. Musiikkilautakunta 264
31. Yleiset työt 268
32. Liikennelaitos 294
33. Satamahallinto 310
34. Teurastamo 334
35. Elintarvikekeskus 357
Hakemisto 362

3. Palkkalautakunta

Kaupunginvaltuuston päätettyä perustaa palkkalautakunnan asiantuntijaelimenä valmistelemaan kaupungin viranhaltijain ja työntekijäin palkkausta ja palvelusehtoja koskevia kysymyksiä ja ratkaisemaan erinäisiä tähän toimialaan lukeutuvia asioita sekä vahvistettua lautakunnan johtosäännön marraskuun 13 p:nä 1946 palkkalautakunta aloitti työnsä välittömästi helmikuun 13 p:n 1947 jälkeen, jolloin valtioneuvoston joulukuun 20 p:nä 1946 tekemä päätös tarpeellisista muutoksista kaupunginhallituksen johtosääntöön oli saapunut kaupunginhallitukselle.

Lautakunnan kokoonpano. Palkkalautakuntaan kuuluivat v. 1947 seuraavat kaupunginvaltuuston valitsemat jäsenet: toimitsija S. G. Friberg, teknillinen johtaja R. Granqvist, filosofiantohtori K. Huhtala, liittosihteeri V. Laakso, kirjanpitäjä L. A. Ripatti, pankinjohtaja V. Sipi, toimitsija U. Systä, osastopäällikkö T. Virkkunen ja notariaattiosaston päällikkö C. A. Öhman, joista jäsen Granqvist puheenjohtajana. Lautakunta valitsi [1]) varapuheenjohtajakseen jäsen V. Laakson.

Lautakunnan kokoukset. Lautakunta päätti [2]) hyväksyä suunnitelman, jonka mukaan sen kokoukset pidetään joka tiistai klo 14.30. Pyhäpäivän sattuessa tai jos kokouksenpito määräaikana muusta syystä estyi, oli siitä samoin kuin mahdollisen ylimääräisen kokouksen pitämisestä erikseen ilmoitettava. Säännöllisten kokousten esityslistat oli jaettava kokousta edeltävänä lauantaina. Kolmen kesäkuukauden aikana päätettiin [3]) pitää kokouksia, mikäli työ sen salli, vain joka toinen tiistai. Kokoukset pidettiin kaupungintalossa, teknillisen johtajan virkahuoneessa.

Palkkalautakunnalla oli kertomusvuonna 41 kokousta. Pöytäkirjain yhteenlaskettu pykäläluku oli 1 741 ja lähetettyjen kirjeiden lukumäärä 557.

Pöytäkirjain tarkistus. Pöytäkirjain tarkistajiksi yhdessä puheenjohtajan kanssa lautakunta päätti [4]) valita kirjanpitäjä L. A. Ripatin ja hänen varamiehekseen varatuomari T. Virkkusen. Samalla päätettiin, että tarkistus säännöllisesti toimitetaan toisena päivänä kokouspäivän jälkeen.

Palkkalautakunnan toimiston viranhaltijat. Lautakunta päätti esittää kaupunginhallitukselle, että hallituksen kansliasihteerille J. Ståhlbergille myönnettäisiin kolmeksi kuukaudeksi virkavapautta helmikuun 16 p:stä lukien [5]) ja toukokuun 16 p:stä edelleen kolmeksi kuukaudeksi [6]) palkkalautakunnan toimiston toimistopäällikön viran hoitamista varten. Niinikään lautakunta esitti, että kaupunginkanslian toimistoapulaisille T. Ojoselle ja M. Ivalolle myönnettäisiin virkavapautta helmikuun 16 p:stä toistaiseksi ja enintään maaliskuun 31 p:ään, edellinen palkkalautakunnan toimiston kirjaajan ja jälkimmäinen toimistoapulaisen viran väliaikaista hoitamista varten. Sittemmin merkittiin tiedoksi, että edellä mainittuihin esityksiin oli suostuttu [7]). Neiti Ojoselle myönnettiin [8]) 34 ja neiti Ivalolle 35 palkkaluokan mukaiset pohjapalkat ynnä heidän omiin virkoihinsa kuuluvat ikäkorotukset.

Merkittiin [9]) tiedoksi, että rouva M. Mustikainen oli otettu tilapäiseksi konekirjoittajaksi lautakunnan toimistoon 38 palkkaluokan mukaisin palkkaeduin, joka meno oli

---

[1]) Palkkalk. 18 p. helmik. 4 §. — [2]) S:n 18 p. helmik. 6 §. — [3]) S:n 3 p. kesäk. 697 §. — [4]) S:n 18 p. helmik. 5 §. — [5]) S:n 18 p. helmik. 7 §. — [6]) S:n 26 p. huhtik. 427 §. — [7]) Khs 20 p. helmik. 513 §. — [8]) Palkkalk. 11 p. maalisk. 85 §. — [9]) S:n 26 p. huhtik. 427 §.

huomattava lautakunnan tilillä Tilapäistä työvoimaa. Samalla vapautettiin toimiston tilapäinen apulainen rouva M. O. Merikangas toimestaan toukokuun 8 p:stä lukien. Kaupunginhallituksen apulaiskaupunginsihteeri G. Brotherus määrättiin[1]) maaliskuun 24 p:stä alkaen toistaiseksi huolehtimaan virka-ajan ulkopuolella lautakunnan pöytäkirjojen ja kirjeiden laatimisesta ja ylimääräiseksi notaariksi määrättiin[2]) rakennustoimiston osastokamreeri A. W. Helén kolmen kuukauden ajaksi helmikuun 16 p:stä alkaen[3]). Tilapäiseksi notaariksi määrättiin[4]) sittemmin varatuomari K. O. Kaattari toukokuun 1 p:stä lukien 17 palkkaluokan mukaisin palkkaeduin, jolloin maisteri Brotherus vapautettiin yllä mainitusta tehtävästään. Kaupunginkanslian toimistoapulainen I. Hukkataival päätettiin[1]) palkata laskua vastaan laatimaan esitykset luontoisetukorvauksista. Toimistopäällikkö oikeutettiin[1]) palkkaamaan enintään 40 palkkaluokan mukaisin palkoin konekirjoittaja lautakunnan toimistoon.

Päätettiin[5]) julistaa lautakunnan toimistopäällikön virka haettavaksi sekä esittää kaupunginhallitukselle, että lautakunnan toimistoon v:n 1948 alusta perustettaisiin 17 palkkaluokkaan kuuluva sihteerin virka ja 38 palkkaluokan toimistoapulaisen virka.

Vuoden varrella haettaviksi julistettuihin palkkalautakunnan toimiston virkoihin nimitettiin seuraavat henkilöt: toimistopäällikön virkaan[6]) kansliasihteeri J. Ståhlberg syyskuun 1 p:stä lukien, sihteerin virkaan[7]) varatuomari K. O. Kaattari tammikuun 1 p:stä 1948 lukien, kirjaajan virkaan neiti T. Ojonen ja toimistoapulaisen virkaan neiti M. Ivalo, kummatkin huhtikuun 1 p:stä lukien[8]) ja toimistoapulaisen virkaan rouva M. Mustikainen tammikuun 1 p:stä 1948 lukien[9]). Toimiston vahtimestariksi määrättiin[10]) kaupunginkanslian vahtimestari V. Havu ja siivoojaksi siivooja K. Niinimäki. Lautakunnan anomuksesta kaupunginhallitus oikeutti[11]) sen merkitsemään v:n 1948 talousarvioehdotukseen tilapäisen työvoiman tilille määrärahat enintään 22 palkkaluokan mukaan palkattavaa notaria, enintään 40 palkkaluokan mukaan palkattavaa toimistoapulaista ja enintään 52 palkkaluokan mukaan palkattavaa lähettiä varten samalla esittäen, että toimistoapulainen saataisiin palkata jo kertomusvuonna. Tilapäiseksi toimistoapulaiseksi määrättiin[12]) sitten huoltoviraston toimistoapulainen T. von Plato, jonka palkanmaksu järjestettiin siten, että huoltovirasto edelleen maksoi hänen säännöllisen palkkansa 40 palkkaluokan mukaan, jonka palkkalautakunta sitten korvasi huoltovirastolle.

Palkkiot eläkkeiden uudelleen laskemisesta ja tarkistustyöstä. Palkkalautakunta päätti tililtään Tilapäistä työvoimaa myöntää 72 000 mk kaupungin myöntämien eläkkeiden uudelleen laskemisesta[13]) ynnä lisäksi 20 000 mk eläkemäärien tarkistamisesta[14]).

Ylityökorvaukset. Lautakunnan tililtä Tilapäistä työvoimaa päätettiin myöntää[15]) ylityökorvauksia 19 426 mk.

Vierailumatka. Virkaatoimittavan toimistopäällikön J. Ståhlbergin kaupunginhallituksen määräyksestä helmikuun 27 p:n ja maaliskuun 7 p:n välisenä aikana Osloon tekemä vierailumatka katsottiin virkamatkaksi eikä asia lautakunnan puolelta näin ollen antanut palkankaan suhteen aihetta toimenpiteisiin[16]).

Kesäloma-ajat. Lautakunta päätti[17]) hyväksyä toimistonsa henkilökunnan kesälomaajat.

V:n 1948 talousarvio. Lautakunta päätti[18]) lähettää talousarvioehdotuksensa kaupunginhallitukselle.

Määrärahojen ylittäminen. Lautakunnan esityksestä[19]) kaupunginhallitus oikeutti sen ylittämään v:n 1947 erinäisten hallintomenojen momentteja Sairaslomasijaiset 1 500 000 mk:lla ja Hautausapu 150 000 mk:lla sekä lautakunnan määrärahaa Tilapäistä työvoimaa toimistoapulaisen palkkaamiseksi tarvittavalla määrällä.

Käteiskassa. Lautakunnan anomuksesta[20]) kaupunginhallitus oikeutti[21]) sen toimis-

---

[1]) Palkkalk. 24 p. maalisk. 185 §. — [2]) S:n 18 p. helmik. 7 §. — [3]) S:n 11 p. maalisk. 85 §. — [4]) S:n 26 p. huhtik. 427 §. — [5]) S:n 17 p. kesäk. 731 §. — [6]) Khs 28 p. elok. 1 988 §. — [7]) Palkkalk. 25 p. marrask. 1 582 §. — [8]) S:n 24 p. maalisk. 184 §. — [9]) S:n 25 p. marrask. 1 582 §. — [10]) S:n 24 p. maalisk. 185 § ja 26 p. huhtik. 427 §. — [11]) S:n 26 p. elok. 1 086 §. [12]) S:n 14 p. lokak. 1 362 §. — [13]) S:n 27 p. toukok. 627 §. — [14]) S:n 1 p. heinäk. 780 §. [15]) S:n 15 p. huhtik. 349 §, 13 p. toukok. 551 §, 3 p. kesäk. 685 §, 17 p. kesäk. 709 §, 15 p. heinäk. 852 § ja 11 p. marrask. 1 479 §. — [16]) S:n 25 p. helmik. 27 §. — [17]) S:n 13 p. toukok. 571 §. — [18]) S:n 26 p. elok. 1 087 §. — [19]) S:n 29 p. heinäk. 947 § ja 26 p. elok. 1 036 §. — [20]) S:n 26 p. elok. 1 047 §. — [21]) Khs 4 p. syysk. 2 028 § ja palkkalk. 16 p. syysk. 1 169 §.

ton pitämään 1 000 mk:n suuruisen käteiskassan, jonka hoitajaksi määrättiin kirjaaja T. Ojonen [1]).

Lunastusmaksut. Kirjaaja T. Ojonen päätettiin [2]) määrätä kantamaan lunnastusmaksut toimistosta annettavista asiakirjoista.

Huoneisto. Palkkalautakunnan toimiston työhuoneiksi oli osoitettu kaksi huonetta kaupungintalon läntisestä siipirakennuksesta. Lautakunta päätti [3]) saattaa kaupunginhallituksen tietoon varsinkin palovaaran kannalta epäilyksensä tämän huoneiston sopivuudesta arkistonsa säilyttämiseen sekä pyytää toimenpidettä turvallisemman huoneiston varaamiseksi toimistolle.

Merkittiin [4]) tiedoksi kiinteistölautakunnan päätös 17 010 mk:n suuruisen määrärahan myöntämisestä palkkalautakunnan toimiston tilitysvuokran maksamiseksi helmikuun 16 p:n ja joulukuun 31 p:n väliseltä ajalta.

Arkiston hoito. Palkkalautakunnan toimiston arkistonhoitajaksi määrättiin [5]) toimiston kirjaaja.

Kaupungin viranhaltijain yleinen palkkajärjestely. Lautakunta päätti [6]) saattaa kaikkien lauta- ja johtokuntien tietoon, että yleisestä palkkajärjestelystä aiheutuva automaattinen palkkaluokan korotus [7]) koskee myös tilapäistä työvoimaa ja viransijaisia

Lapsilisät. Palkkalautakunta päätti [8]) kehoittaa kaikkia lauta- ja johtokuntia ryhtymään kiireellisiin toimenpiteisiin valtioneuvoston päätöksessä marraskuun 8 p:ltä mainittujen lapsilisien suorittamiseksi työntekijöille sekä kaupunginhallitukselle lausuntonaan esittää ei ainoastaan, että kaupunginvaltuustolle tehtäisiin esitys lapsilisien väliaikaisesta suorittamisesta myös viranhaltijoille lokakuun 1 p:stä alkaen noudattamalla samaa menettelyä kuin työntekijöihinkin nähden, vaan myöskin, että virkasääntökomiteaa kehoitettaisiin ottamaan harkittavakseen kysymys lapsilisää koskevan määräyksen sisällyttämisestä virkasääntöön [7]).

Edelleen lautakunta päätti [9]) esittää kaupunginhallitukselle, että niissä tapauksissa, jolloin palkan osittainen tai kokonaispidätys tulee kysymykseen, lapsilisät rinnastettaisiin ikäkorotuksiin sekä että kaupunginhallituksen syyskuun 4 p:nä kansakoulunopettajain kasvatusavusta tekemää päätöstä [10]) muutettaisiin tämän mukaisesti.

Kansakoulunopettajain palkankorotukset. Merkittiin [11]) tiedoksi, että neuvotteluissa Helsingin kansakoulunopettajain yhdistyksen edustajain kanssa oli kansakoulunopettajain tuntipalkkojen korottamiskysymyksen suhteen tultu yksimielisyyteen siitä, että kun kansakoulunopettajain palkkaus valtion lainsäädäntöön tulevien muutosten johdosta yleisesti muuttuu, mikä ilmeisesti vaikuttaa myös tuntipalkkojen määrään, kysymys olisi palautettava kansakoulujen johtokunnille uudelleen valmisteltavaksi. Mikäli koski vuosisijaisina toimivien kansakoulunopettajain oikeutta ikäkorotuksiin, oli neuvotteluissa päästy yksimielisyyteen siitä, että nämä opettajat, vaikka olivatkin muodollisesti viransijaisia, asiallisesti kuitenkin oli katsottava tilapäistyövoimaan kuuluviksi ja oikeutetuiksi saamaan harkinnan mukaan ikäkorotuksia vastaavia palkankorotuksia samoin perustein kuin tilapäisen työvoiman tililtä palkatut viranhaltijat.

Lisäksi päätettiin kaupunginhallitukselle lähetettävässä kirjelmässä ilmoittaa neuvottelujen tuloksista sekä esittää, että kaupunginhallitus hyväksyisi [10]) neuvotteluissa omaksutun kannan vuosisijaisten rinnastamisesta tilapäiseen työvoimaan.

Työehtosopimus. Lautakunta valtuutti [12]) puheenjohtajansa lautakunnan puolesta käymään työehtosopimusta koskevia neuvotteluja Helsingin kunnantyöntekijäin keskustoimikunnan kanssa sekä oikeuttaa hänet käyttämään asiantuntijoina näissä neuvotteluissa eri laitosten ja osastojen johtohenkilöitä.

Sittemmin merkittiin [13]) tiedoksi, että Helsingin kunnantyöntekijäin keskustoimikunta oli sanonut irti kaupungin ja yhdistyksen välisen työehtosopimuksen päättyväksi toukokuun 1 p:nä sekä valinnut edustajansa asian johdosta käytäviä neuvotteluja varten.

Myöhemmin lautakunta hyväksyi [14]) puolestaan ehdotuksen uudeksi Helsingin kunnantyöntekijäin keskustoimikunnan kanssa tehtäväksi työehtosopimukseksi erinäisin muu-

---

[1]) Palkkalk. 7 p. lokak. 1 304 §. — [2]) S:n 11 p. marrask. 1 480 §. — [3]) S:n 14 p. lokak. 1 362 §. — [4]) S:n 18 p. maalisk. 94 §. — [5]) S:n 24 p. maalisk. 182 §. — [6]) S:n 29 p. huhtik. 437 §. — [7]) Ks. tämän kert. I osan s. 8. — [8]) Palkkalk. 25 p. marrask. 1 580 §. — [9]) S:n 30 p. jouluk. 1 740 §. — [10]) Ks. tämän kert. I osan s. 117. — [11]) Palkkalk. 26 p. huhtik. 428 §. — [12]) S:n 18 p. helmik. 8 §. — [13]) S:n 28 p. helmik. 54 §. — [14]) S:n 8 p. huhtik. 282 §.

toksin sekä päätti pyytää ehdotuksesta sosiaaliministeriön palkkaosaston lausuntoa lähetettäväksi suoraan kaupunginhallitukselle [1]).

Kaupunginvaltuuston sittemmin lopullisesti hyväksyttyä [2]) kyseisen työehtosopimuksen palkkalautakunta päätti [3]) oikeuttaa puheenjohtajansa palkkalautakunnan puolesta allekirjoittamaan niin hyvin mainitun sopimuksen kuin siihen liitettävää palkkahinnoitteluakin koskevan sopimuksen.

Rakennustoimiston apulaiskaturakennuspäällikölle Y. V. Virtaselle päätettiin [4]) osallistumisesta uuden palkkahinnoittelun laatimiseen myöntää 5 000 mk:n korvaus palkkalautakunnan määrärahasta Tilapäistä työvoimaa.

Kaupungin työntekijäin yleiset palkankorotukset. Valtioneuvoston toukokuun 31 p:nä antamalla päätöksellä [5]) työpalkkojen säännöstelystä annetun valtioneuvoston päätöksen muuttamisesta oli sanotun päätöksen 4 §:ään lisätty uusi 8 momentti, jonka mukaan vuorotyötä tehtäessä voitiin siihen osallistuville työntekijöille maksaa erityistä vuorotyölisää, jonka suuruus iltavuorossa sai olla enintään 10 % ja yövuorossa enintään 20 % asianomaisten työntekijäin 1 ja 4 momenttien mukaisista ohjepalkoista. Mikäli jollakin alalla tai jossakin työpaikassa vakiintuneen tavan mukaisesti kuitenkin voimassa olevien, 11 §:ssä mainitulla tavalla hyväksyttyjen sopimusten nojalla oli suurempaa vuorotyölisää maksettu, voitiin näin hinta- ja palkkaneuvoston suostumuksella edelleenkin tehdä.

Mainittu vuorotyölisä päätettiin [6]) ottaa kaupungin töissä käytäntöön palkkalautakunnan päätöstä seuraavan tiliviikon alusta eli siis kesäkuun 22 p:stä lukien.

Edellä mainitulla päätöksellään valtioneuvosto oli lisännyt työpalkkojen säännöstelystä annettuun valtioneuvoston päätökseen uuden 8 a §:n, jonka mukaan kaikille yksityisoikeudellisessa työsuhteessa oleville oli suoritettava toukokuun 16 p:stä lukien erityinen palkanlisä, joka oli 1. paikkakuntaluokassa 6: 50 mk, 2. paikkakuntaluokassa 6 mk, 3. paikkakuntaluokassa 5: 50 mk ja 4. paikkakuntaluokassa 5 mk tunnilta. Mainittua lisää ei kuitenkaan suoriteta niille, jotka 8 §:n 1 momentissa tarkoitetulla tai muulla perusteella olivat saaneet vastaavan tai sitä suuremman palkankorotuksen. Tällöin oli myös huomioonotettava, mitä 11 §:n 3 momentissa oli sanottu.

Sosiaaliministeriön päätöksen johdosta antamista ohjeista ilmeni, että palkanlisä oli saman suuruinen 18 vuotta täyttäneille miehille ja naisille sekä riippumatta siitä, mihin palkkaluokkaan he kuuluivat sekä että se oli yleensä annettava kaikille yksityisoikeudellisessa työsuhteessa oleville, työskentelivätpä he sitten tunti-, kuukausi- tai urakkapalkalla. Kuukausipalkalla työskenteleville oli suoritettava palkanlisä siten, että kuukauden työajaksi otettiin 200 työtuntia. Urakkatyötä tekeville oli lisä suoritettava saman suuruisena kuin tuntityöntekijöillekin urakkatyötä tekevien työtuntien perusteella. Urakkatariffeja ei korotuksen johdosta siis ollut muutettava. Palkanlisää ei kuitenkaan saanut suorittaa niille, jotka palkkasäännöstelypäätöksen 8 §:n 1 momentissa mainitulla tai muulla perusteella vuoden aikana jo olivat saaneet vastaavan tai sitä suuremman palkankorotuksen. 15—17 vuotiaille, oppilaille ja heihin verrattaville palkanlisä oli suoritettava samassa suhteessa alennettuna kuin heidän palkkansa oli kysymyksessä olevan ajan ja paikkakunnan ammattityöntekijäin tuntipalkasta. Työntekijälle, jonka työsuhde oli päättynyt ennen valtioneuvoston päätöksen voimaantuloa, ei palkanlisää saanut suorittaa. Milloin oli kysymyksessä palkkaetu, josta osa maksetaan luontoisetuna, oli korotus laskettava kokonaispalkkaan.

Palkkalautakunta oli edellä mainitun perusteella päättänyt, että puheenaoleva erillinen palkanlisä oli kaupungin töissä suoritettava toukokuun 16 p:stä lukien sosiaaliministeriön ohjekirjelmässä mainituin rajoituksin, joiden suhteen oli otettava huomioon, etteivät ne kaupungin palveluksessa olevat henkilöt, joihin virkasääntöä sovelletaan, olleet yksityisoikeudellisessa työsuhteessa kaupunkiin ja ettei heihin niinollen voitu soveltaa mainittua pykälää. Sellaisia työntekijäryhmiä, joiden palkkoja oli vuoden aikana edellämainitun 8 §:n 1 momentin nojalla korotettu, olivat esim. talonmiehet ja liikennetyöntekijät eikä korotuspäätöstä niinollen ollut heihin ainakaan toistaiseksi sovellettava. Sama koski myös muita, joiden palkkoja mahdollisesti oli vastaavasti kuluvan vuoden aikana nostettu. Ylitöistä oli kaupungin töissä toistaiseksi maksettava ainoastaan valtioneuvoston päätök-

[1]) Ks. tämänkert. I osan s. 119. — [2]) S:n s. 10. — [3]) Palkkalk. 11 p. jouluk. 1 644 §; ks. Kunnall. asetusk. s. 209. — [4]) S:n 16 p. jouluk. 1 676 §. — [5]) Ks. Kunnall. asetuskok. s. 72. — [6]) Palkkalk. 17 p. kesäk. 772 §.

sen mukainen tuntipalkkakorotus, koska kysymys siitä, onko ylityökorotuksia myöskin sovellettava näihin korotuksiin, ei vielä ollut tullut valtion viranomaisten taholta lopullisesti ratkaistuksi.

Kaupunginhallitus oli kesäkuun 19 p:nä päättänyt [1]), että edellä mainitun perusteella maksettavat palkankorotukset menneeltä ajalta oli suoritettava yhtenä summana, josta veronpidätys peritään samojen prosenttimäärien mukaan kuin erillisistä palkkioista. Sittemmin palkkalautakunta päätti [2]), että uuteen työehtosopimukseen [3]) liitetty palkkahinnoittelu oli asetettava pohjaksi niissä taannehtivissa palkanmaksuissa, jotka valtioneuvoston palkkasäännöstelystä antaman päätöksen mukaan oli suoritettava lokakuun 1 p:stä 1947 alkaen, sekä jatkuvissa palkanmaksuissa siihen saakka, kunnes valtion palkkaviranomaisten asiassa annettava ratkaisu ehkä antoi aihetta sen uudelleenkäsittelyyn; sekä että vartijain palkka oli määriteltävä siten, että heille maksettiin alimpana palkkana aputyöntekijäin palkka, jolloin kuitenkin sellaisessa tapauksessa, jossa vartija oli menettänyt huomattavammin työkykyään ja suorittaa yksinomaan vartioimistyötä, luottamusmiehen suostumuksella voitiin maksaa enintään 10 %:lla alennettua palkkaa.

Lautakunta päätti [4]) valtioneuvoston toukokuun 31 p:nä antaman päätöksen mukaisen vuorotyölisän ja erityisen palkanlisän maksamisesta ilmoittaa kaikille lauta- ja johtokunnille seuraavaa: sosiaaliministeriö on kesäkuun 2 p:nä tiedoittanut, että ministeriö oli hinta- ja palkkaneuvoston päätöksen mukaisesti päättänyt, ettei palkkasäännöstelypäätöksen 8 a §:n mukaista erityistä palkanlisää voitu enää työntekijöille myöntää, kos ka he valtioneuvoston päätöksellä jo olivat maaliskuun 1 p:stä alkaen saaneet vastaavan tai sitä suuremman korotuksen. Nuoremmille autonapumiehille oli kuitenkin, mikäli niin ei ollut jo tehty, toukokuun 16 p:stä alkaen maksettava erityistä palkanlisää siten, että heidän tuntipalkakseen tulee I paikkakuntaluokassa 39 mk, II luokassa 37 mk, III luokassa 35 mk ja IV luokassa 33 mk, jolloin ero nuoremman ja yli 4 vuotta alalla palvelleen apumiehen palkkauksessa häviää [5]). Sen sijaan, että automiesten palkkoihin ei huhtikuun 2 p:n jälkeen ollut katsottu voitavan soveltaa palkkasäännöstelypäätöksen 4 §:n 6 momenttia, voitiin mainitun momentin edellyttämää ns. hyvän miehen lisää heinäkuun 16 p:stä alkaen jälleen maksaa, siten kuin sosiaaliministeriön päätöksessä helmikuun 11 p:ltä oli sanottu, ts. siten, että ohjepalkoista laskettava 5 %:n suuruinen korotus oli annettava enintään 30 %:lle, 10 %:n suuruinen korotus enintään 30 %:lle ja 15 %:n suuruinen korotus enintään 30 %:lle kunkin työpaikan työntekijöistä. Valtioneuvoston huhtikuun 2 p:nä antaman päätöksen mukainen 5 %:n suuruinen korotus yli 4 vuotta alalla palvelleille oli kuitenkin katsottava 4 §:n 6 momentin nojalla myönnetyksi, joten se oli tämän momentin nojalla annettavia korotuksia laskettaessa otettava vähennyksenä huomioon.

Ns. häkälisästä samoinkuin palkkasäännöstelypäätöksen 4 §:n 7 momentin soveltamisesta po. palkkoihin jäi edelleen voimaan, mitä niistä aikaisemmin oli päätetty.

Edelleen lautakunta päätti [6]) ilmoittaa, että 1) palkkasäännöstelypäätöksen 8 a §:n mukainen erityinen palkanlisä oli maksettava sunnuntai- ja ylityötä tehtäessä erillisenä lisänä mutta työaikalain mukaisine vastaavine prosenttikorotuksineen; 2) palkkasäännöstelypäätöksen 8 a §:n mukainen erityinen palkanlisä oli suoritettava myöskin sel laisille työntekijöille, joille kuluvan vuoden aikana urakkatyöjärjestelmään siirtymise n yhteydessä tai muulla perusteella oli ryhdytty maksamaan tuotantopalkkiota, mikäli tämä palkkio ei ollut yleisluontoiseksi palkkojen korotukseksi tarkoitettu eikä ollut selvästi todettavaan tuotannon tai työtehon kasvuun perustuvaa; 3) vuorotyölisä sunnuntaina ja kirkollisina juhlapäivinä suoritetusta vuorotyöstä oli maksettava erillisenä lisänä, mutta vastaavine prosenttikorotuksineen, alkuperäisestä ohjepalkasta laskettuna; 4) vuorotyölisä oli maksettava urakkatyötä tekeville työntekijöille niinikään erillisenä markkamääräisenä lisänä tehtyjen työtuntien mukaan asianomaisten työntekijäin palkkasäännöstelypäätöksen 4 §:n 1 ja 4 momenttien mukaisista ohjepalkoista laskettuna; 5) kaksivuorotyössä katsottiin ns. iltavuoroksi yleensä aina toinen so. myöhäisempi vuoro sekä kolmivuorotyössä yövuoroksi ensimmäinen ja iltavuoroksi kolmas vuoro riippumatta siitä, millä kellonlyömällä vuorot päättyvät; sekä että 6) vuorotyölisä voitiin vaatia maksettavaksi vasta

[1]) Ks. tämän kert. I osan s. 120. — [2]) Palkkalk. 11 p. jouluk. 1 644 §. — [3]) Ks. tämän kert. I osan s. 10 ja II osan s. 3. — [4]) Palkkalk. 15 p. heinäk. 905 §. — [5]) Ks. myös tämän kert. II osan s. 9. [6]) Palkkalk. 15 p. heinäk. 911 §.

siitä päivästä lähtien, jolloin ko. valtioneuvoston päätös oli tullut voimaan, ts. kesäkuun 5 p:stä, mutta voitiin sitä soveltaa jo kesäkuun 1 p:stä alkaen, mikäli asiapuolet näin sopivät.

Ylimääräistä palkankorotusta ja vuorotyölisää koskevien määräysten tulkinnasta lautakunta katsoi [1]), että huomioitaessa vuorotyölisää loma-ajan palkkaa maksettaessa oli työntekijäin tuntipalkkaan lisättävä keskimääräisen prosentin mukaan laskettu vuorotyölisä; työntekijä, joka oli työssä vain päivä- ja iltavuorossa, sai siten tuntipalkkaan 5 %:n korotuksen ja työntekijä, joka työskenteli 3 vuorossa 10 %:n korotuksen; milloin työntekijä suoritti työtä urakkapalkalla, oli lomakorvausta laskettaessa hänen keskimääräinen päiväansionsa laskettava siten, että vuosilomalain 7 §:n 3 momentin edellyttämään 3 lähinnä edellisen kuukauden yhteenlaskettuun ansioon oli luettava myös hänen sinä aikana nostamansa erityiset palkanlisät sekä että vuorotyölisä oli maksettava myös vuorotyöntekijäin suorittamasta ylityöstä, jolloin korotusprosentin määräsi se vuoro, jota työntekijä ennen ylityön alkamista oli säännöllisenä työnään suorittanut. Mikäli suoritetun ylityön päivittäistä määrää ei syystä tai toisesta voitu todeta, taikka milloin se työaikalain mukaan todettiin vasta määrätyn pitemmän esim. 3 tai 4 viikon kestävän ajanjakson päätyttyä, oli asianomaisella oikeus sopia siitä keskimääräisestä vuorotyölisäprosentista, jota tällaisissa tapauksissa ylityöhön nähden oli sovellettava.

Lautakunta päätti [2]) lisäksi huomauttaa, ettei kaupungin kohdalla ollut aihetta erikoiseen sopimukseen keskimääräisestä vuorotyölisäprosentista, koska vuorotyölisä oli määrätty maksettavaksi palkkasäännöstelypäätöksessä mainittujen enimmäismäärien mukaan ja keskimääräinen vuorotyölisäprosentti oli tällöin ilman muuta 2-vuorotyössä 5 ja 3-vuorotyössä 10, sekä että sosiaaliministeriön palkkaosaston antamat ohjeet oli tulkittava siten, että vuorotyölisä oli ennen ylityökorotuksen laskemista lisättävä tuntiansioon, joten ylityössä myöskin vuorotyölisä oli maksettava 50 ja 100 %:lla korotettuna.

Palkankorotuksen ennakon suoritus. Valtioneuvoston lokakuun 3 p:nä vahvistettua uudet ohjepalkat palkkalautakunta päätti [3]), että kaupungin työntekijöille, mikäli heille ei joulukuun 14 p:nä 1947 alkavan tiliviikon palkanmaksun yhteydessä ehditä suorittaa lopullisesti laskettua valtioneuvoston palkkapäätöksen [4]) mukaista palkankorotusta, oli sanotun tiliviikon palkanmaksun yhteydessä suoritettava palkankorotuksen ennakkomaksu, joka oli todelliselta työtunnilta: 1) työpajoissa aikapalkalla työskenteleville ammattimiehille 15 mk; 2) työpajoissa urakkapalkalla työskenteleville ammattimiehille 10 mk; 3) muille työntekijöille, paitsi oppilaille, 5 mk; ja 4) oppilaille 2 mk.

Samalla palkkalautakunta päätti, että tämä väliaikainen palkanmaksu oli otettava huomioon vähennyksenä niissä korotuksissa, jotka myöhemmin tullaan lopullisesti uuden palkkahinnoittelun perusteella maksamaan ja että päinvastoin mahdolliset liikamaksut oli seuraavien tilityksien yhteydessä oikaistava, sekä että ne, jotka olivat eronneet ennen tämän päätöksen täytäntöönpanoa, eivät olleet oikeutettuja ennakkomaksuun.

Hyvän miehen lisä. Palkkalautakunta päätti [5]) ilmoittaa rakennustoimistolle, että hyvän miehen lisä saatiin maksaa vain voimassaolevan työehtosopimuksen edellyttämällä tavalla.

Indeksikorotus. Palkkalautakunta päätti [6]), että palkkahinnoittelun yhteydessä vahvistetuille työntekijäin palkoille sekä niiden perusteella lasketuille urakka-ansioille oli tammikuun 1 p:stä 1948 lukien maksettava 5.5 %:n indeksikorotus, jolloin urakkapalkkion suhteen oli kiinnitettävä erityistä huomiota mahdolliseen urakkahinnoittelun uudistamisen tarpeeseen, jotta hinnoittelu vastaisi valtioneuvoston palkkapäätöksen määräyksiä urakkapalkoista.

Urakkatyöhinnoittelu. Lautakunta päätti [7]) käsitellessään kysymystä erityisen 6: 50 mk:n palkanlisän huomioimisesta myöskin kesäloman ajalta maksettavaa palkkaa määrättäessä silmälläpitäen kesälomaa edeltäneiden kuukausien urakkatuloja, että voimassa olevaa käytäntöä oli toistaiseksi jatkettava, kunnes saatiin selvitys Suomen ammattiyhdistysten keskusliiton pyytämästä työneuvoston asiaa koskevasta lausunnosta.

Kaupunkiliiton palkka-asiainneuvoston kirjelmän johdosta uuden 12 %:lla korotetun hinnoittelun käytäntöönottamisesta kaupunkien ja kauppalain rakennusalan urakkatöissä,

---

[1]) Palkkalk. 12 p. syysk. 1 143 §. — [2]) S:n 14 p. lokak. 1 360 §. — [3]) S:n 9 p. jouluk. 1 643 § — [4]) Ks. Kunnall. asetuskok. s. 73. — [5]) Palkkalk. 12 p. elok. 1 004 §. — [6]) S:n 30 p. jouluk. 1 736 §. — [7]) S:n 15 p. heinäk. 912 §.

lautakunta päätti [1]) vahvistaa korotetun urakkahinnoittelun noudatettavaksi kertomusvuoden syyskuun 1 p:stä lukien.

Teknillisten laitosten työntekijäin urakkatöiden hinnoittelua koskevan esityksen suhteen lautakunta päätti [2]) periaatteellisesti asettua sille kannalle, että sosiaaliministeriön palkkaosaston ohjeen mukaiset urakkapalkankorotukset maksetaan taannehtivasti lokakuun 1 p:stä lukien.

Rakennustyöalan palkkahinnoittelu. Suomen rakennustyönantajaliiton ja Suomen rakennustyöläisten liiton tekemän sopimuksen perusteella tuli voimaan uusi rakennustyöalan palkkahinnoittelu. Kun tuntipalkkoja tämän jälkeen toukokuun 16 p:nä yleisesti korotettiin, sovittiin yllämainittujen liittojen kesken, että urakkahinnoittelun kaikkia nimikkeitä korotetaan kussakin paikkakuntakalleusluokassa 12 %:lla, minkä jälkeen ei hinnoitteluissa urakkatöissä tuntipalkkakorotusta saatu maksaa. Palkkalautakunta vahvisti [3]) Kaupunkiliiton palkka-asiainneuvoston suosittelun perusteella edellä mainitun 12 %:lla korotetun hinnoittelun noudatettavaksi Helsingin kaupungin urakkatöissä syyskuun 1 p:stä alkaen.

Sähkötyöntekijäin palkankorotus. Sosiaaliministeriön päätettyä elokuun 20 p:nä, että sähkötyöntekijäin palkkoja voitiin elokuun 1 p:nä tai ensinnä sen jälkeen alkavan palkanmaksukauden alusta lukien korottaa enintään 15 %:lla laskettuna alalle vahvistetuista ohjepalkoista, palkkalautakunta päätti [4]), että sähkötyöntekijäin 15 %:n palkankorotus oli otettava kaupungin töissä käytäntöön syyskuun 21 p:stä lähtien. Korotus ei kuitenkaan koskenut niitä, jotka mahdollisesti jo olivat saaneet palkkasäännöstelypäätöksen 7 §:n 4 momentin tai 4 §:n 9 (aikaisemmin 8) momentin mukaisen korotuksen [5]).

Putkityöntekijäin palkankorotus. Sosiaaliministeriön palkkaosaston elokuun 1 p:nä hyväksyttyä hinta- ja palkkaneuvoston lausunnon mukaisesti Suomen putkijohtotyönantajain liiton ja Suomen metallityöväenliiton esityksestä putkityöntekijäin palkkojen korottamisen palkkasäännöstelypäätöksen 8 §:n 1 momentin perusteella enintään 15 %:lla laskettuna alalle vahvistetuista ohjepalkoista. Palkkalautalautakunta päätti [6]), että korotettu palkka otetaan Helsingin kaupungin töissä käytäntöön elokuun 31 p:stä alkaen.

Viemärinpuhdistajien ja hevosajurien palkat. Sosiaaliministeriön lähetteen johdosta, joka koski Helsingin kunnantyöntekijäin keskustoimikunnan anomusta vuorotyölisän maksamisesta viemärinpuhdistajille ja hyvän miehen lisän maksamisesta hevosajureille, lautakunta päätti [7]) lausuntonaan esittää, että viemärinpuhdistajan työtä ei voida pitää vuorotyönä sekä että mahdollisesta yötyökorvauksesta heille olisi päätettävä ilta- ja yötyökorvausta koskevan yleisen päätöksen yhteydessä. Mikäli lähete koski hevosmiesten hyvän miehen lisää, lautakunta päätti esittää käsityksenään, että asia oli tullut ratkaistuksi jo sosiaaliministeriön kesäkuun 2 p:nä antamalla kiertokirjeellä [8]).

Lautakunta päätti [9]) sittemmin Helsingin kunnantyöntekijäin keskustoimikunnan kirjelmän johdosta, että viemärinpuhdistajille saatiin lokakuun 1 p:stä lukien maksaa 20 %:n yötyökorvaus työstä, jota he tekivät klo 23—6 välisenä aikana, sekä että hevosajureille saatiin seuraavan tiliviikon alusta lukien ryhtyä maksamaan hyvän miehen lisää sekä likaisen että raskaan työn lisää miehen palkan osalta näistä lisistä annettujen yleisten ohjeiden mukaisesti.

Kaikille lauta- ja johtokunnille päätettiin [10]) ilmoittaa, että kansanhuoltoministeriö oli marraskuun 11 p:nä vahvistanut seuraavat hevosesta ja ajoneuvoista työsopimuslain alaisessa työssä maksettavat korvaukset tunnilta: I paikkakuntaluokassa 86 mk, II luokassa 82 mk, III luokassa 79 mk ja IV luokassa 75 mk.

Sukeltajain palkat. Sukeltajain ohjetuntipalkaksi tasokorotuksineen päätettiin [11]) vahvistaa 108: 25 mk:ksi samalla todeten heidän olevan oikeutettuja 10 %:n kuoppakorotukseen.

Maatalouspalkat. Palkkalautakunta päätti [12]) kehoittaa asianomaisia ryhtymään kesäkuun 15 p:stä alkaen soveltamaan sosiaaliministeriön kesäkuun 14 p:nä tekemää päätöstä maatalouspalkoista.

15 %:n kuoppakorotus päätettiin myöntää [13]) niille aikapalkalla työskenteleville kor-

---

[1]) Palkkalk. 26 p. elok. 1 082 §. — [2]) S:n 25 p. marrask. 1 579 §. — [3]) S:n 26 p. elok. 1 088 §. — [4]) S:n 16 p. syysk. 1 164 §. — [5]) Ks. Kunnall. asetuskok. v:lta 1946 s. 267 ja v:lta 1947 s. 71. — [6]) Palkkal. 26 p. elok. 1 088 §; ks; Kunnall. asetuskok. s. 93. — [7]) Palkkalk. 23 p. syysk. 1 230 §. — [8]) Ks. tämän kert. II osan s. 9. — [9]) Palkkal. 14 p. lokak. 1 366 §. — [10]) S:n 30 p. jouluk. 1 730 §. — [11]) S:n 30 p. jouluk. 1 737 §. — [12]) S:n 1 p. heinäk. 820 §. — [13]) S:n 30 p. jouluk. 1 737 §.

jauspajojen, sähköalan, autokorjaamoalan, putkijohtoalan ja heikkovirta-alan miespuolisille työntekijöille, joiden ohjetuntipalkka oli 48: 25 mk tai sitä suurempi, sekä samojen alojen naispuolisille työntekijöille, joiden ohjetuntipalkka oli 42: 75 mk tai sitä suurempi.

Kuljetustyöntekijäin ym. palkat [1]). Helsingin kunnantyöntekijäin keskustoimikunnan esitettyä, että kaupungin palveluksessa omin vaunuin olevien autonkuljettajien palkat korotettaisiin kansanhuoltoministeriön helmikuun 14 p:nä antaman päätöksen mukaisesti ja että korotetut palkat määrättäisiin tulemaan voimaan helmikuun 14 p:stä lukien, palkkalautakunta päätti [2]), että voimassa olevan työehtosopimuksen [3]) palkkataulukon nimikkeeseen Autonkuljettajat omin vaunuin yli 2 000 kg kuuluville autonkuljettajille oli taulukossa olevan 36 mk:n suuruisen perustuntipalkan lisäksi maksettava 179 mk:n suuruinen kalliinajanlisäys tunnilta, jolloin työnjohto ei ollut oikeutettu myöntämään tähän palkkaan ns. hyvän miehen prosenttilisäystä; jos kuorma-auton kantavuus oli alle 2 000 kg tai yli 3 800 kg, taikka jos tavallisuudesta poikkeavat ajot olivat kyseessä, oli autonkuljettajalle suoritettava kansanhuoltoministeriön helmikuun 14 p:nä 1947 vahvistamat enimmäismaksut [4]), jota paitsi mainittua päätöstä myöskin muussa suhteessa oli noudatettava tuntipalkkaa nauttiviin autonkuljettajiin nähden. Samalla lautakunta päätti, että edellä mainitut korotukset astuivat voimaan maaliskuun 2 p:nä alkavan tiliviikon alusta lukien.

Asianomaisille päätettiin [5]) tiedoksi ja noudatettavaksi saattaa sosiaaliministeriön päätökset työntekijäin tuntipalkoista, samalla ilmoittaen, että palkkahinnoitteluissa mainittuja tuntipalkkoja oli toukokuun 11 p:stä alkaen korotettava siten, että kuorma-autonkuljettajan, joka oli palvellut alle 4 vuotta, tuntipalkka oli 45: 25 mk, ja joka oli palvellut yli 4 vuotta, 47: 50 mk, autonapumiesten vastaavasti ollessa 37: 50 mk ja 39: 40 mk sekä hevosmiesten 37 mk ja 39: 25 mk.

Sosiaaliministeriön palkkaosastolta päätettiin [6]) tiedustella 1) onko valtioneuvoston kuljetustyöntekijäin palkkoja koskevassa huhtikuun 2 p:nä tekemässä päätöksessä mainittujen kuukausipalkkojen perusteella lasketut tuntipalkat katsottava uusiksi ohjepalkoiksi, joille saadaan laskea kaikki valtioneuvoston päätöksessä työpalkkojen säännöstelystä mainitut prosenttikorotukset, vai onko näitä palkkoja pidettävä kokonaispalkkoina, joille saadaan erikoistapauksessa laskea ainoastaan palkkaosaston kirjeessä huhtikuun 14 p:ltä mainittu likaisen työn lisä; 2) onko päätöksessä mainittu 5 %:n korotus yli 4 vuotta alalla palvelleille laskettava uusille palkoille siinäkin tapauksessa, ettei niitä voida pitää varsinaisina ohjepalkkoina vai onko tämän korotuksen perusteena pidettävä aikaisemmin voimassa ollutta ohjepalkkaa; 3) jos vanhojen ohjepalkkojen on edellisen kohdan perusteella katsottava edelleenkin olevan voimassa, niin voidaanko kokonaispalkkaa määriteltäessä uuteen tuntipalkkaan lisätä vanhan ohjepalkan mukaan laskettuja prosenttikorotuksia esim. hyvän miehen lisän muodossa; sekä 4) onko 1) kohdassa mainitussa palkkaosaston kirjeessä huhtikuun 14 p:ltä mainittu likaisen työn korotus laskettava uudelle tuntipalkalle vaiko vanhalle ohjepalkalle.

Tähän tiedusteluun sosiaaliministeriön palkkaosasto vastasi seuraavasti: 1) Kyseiset tuntipalkat eivät ole uusia ohjepalkkoja, koska niihin sisältyy mm. palkkasäännöstelypäätöksen 4 §:n 6 momentin edellyttämää henkilökohtaista lisää; likaisuuslisät on laskettava ohjepalkoista, jotka autonkuljettajien kohdalla ovat 4. palkkaryhmän ja apumiesten kohdalla 2. palkkaryhmän mukaiset ohjepalkat lisättynä palkkasäännöstelypäätöksen 4 §:n 4 momentin mukaisella 5 %:n tasokorotuksella. 2) Kyseinen 5 %:n korotus on laskettava valtioneuvoston alle 4 vuotta alalla palvelleille työntekijöille vahvistamista ohjepalkoista (4. palkkaryhmä = 36: 75, 2. palkkaryhmä = 31: 50) 3) ns. hyvän miehen lisä on käytetty täysimääräisenä em. palkkoihin. 4) Likaisuuslisä maksetaan 1 kohdan mukaisista ohjepalkoista.

Sosiaaliministeriön ohjeiden vajavaisuudesta johtuen edellä mainituissa palkkalautakunnan antamissa ohjeissa yli 4 vuotta palvelleiden tuntipalkaksi oli ilmoitettu 47: 50 mk, vaikka sen pitäisi olla 47: 10 mk, koska 5 %:n korotus oli laskettava 36: 75 mk:n lisätystä ohjepalkasta eikä 45: 25 mk:n tuntipalkasta, mikä vahvistettiin alle 4 vuotta palvelleille kuorma-autonkuljettajille. Tähän nähden palkkalautakunta päätti [7]) ilmoittaa rakennustoimistolle, että yli 4 vuotta palvelleiden kuorma-autonkuljettajien tuntipalkka on 47: 10

---

[1]) Vrt. Kunnall. asetuskok. s. 94. — [2]) Palkkalk. 28 p. helmik. 52 §. — [3]) Ks. v:n 1946 Kunnall. asetuskok. s. 42. — [4]) Ks. Kunnall. asetuskok. s. 154. — [5]) Palkkalk. 6 p. toukok. 520 §. — [6]) S:n 3 p. kesäk. 696 §. — [7]) S:n 29 p. heinäk. 955 §; ks. tämän kert. I osan s. 120.

mk sekä esittää kaupunginhallitukselle, ettei väärin maksettua määrää perittäisi takaisin. Palkkalautakunnan toimisto lähetti [1]) kaikille lauta- ja johtokunnille selvityksen kuljetustyöntekijäin palkkojen laskuperusteista ilmoittaen samalla, että autonapumiehiin nähden [2]) voitiin ohjepalkkana noudattaa v:n 1946 työehtosopimukseen [3]) sisältyvän palkkataulukon mukaista tuntipalkkaa kalliinajanlisäyksineen, joka oli 32: 10 mk. Autonapumiehille oli sitäpaitsi maksettava palkkasäännöstelypäätöksen 8 a §:n mukainen erityinen palkanlisä, 6: 50 mk. Autonapumiesten palkka oli laskettava edellä mainitun mukaan siis, mikäli hänelle maksettiin esim. 10 %:n hyvän miehen lisä, 15 %:n raskaan työn lisä ja 15 %:n likaisen työn lisä, seuraavasti: 35 mk + (10 % 32: 10 mk = 3: 20 mk) + (15 % 32: 10 mk = 4: 80 mk) + (15 % 32: 10 mk = 4: 80 mk) + 6: 50 mk = 54: 30 mk.

Koska edellä mainittujen palkkojen maksamista koskevien päätösten soveltaminen oli aiheuttanut vaikeuksia, palkkalautakunta päätti [4]) antaa asiasta seuraavat lisäohjeet:

Sosiaaliministeriön huhtikuun 2 p:nä tekemän päätöksen mukaan oli alle 4 vuotta alalla palvelleiden linja-autonkuljettajain tuntipalkka 46: 75 mk, kuorma-autonkuljettajain 45: 25 mk, henkilö- ja pakettiautonkuljettajain 43: 75 mk, autonapumiesten 37: 50 mk ja rahastajain 32—34: 50 mk tunnilta [5]). Yli 4 vuotta alalla palvelleille tuli lisäksi 5 %:n korotus, jota ei, kuten palkkalautakunnan päätös edellytti, saanut laskea nuorempien työntekijöiden uusista palkoista, vaan valtioneuvoston alle 4 vuotta alalla palvelleille työntekijöille vahvistamista ohjepalkoista, jotka autonkuljettajien kohdalla ovat 4 palkkaryhmän ja apumiesten kohdalla 2 palkkaryhmän mukaiset ohjepalkat lisättynä palkkasäännöstelypäätöksen 4 §:n 4 momentin mukaisella 5 %:n tasokorotuksella ja ovat niin ollen 4 palkkaryhmässä = 36: 75 mk sekä 2 palkkaryhmässä = 31: 50 mk. Mainitut tuntipalkat eivät olleet uusia ohjepalkkoja, koska niihin sisältyy mm. palkkasäännöstelypäätöksen 4 §:n 6 momentin edellyttämä henkilökohtainen lisä täysimääräisenä. Tuntipalkoille voitiin kuitenkin maksaa likaisuuslisää, joka sekin oli laskettava mainituista lisätyistä ohjepalkoista. Puu- ja hiilikäyttöisten autojen kuljettajille ja apumiehille oli lisäksi maksettava 600 mk kuukaudessa.

Hevosmiesten palkoista oli sosiaaliministeriö kesäkuun 2 p:nä tiedoittanut, että hevosmiehen palkka lasketaan kesäkuun 1 p:stä lähtien siten, että miehen palkka määräytyy niiden ohjeiden mukaan mitä siitä oli annettu ja että hevosen palkka katsotaan hinnaksi. Tästä aiheutui, että määräykset ylityökorvauksesta, kesälomakorvauksesta sekä palkkasäännöstelypäätöksen eri kohdat koskivat vain miehen palkkaa, mutta eivät ulottuneet hevosen työstä maksettavaan korvaukseen. Miehen palkan määärämisessä oli otettava huomioon, oliko kysymyksessä maataloudessa vai muualla suoritettava työ. Hevosen työstä perittävään hintaan sisältyivät korvaukset valjaista ja ajoneuvoista. Muussa kuin maataloustyössä oli miehen tuntipalkka eri paikkakuntaluokissa seuraava: alle 4 vuotta ammatissa ollut, I paikkakuntaluokassa 37 mk, II luokassa 35: 25 mk, III luokassa 33: 25 mk ja IV luokassa 31 :50 mk; vähintään 4 vuotta ammatissa ollut I paikkakuntaluokassa 39: 25 mk, II luokassa 37: 25 mk, III luokassa 35: 25 mk ja IV luokassa 33: 25 mk.

Kansanhuoltoministeriön päätöksen mukaisesti oli korvaus hevosesta ja ajoneuvoista työsopimuslaissa tarkoitetussa työssä tunnilta seuraava: I kalleusryhmässä 63 mk, II ryhmässä 60 mk, III ryhmässä 57 mk ja IV ryhmässä 54 mk.

Elokuun 14 p:nä valtioneuvosto oli päättänyt, että työsopimussuhteessa olevien autonkuljettajien ja autonapumiesten sekä autohuolto- ja öljyalan työntekijäin palkkoja oli korotettava elokuun 1 p:stä alkaen siten, että korotus oli 10 % laskettuna valtioneuvoston huhtikuun 2 p:nä ja sosiaaliministeriön tätä myöhemmin antamista päätöksistä määritellyistä mainittujen alojen työntekijäin palkoista. Tämän johdosta sosiaaliministeriön palkkaosasto elokuun 18 p:nä ilmoitti: a) että valtioneuvoston päätös koski, paitsi autonkuljettajia ja -apumiehiä sekä autohuolto- ja öljyalan työntekijöitä, myös linja-autojen rahastajia, mutta ei hevosmiehiä; b) että päätöksessä myönnetty 10 %:n suuruinen korotus oli laskettava automiehille valtioneuvoston päätöksessä huhtikuun 2 p:nä määritellyistä palkoista, eikä siis henkilökohtaisista palkoista, joihin päästään, kun mainittuihin palkkoihin on annettu asianomaisille mahdollisesti tuleva palkkasäännöstelypäätöksen 4 §:n 6 ja 7 momenttien mukainen lisä tai häkälisä; c) että autohuolto- ja öljyalan työntekijöille myönnetty 10 %:n suuruinen korotus oli laskettava niille palkoille, jotka oli

[1]) Palkkalk. 12 p. elok. 1 003 §. — [2]) Ks. tämän kert. II osan s. 5. — [3]) Ks. v:n 1946 Kunnall. asetuskok. s. 42. — [4]) S:n 17 p. kesäk. 772 §. — [5]) Ks. myös tämän kert. II osan s. 5.

määritelty sosiaaliministeriön huhtikuun 11 p:nä antamassa päätöksessä, eikä niille henkilökohtaisille palkoille, joihin päästään, kun mainittuihin palkkoihin on annettu palkkasäännöstelypäätöksen 4 §:n 6 momentin nojalla asianomaisille mahdollisesti tuleva ns. hyvän miehen lisä; d) että huhtikuun 11 p:nä määriteltyihin autohuolto- ja öljyalan palkkoihin jo sisältyivät palkkasäännöstelypäätöksen 4 §:n 7 momentin nojalla tulevat lisät, joten nyt myönnetty 10 %:n korotus siis tulee myöskin tämän lisän osalle. Mikäli po. työntekijät myöhemmin mahdollisesti palkkaviranomaisten suostumuksella saavat oikeuden korkeampiin likaisuuslisiin, ei korotus sen sijaan tule niiden osalle; e) että valtioneuvoston päätöksellä ei ollut muutettu po. aloilla hyväksytyissä sopimuksissa määriteltyjä ohjepalkkoja, jotka siis pysyivät sellaisina kuin ne siihen saakka olivat olleet; sekä f) että palkkasäännöstelypäätöksen mukaiset lisät po. työntekijöille oli laskettava edelleenkin e-kohdassa mainituista ohjepalkoista.

Valtioneuvoston vahvistamat, edellä mainitut uudet palkat autonkuljettajille ja autonapumiehille ym. palkkalautakunta määräsi [1]) otettavaksi käytäntöön kaupungin töissä elokuun 1 p:stä lukien seuraavasti:

Alle 4 vuotta palvelleen kuorma-autonkuljettajan tuntipalkka on 49: 80 mk ja yli 4 vuotta palvelleen 51: 60 mk. Henkilökohtaiset lisät ja häkälisät lasketaan lisätylle ohjepalkalle 36: 75 mk. Autonapumiehen palkka on 43 mk; henkilökohtaiset ym. lisät ja häkälisät lasketaan työehtosopimuksen mukaiselle tuntipalkalle 32: 10 mk.

Palkkalautakunta päätti edelleen, että kuorma-autonkuljettajalle, joka työskennellen ilman apumiestä joutuu suorittamaan auton kuormauksen ja purkauksen, suoritetaan elokuun 31 p:stä 1947 lukien sosiaaliministeriön palkkaosaston päätöksen korotusta: a) ajomatkan ollessa alle 15 km, 15 % ohjepalkasta, b) ajomatkan ollessa 15—50 km, 10 % ja c) ajomatkan ollessa yli 50 km 5 % ohjepalkasta.

Mikäli kuorma-auton purkaus suoritetaan koneellisesti, ei kuorma-autonkuljettajalle suoriteta mainittua korotusta.

Työaikalain soveltaminen. Palkkalautakunta päätti [2]), että kysymys sunnuntaityökorvauksen sisällyttämisestä säännöllisiin palkkoihin ei ollut ratkaistavissa ennenkuin valtio omalta osaltaan oli asiassa tehnyt päätöksensä. Säännöllisen vuorotyön osalta oli asian ratkaisu kaupunginvaltuuston päätöksellä jätetty vastaisen varaan. Ellei näin ollut asian laita, oli kaupungin laitosten noudatettava voimassa olevaa lakia siihen sisältyvistä epäoikeudenmukaisuuksista riippumatta.

Lautakunta päätti [3]) esittää kaupunginhallitukselle, että työaikalain alaisten kaupungin viranhaltijain sunnuntaityöstä, joka ei ollut yli- tai hätätyötä, maksettavan korotuksen katsottaisiin sisältyvän viranhaltijan kuukausipalkkaan, kuitenkin siten, ettei tällä päätöksellä olisi taannehtivaa vaikutusta niiden korvausten suhteen, jotka kaupunginhallituksen työaikalain soveltamisesta aikaisemmin omaksuman kannan mukaan jo oli viranhaltijoille suoritettu.

Sähkölaitoksen tiedusteltua eräistä työaikalain soveltamista koskevista kysymyksistä palkkalautakunta päätti [4]) lausunnossaan esittää seuraavaa:

Kun työaikalain alainen viranhaltija hoitaa yksinomaisena toimenaan sellaisen viranhaltijan tointa, joka ei ole työaikalain alainen, määräytyy hänen asemansa hänen tosiasiallisesti hoitamansa viran mukaan siitä riippumatta, missä asemassa hänen varsinainen virkansa on, eikä häntä viransijaisuuden aikana voida pitää työaikalain alaisena.

Jos työaikalain alainen viranhaltija hoitaa oman toimensa ohella sellaisen viranhaltijan tointa, joka ei ole työaikalain alainen ja suorittaa kumpaankin virkaan kuuluvia tehtäviä myös säännöllisenä työaikanaan, ei eroa näiden töiden välillä voida tehdä, ja työaikalain määräyksiä täytyy soveltaa kaikkeen työhön.

Jos työ, joka ei ole työaikalain alainen, suoritetaan kokonaisuudessaan varsinaisen virka-ajan ulkopuolella ja siitä maksetaan eri palkkio, on katsottava, että molempien virkojen hoidolla ei ole sellaista yhteyttä keskenään, että myöskin työaikalain alaisen viran hoitamiseen käytetty aika voitaisiin ottaa huomioon mahdollista ylityökorvausta laskettaessa. Jos sensijaan toisen viran hoitamisesta ei suoriteta eri palkkiota, on katsottava, että kummankin viran hoitoon yhteensä käytetty aika on otettava huomioon ylityökorvausta laskettaessa.

---

[1]) Palkkalk. 26 p. elok. 1 088 §. — [2]) 24 p. maalisk. 197 §. — [3]) S:n 1 p. heinäk. 816 §. — [4]) S:n 1 p. heinäk. 825 §.

Jos kahden erilaatuisen viran hoito perustuu esimiesten antamaan erikoismääräykseen, on edellisissä kohdissa mainittuja periaatteita sovellettava tapauksen laadun mukaan.

Kun viranhaltija, joka ei ole työaikalain alainen, joutuu tilapäisesti työaikalain alaiseen työhön, sovelletaan edellisestä ilmeneviä periaatteita, jolloin on huomattava, että työaikalain alainen työ yleensä ratkaisee asianomaisen kokonaisaseman.

Sähkölaitoksen edelleen tiedusteltua onko työaikalaki sovellettava inventoijana toimineeseen piirtäjään lautakunta päätti [1]) vastata piirtäjän olevan työaikalain alaisena vain edellytyksin, ettei hänen suorittamansa inventoimistyö ollut ollut toimistotyön luontoista.

Erään teurastamon esimiehen ilmoitettiin [2]) olevan työaikalain alainen, mikäli hän muutoinkin kuin tilapäisesti osallistui alaistensa työhön.

Huoltovirastolle päätettiin [3]) ilmoittaa, että työneuvoston päätöksen mukaisesti työaikalakia ei ollut sovellettava huoltoviraston järjestysmiehiin, jotka työskentelivät julkisessa virastossa.

Teurastamon työaika. Teurastamolautakunnalle päätettiin [4]) ilmoittaa, että joulukuun 10 p:nä Helsingin kunnantyöntekijäin keskustoimikunnan edustajan kanssa pidetyissä neuvotteluissa oli sovittu siitä, että teurastamon johtajalla on oikeus niinä aikoina, jolloin lihan tuonnissa teurastamolle ilmenee ruuhkautumista, muuttaa lihan purkauksessa noudatettavaa työaikaa siten, että se alkaa klo 6.00 ja päättyy klo 15.00, ollen tällaisissa tapauksissa työhön tulosta sovittava asianomaisten työntekijäin kanssa viimeistään edellisenä päivänä.

Päivystyskorvaukset. Lautakunta päätti [5]), että työaikalakia ja kaupunginvaltuuston päivystysmääräyksiä sovellettaessa oli tunninosat otettava huomioon ½-tunnittain siten, ettei ensimmäisiä 15 minuuttia otettu huomioon ja että yli 15 minuuttia kestänyt jakso pyöristettiin ½ tunniksi.

Voimassaolevia päivystystä koskevia määräyksiä oli tulkittava [6]) siten, että päivystyskorvausta laskettaessa tuntipalkaksi vuoden alusta alkaen otetaan kaupunginvaltuuston helmikuun 24 p:nä vahvistama uusi palkka jaettuna 170:llä. Edelleen lautakunta päätti esittää kaupunginhallitukselle, että aikaisemman tulkinnan mukaan sunnuntaipäivystyksestä liikaa maksetut korvausmäärät jätettäisiin takaisin perimättä.

Lautakunta päätti [7]), että Marian, Kivelän, Nikkilän ja Malmin sairaalan, rakennustoimiston katurakennus- ja puhtaanapito-osaston, teurastamon, teknillisten laitosten ja liikennelaitoksen viranhaltijoille suoritettavat päivystyskorvaukset maksetaan lautakunnan vahvistamien taulukkojen mukaisesti, joihin ei lainkaan ollut otettu niitä tapauksia, joissa korvaus on suoritettava lain määräysten perusteella.

Kaupunginhallituksen tehtyä [8]) päätöksensä kunnalliskodissa suoritettavan päivystyksen laadusta ja laajuudesta, lautakunta totesi [9]), että päivystäjät ovat oikeutettuja 2b ryhmän mukaiseen korvaukseen ½ päivystysajalta.

Lautakunta päätti [10]) huoltotoimen toimitusjohtajan tiedustelun johdosta kunnalliskodin vartijain sunnuntaityökorvauksesta ilmoittaa, että kolmen päivystysvuorossa olevan vartijan työ oli vuorotyötä, josta ei toistaiseksi sunnuntaityökorvausta makseta, mutta että päivätyössä olevien ei enää voitu katsoa olevan vuorotyössä, joten heille olisi maksettava korvaus niiltä sunnuntai- ja pyhäpäiviltä, joina he toimivat miesosaston osastonhoitajain sunnuntaivuorottelijoina, mikä ei ollut varsinaista vuorotyötä. Vartijain ja vahtimestarin osalta oli siis kaikki muu sunnuntaityö korvattavaa sunnuntaityötä, paitsi se työ, jota suoritettiin kolmivuoroisessa päivystystyössä.

Tervalammen työlaitoksen vartijainesimiehelle määrättiin [11]) maksettavaksi korvaus 1/8:sta varallaoloaikaa.

Eräiden aikamäärien laskeminen liikennelaitoksessa. Liikennelaitoksen lautakunnan huomautettua, että liikennelaitos oli sopinut asianomaisten järjestöjen kanssa eräiden aikamäärien laskemisesta ja että se piti välttämättömänä sellaista järjestelmää, jonka mukaan vähäisestäkin myöhästymisestä tuli tuntuva aikavähennys, koska muuten oli mahdotonta hoitaa liikennettä säännöllisenä ja jos joku teki ylityötä oli pidetty oikeudenmukaisena, että tästä työstä oli voimassa vastaavat määräykset, palkkalautakunta päät-

[1]) Palkkalk, 1 p. heinäk. 839 §. — [2]) S:n 1 p. heinäk. 840 §. — [3]) S:n 28 p. lokak. 1 404 §. — [4]) S:n 11 p. jouluk. 1 645 §. — [5]) S:n 15 p. huhtik. 343 §. — [6]) S:n 22 p. huhtik. 368 §. — [7]) S:n 24 p. maalisk. 186 §, 1 p. huhtik. 235 § ja 12 p. elok. 958 §. — [8]) Ks. tämän kert. I osan s. 160. — [9]) Palkkalk. 29 p. huhtik. 435 §. — [10]) S:n 28 p. lokak. 1 406 §. — [11]) S:n 14 p. lokak. 1 324 §.

ti [1]) poiketen huhtikuun 15 p:nä tekemästään päätöksestä [2]) oikeuttaa liikennelaitoksen lautakunnan soveltamaan edelleenkin aikaisempaa käytäntöään, joka oli seuraava:

1) aikavähennykset:

a) koko päivän poissaolosta on aikavähennys aina 9 tuntia lukuunottamatta erikoispyhinä liikenteen ollessa supistettuna, jolloin aikavähennys tehdään vain ½ päivästä kohdan b) mukaisesti niiltä, joilla silloin on vain ½ päivän työaika;

b) ½ päivän poissaolosta on aikavähennys päivävaunuissa:

— aikaisemmassa vuorossa: I jaksosta 4 ja II jaksosta 4 ½ tuntia;

— myöhäisemmässä vuorossa: I jaksosta 4 ja II jaksosta 5½ tuntia; sekä yövaunuissa:

— aikaisemmassa vuorossa: I jaksosta 4 ja II jaksosta 4 ½ tuntia;

— myöhäisemmässä vuorossa: I jaksosta 4 ½ ja II jaksosta 5 tuntia;

c) lyhyemmästä kuin ½ päivän poissaolosta on aikavähennys todellisen poissaoloajan mukainen pyöristettynä ylöspäin seuraavaksi koko- tai puolitunniksi. Vähin aikavähennys on ½ tuntia.

2) Vapaapäivä- ja ylityöstä lasketaan aikahyvitys aina todellisen palveluksessa oloajan mukaan pyöristettynä ylöspäin seuraavaksi koko- tai puolitunniksi.

Liikennelaitoksen henkilökunnan suorittama yli- ja sunnuntaityö. Liikennelaitoksen lautakunta ilmoitti, että Raitiotie ja omnibus oy:n johtokunta joulukuun 7 p:nä 1943 oli päättänyt, että vakinainen liikenne, josta liikennehenkilökunnalle oli suoritettava kuukausipalkka, jatkui koko vuoden säännöllisesti seuraavia juhlapäiviä lukuunottamatta: uudenvuoden aatto klo 18 — uudenvuoden päivä klo 11, vapunpäivä klo 5—14, juhannusaatto klo 18— juhannuspäivä klo 11 ja jouluaatto klo 18 — joulupäivä klo 11. Samalla johtokunta oli määrännyt, että jos liikennettä mainittuina aikoina oli viranomaisten määräyksestä ylläpidettävä, oli henkilökunnalle maksettava kuukausipalkan lisäksi suhteellinen tuntipalkka korotettuna 50 %. Edelleen johtokunta oli joulukuun 13 p:nä 1944 päättänyt, että liikennehenkilökunnalle, joka joutuu palvelemaan yövuoroissa jouluja uudenvuodenaattoina, oli kuukausipalkan lisäksi maksettava 100 %:lla korotetut tuntipalkat. Liikennelaitoksen lautakunta puolestaan oli joulukuun 14 p:nä 1945 päättänyt, että liikennehenkilökunnalle maksetaan korvausta samojen perusteiden mukaan kuin v. 1944 sekä joulukuun 13 p:nä 1946, että joulu- ja uudenvuoden liikenteestä oli ylityökorvausta suoritettava entiseen tapaan. Uuden työaikalain tultua voimaan vaati liikennehenkilökunta lakia sovellettavaksi siten, että työ, joka tehdään mainittuina aattoina klo 18 jälkeen, katsottaisiin sunnuntaityöksi työaikalain 18 §:n 3 kohdan ja 7 §:n nojalla. Koska mielipiteet näin erosivat toisistaan oli liikennelaitoksen lautakunta pyytänyt palkkalautakunnalta selvityksen asiasta.

Palkkalautakunta tämän johdosta antamassaan [3]) lausunnossa piti selvänä, ettei liikennehenkilökunnan työ ole ollut työaikalain 7 §:n alaista. Työneuvoston useat ratkaisut olivat osoittaneet mainitun pykälän rajoittuvan sellaisiin töihin, joiden jatkuvaisuus nimenomaan niiden teknillisen laadun vuoksi oli välttämätön, mikä liikenteen osalta ei ollut laita. Näin ollen ei ollut mahdollista työaikalain 18 §:n 3 momentin nojalla pitää aattoiltana tehtyä työtä sunnuntaityönä eikä siitä sen vuoksi ollut maksettava sunnuntaityökorvausta. Mainittu työ oli sen sijaan työaikalain 6 §:n mukaista ja voitiin siinä siten soveltaa 3 viikon kausityötä, jolloin varsinainen työaika 3 viikon kuluessa sai olla enintään 141 tuntia. Jos tuntimäärä ylitti äsken mainitun, oli työaikalain alaiselle liikennehenkilökunnalle maksettava ylityökorvaus säännöllisessä järjestyksessä, mutta ellei niin ollut laita, ei varsinainen ylityökorvaus tule kysymykseen. Kuitenkin voitiin sopimuksen perusteella jokin työ määrätä ylityöksi, vaikka se lain mukaan ei sitä olisikaan ja esilläolevassa tapauksessa tarkoitettiinkin ilmeisesti tällaista sopimukseen perustuvaa ylityötä. Oikeammalta kuitenkin tuntuisi, ettei siitä lainkaan käytettäisi ylityön nimitystä, koska itse asiassa oli kysymys ainoastaan erikoispalkkiosta määrättyinä ajankohtina suoritetusta työstä.

Mitä tuli asian käytännölliseen ratkaisuun, niin sitoivat Raitiotie ja omnibus oy:n aikoinaan tekemät päätökset kaupunkia sen liikennehenkilökunnan osalta, joka yhtiön mukana siirtyi kaupungille. Kuitenkin oli palkkalautakunnan käsityksen mukaan liikennelaitoksen henkilökunta muulta osalta vähitellen pyrittävä saattamaan samaan asemaan,

---

[1]) Palkkalk. 27 p. toukok. 652 §. — [2]) Ks. tämän kert. II osan s. 11. — [3]) Palkkalk. 1 p. heinäk. 821 §.

missä kaupungin muut viranhaltijat olivat, jotta liikennelaitoksesta ei muodostuisi eräänlaista valtiota valtiossa. Palkkalautakunta piti suotavana, että laitoksen taholta ryhdyttäisiin asianomaisten järjestöjen kanssa neuvotteluihin kysymyksen saattamiseksi ratkaisuun, jolloin yllämainittua näkökohtaa pidettäneen silmällä, erityisesti huomioonottaen, että palkkatason huomattava nousu voi puolestaan sekin antaa asiallisen aiheen vallinneen käytännön muuttamiselle. Koska edellä sanotun mukaan tämä työ ei ollut varsinaista ylityötä, niin voitiin mahdollisesta korvausmuodosta lain määräysten estämättä sopia myös siten, että korvaus myönnettiin vapaa-aikana. Edellytyksenä oli tällöin luonnollisesti kuitenkin, että korvaus yleensä katsottiin aiheelliseksi.

Lautakunta päätti [1]) ilmoittaa liikennelaitoksen lautakunnalle, että oli se kaupunginhallituksen päätöksen [2]) mukaisesti oikeutettu suorittamaan työnjohtajille työaikalain mukaisia ylityökorvauksia, mutta ei erityisiä sunnuntaityökorvauksia.

Lautakunta päätti [3]), että liikennelaitoksen henkilökunnan kuukausipalkkaan katsotaan sisältyneen sunnuntaityökorvausta niin suurelta osalta, että tämä henkilökunta kaupunginvaltuuston päätöksen [4]) perusteella oli oikeutettu saamaan erillistä korvausta ainoastaan seuraavasti: päivävuorossa työskentelevät 7 tunnilta, eli pyöristettynä kuljettajat 380 mk ja rahastajat 330 mk sekä suhteellisen osuuden ikäkorotuksista, yövuorossa työskentelevät 6 tunnilta, eli kuljettajat 320 mk ja rahastajat 280 mk sekä suhteellisen osuuden ikäkorotuksista ja että mainittu laskutapa oli voimassa koko vuodelta 1947, kuitenkin siten, että lokakuun 1 p:n ja joulukuun 31 p:n väliseltä ajalta korvaus oli laskettava uudelleen myöhemmin korotettavien palkkojen mukaan. Lisäksi lautakunta päätti kehoittaa liikennelaitoksen lautakuntaa ensi tilassa tekemään kaupunginhallitukselle esityksen laitoksen työajan vahvistamisesta tammikuun 1 p:stä 1948 lukien.

Viransijaisten palkkaaminen. Päätettiin [5]) esittää kaupunginhallitukselle, että kaikille lauta- ja johtokunnille huomautettaisiin viransijaisuuspalkkioiden maksamisesta ulkopuolisille vain poikkeustapauksissa hoidetun viran kokonaispalkkion mukaisesti ja sen sijaan heidän ottamisestaan mahdollisuuksien mukaan alhaisemmalla palkalla. Samalla päätettiin esittää, että kaupunginvaltuuston palkkapäätöstä [6]) ei sovellettaisi taannehtivasti tammi- ja helmikuun aikana erinäisten hallintomenojen tililtä Sairaslomasijaiset palkattuihin, tilapäisesti otettuihin henkilöihin.

Pidätettyinä ym. olleiden virkavuosien laskeminen. Palkkalautakunta päätti [7]), että kysymys sodan johdosta turvasäilössä tai pidätettyinä ja tuomittuina olleiden, mutta sittemmin vapautettujen kaupungin työntekijäin oikeudesta saada laskea hyväkseen ennen pidätystä kaupungin työssä palvelemansa aika, otetaan käsiteltäväksi työntekijäin sairaus- ja hautausapua koskevien määräysten uudistamisen yhteydessä.

Luontoisedut. Lautakunta päätti [8]) vahvistaa kaupungin viranhaltijain nauttimistaan luontoisedusta suoritettavat kuukausittaiset korvaukset seuraavan suuruisiksi:

	Mk		Mk
Vuora m²:ltä	15: —	Vuodevaatteet, henkilöltä	100: —
Keskuslämpö »	7: —	» »	70: —
Puulämpö »	5: —	Siivoaminen, huoneelta	200: —
Valo »	2: 50	» »	110: —
Kaasu »	1: 20	» »	70: —
Lämminvesi »	2: —	Pesu ja silitys, henkilöltä	200: —
Kalusto, huoneelta	100: —	» » » »	150: —
» »	60: —	Ruoka, henkilöltä	1 680: —
» »	50: —	Keittopuut	190: —

Edelleen lautakunta määräsi, että edellä olevan mukaisesti lasketut luontoisetukorvaukset oli perittävä tammikuun 1 p:stä lukien, kuitenkin niin, että milloin viranhaltijan rahapalkka tämän mukaan jäisi pienemmäksi kuin se oli joulukuun 31 p:nä 1946, hän oli henkilökohtaisesti jatkuvasti oikeutettu saamaan tämän rahapalkan; jos viranhaltijalle myönnettiin luontoisetuja hänen nykyään nauttimiensa lisäksi oli niistä kuitenkin kan-

[1]) Palkkalk. 1 p. heinäk. 824 §. — [2]) Ks. v:n 1945 kert. I osan s. 262. — [3]) Palkkalk. 23 p. jouluk. 1 684 §. — [4]) Ks. tämän kert. I osan s. 7. — [5]) Palkkalk. 24 p. maalisk. 188 §. — [6]) Ks. tämän kert. I osan s. 8. — [7]) Palkkalk. 24 p. maalisk. 192 §. — [8]) S:n 28 p. helmik. 53 §.

nettava täysi korvaus ja jos viranhaltijan kokonaispalkka suureni, kohosi hänen suoritettavansa luontoisetukorvaus vastaavasti, kunnes se täysin vastasi edellä mainittujen arvojen mukaan laskettua korvausta. Asianomaisia virastoja ja laitoksia päätettiin kehoittaa laskemaan alaistensa viranhaltijain luontoisetukorvaukset nyt vahvistettuja arvoja noudattaen sekä aikanaan alistamaan jokainen yksityistapaus palkkalautakunnan hyväksyttäväksi.

Myöhemmin päätöstä täydennettiin [1]) siten, ettei luontoisetukorvauksia ruoasta ollut tammikuun 1 p:stä 1947 lukien toistaiseksi perittävä täysimääräisinä vaan 1 380 mk:n suuruisina kuukaudessa. Edelleen lautakunta päätti, että mikäli jokin viranhaltija vielä tämän jälkeen joutuisi suorittamaan palkkojen erotusta verotusta silmälläpitäen, erotus saatiin maksaa huhtikuun palkanmaksun yhteydessä.

Palkkalautakunta päätti [2]) oikeuttaa kaikki ne kaupungin laitokset, joissa se käytännössä oli mahdollista, soveltamaan menettelyä, minkä mukaan asianomaisille viranhaltijoille suoritetaan ruokarahaa vastaava hyvitys päiviltä, jolloin asianomaiset eivät ruokaile laitoksessa. Viranhaltijan, jonka luontoisetuihin kuului ruoka ja jolta siitä peritään korvaus, tuli, milloin hän aikoi jättää päivän ateriat käyttämättä viimeistään edellisenä päivänä jättää ruokalan tarjoilijalle lippu, johon oli merkitty viranhaltijan nimi ja päivä, jona ruokaetua ei nautita. Nämä liput oli toimitettava taloudenhoitajan toimistoon, mistä ruokarahan hyvitys oli suoritettava asianomaisille kuukausittain. Ne viranhaltijat, jotka tilapäisruokailusta vahvistetun taksan mukaan nauttivat kuukausittain kaikki ateriansa, voitiin samoin vapauttaa suorittamasta ruokamaksua niiltä päiviltä jolloin he eivät sitä nauttineet ja heihinkin oli sovellettava samaa menettelyä kuin muihinkin, kuitenkin sillä erotuksella, että korvaus näiltä päiviltä oli jätettävä asianomaisilta kokonaan perimättä.

Edelleen lautakunta päätti, että selostettua järjestelmää saatiin sairaalain osalta soveltaa maaliskuun 1 p:stä alkaen, sekä että muiden laitosten osalta asianomainen lauta- tai johtokunta päättää järjestelmän käytäntöönottamisen ajankohdan.

Ruotsinmaalaiselle lääketieteenkandidaatti I. Rudbergille, joka suoritti yhden kuukauden kirurgipalvelua Marian sairaalan kirurgisella osastolla vastavuoroisuuden perusteella, päätettiin [3]) antaa maksuton ruoka mainittuna aikana.

Kivelän sairaalan ylihoitajatar E. Unkila oikeutettiin [4]) pitämään sisarentyttärensä luonaan virka-asunnossaan asumassa ehdoin, ettei tämä asuntoedun lisäksi nauttinut muita etuja sairaalasta ja ettei ylihoitajatar Unkila puolestaan saanut taloudellista etua alivuokralaisen pitämisestä.

Lastensuojelulautakunnan esitys korvauksen määräämisestä kerta-aterioista sen alaisissa laitoksissa päätettiin [5]) lähettää kaupunginhallitukselle ratkaistavaksi.

Kertomusvuoden varrella palkkalautakunta ratkaisi joukon asioita, jotka koskivat kaupungin viranhaltijain luopumista heidän virkoihinsa kuuluvista luontoiseduista samoin kuin kyseisten viranhaltijain nauttimistaan luontoiseduista suoritettavien korvausten suuruuden määräämistä.

Saunan käyttö. Lautakunta päätti [6]), ettei saunan käyttöoikeutta voitu pitää luontoisetuihin kuuluvana.

Pesutupien käyttö. Pesutupien käyttämisestä hyväksyttiin [7]) seuraavat periaatteet:

1) Virka-asunnoissa asuviksi on katsottava vain ne viranhaltijat, joille virka-asunto on varattu. Jos kaupungin talossa asuu muita viranhaltijoita, perustuu heidän asumisoikeutensa vuokrasuhteeseen eikä virkasuhteeseen siinäkin tapauksessa, että vuokran määrä vahvistetaan luontoisetukorvauksista voimassa olevien määräysten mukaisesti.

2) Pesutuvan ja sitä varten tarvittavien puiden käyttö on kaupunginhallituksen päätöksen [8]) mukaan maksuton varsinaisissa virka-asunnoissa asuville, mutta muut talossa asuvat viranhaltijat ovat velvolliset suorittamaan siitä korvausta aivan samoin kuin ulkopuoliset vuokralaiset.

3) Ellei virka-asunnossa olevalla viranhaltijalla ole samassa talossa käytettävissä pesutupaa, ei hän ole oikeutettu käyttämään toisen talon pesutupaa ja puita eikä myöskään viemään kaupungin puita muualla olevaan pesutupaan. Hänellä on tosin oikeus

---

[1]) Palkkalk. 18 p. maalisk. 179 §. — [2]) S:n 18 p. maalisk. 155 §. — [3]) S:n 29 p. huhtik. 469 §. — [4]) S:n 14 p. lokak. 1 317 §. — [5]) S:n 25 p. marrask. 1 591 §. — [6]) S:n 13 p. toukok. 541 §. — [7]) S:n 6 p. toukok. 482 §. — [8]) Ks. v:n 1933 Kunnall. asetuskok. s. 95.

maksuttomasti käyttää saman talon pesutupaa, mutta kun tätä ei ole olemassa, on hänen siitä luovuttava. Puuttuvan luontoisedun korvaus ei tässä tapauksessa myöskään voi tulla kysymykseen, koska pesutuvan käyttö nimenomaan on maksuton.

Konemestarien kesälomasijaisten palkat. Lautakunta päätti [1]) kaasulaitokselle ilmoittaa, että konemestarien kesälomasijaisina toimiville viilaajille, mikäli he yksinomaisena toimenaan hoitivat sellaisten viranhaltijain toimia, jotka eivät olleet työaikalain alaisia, oli maksettava heidän tosiasiallisesti hoitamiensa virkojen mukainen palkka ilman työaikalain mukaisia prosenttikorotuksia.

Sairasavun myöntämistä koskevien määräysten tulkinta. Lautakunta päätti [2]) kaasulaitokselle ilmoittaa, että sairasloman palkkaa laskettaessa ovat sekä työn laadusta riippuvat lisät että erityinen palkanlisä otettava huomioon riippumatta siitä, onko asianomainen ollut aika- vai urakkapalkalla.

Liikennelaitoksen lautakunnan sitä koskevien tiedustelujen johdosta palkkalautakunta päätti [3]) ilmoittaa, että viranhaltija pysyväisestä työkyvyttömyydestä huolimatta oli oikeutettu palkalliseen sairaslomaan kahdentoista kuukauden aikana, minkä jälkeen hänet voitiin tarvittaessa irtisanomismenettelyä käyttäen pakottaa eroamaan tai siirtymään eläkkeelle, taikka, milloin työkyvyttömyyden pysyväisyyttä ei voitu pitää lopullisesti selvitettynä, saattaa kysymys jatkuvan sairasloman myöntämisestä palkkalautakunnan harkittavaksi sekä että niissä tapauksissa, jolloin kyseessä oli sairaus tai työkyvyttömyys työssä sattuneen tapaturman johdosta, kaupungin työntekijä oli oikeutettu vain työntekijän sairaus- ja hautausapua koskevien määräysten 1 §:n mukaiseen palkkaan, mistä poikkeuksia voitiin tehdä vain kaupunginvaltuuston erikoispäätöksen perusteella, mutta että vastaavassa tapauksessa kaupungin viranhaltija, riippumatta siitä, oliko hän vakinainen vai määrärahapalkkainen, oli oikeutettu saamaan täyden palkan 4 kuukauden aikana. Edelleen ilmoitettiin [4]) liikennelaitokselle [5]), ettei sellaisia oppilaalle myönnettyjä sairaslomia, joita vastaavalla ajalla hänen oppiaikaansa oli pidennetty, voitu palkankorotuksia laskettaessa ottaa huomioon.

Työntekijäin lomasääntö. Lautakunta päätti [6]) kaikille lauta- ja johtokunnille ilmoittaa, että kaupunginvaltuuston päätöstä [7]) kaupungin työntekijäin lomasäännön tulkinnasta oli sovellettava siten, että jos työntekijä toukokuun 12 p:nä 1943 vahvistetun lomasäännön sanamuodon ja v:n 1939 vuosilomalain mukaan olisi oikeutettu pidempään lomaan kuin toukokuun 28 p:nä 1946 vahvistetun lomasäännön sananmuodon ja v:n 1946 työntekijäin vuosilomalain mukaan, edellisen sananmuodon ja lain mukainen loma on myönnettävä, sekä että virkasäännön ja työntekijäin lomasäännön määräykset lomaoikeuden kytkemisestä saavutettuun ikärajaan on tulkittava siten, että asianomaisella on oikeus pidennettyyn lomaan, mikäli hän saavuttaa ikärajan sinä aikana, jona lomia yleensä myönnetään, kuitenkin siten, että loma tai sen pidennys saadaan käyttää hyväksi vasta sen jälkeen kun ikäraja on saavutettu.

Virastosiivoojien lomasijaisuudet. Helsingin kaupungin viranhaltijat nimisen yhdistyksen virastosiivoojien työhuonekunnan esitettyä, että 14 vuorokautta lyhyemmät lomasijaisuudet saataisiin virastosiivoojien kesken hoitaa siten, että sijaiselle maksettiin korvaus, vaikka hän jo ennestään oli kaupungin työssä, näin kuitenkin vain ehdoin, että varsinainen siivooja itse halusi olla sairaan työtoverinsa sijaisena, sekä että siivoojien sairaslomasijaisille maksettaisiin korvaus heti, kun työsuhde oli päättynyt, riippumatta siitä, missä lääkärintodistus kulloinkin oli, palkkalautakunta päätti [8]) kehoittaa revisiotoimistoa tarkastuksia suorittaessaan kiinnittämään huomiota myönnettyjen sairaslomien oikeudenmukaisuuteen sekä kaikkia lauta- ja johtokuntia huolehtimaan siitä, että sairasloman perusteena olevat lääkärintodistukset säilytettiin asianomaisella hyväksymismerkinnällä varustettuina loman myöntäneen viranomaisen arkistossa, joten niitä ei enää tullut liittää sijaispalkkiota koskevaan anomukseen, joka oli ratkaistava loman oikeutuksesta riippumatta. Samalla päätettiin huomauttaa voimassaolevista, lääkärintodistusten tarkastamista koskevista määräyksistä. Muihin toimenpiteisiin alussa mainitun työhuonekunnan esitys ei antanut aihetta.

---

[1]) Palkkalk. 29 p. heinäk. 919 §. — [2]) S:n 11 p. marrask. 1 515 §. — [3]) S:n 4 p. marrask. 1 447 § ja 7 p. lokak. 1 295 §. — [4]) S:n 7 p. lokak. 1 295 §. — [5]) S:n 11 p. marrask. 1 477 §. — [6]) S:n 13 p. toukok. 572 §. — [7]) Ks. v:n 1946 kert. I osan s. 14. — [8]) Palkkalk. 1 p. huhtik. 221 §.

Oikeus jäädä virkaansa säädetyn eroamisiän saavutettuaan myönnettiin maidontarkastamon esimiehelle A. A. Luodolle joulukuun 31 p:ään 1947 saakka [1]), Marian sairaalan sairaanhoitajattarelle S. Koskiselle kesäkuun 30 p:ään 1948 saakka [2]), kulkutautisairaalan sairaanhoitajattarelle A. M. Almqvistille heinäkuun 31 p:ään 1948 saakka [3]), Kivelän sairaalan osastonhoitajattarelle H. Wikbergille v:n 1947 loppuun [4]) ja sairaanhoitajattarelle H. Heinoselle toukokuun 31 p:ään 1948 saakka [5]), tuberkuloosisairaalan apulaisyöylihoitajattarelle E. Davidssonille v:n 1948 loppuun saakka [6]), ruotsinkielisen kansakoulun johtajalle S. Björkellille heinäkuun 31 p:ään 1948 [7]) ja apukoulun johtajalle E. Häggmanille toukokuun 31 p:ään 1947 saakka [8]), lastentarhanjohtajille L. Warheenmaalle, A. Zimmermannille ja E. Branderille heinäkuun 31 p:ään 1948 [9]) sekä talousapulaiselle M. Kalliolle [10]) heinäkuun 31 p:ään 1947 saakka, satamakapteeni J. L. Lehtoselle [11]) ja satamavalvoja A. E. Ekbomille [12]) v:n 1948 loppuun saakka, sähkölaitoksen ylikonemestarille A. E. Ljungdellille [13]) toukokuun 1 p:ään 1948 ja konemestarille M. Pynnälle [14]) v:n 1947 loppuun saakka.

Sivutoimet. Oikeus hoitaa sivutointa myönnettiin revisiotoimiston revisioapulaiselle T. K. Kekkoselle lukuvuodeksi 1947/48 [15]), kaupunginlääkäri T. W. Wartiovaaralle lokakuun 15 p:stä 1947 v:n 1949 loppuun [16]), sielullisesti sairaiden vastaanottoaseman apulaislääkärille M. S. Elomaalle joulukuun 1 p:stä 1947 lokakuun 1 p:ään 1948 [17]), eläinlääkintäbakteriologi J. Sjölundille heinäkuun 16 p:n ja elokuun 26 p:n väliseksi ajaksi ehdoin, ettei hän käyttänyt siihen kesälomaansa ja että hän tarvittaessa suoritti ylityötä [18]), Marian sairaalan ylilääkärille A. Pelkoselle huhtikuun 21 päivästä kesäkuun 1 p:ään ja apulaislääkärille L. Hagelstamille heinäkuun 1 p:stä elokuun 16 p:ään [19]), huoltoviraston apulaisjohtajalle O. Toivolalle lokakuun 1 p:n ja joulukuun 10 p:n väliseksi ajaksi [20]), huoltotarkastaja S. Kivilinnalle toistaiseksi [21]), suomenkielisten kansakoulujen lääkäreille V. Lepolle ja T. Järviselle toistaiseksi [22]) ja suullisen esitystaidon neuvojalle E. Salolalle lukuvuodeksi 1947/48 [23]), ruotsinkielisten kansakoulujen tarkastajalle G. Cavoniukselle ja taloudenhoitajalle H. Backmanille toistaiseksi [24]), suomenkielisten lastentarhain opettajalle I. Leiviskälle v:n 1948 loppuun [25]), kotitalousneuvoja I. Grotenfeltille v:n 1948 loppuun [26]), kiinteistötoimiston apulaisasemakaava-arkkitehdille V. Tuukkaselle lukuvuodeksi 1947/48 [27]), rakennustoimiston katurakennusosaston yli-insinööreille P. Hyömäelle ja saman osaston insinööreille H. Heiniselle ja P. Saikulle lukuvuodeksi 1947/48 [28]) sekä kaupunginpuutarhurille B. Schalinille yhdeksi vuodeksi elokuun 1 p:stä lukien [29]), vesijohtolaitoksen putkiverkkoinsinöörille E. Suhoselle kertomusvuoden loppuun [30]) ja kaasulaitoksen toimitusjohtajalle O. Tammenoksalle lukuvuodeksi 1947/48 [31]).

Oikeus asua kaupungin ulkopuolella v:n 1948 loppuun saakka myönnettiin terveydenhoitoviraston toimistoapulaiselle H. Hellstenille [32]), tuberkuloosisairaalan siivoojille E. Ekholmille [33]) ja L. Nikkilälle [33]), huoltoviraston toimistoapulaiselle B. Vahlströmille [34]), ruotsinkielisten kansakoulujen opettajalle B. Metherille [35]), valmistavan tyttöjen ammattikoulun opettajille E. Björklundille [36]) ja E. Sundellille [36]), kaupunginorkesterin jäsenille E. Rautasuolle [37]), M. Orlandolle [37]) ja A. Sipilälle [37]) sekä rakennustoimiston insinöörille K. Takolanderille [38]).

Ikäkorotusten myöntäminen. Ikäkorotusten myöntämistä koskevia asioita palkkalautakunta ratkaisi vuoden aikana 1 297. Kaupunginhallituksen ratkaistavissa olevista sääntöpalkkaisten viranhaltijain ikäkorotusanomuksista lautakunta antoi 29 lausuntoa ja ikä-

---

[1]) Palkkalk. 18 p. maalisk. 103 §. — [2]) S:n 9 p. jouluk. 1607 §. — [3]) S:n 13 p. toukok. 565 §. — [4]) S:n 29 p. heinäk. 949 §. — [5]) S:n 26 p. elok. 1089 §. — [6]) S:n 29 p. huhtik. 477 §. — [7]) S:n 28 p. lokak. 1 393 §. — [8]) S:n 25 p. helmik. 29 §. — [9]) S:n 20 p. toukok. 608 §, 7 p. lokak. 1 279 § ja 9 p. jouluk. 1 606 §. — [10]) S:n 27 p. toukok. 641 §. — [11]) S:n 26 p. elok. 1 081 §. — [12]) S:n 28 p. lokak. 1 390 §. — [13]) S:n 1 p. heinäk. 814 §. — [14]) S:n 18 p. maalisk. 104 §. — [15]) S:n 23 p. syysk. 1187 §. — [16]) S:n 25 p. marrask. 1537 §. — [17]) S:n 30 p. jouluk. 1 686 §. — [18]) S:n 13 p. toukok. 542 §. — [19]) S:n 29 p. huhtik. 470 ja 471 § sekä 17 p. kesäk. 735 § — [20]) S:n 16 p. syysk. 1 162 §. — [21]) S:n 26 p. elok. 1 019 §. — [22]) S:n 15 p. huhtik. 323 §. — [23]) S:n 16 p. syysk. 1 145 §. — [24]) S:n 25 p. helmik. 10 §. — [25]) S:n 30 p. jouluk. 1 731 §. — [26]) S:n 16 p. jouluk. 1 650 §. — [27]) S:n 30 p. syysk. 1 232 §. — [28]) S:n 23 p. syysk. 1 188 §, 15 p. huhtik. 322 § ja 14 p. lokak. 1 311 §. — [29]) S:n 26 p. elok. 1 091 §. — [30]) S:n 25 p. helmik. 9 §. — [31]) S:n 30 p. syysk. 1 262 §. — [32]) S:n 14 p. lokak. 1 310 §. — [33]) S:n 26 p. elok. 1 027 §. — [34]) S:n 30 p. jouluk. 1 739 §. — [35]) S:n 28 p. lokak. 1 394 §. — [36]) S:n 29 p. huhtik. 439 §. — [37]) S:n 13 p. toukok. 552 §. — [38]) S:n 12 p. elok. 966 §.

korotuksia vastaavien palkankorotusten myöntämistä koskevista anomuksista 749 lausuntoa.

Sairaslomasijaisten palkkiot. Kertomusvuoden aikana palkkalautakunta käsitteli 253 asiaa, jotka koskivat palkkion myöntämistä sairaslomaa nauttivien viranhaltijain sijaisille. Eri virastojen kesken myönnetyt palkkiomäärärahat jakaantuivat seuraavasti:

	Mk		Mk
Revisiotoimisto	20 300	Sielullisesti sairaiden huoltolaitokset	52 927
Kaupunginkanslia	28 680	Kouluhammasklinikka	40 814
Kaupunginhallituksen asiamiesosasto	40 339	Veneeristen tautien poliklinikat	82 569
Rahatoimisto	324 601	Äitiys- ja lastenneuvolat	73 157
Tilastotoimisto	71 907	Huoltovirasto	219 671
Maistraatti	37 136	Kunnalliskoti	264 188
Ulosottolaitos	360 489	Lastensuojeluvirasto	81 988
Raastuvanoikeus	257 387	Lastenhuoltolaitokset	294 315
Syyttäjistö	166 448	Työnvälitystoimisto	10 669
Maistraatin ja raastuvanoikeuden arkisto	42 634	Työasiainlautakunta	6 568
Holhouslautakunta	13 450	Valmistava tyttöjen ammattikoulu	24 861
Huoneenvuokralautakunnat	5 700	Kaupunginkirjasto	797 604
Terveydenhoitovirasto	105 196	Kaupunginorkesteri	116 057
Terveydellisten tutkimusten laboratorio	36 276	Kiinteistötoimisto	22 820
Maidontarkastamo	82 490	Rakennustoimisto	289 033
Tuberkuloosihuoltotoimisto	40 418	Satamavirasto	103 260
Tuberkuloottisten asuntolat	8 851	Teurastamo	115 817
		Yhteensä	4 238 620

Palkan nauttiminen virkavapauden ajalta. Seuraavat viranhaltijat oikeutettiin nauttimaan [1]) täydet palkkaetunsa heille myönnetyn virkavapauden ajalta: Huoneenvuokratoimiston konttoripäällikkö F. Kaltamo kesäkuun 2 p:n ja 7 p:n väliseltä ajalta, jolloin hän osallistui rationalisoimiskursseihin;

Palomestari C-W. Åström lokakuun 13 p:n ja marraskuun 30 p:n väliseltä ajalta, jolloin hän aikoi New Yorkissa tutustua palontorjuntamenetelmiin [2]); palomies K. Heino heinäkuun 10 p:n ja 22 p:n väliseltä ajalta, jolloin hän aikoi osallistua teknillisessa korkeakoulussa pidettäviin karsintakursseihin [3]); palokorpraali U. Törröselle kesäkuun 9 p:n ja 16 p:n väliseltä ajalta, jolloin hän tuli osallistumaan Göteborgin kaupungin 75-vuotisjuhlaan [4]); palokorpraalit E. Jauros, A. Koskinen ja U. Törrönen toukokuun 17 p:n ja 23 p:n väliseltä ajalta, jolloin he osallistuivat pohjoismaiden palomiesten opinto- ja neuvottelupäivien järjestelytehtäviin [5]); palokorpraali E. Jauros syyskuun 8 p:n ja 28 p:n väliseltä ajalta, jolloin hän opiskeli Englannissa [6]); apulaispalotarkastaja H. Forsberg, palokorpraali J. A. Nyholm ja toimistonhoitaja B. Heinrichs marraskuun 3 p:n ja 22 p:n väliseltä ajalta, jolloin he aikoivat osallistua palopäällystökoulussa järjestettäviin kursseihin [7]); sekä kanslisti P. Cavén joulukuun 1 p:n ja 20 p:n väliseltä ajalta, jolloin hän osallistui palopäälliköitten ja vastaavien kursseihin [8]).

Terveydellisten tutkimusten laboratorion esimies B. Willberg lokakuun 9 p:n ja 16 p:n väliseltä ajalta, jolloin hän osallistui Yleisen terveydenhoitoyhdistyksen vuosikokoukseen [9]);

Kaupunginvenerologi Y. Salminen lokakuun 15 p:n ja marraskuun 1 p:n väliseltä ajalta, jolloin hän aikoi osallistua Berlinissä pidettävään kansainvälisen sukupuolitautien vastustamisliiton kongressiin [10]);

Terveyssisar Å. Palmgren lokakuun 20 p:n ja marraskuun 30 p:n väliseltä ajalta, jolloin hän osallistui johtavien terveyssisarten kursseihin Ruotsissa [11]);

[1]) Palkkalk. 17 p. kesäk. 773§. — [2]) S:n 29 p. huhtik. 468 §. — [3]) S:n 15 p. heinäk. 855 §. — [4]) S:n 15 p. heinäk. 849 §. — [5]) S:n 20 p. toukok. 600 §. — [6]) S:n 26 p. elok. 1 076 §. — [7]) S:n 28 p. lokak. 1 399 §. — [8]) S:n 16 p. jouluk. 1649 §. — [9]) S:n 4 p. marrask. 1449 §. — [10]) S:n 28 p. lokak. 1 398 §. — [11]) S:n 30 p. syysk. 1263 §.

Marian sairaalan ylilääkäri A. Pelkonen ja apulaislääkärit E. Vehniäinen, L. Hagelstam ja H. Leinonen kesäkuun 25 p:n ja heinäkuun 1 p:n väliseltä ajalta, jolloin he osallistuivat kongressiin Tukholmassa [1]); saman sairaalan sosiaalihoitajattaret M. Aspiala ja A. Rotkirch toukokuun 14 p:n ja 22 p:n väliseltä ajalta, jolloin he osallistuviat Svensk socialkuratorförening nimisen yhdistyksen opintopäiviin Tukholmassa [2]); saman sairaalan osastonhoitajatar K. Kontiovaara ja sairaanhoitajatar I. Vanhahonko syyskuun 15 p:n ja joulukuun 15 p:n väliseltä ajalta, jolloin he osallistuivat kasvatusopilliseen jatkokurssiin [3]);

Kulkutautisairaalan osastonhoitajatar L. Salmela syyskuun 15 p:n ja joulukuun 15 p:n väliseltä ajalta, jolloin hän osallistui kasvatusopilliseen jatkokurssiin [4]);

Nikkilän sairaalan alilääkäri O. Parland lokakuun 20 p:n ja marraskuun 1 p:n väliseltä ajalta, jolloin hän oli ulkomailla kongressi- ja opintomatkalla [5]); saman sairaalan voimistelunopettaja H. Komulainen lokakuun 15 p:n ja seuraavan toukokuun 1 p:n väliseltä ajalta, jolloin hän osallistui professori K. Taskisen fysikaalisessa hoito- ja röntgenlaitoksessa järjestettäviin kursseihin; edellä mainittu etu sekä lisäksi oikeus asua ja ruokailla Kivelän sairaalassa luontoisetukorvausta vastaan myönnettiin herra Komulaiselle ehdoin, että hän jäi sairaalaan palvelukseen vähintään vuoden kurssin päättymisestä lukien tai muussa tapauksessa maksoi takaisin kurssin ajalta saamansa palkan [6]);

Huoltoviraston apulaisjohtaja O. Toivola toukokuun 20 p:n ja 24 p:n väliseltä ajalta, jolloin hän oli opintomatkalla Ruotsissa [7]); saman viraston vahtimestari P. Arvo kesäkuun ajalta, jolloin hän opiskeli yhteiskunnallisen korkeakoulun huoltotyönopetusjaostossa [8]);

Työnvälitystoimiston osastonjohtaja Y. Vuorjoki syyskuun 22 p:n ja lokakuun 21 p:n väliseltä ajalta, jolloin hän oleskeli vaihtovirkailijana Tukhomassa [9]); saman toimiston osastonjohtaja N. Mattsson maaliskuun 8 p:n ja huhtikuun 10 p:n väliseltä ajalta, jolloin hän oli opintomatkalla Englannissa [10]);

Suomenkielisten kansakoulujen kouluhoitajatar S. Setälä toukokuun ajalta, jolloin hän oli opintomatkalla Tukholmassa ja Tanskassa [11]); samojen koulujen opettajat K. Heinänen ja H. Jauhiainen toukokuun 1 p:n ja 15 p:n väliseltä ajalta, jolloin he osallistuivat Pohjoismaiseen naisliiton kongressiin Kööpenhaminassa ja seurasivat opetusta sikäläisissä kouluissa [12]); samojen koulujen talousopettaja A. Eerola lokakuun 20 p:n ja 25 p:n väliseltä ajalta, jolloin hän osallistui Työtehoseuran talousopettajille järjestämiin kotitalouden työtehokursseihin [13]);

Ruotsinkielisten kansakoulujen tarkastaja G. Cavonius [14]) huhtikuun 8 p:n ja 12 p:n väliseltä ajalta, kouluhoitajatar A. Hammarström [15]) toukokuun 3 p:n ja 17 p:n väliseltä ajalta, opettaja A. Jansson [16]) lokakuun 13 p:n ja marraskuun 12 p:n väliseltä ajalta ja opettaja G. Lilius [17]) huhtikuun 8 p:n ja toukokuun 3 p:n väliseltä ajalta, jolloin he olivat opintomatkalla Ruotsissa; samojen koulujen opettaja M. Cavonius syyskuun 6 p:n ja 20 p:n väliseltä ajalta, jolloin hän osallistui Ruotsin pikkukoulun opettajatarliiton kursseihin Tukholmassa [18]); opettaja N. G. Engström toukokuun 10 p:n ja 25 p:n väliseltä ajalta, jolloin hän toimi Tukholman kansakouluissa Pohjola-Norden yhdistyksen välittämänä vaihto-opettajana [19]); sekä liikunnanneuvoja A. Schnitt syyskuun 26 p:n ja lokakuun 10 p:n väliseltä ajalta, jolloin hän johti erinäisiä kansakoulunopettajien ja liikuntakasvatuksen yhdistyksen johtohenkilöiden liikuntakasvatuskursseja Tanskassa [20]).

Valmistavan tyttöjen ammattikoulun opettaja K. Tudeer lokakuun 20 p:n ja 25 p:n väliseltä ajalta, jolloin hän osallistui Työtehoseuran järjestämiin kotitalouden työtehokursseihin [21]);

Kaupunginkirjaston kirjastonjohtaja U. Saarnio sekä kirjaston virkailijat U. Holmstén, M. Kanninen, M. Närhi, ja E. Wirla elokuun 7 p:n ja 21 p:n väliseltä ajalta, jolloin he osallistuivat kirjastokokoukseen Kööpenhaminassa ja tutustuivat Tanskan kirjastoihin [22]);

---

[1]) Palkkalk. 13 p. toukok. 567 §. — [2]) S:n 27 p. toukok. 650 §. — [3]) S:n 26 p. elok. 1020 §. — [4]) S:n 14 p. lokak. 1318 §. — [5]) S:n 11 p. marrask. 1521 §. — [6]) S:n 11 p. marrask. 1 522 §. — [7]) S:n 22 p. huhtik. 382 §. — [8]) S:n 22 p. huhtik. 383 §. — [9]) S:n 12 p. syysk. 1 099 §. — [10]) S:n 11 p. maalisk. 81 §. — [11]) S:n 8 p. huhtik. 285 §. — [12]) S:n 22 p. huhtik. 380 §. — [13]) S:n 11 p. marrask. 1 526 §. — [14]) S:n 15 p. huhtik. 321 §. — [15]) S:n 6 p. toukok. 504 §. — [16]) S:n 16 p. syysk. 1 146 §. — [17]) S:n 24 p. maalisk. 215 §. — [18]) S:n 12 p. syysk. 1097 §. — [19]) S:n 27 p. toukok. 625 §. — [20]) S:n 15 p. heinäk. 908 §. — [21]) S:n 28 p. lokak. 1 419 §. — [22]) S:n 29 p. heinäk. 952 ja 12 p. elok. 991 §.

Kaupunginorkesterin sellosolisti Y. Selin toukokuun 7 p:n ja 11 p:n väliseltä ajalta, jolloin hän oli konserttomatkalla Norjassa [1]); sekä orkesterin jäsenet L. Ojala ja M. Sgobba syyskuun 15 p:n ja lokakuun 15 p:n väliseltä ajalta, jolloin he osallistuivat kansainvälisiin musiikkikilpailuihin Genèvessä [2]);

Kaupunginmetsänhoitaja E. E. Erkkilä kesäkuun 12 ja 25 p:n väliseltä ajalta, jolloin hän osallistui pohjoismaiseen metsäkongressiin [3]);

Puistotalojen isännöitsijä V. Ahde helmikuun 27 p:n ja maaliskuun 5 p:n väliseltä ajalta, jolloin hän kaupungin edustajana oli vierailumatkalla Oslossa [4]);

Kaupunginarkkitehti H. Ekelund syyskuun 8 p:n ja 13 p:n väliseltä ajalta, jolloin hän osallistui pohjoismaiden arkkitehtiliittojen hallituksen yhteiseen kokoukseen Oslossa [5]); sekä rakennustoimiston talorakennusosaston rakennusinsinööri A. Lippa ja arkkitehti E. Ungern-Sternberg marraskuun 17 p:n ja 22 p:n väliseltä ajalta, jolloin he osallistuivat Svenska teknologföreningen nimisen yhdistyksen Tukholmassa toimenpanemiin talorakennustekniikan kursseihin [6]);

Liikennelaitoksen ensimmäinen lääkäri M. Rouhunkoski kesäkuun 15 p:n ja heinäkuun 15 p:n väliseltä ajalta, jolloin hän osallistui kansainväliseen äitiyshuoltokongressiin Lontoossa [7]); asiamies E. Rönkä kesäkuun 13 p:n ja 18 p:n väliseltä ajalta, jolloin hän osallistui pohjoismaiden kunnallisvirkamiesliittojen sihteeristön kongressiin [8]); rahastajat S. Blomqvist, K. Markkanen, A.-L. Wilhelmsson ja A. Riipinen kesäkuun 22 p:n ja 24 p:n väliseltä ajalta, jolloin he osallistuivat Suomen kunnantyöntekijäin kesäjuhliin Jyväskylässä [9]); autonkuljettaja A. Päivärinta elokuun 22 p:n ja syyskuun 3 p:n väliseltä ajalta, jolloin hän osallistui pohjoismaiden kunnantyöntekijäin kesäkursseihin Viskadalenin kansankorkeakoulussa Ruotsissa [10]); raitiovaununkuljettaja O. Kaipainen lokakuun 24 p:n ja 31 p:n väliseltä ajalta, jolloin hän osallistui Suomen kunnantyöntekijäin liiton edustajana pohjoismaiden kunnantyöntekijäin yhteistyökonferenssiin Oslossa [11]); raitiovaununkuljettaja W. Laine, linja-autonkuljettaja A. Lehto, kuorma-autonkuljettaja E. Judén ja puuseppä A. Lindstedt 6 päivän ajalta toukokuun 20 p:stä lukien, jolloin he osallistuivat raitiotieläisten konferenssiin Tukholmassa [12]);

Vesijohtolaitoksen kemisti Y. Immonen elokuun 23 p:n ja syyskuun 3 p:n väliseltä ajalta, jolloin hän osallistui pohjoismaiseen kemistikokoukseen [13]);

Kaasulaitoksen toimitusjohtaja O. Tammenoksa teknillisten laitosten lautakunnan hänelle myöhemmin myönnettävän virkavapauden ajalta [14]); kaasulaitoksen käyttöinsinööri E. Sundgren 24 päivän ajalta toukokuun 25 p:stä lukien, jolloin hän oli opintomatkalla Belgiassa, Hollannissa ja Sveitsissä [15]); sekä

Sähkölaitoksen kattilayliasentaja A. Pajunen ja asemapäivystäjä K. Loiske marraskuun 14 ja 16 p:n väliseltä ajalta, jolloin he osallistuivat Suomen kunnantyöntekijäin liiton mainittuina päivinä järjestämiin kursseihin [16]).

Virkavapautta myönnettiin kesäkuun ajaksi huoltoviraston vahtimestarille P. Arvolle opiskelua varten yhteiskunnallisen korkeakoulun huoltotyön opetusjaostossa oikeuksin loma-ajalta nauttia puolet palkastaan [17]); kodinhoitajatar E. Elolle syyskuun 1 p:stä joulukuun 15 p:ään osallistumista varten kodinhoitajakurssiin oikeuksin mainitulta ajalta nauttia ikäkorotuksia vastaavat palkankorotuksensa [18]); sekä kodissakävijä K. Pajuselle tammikuun 1 p:stä kesäkuun 1 p:ään 1948, puistoleikkitoiminnan ohjaajan kokeilun alaisen viran hoitamista varten oikeuksin loma-ajalta nauttia ikäkorotuksensa [19]).

Viransijaisuuspalkkioita muun syyn kuin sairauden takia myönnettiin kertomusvuoden aikana talousarvioon tarkoitukseen otetusta määrärahasta seuraavat rahamäärät, joiden jakaantuminen eri virastojen kesken selviää alla olevasta yhdistelmästä:

	Mk		Mk
Kaupunginviskaalin virasto	89 425	Sielullisesti sairaiden vastaanottoasema	2 427
Terveydenhoitovirasto	52 714		

[1]) Palkkalk. 18 p. maalisk. 172 §. — [2]) S:n 12 p. syysk. 1142 §. — [3]) S:n 17 p. kesäk. 738 §. — [4]) S:n 25 p. helmik. 28 §. — [5]) S:n 23 p. syysk. 1 221 §. [6]) S:n 11 p. marrask. 1 484 §. — [7]) S:n 27 p. toukok. 624 §. — [8]) S:n 27 p. toukok. 651 §. — [9]) S:n 1 p. heinäk. 779 §. — [10]) S:n 12 p. syysk. 1 098 §. — [11]) S:n 28 p. lokak. 1 397 §. — [12]) S:n 13 p. toukok. 573 §. — [13]) S:n 17 p. kesäk. 739 §. — [14]) S:n 29 p. huhtik. 440 §. — [15]) S:n 13 p. toukok. 568 §. — [16]) S:n 14 p. lokak. 1 326 §. — [17]) S:n 22 p. huhtik. 383 §. — [18]) S:n 30 p. syysk. 1 233 §. — [19]) S:n 16 p. jouluk 1 651 §.

	Mk		Mk
I veneeristen tautien poliklinikka	7 254	Musiikkilautakunta	16 550
Lastenhoidonneuvolat	3 334	Kaupunginorkesteri	7 992
Vastaanottokoti	3 125	Yhteensä	182 821

Palkattomat virkavapaudet. Seuraavat viranhaltijat oikeutettiin nauttimaan palkatonta virkavapautta alla mainittuina aikoina:

Tuberkuloosihuoltotoimiston ylihoitajatar M. Boman joulukuun 15 p:stä 1947 joulukuun 15 p:ään 1948 koulutustehtävissä toimimista varten valtion sairaanhoitajataropistossa [1]);

Lastenpsykiatri E. Hillbom syyskuun 1 p:stä 1947 helmikuun 29 p:ään 1948 lastenpsykiatrin opintojen harjoittamista varten Ruotsissa ja Sveitsissä [2]);

Veneeristen tautien miespoliklinikan ylimääräinen apulaislääkäri T. Granroth syyskuun 1 p:stä joulukuun 31 p:ään Ruotsiin tehtävää opintomatkaa varten [3]);

Terveyssisar L. K. Hirstiö vuodeksi, kesäkuun 1 p:stä lukien, Amerikkaan tehtävää kongressi- ja opintomatkaa varten [4]); sekä kaupunginkätilö E. Kokki elokuun 15 p:stä 1947 toukokuun 15 p:ään 1948 terveyssisarkursseihin osallistumista varten [5]);

Marian sairaalan sairaanhoitajatar M. Harlin kesäkuun 1 p:stä joulukuun 1 p:ään yksityisiä asioita varten [6]); oppilaskodin hoitajatar G. Sommerschield tammikuun 1 p:stä heinäkuun 1 p:ään 1948 Ruotsiin ja Norjaan tehtävää opintomatkaa varten [7]); keittiöapulainen A. Parkkonen lokakuun 11 p:stä 1947 huhtikuun 11 p:ään 1948 lapsensa hoitamista varten [8]); sairaanhoitajatar A. Turtola maaliskuun 1 p:stä huhtikuun 1 p:ään tutustuakseen poliklinikkatyöhön Tukholmassa [9]); sairaanhoitajattaret Hj. Saltzman, S. Himberg, S. Meriluoto ja A. Silvennoinen huhtikuun 1 p:stä lokakuun 1 p:ään opintomatkaa varten, Saltzman Göteborgiin ja muut Tanskaan [10]); laboratoriohoitajatar I. Hjelt huhtikuun 15 p:stä 1947 toukokuun 15 p:ään 1948 sekä laboratoriohoitajatar R. Koskela huhtikuun 15 p:stä 1947 huhtikuun 1 p:ään 1948 laboratorio-opintojen jatkamista varten Amerikassa, viimeksi mainittu huomautuksin että, ellei hän mainittuun päivään mennessä palaa virkaansa hoitamaan, hänen katsotaan eronneen kaupungin palveluksesta [11]);

Kulkutautisairaalan ylihoitajatar A. von Bockhoven huhtikuun 15 p:stä elokuun 15 p:ään Amerikkaan tehtävää kongressi- ja opintomatkaa varten [12]);

Kivelän sairaalan johtaja P. Soisalo lokakuun 1 p:stä 1947 huhtikuun 1 p:ään 1948 Englantiin ja Amerikkaan tehtävää opintomatkaa varten, johon tarkoitukseen hän oli saanut apurahan United Nations World Health Organisation nimiseltä järjestöltä [13]); alilääkäri I. Vartiainen heinäkuun 1 p:stä lokakuun 1 p:ään tieteellistä työtä varten [14]); sairaanhoitajatar H. Väisänen syyskuun 1 p:stä 1947 maaliskuun 1 p:ään 1948 röntgenkursseihin osallistumista varten [15]); sairaanhoitajatar M. Humppilalle tammikuun 1 p:stä heinäkuun 1 p:ään 1948 vaihtosairaanhoitajattarena toimimista varten Tanskassa [16]); sairaanhoitajatar H. Vähätuvalle syyskuun 15 p:stä joulukuun 15 p:ään kasvatusopilliseen kurssiin osallistumista varten [17]); sosiaalihoitajattaret E. Montin ja M. Leppäaho sekä oppilaskodin hoitaja S.-G. Björklund kesäkuun 1 p:stä 1947 huhtikuun 1 p:ään 1948 Amerikkaan tehtävää kongressi- ja opintomatkaa varten huomautuksin että, elleivät he mainittuun päivään mennessä palaa virkojansa hoitamaan, heidän katsotaan eronneen kaupungin palveluksesta [18]);

Nikkilän sairaalan apteekinhoitajatar E. Perklén elokuun 25 p:stä 1947 toukokuun 25 p:ään 1948 terveyssisarkursseihin osallistumista varten [19]);

Sairaanhoitajatarkoulun johtaja A. Nordström kesäkuun 1 p:stä 1947 huhtikuun 1 p:ään 1948 Amerikkaan tehtävää kongressi- ja opintomatkaa varten huomautuksin että,

---

[1]) Palkkalk. 14 p. lokak. 1 312 §. — [2]) S:n 12 p. elok. 965 §. — [3]) S:n 4 p. marrask. 1 450 §. — [4]) S:n 25 p. helmik. 17 §. — [5]) S:n 12 p. elok. 1 015 §. — [6]) S:n 17 p. kesäk. 736 §. — [7]) S:n 11 p. marrask. 1 519 §. — [8]) S:n 11 p. marrask. 1 520 §. — [9]) S:n 25 p. helmik. 16 §. — [10]) S:n 11 p. maalisk 86 ja 88 §. — [11]) S:n 11 p. maalisk. 87 §, 16 p. syysk. 1 158 § ja 14 p. lokak. 1 320 §. — [12]) S:n 25 p. helmik. 15 §. — [13]) S:n 16 p. syysk. 1 157 §. — [14]) S:n 13 p. toukok. 566 § ja 12 p. syysk. 1 100 §. — [15]) S:n 17 p. kesäk. 737 §. — [16]) S:n 11 p. marrask. 1 504 § ja 9 p. jouluk. 1 604 §. — [17]) S:n 16 p. syysk. 1 159 §. — [18]) S:n 25 p. helmik. 12—14 § ja 14 p. lokak. 1 320 §. — [19]) S:n 15 p. heinäk. 848 §.

ellei hän mainittuun päivään mennessä palaa virkaansa hoitamaan, hänen katsotaan eronneen kaupungin palveluksesta [1]);

Kunnalliskodin lääkäri G. Tötterman syyskuun 1 p:stä 1947 elokuun 31 p:ään 1948 Lady Tate Memorial Trust nimisen säätiön hänelle myöntämällä apurahalla suoritettavaa tutkimustyötä varten [2]); työtupien käsityönopettaja M. Gartz toukokuun 1 p:stä 31 p:ään sairauden vuoksi [3]);

Lastensuojeluviraston kodissakävijä M.-L. Löfgren joulukuun 1 p:stä 1947 maaliskuun 31 p:ään 1948 sairaanhoitajatarkoulun apulaisjohtajan viransijaisena toimimista varten [4]); Reijolan lastenkodin lastenhoitajatar E. Rehnström maaliskuun 15 p:stä huhtikuun 15 p:ään opintojensa jatkamiseksi ja saadakseen työnvaihtelua Kauniaisen turvattomain lasten kodissa, huomautuksin ettei enempää lomaa esitetyillä perusteilla tulla myöntämään [5]);

Lastentarhanopettaja A.-L. Valtiala kesäkuun 1 p:stä joulukuun 31 p:ään toimiakseen Haagan lastentarhan johtajana [6]);

Kirjastonhoitaja E. Wirla vuodeksi syyskuun 1 p:stä alkaen Amerikkaan tehtävää opintomatkaa varten [7]); sekä kirjastoapulainen A. Laurila joulukuun 15 p:stä 31 p:ään tutkimuksen suorittamista varten Aleksis Kiven runoudesta [8]);

Liikennelaitoksen ensimmäinen lääkäri M. Rouhunkoski helmikuun 1 p:stä maaliskuun 31 p:ään 1948 opiskeluja varten Pohjois-Amerikan Yhdysvalloissa [9]); sekä

Teurastamon tarkastuseläinlääkäri T. Troberg huhtikuun 15 p:stä lokakuun 15 p:ään piirieläinlääkärin viran hoitamista varten maaseudulla [10]).

Eläkesäännön tulkinta. Lautakunta päätti [11]) tulkita eläkesäännön määräykset siten, että ainoastaan siinä tapauksessa, että viranhaltija anoo virantoimituksessa saadun vamman tai sairauden perusteella täyttä eläkettä taikka työntekijä samanlaisella perusteella osaeläkettä, vaikka hän edelleen on kykenevä muuhun kaupungin työhön, täytyy kausaalisuhteen ilmetä lääkärintodistuksesta. Lautakunta päätti edelleen pysyttää voimassa kaupunginhallituksen eri aikoina tekemät päätökset [12]) poikkeuksista vahvistettuihin lääkärintodistusten tarkastamisen järjestämistä koskeviin määräyksiin [13]). Edelleen lautakunta päätti, että eläkeasiain esittelyn yhteydessä oli esityslistaan otettava kaikki lääkärintodistuksista ilmenevät oleelliset seikat.

Eläkemäärien uudelleenlaskeminen. Palkkalautakunnan toimiston päällikön tehtäväksi annettiin [14]) sopia rahatoimiston kanssa palkkajärjestelystä [15]) aiheutuvan kaupungin myöntämien eläkkeiden uudelleenlaskemisen suorittamisesta urakkatyönä. Edelleen päätettiin [16]) esittää kaupunginhallitukselle, että eläkkeet, joita pienuutensa vuoksi ei voitu sijoittaa uuteen palkkataulukkoon, saataisiin laskea uudelleen korottamalla eläkepohja käyttäen indeksilukua 590.

Lautakunnan esityksestä [17]) kaupunginvaltuusto päätti [18]) muuttaa työntekijäin eläkkeiden laskemisperusteet.

Kaupunginvaltuuston päätöksen mukaisesti vahvistettiin [19]) sittemmin sekä viranhaltijain (A-ryhmän) ja työntekijäin (B-ryhmän) että kaupunginvaltuuston erinäisten päätösten nojalla myönnettyjen (C-ryhmän) eläkkeiden uudelleen lasketut määrät paitsi liikennelaitoksen osalta. Haagan kauppalanvaltuuston kanslisti E. Hilbertille, konttoriapulaiselle E. M. Filénille ja puhtaanapitomies J. Laineelle myöntämät eläkkeet jätettiin kaupunginhallituksen heinäkuun 17 p:nä tekemän päätöksen mukaisesti uudelleenlaskemisen ulkopuolelle, koska ne nimenomaan oli vahvistettu suoritettaviksi ilman kalliinajanlisäystä.

Myönnetyt eläkkeet. Kertomusvuoden aikana palkkalautakunta myönsi 233 kaupungin palveluksessa olleelle henkilölle sääntöjen mukaisen eläkkeen. Kaupungin tilinpäätöksen mukaan maksettiin eläkkeitä v. 1947 kaikkiaan 73 612 084 mk, josta 5 742 258 mk tuli vuoden varrella myönnettyjen uusien eläkkeiden osalle.

[1]) Palkkalk. 25 p. helmik. 11 § ja 14 p. lokak. 1 320 §. — [2]) S:n 26 p. elok. 1 016 §. — [3]) S:n 13 p. toukok. 548 §. — [4]) S:n 25 p. marrask. 1 590 §. — [5]) S:n 18 p. maalisk. 146 §. — [6]) S:n 27 p. toukok. 640 §. — [7]) S:n 22 p. huhtik. 385 §. — [8]) S:n 9 p. jouluk. 1 613 §. — [9]) S:n 7 p. lokak. 1 299 §. — [10]) S:n 15 p. huhtik. 348 §. — [11]) S:n 11 p. maalisk. 55 §. — [12]) Ks. v:n 1945 kert. I osan s. 116 ja v:n 1946 kert. I osan s. 179 ja 277. — [13]) Ks. v:n 1945 kert. I osan s. 115. — [14]) Palkkalk. 15 p. huhtik. 359 §. — [15]) Ks. tämän kert. I osan s. 8 ja II osan s. 2. — [16]) Palkkalk. 8 p. huhtik. 303 a §; ks. myös tämän kert. I osan s. 120. — [17]) Palkkalk. 3 p. kesäk. 692 §. — [18]) Ks. tämän kert. I osan s. 10 ja Kunnall. asetuskok. s. 80. — [19]) Palkkalk. 17 p. kesäk. 727 ja 774 § sekä 1 p. heinäk. 780 § ja 29 p. heinäk. 935 §.

Hautausapua myönnettiin 107 kuolinpesälle kaikkiaan 772 898 mk.

Annetut lausunnot. Kaupunginhallitukselle annettiin kertomusvuonna sen pyytämät lausunnot alla luetelluista asioista:

revisioapulaisen viran perustamisesta revisiotoimistoon ja sen tilapäisestä työvoimasta v. 1948 [1]); kaupunginkanslian vahtimestarin viran lakkauttamisesta ja uuden toimistoapulaisen viran perustamisesta [2]); ikäkorotuksista; tilapäisen työvoiman palkkaamisesta v:ksi 1948 kaupunginarkistoon [3]); rahatoimiston viranhaltijain valituksista ylityökorvausta koskevista kaupunginhallituksen päätöksista [4]); tilastotoimiston kahden aktuaarin viran siirtämisestä ylempään palkkaluokkaan [5]); tilapäisen työvoiman palkkaamisesta v:ksi 1948 tilastotoimistoon [6]); verotusvalmisteluviraston apulaisihteerin palkkauksen uudelleenjärjestelystä [7]); verotusvalmisteluviraston tilapäisen työvoiman tuntipalkoista [8]); palkkalautakunnan toimiston toimistopäällikön viran täyttämisestä [9]); tilapäisten viranhaltijain [10]) ja tilapäisten lähettien [11]) palkkaamisesta v:ksi 1948 maistraattiin; maistraatin tilapäisen toimistoapulaisen palkan korottamisesta [12]); tilapäisen työvoiman palkkaamisesta v:ksi 1948 toisen kaupunginvoudin konttoriin [13]); lossttoapulaisen viran perustamisesta [14]) rikostuomioiden toimeenpanijan konttoriin ju määrärahan myöntämisestä tilapäisen työvoiman palkkaamiseksi [15]) sinne v:ksi 1948;a ylimääräisen henkilökunnan palkkaamisesta Helsinki-Malmin kaupunginvoudinkont toriin [16]); eräiden Helsinki-Malmin kaupunginvoudinkonttorissa olevien virkojen vakinaistamisesta [17]); rakennustarkastuskonttorin apulaisinsinöörin ja apulaisarkkitehdin virkojen [18]) ja tarkastajan viran [19]) siirtämisestä ylempiin palkkaluokkiin; lisämäärärahojen osoittamisesta tilapäisen työvoiman palkkaamiseksi rakennustarkastuskonttoriin [20]); raastuvanoikeuden osastojen puheenjohtajien palkkioiden korottamisesta [21]); raastuvanoikeuden vanhemman oikeusneuvosmiehen K. E. Furuhjelmin sairaslomasijaisen, nuoremman oikeusneuvosmiehen G. Hellénin, ja tämän sijaisen, virkaatoimittavan siviilinotaarin M. Solinin viransijaisuuspalkkauksista helmikuun 27 p:n ja maaliskuun 15 p:n väliseltä ajalta [22]); kahden ylimääräisen toimistoapulaisen ottamisesta [23]); ja tilapäisten puhtaaksikirjoittajien [24]) palkkaamisesta v:ksi 1948 raastuvanoikeuden puhtaaksikirjoituskansliaan; palkan maksamisesta kaupunginviskaalinviraston IV kaupunginviskaalille H. Kunnakselle hänen pidätettynä ja vangittuna olonsa ajalta [25]); rangaistusmääräyksistä toukokuun 25 p:nä annetun lain perusteella apulaissyyttäjinä toimivien poliisiviranomaiten palkkioiden korottamisesta [26]); Suomenlinnan poliisivartiokonttorin siivoojan palkan korottamisesta [27]); holhouslautakunnan alaisen tilapäisen työvoiman palkkaamisesta v. 1948 [28]); huoneenvuokralautakuntien toiminnanjohtajan [29]) ja eräiden viranhaltijain palkkioiden korottamisesta [30]); huoneenvuokratoimiston henkilökunnan palkkauksessa ilmenneiden epäkohtien korjaamisesta [31]) ja sen asunnonvälityskortistonhoitajan palkan korottamisesta [32]); palkkioiden suorittamisesta piirinuohoojille osallistumisesta yleisiin palotarkastuksiin [33]); varusmestarin apulaisen viran [34]), korjauspajan toisen työnjohtajan viran [35]) ja erinäisten muiden uusien virkojen [36]) perustamisesta palolaitokseen; palokunnassa suoritetun sunnuntai- ja ylityön korvaamisesta [37]); palomies E. Tolppasen [38]) ja entisen palomiehen E. J. Hirvosen [39]) ylityökorvauksesta; määrärahojen varaamisesta terveydenhoitolautakunnalle v:ksi 1948 [40]); terveydenhoitolautakunnalle kesälomasijaisten palkkaamiseen osoitetun määrärahan ylittämisestä [41]); terveydenhoitolautakunnan sihteerin [42]), kodinhoitajien [43]) ja eräiden tilapäisten viranhaltijain [44]) palkkojen korottamisesta sekä sen vahtimestarin G. Holmbergin palkkaeduista [45]); määrärahan osoittamisesta

---

[1]) Palkkalk. 12 p. syysk. 1 105 §. — [2]) S:n 16 p. syysk. 1 179 §. — [3]) S:n 12 p. syysk. 1 115 §. — [4]) S:n 6 p. toukok. 479 §. — [5]) S:n 8 p. huhtik. 303 §. — [6]) S:n 12 p. syysk. 1 114 §. — [7]) S:n 28 p. lokak. 1 414 §. — [8]) S:n 30 p. jouluk. 1 732 §. — [9]) S:n 12 p. elok. 1 006 §. — [10]) S:n 12 p. elok. 961 §. — [11]) S:n 26 p. elok. 1 078 §. — [12]) S:n 28 p. lokak. 1 439 §. — [13]) S:n 15 p. heinäk. 873 §. — [14]) S:n 22 p. huhtik. 367 §. — [15]) S:n 30 p. jouluk. 1738 §. — [16]) S:n 22 p. huhtik. 378 §. — [17]) S:n 16 p. syysk. 1 150 §. — [18]) S:n 22 p. huhtik. 364 §. — [19]) S:n 20 p. toukok. 574 §. — [20]) S:n 29 p. heinäk. 920 §. — [21]) S:n 16 p. syysk. 1 151 §. — [22]) S:n 22 p. huhtik. 377 §. — [23]) S:n 1 p. huhtik. 224 §. — [24]) S:n 14 p. lokak. 1 321 §. — [25]) S:n 16 p. syysk. 1 186 §. — [26]) S:n 30 p. jouluk. 1 723 §. — [27]) S:n 1 p. huhtik. 223 §. — [28]) S:n 23 p. syysk. 1 222 §. — [29]) S:n 15 p. heinäk. 868 §. — [30]) S:n 25 p. marrask. 1 575 §. — [31]) S:n 22 p. huhtik. 370 §. — [32]) S:n 23 p. syysk. 1 229 §. — [33]) S:n 22 p. huhtik. 389 §. — [34]) S:n 28 p. lokak. 1 410 §. — [35]) S:n 30 p. syysk. 1 269 §. — [36]) S:n 3 p. kesäk. 668 §. — [37]) S:n 6 p. toukok. 522 §. — [38]) S:n 15 p. heinäk. 862 §. — [39]) S:n 26 p. elok. 1 074 §. — [40]) S:n 1 p. heinäk. 781 §. — [41]) S:n 16 p. jouluk. 1 671 §. — [42]) S:n 26 p. elok. 1 055 §. — [43]) S:n1 p. huhtik. 228 §. — [44]) S:n 22 p. huhtik. 386 §. — [45]) S:n 22 p. huhtik. 384 §.

terveydenhoitolautakunnan päivystäjäin sunnuntaityökorvauksia varten [1]); maidontarkastamon laboratorioapulaisen A. Himbergin oikeuttamisesta laskemaan ikäkorotuksien saamiseksi hyväkseen Helsingin maidontarkastusyhdistyksessä palvelemansa ajan [2]); maidontarkastamon eräiden virkojen uudelleenjärjestelystä [3]); eräiden maidontarkastamon viranhaltijain ylityökorvausten laskemisperusteista [4]) ja viranhaltijain kesälomasijaisten palkkioista [5]); asuntojentarkastustoimiston apulaistarkastajan virkojen vakinaistamisesta [6]); tuberkuloosihuoltotoimiston entisen vastaanottoapulaisen A.-L. Nygrenin lomakorvausta koskevasta anomuksesta [7]) ja hänen valituksensa johdosta palkkalautakunnan huhtikuun 29 p:nä mainitusta anomuksesta antamasta päätöksestä [8]); tuberkuloottisten asuntolain isännöitsijän viran vakinaistamisesta [9]) ja siivoojatyövoiman palkkauksesta [10]); sielullisesti sairaiden vastaanottoaseman sairaanhoitajattaren ja siivoojan virkojen siirtämisestä ylempiin palkkaluokkiin [11]) ja tilapäisen henkilökunnan palkkaamisesta sinne [12]); sielullisesti sairaiden miesten keskuskodin mieshoitajan viran muuttamisesta sairaanhoitajattaren viraksi [13]); terveystoimiston entisen katsastusmiehen Hj. J. Andbergin ylimääräisestä eläkkeestä [14]); äitiys- ja lastenneuvolain sekä alueläkärien vastaanottohuoneistojen siivoojien palkkioiden vahvistamisesta [15]); äitiys- ja lastenneuvolain lääkärien palkkioiden korottamisesta [16]); kaupunginkätilö M.-L. Antilan palkkaetujen parantamisesta [17]); eräiden äitiys- ja lastenneuvoloiden siivoojien palkkojen korottamisesta [18]); kahden kaupunginkätilön ja neljän terveyssisaren viran perustamisesta [19]); ylimääräisten terveyssisarten palkkaamisesta äitiys- ja lastenneuvoloihin [20]); korotetun palkan maksamisesta makkaratehtaiden katsastajalle B. Söderholmille tammi—helmikuulta 1947 [21]); makkaratehtaiden valvojain palkkojen korottamisesta [22]) ja tämän korottamisen vahvistamisesta [23]); uuden lääkärinlausuntokaavakkeen vahvistamisesta [24]); lääkärien päivittäisen työajan määräämisestä päivystyskorvausta silmälläpitäen [25]); sairaanhoitajattarien viikkolevon järjestämisestä [26]); eräiden sairaalalautakunnan alaisten virkojen siirtämisestä ylempiin palkkaluokkiin [27]); sairaalalautakunnan alaisten osastonhoitajattarien ja eräiden muiden sairaanhoitajatarten virkojen siirtämisestä ylempiin palkkaluokkiin [28]); ylimääräisen toimistoapulaisen palkkaamisesta sairaalavirastoon [29]); sairaanhoitajattarien palkkojen järjestelystä [30]); uusien virkojen perustamisesta kaupungin sairaaloihin [31]); sairaalainhoitohenkilökunnan lisäämisestä [32]); Marian sairaalan oppilasasuntojen lämmittäjän F. V. Lindvallin palkkion korottamisesta [33]); apulaislääkärin ja apulaisyöylihoitajattaren viran [34]), kahden kodinhoitajan viran [35]) ja tilapäisen toimistoapulaisen [36]) viran perustamisesta Marian sairaalaan; konsultoivan röntgenlääkärin [37]), kolmen apuhoitajattaren, kahden lastenhoitajattaren ja apumiehen [38]) palkkaamisesta Mamin sairaalaan; ylemmän konehenkilökunnan päivystyksen järjestämisestä kulkutautisairaalassa [39]); ylimääräisen toimistoapulaisen [40]), tilapäisen hoitohenkilökunnan [41]) sekä talous- ym. henkilökunnan [42]) palkkaamisesta kulkutautisairaalaan; elinkoron maksamisesta kulkutautisairaalan siivoojalle A. Hannulalle palkan lisäksi [43]); Kivelän sairaalan korva-, nenä- ja kurkkutautien poliklinikan sairaanhoitajattaren E. M. Brandtin oikeuttamisesta lukemaan virkavuosiksi palvelusaikansa tohtori Th. Weberin korva-, nenä- ja kurkkutautien poliklinikassa [44]); eräille Kivelän sairaalan tilapäisille viranhaltijoille erheellisesti taannehtivasti tammi-helmikuulta maksettujen korotettujen palkanosien jättämisestä asianomaisilta takaisin perimättä [45]); eläkkeellä olevan Kivelän sairaalan sairaanhoitajattaren A. L. Halosen kuukausipalkan vahvistamisesta hänen naut-

---

[1]) Palkkalk. 24 p. maalisk. 198 §. — [2]) S:n 1 p. ehinäk. 790 §. — [3]) S:n 26 p. elok. 1 053 §. — [4]) S:n 22 p. huhtik. 369 §. — [5]) S:n 17 p. kesäk. 748 §. — [6]) S:n 17 p. kesäk. 734 §. — [7]) S:n 15 p. heinäk. 909 §. — [8]) S:n 11 p. marrask. 1 508 §. — [9]) S:n 17 p. kesäk. 733 §. — [10]) S:n 22 p. huhtik. 387 §. — [11]) S:n 17 p. kesäk. 747 §. — [12]) S:n 3 p. kesäk. 693 §. — [13]) S:n 1 p. huhtik. 230 §. — [14]) S:n 17 p. kesäk. 706 §. — [15]) S:n 20 p. toukok. 610 §. — [16]) S:n 26 p. elok. 1 054 §. — [17]) S:n 17 p. kesäk. 771 §. — [18]) S:n 23 p. syysk. 1 226 §. — [19]) S:n 12 p. elok. 1 013 §. — [20]) S:n 12 p. syysk. 1 116 §. — [21]) S:n 20 p. toukok. 613 §. — [22]) S:n 9 p. jouluk. 1 609 §. — [23]) S:n 16 p. jouluk. 1 683 §. — [24]) S:n 12 p. syysk. 1 117 §. — [25]) S:n 6 p. toukok. 481 §. — [26]) S:n 15 p. huhtik. 345 §. — [27]) S:n12 p. elok. 1 011 §. — [28]) S:n 26 p. elok. 1 030 §. — [29]) S:n 4 p. marrask. 1 446 §. — [30]) S:n 29 p. heinäk. 954 §. — [31]) S:n 18 p. maalisk. 165 § ja 7 p. lokak. 1 303 §. — [32]) S:n 1 p. heinäk. 845 §. — [33]) S.n 25 p. marrask. 1 576 §. — [34]) S:n 15 p. huhtik. 316 §. — [35]) S:n 22 p. huhtik. 365 §. — [36]) S:n 1 p. heinäk. 811 §. — [37]) S:n 1 p. heinäk. 844 §. — [38]) S:n 17 p. kesäk. 701 §. — [39]) S:n 29 p. heinäk. 948 §. — [40]) S:n 1 p. heinäk. 810 §. — [41]) S:n 15 p. heinäk. 872 §. — [42]) S:n 15 p heinäk. 871 §. — [43]) S:n 22 p. huhtik. 372 §. — [44]) S:n 20 p. toukok. 584 §. — [45]) S:n 17 p. kesäk. 745 §.

timansa eläkkeen lisäksi hänen sairaanhoitajattaren viransijaisena toimimaltaan ajalta [1]); eläkkeellä olevan Kivelän sairaalan sairaanhoitajattaren O. Jakosen valituksesta hänelle myönnetystä eläkkeestä [2]); hammaslääkärin viran [3]), siivoojan viran [4]), kolmen apumiehen viran [5]) ja eräiden uusien virkojen [6]) perustamisesta Kivelän sairaalaan, audiometrin hoitajan [7]), ylimääräisen toimistoapulaisen [8]) ja tilapäisen siivoojan [9]) palkkaamisesta Kivelän sairaalaan; tuberkuloosisairaalan tilapäisen apulaislääkärin ja Kivelän sairaalan tilapäisen kanslianhoitajan palkkojen vahvistamisesta [10]); eräiden tuberkuloosisairaalassa viransijaisina palvelevien mielisairaanhoitajattarien palkkauksesta [11]); toimistoapulaisen viran perustamisesta tuberkuloosisairaalaan [12]); Nikkilän sairaalan voimistelunohjaajan viran siirtämisestä ylempään palkkaluokkaan [13]); Malmin sairaalan ylihoitajattaren viran siirtämisestä ylempään palkkaluokkaan [14]); huoltoviraston toimistoapulaisen viran siirtämisestä korkeampaan palkkaluokkaan [15]); huoltolautakunnan alaisen tilapäisen työvoiman palkkauksen korottamisesta [16]); kunnalliskodin eräiden virkojen uudelleen järjestämisestä [17]); kunnalliskodin käsityönohjaajan viran siirtämisestä ylempään palkkaluokkaan [18]); kunnalliskodin vartijan A. Johanssonin anomuksen johdosta täyden palkan maksamisesta hänelle puukotuksesta aiheutuneen sairasloman ajalta [19]); kunnalliskodin ja Tervalammen työlaitoksen tilapäisen työvoiman palkkaamisesta [20]); eräiden Tervalammen työlaitoksen henkilökuntaan kuuluneiden palkkauksessa esiintyneiden laiminlyöntien korjaamisesta [21]); päivystyskorvauksien suorittamisesta Tervalammen työlaitoksen vartijainesimiehelle [22]); sunnuntai- ja ylityökorvausten maksamisesta eräille lastensuojelulautakunnan alaisille viranhaltijoille [23]); lastensuojelulautakunnan alaisten laitosten määrärahain tarpeesta tilapäisen työvoiman palkkaamiseksi v:ksi 1948 [24]); virheellisesti 38 palkkaluokkaan merkityn lastensuojeluviraston kodissakävijän viran siirtämisestä 33 palkkaluokkaan [25]); lastensuojeluviraston kahden toimistoapulaisen ja yhden kodissakävijän viran vakinaistamisesta [26]); lastensuojeluviraston työhuoltotoimiston hoitajan viran lakkauttamisesta sekä työ- ja opintohuoltajan viran perustamisesta [27]); tilapäisen kodissakävijän palkkaamisesta lastensuojeluviraston työhuoltotoimistoon [28]); lisätyövoiman palkkaamisesta Sofianlehdon lastenkotiin [29]); lastenhoitolan perustamisesta Nurmijärven pitäjän Nukarin kylään [30]); Ryttylän koulukodin ammattiopettajain virkojen siirtämisestä korkeampaan palkkaluokkaan [31]); eräiden Ryttylän koulukodin opettajain kasvatusavusta [32]); Toivoniemen koulukodin eräiden virkojen lakkauttamisesta ja uusien perustamisesta sinne [33]); Toivolan koulukodin maataloustöiden ohjaajan viran siirtämisestä ylempään palkkaluokkaan [34]); uuden opettajan [35]) sekä avustavan lastenhoitajattaren ja ylimääräisen keittiöapulaisen [36]) palkkaamisesta Toivolan koulukotiin; lastenhoidonneuvolan terveyssisaren M. Labbartin ikäkorotuksista [37]); ammatinvalintakomitean selostuksesta työnvälitystoimiston yhteydessä harjoitetusta nuoriso nvälitys- ja ammatinvalintaohjaustoiminnasta lukuvuonna 1946/47 sekä toiminnan vastaisista suuntaviivoista [38]); työnvälitystoimiston eräiden osastonjohtajan virkojen uudelleenjärjestämisestä [39]); määrärahojen varaamisesta v:ksi 1948 työnvälityslautakunnan tarpeisiin [40]); työnvälityslautakunnan tilapäisen työvoiman palkkaamiseksi v. 1948 laaditusta ehdotuksesta [41]); vakuutusyhtiön maksaman tapaturmakorvauksen pidättämisestä urheilu- ja retkeilylautakunnan puisto-osaston vartijan E. Lohen palkasta [42]); puistoleikkitoiminnan ohjaajan palkan määräämisestä [43]); kansanhuoltotoimiston henkilökunnan palkkauksessa ilmenneiden epäkohtien korjaamisesta [44]); kansanhuoltotoimiston viranhaltijoille maksettavasta korvauksesta ostokorttien jakeluun osal-

---

[1]) Palkkalk. 13 p. toukok. 539 §. — [2]) S:n 25 p. marrask. 1 593 §. — [3]) S:n 15 p. huhtik. 315 §. — [4]) S:n 28 p. lokak. 1 411 §. — [5]) S:n 22 p. huhtik. 366 §. — [6]) S:n 25 p. marrask. 1 578 §. — [7]) S:n 25 p. marrask. 1 577 §. — [8]) S:n 3 p. kesäk. 674 §. — [9]) S:n 1 p. heinäk. 809 §. — [10]) S:n 6 p. toukok. 478 §. — [11]) S:n 14 p. lokak. 1 319 §. — [12]) S:n 20 p. toukok. 583 §. — [13]) S:n 28 p. lokak. 1 412 §. — [14]) S:n 26 p. elok. 1 031 §. — [15]) S:n 29 p. huhtik. 433 §. — [16]) S:n 16 p. syysk. 1 166 §. — [17]) S:n 1 p. huhtik. 237 § ja 30 p. jouluk. 1 724 §. — [18]) S:n 29 p. huhtik. 434 §. — [19]) S:n 26 p. elok. 1 079 §. — [20]) S:n 15 p. heinäk. 864 §. — [21]) S:n 16 p. syysk. 1 156 §. — [22]) S:n 26 p. elok. 1 032 §. — [23]) S:n 3 p. kesäk. 664 §. — [24]) S:n 12 p. elok. 972 §. — [25]) S:n 28 p. lokak. 1 409 §. — [26]) S:n 26 p. elok. 1 041 §. — [27]) S:n 29 p. heinäk. 923 §. — [28]) S:n 3 p. kesäk. 666 §. — [29]) S:n 15 p. heinäk. 865 §. — [30]) S:n 26 p. elok. 1 040 §. — [31]) S:n 6 p. toukok. 513 §. — [32]) S:n 28 p. lokak. 1 440 §. — [33]) S:n 29 p. heinäk. 939 §. — [34]) S:n 6 p. toukok. 515 §. — [35]) S:n 1 p. huhtik. 226 §. — [36]) S:n 1 p. huhtik. 225 §. — [37]) S:n 15 p. heinäk. 847 §. — [38]) S:n 26 p. elok. 1 038 §. — [39]) S:n 3 p. kesäk. 669 §. — [40]) S:n 15 p. heinäk. 904 §. — [41]) S:n 4 p. marrask. 1 475 §. — [42]) S:n 29 p. heinäk. 915 §. — [43]) S:n 18 p. maalisk. 171 §. — [44]) S:n 29 p. huhtik. 441 §.

listumisesta [1]); eräiden halkotoimiston työnjohtajan toimien sijoittamisesta palkkaluokkiin [2]); halkotoimiston autovarikon työnjohtajan K. Kiven valituksesta hänen erottamisensa johdosta [3]); suojapukujen hankkimisesta halkotoimiston työntekijöille [4]); raittiusvalistuslautakunnan eräiden viranhaltijain palkkioiden korottamisesta [5]); työmailla toimivan neuvojan viran perustamisesta raittiusvalistuslautakuntaan [6]); nuorisotyölautakunnan asettamisesta, kokoonpanosta, toimintapiireistä ja toiminnan suuntaviivoista [7]); suomen- ja ruotsinkielisten kansakoulujen johtajien erikoispalkkioiden korottamisesta [8]); viransijaisina toimivien kansakoulunopettajien palkkojen laskemisperusteista [9]); suomenkielisten kansakoulujen taloudenhoitajan tiedustelun johdosta kasvatusapua koskevien määräysten soveltamisesta [10]); suomenkielisten kansakoulujen virkaatoimittavan liikunnanneuvojen T. Kyllösen kesälomapalkkauksesta [11]); eläke-etuja vastaavan palkan maksamisesta suomenkielisten kansakoulujen opettajalle I. Talakselle elokuulta [12]); palkan maksamisesta joululoman ajalta suomenkielisten kansakoulujen virkaatoimittaville opettajille A. Haapalalle ja K. Manniselle [13]); suomenkielisten kansakoulujen vahtimestarien virkojen siirtämisestä ylempään palkkaluokkaan [14]) ja ylimääräisten ja väliaikaisten siivoojien palkankorotuksesta [15]); toisen koulupsykologin viran [16]) ja käsityönohjaajan toimen [17]) perustamisesta suomenkielisiin kansakouluihin; toimistoapulaisen viran perustamisesta suomenkielisten kansakoulujen kansliaan [18]) sekä siivoojan viran perustamisesta Munkkiniemen kansakouluun [19]) ja siivoojavahtimestarin viran perustamisesta Mellunkylän kansakouluun [19]); suullisen esitystaidon neuvojan viran [20]), käsityönjohtajan viran [21]), kolmannen koulunhoitajattaren viran [22]) ja veistokalustonhoitajan viran [23]) perustamisesta ruotsinkielisiin kansakouluihin; lämmittäjien palkoista ruotsinkielisissä kansakouluissa [2])[4]; kanslianhoitajan viran perustamisesta suomenkieliseen työväenopistoon [25]); eräiden ammattiopetuslaitosten viranhaltijain ja toimihenkilöiden palkkojen ja tuntipalkkioiden korottamisesta [26]); ammattikoulujen työmestarien nimittämisestä ammattityönopettajiksi [27]); ammattikoulujen opettajien ja ompeluosaston varastonhoitajan virkojen siirtämisestä ylempään palkkaluokkaan [28]); valmistavan poikain ammattikoulun varaston ja työkalujen hoitajan viran muuttamisesta konemekaanikon viraksi [29]); valmistavan tyttöjen ammattikoulun leipurin viran muuttamisesta ammattityönopettajan viraksi [30]); määrärahan myöntämisestä neljännen pukuompeluluokan opettajan palkkaamiseen valmistavaan tyttöjen ammattikouluun [31]; kolmannen harjoittelijaoppilaan ottamisesta valmistavan tyttöjen ammattikoulun leipomoon [32]); lastentarhanjohtajattarien palkkioiden korottamisesta [33]); lastenseimissä toimivien lastenhoitajien palkkauksen parantamisesta [34]); lastentarhain kanslian siivoojalle erehdyksessä liikaa maksetun palkan jättämisestä takaisin perimättä [35]); määrärahan merkitsemisestä v:n 1948 talousarvioon tilapäisen työvoiman palkkaamiseksi lastentarhoihin [36]); uusien virkojen perustamisesta eräiden lastentarhain uudelleenjärjestelyn ja kaupungin haltuun ottamisen yhteydessä [37]); lisäavustuksen myöntämisestä Mannerheimliiton Santahaminassa olevan lastentarhan opettajan palkkaamiseen [38]); kaupunginkirjaston kirsastoapulaisten virkojen suomenkielisen nimityksen muuttamisesta kirjastoamanuensjiksi [39]); kaupunginkirjaston viranhaltijain palkkaetujen järjestämisestä Kööpenhaminassa pidettävään kirjastokokoukseen osallistumista varten myönnettävän virkaloman ajalta [40]); kaupunginkirjaston entisen kirjastoapulaisen N. von Timrothin ylimääräisestä eläkkeestä [41]); lisämäärärahan myöntämisestä kaupunginkirjaston viranhaltijain kesälomasijaisten palkkojen korottamiseen [42]); määrärahan myöntämisestä korotettujen tuntipalk-

---

[1]) Palkkalk. 12 p. syysk. 1 139 §. — [2]) S:n 26 p. elok. 1 037 § ja 16 p. syysk. 1 168 §. — [3]) S:n 6 p. toukok. 521 §. — [4]) S:n 4 p. marrask. 1 470 §. — [5]) S:n 26 p. elok. 1 050 §. — [6]) S:n 26 p. elok. 1 051 §. — [7]) S:n 30 p. syysk. 1 261 §. — [8]) S:n 17 p. kesäk. 702 §. — [9]) S:n 20 p. toukok. 588 §. — [10]) S:n 26 p. elok. 1 028 §. — [11]) S:n 22 p. huhtik. 381 §. — [12]) S:n 28 p. lokak. 1 413 §. — [13]) S:n 17 p. kesäk. 732 §. — [14]) S:n 22 p. huhtik. 362 §. — [15]) S:n 18 p. maalisk. 162 §. — [16]) S:n 23 p. syysk. 1 223 §. — [17]) S:n 27 p. toukok. 653 §. — [18]) S:n 20 p. toukok. 581 §. — [19]) S:n 20 p. toukok. 582 §. — [20]) S:n 20 p. toukok. 579 §. — [21]) S:n 20 p. toukok. 587 §. — [22]) S:n 23 p. syysk. 1 224 §. — [23]) S:n 26 p. elok. 1 021 §. — [24]) S:n 29 p. huhtik. 437 §. — [25]) S:n 23 p. syysk. 1 193 §. — [26]) S:n 27 p. toukok. 621 ja 622 §. — [27]) S:n 26 p. elok. 1 085 §. — [28]) S:n 6 p. toukok. 507 ja 508 §. — [29]) S:n 12 p. elok. 1 012 §. — [30]) S:n 23 p. syysk. 1 225 §. — [31]) S:n 26 p. elok. 1 039 §. — [32]) S:n 7 p. lokak. 1 298 §. — [33]) S:n 22 p. huhtik. 388 §. — [34]) S:n 1 p. heinäk. 813 §. — [35]) S:n 30 p. syysk. 1 236 §. — [36]) S:n 30 p. syysk. 1 237 §. — [37]) S:n 29 p. heinäk. 916 §. — [38]) S:n 3 p. kesäk. 662 §. — [39]) S:n 3 p. kesäk. 670 §. — [40]) S:n 26 p. elok. 1 043 §. — [41]) S:n 15 p. heinäk. 887 §. — [42]) S:n 16 p. syysk. 1 148 §.

kojen suorittamiseen kaupunginkirjastossa [1]); osastonhoitajan virkojen [2]) ja opiskeluneuvojan virkojen [3]) perustamisesta kaupunginkirjastoon; uusien virkojen perustamisesta Vallilan sivukirjastoon [4]); Pasilan sivukirjaston aukioloajan pidentämisestä [5]); Munkkiniemen sivukirjaston huoneiston laajentamisesta ja kirjastoapulaisen virkojen perustamisesta sinne [6]); kirjastoapulaisen virkojen perustamisesta Lauttasaaren [7]) ja Malmin [7]) sivukirjastoihin; kaupunginmuseon amanuenssin viran lakkauttamisesta ja uuden museonhoitajan viran perustamisesta sen tilalle [8]); tilapäisen työvoiman palkkaamisesta v:ksi 1948 kiinteistölautakunnan alaisiin laitoksiin [9]) ja tähän tarvittavista määrärahoista [10]); kiinteistölautakunnan alaisen maataloustyöväen palkanmaksutavasta [11]) ja maataloustyönjohtajien toimien vakinaistamisesta [12]); kiinteistötoimiston maatalousosaston sepän T. Roivaisen sairaslomakorvauksesta [13]); edesmenneen Fallkullan puutarhurin A. W. Blomqvistin sisaren ylimääräisestä eläkkeestä [14]); tilapäisen työvoiman palkkaamisesta v:ksi 1948 kiinteistötoimiston metsätalousosastolle [15]); kiinteistötoimiston asemakaavaosaston tilapäisen piirtäjän palkan korottamisesta [16]); ikäkorotuksia vastaavan palkankorotuksen myöntämisestä kiinteistötoimiston kartoittajalle J. Antikaiselle [17]); kiinteistötoimiston mittausmiesten siirtämisestä kuukausipalkalle [18]); ikäkorotuksia vastaavan palkankorotuksen myöntämisestä puistotalojen isännöitsijälle V. Ahteelle [19]); puistotalojen talonmiesten palkkojen korottamisesta [20]); kalliosuojien koneenhoitajien ja lämmittäjien esimiehen palkkauksen järjestämisestä [21]); työajasta rakennustoimiston töissä pimeänä vuodenaikana [22]); tilapäisen työvoiman palkkaamisesta v:ksi 1948 rakennustoimistoon [23]); rakennustoimiston katurakennusosaston ylimääräisen insinöörin palkankorotuksesta [24]); tilapäisen työnjohtajan U. H. Blomqvistin siirtämisestä ylempään palkkauokkaan [25]) ja työntekijän J. Barckin lesken eläkkeestä [26]); reserviläispalkan maksamisesta rakennustoimiston talorakennusosaston tuntikirjurin G. Malmströmin leskelle [27]); rakennustoimiston talorakennusosaston kirvesmiehen J. V. Kaasisen lesken eläkeanomuksesta [28]); eräiden puistovartijain siirtämisestä kuukausipalkkaisiksi [29]); osastokamreerin viran perustamisesta rakennustoimiston varasto-osastolle [30]); kolmannen työnjohtajan viran perustamisesta rakennustoimiston varasto-osaston korjauspajaan [31]); rakennustoimiston korjauspajan esimiehen palkan järjestelystä [32]); rakennustoimiston korjauspajan esimiesten siirtämisestä kuukausipalkalle [33]) ja heidän palkkojensa järjestämisestä [34]); rakennustoimiston konepajan koneenhoitajien siirtämisestä kuukausipalkalle [35]); rakennustoimiston yövartijan T. Hyppösen valituksen johdosta hänen eläkeoikeuttaan koskevasta kaupunginhallituksen päätöksestä [36]); palkan maksamisesta rakennustoimiston aputyöntekijälle R. R. Karlingille sotapalvelusajalta [37]); ylimääräisen eläkkeen myöntämisestä kadunkiveäjä J. Rautiaisen leskelle ja kivityömies K. H. Waldenin alaikäiselle lapselle [38]); rakennustoimiston satamarakennusosaston eläkkeellä olevan apulaispäällikön palkasta viransijaisenaoloajalta [39]); eläkkeellä olevan rakennustoimiston satamarakennusosaston entisen apulaispäällikön V. Hirnin oikeudesta saada edelleen toimia ylimääräisenä insinöörinä satamarakennusosastolla oikeuksin nauttia eläkkeensä lisäksi entisen palkkansa ja eläkkeensä välistä erotusta [40]); rakennustoimiston satamarakennusosaston työntekijän J. A. Lindbergin lesken eläkeanomuksesta [41]); rakennustoimiston satamarakennusosaston ylikonemestarin ja konemestarien virkojen vakinaistamisesta [42]); puhtaanapitolaitoksen 29 palkkaluokan kirjanpitäjän viran lakkauttamisesta [43]); ylimääräisen laboraattorin palkkaamisesta Kyläsaaren puhdistuslaitoksen laboratorioon [44]); eräiden liikennelaitoksen

---

[1]) Palkkalk. 26 p. elok. 1 035 §. — [2]) S:n 13 p. toukok. 526 §. — [3]) S:n 13 p. toukok. 527 §. — [4]) S:n 29 p. heinäk. 924 §. — [5]) S:n 26 p. elok. 1 042 §. — [6]) S:n 13 p. toukok. 531 §. — [7]) S:n 13 p. toukok. 528 §. — [8]) S:n 20 p. toukok. 578 §. — [9]) S:n 12 p. syysk. 1 106 §. — [10]) S:n 7 p. lokak. 1 297 §. — [11]) S:n 28 p. lokak. 1 416 § ja 11 p. marrask. 1 506 §. — [12]) S:n 12 p. syysk. 1 107 § ja 21 p. marrask. 1 530 §. — [13]) S:n 24 p. maalisk. 191 §. — [14]) S:n 11 p. marrask. 1 512 §. — [15]) S:n 30 p. syysk. 1 231 §. — [16]) S:n 3 p. kesäk. 661 §. — [17]) S:n 25 p. marrask. 1 588 §. — [18]) S:n 11 p. marrask. 1 514 §. — [19]) S:n 12 p. syysk. 1 093 §. — [20]) S:n 6 p. toukok. 480 §. — [21]) S:n 20 p. toukok. 617 §. — [22]) S:n 25 p. marrask. 1 592 §. — [23]) S:n 14 p. lokak. 1 322 § ja 28 p. lokak. 1 408 §. — [24]) S:n 29 p. huhtik. 430 §. — [25]) S:n 16 p. syysk. 1 168 §. — [26]) S:n 1 p. heinäk. 808 §. — [27]) S:n 3 p. kesäk. 665 §. — [28]) S:n 26 p. huhtik. 425§. — [29]) S:n 1 p. huhtik. 227 § ja 15 p. heinäk. 870 §. — [30]) S:n 1 p. heinäk. 784 §. — [31]) S:n 1 p. heinäk. 786 §. — [32]) S:n 4 p. marrask. 1 469 §. — [33]) S:n 1 p. heinäk. 783 §. — [34]) S:n 28 p. lokak. 1 442 §. — [35]) S:n 14 p. lokak. 1 323 §. — [36]) S:n 9 p. jouluk. 1 608 §. — [37]) S:n 18 p. maalisk. 164 §. — [38]) S:n 12 p. elok. 968 ja 970 §. — [39]) S:n 18 p. maalisk. 102 §. — [40]) S:n 30 p. syysk. 1 260 §. — [41]) S:n 29 p. huhtik. 445 §. — [42]) S:n 1 p. huhtik. 257 §. — [43]) S:n 15 p. heinäk. 899 §. — [44]) S:n 30 p. syysk. 1 239 §.

viranhaltijain anomuksesta saada kesälomiin nähden lukea hyväkseen erinäisiä aikoja ennen Helsingin kaupungin palvelukseen siirtymistään [1]); liikennelaitoksen kuulustelijan viran lakkauttamisesta ja uuden asiamiehen apulaisen viran perustamisesta sinne [2]), pakettitoimiston hoitajien virkojen siirtämisestä ylempään palkkaluokkaan [3]), eräiden tilapäisten viranhaltijain palkkojen korottamisesta [4]), viranhaltijain palkkojen luokittelusta [5]), viranhaltijain palkkojen järjestelystä [6]) ja merikapteeni V. Blåfieldin palkasta s/s J. L. Runebergin kapteenina [7]); palkan myöntämisestä satamalaitoksen työmiehelle A. E. Salmiselle ajalta, jolloin hän oli Suomen edustajana Oslossa pidetyssä maaottelussa [8]); satamalaitoksen entisen yövartijan A. Aallon eläkkeen tarkistamisesta [9]); satamalaitoksen varastorakennusten isännöitsijän ja apulaisisännöitsijän virkojen siirtämisestä ylempään palkkaluokkaan [10]); henkilökohtaisen palkanlisän myöntämisestä satamalaitoksen eräille tavaranmerkitsijöille [11]); satamalautakunnan alaisten koneenhoitajien siirtämisestä kuukausipalkalle [12]); satamalaitoksen henkilökunnan viikkolevon järjestämisestä [13]); eräiden satamalautakunnan alaisten virkojen uudelleenjärjestelystä [14]); satamalaitoksen nosturinhoitajain virkojen vakinaistamisesta [15]) ja heidän palkkauksestaan [16]); jäänmurtaja Otson perämiehen palkan korottamisesta [17]); teurastamon tarkastuseläinlääkärin ja halliapulaisen palkkioiden korottamisesta [18]); teurastamon teurastajain palkkauksen uudelleenjärjestämisestä [19]); eräiden teurastamon virkojen vakinaistamisesta [20]); määrärahan myöntämisestä tilapäisen toimistoapulaisen palkkaamiseksi teurastamoon v:ksi 1948) [21]; karjapihanesimiehen viran perustamisesta teurastamoon ja määrärahan myöntämisestä tilapäisen esimiehen palkkaamiseen sinne v:n 1947 loppuun [22]); eräiden uusien virkojen perustamisesta teurastamoon [23]); työajasta elintarvikekeskuksessa [24]); asentajan viran perustamisesta elintarvikekeskukseen [25]); elintarvikekeskuksen apulaisemännöitsijäin siirtämisestä ylempään palkkaluokkaan [26]); vesijohtolaitoksen Vanhankaupungin laitoksen isännöitsijän palkkiosta v. 1948 [27]); uuden mittarinlukijan viran perustamisesta vesijohtolaitokseen [28]); vesijohtolaitoksen putkityöntekijän A. Salosen lesken eläkeanomuksesta [29]); ylimääräisen eläkkeen myöntämisestä vesijohtolaitoksen konemestarin A. V. Abrahamssonin leskelle [30]); lisäeläkkeen myöntämisestä vesijohtolaitoksen työmiehelle A. Mustoselle [31]); kaasujakelukellon apulaishoitajan E. J. Toukolehdon vuokran järjestämisestä [32]); kaasulaitoksen putkenasentajan U. A. Systän lomakorvauksesta [33]); kaasulaitoksen ylimääräisten rahakemittarinlukijain virkojen siirtämisestä ylempään palkkaluokkaan [34]); rahakemittarinlukijain palkkioista [35]) ja esimiesten siirtämisestä kuukausipalkalle [36]); hinnoittelijan viran perustamisesta kaasulaitokseen [37]); henkilö- ja huoltoasioiden hoitajan virkojen perustamisesta sähkö- ja kaasulaitoksiin [38]); sähkölaitoksen mittarintarkistajan H. J. N. Arvilan palkkaeduista [39]); ylimääräisen toimistoapulaisen palkkaamisesta sähkölaitokseen [40]); eräiden sähkölaitoksen tilapäisten viranhaltijain palkkauksesta [41]); sähkölaitoksen viranhaltijain ylityökorvauksesta [42]); sähkölaitoksen vikapäivys-tysasentajien päivystyksen uudelleenjärjestämisestä [43]); perimispalkkioiden maksamisesta sähkölaitoksen ra\astajille [44]); virkasäännön 26 §:n tulkinnasta [45]); kaupungin hallintoelimien ym. palkkio säännön muuttamisesta [46]); matkustussäännön mukaisten päivärahojen korottamisesta [47]); Tukholman kaupunginkollegion esityksen johdosta pohjoismaiden pääkaupunkien välillä suunnitellusta työvoiman vaihdosta [48]); työntekijäin lomasäännön 2 §:n sekä sairaus- ja hautausapua koskevien määräysten 3 §:n tulkinnasta [49]); työn-

---

[1]) Palkkalk. 1 p. heinäk. 778 §. — [2]) S:n 26 p. elok. 1 052 §. — [3]) S:n 15 p. huhtik. 324 §. — [4]) S:n 27 p. toukok. 623 §. — [5]) S:n 16 p. syysk. 1 160 §. — [6]) S:n 28 p. helmik. 51 §. — [7]) S:n 30 p. jouluk. 1 685 §. — [8]) S:n 28 p. lokak. 1 415 §. — [9]) S:n 17 p. kesäk. 705 §. — [10]) S:n 20 p. toukok. 577 §. — [11]) S:n 15 p. huhtik. 319 §. — [12]) S:n 1 p. heinäk. 782 §. — [13]) S:n 25 p. marrask. 1 549 §. — [14]) S:n 13 p. toukok. 532 §. — [15]) S:n 3 p. kesäk. 667 §. — [16]) S:n 12 p. syysk. 1 104 §. — [17]) S:n 15 p. huhtik. 318 §. — [18]) S:n 16 p. syysk. 1 165 §. — [19]) S:n 4 p. marrask. 1 451 §. — [20]) S:n 1 p. huhtik. 236 §. — [21]) S:n 26 p. elok. 1 048 §. — [22]) S:n 26 p. elok. 1 049 §. — [23]) S:n 29 p. heinäk. 921 §. — [24]) S:n 30 p. jouluk. 1 690 §. — [25]) S:n 1 p. huhtik. 238 §. — [26]) S:n 22 p. huhtik. 363 §. — [27]) S:n 12 p. syysk. 1 140 §. — [28]) S:n 1 p. huhtik. 231 §. — [29]) S:n 26 p. huhtik. 424 §. — [30]) S:n 20 p. toukok. 602 §. — [31]) S:n 12 p. elok. 969 §. — [32]) S:n 30 p. jouluk. 1 725 §. — [33]) S:n 18 p. maalisk. 147 §. — [34]) S:n 15 p. huhtik. 325 §. — [35]) S:n 7 p. lokak. 1 282 §. — [36]) S:n 11 p. marrask. 1 513 § ja 9 p. jouluk. 1 639 §. — [37]) S:n 1 p. huhtik. 233 §. — [38]) S:n 1 p. huhtik. 234 §. — [39]) S:n 24 p. maalisk. 189 §. — [40]) S:n 30 p. syysk. 1 267 §. — [41]) S:n 3 p. kesäk. 660 §. — [42]) S:n 28 p. lokak. 1 417 §. — [43]) S:n 7 p. lokak. 1 281 §. — [44]) S:n 3 p. kesäk. 673 §. — [45]) S:n 15 p. heinäk. 860 §. — [46]) S:n 16 p. syysk. 1 152 §. — [47]) S:n 26 p. elok. 1 056 — [48]) S:n 12 p. syysk. §. 1 111 §. — [49]) S:n 18 p. maalisk. 140 §.

tekijäin vuosilomalain soveltamisesta viranhaltijoihin [1]); työntekijäin vuosilomalain soveltamisesta eräissä tapauksissa [2]); Helsingin kunnantyöntekijäin keskustoimikunnan kanssa tehdyn työehtosopimuksen irtisanomisesta [3]); uudesta työehtosopimuksesta [4]); erinäisistä työaikalain mukaista korvauksista ja vuorotyölisän maksamisesta [5]); prosenttiurakkakorvauksen suorittamisesta 33 %:iin korotettuna lumitöissä oleville työntekijöille [6]); yleisluottamusmiesten ansion pienenemisen korvaamisesta taannehtivasti [7]); ikäkorotuksien myöntämistavan muuttamisesta [8]); tuberkuloosiparantolain keskusyhdistys r.y:n esityksestä vuosilomakorvauksista [9]); virastosiivoojien kesälomakorvauksista [10]); sairaslomamääräysten uudistamisesta [11]); alkoholin käytöstä johtuneen työkyvyttömyyden hyväksymisestä sairasloman perusteeksi [12]); periaatteista, joiden mukaan siivoojain palkkaus järjestettäisiin [13]); päivystyskorvauksien maksamista koskevien määräysten muuttamisesta [14]); viranhaltijain sunnuntaityöstä tulevan palkan määrittelystä [15]); ylityökorvauksen muuttamisesta [16]); urakkakorvauksen maksamisesta viranhaltijoille [17]); aloitteesta perheenemäntien osapäivätyön järjestämisestä [18]); viran- ja toimenhaltijain palkankorotusten ennakkosuorituksesta [19]); kaupungin erinäisissä laitoksissa esiintyvien laboraattorin virkojen muuttamisesta laborantin viroiksi [20]); entisen työntekijän R. Tolosen ottamisesta kaupungin palvelukseen [21]); kalustonhoitaja J. A. Sahlbergin lesken anomuksen johdosta saada ylimääräistä eläkettä [22]); entisen yövartijan J. Mäenpään valituksesta hänen eläkeanomuksensa hylkäämisen johdosta [23]); entisen työntekijän A. J. Partion eläkeanomuksen johdosta [24]); työntekijä H. Supperin anomuksen johdosta saada ylimääräistä eläkettä [25]); sekä työntekijä R. E. Tampion lesken anomuksesta saada ylimääräistä eläkettä [26]).

---

[1]) Palkkalk. 18 p. maalisk. 147 §. — [2]) S:n 16 p. jouluk. 1 670 §. — [3]) S:n 18 p. helmik. 8 §. — [4]) S:n 22 p. lokak. 1 367 §. — [5]) S:n 30 p. jouluk. 1 729 §. — [6]) S:n 18 p. maalisk. 161 §. — [7]) S:n 1 p. huhtik. 219 §. — [8]) S:n 28 p. lokak. 1 403 §. — [9]) S:n 1 p. heinäk. 819 §. — [10]) S:n 22 p. huhtik. 373 §. — [11]) S:n 3 p. kesäk. 671 §. — [12]) S:n 18 p. maalisk. 138 §. — [13]) S:n 15 p. huhtik. 347 §. — [14]) S:n 3 p. kesäk. 694 §. — [15]) S:n 25 p. marrask. 1 548 §. — [16]) S:n 28 p. lokak. 1 418 §. — [17]) S:n 4 p. marrask. 1 473 §. — [18]) S:n 7 p. lokak. 1 300 §. — [19]) S:n 21 p. marrask. 1 529 §. — [20]) S:n 13 p. toukok. 533 §. — [21]) S:n 18 p. maalisk. 160 §. — [22]) S:n 24 p. maalisk. 216 §. — [23]) S:n 22 p. huhtik. 375 § ja 29 p. heinäk. 917 §. — [24]) S:n 16 p. jouluk. 1 648 §. — [25]) S:n 12 p. elok. 957 §. — [26]) S:n 11 p. maalisk. 74 §.

4. Kiinteistölautakunta

Kiinteistölautakunnan kokoonpano. Kaupunginvaltuuston valitsemana [1]) lautakunnan puheenjohtajana toimi kertomusvuonna toimistonjohtaja Y. A. Harvia ja hänen kuoltuaan pankinjohtaja A. Linturi sekä sen jäseninä varatuomari L. J. Ahva, toimitusjohtaja K. Huhtala, toimitsija T. H. Långström, toimistopäällikkö G. M. Modeen, kirvesmies K. R. Niemi, toimitsija V. N. Puskala, osastonpäällikkö A. Valta, viimeksi mainittu tammikuun 22 p:ään, josta alkaen johtaja K. T. Salmio, ja varatuomari K.-E. Östenson. Lautakunnan valitsemana lautakunnan varapuheenjohtajana toimi toimitusjohtaja Huhtala [2]). Kaupunginhallituksen edustajana lautakunnassa oli kiinteistöjohtaja V. V. Salovaara [3]).

Tonttijaostoon kuuluivat puheenjohtajana toimistopäällikkö Modeen ja jäseninä kirvesmies Niemi ja varatuomari Ahva sekä varajäseninä toimistonjohtaja Harvia, toimitusjohtaja Huhtala ja toimitsija Puskala. Maa- ja metsätalousjaostoon kuuluivat puheenjohtajana johtaja K. T. Salmio ja jäseninä toimitusjohtaja Huhtala ja toimitsija Långström sekä varajäseninä toimistonjohtaja Harvia, kirvesmies Niemi ja varatuomari Östenson. Talojaostoon kuuluivat puheenjohtajana varatuomari Östenson ja jäseninä varatuomari Ahva ja toimitsija Puskala sekä varajäseninä toimitsija Långström, toimistopäällikkö Modeen ja johtaja Salmio [4]). Toimistonjohtaja Harvian kuoltua valittiin [5]) pankinjohtaja A. Linturi varajäseneksi tontti- sekä maa- ja metsätalousjaostoihin.

Kiinteistölautakunnan kokoukset ja sen käsittelemät asiat. Kiinteistölautakunnalla oli vuoden aikana 47 kokousta, tonttijaostolla 27, maa- ja metsätalousjaostolla 7 ja talojaostolla 6 kokousta. Lautakunnan pöytäkirjain pykäläluku oli 1 720 ja lähetettyjen kirjeiden luku 930. Tonttijaoston pöytäkirjain pykäläluku oli 721, maa- ja metsätalousjaoston 52 ja talojaoston 36. Kiinteistötoimiston kansliaosaston diaarioon merkittyjen asiain luku oli 2 947, joista toimistopäällikölle kuuluvia asioita oli 374, kansliaosastolle kuuluvia asioita 18, tonttiosastolle kuuluvia asioita 1 459, maatalousosastolle kuuluvia asioita 89, metsätalousosastolle kuuluvia asioita 61, asemakaavaosastolle kuuluvia asioita 253, maanmittaus- ja kartastotöiden osastolle kuuluvia asioita 162 ja talo-osastolle kuuluvia asioita 531.

Lautakunnan kertomusvuoden aikana käsittelemistä asioista mainittakoon seuraavat:

1. Kiinteistötoimiston päällikön ja kansliaosaston toimialaan kuuluvat asiat

Lautakunnan kokoukset päätettiin [6]) pitää maanantaisin klo 15 ja pyhä- tai juhlapäivän sattuessa maanantaiksi seuraavana arkipäivänä. Jaostot saivat itse päättää omien kokoustensa ajoista.

Tonttijaoston kokoukset päätettiin [7]) pitää tarpeen vaatiessa keskiviikkoisin klo 15.30.

Ilmoitusten ja kuulutusten julkaiseminen. Lautakunnan ilmoitukset ja kuulutukset päätettiin [8]) julkaista sanomalehdissä Arbetarbladet, Folktidningen, Helsingin sanomat,

---

[1]) Ks. v:n 1946 kert. I osan s. 120 ja kiint. lautak. 7 p. tammik. 2 § ja 10 p. helmik. 194 §. — [2]) Kiint. lautak. 7 p. tammik. 3 §. — [3]) S:n 20 p. tammik. 68 §. — [4]) S:n 7 p. tammik. 4 § ja 27 p. tammik. 111 §. — [5]) S:n 5 p. toukok. 641 §. — [6]) S:n 7 p. tammik. 5 §. — [7]) Tonttij. 15 p. tammik. 1 §. — [8]) Kiint. lautak. 7 p. tammik. 6 §.

Hufvu dstadsbladet, Suomen sosialidemokraatti, Työkansan sanomat, Uusi Suomi ja Vapaa sana.

Kiinteistölautakunnan alaiset viranhaltijat. Kiinteistölautakunnan alaisiin virkoihin määrättiin mm. seuraavat henkilöt: kiinteistötoimiston kansliaosaston notaarin toimeen hovioikeudenauskultantti P. H. Saarinen siksi ajaksi kun kiinteistötoimiston notaari E. A. Ruutu hoitaa toimiston sihteerin virkaa [1]); tonttiosaston varastoalueiden tarkastajan virkaa rakennusmestari K. J. Kivilehto [2]) ja osaston apulaispäällikön virkaan insinööri K. E. Pettinen [3]); metsätalousosastolle metsänvartija A. A. A. Aalto v:ksi 1947 tammikuun 1 p:stä lukien [4]); asemakaavaosastolle toimistoarkkitehdin virkaan arkkitehti L. Pajamies [5]) ja 18 palkkaluokkaan kuuluvaan arkkitehdin virkaan arkkitehti T. A. Raunisto [6]); kaupunkimittausosastolle maanlunastuslautakunnan töistä vapautunut kartoittaja P. J. Savela entiseen toimeensa tammikuun 1 p:stä lukien enintään vuoden loppuun [7]); osaston 29 palkkaluokkaan kuulunut mittausteknikko V. O. Ihalainen 26 palkkaluokkaan kuuluvaan mittausteknikon virkaan helmikuun 1 p:stä lukien [8]); osaston 41 palkkaluokkaan kuulunut piirtäjä E. M. Ignatius 40 palkkaluokkaan kuuluvaan toimistoapulaisen toimeen helmikuun 1 p:stä lukien [9]), osaston 17 palkkaluokkaan kuulunut insinööri V. Smeds 16 palkkaluokkaan kuuluvaan insinöörin virkaan huhtikuun 1 p:stä lukien [10]), 30 palkkaluokkaan kuuluvaan kartoittajan virkkaan P. J. Savela huhtikuun 15 p:stä lukien [11]), 26 palkkaluokkaan kuuluvaan mittausteknikon virkaan mittausteknikko R. M. Hakio [12]), 37 palkkaluokkaan kuuluvaan piirtäjän virkaan piirtäjä E. M. Ignatius huhtikuun 15 p:stä lukien [13]), 38 palkkaluokkaan kuuluvaan piirtäjä nvirkaan herra T. E. Hakio [14]), 27 palkkaluokkaan kuuluvaan mittausteknikon virkaan ylioppilas K. Salonen [15]), tilapäiseen mittausteknikon virkaan ylioppilas K. E. Rope [16]), tilapäiseen kartoittajan toimeen herra J. A. Antikainen [17]), 17 palkkaluokkaan kuuluvaan insinöörin virkaan osaston 18 palkkaluokkaan kuulunut insinööri M. M. Käyräkoski toukokuun 20 p:stä lukien [18]), 38 palkkaluokkaan kuuluvaan toimistoapulaisen toimeen ekonomi L. Nurminen [19]) ja 18 palkkaluokkaan kuuluvaan insinöörin virkaan insinööri A. E. Krogerus [20]); sekä talo-osastolle 40 palkkaluokkaan kuuluvaan toimistoapulaisen toimeen neiti J. T. Viljanen [21]) ja 37 palkkaluokkaan kuuluvaan toimistoapulaisen toimeen neiti M. E. Länsivaara, jälkimmäinen marraskuun 15 p:stä lukien [22]). Joukko kiinteistötoimiston eri osastoilla kertomusvuonna tilapäisinä viranhaltijoina toimineita henkilöitä määrättiin [23]) edelleen tilapäisinä hoitamaan entisiä virkojaan enintään v:n 1948 loppuun.

Sairaslomaa virkasäännön mukaisin palkkaeduin myönnettiin seuraaville viranhaltijoille: kiinteistötoimiston kansliaosaston autonkuljettaja-vahtimestarille P. S. Ailolle marraskuun 25 p:stä 1946 tammikuun 15 p:ään 1947 [24]); tonttiosaston apulaispäällikölle arkkitehti L. Pajamiehelle toukokuun 29 p:stä kesäkuun 2 p:ään [25]) ja puutarhakonsulentti E. Kochille lokakuun 4 p:stä tammikuun 3 p:ään 1948 [26]); metsätalousosaston metsänvartijalle A. A. Sireenille tammikuun 16 p:stä toukokuun 31 p:ään ja heinäkuun 13 p:stä joulukuun 31 p:ään [27]) ja metsänvartija O. E. Skogmanille joulukuun 8 p:stä joulukuun 15 p:ään [28]); kaupunkimittausosaston insinöörille V. Smedsille toukokuun 16 p:stä joulukuun 31 p:ään [29]), vahtimestari J. E. Hindströmille lokakuun 6 p:stä lokakuun 12 p:ään [30]), kiinteistöluettelon hoitajalle E. Monnille marraskuun 11 p:stä marraskuun 23 p:ään [31]); sekä mittausmiehille K. Syrjäselle tammikuun 29 p:stä helmikuun 28 p:ään [32]), M. Ojaselle helmikuun 6 p:stä helmikuun 8 p:ään ja maaliskuun 14 p:stä maaliskuun 22 p:ään [33]), L. Luomalle helmikuun 17 p:stä helmikuun 22 p:ään ja joulukuun 4 p:stä joulukuun 12

---

[1]) Kiint. lautak. 7 p. tammik. 12 §, 10 p. helmik. 196 §, 3 p. maalisk. 298 §, 12 p. toukok. 646 §, 18 p. elok. 1 027 §, 15 p. syysk. 1 165 § ja 20 p. lokak. 1 342 §. — [2]) S:n 7 p. tammik. 9 §. — [3]) S:n 18 p. elok. 1 030 §. — [4]) S:n 27 p. tammik. 117 §. — [5]) S:n 19 p. toukok. 688 §. — [6]) S:n 9 p. kesäk. 797 §. — [7]) S:n 7 p. tammik. 8 §. — [8]) S:n 27 p. tammik. 114 §. — [9]) S:n 27 p. tammik. 115 §. — [10]) S:n 31 p. maalisk. 445 §. — [11]) S:n 14 p. huhtik. 476 §. — [12]) S:n 14 p. huhtik. 477 §. — [13]) S:n 14 p. huhtik. 478 §. — [14]) S:n 14 p. huhtik. 479 §. — [15]) S:n 21 p. huhtik. 532 §. — [16]) S:n 21 p. huhtik. 533 §. — [17]) S:n 21 p. huhtik. 534 §. — [18]) S:n 19 p. toukok. 686 §. — [19]) S:n 27 p. toukok. 722 §. — [20]) S:n 30 p. kesäk. 876 §. — [21]) S:n 28 p. huhtik. 566 §. — [22]) S:n 3 p. marrask. 1 421 §. — [23]) S:n 15 p. jouluk. 1 633 §. — [24]) S:n 20 p. tammik. 76 §. — [25]) S:n 9 p. kesäk. 794 §. — [26]) S:n 20 p. lokak. 1 341 §, 3 p. marrask. 1 420 § ja 8 p. jouluk. 1 597 §. — [27]) S:n 3 p. helmik. 159 §, 3 p. maalisk. 302 §, 24 p. maalisk. 411 §, 12 p. toukok. 649 §, 15 p. syysk. 1 162 § ja 3 p. marrask. 1 418 §. — [28]) S:n 15 p. jouluk. 1 653 §. — [29]) S:n 21 p. huhtik. 524 §, 14 p. heinäk. 934 § ja 29 p. syysk. 1 228 §. — [30]) S:n 6 p. lokak. 1 298 §. — [31]) S:n 24 p. marrask. 1 527 §. — [32]) S:n 10 p. helmik. 214 §. — [33]) S:n 10 p. helmik. 218 § ja 31 p. maalisk. 464 §.

p:ään [1]), A. Ekholmille toukokuun 27 p:stä kesäkuun 12 p:ään ja elokuun 6 p:stä elokuun 11 p:ään [2]), H. Jokiselle elokuun 30 p:stä syyskuun 6 p:ään [3]), V. Oksaselle elokuun 25 p:stä elokuun 30 p:ään [4]), V. Suhoselle syyskuun 23 p:stä lokakuun 11 p:ään [5]) ja T. Nissiselle lokakuun 21 p:stä lokakuun 27 p:ään [6]); sekä talo-osaston päällikölle U. J. Kalliolle maaliskuun 10 p:stä maaliskuun 17 p:ään [7]), apulaispäällikölle V. G. Vartiovaaralle maaliskuun 5 p:stä maaliskuun 17 p:ään ja marraskuun 19 p:stä joulukuun 13 p:ään [8]), toimistoapulaiselle G. Alopaeukselle maaliskuun 21 p:stä huhtikuun 11 p:ään [9]) ja rakennusmestari B. F. F. Böökille elokuun 26 p:stä lokakuun 31 p:ään [10]).

Samoin myönnettiin asianmukaista sairaslomaa muillekin tässä mainitsemattomille kiinteistölautakunnan alaisille työntekijöille kuten lämmittäjille, siivoojille, muonamiehille jne.

Virkavapautta myönnettiin puistotalojen isännöitsijälle V. A. Ahteelle helmikuun 27 p:stä maaliskuun 5 p:ään kaupunginhallituksen Osloon järjestämään vierailumatkaan osallistumista varten [11]); kiinteistötoimiston toimistopäällikölle J. A. Savolaiselle, sijaisenaan kaupungingeodeetti E. A. Salonen, ja kunnallisten työväenasuntojen isännöitsijälle A. Vallalle, sijaisenaan halli- ja torikaupan valvoja P. O. Kivi, toukokuun 23 p:stä kesäkuun 5 p:ään, kummallekin, Moskovan kaupungin Moskovaan järjestämään vierailumatkaan osallistumista varten [12]); kaupunginmetsänhoitajalle E. E. Erkkilälle kesäkuun 12 p:stä kesäkuun 25 p:ään Norjassa pidettävään pohjoismaiseen metsäkongressiin osallistumista varten [13]); maatalousosaston ensimmäiselle apulaisagronomille J. Kukkoselle palkatonta virkavapautta marraskuun 15 p:stä joulukuun 15 p:ään [14]); ja samoin palkatonta virkavapautta talo-osaston Hakaniementorin kauppahallin hallikaitsijalle J. O. Viklundille marraskuun 1 p:stä marraskuun 30 p:ään [15]).

Anomansa ero päätettiin myöntää tonttiosaston ylimääräiselle rakennusneuvojalle Hj. Levoselle heinäkuun 1 p:stä lukien [16]); asemakaavaosaston toimistoarkkitehdille M. O. Kivimaalle maaliskuun 15 p:stä lukien siten, että hän vapautui kesälomansa vuoksi virastaan jo helmikuun 28 p:nä [17]), ja osaston tilapäiselle arkkitehdille P. Niemiselle syyskuun 15 p:stä lukien [18]); kaupunkimittausosaston 40 palkkaluokkaan kuuluvalle piirtäjä R. E. Kaskiselle ja 27 palkkaluokkaan kuuluvalle mittausteknikko T. J. Kaskiselle, kummallekin huhtikuun 2 p:stä lukien siten, että he vapautuivat kesälomiensa vuoksi viroistaan jo maaliskuun 17 p:nä [19]), ja osaston 17 palkkaluokkaan kuuluvalle insinööri N. Heinolle toukokuun 15 p:stä lukien [20]); sekä Kauppatorin kauppahallin hallikaitsijalle F. V. Leikolle maaliskuun 31 p:stä lukien [21]) ja Hakaniementorin kauppahallin hallikatsijalle J. O. Viklundille marraskuun 30 p:stä lukien [22]). Talo-osaston 37 palkkaluokkaan kuuluva toimistoapulainen G. Alopaeus irtisanottiin [23]) toimestaan syyskuun 1 p:stä lukien.

Päätettiin [24]) lakkauttaa tonttiosaston tilapäisen asutuslakimiehen toimi tammikuun 1 p:stä 1948 lukien.

Kesälomat. Ehdotus kiinteistötoimiston ylempien viranhaltijain kesälomista v. 1947 hyväksyttiin [25]) ja toimistopäällikkö oikeutettiin tekemään siihen tarpeellisiksi havaittuja pienempiä muutoksia. Toimiston muiden viranhaltijain kesälomien järjestäminen samoin kuin mahdollisesti tarvittavien kesälomasijaisten palkkaaminen annettiin toimistopäällikön ja asianomaisten osastonpäälliköiden yhdessä tehtäväksi.

Viranhaltijain palkkojen järjestely. Kaupunginvaltuuston helmikuun 24 p:nä 1947 tekemän kaupungin viranhaltijain uutta palkkojen järjestelyä koskevan päätöksen mukaisesti sijoitettiin [26]) eräät kiinteistölautakunnan alaiset viranhaltijat uusiin palkkaluokkiin tammikuun 1 p:stä 1947 lukien.

Kadunnimikomitea. Kadunnimikomitean väliaikaiseksi puheenjohtajaksi varatuomari R. G. Kallian sairauden ajaksi määrättiin [27]) kaupunginarkistonhoitaja, filosofian

---

[1]) Kiint. lautak. 24 p. helmik. 281 § ja 15 p. jouluk. 1 661 §. — [2]) S:n 18 p. elok. 1 058 § ja 8 p. syysk. 1 150 §. — [3]) S:n 8 p. syysk. 1 150 §. — [4]) S:n 15 p. syysk. 1 188 §. — [5]) S:n 13 p. lokak. 1 329 §. — [6]) S:n 10 p. marrask. 1 472 §. — [7]) S:n 17 p. maalisk. 371 §. — [8]) S:n 24 p. maalisk. 408 § ja 1 p. jouluk. 1 568 §. — [9]) S:n 31 p. maalisk. 448 §. — [10]) S:n 15 p. syysk. 1 163 § ja 29 p. syysk. 1 229 §. — [11]) S:n 10 p. helmik. 197 §. — [12]) S:n 21 p. huhtik. 525 ja 528 §, 5 p. toukok. 602 ja 603 § ja 27 p. toukok. 719 ja 720 §. — [13]) S:n 2 p. kesäk. 752 §. — [14]) S:n 6 p. lokak. 1 266 §. — [15]) S:n 3 p. marrask. 1 442 §. — [16]) S:n 30 p. kesäk. 875 §. — [17]) S:n 7 p. tammik. 13 §. — [18]) S:n 25 p. elok. 1 074 §. — [19]) S:n 7 p. tammik. 10 ja 11 §. — [20]) S:n 3 p. helmik. 164 §. — [21]) S:n 3 p. maalisk. 330 §. — [22]) S:n 3 p. marrask. 1 442 §. — [23]) S:n 5 p. toukok. 610 §. — [24]) S:n 15 p. jouluk. 1 637 §. — [25]) S:n 12 p. toukok. 647 §. — [26]) S:n 17 p. maalisk. 370 §. — [27]) S:n 12 p. toukok. 644 §.

maisteri R. N. Rosén. Myöhemmin päätettiin [1]) myöntää varatuomari Kallialle ero kadunnimikomitean jäsenyydestä ja valita hänen tilalleen filosofian tohtori K. Vilkuna sekä määrätä komitean puheenjohtajaksi filosofian maisteri Rosén.

Koulukasvitarhatoiminnan järjestäminen liitosalueella. Koulukasvitarhatoimintaa liitosalueen kansakouluissa järjestävään komiteaan päätettiin [2]) valita kiinteistölautakunnan puolesta jäseniksi ensimmäinen apulaisasemakaava-arkkitehti B. H. Aminoff ja siirtolapuutarhaneuvoja E. Koch.

Uurnalehdon järjestäminen. Uurnalehdon järjestämistä selvittämään asetettuun komiteaan päätettiin [3]) valita kiinteistölautakunnan edustajiksi johtaja K. T. Salmio ja asemakaava-arkkitehti B. A. K. Brunila.

Laskujen hyväksyminen. Lautakunta päätti [4]), että toimistopäällikkö ja hänen estyneenä ollessaan sihteeri hyväksyy 11 pääluokan I luvun 1—13 ja 16—22 kohtiin, VI luvun 1, 2, 4, 6, 7, 9, 10, 12, 14 ja 16—18 kohtiin sekä VIII luvun 1 kohtaan kohdistuvat laskut, tonttiosaston päällikkö ja hänen estyneenä ollessaan apulaispäällikkö hyväksyy V lukuun kohdistuvat laskut, kaupunginagronomi ja hänen estyneenä ollessaan ensimmäinen apulaisagronomi hyväksyy II lukuun ja VI luvun 11 kohtaan kohdistuvat laskut sekä allekirjoittaa osaston shekkitilin shekit, kaupunginmetsänhoitaja ja hänen estyneenä ollessaan kiinteistölautakunnan kulloinkin määräämä sijainen hyväksyy III lukuun ja VI luvun 13 kohtaan kohdistuvat laskut, kaupungingeodeetti ja hänen estyneenä ollessaan apulaisgeodeetti hyväksyy I luvun 14 ja 15 kohtiin kohdistuvat laskut sekä talo-osaston päällikkö ja hänen estyneenä ollessaan apulaispäällikkö hyväksyy IV luvun 1—59 ja 83—88 kohtiin ja VI luvun 3 kohtaan kohdistuvat laskut.

Ratkaisemattomien asiain luettelo. Ratkaisemattomien asiain luettelo tarkastettiin [5]) ja siitä poistettiin joukko asioita joko vanhentuneina, ei ajankohtaisina tai jostain muista syistä. Kaupunginhallitukselle päätettiin lähettää luettelon lyhennysote.

Vakuusasiakirjojen tarkastus. Lautakunta tarkasti [6]) kaupungin hallussa olevat myytyjen tonttien maksamatonta kauppahintaa ja rakennusvelvollisuutta koskevat velkakirjat, jolloin todettiin, että puuttuvat velkakirjat olivat maksettuina tai sen takia, että niissä määrätyt ehdot oli täytetty, kuittausta vastaan luovutettu velallisille.

Kaupungin v:n 1946 tilien tarkastus. Kaupungin v:n 1946 tilien tarkastusta koskevissa tilintarkastajien ja kaupunginreviisorin kertomuksissa kiinteistöhallinnosta annettujen lausuntojen johdosta päätettiin [7]) ryhtyä asiain vaativiin toimenpiteisiin.

Korvaus kiinteistötoimiston autojen käytöstä. Lautakunta päätti [8]) ilmoittaa urheilu- ja retkeilylautakunnalle, että korvaus kiinteistötoimiston autojen käytön aiheuttamista korjauskuluista, bensiinin kulutuksesta ja kuljettajien palkoista peritään todellisen ajetun kilometrimäärän mukaan.

Käyttövarat. Lautakunnan käyttövaroista myönnettiin mm. seuraavat määrärahat: 3 000 mk toimistonjohtaja Y. A. Harvian hautausseppeleeseen [9]); 90 000 mk yhdeksän virkapuvun hankkimiseen kiinteistötoimiston vahtimestareille ja ovenvartijoille [10]); sekä 54 000 mk joulukuusien pystyttämistä varten Senaatintorille, Hakaniementorille, Mannerheimintien varrella olevaan Arkadian kortteliin n:o 198 ja Kulosaaren kirkon kellotornin alapuolelle [11]).

Kiinteistölautakunnan talousarvio. Ehdotus lautakunnan talousarvioksi v:ksi 1948 hyväksyttiin [12]) ja päätettiin lähettää kaupunginhallitukselle.

Esityksiä kaupunginhallitukselle tehtiin asioista, jotka koskivat mm.: aluehankintoja [13]); palkkoja [14]); kiinteistölautakunnan ja kiinteistötoimiston johtosääntöjen muuttamista [15]); uuden olympiakylän paikkaa [16]); Huopalahden ampumaradalle johtavan tien ja sillan korjausta [17]); kaupunkiliiton ansiomerkin myöntämistä kahdelle viranhaltijalle [18]);

---

[1]) Kiint. lautak. 8 p. syysk. 1 134 §. — [2]) S:n 24 p. maalisk. 416 §. — [3]) S:n 3 p. helmik. 162 §. — [4]) S:n 7 p. tammik. 14 §. — [5]) S:n 10 p. maalisk. 366 §. — [6]) S:n 29 p. jouluk. 1 716 §. — [7]) S:n 9 p. kesäk. 830 § ja 20 p. lokak. 1 343 §. — [8]) S:n 5 p. toukok. 609 § ja 29 p. syysk. 1 231 §. — [9]) S:n 19 p. toukok. 685 §. — [10]) S:n 1 p. jouluk. 1 594 §. — [11]) S:n 15 p. jouluk. 1 634 § ja 22 p. jouluk. 1 669 §. — [12]) S:n 1 p. syysk. 1 107 §. — [13]) S:n 20 p. tammik. 79 §, 17 p. helmik. 231 ja 235 §, 31 p. maalisk. 449 §, 5 p. toukok. 605 §, 9 p. kesäk. 795 §, 1 p. syysk. 1 106 § ja 24 p. marrask. 1 531 §. — [14]) S:n 3 p. helmik. 160 ja 163 §, 17 p. helmik. 230 §, 14 p. huhtik. 481 §, 5 p. toukok. 606 ja 611 §, 18 p. elok. 1 024 ja 1 031 §, 15 p. syysk. 1 164 ja 1 166 §, 10 p. marrask. 1 446 § ja 29 p. jouluk. 1 715 §. — [15]) S:n 24 p. maalisk. 412 §. — [16]) S:n 24 p. maalisk. 414 §. — [17]) S:n 21 p. huhtik.529 §. — [18]) S:n 5 p. toukok. 642 § ja 6 p. lokak. 1 261 §.

liitosalueen tiemaksuja [1]); kaluston hankkimista metsätalousosastolle [2]); sekä lähivuosien rakennusohjelmaa [3]).

Myöskin palkkalautakunnalle tehtiin esityksiä.

Lausuntoja kaupunginhallitukselle annettiin asioista, jotka koskivat mm.: alueluovutuksia [4]); professori J. J. Mikkolan ja kirjailijatar M. Mikkolan testamentissa luovutettavan omaisuuden vastaanottamista [5]); Nukarin orpokodin ostamista kaupungille [6]); oja- ja viemäritöitä liitosalueella [7]); esikaupunkiliikennettä [8]); kadun kunnossapitoalueiden rajojen tarkistusta [9]); pommituksissa vaurioituneiden talojen kunnostamista [10]); kaupungin viranomaisten toimituskirjain lunastusmaksuja [11]); asuntojen rakentamista teollisuuslaitosten työntekijöille ja henkilökunnalle [12]); ehdotusta viranhaltijain uudeksi eläkesäännöksi [13]); sosiaalinen asunnontuotanto Oy. Sato nimisen yhtiön Pakilan omakotialueelle rakentamien omakotitalojen hintaa ja luovutuskelpoisuutta [14]); kaupunkia koskevia valtionavustuksia [15]); kansanpuistojen, siirtolapuutarhojen ja muiden viljelyspuutarhojen siirtämistä rakennustoimiston puisto-osaston alaisiksi [16]); aatekilpailun järjestämistä Helsingin keskiosien asemakaavaksi [17]); sekä Pakilan lyijymalmilöydön tutkimustöiden jatkamista [18]).

2. Kiinteistötoimiston tonttiosaston toimialaan kuuluvat asiat

Eräiden Munkkiniemessä olevien tonttien ostaminen. Aktiebolaget 48 oy:ltä päätettiin [19]) ostaa Munkkiniemen korttelin n:o 48 rakentamattomat tontit n:o 1, 3 ja 5 kaupunginvaltuuston määräämästä yhteisestä 4 750 000 mk:n kauppahinnasta ja valtuuston vahvistamin ehdoin.

Itäisen Puistotien leventäminen. Kauppaneuvos F. Klingendahlin kuolinpesältä päätettiin [20]) lunastaa Itäisen Puistotien leventämistä varten korttelin n:o 199 tontista n:o 2 n. 83.4 m²:n suuruinen alue kaupunginvaltuuston vahvistamasta 200 000 mk:n kauppahinnasta ja valtuuston vahvistamin ehdoin.

Aluevaihdot. Kaupunginvaltuuston oikeuttamana ja valtuuston määräämät ehdot huomioon ottaen kiinteistölautakunta päätti suorittaa aluevaihdon Oy. Elo ab:n kanssa, jolloin yhtiö sai 15 000 m²:n suuruisen alueen Herttoniemen tilasta RN 5^{21} luovuttamalla kaupungille samassa Herttoniemen kylässä omistamansa tilan Elo RN 2^{4} ja suorittamalla välirahana 9 350 000 mk [21]); rouva S. Käyhkön kanssa, jolloin rouva Käyhkö luopui Munkkiniemen korttelissa n:o 105 omistamastaan 660 m²:n suuruisesta tontista n:o 27 ja sai tilalle Munkkiniemen korttelin n:o 15 1 426.3 m²:n suuruisen tontin n:o 8 ja lisäksi suoritti kaupungille välirahana 332 000 mk [22]); talonmies J. T. Juutilaisen kanssa, jolloin talonmies Juutilainen sai kaupungin omistukseen luovuttamalla Espoon pitäjän Bodomin kylässä omistamansa Dahlsbacka nimiseen tilaan RN 1^{15} kuuluvan 3 300 m²:n suuruisen alueen vastikkeeksi kaupungilta 1 500 m²:n suuruisen alueen, joka kuuluu Espoon pitäjän Iso-Huopalahden kylässä olevaan Alberga nimiseen tilaan RN $2^{57\,9}$ [23]); putkiasentaja Y. E. Mattheiszen kanssa, jolloin asentaja Mattheiszen sai kaupungilta kaupungin Malmin kylässä omistaman Huvila n:o 161 nimisen tilan RN 2^{99} luovuttamalla kaupungille rasitevapaana samassa kylässä omistamansa Huvila n:o 162 nimisen tilan RN 2^{100} ja suorittamalla kaikki vaihdosta aiheutuvat kustannukset [24]); sekä Svenska odlingens vänner i Helsinge nimisen yhdistyksen kanssa, jolloin yhdistys sai kaupungin omistamasta Herttoniemen tilasta RN 1^{9} 1 026 m²:n suuruisen alueen luo-

[1]) Kiint. lautak. 18 p. elok. 1 022 §. — [2]) S:n 18 p. elok. 1 026 §. — [3]) S:n 29 p. syysk. 1 230 §. — [4]) S:n 13 p. tammik. 40 ja 44 §, 20 p. tammik. 74 §, 3 p. helmik. 161 §, 10 p. maalisk. 336 §, 24 p. maalisk. 409 §, 27 p. lokak. 1 379 §, 3 p. marrask. 1 419 §, 17 p. marrask. 1 490 ja 1 491 § ja 15 p. jouluk. 1 638 §. — [5]) S:n 3 p. helmik. 157 §. — [6]) S:n 10 p. maalisk. 335 §. — [7]) S:n 17 p. maalisk. 369 §. — [8]) S:n 24 p. maalisk. 415 §. — [9]) S:n 14 p. huhtik. 482 §. — [10]) S:n 19 p. toukok. 689 § ja 27 p. lokak. 1 378 §. — [11]) S:n 15 p. syysk. 1 167 §. — [12]) S:n 27 p. lokak. 1 377 §. — [13]) S:n 27 p. lokak. 1 382 §. — [14]) S:n 3 p. marrask. 1 417 §. — [15]) S:n 3 p. marrask. 1 422 §. — [16]) S:n 10 p. marrask. 1 445 §. — [17]) S:n 17 p. marrask. 1 489 §. — [18]) S:n 15 p. jouluk. 1 639 §. — [19]) S:n 9 p. kesäk. 796 §; ks. tämän kert. I osan. s. 69. — [20]) Kiint. lautak. 12 p. toukok. 648 §; ks. tämän kert. I osan s. 69. — [21]) Kiint. lautak. 16 p. kesäk. 838 §, 22 p. syysk. 1 202 §, 29 p. syysk. 1 249 § ja 3 p. marrask. 1 431 §; ks. tämän kert. I osan s. 70. — [22]) Kiint. lautak. 30 p. kesäk. 878 §; ks. tämän kert. I osan s. 69. — [23]) Kiint. lautak. 22 p. syysk. 1 202 §; ks. tämän kert. I osan s. 71. — [24]) Kiint. lautak. 15 p. jouluk. 1 635 §; ks. tämän kert. I osan s. 70.

vuttamalla kaupungille Hertonäs gård och park nimisestä tilastaan RN 1[8] samansuuruisen tiemaaksi tarvittavan alueen [1]).

Myydyt tontit. Vuoden aikana myytiin huutokaupalla korttelin n:o 716 1 287.[5] m²:n suuruinen Raisiontien tontti n:o 1 rakennusmestareille O. Heimolalle ja H. Vuoriolle ja korttelin n:o 717 tontti n:o 1 rakennusmestareille L. Reitzille ja V. Hj. Lehtiselle, kumpikin 900 000 mk:n huutokauppahinnasta [2]); lisäksi myytiin mm. seuraavat tontit: korttelin n:o 280 2 956 m²:n suuruinen Lautatarhankadun tontti n:o 14 Tukkukauppojen oy:lle 5 900 000 mk:n kauppahinnasta [3]); Munkkiniemen korttelin n:o 15 6 790 m²:n suuruinen Tykki- ja Länsitien risteyksessä oleva tontti Munksnäs svenska skolförening yhdistykselle 3 880 000 mk:n kauppahinnasta [4]); n. 5 000 m²:n suuruinen alue Herttoniemen teollisuusalueen rakennussuunnitelman korttelin n:o 61 pohjoispäästä Suomen kalastus oy:lle 3 750 000 mk:n kauppahinnasta [5]); ja Pitäjänmäen teollisuusalueen korttelin n:o 16 Takomontien 1 926.[0] m²:n suuruinen tontti n:o 2 Huolintakeskus oy:lle tai sen toimesta perustettavalle yhtiölle 1 700 000 mk:n kauppahinnasta [6]).

Merkittiin, että kaupunginvaltuusto oli tammikuun 15 p:nä 1941 oikeuttanut kiinteistölautakunnan, tarpeellisen asemakaavanmuutoksen tultua vahvistetuksi, ilman huutokauppaa myymään Korkeamman kauppaopetuksen kannatus oy:lle suomenkielisen kauppakorkeakoulun paikaksi korttelin n:o 428 tontit n:o 3, 14, 16, 20, 27 ja 29 8 242 000 mk:n hinnasta määrätyin ehdoin ja että sisäasiainministeriö oli marraskuun 6 p:nä 1942 vahvistanut korttelia koskevan asemakaavanmuutoksen, joten lautakunta päätti [7]) ilman huutokauppaa myydä korttelin n:o 428 tontin n:o 1, joksi tonttijaon muutoksen vuoksi edellä mainitut korttelin tontit oli yhdistetty, Korkeamman kauppaopetuksen kannatus oy:lle valtuuston määräämästä kauppahinnasta sekä lisäksi seuraavin ehdoin:

että maksamattomalle kauppahinnalle suoritetaan heti tammikuun 1 p:stä 1943 alkaen korko, jonka suuruus joulukuun 31 p:nä 1946 on 824 200 mk;

että puolesta kauppahinnasta suoritetaan heti 15 % eli 618 150 mk ja puolen kauppahinnan jäljellä olevasta määrästä samoin heti ne vuotuiset lyhennykset, jotka olisivat erääntyneet v. 1943—46 (vuosittain 1/20 3 502 850 mk:sta) eli lyhennyksiä kaikkiaan 700 570 mk;

että kaupunki pidättää itselleen omistusoikeuden kysymyksessä olevan korttelin lounaiskärjessä olevaan virvoitusjuomakioskiin, joka saa korvauksetta olla paikallaan, kunnes kaupunki katsoo tarpeelliseksi poistaa sen;

että kaupunki pidättää niinikään itselleen omistusoikeuden puheena olevalla tontilla sijaitsevaan desinfioimislaitokseen, joka saa korvauksetta olla paikallaan ainakin tulevan syyskuun alkuun, mutta sen jälkeenkin, kunnes sen poistaminen tontin rakennustöiden edistymisen vuoksi käy välttämättömäksi. Se osa desinfioimislaitosta, joka jää uudisrakennuksen ulkopuolelle, saa jatkuvasti ja korvauksetta jäädä paikalleen niin pitkäksi aikaa kuin kaupunki katsoo sen tarpeelliseksi;

että kaupungin myytävältä alueelta vuokraamia halkovarastoalueita koskevat sopimukset saavat jäädä voimaan kuluvan polttokauden loppuun; sekä

että myyntiin nähden on muuten soveltuvin osin noudatettava kaupunginvaltuuston helmikuun 22 p:nä 1939 vahvistamia yleisiä tontinmyyntiehtoja.

Alueen myynti Malmin kylässä. Autonkuljettaja A. Bollströmille päätettiin [8]) myydä kaupungin Malmin kylässä omistamista tiloista RN 7[112] ja RN 7[113] yhteensä 669 m²:n suuruinen alue liitettäväksi Bollströmin omistamaan tilaan RN 7[110] kaupunginvaltuuston vahvistamasta 40 140 mk:n kauppahinnasta ja valtuuston määräämin ehdoin.

Saurion tehdas oy:n tontti. Saurion tehdas oy:lle Herttoniemen korttelista n:o 55 myytävän 3 000 m²:n suuruisen tonttialueen myyntiehtoja päätettiin [9]) muuttaa siten, että kysymyksessä oleva alue myydään everstiluutnantti M. Sauriolle, että alueen rakennusvelvollisuus katsotaan täytetyksi ja että Herttoniemen teollisuusalueen vahvistet-

[1]) Kiint. lautak. 12 p. toukok. 648 §; ks. tämän kert. I osan s. 70. — [2]) Kiint. lautak. 14 p. heinäk. 937 § ja 1 p. jouluk. 1 572 §. — [3]) S:n 12 p. toukok. 648 §; ks. tämän kert. I osan s. 72. — [4]) Kiint. lautak. 12 p. toukok. 648 §; ks. tämän kert. I osan s. 71. — [5]) Kiint. lautak. 21 p. huhtik. 523 §; ks. tämän kert. I osan s. 72. — [6]) Kiint. lautak. 15 p. jouluk. 1 635 §; ks. tämän kert. I osan s. 73. — [7]) Kiint. lautak. 27 p. tammik. 113 § ja 17 p. helmik. 233; ks. v:n 1941 kert. s. 55. — [8]) S:n 3 p. helmik. 170 § ja 17 p. maalisk. 368 §; ks. tämän kert. I osan s. 73. — [9]) Kiint. lautak. 13 p. lokak. 1 312 § ja 24 p. marrask. 1 526 §.

tavassa asemakaavassa ja tonttijaossa kysymyksessä olevat alueet yhdistetään yhdeksi tontiksi.

Tonttien kauppakirjat. Myytyjä tontteja koskevat kauppakirjat laadittiin [1]) vuoden kuluessa mm. kahdessa tapauksessa.

Rakennusvelvollisuuden täyttäminen. Tapauksessa, jolloin tonttia koskeva rakennusvelvollisuus oli suoritettu, luovutettiin takaisin rakennusvelvollisuuden täyttämisen vakuudeksi annetut velkakirjat [2]).

Maksunlykkäykset. Tapauksessa, jolloin suostuttiin tontin kauppahinnan maksun lykkäykseen asetettiin [3]) ehdoksi, että kiinteistölautakunnan myyntipäätöksen tekopäivästä lukien oli kauppahinnalle suoritettava 6 %:n korko ja että kaupungilla oli oikeus maksun tapahtuessa korottaa tontin hintaa sen mukaan kuin indeksi maksupäivään mennessä oli silloisestaan noussut.

Tapauksessa, jolloin suostuttiin vuokran tai irtisanotun lainan maksun lykkäykseen asetettiin ehdoksi, että maksettavaksi erääntyneelle erälle oli suoritettava 6 %:n korko erääntymispäivän ja maksupäivän väliseltä ajalta [4]).

Rakentamisajan pidentäminen. Vuoden kuluessa lautakunta antoi lukuisia lausuntoja ja teki esityksiä ja päätöksiä, jotka koskivat rakentamisajan pidentämistä [5]).

Varatut tontit. Lautakunta päätti varata korttelin n:o 371 Sturen- ja Porvoonkadun kulmauksessa olevat tontit n:o 1, 2 ja 3 maaliskuun 31 p:ään 1948 saakka Suomen adventtikirkon kirkkorakennusta varten [6]), korttelin n:o 359 Aleksis Kiven kadun ja Pengerkadun kulmauksessa olevan tontin n:o 2 Helsingin kaupungin suomalaisten ja ruotsalaisten evankelisluterilaisten seurakuntain seurakunnallisia tarpeita varten [7]), korttelin n:o 491 toistaiseksi Oy. Suomen yleisradio ab:lle radiotalon rakentamista varten siten, että tonttia ei luovuteta muihin tarkoituksiin ilmoittamatta asiasta ensin mainitulle yhtiölle [8]), sekä Hjälpkommittén för pensionerade gamla i Helsingfors nimiselle ruotsinmaalaiselle komitealle sen Helsinkiin suunnittelemaa sairaalaa varten n. 8 375 m²:n suuruisen alueen Munkkiniemestä Tiilimäentien päästä syyskuun 1 p:ään 1950 saakka [9]).

Vuoden aikana varattiin [10]) lukuisasti myöskin maanhankintalain mukaan maansaantiin oikeutetuille ja muille henkilöille asuntotontteja ja puutarhapalstoja mm. Laajalahden, Herttoniemen ja Maunulan asuntoalueilta sekä Pirkkolan, Pakilan ja Marttilan omakotialueilta; samoin anomuksesta peruutettiin useita aikaisemmin tehtyjä varaamisia.

Vuokralle annetut asunto- ja liiketalotontit. Vuoden kuluessa vuokrattiin seuraavat asunto- ja liiketalotontit:

Tontti	Vuokraaja	Vuokrakausi päättyy	Vuosivuokra, mk
Herttoniemi, kortteli n:o 103, tontti n:o 5	Sosiaalinen asunnontuotanto oy. [11])	1950, maalisk. 31 2000, jouluk. 31	29 300 indeks. muk.
S:n kortteli n:o 109, tontti n:o 4	Suomen osuuskauppojen keskuskunta [12])	1950, maalisk. 31 2000, jouluk. 31	8 250 indeks. muk.
S:n kortteli n:o 109, tontti n:o 7	Suomen osuuskauppojen keskuskunta [12])	1950, maalisk. 31 2000, jouluk. 31	9 000 indeks. muk.

[1]) Kiint. lautak. 17 p. maalisk. 379 § ja 29 p. syysk. 1 235 §. — [2]) S:n 17 p. helmik. 239 ja 240 §, 30 p. kesäk. 880 §, 8 p. syysk. 1 135 §. — [3]) S:n 20 p. tammik. 83 §. — [4]) S:n 27 p. tammik. 132, 133, 134 § ja 9 p. kesäk. 801 §. — [5]) S:n 17 p. maalisk. 382 ja 383 §, 24 p. maalisk. 421 §, 31 p. maalisk. 456 ja 457 §, 14 p. huhtik. 491, 496 ja 497 §, 21 p. huhtik. 538 §, 5 p. toukok. 618, 619 ja 622 §, 12 p. toukok. 655, 656 ja 657 §, 19 p. toukok. 694 §, 27 p. toukok. 725 ja 726 §, 2 p. kesäk. 757 ja 758 §, 9 p. kesäk. 802 ja 806 §, 16 p. kesäk. 839 §, 18 p. elok. 1 037 §, 25 p. elok. 1 081 §, 8 p. syysk. 1 139 §, 13 p. lokak. 1 309 §, 20 p. lokak. 1 349 ja 1 350 § ja 1 p. jouluk. 1 575 § sekä tonttij. 16 p. lokak. 594 §, 30 p. lokak. 601 §, 13 p.marrask. 651 § ja 11 p. jouluk. 697 §. — [6]) Kiint. lautak. 10 p. maalisk. 338 § ja 8 p. syysk. 1 136 §. — [7]) S:n 27 p. toukok. 731 §. — [8]) S:n 3 p. marrask. 1 429 §. — [9]) S:n 16 p. kesäk. 834 §. — [10]) S:n 7 p. tammik. 23 § ja tonttij. 15 p. tammik. 25 §, 22 p. tammik. 41, 42, 43 ja 44 §, 29 p. tammik. 56, 58 ja 59 §, 12 p. helmik. 76 §, 26 p. helmik. 89 ja 99 §, 12 p. maalisk. 106, 129 ja 131 §, 27 p. maalisk. 143, 144, 155, ja 159 §, 9 p. huhtik. 164 §, 30 p. huhtik. 213, 222 ja 227 §, 8 p. toukok. 244 ja 245 §, 22 p. toukok. 258 §, 5 p. kesäk. 286, 288, 300 ja 322 §, 19 p. kesäk. 326 ja 354 §, 3 p. heinäk. 372 §, 24 p. heinäk. 391, 392 ja 416 §, 14 p. elok. 424, 425, 427 ja 438 §, 4 p. syysk. 488 ja 491 §, 18 p. syysk. 518, 530 ja 531 §, 2 p. lokak. 555, 556, 562 ja 570 §, 30 p. lokak. 606, 607 ja 610 § ja 18 p. jouluk. 720 §. — [11]) S:n 16 p. kesäk. 841 §. — [12]) S:n 16 p. kesäk. 843 § ja 4 p. elok. 1 004 §.

Tontti	Vuokraaja	Vuokrakausi päättyy	Vuosivuokra, mk
Herttoniemi, kortteli n:o 111, tontti n:o 4	Näyttelijä B. I. I. Niska [1]	2000, jouluk. 31	3 390
S:n kortteli n:o 111, tontti n:o 6	Hitsaaja O. Karttunen [2]	2000, jouluk. 31	3 390
S:n kortteli n:o 111, tontti n:o 12	Rakennusmestari R. Saaristo [3]	2000, jouluk. 31	3 090
S:n kortteli n:o 113, tontti n:o 8	Johtaja O. Vikström [4]	2000, jouluk. 31	3 100
S:n kortteli n:o 114, tontti n:o 10	Insinööri M. V. Hankimo [5]	2000, jouluk. 31	3 550
S:n kortteli n:o 114, tontti n:o 11	Nuohooja V. E. Sintonen [1]	2000, jouluk. 31	3 550
S:n kortteli n:o 114, tontti n:o 18	Sähköasentaja E. V. I. Launiainen [6]	2000, jouluk. 31	3 750
S:n kortteli n:o 114, tontti n:o 19	Rouva T. E. Liljamaa [7]	2000, jouluk. 31	3 730
S:n kortteli n:o 115, tontti n:o 2	Rakennusmestari Å. Grönros [8]	2000, jouluk. 31	3 850
S:n kortteli n:o 115, tontti n:o 9	Työnjohtaja M. H. Hyttinen [9]	2000, jouluk. 31	3 550
S:n kortteli n:o 115, tontti n:o 11	Insinööri L. O. Piipari [10]	2000, jouluk. 31	3 660
S:n kortteli n:o 115, tontti n:o 12	Työnjohtaja J. H. Törnroos [11]	2000, jouluk. 31	3 660
23 kaup. osa kortteli n:o 920, tontti n:o 2	Sosiaalinen asunnontuotanto oy. [12]	1949, maalisk. 31 1999, jouluk. 31	10 125 indeks. muk.
S:n kortteli n:o 920, tontti n:o 3	»	kuten edellä	10 125 indeks. muk.
S:n kortteli n:o 920, tontti n:o 4	»	kuten edellä	10 125 indeks. muk.
S:n kortteli n:o 920, tontti n:o 5	»	kuten edellä	10 125 indeks. muk.
25 kaup. osa kortteli n:o 842, tontti n:o 4	Hakan asunto oy. Käpyläntie 4 [13]	1952, maalisk. 31 1999, jouluk. 31	123 750 indeks. muk.
Laajalahti, kortteli n:o 26, tontti n:o 4	Varastonhoitaja H. Pärssinen [14]	2000, jouluk. 31	21 700
S:n kortteli n:o 49, tontti n:o 11	Hitsaaja E. O. Laulajainen [15]	2000, jouluk. 31	5 960
S:n kortteli n:o 52, tontti n:o 6	Kirvesmies R. Rouhiainen [15]	2000, jouluk. 31	5 880
S:n kortteli n:o 53, tontti n:o 1	Varastomies T. T. Vuoristo [15]	2000, jouluk. 31	6 330
S:n kortteli n:o 60, tontti n:o 3	V. Kujan oikeudenomistajat [15]	2000, jouluk. 31	5 640
S:n kortteli n:o 67, tontti n:o 10	Mekaanikko V. Viitanen [16]	2000, jouluk. 31	8 690
S:n kortteli n:o 69, tontti n:o 4	Postinkantaja H. A. Saarinen [16]	2000, jouluk. 31	9 310
S:n kortteli n:o 84, tontti n:o 5	Työnjohtaja T. M. Honkanen [17]	2000, jouluk. 31	5 640
S:n kortteli n:o 88, tontti n:o 6	Varastomies K. H. Johansson [16]	2000, jouluk. 31	4 650
S:n kortteli n:o 95, tontti n:o 17	Opiskelija L. A. A. Niemi [18]	2000, jouluk. 31	3 840
S:n kortteli n:o 96, tontti n:o 2	Konttoristi P. Karlsson [19]	2000, jouluk. 31	4 170
S:n kortteli n:o 99, tontti n:o 5	Hissiasentaja O. Lustre [16]	2000, jouluk. 31	6 860
S:n kortteli n:o 118, tontti n:o 8	Haastemies V. A. Lundenius [17]	2000, jouluk. 31	6 350
S:n kortteli n:o 128, tontti n:o 4	Hienomekaanikko P. Tölkkö [20]	2000, jouluk. 31	5 640
S:n kortteli n:o 129, tontti n:o 1	Laitosmies K. V. Asikainen [19]	2000, jouluk. 31	5 240
S:n kortteli n:o 129, tontti n:o 2	Siltavahti V. B. Pohjonen [18]	2000, jouluk. 31	6 410
S:n kortteli n:o 129, tontti n:o 3	Radiohuoltaja P. Radionoff [16]	2000, jouluk. 31	5 610
S:n kortteli n:o 129, tontti n:o 4	Autonkuljettaja V. J. Sarka [16]	2000, jouluk. 31	5 630
S:n kortteli n:o 129, tontti n:o 7	Varastomies T. A. Vinqvist [16]	2000, jouluk. 31	5 710
S:n kortteli n:o 131, tontti n:o 8	Sähköteknikko E. V. Nyberg [20]	2000, jouluk. 31	5 350
S:n kortteli n:o 131, tontti n:o 12	Rikospoliisi M. Taponen [18]	2000, jouluk. 31	5 800
S:n kortteli n:o 133, tontti n:o 2	Poliisivirkailija L. C. Tulikorpi [19]	2000, jouluk. 31	6 620
S:n kortteli n:o 135, tontti n:o 8	Painaja V. A. Lindeman [17]	2000, jouluk. 31	5 360
S:n kortteli n:o 135, tontti n:o 9	Uuttaja S. I. Stykki [17]	2000, jouluk. 31	5 840
S:n kortteli n:o 137, tontti n:o 5	Asentaja K. Viio [16]	2000, jouluk. 31	6 880
S:n kortteli n:o 139, tontti n:o 8	Puutarhaviljelijä E. Kämäräinen [21]	2000, jouluk. 31	16 940
Marttila, kortteli n:o 5, tontti n:o 4	Työnjohtaja K. Wahlroos [22]	1951, kesäk. 30 1952, maalisk. 31 2000, jouluk. 31	2 580 4 360 indeks. muk.
S:n kortteli n:o 5, tontti n:o 6	Yövartija Y. Jokinen [23]	1951, kesäk. 30 1952 maalisk. 31 2000, jouluk. 31	2 460 4 150 indeks. muk.

[1]) Tonttij. 3 p. heinäk. 369 §. — [2]) S:n 27 p. maalisk. 154 §. — [3]) S:n 30 p. huhtik. 235 §. — [4]) S:n 2 p. lokak. 554 §. — [5]) S:n 30 p. lokak. 605 §. — [6]) S:n 11 p. jouluk. 681 §. — [7]) S:n 14 p. elok. 420 §. — [8]) S:n 8 p. toukok. 247 §. — [9]) S:n 22 p. toukok. 253 §. — [10]) S:n 13 p. marrask. 642 §. — [11]) S:n 18 p. syysk. 520 §. — [12]) Kiint. lautak. 16 p. kesäk. 871 § ja 22 p. syysk. 1 202 §; ks. tämän kert. I osan s. 73. — [13]) Kiint. lautak. 21 p. heinäk. 980 §. — [14]) Tonttij. 19 p. kesäk. 353 §. — [15]) S:n 26 p. helmik. 98 §. — [16]) S:n 15 p. tammik. 26 §. — [17]) S:n 27 p. maalisk. 157 §. — [18]) S:n 12 p. maalisk. 130 §. — [19]) S:n 29 p. tammik. 60 §. — [20]) S:n 26 p. helmik. 98 §. — [21]) S:n 5 p. kesäk. 299 §. — [22]) S:n15 p. tammik. 3 §; ks. v:n 1940 kert. s. 60 ja 61. — [23]) Tonttij. 30 p. huhtik. 223 §.

Tontti	Vuokraaja	Vuokrakausi päättyy	Vuosivuokra, mk
Marttila, kortteli n:o 6, tontti n:o 1	Myymälänhoitaja E. Viherlaiho [1]	1951, kesäk. 30	2 040
		1952, maalisk. 31	3 440
		2000, jouluk. 31	indeks. muk.
S:n kortteli n:o 7, tontti n:o 4	Rakennusmestari V. O. Klami [2]	1951, kesäk. 30	2 000
		1952, maalisk. 31	3 380
		2000, jouluk. 31	indeks. muk.
S:n kortteli n:o 8, tontti n:o 2	Kirvesmies K. Vuorinen [3]	1951, kesäk. 30	1 900
		1952, maalisk. 31	3 210
		2000, jouluk. 31	indeks. muk.
S:n kortteli n:o 8, tontti n:o 3	Autonkuljettaja P. Salo [4]	1951, kesäk. 30	1 560
		1952, maalisk. 31	2 630
		2000, jouluk. 31	indeks. muk.
S:n kortteli n:o 8, tontti n:o 4	Rakennusmestari E. O. Heikkilä [5]	1951, kesäk. 30	1 520
		1952, maalisk. 31	2 570
		2000, jouluk. 31	indeks. muk.
Maunula, kortteli n:o 219, tontti n:o 14	Liikemies N. Salmi [6]	1950, maalisk. 31	28 500
		2000, jouluk. 31	indeks. muk.
S:n kortteli n:o 224, tontti n:o 40	Maalausliikkeenharj. M. O. Rantala [7]	1952, elok. 14	1 490
		2000, jouluk. 31	2 480
S:n kortteli n:o 224, tontti n:o 42	Junamies E. Karitie [8]	1952, huhtik. 14	1 360
		2000, jouluk. 31	2 260
S:n kortteli n:o 224, tontti n:o 48	Puusepänliikkeenharj. A. Vauhkonen [9]	1952, syysk. 14	1 080
		2000, jouluk. 31	1 800
S:n kortteli n:o 273, tontti n:o 1	Osuusliike Elanto [10]	1950, maalisk. 31	14 400
		2000, jouluk. 31	indeks. muk.
Pakila, kortteli n:o 112, tontti n:o 5	Kirvesmies N. V. Koivunen [11]	1950, kesäk. 30	1 340
		1951, maalisk. 31	2 230
		2000, jouluk. 31	indeks. muk.
S:n kortteli n:o 112, tontti n:o 6	Posliinityöntekijä E. F. Aho [12]	1950, kesäk. 30	1 340
		1951, maalisk. 31	2 230
		2000, jouluk. 31	indeks. muk.
S:n kortteli n:o 112, tontti n:o 9	Kirvesmies T. Mäkinen [13]	1950, kesäk. 30	1 340
		1951, maalisk. 31	2 230
		2000, jouluk. 31	indeks. muk.
S:n kortteli n:o 112, tontti n:o 10	Kirvesmies S. Roswall [13]	1950, kesäk. 30	1 340
		1951, maalisk. 31	2 230
		2000, jouluk. 31	indeks. muk.
S:n kortteli n:o 112, tontti n:o 11	Puuseppä J. Malinen [14]	1950, kesäk. 30	1 340
		1951, maalisk. 31	2 230
		2000, jouluk. 31	indeks. muk.
S:n kortteli n:o 112, tontti n:o 13	Opiskelija E. Paavilainen [15]	1950, kesäk. 30	1 350
		1951, maalisk. 31	2 250
		2000, jouluk. 31	indeks. muk.
S:n kortteli n:o 122, tontti n:o 1	Puuseppämestari P. A. Parviainen [14]	1950, kesäk. 30	1 330
		1951, maalisk. 31	2 210
		2000, jouluk. 31	indeks. muk.
S:n kortteli n:o 122, tontti n:o 2	Rakennusmestari I. J. Eropelto [16]	1950, kesäk. 30	1 330
		1951, maalisk. 31	2 210
		2000, jouluk. 31	indeks. muk.
S:n kortteli n:o 122, tontti n:o 3	Betoniraudoittaja N. Koponen [17]	1950, kesäk. 30	1 330
		1951, maalisk. 31	2 210
		2000, jouluk. 31	indeks. muk.
S:n kortteli n:o 122, tontti n:o 4	Vaununkorjaaja T. H. Luontala [18]	1950, kesäk. 30	1 330
		1951, maalisk. 31	2 210
		2000, jouluk. 31	indeks. muk.
S:n kortteli n:o 122, tontti n:o 5	Rakennusmestari T. Kolppo [11]	1950, kesäk. 30	1 330
		1951, maalisk. 31	2 210
		2000, jouluk. 31	indeks. muk.

[1]) Tonttij. 15 p. tammik. 3 §; ks. v. 1940 kert. s. 60 ja 61. — [2]) Tonttij. 14 p. elok. 421 §. — [3]) S:n 14 p. elok. 445 §. — [4]) S:n 26 p. helmik. 90 §; ks. v:n 1940 kert. s. 60 ja 61. — [5]) Tonttij. 21 p. elok. 452 §. — [6]) Kiint. lautak. 16 p. kesäk. 842 §. — [7]) Tonttij. 14 p. elok. 442 §. — [8]) S:n 9 p. huhtik. 166 §. — [9]) S:n 4 p. syysk. 487 §. — [10]) Kiint. lautak. 7 p. tammik. 23 §. — [11]) Tonttij. 22 p. toukok. 257 §. — [12]) S:n 18 p. syysk. 527 §. — [13]) S:n 30 p. huhtik. 225 §. — [14]) S:n 13 p. marrask. 636 §. — [15]) S:n 16 p. lokak. 576 §. — [16]) S:n 30 p. lokak. 609 §. — [17]) S:n 19 p. kesäk. 331 §. — [18]) S:n 30 p. lokak. 624 §.

Tontti	Vuokraaja	Vuokrakausi päättyy	Vuosivuokra, mk
Pakila, kortteli n:o 122, tontti n:o 6	Kirvesmies T. Pöyry [1])	1950, kesäk. 30	1 330
		1951, maalisk. 31	2 220
		2000, jouluk. 31	indeks. muk.
S:n kortteli n:o 122, tontti n:o 7	Posliininpolttaja R. H. Heino [2])	1950, kesäk. 30	1 450
		1951, maalisk. 31	2 410
		2000, jouluk. 31	indeks. muk.
S:n kortteli n:o 126, tontti n:o 2	Kirvesmies E. Laukkanen [3])	1950, kesäk. 30	1 380
		1951, maalisk. 31	2 290
		2000, jouluk. 31	indeks. muk.
S:n kortteli n:o 127, tontti n:o 1	Rakennusmestari K. J. Hirsimäki [4])	1950, kesäk. 30	1 310
		1951, maalisk. 31	2 190
		2000, jouluk. 31	indeks. muk.
S:n kortteli n:o 127, tontti n:o 5	Kuorma-autoilija T. T. Järvinen [4])	1950, kesäk. 30	1 330
		1951, maalisk. 31	2 210
		2000, jouluk. 31	indeks. muk.
Pirkkola, kortteli n:o 226, tontti n:o 29	Kauppias V. Aaltonen [5])	1951, maalisk. 31	11 500
		2000, jouluk. 31	indeks. muk.
S:n kortteli n:o 235, tontti n:o 7	Autonkuljettaja P. Levonen [6])	1952, heinäk. 14	890
		2000, jouluk. 31	1 470

Edellä lueteltujen tonttien vuokrat vahvistettiin kiinteiksi vuokrakauden alusta lukien, mutta riippuivat myöhemmin elinkustannusindeksistä perusvuokran ollessa määrätyn. Monessa tapauksessa vuosivuokrasta päätettiin kantaa toistaiseksi ainoastaan 50 % ja useassa tapauksessa hyväksyttiin myöskin rakennuksia varten laaditut piirustukset. Vuokrasopimuksissa noudatettiin kaupunginvaltuuston ja kiinteistölautakunnan vahvistamia vuokrausehtoja.

Laajalahden asuntoalueelta vuokratut tontit. Laajalahden asuntoalueelta vuokrattujen tonttien ja palstojen vuokranmaksun järjestämisen selvittämiseksi tonttijaosto päätti [7]) pyytää kaupunginhallituksen asiamiesosastoa ryhtymään toimenpiteisiin mainitun asuntoalueen vuokraajien vuokrarästien perimiseksi. Päätettiin, että kussakin yksityistapauksessa tonttijaostolle tehtävän anomuksen perusteella peruutetun vuokrasopimuksen nojalla erääntyneet vuokramaksut voidaan antaa anteeksi.

Lautakunta päätti [8]), että ne vuokraajat, joille tonttijaosto aikanaan oli päättänyt vuokrata tontin tai palstan Laajalahden asuntoalueelta, saavat omasta puolestaan allekirjoittaa vuokrasopimukset.

Vuokrattuja asuntotontteja koskevat peruutukset. Anomuksesta päätettiin peruuttaa v. 1946 konemestari P. Salorannalle, lämmittäjä J. Torikalle, vääpeli J. Lemmetylle, paperinleikkaaja K. Virolaiselle, asentaja A. I. Nurmelle, herroille B. Ahlström ja E. Kuoppa, sekatyöntekijä E. Toivoselle, faktori L. Paroselle, maalari H. Nylundille, autonasentaja B. Kaltalalle ja massatyöntekijä J. Kaltalalle, työntekijä E. Kurrille sekä putkiasentaja E. E. Härmälle Laajalahden asuntoalueelta vuokrattuja tontteja koskevat vuokrasopimukset [9]), rakennusmestari M. Toivoselle Pirkkolan omakotialueelta vuokrattua tonttia koskeva vuokrasopimus [10]) sekä kirvesmies I. Messolle Marttilan omakotialueelta vuokrattua tonttia koskeva vuokrasopimus [11]).

Vallilan korttelin n:o 543 Ätsärintien tonttia n:o 7, jolta rakennukset olivat tuhoutuneet helmikuun 26 p:nä 1944 ilmapommituksessa, koskeva vuokrasopimus päätettiin [12]) purkaa edellä mainitusta päivästä lukien ja ehdottaa kaupunginhallitukselle tontin vuokraajalle palautettavaksi maksettua tontinvuokraa yhteensä 4 675 mk.

Korttelin n:o 888 tontin n:o 1 vuokraaminen Helsingin perheasunnot oy:lle. Merkittiin, että kaupunginvaltuusto oli oikeuttanut [13]) kiinteistölautakunnan, sen jälkeen kun ase-

[1]) Tonttij. 22 p. toukok. 257 §. — [2]) S:n 13 p. marrask. 636 §. — [3]) S:n 3 p. heinäk. 376 §. — [4]) S:n 8 p. toukok. 243 §. — [5]) S:n 3 p. heinäk. 379 §. — [6]) S:n 3 p. heinäk. 378 §. — [7]) S:n 16 p. lokak. 588 §. — [8]) Kiint. lautak. 20 p. lokak. 1 345 §. — [9]) Tonttij. 26 p. helmik. 98 §, 12 p. maalisk. 132 ja 133 §, 27 p. maalisk. 158 ja 160 §, 5 p. kesäk. 301 §, 19 p. kesäk. 355 §, 3 p. heinäk. 387 §, 2 p. lokak. 573 § ja 18 p. jouluk. 721 §. — [10]) S:n 22 p. toukok. 278 §. — [11]) S:n 4 p. syysk. 485 §. — [12]) Kiint. lautak. 28 p. huhtik. 570 §; ks. v:n 1944 kert II osan s. 6. — [13]) Ks. v:n 1946 kert. I osan s. 84.

makaavan- ja tonttijaonmuutos oli vahvistettu, vuokraamaan Helsingin perheasunnot oy:lle korttelin n:o 888 tontin n:o 1 joulukuun 31 p:ään 2 004 samoin ehdoin kuin kortteli n:o 859 b kaupunginvaltuuston kesäkuun 18 p:nä 1941 ja kaupunginhallituksen lokakuun 26 p:nä 1944 tekemien päätösten [1]) mukaan oli vuokrattu, kuitenkin niin, että kiinteä alkuvuokra oli määrättävä 750 mk:n mukaan bruttohuonetta kohden, ja että sisäasiainministeriö oli lokakuun 11 p:nä 1946 vahvistanut kortteleita n:o 884—886 ja 888 koskevan asemakaavan- ja tonttijaonmuutoksen, joten lautakunta päätti [2]) vuokrata Helsingin perheasunnot oy:lle korttelin n:o 888 tontin n:o 1 ehdoin:

että vuokra-aika alkaa tammikuun 1 p:nä 1947 ja päättyy joulukuun 31 p:nä 2004, minkä jälkeen vuokraajalla on oikeus saada 40 vuoden pidennys;

että vuosivuokra tammikuun 1 p:n 1947 ja maaliskuun 31 p:n 1950 välisenä aikana on 172 500 mk ja huhtikuun 1 p:stä 1950 lukien riippuvainen elinkustannusindeksistä 20 %:n vaihteluja noudattaen, jolloin indeksiä 100 vastaavana perusvuokrana pidetään 57 500 mk;

että kaupunki ei kanna vuosivuokraa niin kauan kuin tontille rakennettuja rakennuksia käytetään suurperheisten asuntoina samassa määrin kuin valtion perheasuntolainan saaminen edellyttää; sekä

että muussa suhteessa noudatetaan tavanmukaisia vuokraehtoja.

Tontin vuokraaminen työväentaloa varten. Lautakunta päätti [3]) vuokrata Oulunkylän sosialidemokraattiselle työväenyhdistykselle joulukuun 1 p:stä 1947 lukien Oulunkylän korttelista n:o 73 2 000 m²:n suuruisen alueen työväentalon rakentamista varten 6 kuukauden irtisanomisajoin 3 000 mk:n vuosivuokrasta, joka on etukäteen maksettava, ja muuten tavanmukaisin ehdoin.

Professori O. J. Lukkalan vuokra-alue. Professori O. J. Lukkalalle päätettiin [4]) vuokrata n. 180 m²:n suuruinen asemakaavaosaston piirustuksen mukainen alue, joka kuuluu kaupungin Vartiokylän Marjaniemessä omistamiin tiloihin RN 2^{572} ja 2^{575}, liitettäväksi lisäalueena tilaan RN 2^{695} tammikuun 1 p:n 1948 ja joulukuun 31 p:n 1952 väliseksi ajaksi, ja oli vuosivuokra tammikuun 1 p:stä 1948 joulukuun 31 p:ään 1949 900 mk ja tammikuun 1 p:stä 1950 joulukuun 31 p:ään 1952 1 350 mk, sekä vuokraehdot muuten tavanmukaiset.

Majuri E. Minkkisen vuokra-alue. Majuri E. Minkkiselle päätettiin [5]) vuokrata kaupungin omistama 24 m²:n suuruinen tila Us 318ª RN 6^{227}, joka välittömästi rajoittuu hänen omistamaansa tilaan RN 6^{226} toistaiseksi 6 kuukauden irtisanomisajoin 150 mk:n vuosivuokrasta ja muuten tavanmukaisin vuokraehdoin.

Alueen vuokraaminen Kulosaaren yhteiskoulu oy:lle. Kulosaaren yhteiskoulu oy:lle päätettiin [6]) vuokrata asemakaavaosaston piirustuksen mukainen alue Kulosaaresta tilapäisen puurakennuksen pystyttämistä varten toistaiseksi 6 kuukauden irtisanomisajoin 500 mk:n vuosivuokrasta ja muuten tavanmukaisin ehdoin.

Yksityisen kreikkalaiskatolisen seurakunnan hautausmaa-alueen laajentaminen. Kaupunginvaltuuston päätöksen mukaisesti päätettiin [7]) luovuttaa Helsingin ja Viipurin yksityisille kreikkalaiskatolisille seurakunnille entiseen hautausmaa-alueeseen liitettäväksi n. 570 m²:n suuruinen lisäalue maaliskuun 30 p:ään 1975 asti samoin ehdoin kuin entinenkin alue valtuuston maaliskuun 14 p:nä 1934 ja lokakuun 4 p:nä 1939 tekemien päätösten [8]) perusteella oli luovutettu Helsingin yksityiselle kreikkalaiskatoliselle seurakunnalle, kuitenkin siten, että koko kreikkalaiskatolinen hautausmaa syyskuun 1 p:ään 1948 mennessä oli aidattava kiinteistölautakunnan hyväksymällä kivi- tai rauta-aidalla. Piirustukset rauta-aitaa varten hyväksyttiin [9]).

Duodecimin sairaala oy:n Hoitajattarien yhdistykselle kesänviettopaikan vuokraaminen. Lautakunta päätti [10]) vuokrata Duodecimin sairaala oy:n Hoitajattarien yhdistykselle n. 1 ha:n suuruisen, tonttiosaston lähemmin määräämän alueen Laajasalosta ehdoin: että vuokra-aika on n. 5 vuotta ja se alkaa maaliskuun 1 p:nä 1947 ja päättyy joulukuun 31 p:nä 1951; että vuosivuokra on 3 500 mk sekä lisäksi jokaisesta erillisestä majasta 500 mk vuodessa; että vuokra-aluetta ei saa aidata ja yleisö saa alueella vapaasti kul-

[1]) Ks. v:n 1941 kert. s. 70 ja v:n 1944 kert. I osan s. 162. — [2]) Kiint. lautak. 17 p. helmik. 237 §. — [3]) S:n 10 p. marrask. 1 452 §. — [4]) S:n 6 p. lokak. 1 269 §. — [5]) S:n 1 p. jouluk. 1 571 §. — [6]) S:n 20 p. lokak. 1 348 §. — [7]) S:n 17 p. helmik. 236 § ja 21 p. huhtik. 523 §; ks. tämän kert. I osan s. 72. — [8]) Ks. v:n 1934 kert. s. 19 ja v:n 1939 kert. s. 65. — [9]) Kiint. lautak. 17 p. marrask. 1 496 §. — [10]) S:n 24 p. helmik. 263 §.

kea; että vuokraaja on vastuussa karttaan merkityn alueen puhtaanapidosta; että puita ei saa luvatta kaataa ja metsää on suojeltava vahingolta; että alueelle saa rakentaa kiinteistölautakunnan hyväksymäin piirustusten mukaan; että vuokraoikeutta ei saa kiinteistölautakunnan luvatta siirtää kolmannelle henkilölle; sekä että muussa suhteessa noudatetaan yleisiä vuokraehtoja.

Samalla hyväksyttiin aluetta varten suunnitellut retkeilymajan, talousrakennuksen ja lomamajojen piirustukset.

Punaisten invaliidien yhdistyksen kesäkoti. Lautakunta päätti [1]) vuokrata V:n 1918 Punaisten invaliidien yhdistykselle kesäkotia varten 5 000 m²:n suuruisen alueen Lauttasaaresta tonttiosaston lähemmin määräämästä paikasta 1 000 mk:n vuosivuokrasta tammikuun 15 p:stä joulukuun 31 p:ään 1947 siten, että vuokra-aika jatkui yhden vuoden kerrallaan ellei sopimusta jompikumpi osapuoli irtisanonut 3 kuukautta ennen vuokrakauden umpeenmenoa, ja ehdoin, että aluetta ei aidata.

Alueen vuokraaminen kesämajaa varten Lauttasaaresta. Lautakunta päätti [2]) vuokrata liikemies K. E. Svenssonille Lauttasaaren huvila-alueesta n:o 6 a n. 600 m²:n suuruisen alan kesämajaa varten toukokuun 1 p:stä 1947 lukien toistaiseksi 1 kuukauden irtisanomisajoin 5 000 mk:n vuosivuokrasta ehdoin, että vuokraajalla ei ole oikeutta luovuttaa vuokraoikeutta kolmannelle henkilölle, että alueelle ei saa rakentaa uusia rakennuksia eikä kesämajassa tehdä perusparannuksia.

Ruokalarakennuksen paikan vuokraaminen. Lautakunta päätti [3]) vuokrata satamalaitokselle huhtikuun 16 p:stä 1947 lukien toistaiseksi n. 300 m²:n suuruisen alueen Pääskylänkadulta korttelin n:o T 252 itäpään kohdalta ruokalarakennusta varten 14 400 mk:n tilitysvuosivuokrasta ja hyväksyi puolestaan ruokalarakennuksen piirustukset.

Kuormauslaiturin rakentaminen Herttoniemeen. G. W. Sohlberg oy:lle päätettiin [4]) vuokrata kuormauslaiturin paikaksi 6 kuukauden irtisanomisajoin 10 m²:n suuruinen alue Raidekujan 51:stä korttelin n:o 54 varrelta vuosivuokrasta, joka syyskuun 1 p:n 1947 ja maaliskuun 31 p:n 1951 välisenä aikana on 1 000 mk ja huhtikuun 1 p:stä 1951 alkaen on riippuvainen elinkustannusindeksistä pitämällä indeksiä 100 vastaavana perusvuokrana 200 mk. Kuormauslaituri oli rakennettava siten, ettei se ulottunut rantatiellä aukion alueelle.

Hanasaari. Venerakentaja J. E. Pietilälle telakka- ja asuinrakennustarkoituksiin Hanasaaresta vuokrattua 1 800 m²:n suuruista aluetta päätettiin [5]) suurentaa 1 550 m² toukokuun 16 p:stä 1947 lukien ja korottaa vuosivuokraa 7 500 mk. Lisäaluetta oli lupa käyttää ainoastaan telakkatarkoituksiin.

Liuskasaari. Kaupunginvaltuuston päätöksen mukaisesti lautakunta päätti [6]) vuokrata Helsingfors segelsällskap nimiselle yhdistykselle yhteensä n. 14 300 m²:n suuruisen alueen Liuskasaaresta huhtikuun 1 p:stä 1947 joulukuun 31 p:ään 1966 yhdistyksen maja-, telakka- ja satamatarkoituksiin ehdoin: että vuosivuokra huhtikuun 1 p:n 1947 ja maaliskuun 31 p:n 1951 välisenä aikana on 2 500 mk ja huhtikuun 1 p:stä 1951 lukien riippuvainen elinkustannusindeksistä samalla tavoin kuin Herttoniemen öljysataman vuokrauksissa, kuitenkin niin, että perusindeksinä pidetään v:n 1938—39 indeksiä 100 ja perusvuosivuokrana 2 500 mk; että kaupungilla on oikeus ottaa haltuunsa omiin tarkoituksiinsa tarvittavia osia vuokra-alueesta tammikuun 1 p:n 1956 jälkeen 6 kuukauden kuluttua irtisanomisesta; sekä että muuten noudatetaan nykyistä vuokrasopimusta, kuitenkin niin, että myönnetään vapaa siirto-oikeus kolmannelle henkilölle.

Alueen vuokraaminen kanoottivajaa varten. Päätettiin [7]) purkaa Marjaniemen melojat nimiselle yhdistykselle syyskuun 2 p:nä 1946 tiloista RT 66 RN 2^{636} ja RT 67 RN 2^{637} vuokrattua aluetta koskeva vuokrasopimus marraskuun 3 p:stä 1947 alkaen ja vuokrata yhdistykselle sen sijaan n. 300 m²:n suuruinen alue kaupungin Vartiokylässä omistamista tiloista 2^{572} ja 2^{573} marraskuun 3 p:n 1947 ja joulukuun 31 p:n 1951 väliseksi ajaksi kanoottivajan paikaksi 1 000 mk:n vuosivuokrasta ja ehdoin, että alueella kasvavia suurehkoja mäntyjä ei saa kaataa.

Työväen melaveikot nimiselle yhdistykselle päätettiin [8]) vuokrata Taivalsaaresta n. 800 m²:n suuruinen alue kanoottivajaa varten kesäkuun 1 p:n 1947 ja joulukuun

[1]) Kiint. lautak. 7 p. tammik. 19 §. — [2]) S:n 27 p. toukok. 729 §. — [3]) S:n 14 p. huhtik. 495 §. — [4]) Tonttij. 21 p. elok. 461 §. — [5]) Kiint. lautak. 19 p. toukok. 692 §. — [6]) S:n 17 p. helmik. 241 § ja 21 p. huhtik. 523 §. — [7]) S:n 3 p. marrask. 1 428 §; ks. v:n 1946 kert. II osan s. 18. — [8]) Kiint. lautak. 16 p. kesäk. 846 §.

31 p:n 1950 väliseksi ajaksi 1 000 mk:n vuosivuokrasta. Aluetta sai käyttää ainoastaan kanoottien säilyttämiseen eikä sitä saanut aidata.

Verkkopallokentät. Helsingin verkkopalloseuralle päätettiin [1]) vuokrata korttelista n:o 491 Etel. Hesperiankadun varrelta Sivutien länsipuolelta 10 450 m²:n suuruinen alue verkkopallokentän rakentamista varten kaupunginvaltuuston vahvistamin ehdoin.

Karl Fazer konditoria oy:lle Munkkiniemestä vuokratun tenniskenttäalueen rajoja päätettiin [2]) muuttaa siten, että alueen pohjoispäähän voidaan sijoittaa uusi paviljonkirakennus. Paviljonkirakennuksen piirustukset hyväksyttiin.

Vuokralle annetut viljelys- ja syöttöpalstat. Vuoden kuluessa vuokrattiin seuraavat viljelys- ja syöttöpalstat:

Alue	Vuokraaja	Vuokrakausi	Vuokrakaudelta suoritettava vuokramaksu, mk
Annala, 0.6 ha	Yhdistyneet villatehtaat [3])	Kesä 1947	3 000
Arabia, ranta-alue	Puutarhuri V. Liemola [4])	Kesä 1947	1 600
Haaga, Isonniityn viljelyspalsta n:o 31, 1.55 ha	Herra E. Virtanen [5])	Kesä 1947	7 500
S:n olympiakylä, niitto-oikeus	Herra A. Hurmalainen [6])	Kesä 1947	600
Herttoniemi, Holmbergin torppa, 0.9 ha	Rouva E. Renqvist [5])	Kesä 1947	5 000
S:n ent. Uuraslahden maat, 1.00 ha	Herra G. Hägg [5])	Kesä 1947	6 000
S:n 5.5 ha	Suomen osuuskauppojen keskuskunta [3])	Kesä 1947	27 500
S:n 5.5 ha	Wärtsilä-yhtymä, Kone ja silta [3])	Kesä 1947	27 500
S:n 1 ha	Helsingin puhelinyhdistys [3])	Kesä 1947	5 000
S:n 0.3 ha	Enso-Gutzeit oy. [3])	Kesä 1947	1 500
S:n 4 ha	Puutarhuri T. Nummela [7])	Kesä 1947	20 000
S:n 0.4 ha	Suomen sokeri oy. [7])	Kesä 1947	2 000
S:n 0.6 ha+syöttömaa	Rouva E. Johansson [7])	Kesä 1947	6 000
S:n 0.5 ha	Huvilanomistaja A. Saldén [8])	Kesä 1947	2 500
S:n 3 ha	Maanviljelijä J. E. Henriksson [8])	Kesä 1947	13 000
S:n 0.25 ha	C. Tidström [8])	Kesä 1947	1 200
S:n 0.9 ha	Herra V. Helander [9])	Kesä 1947	5 000
S:n 1.2 ha	Oy. Karl Fazer ab. [8])	Kesä 1947	6 000
S:n 1.2 ha	Vesijohtoliike Huber [9])	Kesä 1947	6 000
S:n 1.0 ha	Alkoholiliike oy. [9])	Kesä 1947	5 000
S:n 0.3 ha	Masalin ja kump. [9])	Kesä 1947	1 500
S:n 2 ha	Maanviljelijä V. G. Lindström [10])	Kesä 1947	10 000
S:n 1 ha	G. W. Sohlberg oy. [10])	Kesä 1947	5 000
Herttoniemi, 0.3 ha	Saurion tehdas oy. [10])	Kesä 1947	1 500
S:n 0.35 ha	Halmeen auto oy. [10])	Kesä 1947	1 750
S:n syöttömaa a	Rouva M. Helander [6])	Kesä 1947	1 000
S:n syöttömaa b	Herra A. Saldén [6])	Kesä 1947	1 000
S:n syöttömaa c	Herra J. Valkonen [6])	Kesä 1947	1 000
S:n niitto-oikeus e	Herra G. Eklund [11])	Kesä 1947	800
25 kaup. osa, 1 540 m²:n lisäalue asuntopalstaan n:o 4	Herra E. Ilola [5])	Kesä 1947	2 000
26 kaup. osa, viljelyspalsta litt. b	Rouva I. Juur [7])	Kesä 1947	500
Kumpula, viljelyspalsta litt. Y (Novilla)	Herra J. Toivonen [5])	Kesä 1947	4 000
S:n viljelyspalsta n:o 15	Rouva S. Odell [3])	Kesä 1947	2 500
S:n 0.2 ha	Sotainvaliidien veljesliitto [3])	Kesä 1947	1 000
S:n viljelyspalstat K1, K2, J, S ja U	Rouva G. Vuorela [7])	Kesä 1947	10 000
S:n raviradan vierusta 0.08 ha	Herra V. Packalen [7])	Kesä 1947	500
S:n 2 200 m²:n ala	Helsingin kaupungin vesijohtolaitoksen työpaja [8])	Kesä 1947	2 100
S:n 3 000 m²:n ala	Helsingin kaupungin sähkölaitoksen Kallion asema [8])	Kesä 1947	1 500

[1]) Kiint. lautak. 24 p. maalisk. 424 § ja 12 p. toukok. 648 §; ks. tämän kert. I osan s. 57. — [2]) Kiint. lautak. 5 p. toukok. 612 §. — [3]) Tonttij. 9 p. huhtik. 176 §. — [4]) S:n 5 p. kesäk. 310 §. — [5]) S:n 12 p. maalisk. 121 §. — [6]) S:n 3 p. heinäk. 366 §. — [7]) S:n 17 p. huhtik. 195 §. — [8]) S:n 30 p. huhtik. 218 §. — [9]) S:n 8 p. toukok. 250 §. — [10]) S:n 22 p. toukok. 267 §. — [11]) S:n 24 p. heinäk. 406 §.

Alue	Vuokraaja	Vuokrakausi	Vuokrakaudelta suoritettava vuokramaksu, mk
Kumpula, syöttömaata	Ajuri E. Leppänen [1]	Kesä 1947	500
S:n 0.7 ha	Herra E. Syvänen [1]	Kesä 1947	3 500
S:n syöttömaata	Herra V. Forsbacka [2]	Kesä 1947	200
S:n viljelyspalsta litt. d	Puutarhuri R. Holmqvist [3]	Vuosi 1947	4 000
Laajalahti, kortt. n:o 8, 9 aa	Rakennusmestari I. Sainio [4]	Kesä 1947	450
Meilahti, 4 ha	Sotainvaliidien veljesliitto [5]	Kesä 1947	20 000
S:n viljelyspalsta n:o 3	Rataesimies H. Strömberg [6]	Kesä 1947	800
Munkkiniemi, syöttömaata	Herra K. Rosenlöf [7]	Kesä 1947	600
S:n s:n	Rouva H. Witick [8]	Kesä 1947	1 500
S:n s:n	Maanviljelijä J. Witick [8]	Kesä 1947	1 500
S:n s:n	Herra E. Avokari [9]	Kesä 1947	100
S:n s:n	Ajuri F. Vuori [2]	Kesä 1947	600
Oulunkylä, peltosarka litt. 1	Johtaja V. Rajala [10]	Vuosi 1947	1 000
S:n Nybondas RN 5[2], 1 600 m²:n palsta	Kasvinsuojelu oy. [6]	Kesä 1947	1 000
S:n s:n 4 900 m²:n palsta	Herra K. Berggren [6]	Kesä 1947	2 500
S:n syöttömaata	Herra I. Salminen [5]	Kesä 1947	1 000
S:n Perkiö, 1.80 ha	Helsingin maatalouskerhoyhdistys [11]	Kesä 1947	11 000
S:n Vanha riihipelto, 0.4 ha	» »	Kesä 1947	
S:n Suursuo, 0.425 ha	Neiti M. Luther [8]	Kesä 1947	2 100
S:n syöttömaata	Herra A. Dahlsten [12]	Kesä 1947	500
Pakila, Ilmarinen RN 4[111], 0.51 ha	Helsingin maatalouskerhoyhdistys [11]	Kesä 1947	9 500
S:n Väinämöinen RN 4[100], 1.40 ha	» »	Kesä 1947	
S:n 0.45 ha	Nikolajeff oy. [8]	Kesä 1947	2 200
S:n 0.36 ha	Helsingin silkkikutomo oy. [8]	Kesä 1947	1 800
Paloheinä, 0.38 ha	Helsingin villakehräämö oy. [1]	Kesä 1947	2 000
S:n 0.34 ha	Matin leipä [1]	Kesä 1947	1 600
S:n 500 m²:n ala	Autonkuljettaja S. Lukkarinen [12]	Kesä 1947	250
S:n 1 500 m² syöttömaata	Herra V. Lehtimäki [12]	Kesä 1947	750
S:n 3 000 m² vilj. maata	Herra A. Taipale [12]	Kesä 1947	1 500
S:n syöttömaata	Herra A. Taipale [12]	Kesä 1947	500
S:n 1.5 ha	Kone oy. [13]	Kesä 1947	7 500
Pasila, viljelyspalsta litt.e	Herra E. Tammelin [6]	Kesä 1947	800
S:n 0.2 ha	Rouva L. Simonen [5]	Kesä 1947	1 000
S:n Heinon palsta, 2.5 ha	Sotainvaliidien veljesliitto [5]	Kesä 1947	10 500
S:n 600 m²:n ala	Huvilanomistaja M. Aalto [1]	Kesä 1947	400
Pirkkola, 2.8 ha	Olympiakylän asukkaiden seura [5]	Kesä 1947	14 000
S:n syöttömaa a	Herra O. Rikkonen [2]	Kesä 1947	200
S:n syöttömaa b	Rouva A. Siukkonen [2]	Kesä 1947	200
S:n syöttömaa c	Rouva L. Mölsä [2]	Kesä 1947	200
S:n syöttömaa d	Varastonhoitaja H. Pirhonen [2]	Kesä 1947	200
S:n syöttömaa e	Rouva A. Tuomi [2]	Kesä 1947	200
S:n syöttömaa f	Herra E. Huotari [2]	Kesä 1947	200
S:n syöttömaa g	Herra E. Ihalainen [2]	Kesä 1947	200
S:n syöttömaa h	Herra E. Keijonen [2]	Kesä 1947	200
S:n syöttömaa i	Herra E. J. Heikkilä [2]	Kesä 1947	200
S:n syöttömaa j	Herra O. Viinikainen [2]	Kesä 1947	200
S:n syöttömaa k	Herra J. Lindgren [14]	Kesä 1947	1 200
Pitäjänmäki, 3 ha+3 ha	Reimarsin ja Talin vuokralaisyhdistys [1]	Kesä 1947	30 000
S:n 0.2 ha	Strömberg oy. [9]	Kesä 1947	1 000
Punamäki litt. A, Teijolan viljelyspalsta	Rouva E. Oksa [5]	Kesä 1947	500
Reijola, Mansikkamäki ja Hallipelto, 1 ha	Herra A. Seppälä [6]	Kesä 1947	6 000

[1] Tonttij. 8 p. toukok. 250 §. — [2] S:n 3 p. heinäk. 366 §. — [3] S:n 14 p. elok. 440 §. — [4] S:n 17 p. huhtik. 194 §. — [5] S:n 9 p. huhtik. 176 §. — [6] S:n 12 p. maalisk. 121 §. — [7] S:n 17 p. huhtik. 195 §. — [8] S:n 30 p. huhtik. 218 §. — [9] S:n 5 p. kesäk. 310 §. — [10] S:n 15 p. tammik. 10 §. — [11] S:n 9 p. huhtik. 177 §. — [12] S:n 22 p. toukok. 266 §. — [13] S:n 22 p. toukok. 279 §. — [14] S:n 24 p. heinäk. 406 §.

Alue	Vuokraaja	Vuokrakausi	Vuokrakaudelta suoritettava vuokramaksu, mk
Reijola, viljelyspalsta litt. b ja b[1]	Herra K. Vilenius [1])	Kesä 1947	1 500
S:n viljelyspalsta litt. C ja C[1]	Rouva F. L. Viljanen [1])	Kesä 1947	2 000
S:n syöttöpalstat g[1] ja g[2]	Herra O. Vennola [2])	Kesä 1947	1 400
S:n viljelyspalsta litt. c.	Herra K. A. From [2])	Kesä 1947	1 400
S:n viljelyspalsta litt. K[4]	Rouva A. Jäppilä [3])	Kesä 1947	5 000
S:n viljelyspalsta litt. a ja a[1]	Neiti V. Moschkireff [3])	Kesä 1947	1 500
S:n viljelyspalsta d ja d [1]	A. J. Palotie [3])	Kesä 1947	1 200
S:n viljelyspalstat K1, K2 ja K3	Poliisikonstaapeli A. Aarnio [3])	Kesä 1947	1 800
S:n syöttöpalstat j 1 ja j 2	Poliisikonstaapeli A. Aarnio [3])	Kesä 1947	1 500
S:n 0.05 ha	Rouva E. Mandelin [3])	Kesä 1947	300
S:n viljelyspalsta litt. d	E. Granlund [4])	Kesä 1947	1 500
S:n syöttöpalsta XII	Metsänvartija A. Aalto [4])	Kesä 1947	1 800
S:n litt. J 0.92 ha	Oy. Rekola ab. [5])	Vuosi 1947	10 000
S:n litt. i 1.25 ha	Oy. Rekola ab. [5])	Vuosi 1947	14 000
S:n litt. A ja B 0.48 ha	Oy. Rekola ab. [5])	Vuosi 1947	4 000
S:n n:o 8 0.45 ha	Oy. Rekola ab. [5])	Vuosi 1947	4 000
Reijolan mäki Rekolan puutarhan vierestä	Herra H. Wilenius [6])	Kesä 1947	600
Seurasaarentien varrella oleva syöttömaa	Maanviljelijä J. Witick [4])	Kesä 1947	1 500
Tilkka, 3 500 m[2]:n palsta	Keskussotilassairaala 1 [1])	Kesä 1947	2 500
S:n syöttömaata	A. Palotie [4])	Kesä 1947	800
Toukola, viljelyspalsta litt. a	Rouva A. Lindroos [1])	Kesä 1947	1 500
S:n Hämeentien varsi, syöttömaata	Rouva A. Puchalski [2])	Kesä 1947	200
S:n syöttömaata	Herra A. Rasi [4])	Kesä 1947	500
Vallilan metsä, syöttömaata	Rouva T. Rouhiainen [7])	Kesä 1947	500
Vanhakaupunki, viljelyspalsta litt. D	Rouva E. Wilkman [1])	Kesä 1947	8 000
S:n 1 600 m[2]:n palsta	Herra J. A. Roos [1])	Kesä 1947	1 000
Vartiokylä, RN 5[474], 1 060 m[2]:n palsta	Herra R. Suurkukka [1])	Kesä 1947	1 500
S:n 0.11 ha	Opettaja J. Salmio [2])	Kesä 1947	500

Rekola oy:n viljelyspalstat Reijolassa. Rekola oy:n Reijolasta vuokraamien viljelyspalstojen litt. i, J, A ja B ja n:o 8 vuokra-aikaa päätettiin [8]) jatkaa tammikuun 1 p:stä 1948 joulukuun 31 p:ään 1949 vastaavasti 17 500 mk:n, 12 500 mk:n, 6 000 mk:n ja 5 500 mk:n vuosivuokrasta.

Asuntoalueita koskevien vuokrasopimusten pidentäminen. Vuoden kuluessa pidennettiin seuraavia asuntoalueita koskevat vuokrasopimukset:

Tontti tai palsta	Vuokraaja	Vuokrakausi pidennetty		Vuosivuokra, mk
		mistä	mihin	
Herttoniemi, huvila-alue n:o 80	Muurari F. Hj. Rehnqvist [9])	1947, tammik. 1	1948, jouluk. 31	3 600
Kaivopuisto, länt. huvila-alue n:o 1	Neiti N. Alfthan [10])	1947, kesäk. 1	1948, kesäk. 1	2 000
Kuusisaari, huvilapalsta n:o 1	Liikkeenharj. M. Tohtua [11])	1947, tammik. 1	1949, jouluk. 31	3 500
Meilahti, huvila-alue n:o 11	Professori Y. Kilpinen [12])	1947, tammik. 1	6 kk. irtis. jälk.	17 400
S:n s:n n:o 12	Neiti E. Tilgman [13])	1947, tammik. 1	6 kk. irtis. jälk.	12 000
S:n » » 21	Toimitusjohtaja A. E. Parmasuo [14])	1947, tammik. 1	6 kk. irtis. jälk.	22 500
S:n » » 23	Rouva O. Aikala [15])	1947, tammik. 1	6 kk. irtis. jälk.	12 000
S:n » » 24	Rouva O. Aikala [16])	1947, tammik. 1	6 kk. irtis. jälk.	12 800

[1]) Tonttij. 12 p. maalisk. 121 §. — [2]) S:n 9 p. huhtik. 176 §. — [3]) S:n 17 p. huhtik. 195 §. — [4]) S:n 30 p. huhtik. 218 §. — [5]) S:n 14 p. elok. 435 §. — [6]) S:n 5 p. kesäk. 310 §. — [7]) S:n 3 p. heinäk. 366 §. — [8]) Kiint. lautak. 27 p. lokak. 1 388 §. — [9]) Kiint. lautak. 14 p. huhtik. 493 §. — [10]) S:n 3 p. maalisk. 309 §. — [11]) S:n 7 p. tammik. 24 §. — [12]) S:n 27 p. tammik. 128 §. — [13]) S:n 28 p. huhtik. 568 §. — [14]) S:n 27 p. tammik. 123 §. — [15]) S:n 27 p. tammik. 120 §. — [16]) S:n 27 p. tammik. 121 §.

Tontti tai palsta	Vuokraaja	Vuokrakausi pidennetty		Vuosivuokra, mk
		mistä	mihin	
Meilahti, huvila-alue n:o 25 a	Filosofian tohtori A. O. Väisänen [1]	1947, tammik. 1	6 kk. irtis. jälk.	8 000
S:n s:n n:o 27 a	Kauppias A. V. Virtanen [2]	1947, tammik. 1	6 kk. irtis. jälk.	8 000
S:n » » 27 b	Rouva O. Martikainen [3]	1947, tammik. 1	6 kk. irtis. jälk.	6 300
S:n » » 27 c (Etel. Pukkiaari)	Herra K. Viklundin oikeudenomistajat [4]	1947, tammik. 1	6 kk. irtis. jälk.	4 000
S:ns » » 28 a ja viljelyslyspalsta litt. A	Rouva H. M. Mattilan oikeudenomistajat [5]	1947, tammik. 1	6 kk. irtis. jälk.	5 500
S:n » » 30	Rouva S. Andersson [6]	1947, tammik. 1	6 kk. irtis. jälk.	3 500
S:n » » 32	Filosofian maisteri R. Ilmoni [7]	1947, tammik. 1	6 kk. irtis. jälk.	7 500
Munkkiniemi, kortt. n:o 161, tontti n:o 9	Huvilanomistaja J. E. Juhava [8]	1947, tammik. 1	1948, jouluk. 31	3 000
Oulunkylä, it. huvilaryhmä, huvila-alue n:o 32, Myllyhaka n:o 6	Rouva M. Landén [9]	1947, syysk. 1	1948, elok. 31	1 500
S:n s:n s:n n:o 26, Kumpu n:o14	Rouva L. Seppälä [10]	1947, heinäk. 16	1948, heinäk. 15	3 000
S:n etel. huvilaryhmä, huvilapalsta n:o 14	Helsingin säilyke oy. [11]	1947, syysk. 1	1948, elok. 31	2 000
S:n länt. huvilaryhmä, huvila-alue n:o 4	Leski I. Josefsson [12]	1948, kesäk. 1	1955, huhtik. 1	600
Pasila, kortt. n:o 567, tontti n:o 16 ja 18	Rouva A. Falenius [13]	1947, maalisk. 1	1957, helmik. 28	1 600 tontilta
S:n s:n s:n n:o 15	Asunto-oy. Lempinen [14]	1947, maalisk. 1	1957, helmik. 28	1 600
Ruskeasuo, huvila-alue n:o 33 ja siihen liittyvät lisäalueet n:o 33 a ja 33 b	Kauppias F. E. Viljanen [15]	1946, helmik. 1	1950, tammik. 31	3 500
Tullisaari, huvila-alue	Rouva S. ja liikemies K. J. Grabowsky [16]	1946, tammik. 1	1947, jouluk. 31	3 000
		1948, tammik. 1	1950, jouluk. 31	6 000
S:n edellisen lisäalue	Rouva S. ja liikemies K. J. Grabowsky [16]	1946, tammik. 1	1947, jouluk. 31	1 500
		1948, tammik. 1	1950, jouluk. 31	3 000

Edellä mainittuja asuntoalueita koskevat vuokrasopimukset pidennettiin entisin, tavanmukaisin vuokraehdoin. Lisäehtoina mainittakoon, että Munkkiniemen korttelin n:o 161 tonttiin n:o 9 ja Meilahden huvila-alueisiin n:o 30 ja 32 ei myönnetty vapaata siirto-oikeutta. Lisäksi Meilahden huvila-alueen n:o 30 vuokraajan on kunnossapidettävä alueella oleva kaupungin omistama tallirakennus.

Meilahden huvila-alueiden vuokra-aika. Lautakunta päätti[17], että Meilahden huvila-alueiden vuokraoikeuksien pidennyksiä anottaessa vuokraoikeuksia jatketaan 6 kuukauden irtisanomisajoin.

Töölön ruotsalaisen yhteiskoulun tontin vuokra-ajan pidentäminen. Humaliston huvila-alue n:o 23 päätettiin[18] vuokrata Föreningen Tölö svenska samskola yhdistykselle tammikuun 1 p:stä 1948 edelleen 25 vuodeksi kaupunginvaltuuston määräämin ehdoin.

Agroksen alue. Oy. Renlund ab:n Sörnäisten niemeltä vuokraaman 24 000 m²:n suuruisen varastoalueen, ns. Agroksen alueen, vuokrasopimusta jatkettiin[19] tammikuun 1 p:stä 1948 joulukuun 31 p:ään 1949 ja vuosivuokra korotettiin 480 000 mk:aan.

Lataus oy:n vuokra-alue. Lataus oy:n Vartiokylästä vuokraaman 18 804 m²:n suuruisen tehdasalueen vuokraoikeutta jatkettiin v:n 1947 loppuun 120 000 mk:n vuosivuokrasta entisin sopimusehdoin[20].

Lammassaari. Raittiusyhdistys Koitolle vuokratun Lammassaaren vuokrasopimusta jatkettiin[21] edelleen 5 vuotta maaliskuun 16 p:stä 1948 lukien entisin ehdoin.

Kielosaari. Filosofian maisteri O. Nuorrolle ja hänen vaimolleen A. Nuorrolle päätettiin[22] vuokrata edelleen Kielosaari tammikuun 1 p:stä 1947 lukien toistaiseksi 1 kuu-

[1]) Kiint. lautak. 27 p. tammik. 122 §. — [2]) S:n 3 p. helmik. 171 §. — [3]) S:n 27 p. tammik. 125 §. — [4]) S:n 27 p. tammik. 126 §. — [5]) S:n 10 p. helmik. 202 §. — [6]) S:n 27 p. tammik. 127 §. — [7]) S:n 27 p. tammik. 124 §. — [8]) S:n 20 p. tammik. 87 §. — [9]) S:n 18 p. elok. 1 039 §. — [10]) S:n 18 p. elok. 1 040 §. — [11]) S:n 18 p. elok. 1 041 §. — [12]) S:n 24 p. marrask. 1 541 §. — [13]) S:n 10 p. helmik. 205 §. — [14]) S:n 10 p. helmik. 206 §. — [15]) S:n 17 p. marrask. 1 495 §. — [16]) S:n 22 p. syysk. 1 204 §. — [17]) S:n 27 p. tammik. 119 §. — [18]) S:n lautak. 25 p. elok. 1 082 § ja 6 p. lokak. 1 264 §; ks. tämän kert. I osan s. 74. — [19]) Kiint. lautak. 8 p. jouluk. 1 611 §. — [20]) S:n 13 p. tammik. 48 §. — [21]) S:n 25 p. elok. 1 077 §. — [22]) S:n 27 p. toukok. 728 §.

kauden irtisanomisajoin 3 000 mk:n vuosivuokrasta lisäehdoin, että alueelle ei saa rakentaa mitään uusia rakennuksia eikä silloisissa rakennuksissa toimeenpanna perusparannuksia.

Berghyddan nimisen vuokra-alueen, joka on ollut vuokrattuna Gammelstadens ungdomsförening nimiselle yhdistykselle, vuokrasopimusta päätettiin [1]) jatkaa joulukuun 31 p:ään 1950 entisin vuokraehdoin.

Wärtsilä-yhtymä oy:n henkilökunnan kesänviettopaikka. Tonttijaosto päätti [2]) vuokrata Wärtsilä-yhtymä oy:lle Herttoniemen tilasta RN 5^{19} edelleen v:ksi 1947 ja 1948 2.5 ha:n suuruisen alueen henkilökunnan kesänviettopaikaksi 20 000 mk:n vuosivuokrasta ehdoin, että mikäli kaupungin oli alueella suoritettava mittaus-, raivaus- ja rakennustöitä, ei kaupunki ole velvollinen korvaamaan niistä mahdollisesti aiheutuvia vahinkoja.

Huopalahden ampumarata-alue. Suomen metsästysyhdistykselle vuokratun Huopalahden ampumarata-alueen vuokraoikeutta päätettiin [3]) jatkaa 5 vuotta tammikuun 1 p:stä 1947 lukien entisin ehdoin.

Pasilan sikala-alue vuokrattiin [4]) edelleen v:ksi 1948 työnjohtaja W. V. Löfille 3 200 m^2:n suuruisena 28 000 mk:n vuokrasta.

Katukahvilat. Ravintola Elite oy:lle päätettiin [5]) vuokrata edelleen n. 200 m^2:n suuruinen ravintolan edustalla oleva puistikkoalue ulkoilmatarjoilua varten kesäkuun 1 p:n ja elokuun 30 p:n 1947 väliseksi ajaksi 5 000 mk:n vuokrasta entisin ehdoin.

Helsingin osuuskauppa nimiselle osuuskunnalle ulkotarjoilua varten Arkadiankadun 23:n edustalta vuokratun nurmikkoalueen vuokraoikeutta jatkettiin [6]) entisin ehdoin toukokuun 15 p:n ja lokakuun 1 p:n 1947 väliseksi ajaksi.

Kesäteatteritoiminta. Suomen työväenteatterin kannatusyhdistykselle Vesilinnanmäeltä kesäteatteritoimintaa varten vuokratun alueen vuokra-aikaa päätettiin [7]) jatkaa joulukuun 31 p:stä 1947 joulukuun 31 p:ään 1949 3 500 mk:n vuosivuokrasta ehdoin, että aluetta ei aidata muulla tavoin kuin köysillä näytännön ajaksi ja että alueelle ei rakenneta korkeaksi katsottavia rakennelmia.

Vallilan ulkoilmanäyttämö. Helsingin työväen teatterin kannatusyhdistykselle vuokratun Vallilan ulkoilmanäyttämön alueen vuokrasopimusta jatkettiin [8]) 5 vuotta kesäkuun 1 p:stä 1948 lukien entisin ehdoin.

Asuntotonttien ja huvilapalstojen vuokraoikeuden siirto. Kiinteistölautakunta hyväksyi seuraavien asuntotonttien ja huvilapalstojen vuokraoikeuden siirron:

Tontti tai palsta	Uusi vuokraaja
Haagan kauppala, kortteli n:o 4, tontti n:o 13, RN 2^{283}	Kauppias A. J. Borg [9])
Herttoniemi, huvila-alue n:o 3	Liikkeenharjoittaja L. Räsänen [10])
S:n » » 68	Mylläri A. Pullinen [11])
S:n kortteli n:o 115, tontti n:o 1	Neiti A.-M. Ordén [12])
S:n » » 111 » » 8	Lapset T. A. ja T. K. Kurki [13])
16 kaup. osa, ent. kortt. n:o 17, tontti n:o 4	Valaja R. Nyholm [14])
S:n » » » » » 21 » » 6	Tarkastaja I. Huotinen [15])
21 kaup.osa,ent.Hermanni I,kortt.n:o 631,tontti n:o16	Laivuri V. Thorström [16])
S:n s:n ent. Hermanni I, kortt. n:o 651, tontti n:o 10	Herrat C. F. ja C. E. Mannerström [17])
S:n s:n » » I » » 655 » » 17	Ajuri V. Helin, työntekijä H. Jokinen ja liikemies E. Leppänen [18])
S:n s:n » » II » » XVI » » 2	Liikemies R. Honkaniemi [19])
22 kaup. osa, kortt. n:o 530, tontti n:o 5	Puuseppä K. R. Hakalan oikeudenomistajat [20])
S:n » » » » 530 » » 12	Hovineuvoksetar A. Nygren [21])
S:n » » » » 531 » » 24 ja 26	Neiti H. Flinckin oikeudenomistajat [22])
S:n » » » » 531 » » 32 ja 34	Maalari I. Rannan oikeudenomistajat [23])
S:n » » » » 531 » » 40	Emännät A. Torila ja H. Alestalo [24])

[1]) Kiint. lautak. 17 p. marrask. 1 494 §. — [2]) Tonttij. 27 p. maalisk. 147 § ja 27 p. marrask. 660 §. — [3]) Kiint. lautak. 14 p. huhtik. 492 §. — [4]) S:n 22 p. jouluk. 1 682 §. — [5]) S:n 12 p. toukok. 653 §. — [6]) S:n 19 p. toukok. 697 §. — [7]) S:n 19 p. toukok. 696 §. — [8]) S:n 25 p. elok. 1 078 §. — [9]) Tonttij. 15 p. tammik. 30 §. — [10]) S:n 5 p. kesäk. 319 §. — [11]) S:n 21 p. elok. 467 §. — [12]) S:n 17 p. huhtik. 202 §. — [13]) S:n 24 p. heinäk. 413 §. — [14]) S:n 4 p. syysk. 479 §. — [15]) S:n 4 p. syysk. 480 §. — [16]) S:n 27 p. maalisk. 162 §. — [17]) S:n 15 p. tammik. 27 §. — [18]) S:n 22 p. tammik. 51 §. — [19]) S:n 12 p. maalisk. 137 §. — [20]) S:n 19 p. kesäk. 352 §. — [21]) S:n 2 p. lokak. 553 §. — [22]) S:n 5 p. kesäk. 316 §. — [23]) S:n 5 p. kesäk. 311 §. — [24]) S:n 4 p. syysk. 482 §.

Tontti tai palsta	Uusi vuokraaja
22 kaup. osa, kortt. n:o 531, tontti n:o 42	Rouva M. M. Laaksosen oikeudenomistajat [1]
S:n » » » » 536 » » 25	Rouva M. Vivolinin oikeudenomistajat [2]
S:n » » » » 537 » » 4	Rannikkosisarten työntekijäsäätiö [3]
S:n » » » » 537 » » 23	Talonomistaja E. Ailaan oikeudenomistajat [4]
S:n » » » » 538 » » 1	Talonomistaja A. Koskisen oikeudenomistajat [5]
S:n » » » » 540 » » 15	Hovineuvoksetar A. Nygren [6]
S:n » » » » 541 » » 4	Kauppias J. A. Salon oikeudenomistajat [7]
S:n » » » » 542 » » 5	Piirtäjä E. E. ja lapsi T. M. Åkerstedt [8]
S:n » » » » 544 » » 6	Ajuri J. V. Alhon oikeudenomistajat [9]
S:n » » » » 546 » » 4	Leipuri M. Mallat [10]
S:n » » » » 549 » » 21	Opettaja G. Peltonen [11]
S:n » » » » 550 » » 20	Kaivosporaaja P. T. Vainio [12]
S:n » » » » 551 » » 8	Rouva M. L. Jokisen oikeudenomistajat [13]
23 » » » » 903 » » 9	Neiti S. N. Häggin oikeudenomistajat [14]
S:n » » » » 904 » » 6, puolet	Liikkeenharjoittaja S. Räsänen [15]
S:n » » » » 913 » » 10, puolet	Peltiseppä U. U. Laurinen [16]
S:n » » » » 916 » » 13	Herra V. A. Taipalin [17]
25 » » » » 823 » » 21 a	Esimies L. P. ja rouva I. Heikkinen [18]
S:n » » » » 873 » » 3 b, puolet	Junamies T. Nieminen [19]
S:n » » » » 873 » » 5 a	Kauppias E. Alhoranta [20]
S:n » » » » 894 » » 44	Työnjohtaja A. J. Melveen oikeudenomistajat [21]
S:n » » » » 896 » » 6	Lapsi O. P. Kuokkanen [22]
26 » » » » 986 » » 37	Merikapteeni F. ja rouva H. E. Holmlund [23]
S:n » » » » 987 » » 30, osa	Rouva S. Hagelin [24]
S:n » » » » 991 » » 10	Rakennusteknikko J. V. ja rouva P. Virkki sekä rouva M.-L. Sirviö [25]
S:n » » » » 992 » » 16	Liikemies A. B. Laine [26]
S:n » » » » 992 » » 12	Kauppias V. I. Törni [27]
Kumpula » » 924 » » 9	Kauppias P. ja rouva E. M. Mustonen [28]
S:n » » 927 » » 2	Autonkuljettaja K. O. Koivula ja rouva E. R. Laavola [29]
S:n » » 927 » » 79	Kauppias E. A. Törni [30]
S:n » » 928 » » 8	Yövartija G. E. Ekebomin oikeudenomistajat [31]
S:n » » 928 » » 67	Leskirouva O. Falck [32]
S:n » » 931 » » 40	Rouva H. Ruohola [33]
S:n » » 936 » » 24	Rouvat T. Rinne ja S. Virta [34]
S:n » » 940 » » 8	Opettaja S. Koivu [35]
Laajalahti » » 52 » » 2	Rouva R. Kokkonen [36]
S:n » » 139 » » 7	Maanviljelijä A. E. Sjöblom [37]
Lauttasaari, huvila-alue n:o 7 b	Johtaja V. Grönros [38]
» » » 9	Ekonomi O. Luumi [39]
Malmin kylä, Påhls RN1 [4]	Rouva A. H. Hakkarainen [40]
Marttila, kortteli n:o 1, tontti n:o 2	Sotainvaliidi T. M. ja rouva T. M. Jaatinen [41]
S:n » » 1 » » 5	Radioasentaja E. A. Rask [42]
S:n » » 3 » » 12	Autonkuljettaja K. Pakarinen [43]
S:n » » 5 » » 21	Sotainvaliidi E. ja rouva H. Liikanen [44]
S:n » » 5 » » 30	Sotainvaliidi A. Simokari [45]
S:n » » 7 » » 3	Työnjohtaja V. Sundqvist [46]
S:n » » 7 » » 4	Rakennusmestari H. Kanerva [47]
Maunula, » » 224 » » 50	Autoilija M. Tarola [48]
Meilahti, huvila-alue n:o 20	Johtaja B. T. L. Öller [49]

[1]) Tonttij. 19 p. kesäk. 351 §. — [2]) S:n 30 p. huhtik. 236 §. — [3]) S:n 12 p helmik. 81 §. — [4]) S:n 5 p. kesäk. 315 §. — [5]) S:n 30 p. huhtik. 207 §. — [6]) S:n 2 p. lokak. 553 §. — [7]) S:n 30 p. huhtik. 232 — [8]) S:n 19 p. kesäk. 350 §. — [9]) S:n 5 p. kesäk 317 §. — [10]) S:n 14 p. elok. 448 §. — [11]) S:n 4 p. syysk. 478 §. — [12]) S:n 13 p. marrask. 650 §. — [13]) S:n 30 p. huhtik. 208 §. — [14]) S:n 30 p. lokak. 597 §. — [15]) S:n 11 p. jouluk. 702 §. — [16]) S:n 13 p. marrask. 648 §. — [17]) S:n 18 p. jouluk. 718 §. — [18]) S:n 5 p. kesäk. 314 §. — [19]) S:n 30 p. lokak. 596 §. — [20]) S:n 16 p. lokak. 589 §. — [21]) S:n 15 p. tammik. 28 §. — [22]) S:n 5 p. kesäk. 312 §. — [23]) S:n 11 p. jouluk. 703 §. — [24]) S:n 27 p. marrask. 678 §. — [25]) S:n 15 p. tammik. 38 §. — [26]) S:n 2 p. lokak. 550 §. — [27]) S:n 16 p. lokak. 590 §. — [28]) S:n 16 p. lokak. 592 §. — [29]) S:n 21 p. elok. 472 §. — [30]) S:n 3 p. heinäk. 389 §. — [31]) S:n 14 p. elok. 446 §. — [32]) S:n 19 p. kesäk. 348 §. — [33]) S:n 27 p. marrask. 677 §. — [34]) S:n 11 p. jouluk. 699 §. — [35]) S:n 5 p. kesäk. 313 §. — [36]) S:n 8 p. toukok. 249 §. — [37]) S:n 30 p. lokak. 626 §. — [38]) S:n 14 p. elok. 450 §. — [39]) S:n 18 p. jouluk. 719 §. — [40]) Kiint. lautak. 27 p. tammik. 131 § ja tonttij. 4 p. syysk. 507 §. — [41]) Tonttij. 11 p. jouluk. 701 §. — [42]) S:n 24 p. heinäk. 412 §. — [43]) S:n 5 p. kesäk. 285 §. — [44]) S:n 12 p. maalisk. 134 §. — [45]) S:n 16 p. lokak. 593 §. — [46]) S:n 16 p. lokak. 591 §. — [47]) S:n 11 p. jouluk. 700 §. — [48]) S:n 2 p. lokak. 551 §. — [49]) S:n 14 p. elok. 449 §.

Tontti tai palsta	Uusi vuokraaja
Meilahti, huvila-alue n:o 26 c	Tarkastaja B. E. E. Elvilä [1])
S:n s:n n:o 28 a ja viljelysalue litt. A	Poliisikonstaapeli L. Palonen [2])
Oulunkylä, it. huvilaryhmä, huvila-alue n:o 28	Rautatientyöntekijä A.Niemisen oikeudenomistajat [3]
S:n s:n s:n n:o 36	Kirvesmies A. Huhtala [4])
S:n s:n s:n » 38	Rouva J. M. Dahlströmin oikeudenomistajat [5])
S:n s:n s:n » 48, Torppamäki	Työntekijä S. Warpasen oikeudenomistajat [6])
S:n s:n Torppamäki n:o 9	Sähköasentaja C. A. Warénin oikeudenomistajat [7])
S:n länt. huvilaryhmä, huvilapalsta n:o 4	Rouva I. M. Josefsson [8])
S:n huvila-alueet Kumpu 10 A ja 10 B (itäinen 19A ja 19 B)	Kenraali Mannerheimin lastensuojeluliitto [9])
Pakila, kortteli n:o 111, tontti n:o 12	Kukkakauppias H. L. Venäläinen [10])
S:n » » 111 » » 13	Peltiseppä A. G. Venäläinen [11])
S:n » » 111 » » 14	Junamies K. K. Kauhanen [12])
S:n » » 111 » » 15	Mittausteknikko A. ja rouva E. Anttila [13])
S:n » » 111 » » 16	Konttorityöntekijä E. Lyytikäinen [14])
Pasila » » 560 » » 3	Rouva A. Gratschoff [12])
S:n » » 562 » » 13	Asunto-oy. Kyllikinkatu 13 [13])
S:n » » 574 » » 23	Suomen kansan demokraattisen liiton Pasilan yhdistys [14])
S:n huvila-alue litt. C ja viljelyspalsta litt. E	Aviopuolisot E. J. ja L. E. Jansson [15])
Pirkkola, kortteli n:o 226, tontti n:o 7	Rouva A. Rapeli [16])
S:n » » 227 » » 10	Tarkastaja T. A. ja rouva S. S. Heiman [17])
S:n » » 227 » » 18	Muurari K. K. ja rouva M. Kuparinen [18])
S:n » » 228 » » 28	Opettaja R. Honkapirtti [19])
S:n » » 228 » » 40	Rappari U. E. ja rouva E. E. A. Kuparinen [20])
S:n » » 229 » » 38	Majuri, evp. V. M. Levänen [21])
S:n » » 229 » » 44	Rouva A. Rissanen [22])
S:n » » 229 » » 45	Myyntipäällikkö N. Myllärniemi [23])
S:n » » 230 » » 57	Rouva A. Karujärvi [24])
S:n » » 231 » » 11	Luutnantti, evp. V. Hyytiä [25])
S:n » » 231 » » 32	Huolitsija V. Soininen [26])
S:n » » 232 » » 14	Liikkeenharjoittaja O. A. Pitkänen [27])
S:n » » 233 » » 19	Muurari A. Knuutinen [28])
S:n » » 234 » » 5	Konttorityöntekijä S. S. Unho [29])
S:n » » 234 » » 19	Työnjohtaja E. Keijonen [30])
S:n » » 235 » » 7	Opettaja E. Aurola [31])
S:n » » 235 » » 19	Liikeapulainen S. Dyster [32])
S:n » » 269 » » 22	Teknikko J. ja rouva A. E. Kaartinen [33])
Pukinmäki, ns. Nordlingin tontti	Aviopuolisot G. ja M. Granfelt [34])
Sulhanen, saari	Asemamies T. A. Pöllänen [35])
Vanhakaupunki, Viikinmäki, huvila-alue 45—48	Vahtimestari J. V. Palin [36])
Vanhankaupunginlahti, Kokkosaari, alue litt. c	Kalastaja A. Grönberg [37])

Edellä olevassa taulukossa mainittujen asuntotonttien ja huvilapalstojen vuokraoikeuden siirron yhteydessä tontin vuokraoikeuteen rakennuksineen kiinnitetty kaupungin myöntämä laina päätettiin joko siirtää vuokraoikeuden uuden omistajan vastattavaksi tai joko irtisanoa laina tai tehdä esitys lainan irtisanomisesta lainaehtojen mukaan heti takaisin maksettavaksi. Vuokraoikeuden siirron tapahtuessa myynnin perusteella, merkittiin tapaukset, jolloin kauppa, joko vapaaehtoista maanhankintaa koskevan lain mukaan oli leimaverosta vapaa tai että kauppakirjat oli määrätyn summan arvosta varustetut leimamerkeillä. Joissakin tapauksissa vahvistettiin uusi vuokra.

[1]) Kiint. lautak. 28 p. huhtik. 573 §. — [2]) Tonttij. 4 p. syysk. 481 §. — [3]) S:n 19 p. kesäk. 349 §. — [4]) Kiint. lautak. 14 p. heinäk. 940 §. — [5]) Tonttij. 30 p. lokak. 625 §. — [6]) Kiint. lautak. 25 p. elok. 1 079 §. — [7]) Tonttij. 14 p. elok. 447 §. — [8]) S:n 21 p. elok. 473 §. — [9]) S:n 27 p. marrask. 676 §. — [10]) S:n 22 p. toukok. 283 §. — [11]) S:n 24 p. heinäk. 410 §. — [12]) S:n 5 p. kesäk. 321 § ja 21 p. elok. 470 §. — [13]) S:n 12 p. maalisk. 126 §. — [14]) S:n 27 p. marrask. 675 §. — [15]) S:n 21 p. elok. 471 §. — [16]) S:n 2 p. lokak. 552 §. — [17]) S:n 26 p. helmik. 86 §. — [18]) S:n 15 p. tammik. 29 §. — [19]) S:n 26 p. helmik. 85 §. — [20]) S:n 13 p. marrask. 647 §. — [21]) S:n 13 p. marrask. 649 §. — [22]) S:n 12 p. maalisk. 125 §. — [23]) S:n 27 p. marrask. 680 §. — [24]) S:n 27 p. maalisk. 161 §. — [25]) S:n 30 p. lokak. 598 §. — [26]) S:n 22 p. tammik. 52 §. — [27]) S:n 26 p. helmik. 84 §. — [28]) S:n 13 p. marrask. 646 §. — [29]) S:n 26 p. helmik. 87 § ja 13 p. marrask. 652 §. — [30]) S:n 15 p. tammik. 31 §. — [31]) S:n 27 p marrask. 679 §. — [32]) S:n 5 p. kesäk. 318 §. — [33]) S:n 12 p. maalisk. 135 §. — [34]) S:n 21 p. elok. 469 §. — [35]) S:n 13 p. marrask. 645 §. — [36]) S:n 12 p. helmik. 80 §. — [37]) S:n 12 p. maalisk. 127 §.

Reimarsin korttelin n:o 19 tonttien n:o 1 ja 8 vuokraus. Lautakunta päätti [1]) hyväksyä Reimarsin korttelin n:o 19 tontteja n:o 1 ja 8 koskevan vuokraoikeuden jaon sekä hyväksyä Osuuskunta Varuboden nimisen osuuskunnan tontin n:o 1 vuokraajaksi huhtikuun 14 p:stä 1947 lukien muutoin tonttien yhteisessä vuokrasopimuksessa sovituin vuokraehdoin paitsi, että vuokrasopimuksessa mainittu vuokra korotetaan ja jaetaan seuraavasti: v. 1947—50 tontin n:o 1 vuokra on 5 000 mk ja tontin n:o 8 vuokra 2 000 mk, v. 1951—60 vuokrat ovat vastaavasti 5 750 mk ja 2 250 mk ja v. 1961—70 6 500 mk ja 2 500 mk.

Infa oy:n vuokra-alue. Merkittiin [2]) vuokraoikeuden siirto, jonka mukaan Infa oy:n Herttoniemen teollisuuskorttelista n:o 55 vuokraaman 2 400 m²:n suuruisen maa-alueen vuokraoikeus rakennuksineen oli siirtynyt Puolmatkan teollisuus oy. nimiselle yhtiölle.

Ruokalaparakkipaikka Kulosaaressa. Rouva M. Hagerlund, joka oli ostanut Kulosaarenkadun 13:n kohdalla kaupungin omistamalla maalla olevan ruokalaparakin, merkittiin [3]) kysymyksessä olevan 100 m²:n suuruisen alueen uudeksi vuokraajaksi huhtikuun 1 p:stä lukien.

Lasten kesänviettopaikka Rakkaudenniemellä. Helsingin nuorten demokraattisen järjestön Lauttasaaresta Rakkaudenniemen pohjoiskulmasta lasten kesänviettopaikaksi vuokraamaa n. 5 000 m²:n suuruista aluetta koskeva vuokraoikeus päätettiin [4]) siirtää Helsingin demokratian pioneerien aluejärjestö nimiselle yhdistykselle lasten kesäleiritoiminnan siirryttyä viimeksi mainitun yhdistyksen toimintapiiriin.

Tanssilava-alueen vuokraoikeus. Puotinkylän—Marjaniemen demokraattisen yhdistyksen Majfält nimiseltä tilalta RN 2^{416} vuokraaman tanssilava-alueen vuokraoikeus päätettiin [5]) anomuksesta siirtää Puotinkylän—Marjaniemen työväentalo oy:lle ja samalla korottaa vuosivuokra 1 000 mk:aan huhtikuun 1 p:stä lukien.

Vapaan siirto-oikeuden myöntäminen. Vapaa siirto-oikeus vuokra-alueeseen myönnettiin mm. 2 tapauksessa [6]).

Bensiininjakelu- ja autohuoltoasemat. Vuoden kuluessa pidennettiin seuraavia bensiininjakeluasemien paikkoja koskevat vuokrasopimukset:

Paikka	Vuokraaja	Vuokrakausi pidennetty		Vuosivuokra, mk
		mistä	mihin	
Haaga, kortt. n:o 74, tontti n:o 2	Trustivapaa bensiini oy. [7])	1946, syysk. 1	1946, jouluk. 31	1 000 mk kk:ssa
		1947, tammik. 1	1947, jouluk. 31	30 000
Hietalahdentori	Bensiinin-kuluttajain oy. [8])	1947, tammik. 1	1947, jouluk. 31	30 000
Kampintori	Oy. Shell ab. [9])	1947, tammik. 1	1947, jouluk. 31	30 000
Liisantori	Oy. Shell ab. [9])	1947, tammik. 1	1947, jouluk. 31	30 000
Länt. Brahenkatu	Oy. Shell ab. [9])	1947, tammik. 1	1947, jouluk. 31	60 000
S:n lisäalue	Oy. Shell ab. [9])	1947, tammik. 1	1947, jouluk. 31	15 000
Mannerheimintien ja Kivelänkadun kulmaus	Bensiinin-kuluttajain oy. [10])	1947, tammik. 1	1947, jouluk. 31	30 000
Mäkelän- ja Pohjolankadun kulmaus	Oy. Shell ab. [9])	1947, tammik. 1	1947, jouluk. 31	30 000
Porvoonkadun ja Degeröntien kulmaus	Oy. Shell ab. [9])	1947, tammik. 1	1947, jouluk. 31	30 000
Sirpalesaari	Oy. Shell ab. [9])	1947, tammik. 1	1947, jouluk. 31	17 500
Töölöntori	Oy. Shell ab. [9])	1947, tammik. 1	1947, jouluk. 31	30 000
Vaasankatu	Oy. Shell ab. [9])	1947, tammik. 1	1947, jouluk. 31	30 000

Edellä mainittuja Bensiinin-kuluttajain oy:n ja Oy. Shell ab:n kanssa tehtyjä vuokrasopimuksia jatkettiin [11]) edelleen v:ksi 1948 entisin ehdoin. Samoin jatkettiin[12]) Oy. Nobel-Standard ab:lle vuokrattuja Katajanokan, Kulosaaren, Merisataman, Mechelininkadun, Pitkänsillanrannan, Puutarhakadun ja Sturenkadun bensiininjakeluasemia koskevia vuokrasopimuksia v:ksi 1948 entisin ehdoin.

[1]) Kiint. lautak. 14 p. huhtik. 498 §. — [2]) Tonttij. 26 p. helmik. 83 §. — [3]) S:n 8 p. toukok. 240 §. — [4]) S:n 11 p. jouluk. 704 §. — [5]) Kiint. lautak. 10 p. maalisk. 340 §. — [6]) S:n 27 p. tammik. 130 § ja 10 p. helmik. 207 §. — [7]) S:n 5 p. toukok. 621 §. — [8]) S:n 10 p. maalisk. 345 §. — [9]) S:n 5 p. toukok. 620 §. — [10]) S:n 10 p. maalisk. 346 §. — [11]) S:n 22 p. jouluk. 1 686 §. — [12]) S:n 22 p. jouluk. 1 686 §; ks. v:n 1946 kert. II osan s. 21.

Lautakunta päätti [1]), että Oy. Volvo-auto ab. nimisen yhtiön korttelin n:o 534 Sturenkadun tontin 5:ssä omistamasta bensiininjakeluasemasta kannetaan sopimuksenmukainen, 6 000 mk:n suuruinen vuosivuokra elokuun 1 p:stä 1946 lukien sekä oikeutti yhtiön pitämään jakeluaseman avoinna ainoastaan konttoriaikana, kuitenkin enintään v:n 1948 loppuun saakka.

Nobel-Standard oy:lle myönnettiin [2]) lupa sijoittaa rasvauskuoppa Kulosaaresta vuokraamalleen bensiininjakeluasemalle.

Oy. Trustivapaa bensiini nimisen yhtiön Etel. Rautatiekadun varrelta vuokraama bensiininjakelupaikka merkittiin [3]) yhtiön puolesta irtisanotuksi joulukuun 18 p:stä 1947 lukien.

Lautakunta päätti [4]) asettaa komitean tutkimaan bensiininjakelu- ja autohuoltoasemien paikkoja koskevaa kysymystä ja määräsi sen puheenjohtajaksi kiinteistötoimiston päällikön insinööri J. A. Savolaisen sekä jäseniksi asemakaava-arkkitehti B. A. K. Brunilan, tonttiosaston päällikön arkkitehti P. Hansteen ja varatuomari K.-E. Östensonin. Komitea oikeutettiin ottamaan sihteeri ja kuulemaan asiantuntijoita.

Alueen vuokraaminen polttoöljyn varastoimista varten. Lautakunta päätti [5]) vuokrata Teollisuuden polttoöljy nimiselle yhtiölle polttoöljyn varastoimista varten Herttoniemen öljysatama-alueelta satamalautakunnan esittämän 7 160 m²:n suuruisen alueen huhtikuun 1 p:n 1947 ja maaliskuun 31 p:n 1977 väliseksi ajaksi 274 944 mk:n suuruisesta vuosivuokrasta, joka on kiinteä maaliskuun 31 p:ään 1952 saakka ja sen jälkeen riippuvainen virallisesta elinkustannusindeksistä siten, että perusvuokranvaihteluja laskettaessa pidetään perusvuokrana 8 mk m²:ltä ja perusindeksinä 1 000 huomioonottaen 10 %:n vaihtelut indeksissä. Edelleen lautakunta päätti antaa talo-osaston tehtäväksi irtisanoa kysymyksessä olevalla alueella sijaitsevan Helsingin työväen sekakuorolle vuokratun huvilan vuokrasopimuksen sekä pyytää kaupunginhallitukselta luvan saada huutokaupalla myydä mainitun huvilarakennuksen poispurettavaksi. Vuokrauspäätöksestä päätettiin ilmoittaa kaupunginhallitukselle.

Polttoainesäiliöiden rakentaminen. Fennia tupakkatehdas oikeutettiin [6]) rakentamaan 2 polttoainesäiliötä tehdaskorttelinsa n:o 172 Ruoholahdenkadun puoleisen jalkakäytävän alle 6 kuukauden irtisanomisajoin ehdolla, että suunnittelussa ja rakentamisessa noudatetaan rakennustoimiston katurakennusosaston määräyksiä. Vuosivuokra sidotaan 10 %:n vaihteluin indeksiin siten, että indeksiä 100 vastaavana perusvuokrana pidetään 500 mk:n vuosivuokraa, vuosivuokran tammikuun 1 p:stä 1948 maaliskuun 31 p:ään 1949 ollessa 3 000 mk.

Jätepönttösäiliön rakentaminen korttelin n:o 172 pohjoispuolelle. Tupakkatehdas Fennialle päätettiin [7]) vuokrata jätepönttösäiliön rakentamista varten 10 m²:n suuruinen alue tehtaan ja Köydenpunojankadun ja Työmiehenkadun kulmauksessa olevan kallioleikkauksen ja tehtaan väliltä marraskuun 1 p:stä 1947 lukien 1 kuukauden irtisanomisajoin 100 mk:n kuukausivuokrasta.

Muuntamot. Helsingin kaupungin sähkölaitos oikeutettiin [8]) sijoittamaan muuratut muuntamokopit Itäisen Puistotien varteen Kaivopuistoon, Rehbinderin puistikkoon, Nervanderinkadun puistikkoon, Museokadun puistikkoon, Minervan- ja Apollonkadun puistikkoon ja Porvoonkadun puistikkoon. Samoin hyväksyttiin [9]) muuntamo Agricolankadun pengerretyn osan alle korttelin n:o 334 a kohdalle ja hyväksyttiin muuntamon piirustukset.

Malmin sähkölaitos oy:lle Munkkiniemen yksinäisestä verotilasta RN 1[66], Reimarsin tilalta Keskus- ja Kaivotien kulmauksesta sekä Malmin hautausmaan läheisestä tienristeyksestä vuokrattujen muuntoasemien vuokrasopimuksia päätettiin [10]) jatkaa 1 vuosi jatkuen kukin vuokrasopimus tämän jälkeen aina vuoden kerrallaan ellei sitä jompikumpi osapuoli irtisano 3 kuukautta ennen vuokrakauden päättymistä, ja jatkuu Malmin muuntoaseman vuokrasopimus syyskuun 15 p:stä 1946 lukien, Reimarsin muuntoaseman vuokrasopimus tammikuun 1 p:stä 1946 lukien, molemmat entisin ehdoin, sekä Strömberg oy:n tehdasalueella olevasta muuntoasemasta pitkin Talin ja Munkkiniemen tilan rajaa Marttilan omakotialueen pohjoispuolelle vedettyä sähkölinjaa koskeva vuokra-

[1]) Kiint. lautak. 3 p. maalisk. 307 § ja 27 p. lokak. 1 387 §. — [2]) S:n 14 p. heinäk. 945 §. — [3]) S:n 24 p. marrask. 1 540 §. — [4]) S:n 27 p. lokak. 1 380 §. — [5]) S:n 10 p. maalisk. 344 §. — [6]) S:n 15 p. jouluk. 1 648 §. — [7]) Tonttij. 30 p. lokak. 622 §. — [8]) Kiint. lautak. 14 p. huhtik, 485 § ja 2 p. kesäk. 753 §. — [9]) S:n 24 p. marrask. 1 535 §. — [10]) S:n 3 p. marrask. 1 427 §.

sopimus tammikuun 1 p:stä 1946 lukien 200 mk:n vuosivuokrasta ehdoin, että vuokraaja on velvollinen korvauksetta omalla kustannuksellaan siirtämään sähkölinjansa toiseen paikkaan, mikäli asemakaavan toteuttaminen sitä vaatii.

Puhelinkaapelitunnelien rakentaminen. Kaupunginhallituksen päätöksen mukaisesti lautakunta päätti [1]) myöntää Helsingin puhelinyhdistykselle oikeuden puhelinkaapelitunnelien rakentamiseen ja pitämiseen Korkeavuoren- ja Rikhardinkadun alla ehdoin,

että rakennustoimiston katurakennusosastolla on oikeus yksityiskohtaisesti määrätä, miten kukin kaapelitunnelin aukko on sijoitettava katuun,

että yhdistyksen on vastattava kaikesta haitasta ja vahingosta, joka voi aiheutua työn aikana tai myöhemmin tunnelien rakentamisesta ja sijoituksesta,

että yhdistyksen on kustannettava kaikki ne muutokset, mitkä tunnelirakenteiden takia mahdollisesti on tehtävä katuihin tai katujohtoihin,

että mikäli kaupungin tunneli- tai katujohtosuunnitelmat niin vaativat, kaupungilla on oikeus kahden vuoden irtisanomisajan jälkeen ottaa korvauksetta haltuunsa tunnelirakenteet,

että yhdistyksen on suoritettava kaupungille tästä oikeudesta korvausta, joka kesäkuun 1 p:n 1947 ja maaliskuun 31 p:n 1949 välisenä aikana on 940 mk vuodessa ja joka huhtikuun 1 p:stä 1949 alkaen on riippuvainen virallisesta elinkustannusindeksistä, jossa elokuu 1938—heinäkuu 1939 on 100, sekä pitämällä perusvuosikorvauksena 200 mk ja perusindeksinä 100 sekä noudattamalla täysiä 10 %:n vaihteluja.

Lupa vesijohdon vetämiseen. Eeva-tehdas oy:lle myönnettiin [2]) lupa vetää vesijohto vuokraamalleen Ruskeasuon tontille n:o 6 kaupungin vuokraamien perunapalstojen kautta toistaiseksi 3 kuukauden irtisanomisajoin 1 000 mk:n suuruisesta vuosittain etukäteen suoritettavasta korvauksesta mm. ehdoin, että viljelysmaan vuokraajille on korvattava niille mahdollisesti aiheutuvat vahingot.

Teräsbetoni oy. oikeutettiin [3]) rakentamaan väliaikainen pumppuhuone ja vesijohto vedensaannin turvaamiseksi Elo oy:n Herttoniemessä omistamalle tontille rakennustöiden ajaksi marraskuun 10 p:stä 1947 lukien 100 mk:n kuukausivuokrasta, 3 kuukauden irtisanomisajoin ja ehdoin, että vesijohto ei haittaa satamarakennusosaston töitä.

Suurjännitejohdon pitäminen kaupungin maalla. Etelä-Suomen voima oy. oikeutettiin [4]) pitämään 20 kV:n suurjännitejohtonsa Herttoniemestä Santahaminaan entisellä paikallaan v:n 1950 loppuun muuten entisten, jo v. 1920 sovittujen ehtojen mukaisesti paitsi että vuosivuokra oli 6 000 mk kesäkuun 1 p:stä 1945 lukien.

Samoin jatkettiin [5]) yhtiön Hålvikiin menevää suurjännitehaarajohtoa koskevan sopimuksen voimassaoloaikaa tammikuun 1 p:stä 1946 joulukuun 31 p:ään 1950 2 500 mk:n vuosivuokrasta.

Rautatievaunujen siirtolaitteen asentaminen Herttoniemeen. Suomen osuuskauppojen keskuskunta oikeutettiin [6]) rakentamaan vaunujen siirtovintturi ja sitä varten tarvittavat 5 betonipylvästä Raidekujan 57:ään karttojen osoittamaan paikkaan 6 kuukauden irtisanomisajoin vuosivuokrasta, joka syyskuun 1 p:n 1947 ja maaliskuun 31 p:n 1951 välisenä aikana on 1 000 mk ja huhtikuun 1 p:stä 1951 alkaen on riippuvainen elinkustannusindeksistä pitämällä indeksiä 100 vastaavana perusvuokrana 200 mk.

Varastoalueet. Vuoden kuluessa käsiteltiin lukuisasti asioita, jotka koskivat erilaisten varastoalueiden vuokrauksia, vuokraoikeuden siirtoja ja irtisanomisia yms., mutta tiedot näistä on jätetty vähäarvoisina pois tästä kertomuksesta.

Kerhoilu- ja askarteluparakkien pystyttäminen. Raittiusyhdistys Kilpi ja Helsingin raittiusseura oikeutettiin [7]) pystyttämään kerhoiluparakit Loviisankadun jatkeelle Eläintarhan kansakoulua vastapäätä, samoin päätettiin [7]) vuokrata Helsingin kaupungin Ammattiopetuslaitosten johtokunnalle askarteluparakkien pystyttämistä varten n. 1 000 m²:n suuruinen alue Eläintarhan kansakoulun pohjoispuolelta korttelista n:o 391 ja Voimistelu- ja urheiluseura Käpylän Urheilu-Veikot yhdistykselle kerhoilu- ja askarteluparakkien pystyttämistä varten 500 m²:n suuruinen alue korttelin n:o 802 koillisosasta, kaikki tammikuun 1 p:stä 1948 lukien 1 000 mk:n etukäteen maksettavasta vuosivuok-

---

[1]) Kiint. lautak. 4 p. elok. 995 §; ks. tämän kert. I osan s. 193. — [2]) Kiint. laut. 10 p. marrask. 1 448 §. — [3]) S:n 10 p. marrask. 1 451 §. — [4]) S:n 24 p. maalisk. 428 §. — [5]) S:n 9 p. kesäk. 811 §. — [6]) Tonttij. 21 p. elok. 462 §. — [7]) Kiint. lautak. 8 p. jouluk. 1 605 ja 1 606 § ja 22 p. jouluk. 1 681 §.

rasta kaksi ensimmäistä 3 ja viimeinen 6 kuukauden irtisanomisajoin. Alueita ei saanut aidata.

Parakkirakennuksen pitäminen lasten ruokintaa varten. Lastenruokinnan keskustoimikunta oikeutettiin [1]) pitämään Eläintarhantien varrella parakkirakennusta lastenruokintaa varten kesäkuun 16 p:n 1943 ja joulukuun 31 p:n 1947 välisen ajan 100 mk:n vuosittain etukäteen maksettavasta vuosivuokrasta.

Kalastusvälineiden säilytysvajan pystyttäminen. Kalastaja O. Renman oikeutettiin [2]) pystyttämään Sirpalesaareen 3×2.5 m:n suuruinen kalastusvälineiden säilytysvaja sekä kuivaamaan saarella verkkojaan 1 000 mk:n vuosivuokrasta 3 kuukauden irtisanomisajoin.

Puolimatkansaaren käyttö. Puolustusministeriön kiinteistöosastolta päätettiin [3]) periä korvausta Puolimatkansaaren käytöstä tammikuun 1 p:n 1946 ja kesäkuun 30 p:n 1947 väliseltä ajalta 15 600 mk

Eläintarhanajot. Lautakunta päätti [4]) luovuttaa Eläintarhan puistoalueen auto- ja moottoripyöräkilpailujen järjestämistä varten toukokuun 15 p:nä ja kesäkuun 29 p:nä 1947 ehdoin, että kilpailupaikan eristäminen tapahtuu samalla tavoin kuin aikaisempinakin vuosina; että kaikki kilpailun vaatimat rakennustyöt on tehtävä rakennustoimiston määräysten mukaisesti; että alue on kilpailujen jälkeen puhdistettava järjestäjien kustannuksella ja istutuksille aiheutetut vahingot on korvattava kaupungille; että järjestäjä saa ilman korvausta pitää kilpailujen aikana kilpailupaikalla tarjolla virvokkeita, mutta on se sallittua myöskin niissä kioskeissa, jotka kaupunki on vuokrannut kesäksi 1947; että järjestäjän on sovittava Alppilan ravintolan vuokraajan kanssa rautatien itäpuolella olevien teiden mahdollisesta sulkemisesta; ja että järjestäjän on suoritettava kaupungille korvausta 15 000 mk.

Koiravaljakkoajot. Eräät koiravaljakkoajoja lapsille järjestävät yhdistykset oikeutettiin [5]) järjestämään koiravaljakkoajoja lapsille kuluvan talven aikana sunnuntaisin klo 10—14 määrätyillä paikoilla Kaivopuistossa, Kaisaniemessä, Hesperian puistossa, Munkkiniemessä, Käpylässä, Lauttasaaressa, Kalliossa ja Vallilassa.

Porolla ajelut. Suomen demokratian pioneerien liitto oikeutettiin [6]) järjestämään tammikuun 15 ja 22 p:n 1948 välisenä aikana porolla ajelua lapsille stadionin etelän puoleisella kentällä sekä pystyttämään lappalaiskodan täysine varusteineen Savelan pumppuaseman pohjoispuolella olevalle aukiolle 1 000 mk:n korvauksesta. Aluetta ei saanut aidata.

Lastenpäiväjuhlat. Lautakunta päätti [7]) luovuttaa lastenpäiväjuhlien tivolia varten 3 600 m²:n suuruisen alueen Messukentältä tonttiosaston lähemmin määräämästä paikasta toukokuun 22 ja 29 p:n 1947 väliseksi ajaksi 5 000 mk:n korvauksesta oikeuksin ryhtyä alueella rakennustöihin toukokuun 14 p:nä ja ehdoin, että kentälle rakennetut rakennukset ja laitteet korjataan pois neljän arkipäivän kuluessa heti juhlien päätyttyä ja että kentän kunnostamisesta ja siivoamisesta koituneet kulut suoritetaan katurakennusosaston laskun mukaan. Mäntymäki luovutettiin myöskin lastenpäiväjuhlia varten samaksi ajaksi ja samoin ehdoin ollen siivoamiskulut ja mahdolliset vahingot suoritettava puisto-osaston laskun mukaan.

Tivolin pystyttäminen Kaisaniemeen. Lautakunta päätti [8]) oikeuttaa Suomen voimistelu- ja urheiluliiton pystyttämään Kaisaniemen urheilukentälle tivolin kesäkuun 21 p:n ja heinäkuun 6 p:n 1947 väliseksi ajaksi kaupungille suoritettavasta 125 000 mk:n kertakaikkisesta korvauksesta oikeuksin ryhtyä tivolin pystyttämiseen kesäkuun 10 p:nä ja lisäksi ehdoin, että purkamistyö on suoritettava loppuun viimeistään heinäkuun 10 p:ään mennessä, sekä muuten ehdoin: että tivolin ulkoasuun ja aitaukseen nähden on noudatettava tonttiosaston antamia määräyksiä; että kovaäänisten soitto on järjestettävä niin, ettei ääni kuulu 75 m pitemmälle tivolialueen ympäristöön; että myönnetty lupa voidaan heti peruuttaa, jos sattuu järjestyshäiriöitä; että on huolehdittava alueen siivoamisesta käytön jälkeen entiseen kuntoon; ja että alueella olevalle kaupungin omaisuudelle mahdollisesti aiheutuvat vahingot on korvattava rakennustoimiston laskun mukaan.

---

[1]) Kiint. lautak. 13 p. tammik. 47 §. — [2]) Tonttij. 21 p. elok. 459 §. — [3]) Kiint. lautak. 14 p. heinäk. 941 §. — [4]) S:n 17 p. maalisk. 380 § ja 9 p. kesäk. 804 §. — [5]) S:n 20 p. tammik. 86 §, 10 p. helmik. 201 §, 24 p. marrask. 1 537 ja 1 538 §, 1 p. jouluk. 1 573 § ja 22 p. jouluk. 1 679 §. — [6]) S:n 1 p. jouluk. 1 574 §. — [7]) S:n 3 p. maalisk. 310 § ja 21 p. huhtik. 539 §. — [8]) S:n 17 p. maalisk. 381 §.

Suomen suurkisojen järjestämä telttamajoitus. Suomen suurkisoille päätettiin [1]) myöntää telttamajoitusta varten Laakson ratsastusradan ja Invaliidisäätiön välinen maasto, Herttoniemen radan varsi Viikin alueen kohdalla ja Haagan entinen ampumarata-alue ehdoin: että alueet luovutetaan kesäkuun 10 p:n ja heinäkuun 19 p:n 1947 väliseksi ajaksi; että alueiden lähemmästä määrittelystä on sovittava tonttiosaston kanssa; että alueiden käytössä ja järjestelyssä on noudatettava ehdottomasti kiinteistötoimiston tonttiosaston ja metsätalousosaston, rakennustoimiston katurakennusosaston sekä kaupungin terveydenhoitoviranomaisten antamia ohjeita ja määräyksiä; että alueilta ei saa kaataa puita eikä luontoa millään muullakaan tavalla vahingoittaa; ja että Suomen suurkisat vastaavat siitä, että alueet siistitään entiseen kuntoonsa, ja korvaavat laskun mukaan kaupungille kaiken mahdollisesti aiheutetun vahingon.

Lisäksi päätettiin ilmoittaa kaupungin puolestaan suostuvan siihen, että Käpylän raviratara, lukuunottamatta sen jo kunnostettua keskiosaa, saadaan käyttää telttamajoitukseen samoin ehdoin kuin edellä mainittujakin alueita.

Lasten kokoamisteltta sallittiin [2]) Suomen suurkisojen toimesta pystytettäväksi Topeliuksen puistoon kisojen ajaksi.

Nuorisoleiri Haltialassa. Helsingin kristillisen työväenyhdistyksen nuoriso-osasto oikeutettiin [3]) pitämään leiriä heinäkuun 1 p:stä heinäkuun 10 p:ään Tomtbackan tilan alueella Santalan tilan rajalla Vantaanjoen rannalla.

Venemessut. Osuuskunta Suomen messut oikeutettiin [4]) järjestämään Messuhallissa pidettävien kalastusnäyttelyn ja venemessujen yhteydessä elokuun 11 ja 19 p:n 1947 välisenä aikana veneentekokilpailujen tulosten esittelyn Messuhallin idän puoleisella nurmikkokentällä.

Ulkoilmajuhlien ja -kilpailujen järjestäminen. Vuoden aikana käsiteltiin [5]) lukuisasti anomuksia, jotka koskivat luvan myöntämistä ulkoilmajuhlien ja -kilpailujen järjestämiseen.

Hyväksyttyjä piirustuksia. Vuoden kuluessa hyväksyttiin Haagan [6]), Herttoniemen [7]), Koskelan [8]), Kumpulan [9]), Käpylän [10]), Laajalahden [11]), Laajasalon [12]), Lauttasaaren [13]), Marjaniemen [14]), Marttilan [15]), Maunulan [16]), Meilahden [17]), Oulunkylän [18]), Pakilan [19]), Pirkkolan [20]), Reimarsin [21]), Vartiokylän (Puotinkylän) [22]) ja Viikin [23]) vuokra-alueille

---

[1]) Kiint. lautak. 27 p. toukok. 730 §. — [2]) S:n 30 p. kesäk. 886 §. — [3]) S:n 30 p. kesäk. 890 §. — [4]) S:n 14 p. heinäk. 943 §. — [5]) S:n 20 p. tammik. 85 §, 17 p. maalisk. 376 §, 24 p. maalisk. 423 §, 31 p. maalisk. 453 ja 454 §, 14 p. huhtik. 488 ja 489 §, 21 p. huhtik. 537 §, 28 p. huhtik. 572 §, 5 p. toukok. 614, 615 ja 616 §, 19 p. toukok. 695 ja 698 §, 27 p. toukok. 724 §, 2 p. kesäk. 754 §, 9 p. kesäk. 808 §, 16 p. kesäk. 845 ja 873 §, 30 p. kesäk. 884, 885 ja 887 §, 14 p. heinäk. 944 §, 4 p. elok. 1 002 §, 18 p. elok. 1 033, 1 034, 1 035 ja 1 036 §, 25 p. elok. 1 085 §, 1 p. syysk. 1 109, 1 110 ja 1 111 §, 8 p. syysk. 1 137 §, 15 p. syysk. 1 173 §, 22 p. syysk. 1 205 § ja 10 p. marrask. 1 449 § sekä tonttij. 8 p. toukok. 248 §, 22 p. toukok. 282 §, 5 p. kesäk. 324 § ja 19 p. kesäk. 346 §. — [6]) Tonttij. 29 p. tammik. 62 §, 30 p. huhtik. 233 §, 19 p. kesäk. 356 § ja 3 p. heinäk. 363 §. — [7]) S:n 15 p. tammik. 4 ja 9 §, 12 p. helmik. 71 §, 26 p. helmik. 92 §, 27 p. maalisk. 139 §, 9 p. huhtik. 165 §, 17 p. huhtik. 183 §, 22 p. toukok. 254 §, 19 p. kesäk. 325 §, 3 p. heinäk. 370 §, 14 p. elok. 444 §, 21 p. elok. 474 §, 2 p. lokak. 557 ja 558 §, 16 p. lokak. 581 §, 30 p. lokak. 604 § ja 13 p. marrask. 644 §. — [8]) S:n 30 p. huhtik. 221 §. — [9]) S:n 22 p. toukok. 275 §. — [10]) S:n 22 p. toukok. 251 §, 18 p. syysk. 521 ja 11 p. jouluk. 706, ja 18 p. jouluk. 709 §. — [11]) S:n 15 p. tammik. 6 ja 7 §, 29 p. tammik. 55 §, 26 p. helmik. 91 ja 102 §, 27 p. maalisk. 140 ja 141 §, 17 p. huhtik. 185 ja 186 §, 30 p. huhtik. 219 ja 220 §, 22 p. toukok. 259 §, 5 p. kesäk. 295 §, 19 p. kesäk. 334 §, 3 p. heinäk. 383 §, 14 p. elok. 429 §, 4 p. syysk. 483 ja 484 §, 2 p. lokak. 564 § ja 30 p. lokak. 627 §. — [12]) S:n 30 p. huhtik. 205 §. — [13]) S:n 30 p. huhtik. 234 §, 19 p. kesäk. 344 § ja 18 p. syysk. 514 §. — [14]) S:n 12 p. helmik. 72 § ja 27 p. maalisk. 138 §. — [15]) S:n 15 p. tammik. 5 §, 17 p. huhtik. 182 §, 22 p. toukok. 252 ja 269 §, 5 p. kesäk. 287 §, 19 p. kesäk. 327 §, 3 p. heinäk. 372 §, 4 p. syysk. 486 §, 30 p. lokak. 607 ja 608 § ja 13 p. marrask. 643 §. — [16]) Kiint. lautak. 7 p. tammik. 23 § ja tonttij. 9 p. huhtik. 166 §, 30 p. huhtik. 204 §, 19 p. kesäk. 328 §, 3 p. heinäk. 373 §, 24 p. heinäk. 416 § ja tonttij. 30 p. lokak. 606 §. — [17]) Tonttij. 30 p. huhtik. 206 §. — [18]) S:n 12 p. helmik. 70 § ja 27 p. marrask. 665 §. — [19]) S:n 30 p. huhtik. 225 §,22 p. toukok. 255 ja 256 §, 5 p. kesäk. 291 ja 292 §, 19 p. kesäk. 332 §, 3 p. heinäk. 376 ja 377 §, 24 p. heinäk. 418 §, 14 p. elok. 426 §, 4 p. syysk. 490, 492 ja 493 §, 18 p. syysk. 528, 529 ja 531 §, 2 p. lokak. 563 §, 16 p. lokak. 582 ja 587 §, 30 p. lokak. 610 § ja 27 p. marrask. 654 §. — [20]) S:n 26 p. helmik. 93 §, 17 p. huhtik. 184 §, 5 p. kesäk. 289 ja 290 §, 19 p. kesäk. 329 ja 330 §, 3 p. heinäk. 379 ja 380 §, 24 p. heinäk. 417 §, 4 p. syysk. 495 §, 18 p. syysk. 526 § ja 16 p. lokak. 586 §. — [21]) S:n 26 p. helmik. 101 § ja 12 p. maalisk. 112 §. — [22]) S:n 22 p. tammik. 50 § ja 14 p. elok. 437 §. — [23]) S:n 11 p. jouluk. 688 §.

ja varasto- ja teollisuusalueille [1]) teetettävien uudisrakennusten piirustuksia ja sikäläisten vanhempien rakennusten muutos- ja lisäpiirustuksia sekä piirustukset mm. palkintotuomarien tornia ja totaalisaattorirakennusta varten Käpylän raviradalle [2]), sähkölaitoksen Salmisaarelle rakennettavan uuden höyryvoima-aseman ensimmäistä rakennusvaihetta varten [3]), kioski- ja käymälärakennusta varten Pukinmäelle [4]), kanoottivajaa varten Taivalsaareen [5]), tanssilavaa varten Vesilinnanmäelle [6]), 7 kaupunginosan korttelin n:o 136 tontille n:o 2 [7]), purjehdusmajarakennusta varten Liuskasaarelle [8]) sekä parakkirakennuksen piirustukset Kulosaaren yhteiskoulun voimistelusalia varten [9]).

Omakotilainat. Merkittiin [10]) tiedoksi sosiaaliministeriön päätökset, jotka koskivat kaupungin välittämiä valtion omakotirahastosta omakotirakennustoimintaa varten myönnettyjä lainoja, päätösten aiheuttamiin toimenpiteisiin ryhtymistä varten. Vuoden kuluessa käsiteltiin myös lukuisia muita omakotirakennustoimintaa koskevia laina-asioita, kuten laina-anomuksia, maksunlykkäyksiä ym.

Myymälän sijoittaminen omakotirakennukseen. Lautakunta päätti [11]) oikeuttaa kauppias A. Saarisen sisustamaan Herttoniemen asuntoalueen korttelin n:o 115 tontilla n:o 10 omistamaansa omakotirakennukseen väliaikaisen myymälän ja käyttämään tätä myymälänä huhtikuun 1 p:ään 1950 saakka, ehdoin, että tästä oikeudesta laadittiin sopimus, jossa kauppias Saarinen sitoutui korvauksena tästä oikeudesta suorittamaan kaupungille 3 000 mk vuodessa, oikeutti kaupungin, ellei hän määräaikaan mennessä ollut poistanut myymälöänsä ja muuttanut huoneistoa alkuperäiseen kuntoonsa, hänen kustannuksellaan suorituttamaan tarpeelliset muutostyöt, sekä panttasi tämän sopimuksen täyttämisen vakuudeksi kaupungille kysymyksessä olevan tontin vuokraoikeuteen kiinnitettyjä ensisijaisia haltijavelkakirjoja 200 000 mk:n määrästä; edelleen, että ehdotettu sopimus raukesi siinä tapauksessa, ettei maistraatti katsonut voivansa hyväksyä puheena olevaa rakennusmuutosta; sekä että lautakunta puolestaan hyväksyi esitetyt muutospiirustukset edellä mainituin ehdoin. Myöhemmin kauppias Saarisen anomuksesta lautakunnan päätös peruutetttin [12]).

Rakennussuunnitelman muutos Pirkkolassa. Lautakunta päätti [13]) oikeuttaa näyttelijä V. Siivolan ja konttoripäällikkö A. J. Mannisen tekemään esittämänsä muutostyön Pirkkolassa omistamissaan suuremman tyypin lahjataloissa tonttiosastolle laadittaviksi annettujen muutospiirustusten mukaan, joista päätettiin periä 300 mk:n maksu.

Siirtolapuutarhapalstan vuokrasopimuksen irtisanominen. Koska Marjaniemen siirtolapuutarhapalstan n:o 72 vuokraaja E. Kuusela oli kehoituksista huolimatta jättänyt palstansa viljelemättä, päätti [14]) lautakunta vuokraehtojen mukaisesti ottaa palstan kaupungin hallintaan ilman irtisanomisaikaa.

Pakilan siirtolapuutarhan majatyypit. Pakilan siirtolapuutarha-alueen majatyypiksi päätettiin [15]) hyväksyä Marjaniemen majatyypit Ma Pm 1, 2 ja 3 peilikuvineen.

---

[1]) Kiint. lautak. 24 p. marrask. 1 536 § ja tonttij. 15 p. tammik. 13, 17 ja 36 §, 22 p. tammik. 48 §, 29 p. tammik. 63 §, 12 p. helmik. 73 §, 12 p. maalisk. 113 ja 114 §, 27 p. maalisk. 142 §, 17 p. huhtik. 187, 188 ja 189 §, 30 p. huhtik. 212 ja 237 §, 22 p. toukok. 273, 276 ja 277 §, 5 p. kesäk. 320 §, 19 p. kesäk. 342 ja 343 §, 3 p. heinäk. 358, 362 ja 368 §, 24 p. heinäk. 393, 400, 401, 402 ja 414 §, 4 p. syysk. 503 §, 18 p. syysk. 515 ja 519 §, 2 p. lokak. 565, 566, 567 ja 568 §, 16 p. lokak. 578, 579, 580 ja 585 §, 30 p. lokak. 611 §, 13 p. marrask. 630, 631 ja 632 §, 27 p. marrask. 655, 656, 666, 667, 668, 672, 673 ja 674 §, 11 p. jouluk. 689, 690 ja 705 § ja 18 p. jouluk. 710 §. — [2]) Kiint. lautak. 13 p. tammik. 55 §. — [3]) S:n 12 p. toukok. 654 §. — [4]) Tonttij. 8 p. toukok. 238 §. — [5]) S:n 22 p. toukok. 274 § ja 5 p. kesäk. 305 §. — [6]) S:n 5 p. kesäk. 304 §. — [7]) S:n 3 p. heinäk. 357 §. — [8]) S:n 4 p. syysk. 476 §. — [9]) S:n 13 p. marrask. 629 §. — [10]) Kiint. lautak. 5 p. toukok. 625 §, 9 p. kesäk. 801 §, 10 p. marrask. 1 455 § ja 1 p. jouluk. 1 576 § sekä tonttij. 15 p. tammik. 2, 32, 33, 34, 35 ja 37 §, 22 p. tammik. 39, 40 ja 53 §, 29 p. tammik. 54 ja 67 §, 12 p. helmik. 69, 77, 79 ja 82 §, 12 p. maalisk. 103, 104, 105, 123 ja 124 §, 27 p. maalisk. 145, 146 ja 163 §, 9 p. huhtik. 167 §, 17 p. huhtik. 179, 180, 181, 196, 197, 198, 199, 200, 201 ja 203 §, 30 p. huhtik. 209, 221, 224, 226, 229 ja 235 §, 8 p. toukok. 242, 246 ja 247 §, 22 p. toukok. 253 ja 260 §, 5 p. kesäk. 284, 293, 294, 296 ja 323 §, 19 p. kesäk. 333, 345 ja 347 §, 3 p. heinäk. 375, 381, 382 ja 388 §, 24 p. heinäk. 390, 411, 415 ja 419 §, 14 p. elok. 422, 423, 428, 430, 431, 443 ja 451 §, 21 p. elok. 453, 454, 455, 456, 458, 466 ja 468 §, 4 p. syysk. 477, 494 ja 496 §, 18 p. syysk. 522, 523, 524, 527 ja 534 §, 2 p. lokak. 559, 560, 571 ja 572 §, 16 p. lokak. 574, 575, 594 ja 595 §, 30 p. lokak. 599, 600, 602, 603, 605 ja 628 §, 13 p. marrask. 637, 638, 639, 640, 641, 642 ja 653 §, 27 p. marrask. 669, 670 ja 671 §, 11 p. jouluk. 682, 694, 695, 696 ja 698 § ja 18 p. jouluk. 707, 708, 713 ja 717 §. — [11]) Kiint. lautak. 10 p. helmik. 209 §. — [12]) S:n 10 p. maalisk. 339 §. — [13]) S:n 10 p. maalisk. 342 §. — [14]) S:n 21 p. heinäk. 979 §. — [15]) S:n 29 p. syysk. 1 233 §.

Puutarha- ja majapiirustuksista kannettavat maksut. Lautakunta päätti [1]) alla mainituista piirustuksista perittävät maksut korottaa tammikuun 1 p:stä 1948 lukien seuraaviksi, kuitenkin niin, että yleishyödyllisiltä yhtymiltä pihamaan ja etupihan piirustuksesta peritään ainoastaan puoli maksua: siirtolapuutarhapalstan istutussuunnitelma 100 mk, siirtolapuutarhamajan täydelliset piirustukset (uudet) 400 mk, siirtolapuutarhamajan piirustukset (vanhat) 100 mk, omakotitontin istutussuunnitelma 200 mk, pihamaan piirustus 150 mk tontin 100 m²:ltä tai sen osalta, etupihapiirustus 3 mk m²:ltä ja komposti- ym. piirustuskopiot 40 mk.

Kunnalliset asunnot. Lautakunta päätti [2]) hyväksyä kaupunginarkkitehdin esittämän suunnitelman Kumpulaan Kymin- ja Limingantien varrelle suunniteltuja kunnallisia asuntorakennuksia varten.

Kellaritilojen vuokramaksu Sammatintien 6—8:ssa. Lautakunta päätti [3]) hyväksyä kaupunginlakimiehen tulkinnan, että eräiden Asunto oy. Sammatti nimisen yhtiön Sammatintien 6—8:ssa omistaman talon kellarikerroksessa olevien huoneistotilojen, joita kaupunki on vuokravapaasti käyttänyt, käyttöoikeus periaatteessa kuuluu taloyhtiölle ja määräsi talo-osaston maksamaan yhtiölle sen tammikuun 1 p:n 1945 ja joulukuun 31 p:n 1947 väliseltä ajalta velkoman vuokran kysymyksessä olevista huoneista.

Indeksivuokrat. Pirkkolan ja Marttilan omakotialueilla elinkustannusindeksiin sidottujen tonttien vuokrat päätettiin [4]) korottaa tammikuun 1 p:stä 1947 lukien.

Herttoniemen öljysataman vuokrat sekä niiden teollisuusalueiden vuokrat, jotka vuokrasopimuksen mukaan huhtikuun 1 p:nä 1947 tai sitä ennen ovat elinkustannusindeksiin sidotut, vahvistettiin [5]).

Perunapalstojen vuokrat. Perunapalstojen vuokra korotettiin [6]) v:n 1948 alusta lukien 100 mk:aan aarilta ja ns. nurmikkopalstojen vuokra 75 mk:aan aarilta.

Kaupungin ja Helsingin osakepankin välinen tilitys niistä tuloista ja menoista, joita kaupungilla on ollut v. 1946 entisistä kortteleista n:o 532 ja 272 sekä Verkkosaarista, päätettiin [7]) lähettää kaupunginhallitukselle pankin hyväksyttäväksi esitettäväksi. Tilityksen mukaan pankin osuus v. 1946 oli 542 079 mk.

Vuokrasopimusten rekisteröinti. Päätettiin [8]) rekisteröidä kolme Kulosaaren kunnan aikoinaan tekemää vuokrasopimusta, joista tonttiosaston hoitoon jätettiin vuokraus, jolla Kulosaaren kunta on Brändö golfklubb nimiselle yhdistykselle 50 vuoden ajaksi huhtikuun 15 p:stä 1945 lukien 600 mk:n vuosivuokrasta vuokrannut määrätyn alueen golfkenttää varten ja vuokraus, jolla Kulosaaren kunta on vuokrannut Brändö seglare nimiselle yhdistykselle ns. Seglareklippan nimisen saaren 50 vuodeksi huhtikuun 15 p:stä 1945 lukien 100 mk:n vuosivuokrasta ja siirtää urheilu- ja retkeilylautakunnan hoitoon vuokraus, jolla Kulosaaren kunta on huhtikuun 15 p:n 1945 ja syyskuun 15 p:n 1995 väliseksi ajaksi 600 mk:n vuosivuokrasta vuokrannut Grönvita lawntennisklubben i Helsingfors nimiselle yhdistykselle Brändö tennisplan RN $1^{63\,2}$ nimisen tontin.

Saksalaisen omaisuuden luovuttamisesta aiheutuneen vahingon korvaaminen. Päätettiin [9]) antaa asiamiesosaston tehtäväksi ryhtyä asian vaatimiin toimenpiteisiin vahingonkorvausvaatimusten esittämiseksi niissä kahdessa tapauksessa, jotka koskivat saksalaisen omaisuuden luovuttamisesta annetun lain mukaan Käpylän korttelin n:o 891 tontin n:o 50 vuokraoikeuden rakennuksineen siirtymistä ja Huolinta oy. Notraco yhtiön Huopalahden kunnassa Munkkiniemen kylässä omistaman Notraco nimisen tilan RN $1^{11\,06}$ siirtymistä Neuvostoliiton hallintaan.

Tienkäyttöoikeus Tapanilan kylässä. Maanviljelyskonetehdas oy. oikeutettiin [10]) toistaiseksi käyttämään Tapanilan kylässä omistamilleen kiinteistöille johtavaa Suvi-, Touko- ja Tyynelän tietä ehdoin, että yhtiö omalta osaltaan osallistuu näiden teiden kunnossapitoon.

Tehtaankadun rautatieristeys. Hyväksyttiin [11]) Tehtaankadun rautatieristeykseen rakennettavan puominvartijankojun paikka sekä vartiokojun piirustukset.

Luvan myöntäminen filmaukseen. Suomen filmiteollisuus oy:lle myönnettiin [12]) lupa filmauksessa tarvittavan majan rakentamiseen ja filmauksen suorittamiseen Hertto-

---

[1]) Kiint. lautak. 15 p. jouluk. 1 644 §. — [2]) S:n 21 p. huhtik. 541 §. — [3]) S:n 12 p. toukok. 651 § ja 2 p. kesäk. 781 §. — [4]) S:n 29 p. syysk. 1 238 ja 1 239 §. — [5]) S:n 24 p. maalisk. 422 §. — [6]) S:n 15 p. jouluk. 1 646 §. — [7]) S:n 14 p. huhtik. 490 §. — [8]) S:n 20 p. lokak. 1 351 §. — [9]) S:n 3 p. maalisk. 306 § ja 4 p. elok. 1 003 §. — [10]) S:n 15 p. jouluk. 1 643 §. — [11]) S:n 10 p. marrask. 1 447 §. — [12]) S:n 19 p. toukok. 693 §.

niemessä 1 000 mk:n korvauksesta ehdoin, että alue siistitään ja maja poistetaan toukokuun 31 p:ään 1947 mennessä.

Savenotto Vanhankaupunginlahden rannalta. Imatran voima oy:n sallittiin [1]) ottaa Vanhankaupunginlahden rannalta savea 45 m³ 1 350 mk:n korvauksesta.

Ruokamullan kuljettaminen. Rakennusliike Termit oy:tä päätettiin [2]) veloittaa luvatta kuljettamastaan mullasta 300 mk m³:ltä eli yhteensä 16 500 mk.

Kotieläinten pitäminen. Kotieläinten pitämiseen annettiin [3]) lupa muutamissa tapauksissa.

Rusakoiden ampuminen. Herttoniemen siirtolapuutarhayhdistykselle myönnettiin [4]) lupa rusakoiden ampumiseen siirtolapuutarha-alueella sillä edellytyksellä, että ampuminen tapahtuu enintään 50 m:n päässä puutarhan rajoilta ja ilman ajokoiraa.

Katurakennusohjelma. Hyväksyttiin [5]) ehdotus v:n 1948 katurakennustöistä sekä päätettiin ehdottaa kaupunginhallitukselle, että yleisten töiden lautakunnalle ja satamalautakunnalle annettaisiin tehtäväksi laatia tarpeelliset kustannuslaskelmat v:n 1948 talousarviota varten.

Käyttövarat. Lautakunta myönsi käyttövaroistaan mm. seuraavat määrärahat: 60 000 mk perunapalstojen paaluttamiseen [6]); 1 800 mk Pirkkolan lahjatalojen savupiippujen tarkastuskuluihin [7]); sekä 46 200 mk Ruskeasuon siirtolapuutarha-alueella tehtäviä ojitustöitä varten [8]).

Esityksiä kaupunginhallitukselle tehtiin asioista, jotka koskivat mm.: kiinnityksen postponoimista ja kiinnitysoikeuksien myöntämistä [9]), tonttien myyntiä [10]), bensiininjakelu- ja autohuoltoasemien sijoittamista [11]), rautatievaa'an hankkimista Herttoniemeen [12]), Herttoniemen siirtolapuutarhan vesijohtoverkon liittämistä yleiseen vesijohtoverkkoon [13]), Pakilan siirtolapuutarha-alueen palstojen vuokria [14]), Maunulan pienasunnot oy:n pienasuntolainan korottamista [15]), sekä Kaivopuiston tähtitornin sisäänpääsymaksuja [16]).

Kiinteistölautakunnan kaupunginhallitukselle vuoden kuluessa tekemiä lukuisia määräraha-anomuksia, jotka koskivat mm. vuokramaksuja, laskuja ja viransijaisuuspalkkioita, on jätetty osittain pois kertomuksesta.

Lausuntoja kaupunginhallitukselle annettiin asioista, jotka koskivat mm.: avustusmäärärahoja [17]), yleishyödyllistä asuntotuotantoa [18]), tonttien myyntiä ja varaamista [19]), Marian sairaalan hoitajatarasuntolan sijoittamista [20]), alivuokralaisen hyväksymistä kunnalliseen asuintaloon [21]), kaupungin osalta toteutettavaa maanhankintalain täytäntöönpanoa [22]), luvattomasti rakennetun asuinrakennuksen purkamista [23]), viemäritöitä Vaasankadulla [24]), Kampin kentän järjestämistä koululaisten urheilukentäksi [25]), nuorisotalon rakentamista Helsinkiin [26]), sekä Marjaniemen siirtolapuutarhan vesikysymystä ja korjaustöitä [27]).

3. Kiinteistötoimiston maatalousosaston toimialaan kuuluvat asiat

Albergan kartano. Albergan kartanoon kuuluvien vuokra-alueiden vuokraajien O. Ekqvistin, L. Timgrenin, V. Malkin, G. Rostenin, M. Kuokkasen, J. Kukkamäen ja Osuustukkukaupan (OTK) kanssa tehtiin [28]) vuokra-alueita ja rakennuksia koskevat

---

[1]) Tonttij. 2 p. lokak. 535 §. — [2]) Kiint. lautak. 3 p. maalisk. 311 §. — [3]) Tonttij. 22 p. tammik. 47 § ja 2 p. lokak. 548 §. — [4]) Kiint. lautak. 20 p. tammik. 88 §. — [5]) S:n 5 p. toukok. 623 §. — [6]) S:n 14 p. huhtik. 486 §. — [7]) S:n 9 p. kesäk. 799 §. — [8]) S:n 16 p. kesäk. 840 §. — [9]) S:n 20 p. tammik. 84 §, 5 p. toukok. 624 § ja 10 p. marrask. 1 456 §. — [10]) S:n 3 p. helmik. 172 §, 16 p. kesäk. 844 §, 20 p. lokak. 1 346 §, 15 p. jouluk. 1 645 § ja 22 p. jouluk. 1 685 §. — [11]) S:n 21 p. huhtik. 536 § ja 29 p. syysk. 1 236 §. — [12]) S:n 9 p. kesäk. 803 §. — [13]) S:n 22 p. syysk. 1 208 §. — [14]) S:n 29 .p syysk. 1 233 §. — [15]) S:n 6 p. lokak. 1 273 §. — [16]) S:n 13 p. lokak. 1 310 §. — [17]) S:n 20 tammik. 82 §, 17 p. maalisk. 374 §, 14 p. heinäk. 938 §, 4 p. elok. 999 ja 1 000 §, 22 p. syysk. 1 207 §, 20 p. lokak. 1 347 § ja 22 p. jouluk. 1 687 §. — [18]) S:n 3 p. helmik. 167 §, 24 p. maalisk. 418 §, 28 p. huhtik. 567 §, 12 p. toukok. 652 §, 13 p. lokak. 1 305 § ja 3 p. marrask. 1 426 §. — [19]) S:n 3 p. helmik. 173 §, 10 p. helmik. 199 ja 204 §, 17 p. maalisk. 377 §, 25 p. elok. 1 080 §, 15 p. syysk. 1 168, 1 169 ja 1 172 §, 27 p. lokak. 1 389 § ja 22 p. jouluk. 1 676 ja 1 677 §. — [20]) S:n 10 p. helmik. 198 §. — [21]) S:n 17 p. maalisk. 375 §. — [22]) S:n 31 p. maalisk. 452 §. — [23]) S:n 9 p. kesäk. 805 §. — [24]) S:n 18 p. elok. 1 038 §. — [25]) S:n 29 p. syysk. 1 234 §. — [26]) S:n 29 p. syysk. 1 237 § ja 27 p. lokak. 1 390 §. — [27]) S:n 10 p. marrask. 1 454 §. — [28]) Maa- ja metsästalousj. 21 p. lokak. 48 §.

uudet vuokrasopimukset v:ksi 1948 entisin, tavanomaisin vuokraehdoin paitsi että vuokrat tarkistettiin ja korotettiin ja että O. Ekqvistin 2.65 ha:n suuruinen vuokra-alue, Kellaripellon lohko K_2, liitettiin J. Kukkamäen vuokramaihin.

Alueen vuokraaminen invaliidien virkistyskotia varten. Lautakunta päätti [1]) vuokrata Suomen siviili- ja asevelvollisuusinvaliidien liitolle Tuurholman yksinäistilasta RN 1 24 n. 2 500 m²:n suuruisen alueen invaliidien virkistyskotia varten huhtikuun 1 p:stä 1947 tammikuun 1 p:ään 1950, jonka jälkeen sopimus jatkuu edelleen vuoden kerrallaan 2 kuukauden molemminpuolisin irtisanomisajoin, 2 500 mk:n vuosivuokrasta, joka on maksettava vuosittain etukäteen.

Maa-alueen vuokraaminen Viikin opetus- ja koetilan valvojakunnalle. Päätettiin [2]) irtisanoa joulukuun 31 p:stä 1947 lukien H. V. Thusbergin kuolinpesälle Viikinmäki nimisestä tilasta RN 2 [2] vuokrattua 1.16 ha:n suuruista maa-aluetta koskeva vuokrasopimus ja vuokrata Viikin opetus- ja koetilan valvojakunnan käyttöön kysymyksessä olevasta tilasta n. 0.72 ha:n suuruinen alue 2 000 mk:n etukäteen vuosittain maksettavasta vuosivuokrasta tammikuun 1 p:stä 1948 lukien vuodeksi kerrallaan 2 kuukauden irtisanomisajoin sekä n. 0.36 ha:n suuruinen alue autoilija G. Thusbergille 1 600 mk:n vuosittain etukäteen suoritettavasta vuosivuokrasta samoin tammikuun 1 p:stä 1948 lukien vuodeksi kerrallaan 2 kuukauden irtisanomisajoin.

Hyväksyttyjä piirustuksia. Vuoden aikana hyväksyttiin Fallkullan tilan kasvihuoneiden rakennuspiirustukset [3]) ja käymälärakennuksen piirustukset [4]) sekä Haltialan tilan työväestön sikalarakennuksen piirustukset [5]) ja tilan ns. Niskalan puuvaja-, käymälä- ja sikalarakennuksen piirustukset [5]).

Jäidenotto. Jään hinnaksi, sitä Vantaanjoesta otettaessa, vahvistettiin [6]) 5 mk m²:ltä.

Talousarvio. Ehdotus maatalousosaston talousarvioksi v:ksi 1948 hyväksyttiin [7]).

Käyttövarat. Lautakunnan käyttövaroista myönnettiin [8]) mm. 5 642 mk hautausapua Fallkullan muonamiehen A. B. Broströmin leskelle.

Esityksiä kaupunginhallitukselle tehtiin asioista, jotka koskivat mm.: eläkkeitä [9]), kaupungin edustusta tiekuntien yms. kokouksissa [10]), kaupunkialueen luovutusyksikkömäärän tarkistamista [11]), Pukinmäen tilalla olevan Brusas nimisen asuinrakennuksen korjaamista [12]), ja maataloustyöntekijäin palkanmaksutapaa [13]).

Palkkalautakunnalle tehtiin esityksiä, jotka koskivat eläkkeitä [14]).

Lausuntoja kaupunginhallitukselle annettiin asioista, jotka koskivat mm.: eläkkeitä [15]), avustusmääräraha-anomuksia [16]), kaupungin harjoittaman maatalouden maataloudellista erikoistarkastusta [17]), keittiökasviviljelyä kaupungin maatiloilla [18]), viljelyspalstatoimikunnan palstaviljelyksen jatkamista [19]), ja kaupungin maatilojen maataloustyönjohtajien toimien vakinaistamista [20]).

4. Kiinteistötoimiston metsätalousosaston toimialaan kuuluvat asiat

Metsätalousosaston rakennukset. Lautakunta päätti [21]), että metsätalousosaston hoitoon ja hallintaan siirretään seuraavat rakennukset tammikuun 1 p:stä 1948 lukien mahdollisuuksien mukaan: Leppävaaran (Albergan) kartano sekä sen tontilla sijaitseva ulkorakennus ja pieni asuinrakennus; edellisen läheisyydessä oleva, maanviljelijä Ekqvistille vuokrattu suuri navettarakennus; maanviljelijä Kukkamäelle vuokrattu Leppävaarassa oleva riihirakennus; Ruskeasuolla oleva metsänvartijan asunto Punamäki 16; Pakilassa oleva, J. Lindgrenille vuokrattu torppa, uuden metsänvartijan virka-asuntoa varten;

---

[1]) Kiint. lautak. 10 p. maalisk. 348 §. — [2]) Maa- ja metsätalousj. 19 p. maalisk. 13 §. — [3]) Kiint. lautak. 3 p. maalisk. 313 §. — [4]) S:n 8 p. syysk. 1 140 §. — [5]) S:n 27 p. toukok. 748 § ja 8 p. syysk. 1 140 §. — [6]) Maa- ja metsätalousj. 18 p. helmik. 1 §. — [7]) S:n 8 p. elok. 35 §. — [8]) Kiint. lautak. 3 p. helmik. 175 §. — [9]) S:n 24 p. helmik. 268 § ja 27 p. lokak. 1 392 §. — [10]) S:n 24 p. maalisk. 426 §. — [11]) S:n 9 p. kesäk. 810 §. — [12]) S:n 18 p. elok. 1 046 §. — [13]) S:n 13 p. lokak. 1 317 §. — [14]) S:n 24 p. maalisk. 425 § ja 13 p. lokak. 1 314 §. — [15]) S:n 27 p. tammik. 135 §. — [16]) S:n 24 p. helmik. 269 §, 10 p. maalisk. 347 § ja 14 p. huhtik. 499 §. — [17]) S:n 10 p. maalisk. 349 §. — [18]) S:n 14 p. huhtik. 501 §. — [19]) S:n 14 p. huhtik. 521 §. — [20]) S:n 18 p. elok. 1 045 §, 13 p. lokak. 1 315 § ja 20 p. lokak. 1 353 § sekä maa- ja metsätalousj. 5 p. kesäk. 27 § ja 8 p. elok. 34 §. — [21]) Kiint. lautak. 27 p. lokak. 1 394 § ja maa- ja metsätalousj. 21 p. lokak. 51 §.

sekä Pukinmäen—Fallkullan suunnalla oleva, Lepistölle vuokrattu asunto joko tilapäistä metsänvartijaa tai perheellistä metsätyöntekijää varten. Rakennusten korjauksiin ja kunnossapitoon tarvittavat varat päätettiin osoittaa myöhemmin.

Metsätalousosaston valokuvakokoelma. Metsätalousosasto oikeutettiin [1]) ostamaan metsänhoitaja T. Ranckenilta 40 valokuvaa 150 mk:n kappalehinnasta, yhteensä 6 000 mk:sta. Sittemmin päätettiin [2]) osaston perusvalokuvakokoelmaa laajentaa 200 väriheijastuskuvaa ja 200 tavallista valokuvaa käsittäväksi kokoelmaksi ostamalla metsänhoitaja Ranckenilta väriheijastuskuvia 200 mk:n kappalehinnasta ja valokuvia 100 mk:n kappalehinnasta. Kuviin tuli metsätalousosastolla olla täydet käyttöoikeudet ja myöskin filmien ja negatiivilevyjen, joihin metsänhoitaja Ranckenilla myös oli käyttöoikeus, tuli olla metsätalousosaston hallussa sen kokoelmissa. Määräraha, enintään 20 000 mk, päätettiin suorittaa kiinteistölautakunnan käyttövaroista.

Kaupungin halkotoimistolle luovutettavan puutavaran hinta. Metsätalousosasto oikeutettiin [3]) perimään maksu kaupungin halkotoimistolta sen oman ilmoituksen mukaan Bengtsårin alueelta tuoreista puista hakkaamistaan haloista.

Soran jakelu. Kaupungin soranottopaikoista tapahtuvan soran jakelun valvonnan järjestämiseksi päätettiin [4]) palkata toistaiseksi ja enintään kertomusvuoden loppuun tilapäinen, kaupunginmetsänhoitajan ohjeiden mukaan toimiva metsänvartija.

Päätettiin [5]), että v:n 1949 alusta lukien soraa ei luovuteta muuhun kuin kaupungin omaan tarpeeseen.

Soran eri laatujen hinnat vahvistettiin [6]).

Vuoden aikana myönnettin [7]) eräitä lupia soran ottoon.

Kivien louhinta. Vuoden aikana myönnettin [8]) useita lupia kivien louhintaa varten.

Fiskodlingens vänner nimisen yhdistyksen toiminnan tukemiseksi kertomusvuoden talousarviossa varattu 50 000 mk:n määräraha päätettiin [9]) jättää yhdistyksen käytettäväksi.

Naistyövoiman tilapäinen käyttö metsätalousosaston töissä. Kaupunginmetsänhoitaja oikeutettiin [10]) ottamaan metsätalousosaston tilapäiseen työhön väliaikaisesti 2 viikon ajaksi 40 rakennustoimiston puisto-osaston töistä tilapäisesti vapautuvaa naista ja osoitettiin heidän palkkaukseensa ja työnsä järjestelykuluihin 175 000 mk osaston tilapäisen työvoiman määrärahasta sekä 15 000 mk osaston työvälineiden hankinnan ja kunnossapidon määrärahasta tarvittavien työvälineiden hankkimiseen.

Lisätyön korvaaminen. Kaupungin metsätyönjohtajalle O. E. Töyrylle päätettiin [11]) suorittaa metsätöiden tarvikehuollon aiheuttamasta lisätyöstä korvausta 2 000 mk kuukaudelta 5 kuukauden ajalta marraskuun 15 p:stä 1947 lukien.

Teho-pakkausten maksuton jakelu. Lautakunta päätti [12]) oikeuttaa maa- ja metsätalousjaoston jakamaan ilmaisina lahjapaketteina Teho-pakkaukset vaaditut työtulokset suorittaneille työntekijöilleen tammikuun 1 p:stä 1946 lukien.

Joulukuusien hinnat. Kaupungin metsistä myytävien joulukuusien hinnat vahvistettiin [13]).

Talousarvio. Ehdotus metsätalousosaston talousarvioksi v:ksi 1948 hyväksyttiin [14]).

Käyttövarat. Lautakunnan käyttövaroista myönnettiin mm. 80 000 mk kaupungin soranottopaikkojen puomitusta varten [15]).

Esitys kaupunginhallitukselle tehtiin mm. määrärahan myöntämisestä metsätöiden huollon rahoittamiseen [16]).

Lausuntoja kaupunginhallitukselle annettiin asioista, jotka koskivat mm.: kalanistutusta Pirttimäen ulkoilualueen järviin [17]), sekä Haagan ampumarata-alueen käyttöä [18]).

---

[1]) Kiint. lautak. 13 p. tammik. 58 §. — [2]) S:n 29 p. syysk. 1 242 §. — [3]) S:n 17 p. helmik. 242 §. — [4]) S:n 14 p. heinäk. 950 §, 18 p. elok. 1 047 § ja 15 p. jouluk. 1 651 §. — [5]) S:n 15 p. jouluk. 1 651 §. — [6]) S:n 15 p. jouluk. 1 652 §. — [7]) S:n 14 p. heinäk. 949 §, 22 p. syysk. 1 210 § ja 20 p. lokak. 1 357 §. — [8]) S:n 17 p. maalisk. 388 §, 21p. huhtik. 544 ja 545 §, 5 p. toukok. 626 §, 2 p. kesäk. 761 §, 30 p. kesäk. 892 §, 14 p. heinäk. 946, 947 ja 948 §, 18 p. elok. 1 048 §, 25 p. elok. 1 083 §, 29 p. syysk. 1 241 §, 6 p. lokak. 1 274 §, 20 p. lokak. 1 358 § ja 10 p. marrask. 1 457 §. — [9]) S:n 30 p. kesäk. 891 §. — [10]) S:n 17 p. marrask. 1 501 §. — [11]) S:n 17 p. marrask. 1 502 §. — [12]) S:n 13 p. tammik. 56 §. — [13]) S:n 15 p. jouluk. 1 654 §. — [14]) Maa- ja metsätalousj. 19 p. elok. 38 §. — [15]) Kiint. lautak. 30 p. kesäk. 889 §. — [16]) S:n 29 p. syysk. 1 240 §. — [17]) S:n 10 p. maalisk. 350 §. — [18]) S:n 21 p. huhtik. 543§.

5. Kiinteistötoimiston asemakaavaosaston toimialaan kuuluvat asiat

Asemakaavan- ja tonttijaonmuutokset. Lautakunta päätti kaupunginhallitukselle puoltaa asemakaavan- ja tonttijaonmuutoksia, jotka koskivat 25 kaupunginosan korttelia n:o 859 b [1]), 2 kaupunginosan korttelin n:o 37 tonttia n:o 3 [2]), 11 kaupunginosan korttelin n:o 309 tonttia n:o 32 [3]), 11 kaupunginosan korttelin n:o 334 tonttia n:o 8 [4]), 9 kaupunginosan korttelin n:o 204 tonttia n:o 9 [5]), 3 kaupunginosan korttelin n:o 52 tontteja n:o 3, 6, 7 ja 9 [6]), 4 kaupunginosan korttelin n:o 156 tonttia n:o 5 [7]), 3 kaupunginosan korttelin n:o 52 tontteja n:o 9, 10, 11 ja 13 [8]), 4 kaupunginosan korttelin n:o 157 tonttia n:o 18 [9]), 25 kaupunginosan korttelia n:o 890 [10]), 25 kaupunginosan korttelia n:o 842 [11]), 4 kaupunginosan korttelin n:o 155 tonttia n:o 31 [12]), 2 kaupunginosan korttelin n:o 38 a tonttia n:o 9 [13]), 4 kaupunginosan korttelin n:o 76 tonttia n:o 31 [14]), 7 kaupunginosan korttelin n:o 105 tonttia n:o 20 [15]), 25 kaupunginosan kortteleita n:o 837 ja 838 [16]), 13 kaupunginosan korttelia n:o 428 [17]), 3 kaupunginosan korttelin n:o 58 tonttia n:o 13 [18]), 9 kaupunginosan korttelin n:o 204 tontteja n:o 11 ja 21 [19]), 14 kaupunginosan korttelin n:o 511 tonttia n:o 2 [20]), ja 8 kaupunginosan korttelin n:o 148 tonttia n:o 4 [21]), 13 kaupunginosan korttelia n:o 430 [22]) ja 4 kaupunginosan korttelin n:o 153 tonttia n:o 8 [23]).

Päätettiin puoltaa asemakaavanmuutosta, joka koski Harjutorin järjestelyä [24]).

Asemakaavaehdotukset. Lopullisen asemakaavan pohjaksi päätettiin [25]) puoltaa asemakaavaehdotusta, joka koski Backas nimisen RN 2[16] valtion virkatalon ulkopalstaa.

Eräiden korttelien korkeussuhteet. Lautakunta päätti kaupunginhallitukselle puoltaa asemakaavaosaston laatimien seuraavia kortteleita koskevien korkeustasopiirustusten hyväksymistä: 13 kaupunginosan korttelia n:o 411 [26]), 25 kaupunginosan kortteleita n:o 884, 885, 886 ja 888 [27]), 46 kaupunginosan kortteleita n:o 3, 4, 8—10 ja 12—16 [28]), 46 kaupunginosan kortteleita n:o 1, 2 ja 5 [29]), 15 kaupunginosan korttelia n:o 529 [30]), 22 kaupunginosan korttelin n:o 707 tonttia n:o 25 [31]), 81 kaupunginosan kortteleita n:o 104—107 ja 109—116 [32]), 4 kaupunginosan korttelia n:o 153 [33]), 1 kaupunginosan kortteleita n:o 1, 6, 12, 20, 29, 30, 44 a, 44 b, 131, 132 b, 140 ja 193 [34]) ja 22 kaupunginosan korttelin n:o 699 tonttia n:o 8 [35]).

Katujen poikkiprofiilit. Lautakunta päätti kaupunginhallitukselle puoltaa poikkiprofiilia, joka koski Sturenkadun ja Toukolantien välisen Hämeentien osan leventämistä [36]), Mäkelänkadun ja Keijontien välisen Koskelantien osan poikkileikkausta ja suuntaa [37]), sekä Toukolantien ja Kumpulantien poikkileikkauksia [38]).

Kumpulantien leventäminen. Lautakunta päätti [39]) kaupunginhallitukselle puoltaa rakennustoimiston ehdotusta Kumpulantien ja katusillan leventämiseksi huomioonotettavaksi viisivuotissuunnitelmaa laadittaessa.

Viemärien yhdistäminen. Haagan korttelissa n:o 78 olevan tontin n:o 3 omistajan J. F. Vuorisaran sallittiin [40]) yhdistää mainitun tontin viemäri kaupungin samassa korttelissa omistamalla tontilla n:o 4 kulkevaan viemäriin ehdoin, että työn suorittamisesta sovitaan kaupungin rakennustoimiston kanssa.

Rakennussuunnitelmat. Lautakunta päätti [41]) kaupunginhallitukselle puoltaa rakennussuunnitelmia, jotka koskivat Espoon kunnassa olevia Harakan ja Leppävaaran asuntoalueita.

---

[1]) Kiint. lautak. 3 p. helmik. 177 §. — [2]) S:n 24 p. helmik. 273 §. — [3]) S:n 10 p. maalisk. 351 §. — [4]) S:n 17 p. maalisk. 390 §. — [5]) S:n 28 p. huhtik. 577 §. — [6]) S:n 12 p. toukok. 664 §. — [7]) S:n 9 p. kesäk. 814 §. — [8]) S:n 30 p. kesäk. 893 §. — [9]) S:n 2 p. kesäk. 766 § ja 30 p. kesäk. 905 §. — [10]) S:n 2 p. kesäk. 770 § ja 14 p. heinäk. 955 §. — [11]) S:n 14 p. heinäk. 956 §. — [12]) S:n 24 p. helmik. 272 §, 14 p. huhtik. 504 § ja 21 p. heinäk. 982 §. — [13]) S:n 1 p. syysk. 1 118 §. — [14]) S:n 8 p. syysk. 1 143 §. — [15]) S:n 8 p. syysk. 1 147 §. — [16]) S:n 29 p. syysk. 1 243 §. — [17]) S:n 15 p. syysk. 1 178 § ja 29 p. syysk. 1 244 §. — [18]) S:n 22 p. syysk. 1 211 § ja 29 p. syysk. 1 245 §. — [19]) S:n 13 p. lokak. 1 324 §. — [20]) S:n 3 p. marrask. 1 433 §. — [21]) S:n 10 p. marrask. 1 458 §. — [22]) S:n 15 p. syysk. 1 179 § ja 17 p. marrask. 1 509 §. — [23]) S:n 15 p. jouluk. 1 656 §. — [24]) S:n 16 p. kesäk. 850 § ja 6 p. lokak. 1 277 §. — [25]) S:n 27 p. tammik. 141 §. — [26]) S:n 13 p. tammik. 60 §. — [27]) S:n 21 p. huhtik. 546 §. — [28]) S:n 12 p. toukok. 663 §. — [29]) S:n 2 p. kesäk. 767 §. — [30]) S:n 30 p. kesäk. 902 §. — [31]) S:n 1 p. syysk. 1 119 §. — [32]) S:n 1 p. jouluk. 1 582 §. — [33]) S:n 15 p. jouluk. 1 657 §. — [34]) S:n 22 p. jouluk. 1 690 §. — [35]) S:n 22 p. jouluk. 1 691 §. — [36]) S:n 7 p. tammik. 27 §. — [37]) S:n 13 p. tammik. 61 §. — [38]) S:n 24 p. marrask. 1 547 § ja 15 p. jouluk. 1 655 §. — [39]) S:n 20 p. lokak. 1 361 §. — [40]) S:n 21 p. heinäk. 983 §. — [41]) S:n 24 p. helmik. 274 ja 275 §.

Ehdotettiin [1]), että Malmi—Tapanilan rakennussuunnitelman laatimista koskevat asiakirjat palautettaisiin lääninhallitukselle.

Harakan asuntoalueen katunimistö. Harakan asuntoalueen katunimistöön päätettiin [2]) hyväksyä eräitä muutoksia.

Mellunkylän ja Vartiokylän Nissaksen alueiden asemakaavoittaminen. Lautakunta oikeutti [3]) kiinteistötoimiston asemakaavaosaston tekemään sopimuksen arkkitehti O. G. Steniuksen kanssa Mellunkylän ja Vartiokylän Nissaksen alueiden asemakaavoittamisesta enintään 80 000 mk:n urakkasummasta.

Vartiokylän (Puotinkylän) urheilukenttä. Vartiokylän väliaikaista urheilukenttää varten päätettiin [4]) luovuttaa tarvittava alue Porvoontien ja Puotinkylän kartanoon johtavan tien risteyksen eteläpuolelta.

Leikkikehän sijoittaminen. Asunto oy. Kuusitie 15 nimiselle yhtiölle myönnettiin [5]) lupa sijoittaa leikkikehä talon viereiselle puistoalueelle ehdoin, että leikkikehä sijoitetaan kiinteistötoimiston ohjeiden mukaan, että se saa olla toistaiseksi paikallaan kunnes kiinteistötoimisto toisin määrää ja että muutkin kuin talon lapset saavat sitä käyttää.

Ulkoilmajuhlat ja -kilpailut. Päätettiin [6]) hyväksyä ulkoilmajuhlien ja -kilpailujen aikana tarpeellisiksi katsottuja erilaisia järjestelytoimenpiteitä.

Esityksiä kaupunginhallitukselle tehtiin asioista, jotka koskivat mm.: eri asuntoalueiden katunimistöä [7]), voimassa olevaa rakennuskieltoa [8]), tie- ja vesijohtotöitä [9]), sekä koripallokenttien järjestämistä [10]).

Lausuntoja kaupunginhallitukselle annettiin asioista, jotka koskivat mm.: ullakkokerrosten kunnostamista huoneistoiksi [11]), Kilo—Konungsböle nimisen asutusalueen rakennussuunnitelmaa [12]), liikennettä koskevia asioita [13]), eräiden julkisten paikkojen kunnostamistöitä ja hoitoa [14]), radio- ja teatteritalon järjestämistä Kaartin maneesin rakennukseen [15]), viemäri-, vesijohto- ja ojanperkaustöitä [16]), kansakoulujen ulkoilutoimintaa [17]), maakaapeliristeilyä Herttoniemen satamaradalla [18]), sähkölaitoksen suunnittelemia 110 kV:n kaksoisavojohtoja [19]), Salmisaaren höyryvoimalaitoksen alueen rajoja [20]), Borgs nimisen tilan palstoitusta [21]), korttelin n:o 135 tontin n:o 5 käyttöä [22]), käsiteollisuuden harjoittajien työhuonekysymystä [23]), kaapelitunnelien rakentamista osittain korttelin n:o 52 ja viereisten katujen alle [24]), rakennuslupia [25]), uimahallin ja uima-altaan rakentamista kaupungin pohjoisosaan [26]), mukavuuslaitoksia [27]), asemakaavoja [28]), tonttijakoa Haagan korttelissa n:o 45 [29]), Koskelan puistokylään suunniteltua

---

[1]) Kiint. lautak. 3 p. maalisk. 319 §. — [2]) S:n 27 p. tammik. 140 §. — [3]) S:n 12 p. toukok. 645 §. — [4]) S:n 5 p. toukok. 628 § ja 15 p. syysk. 1 183 §. — [5]) S:n 28 p. huhtik. 580 §. — [6]) S:n 28 p. huhtik. 574 §, 12 p. toukok. 662 §, 16 p. kesäk. 848 §, 30 p. kesäk. 901 §, 25 p. elok. 1 085 § ja 20 p. lokak. 1 362 §. — [7]) S:n 3 p. maalisk. 318 §, 28 p. huhtik. 579 §, 12 p. toukok. 661 §, 2 p. kesäk. 769 §, 15 p. syysk. 1 180 §, 10 p. marrask. 1 461 ja 1 462 § ja 1 p. jouluk. 1 579 ja 1 580 §. — [8]) S:n 28 p. huhtik. 576 § ja 17 p. marrask. 1 503 §. — [9]) S:n 12 p. toukok. 667 §, 21 p. heinäk. 986 §, 8 p. syysk. 1 146 § ja 10 p. marrask. 1 465 §. — [10]) S:n 30 p. kesäk. 906 § ja 8 p. syysk. 1 148 §. — [11]) S:n 13 p. tammik. 59 §, 20 p. tammik. 90 §, 27 p. tammik. 139 §, 9 p. kesäk. 814 §, 18 p. elok. 1 049 §, 25 p. elok. 1 084 ja 1 087 §, 1 p. syysk. 1 118 §, 8 p. syysk. 1 143 ja 1 147 §, 29 p. syysk. 1 247 §, 27 p. lokak. 1 396 §, 3 p. marrask. 1 433 §, 10 p. marrask. 1 458 §, 8 p. jouluk. 1 620 § ja 15 p. jouluk. 1 656 §. — [12]) S:n 20 p. tammik. 89 §. — [13]) S:n 20 p. tammik. 91 §, 3 p. helmik. 179 §, 10 p. helmik. 210 §, 12 p. toukok. 665 §, 19 p. toukok. 700 ja 701 §, 27 p. toukok. 733 ja 734 §, 2 p. kesäk. 763, 764 ja 772 §, 16 p. kesäk. 849 ja 852 §, 30 p. kesäk. 894 ja 903 §, 14 p. heinäk. 951 ja 952 §, 21 p. heinäk. 985 ja 988 §, 4 p. elok. 1 005 §, 25 p. elok. 1 089 §, 1 p. syysk. 1 114 ja 1 115 §, 8 p. syysk. 1 142 §, 15 p. syysk. 1 175, 1 182 ja 1 184 §, 22 p. syysk. 1 212 ja 1 215 §, 6 p. lokak. 1 275, 1 279 ja 1 280 §, 13 p. lokak. 1 318, 1 319 ja 1 322 §, 20 p. lokak. 1 359 ja 1 360 §, 27 p. lokak. 1 395 §, 10 p. marrask. 1 459 ja 1 460 §, 17 p. marrask. 1 506 §, 24 p. marrask. 1 544 ja 1 545 § ja 8 p. jouluk. 1 615, 1 617 ja 1 619 §. — [14]) S:n 20 p. tammik. 92 §, 10 p. maalisk. 353 §, 2 p. kesäk. 771 §, 29 p. syysk. 1 248 §, 3 p. marrask. 1 432 § ja 24 p. marrask. 1 543 §. — [15]) S:n 3 p. helmik. 178 §. — [16]) S:n 10 p. helmik. 212 §, 31 p. maalisk. 460 §, 28 p. huhtik. 578 § ja 30 p. kesäk. 896, 899 ja 900 §. — [17]) S:n 17 p. helmik. 243 §. — [18]) S:n 24 p. helmik. 277 § ja 10 p. maalisk. 352 §. — [19]) S:n 24 p. helmik. 278 § ja 24 p. marrask. 1 566 §. — [20]) S:n 3 p. maalisk. 315 §. — [21]) S:n 3 p. maalisk. 317 §. — [22]) S:n 10 p. maalisk. 354 §. — [23]) S:n 10 p. maalisk. 355 §. — [24]) S:n 17 p. maalisk. 389 § ja 14 p. huhtik. 502 §. — [25]) S:n 17 p. maalisk. 391 ja 392 §, 14 p. heinäk. 958 §, 15 p. syysk. 1 177 § ja 22 p. jouluk. 1 689 §. — [26]) S:n 24 p. maalisk. 429 ja 430 §. — [27]) S:n 21 p. huhtik. 547 §, 19 p. toukok. 702 § ja 27 p. toukok. 736 §. — [28]) S:n 5 p. toukok. 627 §, 2 p. kesäk. 770 §, 30 p. kesäk. 893 §, 14 p. heinäk. 955 §, 21 p. heinäk. 984 §, 15 p. syysk. 1 176 §, 22 p. syysk. 1 211 §, 10 p. marrask. 1 464 § ja 1 p. jouluk. 1 581 §. — [29]) S:n 12 p. toukok. 666 §.

lastentarharakennusta [1]), urheilukenttien rakennustöitä [2]), eräiden veistosten pystytyttämistä [3]), tie- ja katutöitä [4]), katunimistöä [5]), leikkikenttiä [6]), vuokra-autotaksoja [7]), Maunulan, Pitäjänmäen ja Vartiokylän kouluoloja [8]), korttelissa n:o 464 olevan Mehiläisen sairaalan korottamista [9]), Helsingin ja sen ympäristön aluesuunnitelmaliiton v:n 1948 talousarviota [10]), sekä katujen kunnossa- ja puhtaanapitomääräysten muuttamista [11]).

6. Kiinteistötoimiston maanmittaus- ja kartastotöiden osaston toimialaan kuuluvat asiat

Tonttijakokartat. Lautakunta päätti kaupunginhallitukselle puoltaa seuraavia kortteleita koskevien tonttijakokarttojen hyväksymistä: 46 kaupunginosan kortteleita n:o 1, 2, 4, 12 ja 16 [12]), 81 kaupunginosan kortteleita n:o 101—116 [13]), 10 kaupunginosan korttelia n:o 280 [14]), 16 kaupunginosan kortteleita n:o 716—720 ja 726 [15]), 4 kaupunginosan korttelia n:o 157 [16]), 81 kaupunginosan kortteleita n:o 132—137 [17]), 15 kaupunginosan korttelia n:o 611 [18]), 46 kaupunginosan kortteleita n:o 3 ja 5 [19]) sekä 9 kaupunginosan korttelin n:o 199 tonttia n:o 16 [20]).

Paloheinän alueen paalutustyöt. Mittausteknikko V. O. Ihalaiselle päätettiin [21]) antaa palkatonta virkavapautta syyskuun 16 p:stä lukien enintään lokakuun 31 p:ään 1947 ns. Paloheinän alueen paalutustöiden takia.

Työehtosopimuksen mukainen palkankorotus. Työehtosopimuksen 4 §:n 4 momentin mukainen 15 %:n palkankorotus päätettiin [22]) suorittaa eräille maankairaustöissä oleville mittausmiehille helmikuun 6 ja 8 p:n väliseltä ajalta.

Käyttövarat. Lautakunta myönsi [23]) käyttövaroistaan palkkamaksujen ja sairasavustusten ohella mm. 70 000 mk ent. Haagan kauppalan alueella olevien kaupungin omistamien tilojen yhdistämistä varten tarvittavien rasitustodistusten hankkimiseen.

Esitys kaupunginhallitukselle tehtiin mm. kaupungin Munkkiniemessä omistamien tilojen yhdistämisestä entistä suuremmiksi rekisteriyksiköiksi [24]).

Lausuntoja kaupunginhallitukselle annettiin asioista, jotka koskivat mm.: kiinteistökauppoja [25]), ent. Haagan kauppalan alueen maarekisteriä [26]), tilojen lohkomistoimituksia [27]), Munkkiniemen ajosillan eteläpuolella olevan laiturin korjausta [28]) ja Helsingin kaupungin kartan painatus- ja käyttöoikeutta [29]).

---

[1]) Kiint. lautak. 27 p. toukok. 735 §. — [2]) S:n 2 p. kesäk. 768 §, 30 p. kesäk. 907 §, 18 p. elok. 1 053 §, 22 p. syysk. 1 214 §, 29 p. syysk. 1 246 § ja 24 marrask. 1 546 §. — [3]) S:n 9 p. kesäk. 815 § ja 16 p. kesäk. 851 §. — [4]) S:n 30 p. kesäk. 895, 897, 898 ja 908 §, 17 p. marrask. 1 507 § ja 22 p. jouluk. 1 692 §. — [5]) S:n 14 p. heinäk. 976 § ja 22 p. syysk. 1 213 ja 1 216 §. — [6]) S:n 21 p. heinäk. 981 § ja 15 p. syysk. 1 185 §. — [7]) S:n 18 p. elok. 1 052 § ja 22 p. jouluk. 1 688 §. — [8]) S:n 8 p. syysk. 1 144 §. — [9]) S:n 6 p. lokak. 1 278 §. — [10]) S:n 13 p. lokak. 1 323 §. — [11]) S:n 8 p. jouluk. 1 618 §. — [12]) S:n 17 p. helmik. 246 §. — [13]) S:n 14 p. huhtik. 506 §. — [14]) S:n 28 p. huhtik. 583 §. — [15]) S:n 9 p. kesäk. 817 §. — [16]) S:n 15 p. syysk. 1 187 §. — [17]) S:n 6 p. lokak. 1 282 §. — [18]) S:n 13 p. lokak. 1 328 §. — [19]) S:n 10 p. marrask. 1 466 §. — [20]) S:n 10 p. marrask. 1 475 §. — [21]) S:n 4 p. elok. 1 007 §, 18 p. elok. 1 028 § ja 15 p. syysk. 1 186 §. — [22]) S:n 17 p. helmik. 247 §. — [23]) S:n 12 p. toukok. 670 §. — [24]) S:n 20 p. lokak. 1 364 §. — [25]) S:n 7 p. tammik. 28 §, 20 p. tammik. 93 §, 27 p. tammik. 144 §, 3 p. helmik. 180 ja 181 §, 10 p. helmik. 213 §, 17 p. helmik. 245 §, 14 p. huhtik. 509 §, 21 p. huhtik. 550 ja 551 §, 28 p. huhtik. 585 ja 587 §, 12 p. toukok. 668 §, 19 p. toukok. 703 §, 2 p. kesäk. 776, 777 ja 778 §, 9 p. kesäk. 818 §, 30 p. kesäk. 910 §, 14 p. heinäk. 961 ja 962 §, 21 p. heinäk. 989 §, 4 p. elok. 1 010 §, 18 p. elok. 1 055 ja 1 056 §, 25 p. elok. 1 092 ja 1 094 §, 1 p. syysk. 1 120 §, 15 p. syysk. 1 191 ja 1 194 §, 29 p. syysk. 1 250 ja 1 251 §, 27 p. lokak. 1 397 ja 1 400 §, 3 p. marrask. 1 437 §, 10 p. marrask. 1 467 ja 1 468 §, 24 p. marrask. 1 548 §, 15 p. jouluk. 1 660 § ja 22 p. jouluk. 1 693 §. — [26]) S:n 13 p. tammik. 63 §. — [27]) S:n 20 p. tammik. 94 §, 27 p. tammik. 143, 145 ja 146 §, 10 p. helmik. 215 ja 217 §, 17 p. helmik. 244 §, 24 p. helmik. 279 ja 280 §, 3 p. maalisk. 321 ja 322 §, 17 p. maalisk. 393, 394, 395 ja 396 §, 24 p. maalisk. 433 §, 31 p. maalisk. 461, 462 ja 463 §, 14 p. huhtik. 507 ja 508 §, 21 p. huhtik. 548, 549 ja 552 §, 28 p. huhtik. 584, 586 ja 588 §, 19 p. toukok. 704 §, 2 p. kesäk. 773, 774, 775 ja 779 §, 9 p. kesäk. 816 §, 30 p. kesäk. 909 §, 14 p. heinäk. 960 ja 963 §, 4 p. elok. 1 009 ja 1 011 §, 18 p. elok. 1 059 §, 25 p. elok. 1 091 §, 1 p. syysk. 1 121 ja 1 122 §, 15 p. syysk. 1 193 §, 22 p. syysk. 1 217 §, 13 p. lokak. 1 325 ja 1 326 §, 20 p. lokak. 1 363 §, 27 p. lokak. 1 398 ja 1 400 §, 3 p. marrask. 1 436 §, 10 p. marrask. 1 469, 1 470, 1 471, 1 473 ja 1 474 § ja 17 p. marrask. 1 512, 1 513 ja 1 514 §. — [28]) S:n 10 p. maalisk. 356 §. — [29]) S:n 10 p. maalisk. 357 §, 24 p. maalisk. 443 §, 5 p. toukok. 631 §, 4 p. elok. 1 006 § ja 15 p. syysk. 1 190 §.

7. Kiinteistötoimiston talo-osaston toimialaan kuuluvat asiat

Kaupungin virastojen ja laitosten huoneistot. Joko muilta vuokratuista tai kaupungin itsensä omistamista huoneistoista luovutettiin kaupungin virastoja ja laitoksia varten huoneistoja mm. seuraavasti:

Helsingin kaupungin palkkalautakunnalle päätettiin [1]) vuokrata Pohj. Esplanaadikadun 11—13:sta kaupungintalon kolmannesta kerroksesta 60 m²:n laajuinen, 2 huonetta, joista toinen on jaettu aikaisemmin väliseinällä kahdeksi huoneeksi, ja eteisen käsittävä huoneisto, jonka tilitysvuokra lämpöineen ja valoineen helmikuun 16 p:stä joulukuun 31 p:ään 1947 on 17 010 mk.

Oulunkylän Juhannusmäen 11:ssä olevan Oulunkylän poliisiaseman huoneistoon kuuluva verotusvalmisteluviraston käytöstä helmikuun 1 p:nä 1947 vapautunut 31 m²:n suuruinen huone, päätettiin [2]) luovuttaa takaisin poliisiaseman käyttöön.

Poliisilaitoksen Töölön vartiopiirin käyttöön vuokrattiin [3]) Myynti- ja mainoskoululta Messuhallista yksi luokkahuone suurkisojen ajaksi, kesäkuun 27 p:stä heinäkuun 4 p:ään 1947, 500 mk:n päivävuokrasta ilman siivousta.

Merkittiin, että Helsingin maalaiskunta oli vuokrannut joulukuun 5 p:nä 1946 kaupungille Malmilla Högkullan alueella olevan terveystalon irtaimistoineen, lukuunottamatta niitä huoneita, joita ei ollut siihenkään asti käytetty terveystalon varsinaiseen toimintaan, 10 vuoden ajaksi tammikuun 1 p:stä 1946 lukien ja päätettiin [4]) terveystalo luovuttaa terveydenhoitolautakunnan käyttöön 2 590 mk:n kuukausivuokrasta tammikuun 1 p:stä 1946 lukien 10 vuoden ajaksi ilman lämpöä ja ehdoin, että kaupunki kustantaa terveystalon sisäkorjaukset, mutta maalaiskunta huolehtii ulko-, vesi- ja viemärijohtojen, pannuhuoneen ja lämmityslaitteiden korjauksista sekä maksaa oman virastohuoneistonsa lämmöstä korvausta kaupungille 10 mk kuukaudessa; lisäksi päätettiin ilmoittaa, että terveydenhoitolautakunta veloittaisi maalaiskuntaa sen hallinnassa olevaan kahteen huoneeseen annettavasta lämmöstä 410 mk kuukaudessa syyskuun 1 p:stä 1946 lukien.

Äitiysneuvolan käyttöön päätettiin [5]) vuokrata Svenska Olaus Petri församlingen nimiseltä seurakunnalta Minervankadun 6:sta (Apollonkadun 14—16:sta) n. 97 m²:n suuruinen, 2 huonetta, eteisen ja odotushuoneen kalustoineen käsittävä huoneisto vapaine lämpöineen, valoineen ja siivouskuluineen 8 000 mk:n kuukausivuokrasta syyskuun 15 p:n 1947 ja toukokuun 31 p:n 1948 väliseksi ajaksi, jonka jälkeen vuokrasopimus jatkuu vuoden kerrallaan 3 kuukauden molemminpuolisin irtisanomisajoin. Valokustannuksista oli kuitenkin uudelleen sovittava sähkövirran hinnan ollessa enemmän kuin 7 mk kWh:lta [6]).

V. 1941 Asunto oy. Itä-Viertotie n:o 35 nimiseltä yhtiöltä kansanhuoltolautakunnan tarvetta varten Hämeentien 35:stä vuokrattu huoneisto päätettiin [7]) luovuttaa terveydenhoitolautakunnan käyttöön äitiys- ja lastenneuvolaa varten tammikuun 1 p:stä 1948 lukien.

Fastighets ab. Mariegatan 5 nimiseltä yhtiöltä Mariankadun 5:stä Sotainvaliidien huoltojaostoa varten v. 1942 vuokrattu, marraskuun 1 p:nä 1947 vapautunut huoneisto päätettiin [8]) luovuttaa sairaalalautakunnan käyttöön 6 105 mk:n kuukausivuokrasta ilman lämpöä ja valoa tammikuun 1 p:stä 1948 lukien ja ilmoittaa sairaalalautakunnalle, että lautakunta saa itse anoa kaupunginhallitukselta määrärahat vuokraan, lämpöön ja valoon ja että sairaalalautakunta, talon päävuokralaisena, määrättäisiin tilivirastonsa kautta maksamaan talosta aiheutuvat vuokra-, lämmitysaine- ja valokustannukset oikeuksin veloittaa talossa olevia virastoja vastaavasti suhteellisin osuuksin.

Lastensuojeluviraston käyttöön luovutettiin [9]) toukokuun 1 p:stä 1947 lukien Unioninkadun 27:stä huone sekä käytävätilaa n. 7.5 m² varastointia varten.

Kansanhuoltotoimiston käyttöön luovutettiin [10]) kesäkuun 1 p:stä 1947 lukien Munkkiniemessä Laajalahdentien 12:ssa verotusvalmisteluviraston käytöstä vapautunut 47.4 m²:n suuruinen huoneisto 1 185 mk:n tilitysvuokrasta kuukaudessa ja Lauttasaaressa Asunto oy. Rantapuisto nimisen yhtiön Klaarantien 9:ssä omistamasta talosta vuokrattu

[1]) Kiint. lautak. 17 p. helmik. 256 §. — [2]) S:n 3 p. maalisk. 325 §. — [3]) S:n 16 p. kesäk. 868 §. — [4]) S:n 20 p. tammik. 101 §. — [5]) S:n 15 p. syysk. 1 195 §. — [6]) S:n 15 p. jouluk. 1 663 §. — [7]) S:n 8 p. jouluk. 1 627 §. — [8]) S:n 24 p. marrask. 1 551 §. — [9]) S:n 14 p. huhtik. 517 §. — [10]) S:n 27 p. toukok. 746 §.

samoin verotusvalmisteluviraston käytöstä vapautunut 25 m²:n suuruinen huoneisto 687 mk:n kuukausivuokrasta.

Töölön yhteiskoulun Urheilukadun 10—12:ssa omistamasta talosta päätettiin [1]) vuokrata suomenkielisten kansakoulujen tarvetta varten samat huonetilat kuin edellisenäkin lukukautena syyskuun 1 p:stä 1947 toukokuun 31 p:ään 1948 muuten entisin ehdoin, mutta 10 000 mk:aan korotetuin kuukausivuokrin.

Ruotsinkielisten kansakoulujen tarvetta varten vuokrattiin [2]) n. 130 m² huonetilaa Privata flickskolan i Helsingfors nimisen koulun talosta Apollonkadun 10—12:sta ja Drumsö stiftelse nimisen säätiön Lauttasaaressa Isokaaren 20:ssa omistamasta talosta luokkahuone tarpeellisine eteistiloineen 5 000 mk:n kuukausivuokrasta, johon sisältyy vapaa lämpö, valo, siivous ja pulpettien käyttöoikeus, molemmat vuokraukset syyskuun 1 p:n 1947 ja toukokuun 31 p:n 1948 väliseksi ajaksi.

Pirkkolan lastentarhaa varten päätettiin [3]) vuokrata työnjohtaja J. Rahusen Pirkkolan omakotialueen korttelin n:o 231 tontilla n:o 9 oleva huvila kesäkuun 1 p:stä 1947 lukien 5 vuodeksi, jonka jälkeen sopimus jatkuu edelleen vuoden kerrallaan 3 kuukauden molemminpuolisin irtisanomisajoin, 5 000 mk:n kuukausivuokrasta, ehdoin:

että kaupungilla on oikeus omalla kustannuksellaan suorittaa huoneistossa tarpeellisiksi katsomiaan muutostöitä ja sen on myöskin kustannettava kaikki rakennuksessa tarvittavat korjaukset;

että vuokranantaja hankkii huoneistoon uudet ovet nykyisten väliaikaisten ovien tilalle, huolehtii rakennuksen ulkomaalauksesta ja kaupungin määräämästä raja-aitojen ja porttien pystyttämisestä; käytävien, kadun, pihamaan ja puutarhan hoidosta huolehtii kaupunki;

että vuokranantajalla on kuivausullakolla omaa tarvettaan varten varastotilaa n. 10 m²; ja

että vuokrasopimuksen päättyessä kaupunki on oikeutettu jättämään huvilan siinä kunnossa kuin se silloin on.

Haagan lastentarhaa varten päätettiin [4]) vuokrata Svenska söndagskolförbundet nimisen yhdistyksen Haagassa Laaksotien 1:ssä omistamasta talosta salongin, ruokasalin, 2 huonetta, keittiön, hallin, kesävilpolan, palvelijanhuoneen ja WC:n käsittävä 160 m²:n suuruinen huoneisto tammikuun 1 p:n ja toukokuun 31 p:n 1948 väliseksi ajaksi, jonka jälkeen sopimus jatkuu vuoden kerrallaan 3 kuukauden molemminpuolisin irtisanomisajoin. Vuokra on 3 840 mk kuukaudessa lämpöineen ja huoneistoon asennettu puhelin on korvauksetta lastentarhan käytettävissä 1 kuukauden irtisanomisajoin ja on lastentarhan maksettava kaikki puhelimesta aiheutuvat kustannukset ja maksut. Lisäksi lastentarha on omalla kustannuksellaan velvollinen suorittamaan huoneistossa kaikki haluamansa korjaustyöt.

Pakilan lastentarhaa varten päätettiin [5]) vuokrata Pakilasta Elontien 59:stä konemestari A. Aaltosen huvilasta 3 huonetta ja keittiön käsittävä huoneisto 6 248 mk:n kuukausivuokrasta, josta vuokraosuus on 4 600 mk ja lämmöstä suoritettava ennakkomaksu 1 648 mk kuukaudessa, tammikuun 1 p:stä toukokuun 31 p:ään 1948, jonka jälkeen sopimus jatkuu tavallisena vuosivuokrasopimuksena, ehdoin:

että pihamaasta erotetaan erillinen osa lastentarhan käyttöön, jonka osan siivoamisesta on lastentarhan huolehdittava;

että vuokranantaja huolehtii lumenluonnista ja teiden aukipitämisestä talven aikana;

että lastentarhalla on oikeus ottaa tarvitsemansa vesi huvilan kaivosta, mutta vuokranantaja ei sitoudu toimittamaan vettä siinä tapauksessa, että kaivo poikkeuksellisten olosuhteiden johdosta olisi kuiva; ja

että vuokraaja on velvollinen omalla kustannuksellaan suorittamaan huoneistossa kaikki haluamansa korjaukset.

Oulunkylän lastentarhaa varten päätettiin [6]) vuokrata Björkkullen ab:n Oulunkylässä omistama Koivikko 1 niminen huvila 3 000 mk:n kuukausivuokrasta ilman lämpöä ja ehdoin, että vuokraajan on omalla kustannuksellaan suoritettava kaikki haluamansa ulko- ja sisäkorjaukset, tammikuun 1 p:stä toukokuun 31 p:ään 1948, jonka jälkeen sopimus jatkuu tavallisena vuosivuokrasopimuksena.

[1]) Kiint. lautak. 15 p. syysk. 1 197 §. — [2]) S:n 6 p. lokak. 1 290 § ja 27 p. lokak. 1 402 §. — [3]) S:n 12 p. toukok. 677 §. — [4]) S:n 20 p. lokak. 1 369 §. — [5]) S:n 22 p. jouluk. 1 697 §. — [6]) S:n 22 p. jouluk. 1 698 §.

Toukolan rantakorttelin 4:stä luovutettiin [1]) 16 m²:n suuruinen lisähuonetila Toukolan lastenseimeä varten huhtikuun 1 p:stä 1947 lukien.

Haagan—Pitäjänmäen huoneenvuokrapiiriltä tammikuun 1 p:nä 1947 Haagan Huvilapolun 3:ssa vapautunut huoneisto luovutettiin [2]) Haagan kirjaston käyttöön 672 mk:n kuukausivuokrasta tammikuun 1 p:stä 1947 lukien.

Kaupunginkirjaston Kulosaaren sivuosastoa varten päätettiin [3]) vuokrata yksi 56 m²:n suuruinen huone Fastighets ab. Neptunus nimisen yhtiön Hopeasalmentien 48:ssa omistamasta talosta 2 500 mk:n kuukausivuokrasta lämpöineen maaliskuun 1 p:n 1947 ja toukokuun 31 p:n 1948 väliseksi ajaksi, jonka jälkeen sopimus jatkuu edelleen vuoden kerrallaan 3 kuukauden molemminpuolisin irtisanomisajoin.

Vuokralle annetut huoneistot. Talo-osasto oikeutettiin [4]) vuokraamaan helmikuun 1 p:stä 1947 lukien kauppias C. Tabatzkille kaupungin Kulosaarentien 4—8:ssa omistama 2 huonetta, keittiön, kylpyhuoneen, WC:n ja eteisen käsittävä osakehuoneisto 2 210 mk:n kuukausivuokrasta perusvuokran ollessa 1 700 mk.

Talojaosto päätti [5]) luovuttaa Runeberginkadun 3:n talossa valmistuneet 17 huoneistoa asuintarkoituksiin elokuun 1 p:stä 1947 lukien toistaiseksi 60 mk:n kuukausivuokrasta m²:ltä siksi kunnes todellisiin kustannuksiin perustuvat vuokrat on saatu lopullisesti tarkistetuiksi; huoneistot päätettiin vuokrata yksinomaan kaupungin omia viranhaltijoita varten.

Talo-osasto oikeutettiin [6]) vuokraamaan Helsingin Marttayhdistykselle kotitaloudellista neuvonta-asemaa varten Kansakoulukadun 3:sta Valmistavan tyttöjen ammattikoulun 42 m²:n suuruinen leipämyymälä huhtikuun 25 p:stä 1947 lukien toistaiseksi molemminpuolisin yhden kuukauden irtisanomisajoin 1 134 mk:n kuukausivuokrasta ja ehdoin, että yhdistys maksaa sähkön, kaasun ja veden, korvaa mahdollisesti aiheutuvat vahingot, ja että huoneiden sisustuksiin ei tehdä mitään muutoksia.

Maitopisarayhdistykselle päätettiin [7]) luovuttaa vappukukan myyntiä varten huhtikuun 28 p:n ja toukokuun 4 p:n 1947 väliseksi ajaksi Aleksanterinkadun 20:n piharakennuksesta 3 huonetta käsittävä huoneisto 100 mk:n kertakaikkisesta maksusta yhdistyksen itsensä huolehtiessa huoneiston siistimisestä.

Korttelia n:o 178 koskevat vuokraukset. Lautakunta päätti [8]) vuokrata Hernesaarenkadun 14:stä korttelista n:o 178 tehdasrakennuksen Suomen auto oy:lle 5 vuodeksi eli tammikuun 1 p:stä 1948 joulukuun 31 p:ään 1952 27 200 mk:n kuukausivuokrasta ehdoin, että kaikki ne muutos- ja perusparannustyöt, jotka rakennuksessa on tehty, jäävät kaupungin riidattomaksi omaisuudeksi vuokra-ajan päättyessä ja että kesäkuun 1 p:n ja joulukuun 31 p:n 1947 välistä aikaa pidetään väliaikaisena vuokrauksena, rakennusaikana, josta Suomen auto oy. maksaa kaupungille korvausta 11 350 mk kuukaudessa.

Oka oy:lle Hernesaarenkadun 12—14:stä vuokrattu tehdasrakennus päätettiin [9]) vuokrata rakennuksessa sattuneen tulipalon jälkeen edelleen yhtiölle 5 vuodeksi kesäkuun 1 p:stä 1947 toukokuun 31 p:ään 1952 91 920 mk:n vuosivuokrasta lisäehdoin, että vuokralaisen on omalla kustannuksellaan palovakuutettava rakennus sen korjausajaksi 3 000 000 mk:sta ja heti sen valmistuttua siitä arvosta, mihin vakuutuslaitos silloin rakennuksen arvioi; vuokran maksusta yhtiö vapautettiin kesäkuun 1 p:n ja elokuun 31 p:n 1947 väliseltä ajalta.

Edellä mainitusta korttelista päätettiin [10]) vuokrata K. A. Wigg ab:lle edelleen 1 125 m²:n suuruinen tehdasalue sekä 80 m²:n suuruinen lisäalue maaliskuun 1 p:stä 1947 helmikuun 29 p:ään 1952 ja oli vuosivuokra maaliskuun 1 p:n 1947 ja maaliskuun 31 p:n 1948 väliseltä ajalta 60 000 mk ja huhtikuun 1 p:stä 1948 riippuvainen elinkustannusindeksistä ottamalla huomioon 10 %:n nousu- ja laskuvaihtelut ja pitämällä v:n 1938—39 indeksiä 100 vastaavana perusvuokrana 60 000 mk; muut vuokrausehdot olivat entiset.

Ravintola Alppila. Alppilan ulkoravintolaa koskeva vuokrasopimus päätettiin [11]) purkaa joulukuun 31 p:stä 1946 lukien ja vuokrata ravintola edelleen samalle yhtiölle tammikuun 1 p:stä 1947 5 vuodeksi eli joulukuun 31 p:ään 1951 viimeksi voimassa ollein vuokraehdoin ja hyväksyä yhtiön jo aikaisemmin kaupungille asettama vakuus. Vuokra v:lta 1947 on 150 000 mk ja seuraavina kalenterivuosina samoin 150 000 mk, mikä kui-

[1]) Kiint. lautak. 9 p. kesäk. 820 §. — [2]) S:n 7 p. tammik. 33 §. — [3]) S:n 10 p. maalisk. 360 §. — [4]) S:n 10 p. maalisk. 359 §. — [5]) Taloj. 30 p. heinäk. 18 § ja 12 p. elok. 21 §. — [6]) Kiint. lautak. 28 p. huhtik. 596 §. — [7]) S:n 21 p. huhtik. 560 §. — [8]) S:n 1 p. syysk. 1 127 §. — [9]) S:n 2 p. kesäk. 785 §. — [10]) S:n 3 p. helmik. 185 §. — [11]) S:n 27 p. tammik. 151 §.

tenkin lähinnä seuraavan kalenterivuoden maaliskuussa tarkistetaan elinkustannusindeksin mukaan ottamalla huomioon ainoastaan vähintään 10 %:n suuruiset nousu- ja laskuvaihtelut. Vuokraajan on omalla kustannuksellaan ensi tilassa ja viimeistään vuoden kuluessa toteutettava ulkoravintolan kunnostamista koskevat suunnitelmansa.

Luodon ulkoravintola. Luodon ulkoravintola kaikkine rakennuksineen ja saarialueineen päätettiin [1]) vuokrata edelleen huhtikuun 1 p:n 1948 ja maaliskuun 31 p:n 1953 väliseksi ajaksi Luodon ravintola oy. nimiselle yhtiölle 125 000 mk:n vuosivuokrasta, joka on maksettava jokaisen vuokravuoden toukokuun loppuun mennessä ja joka huhtikuun 1 p:stä 1949 alkaen on elinkustannusindeksin vaihteluista riippuen tarkistettava joko lisäyksin tai vähennyksin sen mukaan kuin verrattavien vuosien elinkustannusten viralliset keskihintaindeksit toisistaan poikkeavat, jolloin otetaan huomioon ainoastaan vähintään 10 %:n suuruiset poikkeamiset.

Kaivohuone. Kaupungin ja Vaaranlinna oy:n väliseen Kaivohuoneen vuokrausta koskevaan vuokrasopimukseen päätettiin [2]) hyväksyä lisäehtoina, että yhtiö jo suorittamansa vuokran lisäksi siltä ajalta, mikä on jäljellä vuokrasopimuksen umpeenkulumiseen, maaliskuun 31 p:ään 1948, viimeistään tulevan kesäkuun aikana maksaa 190 000 mk sekä omalla kustannuksellaan hankkii ja asentaa ja ilman korvausvelvollisuutta jättää kaupungin pysyväksi omaisuudeksi kysymyksessä olevaan ravintolaan viranomaisten määräyksestä laitettavan uuden hellalaitteen, jonka hankintakustannukset on arvioitu 60 000 mk:ksi.

Esplanaadikappeli. Esplanaadikappeli oy:lle päätettiin [3]) vuokrata edelleen tammikuun 1 p:stä 1948 joulukuun 31 p:ään 1950 Kappeliravintola muuten entisin voimassa olevin vuokraehdoin paitsi että vuosivuokra, joka jo v. 1947 on korotettu 350 000 mk:aan, on seuraavina vuokravuosina myöskin 350 000 mk, mikä vuokra on kuitenkin aina lähinnä seuraavan kalenterivuoden maaliskuussa tarkistettava ja merkittävä joko lisäyksin tai vähennyksin elinkustannusindeksistä riippuen ottamalla huomioon ainoastaan vähintään 10 %:n suuruiset nousu- ja laskuvaihtelut.

Esplanaadikappelin piha-alue, päärakennuksen avonainen terassi ja musiikkikappeli päätettiin [4]) vuokrata Suomen turkiseläinten kasvattajain liitolle turkiseläinten valtakunnannäyttelyn järjestämistä varten joulukuun 5 ja 8 p:n 1947 väliseksi ajaksi 8 000 mk:n vuokrasta määrätyin ehdoin.

Herttoniemen huvilan vuokraus. Talo-osasto oikeutettiin [5]) 14 vuorokauden irtisanomisajoin irtisanomaan Herttoniemessä olevan huvilan n:o 8 vuokrasopimus ja vuokraamaan huvila Herttoniemen saha oy:lle 500 mk:n kuukausivuokrasta 3 kuukauden molemminpuolisin irtisanomisajoin ehdoin, että yhtiö omalla kustannuksellaan kunnostaa huvilan talviasuntokuntoon työntekijöitään varten.

Vartiokylän (Puotinkylän) kartanon päärakennuksen vuokraus. Lautakunta päätti [6]) oikeuttaa talo-osaston sopimaan Koulumatkailutoimisto oy:n ja Suomen retkeilymajajärjestön kanssa Vartiokylän kartanon päärakennuksen käyttämisestä rinnakkain kouluhuoneistona ja retkeilymajana ja myönsi vuokran maksua varten kesäkuun 1 p:n ja joulukuun 31 p:n 1947 väliseltä ajalta yhteensä 16 380 mk.

Tehdas- ja asuinrakennuksen vuokraus. Hokava oy. nimiselle yhtiölle päätettiin [7]) vuokrata paperiteollisuustuotteiden jalostamista varten Tapanilan kylässä oleva Sasekan entinen tehdas- ja asuinrakennus ja 2 880 m²:n suuruinen viljelysmaa-alue tammikuun 1 p:stä 1948 joulukuun 31 p:ään 1952 106 320 mk:n vuosivuokrasta määrätyin ehdoin.

Draken ylähuvila talo-osasto oikeutettiin [8]) vuokraamaan rouva I. Drakelle edelleen tammikuun 1 p:stä 1948 lukien toistaiseksi entisin ehdoin 6 kuukauden molemminpuolisin irtisanomisajoin.

Kalliosuojissa olevat majoituspaikat. Johanneksenrinteen kalliosuojassa oleva majoituspaikka päätettiin [9]) lakkauttaa huhtikuun 1 p:stä 1947 lukien. Kaupunginhallituksen tammikuun 24 p:nä 1946 tekemää päätöstä muuttaen vahvistettiin Vilhonvuoren ja Siltavuoren kalliosuojien majoituspaikkojen aukioloaika klo 16:sta 8:aan.

Siltavuoren kalliosuojassa tilapäisesti asuvan 6 naishenkilön sallittiin [10]) asua tässä

[1]) Kiint. lautak. 17 p. marrask. 1 516 §. — [2]) S:n 14 p. huhtik. 519 § ja 27 p. toukok. 747 §. — [3]) S:n 3 p. maalisk. 323 §. — [4]) S:n 27 p. lokak. 1 406 §. — [5]) S:n 1 p. syysk. 1 124 §. — [6]) S:n 28 p. huhtik. 590 § ja 19 p. toukok. 713 §. — [7]) S:n 8 p. jouluk. 1 623 §. — [8]) S:n 10 p. marrask. 1 486 §. — [9]) S:n 17 p. maalisk. 402 §. — [10]) Taloj. 6 p. helmik. 8 §.

kalliosuojassa edelleen toistaiseksi, koska heille ei voitu järjestää vakinaista asuntoa muuanne.

Senaatintorin kalliosuojan poliisiosasto. Talo-osasto oikeutettiin [1]) vuokraamaan Senaatintorin kalliosuojaan varattu n. 120 m²:n suuruinen ns. poliisiosasto Valtion polttoainetoimistolle 1 kuukauden molemminpuolisin irtisanomisajoin. Vuokra on 18 mk m²:ltä ja lisäksi on maksettava lämmitykseen, tuuletukseen ja valaistukseen tarvittava sähkövirta.

Vallilan kerhokeskus. Talo-osasto oikeutettiin [2]) vuokraamaan Vallilan kerhokeskuksen huoneistosta Kangasalantien 11:stä keittiö, eteisaula ja puukellari Lastenruokinnan keskustoimikunnalle edelleen tammikuun 1 p:n ja kesäkuun 15 p:n 1948 väliseksi ajaksi 1 000 mk:n kuukausivuokrasta ja muuten samoin ehdoin kuin aikaisemminkin.

Vallilan kerhokeskukselle myönnettiin [3]) anomuksesta määrärahoja mm. 39 850 mk erilaisiin tarkoituksiin käytettäväksi.

Koskelan puistokylän sauna vuokrattiin [4]) saunaliikkeen harjoittamista varten rouva H. M. Sarkamerelle 21 600 mk:n kuukausivuokrasta. Vuokra alennettiin 6 000 mk:aan kuukaudessa maaliskuun 1 p:stä lukien ehdoin, että talo-osasto on myöhemmin oikeutettu tarkistamaan vuokran suuruuden saunan taloudellisesta tuloksesta riippuen.

Poliisien kesämajat. Helsingin poliisien yhdistys oikeutettiin [5]) pystyttämään jälleen kesäksi 1947 Lauttasaaresta vuokraamalleen ns. Åbergin huvilan alueelle enintään 25 hyväksytyn mallin mukaista kesämajaa muuten entisin ehdoin, mutta vuokra määrättiin 30 mk:ksi kuukaudessa majalta kesäkuun 1 p:stä 1947 lukien.

Varastotilan luovuttaminen. Lautakunta päätti [6]) luovuttaa kaupungin kirjaston käyttöön 20 m² lämmintä kellaritilaa keskuspoliisitalosta Sofiankadun 4:stä Neuvostoliitolle vihamieliseksi katsotun kirjallisuuden säilyttämistä varten 340 mk:n tilitysvuokrasta kuukaudessa sekä myöntää tähän tarkoitukseen maaliskuun 1 p:stä joulukuun 31 p:ään 1947 tarvittavat 3 400 mk.

Kumpulan perunakellari. Talo-osasto oikeutettiin [7]) vuokraamaan Kumpulan perunakellari jälleen Helsingin säilyke oy:lle toukokuun 1 p:n ja elokuun 31 p:n väliseksi ajaksi 2 000 mk:n kuukausivuokrasta.

Munkkiniemen vartiopiirin poliisiasema. Munkkiniemen vartiopiirin poliisiaseman siirtämistä Haagaan koskevan esityksen johdosta lautakunta päätti [8]) antaa asemakaavaosaston tehtäväksi yhdessä poliisilaitoksen edustajien kanssa osoittaa tontti poliisiaseman rakentamista varten Haagaan ja yleisten töiden lautakunnan tehtäväksi yhdessä poliisilaitoksen ja talo-osaston edustajien kanssa suunnitella ja laatia poliisiasematalon kustannusarvio piirustuksineen.

Malmin ent. kaatopaikka-alue. Lautakunta päätti [9]) hyväksyä valtion ja kaupungin välisen Malmin ent. kaatopaikka-alueen vuokrasopimuksen 5 kohdan muutettavaksi seuraavaksi: että vuokraaja on oikeutettu säilyttämään rakennuksissa ja vuokra-alueella niiden ulkopuolella öljyjä ja muita sellaisia tulenarkoja aineita ehdoin, että niiden säilyttämisessä ja käsittelyssä noudatetaan laki-, asetus- ja muita yleisiä määräyksiä. Talo-osasto oikeutettiin muuttamaan kaupungin ja Yleinen kemiallinen oy:n välistä vuokrasopimusta vastaavasti.

Asunto oy. Sammatti nimisen yhtiön laina. Lautakunta päätti [10]) myöntää Asunto oy. Sammatti nimiselle yhtiölle kaupungin yhtiössä omistamien osakehuoneistojen osalta korotonta ja irtisanomatonta lainaa kolmena lainaeränä à 23 790 mk eli yhteensä 71 370 mk kiinteistölautakunnan käytettäväksi merkityltä talousarvion kiinteistömenojen Erinäiset menot nimisen luvun momentilta Arvaamattomat vuokrat ja vuokrankorotukset.

Koskelan puistokylän asukkaiden vuokra-asia. Koskelan puistokylän asukkaiden vuokranalennusanomusten aiheuttamien neuvottelujen tuloksena päädyttiin siihen, että vuokrat päätettiin [11]) vaatia maksettaviksi sen suuruisina kuin huoneenvuokralautakunta on ne vahvistanut, että maksamattomia vuokraeriä on lyhennettävä kuukausittain siinä määrin,

---

[1]) Kiint. lautak. 1 p. jouluk. 1 587 §. — [2]) S:n 10 p. marrask. 1 484 §. — [3]) Taloj. 3 p. toukok. 11 §, 30 p. heinäk. 19 § ja 22 p. jouluk. 24 §. — [4]) Kiint. lautak. 13 p. tammik. 64 § ja 3 p. maalisk. 328 §. — [5]) S:n 31 p. maalisk. 466 §. — [6]) S:n 24 p. helmik. 285 §. — [7]) S:n 3 p. maalisk. 329 §. — [8]) S:n 3 p. maalisk. 324 §. — [9]) S:n 14 p. huhtik. 511 § ja 28 p. huhtik. 595 §. — [10]) S:n 7 p. tammik. 31 §. — [11]) S:n 20 p. tammik. 99 ja 100 §, 10 p. helmik. 219, 220 ja 221 §, 5 p. toukok. 638 ja 639 §, 27 p. toukok. 745 §, 16 p. kesäk. 853 §, 4 p. elok. 1 013 §, 18 p. elok. 1 069 § ja 25 p. elok. 1 099 § sekä taloj. 16 p. tammik. 1 §, 6 p. helmik. 4, 5 ja 6 § ja 3 p. toukok. 9 §.

että ne marraskuun 4 p:ään 1947 mennessä ovat kaikki maksetut ja että näitä päätöksiä laiminlyötäessä ryhdytään lain edellyttämiin toimenpiteisiin. Niissä 4 tapauksessa, joissa vuokran maksaminen oli kokonaan laiminlyöty, päätettiin ryhtyä viipymättä häätö- ja lainhakutoimenpiteisiin.

Vierailta vuokrattujen huoneistojen korjauskustannusten korvaaminen. Lautakunta päätti [1]) suorittaa vesi- ja viemärijohtojen korjaustyöt Ab. Folkhemmet nimisen yhtiön Hämeentien 85—87:ssä omistamassa talossa, johon on sijoitettu Kotikallion lastentarha, ja huoneistojen korjauskustannukset Kalliorinteen lastentarhaa ja Kallion lastenseimeä varten vuokratuissa Asunto oy. Länt. Brahenkatu 12 nimisen yhtiön Länt. Brahenkadun 12:ssa omistamissa huoneistoissa ja oikeuttaa talo-osaston käyttämään edellisiin korjauskuluihin 55 000 mk ja jälkimmäisiin 39 500 mk talo-osaston asianomaisista määrärahoista.

Sunnuntaivartioinnin lakkauttaminen. Joulukuun 31 p:stä 1947 lukien päätettiin [2]) lakkauttaa ns. sunnuntaivartiointi taloissa Pohj. Esplanaadikatu n:o 11—13 ja Unioninkatu n:o 27 ja sen sijaan luovuttaa edellisessä talossa olevien virastojen ulko-oven avaimia kaikille kaupunginjohtajille, kaikille kaupunginsihteereille, kiinteistötoimiston toimistopäällikölle ja kaikille osastonpäälliköille sekä jälkimmäisessä talossa henkilöille, jotka huoneenvuokralautakunta ja lastensuojeluvirasto määrää; avainten haltijat saavat harkintansa mukaan lainata avaimia henkilökunnalleen.

Lupa rahankeräykseen. V:n 1918 Punaisten invaliidien yhdistys oikeutettiin [3]) asettamaan elokuun 1 p:n ja lokakuun 31 p:n 1947 väliseksi ajaksi Erottajalle, Hakaniemeen ja Helsingin- ja Vaasankadun risteykseen kioskit rahankeräystä varten erinäisin ehdoin.

Myyntikioskin pystyttäminen. Sotainvaliidien veljesliitto oikeutettiin [4]) pystyttämään Suomen suurkisojen ajaksi, kesäkuun 29 p:stä heinäkuun 3 p:ään 1947, messukentän länsilaitaan myyntikioski, jossa myytiin sotainvaliidien hyväksi huippu-urheilijoiden nimikirjoituksia, ja jonka seinäpinnoissa mainostettiin liiton kukkasrahastoa. Kioskin pitämisestä oli maksettava korvausta 5 000 mk ja kioski oli heti kisojen päätyttyä poistettava.

Katuvalokuvaus. Ove Filmi nimiselle yhtiölle myönnettiin [5]) Suomen suurkisojen, kesäkuun 28 p:n ja heinäkuun 4 p:n 1947 välisenä aikana, oikeus valokuvaamiseen kaupungin katualueella 5 paikassa 50 000 mk:n kertakaikkisesta korvauksesta ja ehdoin, että valokuvaus ei loukkaa kiinteiden valokuvauspaikkojen vuokraajain etua ja että siihen on hankittava poliisiviranomaisten lupa.

Makkarain yömyynti. Lautakunta päätti [6]), että makkarain yömyyntiä ei toistaiseksi järjestetä kaupungin alueella.

Suomen suurkisat oikeutettiin [7]) järjestämään kisojensa aikana makkaroiden yömyynti 5 paikassa kaupungilla 3 yönä 1 000 mk:n maksusta paikkaa ja yötä kohden eli yhteensä 15 000 mk:n korvauksesta ja tupakan myynti 8 tilapäisessä kioskissa 500 mk:n maksusta kioskilta eli yhteensä 4 000 mk:n korvauksesta.

Kauppahallit. Vuoden kuluessa vuokrattiin huutokaupalla 5 Kauppatorin kauppahallin myymälää yhteensä 74 900 mk:n kuukausivuokrasta [8]), 10 Hakaniementorin kauppahallin myymälää yhteensä 6 325 mk:n kuukausivuokrasta [9]), 8 Hietalahdentorin kauppahallin myymälää yhteensä 50 300 mk:n kuukausivuokrasta [10]) ja 3 Kasarmitorin kauppahallin myymälää yhteensä 2 700 mk:n kuukausivuokrasta [11]).

Kauppatorin kauppahallin lihakauppiaille, joilla oli 2 myymälää, päätettiin [12]) myöntää oikeus kuukauden kuluessa elokuun 18 p:stä lukien muuttaa toinen myymälöistään savustetun lihan myymäläksi. Määräajan jälkeen päätettiin vuokrata savustetun lihan myyntiin oikeutetut myymälät huutokaupalla tarpeen niin vaatiessa.

Lautakunta oikeutti [13]) talo-osaston vuokraamaan kauppias O. Saarelaiselle Hakaniementorin kauppahallin kahvimyymälän n:o 221 a toistaiseksi toimistohuoneeksi 500 mk:n kuukausivuokrasta ehdoin, että myymälä heti tarvittaessa muutetaan kahvimyymäläksi.

Kauppatorin, Hakaniementorin, Kasarmitorin ja Hietalahdentorin kauppahallit päätettiin [14]) pitää suljettuina juhannusaattona, maanantaina, kesäkuun 23 p:nä 1947.

---

[1]) Kiint. lautak. 5 p. toukok. 632 § ja 4 p. elok. 1 012 §. — [2]) S:n 22 p. jouluk. 1 703 §. — [3]) S:n 22 p. syysk. 1 226 §. — [4]) S:n 16 p. kesäk. 861 §. — [5]) S:n 2 p. kesäk. 783 §. — [6]) S:n 27 p. lokak. 1 407 §. — [7]) S:n 14 p. heinäk. 974 §. — [8]) Taloj. 3 p. toukok. 14 § ja 22 p. jouluk. 25, 29 ja 32 §. — [9]) S:n 16 p. tammik. 3 §, 3 p. toukok. 12 ja 15 § ja 22 p. jouluk. 27, 33 ja 36 §. — [10]) S:n 3 p. toukok. 17 § ja 22 p. jouluk. 26, 31, 34 ja 35 §. — [11]) S:n 3 p. toukok. 13 ja 16 §. — [12]) Kiint. lautak. 18 p. elok. 1 066 §. — [13]) S:n 10 p. helmik. 227 §. — [14]) S:n 16 p. kesäk. 862 §.

Torikauppa. Kauppatorin maalaisriveistä vuokrattiin [1]) huutokaupalla v:ksi 1947 kaikki tarjotut 22 kiinteätä puutarhatuotteiden myyntipaikkaa yhteensä 56 550 mk:n kuukausivuokrasta ja 8 kiinteästä perunanmyyntipaikasta 2 myyntipaikkaa yhteensä 1 500 mk:n vuokrasta. Toukokuun 1 p:n ja lokakuun 31 p:n väliseksi ajaksi vuokrattiin kaikki 6 vuokralle tarjottua perunanmyyntipaikkaa yhteensä 4 950 mk:n kuukausivuokrasta.

Leskirouva L. P. Karppiselle myönnettiin [2]) edelleen v:ksi 1947 Kauppatorilla hallussansa oleva sokeiden myyntipaikka.

Kioskit. Pidetyssä huutokaupassa vuokrattiin [3]) kesäkaudeksi 1947 kaikki tarjotut 45 virvoitusjuomakioskia yhteensä 9 161 500 mk:n vuokrasta, muutamat ehdoin, että maksamatta olevat veroerät on heti maksettava.

Herra E. Isaksson oikeutettiin [4]) rakentamaan virvoitusjuomakioski Erottajan maanalaisen mukavuuslaitoksen eteisaulaan ehdoin, että rakennustoimiston talorakennusosasto valvoo sen rakentamista. Kioskin piirustukset hyväksyttiin. Käymälämaksu sallittiin korottaa 5 mk:aan kerralta ja koko maanalaisen mukavuuslaitoksen yhteisvuokra määrättiin 26 000 mk:ksi kuukaudelta kesäkuun 1 p:stä 1947 lukien. Uusi kioski siirtyy kaupungin omaisuudeksi heti valmistuttuaan ja sen vuokraus sisältyy entiseen vuokrasopimukseen kaikkine ehtoineen.

Talo-osasto oikeutettiin [5]) vuokraamaan rouva E. Koskiselle Malmilta Porvoontien ja Tullivuorentien kulmauksesta paikka kioskin pitämistä varten v:ksi 1947 tavanmukaisin vuokraehdoin ja 20 000 mk:n vuokrasta jäljellä olevalta myyntikaudelta, mistä vuokrasta puolet on maksettava sopimusta tehtäessä ja toinen puoli kesäkuun 15 p:nä 1947. Kioski on vaadittaessa heti ilman eri irtisanomista ja ilman vuokrahyvitystä siirrettävä kaupungin osoittamaan paikkaan.

Kauppiaille K. Isakoff ja K. Korsoff päätettiin [6]) vuokrata kioskitontti Tapanilan uimarannalta ehdoin, että kioski tulee ilman eri korvausta kaupungin omaisuudeksi heti myyntikauden alussa, että kioski rakennetaan hyväksyttyjen piirustusten mukaisesti rakennustoimiston talorakennusosaston ja kiinteistötoimiston talo-osaston valvonnan alaisena, että talo-osaston päällikkö lopullisesti hyväksyy kioskin, ja että vuokraajat itse hankkivat tarvittavat rakennusluvat, hyväksymisen piirustuksille ja elinkeinoluvan uuden kioskiliikkeen harjoittamista varten. Myyntikaudelta 1947 ei kanneta vuokraa ja muuten noudatetaan voimassa olevia vuokraehtoja. Lopullinen vuokrasopimus päätettiin tehdä sen jälkeen kun kaikki vaaditut ehdot on täytetty.

Talo-osasto oikeutettiin [7]) vuokraamaan kauppias E. Lagervallille Munkkiniemestä taitiotiepäätepysäkin luota Saunalahdentien varrelta n. 20 m²:n suuruinen maa-ala virvoirusjuomakioskin pitämistä varten edelleen tammikuun 1 p:stä joulukuun 31 p:ään 1948. Vuosivuokra on 3 400 mk ja se on suoritettava kertamaksuna viimeistään huhtikuun 30 p:nä 1948.

Talo-osasto oikeutettiin [8]) vuokraamaan kauppias A. Karlssonille virvoitusjuomakioskin paikaksi n. 25 m²:n suuruinen maa-ala Haagasta raitiotiepäätepysäkin kohdalta edelleen lokakuun 16 p:stä 1947 lokakuun 15 p:ään 1948. Vuosivuokra on 3 400 mk ja se on suoritettava yhtenä eränä viimeistään joulukuun 15 p:nä 1947, muuten vuokraehdot ovat entiset.

Kaivopuistossa oleva virvoitusjuomakioski päätettiin [9]) siirtää Marjaniemen tienhaaraan ja käyttää siirtoon korjausmäärärahoja 32 000 mk.

Varastossa oleva puinen kioski päätettiin [10]) siirtää Malmille Päätien ja torialueen risteykseen ja anoa kunnostamis- ja siirtokustannuksia varten 54 600 mk.

Helsingin- ja Kaarlenkadun risteyksessä oleva kuorma-auton vaurioittama kioski päätettiin [11]) purkaa ja kioskin paikalle siirtää Hämeentien 99:n vastapäätä oleva kioski. Talo-osasto oikeutettiin käyttämään siirtokustannuksiin 7 000 mk ja kaupunginhallituksen asiamiesosasto oikeutettiin perimään vahingon aiheuttaneelta P. Sinebrychoff oy:ltä kioskin arvoa ja siirtokustannuksia vastaava korvaus, yhteensä 28 700 mk.

Virvoitusjuomakioskien vuokraajille myönnettiin [12]) oikeus kesän 1947 aikana myydä

---

[1]) Kiint. lautak. 13 p. tammik. 65 §, 28 p. huhtik. 598 § ja 1 p. jouluk. 1 592 §. — [2]) S:n 17 p. helmik. 253 §. — [3]) S:n 24 p. helmik. 293 § ja 14 p. huhtik. 515 §. — [4]) S:n 21 p. huhtik. 555 §. — [5]) S:n 12 p. toukok. 682 §. — [6]) S:n 2 p. kesäk. 791 §. — [7]) S:n 20 p. lokak. 1 373 §. — [8]) S:n 20 p. lokak. 1 374 §. — [9]) S:n 17 p. helmik. 249 §. — [10]) S:n 16 p. kesäk. 867 §. — [11]) S:n 24 p. maalisk. 441 §. — [12]) S:n 9 p. kesäk. 829 §.

jäätelöpuikkoja kioskeissaan kunkin vuokraajan 10 000 mk:n suuruisesta etukäteen suoritettavasta lisäkorvauksesta.

Päätettiin [1]) ilmoittaa poliisilaitokselle, että kaupunginvaltuuston maaliskuun 27 p:nä 1935 tekemä, kaupungin alueella yksityisen omistamalla maalla olevien kioskien ym. niihin verrattavien myyntipaikkojen aukioloaikoja koskeva päätös, koskee myöskin liitosalueella yksityisen omistamalla maalla olevia kioskeja, ja että päätös koskee kaikkia vuodenaikoja.

Suomen suurkisojen, kesäkuun 26 p:n ja heinäkuun 5 p:n 1947 väliseksi ajaksi pystyttämät myyntikioskit sallittiin [2]) pitää avoinna yleisölle päivittäin klo 7—23 ja korotettiin korvausmaksua 2 000 mk kioskilta eli yhteensä 16 000 mk.

Kukanmyyntipaikat. Pidetyssä huutokaupassa vuokrattiin [3]) kesäksi 1947 kaikki 19 vuokralle tarjottua kukanmyyntipaikkaa yhteensä 2 088 200 mk:n vuokrasta, eräät ehdoin, että maksamattomat veroerät oli heti maksettava.

Vapunaattona sallittiin [4]) harjoittaa kukkien myyntiä kukanmyyntipaikoilla klo 24:ään ja vappuaamuna klo 6:sta alkaen.

Valokuvauspaikat. Pidetyssä huutokaupassa vuokrattiin [5]) kesäksi 1947 kaikki 8 vuokralle tarjottua valokuvauspaikkaa yhteensä 114 400 mk:sta, eräät ehdoin, että maksamattomat veroerät oli ensin suoritettava.

Sanomalehtien myyntipaikat v:ksi 1947 määrättiin [6]).

Kengänkiilloituspaikat määrättiin [7]) v:ksi 1947 ja lisäksi myönnettiin oikeus kahteen kengänkiilloituspaikkaan linja-autoasemalla.

Joulupöydänkoristeiden myyntipaikat. Jouluksi 1947 vuokrattiin [8]) joulupöydänkoristeiden myyntipaikkoja kaikkiaan 11 yhteensä 82 500 mk:n vuokrasta, mikä vuokra suoritettiin etukäteen.

Hyväksyttyjä piirustuksia. Hyväksytyistä piirustuksista mainittakoon [9]) mm. korttelissa n:o 178 olevan tehdasrakennuksen muutospiirustukset.

Ratsastushalli. Poliisilaitoksen käytettäväksi päätettiin [10]) myöntää 32 viikkotuntia kaviouravuoroa ratsastushallissa 89 600 mk:n vuokrasta vuodessa tammikuun 1 p:stä 1947 alkaen.

Päätettiin [10]) siirtää talo-osaston hoidossa olevien seitsemän asuinhuoneiston vuokrasopimukset urheilu- ja retkeilylautakunnan hoitoon tammikuun 1 p:stä 1948.

Päätettiin [10]) suostua urheilu- ja retkeilylautakunnan pyyntöön, että ratsastushallissa poliisilaitoksen käytössä olevista tiloista suoritetaan tilitysvuokrana yhteensä 475 460 mk vuodessa virastovuokraperustein lasketun vuokran asemesta myöskin tammikuun 1 p:stä 1948 alkaen.

Siivoojan palkkaus Suomenlinnan poliisivartiokonttorissa. Suomenlinnan poliisivartiokonttorin siivoojalle päätettiin [11]) maksaa palkkaa 68 palkkaluokan mukaan helmikuun 1 p:stä 1947 lukien.

Vuokrankorotukset. Vuoden aikana käsiteltiin lukuisasti kaupungin virastoja ja laitoksia varten vuokrattuja huoneistoja ja kaupungin itsensä omistamia huoneistoja koskevia vuokrantarkistuksia, jotka pääasiassa koskivat vuokrankorotusta.

Ulkoilmajuhlat. Käsiteltiin anomuksia [12]), jotka koskivat ulkoilmajuhlien ja erilaisten ulkoilmatilaisuuksien järjestämistä.

Talousarvioehdotus. Talo-osaston talousarvioehdotuksessa v:lle 1948 merkittiin [13]) eräitä muutoksia tulopuolelle ja menopuoli hyväksyttiin sellaisenaan.

Mainonta. Vuoden kuluessa käsiteltiin [14]) lukuisasti mainontaa koskevia asioita.

---

[1]) Kiint. lautak. 7 p. tammik. 36 §. — [2]) S:n 30 p. kesäk. 930 §. — [3]) S:n 24 p. helmik. 292 § ja 24 p. maalisk. 442 §. — [4]) S:n 28 p. huhtik. 600 §. — [5]) S:n 24 p. helmik. 291 § ja 17 p. maalisk. 406 §. — [6]) S:n 3 p. helmik. 190 §. — [7]) S:n 3 p. helmik. 191 §. — [8]) S:n 15 p. jouluk. 1 665 §. — [9]) S:n 16 p. kesäk. 859 §, 13 p. lokak. 1 332 § ja 17 p. marrask. 1 517 §. — [10]) S:n 10 p. marrask. 1 479 §. — [11]) S:n 10 p. helmik. 223 §. — [12]) S:n 16 p. kesäk. 869 §, 30 p. kesäk. 926 §, 4 p. elok. 1 020 §, 25 p. elok. 1 101 § ja 1 p. syysk. 1 126 §. — [13]) Taloj. 12 p. elok. 20 §. — [14]) Kiint. lautak. 20 p. tammik. 106 ja 107 §, 27 p. tammik. 153 §, 17 p. maalisk. 403, 404 ja 405 §, 24 p. maalisk. 439 §, 14 p. huhtik. 516 §, 21 p. huhtik. 563 ja 564 §, 28 p. huhtik. 591 ja 599 §, 5 p. toukok. 635 §, 12 p. toukok. 683 §, 19 p. toukok. 711 §, 27 p. toukok. 744 §, 2 p. kesäk. 784, 786 ja 787 §, 9 p. kesäk. 827 §, 16 p. kesäk. 857 §, 30 p. kesäk. 923 ja 924 §, 14 p. heinäk. 975 §, 4 p. elok. 1 019 §, 18 p. elok. 1 067, 1 070 ja 1 071 §, 25 p. elok. 1 100 ja 1 104 §, 1 p. syysk. 1 125 §, 8 p. syysk. 1 157 ja 1 158 §, 22 p. syysk. 1 222, 1 223, 1 224, 1 225 ja 1 226 §, 29 p. syysk. 1 257 §, 13 p. lokak. 1 334 ja 1 336 §, 20 p. lokak. 1 368 §, 27 p. lokak. 1 411, 1 412 ja 1 413 §, 3 p. marrask. 1 441 §, 10 p. marrask. 1 481 ja 1 487 §, 17 p. marrask. 1 522 ja 1 524 §, 24 p. marrask. 1 556, 1 557 ja 1 565 §, 1 p. jouluk. 1 589 § ja 8 p. jouluk. 1 625, 1 626 ja 1 629 § sekä taloj. 16 p. tammik. 2 §.

Latojen ja rakennusjätteiden myynti. Vuoden kuluessa myytiin [1]) sekä latoja että rakennusjätteitä ym. tähän verrattavaa.

Suomen Suurkisat. Hyväksyttiin [2]) Suomen suurkisojen yhteyteen suunniteltu myynti-, muonitus- ym. toiminnan järjestelyä koskeva esitys.

Lausuntoja kaupunginhallitukselle annettiin asioista, jotka koskivat mm.: huoneistojen vuokrauksia [3]), muutos- ja korjaustöitä [4]), Hesperian huvilan varaamista retkeilymajaksi [5]), ulkosalla tapahtuvaa kukkien myyntiä [6]), linja-autoaseman tavaransäilytysmaksuja [7]), kalliosuojien yömajoitusmaksuja [8]), Töölönkadun 44—48:ssa olevan kalliosuojan luovuttamista Suomen punaisen ristin sairaalalle [9]), palkkausasioita [10]), avustusmääräraha-anomuksia [11]), vuokra-autoasemien järjestelyä [12]), Käpylän kirjastotalon alakerroksen käyttöä [13]), huvilan ostamista Lauttasaaren lastentarhaa varten [14]), Pakilan puhelinkioski- ja virastotalokysymystä [15]), rakennustöitä Stansvikin kartanossa [16]), makkarain yömyyntiä kaupungissa [17]), Vallilaan rakennettavan poliisitalon piirustuksia ja kustannusarviota [18]), sekä toimenpiteitä asuntopulan lieventämiseksi kaupungissa [19]).

Esityksiä kaupunginhallitukselle tehtiin asioista, jotka koskivat mm.: kaupungin omistamien kiinteistöjen palovakuutuksia [20]), korjaus- ja muutostöitä [21]), vesijohdon rakentamista Töölöntorille [22]), sekä varasähkökoneiston vuokraamista kirurgiselle sairaalalle [23]).

8. Erinäisten kiinteistölautakunnan alaisten viranhaltijain toimintakertomukset

Kaupungingeodeetin antama toimintakertomus v:lta 1947 oli seuraavan sisältöinen:

Kiinteistötoimiston kaupunkimittausosaston henkilökunnan muodostivat kaupungingeodeetti, apulaisgeodeetti, 5 insinööriä, 6 vakinaista mittausteknikkoa, 1 ylimääräinen mittausteknikko, 1 kiinteistöluettelon hoitaja, 2 laskijaa, 5 vakinaista kartoittajaa, 1 ylimääräinen kartoittaja, 7 vakinaista piirtäjää, 1 tilapäinen piirtäjä, 1 arkistonhoitaja ja 1 toimistonhoitaja.

Kaupungingeodeetille kuuluvista tontinmittaajan ja tonttikirjanpitäjän tehtävistä on mainittava seuraavat työt ja toimitukset: tontinmittauksia tehtiin 39, joista 6 kaupungille, kivijalan tarkastuksia 58, tontinrajojen tarkistuksia 18, rakennusalan paalutuksia ym. toimituksia 100, tonttikartan ja mittakirjan jäljennöksiä 98, joista kaupungille 3, karttaotteita tai -jäljennöksiä 511, joista kaupungille 181, asemakaavan tai rakennussuunnitelman mukaisia kortteleita paalutettiin 8, vuokra-alueita 5, tontteja 77 ja rakennusaloja 70, lohkomistoimituksia varten paalutettiin 4 palstaa ja edelleen paalutettiin Pakilan siirtolapuutarha, otteita ja todistuksia annettiin 540, maistraatille lähetettiin 45 kirjelmää, tonttijakokarttoja tehtiin 45 ja katuja tai niiden osia paalutettiin 7 150 m.

Kaupungin alueen kartoituksia varten tehtiin 19 uutta kolmiopistettä, rakennettiin 7 uutta kolmiomittaustornia, korjattiin 2 vanhaa tornia, tehtiin 13 pyramiidia tai kattolavaa, tehtiin kulmamittaukset 80 pisteellä, laskettiin koordinaatit 96 uudelle ja 12 vanhalle pisteelle.

---

[1]) Kiint. lautak. 24 p. helmik. 287 §, 14 p. heinäk. 971 §, 18 p. elok. 1 068 §, 6 p. lokak. 1 297 §, 13 p. lokak. 1 333 § ja 20 p. lokak. 1 367 §. — [2]) S:n 19 p. toukok. 715 §. — [3]) S:n 20 p. tammik. 102 §, 17 p. maalisk. 397 §, 5 p. toukok. 638 §, 27 p. toukok. 742 §, 14 p. heinäk. 972 §, 25 p. elok. 1 097 ja 1 102 §, 13 p. lokak. 1 335 §, 20 p. lokak. 1 372 § ja 22 p. jouluk. 1 696 ja 1 699 §. — [4]) S:n 3 p. helmik. 184, 187 ja 188 §, 12 p. toukok. 675 ja 681 §, 25 p. elok. 1 096 §, 8 p. syysk. 1 152 §, 10 p. marrask. 1 478 § ja 29 p. jouluk. 1 720 §. — [5]) S:n 10 p. helmik. 225 §. — [6]) S:n 17 p. helmik. 252 §. — [7]) S:n 31 p. maalisk. 465 §. — [8]) S:n 31 p. maalisk. 469 § ja 16 p. kesäk. 863 §. — [9]) S:n 21 p. huhtik. 556 §. — [10]) S:n 20 p. tammik. 104 §, 21 p. huhtik. 562 § ja 28 p. huhtik. 597 §. — [11]) S:n 28 p. huhtik. 592 §, 27 p. toukok. 739 §, 22 p. syysk. 1 221 § ja 3 p. marrask. 1 438 §. — [12]) S:n 28 p. huhtik. 593 §, 13 p. lokak. 1 338 §, 17 p. marrask. 1 521 §, 22 p. jouluk. 1 708 § ja 29 p. jouluk. 1 719 §. — [13]) S:n 12 p. toukok. 676 §. — [14]) S:n 12 p. toukok. 679 §. — [15]) S:n 19 p. toukok. 714 §. — [16]) S:n 30 p. kesäk. 915 § ja 25 p. elok. 1 098 §. — [17]) S:n 15 p. syysk. 1 200 §. — [18]) S:n 29 p. syysk. 1 253 §. — [19]) S:n 4 p. elok. 1 018 §, 24 p. marrask. 1 550 § ja 22 p. jouluk. 1 709 ja 1 711 §. — [20]) S:n 7 p. tammik. 35 §, 24 p. helmik. 284 §, 14 p. huhtik. 512 §, 5 p. toukok. 636 §, 14 p. heinäk. 965 § ja 22 p. jouluk. 1 706 §. — [21]) S:n 27 p. tammik. 148 ja 149 §, 10 p. helmik. 222 ja 226 §, 24 p. helmik. 285 §, 31 p. maalisk. 468 §, 14 p. huhtik. 518 ja 520 §, 14 p. heinäk. 967 §, 4 p. elok. 1 014 §, 1 p. syysk. 1 128 §, 22 p. syysk. 1 219 §, 6 p. lokak. 1 284 ja 1 285 §, 13 p. lokak. 1 331 §, 20 p. lokak. 1 366 ja 1 375 §, 27 p. lokak. 1 408 §, 10 p. marrask. 1 482 ja 1 483 § ja 24 p. marrask. 1 553, 1 554, 1 562 ja 1 563 §. — [22]) S:n 30 p. kesäk. 925 §. — [23]) S:n 6 p. lokak. 1 296 §.

Monikulmiomittaus, kartoitus ja vaakitus käy selville seuraavasta luettelosta:

Mittausalue	Monikulmiomittaus: Rakennettuja uusia pisteitä	Monikulmiomittaus: Suoritettuja kulmahavaintoja	Monikulmiomittaus: Mitattuja sivuja, m	Yksityiskohtainen mittaus, ha	Pintavaakitus, ha
Oulunkylä	8	25	2 842	—	—
Pakila	23	125	15 425	20	—
Tuomarinkylä	4	33	25 343	—	—
Mellunkylä	26	52	4 503	136	136
Mellunkylä—Vartiokylä	—	—	—	136	136
Tammelund	27	190	12 817	82	82
Herttoniemi	4	9	922	—	—
Koivusaaret	22	37	2 977	9	9
Laajasalo	—	—	—	10	—
Pitäjänmäki	—	—	—	44	12
Reimars—Pitäjänmäki	—	—	—	44	12
Tali	13	13	2 600	—	—
Malmin kartano	40	—	—	—	—
Malmi—Tapanila	22	26	3 797	—	—
Kanta-Helsinki	10	510	74 864	—	—
pönttöpisteitä	63	—	—	—	—
haarukkapisteitä	544	—	—	—	—

Täydennysmittauksia suoritettiin Pakilassa, Malmi—Tapanilassa, Talissa, Kaarelassa ja Reimarsissa.

Sisätöinä laskettiin koordinaatit 222 monikulmiopisteelle.

Uudismittausten perusteella piirrettiin karttoja 1 : 500 830 ha ja 1 : 2000 410 ha. Piirtämistöistä mainittakoon lisäksi, että Malmi—Tapanilan, Pakilan ja Talin alueiden kartat täydennettiin täydennysmittausten perusteella sekä kanta-Helsingin kartat korttelikarttojen ja jalkakäytävämittausten perusteella. Kiinteistöluettelokarttoja uusittiin ja täydennettiin. Kiinteistöluettelokarttojen valojäljennöksille merkittiin eri lautakuntien ja kiinteistötoimiston eri osastojen hallitsemien alueiden rajat. N. 50 %:sta edellä mainituista rajakartoista tehtiin jäljennökset vastaaville hallintohaaroille. Työ jatkui vuoden vaihteessa.

Päälehdet kirjoitettiin puhtaaksi neljänä kappaleena. Tilusliitteitä täydennettiin. Rakennusliitteet laadittiin n. 80 %:lle kaikista kaupungin omistamista rakennuksista. Tämäkin työ jatkui vuoden vaihteessa.

Helsingin karttaa 1 : 10000 ilmestyi musta-valko, 5-väri ja punavalko painoksina lehdet 44, 45, 46, 55 ja 56. Helsingin karttaa 1 : 4000 on ilmestynyt lehdet 5 416 ja 5 616.

Tarkkavaakituksia ei tehty v:n 1947 aikana.

Maaperätutkimuksia suoritettiin Tikkurilassa 202 pisteellä ja Tapanilassa 368 pisteellä.

Kaupungin alueella suoritettavia maanjakotoimituksia, joissa kaupunkimittausosastolta oli edustaja saapuvilla, oli yhteensä 29.

Kunnallisten työväenasuntojen hoidosta v. 1947 annettu kertomus oli seuraavan sisältöinen:

Kertomusvuoden 1947 aikana suoritettiin verrattain runsaasti rakennusten sisä- ja ulkokorjauksia, joita kuitenkin osittain vaikeutti yhä jatkunut tarvikkeiden puute. Asuntojen täydellinen sisäkorjaus suoritettiin yhteensä 204 asunnossa, jota varten kaupunginvaltuusto myönsi kiinteistölautakunnalle oikeuden ylittää menoarvioon varattuja korjausmäärärahoja 1 000 000 mk:lla. Osa välttämättömiksi havatuista ulkokorjauksista, kuten esim. rakennusten vesikattojen uusiminen, jäi suorittamatta, joten useiden rakennusten katot edelleen vuotivat, aiheuttaen paljon harmia talojen asukkaille.

Sähkölaitoksen toimittamassa tarkastuksessa havaittiin eräiden taloryhmien sähköjohtojen ja -laitteiden olevan perusteellisen korjauksen ja osittain uusimisen tarpeessa, minkä johdosta kaupunginvaltuusto myönsi kiinteistölautakunnalle oikeuden ylittää menoarvioon varattuja korjausmäärärahoja sähkölaitoksen arvioimalla 1 143 100 mk:lla. Tarvikkeiden puutteessa sähkölaitos ei kuitenkaan voinut mainittuja korjaus- ja uusimistöitä suorittaa, vaan siirtyivät ne seuraavaan vuoteen.

Nojautuen kesäkuun 3 p:nä 1947 annettuun valtioneuvoston päätökseen asuinhuoneistojen vuokrien korottamisesta sekä sen nojalla annettuun sosiaaliministeriön päätökseen kiinteistölautakunta päätti että asuinhuoneistojen vuokrat oli korotettava heinäkuun 1 p:stä 1947 lukien 30 %, laskettuna kesäkuussa 1939 voimassaolleesta tai huoneenvuokralautakunnan myöhemmin vahvistamasta perusvuokrasta. Korotetut vuokrat tulivat voimaan edellä jo mainitusta ajankohdasta lukien.

Huoneistojen lukumäärään nähden kertomusvuonna ei tapahtunut muutosta.

Seuraavasta yhdistelmästä ilmenee kunnallisten työntekijäin asuntojen, huoneistojen ja huoneiden sekä niissä asuneiden henkilöiden lukumäärä taloryhmittäin v:n 1947 päättyessä:

Asuntoryhmä:	Huoneistoja	Huoneita	Asukkaita yhteensä	Asukkaita huonetta kohden
Hietaniemenkatu 5—13	68	79	195	2.5
Kirstinkatu 16	40	44	133	3.0
Somerontie 4—12	124	130	455	3.5
Kangasalantie 13—19	239	240	831	3.5
Karstulantie I—XXI	333	500	1 298	2.6
Mäkelänkatu 37—43	87	175	379	2.2
Sammatintie 9—11	48	72	183	2.5
Kaikki asunnot	939	1 240	3 474	2.8

Kertomusvuoden menoarvioon merkityt määrärahat ja niiden käyttö ilmenee seuraavasta:

Menoerä	Määräraha, mk	Kustannukset tilinpäätöksen mukaan, mk
Sääntöpalkkaiset virat	182 496	921 295
Tilapäistä työvoimaa	218 760	272 730
Kesälomasijaiset	59 375	61 000
Vuokrat	132 200	143 600
Lämpö	138 450	124 898
Valaistus	66 000	83 557
Siivoaminen	10 000	9 815
Vedenkulutus	311 000	325 466
Puhtaanapito	600 000	541 709
Kaluston hankinta	15 000	15 121
Kaluston kunnossapito	13 000	4 729
Kasvatustoiminta	30 000	28 840
Korjaukset	1 500 000	2 517 797
Yhteensä [1])	3 276 281	5 050 557

Eri asuntoryhmien kustannukset jakaantuivat seuraavasti:

Asuntoryhmä:	Mk
Hietaniemenkatu 5—13	505 830
Kirstinkatu 16	253 416
Somerontie 4—12	487 735
Kangasalantie 13—19	930 508

[1]) Määrä osoittaa vuosikuluja, lukuunottamatta rakennusten ulkokorjauksista johtuvia menoja, tilinpäätöksen mukaan 3 400 806 mk, jotka esiintyvät rakennustoimiston talousarviossa. Määrään ei myöskään sisälly rakennuksiin kiinnitetyn pääoman korkoja ja kuoletuksia.

Asuntoryhmä:	Mk
Karstulantie I—XXI	1 388 837
Mäkelänkatu 37—43	893 067
Sammatintie 9—11	278 506
Kangasalantie 11, isännöitsijän asunto	36 200
Yhteensä	4 774 099
Kerhohuoneisto	276 458
Yhteensä	5 050 557

Vuokrasaatavia oli edellisestä vuodesta siirretty jääminä 91 792 mk, josta kertomusvuonna poistettiin 67 383 mk. Kertomusvuoden vuokratulo arvioitiin talousarviossa 3 901 176 mk:ksi. Vapaina olleista huoneistoista aiheutui tappiota 1 316 mk. V:een 1948 siirtyi jääminä 10 733 mk. Nettovuokratulot olivat 4 173 600 mk, josta tuloja asuinhuoneistoista 4 139 858 mk, kerhohuoneistosta 8 100 mk ja isännöitsijän maksama tilitysvuokra 25 642 mk.

5. Painatus- ja hankintatoimisto

Painatus- ja hankintatoimiston kertomus toiminnastaan v. 1947 oli seuraavan sisältöinen:

Kaupunginvaltuuston kokouksessa lokakuun 31 p:nä 1945 teki vt H. Schybergson aloitteen, jossa mm. ehdotettiin rationalisoimisasiantuntijan palkkaamista harkitsemaan ja toteuttamaan säästämistoimenpiteitä kaupungin hallinnossa ja aikaansaamaan alenemista kaupungin painatusmenoissa.

Hankittuaan tämän aloitteen johdosta eräitä lausuntoja kaupunginhallitus päätti [1]) asettaa komitean harkitsemaan mahdollisuuksia saada aikaan säästöä kaupungin painatus- ja monistustöissä. Komitea sai myös tehtäväkseen tutkia, voitaisiinko ilmoitustapaa muuttamalla saada kaupungin paisuneet ilmoitusmaksut alenemaan.

Komitea päätti sittemmin tehtävänsä täytettyään ehdottaa mm., että painatustöiden valvonta silloisessa muodossaan lakkautettaisiin ja että sen tilalle perustettaisiin kaupunginkanslian yhteyteen tammikuun 1 p:stä 1947 lukien painatus- ja hankintatoimisto, jolle vahvistettaisiin komitean laatima johtosääntö. Tämän komitean ehdotuksen sekä kaupunginhallitus että kaupunginvaltuusto hyväksyi [2]), ja hankintatoimisto aloitti toimintansa tammikuun 1 p:nä 1947.

Entisen painatustöiden valvojan tehtäviin verraten painatus- ja hankintatoimiston tehtävät ovat paljon moninaisemmat. Kaupunginhallituksen ehdotuksen mukaisesti kaupunginvaltuusto mm. päätti [3]), että paitsi painatus- ja hankintatoimiston johtosäännössä [4]) lueteltuja tehtäviä myös aikaisemmin rahatoimiston selvitettäviin kuuluvat puhelimia koskevat asiat jätetään sen selvitettäviksi.

Painatus- ja hankintatoimiston toiminta 1947 selviää seuraavasta:

Viranhaltijat. Henkilökuntaan kuului toimistopäällikkö, 2 osaston esimiestä, 5 toimistoapulaista, 2 painajaa, konttorikoneteknikko ja 2 lähettiä.

Haettavaksi julistettuun painatus- ja hankintatoimiston hankintaosaston esimiehen virkaan valittiin [5]) kirjanpitäjä A. M. Aalto maaliskuun 1 p:stä lukien. Painatus- ja hankintatoimiston 41 palkkaluokasta 38 palkkaluokkaan siirretty toimistoapulaisen virka päätettiin [6]) katsoa olevan toimistoapulaisen H. M. Tapperin hoitama virka. Kertomusvuodeksi ja edelleen v:ksi 1948 päätettiin [7]) ottaa konttorikoneiden hoitajaksi mekaanikko K. A. Enroth tehtävänään ensi sijassa huolehtia kaupunginkanslian ja rahatoimiston konttorikoneista 8 tunnin työajoin arkipäivisin ja 6 tunnin työajoin lauantaisin sekä 12 735 mk:n kuukausipalkoin. Lähetiksi otettiin [8]) kesäkuun 1 p:stä lukien E. Virtanen ja syyskuun 10 p:stä E. E. Laaksonen, minkä lisäksi kaupunginkanslian lähetti S. Huuskonen päätettiin syyskuun 1 p:stä lukien siirtää lähetiksi painatus- ja hankintatoimistoon.

Toimistoapulaiselle A. M. Koskelle myönnettiin [9]) palkatonta virkavapautta maaliskuun 1 p:stä joulukuun 31 p:ään, jolloin hän erosi virastaan. Hänen sijaisenaan oli painaja S. M. Holmström ja tämän sijaisena lähetti H. E. J. Helenius, molemmat omien virkojensa ohella.

Tilapäisenä viranhaltijana toimi herra E. Paqunen, joka päätettiin pitää toimiston palveluksessa edelleen v:n 1948 alusta lukien ja enintään mainitun vuoden loppuun [10]).

---

[1]) Ks. v:n 1946 kert. I osan s. 150. — [2]) S:n s. 6 ja 127. — [3]) Ks. tämän kert. I osan s. 4. — [4]) Ks. v:n 1946 Kunnall. asetuskok. s. 250. — [5]) Khs 9 p. tammik. 64 §. — [6]) Khn jsto 4 p. maalisk. 5 345 §. — [7]) Khs 9 p. tammik. 65 § ja 23 p. jouluk. 6 285 §. — [8]) Khn jsto 26 p. helmik. 5 316 §, 21 p. toukok. 5 573 § ja 10 p. syysk. 5 890 ja 5 891 §. — [9]) S:n 26 p. helmik. 5 316 § ja 19 p. marrask. 6 155 §. — [10]) S:n 2 p. tammik. 5 001 § ja 23 p. jouluk. 6 285 §.

Painatus ja sidonta. Kertomusvuoden talousarviossa oli painatusta ja sidontaa varten varattu 18 363 500 mk, edellisestä vuodesta oli siirretty 47 625 mk ja vuoden varrella kaupunginvaltuusto salli ylittää 31 eri laitoksen määrärahaa yhteensä 3 660 666 mk, joten käytettävissä oli yhteensä 22 071 791 mk. Näistä varoista käytettiin v:n 1947 aikana 20 795 691 mk, siirrettiin v:een 1948 620 912 mk ja säästöä jäi 655 188 mk. Tarverahaym. tileistä suoritettiin painatus- ja sidontakustannuksia 3 747 915 mk. Vertauksen vuoksi mainittakoon, että v. 1938 oli määrärahoja 2 406 802 mk, joista 2 313 813 mk käytettiin, 50 692 mk siirrettiin seuraavaan vuoteen ja 42 297 mk säästyi; tarverahoja ym. käytettiin lisäksi 267 549 mk.

Kuten numeroista näkyy, olivat kaupungin painatus- ja sidontamenot kertomusvuonna 24 543 606 mk, oltuaan v. 1938 2 581 362 mk. Paitsi rahanarvon alenemista oli näiden menojen kohoamiseen syynä myös eräiden uusien laitosten, kuten kansanhuolto- ja huoneenvuokratoimiston perustaminen samoin kuin kaupungin aikaisemmin olemassa olleiden laitosten toimintojen monipuolistuminen ja laajentuminen. Kaupunki sai näistä töistään huomattavat alennukset käypiin hintoihin verrattuna. Kertomusvuoden kustannuksiin sisältyy myös 22 %:n liikevaihtovero, jota veroa ei vielä v. 1938 kannettu.

Ilmoitukset ja kuulutukset. Ilmoitushinnat, jotka v. 1938 olivat tekstin jälkeisistä ilmoituksista 1: 90—2: 10 mk palstamillimetriltä, olivat v:n 1947 alussa 10—11 mk/mm. Hinnat nousivat saman vuoden heinäkuun 1 p:stä alkaen n. 30 %:lla 13—14 mk:aan millimetriltä, eri lehdissä eri lailla.

Edellä mainittu komitea teki ilmoitusmenojen supistamiseksi eräitä ehdotuksia, jotka sittemmin toteutettiin. Viranhakuilmoitukset julkaistiin muutamin poikkeuksin päivälehdissä, koottuina ja yhdistettyinä kaupunginkanslian nimessä kahdesti kuukaudessa. Näiden ilmoitusten johdosta jätettyjen hakemusten vastaanotto ja kirjaaminen oli myös painatus- ja hankintatoimiston tehtävänä.

Kaupungin ilmoitusmenot olivat kertomusvuonna 4 621 436 mk, josta viranhakuilmoitusten osalle tuli 523 953 mk. Suurimmat ilmoitusmenot olivat kunnallisvaalien aiheuttamat, 714 004 mk. Myös kansanhuoltolautakunnan ilmoituskustannukset, 556 415 mk, samoin kuin liikennelaitoksenkin vastaavat menot, 184 211 mk, olivat huomattavat. Kuitenkin oli näissä ja varsinkin kunnallisvaalien aiheuttamissa ilmoituksissa tehty kustannuksia säästäviä supistuksia. Ellei viranhakuilmoituksia olisi julkaistu yhdistettynä, vaan entiseen tapaan kukin erikseen, olisivat kustannukset olleet n. 1 393 500 mk, joten säästöksi tuli n. 869 500 mk. Yhteisissä viranhakuilmoituksissa oli haettavana yhteensä 588 virkaa ja viranhakijoita ilmaantui kaikkiaan 3 768. Ilmoituksista saadaan v:sta 1927 alkaen 7 %:n alennus, joka kertomusvuonna teki n. 333 500 mk.

Sanoma- ja aikakauslehdet. Kaupungin virastoihin ja laitoksiin tilattiin sanoma- ja aikakauslehtiä, joista kustannukset tekivät 443 935 mk. Sanomalehtien hinnasta saatiin 2—5 %:n ja aikakauslehtien 5—10 %:n alennus.

Puhelinmenot. Puhelinosuuksien hankkimiseen käytettiin 1 605 750 mk. Puhelimien hoito, korjaus, siirto yms. vaati 361 824 mk, kun taasen vuosimaksuista ja puheluista yms. johtuvat menot olivat 3 471 058 mk. Puhelimien aiheuttamat menot tekivät siten yhteensä 5 338 632 mk.

Kaluston hankintaan käytettiin talousarviossa sitä varten varatusta yhteismäärärahasta 1 553 968 mk. Sen lisäksi hankki painatus- ja hankintatoimisto eräille laitoksille jonkun verran kalustoa, joista johtuvat kustannukset maksettiin laitosten omilta tileiltä.

Konttori- ja koulutarvikkeita toimitettiin laitoksille ja kouluille 17 334 696 mk:n edestä osittain suoraan liikkeistä, osittain toimiston varastosta.

Varaston toiminta selviää seuraavasta tiliasetelmasta:

Vastaavaa:	Mk	Vastattavaa:	Mk
Vuoden laskutus	6 631 310	Varasto vuoden alussa	1 093 969
Varasto vuoden lopussa	1 013 480	Osto	6 022 904
		Kustannukset	104 418
		Ylijäämä	423 499
Yhteensä	7 644 790	Yhteensä	7 644 790

Koulutarvikemenot olivat suomenkielisissä kansakouluissa yhteensä 8 208 944 mk ja ruotsinkielisissä kouluissa 3 174 219 mk. Oppilasta kohden tekivät menot suomenkielisissä kouluissa 601 mk ja ruotsinkielisissä kouluissa 815 mk.

Monistukset lisääntyvät vuosi vuodelta. Esim. v. 1939 niitä oli 5 307 ja kertomusvuonna 7 443 ja niiden painosmäärät vastaavasti 375 555 ja 1 384 655.

Konttorikonehuolto. Konttorikoneiden huolto oli osittain annettu Oy. Merso ab. nimisen konttorikoneliikkeen tehtäväksi, osittain siitä huolehti lähinnä painatus- ja hankintatoimiston alaisena toiminut konttorikoneteknikko. Omassa huollossa olivat kaupunginkanslian ja rahatoimiston konttorikoneet, toisten laitosten koneiden kuuluessa yllämainitulle liikkeelle. Konttorikonekorjaamoa, monistamoa ja varastoa varten kunnostettiin kaupungintalon pihanpuoleisessa kellarikerroksessa oleva huonetila.

Matkailija- ja asemakaavakarttojen myynti. Painatus- ja hankintatoimisto huolehti myös matkailija- ja asemakaavakarttojen myynnistä kirja- ja paperikaupoille ym. Näiden kokonaismyynnistä kertyi 905 315 mk, johon sisältyy liikevaihtoveroa 101 497 mk. V. 1946 olivat vastaavat luvut 465 152 mk ja 77 630 mk. Matkailijakartan v. 1947 otettu uusi painos tuli maksamaan 217 300 mk.

Tilaukset ja laskut. Kirjallisten tilausten lukumäärä oli 2 527 ja tarkastettujen laskujen luku 5 758. Toimiston laskutusten lukumäärä oli 1 727.

6. Rahatoimiston sotilasavustusosasto

Helsingin kaupungin rahatoimiston sotilasavustusosaston johtaja on antanut seuraavan selostuksen osaston toiminnasta tammikuun 1 p:n 1941 ja kesäkuun 30 p:n 1947 välisenä aikana:

Talvisodan ja välirauhan alkupuoliskolla suoritettiin erilaatuiset avustukset sotapalveluksessa olevien omaisille suoraan Helsingin kaupungin rahatoimistosta kaupunginhallituksen määrättyä näiden avustusten suuruuden. Tammikuun 1 p:nä 1941 perustettiin kuitenkin rahatoimistoon erikoinen osasto, joka sai nimekseen Helsingin kaupungin rahatoimiston sotilasavustusosasto ja tehtäväkseen kyseessä olevien asioiden käsittelyn ja avustusten suorittamisen. Osaston johtajana oli tammikuun 1 p:n ja heinäkuun 15 p:n 1941 välisenä aikana kirjanpitäjä L. Lahtinen, heinäkuun 16 p:stä lokakuun 23 p:ään 1941 pankinjohtaja T. Grotenfelt ja lokakuun 24 p:stä 1941 kesäkuun 30 p:ään 1947 vapaaherra E. F. Wrede.

Avustusten suorittaminen. Sotilasavustusosaston jakamat avustukset olivat seuraavat: Vakinaisessa palveluksessa olevien asevelvollisten omaisille suoritettava sotilasavustus; asevelvollisten omaisille suoritettava kuukausipalkka; talvisodan invalideille suoritettava väliaikainen avustus; asevelvollisten omaisille suoritettava sotakuukausipalkan lisäys; asevelvollisille sodan aikana ilmaantuneiden maksujen suorittamista varten myönnetty erikoiskorvaus; sotapalveluksessa olevien asevelvollisten omaisille suoritettava huoltoraha; asevelvollisten, suojeluskuntalaisten ja vapaaehtoisten vähävaraisille äideille eräissä tapauksissa suoritettava huoltoraha; asevelvollisten omaisille suoritettava vuokraraha ja vuokravelka; asevelvollisten omaisille sodan aikana suoritettava vapaa sairaanhoito, hautausapu ja puuraha; sotapalveluksesta kotiutettujen asemiesten eroraha; sotapalveluksesta kotiutettujen asemiesten odotusraha; sekä pikakoulutettavien asemiesten kurssiraha.

Avustuksien määräämisessä noudatetut asetukset ja valtioneuvoston päätökset. Avustuksien määräämisessä noudatettiin seuraavia asetuksia ja valtioneuvoston päätöksiä:

Sotilasavustuksia määrättäessä: laki avustuksen suorittamisesta eräille vakinaisessa palveluksessa olevien asevelvollisten omaisille, annettu syyskuun 23 p:nä 1919.

Sotakuukausipalkkoja määrättäessä: asetus n:o 51 asevelvollisille sotatilan aikana suoritettavasta palkkauksesta ynnä eräistä muista eduista, annettu helmikuun 9 p:nä 1940; asetus n:o 463 asevelvollisille sekä puolustusvoimain viran- ja toimenhaltijoille poikkeuksellisissa oloissa suoritettavasta päivärahasta ja eräistä muista eduista, annettu kesäkuun 20 p:nä 1941; asetus n:o 187 puolustusvoimissa sodanaikaisessa palveluksessa olevalle suoritettavasta päivärahasta ja eräistä muista eduista, annettu helmikuun 27 p:nä 1942; ja asetus n:o 591 puolustusvoimain sodanaikaisessa palveluksessa olevalle suoritettavasta päivärahasta ja eräistä muista eduista, annettu heinäkuun 9 p:nä 1943.

Väliaikaisia sotainvalidiavustuksia määrättäessä: asetus n:o 404 sotainvalidien huollon väliaikaisesta järjestämisestä, annettu heinäkuun 26 p:nä 1940; ja asetus n:o 455 sotainvalidien huollon väliaikaisesta järjestämisestä annetun asetuksen muuttamisesta, annettu elokuun 30 p:nä 1940.

Erikoiskorvauksia määrättäessä: asetus n:o 591 12 § puolustusvoimain sodanaikaisessa palveluksessa olevalle suoritettavasta päivärahasta ja eräistä muista eduista, annettu heinäkuun 9 p:nä 1943.

Huoltorahoja määrättäessä: valtioneuvoston päätös n:o 53 huoltorahan suorittamisesta sotapalveluksessa olevien asevelvollisten, suojeluskuntalaisten ja vapaaehtoisten omaisille, annettu helmikuun 9 p:nä 1940, valtioneuvoston päätös n:o 965 huoltorahan suorittamisesta sotapalveluksessa olevien asevelvollisten omaisille, annettu joulukuun 9 p:nä 1943; ja valtioneuvoston päätös n:o 966 sotapalveluksessa olevien asevelvollisten, suojeluskuntalaisten ja vapaaehtoisten vähävaraisille äideille eräissä tapauksissa suoritettavasta huoltorahasta, annettu joulukuun 9 p:nä 1943.

Vuokravelkoja ja -rahoja suoritettaessa: valtioneuvoston päätös n:o 91 sotapalveluksessa olevien huoneenvuokravelkojen järjestelystä, annettu tammikuun 29 p:nä 1942; ja valtioneuvoston päätös n:o 92 sotapalveluksessa oleville ja heidän omaisilleen annettavasta vuokrarahasta, annettu tammikuun 29 p:nä 1942.

Vapaata sairaanhoitoa ja hautausapua myönnettäessä: valtioneuvoston päätös n:o 968 asevelvollisten omaisille sodan aikana annettavasta vapaasta sairaanhoidosta ja hautausavusta, annettu joulukuun 9 p:nä 1943.

Puurahoja myönnettäessä: asetus n:o 591 22 § puolustusvoimain sodanaikaisessa palveluksessa olevalle suoritettavasta päivärahasta ja eräistä muista eduista, annettu heinäkuun 9 p:nä 1943.

Erorahoja myönnettäessä: valtioneuvoston päätös n:o 748 sotapalveluksesta kotiutetuille asevelvollisille maksettavasta erorahasta, annettu lokakuun 27 p:nä 1944.

Odotusrahoja myönnettäessä: valtioneuvoston päätös n:o 842 sotapalveluksesta kotiutettujen asemiesten odotusrahasta, annettu marraskuun 23 p:nä 1944.

Kurssirahoja myönnettäessä: valtioneuvoston päätös n:o 843 pikakoulutettavien asemiesten kurssirahasta, annettu marraskuun 23 p:nä 1944; ja valtioneuvoston päätös n:o 491 pikakoulutettavien asemiesten kurssirahasta annetun valtioneuvoston päätöksen muuttamisesta, annettu toukokuun 31 p:nä 1945.

Sotilasavustusosaston alaosasto. Helsingin kaupunginhallitus määräsi heinäkuun 31 p:ään 1943 saakka avustuksien suuruuden, mutta elokuun 1 p:stä 1943 alkaen sen määräsi Helsingin kaupungin kuukausipalkkalautakunta. Tästä poikkeuksena olivat huoltorahat, jotka vasta tammikuun 1 p:nä 1944 siirrettiin kuukausipalkkalautakunnan käsiteltäviksi.

Tehtäviensä erilaisuuden ja monipuolisuuden vuoksi oli sotilasavustusosasto jakanut työt seuraaville alaosastoille: kanslia ja arkisto; kassaosasto; sotakuukausipalkkausosasto, joka hoiti erikoiskorvausasioita; sotakuukausipalkanlisäysosasto, joka samalla hoiti ero-, odotus- ja kurssirahoja koskevia asioita; huoltorahasto; vuokrarahasto; ja invalidiosasto.

Sotakuukausipalkan lisäyksen ja huoltorahan nostajille jaettiin tarpeen vaatiessa sairas- ja hautausapua sekä puurahoja. Näistä avustuksista huolehtivat asianomaiset osastot.

Nostettujen avustuksien lukumäärä. Talvisodan ja sotien välisenä aikana oli sotakuukausipalkkaa nostavien perheiden lukumäärä n. 20 800 sekä kesäkuun 10 p:n 1941 ja kesäkuun 30 p:n 1947 välisenä aikana 35 450.

Sotilasavustusosasto anoi puolustusministeriöltä erikoiskorvausta 244 asevelvolliselle. Näistä anomuksista hylättiin 29.

Kaupunginhallitus ja kuukausipalkkalautakunta käsittelivät 36 088 sotakuukausipalkan lisäystä koskevaa tapausta sekä 23 656 erorahaa, 467 kurssirahaa ja 5 579 odotusrahaa koskevaa tapausta.

Kaupunginhallitus käsitteli joulukuun 1 p:n 1939 ja joulukuun 31 p:n 1943 välisenä aikana 18 653 huoltorahatapausta. Kuukausipalkkalautakunnan tammikuun 1 p:n 1944 ja kesäkuun 30 p:n 1947 välisenä aikana käsittelemien huoltorahatapausten lukumäärä oli 4 211.

Vuokralautakunnan päätösten mukaisesti maksettiin vuokrarahoja 7 363 nostajalle, ja kuukausipalkkalautakunnan ratkaistavana oli 5 565 vuokrarahatapausta. Sotapalveluksen aikana syntyneiden vuokravelkojen järjestämiseksi avustettiin vuokralautakunnan päätösten mukaisesti 5 358 asevelvollista.

Sotainvalidiavustuksien nostajia oli 1 081.

Avustuksina suoritetut määrät. Sotilasavustusosastolta suoritettiin avustuksina seuraavat määrät:

	Maksettu, mk	Palautettu, mk	Maksuaika
Kurssirahat	999 685	8 290	15. 12. 44—16. 11. 46
Odotusrahat	8 565 708	47 488	24. 11. 44—31. 5. 45
Erorahat	10 621 830	143 140	1. 2. 44—27. 5. 46
Hautausapu	221 500	—	1. 1. 44—13. 4. 45
Vuokravelat	8 684 455	6 358	18. 6. 41—28. 2. 42
Vuokrarahat	63 389 032	367 394	1. 3. 42—30. 6. 47
Sotilasavustukset	8 565 524	79 140	1. 11. 39—28. 2. 40
Sotakuukausipalkat	751 594 575	6 482 327	1. 3. 40—30. 6. 47
Huoltorahat	106 293 600	744 899	1. 3. 40—30. 6. 47
Invalidiavustukset	3 203 675	1 473	1. 6. 40—30. 11. 42
Yhteensä	962 139 584	7 880 509	

Suoritettujen avustusten nettomäärä nousi siis 954 259 075 mk:aan.

Kertyneet asiakirjaryhmät. Sotilasavustusosaston tehtävien suorittamisen yhteydessä kertyivät seuraavat asiakirjaryhmät:

Kansliaan ja arkistoon: menneiden ja saapuneiden kirjeiden diaarit; menneiden kirjeiden jäljennökset; osastolle saapuneet kirjeet; yhdistelmät ja tilitykset maksetuista määristä; luettelot liikaa nostettujen määrien palautuksista; Helsingin kaupungin maistraatille, Uudenmaan lääninkonttorille ja kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriölle lähetettyjen tilityksien kaksoiskappaleet; jäljennökset toisille paikkakunnille siirtyneiden nostajien palkkakirjoista niihin liittyvine asiakirjoineen; jäljennökset osastolta annetuista todistuksista; sekä osaston henkilökunnan jättämät lääkärintodistukset.

Kassaosastoon: Kassavihot; kassakirjat; jatkuvat valtakirjat ja siirtoväen huollon perimispaperit sekä tilitykset.

Sotakuukausipalkkaosastoon: talvisodan aikaiset ilmoitukset asiapapereineen asevelvollisten kuukausipalkan määräämiseksi; talvisodan ja sotien välisenä aikana asepalveluksessa olleiden sekä kesäkuussa 1941 puhjenneen sodan alussa asepalvelukseen kutsuttujen ilmoitukset, jotka myöhemmin siirrettiin varsinaisiin kuukausipalkkakirjoihin; sotakuukausipalkkakirjat; liikaa nostaneiden sotakuukausipalkkakirjat; palvelustodistukset puolustusvoimien määräämiä erikoistarkastuksia varten; erikoiskorvauksia koskevat anomukset ja päätökset; valtion ja kunnan lähettämät luettelot heidän palveluksessaan olevista asevelvollisista; sekä Helsingin sotilaspiirin lähettämät lakkauttamiskortit, jotka koskevat Helsingin kaupunkiin tammikuun 1 p:nä 1946 liitetyillä alueilla maksettuja sotakuukausipalkkoja.

Sotakuukausipalkan lisäysosastoon: hakemuslomake sotakuukausipalkan lisäyksen saantia varten; vapaata sairaanhoitoa käsittelevä kortisto; puurahakortisto; hautausapuluettelot; ilmoituslomakkeet erorahan saamiseksi ja tilikortit; ilmoituslomakkeet odotusrahan saamiseksi ja tilikortit; ilmoituslomakkeet kurssirahan saamiseksi ja tilikortit; kaupunginhallituksen sotakuukausipalkan lisäyksiä koskevat pöytäkirjat elokuun 26 p:n ja heinäkuun 31 p:n 1943 väliseltä ajalta ja kuukausipalkkalautakunnan kokouksista kertyneet pöytäkirjat elokuun 1 p:n 1943 ja kesäkuun 30 p:n 1947 väliseltä ajalta; sekä kuukausipalkkalautakunnan eri virastoille lähettämät kirjeet ja niihin liittyvä diaari.

Huoltorahaosastoon: anomukset; pöytäkirjat ja niistä otetut jäljennökset; päätökset (pöytäkirjanotteet); tarkastusliuskat v. 1939—43; huoltorahakirjojen kaksoiskappaleet; hylättyjen anomusten kortisto; nimieroavaisuuksien kortisto; sairausavustuskortisto; hautausavustuskortisto; puurahakortisto sekä huoltolautakunnan, Suomen autoteollisuus oy:n ja Vesijohtoliike Huberin myöntämien ennakkomaksujen kortisto; huoltorahaa koskeva kirjeenvaihto; tarkastuspöytäkirjat; maksettujen huoltorahojen yhdistelmien jäljennökset helmikuun 1 p:n 1941 ja kesäkuun 30 p:n 1947 väliseltä ajalta; huoltolautakunnalta saapuneet luettelot maksetuista ennakkoavustuksista; puolustusministeriön ja Uudenmaan läänin kuukausipalkkojen tarkastuslautakunnan päätökset; luettelot saapuneista anomuksista; tarkastuslautakunnalle lähetettyjen lausuntojen ja puolustusministeriölle annettujen ehdotusten kaksoiskappaleet; Helsingin maistraatin sotilasavustuksia koskevat ennakkopäätökset; Helsingin maistraatin kirjeet asevelvollisten vapautumista koskevine asiapapereineen; luettelot Ruotsissa olevista lapsista; osastolta annettujen todistusten kaksoiskappaleet; kuormakirjojen kaksoiskappaleet; sekä osaston antamat palvelustodistukset.

Vuokraosastoon: anomukset ja niihin liittyvät kuukausipalkkalautakunnan, tarkastuslautakunnan ja puolustusministeriön päätökset; pöytäkirjat tammikuun 1 p:n 1944 ja elokuun 8 p:n 1945 väliseltä ajalta myöhemmin käsiteltyjen vuokraraha-asiain ollessa sotakuukausipalkan lisäysosaston pöytäkirjoissa; vuokrarahakirjojen kaksoiskappaleet; kortisto vuokrarahan hakijoista; jatkuvat valtakirjat; vuokraosastoa koskeva kirjeenvaihto; vuokralautakunnan lähettämät vuokrarahaluettelot sekä vuokralautakunnan lähettämät vuokravelkaluettelot.

Invalidiosastoon: ilmoitukset väliaikaisten sotainvalidiavustusten määräämiseksi; maksettujen väliaikaisten sotainvalidiavustusten valtion tapaturmatoimistolle lähetettyjen lomakkeiden kaksoiskappaleet sekä eri tarkoituksia varten tehtyjä luetteloita sotainvalidiavustuksia nostaneista asevelvollisista.

Rahatoimiston sotilasavustusosasto lakkautettiin kesäkuun 30 p:nä 1947. Sen toiminta jatkui supistetussa muodossa sotainvalidien huoltojaoston nimellä.

7. Tilastotoimisto

Tilastotoimiston toimintakertomus v:lta 1947 oli seuraavan sisältöinen:

Palkkajärjestelyt. Kaupunginvaltuuston kokouksessa helmikuun 24 p:nä hyväksyttiin elinkustannusten kohoamisen vuoksi välttämättömäksi käynyt kaupungin viranhaltijain yleinen palkankorotus, jolloin mm. eräät virat siirrettiin toisiin palkkaluokkiin. Tilastotoimistossa siirrettiin apulaisaktuaarien virat 31 palkkaluokasta 30:teen, kirjaston- ja arkistonhoitajan virka 33 palkkaluokasta samoin 30:nteen, kaksi toimistoapulaisenvirkaa 39 palkkaluokasta 37:nteen, jolloin toinen niistä samalla muutettiin kirjaajanviraksi, kaikki muut 39 palkkaluokkaan kuuluvat toimistoapulaisenvirat, luvultaan 11, 38 palkkaluokkaan, kaikki 7 41 palkkaluokkaan kuuluvaa toimistoapulaisenvirkaa 40 palkkaluokkaan, vahtimestarinvirka 38 palkkaluokasta 37:nteen ja apulaisvahtimestarin virka 40 palkkaluokasta 39:nteen. Nämä siirrot astuivat voimaan takautuvasti vuoden alusta lukien. Kaupunginhallitus päätti sittemmin, että kirjaajanviran haltijaksi oli siirrettävä toimistoapulainen A. V. Jäppinen ja määräsi myös, että toinen 37 palkkaluokkaan siirretty virka oli toimistoapulaisen, filosofian maisteri L. E. Ruotsalaisen hoitama virka.

Elinkustannusten kallistumisen vuoksi tuli uusi palkkajärjestely syksyllä ajankohtaiseksi. Koska tämä kuitenkin siirtyi seuraavaan vuoteen, maksettiin joulukuussa kaikille viranhaltijoille palkanlisän ennakko, jonka suuruus oli kuudesosa asianomaisen vuoden neljännen vuosineljänneksen ajalta saamasta kokonaispalkasta. Lisäksi maksettiin valtioneuvoston tekemän yleisen palkkapäätöksen perusteella lokakuun 1 p:stä lukien jokaiselle viranhaltijalle, joka oli perheensä pääasiallinen huoltaja, 500 mk:n suuruinen lapsilisä kuukaudessa kustakin hänen elätettävänään olevasta alle 17 vuotiaasta lapsesta. Lapsilisää sai 8 tilastotoimiston viranhaltijaa, joilla oli 9 näihin lisiin oikeutettua lasta.

Toimiston johtosääntö. Palkanjärjestelyn yhteydessä tehtyjen virkojen nimitysten muuttamisen johdosta tilastotoimiston johtosääntöön oli tehtävä eräitä muutoksia, jolloin valtuusto käytännöllisistä syistä vahvisti huhtikuun 2 p:nä kokonaan uuden johtosäännön.

Henkilökunta. Koska eräs v:n 1946 joulukuussa 41 palkkaluokan toimistoapulaisenvirkaan valittu henkilö oli kieltäytynyt ottamasta tointa vastaan, julistettiin se haettavaksi. Virkaan valittiin sittemmin rouva S. Kaila, joka huhtikuun 1 p:nä astui virkaansa, jota hän jo oli hoitanut sijaisena vuoden alusta lukien.

Vuoden aikana erosi 39 palkkaluokan toimistoapulainen A.-M. Erwe syyskuun 1 p:stä lukien ja hänen tilalleen valittiin 41 palkkaluokan toimistoapulainen M. S. Sandström (ent. Bruun) marraskuun 1 p:stä lukien. Viimeksi mainitun virkaan valittiin ylimääräinen toimistoapulainen A. A. B. Ahlman v:n 1948 alusta lukien; virkaa hoiti marras- ja joulukuun aikana ylimääräinen toimistoapulainen E. Rydberg.

Apulaisaktuaari K.-E. Forsberg hoiti vuoden aikana ylimääräistä aktuaarinvirkaa; hänen sijaisekseen määrättiin filosofian kandidaatti L. Kivekäs huhtikuun 10 p:stä lukien.

Ylimääräisinä toimistoapulaisina toimivat: neiti A. R. Modig vuoden alusta kuolemaansa saakka helmikuun 9 p:ään, rouva K. Holmberg vuoden alusta huhtikuun 30 p:ään, rouva E. Rydberg maaliskuun 10 p:stä, rouva A. A. B. Ahlman toukokuun 1 p:stä, herra H.

Back kesäkuun 1 p:stä, rouva I. Anijärvi syyskuun 1 p:stä ja rouva S. Österlund syyskuun 8 p:stä. Kuukausipalkalla toimivat eri aikoina mm. rouvat E. Wallinmaa ja A. A. Ahlman sekä herra V. Seliverstoff. Ylimääräisenä vahtimestarina oli koko vuoden K. Hj. Tuominen.

Sairaslomaa saivat: toimistopäällikkö O. Bruun syyskuun 18 p:stä 23 p:ään, aktuaari A. Kytömaa lokakuun 12 p:stä 25 p:ään, kirjaston- ja arkistonhoitaja Å. J. Saxén v:n 1946 joulukuun 15 p:stä v:n 1947 tammikuun 15 p:ään, toimistoapulaiset E. H. E. Särkisilta toukokuun 30 p:stä heinäkuun 4 p:ään sijaisenaan toimistoapulainen H. M. Suolahti, jonka virkaa hoiti toimistoapulainen G. M. A. Fontell sijaisenaan ylimääräinen toimistoapulainen A. A. Ahlman syyskuun 4 p:stä 30 p:ään, E. O. E. Renfors huhtikuun 2 p:stä 23 p:ään, H. M. Suolahti syyskuun 1 p:stä lokakuun 18 p:ään, G. M. A. Fontell lokakuun 24 p:stä marraskuun 1 p:ään, E. M. N. Inberg helmikuun 17 p:stä 25 p:ään ja syyskuun 22 p:stä 28 p:ään, L. O. Arjomaa huhtikuun 12 p:stä 19 p:ään, G. L. Holmqvist tammikuun 1 p:stä 31 p:ään ja maaliskuun 1 p:stä heinäkuun 31 p:ään sijaisenaan maaliskuun 10 p:stä lukien ylimääräinen toimistoapulainen E. Rydberg, ylimääräinen toimistoapulainen A. R. Modig tammikuun 1 p:stä helmikuun 9 p:ään, vahtimestari A. A. Gröndahl toukokuun 14 p:stä 27 p:ään, ylimääräinen vahtimestari K. Hj. Tuominen elokuun 15 p:stä 25 p:ään ja siivooja J. Skogberg huhtikuun 15 p:stä 30 p:ään sijaisenaan H. Vaheroja.

Synnytyslomaa nauttivat toimistoapulainen L. O. Arjomaa tammikuun 1 p:stä maaliskuun 6 p:ään sijaisenaan toimistoapulainen A. D. Grönroos, jonka virkaa hoiti rouva E. Wallinmaa, sekä toimistoapulainen B. L. E. Kolula joulukuun 15 p:stä lukien sijaisenaan toimistoapulainen H. M. Suolahti, jonka virkaa hoiti toimistoapulainen G. M. A. Fontell sijaisenaan toimistoapulainen A. Grönroos, jonka virkaa hoiti ylimääräinen toimistoapulainen S. Österlund.

Palkatonta yksityislomaa saivat: aktuaari A. Kytömaa elokuun 4 p:stä 9 p:ään, vs. apulaisaktuaari L. Kivekäs heinäkuun 7 p:stä 20 p:ään, toimistoapulaiset A.-M. Erwe heinäkuun 12 p:stä lokakuun 11 p:ään[1]) sijaisenaan toimistoapulainen M. Sandström (ent. Bruun), jonka virkaa hoiti ylimääräinen toimistoapulainen E. Rydberg ja L. O. Arjomaa maaliskuun 7 p:stä 20 p:ään, ylimääräiset toimistoapulaiset K. Holmberg tammikuun 1 p:stä 31 p:ään, E. Rydberg heinäkuun 13 p:stä 26 p:ään, H. Back heinäkuun 10 p:stä 23 p:ään ja A. A. Ahlman heinäkuun 14 p:stä elokuun 11 p:ään sekä ylimääräinen vahtimestari K. Tuominen helmikuun 1 p:stä 13 p:ään ja toukokuun 10 p:stä 17 p:ään.

Toimistoapulainen S. M. Asteljoki määrättiin kaupunginkasliaan elokuun 16 p:n ja joulukuun 31 p:n väliseksi ajaksi; hänen sijaisenaan toimi toimistoapulainen S. Rainio ja tämän sijaisena ylimääräinen toimistoapulainen A. A. Ahlman.

Toimistoapulainen H. Sundholm sai luvan asua edelleen kodissaan Järvenpäässä v:n 1949 loppuun.

Kaupunginhallitus oikeutti toimiston merkitsemään kaksi uutta ylimääräistä toimistoapulaisenvirkaa v:n 1948 talousarvioehdotukseensa.

Toimiston huoneisto. V. 1946 huoneenvuokralautakunta oli määrännyt, että kaksi toimiston huoneistoon kuuluvaa huonetta ynnä eteinen oli luovutettava pois vuokrattaviksi. Tämän johdosta alennettiin toimiston omaan käyttöön jääneen 625 m^2:n suuruisen huoneiston vuokra 13 156 mk:aan kuukaudelta toukokuun 1 p:stä 1946 lukien. Kun syksyllä sittemmin määrättiin, että talonomistajille suoritettavat korvaukset marraskuun 1 p:stä lukien oli jaettava varsinaiseen vuokraan, jonka markkamäärä alennettiin 25 %, ja lämmityskustannusten ennakkoon, myönsi kiinteistölautakunta täten nousseiden kokonaiskustannusten suorittamiseksi 1 616 mk:n lisämäärärahan.

Vuoden varrella tilastotoimisto sai lukuisia uusia tehtäviä, jotka pakottivat toimiston lisäämään työvoimaansa. Tämän johdosta ja varsinkin koska käsittelyn alaisiksi otetut v:n 1946 henkikirjoitusta varten poliisilaitokselle lähetetyt henkilökortit vaativat paljon tilaa, toimisto sai syksyllä käyttöönsä kaksi huoneenvuokralautakunnan käytöstä vapautunutta huonetta virastotalossa. Tämän johdosta toimiston tilitysvuokraa tammikuun 1 p:stä 1948 lukien lisättiin 15 108 mk:lla vuodessa, minkä määrän kiinteistölautakunta myönsi.

---

[1]) Rouva Erweelle myönnettiin sittemmin ero virastaan jo syyskuun 1 p:stä lukien; vrt. tämän kert. s. 80.

Toimiston muutettua v. 1939 pois kaupungintalosta oli sen julkaisuvarasto jäänyt toimiston entisiin suojiin kaupunginarkistolle sittemmin luovutettuihin tiloihin. Arkiston vaatimuksesta se kertomusvuoden alussa siirrettiin kaupungintalon entisiin arkistohuoneisiin, jotka arkiston asiakirjojen tultua muualle siirretyiksi olivat vapautuneet. Tämän johdosta toimistolle määrättiin 23 004 mk:n suuruinen tilitysvuokra lämpöineen ja valoineen v:n 1947 alusta lukien; kiinteistölautakunta myönsi vastaavan lisämäärärahan. Sittemmin tämä arkistohuone määrättiin luovutettavaksi painatus- ja hankintatoimiston konttorikoneverstaalle, ja tilastotoimiston julkaisuvarastolle järjestettiin uusi varastosuoja Sofiankadun 1:ssä; tarkoitukseen kaupunginhallitus myönsi 79 000 mk. Varasto siirrettiin syksyn kuluessa uuteen suojaan, mutta siitä täytyi tällöin tilanpuutteen johdosta karsia tarpeettomiksi käyneitä julkaisuja.

Virka-aika. Kun palkkajärjestelyn yhteydessä oli määrätty, että kaupungin virastojen virka-aikaa oli pidennettävä syyskuun 1 p:n ja toukokuun 31 p:n välisenä aikana, kaupunginhallitus vahvisti toimiston virka-ajan olemaan talvisin klo 8.30—16.30 yhden tunnin aamiastauoin ja lauantaisin ja pyhien aattoina klo 8.30—13.45 ¼ tunnin kahvitauoin, sekä kesäisin klo 8.30—16.00 yhden tunnin aamiaistauoin ja lauantaisin ja pyhien aattoina klo 8.30—12.30 ilman väliaikaa.

Julkaisutoiminta. Toimintavuoden aikana tilastotoimisto julkaisi seuraavat 4 teosta:

Toukok.	31 p:nä	Helsingin kaupungin tilastollinen vuosikirja — Statistisk årsbok för Helsingfors stad. 36. 1946/47. XIII + 413 s.
Marrask.	19 p:nä	Helsingin kaupungin kunnallinen asetuskokoelma. 24. 1946. XXXII + 406 s.
»	» »	Kommunal författningssamling för Helsingfors stad. 24. 1946. XXXII + 406 s.
Kesäk.	10 p:nä	Helsingin kaupungin tilasto. VI. Opetuslaitokset. 14. 1942/43. V + 96 + 28 s.

Tilastotoimisto sai kertomusvuonna taistella suuria vaikeuksia vastaan. Latomistyöt veivät kaikissa toimiston käyttämissä neljässä kirjapainossa suhteettoman paljon aikaa, mikä johtui työvoiman, materiaalin ja koneiden puutteesta. Painettaviksi hyväksytyt teokset saatiin vasta useiden kuukausien kuluttua painosta. Mainittakoon tässä, että esim. tilastollisen vuosikirjan latominen ja painattaminen vei ennen sotaa n. 4 kuukauden ajan siten, että ensimmäiset käsikirjoitukset lähetettiin painoon kesälomien jälkeen elokuun puolivälissä ja valmis kirja ilmestyi painosta säännöllisesti joulun aikana. Sodan jälkeen latomistyö on vaatinut kokonaisen vuoden. V. 1947 ilmestyneen vuosikirjan käsikirjoituksia alettiin lähettää painoon ennen kesää 1946, mutta teos saatiin valmiiksi vasta loppukeväällä 1947. Tästä on ollut se tuntuva haitta, että vuosikirjassa julkaistut tiedot enimmäkseen jo sen ilmestyessä ovat vanhentuneet; latomistyön aikana saadaan tosin tuoreita tietoja, mutta valmiiksi ladottuja taulukkoja ei silloin enää voida täydentää, sillä siinä tapauksessa teoksen valmistuminen lykkääntyisi vielä myöhemmäksi.

Lukuisat keskeneräiset teokset olivat v:n 1947 päättyessä työnalaisina. Myöhästymisien johdosta toimiston ja kirjapainojen työtaakka lähivuosina on tuntuvasti lisääntynyt ja julkaisujen saaminen ajankohtaisiksi vaatii suuria ponnistuksia toimiston puolelta.

Kaupunginvaltuuston aikanaan tekemän päätöksen mukaan kunnalliskalenteri on julkaistava joka vuosi, ja latomistyöt ovat säännöllisesti alkaneet tammikuussa kaupunginvaltuuston valittua lautakuntien ja kaupunginhallituksen jäsenet sekä vuositilintarkastajat. Kertomusvuonna päätettiin, että työhön ryhdytään vasta odotettavissa olevan palkkajärjestelyn tultua ratkaistuksi, jotta kaupungin virkojen uusi palkkaluokittelu tulisi kalenterissa huomioon otetuksi. Koska asianomainen paino ei kuitenkaan heti käsikirjoituksen saatuaan ryhtynyt latomistyöhön ja koska lisäksi samassa painossa painettu kunnallinen asetuskokoelma oli keväällä kovin myöhästynyt, toimisto huomasi, ettei ollut toiveita saada kalenteria valmiiksi kesäksi, joten se katsoi aiheelliseksi ehdottaa kaupunginhallitukselle, että teoksen julkaisemisesta kertomusvuonna luovuttaisiin. Tähän kaupunginhallitus suostuikin huhtikuussa.

Valtuuston aikaisemmin mainitun päätöksen mukaan kunnalliskalenteri on julkaistava valtuuston vaalien jälkeisinä vuosina virastojen järjestelyä selostavine tekstiosas-

toineen. Toimisto ryhtyi syksyllä laatimaan tällaisia tekstikappaleita v:n 1948 kalenteria varten ja koetti saada ne ladotuiksi jo syksyllä 1947, mutta sai kokea, ettei paino pystynyt kyllin nopeasti latomaan näitä kappaleita. Kun näin ollen oli todennäköistä, että v:n 1948 julkaisutoiminta tulisi kohtaamaan suuria vaikeuksia, toimisto katsoi olevansa pakotettu ehdottamaan kaupunginhallitukselle, että teos saataisiin julkaista supistettuna, ilman kyseistä tekstiä. Tähänkin kaupunginhallitus suostui.

Kauppatilaston uusiminen. Kaupunginhallituksen v. 1946 asettama ns. painotuotekomitea oli mietinnössään ehdottanut, että tilastotoimiston toimittama sarjajulkaisu Ulkomaan kauppa ja merenkulku painatuskustannusten vähentämistarkoituksessa supistettaisiin siten, että tuontia ja vientiä esittävät laajat, eritellyt taulukot lyhennettäisiin julkaisemalla niistä ainoastaan eri tavararyhmien ja -alaryhmien luvut. Kaupunginvaltuusto oli puolestaan päättänyt, että komitean ehdottamat supistukset saatiin toteuttaa sen jälkeen kun Helsingin kauppakamari oli antanut lausuntonsa asiasta. Kauppakamari huomautti lausunnossaan, että liike-elämä harvoin tarvitsi paikallista tuontia ja vientiä koskevaa tilastoa ja korosti myös sitä, ettei kyseinen, säännöllisesti myöhästynyt julkaisu täyttänyt ajankohtaisuuden vaatimuksia. Toiselta puolen se asetti kysymyksenalaiseksi, olisiko syytä supistaa tilaston julkaisemista siinä muodossa kuin valtuustolle oli esitetty, sillä ryhmäluvuista ei ollut mainittavaa hyötyä päinvastoin tulisivat tilaston käyttäjät siinä tapauksessa enimmäkseen käyttämään lyhentämättömiä arkistokappaleita. Tämän johdosta kauppakamari, joka oli asiassa käynyt neuvotteluja tilastotoimiston kanssa, ehdotti, että tilaston päätaulukoissa tavaranimikkeiden tekstit jätettäisiin painattamatta, jolloin ainoastaan nimikkeiden numerot painettaisiin. Tullitariffista ja koko maan kauppavaihtoa koskevasta julkaisusta saataisiin tällöin nimikkeiden sisältö helposti selville.

Kaupungin painatus- ja hankintatoimisto puolestaan ehdotti, että julkaisu kokonaan lopetettaisiin ja sen sijaan julkaistaisiin vuosittain lyhyt, n. 40 sivua käsittävä kertomus kaupungin ulkomaan kaupasta ja merenkulusta, jolloin kuitenkin arkistokappale laadittaisiin entiseen tapaan ja asetettaisiin tietoja tarvitsevien käytettäväksi.

Tilastotoimisto asettui lausunnossaan puoltamaan kauppatilaston supistamista kauppakamarin ehdottamalla tavalla eli siten, että ainoastaan nimikkeiden numerot painettaisiin, mutta että tilastossa muuten julkaistaisiin tietoja kustakin nimikkeestä erikseen. Toimisto huomautti, että jos yksinomaan ryhmätietoja julkaistaisiin, jäisivät kaikki tiedot tuonnin ja viennin paljousmääristä pois, sillä ryhmiin sisältyi erilaisia tavaroita, joiden paljousmääriä ei voitu laskea yhteen, ja tiedot tavarain paljoudesta olivat kuitenkin vertailuissa varsinkin hintavaihtelujen aikana tärkeämmät kuin arvotiedot. Lisäksi tilastotoimisto ehdotti, että koska tilaston käyttö tulisi liian hankalaksi, jos ainoastaan nimikkeiden numerot painettaisiin ja näiden sisältö olisi hankittava muista teoksista, olisi julkaisuun liitettävä täydellinen, kolmikielinen nimikeluettelo, jota voitaisiin painattaa useiden vuosien tarpeita silmällä pitäen. Edelleen toimisto ehdotti, että siirryttäisiin taasen jokavuotisiin julkaisuihin, jotta tilastotiedot olisivat mahdollisimman tuoreet.

Kaupunginhallituksen päätös tehtiin tilastotoimiston ehdotuksen mukaisesti.

Eripainoksia otettiin seuraavista asetuskokoelmassa julkaistuista asetuksista: Pukinmäen rakennusjärjestyksestä 200 kpl, Kulosaaren rakennusjärjestyksestä 300 kpl ja ammattiopetuslaitosten ohjesäännöstä 200 kpl. Uusia painoksia otettiin seuraavista asetuksista: kaupunginhallituksen ohjesäännöstä 300 kpl, kaupungin matkustussäännöstä 200 kpl, virkasäännöstä 1 500 kpl, ruiskumaalaamoita varten vahvistetuista paloturvallisuusmääräyksistä 200 kpl, terveydenhoitojärjestyksestä 1 000 kpl ja palojärjestyksestä 1 500 kpl.

Henkikirjoitusta varten käytettyjen henkilökorttien käyttäminen tilastotarkoituksiin. Ennen v. 1946 laativat talonomistajat ja isännöitsijät vuosittain luetteloja taloissaan vuoden vaihteessa asuvista henkilöistä, jotka niiden mukaan merkittiin henkikirjoihin. V:n 1946 henkikirjoitusta varten otettiin käytäntöön henkilökortit, jotka perheiden päämiesten tuli täyttää. Kun nämä kortit henkikirjojen valmistuttua kävivät henkikirjoittajalle tarpeettomiksi, luovutettiin ne kaupunginarkistolle säilytettäviksi, ja tarkoituksena lienee ollut, että myös vastaisetkin kortit ainakin muutaman vuoden väliajoin säilytettäisiin. Kun kuitenkin osoittautui, että näiden korttien avulla oli mahdollista laatia tilastoa eri alueiden väkiluvusta ja varsinkin kullakin alueella asuvien ikä-

ryhmityksestä, ja kun useat kunnalliset virastot kipeästi tarvitsivat tällaisia tietoja, varsinkin liitosalueelta, tilastotoimisto lainasi kyseiset kortit, joita oli n. 360 000, ja ryhtyi käsittelemään niitä. Kaupunginhallitukselta anottiin tarkoitukseen 82 000 mk:n määrärahaa. Toimisto sai oikeuden käyttää tilapäisen työvoiman määrärahaansa tarvittavien kahden apulaisen palkkaamiseen viiden kuukauden aikana ja sen tuli aikanaan anoa asianomaista määrärahan ylitysoikeutta. Työ osoittautui kuitenkin huomattavasti vaikeammaksi ja enemmän aikaa vieväksi kuin alusta pitäen oli otaksuttu. Mm. oli kaikki kortit, jotka henkikirjoittajan toimistossa oli säilytetty aakkosjärjestyksessä, järjestettävä uudelleen kaupunginosittain ja alueittain, mikä varsinkin Malmin ja Tapanilan järjestämättömään asutukseen nähden oli sangen vaivalloista. Tämän johdosta työ ei vuoden varrella valmistunut, mutta tietoja eri alueilla asuvista eri-ikäisistä lapsista voitiin kuitenkin antaa mm. lastentarhojen tarkastajalle, kansakoulujen tarkastajille ja terveydenhoitolääkärille.

Vuokratiedustelu. Sosiaaliministeriön sosiaalinen tutkimustoimisto oli ehdottanut, että uusi vuokratiedustelu suoritettaisiin marraskuussa, jolloin tutkittaisiin vuokrataso ennen lokakuun 1 p:ää voimaan tullutta vuokrien järjestelyä samoissa 1—3 huoneen ja keittiön käsittävissä vuokratuissa asuinhuoneistoissa, joista tietoja oli kerätty v. 1941 sekä lisäksi kaikissa v. 1946 ja 1947 valmistuneissa taloissa sijaitsevissa samansuuruisissa vuokratuissa asuinhuoneistoissa. Tilastoimisto oli puolestaan sitä mieltä, että ensi sijassa oli tutkittava uudet vuokrat lokakuussa tapahtuneen järjestelyn jälkeen, ja huomautti, että tiedustelu olisi mikäli mahdollista siirrettävä joulukuuhun, koska järjestelyn aiheuttamat toimenpiteet, so. ennakolta maksettavien lämmityskustannusten irroittaminen entisestä kokonaisvuokrasta, varmasti tulisi viemään paljon aikaa. Tiedustelun toimittaminen voitaisiin kuten aikaisemminkin antaa tilastotoimiston tehtäväksi. Kaupunginhallitus päätti toimiston ehdotuksen mukaisesti ilmoittaa sosiaaliselle tutkimustoimistolle, että kaupunki puolestaan suostui toimittamaan ehdotetun tiedustelun ja esitti samalla toivomuksen, että tiedustelu ulotettaisiin myös liitosalueelle. Tilastotoimiston käytettäväksi asetettiin 90 000 mk:n suuruinen määräraha.

Vuokratiedustelu suoritettiin sittemmin joulukuun aikana, jolloin 27 tilastotoimiston palkkaamaa henkilöä keräsi sosiaaliministeriön laatimalle kaavakkeelle tiedot entisistä vuokratiedustelun alaisista huoneistoista ja sen lisäksi edustavia tietoja useista liitosalueen tiheimmin asutuista keskuksista sekä vielä kaikista Kanta-Helsingissä ja liitosalueella v. 1946 ja 1947 valmistuneista uusista vuokrahuoneistoista. Täytetyt kaavakkeet, yhteensä 8 324, tarkastettiin ja lajiteltiin tilastotoimistossa ja lähetettiin vuoden vaihteessa sosiaaliseen tutkimustoimistoon, jonka sopimuksen mukaan oli suoritettava aineiston tilastollinen käsittely.

Verotilastot. V. 1946 oli v:n 1944 kunnallisverotilastoa varten perforoitu reikäkortteja, jotka oli käsitelty Hollerithkoneiden asioimiston konttorissa. Kertomusvuoden alussa voitiin saatujen koneliuskojen avulla laatia v:n 1947 tilastolliseen vuosikirjaan otettavat taulukot fyysillisistä ja juriidisista henkilöistä erikseen. Vastaavat taulukot laadittiin myös liitosalueen kuntien kunnallisverotuksesta, vaikka niitä ei julkaistukaan, sillä täten saadun numeroaineiston avulla voidaan aikanaan verrata seuraavaa käsiteltyä kunnallisverotilastoa, joka tällöin tulee kohdistumaan laajennettuun kaupunkiin, v:n 1945 tilaston vastaavalta alueelta.

Tilastollisen päätoimiston kanssa oli tehty sopimus v:n 1945 valtionverotilastoa varten tarvittavien tilastokorttien perforoimisesta, tabuloinnista ja taulukkojen laatimisesta, jolloin tilastotoimisto oli sitoutunut osallistumaan työn aiheuttamiin kustannuksiin kuten v:n 1946 vuosikertomuksessa on tarkemmin selostettu. Vuoden varrella saatiin kyseiset työt suoritetuiksi alkuvuoden ja kesän kuluessa ja syksyllä saatettiin tilastotoimistossa ryhtyä viemään tietoja lopullisiin taulukkoihin, jotka sittemmin julkaistiin v:n 1948 tilastollisessa vuosikirjassa.

Tilastollisen päätoimiston kanssa käytiin jälleen neuvotteluja v. 1948 suoritettavista verotilastotöistä ja sovittiin, että tällöin käsiteltäisiin v:n 1946 tuloista valtionverotuksessa verotettuja. Työ oli tällä kertaa suoritettava kokonaan päätoimiston johdolla ja sen henkilökunnan toimesta, jolloin päätoimisto tulisi huolehtimaan reikäkorttien lävistämisestä, tabuloinnista ja taulukkojen laatimisesta sekä antamaan tilastotoimistolle sen haluamat taulukot. Tilastotoimisto puolestaan sitoutui osallistumaan työn aiheuttamiin kustannuksiin maksamalla päätoimiston määräämille apulaisille palkkamäärät

jotka vastaisivat kaupungin palkkaluokittelun silloisen 40 palkkaluokan mukaan suoritettavaa palkkaa kahdentoista kuukauden aikana eli yhteensä 98 400 mk. Lisäksi toimisto tulisi osallistumaan reikäkorttien hankkimisesta aiheutuviin kustannuksiin.

Tilastotoimiston antama apu muille kunnallisille elimille. Kaupunginreviisori oli v:n 1946 tilintarkastuskertomuksessaan huomauttanut, etteivät kaupunginlaitokset olleet riittävässä määrin käyttäneet hyväkseen tilastotoimiston ammattitaitoista ja koneellista apua, sekä ehdottanut, että tilastotoimistolle annettaisiin tehtäväksi selvittää, missä määrin oli mahdollista laajentaa toimiston antamaa apua laitosten ja virastojen toimintaa varten tarvittavien numerosarjojen hankkimisessa ja käsittelyssä. Tästä kaupunginreviisori ilmoitti tilastotoimistolle mainiten samalla, että revisiotoimisto oli kiinnostunut mm. saamaan tilastotoimistolta apua kaupungin maatalouden kannattavaisuuden tutkimisessa ja kansakoulujen taloustoiminnan selvittämisessä.

Vastauksessaan tilastotoimisto ilmoitti, että se aina oli katsonut tehtäviinsä ja velvollisuuksiinsa kuuluvan kaupungin eri elinten avustamisen hankkimalla niille tilastoaineistoa, laatimalla niiden tarvitsemat tilastotaulukot ja kirjoittamalla osia niiden vuosikertomuksista, mikäli sellaista apua siltä pyydettiin. Ammattivirastona toimistolla oli parhaat edellytykset saada näiden elinten käyttämät tiedustelu- ja kyselykaavakkeet sopivaan ja käytännölliseen asuun ja kykeni käsittelemään hankittua aineistoa paremmin ja halvemmin, tarpeen vaatiessa tilastokoneita käyttämällä, kuin virastojen ja laitosten omat tilastotehtäviin tottumattomat toimistoapulaiset. Toimisto luetteli siihen aikaan kaupungin eri virastoille ja laitoksille suorittamansa työt ja ilmoitti, että se oli valmis tilauksesta, mieluimmin kirjallisesti, ottamaan vastaan uusiakin tehtäviä, jolloin se, jos oli kysymys pitkäaikaisista ja monimutkaisista tutkimuksista, joiden kustantaminen sen käytettävissä olevilla varoilla ei ollut mahdollista, itse voisi kääntyä kaupunginhallituksen puoleen anomalla tarkoitukseen tarvittavaa määrärahaa. Myös revisiotoimisto voisi saada haluamaansa apua.

Sittemmin kaupunginhallitus vaati tilastotoimistolta lausunnon tilintarkastuskertomukseen sisältyvän kyseisen kohdan johdosta. Toimisto toisti lausunnossaan ylempänä selostettuja näkökohtia, ehdottaen lopuksi, että kaupungin virastoja ja laitoksia kehoitettaisiin harkitsemaan, voidaanko eräitä niiden suorittamia tilasto- ym. töitä siirtää tilastotoimistolle sekä myönteisessä tapauksessa sopimaan tästä toimiston kanssa.

Uuden väestöprognoosin laatiminen. Kaupunginreviisori oli kaupunginhallitukselle lähettämässään kirjelmässä huomauttanut, että kaupungin eri virastoissa ja laitoksissa suoritettiin laskelmia kaupungin vastaisesta väkiluvusta, jotta niissä voitaisiin valmistautua kaupungin vastaisen kehityksen varalle, sekä esittänyt toivomuksenaan, että tilastotoimisto saisi tehtäväksi laatia uuden väestöprognoosin kaupungin kunnallistoimintaa varten. Asiasta antamassaan lausunnossa tilastotoimisto ilmoitti, että se oli tiedustellut eri kunnallisilta laitoksilta, olivatko ne suorittaneet kaupunginreviisorin mainitsemia laskelmia ja voitaisiinko nämä uskoa tilastotoimiston suoritettavaksi. Vastauksista ilmeni, etteivät laitokset yleensä olleet laatineet väestön vastaista kehitystä koskevia laskelmia sekä että ne ensi sijassa halusivat tietoja eri alueilla asuvan väestön suuruudesta sekä siitä, kuinka suureksi niiden väkiluku tulisi nousemaan kun ne olivat täyteen rakennetut; sitä vastoin eivät laitokset yleensä olleet kiinnostuneet väestön ikä-, sukupuoli-, kieli- tai ammattiryhmityksestä. Toiselta puolen olivat koulu- ja terveydenhoitoviranomaiset jo aikaisemmin pyytäneet tilastotoimistolta tietoja eri alueilla asuvien ryhmityksestä iän ja äidinkielen mukaan, voidakseen muodostaa sopivia koulu- ja terveydenhoitopiirejä. Toimisto oli puolestaan sitä mieltä, että kyseiset laskelmat ja väestöprognoosit olisi keskitettävä, jotta vältyttäisiin kaksinkertaiselta työltä ja että tämä työ uskottaisiin tilastotoimistolle, jossa kaikki saatavissa olevat väestötiedot olivat käytettävissä.

Tilastotoimisto oli v:stä 1941 lukien laatinut vuosittain yksityiskohtaista tilastoa kunkin, kaupungin alueella toimivan seurakunnan kirjoissa olevan väestön muutoksista ja täten oli saatu aikaan mm. tilasto kaupungin virallisen väestön ikäryhmityksestä erikseen kultakin syntymävuosiryhmältä, ja samalla oli myös saatu tietoja kuhunkin ikäryhmään kuuluvien henkilöiden ryhmityksestä äidinkielen mukaan, vaikka liitosalueen kaksikieliset seurakunnat tässä kohden olivatkin aiheuttaneet eräitä vaikeuksia. Nämä tiedot koskivat kuitenkin vain kaupungin aluetta kokonaisuudessaan; vaikka seurakunnat kyllä muodollisesti ovat alueellisia, eivät seurakuntalaiset kuitenkaan muuttaessaan toisen seurakunnan alueelta toiselle ota säädettyä muuttotodistusta. Tilastotoimisto oli sen vuoksi

ryhtynyt laatimaan tilastoa kaupungin eri alueilla asuvien ikäryhmityksestä käyttämällä v:n 1946 henkikirjoitusta varten laadittuja henkikirjoituskortteja, mikä työ v:n 1947/48 vaihteessa vielä oli keskeneräinen. Täten saadun tilaston avulla oli mahdollista ilmoittaa tietoja haluaville väestön v:n 1946 ikäryhmitys erikseen kaupunginosittain ja vastaavien alueiden mukaan sekä myös laatia koko kaupungin aluetta koskevia väestöprognooseja. Sitä vastoin oli mahdotonta laatia laskelmia eri kaupunginosien vastaisesta kehityksestä, sillä niihin tarvittiin tietoja nykyään rakentamattomien alueiden suunnitellusta vastaisesta käytöstä, so. tuleeko alue käytettäväksi teollisuutta vai asutusta varten ja saadaanko sinne rakentaa monikerroksisia vuokrataloja tai onko se varattu omakotitaloja varten. Ennenkuin näitä alueita koskeviin prognoosilaskelmiin voitiin ryhtyä, oli ensin asemakaavaviranomaisilta saatava tietoja alueiden tulevasta käytöstä.

Tilastotoimisto ehdotti, että kaupunginhallitus kehoittaisi tilastotoimistoa jatkamaan kaupungin koko väestön vastaista kehitystä koskevia prognoosilaskelmia ja kehoittaisi niitä kaupungin viranomaisia, jotka olivat väestöprognoosien tarpeessa, kääntymään tilastotoimiston puoleen, sekä kehoittaisi tilastotoimistoa ja kiinteistötoimistoa ryhtymään yhteistyöhön, jotta saataisiin aikaan kaupungin laitosten tarvitsemat, kaupungin eri osia koskevat prognoosit. Tähän kaupunginhallitus suostui.

Tietojen ja selvitysten antaminen viranomaisille ja yksityisille. Kuten aikaisempinakin vuosina tilastotoimisto sai kuukausittain sosiaaliministeriön sosiaaliselta tutkimustoimistolta tietoja elintarvikkeiden hinnoista ja elinkustannusindeksistä, joista lähetettiin jäljennökset niitä haluaville kunnallisille elimille. Tilastoa laivaliikenteestä laadittiin kuukausittain käyttämällä satamalaitoksen päiväkirjoja, ja tiedot lähetettiin satamaviranomaisille sekä Brysselissä olevalle Institut International du Commerce nimiselle laitokselle. Huolto- ja lastensuojelulautakunnille lähetettiin niiden vuosikertomuksia varten tarvittavat, huolto- ja lastensuojeluvirastoissa täytetyistä, avustettujen henkilökorteista saadut tilastotiedot yhteiskunnallista huoltoa v. 1946 saaneista henkilöistä ja alkoholisteista sekä lastensuojelulautakunnan valvonnan alaisista lapsista. Sosiaaliministeriön sosiaaliselle tutkimustoimistolle lähetettiin vastaavat tiedot virallista tilastoa varten. Samalle toimistolle lähetettiin neljännesvuosittain tietoja rakennustoiminnasta kaupungissa, joihin nyt sisältyi myös liitosalueen rakennustoiminta. Kansakoulujen tarkastajille annettiin toimiston keräämiä kansakouluoppilaita koskevia tilastotietoja kouluhallitukselle ja tilastolliselle päätoimistolle lähetettäviksi. Rakennustoimistolle toimitettiin tietoja eri viemäröimisalueiden väkiluvusta, kiinteistötoimistolle tietoja kaupungin henkikirjoitetusta väestöstä kortteleittain sekä Helsingin ja sen ympäristön aluesuunnitelmaliitolle tietoja eräiden kaupungin ympäristökuntien henkikirjoitetusta väkiluvusta usean vuoden ajalta kylittäin; viimeksi mainitut tiedot toimisto hankki vanhoista henkikirjoista, jolloin aluesuunnitelmaliitto korvasi työn aiheuttamat kustannukset. Uudenmaan lääninhallitukselle toimitettiin eräitä sen vuosikertomusta varten tarvittavia tilastotaulukkoja, Vakuutusyhtiö Pohjolalle tietoja tapaturman varalta vakuutettujen työntekijäin lukumäärästä ja heidän työansioistaan, sekä Tukholman kaupungin tilastokonttorille Helsinkiä koskevat tiedot Pohjoismaiden suurkaupunkien yhteistä, näiden vuosikirjoissa julkaistavaa tilastoa varten. Tilastolliselle päätoimistolle lähetettiin tavanmukainen kaupungin raha-asioita v. 1946 koskeva tilasto sekä tilastotoimiston keräämät tilastotiedot yleishyödyllisistä rahastoista v. 1946. Valtiokalenterin toimitukselle lähetettiin luettelo siihen otettavista kaupungin virastoista ja niiden viranhaltijoista. Lontoossa ilmestyvää Stock Exchange Yearbook nimistä vuosikirjaa varten lähetettiin eräitä tietoja kaupungin ulkomaan rahassa ottamista lainoista. Tampereen kaupunginaktuaarille toimitettiin eräitä tietoja tilastollisen vuosikirjan kustannuksista sekä eräille yksityishenkilöille ulkomailla heidän pyytämänsä tiedot. Kuten ylempänä jo mainittiin, tilastotoimisto laati eräiden kunnallisten virastojen pyynnöstä yhdistelmiä, jotka osoittivat väestön ja varsinkin lasten ikäryhmityksen määrätyissä kaupungin liitosalueen osissa. Lisäksi annettiin useille muille viranomaisille ja yksityisille henkilöille pienehköjä tietoja, ilmoituksia ja selvityksiä.

Erinäiset muut toimenpiteet. Koska kaupungin viranomaiset esityslistoissa ja asiakirjoissa käyttivät omia laatimiaan, useinkin mielivaltaisesti keksittyjä lyhennyksiä, tilastotoimisto, joka oli sitä mieltä, että tässä kohden oli saatava aikaan yhtenäisyyttä ja että lyhennykset, mikäli niitä käytettiin, olisi laadittava määrättyjä suuntaviivoja noudattaen, kääntyi Suomalaisen kirjallisuuden seuran kielitoimiston puoleen pyytäen siltä lausuntoa

asiasta, sekä lähetti sittemmin esityksen kaupunginhallitukselle. Tämä kuitenkin palautti asian tilastotoimistolle täydellisen perustellun ehdotuksen laatimista varten.

Tilastotoimisto esitti kaupunginhallitukselle, että ikäkorotusten myöntäminen viranhaltijoille olisi alistettava palkkalautakunnan ratkaistavaksi ainoastaan silloin, kun heille ensimmäisen kerran myönnettiin ikäkorotus, mutta että kassa- ja tilivirastot oikeutettaisiin tämän päätöksen perusteella automaattisesti maksamaan seuraavat ikäkorotukset, sen mukaan kuin asianomaiset tulivat niihin oikeutetuiksi. Kaupunginhallitus lähetti asian virkasääntökomitealle käsiteltäväksi virkasäännön muuttamisen yhteydessä.

Tilastotoimiston toimistopäällikkö sai tehtäväkseen laatia lyhyen esityksen kaupungin kunnallishallinnon järjestelystä, se painettaisiin sittemmin englannin ja ruotsin kielillä ulkomaalaisille vieraille jaettavaksi.

Menot ja tulot. Oheinen taulukko osoittaa, missä määrin tilastotoimistolle myönnettyjä määrärahoja käytettiin:

Talousarvion momenttinimike	Määrärahat talousarvion mukaan, mk	Siirto- ja lisämäärärahat, mk	Yhteensä käytettävissä olevia varoja, mk	Menot tilien mukaan, mk	Määrärahan säästö (+) tai ylitys (—), mk
Sääntöpalkkaiset virat	1 115 653	[1]) 3 667 489	4 783 142	4 783 142	—
Tilapäistä työvoimaa	750 840	[2]) 31 867	782 707	[5]) 944 904	[6])—162 197
Vuokra	157 800	[3]) 42 836	200 636	200 708	— 72
Valaistus	12 000	—	12 000	6 473	+ 5 527
Siivoaminen	12 000	—	12 000	27 512	[6])— 15 512
Painatus ja sidonta	1 900 000	[4]) 47 625	1 947 625	1 326 712	[7])+620 913
Tarverahat	95 000	—	95 000	128 481	[6])— 33 481
Vuokratiedustelu.....	—	90 000	90 000	79 000	+ 11 000
Yhteensä	4 043 293	3 879 817	7 923 110	7 496 932	+426 178

Talousarvioon sisältyvät määrärahat olivat 4 043 293 mk, johon oli lisättävä edellisestä vuodesta siirtynyt painatus- ja sitomismäärärahan käyttämätön osa, 47 625 mk. Asianomaisilta tileiltä myönnettiin sairas- ja synnytyslomasijaisten palkkaamiseen yhteensä 71 907 mk. Vuokratiedustelun toimittamista varten kaupunginvaltuusto myönsi ylimääräisen määrärahan, 90 000 mk. Uuden julkaisuvarastosuojan vuokraan, samoin kuin toimistohuoneiston korotettuun vuokraan, kiinteistölautakunta myönsi yhteensä 42 836 mk. Kaupungin viranhaltijoille myönnettiin vuoden varrella palkankorotuksia, minkä johdosta sääntöpalkkaisten virkojen tilille siirrettiin yhteensä 3 597 449 mk. Toimiston lisääntyneiden töiden johdosta sekä toimiston ulkopuolella tehdyn työn korvausmäärien nousun takia toimisto anoi ja sai kaupunginvaltuustolta oikeuden ylittää tilapäisen työvoiman määrärahaa 200 000 mk:lla; kun sittemmin joulukuussa oli maksettava odotettavan palkankorotuksen ennakko, toimiston täytyi ilmoittaa, että tätä ylitysoikeutta olisi lisättävä 30 000 mk:lla, jolloin kaupunginhallitus päätti, että mainittu summa oli siirrettävä kalliinajanlisäyksiä ja palkankorotuksia varten varatusta määrärahasta. Kohonneiden kustannusten takia kaupunginvaltuusto lisäksi myönsi tilastotoimistolle oikeuden ylittää siivoamis- ja tarverahojen määrärahoja.

Menoja oli yhteensä 7 496 932 mk; seuraavaan vuoteen siirrettiin painatustöiden myöhästymisen johdosta painatusmäärärahan käyttämätön osa, 620 913 mk.

Toimiston tulot myydyistä julkaisuista olivat 37 668 mk.

Talousarvioehdotus. Tilastotoimiston laatima v:n 1948 talousarvioehdotus päättyi 9 219 578 mk:aan. Kaupunginhallitus poisti siitä v:n 1948 tilastollista vuosikirjaa varten varatun määrärahan, 400 000 mk, minkä lisäksi sääntöpalkkaisille viranhaltijoille maksettavat palkat tarkistettiin. Tämän jälkeen valtuuston hyväksymä talusarvio päättyi 8 788 758 mk:aan. Edellisen vuoden talousarvioon verrattuna toimiston määrärahat olivat

[1]) Siitä 3 597 449 mk palkankorotuksiin ja 70 040 mk sairas- ja synnytyslomasijaisten palkkaamiseen. — [2]) Siitä 30 000 mk kohonneiden palkkojen maksamiseen sekä 1 867 mk sairaslomasijaisen palkkaamiseen. — [3]) Siitä 23 004 mk uuden julkaisuvarastosuojan tilitysvuokran maksamiseen ja 19 832 mk toimistohuoneiston vuokrankorotukseen. — [4]) Siirretty v:sta 1946. — [5]) Lisäksi 13 615 mk Helsingin kaupungin ja sen ympäristön aluesuunnitelmaliiton laskuun tehtyjen töiden johdosta; korvaus saatu liitolta v. 1947 ja 1948. — [6]) Kaupunginvaltuuston sallima ylitys. — [7]) Siirrettiin v:een 1948.

nousseet enemmän kuin kaksinkertaisiksi, mutta tämä johtui suurelta osalta kalliinajanlisäysten poistamisesta ja uusien peruspalkkojen vahvistamisesta.

Kalustohankinnat. Karttatelineen hankkimista varten kaupunginhallitus myönsi 14 792 mk:n suuruisen määrärahan sekä edelleen kuuden pöydän, kuuden tuolin ja kolmen pöytälampun hankkimiseen 40 434 mk. Tilastotoimisto esitti, että sille hankittaisiin kaksi uutta yhteenlaskukonetta ja yksi kertolaskukone; yhteenlaskukone saatiin 44 030 mk:n hinnasta, mutta ostolupia ei saatu muita koneita varten.

Lähetysten lukumäärä oli 1 998; niistä oli lähetettyjä kirjeitä 1 107 ja jaettuja julkaisuja 891. Vuoden aikana voitiin uudelleen ryhtyä sodan aikana keskeytyneeseen julkaisujen vaihtoon useiden ulkomaiden tilastovirastojen kanssa.

Kirjasto lisääntyi 458 numerolla.

8. Kaupunginarkisto

Kaupunginarkiston toimintakertomus v:lta 1947 oli seuraavan sisältöinen:

Henkilökunta. Mitään muutoksia henkilökunnan kokoonpanossa ei v:n 1947 aikana tapahtunut, vaan kaupunginarkistonhoitajana oli edelleenkin filosofianmaisteri R. Rosén, amanuensseina filosofianmaisterit V. Mattila ja S. Möller, toimistonhoitajana neiti A. Soura ja vahtimestarina herra E. Parkkali. Vahtimestarin kesäloman aikana Temppeliaukion arkistovaraston lämmittämisestä huolehti rouva A. Välimäki.

Toimisto- ja arkistotilat. Vallitsevien yleisten olosuhteiden vuoksi kysymys tarkoituksenmukaisten lisätilojen saamisesta arkiston tarpeisiin ei v:n 1947 aikana edistynyt, vaan oli edelleen tyydyttävä tehokasta työskentelyä haittaavaan hajasijoitukseen ja eräiden sellaisten varastojen käyttöön, jotka toisaalta eivät täysin vastaa niille asetettavia turvallisuusvaatimuksia, toisaalta valaistus- ja ilmanvaihtosuhteittensa puolesta on katsottava niissä jatkuvasti työskentelevien virkailijain terveydelle vahingollisiksi. Toimistohuoneiden korjaamiseen kaupunginhallitus arkiston esityksestä syyskuun 25 p:nä 1947 myönsi 205 500 mk:n suuruisen määrärahan, mutta korjaustyö lykkäytyi, kun uuden virkamiesravintolan valmistuttua nousi kysymys kaupungintalossa vapautuneiden huonetilojen vastaisesta käytöstä ja mm. arkiston toimiston mahdollisesta siirtämisestä talon toiseen kerrokseen.

Siirtämällä toimisto toiseen huoneistoon saavutetaan tosin eräitä virkailijain ja kävijäin viihtyisyyden kannalta huomion arvoisia etuja, mutta kaupunginarkiston keskeisimpään ongelmaan, säilytystilojen lisäämiseen ja parantamiseen tällainen ratkaisu ei tuo parannusta, koska arkistoon luovutettavien asiakirjojen sijoittaminen rakenteellisesti heikkoon ja tulenvaaralle alttiiseen kaupungintaloon ei voi tulla kysymykseen. Kun toisaalta Sofiankadun 4:ssä ja Unioninkadun 27:ssä olevat käyttökelpoiset maanalaiset varastot nyttemmin ovat niin täynnä, että yksinpä rahatoimiston tavanmukaisen vuotuisleveranssin vastaanotto tulee tuottamaan vaikeuksia, käy v:n 1948 alussa välttämättömäksi toimittaa varsinaisesti vain ns. historiallisten arkistoryhmien säilytyspaikaksi varattuun Temppeliaukion varastoon sellaisiakin asiakirjasarjoja, jotka käytännöllisistä syistä olisi säilytettävä toimiston lähettyvillä. Puhumattakaan siitä, että yleinen sijoitussuunnitelma täten rikkoutuu, supistuvat arveluttavalla tavalla myöskin mahdollisuudet asiakirjojen jatkuvaan vastaanottoon yleensä.

Toiminta kunnallisena arkistokeskusviranomaisena

Esitykset ja lausunnot. Yleiseen kunnalliseen arkistohallintoon kuuluvista, kaupunginarkiston antamista esityksistä ja lausunnoista on mainittava seuraavat:

kaupunginhallitukselle: helmikuun 19 p:nä arkistonhoitoa koskevien ohjeiden toimittamisesta kiertokirjeitse kaupungin viranomaisille ja laitoksille; maaliskuun 3 p:nä elintarvikekeskuksen eräiden asiakirjasarjojen seulomisesta; lokakuun 8 p:nä toimituskirjoista kannettavien lunastusmaksujen korottamisesta; lokakuun 29 p:nä tilastotoimiston eräiden julkaisujen varastokappaleiden hävittämisestä; joulukuun 8 p:nä satamalaitokset kassa- ja tiliviraston eräiden asiakirjasarjojen seulomisesta;

palkkalautakunnalle: lokakuun 10 p:nä lautakunnan toimistohuoneen turvallisuudesta asiakirjojen säilytyspaikkana;

huoneenvuokralautakunnille: kesäkuun 6 p:nä lautakuntain diaarijärjestelmän uusimisesta;

Vaasan kaupunginkanslialle: maaliskuun 10 p:nä diaarijärjestelmistä ja kunnallisviranomaisten arkistojen hoidosta;

maakunta-arkistonhoitaja A. Outakoskelle (Oulu) lokakuun 8 p:nä kaupungingeodeetti H. Suitialan laatimasta mittausarkistojen karttojen ja asiakirjojen järjestely- ja luetteloimissuunnitelmasta.

Tarkastukset ja arkistoneuvonta. Kaupunginarkiston johtosäännön 11 §:n mukaisia tarkastuksia suoritettiin v:n 1947 aikana ensimmäisen kerran seuraavissa virastoissa ja laitoksissa:

yleinen ammattikoulu; valmistava poikien ammattikoulu; valmistava tyttöjen ammattikoulu; urheilu- ja retkeilylautakunnan toimisto; rakennustoimiston puisto-osasto; ammattientarkastustoimisto; kotitalouslautakunnan toimisto; sairaalain tilivirasto (rahatoimiston talossa oleva arkiston osa); palkkalautakunta; kansanhuoltolautakunta; kouluhammasklinikka; Helsingin ent. merimieshuone (katselmusmies G. W. Ginmanin hallussa); rahatoimiston sotilasavustusosasto; liikennelaitos (Töölössä oleva arkisto); Tervalammen työlaitos; satamahallintotoimiston satamakannantaosasto; satamahallintotoimiston varastoimis- ja laiturihuolto-osasto ynnä ent. Helsingin makasiiniosakeyhtiö; sekä huoneenvuokralautakunnat.

Lisäksi suoritettiin uusintakäyntejä monissa jo aikaisemmin tarkastetuissa virastoissa ja laitoksissa; milloin asianomaisessa virastossa oli käynnissä tavallista vaikeampi arkiston järjestelytyö, tällaisia opastus- ja neuvontakäyntejä tapahtui toisinaan melkeinpä viikoittain useiden kuukausien aikana. Kaupunginarkiston mahdollisimman tehokkaassa valvonnassa suoritetuista ja osaksi v:n 1947 kuluessa päätökseen saatetuista järjestely- ja luetteloimistöistä mainittakoon mm. kaasulaitoksen, liikennelaitoksen, kansanhuoltotoimiston, väestönsuojelutoimiston, rahatoimiston sotilasavustusosaston ja kunnalliskodin arkistojen järjestäminen.

Liike-elämästä saatujen herätteiden johdosta eräät kunnalliset virkamiehet varsinkin tarkastusten yhteydessä ovat esittäneet käsityksenään, että alati kasvavat virka-arkistot helpommin olisivat hallittavissa alkuaan ainoastaan kirjastoja varten keksityn mekaanisen ns. desimaalijärjestelmän kuin arkistomiesten laatimien ja virallisesti vahvistettujen arkistojen elimellistä kasvua huomioivien järjestely- ja luetteloimisohjeiden avulla. Kun on odotettavissa, että tällaiset virtaukset voimistuvat, ja kun sen vuoksi on tärkeätä ennakolta tuntea uuden järjestelmän valo- ja varjopuolet, on sen käyttökelpoisuutta v:n 1947 aikana tutkittu kaupunginarkistossa sekä ulkomaisen ammattikirjallisuuden nojalla ja ulkomaisten asiantuntijain erikoislausuntoihin perehtymällä että kokeiluja suorittamalla. Joitakin harvoja erikoistapauksia lukuunottamatta tulokset tosin ovat muodostuneet kielteisiksi, mutta suotavaa kuitenkin olisi, että joku kaupunginarkiston virkamies saisi tilaisuuden tutkia kysymystä varsinkin Tanskassa, missä desimaalijärjestelmää on yritetty soveltaa käytäntöön eräiden verraten huomattavienkin kuntien viranomaisten arkistoissa.

Vaikka päinvastaisiakin kokemuksia yhä on saatu, on kuitenkin yleisvaikutelmana lausuttava, että kaupungin viranomaiset nyttemmin lähes kolme vuotta jatkuneen tarkastus- ja neuvontatoiminnan yhteydessä ovat oppineet kiinnittämään entistä enemmän huomiota arkistokysymysten käsittelyyn ja kaupunginarkiston taholta lausuttuihin toivomuksiin. Muutamista virka-arkistoista voidaankin jo nyt lausua, että ne — vallitsevat olosuhteet huomioonottaen — ovat kiitettävässä kunnossa. Kaikkialla tällaisiin tuloksiin ei kuitenkaan voi päästä jo siitä syystä, että jokapäiväisestä käytöstä poistettuja asiakirjoja varten parhaallakaan tahdolla ei ole järjestettävissä riittävää ja tarpeeksi turvattua tilaa, toiseksi, että sopivaa työvoimaa ei ole tarpeeksi. Jo nyt kaupunginarkiston eräissä tapauksissa on ollut pakko ottaa vastaan asiakirjoja laajemmissa puitteissa kuin mihin v:n 1946 siirtoasetus velvoittaa ja samoin on ilmeisesti meneteltävä vastedeskin.

Lienee tässä yhteydessä vielä paikallaan mainita, että useat henkilöt — osaksi kaupungin omien virastojen edustajia, osaksi muita — ovat käyneet tutustumassa kaupunginarkiston tehtäviin ja toimintaan, onpa jokunen heistä tässä mielessä työskennellyt arkistossa useita päiviäkin.

Toiminta asiakirjavarikkona ja tutkimuslaitoksena

Asiakirjasiirrot. Asiakirjoja luovuttivat v:n 1947 kuluessa seuraavat virastot, laitokset ja yksityiset virkamiehet: kaupunginhallitus; painatus- ja hankintatoimisto; tilastotoimisto; rahatoimiston sotilasavustusosasto; kiinteistötoimiston kansliaosasto; holhouslautakunta; rakennustoimiston puisto-osasto; kaasulaitos; urheilu- ja retkeilylautakunnan toimisto; terveydenhoitolautakunnan toimisto (ent. korvaklinikka, lastenhoidonneuvolat); asuntojentarkastustoimisto; sairaalain tilivirasto; Marian sairaala; huoltovirasto (Yhdistys hyväntekeväisyyden järjestämiseksi Helsingissä nimisen järjestön arkisto ym.); kunnalliskoti ja sen työlaitos; työtuvat (myös ent. työlaitosten myyntiaitta); lastensuojeluvirasto; valmistava poikien ammattikoulu (ent. alempi käsityöläiskoulu, ent. Kallion käsityöläiskoulu); valmistava tyttöjen ammattikoulu; ent. työasiamiehen toimisto (ent. työvelvollisuuslautakunta, työvelvollisuusvirasto, työvoimapäällikkö, työasiamies); ent. Huopalahden väestönsuojelulautakunta; kaupunginsihteeri E. Waronen; sekä toimistopäällikkö J. Ståhlberg. Tilapäisenä talletuksena on vastaanotettu henkikirjoitustoimiston v:n 1946 hengillepanokortit, joita tilastotoimisto käyttää väestönlaskennan esiaineistona.

Kaiken kaikkiaan edellä mainitut luovutukset käsittivät yhteensä n. 400 hyllymetriä.

Maistraatin ja yhteisen raastuvanoikeuden suostumuksella kaupunginarkiston hoidettaviksi vuoden kuluessa luovutettiin Temppeliaukion kalliosuojaan jo v. 1946 väliaikaisesti siirretyt maistraatin ja raastuvanoikeuden arkistojen osat; kuten edellisessä vuosikertomuksessa on mainittu, näitä asiakirjoja on n. 515 hyllymetriä.

Varsinaisten asiakirjaleveranssien lisäksi kaupunginarkiston, kuten aikaisempinakin vuosina, myöskin v. 1947 oli sijoitettava suojiinsa suurehko määrä sinne varsinaisesti kuulumattomia kaupunginvaltuuston tarpeisiin painettuja asiakirjoja ja esityslistoja.

Inventoinnit sekä järjestely- ja luetteloimistyöt. Kaikki v:n 1946 aikana vastaanotetut asiakirjaryhmät inventoitiin ja asetettiin paikoilleen. Yksityiskohtaisesti järjestettiin ja luetteloitiin seuraavat asiakirjaryhmät:

kaikkien liitoskuntien arkistot; työasiamiehen toimiston ja sen edeltäjien arkistot; pääosa rahatoimikamarin asiamiehen arkistoa sekä siihen liittyvät seuraavat erikoisarkistot: Botby gods ab., Boxbacka ab., Ab. Ferro oy., Hertonäs gods ab., Tehdas oy. Hertonäs industri Ab., Tolfmans ab., Kumpulan kartano, Tuomarinkylän kartano ja Ulrikasborgs badhus och hälsobrunns ab. sekä yhtiöille kuulumattomia, kaupungin v. 1917 ostamia Malminkylän, Pakilan ja Kaarelan maatiloja koskevat asiakirjat. Maistraatin arkiston eräiden sekalaisryhmien asiakirjoja ryhdyttiin inventoimaan. Erinäisistä valtionarkistossa olevista, Helsinkiä koskevista asiakirjaryhmistä laadittiin kaupunginarkiston omaa käyttöä varten lyhyet yhteenvetoluettelot. Tilastotoimistossa olevan tonttirekisterikortiston osittainen jäljentäminen pantiin alulle sen jälkeen kuin sieltä siirretty konseptikortisto oli osoittautunut jossakin määrin vaillinaiseksi.

Käsikirjasto. Kirjavaraston aineenmukainen ryhmittely pantiin alulle. Kirjalahjoituksia tekivät vuoden varrella: merenkulkuhallitus; Rauman, Kotkan, Tampereen, Jyväskylän ja Tukholman kaupungit; tilastotoimisto; sähkölaitos; kunnallinen keskustoimisto; Stadshistoriska institutet (Tukholma); Stads- og havneingeniörforeningen (Kööpenhamina); Suomen sukututkimusseura; Pohjoismaiden yhdyspankki; Vakuutus oy. Salama; Oy. Asea; filosofiantohtori E. M. von Frenckell; maakunta-arkistonhoitaja N. Holmberg (Vadstena); amanuenssi S. Möller; insinööri J. A. C. Rostrup (Lyngby); vuorineuvos H. von Rettig; filosofianmaisteri S. Stenius; kirjakauppias A. W. Stenberg; sekä filosofianmaisteri H. A. Turja. Kaikkiaan kirjastoa lahjoituksin, vaihdoin ja ostoin kartutettiin 394 yksiköllä.

Kirjeenvaihto ja arkiston käyttö. Saapuneita kirjelmiä diarioitiin 184 (122) ja menneitä 99 (107). Jäljennöksiä, todistuksia ja muita kirjallisia selvityksiä annettiin 98 (55); 21 tapauksessa hengillepanoa koskevat etsiskelyt jäivät osaksi tai kokonaan tuloksettomiksi. Puhelimitse annettiin etupäässä huoltoviranomaisten pyytämiä selvityksiä 58. Asiakaskäyntejä (tutkijoita sekä tietojen ja selvitysten tarvitsijoita) merkittiin toimistossa 116 (72) ja Temppeliaukion arkistovarastossa (maaliskuusta lähtien) 214; näihin lukuihin eivät sisälly ne lukuisat käynnit, joita varsinkin rahatoimiston ja sen ent. sotilasavustusosaston sekä tilastotoimiston virkailijat ovat suorittaneet käyttäessään arkistoon luovu-

tettuja asiakirjoja. Asiakirjoja annettiin eri viranomaisille lainaksi 112 (251) arkistoyksikköä.

Tulot ja menot. Mitään tuloja kaupunginarkistolla ei ollut lukuunottamatta mitättömän pientä lunastusmaksuina kannettua erää; menot, niihin laskettuina myöskin tilitysvuokrat, nousivat 1 490 923 mk:aan.

9. Verotusvalmistelu

Taksoituslautakunnan, tutkijalautakunnan ja verolautakunnan sekä näiden lautakuntien yhteisen verotusvalmisteluviraston kertomus v:lta 1947 sisälsi seuraavaa:

Taksoituslautakunta

Taksoituslautakuntaan kuuluivat kertomusvuonna seuraavat jäsenet: tarkastaja A. Ahola, filosofian maisteri A. F. Alenius, autonkuljettaja K. Altti, ylijunailija K. E. Björkman, kirjanpitäjä A. R. Bockström, kauppatieteiden kandidaatti C. G. von Bonsdorff, kähertäjä M. W. Fager, kirjanpitäjä E. Chr. von Gerich, veturinkuljettaja F. B. Gröndahl, toimitusjohtaja K. E. V. Haaki, raitiovaunukuljettaja J. W. Johansson, lakitieteiden kandidaatti V. O. Karhunen, maalari A. O. Keskiväli, kauppias L. A. Koivujuuri, rakennusmestari R. Kotivirta, sähköasentaja E. Kulmala, maalari P. B. Laheri, konttoristi L. S. Lehto, pankinjohtaja L. E. Levämäki, vakuutusjohtaja K. A. Linnos, varatuomari K. A. A. Linturi, agronomi M. J. Liuttula, toimittaja L. I. Meller, liikennetarkastaja H. J. Mustonen, toimittaja M. L. Nieminen, insinööri V. J. Niemistö, kirvesmies K. V. Niinikoski, varatuomari T. J. Nordberg, maalari K. B. Nylander, varatuomari H. R. Olsson, kirvesmies E. Peuranen, hioja H. J. Poutanen, provisori V. K. Purasmaa, johtaja G. Pätynen, kansankoulunopettaja S. T. Rekola, toimitsija E. Saastamoinen, metsänvartija O. E. Skogman, isännöitsijä J. V. Slup, vapaaherra R. Standertskjöld-Nordenstam, kauppias K. A. Teräskallio, taksoitussihteeri T. M. Uimonen, rouva A. L. Valkama, kamreeri G. N. Weckström, autonasentaja H. A. Westerlund, varatuomari J. R. E. Westin ja kauppaneuvos L. Viljanen.

Lautakunnan puheenjohtajana toimi varatuomari Nordberg ja varapuheenjohtajana tarkastaja Ahola.

Laajempia ja tärkeämpiä kysymyksiä valmisti yleiskokousta varten lautakunnan asettama valmisteluvaliokunta, johon varatuomari Nordbergin puheenjohtajana ollessa kuului yhteensä 9 jäsentä.

Lautakunta toimi neljänätoista jaostona ylimääräistä jaostoa erikoisia ammattiryhmiä varten lukuunottamatta ja sillä oli 7 yleiskokousta, jaostoilla oli yhteensä 551 kokousta sekä valmisteluvaliokunnalla 11 kokousta. Lautakunnan yleiskokousten pöytäkirjat sisältävät yhteensä 40 pykälää ja valmisteluvaliokunnan pöytäkirjat 43 pykälää. Yleiskokoukset päättivät mm. seuraavista asioista:

Puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan valitsemisesta; tuloilmoitusten antoajasta; tuloilmoitusten antoajan pidentämisestä tehtyjen anomusten käsittelystä; valmisteluvaliokunnan asettamisesta; verovelvollisille annettavassa kuulutuksessa kosketeltavista asioista; rakennusten arvonpoistoista; luontoisetujen arvoista; käyvän vuokran määräämisestä palkannauttijain kokonaan tai osaksi vuokravapaasta asunnosta; virkapukujen hankkimisesta johtuneiden menojen vähennyskelpoisuudesta; matkakustannusten vähennyskelpoisuudesta, kun työpaikka on toisessa kunnassa; virkamiesten edustuskulujen vähennyskelpoisuudesta; soittajille ammatin harjoittamisesta aiheutuneiden kulujen vähennyskelpoisuudesta; tulon vähennyksestä erinäisille työläisryhmille työkalujen kulu-

misesta; teatteri- ja filminäyttelijöille ammatin harjoittamisesta aiheutuneiden kulujen vähennyskelpoisuudesta; ammattikirjallisuuden hankkimisesta johtuneiden menojen vähennyskelpoisuudesta; yhdistyksille suoritettujen jäsenmaksujen vähennyskelpoisuudesta; merivartiolaitoksen palveluksessa olevien toimirahojen sekä laivastossa palvelevien leirirahojen ja purjehdusrahojen verottamisesta; kiinteistöjen harkintataksoituksesta; liitosalueen taksoitusperusteista; Helsingissä myyntitoimintaa harjoittavien puunjalostusteollisuuslaitosten verottamisesta; lautakunnan jakautumisesta jaostoihin; sodasta aiheutuneen onnettomuuden johdosta myönnettävistä verohelpotuksista; sairauskulujen vähennyskelpoisuudesta; pommivaurioiden vähennyskelpoisuudesta; alimmasta äyrimäärästä; neljän jäsenen valitsemisesta tutkijalautakuntaan; jaostoista siirretyistä asioista; sekä maatalouskiinteistöjen taksoitusperusteista.

Lautakunnalle saapui muiden paikkakuntien taksoituslautakunnilta ja muilta viranomaisilta suuri määrä tiedusteluja ja tiedoituksia taksoitusta koskevista asioista, koskien enimmäkseen yksityisiä verotuskohteita.

Kertomusvuonna, jolloin toimitettiin kunnallistaksoitus v:lta 1946, siirryttiin verotuksessa v. 1945 ja 1946 käytetystä korttijärjestelmästä konseptiluettelojärjestelmään, josta henkikirjan mukaan, mutta aakkosjärjestyksessä laaditusta luettelosta ilmeni verovelvollisten nimet, ammatit, äyrimäärät, kansaneläkemaksut ym. tarpeelliset tiedot. Nämä luettelot laadittiin uudella reikäkorttikoneella.

Taksoitus valmistui heinäkuun alussa ja taksoitusluettelo oli nähtäväksi esillepantuna mainitun kuukauden 9—22 p:nä. Taksoituksen tuloksesta mainittakoon, että tuloilmoitusten lukumäärä oli 233 476 ja verotettujen lukumäärä 212 068. Taksoituksessa kertyi 219 311 176 veroäyriä, joista kiinteistötulojen osalle 6 775 098 äyriä, elinkeinosta ja ammatista 60 095 898 äyriä sekä palkanluontoisista tuloista 152 440 180 äyriä.

Tutkijalautakunta

Tutkijalautakuntaan kuuluivat maistraatin jäsenet vt. kunnallispormestari C. C. Oker-Blom, puheenjohtajana, kunnallisneuvosmies Y. N. Similä, sijaisenaan elokuun 12, 14 ja 15 p:nä pidetyissä jaostokokouksissa sekä viimeksi mainittuna päivänä pidetyssä yleiskokouksessa vt. kunnallisneuvosmies P. Lyytikäinen, kunnallisneuvosmies J. E. I. Forsman sekä vt. oikeusneuvosmies A. G. J. Wennerqvist; kaupunginvaltuuston valitsemina jäseninä ilmoitusten hankkija E. M. Engberg, toimitusjohtaja L. J. Kinnunen, oikeusneuvos N. M. Luukanen, varatuomari B. G. Rehbinder, varatuomari R. V. Rönnholm, taloudenhoitaja A. B. Rönnqvist, kirvesmies V. A. Valoranta ja liikkeenjohtaja S. A. Viljanen; sekä taksoituslautakunnan valitsemina filosofian maisteri A. F. Alenius, veturinkuljettaja F. B. Gröndahl, maalari P. B. Laheri ja johtaja G. Pätynen.

Lautakunta käsitteli elokuussa taksoituksesta tehdyt muistutukset, joita oli n. 2 100. Lautakunnan käsiteltyä muistutukset veroäyrimäärä aleni 218 005 301:een, joista tuli kiinteistöjen osalle 6 735 957 äyriä, elinkeinotulojen osalle 59 141 485 äyriä ja palkanluontoisten tulojen osalle 152 127 859 äyriä. Tutkijalautakunnan päätös ja kunnallisverojen kantoluettelo oli nähtäväksi esillepantuna syyskuun 3 p:n ja 16 p:n välisenä aikana. Veroäyrin hinnaksi vahvistettiin 3 mk (täydennysvero), mutta 13 mk, jos verotus koski lahjaa, perintöä, testamenttia, tilapäismyyntivoittoa tai jälkitaksoitusta [1]).

Verolautakunta

Verolautakuntaan kuuluivat valtiovarainministeriön määräämät henkilöt: varatuomari J. R. E. Westin, puheenjohtajana, sekä seuraavat jäsenet: varatuomarit J. E. Blomkvist, K. A. A. Linturi, H. J. Pohjalainen ja V. Karhunen, hovioikeuden auskultantit W. W. Wirtanen, A. Jalanne, K. R. Zeiden, B. H. Ekman, R. Kytö, O. Korhonen, P. Lappalainen, A. Eerola ja P. Tuokko, kansliapäällikkö V. Nikko, reviisorit I. H. Krieg, V. Suosalmi ja K. V. Lindroos, jaostopäällikkö V. Leinonen, osastonjohtajat A. R. C.

[1]) Laki kunnallishallituksesta kaupungissa annetun asetuksen muuttamisesta lokakuun 4 p:nä 1946 annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta.

E. Standertskjöld, N. Lehtosalo, S. Saaresmaa, I. J. Tarpila, E. V. V. Päiviö, E. T. Pöysti ja K. Aminoff, ekonomit J. Louhivaara ja G. O. A. Finnberg, verotusvirkailija M. V. Klinthe, filosofian maisterit A. F. Alenius ja K. O. Rautakoski, kirjanpitäjä A. R. Bockström, toimitussihteeri E. Ketola, toimittaja E. O. Saastamoinen, kirvesmies K. V. Niinikoski sekä maalarit A. O. Keskiväli ja K. B. Nylander. Lisäksi kuului lautakuntaan sama lukumäärä ministeriön määräämiä varamiehiä.

Kaupunginvaltuuston valitsemina kuuluivat lautakuntaan varatuomarit O. U. Kivi, K. B. von Fieandt ja B. G. Rehbinder, toimitusjohtajat E. V. Hasa ja A. V. Liukkonen, johtajat G. Pätynen ja R. O. Husso, isännöitsijät L. J. Englund ja B. S. H. Ärt, liikennetarkastaja H. J. Mustonen, filmityöntekijä A. E. Räisänen, liikevaihtoverotarkastaja E. Korjus, toimittaja N. K. Nilsson, toimistosihteeri T. O. Mutikainen, kamreeri A. G. R. Estlander, toimitsijat H. E. Helameri ja S. E. A. Tuominen, konttoristi V. Sumu, peltiseppä V. Granlund, kauppatieteiden kandidaatti E. V. P. Varanko, vaakamestari A. E. Nikander, räätäli E. S. Paasio, filosofian kandidaatti O. L. Lehtokari, taksoitussihteeri T. Uimonen, putkiasentaja T. E. Nieminen, taloudenhoitaja E. S. Linnanvirta, kirvesmies V. A. Valoranta, vakuutusjohtaja K. A. Linnos, filosofian maisteri C. S. Stenius ja seppä E. V. Riihilampi. Valtuuston valitsemia varamiehiä oli sama lukumäärä. Vuoden kuluessa tapahtui kuitenkin muutamia muutoksia lautakunnan kokoonpanossa.

Lautakunta toimi seitsemänä jaostona, ollen kullakin jaostolla ministeriön määräämät puheenjohtaja ja valtionasiamies. Ensimmäisen kokouksensa lautakunta piti tammikuun 10 p:nä, toisen yleiskokouksensa kesäkuun 6 p:nä ja kolmannen yleiskokouksensa lokakuun 8 p:nä, kun taasen jaostokokoukset kestivät lokakuun loppuun saakka.

Kertomusvuonna siirryttiin valtionverotuksessakin korttijärjestelmästä konseptiluettelojärjestelmään, jolloin henkikirjan perusteella, mutta aakkosjärjestyksessä kunnallisesta luettelosta erikseen laaditusta luettelosta ilmeni verotusta varten tarpeelliset tiedot verovelvollisten henkilöllisyydestä, tulosta, omaisuudesta, verosta ja veronennakosta. Tämäkin luettelo laadittiin reikäkorttikoneella.

Vuoden kuluessa toimitettiin tulo- ja omaisuusverotus v:lta 1946 ja sen yhteydessä eräitä yhteisöjä koskeva tuloverotus samalta vuodelta sekä II omaisuudenluovutusverotus v:n 1945 omaisuuden perusteella ja olivat ensin mainittujen veroluettelojen samalla kun eräiden valtionverojen jälkiverotuksia koskevien veroluettelojen lyhennysotteet nähtäväksi esillepantuina marraskuun 11 p:stä saman kuukauden 24 p:ään, sanotut päivät mukaanluettuina, kun taasen II omaisuudenluovutusveron veroluettelon lyhennysote pidettiin nähtävänä helmikuun 15 p:stä saman kuukauden loppuun.

Tulo- ja omaisuusverotuksen tuloksesta mainittakoon seuraavaa:

Verotuslautakunnan määrämä

	Mk	
Tulovero	6 456 839 698	
Omaisuusvero	541 427 218	
Veronlisäys [1]	19 114 486	
Jälkivero edellisiltä vuosilta	6 674 115	7 024 055 517
Palautettava ennakkomäärä	301 555 157	
Palauttamattomat ennakot [2]	79 925	301 635 082
Tuloista pidätetty veron ennakko	1 655 136 090	
Ennakkoverolipuilla maksuunpantu veron ennakko	3 090 559 698	
Suoritettava tulo- ja omaisuusveromäärä	2 571 266 195	
Poisjätetyt pennimäärät yhteensä	88 616	
Vähennykset [3]	8 640 000	7 325 690 599

Verotettujen lukumäärä oli 224 810 ja veroilmoitusten lukumäärä 233 488. Tulo- ja omaisuusverotuksesta tehtiin 3 652 määräaikaista valitusta.

Tulo- ja omaisuusverotuksen yhteydessä toimitetun, eräitä yhteisöjä koskevan ylimääräisen tuloverotuksen v:lta 1946 tuloksesta mainittakoon seuraavaa:

[1]) V. 1943 annetun tulo- ja omaisuusverolain 96 §:n perusteella. — [2]) S:n 45 §:n perusteella. — [3]) V. 1944 annetun alusverolain 13 §:n perusteella.

	Mk
Osakeyhtiöille määrätty vero	425 689 738
Osuuskunnille määrätty vero	22 984 716
Yhteensä	448 674 454

Verotettujen lukumäärä oli 2 514 ja verotuksesta tehtiin 35 määräaikaista valitusta.
II omaisuudenluovutusverotuksesta mainittakoon seuraavaa:

	Mk
Osakeyhtiöille määrätty vero	459 897 740
Osuuskunnille määrätty vero	67 187 649
Muille verovelvollisille määrätty vero	451 044 364
Yhteensä	978 129 753

Verotettujen lukumäärä oli 40 318 ja verotuksesta tehtiin 899 määräaikaista valitusta.

Verotusvalmisteluvirasto

Verotusvalmisteluviraston johtajana toimi varatuomari J. R. E. Westin ja sen apulaisjohtajana varatuomari J. E. Blomkvist.

Kertomusvuoden aikana määrättiin viraston palveluksessa olevia uusiin virkoihin seuraavasti: jaostopäälliköiksi liiketarkkaajat V. Suosalmi tammikuun 1 p:stä ja K. Erander marraskuun 1 p:stä lukien, apulaissihteereiksi liiketarkkaaja Y. Daher huhtikuun 1 p:stä ja ylimääräinen apulaissihteeri R. Viitaniemi syyskuun 1 p:stä sekä asianvalvojan apulainen L. Salovaara marraskuun 1 p:stä lukien, asianvalvojiksi apulaissihteerit O. Kaattari huhtikuun 1 p:stä ja V. Vienola kesäkuun 1 p:stä lukien, asianvalvojan apulaisiksi ylimääräiset tarkkaajat E. Salmi ja L. Salovaara syyskuun 1 p:stä lukien, liikeosaston apulaisjohtajaksi liiketarkkaaja L. Kallio huhtikuun 1 p:stä, liiketarkkaajiksi asianvalvoja P. Tarpila, osastonjohtajat H. Murtoharju, E. Paakkanen ja E. Päiviö, apulaisosastonjohtajat O. Eklund ja U. Rosenlew sekä osastonjohtajat A. Partanen ja P. Puhakka huhtikuun 1 p:stä lukien sekä apulaissihteeri P. Lappalainen, kiinteistötarkkaaja B. Lindström ja osastonjohtajat M. Ainio ja A. Rönkä marraskuun 1 p:stä lukien, toimistopäälliköksi osastonjohtaja E. Haapkylä marraskuun 1 p:stä lukien, kiinteistötarkkaajaksi osastonjohtaja A. Jaakkola marraskuun 1 p:stä lukien, osastonjohtajiksi apulaisosastonjohtajat A. Jaakkola, E. Kivirikko, U. Lehmusvuo, K. Saarinen, O. Vuorimies, S. Sinervä ja H. Kalpa huhtikuun 1 p:stä, apulaisosastonjohtajat O. Halme, P. Paakkanen ja H. Udd syyskuun 1 p:stä sekä apulaisosastonjohtaja A. Pettersson marraskuun 1 p:stä lukien, apulaisosastonjohtajiksi ylimääräiset tarkkaajat E. Biström, A. Heiskanen, T. Jaaramo, T. Sinervä, R. Venho ja R. Wendelin huhtikuun 1 p:stä, tarkkaajat H. Bruun, M. Jokipii, A. Knuuttila ja A. Pettersson syyskuun 1 p:stä sekä tarkkaajat J. Salo, E. Saxberg, V. Pasonen ja V. Sallavo marraskuun 1 p:stä lukien, tarkkaajiksi ylimääräiset tarkkaajat H. Bruun, E. Heino, M. Jokipii, H. Kihlman, A. Knuuttila, P. Kyttälä, L. Mäki, T. Päällysaho, S. Saarinen, U. Sallavo, J. Salo, Y. Salonen, E. Saxberg, E. Tuormaa, V. Veijalainen, R. Standertskjöld huhtikuun 1 p:stä, V. Pasonen syyskuun1 p:stä, O. Immonen lokakuun 1 p:stä ja K. Katajavuori, P. Merilä, A. Puolanne ja R. Stålhammar marraskuun 1 p:stä lukien, tiliosaston hoitajaksi toimistoapulainen E. Skutvik ja kirjaajaksi toimistoapulainen E. Lindholm tammikuun 1 p:stä lukien sekä apulaiskirjaajaksi kanslia-apulainen T. Pentti helmikuun 1 p:stä lukien, toimistoapulaisiksi kanslia-apulaiset S. Kaijanen helmikuun 1 p:stä, L. Mustonen, A. Saari, T. Säilä ja I. Virta kesäkuun 1 p:stä, E. Heiskanen, K. Toivainen ja H. Väre elokuun 1 p:stä sekä T. Aschan, E. Hartzell, H. Häyrynen, K. Jokinen, S. Lehtonen, S. Lindberg, K. Lund, L. Pesonen, K. Pirttijoki, E. Pukkila, R. Rainio, S. Sigell, E. Sillanpää, R. Stålhammar, A. Sylander, M. Wickman ja Alice Wilén syyskuun 1 p:stä lukien sekä vahtimestareiksi apulaisvahtimestari E. Svahn tammikuun 1 p:stä ja ylimääräinen vahtimestari H. Karlsson elokuun 1 p:stä lukien.

Viraston palveluksesta erosivat jaostopäällikkö O. Korhonen lokakuun 31 p:nä, asianvalvoja O. Kaattari huhtikuun 30 p:nä, apulaissihteeri P. Tuokko maaliskuun 31 p:nä, liiketarkkaajat R. Niku-Paavola ja K. Sinivuori helmikuun 28 p:nä, P. Kytömaa huhtikuun 1 p:nä ja G. Kääriäinen syyskuun 30 p:nä, toimistopäällikkö N. af Ursin lokakuun 31 p:nä, osastonjohtajat H. Salin helmikuun 15 p:nä, S. Saaresmaa ja I. Tarpila helmikuun 28 p:nä sekä A. Ehnqvist toukokuun 31 p:nä, tarkkaajat E. Heino heinäkuun 11 p:nä, T. Päällysaho heinäkuun 31 p:nä ja L. Mäki syyskuun 1 p:nä, osastonhoitaja E. Pietilä joulukuun 31 p:nä, toimistoapulaiset E. Huhta tammikuun 31 p:nä, L. Virtanen maaliskuun 1 p:nä, M. Paroll maaliskuun 31 p:nä ja D. Wasström syyskuun 30 p:nä sekä kanslia-apulaiset I. Sarkanen tammikuun 31 p:nä, L. Gummerus huhtikuun 26 p:nä, B. Rajala heinäkuun 1 p:nä, S. Heikura heinäkuun 13 p:nä, P. Salokoski elokuun 31 p:nä ja T. Porvali heinäkuun 13 p:nä.

Virkavapautta nautti kertomusvuoden aikana 54 viranhaltijaa, heistä 53 sairauden perusteella, vaihdellen loma-aika 3 p:stä 159 p:ään.

Kunnan varoista suoritettiin vuoden aikana palkkaa sääntöpalkkaisille viranhaltijoille 9 030 230 mk, tilapäisille virkailijoille 21 623 846 mk ja ylityökorvauksina 1 489 680 mk, kun taasen valtion varoista suoritettiin pysyväisille toimenhaltijoille 12 749 645 mk varsinaisina palkkoina ja 2 596 263 mk ylityöstä, tilapäisille apulaisille 16 794 254 mk ynnä lisätyövoiman käyttämisestä yksinomaan valtion verotuksissa 11 614 996 mk. Miesten tuntipalkka oli vuoden aikana 55—144 mk ja naisten tuntipalkka 43—58 mk.

Viraston huoneistosta maksettiin vuokraa kunnan varoista 1 065 370 mk ja valtion varoista 1 025 094 mk. Kertomusvuoden päättyessä oli viraston käytössä kunnan varoilla ostettua kalustoa 1 454 669 mk:n arvosta ynnä kirjoitus- ja laskukoneita 276 959 mk:n arvosta sekä valtion varoilla hankittua kalustoa 1 395 299 mk:n arvosta ynnä kirjoitus- ja laskukoneita 435 997 mk:n arvosta.

Viraston sisäisestä järjestelystä mainittakoon, että maaliskuussa kiinteistöosasto laajennettiin erikoisjaostoksi, jonka käsiteltäväksi lisäksi siirrettiin yksityiset kirjanpitovelvolliset, lääkärit ja erinäiset muut ammatinharjoittajat. Alueliitoksen johdosta kaupungin liitosalueelle v:n 1946 alusta perustetuista viraston toimistoista lopetettiin Oulunkylän toimisto helmikuun 1 p:nä sekä Lauttasaaren ja Munkkiniemen toimistot kesäkuun 1 p:nä, joten ainoastaan Malmin paikallistoimisto säilytettiin edelleen.

Kunnallistaksoituksista tehtyjen valitusten johdosta lähetettiin 1 977 lausuntoa Uudenmaan lääninhallitukselle ja korkeimmalle hallinto-oikeudelle, kun taasen valtion verotuksista tehtyjen valitusten johdosta lähetettiin noin 5 500 valtionasiamiehen vastinetta läänien tarkastuslautakunnille ja 361 lausuntoa valtiovarainministeriölle. Sitä paitsi lähetettiin eri virastoille noin 3 700 kunnallistaksoitusta tahi valtionverotusta koskevaa muuta kirjelmää. Vuoden kuluessa saapui sellaisia kirjelmiä, joissa ei ollut pyydetty lausuntoa, noin 1 000 kunnallisverotusta koskevaa ja noin 1 600 valtion verotuksia koskevaa. Kaupunginhallituksen käsiteltävänä oli 1 769 kunnallisveroa koskevaa verovapautusasiaa, joista sellaisia, joista vero oli poistettu, 724, joissa vero oli oikaistu, 338, joissa vero oli pysytetty muuttamatta, 392, ja joissa veron maksuaikaa oli pidennetty, 315.

Kansaneläkemaksua koskevia lyhennysasioita oli kaupunginhallituksen käsiteltävänä 473, joista sellaisia joissa maksu oli poistettu, 181, joissa maksu oli oikaistu, 233, ja joissa maksu oli pysytetty muuttamatta, 59.

Asiamiesosaston toiminnasta mainittakoon seuraavaa: Osastolla valmistavasti tutkituista, verolakeja vastaan tehdyistä rikoksista ilmoitettiin rikospoliisille enempiä toimenpiteitä varten 21 tapausta, joista 17 oli veronkavalluksia ja 4 muita rikoksia. Raastuvanoikeuden tuomitsemat rangaistukset olivat yleensä sakkoja, joiden määrät vaihtelivat 10 päiväsakosta 120 päiväsakkoon. Yhdessä tapauksessa rangaistus oli 6 kuukautta vankeutta. Tuomittujen korvausten määrä oli yhteensä 298 272 mk. Kaupungin lakimiehen ja Uudenmaan lääninhallituksen pyynnöstä annettiin verosaatavien valvontaa varten lausunto noin 180 vuosihaaste-, konkurssi- ja pesäeroasiassa. Lukuisissa tapauksissa asiamiesosasto hankki verotuksessa varteenotettavia tietoja verovelvollisten tuloista ja varoista sekä huolehti siitä, että osakekaupoista aikanaan maksamatta jätetyt leimaverot tulivat perityiksi.

Palkanpidätyksen toimittamisen valvontaa varten asetettiin kertomusvuoden alku-

puoliskolla neljä ennakkopidätyksen valvojaa, jotka valtiovarainministeriö määrää tehtäväänsä ja jotka toimivat viraston välittömässä yhteydessä.

Viraston menoista ovat viraston tarkkailijat antaneet lähemmän selvityksen kyseessä olevalta vuodelta laatimassaan kertomuksessa, johon tässä viitataan. Varsinaisia tuloja ei virastolla ole ollut muita kuin evankelisluterilaisten seurakuntien taksoitusluettelon kappaleesta suorittama 300 000 mk:n korvaus, josta puolet tilitettiin suoraan rahatoimistolle kunnan osuutena ja toinen puoli Uudenmaan lääninkonttorille valtion osuutena, sekä toimituskirjain lunastuksia kunnalle 34 438 mk ja valtiolle 20 945 mk, mitkä määrät niinikään tilitettiin rahatoimistolle ja Uudenmaan lääninkonttorille.

Verotusvalmisteluviraston tarkkailijain kertomus v:lta 1947 oli seuraavan sisältöinen:

Verotusvalmisteluviraston tehtävät lisääntyivät v. 1947 huomattavasti uusien verotustehtävien johdosta. Kun osa näistä tehtävistä kohdistuu sellaiseen valtion verotukseen, joiden tehtävien suorittamisesta sopimusta valtion ja kunnan välillä ei ole tehty, myönsi valtio näitä töitä varten yhteensä 11 082 386 mk. Tällä määrärahalla palkattiin mm. tarvittu lisätyövoima. Viraston menoarviossa olevia menomomentteja ylitettiin kertomusvuonna jossain määrin, mutta hyväksyttiin ylitykset asianmukaisesti.

Verotusvalmisteluviraston v:n 1947 tilien loppuyhdistelmän mukaan olivat valtion menot 49 554 659 mk ja kaupungin menot 38 001 931 mk.

Verotusvalmisteluviraston palveluksessa oli v. 1947 178 valtion ja 121 kaupungin palkkaamaa toimenhaltijaa. Niiden toimenhaltijain lukumäärä, jotka saivat palkkansa osaksi valtion ja osaksi kaupungin varoista, oli vakinaisissa viroissa 218 sekä tilapäisissä töissä 321.

10. Leski- ja orpoeläkekassa

Leski- ja orpoeläkekassan johtokunnan v:lta 1947 antama toimintakertomus sisälsi seuraavaa:

Kassan kymmenentenä toimintavuonna kuuluivat sen hallitukseen kaupunginjohtaja E. H. Rydman puheenjohtajana sekä jäseninä vanhempi oikeusneuvosmies K. E. Furuhjelm ja toimistonhoitaja S. Hiisivaara-Mörk kaupunginvaltuuston valitsemina sekä kemiallinen työntekijä E. Angelvirta, sairaalatarkastaja S. M. Saarenheimo ja johtaja E. S. Seppälä kassan jäsenistön valitsemina. Hallituksen varapuheenjohtajana toimi johtaja Seppälä ja sihteerinä apulaiskaupunginsihteeri A. I. L. Danielson. Sääntöjen määräämässä kassan jäsenten vuosikokouksessa, joka pidettiin huhtikuun 26 p:nä, valittiin v:n 1947 tilejä tarkastamaan kamreeri V. Kerkkänen ja tarkastaja V. J. Laitinen sekä varalle kamreeri R. R. Brandt ja opettaja S. T. Rekola.

Kaupunginvaltuuston aikaisemmin tekemän päätöksen mukaan suoritti kaupunki edelleenkin kassan myöntämille eläkkeille kalliinajanlisäyksiä samojen perusteiden mukaan kuin kaupungin palkannauttijoille.

Kun Helsingin makasiiniosakeyhtiön toiminta siirtyi kaupungille, luovutettiin sen eläke- ja apukassan varat, 2 869 536 mk, Helsingin kaupungin leski- ja orpoeläkekassalle ehdoin, että näistä varoista on maksettava ne taannehtivat maksut, jotka joutuvat Helsingin makasiini oy:n eläke- ja apukassan entisten jäsenten suoritettaviksi heidän liittyessään leski- ja orpoeläkekassan jäseniksi ennen v:n 1946 loppua.

Tämä määräys aiheutti sen, että sanotut varat olivat mainitun vuoden lopussa supistuneet 2 868 222 mk:aan. Kaupunginvaltuusto päätti sittemmin syyskuun 4 p:nä 1946, että Makasiini oy:n eläke- ja apukassaan kuuluneen henkilön, joka ennen v:n 1946 päättymistä liittyi kaupungin leski- ja orpoeläkekassaan, kuollessa ennenkuin hän suoritti säädetyt vähintään 10 vuoden maksut viimeksi mainittuun kassaan, hänen kuolinpesältään ei pidätetä uupuvaa määrää niin monelta kuukaudelta, kuin hän kuului Makasiini oy:n eläke- ja apukassaan, vaan suoritetaan vastaava määrä Makasiini oy:n eläke- ja apukassalta Helsingin kaupungin leski- ja orpoeläkekassalle siirtyneistä varoista. Kun näiden suoritusten maksimimäärä jokaiselta kuluneelta vuodelta vähenee yhdellä kymmenesosalla alkuperäisestä määrästä loppuen kokonaan kymmenen vuoden kuluttua tammikuun 1 p:stä 1947 alkaen, siirretään rahaston tammikuun 1 p:nä 1947 olevista varoista vuosittain kymmenesosa eli 286 822 mk eläkekassan muihin varoihin. Tästä määrästä on kulloinkin vähennettävä, edellä olevan mukaan, sinä vuonna kuolleiden Makasiini oy:n eläke- ja apukassasta siirtyneiden maksamattomat määrät.

Kassan kymmenentenä toimintavuonna oli siihen liittyneiden uusien jäsenten lukumäärä jonkin verran pienempi ja siitä eronneiden lukumäärä hieman suurempi kuin edellisenä vuonna. Päättyneen toimintavuoden aikana kuolleiden jäsenten lukumäärä oli 20 pienempi kuin edellisenä vuonna. Jäsenmäärä eri eläkeluokissa oli seuraava:

	I		II		III	IV	V	Jäseniä yhteensä
	Kuukausipalkkaisia	Tunti- tai viikkopalkkaisia	Kuukausipalkkaisia	Tunti- tai viikkopalkkaisia	kuukausipalkkaisia			
V:sta 1946 jäljellä olevia	299	723	459	62	425	228	184	2 380
Uusia	16	24	44	30	38	24	20	196
Eronneita	11	24	12	2	11	7	5	72
Kuolleita	4	19	2	1	3	4	4	37
V:een 1948 jääneitä	170	698	581	89	437	284	208	2 467
Eläkeluokasta toiseen siirtyneitä:								
Entisen luokan mukaan	130	6	39	1	56	13	—	245
Uuden luokan mukaan	—	—	131	1	44	56	13	245

Virasto, laitos tai hallinnonhaara	Jäseniä kaikkiaan	Omasta pyynnöstä kassasta eronneita	Omasta pyynnöstä kaupungin palveluksesta eronneita	Kuolleita	Jäseniä vuoden päättyessä	Niistä naisia
Revisiotoimisto	10	—	—	—	10	2
Kaupunginhallitus	29	—	—	1	28	—
Kaupunginarkisto	1	—	—	—	1	—
Rahatoimisto	19	—	—	—	19	3
Tilastotoimisto	8	—	—	—	8	4
Verotusvalmisteluvirasto	45	—	4	—	41	—
Palkkalautakunta	2	—	—	—	2	1
Maistraatti	9	—	—	—	9	—
Ulosottolaitos	74	—	2	2	70	1
Rakennustarkastuskonttori	7	—	—	—	7	—
Raastuvanoikeus	34	1	—	—	33	—
Syyttäjistö	5	1	—	—	4	—
Huoneenvuokralautakunnat	15	—	1	—	14	1
Palolaitos	154	—	6	—	148	—
Terveydenhoito ja poliisilaitoksen sairashuolto	48	—	—	—	48	1
Sairaanhoito	131	2	1	1	127	11
Huoltotoimi	98	1	1	1	95	10
Oikeusaputoimisto	2	—	—	—	2	—
Työnvälitystoimisto	16	—	—	—	16	—
Urheilu- ja retkeilylautakunta	11	—	—	—	11	—
Suomenkieliset kansakoulut	127	1	4	—	122	10
Ruotsinkieliset kansakoulut	21	—	—	2	19	—
Työväenopistot	4	—	—	—	4	—
Ammattikoulut	19	—	—	—	19	—
Kaupunginkirjasto ja -museo	15	—	—	—	15	3
Kaupunginorkesteri	53	—	—	—	53	—
Kiinteistötoimisto	87	1	2	1	83	5
Rakennustoimisto	519	4	16	12	487	3
Puhtaanapitolaitos	65	—	—	—	65	—
Liikennelaitos	183	2	3	1	177	2
Satamat	179	1	4	5	169	1

Virasto, laitos tai hallinnonhaara	Jäseniä kaikkiaan	Omasta pyynnöstä kassasta eronneita	Omasta pyynnöstä kaupungin palveluksesta eronnneita	Kuolleita	Jäseniä vuoden päättyessä	Niistä naisia
Teurastamo	24	—	—	—	24	1
Elintarvikekeskus .	7	—	—	1	6	—
Vesijohtolaitos	90	1	2	—	87	—
Kaasulaitos	191	—	7	2	182	—
Sähkölaitos	274	2	2	8	262	2
Yhteensä	2 576	17	55	37	2 467	61

V:n 1947 kuluessa 72 henkilöä erosi kassan jäsenyydestä ja 37 kuoli, joten jäsenten lukumäärä vuoden päättyessä oli 2 467. Ikäänsä nähden jäsenet jakautuivat seuraavasti:

Ikä vuoden päättyessä, vuotta	Jäseniä kaikkiaan	Eronneita	Kuolleita	Jäseniä v:n 1947 päättyessä
—24	7	—	—	7
25—29	36	4	—	32
30—34	126	9	—	117
35—39	352	22	2	328
40—44	509	14	2	493
45—49	451	4	2	445
50—54	326	7	3	316
55—59	305	6	8	291
60—64	235	2	7	226
65—69	136	1	6	129
70—74	69	3	5	61
75—	24	—	2	22
Yhteensä	2 576	72	37	2 467

Kassan 37 edesmenneen jäsenen ikä vaihteli 35 vuodesta 94 vuoteen. Heidän jälkeensä jääneet lesket, 34, ja orvot, 24, jakautuivat ikänsä mukaan seuraavasti:

Eläkeluokka	Lesket iän mukaan, vuotta									Orvot iän mukaan, vuotta																		
	30—34	35—39	40—44	45—49	50—54	55—59	60—64	65—69	70—74	1	2	3	4	6	7	9	10	11	12	13	14	15	17	18	19	33	38
I	—	1	—	4	6	4	2	3	1	—	1	—	—	1	1	—	—	1	1	2	1	1	2	1	1	1	—
II	—	—	1	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
III	—	—	—	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	1	1	—	—	—	—	—
IV	—	—	1	—	1	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1
V	1	—	1	—	1	—	—	—	—	1	—	1	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Yhteensä	1	1	3	5	9	7	3	4	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	3	2	2	3	1	[1])1	[2])1	[3])1

Kertomusvuoden loppuun mennessä kuoli 2 leskeä ja 2 meni uusiin naimisiin; orpoeläkkeitä päättyi yhteensä 17.

Kertomusvuoden lopussa voimassa olevien eläkkeiden edustama rahamäärä kuukautta kohden oli yhteensä 165 527 mk jakautuen leskien ja orpojen kesken sekä eläkeluokittain seuraavasti:

[1]) Sairastaa keuhkotautia; sai lisäeläkkeen. — [2]) Työkyvytön; sai lisäeläkkeen. — [3]) Työkyvytön.

Eläkeluokka	Eläkettä nauttivia leskiä	Leskieläkkeitä, mk	Eläkettä nauttivia orpoja	Orpoeläkkeitä, mk	Eläkkeitä kaikkiaan, mk
I	207	62 100	102	10 970	73 070
II	43	17 200	20	2 907	20 107
III	49	24 500	26	4 200	28 700
IV	32	22 400	9	2 170	24 570
V	18	16 200	11	2 880	19 080
Yhteensä	349	142 400	168	23 127	165 527

Jatkuvien jäsenmaksujen suorittamisesta johtokunta vapautti yhden kassan jäsenen sekä alensi jäsenmaksun puoleen kolmelta jäseneltä.

Kassan tulot ja menot olivat seuraavat:

Tulot	Mk	Menot	Mk
Eläkemaksut	1 983 952	Kustannukset	154 815
Kaupungin osuus eläkkeisiin	1 411 166	Suoritetut eläkkeet	1 901 254
Kaupungin suorittamat eläkkeiden lisäykset	8 820 916	Suoritetut eläkkeiden lisäykset .	8 820 916
Korot	861 606	Poistot	43 851
Agio	15 000		
Makasiini oy:n rahasto	284 582		
Yhteensä	13 377 222	Yhteensä	10 920 836

Ylijäämä oli siis 2 456 386 mk.

11. Ulosottolaitos

Helsingin kaupungin ulosottolaitoksen tarkkaajan tilastoselostus toisen kaupunginvoudinkonttorin v. 1947 Helsingin kaupungissa toimittamasta verojen ja yleisten maksujen pakkoperinnästä oli seuraavan sisältöinen:

Helsingin kaupungin ulosottolaitoksen tarkkailuosaston päätehtävänä oli v. 1947 edelleenkin valvoa toisen kaupunginvoudinkonttorin toimintaa, joka käsitti vero- ja yleisten maksujäämien pakkoperintää.

Alempana annetaan tietoja toisen kaupunginvoudinkonttorin perittäväksi jätetyistä verolipuista sekä perimisen tuloksista v. 1947:

	Lukumäärä tammikuun 1 p:nä	Vuoden aikana saapuneita	Yhteensä	Näistä lipuista: perittiin	palautettiin	Jäi jäljelle v:een 1948	Perittyjä %:na koko lukumäärästä
Kunnallisvero	106 989	70 736	177 725	30 169	30 686	116 870	17.0
Valtion tulo- ja omaisuusvero	72 451	66 011	138 462	24 827	15 130	98 505	17.9
S:n ennakkomaksut	5 035	13 342	18 377	5 943	2 368	10 066	32.3
Kirkollisvero	61 430	71 852	133 282	41 719	36 669	54 894	31.3
Yhteensä	245 905	221 941	467 846	102 658	84 853	280 335	21.9

Näiden verolippujen edustama veromäärä oli seuraava:

	Kunnallisvero, mk	Valtion tulo- ja omaisuusvero, mk	Kirkollisvero, mk	Yhteensä, mk
Edellisestä vuodesta jäljellä olevien	212 997 779	[1])145 004 943	12 200 498	370 203 220
V. 1947 perittäväksi saapuneiden	292 472 196	[2])847 240 405	38 797 022	1 178 509 623
Yhteensä	505 469 975	992 245 348	50 997 520	1 548 712 843
Perittyjen	82 785 230	[3]) 81 552 524	13 861 913	178 199 667
Palautettujen	83 510 582	[4]) 25 338 420	9 179 105	118 028 107
V:een 1948 jääneiden	339 174 163	[5])885 354 404	27 956 502	1 252 485 069
Yhteensä	505 469 975	992 245 348	50 997 520	1 548 712 843

[1]) Siitä 34 138 720 mk ennakkomaksuja. — [2]) S:n 566 988 877 mk. — [3]) S:n 31 722 397 mk. — [4]) S:n 4 879 181 mk. — [5]) S:n 564 526 019 mk.

Muist.: Aikaisemmin sanottiin määrättynä vuonna maksuunpannun kunnallisveron olevan lähinnä edellisen vuoden veroa, koska se oli määrätty verovelvollisten sen vuoden tulojen perusteella. V. 1934 tapahtuneella lainmuutoksella on säädetty, että verotusmäärä on varainhoitovuoden veroa, ts. sen vuoden, jona maksuunpano tapahtuu. Vertailumahdollisuuksien saamiseksi muihin verolajeihin ja edellisiin verotusvuosiin ei tätä terminologiaa kuitenkaan ole noudatettu esillä olevassa toimintakertomuksessa, vaan tarkoittavat siinä mainitut vuosiluvut verotetun tulon nautintavuosia.

Lisäksi perittiin kunnallisveron lisäystä 8 563 584 mk sekä valtion tulo- ja omaisuusveron lisäystä 7 537 819 mk, johon jälkimmäiseen määrään sisältyy ennakkomaksujen lisäystä 1 469 280 mk.

Toimeksiantajien Helsingissä perittäviksi jättämistä verolipuista palautettiin vuoden kuluessa yhteensä 84 853 merkinnöin, ettei veromääriä voitu laillisesti periä seuraavista syistä:

	Verovelvolliset olivat				
	Varattomia	Löytymättömiä	Muut esteet	Virka-aputapaukset	Yhteensä
Kunnallisvero vuodesta:					
1943 ja aikaisemmin	9 306	1 905	454	1 349	13 014
1944	3 074	1 785	407	1 347	6 613
1945	753	2 025	4 702	3 579	11 059
Yhteensä	13 133	5 715	5 563	6 275	30 686
Valtion tulo- ja omaisuusvero vuodesta:					
1943 ja aikaisemmin	6 583	3 645	633	2 814	13 675
1944	326	496	32	596	1 450
1945	—	—	—	5	5
Ennakkomaksut	•	•	•	•	2 368
Yhteensä	6 909	4 141	665	3 415	17 498
Kirkollisvero vuodesta:					
1943 ja aikaisemmin	7 430	3 822	564	1 341	13 157
1944	3 686	6 195	886	2 676	13 443
1945	292	2 580	232	6 965	10 069
Yhteensä	11 408	12 597	1 682	10 982	36 669

Pakollisen veronperintätyön kielteistä tulosta esittävästä edellä olevasta taulukosta ilmenee, että toimeksiantajille palautettiin v. 1947 estemerkinnöin yhteensä 84 853 Helsingin kaupungissa maksuunpantua verolippua, rahassa edustaen 118 028 107 mk, 823 verolippua eli 1.0 % enemmän ja rahassa 62 608 148 mk eli 34.7 % vähemmän kuin v. 1946. Nämä palautukset jakautuivat verolajiin nähden seuraavasti: kunnallisvero 36.2 %, tulo- ja omaisuusvero 20.6 % ja kirkollisvero 43.2 %. V. 1946 olivat vastaavat suhdeluvut 33.8, 19.2 ja 47.0. Estelajin mukainen ryhmittely oli: varattomuus 38.1 %, tuntemattomuus 27.2 %, sekalaiset esteet 9.6 % ja virka-avun pyynnöin palautettuja verolippuja 25.1 %. V:n 1946 vastaavat luvut olivat 41 5, 29.6, 4.7 ja24.2.

Edellä mainittujen verojäämien lisäksi perittiin ulosottolaitoksen toimesta seuraavat sekalaiset verot ja maksut:

Vero- tai maksulaji:	Perittyjen verolippujen luku	Peritty määrä, mk
Liikevaihtovero	235	17 560 740
Suhdannevero	117	10 650 332
Omaisuudenluovutusvero	3 836	37 672 922
Ylimääräinen tulovero	4 107	13 945 454
V:n 1944 tuloveron lisäys	1 111	685 567
Ylimääräinen varallisuusvero	1 353	8 538 863
Ylimääräinen metsävero	2	5 833
Perintö- ja lahjavero	123	4 154 979
Koiravero	220	103 710
Sotalaina	842	5 390 588
Sotavakuutus	882	1 131 649
Kansaneläkemaksut	23 323	4 897 777
Ruotsalaisen Olaus Petrin seurakunnan veloittamat verot	89	38 696
Saksalaisen seurakunnan veloittamat verot	9	1 963
Venäläisen kreikkalais-katolisen seurakunnan veloittamat verot	622	183 029

Vero- tai maksulaji:	Perittyjen verolippujen luku	Peritty määrä, mk
Juutalaisen seurakunnan veloittamat verot	25	9 986
Kauppayhdistyksen veloittamat maksut	1 020	74 383
Sairaalamaksut	63	60 958
Sairaankuljetusmaksut	267	28 700
Erilaiset uudisrakennusmaksut	18	13 964
Hissintarkastusmaksut	4	8 850
Puhtaanapitomaksut	24	17 663
Radiolupamaksut (maaseutuosaston perimät)	1 521	416 320
Yhteensä	39 813	105 592 926

Toisen kaupunginvoudinkonttorin toimesta pakkoperittiin kertomusvuonna sekalaisia veroja ja yleisiä maksuja yhteensä 39 813 lippua, joista rahassa kertyi kaikkiaan 105 592 926 mk. Viimeksi mainitusta määrästä tuottivat omaisuudenluovutusverot 35.7 %, liikevaihtovero 16.6 %, ylimääräinen tulovero 13.2 %, suhdannevero 10.1 %, ylimääräinen varallisuusvero 8.1 %, sotalainat 5.1 %, kansaneläkemaksut 4.7 %, perintö- ja lahjavero 3.9 % ja muut sekalaiset verot ja yleiset maksut yhteensä 2.6 %. V. 1947 perittyjen sekalaisten verojen ja yleisten maksujen lukumäärä aleni v:n 1946 määrästä 3 916 lipulla eli 9.0 %, rahallisen tuloksen kuitenkin kasvaessa 31 769 312 mk:lla eli 43.0 %:lla.

Helsingissä maksuunpantujen kunnallis-, valtion tulo- ja omaisuus- sekä kirkollisverojen seteleitä perittiin yhteensä 102 658 eli 1 295 verolippua 1.2 % vähemmän kuin edellisenä vuonna, jolloin 103 953 verolippua saatiin maksetuksi. Näiden perittyjen jäämien edustama raha-arvo veronlisäyksineen oli 194 301 070 mk eli 61 120 123 mk, 45.9 %, enemmän kuin v. 1946.

Kunnallisverojen perintätulos osoittautui lukumäärään nähden jonkunverran heikommaksi ja rahallisesti tuntuvasti paremmaksi kuin edellisenä vuonna sikäli, että perittyjen verolippujen lukumäärä väheni v:n 1946 vastaavaan määrään verraten 3 005 eli 9.1 %. Kunnallisverolippujen koko tilitettävä verolippuvarasto, yhteensä 177 725 verolippua, edustaen raha-arvoltaan 505 469 975 mk, kasvoi v:n 1946 verolippujen lukumäärään verraten 5.4 % ja rahamäärään nähden 57.9 %. Tämän verolajin koko lippumäärästä saatiin perityksi lukumäärään nähden 17.0 % ja rahamäärään nähden 16.4 %, edellisen vuoden vastaavien tulosten ollessa 19.7 % ja 18.1 %. Estetodistuksin tai virka-avun pyynnöin palautettiin toimeksiantajille 17.3 % koko verolippuvaraston lukumäärästä ja 16.5 % sen edustamasta rahamäärästä. Perimättömien jäämien v:een 1948 siirtynyt jäännös laski lukumäärään nähden 63.5 %:sta 65.8 %:iin ja raha-arvoon nähden 66.5 %:sta 67.1 %:iin.

Valtion tulo- ja omaisuusverojäämiin nähden v:n 1947 pakkoperintä tehostui melkoisesti edelliseen vuoteen verrattuna. Perittiin näet 5 064 verolippua eli 19.7 % enemmän ja raha arvoltaan 27 637 519 mk eli 45.0 % enemmän kuin v. 1946. Tämän veroryhmän perittävien verolippujen koko lukumäärä, yhteensä 156 839 verolippua, edustaen raha-arvoltaan 992 245 348 mk, kasvoi v:n 1946 verolippujen lukumäärään verraten 31.4 % ja rahamäärään nähden 201.8 %. Perittyjen verolippujen lukumäärän ja raha-arvon suhde koko tulo- ja omaisuusverolippujen varastoon oli vastaavasti 19.6 % ja 8.2 %, vastaavien suhdelukujen v. 1946 ollessa 21.5 % ja 17.5 %. Estetodistuksin tai virka-avun pyynnöin palautettiin toimeksiantajille 11.2 % koko verolippuvaraston lukumäärästä ja 2.6 % sen raha-arvosta, v:n 1946 vastaavien lukujen ollessa 13.5 % ja 38.4 %. Saman veroryhmän v:lle 1948 siirtynyt jäännös oli lukumäärään nähden 69.2 % koko verolippuvaraston lukumäärästä ja raha-arvoltaan 89.2 % v:n 1946 vastaavien lukujen ollessa 64.9 ja 44.1.

Kirkollisveroja perittiin v. 1946 3 354 eli 7.4 % vähemmän, rahassa edustaen 5 547 627 mk eli 66.7 % enemmän kuin edellisenä vuonna. Koko verolippuvarasto, tehden tässä jäämäryhmässä 133 282 verolippua, raha-arvoltaan 50 997 520 mk, väheni verolippujen lukumäärään nähden 8.7 % ja kasvoi rahamäärältään 98.0 %. Estetodistuksin tai virka-avun pyynnöin palautettiin toimeksiantajille 27.5 % tämän verolajin koko lippuvaraston lukumäärästä ja 18.0 % sen raha-arvosta. V:n 1946 vastaavat prosenttimäärät olivat 27.0 ja 20.3. Saman veroryhmän perimättömien jäämien v:lle 1948 siirtynyt jäännös aleni lukumäärään nähden v:n 1946 42.1 %:sta 41.2 %:iin ja kasvoi raha-arvoltaan 47.4 %:sta 54.8 %:iin.

Maaseudulta virka-avun pyynnöin saapuneita verolippuja perittiin 29 977 ja rahassa 50 623 999 mk, mikä merkitsee 8 911 verolippua eli 42.3 % ja 16 299 257 mk eli 47.5 % enemmän kuin v. 1946.

Toisen kaupunginvoudinkonttorin perimäin vero- ja maksujäämien kokonaismäärä nousi v. 1947 172 448 verolippuun, joista veronlisäyksineen kertyi 350 517 995 mk. Tämä merkitsee, että kertomusvuonna perittiin 3 700 verolippua eli 2.2 % ja rahassa 109 188 692 mk eli 45.2 % enemmän kuin v. 1946.

Ulosottolaitoksen tarkkaaja valvoi kertomusvuoden aikana tuontuostakin toimittamillaan tarkastuksilla myös sekä ensimmäisen kaupunginvoudin että avustavan rikostuomioiden toimeenpanijan konttorien kassa- ja pankkivarain hoitoa ja kirjanpitoa.

12. Rakennustarkastuskonttori

Rakennustarkastuskonttorin toiminnasta v. 1947 saatiin seuraavat tiedot:

Vuoden aikana vahvistettiin piirustuksia 746 uudisrakennusta varten, joista 351 oli lisärakennuksia tai korotuksia, sekä 254 muutostöitä varten. Uudisrakennussuunnitelmissa oli 812 asuinhuoneistoa ja näissä 2 543 asuinhuonetta ja keskimäärin 3.1 huonetta huoneistoa kohden. Varasto-, myymälä-, työhuone- yms. tiloja oli suunnitelmissa 119 855 m^2. Sanottujen rakennusluvan saaneiden rakennusten yhteinen kuutiotilavuus oli 689 653 m^3.

Vuoden aikana valmistui 307 uudisrakennusta, joista 136 lisärakennuksia tai korotuksia, sekä muutostöitä 149. Valmistuneissa rakennuksissa oli 1 604 asuinhuoneistoa ja näissä 4 097 asuinhuonetta, mutta kun vuoden aikana puretuissa rakennuksissa oli 107 huonetta, on vuoden asuinlisäys 3 990. Valmistuneissa asuinhuoneistoissa oli keskimäärin 2.6 huonetta. Varasto-, myymälä-, työhuone- ym. tiloja oli valmistuneissa rakennuksissa yhteensä 126 216 m^2. Näiden rakennusten yhteinen kuutiotilavuus oli 769 506 m^3.

Rakennustarkastuskonttorin valvonnan alaisena oli vuoden aikana 1 083 työmaata, nimittäin uudis- ja lisärakennuksia 882 ja muutos- ja korjaustöitä 201. Kortiston mukaan suoritettiin työmailla tarkastuksia n. 3 500.

Rakennusainekulutus rakennustarkastuskonttorin valvonnan alaisissa uudisrakennuksissa oli v:n 1947 aikana n. 12.3 milj. tiiltä, n. 3 200 tonnia sementtiä ja n. 510 tonnia rautaa.

Piirustusten tarkastamisesta ja rakennustöiden valvonnasta kaupunki vuoden aikana kantoi rakentajilta 1 601 376 mk. Lisäksi rakentajat suorittivat vuokria rakennusaikana käyttämästään katumaasta 812 157 mk, joten kaupunki vuoden kuluessa sai rakennustoiminnan kautta tuloja 2 413 533 mk. Rakennustarkastuksesta aiheutuneet menot olivat 4 872 661 mk.

13. Julkisivupiirustusten tarkastajat

Julkisivupiirustusten tarkastajien toiminnastaan v. 1947 antama kertomus sisälsi seuraavaa:

Itseoikeutettuina julkisivupiirustusten tarkastajina toimivat kertomusvuonna rakennustarkastaja A. Toivonen, joka samalla toimi puheenjohtajana, asemakaava-arkkitehti B. Brunila ja kaupunginarkkitehti H. Ekelund sekä kaupunginvaltuuston vuodeksi kerrallaan valitsemina professori J. S. Sirén, joka samalla toimi varapuheenjohtajana, ja rakennusteknikko E. Fahlenius. Sihteerinä toimi rakennustarkastuskonttorin toimistonhoitaja S. von Schoultz.

Toimikunta oli koolla 17 kertaa, jonka lisäksi suoritettiin 4 tarkastusmatkaa. Tarkastettujen piirustusten lukumäärä jakautuu seuraavasti:

Asuin- ja liikerakennuksia	8
Tehdas-, varasto- yms. rakennuksia	19
Korotus- ja lisärakennuksia	20
Huvila-, talous- yms. rakennuksia liitosalueella	348
Julkisivunmuutoksia	19
Mainoksia	23
Yhteensä	437

Tarkastajien menot nousivat kertomusvuonna 34 100 mk:aan.

14. Holhouslautakunta

Holhouslautakunnan kertomus v:lta 1947 oli seuraava:

Holhouslautakuntaan kuuluivat v. 1947 puheenjohtajana korkeimman oikeuden presidentti O. Möller sekä jäseninä hallintoneuvos M. E. Jaakkola, varatuomari N. A. Lahtinen ja hallitusneuvos R. R. Lehto. Lautakunnan sihteerinä toimi varatuomari H. L. Borenius.

Lautakunta kokoontui vuoden kuluessa 46 varsinaiseen kokoukseen. Sääntömääräiset kokoukset pidettiin joka tiistai, paitsi kesä-, heinä- ja elokuussa, jolloin sääntömääräisiä kokouksia oli ainoastaan kuukauden ensimmäisenä ja kolmantena maanantaina. Puheenjohtajan vastaanotto oli lisäksi joka perjantai, kesäkuukausina torstaisin. Lautakunnassa oli vielä arkipäivisin klo 10—12 asiakirjain vastaanotto.

Tammikuun 16 p:nä 1947 oikeusneuvosmies E. v. Bonsdorff toimitti raastuvanoikeuden puolesta holhouslain 72 §:n edellyttämän tarkastuksen lautakunnassa.

Lautakunnan kokouksissa laadittujen pöytäkirjain yhteinen pykälälukumäärä oli 1 325 ja sen vuoden aikana tarkastamien holhoustilien luku 1 265. Sen ohessa lautakunta antoi holhoojille ja kasvattajille neuvoja ja tietoja holhouksenalaisten asiain hoidosta.

Lautakunnan holhouskirjaan oli v:n 1947 alussa merkitty 1 664 holhous- ja uskotunmiehentointa, joista edellisiä oli 1 350 ja jälkimmäisiä 314; holhoustoimista oli 632 lakimääräisiä ja 718 määräykseen perustuvia. Vuoden aikana merkittiin holhouskirjaan 236 uutta holhous- ja uskotunmiehentointa sekä poistettiin päättyneinä 258. Vuoden lopussa oli holhouskirjaan merkitty yhteensä 1 642 holhous- ja uskotunmiehentointa, joista lakimääräisiä holhoustoimia oli 622 ja määräykseen perustuvia 739 eli yhteensä 1 361, sekä uskotunmiehentoimia 281. Näihin määriin eivät sisälly kaupungin huoltoja lastensuojelulautakuntien holhouksessa olevat henkilöt.

15. Huoneenvuokralautakunnat

Helsingin kaupungin huoneenvuokralautakuntien toiminnastaan v. 1947 antama kertomus oli seuraavan sisältöinen.

Lautakuntien toiminta

Oulunkylän—Pakilan ja Haagan—Pitäjänmäen piirien vuoden alusta lukien tapahtuneen lakkauttamisen jälkeen oli kaupunki jaettuna huoneenvuokrasäännöstelystä helmikuun 11 p:nä 1945 annetun valtioneuvoston päätöksen 35 §:n 2 mom:n tarkoittamiin piireihin siten, että Malmin—Tapanilan alue muodosti Malmin piirin muun osan kaupunkia muodostaessa ns. varsinaisen kaupungin piirin. Huoneenvuokralautakuntia oli kolme varsinaista ja kuusi ylimääräistä. Ylimääräisistä lautakunnista yksi toimi Malmin piirissä. Muut lautakunnat toimivat varsinaisen kaupungin piirissä käsitellen huoneenvuokrasäännöstelyn alaan kuuluvia asioita määrätyn työnjaon perusteella. Lautakunnat olivat kaikki ns. luottamusmieslautakuntia, joiden puheenjohtajat ja jäsenet hoitivat tehtävänsä sivutoimina. Lautakuntien yhteisenä elimenä, jolle lautakuntien yhteisten asiain hoito kuului, toimi huoneenvuokralautakuntien keskuslautakunta. Huoneenvuokralautakuntien neuvottelukunta oli niinikään kuten aikaisemminkin toiminnassa pääasiallisesti periaate- ja tulkintakysymysten käsittelyä varten.

Kokoukset ja niissä käsitellyt asiat. Lautakuntien kokouksia oli yhteensä 2 520, joista Malmin piirin lautakunnan 148, keskuslautakunnan 51 ja neuvottelukunnan 8. Kokouksissa käsiteltiin kaikkiaan 62 370 asiaa, joista Malmin piirin lautakunnassa 2 536. Käsitellyt asiat jakaantuivat laatunsa mukaan seuraavasti:

Asia koski:	Käsiteltyjä asioita	Asia koski:	Käsiteltyjä asioita
Perusvuokran vahvistamista	1 197	Asunnonsaantihakemusten luokittelua ja ottamista ns. kiireellisten tapausten listalle	9 445
Irtisanomislupia	2 406	Huoneistojen vapaaksi julistamista	1 668
Liikehuoneistojen vuokrasuhteita	510	Keskuslautakunnan asioita	761
Alivuokralaisten vuokramaksun suuruutta	581	Neuvottelukunnan asioita	55
Huoneistojen käytön tehostamista	3 942	Muita asioita	654
Asumislupia	34 470		
Asunnonvälityksiä	6 681	Yhteensä	62 370

Asumisluvat. Asumislupa myönnettiin varsinaisen kaupungin piirissä 27 650 henkilölle. On kuitenkin otettava huomioon, että tähän lukuun sisältyy opiskelijoita, koululaisia ja kurssilaisia 14 430, joille asumislupa myönnettiin vain lukukaudeksi kerrallaan tai ao. kurssin kestämisajaksi. Opiskelijat, koululaiset ja osa kurssilaisista joutui sitä paitsi kahdesti vuodessa anomaan asumisluvan. Kun viimeksi mainittujen ryhmät vähennetään koko henkilömäärästä, jää asumisluvan saaneiden luvuksi 13 220 henkilöä.

14 998 henkilön (53.2 %) asumislupapyyntö hylättiin. Kaupungista poismuuttaneita, kuolleet mukaanluettuina, oli n. 13 000.

Malmin piirin huoneenvuokralautakunta myönsi asumisluvan 988 henkilölle ja hylkäsi 235 henkilön asumislupapyynnön.

Asunnonvälitys. Vuoden ensimmäisenä päivänä oli Kanta-Helsingin piirin huoneenvuokralautakuntien kortistossa 4 494 välttämättömässä asunnontarpeessa olevien tekemää asunnonsaantihakemusta. Hakemukset käsittivät yhteensä 13 500 henkilöä. Vuoden viimeisenä päivänä oli vastaavien hakemusten lukumäärä 4 229 käsittäen 12 611 henkilöä. Hakemuksista oli suurin osa eli 2 399 1—2 lapsiperheiden tekemiä, 1 400 oli lapsettomien perheiden, 330 vähintään 3 lapsiperheiden ja 100 yksinäisten henkilöiden tekemiä. Hakijoiden asunto-oloihin nähden alivuokralaisina asuvat hakijat muodostivat suurimman ryhmän. Vuoden lopussa olevista hakemuksista oli lähes 60 % eli 2 434 alivuokralaisina asuvien tekemiä, kun taas päävuokra-asunnon omaavien tekemiä oli 854 ja tilapäisasunnoissa asuvien tai aivan ilman asuntoa olevien 941. V:n 1947 aikana 2 359 huoneistoa joutui lautakuntien välitettäviksi. Tähän lukuun sisältyvät vuokranantajain vapaaksi tai vapautuviksi ilmoittamat huoneistot sekä huoneenvuokralautakuntien vapaaksi julistamat tai tehostamistoimenpiteillä saamat asuinhuoneistot. Näistä osoitettiin vuoden kuluessa 2 218 huoneistoa välttämättömässä asunnontarpeessa oleville. 124 huoneistoa joutui vapaasti vuokrattaviksi, kun hakijat eivät niitä hyväksyneet ja 17 huoneistoa välitettiin vasta v. 1948.

Malmin piirin lautakunnan kortistossa oli vuoden alussa 212 asunnonhakijaa, jotka kaikki lautakunnan käsityksen mukaan olivat välttämättömässä asunnontarpeessa. Vuoden lopussa oli vastaava luku 367. Lautakunnan välittämiä huoneistoja oli 113.

Huonelukunsa mukaan lautakuntien välittämät huoneistot jakaantuivat seuraavasti:

	Kanta-Helsingin piirin lk:n välittämiä	Malmin piirin lk:n välittämiä
1 huone tai keittiö	1 063	47
1 huone ja keittiö tai kaksio	437	49
2 huonetta ja keittiö	556	10
3 huonetta ja keittiö tai suurempi huoneisto	162	7
Yhteensä	2 218	113

Huoneistojen vaihtohakemuksia hyväksyttiin Kanta-Helsingin piirissä kaikkiaan 1 683 ja väliaikaisia vuokrasopimuksia 204 sekä Malmin piirissä vastaavasti 70 ja 4.

Tehostamistoimenpiteet. Huoneistojen käytön tehostamisesta elokuun 31 p:nä 1944 annetun valtioneuvoston päätöksen mukaan voi huoneenvuokralautakunta a) määrätä sanotun päätöksen 3 §:n nojalla ja siinä olevin edellytyksin huoneiston haltijan luovuttamaan asunnoksi soveltuvan huoneiston tai huoneiston osan, jota on käytetty tai käytetään muuhun tarkoitukseen, asunnoksi vuokrattavaksi, b) julistaa erilliseksi huoneistoksi huoneiston osan, johon ulkoa tai portaikosta on oma sisäänkäytävä ja c) määrätä alivuokralaisia otettaviksi huoneiston osaan. Nämä mahdollisuudet asuntojen saantiin ovat Helsingissä jo tulleet käytettyä jokseenkin loppuun. Niinpä kertomusvuonna liikehuoneistoja varsinaisen kaupungin piirissä voitiin määrätä asuntokäyttöön vain 24. Näiden huoneluku oli 43 ja yhteinen pinta-ala 932.7 m². Vastaavat luvut v. 1946 olivat 95, 210 ja 4 495 ja v. 1945 358, 807 ja 17 922; b-kohdassa mainittu huoneiden erillisiksi huoneistoiksi julistaminen ei myöskään enää kertomusvuonna tuottanut sanottavia tuloksia. V. 1947 voitiin julistaa erillisiksi 77 huoneiston osaa. Vastaava luku oli v. 1946 279 ja v. 1945 570. Alivuokralaisten määräämiseen eli ns. pakkoalivuokraukseen ryhtymällä voitiin v. 1947 297 huoneiston osaan määrätä otettavaksi 383 alivuokralaista, jolloin 17 huoneiston osaan määrättiin otettavaksi perhe. V. 1946 olivat vastaavat luvut 869, 1 248 ja 193 sekä v. 1945 2 762, 4 378 ja 797.

Malmin piirin lautakunta määräsi kertomusvuonna 1 liikehuoneiston luovutettavaksi asuntokäyttöön, julisti 3 huoneiston osaa erillisiksi huoneistoiksi sekä määräsi 13 huoneiston osaan otettavaksi 9 yksinäistä henkilöä ja 4 perhettä.

Sosiaaliministeriön toukokuun 18 p:nä 1946 tekemän päätöksen mukaan on huoneiston haltijan Helsingin kaupungissa valittava huoneenvuokralautakunnan huoneiston osaan määräämän perheen lautakunnan kortistoon hyväksytyistä välttämättömässä asunnontarpeessa olevista asunnonhakijoista. Käytännössä on kuitenkin jouduttu toteamaan, että välttämättömässä asunnontarpeessa olevat perheelliset asunnonhakijat yleensä eivät ota vastaan heille tarjottua alivuokralaisasuntoa, minkä vuoksi huoneiston haltijalle useimmissa tapauksissa on ollut mahdotonta saada alivuokralaisperheensä valituksi huoneenvuokralautakuntien kortistosta. Koska tästä voidaan tehdä se johtopäätös, että niiden asunnontarpeessa olevien perheiden, jotka tyytyvät asumaan alivuokralaisina, asunnonsaanti olisi paremmin turvattu, jos huoneiston haltijan valintaoikeus ei olisi rajoitettu, päättivät huoneenvuokralautakunnat joulukuun 19 p:nä 1947 esittää sosiaaliministeriölle, että sen kyseistä rajoitusta koskeva päätös kumottaisiin.

Huoneenvuokratoimisto

Kanta-Helsingin piirin huoneenvuokralautakuntien alainen toimisto sijaitsi koko vuoden Aleksanterinkadun 28:ssa (Unioninkadun 27:ssä) ja Malmin alatoimisto Malmin Päätien 6:ssa. Henkilökunnan lukumäärä ilmenee seuraavasta:

Kanta-Helsingin toimisto:	1. 1. 47	31. 12. 47
Toimistopäällikkö	1	1
Yleissihteeri	1	1
Konttoripäällikkö ...	1	1
Osastonpäälliköt:		
asunnonvälitys-, asumislupa-, tehostamisasiain- ja kansliaosasto	4	[1] 3
Sihteerit	11	10
Apulaissihteerit	8	7
Kortistonhoitaja	1	1
Keskuskortistonhoitaja	—	1
Asunnontarkastajat .	31	20
Toimistoapulaiset	82	68
Ylivahtimestari	—	1
Vahtimestarit	4	3
Siivoojat	5	4
Lähetit	3	3
Asiamiehet Oulunkylän—Pakilan ja Haagan—Pitäjänmäen ent. piirien alueilla	2	—
Malmin alatoimisto:		
Sihteerit	1	1
Asunnontarkastajat .	2	2
Toimistoapulaiset	2	3
Yhteensä	159	130

Huoneenvuokralautakunnilla oli kuten ennenkin lisäksi toiminnanjohtaja. Yksi varsinaisten lautakuntien puheenjohtajista on toiminut lautakuntien yhteisenä puheenjohtajana, jonka huoneenvuokralautakuntien johtosäännön mukaan tulee mm. johtaa ja valvoa lautakuntien toimintaa ottamalla huomioon, mitä huoneenvuokralautakuntien toiminnanjohtajasta on säädetty, toimia neuvottelukunnan puheenjohtajana ja huolehtia siitä, että neuvottelukunnalle esitettävät asiat valmistellaan ja esitellään. Lautakuntien palveluksessa oli myöskin ylimääräisiä apulaissihteereitä, jotka istunnoissa pitivät pöytäkirjaa. Näitä oli v:n 1947 alussa 12, joista 5 nautti kuukausipalkkaa.

Melko laaja huoneenvuokrasäännöstelyä koskeva lainsäädäntö aiheutti hyvin runsaasti kyselyjä yleisön taholta. Huoneenvuokratoimiston neuvonnassa olikin 6 virkamiestä, joista 4 otti vastaan yleisöä asunnonsaantiasioissa ja 2 hoiti varsinaisen juriidisen neuvonnan, joka myös voi tapahtua puhelimitse. Neuvonnassa yleisö myös pan vireille riita-asiansa lautakunnissa. Vireillepanot koskivat suurimmaksi osaksi vuokra maksun vahvistamista ja irtisanomislupaa koskevia anomuksia. Neuvonnassa käv kertomusvuonna 48 347 henkilöä, minkä lisäksi 22 483 henkilöä kääntyi puhelimits neuvonnan puoleen.

[1] Asunnonvälitys- ja asumislupaosastot yhdistettiin v:n 1948 alusta lukien.

Menot ja tulot

Menot. Huoneenvuokralautakuntien v:n 1947 menot nousivat yhteensä 27 136 289 mk:aan, kuten alla olevasta yhdistelmästä tarkemmin ilmenee:

Talousarvion momenttinimike	Määrärahat yhteensä, mk	Menot tilien mukaan, mk	Säästö (+) tai ylitys (—), mk
Palkkiot	4 572 000	4 259 478	+ 312 522
Tilapäistä työvoimaa	[1])21 321 575	21 251 983	+ 69 592
Kesälomasijaiset	75 680	65 654	+ 10 026
Vuokrat	[2]) 652 860	621 163	+ 31 697
Siivoaminen	92 800	29 812	+ 62 988
Painatus ja sidonta	500 000	408 352	+ 91 648
Tarverahat	500 000	499 847	+ 153
Omistajan kustannuksella siirrettävän ja varastoitavan omaisuuden siirtämis- ja varastoimiskustannukset	200 000	—	+ 200 000
Yhteensä	27 914 915	27 136 289	+ 778 626

Tulot. Pöytäkirjojen lunastusmaksuista kertyi tuloja 303 638 mk.

[1]) Tähän sisältyy vuoden varrella myönnettyjä lisämäärärahoja yhteensä 4 081 135 mk. — [2]) S:n 2 580 mk.

16. Palotoimi

Palolautakunnan kertomus Helsingin kaupungin palotoimesta v. 1947 oli seuraavan sisältöinen:

Palolautakunta

Lautakunnan kokoonpano. Palolautakuntaan, joka maistraatin alaisena valvoo palotointa, kuuluivat v. 1947 seuraavat henkilöt: puheenjohtajana lakitieteen kandidaatti C. A. Öhman, varapuheenjohtajana teknologian tohtori Y. J. Talvitie elokuun 6 p:ään saakka ja siitä alkaen diploomi-insinööri V. J. Niemistö sekä muina jäseninä toimitsija E. E. Hakala, toimitsija R. J. Heinonen, palokorpraali E. A. Jauros, palokorpraali A. E. Koskinen kesäkuun 4 p:ään saakka ja siitä alkaen hänen tilalleen palokorpraali V. A. Hammar, varatuomari E. F. Länsiö, diploomi-insinööri V. J. Niemistö ja vakuutustarkastaja G. O. Rundman sekä itseoikeutettuna jäsenenä kaupungin rakennustarkastaja, arkkitehti A. V. Toivonen. Varajäseninä olivat pankinjohtaja L. J. Ahva, kamreeri A. G. R. Estjander, palokorpraali V. A. Heino ja kirvesmies E. A. Peuranen sekä itseoikeutettuna varaläsenenä apulaisrakennustarkastaja I. Ahonen. Kaupunginhallituksen edustajana lautavunnassa oli filosofian tohtori B. Nybergh. Sihteerinä toimi kaupunginhallituksen notaari, karatuomari E. K. Uski ja hänen sijaisenaan toimi maaliskuun 6 p:stä alkaen varatuomari P.-E. Gustafs.

Palolautakunta kokoontui kertomusvuonna 25 kertaa, kokousten pöytäkirjojen pykälien lukumäärä oli 448, saapuneiden kirjeiden lukumäärä oli 303 sekä lähetettyjen kirjeiden lukumäärä 179.

Palolautakunta teki kertomusvuonna seuraavat lopulliset päätökset asioista, jotka koskivat: yleisen palotarkastuksen toimeenpanoa maaliskuun 3 p:n ja marraskuun 22 p:n välisenä aikana [1]); silloisten laitteiden hyväksymistä toisen kerroksen pelastuslaitteiksi, mikäli ne olivat kunnossa [2]); palokunnan työvuorojen muuttamista 8-tuntisiksi [3]); paloletkujen lahjoittamista Pitäjänmäen [4]) ja Helsingin vapaaehtoisille palokunnille [5]); vuosiavustusmäärärahan jakoa liitosalueen vapaaehtoisille palokunnille [6]); palokunnan työvuorojen muuttamista 24-tuntisiksi [7]); palokunnan osallistumista palontorjuntapäivän viettoon [8]); komitean asettamista tutkimaan palokunnan sisäistä organisatiota [9]); pystyputken lainausta Pakilan vapaaehtoiselle palokunnalle [10]); 25 000 mk:n avustuksen myöntämistä Pohjoismaiden palomiesten opintopäiviä varten [11]); 20 000 mk:n avustuksen myöntämistä urheilutarkoitukseen [12]); palokunnan päivittäisen työohjelman vahvistamista [13]); Helsingin puhelinyhdistyksen oikeuttamista rakentamaan tunneli Korkeavuorenkadun tontin n:o 39 alitse [14]); 40 000 mk:n lisäavustuksen myöntämistä Pitäjänmäen vapaaehtoiselle palokunnalle [15]); tilinpäätöksen vaatimista vuosiavustusta nauttivilta vapaaehtoisilta palokunnilta [16]); sumuruiskun lainausta filosofian tohtori J. M. Angervolle [17]); Herttoniemen sahalle annettujen paloturvallisuusmääräysten noudatta-

[1]) Palolk. 12 p. helmik. 77 §. — [2]) S:n 26 p. helmik. 92 §. — [3]) S:n 28 p. helmik. 97 §. — [4]) S:n 12 p. maalisk. 110 §. — [5]) S:n 12 p. maalisk. 111 §. — [6]) S:n 26 p. maalisk. 138 §. — [7]) S:n 29 p. maalisk. 144 §. — [8]) S:n 16 p. huhtik. 161 §. — [9]) S:n 2 p. toukok. 171 §. — [10]) S:n 2 p. toukok. 176 §. — [11]) S:n 2 p. toukok. 184 §. — [12]) S:n 11 p. kesäk. 244 § ja 27 p. elok. 314 §. — [13]) S:n 25 p. kesäk. 251 §. — [14]) S:n 25 p. kesäk. 260 §. — [15]) S:n 1 p. lokak. 348 §. — [16]) S:n 15 p. lokak. 355 §. — [17]) S:n 15 p. lokak. 370 §.

mista [1]); ehtoja, joita on noudatettava polttoöljyä käyttäviä lämmityskeskuksia tehtäessä [2]); letkujen vulkanoimislaitteiden hankintaa [3]); 25 vuoden palveluksesta annettavan palkkion suuruuden vahvistamista 5 000 mk:ksi [4]); palokunnan vuotuisen lääkärintarkastuksen pakollisuutta [5]); 35 000 mk:n lisäavustuksen myöntämistä Oulunkylän vapaaehtoiselle palokunnalle [6]); 20 000 mk:n lisäavustuksen myöntämistä Puistolan vapaaehtoiselle palokunnalle [7]); yleisen palotarkastuksen toimittamista v. 1948 [8]); ja öljylämmitysohjeiden vahvistamista Helsingin kaupungille [9]).

Palolautakunta teki kaupunginhallitukselle seuraavat esitykset asioista, jotka koskivat: moottoriruiskun lainausta Marjaniemen vapaaehtoiselle palokunnalle [10]); lisämäärärahan myöntämistä [11]); määrärahan myöntämistä paloalipäällystökurssia varten [12]); palokaivojen rakentamista liitosalueelle [13]); paloletkujen lainausta Helsingin vapaaehtoiselle palokunnalle [14]); Helsingin vapaaehtoisen palokunnan liikenne- ja palovakuutusmaksujen suorittamista [15]); paloletkujen lahjoittamista Pitäjänmäen vapaaehtoiselle palokunnalle [16]); määrärahan myöntämistä palokaivojen hoitamista varten v. 1947 [17]); käyttökelvottoman sairaankuljetusauton myyntiä [18]); komitean asettamista tutkimaan palokunnan sisäistä organisatiota [19]); lisävirkojen perustamista palokuntaan [20]); palokunnan moottorialuksen muuttamista ruiskulaivaksi [21]); Sörnäisten niemen paloaseman kalustovajan luovuttamista Karjalan tulentorjujille [22]); Haagan kauppalan paloturvallisuuden tehostamista [23]); palotornin käyttöä näköalapaikkana suurkisojen aikana [24]); nuohousohjesäännön 4 ja 5 §:n muuttamista [25]); palokunnan korjauspajan laajentamista [26]); kypärien myyntiä Nuuksion vapaaehtoiselle palokunnalle [27]); palolaitoksen v:n 1948 talousarvioehdotusta [28]); varusmestarin apulaisen viran perustamista palokuntaan [29]); sairaankuljetusmaksujen korottamista [30]); nuohousmaksujen korottamista [31]); ja korjaustöiden suorittamista Munkkiniemen paloasemalla [32]).

Palolautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavat lausunnot asioista, jotka koskivat: palokaivojen rakentamista liitosalueelle [33]); sammutusvesisäiliöiden hoitokustannuksia palokunnan menoarvioon [34]); palotarkastustoimiston perustamista [35]); hälytyssireenien ohjausjohtojen luovuttamista Helsingin puhelinyhdistyksen käyttöön [36]); lisämäärärahan myöntämistä Laajasalon vapaaehtoiselle palokunnalle [37]); Herttoniemen sahan laajentamissuunnitelmaa [38]); nuohoushintojen korottamista [39]); hälytyssireenien jättämistä paikoilleen [40]); paloletkujen luovuttamista Puistolan vapaaehtoiselle palokunnalle [41]); satamien ja varastoalueiden paloturvallisuutta [42]); Sörnäisten niemen öljysäiliöiden jättämistä paikoilleen [43]); Helsingin vapaaehtoisen palokunnan vuosiavustuksen korottamista 400 000 mk:ksi [44]); eläkesääntöön tehtäviä muutoksia [45]); satamien ja varastoalueiden paloturvallisuusohjeita [46]); lisämäärärahan myöntämistä Puistolan vapaaehtoiselle palokunnalle [47]); ja kaupungin kiinteistöjen palovakuuttamista [48]).

Palolaitos

Viranhaltijat. Kertomusvuoden alussa oli palokunnan vakinaisten viranhaltijain lukumäärä 286, vuoden aikana otettiin 61 uutta viranhaltijaa ja samana aikana erosi 56 viranhaltijaa, joten vakinaisten viranhaltijain kokonaismäärä vuoden lopussa oli 291 henkilöä.

---

[1]) Palolk. 15 p. lokak. 371 §. — [2]) S:n 15 p. lokak. 378 §. — [3]) S:n 29 p. lokak. 390 §. — [4]) S:n 12 p. marrask. 401 §. — [5]) S:n 12 p. marrask. 403 §. — [6]) S:n 26 p. marrask. 416 § ja 17 p. jouluk. 439 §. — [7]) S:n 17 p. jouluk. 438 §. — [8]) S:n 17 p. jouluk. 440 §. — [9]) S:n 17 p. jouluk. 441 §. — [10]) S:n 15 p. tammik. 13 §. — [11]) S:n 15 p. tammik. 21 §, 29 p. lokak. 387 §. ja 3 p. jouluk. 433 §. — [12]) S:n 29 p. tammik. 48 §. — [13]) S:n 29 p. tammik. 51 §, 25 p. kesäk. 259 § ja 26 p. marrask. 415 §. — [14]) S:n 12 p. helmik. 67 §. — [15]) S:n 12 p. helmik. 68 §. — [16]) S:n 12 p. helmik. 70 §. — [17]) S:n 26 p. maalisk. 129 §. — [18]) S:n 26 p. maalisk. 137 § ja 14 p. toukok. 202 §. — [19]) S:n 16 p. huhtik. 163 §. — [20]) S:n 2 p. toukok. 186 §. — [21]) S:n 14 p. tokouk. 207 §. — [22]) S:n 11 p. kesäk. 241 §. — [23]) S:n 11 p. kesäk. 242 §. — [24]) S:n 11 p. kesäk. 245 §. — [25]) S:n 12 p. elok. 298 §. — [26]) S:n 12 p. elok. 299 §. — [27]) S:n 27 p. elok. 309 §. — [28]) S:n 27 p. elok. 313 §. — [29]) S:n 1 p. lokak. 346 §. — [30]) S:n 15 p. lokak. 374 §. — [31]) S:n 3 p. jouluk. 431 §. — [32]) S:n 3 p. jouluk. 434 §. — [33]) S:n 15 p. tammik. 15 § ja 2 p. toukok. 183 §. — [34]) S:n 26 p. helmik. 84 §. — [35]) S:n 12 p. maalisk. 115 §. — [36]) S:n 12 p. maalisk. 116 §. — [37]) S:n 26 p. maalisk. 139 §. — [38]) S:n 2 p. toukok. 179 § ja 14 p. toukok. 209 §. — [39]) S:n 14 p. toukok. 204 §. — [40]) S:n 28 p. toukok. 222 §. — [41]) S:n 11 p. kesäk. 233 §. — [42]) S:n 6 p. elok. 291 §. — [43]) S:n 12 p. elok. 297 §. — [44]) S:n 27 p. elok. 312 §. — [45]) S:n 12 p. marrask. 399 §. — [46]) S:n 12 p. marrask. 400 §. — [47]) S:n 12 p. marrask. 402 §. — [48]) S:n 3 p. jouluk. 428 §.

V. 1947 yhdistettiin kaupunginvaltuuston päätöksellä vanhemman ja nuoremman palokorpraalin virat, jolloin muodostui 118 palokorpraalin virkaa sekä vanhemman ja nuoremman palomiehen virat, jolloin muodostui 132 palomiehen virkaa.

Vuoden aikana nimitti palopäällikkö kolmeen avoimeksi tulleeseen palokersantin virkaan palokorpraalit V. Vigellin, T. Salomaan ja M. Hyytiäisen.

Perustettuun, toiseen apulaispalotarkastajan virkaan valitsi palolautakunta rakennusmestari H. Forsbergin tammikuun 1 p:stä lukien ja kesäkuun 15 p:nä eronneen apulaispalotarkastaja V. Vahernon tilalle rakennusmestari V. Hännisen.

Vuoden aikana siirtyivät eläkkeelle palokersantti E. Nieminen sekä palokorpraalit G. Nyberg ja H. Arokanto.

Palkallista virkavapautta myönnettiin helmikuun 15 ja 17 p:n väliseksi ajaksi palotarkastaja T. Sundquistille sekä palomestareille A. Harnelle ja O. Lylylle, heidän osallistumistaan varten Suomen palopäällystöliiton järjestämille opintopäiville Tampereelle ja myönnettiin heille matka-apua ja päivärahaa yhteensä 6 165 mk.

Työkomennuskunnan vahvuus oli vuoden aikana 14 ammattimiestä.

Palokunnan koko henkilökunnan vahvuus oli kertomusvuoden lopulla seuraava: sammutusvahvuus 278, palotarkastajia ja apulaisia 3, toimistohenkilökuntaa 6, työnjohtajia, varastonhoitajia ja räätälimestareita 4, yhteensä 291 henkilöä.

Kertomusvuoden aikana oli palokunnan terveydentila tyydyttävä, 136 miestä sairasti yhteensä 2 572 päivää lukuunottamatta tapaturmia.

Sammutusvahvuus ja kalusto. Vuoden alkupuolella ryhdyttiin pääpaloaseman asuntotalossa muutostöihin, jolloin oli pakko siirtää väliaikaisesti 2 sairaankuljetusautoa Pasilan paloasemalle ja siirtää sinne sijoitetut ruiskuautot Kallioon.

Sörnäisten niemen paloaseman käytöstä oli luovuttava toistaiseksi miehistön vähyyden takia.

Vuoden loppupuolella saatiin Munkkiniemen paloasemarakennuksessa lisätilaa palomiehistön käyttöön, joten majoitusolot siellä tulivat tyydyttävään kuntoon.

Vuoden aikana hankittiin 2 Volvo-merkkistä henkilöautoa, jotka ostettiin käytettyinä. Lisäksi ostettiin 2 Volvo-merkkistä sairaankuljetusauton alustaa, joihin kotimaassa valmistetaan korit ja yksi samoin Volvo-merkkinen pakettiauto, joka muutetaan sairaankuljetusautoksi.

Vanhentunutta korjauskelvotonta autokalustoa myytiin vuoden aikana seuraavasti: 1 Daimler-Mercedes ruiskuauto, joka oli hankittu v. 1921, 1 Fiat-merkkinen avonainen henkilöauto, 1 Fiat-merkkinen vesivahinkojen suojeluauto (entinen sairaankuljetusauto) ja 1 Studebaker-merkkinen sairaankuljetusauto. Lisäksi myytiin Ford-yhtiölle museotarkoituksiin T-mallinen Ford pakettiauto v:n 1923 mallia.

Palokunnan sammutusvahvuus ja moottoriajoneuvojen luku oli seuraava:

Paloasema	Henkilökunta				Moottoriajoneuvot							Moottoriruiskuja
	Päällystöä	Alipäällystöä	Miehistöä	Kaikkiaan	Paloautoja	Henkilöautoja	Sairaankuljetus-autoja	Linjankorjaus-autoja	Kuorma-autoja	Kalustoautoja	Kaikkiaan	
Pääpaloasema	4	13	123	140	11	5	4	1	2	—	23	13
Kallio	2	6	62	70	9	1	2	—	1	—	13	2
Käpylä	—	1	28	29	3	—	—	—	—	—	3	1
Pasila	—	1	10	11	—	—	2	—	—	—	2	—
Sörnäisten niemi ..	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	2	—
Munkkiniemi	—	1	12	13	2	—	—	—	—	—	2	1
Kulosaari	—	1	14	15	2	—	—	—	—	—	2	1
Yhteensä	6	23	249	278	28	6	8	1	3	1	47	18

Palokunnalla oli 3 letkuautoa, 2 konetikapuuautoa, 3 savusukellus- ja valaistusautoa ja 20 ruiskuautoa, joista viimeksi mainituista kolme oli varustettu 2 500, neljä 2 000, yksi 1 700, kolme 1 500, neljä 1 000, kaksi 800 ja kolme 500 min/litr. pumpulla. Edellä

mainituista ruiskuautoista oli kuusi varustettu lisäksi tehokkaammilla vaahtosammutuslaitteilla. Moottoriruiskuja oli 18, joista neljä 1 500, neljä 1 000, kahdeksan 600 ja kaksi 200 min/litr. tehoista.

Paloilmoitus. Palolennätinkeskuksia oli pääpaloasemalla sekä Kallion, Käpylän, Pasilan ja Sörnäisten niemen paloasemilla. Kulosaaren ja Munkkiniemen paloasemat voitiin hälyttää ainoastaan puhelimitse.

Palokelloja oli käytännössä kaikkiaan 278, joista yksityisiä 28. Automaattihälyttäjiä oli kymmenessä paikassa. Palohälytyspuhelin oli kytkettynä kolmella johdolla puhelinkeskukseen erikoisnumerolla 500. Paloasemien välisiä tiedoituksia varten oli asemien välillä suoraan kulkeva puhelinjohto.

Palopostit. Vesijohdon palopostit lisääntyivät 314 ja oli niitä kaikkiaan 2 068.

Palotarkastukset. Kaupungin alueella olevien kiinteistöjen yleisen palotarkastuksen suoritti palotarkastaja T. Sundquist apulaisineen. Paitsi näitä tarkastuksia piiripalomestarit suorittivat tarkastuksia tulenaroissa ja henkilöturvallisuuteen nähden vaarallisissa laitoksissa kukin omassa piirissään. Tämän ohella palopäällikkö toimitti tarkastuksia yleisissä kokoussaleissa, teattereissa, bensiininsäilytyspaikoissa, filmivarastoissa, suurehkoissa autovajoissa ym. tulenaroissa paikoissa.

Turvavartiointi teattereissa. Teattereissa yms. huoneistoissa oltiin vartiossa näytäntöjen aikana yhteensä 791 kertaa seuraavasti: Kansallisteatterissa 2 miestä 290 kertaa ja 1 mies 13 kertaa, Ruotsalaisessa teatterissa 2 miestä 326 kertaa ja 1 mies 4 kertaa, Suomalaisessa oopperassa 3 miestä 35 kertaa ja 2 miestä 123 kertaa. Tämän lisäksi asetti vapaaehtoinen palokunta turvavartioita eräisiin muihin teattereihin.

Nuohoustoimi. Kaupunki oli nuohoustöiden suorittamista varten jaettu 24 nuohouspiiriin.

Nokivalkeiden lukumäärä v. 1938—47 oli seuraava:

1938	17	1942	35	1945	51
1939	16	1943	19	1946	101
1940	45	1944	24	1947	115
1941	30				

Tulipalot. Palokunta hälytettiin kertomusvuoden aikana 1 215 kertaa, niistä 736 kertaa todellisen tulipalon tai tulipalovaaran johdosta, 129 kertaa nokivalkean tähden, 38 kertaa käryn tai savun takia, 4 kertaa happikoje- tai pulmoottoriavustuksen antamista varten, 41 kertaa erehdyksestä, 11 kertaa yksityisen hoidossa olevassa palolennätinverkostossa esiintyneen vian takia, 106 kertaa ilkivaltaisuudesta (edellisenä vuonna 142 kertaa), 56 kertaa veden pumppuamista varten, 56 kertaa oven avausta varten sekä 38 kertaa muista syistä. Edelliseen vuoteen verrattuna hälytysten lukumäärä lisääntyi 160 ja tulipalojen 186.

Tulipaloja oli Helsingissä tammikuussa 55, helmikuussa 70, maaliskuussa 43, huhtikuussa 42, toukokuussa 77, kesäkuussa 66, heinäkuussa 79, elokuussa 75, syyskuussa 57, lokakuussa 75, marraskuussa 50 ja joulukuussa 47.

Ensimmäinen tieto tulen irtipääsystä saatiin 565 tapauksessa puhelimitse, 165 tapauksessa palolennättimellä ja 6 tapauksessa suullisesti. 484 tulipaloa sattui päivällä kello 6—18 ja 252 tulipaloa yöllä klo 18—6 välisenä aikana.

Tulipalojen jakautuminen tulen irtipääsypaikan mukaan käy ilmi seuraavasta yhdistelmästä:

Tulen irtipääsypaikka:		Tulen irtipääsypaikka:	
Asuinhuoneita	157	Kahvipaahtimoita	4
Uudisrakennuksia	10	Laboratorioita	2
Sairaaloita	2	Liikehuoneita	6
Keittiöitä	32	Puusepänliikkeitä	4
Elokuvateattereita	4	Pannuhuoneita	15
Tehtaita tai tehdashuoneita	35	Saunoja	5
Työhuoneita tai verstaita	41	Kellareita	23
Pajoja	2	Ullakoita	14

Tulen irtipääsypaikka:

Pommisuojia	3
Hissejä	4
Autohalleja tai -vajoja	3
Varastoja	29
Pesutupia tai pesuloita	6
Ruokailukojuja	3
Ulkorakennuksia	12
Kattoja	9
Telakoita	4
Autoja	37
Halkopinoja	11
Hiilivarastoja	57
Kaasujohtoja	1

Tulen irtipääsypaikka:

Kaatopaikkoja	15
Laivoja	16
Moottoriveneitä	4
Pölykanavia	6
Rautatievaunuja	4
Raitiovaunuja	5
Roskakuiluja	3
Roskalaatikoita	32
Ruohikkoja	80
Siltoja tai laitureita	2
Terva- tai pikipatoja	15
Tuntematon	19
Yhteensä	736

Palopaikan mukaan tulipalot jakautuivat palopiireittäin seuraavasti: I palopiiri 163, II palopiiri 259, III palopiiri 223, IV palopiiri 44, V palopiiri 35 ja palopiirien ulkopuolella 12; sekä kaupunginosittain kuten seuraavasta yhdistelmästä selviää:

1	kaupunginosa	17	
2	»	26	
3	»	15	
4	»	57	
5	»	21	
6	»	30	
7	»	22	
8	»	18	
9	»	3	
10	»	59	
11	»	45	
12	»	40	
13	»	25	
14	»	33	
15	»	11	
16	kaupunginosa	18	
18	»	4	
20	»	68	
21	»	4	
22	»	42	
23	»	5	
25	»	8	
26	»	10	
Meilahti		3	
Alueet rautatien itäpuolella		3	
Muut alueet		149	
Yhteensä		736	

Tulen irtipääsyn syyt olivat seuraavat:

Avotulen varomaton käsittely	61
Räjähdys	8
Kamiinan huolimaton hoito	7
Puukaasutin	2
Puhalluslampun varomaton käsittely	24
Tulisijan tai savujohdon viallisuus	5
Hitsaus- tai uuttauskojeen varomaton käsittely	23
Tuhkan varomaton säilytys	19
Ylikuumeneminen	60
Itsesytytys	83
Oikosulku	50
Sähkölaitteiden varomaton käsittely	40
Varomaton tupakointi	74
Lasten leikkiminen tulella	61
Kipinä	54
Huolimattomuus	47
Ilkityö	8
Muita syitä	37
Tuntematon syy	73
Yhteensä	736

Kertomusvuoden aikana sattuneista 736 tulipalosta oli 396 eli n. 53.8 % pieniä eli sellaisia, että ne sammutettiin sanko- tai jollakin muulla ensiapuruiskulla, 294 eli n. 39.9 % keskikokoisia, jotka sammutettiin käyttämällä yhtä vesijohtoa, moottoriruiskua tai ns. säiliöauton suihkua sekä 46 eli n. 6.3 % vakavanlaatuisia, joissa tarvittiin suurehko määrä vesisuihkuja tulen sammuttamiseen. Vakavaluontoisiin tulipaloihin kuuluviksi voidaan lukea seuraavat tulipalot:

Lokakuun 17 p:n iltana syttyi Sörnäisten Puutavara oy:n lautavarastossa tulipalo, joka uhkasi navakan tuulen vallitessa koko varastokorttelia. Sammutustyöhön osallistui työvuorossa ollut palomiehistö kokonaisuudessaan ja heidän onnistui rajoittaa tulen valta siinä määrin, että vahingot supistuivat n. 3 000 000 mk:aan.

Seuraavana yönä pääsi tuli valloilleen Sörnäisten satamassa Ivakon puutavaravarastossa ja uhkasi jo läheisiä öljysäiliöitä, mutta palokunta sai tarmokkain ponnistuksin ehkäistyä tulen levenemisen. Vahingot olivat n. 1 500 000 mk.

Edellä mainittujen suurpalojen lisäksi oli vuoden aikana useita huomattavia paloja, joista mainittakoon seuraavat: maaliskuun 8 p:nä huvilapalo Pyhtäänkylässä; maaliskuun 24 p:nä Pasilan radioasemalla Pasilassa; huhtikuun 13 p:nä ullakkopalo Kaarlenkadun 1:ssä; toukokuun 21 p:nä puusepän tehtaassa Hernesaaressa; elokuun 19 p:nä parakkipalo Kampin kentällä ja marraskuun 13 p:nä ullakkopalo Vuorimiehenkadun 29:ssä.

Tapaturmat. Kertomusvuoden aikana ei sattunut kuolemantapauksia sammutusmiehistön keskuudessa eikä pysyväiseen työkyvyttömyyteen johtavia tapaturmia. Lievempien tapaturmien lukumäärä oli sitävastoin aika huomattava.

Tapaturmien joukossa muodostivat lievemmät luunmurtumat, nyrjähdykset ja savumyrkytykset pääosan.

Palovahingot ja niiden korvaaminen. Tulen välittömästi uhkaaman irtaimen omaisuuden arvo oli 732 588 752 mk ja kiinteän omaisuuden arvo 2 530 840 130 mk eli yhteensä 3 263 428 882 mk. Vahingon suuruus tai palovahingon korvauksen määrä nousi irtaimiston osalta 15 832 826 mk:aan ja kiinteimistön osalta 14 390 978 mk:aan eli yhteensä 30 223 804 mk:aan uhatun omaisuuden arvosta.

Vertailun vuoksi on seuraavassa merkitty palovahingon korvausprosentit v:n 1936—47 väliseltä ajalta:

1936	1.1	1939	0.8	1942	0.8	1945	2.3
1937	1.3	1940	1.0	1943	0.4	1946	1.6
1938	0.8	1941	0.9	1944	0.2	1947	0.9

Sairaankuljetustoiminta. Sairaankuljetusautoja käytettiin kertomusvuoden aikana 17 500 kertaa, josta 16 653 kertaa sairaiden ja 847 kertaa tapaturmaisesti vahingoittuneiden henkilöiden kuljettamiseen. Vastaavat luvut v. 1946 olivat 18 115, 17 290 ja 825. Kuljetusten lukumäärä väheni siis 615. Ajojen lukumäärä oli päivää kohden n. 48 eli 2 vähemmän kuin edellisenä vuonna.

Kuljetukset jakautuivat eri kuukausien kesken seuraavasti:

Kuukausi	Sairaustapauksia	Tapaturmia	Yhteensä	Kuukausi	Sairaustapauksia	Tapaturmia	Yhteensä
Tammikuu	1 752	85	1 837	Elokuu	1 175	69	1 244
Helmikuu	1 550	59	1 609	Syyskuu	1 138	66	1 204
Maaliskuu	1 504	63	1 567	Lokakuu	1 408	69	1 477
Huhtikuu	1 430	57	1 487	Marraskuu	1 448	75	1 523
Toukokuu	1 308	62	1 370	Joulukuu	1 560	97	1 657
Kesäkuu	1 220	87	1 307				
Heinäkuu	1 160	58	1 218	Yhteensä	16 653	847	17 500

Kuljetusmatkojen pituus oli 174 144 km, edellisenä vuonna 147 149 km. Kuljetuksista suoritettiin kaupunginkassaan yhteensä 1 918 930 mk, edellisenä vuonna 1 244 493 mk.

Palolaitoksen todelliset kustannukset v. 1947 käyvät ilmi seuraavasta taulukosta:

	Määrärahat, mk	Menot tilien mukaan, mk	Määrärahain säästö (+), tai ylitys (—), mk
Palkkiot	87 000	68 100	+ 18 900
Sääntöpalkkaiset virat	48 273 584	48 272 845	+ 739
Tilapäistä työvoimaa	205 890	237 862	— 31 972

	Määrärahat, mk	Menot tilien mukaan, mk	Määrärahain säästö (+), tai ylitys (—), mk
Kesälomasijaiset	2 030 000	2 131 054	— 101 054
Vuokra	1 475 232	1 430 592	+ 44 640
Lämpö	3 534 185	2 944 197	+ 589 988
Valaistus	130 500	148 191	— 17 691
Siivoaminen	80 000	79 382	+ 618
Vedenkulutus	77 000	83 507	— 6 507
Puhtaanapito	45 980	55 071	— 9 091
Kaluston hankinta	3 564 000	1 821 274	+ 1 742 726
Kaluston kunnossapito	1 700 000	2 744 649	— 1 044 649
Painatus js sidonta	50 000	42 246	+ 7 754
Tarverahat	170 000	228 442	— 58 442
Vaatteiden pesu	185 000	216 337	— 31 337
Lääkkeet ja sairaanhoitotarvikkeet	25 000	24 276	+ 724
Yleisten laitteiden kunnossapito	20 000	35 544	— 15 544
Käyttövoima	27 000	37 946	— 10 946
Autojen käyttö	1 993 720	1 896 693	+ 97 027
Vakuutusmaksut	66 000	65 126	+ 874
Hevosten elatus	25 000	—	+ 25 000
Työkomennuskunta	2 423 440	2 422 933	+ 507
Yhteensä	[1])66 188 531	[1])64 986 267	+ 1 202 264

Avustusta saivat Helsingin vapaaehtoinen palokunta 296 843 mk, Suomen palosuojeluyhdistys 133 680 mk ja liitosalueen vapaaehtoiset palokunnat 830 000 mk, yhteensä 1 260 523 mk.

Tuloja kertyi sairaankuljetuksista 1 918 930 mk, luontoiseduista 535 660 mk ja sekalaisista tuloista 1 010 501 mk, siis yhteensä 3 465 091 mk.

Avustus- ja huvirahasto. Palokunnan avustus- ja huvirahasto sai alkunsa siitä, että kaupunginvaltuusto myönsi v. 1922 palokunnalle osan kertyneistä sairaankuljetusmaksuista. Rahaston pääoma oli kertomusvuoden alussa 449 633: 25 mk.

Kaupunginhallituksen joulukuun 11 p:nä tekemän päätöksen mukaisesti rahasto luovutettiin joulukuun 31 p:nä rahatoimiston hoidettavaksi.

Vapaaehtoiset palokunnat

Kaupungin alueella toimivien vapaaehtoisten palokuntien luku oli vuoden päättyessä 17, joiden yhteinen miesvahvuus oli 915. Vapaaehtoisten palokuntien yhteinen kalustovahvuus oli seuraava: paloautoja 13, kuorma-autoja 3, ruiskuautoja 9, irrallisia moottoriruiskuja 22, 3″:n letkua 7 020 m, 2″:n letkua 5 590 m ja käsivoimaruiskuja 10 kpl.

[1]) Kaupunginvaltuuston yleisistä käyttövaroista myönnettiin lisäksi 44 962 mk paloalipäällystökursseja varten sekä kaupunginhallituksen yleisistä käyttövaroista 20 587 mk sammutusvesisäiliöiden ja yleisten palokaivojen hoitamista varten ja 264 mk varoituskuvien hankkimista varten.

17. Huoltotoimi

Huoltolautakunnan kertomus[1]) Helsingin kaupungin yleiskunnallisen huollon hallinnosta v. 1947 oli seuraava:

Yleiskatsaus huoltotoimintaan

Huoltolautakunta on kertomusvuonna edelleen kiinnittänyt keskeistä huomiota jo edellisen vuoden toimintakertomuksessa esitettyihin pyrkimyksiin varsinaisen huollon saajiin kohdistuvan huoltotoiminnan saattamiseksi mahdollisimman tarkoituksenmukaiseksi sekä toisaalta virastotyön yksinkertaistamiseksi. Tällöin on nimenomaan pyritty eri tavoin, mm. ylemmille viranomaisille tehdyin lukuisin esityksin, parantamaan ja kehittämään lautakunnan alaisen laitoshuollon tasoa ja tehokkuutta. Kauaskantoisimpana toimenpiteenä tässä suhteessa on pidettävä kaupunginhallitukselle tehtyä ehdotusta kunnalliskodin laajentamisesta vanhainkotiosastoja varten rakennettavin erillisin rakennuksin sekä eräistä järjestelyistä kunnalliskodin nykyisissä rakennuksissa. Virastotyön alalla suoritetuista toimenpiteistä on mainittava, paitsi eräiden henkilöiden raittiushuollosta ja siirtoväen huollosta huoltolautakunnalle aiheutuneiden uusien tehtävien mukauttamista virasto-organisaatioon, eräiden tilastotöiden yksinkertaistaminen ja supistaminen, henkilöasiakirjavihkojen arkistoimisessa suoritetut parannukset, viraston työssä käytettyjen lomakkeiden rationalisoiminen ym. Lisäksi voidaan vielä mainita huoltoviraston ja eräiden muiden viranomaisten yhteistoiminnan tehostamiseksi suoritetut järjestelyt.

Huoltolautakunnan toimintaa koskevista säännöksistä on mainittava, että lautakunnan alaisten viranhaltijain johtosääntöön teki huoltolautakunta päätöksellään lokakuun 10 p:nä eräitä muutoksia, joista lautakunnan tärkeimpiä päätöksiä käsittelevässä luvussa tehdään tarkemmin selkoa. Yleisistä huoltolautakunnan toimialaan liittyvistä, kertomusvuonna annetuista lainsäännöksistä olivat tärkeimpiä mm. helmikuun 7 p:nä annettu laki köyhäinhoidollisesta kotipaikkaoikeudesta eräissä tapauksissa, helmikuun 7 p:nä ja joulukuun 30 p:nä annetut lait alkoholistilain väliaikaisesta muuttamisesta, samoina päivinä annetut asetukset alkoholistin määräämisestä yleiseen alkoholistihuoltolaan, toukokuun 3 p:nä annettu laki juopuneina tavattujen henkilöiden raittiushuollosta eräissä tapauksissa, elokuun 28 p:nä annettu valtioneuvoston päätös siirtoväen huoltotehtävien siirtämisestä eräissä tapauksissa kunnallisten huoltoviranomaisten hoidettavaksi, joulukuun 19 p:nä annettu laki työntekijäin tapaturmavakuutuslaissa säädettyjen korvausten korottamisesta, joulukuun 30 p:nä annettu laki siirtoväen huoltotehtävien hoitamisesta eräissä tapauksissa annetun lain muuttamisesta sekä samana päivänä annettu laki työtävieroksuvien henkilöiden määräämisestä työhön tai erikoistyölaitokseen annetun lain muuttamisesta. Näiden lisäksi on mainittava valtioneuvoston päätökset yleiseen alkoholistihuoltolaan määrättyjen hoidosta huoltolassa sekä heidän hoito- ja matkakustannuksistaan ja irtolaisten työlaitoshoidon päiväkustannusten määrästä. Sosiaalihuoltoa yleensä koskevista, huoltolautakunnan toimintaan välillisesti vaikuttavista säännöksistä olivat huomattavimmat laki eräiden sotainvaliidien ja heidän sekä sotatilan aikana kadonneiden ja kaatuneiden omaisten väliaikaisesta huollosta, vastaavine asetuksineen, laki sotainvaliidien työhuollosta annetun lain muuttamisesta, laki

[1]) Eräät kertomusta seuranneet taulukkotiedot, joita ei ole tähän merkitty, on julkaistu Helsingin kaupungin tilastollisessa vuosikirjassa v:lta 1949.

perhelisälain muuttamisesta, sekä valtioneuvoston päätökset perhelisälain toimeenpanosta, invaliidihuoltolain täytäntöönpanosta, perheellisille sotaleskille annettavista sairausavustuksista, ammattiopintojen avustuslain täytäntöönpanosta sekä äitiysavustuksen suuruuden vahvistamisesta.

Yhteiskunnallisen huollon kaupunkikunnalle aiheuttama rasitus pysyi edelleenkin samalla suhteellisen edullisella tasolla kuin neljänä edellisenä vuonna. Tämä johtui ennen kaikkea siitä, että kaupungin asukkaat joutuivat turvautumaan köyhäinhoitoon varsin vähäisessä määrässä, vaikka tilastonumerot tässä suhteessa hieman nousivatkin edellisestä vuodesta. Joitakin numeroita mainitaksemme oli köyhäinhoitolain nojalla välittömästi avustettujen henkilöiden kokonaislukumäärä 8 385, mikä tiesi 279 henkilön eli vain 3.4 %:n lisäystä edelliseen vuoteen verraten. Sanotusta kokonaislukumäärästä oli varsinaisten avunsaajien luku vähentynyt 5.4 %, kun sitä vastoin tilapäistä avustusta — alle 2 500 mk:n suuruista kotiavustusta — saaneiden lukumäärä oli noussut lähes kolminkertaiseksi. Tilapäistä avustusta saaneiden lukumäärän suureneminen on pääasiassa johtunut siitä, että se vuotuisen avustuksen määrä, jota tilastossa on käytetty rajana varsinaisten ja tilapäisten avustettujen välillä, oli kertomusvuonna sosiaalisen tutkimustoimiston määräyksestä korotettu aikaisemmasta 500 mk:sta hintatasoa paremmin vastaavaksi 2 500 mk:ksi. Neljää edellistä vuotta lukuunottamatta edusti välittömästi avustettujen henkilöiden kokonaisluku alhaisinta arvoa v:n 1924 jälkeen. Köyhäinhoitorasituksen aallonpohja jatkui siten edelleen, kuitenkin hitaan nousuvaiheen jo näkyessä siinä.

Viimeisen kymmenen vuoden ajalta ovat välittömästi avustettujen henkilöiden vuotuiset lukumäärät sekä heidän prosentuaalinen osuutensa kaupungin kirkonkirjoihin ja siviilirekisteriin merkitystä väestöstä seuraavat:

Vuosi	Avustettujen lukumäärä	% väkiluvusta	Vuosi	Avustettujen lukumäärä	% väkiluvusta
1938	16 141	5.3	1943	7 672	2.3
1939	16 053	5.1	1944	6 768	2.0
1940	16 657	5.2	1945	7 049	2.1
1941	14 424	4.5	1946	8 106	2.2
1942	9 554	2.9	1947	8 385	2.2

Niinikään on huoltolautakunnan työtupiin otettujen työntekijäin määrä ja heidän yhteenlaskettujen työpäiviensä summa jatkuvasti ollut sangen alhainen. Sitävastoin nousivat sekä irtolais- että alkoholistihuollossa olleitten lukumäärät korkeimpiin arvoihinsa koko irtolais- ja alkoholistilakien voimassaoloaikana. Niistä uusista huoltotoimen alaan kuuluvista tehtävistä, jotka lautakunta kertomusvuonna on saanut suorittaakseen, juopuneina tavattujen henkilöiden raittiushuollosta eräissä tapauksissa annetun lain sekä siirtoväen huoltotoimintaan kuuluvien tehtävien täytäntöönpanossa, viimeksi mainittujen siirtyessä lokakuun 1 p:stä lukien huoltolautakunnan hoidettaviksi, on lautakunnalle aiheutunut menoja ainoastaan hallintokulujen muodossa.

Huoltotoimen kustannuksista voidaan mainita, että bruttomenot nousivat edellisestä vuodesta n. 60.6 milj. mk tehden kertomusvuonna 212 959 262 mk.

A. Huoltolautakunta ja sen toiminta

I. Kokoonpano, kokoukset, kirjeenvaihto

Lautakunnan kokoonpano. Huoltolautakuntaan kuului kertomusvuonna 12 jäsentä ja 12 lisäjäsentä; varajäseniä ja varalisäjäseniä oli vastaavat määrät. Lautakunnan kokoonpano oli seuraava:

Jäsenet:
Järjestösihteeri V. Porkkala
Insinööri F. Kreander
Leikkaaja L. Heinonen

Varajäsenet:
Autonasentaja E. Nurminen
Pastori F. Fernström
Toimitussihteeri Selma Niemimaa

Jäsenet:
Ompelija E. Tilli
Filosofian maisteri M. Borg-Sundman
Rovasti F. E. Lilja
Filosofian maisteri J. Saukkonen
Terveyssisar M. Boman
Tullivartija S. Lindroos
Kirjaltaja I. Mattila
Rouva S. Saveri
Pankinjohtaja V. Sipi

Varajäsenet:
Toimitsija M. Romberg
Varatuomari I. Sahlan
Kauppatieteiden kandidaatti A. Puukari
Toimitusjohtaja S. Saarinen
Liittosihteeri H. Bjurström
Tullaaja H. Enberg
Pianoteknikko J. Virtanen
Luennoitsija A. Rinne
Filosofian maisteri A. Linko

Lisäjäsenet:
Siivooja A. Syrjälahti
Levyseppä H. Kumpulainen
Toimittaja O. Rikberg
Teologian tohtori V. Päivänsalo
Varatuomari M. Olsson
Tarkastaja M. Björklund
Rehtori H. Blomqvist
Tullipäällysmies A. Forsström
Rouva A. Appelberg
Puhtaanapitotyöntekijä E. Hintikainen
Rouva E. Niklander
Toimistosihteeri M. Tamminen

Varalisäjäsenet:
Pankkivirkailija A. Lindström
Rouva V. Pessi
Kappaompelija L. Pyykkö
Kansakoululääkäri E. Alho
Huoltojohtaja R. Orava
Ekonomi S. Visapää
Kansakoulunjohtaja K. Saltzman
Rouva L. Sjöblom
Sairaanhoitajatar V. Stenius
Liikkeenhoitaja U. Merilinna [1])
Konttoristi E. Lankinen
Filosofian maisteri O. Suominen

Lautakunnan puheenjohtajana toimi jäsen Porkkala ja varapuheenjohtajana jäsen Kreander.

Valvontapiirit. Kaupunki oli köyhäinhoitoa varten jaettu 5 valvontapiiriin ja kukin kahteen alueeseen. Alueiden valvojina alla mainituissa alueissa toimivat seuraavat lautakunnan jäsenet ja lisäjäsenet:

Ia	jäsen Saveri	Ib	lisäjäsen Päivänsalo
IIa	jäsen Boman	IIb	lisäjäsen Hintikainen
IIIa	jäsen Lilja	IIIb	lisäjäsen Rikberg
IVa	jäsen Saukkonen	IVb	lisäjäsen Niklander
Va	lisäjäsen Kumpulainen	Vb	jäsen Lindroos

Osastot ja jaostot. Kaupungille vahvistetun huolto-ohjesäännön mukaisesti huoltolautakunnassa jatkuvasti toimii neljä osastoa: hallinto-osasto, köyhäinhoito-osasto, irtolaishuolto-osasto ja alkoholistihuolto-osasto.

Hallinto-osastoon kuului lautakunnan puheenjohtaja Porkkala puheenjohtajana, sen varapuheenjohtaja Kreander varapuheenjohtajana sekä muina jäseninä muiden kolmen osaston puheenjohtajat, nimittäin huoltotoimen toimitusjohtaja köyhäinhoito-osaston puheenjohtajan ominaisuudessa ja apulaisjohtaja Toivola irtolais- ja alkoholistihuolto-osastojen puheenjohtajan ominaisuudessa sekä jäsenet Lilja ja Mattila valittuina.

Köyhäinhoito-osastoon kuuluivat puheenjohtajana huoltotoimen toimitusjohtaja viran puolesta sekä jäseninä köyhäinhoito-osaston jaostojen varapuheenjohtajat, nimittäin Boman, Heinonen, Lilja, Lindroos, Saveri, Saukkonen, Tilli ja Sipi, joista viimeksi mainittu osaston varapuheenjohtajana.

Huolto-ohjesäännön mukaan huoltolautakunta jakoi osaston vuoden alussa 9 jaostoon. Näistä jaostot I—VI käsittelivät kaupungin alueella oleskelevien köyhäinhoitoanomuksia ollen kullakin oma rajoitettu alueensa kaupungista hoidettavanaan, lukuunottamatta VI jaostoa, joka ratkaisi huoltolaitoksiin ottamista koskevat sekä vakinaista asuntoa vailla olevien muutakin köyhäinhoitoa koskevat anomukset katsomatta siihen, missä kaupungin osassa ja piirissä asianomainen asui. Kussakin jaostossa toimi puheenjoh-

[1]) Kaupunginvaltuusto valitsi kokouksessaan tammikuun 8 p:nä vapautta pyytäneen Merilinnan tilalle vaatturi G. Nymanin.

tajana lautakunnan määräämä asianomainen apulaisjohtaja viran puolesta sekä muina jäseninä kaksi lautakunnan keskuudestaan valitsemaa jäsentä, joista toinen lisäjäsenistä valittuna, nimittäin ensimmäisessä jaostossa jäsen Saveri ja lisäjäsen Päivänsalo, toisessa jaostossa jäsen Boman ja lisäjäsen Hintikainen, kolmannessa jaostossa jäsen Lilja ja lisäjäsen Rikberg, neljännessä jaostossa jäsen Saukkonen ja lisäjäsen Niklander, viidennessä jaostossa jäsen Lindroos ja lisäjäsen Kumpulainen sekä kuudennessa jaostossa jäsen Heinonen ja lisäjäsen Blomqvist.

Seitsemäs jaosto käsitteli ulkokunnissa avustettujen helsinkiläisten korvausasioita koskevat tehtävät ja kuuluivat siihen puheenjohtajana toinen apulaisjohtaja, varapuheenjohtajana jäsen Tilli ja jäsenenä lisäjäsen Björklund.

Kahdeksas jaosto päätti asioista, jotka koskivat täyden köyhäinhoidon varaan joutuneen henkilön omaisuuden haltuunottoa sekä sen käyttämistä hoidon korvaamiseen, ja kuuluivat siihen puheenjohtajana huoltotoimen toimitusjohtaja viran puolesta määrättynä sekä varapuheenjohtajana jäsen Sipi ja jäsenenä lisäjäsen Olsson.

Yhdeksäs jaosto käsitteli kodinperustamislainalain mukaan huoltolautakunnalle kuuluvat tehtävät ja kuuluivat siihen puheenjohtajana ensimmäinen apulaisjohtaja, varapuheenjohtajana jäsen Borg-Sundman ja jäsenenä jäsen Mattila.

Irtolaishuolto-osastoon ovat kuuluneet puheenjohtajana apulaisjohtaja Toivola viran puolesta määrättynä sekä valittuina jäsenet Boman ja Saukkonen, edellinen varapuheenjohtajana, ja lautakunnan lisäjäsenet Syrjälahti ja Tamminen. Irtolaishuollon valvontaan nähden on kaupunki ollut yhtenä piirinä ja yleisvalvojina ovat toimineet lautakunnan jäsenistä ja lisäjäsenistä valittuina Boman, Saukkonen, Syrjälahti ja Tamminen.

Alkoholistihuolto-osastoon kuuluivat puheenjohtajana apulaisjohtaja Toivola viran puolesta määrättynä sekä jäseninä lautakunnan jäsenet Sipi ja Lindroos, edellinen varapuheenjohtajana, ja lisäjäsenet Niklander ja Appelberg. Alkoholistihuollon valvontaan nähden on kaupunki ollut yhtenä piirinä, jossa yleisvalvojina toimivat lautakunnan jäsenistä ja lisäjäsenistä valittuina Sipi, Lindroos, Niklander ja Appelberg.

Huoltolautakunnan alaisten huoltolaitosten johtokuntiin kuuluivat seuraavat henkilöt:

kunnalliskodin johtokuntaan puheenjohtajana Lilja, varapuheenjohtajana Heinonen ja jäsenenä Blomqvist sekä varalla Puukari, Niemimaa ja Saltzman;

Tervalammen työlaitoksen johtokuntaan puheenjohtajana Mattila, varapuheenjohtajana Borg-Sundman ja jäsenenä Orava sekä varalla Virtanen, Sahlan ja Olsson; sekä

työtupien johtokuntaan puheenjohtajana Kreander, varapuheenjohtajana Tilli sekä jäseninä Saveri, Visapää ja Forsström.

Kaupunginhallituksen edustajina huoltolautakunnassa oli rahatoimenjohtaja E. von Frenckell, hallinto-osastossa kaupunginhallituksen jäsen U. Väre sekä köyhäinhoito-, irtolais- ja alkoholistihuolto-osastoissa kaupunginhallituksen jäsen J. Kivistö. Jaostoissa ja huoltolaitosten johtokunnissa edustivat kaupunginhallitusta seuraavat vuosijäsenet: jaostossa, joka päättää täyden köyhäinhoidon varaan joutuneiden omaisuuden haltuunottoa ja sen käyttämistä hoidon korvaamiseen koskevat asiat, kodinperustamislainajaostossa sekä samoin kunnalliskodin ja sen yhteydessä olevan työlaitoksen johtokunnassa ja huoltolautakunnan työtupien johtokunnassa kunnallisneuvos M. Hannula sekä Tervalammen työlaitoksen johtokunnassa rahatoimenjohtaja E. von Frenckell.

Kokoukset. Huoltolautakunta kokonaisuudessaan piti vuoden kuluessa 10 kokousta, joissa käsiteltiin yhteensä 87 asiaa. Hallinto-osasto kokoontui 13 kokoukseen, joissa käsiteltiin kaikkiaan 386 asiaa. Köyhäinhoito-osastolla ei ollut yhtään kokousta. Köyhäinhoito-osaston eri jaostoilla oli kokouksia seuraavasti:

Jaosto	Kokouksia	Käsiteltyjä asioita	Jaosto	Kokouksia	Käsiteltyjä asioita
I	18	1 884	V	13	885
II	13	2 135	VI	17	3 446
III	18	2 390	VII	6	208
IV	15	2 801	VIII	9	621
			IX	48	1 139

Irtolaishuolto-osasto piti 23 kokousta, joissa pidettyjen pöytäkirjojen pykäläluku oli yhteensä 946. Alkoholistihuolto-osastolla oli 27 kokousta ja vastaava pöytäkirjojen pykäläluku oli 2 406. Kunnalliskodin ja sen yhteydessä olevan työlaitoksen johtokunta kokoontui 14 kokoukseen käsitellen niissä 276 asiaa. Tervalammen työlaitoksen johtokunnalla oli 16 kokousta ja niissä asioita yhteensä 338. Työtupien johtokunta kokoontui 10 kertaa käsitellen 178 asiaa.

Kirjeenvaihto. Huoltolautakunta ja koko sen alainen huoltovirasto lähettivät kertomusvuonna yhteensä 54 643 kirjelmää. Saapuneita kirjelmiä oli kaikkiaan 40 135. Näihin lukuihin ei sisälly lautakunnan alaisten huoltolaitosten kirjeenvaihto.

II. Tärkeimmät päätökset

Viranhaltijain johtosääntö. Sen johdosta että Tervalammen työlaitoksen yhteydessä toiminut naisirtolaisosasto kertomusvuonna lakkautettiin ja sen tilalle perustettiin alkoholistihuoltolaosasto, kuten lautakunnan tekemiä esityksiä koskevassa luvussa yksityiskohtaisemmin kerrotaan, ja viranhaltijain johtosääntö Tervalammen työlaitoksen viranhaltijain osalta tämän vuoksi eräiltä kohdiltaan oli käynyt tarkoitustaan vastaamattomaksi, lautakunta päätti [1]) tehdä tarpeen vaatimat muutokset kesäkuun 14 p:nä 1937 vahvistamaansa viranhaltijain johtosääntöön. Muutokset koskivat 70, 70a ja 74 §§:iä, joissa on määritelty johtajan, apulaisjohtajan ja sairaanhoitajattaren tehtävät.

Siirtoväen huoltotehtävät. Nojautuen siirtoväen huoltotehtävien hoitamisesta eräissä tapauksissa heinäkuun 31 p:nä 1942 annettuun lakiin määräsi valtioneuvosto elokuun 28 p:nä tekemällään päätöksellä, että siirtoväen huoltotoimintaan kuuluvat tehtävät, jotka aikaisemmin oli hoidettu valtion viranomaisten toimesta, siirtyivät Helsingin kaupungissa lokakuun 1 p:stä 1947 lukien siirtoväen huoltoviranomaisilta kunnallisten huoltoviranomaisten hoidettaviksi. Tämän johdosta huoltolautakunta päätti [2])

1) asettaa toimikunnan toimimaan paikallisena siirtoväen huoltoviranomaisena sekä valita toimikunnan puheenjohtajaksi huoltoviraston I apulaisjohtajan ja jäseniksi huoltojohtaja R. Oravan ja kansakoulunopettaja H. Koivun sekä heidän varamiehikseen huoltoviraston II apulaisjohtajan, huoltotarkkaaja E. Liukkosen ja huoltojohtaja A. Mäkeläisen; sekä

2) perustaa huoltoviraston välittömään yhteyteen siirtoväen huoltokanslian hoitamaan siirtoväen huollosta aiheutuvat käytännölliset toimenpiteet.

Samalla määrättiin perustetun kanslian vt. kanslianesimieheksi Helsingin pohjoisen piirin entinen siirtoväen huoltojohtaja ja päätettiin tehdä kaupunginhallitukselle esitys, että huoltolautakunnan kirjanpitoon saataisiin avata menoarvion ulkopuolella oleva tili, jolta maksettaisiin siirtoväen huoltotehtävistä aiheutuvat kustannukset ja jota hyvitettäisiin valtion suorittamilla korvauksilla.

Valtuustoaloite huoltokanslian perustamiseksi Vartiokylään. Kaupunginvaltuutettu A. Töttermanin valtuustoaloitteen johdosta, jossa mm. esitettiin ryhdyttäväksi toimenpiteisiin huoltotoimiston perustamiseksi Vartiokylään (Puotinkylään) ja jonka aloitteen kaupunginkanslia oli toukokuun 9 p:nä lähettänyt mahdollisia toimenpiteitä varten huoltolautakunnalle, huoltolautakunta päätti [3]), ettei asia antanut aihetta toimenpiteisiin, koska puheenaolevalla alueella asui vain neljä avohuollossa olevaa perhettä.

Ehkäisevä köyhäinhoito. Vaikka huoltolautakunta kokonaisuudessaan ei ole yleensä käsitellyt yksityisiä huoltotapauksia koskevia asioita, jotka työjärjestyksen mukaisesti ovat kuuluneet jaostojen tehtäviin, on kuitenkin kertomusvuodelta merkittävä pari tapausta, joissa huoltolautakunta asian periaatteellisen luonteen vuoksi on katsonut olevan syytä poiketa vakiintuneesta käytännöstä. Kummassakin tapauksessa on ollut kysymys ehkäisevän köyhäinhoidon myöntämisestä köyhäinhoitolain 1 §:n 2 momentin nojalla Helsingissä kotipaikkaoikeuden omaaville perheellisille henkilöille, joiden on voitu katsoa omaavan edellytyksiä päästä avustuksen myöntämisen avulla sellaiseen asemaan, ettei heidän ja heidän perheittensä kohdalla sen jälkeen tule esiintymään sosiaalisen huollon tarvetta.

Ensimmäisessä tapauksessa huoltolautakunta päätti [4]) sosiaaliministeriön asiassa tekemän lausuntopyynnön johdosta, osallistua erään pysyväisesti invaliidiksi tulleen

[1]) Huoltol. 10 p. lokak. 61 §. — [2]) S:n 19 p. syysk. 55 §. — [3]) S:n 13 p. kesäk. 32 §. — [4]) S:n 1 p. syysk. 49 §.

jalkinetyöntekijän suunnitteleman jalkinekorjaamon perustamiskustannuksiin enintään 16 000 mk:lla ehdoin, että sosiaaliministeriö osallistui kustannuksiin 47 874 mk:lla.

Toisessa tapauksessa huoltolautakunta päätti [1]) samassa kokouksessaan myöntää 140 000 mk rakennustarvikkeiden hankkimiseksi omakotirakennusta varten eräälle 45-vuotiaalle varastotyöntekijälle, joka vaimoineen ja seitsemine lapsineen asui erittäin kurjissa asunto-oloissa, joissa terveydelliset vaarat olivat uhkaamassa ja niistä johtuvaa lastensuojelunkin tarvetta oli alkanut esiintyä.

Avustusnormit. Ravintokustannusten nousun ja elintarvikkeiden säännöstelyssä tapahtuneiden muutosten johdosta osoittautui kertomusvuonna jälleen välttämättömäksi suorittaa uusi perusteellinen selvitys avohuollossa olevien köyhäinhoidon saajien perusravintoavustusten suuruuden määrittelemiseksi. Tutkimuksen suoritti huoltoviraston aktuaari E. Haapasalo, ja huoltolautakunta päätti [2]) sen nojalla vahvistaa huoltolautakunnan avunsaajille jaettavien kuukautisten ravintoavustusten perusnormit toukokuun 1 p:stä lukien seuraaviksi: 7—10 vuotiaiden avustukset 700 mk:ksi, 11—14 vuotiaiden 850 mk:ksi, 15—18 vuotiaiden 900 mk:ksi sekä 19 vuotiaiden ja sitä vanhempien 1 100 mk:ksi. Ulkona aterioivien ravintoavustuksen perusnormi vahvistettiin 50 mk:ksi päivässä. Sellaisten normaalitapauksina käsiteltävien lapsiperheiden osalta, joissa on ikäryhmiin 0—3 ja 4—6 kuuluvia lapsia, hyväksyttiin asiaa koskevan muistion erityislaskelmiin perustuvat perhenormit ja sovellutusperiaatteet sekä niiden mukaan laaditut taulukot, joiden painattaminen tähän ei ole mahdollista niiden laajuuden vuoksi. Lisäksi päätettiin:

1) että näitä pyöristettyjä normeja voidaan kussakin yksityistapauksessa tositarpeen mukaan lisätä sairauden, raskaudentilan tai muiden niihin verrattavien, avustusehdotuksessa perusteltavien syiden nojalla;

2) että raskaudentilan ja imettämisen sekä sairauden johdosta avunsaajille annettavat lisäavustukset vahvistetaan seuraaviksi: raskaana olevien 380 mk:ksi, imettävien 240 mk:ksi, keuhkotuberkuloottisten 200 mk:ksi, sokeritautisten 220 mk:ksi ja vatsahaavaisten 150 mk:ksi; sekä

3) että vahvistettuja normeja vastaavia avustuseriä on vähennettävä avustettavan ja hänen elätettävänään olevien perheenjäsentensä mahdollisten ansiotulojen määrällä, kun kuukausiansioista ensin on asianomaisen jaoston harkinnan mukaan vähennetty 300—600 mk.

Saamansa valtuutuksen nojalla määräsi toimitusjohtaja sittemmin vuoden kuluessa ravintoavustusnormit korotettaviksi hintatason nousun johdosta syyskuun 1 p:stä lukien 10 %:lla, joulukuun 1 p:stä lukien n. 35 %:lla sekä tammikuun 1 p:stä 1948 lukien n. 45 %:lla alkuperäisistä avustussummista.

Alkoholistihuollon tehostaminen. Kuten v:n 1945 toimintakertomuksesta selviää, on lautakunnan menoarviossa v:sta 1945 lukien ollut määräraha nimikkeellä Alkoholistihuollon tehostaminen. Määrärahaa on käytetty pääasiassa palkkioiden maksamiseen alkoholistien ns. vapaaehtoisille erikoisvalvojille ja on sen käytössä noudatettu huoltolautakunnan antamia, alussa mainitussa kertomuksessa julkaistuja ohjeita. Kun erikoisvalvojien tarve kuitenkin oli suurentunut heinäkuun 1 p:nä voimaan tulleen, juopuneina tavattujen henkilöiden raittiushuollosta eräissä tapauksissa annetun lain johdosta sekä sanotusta valvontatoiminnasta annetut ohjeet olivat osoittautuneet tarkoitustaan vastaamattomiksi, huoltolautakunta päätti [3]) alkoholistihuolto-osaston esityksestä, ehdottaa kaupunginhallitukselle puheena olevan määrärahan korotettavaksi 250 000 mk:aan ja samalla muuttaa vapaaehtoisista erikoisvalvojista antamiaan ohjeita siten,

a) että erikoisvalvojalle ja raittiussuojelijalle maksetaan kutakin hänen valvontaansa uskottua henkilöä ja kuukautta kohden enintään 300 mk:n suuruinen palkkio;

b) että valvojalle saadaan uskoa samalla kertaa valvottavaksi niin monta henkilöä kuin alkoholistihuolto-osaston puheenjohtaja harkitsee tarkoituksenmukaiseksi; sekä

c) että huoltotoimen toimitusjohtajan harkittavaksi jätetään, ketkä huoltolautakunnan palkatut virkailijat saavat virkansa ohella toimia myös vapaaehtoisina erikoisvalvojina ja raittiussuojelijoina.

Työtulospisteiden raha-arvo työlaitoksessa [4]). Ottaen huomioon rahanarvon alenemisen,

---

[1]) Huoltol. 1 p. syysk. 51 §. — [2]) S:n 17 p. huhtik. 27 §. — [3]) S:n 1 p. syysk. 50 §. — [4]) Hallinto-os. 30 p. kesäk. 236 §.

pyrkimyksen kohottaa työvelvollisten työhalua sekä yhdenmukaisuuden saavuttamisen maan muiden työlaitosten kanssa hallinto-osasto päätti korottaa Tervalammen työlaitoksessa työllään köyhäinhoitoa korvaamassa olevien työvelvollisten työtulospisteen raha-arvon heinäkuun 1 p:stä lukien entisestä 13: 50 mk:sta 18 mk:aan, mihin summaan Työlaitosten keskusliitto jo v:n 1946 vuosikokouksessaan oli kehoittanut maan työlaitoksia nostamaan sanotun arvon ja mitä kehoitusta useimmat työlaitokset jo olivat noudattaneet.

Ahkeruusrahat kunnalliskodissa. Koska työhön osallistuville kunnalliskodin hoidokeille kuukausittain myönnettävien ahkeruusrahojen enimmäismäärä 200 mk kuukaudessa oli hintatason nousun johdosta käynyt riittämättömäksi, hallinto-osasto päätti [1]) korottaa sanotun enimmäismäärän toukokuun 1 p:stä lukien 500 mk:aan kuukaudessa.

Lautakunnan ja kaupungin edustajat erinäisissä tehtävissä. Hallinto-osasto valitsi [2]) niiden 16 yhdistyksen ja järjestön valvojiksi, joille kaupunginhallitus oli yleishyödyllisten yritysten ja laitosten avustamismäärärahasta myöntänyt avustuksia, vastaavan lukumäärän lautakunnan jäseniä ja lisäjäseniä; huoltolautakunta valitsi [3]) Helsingin vapaan huollon keskukseen edustajakseen toimitusjohtaja A. Asteljoen ja varaedustajaksi lautakunnan puheenjohtajan V. Porkkalan. Tässä yhteydessä mainittakoon myös, että Suomen jalkinehuollon keskusliiton perustavassa kokouksessa lokakuun 28 p:nä valittiin keskusliiton neuvottelukuntaan Helsingin kaupungin edustajaksi toimitusjohtaja A. Asteljoki sekä varaedustajaksi apulaisjohtaja O. Toivola.

III. Esitykset

Lautakunta teki kaupunginhallitukselle seuraavat tärkeimmät esitykset:

esitys, että kaupunginhallitus ryhtyisi toimenpiteisiin lokakuun 11 p:nä 1945 asettamansa ns. huoltolaitoskomitean työn alulle panemiseksi, koska komitean harkittavaksi jätetty huoltolaitosten kehittämiskysymys oli tullut kiireelliseksi olympiakisajärjestelyihin kytkettävien rakennussuunnitelmien johdosta ja koska komitean työ ei ollut päässyt alkuun sen puheenjohtajaksi määrätyn henkilön sairauden vuoksi [4]);

esitys, että naisirtolaisosasto Tervalammen työlaitoksessa saataisiin lakkauttaa ja sen tilalle perustaa osasto miespuolisia alkoholisteja varten [5]). Kaupunginhallituksen hyväksyttyä esityksen helmikuun 27 p:nä, hallinto-osasto päätti [6]) tehdä sosiaaliministeriölle esityksen Tervalammen työlaitoksen hyväksymisestä yleiseksi alkoholistihuoltolaksi;

esitys kunnalliskodin yhteydessä toimineen työlaitoksen tammikuun 1 p:stä 1947 lukien tapahtuneen lakkauttamisen johdosta vapautuneen ns. F-rakennuksen korjaus- ja muutostöistä muuhun kunnalliskotikäyttöön soveltuvaksi [7]); kaupunginkanslian pyydettyä lähetteellään helmikuun 21 p:ltä n:o 33/22 uutta käsittelyä asiassa ja sen mukaista uutta esitystä, hallinto-osasto, hankittuaan kunnalliskodin johtokunnan lausunnon, ilmoitti [8]), ettei alkuperäistä muutossuunnitelmaa voitu esittää supistettavaksi;

esitys potilashissin rakentamisesta kunnalliskodin sairasosastorakennukseen paaripotilaiden ja ruumiiden kuljettamista varten sekä tarvittavan määrärahan varaamisesta v:n 1948 talousarvioon [9]);

esitys päivystyksen järjestelystä ja päivystyskorvausten suorittamisesta lautakunnan alaisissa laitoksissa kaupunginvaltuuston marraskuun 27 p:nä 1946 hyväksymien määräysten nojalla [10]);

esitys kunnalliskodin C-rakennukseen järjestettävän tilapäisen, 70 hoitopaikkaa käsittävän sairasosaston tilapäisen hoitohenkilökunnan palkkaamiseksi [11]);

esitys, että Tervalammen työlaitoksen sikalassa esiintyneen ns. porsasyskän vuoksi tapahtuneen sikakannan hävittämisen yhteydessä myydyistä sioista saatavat tulot saataisiin kirjata menoarvion ulkopuolelle avattavalle tilille ja näin kertyneet varat käyttää uuden, terveen sikakannan hankkimiseen [12]);

esitys Kaupunkiliiton kultaisen ansiomerkin myöntämisestä yli 30 vuoden uskollisesta palveluksesta kunnalliskodin johtajalle H. Vaahterlinnalle, kanslianhoitaja E. Johansso-

[1]) Hallinto-os. 7 p. toukok. 178 §. — [2]) S:n 2 p. elok. 241 §. — [3]) Huoltol. 14 p. marrask. 73 §. — [4]) Hallinto-os. 2 p. elok. 257 §. — [5]) Huoltol. 10 p. helmik. 18 §. — [6]) Hallinto-os. 27 p. maalisk. 99 §. — [7]) Huoltol. 10 p. helmik. 17 §. — [8]) Hallinto-os. 3 p. maalisk. 79 §. — [9]) Huoltol. 13 p. kesäk. 38 §. — [10]) S:n 10 p. helmik. 15 § ja 13 p. kesäk. 34 §. — [11]) Hallinto-os. 3 p. maalisk.80 §. — [12]) S:n 30 p. kesäk. 235 §.

nille, rekisterikanslianhoitaja H. Sahrmanille, huoltotarkastajille M. Nuotiolle, R. Bronckkille ja N. Gebauerille sekä toimistoapulaiselle E. Nymanille [1]);

esitys, että Helsingin kaupunki osallistuisi 100 000 mk:lla sosiaalihuollon eri aloja kuvaavien, suurelle yleisölle tarkoitettujen lyhytfilmien valmistamiseen sosiaaliministeriön alulle paneman ja sen toteutettavana olevan suunnitelman pohjalla [2]); sekä

Helsingin sokeaintalo-säätiön heinäkuun 17 p:lle päivätyn kirjelmän perusteella esitys, että v:n 1948 talousarvioon varattaisiin 500 000 mk:n määräraha joko kertakaikkiseksi avustukseksi tai korottoman lainan myöntämiseksi säätiölle sen vaikeutuneen taloudellisen tilan auttamiseksi [3]).

Näiden lisäksi tehtiin kaupunginhallitukselle esityksiä eräiden virkojen uudelleenjärjestelystä, muutamien virkojen lakkauttamisesta ja toisten perustamisesta, tilapäisestä työvoimasta, määrärahoja koskevia esityksiä sekä eräitä muita vähäisempiä juoksevia virastoasioita koskevia esityksiä.

IV. Lausunnot

Vuoden kuluessa lautakunta antoi eri viranomaisille lukuisia siltä pyydettyjä lausuntoja. Osan lausuntopyynnöistä käsitteli huoltolautakunta, osan lautakunnan hallinto-osasto, minkä lisäksi useihin annettuihin lausuntoihin liittyi huoltolautakunnan alaisten laitosten johtokunnilta vaaditut lausunnot. Tärkeimmistä lausunnoista mainittakoon seuraavat, ryhmiteltyinä siten, että ensiksi esitetään valtion viranomaisille ja sen jälkeen kaupunginhallitukselle ja muille kaupungin viranomaisille annetut.

Kunnalliskotia koskeva kantelu. Uudenmaan lääninhallitus oli toukokuun 7 p:lle päivätyllä välipäätöksellään n:o K 1459 kehoittanut huoltolautakuntaa antamaan selityksen eräitten kunnalliskodin hoidokkien Uudenmaan läänin maaherralle osoittaman kantelukirjelmän johdosta, jossa oli esitetty väitteitä laitoksessa vallitsevista epäkohdista. Sen jälkeen kun asiassa oli hankittu kunnalliskodin johtokunnan lausunto, hallinto-osasto päätti [4]) selityksessään esittää, ettei kantelu aiheettomana antaisi aihetta enempiin toimenpiteisiin.

Työttömyystilanne. Helsingin ammatillisen paikallisjärjestön koolle kutsuman työttömien kokouksen valitseman toimikunnan kirjelmästä, joka koski vallitsevaa työttömyystilannetta ja työttömyyskysymysten hoitoa Helsingissä, oli kaupunginhallitus huhtikuun 8 p:lle päivätyllä lähetteellään n:o 66/627 pyytänyt huoltolautakunnan lausuntoa. Huoltolautakunta käsitteli [5]) asian ja totesi, että lautakunnan avustustoiminnassa ilmenevän tilanteen nojalla ei voitu puhua työttömyydestä sellaisena erityisen huomattavana ilmiönä, joka olisi vaatinut erikoistoimenpiteitä, koska voitiin katsoa työnvälitysviranomaisilla olevan mahdollisuuksia työvoiman sijoitukseen. Lisäksi huoltolautakunta lausunnossaan viittasi siihen, että osatyökykyisille oli mahdollista järjestää työtä huoltolautakunnan alaisissa työtuvissa, sekä katsoi lopuksi, vaikka eräillä aloilla vallitseva vähäinen työttömyys olikin ilmeisesti ohimenevä ilmiö, välttämättömäksi kaupungin toimesta ennakolta varautua mahdollisen suuremman työttömyyden varalta ja suunnitella tarkoituksenmukaisen järjestelmän, joka takaisi huoltotoiminnan ja mahdollisesti käytäntöön otettavan työttömyysavustustoiminnan joustavan keskinäisen yhteistoiminnan.

Vanhusten asuntokysymys. Kaupunginhallitus oli syyskuun 26 p:lle päivätyllä lähetteellään n:o 24/841 pyytänyt huoltolautakunnalta lausuntoa kaupunginvaltuutetun T. Leivo-Larssonin ym. valtuustoaloitteesta, joka koski vanhusten asuntokysymystä ja jossa ehdotettiin, että kaupunki sisällyttäisi rakennusohjelmaansa vanhuksille tarkoitettuja asuntoja sekä yhtenäisinä rakennusryhminä että erillisinä asuntoina eri puolille kaupunkia. Huoltolautakunta päätti [6]) lausunnossaan ilmoittaa pitävänsä aloitteen kehittämistä tärkeänä, mutta huomautti samalla, että sanotunkaltaiset suunnitelmat olisi toteutettava vasta sitten kun laissa määrätyt pakolliset köyhäinhoidolliset huoltolaitokset olisi ensin saatettu lainsäädännön ja sosiaalihuollollisen tarkoituksenmukaisuuden edellyttämään kuntoon.

Työtupien C-osasto. Kuten v:n 1946 toimintakertomuksesta käy selville, oli huoltolautakunnan hallinto-osasto marraskuun 4 p:nä 1946 tehnyt kaupunginhallitukselle esityk-

---

[1]) Hallinto-os. 15 p. jouluk. 367 §. — [2]) Huoltol. 13 p. kesäk. 33 §. — [3]) S:n 1 p. syysk. 45 §. — [4]) Hallinto-os. 13 p. kesäk. 212 §. — [5]) Huoltol. 17 p. huhtik. 30 §. — [6]) S:n 10 p. lokak. 60 §.

sen, että työttömiä naisia varten tarkoitetulle työtupien C-osastolle saataisiin työtehon lisäämiseksi palkata vapailta työmarkkinoilta 10 ammattitaitoista ja täysin työkykyistä työntekijää. Kaupunginhallitus oli sittemmin joulukuun 10 p:lle 1946 päivätyllä lähetteellään n:o 147/251 pyytänyt huoltolautakunnan lausuntoa siitä, voitaisiinko sanottu C-osasto lakkauttaa, koska se ei enää vastannut alkuperäistä tarkoitustaan työttömyystyömaana. Lausunnossaan huoltolautakunnan hallinto-osasto huomautti [1]), että vaikka työtupien C-osasto jo vuosia sitten oli muuttanut luonnettaan, ei osastoa ollut tahdottu lakkauttaa, koska työtupien toiminta olisi sen kautta muodostunut entistä kannattamattomammaksi, sillä sanottu osasto oli työtehon ja työn laadun puolesta työtupien ylläpitävin voima. Mm. huoltolautakunnan ja muiden kaupungin laitosten varsin huomattavia hankintoja ei olisi voitu suorittaa ilman C-osastoa. Hallinto-osaston mielestä ei osastoa ollut lakkautettava, vaan päinvastoin sen toimintaa pyrittävä tehostamaan siihen suuntaan, että työtuvat voisivat toimia varsinkin tekstiili- ja jalkinealalla eräänlaisena kaupungin laitosten hankintakeskuksena.

Hankintojen keskittäminen. Lokakuun 17 p:lle päivätyllä lähetteellään n:o 30/842—47 kaupunginkanslia oli pyytänyt huoltolautakunnalta lausuntoa kunnallisneuvos M. Hannulan tekemästä valtuustoaloitteesta, jossa oli ehdotettu selvitettäväksi, olisiko ja missä laajuudessa mahdollisuuksia kaupungin eri laitosten ja lähinnä kunnalliskodin tavaranhankintojen keskittämiseen ja hankintojen jättämiseen elintarvikekeskuksen ja hankintatoimiston tehtäväksi. Huoltolautakunta ilmoitti [2]) lausunnossaan kannattavansa aloitetta sekä esitti lisäksi, että mikäli asian edelleen kehittämistä varten tulisi asetettavaksi komitea, lautakunnalle varattaisiin tilaisuus ehdottaa siihen edustajansa.

Kroonillisten sairaiden hoitopaikkakysymys. Suunnitelmista kroonillisten sairaiden hoitopaikkojen lisäämiseksi ja huoltolautakunnan asian johdosta antamasta lausunnosta on tehty selkoa jo v:n 1946 toimintakertomuksessa. Kertomusvuonna joutui huoltolautakunta jälleen käsittelemään asiaa kaupunginkanslian pyydettyä siltä tammikuun 31 p:lle päivätyllä lähetteellään n:o 2/840 lausuntoa kaupunginvaltuutetun F. Langenskiöldin aloitteesta, joka koski kyseisten hoitopaikkojen hankkimista, ja jossa mm. esitettiin yhden kunnalliskotirakennuksen vapauttamista ja siirtämistä sairaalalautakunnan alaiseksi sanottuun tarkoitukseen käytettäväksi. Laajassa lausunnossaan huoltolautakunta osoitti [3]), että tilanne köyhäinhoidollisen laitoshoidon alalla oli sellainen, ettei se voinut suostua esitettyihin järjestelyihin, mutta piti kuitenkin mahdollisena, että kunnalliskodin sairasosastolle voitaisiin heti ottaa 40 ja jatkuvasti tilan sallima määrä kroonillisia sairaita suoraan kaupungin sairaaloista, kuten oli aikaisemminkin tapahtunut. Lopuksi huoltolautakunta ehdotti, että kaupunginhallitus asettaisi asiantuntijakomitean valmistamaan toisaalta kiireellisessä järjestyksessä lähiajan suunnitelman sairaala- ja hoitopaikkojen lisäämiseksi, toisaalta samaa asiaa koskevan kokonaissuunnitelman tulevaisuutta silmällä pitäen.

Köyhäinhoidollisen laitoshoidon kehittäminen. Kaupunginhallituksen asettama ns. huoltolaitoskomitea oli marraskuun 28 p:lle päivätyllä kirjeellään pyytänyt huoltolautakuntaa antamaan lausuntonsa kirjelmää seuranneesta mietinnöstään sekä toimittamaan mietinnön siitä annettuine lausuntoineen kaupunginhallitukselle. Huoltolautakunta ilmoitti [4]) lausunnossaan yhtyvänsä mietintöön ja siinä tehtyihin ehdotuksiin, joissa esitettiin:

1) että nykyistä kunnalliskotia sen hoitopaikkaluvun lisäämiseksi ja hoidokkien tarkoituksenmukaisemman sijoittelun aikaansaamiseksi laajennettaisiin rakentamalla uusia, nykyisiä huoltoperiaatteita vastaavia kunnalliskodin vanhainkotiosastoksi tarkoitettuja rakennuksia, jotka yhteensä käsittäisivät n. 700 hoitopaikkaa tarpeellisine lisätiloineen;

2) että esitystä seuranneessa karttaliitteessä lähemmin rajoitettu alue Koskelantien eteläpuolelta varattaisiin kunnalliskodin käyttöön 1) kohdassa tarkoitettujen rakennusten ja tulevaisuudessa tarvittavien lisärakennusten paikaksi;

3) että edellä 1) kohdassa ehdotetut rakennustyöt määrättäisiin suoritettaviksi siten, että rakennuksia ensin voitaisiin käyttää v:n 1952 olympiakisojen naispuolisten urheilijoiden majoituspaikkana ja että ne välittömästi sen jälkeen voitaisiin luovuttaa huoltolautakunnan hallintaan käytettäväksi kunnalliskodin vanhainkotiosaston tarkoituksiin;

4) että otettaisiin harkittavaksi, voitaisiinko 2) kohdassa tarkoitetun alueen käytön ja alueelle rakennettavien kunnalliskodin vanhainkotirakennusten yksityiskohtainen suun-

[1]) Hallinto-os. 3 p. helmik. 19 §. — [2]) Huoltol. 14 p. marrask. 69 §. — [3]) S:n 10 p. helmik. 16 §. — [4]) S:n 3 p. jouluk. 83 §.

nittelu rakennuspiirustuksineen määrätä tapahtuvaksi avoimen kilpailun muodossa; sekä

5) että huoltolaitoskomitealle varattaisiin tilaisuus olla edustettuna 4) kohdassa edellytettyä suunnittelu- ja piirustuskilpailua varten mahdollisesti asetettavassa palkintolautakunnassa sekä rakennustöitä valvomaan määrättävässä rakennustoimikunnassa.

Samassa kokouksessaan huoltolautakunta niinikään antoi [1]) lausuntonsa edelliseen liittyvästä, kaupunginvaltuutetun S. Savosen tekemästä valtuustoaloitteesta, josta kaupunginkanslia oli marraskuun 11 p:lle päivätyllä lähetteellään n:o 33/842 pyytänyt huoltolautakunnan lausuntoa ja joka koski niiden mahdollisuuksien harkitsemista, joita v:n 1952 olympiakisojen rakennustoiminta saattoi tarjota kunnalliskotikysymyksen ratkaisemiseksi nykyaikaisia huoltoperiaatteita vastaavalla tavalla.

Vapaiden huoltojärjestöjen avustusanomukset. Eri järjestöjen avustusanomuksista antoi huoltolautakunta tai sen hallinto-osasto kaupunginhallitukselle seuraavat lausunnot:

Helsingin vapaan huollon keskuksen anomuksesta saada avustusta yhteensä 3 365 000 mk sanotun keskuksen ja Kansanavun Helsingin paikallisosaston hallinto- ja muihin juokseviin menoihin [2]);

Oulunkylän vapaan huollon keskuksen anomuksesta saada avustusta 30 000 mk hallintokulujensa peittämiseen [3]);

seitsemäntoista eri järjestön ja yhdistyksen anomuksesta, että niille yleishyödyllisiin tarkoituksiin varatusta määrärahasta myönnettäisiin apurahoja niiden toiminnan tukemiseksi [4]);

Pelastusarmeijan anomuksista, jotka koskivat 30 000 mk:n ja 45 000 mk:n avustusten saamista lämmittelytuvan ylläpitämistä varten kodittomille miehille [5]);

Lastenruokinnan Helsingin toimikunnan anomuksesta, että sille myönnettäisiin 2 172 800 mk:n suuruinen määräraha ulkomailta lahjaksi saatujen elintarvikkeiden turvin harjoittamansa ilmaisten ruoka-annosten jakelun aiheuttamien ruoanvalmistus- ja jakelukustannusten rahoittamiseen [6]);

Väestöliiton anomuksesta, että sille myönnettäisiin 192 000 mk:n apuraha kotisisartoiminnan rahoittamiseen. Puoltavassa lausunnossaan huoltolautakunta ehdotti apurahan annettavaksi sillä ehdolla, että Väestöliitto sitoutuisi antamaan v:n 1948 aikana ilmaista kotisisarapua yhteensä 588 päivänä huoltolautakunnan osoittamille tai huoltolautakunnan hyväksymille kotisisaravun tarpeessa oleville perheille, sekä kiinnitti samalla kaupunginhallituksen huomiota kunnallisen kotisisartoiminnan kiireellisen järjestämisen tärkeyteen [7]); sekä

Helsingin työvalmiusnaiset nimisen yhdistyksen anomuksesta, että sille myönnettäisiin 200 000 mk:n suuruinen avustus kodinhoitajien palkkaamiseen. Huoltolautakunta puolsi 50 000 mk:n avustuksen myöntämistä muuten samoin ehdoin kuin Väestöliitolle paitsi että ilmaisten kotisisarpäivien luku esitettiin 145 päiväksi [8]).

Osapäivätyö. Palkkalautakunnan pyydettyä huhtikuun 15 p:lle päivätyllä lähetteellään n:o 118/11—47 huoltolautakunnan lausuntoa kaupunginvaltuutetun M. Borg-Sundmanin aloitteesta, joka koski perheenemäntien osapäivätyön järjestelyn mahdollisuuksia kaupungin virastotyössä, huoltolautakunnan hallinto-osasto ilmoitti [9]) lausunnossaan, että osapäivätyöjärjestelmää voitaisiin soveltaa eräissä huoltoviraston ja kunnalliskodin viroissa.

Eräät vuokravelka-asiat Koskelan puistokylässä. Kiinteistötoimiston talo-osaston syyskuun 29 p:lle päivätyn kirjelmän johdosta huoltolautakunta antoi [10]) lausunnon eräiden Koskelan puistokylässä asuvien perheiden vuokravelkaa ja häätöä koskevassa asiassa.

Muut lausunnot. Eri osastojensa ja jaostojensa toimesta huoltolautakunta antoi viranomaisille ja yksityisille huoltojärjestöille tuhatmäärin yksityisiä henkilöitä ja huollonsaajia koskevia lausuntoja. Eniten pyysi näitä lausuntoja kansaneläkelaitos ja valtion tapaturmatoimisto.

---

[1]) Huoltol. 3 p. jouluk. 84 §. — [2]) Hallinto-os. 3 p. maalisk. 69 §. — [3]) S:n 3 p. maalisk. 70 §. — [4]) S:n 13 p. maalisk. 89 §. — [5]) S:n 3 p. helmik. 18 § ja huoltol. 19 p. syysk. 53 §. — [6]) Huoltol. 14 p. marrask. 72 §. — [7]) S:n 19 p. syysk. 53 §. — [8]) S:n 3 p. jouluk. 87 §. — [9]) Hallinto-os. 7 p. toukok. 179 §. — [10]) Huoltol. 10 p. lokak. 66 §.

B. Huoltoviraston ja huoltolaitosten toiminta

I. Henkilökunta, huoneistot, kansliatyö

Henkilökunta. Huoltoviraston henkilökunnasta siirtyivät eläkkeelle mm. notaari M. Leidenius, huoltotarkastaja M. Nuotio ja huoltosisar M. Kilpinen. Tervalammen työlaitoksen johtajalle E. Isotalolle myönsi kaupunginhallitus maaliskuun 20 p:nä eron virastaan heinäkuun 1 p:stä lukien ja valitsi huhtikuun 17 p:nä laitoksen johtajaksi heinäkuun 1 p:stä lukien agronomi H. Kanteleen. Niinikään erosi laitoksen ylimääräinen apulaisjohtaja T. Isotalo ja hänen tilalleen apulaisjohtajaksi valittiin sosiaalihuoltaja A. Laukas.

Huoneistot ym. Lokakuun 1 p:stä lukien avattiin keskusviraston yhteyteen pieni erillinen kanslia siirtoväen huoltoasioiden hoitoa varten.

Niinikään järjestettiin vuoden kuluessa asiamiestoimiston yhteyteen erityinen eläkeasiain kanslia, johon keskitettiin eräät kansaneläkkeistä huoltovirastolle aiheutuvat työt sekä eräitä muitakin huollon saajien eläkeasioista johtuvia tehtäviä.

Köyhäinhoitoa varten asetetut huoltokansliat pidettiin yleisöä varten avoinna entiseen tapaan arkipäivisin klo 9—14 paitsi lauantaisin ja juhla-aattoina klo 9—13.

Kansliatyö. Köyhäinhoidon saamista koskevia anomuksia tehtiin köyhäinhoitoa varten asetettuihin huoltokanslioihin yhteensä 18 394, joiden jakautuminen ja käsittely eri kanslioiden osalta selviää taulukkoliitteestä 1. Lisäksi vastaanotettiin rekisterikansliaan sairaaloiden maksusitoumusanomuksia 3 859, joista rekisterikanslia käsitteli 1 700 ja loput valmisteltiin eri huoltokanslioissa.

Köyhäinhoitoa varten asetetuissa huoltokanslioissa vuoden kuluessa käsiteltyjen asioiden kokonaislukumäärä oli 106 313, jotka jakautuivat eri kanslioiden osalle taulukkoliitteen 1 osoittamalla tavalla. Näiden kanslioiden kodissakävijät suorittivat yhteensä 22 140 kotikäyntiä tapausten tutkimiseksi ja jakautuivat ne eri kanslioihin kuuluvien valvontapiirien kesken siten, että I kanslian osalle tuli 3 515, II 3 534, III 3 370, IV 4 622, V 2 205 ja VI (laitoskanslian) 4 894. Kanslianesimiehet toimittivat edellisten lisäksi yhteensä 498 tarkistuskäyntiä avustuksensaajien luona. Kanslioiden diakonissat suorittivat erityisissä tapauksissa avustusten jaon ja antoivat huoltoa perheissä, joissa oli alaikäisiä lapsia, sairaita tai muita sellaisia henkilöitä, jotka tarvitsivat erikoishuoltoa. Diakonissojen täten tekemiä kotikäyntejä oli yhteensä 13 280.

Rekisterikansliassa pidetyn avunsaajain keskusrekisterin henkilökorttien lukumäärä lisääntyi kertomusvuonna 6 312 uudella kortilla, joten rekisteri vuoden päättyessä sisälsi kaikkiaan 152 163 korttia. Henkilöasiakirjavihkojen eli ns. aktien luku kasvoi 7 207 ja oli niiden kokonaismäärä vuoden lopussa 151 274. Kansliassa käsiteltiin vuoden aikana 1 700 sairaalahoitoa koskevaa anomusta, joiden johdosta annettiin maksusitoumus sairaaloihin 1 210 tapauksessa ja 490 tapauksessa varattomuustodistus. Rekisterikanslian kodissakävijät suorittivat yhteensä 3 062 tutkimuskäyntiä. Rekisterikanslian tehtäviin on lopuksi kuulunut huoltotoimintaa valaisevien tilastollisten katsausten ja tutkimusten laatiminen ja suorittaminen sekä niitä varten tarvittavan aineiston kokoaminen ja myös kaupungin ja valtion julkaisemia tilastokatsauksia varten tarpeellisten ensitietojen kerääminen ja asianomaisille viranomaisille toimittaminen.

Kodinperustamislainakansliassa otettiin vastaan 1 006 laina-anomusta. Asiakkaiden käyntejä oli kansliassa 6 329.

Irtolais- ja alkoholistihuoltokansliaan ilmoitettiin tai muuten tuli sen tietoon kertomusvuoden aikana kaikkiaan 273 uutta irtolaistapausta ja 1 467 uutta alkoholistitapausta. Kanslian kodissakävijät saivat tutkittavakseen kaikkiaan 7 387 tapausta, joista uusintakäsittelyyn joutui 5 735 edellisinä vuosina rekisteröityä irtolais- ja alkoholistitapausta. Tutkimuksia ja kuulusteluja suorittivat kodissakävijät näissä tapauksissa yhteensä 13 328 ja valvontakäyntejä 6 918. Irtolaisiin kohdistuvia varoituspäätöksiä tehtiin 250, valvonta- ja jatkovalvontapäätöksiä 168, jälkivalvontapäätöksiä 234, työlaitokseen lähettämispäätöksiä 378 ja pakkotyöhön lähettämispäätöksiä 44; kotikuntaan lähetettiin 37 irtolaista. Alkoholisteihin kohdistuvia varoituspäätöksiä tehtiin 1 874, valvonta- ja jatkovalvontapäätöksiä 706, jälkivalvontapäätöksiä 237 ja huoltolaan lähettämisesityksiä 288. Yksityiskohtainen selvitys vuoden aikana irtolaishuollossa olleista henkilöistä, luvultaan 801 ja alkoholistihuollossa olleista, luvultaan 2 769, on edempänä luvuissa Irtolaislakiin perustuva huolto ja Alkoholistihuoltolakiin perustuva huolto. Lisäksi annettiin kansliasta

työvoimaviranomaisille lausuntoja 2 309 ns. pinnariksi epäillystä henkilöstä. Nuoria väkijuomien käyttäjiä, jotka joutuivat huoltoon heinäkuun 1 p:nä voimaanastuneen ns. raittiushuoltolain nojalla, oli 177. Heidän kohdallaan tehtiin varoituspäätöksiä 181 ja raittiussuojelupäätöksiä 18. Tarkempi selvitys raittiushuollon kohteeksi joutuneista on edempänä luvussa Raittiushuolto.

Asiamiestoimiston viiden eri kanslian tehtävät on v:n 1938 kertomuksessa tarkemmin selostettu, joten tässä esitetään vain kertomusvuoteen kohdistuvia numerotietoja niiden kansliatoiminnasta. Asiamiestoimiston yleiskanslian monihaaraisista yleisluontoisista tehtävistä ei kuitenkaan asian laatuun katsoen ole esitettävissä tilastonumeroita.

Ulkokuntalaisia koskevien asiain eli A-kanslia esitti toisiin kuntiin kohdistuvia korvausvaatimuksia kaikkiaan 1 693 avunsaajapäähenkilöä koskevassa tapauksessa, joista 1 174 huoltolautakunnan ja loput lastensuojelulautakunnan antamasta huollosta. Kokonaismäärästä oli kertomusvuonna vireillepantuja uusia tapauksia 680, joista 455 koski huoltolautakunnan antamaa huoltoa. Kaikista vireillä olevista tapauksista saatiin kertomusvuonna lopullisesti selvitetyiksi 814, joista 579 huoltolautakunnan, loput lastensuojelulautakunnan.

Ulkokunnissa huollettuja helsinkiläisiä koskevien asiain eli B-kansliaan saapui vuoden varrella toisilta kunnilta korvausvaatimuksia, jotka koskivat 886 eri päähenkilöä, mutta nousi laskutustapausten määrä heidän kohdaltaan 1 332:een.

Valtiontapausten eli D-kanslia haki korvauksia valtiolta huoltolakien nojalla annetusta huollosta, jonka valtio lain mukaan on velvollinen korvaamaan, kaikkiaan 1 278 eri henkilöä koskevassa tapauksessa, ja koski niistä 1 071 huoltolautakunnan, 187 lastensuojelulautakunnan ja 20 molempien antamaa huoltoa. Näiden lisäksi kanslia haki valtiolta korvausta 200 sotasiirtolaisen saamasta huollosta. Näiden tehtävien lisäksi kanslia hoiti asiat, jotka koskivat köyhäinhoidon korvauksen perimistä ja korvaussummien toimittamista valtiolle tapauksissa, joissa ulkomailla köyhäinhoitoa saaneilla oli täällä omaisuutta tai korvauskykyisiä korvausvelvollisia, ja oli täten hoidettuja tapauksia 57.

Yksityisiin elatusvelvollisiin kohdistuvien korvausasiain eli L-kanslia velkoi yksityisiltä elatusvelvollisilta korvausta 12 231 avunsaajapäähenkilölle annetusta avustuksesta, joista 9 107 koski huoltolautakunnan antamaa huoltoa sekä loput, 3 124 tapausta lastensuojelulautakunnan antamaa huoltoa. Uusia tapauksia oli kokonaismäärästä 1 744, joista 1 276 huoltolautakunnan ja loput lastensuojelulautakunnan. Kertomusvuonna selvitettiin lopullisesti kaikkiaan 3 783 tapausta, niistä huoltolautakunnan 2 448 ja lastensuojelulautakunnan 1 335. Työlaitokseen kanslia lähetti työllään annettua köyhäinhoitoa korvaamaan 19 miestä ja yhden naisen.

II. Huoltotoimenpiteet ja huoltoa saaneet

a. Köyhäinhoitolakiin perustuva huolto

Avunsaajat

Avunsaajien lukumäärä. Varsinaisia avustuksensaajia oli yhteensä 7 281 henkilöä eli 1.9 % kaupungin kirkonkirjoihin ja siviilirekisteriin merkitystä asukasluvusta vuoden lopussa. Miehiä oli tästä luvusta 2 438, naisia 4 636 ja alle 16-vuotiaita lapsia 207. Edelliseen vuoteen verrattuna oli kokonaislukumäärässä vähennystä 417 henkilöä eli 5.4 %. Miesten kohdalla vähennys oli 10.9 %, naisten kohdalla 3.6 %, jota vastoin lasten kohdalla oli lisäystä 27.5 %. Varsinaisten avustettujen luku oli, vuosia 1943—45 lukuunottamatta, pienempi kuin minään vuonna v:n 1924 jälkeen.

Tilapäistä avustusta eli yksinomaan kotiavustusta vuoden aikana alle 2 500 mk saaneita oli 1 104 henkilöä, mikä edelliseen vuoteen verraten merkitsi 696 henkilön eli 170.6 %:n lisäystä. Samalla kun turvautuminen köyhäinhoidon avustukseen oli varsinaisten avustuksensaajain kohdalla vähentynyt, oli tilapäisten avunsaajain määrä noussut. Lisäykseen oli suureksi osaksi syynä tilastossa varsinaisten ja tilapäisten avustettujen välisen rajan korottaminen 500 mk:sta 2 500 mk:aan. Laskemalla molemmat edellä olevat avustuksensaajain ryhmät yhteen, saadaan välittömästi avustettujen luvuksi 8 385 henkilöä.

Näiden lisäksi tuli kotiin annetuista varsinaisista kotiavustuksista välillisesti osalliseksi 2 096 henkilöä, joista avunsaajain aviopuolisoita 383 ja lapsia 1 713. Laskemalla

yhteen varsinaiset sekä tilapäisesti ja välillisesti avustetut, saadaan yhteissummaksi 10 481, joka henkilöluku osoittaa Helsingin kaupungin köyhäinhoidosta välittömästi tai välillisesti osalliseksi tulleiden koko määrän.

Yllä esitettyihin lukuihin sisältymättöminä ja niistä erillään pidettävinä ryhminä on vielä mainittava muissa kunnissa avustetut, mutta Helsingissä kotipaikkaoikeutta nauttivat henkilöt, yhteensä 886 sekä huoltotoimen varsinaisiin määrärahoihin kuulumattomilla lahjoitusvaroilla avustetut 91 henkilöä.

Köyhäinhoitoavustusta nauttineiden henkilöiden lukumäärän kehitystä v. 1938—47 absoluuttisesti sekä suhteessa kirkonkirjoihin ja siviilirekisteriin merkittyyn kaupungin väestöön kunkin vuoden lopussa osoittaa seuraava vertailu:

	1938	1939	1940	1941	1942	1943	1944	1945	1946	1947
	Absoluuttiset luvut									
Varsinaiset avunsaajat	12 853	12 249	13 021	11 942	8 388	6 972	6 259	6 587	7 698	7 281
Varsinaiset + tilapäiset avunsaajat	16 141	16 053	16 657	14 424	9 554	7 672	6 768	7 049	8 106	8 385
Varsinaiset + tilapäiset + välillisesti avustetut	21 019	20 425	21 527	19 236	11 740	8 939	7 677	8 130	10 192	10 481
	%:na väkiluvusta									
Varsinaiset avunsaajat	4.2	3.9	4.1	3.7	2.6	2.1	1.9	1.9	2.1	1.9
Varsinaiset + tilapäiset avunsaajat	5.3	5.1	5.2	4.5	2.9	2.3	2.0	2.1	2.2	2.2
Varsinaiset + tilapäiset + välillisesti avustetut	6.9	6.5	6.7	6.0	3.6	2.7	2.3	2.4	2.7	2.8

Seuraavassa esitetään yksityiskohtaisempia selvityksiä tärkeimmästä avunsaajien ryhmästä, varsinaisista avunsaajista. Siten oli syntymäpaikkaa koskevan selvityksen perusteella kaikista varsinaisista avunsaajista 80.2 % syntynyt muulla paikkakunnalla [1]) kuin Helsingin kaupungissa. Maalaiskunnissa oli syntynyt 59.8 %, maamme kaupungeissa 35.2 %, ulkomailla 4.9 % ja 0.1 %:n syntymäpaikka oli tuntematon. Erikseen miehistä, naisista ja alle 16-vuotiaista lapsista oli muualla kuin Helsingissä syntyneitä seuraavasti:

	Miehiä	Naisia	Lapsia	Yhteensä
Muualla [1]) kuin Helsingissä syntyneitä	1 857	3 948	32	5 837
%:na varsinaisista avunsaajista	76.2	85.2	15.5	80.2

Siten siis yli $^3/_4$ miehistä ja runsaasti $^4/_5$ naisista ei kuulunut kaupungin syntyperäiseen väestöön, kun sen sijaan lapset, vähäisiä poikkeuksia lukuunottamatta, olivat helsinkiläissyntyisiä. Kertomusvuonna tässä suhteessa ilmenevä tilanne ei sanottavasti poikennut edellisistä vuosista.

Avunsaajien kotipaikkaoikeus. Köyhäinhoidollinen kotipaikkaoikeus muualla kuin Helsingin kaupungissa oli 1 625 henkilöllä eli 22.3 %:lla varsinaisista avunsaajista, ja on tähän luettu myös ne henkilöt, joiden kotipaikkaoikeus oli selvittämättä tai riidanalainen. Erikseen miehiin, naisiin ja alle 16-vuotiaisiin lapsiin nähden oli vastaava luku seuraava:

	Miehiä	Naisia	Lapsia	Yhteensä
Muualla kuin Helsingissä kotipaikkaoikeuden omaavia	508	1 048	69	1 625
%:na varsinaisista avunsaajista	20.8	22.6	33.3	22.3

Tämän avustettavien ryhmän suuruus ja prosenteissa laskettu osuus kaikista varsinaisista avustetuista on v. 1938—47 kehittynyt seuraavasti:

[1]) Tuntematon syntymäpaikka siihen luettuna.

	1938	1939	1940	1941	1942	1943	1944	1945	1946	1947
Muualla kuin Helsingissä kotipaikkaoikeuden omaavien luku	2 597	2 715	2 921	2 668	1 767	1 434	1 314	1 590	1 834	1 625
%:na varsinaisista avunsaajista ...	20.2	22.2	22.4	22.3	21.1	20.6	21.0	24.1	23.8	22.3

Helsingin kaupungissa avustettujen ns. ulkokuntalaisten ja valtion tapausten osuus lähenteli siis neljättä osaa kaikista varsinaisista köyhäinhoidon avunsaajista.

Avuntarpeen syy. Avuntarpeen syynä 16 vuotta täyttäneillä avunsaajilla oli hallitsevassa asemassa sairaus, kivulloisuus ja muu työkyvyttömyys, joiden osuus oli 62.3 %, josta mielisairaus 21.6 %, tuberkuloosi 7.0 %, vajaamielisyys 1.8 %, nivelreumatismi 0.9 %, raajarikkoisuus 0.8 %, sokeus ja kuurous 0.4 % sekä muut sairaudet 29.9 %. Suuruusjärjestyksessä toisella sijalla esiintyi syynä vanhuudenheikkous 26.5 %:lla ja seuraavina huolehtiminen avioliiton ulkopuolella syntyneestä lapsesta 1.9 %, riittämätön ansio 1.6 %:lla, aviopuolison perheensä jättäminen 1.2 %:lla, työttömyys 0.9 %:lla, perheen suurilukuisuus 0.9 %:lla, synnytys 0.4 %:lla, aviopuolison kuolema 0.3 %:lla sekä tässä mainitsemattomat muut syyt 3.9 %:lla. Eri syyryhmät ovat edelliseen vuoteen verraten muuttuneet vain aivan vähäisessä määrässä. Eri sukupuolien osalta eroaa useimpien syyryhmien suhteellinen osuus toisaalta miesten ja toisaalta naisten kohdalla suhteellisen vähän. Kuitenkin on toisaalta merkittävää, että muutamissa syyryhmissä sukupuolien välinen ero oli varsin tuntuva: vanhuudenheikkous esiintyi syynä naisilla 34.0 %:lla, mutta miehillä vain 12.2 %:lla, kun taas tuberkuloosi oli syynä miehistä 14.7 %:lla ja naisista vain 3.0 %:lla sekä muu sairaus miehillä 37.8 %:lla ja naisilla 25.7 %:lla. Aviopuolison kuolema, huolehtiminen aviottomista lapsista ja synnytys esiintyi syynä yksinomaan naisten kohdalla.

Ryhmittämällä eri syyryhmät muutamiksi suuremmiksi ryhmiksi havaitaan, että eri syyryhmien suhteellinen osuus prosenteissa laskettuna on kymmenvuotiskautena 1938—47 kehittynyt seuraavasti:

Avuntarpeen syy	1938	1939	1940	1941	1942	1943	1944	1945	1946	1947
Vanhuudenheikkous	17.4	18.7	18.5	19.6	26.2	28.6	30.8	27.4	25.4	26.5
Mielisairaus ja vajaamielisyys	15.9	16.8	15.2	16.9	21.3	23.0	24.3	23.4	21.8	23.4
Muut sairaudet [1]	40.8	38.7	34.7	34.3	37.3	37.4	34.9	39.0	40.5	38.9
Aviopuolison kuolema	0.4	0.1	0.1	0.0	0.2	0.1	0.2	0.1	0.2	0.3
Perheen suurilukuisuus	1.1	0.8	0.7	0.7	0.8	0.5	0.4	0.4	0.6	0.9
Epäsosiaalinen elämäntapa [2]	6.3	5.9	6.5	7.3	6.5	6.0	4.1	5.0	6.3	6.4
Työttömyys	12.4	13.8	19.7	15.7	2.6	0.3	0.7	1.1	1.2	0.9
Muut syyt [3]	5.7	5.2	4.6	5.4	5.1	4.1	4.6	3.6	4.0	2.7
Yhteensä	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

Alle 16-vuotiaiden lasten avuntarpeen syynä oli lapsen sairaus tai viallisuus 80.2 %:lla, vanhemmista johtuva seikka 17.4 %:lla ja jokin muu syy 2.4 %:lla.

Aikuisiin avunsaajiin nähden on myös selvitetty avuntarpeen pääsyyn ohella vaikuttava lisäsyy, milloin se on katsottu niin huomattavaksi, että se oleellisesti vaikuttaa avustuksen tarpeeseen. Huomioonotettava lisäsyy esiintyi 1 328 henkilön kohdalla, joista 540:llä oma tai perheessä esiintynyt sairaus, kivulloisuus tai muuten vähentynyt työkyky, 187:llä juoppous tai muu epäsosiaalinen elämäntapa tai sen seuraus, 204:llä riittämätön ansio sekä 48:lla perheen suuruus, muiden lisäsyiden esiintyessä harvemmin.

Avustuksen muoto. Avustuksen muodon mukaan avunsaajat jaetaan laitoksissa olleisiin, sijoituskodeissa yksityishoitoa saaneisiin ja kotiavustusta nauttineihin, mutta on

[1]) Tähän on luettu erilaiset sairaudet, sokeus, kuurous, raajarikkoisuus ja vähentynyt työkyky. — [2]) Tähän on luettu avunsaajan tai hänen aviopuolisonsa työhaluttomuus, huolimattomuus, juoppous ja irstas elämä, aviopuolison perheensä jättäminen ja vapausrangaistus sekä aviottoman lapsen elättäminen tai synnytys. — [3]) Tähän on luettu riittämätön ansio, aviolapsen synnytys sekä muut sekalaiset syyt.

osa heistä saanut kahdessa muodossa annettua köyhäinhoitoa. Tämän mukaan ryhmittyvät varsinaiset avustuksensaajat seuraavasti:

Avustuksen muoto	Miehiä	Naisia	Lapsia [1]	Yhteensä
Yksinomaan laitoksissa olleita	1 328	2 145	170	3 643
» yksityishoidossa olleita	1	1	—	2
» kotiavustusta saaneita	534	1 870	6	2 410
Laitoshoidon lisäksi kotiavustusta saaneita	575	620	31	1 226
Yhteensä	2 438	4 636	207	7 281

Jos avunsaajat ryhmitellään Suomen virallisessa köyhäinhoitotilastossa käytännössä olevan menettelytavan mukaan vain kolmeen ryhmään, jolloin yksityishoidon katsotaan voittavan kotiavustuksen ja laitoshoidon molemmat edelliset, saadaan seuraava asetelma:

Avustuksen muoto	Miehiä	Naisia	Lapsia [1]	Yhteensä
Laitoksissa olleita	1 903	2 765	201	4 869
Yksityishoidossa olleita	1	1	—	2
Kotiavustusta saaneita	534	1 870	6	2 410
Yhteensä	2 438	4 636	207	7 281

Laitoshoitoa joko yksinomaan tai yksityishoidon ja kotiavustuksen ohella oli siis saanut 4 869 henkilöä eli 66.9 % varsinaisista avunsaajista (edellisenä vuonna 60.3), ja yksinomaan kotiavustusta 33.1 % (edellisenä vuonna 39.7 %), yksityishoidon osuuden ollessa vain 0.03 % (edellisenä vuonna 0.04 %).

Avustuksen säännöllisyys tai lyhytaikaisuus. V. 1937 aloitettua tutkimusta siitä, miten varsinaiset avunsaajat jakautuvat avustuksen säännöllisyyden tai lyhytaikaisuuden mukaan, on edelleen jatkettu. Säännölliseksi on tällöin katsottu avustus, jota kertomusvuonna on keskeytymättä annettu vähintään 6 kuukauden aikana, sekä avustus, joka täyttämättä keskeytymättömyyden vaatimusta on kestänyt vähintään 9 kuukautta. Lyhytaikaista on ollut kaikki muu avustus. Tämän perusteen nojalla saadaan seuraava taulukko säännöllistä ja lyhytaikaista avustusta v:n 1947 aikana saaneista henkilöistä:

Avustuksen muoto	Miehiä	Naisia	Lapsia	Yhteensä
Säännöllinen	1 194	2 993	8	4 195
Lyhytaikainen	1 244	1 643	199	3 086
Yhteensä	2 438	4 636	207	7 281

Suurimmalla osalla eli 57.6 %:lla kaikista varsinaisista avunsaajista oli avustus säännöllistä. Miehet ja naiset erosivat tässä suhteessa toisistaan siten, että miehistä 49.0 %, mutta naisista vain 64.6 % sai säännöllistä avustusta. Lasten saama avustus oli etupäässä lyhytaikaista vain 3.9 %:n saadessa säännöllistä köyhäinhoitoavustusta. Edelliseen vuoteen verraten oli säännöllistä avustusta saaneiden prosenttiluku jonkin verran noussut.

Avunsaajien siviilisääty ja syntyperä. Siviilisäädyn mukaan varsinaiset 16 vuotta täyttäneet avunsaajat ryhmittyivät siten, että heistä oli naimattomia 46.2 %, naimisissa olevia 23.3 %, eronneita 8.7 % ja leskiä 21.8 %. Miehet ja naiset ryhmittyivät varsin eri tavoin siviilisäätyynsä nähden: kun miehistä oli naimattomia 42.6 %, naimisissa olevia 40.2 % ja leskiä 8.0 %, oli naisista naimattomia 48.1 %, vajaa kolmasosa eli 29.0 % leskiä ja vain 14.4 % naimisissa olevia. Eronneita oli miehistä 9.2 % ja naisista 8.5 %.

Syntyperän mukaan oli alle 16-vuotiaista varsinaisista avunsaajista 76.8 % aviosyntyisiä ja loput 23.2 % aviottomia. Isä oli kuollut 20 avustetulta lapselta ja 52 lapsen isästä ei ollut tietoa.

Avunsaajien ikä. Varsinaisista avunsaajista 97.2 % oli 16 vuotta täyttäneitä ja vain 2.8 % alle 16-vuotiaita lapsia. 16 vuotta täyttäneiden jakautuminen eri ikäryhmiin oli alla olevan taulukon mukainen:

[1] Kotiavustusta saaneisiin lapsiin nähden huomattakoon, että kotiavustus heidän kohdallaan on etupäässä käsittänyt heille henkilökohtaisesti annettuja lääkkeitä, sairaanhoitovälineitä tms.

Ikä	Miehet		Naiset		Yhteensä	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
16—19	37	1.5	53	1.1	90	1.3
20—29	237	9.7	454	9.8	691	9.8
30—39	496	20.4	600	12.9	1 096	15.5
40—49	588	24.1	602	13.0	1 190	16.8
50—54	250	10.3	277	6.0	527	7.5
55—59	206	8.4	291	6.3	497	7.0
60—69	336	13.8	870	18.8	1 206	17.0
70—	288	11.8	1 489	32.1	1 777	25.1
Yhteensä	2 438	100.0	4 636	100.0	7 074	100.0

Ikäryhmitys osoittaa, että 55 täyttäneitä ja sitä vanhempia eli siis henkilöitä, joiden köyhäinhoidollinen kotipaikkaoikeus ei enää muutu, oli miltei puolet eli 49.2 % kaikista täysikasvuisista avunsaajista; naisten kohdalla tämä ryhmä oli 57.2 %, mutta miesten kohdalla 34.0 %. Nuoremmista ikäryhmistä esiintyivät suurimpina ryhmät 40—49 ja 30—39 tehden vastaavasti 16.8 % ja 15.5 %. Miehistä kuului näihin ikäryhmiin huomattavasti suurempi osa kuin naisista, nimittäin ikäryhmään 40—49 24.1 % ja 30—39 20.4 %, naisista vastaavasti 13.0 % ja 12.9 %.

Avunsaajien ammatti. Täysikasvuiset avunsaajat jakautuivat eri ammattiryhmiin seuraavasti:

Ammatti	Miehet		Naiset		Yhteensä	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Virkamiehiä ja vapaiden ammattien harjoittajia	58	2.4	94	2.0	152	2.2
Maanviljelystä ja sen sivuelinkeinoja harjoittavia	35	1.4	54	1.2	89	1.3
Itsenäisiä liikkeenharjoittajia	184	7.5	497	10.7	681	9.6
Liikeapulaisia ja työnjohtajia	122	5.0	288	6.2	410	5.8
Tehdas- ja ammattityöntekijöitä	952	39.1	1 010	21.8	1 962	27.7
Muita työntekijöitä	795	32.6	1 024	22.1	1 819	25.7
Merimiehiä ja kalastajia	49	2.0	11	0.2	60	0.8
Yleisessä palveluksessa tai yksityisissä laitoksissa toimivaa palveluskuntaa	53	2.2	55	1.2	108	1.4
Yksityisten palvelijoita	—	—	1 037	22.4	1 037	14.7
Muun elinkeinon harjoittajia	28	1.2	137	2.9	165	2.3
Ilman varsinaista tai tunnettua elinkeinoa olevia	162	6.6	429	9.3	591	8.4
Yhteensä	2 438	100.0	4 636	100.0	7 074	100.0

Kuten edellisinäkin vuosina esiintyivät suurimpina ryhminä tehdas- ym. ammattityöntekijät sekä muut työntekijät, joihin luetaan ammattitaidottomat aputyöntekijät yms. ja kuului näihin kumpaankin ryhmään yhteensä yli puolet kaikista täysikasvuisista avunsaajista; erikseen miehistä oli näiden ryhmien osuus miltei ¾, naisista vajaa puolet. Merkille pantava on lisäksi naisten kohdalla yksityisten palvelijoiden suhteellisen suuri ryhmä eli yli viidesosa kaikista naispuolisista avustetuista.

Alle 16-vuotiaat lapset on ryhmitetty vanhempiensa ammatin mukaan, aviosyntyiset isän ja aviottomat äidin. Näistä oli tehdas- ym. ammattityöntekijöitä 52.7 % ja muita työntekijöitä 18.8 %, muiden ammattiryhmien osuuden ollessa aivan vähäisen.

Avunsaajien asunto-olot. Avunsaajien asunto-oloja koskeva selvitys [1]) osoittaa: 1 887 avunsaajaa asui 1 huoneen asunnoissa, 632 2 huoneen asunnoissa sekä 171 kolme tai useampia huoneita käsittävissä asunnoissa. Asukkeina asui 1 076 ja yömajoissa 222 henkilöä, loput olivat koko vuoden laitoksissa tai olivat heidän asunto-olonsa tuntemattomat. Jos

[1]) Ks. s. 158.

nämä laitoksissa olleet ja ne, joiden asunto-oloista ei ole ollut tietoa, jätetään laskelman ulkopuolelle, voidaan todeta, että yhden huoneen asunnoissa asui 47.3 %, kahden huoneen 15.8 %, kolmen tai useamman huoneen asunnoissa 4.3 %, asukkeina 27.0 % sekä yömajoissa 5.6 %.

Seuraavissa erikoiskatsauksissa tehdään vielä tarkemmin selkoa eri avustusmuotoja käyttäen huolletuista avunsaajista, nimittäin laitoshoitoa saaneista yleensä sekä huoltolautakunnan omissa laitoksissa olleista erikseen, yksityishoidossa olleista ja kotiavustusta saaneista.

Laitoshoito

Köyhäinhoitolain nojalla hoidettiin kaikista varsinaisista avunsaajista kertomusvuonna eri laitoksissa 1 903 miestä, 2 765 naista ja 201 alle 16-vuotiasta lasta eli kaikkiaan 4 869 eri henkilöä (edellisenä vuonna 4 643).

Laitoshoitopäivien kokonaislukumäärä oli heidän kohdallaan 956 061 (edellisenä vuonna 929 228), joten laitoksissa ollutta henkilöä kohden tuli keskimäärin 196.4 huoltopäivää (edellisenä vuonna 200.1). Keskimääräinen huoltopäiväluku nousi miesten kohdalla 177.3 päivästä 181.6 päivään ja aleni naisten kohdalla 225.0 päivästä 217.3 päivään sekä nousi lasten kohdalla 44.2 päivästä 48.0 päivään. Seuraava taulukko osoittaa, miten hoidokit ja huoltopäivät jakautuivat erilaisten laitosten kesken:

Laitoksissa hoidettujen henkilöiden ja heidän huoltopäiviensä luku v. 1947

16 vuotta täyttäneet

Laitos	Hoidokit			Huoltopäiviä kaikkiaan			Huoltopäiviä keskimäärin hoidokkia kohden
	Miehiä	Naisia	Yhteensä	Miesten	Naisten	Yhteensä	
Laitoksissa hoidettuja yhteensä	**1 903**	**2 765**	**4 668**	**345 582**	**600 830**	**946 412**	**202.7**
Kaupungin omat laitokset	**1 717**	**2 246**	**3 963**	**305 478**	**502 156**	**807 634**	**203.8**
Huoltolautakunnan alaiset	*495*	*765*	*1 260*	*114 122*	*198 587*	*312 709*	*248.2*
Kunnalliskoti	448	763	1 211	106 006	198 224	304 230	251.2
Tervalammen työlaitos	71	3	74	7 804	363	8 167	110.4
» alkoholistihuoltola	5	—	5	312	—	312	62.4
Sairaalat	*779*	*667*	*1 446*	*46 737*	*36 741*	*83 478*	*57.7*
Marian sairaala	282	236	518	9 823	9 524	19 347	37.3
Kivelän sairaala	278	347	625	12 682	18 671	31 353	50.2
Tuberkuloosisairaala	260	68	328	23 117	7 021	30 138	91.9
Kulkutautisairaala	7	10	17	126	248	374	22.0
Malmin sairaala	23	38	61	989	1 277	2 266	37.1
Mielisairaalat ja sielullisesti sairaiden keskuskodit	*528*	*900*	*1 428*	*144 619*	*266 828*	*411 447*	*288.1*
Nikkilän sairaala	455	771	1 226	137 474	248 655	386 129	315.0
Kivelän sairaala	75	125	200	5 768	15 606	21 374	106.9
Keskuskodit	7	25	32	1 377	2 567	3 944	123.2
Muiden omistamat laitokset	**245**	**625**	**870**	**40 104**	**98 674**	**138 778**	**159.5**
Vanhainkodit ja turvakodit	*13*	*185*	*198*	*2 995*	*35 779*	*38 774*	*195.8*
Vanhainkoti Altenheim	—	8	8	—	2 417	2 417	302.1
» Annikoti	—	4	4	—	1 095	1 095	273.7
» Aurinko	—	1	1	—	352	352	352.0
» De gamlas hem	—	5	5	—	1 689	1 689	337.8
» Hemgården	—	3	3	—	1 095	1 095	365.0
» Iltala	—	6	6	—	2 190	2 190	365.0
» Mariayhdistyksen	—	15	15	—	4 189	4 189	279.3
» Martta-koti	—	1	1	—	122	122	122.0
» Rouvasväenyhdistyksen	—	5	5	—	1 429	1 429	285.8
» Ruotsalaisen metodistiseurakunnan	—	8	8	—	2 312	2 312	289.0
» Sjömansro	1	—	1	46	—	46	46.0
» Syysaurinko	—	1	1	—	365	365	365.0
» Vaasan ukkokoti	1	—	1	243	—	243	243.0
» Venäläisten	9	35	44	2 327	10 709	13 036	296.3

Jatk.

Laitos	Hoidokit			Huoltopäiviä kaikkiaan			Huoltopäiviä keskimäärin hoidokkia kohden
	Miehiä	Naisia	Yhteensä	Miesten	Naisten	Yhteensä	
Äitienkoti Ensikoti	—	40	40	—	2 875	2 875	71.9
» Solhem	—	3	3	—	277	277	92.3
Pippingskjöldin hoitola	—	41	41	—	2 559	2 559	62.4
Naisten asuntola Valkonauha	—	2	2	—	94	94	47.0
Kuhankosken tyttökoti	—	4	4	—	1 057	1 057	264.2
Pohjolan poikakoti	1	—	1	23	—	23	23.0
Kuuromykkäkoti Salmela	1	—	1	356	—	356	356.0
» Åvik	—	3	3	—	831	831	277.0
Lomaliiton lomakoti	—	3	3	—	122	122	40.7
Työkodit ja siirtolat	*1*	*15*	*16*	*255*	*1 155*	*1 410*	*88.1*
Kylänpään tyttökoti	—	1	1	—	365	365	365.0
Rajamäen työsiirtola	1	—	1	255	—	255	255.0
Turvakoti Väinölä	—	3	3	—	218	218	72.7
Työkoti Emmaus	—	11	11	—	572	572	52.0
Sairaalat, parantolat yms.	*122*	*267*	*389*	*5 086*	*10 127*	*15 213*	*39.1*
Helsingin yleisen sairaalan synnytysosasto	—	30	30	—	331	331	11.0
Helsingin yleisen sairaalan muut osastot	38	140	178	1 569	4 337	5 906	33.2
Diakonissalaitos	—	1	1	—	18	18	18.0
Eiran sairaala	1	—	1	13	—	13	13.0
Suomen punaisen ristin sairaala	74	76	150	2 007	1 998	4 005	26.7
Hämeenlinnan lääninsairaala	1	—	1	31	—	31	31.0
Turun lääninsairaala	1	—	1	5	—	5	5.0
Västra Nylands sjukhus	1	1	2	36	7	43	21.5
Erilaiset keuhkotautiparantolat	1	7	8	181	479	660	82.5
Forssan parantola	—	1	1	—	107	107	107.0
Invaliidisäätiön huoltolaitos	1	2	3	34	157	191	63.7
Raajarikkoisten huoltolaitos	—	1	1	—	135	135	135.0
Helsingin sairaskoti	—	4	4	—	1 460	1 460	365.0
Veikkolan parantola	1	3	4	92	158	250	62.5
Kaatumatautisten hoitolat	4	4	8	1 118	940	2 058	257.2
Mielisairashoitolat	*101*	*174*	*275*	*31 063*	*51 613*	*82 676*	*300.6*
Lapinlahden sairaala	6	15	21	194	666	860	41.0
Niuvanniemen sairaala	—	2	2	—	730	730	365.0
Pitkäniemen sairaala	2	—	2	371	—	371	185.5
Seilin sairaala	—	2	2	—	541	541	270.5
Kellokosken sairaala	34	61	95	10 111	18 766	28 877	304.0
Seinäjoen piirisairaala	7	9	16	1 871	2 923	4 794	299.6
Harjavallan piirimielisairaala	4	2	6	1 460	730	2 190	365.0
Tammisaaren piirimielisairaala	19	35	54	5 797	10 406	16 203	300.0
Uudenkaupungin piirimielisairaala	2	26	28	730	8 876	9 606	343.1
Mustasaaren vankimielisairaala	1	—	1	173	—	173	173.0
Perttulan tylsämielisten kasvatuslaitos	2	—	2	546	—	546	273.0
Vaalialan tylsämielisten lasten hoitola	11	10	21	3 864	3 230	7 094	337.8
Helsingin diakonissalaitoksen Rinnekoti	13	13	26	4 726	4 745	9 471	364.3
Toivolan poikakoti	4	—	4	1 220	—	1 220	305.0
Alkoholistihuoltolat	*8*	—	*8*	*705*	—	*705*	*88.1*
Lammin	1	—	1	47	—	47	47.0
Lapinjärven	2	—	2	72	—	72	36.0
Perniön	6	—	6	586	—	586	97.7

16 vuotta nuoremmat

Laitos	Hoidokit			Huoltopäiviä kaikkiaan			Huoltopäiviä keskimäärin hoidokkia kohden
	Poikia	Tyttöjä	Yhteensä	Poikien	Tyttöjen	Yhteensä	
Laitoksissa hoidettuja yhteensä	**99**	**102**	**201**	**4 811**	**4 838**	**9 649**	**48.0**
Kaupungin omat laitokset	**74**	**79**	**153**	**3 504**	**3 901**	**7 405**	**48.4**
Huoltolautakunnan alainen	*14*	*18*	*32*	*972*	*826*	*1 798*	*56.2*
Kunnalliskoti	14	18	32	972	826	1 798	56.2

Jatk.

Laitos	Hoidokit			Huoltopäiviä kaikkiaan			Huoltopäiviä keskimäärin hoidokkia kohden
	Poikia	Tyttöjä	Yhteensä	Poikien	Tyttöjen	Yhteensä	
Sairaalat	*59*	*59*	*118*	*2 477*	*2 582*	*5 059*	*42.9*
Marian sairaala	20	22	42	590	768	1 358	32.3
Kivelän sairaala	9	5	14	287	235	522	37.3
Tuberkuloosisairaala	5	5	10	886	698	1 584	158.4
Kulkutautisairaala	22	24	46	588	805	1 393	30.3
Malmin sairaala	6	5	11	126	76	202	18.4
Mielisairaalat	*1*	*2*	*3*	*55*	*493*	*548*	*182.7*
Kivelän sairaala	1	2	3	55	493	548	182.7
Muiden omistamat laitokset	**27**	**27**	**54**	**1 307**	**937**	**2 244**	**41.6**
Kesäsiirtola Aula	*2*	—	*2*	*122*	—	*122*	*61.0*
Sairaalat, parantolat yms.	*25*	*26*	*51*	*1 185*	*901*	*2 086*	*40.9*
Helsingin yleinen sairaala	13	22	35	369	699	1 068	30.5
Suomen punaisen ristin sairaala	8	2	10	135	20	155	15.5
Invaliidisäätiön huoltolaitos	1	—	1	49	—	49	49.0
Raajarikkoisten työkoulu	—	1	1	—	134	134	134.0
Karkun parantola	1	—	1	242	—	242	242.0
Kiljavannummen parantola	1	1	2	84	48	132	66.0
Salpausselän parantola	1	—	1	306	—	306	306.0
Mielisairashoitolat	—	*1*	*1*	—	*36*	*36*	*36.0*
Lapinlahden sairaala	—	1	1	—	36	36	36.0

Näiden taulukoiden mukaan tuli 85.2 % kaikista huoltopäivistä kaupungin omien laitosten osalle sekä 32.9 % huoltopäivistä huoltolautakunnan alaisten laitosten osalle. Eri laitosryhmistä hoitopäivien luku mielisairaaloissa ja muissa mielisairashoitoloissa oli runsaasti puolet eli 51.7 % kaikista laitoshuoltopäivistä.

Huoltolautakunnan alaisissa laitoksissa, kunnalliskodissa sekä Tervalammen työlaitoksessa hoidettiin kaikista laitoshoitoa saaneista 495 miestä, 765 naista ja 32 lasta eli yhteensä 1 292 henkilöä, mikä edelliseen vuoteen verraten merkitsi 46 henkilön lisäystä. Näiden huoltolautakunnan omien laitosten toiminnasta tehdään tarkemmin selkoa seuraavissa katsauksissa.

Kunnalliskoti

Kuten edellisen vuoden toimintakertomuksesta jo kävi selville, lakkautettiin kunnalliskodin yhteydessä ollut työlaitos edellisen vuoden lopulla, joten se ei kertomusvuonna ole ollut toiminnassa. Työlaitoshoidokkien asuinrakennusta on käytetty kunnalliskodin hoidokkien sijoituspaikkana, yhden osaston käsittäessä kuitenkin asosiaalisia huollettavia sekä työlaitoksiin lähetettävien vastaanotto-osaston. Työlaitoksen lakkauttamisen yhteydessä lopetettiin suutarinverstas suutarintyönjohtajan siirtyessä työskentelemään työtupiin. Työlaitoksen muut viranhaltijat jäivät kunnalliskodin palvelukseen, ja laitoksen räätälinverstas, kirjansitomo, puuseppäverstas, maalaamo ja paja jäivät toimimaan kunnalliskodin yhteydessä. Huoltolautakunnan työtuvissa suoritettujen järjestelyjen johdosta siirtyi yksi työtupien puusepäntyönjohtaja ja osa miespuolisista työntekijöistä työskentelemään kunnalliskodin puusepänverstaalle. Kaupunginhallituksen maaliskuun 6 p:nä tekemän päätöksen nojalla järjestettiin kunnalliskotiin tilapäinen sairasosasto tyydyttämään lisääntynyttä sairaspaikkojen tarvetta.

Hoidokit. Kunnalliskodissa hoidettiin kertomusvuonna 448 miestä ja 763 naista, yhteensä 1 211 täysikasvuista henkilöä, sekä 32 lasta, joista 14 poikaa ja 18 tyttöä, eli siis kaikkiaan 1 243 eri henkilöä. Edellisestä vuodesta jäljellä olevia oli 832 henkilöä, vuoden varrella otettiin 411 ja poistettiin 377 henkilöä. V:een 1948 jäi siis jäljelle laitoksiin 866 henkilöä. Kaikkiin hoidokkien lukumäärää koskeviin numerotietoihin sisältyvät myös ns. sotasiirtolaiset.

Poistetuista henkilöistä:

Siirtyi vapaaseen elämään	156	Karkasi laitoksesta	6
Lähetettiin kotikuntaansa	11	Kuoli	137
Lähetettiin muihin laitoksiin	67	Yhteensä	377

Uusien hoidokkien saapuminen ja entisten poistaminen sekä keskimääräinen hoidokkiluku eri kuukausina käy selville seuraavasta asetelmasta:

Kuukausi	Laitokseen otettuja	Laitoksesta poistettuja	Keskimääräinen hoidokkiluku päivää kohden	Kuukausi	Laitokseen otettuja	Laitoksesta poistettuja	Keskimääräinen hoidokkiluku päivää kohden
Tammikuu	56	39	836	Heinäkuu	32	23	788
Helmikuu	58	33	847	Elokuu	29	26	802
Maaliskuu	50	40	865	Syyskuu	27	21	818
Huhtikuu	37	37	862	Lokakuu	30	23	855
Toukokuu	22	41	836	Marraskuu	21	20	872
Kesäkuu	29	38	809	Joulukuu	20	36	867
				Koko vuosi	411	377	838

Huoltopäiviä oli koko vuonna 306 028 eli 246 päivää keskimäärin hoidokkia kohden. Miesten päiviä oli 106 006, naisten 198 224 ja lasten 1 798 eli keskimäärin hoidokkia kohden vastaavasti 237, 260 ja 56.

Menot ja tulot. Kunnalliskodin ja sen työhuoneiden menot ja tulot ilmenevät seuraavasta asetelmasta, ja on tällöin huomattava, että entisen työlaitoksen talousarvioita käytettiin kunnalliskodin talousarvion osana, josta työhuoneiden taloutta ei ollut erotettu:

Menot	Mk	Tulot	Mk
Kunnalliskodin	45 482 705	Kunnalliskodin	499 287
Työhuoneiden	6 140 172	Työhuoneiden	887 938
Yhteiset menot	5 588 317	Yhteiset tulot	2 617 904
Yhteensä	57 211 194	Yhteensä	4 005 129

Tuotannollisista laitoksista tuottivat voittoa maanviljelys 577 138 mk ja sikala 761 914 mk, mutta pesulaitos sitä vastoin tappiota 275 111 mk. Tuotantolaitosten yhteinen voitto oli näin ollen 1 063 941 mk (edellisenä vuonna 1 092 353 mk).

Bruttokustannus hoidokkia ja päivää kohden, lapset ja sotasiirtolaiset mukaan lukien oli 187 mk. Jos vähennetään kunnalliskodin ja työhuoneiden tulot, saadaan hoidokkipäivän nettokustannukseksi 174 mk. Jos otetaan huomioon myös tuotantolaitosten voitto, jää hoidokkipäivän nettokustannukseksi 170 mk.

Hoidokkien työ. Työkykyiset hoidokit työskentelivät laitosten taloustehtävissä ja työhuoneissa sekä maanviljelyksessä, sikalassa ja pesulaitoksessa.

Lääkärinhoito. Poliklinikalla käyntien luku oli 3 118, ollen suurin maaliskuussa, 326 käyntiä, ja alhaisin joulukuussa, 162 käyntiä.

Kuolemantapauksia sattui kaikkiaan 137 jakautuen kuolemansyyn mukaan seuraavasti:

Kuoleman syy	Mp.	Np.	Yht.	Kuoleman syy	Mp.	Np.	Yht.
Vanhuudentaudit	9	24	33	Ruoansulatuselinten taudit	—	3	3
Tartuntataudit	3	—	3	Virtsaelinten taudit	—	2	2
Hermoston taudit	4	8	12	Luuston ja nivelten taudit	—	5	5
Verenkiertoelinten taudit	10	36	46	Kasvaimet	—	8	8
Hengityselinten taudit	11	14	25	Yhteensä	37	100	137

Sielunhoito ja muu henkinen huolto. Laitosten saarnaaja toimitti laitoksen kirkossa 54 suomenkielistä ja 13 ruotsinkielistä jumalanpalvelusta. Edellisissä oli osanottajina yhteensä 4 027 ja jälkimmäisissä 369 henkilöä. Erikseen on sairasosastoilla pidetty säännöllisesti hartaushetkiä. Ehtoollisjumalanpalveluksia on pidetty suomenkielellä 28 ja ruotsinkielellä 4, minkä lisäksi eri osastoissa ja yksityisten sairaiden kohdalla on järjestetty ehtoollistilaisuuksia. Myös useita lasten kastamisia on toimitettu. Lisäksi tulevat vielä ne hartaustilaisuudet, joita ulkopuoliset järjestöt tai yksityiset ovat saapuneet pitämään hoidokkien viihdytykseksi. Kertomusvuoden huomattavimmista hengellisistä tilaisuuksista mainittakoon Paavalin seurakunnan kirkkokuoron konsertti, Helsingin kaupunkilähetyksen järjestämät hiljaisen viikon ja adventtiaaton juhlat, itsenäisyyden 30-vuotisjuhla sekä jouluaaton hartaushetki, jota kunnioitti läsnäolollaan mm. kaupunginjohtaja E. Rydman.

Muuta henkistä virkistystoimintaa edustivat useat konsertit, joista mainittakoon kaupungin vakinaisen palokunnan äitienpäivänä toimeenpanema. Eri järjestöt toimeenpanivat niinikään hoidokeille juhlatilaisuuksia kahvitarjoiluineen ja virkistävine ohjelmineen. Hoidokkien keskuudessa toimi edelleen opintokerho.

Laitoksen oman pienen kirjaston täydennykseksi saatiin kaupunginkirjastosta käytettäväksi 800 teosta sekä lisäksi puolitoistasataa hoidokkien erityisesti toivomaa nidettä. Hoidokkien käytössä oli lisäksi 132 vuosikertaa sekä suomen- että ruotsinkielisiä päiväja aikakauslehtiä.

Kuraattoritoiminta. Kokeilumielessä oli laitoksessa vuoden viimeisen neljänneksen aikana järjestettynä ns. kuraattoritoimintaa. Kuraattorin tehtävänä oli avustaa hoidokkeja ohjein, neuvoin ja toimenpitein pääasiassa heidän yksityisasioissaan, kirjallisten anomusten ym. laatimisessa, omaisuusasioiden hoidossa, erilaatuisissa virastoasioissa ym. Kuraattorin toimesta järjestettiin harjantekokurssit sokeille. Kaikkiaan joutui kuraattori avustamaan hoidokkeja 202 tapauksessa. Kuraattorina toimi huoltoviraston huoltotarkastaja.

Maanviljelys ja puutarhanhoito. Maanviljelystä ja puutarhanhoitoa harjoitettiin aikaisempaan tapaan laitoksen omiksi tarpeiksi pääasiallisimpien viljelyskasvien ollessa erilaisia ruokajuureksia ja keittiövihanneksia sekä rehuviljakasveja. Nettovoitto oli 577 138 mk.

Sikala. Sikakanta käsitti vuoden alussa 111 ja lopussa 81 eläintä. Vuoden kuluessa myytiin 4 elävää eläintä ja 1 881 kg sianlihaa. Laitoksen omaan talouteen toimitettiin 9 095 kg sianlihaa. Sikalan tuottama voitto oli 761 914 mk. Voitto johtui sianlihan vapauttamisesta säännöstelystä sekä sikalan tulossa olevan lopettamisen aiheuttamasta pidättyväisyydestä peruskorjausten suorittamisessa.

Pesulaitos. Pesulaitoksessa pestiin ja mankeloitiin yhteensä 296 219 kg (edellisenä vuonna 299 996 kg) vaatteita. Pesulassa työskenteli 2 hoitajaa, lämmittäjämekaanikko ja parikymmentä palkattua pesuapulaista sekä keskimäärin 7 hoidokkia päivittäin, joiden viimeksi mainittujen päivätyöstä velottiin pesulalta 40 mk henkilöä kohden. Pesula tuotti tappiota 275 111 mk.

Tervalammen työlaitos

Hoidokit. Laitoksessa hoidettiin kertomusvuonna kaikkiaan 198 eri henkilöä.

Köyhäinhoitolain nojalla oli näistä laitoksessa 74 eri henkilöä, joista 71 miestä ja 3 naista. Heistä oli köyhäinhoitolain 56 §:n nojalla 19 miestä, 31 §:n nojalla 48 miestä ja 3 naista sekä 31 ja 56 §:ien nojalla 4 miestä. Vuoden alussa oli köyhäinhoitolain nojalla laitoksessa 33 miestä ja 3 naista, v:een 1948 jäi 26 miestä.

Irtolaislain nojalla hoidettiin laitoksessa 46 naista. Vuoden alussa heitä oli 36. Irtolaisosasto lakkautettiin kertomusvuoden kuluessa, kuten toisaalla on esitetty.

Alkoholistilain nojalla hoidettiin vuoden aikana perustetussa uudessa alkoholistihuoltolaosastossa 78 miestä. Seuraavaan vuoteen heitä jäi 54.

Koko laitoksen kaikkien hoidokkien saapuminen ja entisten poistaminen sekä keskimääräinen hoidokkiluku vuorokautta kohden kuukausittain käy selville seuraavasta yhdistelmästä:

Kuukausi	Laitokseen otettuja	Laitoksesta poistettuja	Keskimääräinen hoidokkiluku päivää kohden	Kuukausi	Laitokseen otettuja	Laitoksesta poistettuja	Keskimääräinen hoidokkiluku päivää kohden
Tammikuu ...	10	9	72	Heinäkuu	14	5	35
Helmikuu	7	10	68	Elokuu	13	15	41
Maaliskuu ...	5	10	63	Syyskuu	13	3	43
Huhtikuu	5	30	49	Lokakuu.....	34	6	66
Toukokuu ...	7	6	35	Marraskuu ...	9	6	75
Kesäkuu	21	25	35	Joulukuu	11	11	77
				Koko vuosi [1]	149	136	55

Huoltopäivien lukumäärä koko vuonna oli kaikkiaan 19 959, josta köyhäinhoitolain nojalla hoidettujen 8 167, irtolaislain nojalla hoidettujen 4 747 ja alkoholistilain nojalla hoidettujen 7 045.

Menot ja tulot. Työlaitoksen bruttomenot olivat 5 704 839 mk ja bruttotulot 1 761 727 mk. Maatilan puhdas tuotto oli 4 338 954 mk. Bruttokustannus hoidokkia ja päivää kohden oli 286 mk. Jos bruttomenoista vähennetään työlaitoksesta kertyneet tulot, saadaan nettokustannukseksi 198 mk (edellisenä vuonna 133 mk). Jos lisäksi otetaan huomioon maatilan nettotuotto, saadaan tuloa yli kustannusten 20 mk hoitopäivältä (vastaava nettomeno oli edellisenä vuonna 49 mk).

Hoidokkien työ. Hoidokit työskentelivät peltoviljelys-, puutarha-, navetta-, talli-, talous-, rakennus-, metsätalous- ym. töissä, tehden kaikkiaan 15 327 työpäivää. Tästä määrästä oli työvelvollisten työpäiviä 1 660 ja köyhäinhoitolain 31 §:n nojalla laitokseen otettujen hoidokkien työpäiviä 4 778, irtolaisten työpäiviä 3 429 sekä alkoholistien työpäiviä 5 460. Työvelvollisten laskettiin työllään korvanneen joko itse saamaansa tai niiden henkilöiden huoltoa, joiden puolesta he lain mukaan olivat korvausvelvollisia, kaikkiaan 143 464 mk:n arvosta.

Terveydenhoito. Laitoksen lääkäri kävi tarkastamassa hoidokkeja, ja hänen vastaanotoillaan oli kaikkiaan 211 potilasta. Yleinen terveydentila laitoksessa oli tyydyttävä.

Henkinen huolto. Hoidokkien sielunhoidosta huolehtivat pääasiassa Vihdin seurakunnan papit käymällä pitämässä laitoksessa hartaustilaisuuksia. Lisäksi kävivät Helsingin seurakuntien edustajat joitakin kertoja hengellistä ohjelmaa esittämässä.

Muusta henkisestä virkistystoiminnasta mainittakoon, että vuoden alkupuoliskolla, jolloin laitoksessa oli vielä naishoidokkeja, pidettiin yhteislauluharjoituksia ja kerhoiltoja noin kerran viikossa. Ohjelmallisia tilaisuuksia, pääasiassa hoidokkien suorittamin ohjelmin, oli tällöin 5. Vuoden jälkipuoliskolla, jolloin hoidokit ovat olleet yksinomaan miespuolisia, on ohjelmallisia juhlia järjestetty 4, elokuvanäytöksiä 2, urheilutilaisuuksia 3 ja kerhoiltoja 8. Lopuksi mainittakoon laitoksen toistatuhatta nidettä käsittävän kirjaston, helsinkiläisten päivälehtien, eräitten aikakausjulkaisujen sekä radiovastaanottimien suomat mahdollisuudet henkiseen virkistykseen.

Maatila. Viljelty pinta-ala käsitti siirtoväelle tehdyn maanluovutuksen jälkeen kertomusvuonna peltoa ja puutarhaa 136.76 ha sekä 16.64 ha raivattua laidunmaata. Viljelykset jakautuivat eri kasvien kesken seuraavan taulukon osoittamalla tavalla, josta myös ilmenevät vastaavat kylvö- ja satomäärät.

Kasvi	Viljelysala, ha	Kylvömäärä, kg	Sato	
			Kaikkiaan, kg	Hehtaaria kohden, kg
Ruis	9.81	1 750	19 325	1 970
Kevätvehnä	12.60	3 000	18 575	1 474
Ohra	10.54	2 550	19 230	1 825
Herne	1.12	400	2 150	1 920

[1]) Niihin lukuihin nähden, jotka koskevat laitokseen otettujen ja sieltä poistettujen määriä, on otettava huomioon, etteivät ne tarkoita eri henkilöitä, sillä sama henkilö on saatettu ottaa ja poistaa laitoksesta useamman kerran vuoden aikana.

Kasvi	Viljelysala, ha	Kylvömäärä, kg	Sato	
			Kaikkiaan, kg	Hehtaaria kohden, kg
Kaura	21.91	5 450	39 700	1 812
Peruna	8.80	26 000	74 230	8 435
Heinä, kuiva	33.21	»	98 000	2 951
» tuore AIV	10.00	»	71 000	7 100
Timoteinsiemen	0.85	325	300	353
Apilansiemen	»	170	»	»
Täyskesanto	6.62	—	—	—
Puutarha	5.99	»	»	»
Laidun	7.10	—	—	—
Muiden viljelyksessä	1.24	»	»	»

Lannoitukseen käytettiin 1 477 kuormaa karjanlantaa, 1 200 kg kalkkisalpietaria, 6 350 kg superfosfaattia, 4 900 kg kalisuolaa ja 24 700 kg renofosfaattia. Hevostyöpäiviä suoritettiin yhteensä 2 741. Nautakarja käsitti vuoden alussa 91 ja lopussa 54 päätä. Koko karjan (61.5 kpl) keskituotanto oli tarkastusvuonna 1946—47 2 651 kg maitoa, 108 kg rasvaa rasvaprosentin ollessa 4.1 ja säännöllisten (34.0 kpl) vastaavasti 2 680 kg, 108.6 kg, 4.1 %. Sikalassa oli vuoden alussa yhteensä 242 eläintä ja lopussa 125 eläintä. Vuoden kuluessa myytiin 188 sikaa ja 280 porsasta. Lampaiden luku oli vuoden alussa 25 ja vuoden lopussa 23, joista 10 karitsaa.

Sijoitus yksityishoitoon

Yksityiskoteihin hoidettavaksi oli kertomusvuonna sijoitettuna 2 täysikasvuista henkilöä, joista 1 mies ja 1 nainen. Heidän huoltopäiviensä yhteinen lukumäärä oli 730.

Kotiavustukset

Kertomusvuonna jaettiin varsinaista kotiavustusta kaikkiaan 3 636 Helsingissä asuvalle henkilölle, joista 2 410 sai yksinomaan kotiavustusta vähintään 2 500 mk:n arvosta. Tilapäistä avustusta eli kotiavustusta alle 2 500 mk:n arvosta sai edellisten lisäksi 1 104 henkilöä. Varsinaisille avunsaajille annetusta kotiavustuksesta tuli vielä osalliseksi 383 aviopuolisoa ja 1 713 lasta.

Seuraava taulukko osoittaa perhesuhteet ja lasten luvun niissä tapauksissa, joissa lapset olivat osallisina varsinaisesta kotiavustuksesta:

Perheitä, joihin kuului					Perheitä, joihin kuului				
Lasten luku	Mies ja vaimo	Mies	Vaimo	Perheitä yhteensä	Lasten luku	Mies ja vaimo	Mies	Vaimo	Perheitä yhteensä
1	61	6	180	247	6	5	—	4	9
2	70	7	158	235	7	6	—	1	7
3	48	1	88	137	8	2	—	—	2
4	33	1	39	73	9	1	—	—	1
5	21	—	12	33	Yhteensä	247	15	482	744

Alle 16-vuotiaita lapsia oli näissä varsinaista kotiavustusta saaneissa perheissä siis kaikkiaan 1 713 eli perhettä kohden keskimäärin 2.3 (edellisenä vuonna 2.1).

Laskemalla yhteen varsinaiset ja tilapäiset kotiavustusta saaneet sekä kotiavustuksista osallisiksi joutuneet, saadaan summaksi 6 836 (edellisenä vuonna 6 653), joka luku ilmaisee niiden Helsingissä asuvien kokonaismäärän, jotka suoraan tai välillisesti pääsivät nauttimaan kotiavustuksia.

Kotiavustukset annettiin osittain rahana, osittain ruokatavaroiden, vaatteiden, polttopuiden ym. luontoismuodossa. Rahana annettujen avustuksien osuus oli 88.9 % ja tarveaineina annettujen osuus 11.1 %. Mitä kotiavustustasoon tulee, on sitä vuoden kuluessa elinkustannusindeksin noustessa vastaavasti korotettu. Tästä johtuen osoittaa ta-

pausta kohden laskettu keskimääräinen avustus nousua edellisiin vuosiin verrattuna. Tapausta kohden kuukaudessa laskettu kotiavustus on viime vuosina ollut seuraava:

Vuosi	Mk	Vuosi	Mk	Vuosi	Mk	Vuosi	Mk	Vuosi	Mk
1938 ...	317: 15	1940 ...	350: 95	1942 ...	435: 26	1944 ...	519: 28	1946 ...	1 268: 69
1939 ...	321: 68	1941 ...	405: 58	1943 ...	496: 19	1945 ...	726: 90	1947 ...	1 646: 87

Kertomusvuoden eri kuukausina Helsingin kaupungissa asuville jaetut kotiavustukset sekä vastaavien avustustapausten lukumäärä näkyvät seuraavasta taulukosta:

Kuukausi	Kotiavustustapauksia	Lisäksi avustuksesta osallisia	Yhteensä	Kotiavustukset, mk					
				Rahana	Polttopuina	Ruokana	Vaatteina	Muussa muodossa	Yhteensä
Tammikuu	2 134	929	3 063	2 488 679	471 518	2 000	31 985	28 478	3 022 660
Helmikuu	2 169	953	3 122	2 596 477	611 346	1 700	21 401	18 769	3 249 693
Maaliskuu	2 176	997	3 173	2 690 580	523 538	1 395	20 188	24 076	3 259 777
Huhtikuu	2 162	1 018	3 180	2 690 571	437 398	600	22 941	65 329	3 216 839
Toukokuu	2 072	985	3 057	3 178 880	299 072	100	27 442	58 860	3 564 354
Kesäkuu	1 937	786	2 723	3 046 750	102 511	—	27 346	40 952	3 217 559
Heinäkuu	1 964	743	2 707	3 059 442	54 461	—	10 618	35 349	3 159 870
Elokuu	1 917	686	2 603	2 749 435	33 507	785	2 215	29 179	2 815 121
Syyskuu	2 016	936	2 952	3 260 112	283 706	410	27 681	23 768	3 595 677
Lokakuu	2 082	954	3 036	3 415 581	397 404	2 355	30 730	22 178	3 868 248
Marraskuu	2 044	882	2 926	3 264 984	379 345	1 605	46 661	34 277	3 726 872
Joulukuu	2 064	943	3 007	3 777 794	202 118	1 000	38 789	22 436	4 042 137
Koko vuosi	24 737	10 812	35 549	36 219 285	3 795 924	11 950	307 997	403 651	40 738 807

Huoltolautakunnan työtuvat

Kertomusvuonna työtuvat toimivat entiseen tapaan kolmena osastona sijaiten kaikki osastot talossa Helsinginkatu 24. Näistä osastoista:

A-osaston tarkoituksena oli varata työskentelymahdollisuuksia varattomille täysi-ikäisille henkilöille, joilla oli kotipaikkaoikeus Helsingin kaupungissa ja jotka vanhuuden, henkisen tai ruumiillisen sairaalloisuuden, ruumiinvamman tai muun niihin verrattavan syyn vuoksi ainoastaan osittain pystyivät omalla työllään hankkimaan itselleen elatusta sekä joiden työtupiin ottaminen katsottiin yhteiskunnallisen huollon tarkoitusperien mukaiseksi;

B-osaston tarkoituksena oli varata työskentelymahdollisuuksia niille alkoholisti- ja irtolaisnaisille, lähinnä valvonta-asteella oleville, joilla oli kotipaikkaoikeus Helsingissä ja joille ei ollut onnistuttu saamaan sopivaa ansiotyötä muualla; sekä

C-osaston tarkoituksena oli varata tilaisuutta ansioon ja itse-elatukseen varattomille, työttömyyden vuoksi yhteiskunnallista huoltoa tarvitseville työkykyisille, työhaluisille ja ilman omaa syytään työttömille naisille, joilla oli kotipaikkaoikeus Helsingissä.

Työskentely tapahtui A-osastolla 5 työryhmässä, joista 4 oli naisia varten, B-osastolla yhtenä ryhmänä sekä C-osastolla 3 ryhmänä. Työntekijöitä voitiin talousarvion mukaan sijoittaa kaikille osastoille yhteisesti 240. Työtupien kaikki osastot olivat suljettuina heinäkuun 15 p:n ja elokuun 14 p:n välisen ajan.

Työtupien puutyöosasto lakkautettiin kertomusvuoden alusta lukien ja siellä työskennelleet työntekijät siirrettiin kunnalliskodin työhuoneisiin samoin kuin myös yksi työnjohtajista. Toinen puutyöosaston työnjohtaja siirrettiin vuoden kuluessa huoltoviraston järjestysmiehen tehtäviin. Kaikkien näiden palkat on kuitenkin suoritettu työtupien palkkausmomenteilta.

Mainittakoon vielä, että suuri osa työtupien myymälästä ja kaksi varastohuonetta ovat koko vuoden olleet vuokratta Tukholman Helsingin komitean käytössä.

Työtupien pääasiallisimpina töinä olivat edelleen tilaustyöt kaupungin eri laitoksille.

Näistä mainittakoon vähävaraisten kansakoululaisten vaatteiden, sairaaloiden makuuym. vaatteiden, sähkö- ja kaasulaitosten mittarinlukijain virkapukujen ja huoltolautakunnan avunsaajien pitovaatteiden valmistaminen. Jalkineiden jakelu huoltolautakunnan avunsaajille ja vähävaraisille kansakoulunoppilaille samoin kuin vastaava kenkien korjaus on niinikään ollut työtupien tehtävänä. Yksityisten tilaajien töitä on voitu suorittaa vain varsin rajoitetusti ja tällöinkin pääasiassa heidän omista tarveaineistaan.

Työntekijäin lukumäärä vaihteli eri kuukausina s. 51 olevasta taulukosta 18 tarkemmin ilmenevällä tavalla. Sanottu lukumäärä oli pienimmillään 150, elokuun 16 p:n ja syyskuun 6 p:n, sekä suurimmillaan, 191, edellisen vuoden joulukuun 30 p:n ja kertomusvuoden tammikuun 25 p:n välisenä aikana. Työntekijäin lukumäärä oli pitkin vuotta huomattavasti talousarviossa edellytettyä alhaisempi. Työpäivien lukumäärä koko vuonna oli 35 974, ja on tähän luettu myös kunnalliskodin työhuoneilla työskennelleiden työpäivät.

Työtupien bruttomenot olivat 14 927 106 mk ja bruttotulot 9 788 226 mk, joten nettomenoiksi kirjanpidon mukaan jää 5 138 880 mk. Kun näiden kirjanpidon mukaisten arvojen perusteella lasketaan keskikustannus työntekijää ja työpäivää kohden, saadaan bruttomenoiksi 415 mk (edellisenä vuonna 106 mk) ja nettomenoiksi 143 mk. Vuoden päättyessä myymättömänä olevan valmistevaraston sekä työainevaraston arvo oli 2 788 593 mk, eikä tätä summaa ole otettu huomioon työntekijäin päiväkustannuksia laskettaessa. Jos työtupien nettokustannuksia laskettaessa otetaan huomioon kertomusvuoden aikana tapahtunut tavaravarastojen ja kaluston lisääntyminen, mikä arvoltaan teki 1 271 749 mk, saadaan nettokustannukseksi 108 mk työntekijää ja työpäivää kohden.

Ns. ehkäisevänä huoltomuotona on työtuvilla ollut oma, joskin normaalivuosia pienempi kansantaloudellinen ja sosiaalinen merkityksensä, ja on niiden avulla joukko pääkaupungin vakinaisia asukkaita voitu estää joutumasta suoranaisen köyhäinhoitoavustuksen varaan. Niinikään työtupien erikoisosastot ovat jatkuvasti tarjonneet työmahdollisuuksia valvonnassa oleville naispuolisille alkoholisteille, irtolaisille sekä vähäiselle määrälle työttömiä.

Lopuksi on huomautettava, että työtupien A- ja C-osastoilla työskennelleitä henkilöitä ei ole tämän kertomuksen yleisissä, huoltoa saaneita koskevissa tilastollisissa selvityksissä luettu avunsaajiin, mikäli he eivät ole saaneet muuta huoltoa, sensijaan sisältyvät B-osastolla työskennelleet irtolais- ja alkoholistinaiset asianomaisiin irtolais- ja alkoholistitilastoihin.

Lahjoitusrahastojen koroilla avustetut

Huoltotoimen hyväksi lahjoitettujen rahastojen korkoja ja muita lahjoituksia oli kertomusvuonna tapahtuvaa jakoa varten kertynyt seuraavasti:

	Mk		Mk
Aleksandras understödrahasto	389	Kordelinin, Alfred, avustusrahasto .	12 215
Bergmanin, Maria, testamenttirahasto	541	Lampanin, Elsa Maria, rahasto	833
Brobergin, Gustava Katarina, ym. rahastot.....	600	Mattson-Kivilän, Isak, puolisoiden apurahasto	6 129
Elgin, Vilhelm, pauvres honteux, rahasto	574	Sierckin, Adolf Fredrik, rahasto	379
Gardbergin, Lisette, rahasto	54	Sierckenin, Carl, rahasto.....	151
Grefbergin, Emma, rahasto	6 228	Tuntemattoman lahjoittajan, Sörnäisten köyhille	500
Gripenbergin, Hedvig Charlotta, rahasto.....	607	Wavulinin, Waldemar, lahjoitusrahasto	812
Hanellin, Carl Gustaf, rahasto	282	Westzynthiuksen, W.J.S., testamenttirahasto	1 132
Holmströmin, John, rahasto kainojen köyhien hyväksi	13 180	Yhteensä	44 606

Näistä varoista jaettiin huoltolautakunnan toimesta avustukseksi 91 eri henkilöille yhteensä 43 168 mk.

Kun näillä avustuksilla ei ole lain perusteella annetun köyhäinhoidon luonnetta, ei tätä summaa ole sisällytetty huoltotoimen varsinaisiin menoihin, eikä lahjoitusvaroja

saaneita henkilöitä ole otettu huomioon, mikäli he eivät ole saaneet avustusta myös köyhäinhoitolain nojalla.

b. Irtolaislakiin perustuva huolto

Huollettujen lukumäärä. Irtolaishuollossa oli kertomusvuonna kaikkiaan 801 eri henkilöä, joista 180 miestä ja 621 naista. Niinä vuosina, joina voimassa olevaan irtolaislakiin perustuvaa irtolaishuoltoa on pääkaupungissa suoritettu, on kunakin vuonna kohdistettu irtolaishuoltotoimenpiteitä seuraavasta asetelmasta ilmenevään lukumäärään eri henkilöitä:

Vuosi	Miehiä	Naisia	Yhteensä	Vuosi	Miehiä	Naisia	Yhteensä
1937	118	246	364	1942	69	597	666
1938	132	359	491	1943	75	629	704
1939	176	466	642	1944	63	571	634
1940	145	551	696	1945	71	548	619
1941	112	579	691	1946	165	587	752
				1947	180	621	801

Kuten havaitaan, oli irtolaishuollossa olleiden lukumäärä suurempi kuin yhtenäkään aikaisempana vuotena koko irtolaislain voimassaoloaikana.

Kaikista kertomusvuonna huolletuista irtolaisista oli uusia, vasta kertomusvuonna ensi kerran huoltoon otettuja 273, erikseen miehistä uusia 109 ja naisista 164. Eri vuosina on näiden ns. uusien irtolaisten luku ollut seuraava:

Vuosi	Miehiä	Naisia	Yhteensä	Vuosi	Miehiä	Naisia	Yhteensä
1937	118	246	364	1943	37	203	240
1938	71	171	242	1944	15	116	131
1939	79	185	264	1945	41	128	169
1940	53	238	291	1946	129	187	316
1941	35	169	204	1947	109	164	273
1942	20	202	222	Yhteensä	707	2 009	2 716

Uusien irtolaisten yhteenlaskettu määrä osoittaa niiden eri henkilöiden lukumäärän, jotka irtolaislain voimassa ollessa ovat olleet irtolaishuoltotoimenpiteiden alaisina. Miehiä oli tästä kokonaisluvusta 26.0 %, joten irtolaishuolto valtaosaltaan on ollut naisten huoltoa. Seuraavassa esiintyvät selvitykset koskevat yleensä, mikäli toisin ei ole mainittu, kertomusvuonna huollettujen irtolaisten kokonaismäärää. Vain niissä tapauksissa, että uusien irtolaisten kohdalla olosuhteissa on ollut merkittävä ero verrattuna näihin, on erikseen esitetty tärkeimpiä numerotietoja tästäkin ryhmästä.

Syntymäpaikan mukainen ryhmittely osoittaa, että syntyperäisiä helsinkiläisiä oli kaikista irtolaisista vain 125 eli 15.6 %, erikseen miehistä 18.9 % ja naisista 14.7 %.

Kaikista irtolaisista oli syntynyt, prosenteissa:

	Miehiä	Naisia	Yhteensä
Suomen kaupungeissa	33.3	36.2	35.6
» maalaiskunnissa	64.5	62.7	63.0
Ulkomailla	2.2	1.1	1.4

Äidinkielenä oli suomi 723:lla eli 90.3 %:lla, ruotsi 73:lla eli 9.1 %:lla, ja lopulla 5:llä jokin muu kieli.

Irtolaishuollon peruste. Ne erityiset perusteet, joiden nojalla asianomaiset henkilöt ovat lain mukaan voineet joutua irtolaishuollon alaisiksi ovat: 1) kuljeksiva elämä, 2) tavanomainen työn vieroksuminen, 3) kerjuu, 4) ammattihaureus tai 5)jokin muu peruste. Ryhmittämällä irtolaiset tämän mukaisesti ja sitä perustetta silmälläpitäen, jota on katsottu pääperusteeksi heidän ensi kerran irtolaishuoltoon joutuessaan, saadaan seuraava asetelma:

Huollon peruste	Miehet		Naiset		Yhteensä	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Kuljeksiva elämä	31	17.2	20	3.2	51	6.4
Työn vieroksuminen	36	20.0	29	4.7	65	8.1
Kerjuu	12	6.7	—	—	12	1.5
Ammattihaureus	—	—	564	90.8	564	70.4
Muu peruste	101	56.1	8	1.3	109	13.6
Yhteensä	180	100.0	621	100.0	801	100.0

Irtolaisnaisista joutui 90.8 % huoltoon ammattihaureuden perusteella ja loput työn vieroksumisen, kuljeksivan elämän tai muun perusteen nojalla. Miehistä suurin osa, 101 eli 56.1 %, otettiin huoltoon muilla perusteilla so. olivat henkilöitä, jotka muulla elämäntavallaan kuin haureudella tuottivat ilmeistä vaaraa yleiselle järjestykselle, turvallisuudelle tai siveellisyydelle [1]), mutta varsin monilla, 36:lla eli 20.0 %:lla, huollon perusteena oli työn vieroksuminen. Loput olivat huollossa kuljeksivan elämän tai kerjuun perusteella.

Huoltotoimenpiteet. Irtolaisten suhteen käytettäviä huoltotoimenpiteitä ovat, kuten tunnettua, varoitus ja sen ohessa mahdollinen kotikuntaan lähettäminen, irtolaisvalvonta sekä työlaitokseen tai pakkotyöhön määrääminen, minkä lisäksi työlaitoksesta ja pakkotyöstä ehdollisesti vapautuneet irtolaiset ovat määräajan ns. jälkivalvonnan alaisina. Seuraavasta yhdistelmästä ilmenee, missä määrin käytännössä on sovellettu eri huoltomuotoja, ja on taulukkoa laadittaessa otettu huomioon kunkin irtolaisen kohdalla häneen kertomusvuoden kuluessa viimeksi sovellettu huoltotoimenpide:

Huoltotoimenpide	Miehet		Naiset		Yhteensä	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Varoitus	67	37.2	123	19.8	190	23.7
Kotikuntaan lähettäminen	9	5.0	27	4.4	36	4.5
Irtolaisvalvonta	28	15.6	107	17.2	135	16.9
Työlaitos	46	25.6	209	33.7	255	31.8
Pakkotyö	2	1.1	17	2.7	19	2.4
Jälkivalvonta	26	14.4	135	21.7	161	20.1
Ilman huoltotoimenpiteitä	2	1.1	3	0.5	5	0.6
Yhteensä	180	100.0	621	100.0	801	100.0

Vain varoitusasteelle jääneitä oli siis 23.7 % ja valvonta-asteelle 16.9 %, työlaitoksessa oli 31.8 % ja pakkotyössä 2.4 %. Suljetussa laitoshuollossa oli siis viimeksi sovelletun huoltotoimenpiteen mukaan yli kolmasosa, 34.2 %, kaikista irtolaishuollon alaisista henkilöistä. Aivan vuoden lopussa huoltoon joutuneisiin 5 henkilöön nähden ei ehditty kertomusvuoden puolella täytäntöönpanna huoltotoimenpiteitä. Uusista irtolaisista jäi varoitusasteelle 56.0 %, valvonta-asteelle 14.7 %, työlaitoksessa oli 12.8 %, pakkotyössä ei yhtään ja jälkivalvonnassa 3.7 %.

Työlaitokseen ja pakkotyöhön toimittamiseen nähden on huomattava, että poliisiviranomaiset joutuivat useasti soveltamaan irtolaislain 20 §:n 3 mom:ssa olevaa säännöstä, jonka mukaan poliisipäällikön on ilman edellä käypiä lievempiä huoltotoimenpiteitä tehtävä maaherralle esitys irtolaisen lähettämisestä laitokseen, jos tämä on kahden viimeisen vuoden kuluessa ollut työlaitoksessa, pakkotyössä tai vapausrangaistusta kärsimässä. Erinäisistä käytännöllisistä syistä on laitokseen lähettämisesitykset jätetty poliisiviranomaisten tehtäväksi. Ehdollisesti vapautettiin ennen vuoden päättymistä työlaitoksiin toimitetuista 28 miestä ja 124 naista. Työlaitoksiin palautettiin 8 ehdollisesti vapautettua miestä ja 66 naista. Lopullisesti vapautettiin työlaitoksista 10 miestä ja 43 naista. Pakkotyölaitoksesta vapautettiin ehdollisesti 2 naista ja 22 miestä sekä palautettiin niihin 1 mies ja 7 naista. Lopullisesti vapautettiin pakkotyölaitoksesta 1 nainen.

Huoltopäivien luku irtolaistyölaitoksissa oli kaikkiaan 51 262, josta 9 320 miesten ja

[1]) Suurin osa näistä on ollut henkilöitä, jotka ovat syyllistyneet väkijuomalainsäädäntöä vastaan tehtyihin rikoksiin, esim. väkijuomien luvattomaan myyntiin.

loput naisten. Näihin lukuihin eivät sisälly huoltopäivät pakkotyössä, koska niistä ei aiheudu kunnalle mitään kustannuksia.

Siviilisääty ja syntyperä. Siviilisäädyn mukaan ryhmittyivät irtolaiset seuraavasti:

Siviilisääty	Miehet		Naiset		Yhteensä	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Naimattomia	92	51.1	370	59.6	462	57.7
Naineita	73	40.6	147	23.7	220	27.4
Leskiä	2	1.1	25	4.0	27	3.4
Eronneita	13	7.2	79	12.7	92	11.5
Yhteensä	180	100.0	621	100.0	801	100.0

Aviottomina syntyneitä oli kaikista irtolaisista 98 eli 12.2 %. Miehistä erikseen oli aviottomia 11.7 % ja naisista 12.4 %.

Lapsia oli kaikkiaan 226 irtolaisella yhteensä 352.

Ikä. Eri ikäluokkien suhteelliset osuudet prosenteissa olivat irtolaishuollossa olevien keskuudessa seuraavat:

	[1]) 18—20 v.	21—29 v.	30—39 v.	40—49 v.	50—59 v.	60 v. —	Yhteensä
Miehiä	5.0	23.9	37.2	23.3	6.7	3.9	100.0
Naisia	5.5	44.1	33.5	13.5	2.7	0.7	100.0
Kaikkiaan	5.4	39.6	34.3	15.7	3.6	1.4	100.0

Koulusivistys. Irtolaisista 34 eli 4.3 % ei ollut käynyt mitään koulua, vain osan kansakoulua oli käynyt 49 eli 6.1 %, kansakoulun käyneitä oli 625 eli 78.0 %, oppikoulua vähemmän kuin 5 luokkaa oli käynyt 41 eli 5.1 %, keskikoulu-, oppikoulun lukioluokkien tai ylioppilassivistys oli 22:lla eli 2.8 %:lla ja kaupallinen tai muu ammattikoulusivistys 29:llä eli 3.6 %:lla. Yhden irtolaisen koulusivistyksestä ei ollut tietoa.

Ammatti. Aikaisemmin pääasiallisesti harjoittamansa ammatin mukaan ryhmittyivät irtolaiset seuraavasti:

Ammattiryhmä	Miehet		Naiset		Yhteensä	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Virkamiehiä ja vapaiden ammattien harjoittajia	2	1.1	—	—	2	0.2
Maanviljelystä tai sen sivuelinkeinoja harjoittavia	1	0.6	7	1.1	8	1.0
Itsenäisiä liikkeenharjoittajia	9	5.0	30	4.8	39	4.8
Liikehenkilökuntaa:						
a) päällystöä, työnjohtajia, konttorihenkilökuntaa	6	3.3	23	3.7	29	3.6
b) työntekijöitä	3	1.6	24	3.9	27	3.4
Tehdas- ym. ammattityöntekijöitä	70	38.9	271	43.6	341	42.6
Muita työntekijöitä	81	45.0	99	16.0	180	22.5
Merimiehiä ja kalastajia	5	2.8	—	—	5	0.6
Yleisessä palveluksessa tai yksityisissä laitoksissa toimivaa palveluskuntaa	2	1.1	1	0.2	3	0.4
Yksityisten palvelijoita	—	—	156	25.1	156	19.5
Muun elinkeinon harjoittajia	—	—	—	—	—	—
Ilman varsinaista tai tunnettua elinkeinoa olevia	1	0.6	10	1.6	11	1.4
Yhteensä	180	100.0	621	100.0	801	100.0

Myös uudet irtolaiset ryhmittyivät ammattinsa mukaan suurin piirtein suhteellisesti samalla tavoin kuin kaikki irtolaiset.

[1]) Huomattava on, että irtolaiskäsittelyä ei voida soveltaa 18 vuotta nuorempaan henkilöön.

Muita tietoja. Irtolaisiin nähden on edelleen selvitetty eräitä yhteiskunnalliselta kannalta tärkeitä seikkoja, kuten heidän aikaisempaa irtolaisuuttaan, rikollisuuttaan ym., mutta kuitenkin entisestään supistetussa muodossa.

Kaikista irtolaisista oli 275 eli 34.3 % sellaisia, joita ei ollut aikaisemmin käsitelty irtolaisuudesta tai kerjuusta.

Rikoksista tuomittuja oli etupäässä rikosrekisteriotteista saatujen tietojen mukaan 354 eli 44.2 % kaikista, miehistä erikseen 119 eli 66.1 %. Uusista irtolaisista oli rikoksista tuomittuja 44.0 %.

Köyhäinhoitoa ennen kertomusvuotta oli huollossa olevista irtolaisista saanut 213 henkilöä eli 26.6 % kaikista, erikseen miehistä 32.2 % ja naisista 25.0 %. Kertomusvuonna sai heistä köyhäinhoidollista avustusta 6 miestä ja 19 naista. Heidän saamansa kotiavustuksen määrä oli 76 347 mk.

Lisäksi huollettiin heitä, lukuunottamatta irtolaistyölaitoksia, köyhäinhoitotoimenpitein muissa laitoksissa yhteensä 2 069 huoltopäivää, jotka jakautuivat seuraavalla tavalla:

Laitosryhmä	Miesten huoltopäiviä	Naisten huoltopäiviä	Huoltopäiviä kaikkiaan
Kunnalliskoti	—	285	285
Työlaitos	118	178	296
Sairaalat	303	950	1 253
Mielisairaalat	6	134	140
Muut laitokset	—	95	95
Yhteensä	427	1 642	2 069

Kustannukset. Kaupunkikunnan bruttomenot irtolaishuollosta nousivat kertomusvuonna 4 035 488 mk:aan. Tuloina saatiin vastaavasti korvauksina toisilta kunnilta 248 825 mk, joten nettomenoiksi jäi 3 786 663 mk. Irtolaisille annetun köyhäinhoidon kustannukset eivät sisälly näihin lukuihin.

c. Alkoholistilakiin perustuva huolto

Huollettavien lukumäärä. Alkoholistihuoltotoimenpiteiden alaisina oli kertomusvuoden aikana kaikkiaan 2 769 eri henkilöä, joista 2 448 miestä ja 321 naista, eli enemmän henkilöitä kuin yhtenäkään aikaisempana vuonna. Niiden vuosien aikana, joina lakimääräistä alkoholistihuoltoa Helsingin kaupungissa on suoritettu, on vuosittain huollettu seuraavat määrät alkoholisteja:

Vuosi	Miehiä	Naisia	Yhteensä	Vuosi	Miehiä	Naisia	Yhteensä
1937	385	36	421	1943	650	98	748
1938	764	41	805	1944	509	109	618
1939	817	38	855	1945	1 445	198	1 645
1940	533	14	547	1946	1 794	197	1 991
1941	426	12	438	1947	2 448	321	2 769
1942	493	50	543				

Kertomusvuonna huollossa olleiden kokonaismäärästä oli jo aikaisemmin huollossa olleita 1 151 miestä ja 151 naista eli yhteensä 1 302 henkilöä, joihin nähden huoltotoimenpiteet siis olivat jatkohuoltoa, kun sensijaan ensi kerran vasta kertomusvuonna alkoholistihuoltotoimenpiteiden kohteiksi joutui 1 297 miestä ja 170 naista eli kaikkiaan 1 467 henkilöä. Näitä ns. uusia alkoholisteja on eri vuosina ollut seuraavasti:

Vuosi	Miehiä	Naisia	Yhteensä	Vuosi	Miehiä	Naisia	Yhteensä
1937	385	36	421	1943	346	78	424
1938	484	24	508	1944	191	65	256
1939	315	8	323	1945	915	126	1 041
1940	150	4	154	1946	968	104	1 072
1941	201	8	209	1947	1 297	170	1 467
1942	242	43	285	Yhteensä	5 494	666	6 160

Uusien alkoholistien yhteissumma 6 160 osoittaa niiden eri henkilöiden määrää, jotka ovat joutuneet alkoholistihuoltotoimenpiteiden alaisiksi alkoholistilain voimassaoloaikana. Naisia oli näistä kaikista vain 10.8 %. Seuraavassa annettava selvitys kohdistuu yleensä kaikkiin kertomusvuoden aikana huollossa olleisiin alkoholisteihin, mutta on kuitenkin tärkeimmissä kohdin lisäksi julkaistu tietoja erikseen uusistakin alkoholisteista, varsinkin jos olosuhteet heidän kohdallaan ovat huomattavammin poikenneet yleiskatsauksesta.

Kaikista alkoholisteista oli syntyperäisiä helsinkiläisiä lähes neljäsosa eli 23.6 %, naisten joukossa suhteellisesti vähemmän kuin miesten. Kaikista alkoholisteista oli syntynyt prosenteissa laskien:

	Miehiä	Naisia	Yhteensä
Suomen kaupungeissa	46.8	38.3	45.8
» maalaiskunnissa	51.1	59.2	52.0
Ulkomailla	2.0	2.5	2.1
Syntymäpaikka tuntematon	0.1	—	0.1

Äidinkielenä oli suomi 2 450:llä eli 88.5 %:lla, ruotsi 297:llä eli 10.7 %:lla ja jokin muu kieli 22:lla.

Huollon peruste. Perusteita, joiden nojalla alkoholistien suhteen on ryhdytty lainmukaisiin huoltotoimenpiteisiin, erotetaan tilastossa: 1) vaarallisuus, 2) häiriö tai pahennus, 3) elatusvelvollisuuden laiminlyönti, 4) joutuminen läheisen henkilön rasitukseksi, 5) köyhäinhoidon tarve, 6) juopumuspidätykset sekä 7) vapaaehtoisuus.

Alkoholistien jakautuminen eri ryhmiin sen pääperusteen mukaan jonka nojalla heidät ensiksi on otettu alkoholistihuoltoon, selviää seuraavasta taulukosta:

Huollon peruste	Miehet		Naiset		Yhteensä	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Vaarallisuus	33	1.4	—	—	33	1.2
Häiriö tai pahennus	842	34.4	105	32.7	947	34.2
Elatusvelvollisuuden laiminlyönti	59	2.4	3	0.9	62	2.2
Rasitukseksi joutuminen	66	2.7	4	1.3	70	2.5
Köyhäinhoidon tarve	2	0.1	—	—	2	0.1
Juopumuspidätykset	1 423	58.1	203	63.2	1 626	58.7
Vapaaehtoisuus	23	0.9	6	1.9	29	1.1
Yhteensä	2 448	100.0	321	100.0	2 769	100.0

Juopumuspidätykset olivat jatkuvasti huoltoon joutumisen perusteena suurimmalla osalla alkoholisteja, 58.7 %:lla. Toisella sijalla olivat ne, jotka olivat olleet ilmeiseksi häiriöksi tai pahennukseksi ympäristölleen, 34.2 % (edellisenä vuonna 34.4 %). Taloudellisten seikkojen, nim. elatusvelvollisuuden laiminlyönnin, omaisten rasitukseksi joutumisen tai köyhäinhoidon tarpeen johdosta joutui huoltoon 4.8 % (edellisenä vuonna 11.2 %). Vaarallisuus oli perusteena vain 1.2 %:lla. Uusien alkoholistien kohdalla olivat eri perusteiden suhteelliset osuudet muuten jokseenkin saman suuruiset, paitsi että juopumuspidätysten osuus oli 69.5 % ja häiriön tai pahennuksen osuus 24.8 %. Vapaaehtoisena oli huollossa 29 alkoholistia [1]).

Huoltotoimenpiteet. Alkoholistien palauttamiseksi raittiiseen ja säännölliseen elämäntapaan voidaan alkoholistilain mukaan edeltävänä toimenpiteenä käyttää varoitusta ja sen yhteydessä tapahtuvaa ohjausta ja tukevaa toimintaa. Varsinaisina huoltotoimenpiteinä tulevat kysymykseen raittiusvalvonta ja hoito yleisessä alkoholistihuoltolassa. Alkoholistihuoltolasta poispäästetty henkilö on vielä sen jälkeen lain määräämän ajan raittiusvalvonnassa, jota seuraavassa nimitetään jälkivalvonnaksi. Huollossa olleiden alkoholistien ryhmittyminen heihin kertomusvuoden aikana viimeksi sovelletun toimenpiteen mukaan käy selville seuraavasta taulukosta:

[1]) Huomattava on, että vapaaehtoisina huoltoloissa hoidetuista alkoholisteista huoltolautakunta saa virallisen tiedon vasta sen jälkeen kun asianomaiset ovat vapautuneet huoltoloista ja joutuneet ns. jälkivalvontaan.

Huoltotoimenpide	Miehet		Naiset		Yhteensä	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Varoitus	1 486	60.7	166	51.7	1 652	59.7
Raittiusvalvonta	513	21.0	94	29.5	607	21.9
Huoltolahoito, täytäntöönpanematon	154	6.3	22	6.9	176	6.3
Huoltolahoito, täytäntöönpantu	128	5.2	18	5.6	146	5.3
Jälkivalvonta	167	6.8	21	6.5	188	6.8
Yhteensä	2 448	100.0	321	100.0	2 769	100.0

Huoltolaitosasteella olleiden absoluuttiset lukumäärät ovat edellisestä vuodesta huomattavasti lisääntyneet, mutta heidän prosentuaalinen osuutensa on sitä vastoin pysynyt ennallaan.

Uusista alkoholisteista jäi varoitusasteelle valtaosa eli 86.0 %, raittiusvalvontaan 9.7 %, huoltolahoitoon määrättynä oli 3.2 %, kun sitävastoin jälkivalvontaan oli uusista alkoholisteista ehtinyt vain 1.1 %.

Huoltopäivien luku alkoholistihuoltoloissa oli yhteensä 34 527, joista 4 536 oli naisten.

Siviilisääty ja syntyperä. Siviilisäätyyn nähden ryhmittyivät alkoholistit seuraavasti:

Siviilisääty	Miehet		Naiset		Yhteensä	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Naimattomia	776	31.7	82	25.6	858	31.0
Naineita	1 412	57.7	151	47.0	1 563	56.5
Leskiä	51	2.1	41	12.8	92	3.3
Eronneita	209	8.5	47	14.6	256	9.2
Yhteensä	2 448	100.0	321	100.0	2 769	100.0

Aviottomina syntyneitä oli alkoholisteista 4.4 %, erikseen miehistä 4.2 % ja naisista 6.5 %. Lapsia oli 1 269 alkoholistilla yhteensä 2 450.

Ikä. Alkoholistihuoltoon joutuneiden ikäryhmitys osoittaa, että suurin osa alkoholisteja oli 30—39 vuotiaita, nimittäin 37.4 %. Myös 40—49 vuotiaita oli runsaasti, 34.2 %. Alle 21-vuotiaita oli vain 0.9 % ja 50 vuotta vanhempia oli 13.7 %. Eri ikäluokkien osuudet olivat:

	Alle 18 v.	18—20 v.	21—29 v.	30—39 v.	40—49 v.	50—59 v.	60 v. —	Kaikkiaan
Luku	1	25	382	1 034	948	317	62	2 769
%	(0.04)	0.9	13.8	37.4	34.2	11.5	2.2	100.0

Koulusivistykseltään oli alkoholisteissa 108 eli 3.9 % sellaisia, jotka eivät olleet käyneet mitään koulua, vain osan kansakoulua oli käynyt 171 eli 6.2 %, kansakoulun käyneitä oli 1 921 eli 69.3 %, oppikoulua vähemmän kuin 5 luokkaa käynyt oli 105 eli 3.8 %, keskikoulu-, oppikoulun lukioluokkien tai ylioppilassivistys oli 188:lla eli 6.8 %:lla, akateemisen loppututkinnon oli suorittanut 33 eli 1.2 %, kaupallinen tai muu ammattikoulusivistys oli 241:llä eli 8.7 %:lla ja kahden alkoholistin koulusivistyksestä ei ollut tietoa.

Ammatti. Ammattinsa mukaan alkoholistit jakautuivat seuraavasti:

Ammattiryhmä	Miehet		Naiset		Yhteensä	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Virkamiehiä ja vapaiden ammattien harjoittajia	103	4.2	5	1.6	108	3.9
Maanviljelystä tai sen sivuelinkeinoja harjoittavia	15	0.6	1	0.3	16	0.6
Itsenäisiä liikkeenharjoittajia	203	8.3	34	10.6	237	8.5

Ammattiryhmä	Miehet		Naiset		Yhteensä	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Liikehenkilökuntaa:						
a) päällystöä, työnjohtajia, konttorihenkilökuntaa	177	7.2	20	6.2	197	7.1
b) työntekijöitä	43	1.8	15	4.7	58	2.1
Tehdas- ym. ammattityöntekijöitä	1 235	50.4	152	47.3	1 387	50.1
Muita työntekijöitä	528	21.6	48	15.0	576	20.8
Merimiehiä ja kalastajia	39	1.6	—	—	39	1.4
Yleisessä palveluksessa tai yksityisissä laitoksissa toimivaa palveluskuntaa	73	3.0	4	1.2	77	2.8
Yksityisten palvelijoita	—	—	27	8.4	27	1.0
Muun elinkeinon harjoittajia	8	0.3	6	1.9	14	0.5
Ilman varsinaista tai tunnettua elinkeinoa olevia	24	1.0	9	2.8	33	1.2
Yhteensä	2 448	100.0	321	100.0	2 769	100.0

Suurimman ammattiryhmän muodostivat jatkuvasti tehdas- ym. ammattityöntekijät kuuluen siihen 50.1 % kaikista alkoholisteista. Myös muiden työntekijäin (apu-, satama- ym. työntekijäin) osuus oli huomattava, 20.8 %. Seuraavina suuruusjärjestyksessä olivat itsenäiset liikkeenharjoittajat, liikealan päällystö ja konttorihenkilökunta sekä virkamiehet ja vapaiden ammattien harjoittajat. Naisten keskuudessa olivat suurimpina ryhminä tehdas- ym. ammattityöntekijät, muut työntekijät (aputyöntekijät, siivoojat yms.), itsenäiset liikkeenharjoittajat sekä yksityisten palvelijat.

Muita tietoja. Irtolaisina oli alkoholisteista ennen huoltoon joutumistaan käsitelty 285 eli 10.3 %, niistä 103 naista.

Köyhäinhoitoavustusta oli ennen huoltoon joutumistaan saanut miehistä 860 ja naisalkoholisteista 114, yhteensä 974 henkilöä eli 35.2 % kaikista alkoholisteista. Kertomusvuonna sai köyhäinhoidon avustusta yhteensä 255 henkilöä eli 9.2 % kaikista alkoholisteista. Heidän saamansa kotiavustuksen määrä oli kaikkiaan 1 540 414 mk. Lisäksi huollettiin heitä köyhäinhoitolain nojalla eri laitoksissa seuraavien lukujen lähemmin osoittamalla tavalla.

Laitosryhmä	Miesten huoltopäiviä	Naisten huoltopäiviä	Huoltopäiviä kaikkiaan
Kunnalliskoti	2 222	79	2 301
Työlaitos	1 920	214	2 134
Sairaalat	2 503	534	3 037
Mielisairaalat	1 598	281	1 879
Tuberkuloosisairaalat	1 459	79	1 538
Yhteensä	9 702	1 187	10 889

Kustannukset. Kaupunkikunnan bruttokustannukset alkoholistihuollosta nousivat kertomusvuonna 3 739 245 mk:aan. Tuloina saatiin vastaavasti muilta kunnilta ja yksityisiltä korvauksina yhteensä 48 729 mk, joten kaupungin lopullisiksi nettomenoiksi jäi 3 690 516 mk. Näihin lukuihin eivät sisälly alkoholisteille annetusta köyhäinhoidosta aiheutuneet kustannukset.

Juopumuspidätystilastoa Helsingissä asuvista henkilöistä. Irtolais- ja alkoholistihuoltokanslian toiminnan taustaksi esitetään edelleen eräitä selvityksiä juopumuspidätyksistä, sikäli kuin ne koskevat Helsingissä asuvia henkilöitä.

Ns. juopumuspidätyskortiston mukaan pidätettiin kertomusvuonna 14 829 eri henkilöä, joista miehiä 12 990 ja naisia 1 839. Edelliseen vuoteen verraten oli pidätettyjä 464 henkilöä vähemmän. Ensi kertaa pidätettyjä oli 5 200 ja syytteeseen asetettiin 3 269 henkilöä. Pidätyskertojen luku oli kaikkiaan 30 845. Keskimääräinen pidätyskertojen luku henkilöä kohden vuoden aikana oli kutakin pidätettyä miestä kohden 2.08 ja kutakin naista kohden 2.40. Eniten pidätyksiä sattui elo- ja heinäkuussa, vähiten helmi- ja joulukuussa.

Mainittakoon vielä, että kaikista juopumuspidätyskortistossa olevista oli alkoholisteina rekisteröityjä 4 196 sekä irtolaisina rekisteröityjä 818.

Juopumuspidätykset v. 1938—47 jakautuivat pidätettyjen asuin- ja pidätyspaikan mukaan seuraavasti:

Vuosi	Helsingissä asuvien pidätykset huoltolautakunnan tilaston mukaan			Pidätysten luku Helsingissä poliisilaitoksen tilaston mukaan	
	Helsingissä tapahtuneet	Muualla tapahtuneet	Yhteensä	Kaikkiaan	Niistä muualla asuvien pidätyksiä
1938	17 464	1 604	19 068	20 155	2 691
1939	15 711	1 573	17 284	18 031	2 320
1940	13 549	1 952	15 501	16 378	2 829
1941	12 466	1 319	13 785	15 104	2 638
1942	13 795	1 484	15 279	17 922	4 127
1943	15 668	1 267	16 935	20 680	5 012
1944	10 834	526	11 360	13 021	2 187
1945	24 537	2 289	26 826	27 673	3 136
1946	29 446	2 584	32 030	33 898	4 452
1947	28 051	2 794	30 845	32 241	4 190

Yksityiskohtaisempia tietoja juopumuksesta pidätettyjen iästä, pidätyskertojen lukumäärästä sekä pidätyksien luvusta kunakin vuoden kuukautena on julkaistu taulukkoosastossa, taulukoissa 8 ja 23.

d. Raittiushuolto

Huollettavien lukumäärä. Juopuneina tavattujen henkilöiden raittiushuollosta eräissä tapauksissa annetun lain astuttua voimaan heinäkuun 1 p:nä on lain tarkoittamia toimenpiteitä sovellettu vuoden jälkipuoliskon aikana 177 eri henkilöön, joista 168 miespuolista ja 9 naispuolista.

Syntyperäisiä helsinkiläisiä oli näistä vajaa puolet, nimittäin 80 eli 45.2 %. Kaikista raittiushuollossa olleista oli syntynyt:

	Miehiä	Naisia	Yhteensä
Suomen kaupungeissa	68.4	33.3	66.7
» maalaiskunnissa	31.6	66.7	33.3

Huoltotoimenpiteet, siviilisääty ja syntyperä. Lain edellyttämiä huoltotoimenpiteitä ovat varoitus ja raittiussuojelu. Viimeksi sovelletun toimenpiteen sekä siviilisäädyn mukaan ryhmittyivät raittiushuollossa olleet seuraavasti:

	Miehet		Naiset		Yhteensä	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Huoltotoimenpide						
Varoitus	150	89.3	9	100.0	159	89.8
Raittiussuojelu	18	10.7	—	—	18	10.2
Yhteensä	168	100.0	9	100.0	177	100.0
Siviilisääty						
Naimattomia	159	94.6	8	88.9	167	94.4
Naineita	9	5.4	1	11.1	10	5.6
Yhteensä	168	100.0	9	100.0	177	100.0

Aviottomina syntyneitä oli 3 miestä ja 2 naista, mutta 21 miehen syntyperä oli tuntematon.

Ikä. Suurin osa raittiushuollossa olleista oli 18—20 vuotiaita, nimittäin 88.1 %. Lakia voidaan soveltaa vain alle 25 vuotiaisiin. Eri ikäluokkien osuudet olivat:

	Alle 18 v.	18—20 v.	21—24 v.	Kaikkiaan
Luku	4	156	17	177
%	2.3	88.1	9.6	100.0

Ammatti. Ammattinsa mukaan raittiushuollossa olevat ryhmittyivät seuraavasti:

Ammattiryhmä	Miehet		Naiset		Yhteensä	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Virkamiehiä ja vapaiden ammattien harjoittajia	2	1.2	—	—	2	1.1
Itsenäisiä liikkeenharjoittajia	3	1.8	—	—	3	1.7
Liikehenkilökuntaa:						
a) päällystöä, työnjohtajia, konttorihenkilökuntaa	4	2.4	—	—	4	2.3
b) työntekijöitä	8	4.8	2	22.2	10	5.7
Tehdas- ym. ammattityöntekijöitä	72	42.8	4	44.5	76	42.9
Muita työntekijöitä	51	30.3	1	11.1	52	29.4
Merimiehiä ja kalastajia	8	4.8	—	—	8	4.5
Yleisessä palveluksessa tai yksityisissä laitoksissa toimivaa palveluskuntaa	13	7.7	—	—	13	7.3
Ilman varsinaista tai tunnettua elinkeinoa olevia	7	4.2	2	22.2	9	5.1
Yhteensä	168	100.0	9	100.0	177	100.0

Suurimman ammattiryhmän muodostivat tehdas- ym. ammattityöntekijät ja seuraavalla tilalla olivat muut työntekijät, so. apu-, seka- ym. senkaltaiset. Näinollen painopiste raittiushuollon kohteina olevien ryhmittymisessä ammateittain oli yhdenmukainen irtolais- ja alkoholistihuollossa oleviin verrattuna.

Muita tietoja. Köyhäinhoitoa ennen huoltoon joutumistaan oli saanut vain 4 henkilöä, ja kertomusvuonna yksi henkilö.

Raittiushuollosta aiheutuneet kustannukset ovat vain hallintokustannuksia, joita ei ole voitu erikseen laskea ja jotka sisältyvät irtolais- ja alkoholistihuoltokanslian muihin kustannuksiin.

III. Huoltotoimen kustannukset

a. Tulot ja menot

Kaupungin talousarviossa osoitettiin huoltotointa varten v:ksi 1947 varoja yhteensä 133 903 050 mk, josta määrästä kuitenkin 1 000 000 mk kaupunginhallituksen käytettäväksi arvaamattomien tarpeiden varalta. Huoltolautakunnalle jäi siis käytettäväksi määrärahoja yhteensä 132 903 050 mk, johon sisältyi Helsingin sokeaintalosäätiölle tuleva 100 000 mk:n suuruinen avustus, minkä lisäksi kaupunginvaltuusto ja kaupunginhallitus myönsivät vuoden varrella lautakunnalle lisämäärärahoja yhteensä 48 015 647 mk, josta määrästä 424 196 mk viljelyspalstatoimintaa varten.

Huoltolautakunnan bruttomenot nousivat kaiken kaikkiaan 213 059 262 mk:aan, mutta kun siitä vähennetään Helsingin sokeaintalosäätiölle jaettu 100 000 mk:n avustus sekä viljelyspalstatoimintaan käytetyt 424 198 mk, jää varsinaiseen huoltotoimintaan käytetyksi 212 535 066 mk. Kun tästä huoltomenojen kokonaismäärästä vähennetään tulot 58 530 368 mk, jää jäljelle 154 004 698 mk, mikä summa siis osoittaa huoltolautakunnan suorittamasta varsinaisesta huoltotoiminnasta kaupunkikunnalle aiheutuneet todelliset nettomenot v. 1947. Mainittuun summaan sisältyy tällöin myös alkoholistien ja irtolaisten huollosta aiheutuneet kustannukset. Edellisestä vuodesta nousivat nettomenot 39 238 974 mk:lla. Nettomenot ovat kymmenvuotiskautena 1938—47 vaihdelleet seuraavasti:

Vuosi	Mk	Vuosi	Mk
1938	37 437 812	1943	41 433 239
1939	37 559 245	1944	42 932 472
1940	44 656 114	1945	64 514 281
1941	47 858 837	1946	114 765 724
1942	42 236 476	1947	154 004 698

Seuraavat taulukot [1]) osoittavat huoltotoimen arvioitujen ja todellisten tulojen ja menojen jakautumisen eri ryhmiin v. 1947:

Tulot	Arvioidut tulot talousarvion mukaan	Todelliset tulot tilien mukaan	Määrä, jolla todelliset tulot ylittävät (+) tai alittavat (—) lasketut
	Markkaa		
Korvaukset annetusta huollosta	15 000 000	23 406 468	+ 8 406 468
Kunnalliskoti laitoksineen:			
Kunnalliskoti	495 000	499 287	+ 4 287
Työlaitos	1 052 000	887 939	— 164 061
Maanviljelys	1 000 000	1 230 275	+ 230 275
Sikala	1 300 000	2 362 585	+ 1 062 585
Pesulaitos	5 511 500	4 451 330	— 1 060 170
Tervalammen työlaitos	2 229 000	1 761 727	— 467 273
Tervalammen maatila	7 867 200	10 626 592	+ 2 759 392
Työtuvat	6 000 100	9 788 226	+ 3 788 126
Luontoisetujen korvaukset	1 406 398	[2]) 2 617 903	+ 1 211 505
Talousarvion ulkopuolella	—	[3]) 898 036	+ 898 036
Yhteensä	41 861 198	58 530 368	+16 669 170

Menot	Talousarvioon otetut määrärahat	Vuoden varrella myönnetyt lisämäärärahat	Todelliset menot tilien mukaan	Säästö (+) tai ylitys (—)
	Markkaa			
Huoltolautakunta ja sen kansliat	9 624 411	15 640 683	24 639 383	+ 625 711
Kassa- ja tilitoimisto	745 121	1 518 139	2 200 249	+ 63 011
Asiamiestoimisto	2 687 267	5 872 887	8 309 568	+ 250 586
Kunnalliskoti laitoksineen:				
Yhteiset kustannukset	1 904 659	3 696 569	5 588 317	+ 12 911
Kunnalliskoti	28 164 503	11 892 806	45 482 704	— 5 425 395
Työlaitos	4 150 540	1 986 749	6 140 173	— 2 884
Maanviljelys	406 956	226 583	653 137	— 19 598
Sikala	1 287 641	315 512	1 600 671	+ 2 482
Pesulaitos	2 954 292	1 817 085	4 726 441	+ 44 936
Tervalammen työlaitos	4 599 870	1 617 282	5 704 839	+ 512 313
Tervalammen maatila	8 118 602	787 748	6 287 638	+ 2 618 712
Työtuvat	12 994 188	2 219 408	14 927 107	+ 286 489
Yksityishoito	30 000	—	7 200	+ 22 800
Sairaanhoito	20 465 000	—	34 102 564	—13 637 564
Lääkkeet ja sairaanhoitotarvikkeet	1 000 000	—	1 594 342	— 594 342
Suoranaiset avustukset	33 000 000	—	49 800 134	—16 800 134
Päivähoitokustannukset	20 000	—	17 970	+ 2 030
Matkakulut	200 000	—	253 454	— 53 454
Hautauskulut	450 000	—	499 175	— 49 175
Viljelyspalstatoiminta	—	424 196	424 196	—
Yhteensä	132 803 050	48 015 647	212 959 262	—32 140 565

Yhteiskunnallisen huollon aiheuttaman kunnallisen rasituksen suhteellisen suuruuden ja siinä ilmenevän kehityssuunnan selvittämiseksi on verrattu huoltotoimen bruttomenoja kunakin vuonna kaupungin väkilukuun, jolloin on käytetty kirkonkirjoihin ja siviilirekisteriin merkittyä väkilukua kunkin vuoden lopussa. Viimeksi kuluneiden kymmenen vuoden aikana on täten laskettu meno asukasta kohden ollut seuraava:

Vuosi	Mk	Vuosi	Mk	Vuosi	Mk	Vuosi	Mk	Vuosi	Mk
1938	178: 91	1940	191: 64	1942	194: 93	1944	195: 32	1946	410: 01
1939	181: 30	1941	210: 10	1943	195: 05	1945	281: 97	1947	564: 33

[1]) Yksityiskohtaisemmat tiedot on julkaistu Helsingin kaupungin tilastossa. V. 32. 1947. — [2]) Luontoisetujen korvauksista saatiin koko korvaussumma kunnalliskodista. — [3]) Valtionapu Tervalammen työlaitoksen perustamiskustannuksista.

Edellä esitettyjen kustannusten lisäksi on erikseen mainittava, että kaupunki joutui kertomusvuonna suorittamaan kansaneläkelaissa säädettyjen lisäeläkkeiden kunnanosuuksia kansaneläkelaitokselle kaikkiaan 2 480 081 mk.

b. Annetusta huollosta perityt korvaukset

Asiamiestoimiston toimesta perittiin v. 1947 rahakorvauksina annetusta huollosta 31 686 587 mk, josta 23 406 468 mk koski huoltolautakunnan ja 8 280 119 mk lastensuojelulautakunnan antamaa huoltoa. Perimistyö jakautui seuraavasti:

	Korvaus huoltolautakunnan antamasta huollosta, mk	Korvaus lastensuojelulautakunnan antamasta huollosta, mk	Yhteensä, mk
Valtiolta peritty	9 164 369	1 358 788	10 523 157
Toisilta kunnilta peritty	5 723 232	2 550 806	8 274 038
Yksityisiltä peritty	8 518 867	4 370 525	12 889 392
Yhteensä	23 406 468	8 280 119	31 686 587

Paitsi rahassa suoritettua korvausta sai kunta hyvitystä huoltolautakunnan ja lastensuojelulautakunnan antamasta huollosta 22 mieheltä Tervalammen työlaitoksessa suoritetun työn muodossa. Täten saadun työkorvauksen määrä oli kertomusvuonna yhteensä 143 464 mk, josta 113 823 mk huoltolautakunnalta saadun ja 29 641 mk lastensuojelulautakunnalta saadun hoidon hyvitystä. Kaikkiaan kertyi raha- ja työkorvausta seuraavasti:

	Korvaus huoltolautakunnan antamasta huollosta, mk	Korvaus lastensuojelulautakunnan antamasta huollosta, mk	Yhteensä mk
Rahasuoritukset	23 406 468	8 280 119	31 686 587
Työllä korvattu	113 823	29 641	143 464
Kaikkiaan	23 520 291	8 309 760	31 830 051

Huoltolautakuntaa koskeva rahakorvausten yhteismäärä nousi edelliseen vuoteen verraten 10 501 000 mk eli 81.3 %. Erikseen laskien nousivat valtiolta saatujen korvausten määrät 5 792 895 mk eli 171.8 %, toisilta kunnilta perittyjen 1 611 226 mk eli 39.2 % ja yksityisiltä perittyjen 3 096 879 mk eli 57.1 %. Yksityisiltä perittyjen korvausten suhteellinen osuus kaikista perityistä korvauksista on kymmenvuotiskautena 1938—47 kehittynyt seuraavasti:

Vuosi	%	Vuosi	%	Vuosi	%	Vuosi	%	Vuosi	%
1938	35.6	1940	32.4	1942	35.1	1944	47.9	1946	42.0
1939	41.3	1941	34.3	1943	49.7	1945	54.8	1947	36.4

Huoltolautakuntaa koskevien perittyjen korvausten kehityssuuntaa voidaan ilmaista vertaamalla niiden määrää huoltotoimen bruttomenoihin. Sanotut suhdeluvut julkaistaan alla kymmeneltä viime vuodelta, mutta on tällöin otettava huomioon, että kunkin kalenterivuoden aikana perityt korvaukset koskevat yleensä ei ainoastaan samana vuonna vaan useina edellisinäkin vuosina annettua huoltoa. Suhdeluvut ovat seuraavat:

Vuosi	%	Vuosi	%	Vuosi	%	Vuosi	%	Vuosi	%
1938	17.0	1940	13.3	1942	17.5	1944	16.2	1946	8.5
1939	18.2	1941	15.0	1943	17.7	1945	13.3	1947	11.0

Yllä esitettyjen perittyjen korvausten lisäksi perittiin ulkopuolella huoltotoimen varsinaisen talousarvion korvauksina kansaneläkelain mukaan suoritettujen lisäeläkkeiden kunnanosuuksista toisilta kunnilta kaikkiaan 98 617 mk.

1. Katsaus köyhäinhoitoa varten asetettujen huoltokansliain kansliatyöhön v. 1947

	Vastaanotettuja anomuksia	Evättyjä anomuksia	Lähetteitä huoltolautakunnan alaisiin: kunnallis-kotiin	Lähetteitä huoltolautakunnan alaisiin: työlaitokseen	Lähetteitä huoltolautakunnan alaisiin: työtupiin	Maksusitoumuksia: sairaaloihin	Maksusitoumuksia: muihin laitoksiin	Lääke- ja sairaanhoitotarvikemääräyksiä	Annettuja kotiavustuksia	Suoritettuja kassamaksueriä	Annettuja laatumuistodistuksia	Annettuja lausuntoja kansaneläkelaitokselle	Annettuja muita todistuksia	Muita asioita	Asioita yhteensä
Kansliat															
I	3 240	70	—	—	—	296	—	1 298	4 740	6 257	288	83	312	1 303	17 887
II	3 106	120	—	—	—	234	—	2 557	5 463	7 979	303	69	526	—	20 357
III	2 800	113	—	—	—	204	—	2 596	4 768	7 117	274	49	129	—	18 050
IV	3 359	59	—	—	—	186	6	2 813	5 181	7 373	285	94	625	—	19 981
V	1 144	51	—	—	—	107	—	1 653	2 320	2 219	204	81	315	386	8 480
VI	4 745	100	406	41	431	550	225	1 180	2 265	10 557	357	64	637	—	21 558
Yhteensä	18 394	513	406	41	431	1 577	231	12 097	24 737	41 502	1 711	440	2 544	1 689	106 313
Kuukausi															
Tammikuu	1 566	10	46	2	34	95	35	665	2 134	3 643	100	99	149	266	8 844
Helmikuu	1 554	31	47	2	50	86	9	1 291	2 169	3 547	97	111	141	159	9 294
Maaliskuu	1 714	35	51	1	28	146	5	1 129	2 176	3 636	123	48	163	182	9 437
Huhtikuu	1 546	41	36	2	47	132	24	1 013	2 162	3 854	169	47	124	255	9 452
Toukokuu	1 423	45	25	2	31	121	19	1 133	2 072	3 638	130	11	158	122	8 930
Kesäkuu	1 422	35	24	9	44	159	22	1 084	1 937	3 136	119	9	368	—	8 368
Heinäkuu	1 511	33	37	—	45	144	11	540	1 964	3 282	137	18	145	116	7 983
Elokuu	1 380	32	22	5	28	112	7	1 084	1 917	2 936	163	11	100	114	7 911
Syyskuu	1 686	38	27	4	27	142	12	881	2 016	3 457	265	14	409	111	9 089
Lokakuu	1 792	83	40	6	14	214	14	1 075	2 082	3 594	161	27	192	139	9 433
Marraskuu	1 455	69	27	1	55	125	27	1 176	2 044	3 360	126	18	250	129	8 862
Joulukuu	1 345	61	24	7	28	101	46	1 026	2 064	3 419	121	27	345	96	8 710
Yhteensä	18 394	513	406	41	431	1 577	231	12 097	24 737	41 502	1 711	440	2 544	1 689	106 313

2. Köyhäinhoidon avunsaajat asunto-olojensa mukaan v. 1947

Asuntomuoto	Miehiä	Naisia	Lapsia	Yhteensä
1 huone	445	1 374	68	1 887
2 huonetta	216	362	54	632
3 »	50	55	8	113
4 »	27	26	5	58
Asui asukkina	296	767	13	1 076
» yömajassa	181	40	1	222
» laitoksissa koko vuoden	1 218	2 007	43	3 268
Tuntematon	5	5	15	25
Yhteensä	2 438	4 636	207	7 281

4. Irtolaishuollossa olleet henkilöt heitä koske-

	18—20 v.		21—24 v.		25—29 v.		30—34 v.	
	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.
Irtolaishuollossa olleita kaikkiaan	**9**	**34**	**15**	**129**	**28**	**145**	**28**	**109**
Irtolaishuollon peruste								
Kuljeksiva elämä	6	4	3	10	8	2	3	3
Työn vieroksuminen	2	3	3	7	3	5	7	3
Kerjuu	—	—	—	—	3	—	3	—
Ammattihaureus	—	27	—	111	—	137	—	101
Muu peruste	1	—	9	1	14	1	15	2
Viimeisen huoltotoimenpiteen laatu								
Varoitus	5	14	4	29	7	35	12	20
Kotikuntaan lähettäminen	1	6	1	10	3	2	—	7
Irtolaisvalvonta	—	5	4	22	5	16	3	21
Työlaitos	1	6	6	53	7	54	9	40
Pakkotyö	—	1	—	2	—	6	—	1
Jälkivalvonta	1	2	—	13	6	32	4	19
Ei toimenpidettä	1	—	—	—	—	—	—	1
Syntymäpaikka								
Helsinki	3	7	5	11	5	25	7	17
Helsinkiä ympäröivät kunnat [1]	—	1	—	4	—	2	—	2
Muut Uudenmaan läänin kaupungit	—	1	—	3	—	1	—	4
» » » maalaiskunnat	1	—	—	10	3	7	3	4
» Suomen kaupungit	—	9	6	28	4	29	3	17
» » maalaiskunnat	5	16	4	71	16	79	14	65
Ulkomaat	—	—	—	2	—	2	1	—
Saanut köyhäinhoitoa v. 1947	—	—	—	3	—	3	3	2
» » ennen huoltoon joutumista	2	—	1	13	5	32	9	36
Rikollisuus								
Tuomittu 0 kertaa	7	28	6	86	10	95	10	66
» 1 kerran	2	6	9	43	18	50	18	43
Pidätetty juopumuksesta v. 1947								
Koko vuonna 0 kertaa	7	29	10	85	21	85	17	60
» » 1—2 »	1	5	3	34	4	41	4	28
» » 3— »	1	—	2	10	3	19	7	21

[1]) Espoo ja Helsingin maalaiskunta.

3. Köyhäinhoidon avunsaajat avustuksen säännöllisyyden ja lyhytaikaisuuden sekä huoltomuodon mukaan v. 1947

Huoltomuoto	Säännöllistä avustusta saaneet				Lyhytaikaista avustusta saaneet [1]				Avunsaajia kaikkiaan
	Miehiä	Naisia	Lapsia	Yhteensä	Miehiä	Naisia	Lapsia	Yhteensä	
Yksinomaan laitoksissa olleita	720	1 377	6	2 103	608	768	164	1 540	3 643
Yksinomaan yksityishoidossa olleita	1	1	—	2	—	—	—	—	2
Yksinomaan kotiavustusta saaneita	233	1 264	—	1 497	301	606	6	913	2 410
Laitoshoidon lisäksi kotiavustusta saaneita	240	351	2	593	335	269	29	633	1 226
Yhteensä	1 194	2 993	8	4 195	1 244	1 643	199	3 086	7 281

[1]) Ks. tämän kert. s. 135.

vien henkilötietojen mukaan ja ikäluokittain v. 1947

35—39 v.		40—44 v.		45—49 v.		50—54 v.		55—59 v.		60 v. —		Kaikki ikäluokat		
Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	M.sp.
39	**99**	**21**	**51**	**21**	**33**	**8**	**10**	**4**	**7**	**7**	**4**	**180**	**621**	**801**
4	1	2	—	3	—	—	—	—	—	2	—	31	20	51
10	6	3	2	5	—	1	2	2	1	—	—	36	29	65
1	—	2	—	1	—	1	—	—	—	1	—	12	—	12
—	91	—	49	—	33	—	8	—	6	—	1	—	564	564
24	1	14	—	12	—	6	—	2	—	4	3	101	8	109
13	9	7	5	9	5	5	1	1	1	4	4	67	123	190
2	2	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	9	27	36
8	22	2	11	3	5	2	3	1	2	—	—	28	107	135
11	33	7	13	3	8	1	—	—	2	1	—	46	209	255
—	5	1	—	1	2	—	—	—	—	—	—	2	17	19
4	27	4	22	4	12	—	6	2	2	1	—	26	135	161
1	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	2	3	5
11	13	—	9	2	7	—	—	1	2	—	—	34	91	125
1	1	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	2	11	13
2	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	3	10	13
5	1	1	3	5	2	1	2	—	—	1	2	20	31	51
1	22	4	9	3	6	2	3	—	1	—	—	23	124	147
18	61	15	28	10	16	3	5	3	4	6	2	94	347	441
1	1	—	—	1	2	1	—	—	—	—	—	4	7	11
1	3	—	7	1	—	1	—	—	—	—	1	6	19	25
12	32	9	16	9	15	7	4	1	5	3	2	58	155	213
6	58	6	30	9	13	3	4	1	5	3	1	61	386	447
33	41	15	21	12	20	5	6	3	2	4	3	119	235	354
20	40	9	17	8	17	3	5	2	2	5	4	102	344	446
9	25	5	14	6	4	4	2	1	1	2	—	39	154	193
10	34	7	20	7	12	1	3	1	4	—	—	39	123	162

5. Irtolaishuollossa olleet henkilöt heitä koskevien henkilötietojen ja huollon perusteen mukaan v. 1947

Huollossa olleita koskevat henkilötiedot	Irtolaishuollon peruste									Huollossa olleita kaikkiaan		
	Kuljeksiva elämä		Työn vieroksuminen		Kerjuu		Ammattihaureus	Muu peruste				
	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	M.sp.
Irtolaishuollossa olleita kaikkiaan ...	**31**	**20**	**36**	**29**	**12**	—	**564**	**101**	**8**	**180**	**621**	**801**
Siviilisääty												
Naimattomia ...	25	14	20	18	7	—	334	40	4	92	370	462
Naineita ...	4	4	13	8	5	—	132	51	3	73	147	220
Leskiä ...	1	—	—	1	—	—	24	1	—	2	25	27
Eronneita ...	1	2	3	2	—	—	74	9	1	13	79	92
Syntyperä												
Aviosyntyisiä ...	25	18	31	25	11	—	494	92	7	159	544	703
Aviottomia ...	6	2	5	4	1	—	65	6	1	18	72	90
Syntyperä tuntematon ...	—	—	—	—	—	—	5	3	—	3	5	8
Ammattiryhmä								1				
Virkamiehiä yms. ...	—	—	1	—	—	—	—		—	2	—	2
Maanviljelystä tai sen sivuelinkeinoja harjoittavia ...	—	1	—	—	—	—	6	1	—	1	7	8
Itsenäisiä liikkeenharjoittajia ...	2	—	2	2	—	—	28	5	—	9	30	39
Liikehenkilökuntaa:												
a) päällystöä, työnjohtajia ...	—	—	4	—	—	—	23	2	—	6	23	29
b) työntekijöitä ...	—	1	2	—	—	—	23	1	—	3	24	27
Tehdas- ym. ammattityöntekijöitä	5	8	7	12	3	—	247	55	4	70	271	341
Muita työntekijöitä ...	21	4	19	8	9	—	85	32	2	81	99	180
Merimiehiä ja kalastajia ...	3	—	—	—	—	—	—	2	—	5	—	5
Yleisten laitosten palveluskuntaa	—	—	1	—	—	—	1	1	—	2	1	3
Yksityisten palvelijoita ...	—	5	—	7	—	—	142	—	2	—	156	156
Ilman varsinaista tai tunnettua elinkeinoa olevia ...	—	1	—	—	—	—	9	1	—	1	10	11

6. Alkoholistihuollossa olleet henkilöt heidän elämäänsä koskevien tietojen mukaan ikäluokittain v. 1947

	Alle 20 v.		21—24 v.		25—29 v.		30—34 v.		35—39 v.		40 v.—		Kaikki ikäluokat		
	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	M.sp.
Alkoholistihuollossa olleita kaikkiaan ...	**26**	—	**112**	**10**	**230**	**30**	**382**	**43**	**533**	**76**	**1 165**	**162**	**2 448**	**321**	**2 769**
Saanut köyhäinhoitoa v. 1947	—	—	4	1	17	2	36	4	50	4	122	15	229	26	255
Saanut köyhäinhoitoa ennen huoltoon joutumistaan ...	—	—	9	2	35	6	107	13	183	31	526	62	860	114	974
Ei ollut saanut köyhäinhoitoa	26	—	99	7	178	22	239	26	300	41	517	85	1 359	181	1 540
Käsitelty irtolaisuudesta (kerjuusta) ennen v. 1947	—	—	1	2	6	8	18	12	24	20	133	61	182	103	285
Ei käsitelty irtolaisuudesta ..	26	—	111	8	224	22	364	31	509	56	1 032	101	2 266	218	2 484
Pidätetty juopumuksesta v. 1947 ...															
Koko vuonna 0 kertaa	2	—	11	4	22	6	44	9	72	14	165	22	316	55	371
» » 1—2 »	9	—	23	1	59	6	107	7	151	17	331	42	680	73	753
» » 3— »	15	—	78	5	149	18	231	27	310	45	669	98	1 452	193	1 645

7. Alkoholistihuollossa olleet henkilöt heitä koskevien henkilötietojen mukaan ja ikäluokittain v. 1947

	Alle 18 v.		18—20 v.		21—24 v.		25—29 v.		30—34 v.		35—39 v.		40—44 v.		45—49 v.		50—54 v.		55—59 v.		60 v. —		Kaikki ikäluokat		
	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	M. sp.
Alkoholistihuollossa olleita kaikkiaan	**1**	—	**25**	—	**112**	**10**	**230**	**30**	**382**	**43**	**533**	**76**	**503**	**62**	**331**	**52**	**178**	**27**	**99**	**13**	**54**	**8**	**2 448**	**321**	**2 769**
Alkoholistihuollon peruste																									
Vaarallisuus	—	—	—	—	—	—	3	—	7	—	13	—	5	—	4	—	1	—	—	—	—	—	33	—	33
Häiriö tai pahennus	—	—	1	—	20	4	61	12	134	13	202	28	192	18	127	16	55	7	39	4	11	3	842	105	947
Elatusvelvollisuuden laiminlyönti	—	—	—	—	1	—	4	—	10	—	15	1	18	1	8	1	2	—	1	—	—	—	59	3	62
Läheisen henkilön rasituksseksi joutuminen	—	—	2	—	5	—	7	—	8	—	10	2	16	1	10	1	4	—	4	—	—	—	66	4	70
Köyhäinhoidon tarve	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	2
Juopumuspidätykset	1	—	22	—	84	6	155	18	218	27	287	44	263	40	182	34	115	20	53	9	43	5	1 423	203	1 626
Vapaaehtoisuus	—	—	—	—	2	—	—	—	5	3	6	1	7	2	—	—	1	—	2	—	—	—	23	6	29
Huoltotoimenpiteen laatu																									
Varoitus	1	—	24	—	91	7	177	17	227	23	307	44	277	33	178	20	110	12	53	6	41	4	1 486	166	1 652
Raittiusvalvonta	—	—	1	—	14	3	33	10	91	11	124	22	106	13	73	24	42	9	22	2	7	—	513	94	607
Huoltolaesitys	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	6	1	6	—	10	1	3	—	3	—	1	1	29	5	34
Huoltolahoito, täytäntöönpanematon	—	—	—	—	2	—	7	—	17	3	29	1	31	5	22	2	8	1	7	4	2	1	125	17	142
Huoltolahoito, täytäntöönpantu	—	—	—	—	2	—	10	1	23	—	28	4	34	5	17	2	6	4	7	—	1	2	128	18	146
Jälkivalvonta	—	—	—	—	3	—	3	1	24	5	39	4	49	6	31	3	9	1	7	1	2	—	167	21	188
Syntymäpaikka																									
Helsinki	1	—	10	—	42	4	72	5	116	11	142	17	106	9	62	8	31	4	9	—	4	2	595	60	655
Helsinkiä ympäröivät kunnat [1]	—	—	—	—	7	—	5	2	5	—	10	—	12	1	9	—	5	—	2	1	1	—	56	4	60
Muut Uudenmaan l:n kaupungit	—	—	2	—	2	—	4	—	4	—	14	1	13	—	8	1	7	—	2	—	1	—	57	2	59
Muut Uudenmaan l:n maalaiskunnat	—	—	2	—	8	1	17	2	26	3	37	5	42	2	25	4	17	4	15	1	11	—	200	22	222
Muut Suomen kaupungit	—	—	7	—	23	1	50	4	67	7	99	15	108	15	60	11	47	4	26	4	7	—	494	61	555
Muut Suomen maalaiskunnat	—	—	4	—	29	4	80	16	154	21	222	34	211	35	155	27	70	14	43	7	26	6	994	164	1 158
Ulkomaat	—	—	—	—	1	—	1	1	10	1	9	4	11	—	11	1	1	1	2	—	4	—	50	8	58
Tuntematon	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	2	—	2

[1] Espoo ja Helsingin maalaiskunta.

8. Juopumuksesta pidätetyt Helsingissä asuvat henkilöt iän ja pidätyskertojen lukumäärän mukaan v. 1947

Ikä, vuotta	Henkilöitä, jotka vuoden varrella pidätettiin							Kaikkiaan pidätettyjä henkilöitä	Näistä				Kaikkiaan pidätyskertoja	Näistä johti syytteeseen
	1	2	3	4	5	6—9	10—		Syytteeseen asetettuja	Ei ennen pidätettyjä	Alkoholisteina rekisteröityjä	Irtolaisina rekisteröityjä		
	kertaa													
	Miehiä													
Alle 18	64	10	4	1	—	—	—	79	20	68	2	—	100	20
18—20	304	68	39	9	8	10	—	438	120	300	30	3	699	149
21—24	667	163	69	45	18	23	7	992	261	558	185	12	1 723	331
25—29	958	256	116	57	27	56	20	1 490	328	652	339	24	2 832	442
30—34	1 241	346	166	81	60	75	31	2 000	446	726	559	47	4 099	587
35—39	1 500	445	201	98	90	109	43	2 486	579	756	793	57	5 286	741
40—44	1 257	382	174	99	54	100	51	2 117	479	565	748	41	4 643	635
45—49	929	271	106	68	39	68	42	1 523	325	389	517	41	3 321	414
50—54	539	177	75	40	23	38	13	905	181	222	304	17	1 872	244
55—59	359	110	33	25	13	14	13	567	115	148	153	13	1 126	144
60—	270	52	30	12	14	8	7	393	68	140	99	8	731	88
Kaikki	8 088	2 280	1 013	535	346	501	227	12 990	2 922	4 524	3 729	263	26 432	3 795
	Naisia													
Alle 18	7	—	—	—	—	—	—	7	—	6	—	—	7	—
18—20	32	2	1	1	1	—	—	37	3	28	1	15	48	3
21—24	102	29	15	3	2	6	1	158	30	75	19	57	282	32
25—29	167	49	19	10	7	12	6	270	51	126	42	93	560	61
30—34	206	44	21	14	14	19	8	326	55	140	68	109	730	73
35—39	187	57	29	20	15	24	13	345	70	111	95	106	896	97
40—44	151	56	23	12	15	15	12	284	50	77	98	80	752	71
45—49	109	27	23	9	9	15	11	203	50	56	69	46	585	64
50—54	54	19	4	4	3	10	2	96	19	23	33	28	232	27
55—59	35	9	5	3	4	2	6	64	12	20	23	14	199	16
60—	27	11	3	3	2	—	3	49	7	14	19	7	122	9
Kaikki	1 077	303	143	79	72	103	62	1 839	347	676	467	555	4 413	453

18. Lastensuojelu

Lastensuojelulautakunnan v:lta 1947 antama kertomus [1]) oli seuraavan sisältöinen:

Yleiskatsaus

Sosiaalisen lainsäädännön ilahduttava kehitys on viime vuosina antanut yhä uusia tehtäviä kaupungin kahdelle sosiaaliselle elimelle, huolto- ja lastensuojelulautakunnille. Lastensuojelulautakunta sai kertomusvuonnakin jälleen uuden tehtävän, joulukuun 30 p:nä 1946 annetun ja tammikuun 1 p:nä 1947 voimaanastuneen lain mukaisen invaliidihuollon järjestelyn. Tämä tehtävä laajensi oleellisesti työhuoltotoimiston työkenttää. Kertomusvuoden toiminnan toisena yleispiirteenä on havaittavissa varsinaisen lastensuojelutyön syventyminen ja kehittyminen. Valitettavasti tässä suhteessa on jatkuvasti jouduttu taistelemaan taloudellisissa ja muissa sodan jälkeisissä vaikeuksissa, mistä syystä esim. laitosten kiireellisiäkin laajentamis- ja parannustöitä on täytynyt siirtää parempiin aikoihin.

Lastensuojelumenot osoittivat jatkuvaa nousua varsinaisten lastensuojelumenojenkin kohdalla. Rahan arvon alentumisen vuoksi jouduttiin kertomusvuonnakin koroittamaan hoito- ja sijoitusmaksuja ja palkkamenot lisääntyivät huomattavasti uusien työaikamääräysten vuoksi.

Lastensuojelulautakunta

Lautakunnan ja sen eri osastojen kokoonpano. Sosiaaliministeriön tammikuun 7 p:nä vahvistaman uuden lastensuojeluohjesäännön mukaisesti lautakuntaan kuului puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja 7 muuta jäsentä sekä osastoissa käsiteltäviä asioita varten 6 lisäjäsentä samoin yhtä monta varajäsentä kuin lautakunnassa oli jäseniä ja lisäjäseniä. Lautakunta ja eri osastot muodostuivat seuraavasti:

Puheenjohtaja:
Leivo-Larsson, T. L., museonhoitaja

Varapuheenjohtaja:
Virkkunen, P. E., teologian tohtori

Muut jäsenet:
Ylppö, A. H., yliopiston professori
Meinander, R., kouluneuvos
Bruun, E., kirjastonhoitaja
Ilvesviita, O., huoltovirkailija
Tainio, O. K., sihteeri
Manninen, S., toimittaja
Suosalmi, M., rouva

Varajäsenet:
Heiniö, P. J., ylilääkäri
Lindberg, B., varatuomari
Mickwitz, A.-M., rouva, filosofian maisteri
Lassila, T., lehtori
Ronimus, L., liikeapulainen
Ruohonen, R., rouva
Kallio, H., rouva
Lahdensuu, S., lääketieteen tohtori
Huttunen, M., rouva

[1]) Eräät kertomusta seuranneet taulukkotiedot, joita ei ole tähän merkitty, on julkaistu Helsingin kaupungin tilastollisessa vuosikirjassa v:lta 1949.

Lisäjäsenet:
Borg-Sundman, M., filosofian maisteri
Päivänsalo, V., teologian tohtori
v. Weissenberg, G. K. B., filosofian maisteri
Saarinen, T., rouva
Ruuskanen, E., rouva
Lappe, E., ompelija

Varalisäjäsenet:
Hytönen, A., filosofian maisteri
Jännes, N., lääketieteen lisensiaatti
Saltzman, K., opettaja
Leino, H., kassanhoitaja
Leskinen, I., kassanhoitaja
Ristimäki, I. L., rouva

Lautakunnan jäsenistä Leivo-Larsson, Virkkunen, Ylppö, Bruun, Ilvesviita ja Tainio muodostivat samalla lautakunnan alaisissa laitoksissa toimivien kansakoulujen johtokunnan, johon opettajakunnan edustajana kuului opettaja V. E. Kivisalo ja opettajiston varaedustajana opettaja T. R. Reino.

Kaupunginhallitusta edusti sekä lautakunnassa että koulujen johtokunnassa järjestösihteeri J. Kivistö.

Eri osastojen puheenjohtajiksi, varapuheenjohtajiksi sekä jäseniksi määrättiin seuraavat lautakunnan jäsenet ja lisäjäsenet:

Turvattomain lasten huolto-osasto:
Virkkunen, P. E., puheenjohtaja
Bruun, E., varapuheenjohtaja
Ruuskanen, E.
Päivänsalo, V.

Suojelukasvatusosasto:
Meinander, R., puheenjohtaja
Ilvesviita, O., varapuheenjohtaja
Ylppö, A. H.
Borg-Sundman, M.

Erityishuolto-osasto:
Ylppö, A. H., puheenjohtaja
Manninen, S., varapuheenjohtaja
Saarinen, T.
Lappe, E.

Työhuolto-osasto:
Leivo-Larsson, T., puheenjohtaja
Tainio, O. K., varapuheenjohtaja
v. Weissenberg, G.

Kaupunginhallitusta edusti turvattomain lasten huolto-osastossa ja suojelukasvatusosastossa sihteeri U. Väre, muissa järjestösihteeri J. Kivistö.

Ulkopuolisina jäseninä kuuluivat työhuolto-osastoon insinööri A. Breitholtz ja käsitöidenopettaja S. Jutila sekä näiden varamiehinä insinööri L. Blomstedt ja ompelija S. Huotari.

Opetuksen tarkastuksesta lautakunnan alaisissa kouluissa huolehti Helsingin kaupungin kansakoulujen ohjesäännön mukaisesti suomenkielisten kansakoulujen ensimmäinen tarkastaja, filosofian tohtori A. I. Huuskonen. Ruotsinkielisiä luokkia ei lautakunnan hallintoon kuuluvissa kouluissa ollut, sillä verraten harvalukuiset ruotsinkieliset hoidokit voivat käydä vastaanottokodissa asuen kaupungin ruotsinkielisissä kouluissa sekä hoitopaikkojensa lähellä sijaitsevissa vieraiden kuntien ylläpitämissä ruotsinkielisissä kansakouluissa.

Lastensuojelulautakunnan kokoukset ja tärkeimmät päätökset. Lautakunnan työn jakaannuttua osastojärjestelmän pohjalle edellytettiin uudessa lastensuojeluohjesäännössä varsinaisia lastensuojelulautakunnan kokouksia tarvittavan pitää suhteellisesti harvoin, vain pari kertaa vuodessa. Sellaisia hallinnollisia ym. virastojen välisiä asioita, joiden käsittely ei siedä viivytystä, oli kuitenkin pitkin vuotta niin runsaasti, että lautakunnan piti kokoontua kerran kuukaudessa, välistä kahdestikin, eli yhteensä 14 kertaa. Kansakouluasioita, kuten opettajain vaaleja sekä opetussuunnitelmain vahvistamisia ja lukuvuoden pituutta käsiteltiin 2 kokouksessa. Lautakunnan pöytäkirjoihin oli kertomusvuonna merkitty yhteensä 721 (edellisenä vuonna 645) toimitusjohtajan esittelemää asiaa. Eri osastojen toimintaselostus seuraa tuonnempana.

Kun vajaakykyisten lasten hoidon järjestäminen oli jo vuosia tuottanut suuria vaikeuksia ja tilanne viime vuosina oli tässä suhteessa käynyt suorastaan sietämättömäksi, esitti lastensuojelulautakunta kaupunginhallitukselle tammikuun 21 p:nä, että kaupunginhallitus kiireellisesti ryhtyisi toimenpiteisiin Nukarin kylässä Vantaanjoen varrella sijaitsevan Nukarin orpokodin rakennusten ostamiseksi tai vuokraamiseksi kaupungin oman laitoslasten hoitolaitoksen perustamista varten. Rakennukset ostettiinkin ja niiden kunnostamistyöt aloitettiin. Kun rakennusten kunto osoittautui rakennusvaiheessa odotettua heikommaksi ja suunnitelmaa muutenkin oli syytä muuttaa, siirtyi kodin käyttöön otto seuraavaan vuoteen.

Nuorisonhuoltajan ehdotuksesta tehtiin kesäkuun 11 p:nä sosiaaliministeriölle esitys, että valtion koulukotioppilaiden jälkihuoltoon varatuista varoista määrättäisiin tarvittava määräraha väliaikaisen jälkihuoltajan palkkaamiseksi tytöille. Tämäkin esitys johti positiiviseen ratkaisuun.

Ryttylän maatilan navettarakennuksen vesikaton korjausta varten ja saman koulukodin pesulan koneistamiseksi anottiin [1]) vuoden kuluessa tarvittava määräraha, mikä myös saatiin.

Rahatoimenjohtajan kehoituksesta teki lautakunta elokuun 20 p:nä lähivuosien rakennusohjelmasuunnitelmansa.

Saunan rakentaminen Kullatorpan lastenkotiin on ollut laitoksen toimihenkilöiden hartaana toiveena jo parin vuosikymmenen ajan ja teki lautakunta esityksen tämän saunan rakentamisesta samoinkuin myös saunan ja siinä olevan pesutuvan korjaamisesta Malmin lastenkodissa. Jälkimmäisen lastenkodin talousrakennuksen korjaukseen myönnettiin lautakunnan esityksestä [2]) vuoden kuluessa määräraha.

Esitys [3]) painevesilaitteen järjestämisestä Toivolan koulukodin keittiörakennukseen tehtiin vuoden lopussa.

Lastensuojeluviraston ja lastensuojelulaitosten henkilökunnan sairas- ja synnytysloma-anomuksia lautakunta käsitteli yhteensä 52 (edellisenä vuonna 63) hankkien kaupunginhallitukselta sijaisten palkkaamiseen tarvittavat määrärahat.

Edellä mainittujen esitystensä lisäksi antoi lautakunta sosialiministeriön ja kaupunginhallituksen pyynnöstä kertomusvuonna 22 (17) eri lausuntoa, joista useimmat koskivat lasten- ja nuorisonhuoltoon anottuja avustusmäärärahoja.

Oman erikoisryhmänsä muodostivat sosiaaliministeriön lastensuojelutoimistolle annetut 115 (85) lausuntoa, jotka koskivat erinäisten helsinkiläislasten luovuttamista ottolapsiksi Ruotsiin ja Tanskaan.

Saapuneiden tietojen mukaan olivat eri tuomioistuimet Ruotsissa ja Tanskassa vuoden loppuun mennessä näistä hyväksyneet 37 (20), mutta evänneet 3 (9) adoptioanomusta; muihin nähden siirtyi ratkaisu seuraavaan vuoteen.

Kaupunginhallituksen uutta työaikalakia koskevien kiertokirjeiden johdosta asetti lastensuojelulautakunta valiokunnan sitä valmistelevasti käsittelemään. Valiokunnan puheenjohtajana toimi rouva Leivo-Larsson ja muina jäseninä rouva E. Bruun ja kouluneuvos R. Meinander.

Koulukodeista pääsevien oppilaiden jälkihuollon järjestämistä varten kokoontui eri komitea kouluneuvos R. Meinanderin puheenjohdolla, rouva Leivo-Larssonin ja tohtori P. Virkkusen avustamana.

Rouva Margit Borg-Sundmanin perheenemäntien osapäivätyönjärjestelyä kaupungin virastoissa koskevan esityksen johdosta lautakunta asetti jaoston, johon tulivat rouvat O. Tainio, M. Suosalmi ja M. Törnudd tutkimaan, millä aloilla ja millä edellytyksillä osapäivätyön järjestely olisi mahdollista lastensuojeluvirastossa.

Lastensuojeluvirasto

Yleinen toimisto. Lastensuojelun toimitusjohtajana ja samalla lastensuojeluviraston päällikkönä toimi filosofian maisteri R. Liukkonen ja sihteerinä varatuomari A. Koskenkylä. Lautakunnan kassa- ja tiliasiat olivat yhdistettyinä huoltolautakunnan tilitoimistoon, kun taasen lastenhuoltokorvausten perimisestä huolehti kummallekin lautakunnalle yhteinen huoltotoimen asiamiesosasto. Yleisen toimiston kansliatehtäviä hoiti neiti C. Nyström neiti A. Haajasen avustamana sekä vastaanotto- ja rekisteritoimistoa neiti M. Tawaststjerna neitien A. Rantasen ja T. Parman sekä rouva I. Arstilan suorittaessa toimistolle ilmoitettujen lastensuojelutapausten tutkimiset. Edellisten lisäksi toimivat rekisteritoimistossa toimistoapulaisina neiti A. Haavisto ja rouva T. Sjöström.

Turvattomain lasten huoltotoimisto. Lastenhuollontarkastajana toimi pastori K. F. Palomäki, apulaisenaan rouva A. Stegman. Kansliatehtävistä huolehti neiti E. Ekholm, neiti G. Boldtin ja filosofian maisteri K. Helameren avustamana. Toimiston kodissakävijöinä olivat rouva M. Hainari, neiti K. Kivikoski ja rouva E. Räty.

[1]) Lastens. lk. 11 p. kesäk. 62 §. — [2]) S:n 6 p. toukok. 42 §. — [3]) S:n 11 p. marrask. 2 §.

Suojelukasvatustoimisto. Nuorisonhuoltajana oli filosofian maisteri K. Helasvuo-Toimistoa hoiti rouva A. Alanen neiti E. Kydin avustamana ja kodissakävijöinä toimivat opettaja E. Järvinen sekä filosofian maisteri P. Väistö.

Aviottomain lasten huoltotoimisto. Lastenvalvojana toimi hovioikeudenauskultantti A. E. Heiskanen, varamiehenään lautakunnan sihteeri A. Koskenkylä. Lastenvalvojan perimistoimistoa hoiti rouva M. Tolvanen rouvien G. Mannisen ja K. Leppäsen avustamana. Kodissakävijöinä toimivat terveyssisaret M-L. Löfgren ja K. Knaapi. Lastenvalvojan toimistotehtävistä huolehtivat rouvat A. Kattelus, L. Honkanen, V. Hyvärinen ja E. Nylund. Lasten sijoitusta ja hoitoa valvoi naistarkastaja M. Ahlberg.

Äitiysavustus- ja perhelisätoimistoa hoiti rouva S. Hiisivaara rouva B. Forsmanin huolehtiessa tarkastuskäynneistä ja lastenhoidonneuvolain avustaessa anomusten vastaanottamisessa ja myönnettyjen avustusten jakamisessa. Toimistoapulaisina olivat neidit L. Kauppinen ja E. Toivanen sekä rouvat L. Penttilä, A. Koski ja syyskuun 1 p:stä alkaen rouva E. Einto.

Työhuoltotoimiston hoitajana toimi filosofian maisteri M. Törnudd apunaan yhteiskuntatieteiden kandidaatti H. Laitila, rouvat T. Sinervo ja H. Sarvasmaa.

Lastensuojelulautakunnan lääkärinä toimi lääketieteen- ja kirurgiantohtori U. Muroman erottua maaliskuun 1 p:stä lukien lääketieteen lisensiaatti P. Leisti omistaen suurimman osan ajastaan Sofianlehdon pikkulastenkodin ja vastaanottokodin valvontaan, mutta huolehtien myöskin muiden lastenhuoltolaitosten terveydenhoidollisesta tarkastuksesta.

Lastensuojeluviraston vahtimestarin tehtäviä hoiti K. Miettinen asiapojan ja asiatytön avustamana ja eri toimistojen yhteisenä järjestysmiehenä toimi V. G. Hellstén.

Lähetetyt kirjelmät. Lautakunnan ja sen eri osastojen tekemäin päätösten johdosta tai muusta syystä lähetettiin lastensuojeluvirastosta kertomusvuoden kuluessa yhteensä 36 404 (edellisenä vuonna 31 988) kirjelmää tai laajempaa esitystä. Näistä oli lautakunnan tai yleisen toimiston hallinnollisia esityksiä 1 120 (997), rekisteritoimiston lähetteitä 1 351 (1 371), turvattomain lasten huolto-osastolta toimitettuja 3 343 (2 889), suojelukasvatustoimistosta lähetettyjä 5 639 (4 986), aviottomain lasten huoltotoimistosta 9 856 (10 562), äitiysavustus- ja perhelisätoimistosta 10 392 (6 713) ja työhuoltotoimistosta 4 703 (4 470). Lisäksi eri osastoilta lähetettiin joukko toimistoonkutsuja, joita ei ole katsottu tarpeellisiksi rekisteröidä.

Ilmoitukset lastensuojelutoimenpiteitä kaipaavista lapsista. Lukuunottamatta suojelukasvatustoimistolle ilmoitettuja sekä kesäksi maalle toimitettuja ja leikkikentille ilmoittautuneita lapsia, joista seuraa eri selostus, jätettiin lautakunnan vastaanotto- ja rekisteritoimistoon kertomusvuoden kuluessa yhteensä 4 137 (4 128) ilmoitusta hoidon ja kasvatuksen puutteessa olevista lapsista ja nuorista henkilöistä, jakautuen nämä ilmoitukset niitä tehneisiin nähden seuraavasti:

Huoltolautakunta	117	Lastensuojeluyhdistykset	114
Poliisilaitos	34	Lastensuojelulautakunnan eri osastot	1 506
Muut viranomaiset	1 036	Yksityiset henkilöt	674
Vanhemmat itse	656	Yhteensä	4 137

Ilmoittajain tiedonantojen mukaan oli ilmoituksen aiheena:

Lasten pahoinpitely tai huono hoito	174	Lasten avioton syntyperä	647
Lasten turvattomuus	1 350	Avioerot	37
Vanhempain huono elämä	316	Kasvatukselliset syyt	580
Lasten aistiviallisuus tai vähälahjaisuus	33	Adoptioasiain selvitys	157
		Muut syyt	843
		Yhteensä	4 137

Minkä verran ilmoitetuista lapsista oli toimitetun tutkimuksen jälkeen otettava lautakunnan huostaan samoin kuin muutkin heihin kohdistuneet erikoisemmat toimenpiteet ilmenevät seuraavista tässä kertomuksessa esiintyvistä selostuksista.

Lastensuojelulautakunnan huostaan otetut lapset. V:n 1947 alussa oli lastensuojelulautakunnan täysihuollossa edellisestä vuodesta jäljellä kaikkiaan 1 581 lasta. Vuoden kuluessa

otettiin hoidettavaksi 832 lasta (edellisenä vuonna 940), joten kertomusvuoden aikana oli lautakunnan täysihuollossa yhteensä 2 413 (2 382) lasta. Edellä mainituista 2 413 lapsesta oli 440 suojelukasvatusta tarvitsevaa ja 1 961 ns. köyhäinhoidollista eli turvatonta lasta. Sitäpaitsi oli 12 lasta osan vuodesta suojelukasvatustoimiston ja osan vuodesta turvattomain lasten huoltotoimiston huollossa. Lasten vaihtuminen vuoden kuluessa selviää seuraavasta yhdistelmästä:

Huolto-osasto	Jäljellä v:sta 1946		Uusia		Yhteensä		Eronneita [1]		Jäljellä v:een 1948		V:den 1947 kuluessa poistettuja ja uudelleen hoitoon otettuja	
	Poikia	Tyttöjä	Poikia	Tyttöjä	Poikia	Tyttöjä	Poikia	Tyttöjä	Poikia	Tyttöjä	Poikia	Tyttöjä
Suojelukasvatusosaston huollossa	176	72	134	70	310	142	137	65	173	77	60	38
Turvattomain lasten huoltotoimiston hoivissa	753	580	340	300	1 093	880	366	290	727	590	33	41
Yhteensä	929	652	[2])464	[2])368	[2])1 393	[2])1 020	[2])493	[2])353	900	667	93	79

Kuten edellä olevasta asetelmasta ilmenee, oli kertomusvuoden kuluessa hoidetuista lapsista 172 sellaista, jotka syystä tai toisesta poistettiin lautakunnan luetteloista, mutta myöhemmin otettiin jälleen lautakunnan hoitoon.

Edellämainituista 2 413 lapsesta osa oli sijoitettu lautakunnan omiin laitoksiin, osa valtion ja yksityisten ylläpitämiin lastenhuoltolaitoksiin sekä yksityiskoteihin. Sitäpaitsi hoidettiin aistiviallisia ja raajarikkoisia sekä tylsämielisiä heille sopivissa erikoislaitoksissa. Lasten jakaantuminen eri huoltomuotojen mukaan sekä huoltopäivien luku eri huoltopaikoissa selviää seuraavasta yhdistelmästä:

Huoltomuoto	Lapsia			Huoltopäiviä			
	Poikia	Tyttöjä	Yhteensä	Poikien	Tyttöjen	Yhteensä	Keskim. hoidokkia kohden
Suojelukasvatusta tarvitsevia							
a) *lapsia*							
Lautakunnan alaisissa laitoksissa	218	68	286	39 431	10 409	49 840	174.3
Sairaaloissa	11	20	31	1 147	1 938	3 085	99.5
Muissa laitoksissa	18	4	22	2 144	640	2 784	126.5
Vain raha-avustusta saaneita	17	9	26	—	—	—	—
b) *nuoria henkilöitä*							
Seimelän tyttökodissa	—	3	3	—	731	731	243.7
Yläneen tyttökodissa	—	25	25	—	5 627	5 627	225.1
Vuorelan kasvatuslaitoksessa	—	10	10	—	2 028	2 028	202.8
Kotiniemen kasvatuslaitoksessa	27	—	27	7 086	—	7 086	262.4
Käyrän turvakodissa	7	—	7	1 816	—	1 816	259.4
Rajamäen työsiirtolassa	16	—	16	2 576	—	2 576	161.0
Väinölän turvakodissa	—	4	4	—	98	98	24.5
Östensön turvakodissa	15	—	15	3 431	—	3 431	228.7
Järvilinnan vastaanottolaitoksessa	35	—	35	2 632	—	2 632	75.2
Lausteen poikakodissa	2	—	2	730	—	730	365.0
Emmauksen tyttökodissa	—	24	24	—	1 308	1 308	54.5
Pernasaaren eristyslaitoksessa	1	—	1	181	—	181	181.0
Sippolan koulukodissa	6	—	6	1 521	—	1 521	253.5
Kylänpään tyttökodissa	—	4	4	—	488	488	122.0
Rusutjärven tyttökodissa	—	7	7	—	701	701	100.1
Suvilinnan tyttökodissa	—	11	11	—	3 790	3 790	344.5
Yhteensä	[2])*310*	[2])*142*	[2])*452*	*62 695*	*27 758*	*90 453*	*200.1*

[1]) Tähän sisältyy 12 poikaa ja 6 tyttöä, jotka jo kertomusvuoden alussa poistettiin lautakunnan huostasta. — [2]) Kahdessa tai useammassa ryhmässä esiintyvä lapsi on otettu summaan vain kerran.

Huoltomuoto	Lapsia			Huoltopäiviä			
	Poikia	Tyttöjä	Yhteensä	Poikien	Tyttöjen	Yhteensä	Keskim. hoidokkia kohden
Turvattomia							
a) *lapsia*							
Lautakunnan alaisissa laitoksissa	435	299	734	79 965	48 160	128 125	174.6
Yksityisissä lastenhuoltolaitoksissa	353	291	644	82 592	65 325	147 917	229.7
Sairaaloissa	37	40	77	2 752	2 101	4 853	63.0
Yksityisissä perheissä	337	316	653	96 297	90 728	187 025	286.4
Aistiviallis- ja raajarikkoisten hoitoloissa	4	2	6	1 041	517	1 558	259.7
Vajaamielisten hoitoloissa	42	37	79	13 420	12 558	25 978	328.8
Ammattioppilaitoksissa	2	—	2	158	—	158	79.0
b) *nuoria henkilöitä*							
Perttulan kasvatuslaitoksessa	1	—	1	365	—	365	365.0
Seimelän tyttökodissa	—	1	1	—	365	365	365.0
Lausteen poikakodissa	1	—	1	1	—	1	1.0
Pohjolan poikakodissa	1	—	1	149	—	149	149.0
Yhteensä	*[1])1 093*	*[1])880*	*[1])1 973*	*276 740*	*219 754*	*496 494*	*251.6*
Kaikkiaan	**[1])1 393**	**[1])1 020**	**[1])2 413**	**339 435**	**247 512**	**586 947**	**243.2**

Lautakunnan huoltoon otetuista lapsista oli avioliitossa syntyneitä 1 511 eli 62.6 % ja aviottomia 902 eli 37.4 %. Turvattomiin lapsiin nähden olivat vastaavat suhdeluvut 59.5 ja 40.5 sekä suojelukasvatusta tarvitseviin lapsiin nähden 76.5 ja 23.5. Kaikista aviosyntyisistä lapsista oli 954:llä eli 63.1 %:lla molemmat vanhemmat elossa, 439:llä eli 29.1 %:lla oli jompikumpi vanhemmista kuollut ja 118 eli 7.8 % oli täysin orpoja. Aviottomista lapsista 394:lla eli 43.7 %:lla oli sekä isä että äiti elossa, 448:llä eli 49.7 %:lla oli isä tai äiti kuollut tai isä tuntematon ja 60:lla eli 6.6 %:lla olivat molemmat vanhemmat kuolleet tai tuntemattomia.

Ikäänsä nähden jakaantuivat lapset seuraavasti:

Ikä vuoden päättyessä, vuotta	Suojelukasvatusta tarvitsevia lapsia		Turvattomia lapsia		Lapsia kaikkiaan	
	abs.	%	abs.	%	abs.	%
Alle 2	—	—	278	14.1	278	11.5
2— 6	1	0.2	549	27.8	550	22.8
7—12	47	10.4	600	30.4	642	26.6
13—15	119	26.3	351	17.8	466	19.3
16—17	171	37.9	170	8.6	[2])338	[2])14.0
18—	113	25.0	25	1.3	[3])138	[3])5.7
Tuntematon	1	0.2	—	—	1	0.1
Yhteensä	452	100.0	1 973	100.0	2 413	100.0

Suurin osa lapsista oli syntynyt Helsingissä, nim. 1 721 eli 74.1 % niistä, joiden syntymäpaikka oli tiedossa. Pääkaupunkia ympäröivissä kunnissa oli syntynyt 66 ja muualla Uudenmaan läänissä 82, joten muualla syntyneitä oli ainoastaan 453 eli 19.5 %. Köyhäinhoidollinen kotipaikkaoikeus oli 1 561:llä eli 64.7 %:lla Helsingissä, 27:lla kaupunkia ympäröivissä kunnissa sekä 39:lla muualla Uudenmaan läänissä. Vain 123:lla oli kotipaikkaoikeus jossakin muussa maan kunnassa, kun taas 218 lapsen hoitokustannukset valtio korvasi.

Jotta saataisiin selvitetyksi, mihin yhteiskuntaluokkiin lautakunnan huollossa olevat lapset kuuluvat, on heidät ryhmitetty vanhempainsa ammatin perusteella, aviosyntyiset isän ja aviottomat äidin ammatin mukaan. Sen nojalla oli mm. tehdas- ym. ammattityöntekijäin lapsia 934 eli 38.7 %, muiden työntekijäin 494 eli 20.5 %, palvelijoiden 233 eli

[1]) Kahdessa tai useammassa ryhmässä esiintyvä lapsi on otettu summaan vain kerran. — [2]) V:n 1946 kertomukseen on vastaavaan kohtaan virheellisesti merkitty 411 ja 17.2 %; lue 298, 12.5 %. — [3]) Samoin 12 ja 0.5 %; lue 125, 5.2 %.

9.7 %, itsenäisten liikkeenharjoittajain 185 eli 7.7 %, liikeapulaisten ja palveluskunnan 274 eli 11.4 % sekä virkamiesten ja vapaiden ammattien harjoittajien lapsia 70 eli 2.9 %.

Kodeissa toimitettujen tutkimusten mukaan oli syynä siihen, miksi edellämainitut lapset otettiin lautakunnan huostaan useimmissa tapauksissa jokin vanhemmista johtuva seikka. Ainoastaan 654:ssa eli 27.1 %:ssa tapauksista syy johtui lapsesta; 279 lasta nimittäin otettiin sairauden, vajaamielisyyden, aistiviallisuuden tai raajarikkoisuuden ja 375 lasta pahantapaisuuden vuoksi lautakunnan huostaan. Sen sijaan 1 597:ssa eli 66.2 %:ssa tapauksista syy johtui vanhemmista, 417 eli 17.3 % lapsista otettiin huollettavaksi sen vuoksi, että vanhemmilta puuttui kasvatuskyky, 402:lta eli 16.7 %:lta oli jompikumpi tai molemmat vanhemmista kuolleet, 192 lasta eli 8.0 % oli vanhempiensa hylkäämiä, 381 lapsen, 15.8 %:n, vanhemmat olivat joko sairaita tai oli heillä muuten työkyky vähentynyt ja 114 tapauksessa, 4.7 %:ssa, vanhemmat olivat joko työhaluttomia, huolimattomia tai juoppoja.

Äidinkieli oli 2 122:lla eli 87.9 %:lla suomi, 251:lla eli 10.4 %:lla ruotsi ja 40:lla eli 1.7 %:lla jokin muu kieli.

Suojelukasvatuksen alaiset hoidokit ja niitä varten tarkoitetu laitokset

Suojelukasvatusta tarvitsevat edellä mainituista lautakunnan huostaan otetuista lapsista olivat lastensuojeluviraston suojelukasvatusosaston huollossa ja oli näiden huoltamiseen käytettävissä seuraavat kaupungin ylläpitämät laitokset.

Vastaanotto- ja ammattioppilaskoti Sofianlehdossa. Edellinen näistä toimii havainnoimislaitoksena kouluikäisten lasten vastaisiin hoitopaikkoihinsa sijoittamista varten, jota paitsi käytökseltään moitteettomat lapset voivat sen koululaisosastolla asuen käydä kaupungin kansa- ja ammattikouluissa. Ammattioppilaskoti taasen tarjoaa asunnon ja hoitoa sellaisille lautakunnan alaisista laitoksista kaupunkiin käsityöläisoppiin tai tehtaiden työpajoihin siirtyville pojille, joilla ei ole kunnollista omaa kotia ja jotka eivät yksin jätettyinä voisi vielä tulla elämässä omin neuvoin toimeen. Vastaanottokodissa oli yhteensä 104 ja ammattioppilaskodissa 36 hoitopaikkaa. Kummankin laitoksen johtajana toimi opettaja M. Tuokko apunaan ylikatsastaja M. Pitkänen ja emännöitsijänä neiti E. Gröning. Poikaosaston hoitajana toimi neiti I. Hänninen ja tyttöosaston hoitajana neiti E. Nieminen, kummallakin apunaan hoitajaharjoittelija. Ammattioppilaskotia hoitivat neidit I. Jääskeläinen ja H. Ilvesvaara. Näiden lisäksi oli kaikilla osastoilla yhteinen keittäjä ja leipoja sekä lämmittäjätalonmies, ompelija, 2 pesijää ja 5 palvelijaa.

Ryttylän koulukoti omine maatiloineen, joka sijaitsee Hausjärven pitäjässä, voi ottaa vastaan 100 yläkansakoulun ja jatkokoulun ikäasteella olevaa suomenkielistä poikaa. Tämän koulukodin toiminnassa on kiinnitetty erikoista huomiota mahdollisimman monipuolisen ja tehokkaan ammattiopetuksen järjestämiseen. Laitoksen johtajana toimi diploomi-insinööri V. Antila ja opettajina T. R. Reino ja P. Toivonen. Avoinna oleva kolmannen opettajan virka oli oppilaiden satunnaisen vähälukuisuuden johdosta edelleen täyttämättä. Emännöitsijänä oli neiti M. Nurmi. Viidessä eri kotikunnassa asuvien oppilaiden hoitajina toimivat neidit E. Roselius, A. Latva ja A. Ohraniemi. Opetusta eri ammateissa antoivat veistonopettaja L. Keinänen, konepuuseppä I. Saipion avustamana, metallitöidenopettajat L. Aranko, S. Colliander toukokuun 1 p:ään asti ja hänen jälkeensä T. Moisio sekä seppä K. Moisio, räätälimestari K. V. Laakso, suutarimestari J. A. Lampinen, puutarhuri A. Salminen, maataloustöiden johtaja V. Niittylä ja karjakko E. Toivonen. Näiden lisäksi kuului laitoksen toimihenkilöihin keittäjä, leipoja, 2 palvelijaa, 2 pesijää, lämmittäjä, tallimies, navetta-apulainen ja 3 maataloustyöntekijää.

Toivoniemen koulukoti siihen kuuluvine maatiloineen, joka sijaitsee Lohjan pitäjässä on tarkoitettu 40 kansakoulu- ja jatkokouluiässä olevalle suomenkieliselle tytölle. Laitoksen johtajana, joka osallistui myös opetukseen, toimi neiti H. Laaksonen. Opettajana oli A. Itkonen heinäkuun 31 p:ään asti sekä emännöitsijänä ja samalla talousaskareiden ohjaajana neiti L. Nummenkorpi. Lastenhoitajana ja samalla käsitöiden opettajana toimi neiti A. Pöysälä. Maanviljelystehtävistä huolehti maataloustöiden johtaja J. Arola tallimiehen ja 1 maataloustyöntekijän avustamana ja navettatöistä karjakko V. Syrjänen käyttäen vanhempia oppilaita apunaan. Lisäksi laitoksessa oli hoitajaharjoittelija ja palvelija, toimien viimeksi mainittu myös puutarhanhoitajana.

Tavolan koulukoti, joka sijaitsee Nummen pitäjässä, on tarkoitettu enintään 25 kehityksensä puolesta apukouluasteella olevalle suomenkieliselle pojalle. Laitoksen oppilasasuntolassa oli 15 sijaa. Osa oppilaista oli sijoitettu täysihoitoon laitoksen lähellä oleviin yksityisiin perheisiin. Koulukodin johtajana ja samalla opettajana toimi J. Jokinen sekä emännöitsijänä ja oppilasasuntolan hoitajana neiti M. Leppäniemi apunaan keittäjä ja palvelija.

Toivolan koulukoti, joka sijaitsee Helsingin pitäjän Pakinkylässä, on tarkoitettu 85 kansakouluikäiselle lapselle. Laitos oli lastensuojeluviraston eri toimistoille osittain yhteinen ja mainitaan siitä lähemmin turvattomain lasten huoltotoimiston yhteydessä.

Poikien eristyslaitos aloitti toimintansa syyskuun 9 p:nä. Laitos on perustettu sellaisten siveellisesti harhaantuneiden nuorten väliaikaista sijoitusta varten, jotka eivät ole soveliaita pidettäväksi vastaanottokodissa ja jotka ovat erikoisen huolellisen valvonnan tarpeessa. Sinne voidaan sijoittaa myös sellaisia nuoria rikoksentekijöitä, jotka muutoin tulisivat tutkimusaikana olemaan poliisin huostassa tai lääninvankilassa. Laitoksessa on 11 paikkaa. Johtajan tehtäviä hoiti kertomusvuonna oman toimensa ohella nuorisonhuoltaja. Vahtimestarina oli K. J. Tuukko apulaisinaan E. Paju ja I. Ruti. Emäntänä toimi rouva T. Tuukko.

Tietopuolinen opetus koulukotien kouluissa oli järjestetty pääasiallisesti pääkaupungin kansakouluille vahvistettuja opetussuunnitelmia noudattaen. Jatko-opetukseen sisältyville käytännöllisillä oppiaineilla oli oma, niitä varten laadittu ohjelmansa.

Koulukotien hoidokit. V:n 1947 aikana oli kaikkiaan 134 suojelukasvatusosaston hoidokkia sijoitettu edellä mainittuihin kaupungin ylläpitämiin koulukoteihin, Toivolaa lukuunottamatta, ja ilmenee oppilaiden vaihtuminen niissä seuraavasta yhdistelmästä:

Koulukoti	Lapsia					Huoltopäiviä	
	Jäljellä v:sta 1946	Uusia	Yhteensä	Eronneita	Jäljellä v:een 1948	Kaikkiaan	Keskim. hoidokkia kohden
Kyttylä	58	23	81	37	44	19 468	240.3
Toivoniemi	20	10	30	5	25	7 817	260.6
Tavola	21	2	23	5	18	6 801	295.7
Yhteensä	99	35	134	47	87	34 086	254.4

Asianomaisten johtajain lastensuojeluvirastoon kuukausittain lähettämien arvostelujen mukaan, joissa eri arvostelijain vaatimusten mahdollinen erilaisuus on luonnollisesti otettava huomioon, käyttäytyi seuraavasta yhdistelmästä näkyvä prosenttimäärä koulukotien oppilaista v. 1947 hyvin, tyydyttävästi tai huonosti:

	Kyttylä	Toivoniemi	Tavola
Hyvin	78	73	78
Tyydyttävästi	9	22	15
Huonosti	13	5	7
Yhteensä	100	100	100

Muissa suojelukasvatukseen käytettävissä olleissa laitoksissa vaihtuivat hoidokit seuraavasti:

Hoitokoti	Lapsia					Huoltopäiviä	
	Jäljellä v:sta 1946	Uusia	Yhteensä	Eronneita	Jäljellä v:een 1948	Kaikkiaan	Keskim. hoidokkia kohden
Vastaanottokoti	21	89	110	100	10	5 724	52.0
Eristyslaitos	—	55	55	51	4	810	14.7
Ammattioppilaskoti	23	10	33	8	25	8 969	271.8
Toivolan koulukoti	1	—	1	1	—	251	251.0
Yhteensä	45	154	199	160	39	15 754	79.2

Muissa laitoksissa oli kertomusvuoden aikana yhteensä 181 lasta. Näistä oli jäljellä edellisestä vuodesta 54 poikaa ja 37 tyttöä. Vuoden kuluessa sijoitettiin niihin 49 poikaa ja 41 tyttöä sekä poistettiin 31 poikaa ja 33 tyttöä, joten seuraavaan vuoteen jäi 72 poikaa ja 45 tyttöä. Huoltopäiviä oli 37 528.

Sairaaloissa hoidettiin vuoden kuluessa 31 lasta yhteensä 3 085 päivää; 8 poikaa ja 17 tyttöä oli sitäpaitsi ollut jossain muussa laitoksessa. Seuraavaan vuoteen jäi sairaalaan 4 poikaa ja 3 tyttöä.

Alaikäiset lainrikkojat. Suojelukasvatustoimiston puolesta hoiti nuorista rikoksentekijöistä annetun lain määräämät tehtävät Vankeusyhdistyksen ylläpitämä nuorisonvalvontatoimisto. Tämä suoritti esitutkinnat Helsingin raastuvanoikeudelle 15 vaan ei 21 vuotta täyttäneinä rangaistavan teon tehneistä, syytteeseen asetetuista ja huolehti ehdollisesti tuomittujen nuorten rikoksentekijäin valvonnan järjestelystä sekä lastensuojelulain määräämästä lautakunnan edustuksesta oikeudessa, milloin tutkittava oli 15 vaan ei 18 vuotiaana rikoksensa tehnyt.

Nuorisonrikollisuuden ehkäisemisessä suojelukasvatustoimisto taasen sai huomattavaa tukea kaupungin nuorisojärjestöiltä ja niiden keskuudestaan muodostamilta Helsingin suomenkieliseltä ja ruotsinkieliseltä nuorisotyötoimikunnalta. Useat järjestöjen jäsenet ja johtohenkilöt samoinkuin eräät muut yksityiset kansalaiset toimivat kasvatuksellisen tuen tarpeessa olevien tai siveellisesti hairahtuneiden alaikäisten vapaaehtoisina valvojina. Näille maksettiin palkkiota 200—250 mk kuukaudessa valvottavaa kohden. Samasta määrärahasta myönnettiin valvottaville tilapäisiä avustuksia, kuten kirjoja ja urheiluvälineitä, tunnustukseksi hyvästä käytöksestä.

Nuorisonrikollisuuden määrää Helsingissä valaisevat seuraavat tiedot rikospoliisin v:n 1947 aikana tutkimista rikokseen syylliseksi todetuista alaikäisistä henkilöistä:

	Poikia	Tyttöjä	Yhteensä
Alle 15 vuotiaita	129	14	143
15—17 »	291	64	355
18—20 »	428	143	571
Yhteensä	848	221	1 069

Poliisilaitoksen huolto-osastossa pidätettiin v. 1947 irtolaisuuden takia 76 alle 18 vuotiasta henkilöä, joista poikia 28 ja tyttöjä 48. Pidätyksiä saman henkilön uusiintuneet pidätykset mukaanluettuina oli 96, joista 30 poikia ja 66 tyttöjä koskevia.

V:n 1947 aikana saapui huoltolautakunnan alkoholistihuolto-osastolle seuraavat tiedot poliisin pidättämistä juopuneista alle 18-vuotiaista: pidätyksiä oli 107, joista 100 poikia ja 7 tyttöjä koskevia, ja pidätettynä oli 86 eri henkilöä. Viimeksimainituista oli poikia 79 ja tyttöjä 7.

Edellä luetelluista tulivat suojelukasvatustoimiston huollettaviksi alle 15 vuotiaina rikoksensa tehneet sekä joku määrä syytteeseen asetettuja tai tuomittuja 15—17 vuotiaana rikoksen tehneitä viimeksi mainittujen pääosan jäädessä yksinomaan rikosoikeudellisten toimenpiteitten varaan tai ehdollisesti tuomittuina oikeusministeriön määräämään valvontaan. Suojelukasvatustoimiston huollettaviksi tulivat edelleen kaikki edellämainitut irtolaisuuden takia tai juopuneena pidätetyt, lukuunottamatta 2 poikaa, jotka alkoholistilain nojalla jäivät huoltolautakunnan huollettaviksi.

Kaikkiaan saapui v:n 1947 aikana 939 suojelukasvatusta tarvitsevia lapsia koskevaa ilmoitusta, jotka ilmoitusten tekijäin ja ilmoitusten syiden mukaan ryhmittyivät seuraavasti:

	Alle 16 v.		16—17 v.		Kaikkiaan		
	Poikia	Tyttöjä	Poikia	Tyttöjä	Poikia	Tyttöjä	Yhteensä
Ilmoituksen tekijä							
Kouluviranomainen	54	27	1	2	55	29	84
Poliisi- tai oikeusviranomainen	204	39	129	97	333	136	469
Huoltoviranomainen	15	3	52	8	67	11	78
Lastensuojeluviranomainen	37	7	28	10	65	17	82
Yksityinen henkilö	59	37	56	74	115	111	226
V. 1947 saap. ilm. yhteensä	369	113	266	191	635	304	939

	Alle 16 v.		16—17 v.		Kaikkiaan		
	Poikia	Tyttöjä	Poikia	Tyttöjä	Poikia	Tyttöjä	Yhteensä
Ilmoituksen syy							
Lsl. 8 § 1 mom. e-kohta:							
Luvaton ansiotoimi	—	—	—	—	—	—	—
Oppivelvollisuuden laiminlyönti	44	25	—	—	44	25	69
Lsl. 8 § 2 mom.:							
Rangaistava teko:							
Syyttäjän käsittelemättä	196	27	11	10	207	37	244
Syyttäjä jättänyt syyttämättä, LNR 2 §	—	—	—	—	—	—	—
Oikeus jättänyt tuomitsematta, LNR 3 §	5	—	4	—	9	—	9
Havaittu irtolaiseksi	83	54	86	147	169	201	370
Ehdollinen tuomio	13	2	38	12	51	14	65
Tavattu juopuneena	18	2	124	19	142	21	163
Muu syy	10	3	3	3	13	6	19
V. 1947 saap. ilm. yhteensä	369	113	266	191	635	304	939
V:sta 1946 jäljellä olevia ilm.	35	3	9	6	44	9	53
Kaikkiaan	**404**	**116**	**275**	**197**	**679**	**313**	**992**
Kohdistetut toimenpiteet							
Osaston päättämä tai vahvistama toimenpide:							
Lsl. 9 § 2 mom. b-kohta, varoitus	131	30	75	42	206	72	278
Lsl. 9 § 2 mom. c-kohta	3	1	1	—	4	1	5
Lsl. 9 § 2 mom. d-kohta:							
Toimitettu kotikuntaansa	24	9	18	21	42	30	72
Toimitettu lääkärin hoitoon	3	1	2	2	5	3	8
Muu toimenpide	4	1	10	2	14	3	17
Lsl. 9 § 2 mom. e-kohta, suojeluvalvojan määrääminen	53	21	27	42	80	63	143
Lsl. 11 §, kodin ulkopuolella kasvattaminen, sopimuksen nojalla	32	5	8	14	40	19	59
Lsl. 12 §, kodin ulkopuolella kasvattaminen, lastensuojelulautakunnan päätöksen nojalla	16	7	7	8	23	15	38
Nuorisonhuoltajan toimenpide tai ei mitään toimenpidettä	104	33	119	56	223	89	312
V. 1947 käsiteltyjä ilmoituksia yhteensä	370	108	267	187	637	295	932
V:een 1948 jääneitä ilmoituksia	34	8	8	10	42	18	60
Kaikkiaan	**404**	**116**	**275**	**197**	**679**	**313**	**992**

Ilmoitukset koskivat 799 lasta, nimittäin 550 poikaa, joista 329 alle 15 vuotiasta ja 221 16—17 vuotiasta sekä 249 tyttöä, joista 99 alle 15 vuotiasta ja 150 16—17 vuotiasta.

Tutkimuksen yhteydessä pyydettiin psykiatrilääkärin lausunto kaupungin lastenpsykiatrilta 157, Malmin kasvatusneuvolalta 21, Samfundet Folkhälsan i svenska Finland nimisen järjestön mentaalihygieeniseltä neuvonta-asemalta 10, Kivelän sairaalan hermo- ja mielitautiosaston lääkäriltä 13, yhteensä 201 tapauksessa, minkä lisäksi eräitä hoidokkeja ohjattiin psykiatrilääkärin yksityisvastaanotolle.

Pysyväisessä valvonnassa olleet näkyvät seuraavasta taulukosta:

	Suojeluvalvonnan alaisia		Laitoshuollon jälkivalvonnan alaisia tai perheisiin sijoitettuja		Valvottavia kaikkiaan		
	Valvojan ollessa						
	Lastensuojeluviranomainen	Yksityinen henkilö	Lastensuojeluviranomainen	Yksityinen henkilö	Poikia	Tyttöjä	Yhteensä
Jäljellä v:sta 1946	124	33	43	4	140	64	204
V. 1947 valvontaan tulleita	132	15	45	9	123	78	201
Yhteensä	256	48	88	13	263	142	405
Näistä:							
Muutti toiselle paikkakunnalle, vihittiin avioliittoon, kuoli tai valvonnan määräaika päättyi	15	6	8	3	16	16	32
Poistettiin valvonnasta myönteisin tuloksin	22	13	10	—	33	12	45
Otettiin lastensuojelulautakunnan huostaan tai sijoitettiin jälleen lastensuojelulaitokseen	28	4	7	1	20	20	40
Valvonta lopetettiin tuloksettomana	—	—	1	—	1	—	1
Tuomittiin rikoksesta tai siirrettiin huoltolautakunnan alkoholisti- ja irtolaishuolto-osaston huollettavaksi	13	—	4	1	13	5	18
V:een 1948 jääneitä	178	25	58	8	180	89	269
Yhteensä	256	48	88	13	263	142	405

Ansiotyötä koskevan luvan myönsi suojelukasvatusosasto 76 alaikäiselle henkilölle. Suojelukasvatusosasto piti v. 1947 18 kokousta.

Suojelukasvatustoimiston lastensuojelulaitoksiin tai maksulliseen perhehoitoon sijoittamat lapset ja nuoret henkilöt ilmenevät sivulla 8 olevasta taulukosta.

Laitoksista poistettujen tyttöjen jälkihuoltoa varten on suojelukasvatustoimistossa lokakuun 1 p:stä lähtien ollut sosiaaliministeriön palkkaama naispuolinen työntekijä.

Turvattomain lasten huoltotoimiston hoidokit ja lastenkodit

Kuten sivulla 5 esitetystä yhdistelmästä näkyy, oli turvattomain lasten huoltotoimiston hoivissa kertomusvuoden aikana yhteensä 1 973 (vuotta aikaisemmin 2 004) köyhäinhoidollista, oman kodin ulkopuolella kasvatettavaa lasta, joista suurin osa eli 1 297 (1 278) lasta oli sijoitettu yksityishoitoon, nimittäin 653 (644) yksityisiin perheisiin ja 644 (634) yksityisiin lastenkoteihin. Koska varsinkaan hentojen pikkulasten maaseudulle lähettäminen ei ole lastenhoidon kannalta tarkoituksenmukaista eikä kouluikäisillekään lapsille ole aina heti sopivaa kasvatuskotia saatavissa, oli toimiston käytettävissä seuraavat lastenkodit:

Sofianlehdon pikkulastenkodissa on eri osastoillaan yhteensä 100 hoitopaikkaa 0—2 vuoden ikäisille lapsille. Kodin johtajana toimi neiti L. Härmälä ja emännöitsijänä neiti A. Kortteisto. Eri osastoja hoitivat neidit T. Hamara, I. Karjalainen, S. Peura ja S. Pirkkalainen. Heidän apunaan toimi 10 ammattitaitoista lastenhoitajaa ja 15 palkatonta hoitajaharjoittelijaa kuusi kuukautta käsittävissä vuoroissa. Lisäksi kuului tämän laitoksen henkilökuntaan ompelija, keittäjä, 5 palvelijaa, 2 pesijää ja lämmittäjä-talonmies.

Reijolan lastenkoti, jossa eristysosastoineen on 35 hoitopaikkaa, on tarkoitettu pääasiallisesti lastentarhaiässä oleville normaalikykyisille lapsille. Kodin johtajana toimi neiti M. Ritvanen sekä lastenhoitajina neidit A. Carlén, K. Nyholm, T. Pertto, A. Järvinen ja K. Kontio. Näiden lisäksi kuului lastenkodin henkilökuntaan ompelija, keittäjä ja 2 palvelijaa.

Kullatorpan lastenkodissa hitaammin kehittyviä ja sairaalloisia lastentarhaiässä olevia lapsia varten on niinikään 35 hoitopaikkaa. Kodin johtajana oli neiti A. Orola ja lastenhoitajina toimivat neidit K. Koivula, E. Raivo, A. Valkonen ja A. Westlin. Lisäksi oli tässäkin lastenkodissa ompelija, keittäjä ja 2 palvelijaa.

Malmin lastenkodissa hoidettiin vuoden kuluessa 72 lasta, joista kouluikäisiä 28 ja 2—6 vuotiaita 44. Kodin johtajana oli neiti E. Hytönen ja lastenhoitajina K. Suosalmi, J. Olkkonen ja A. Luukkanen. Sitäpaitsi kuului lastenkodin henkilökuntaan 2 apulaishoitajaa, keittäjä ja keittiöapulainen, ompelija, pesijä, siivooja ja talonmies-lämmittäjä.

Toivolan koulukoti Helsingin pitäjän Pakinkylässä omine maatalouksineen oli tarkoitettu enintään 85 huonohoitoiselle kansakouluiässä olevalle lapselle. Laitoksessa toimi vain suomenkielinen ala- ja yläkansakoulu, koska sinne sijoitetut ruotsinkieliset lapset voivat opiskella koulukodin lähellä sijaitsevassa Oulunkylän ruotsinkielisessä kansakoulussa. Koulukodin johtajana toimi V. Ilasmaa sekä toimistoapulaisena neiti S. Manni. Opettajina toimivat V. Kivisalo sekä H. Lummaa ja näiden lisäksi rouvat K. Ilasmaa ja L. Kivisalo. Tässäkin koulukodissa oli kolme eri oppilasasuntolaa, joiden hoitajina toimivat neidit A. Eskola, H. Hirvonen ja I. Kallio. Lisäksi oli laitoksen aitauksen ulkopuolella sijaitsevaan rakennukseen järjestetty alaikäisistä lainrikkojista heidän asiainsa tutkintoaikana huolehtiva eristysosasto, jota hoiti laitoksen puuseppäkatsastaja M. Larjala. Koulukodin emännöitsijänä toimi rouva L. Vilkuna ja maataloustöiden johtajana P. Karvia sekä puutarhurina J. E. Lindqvist. Sitäpaitsi kuului laitoksen henkilökuntaan suutari, maataloustöiden johtajan apulainen, ompelija, keittäjä, karjakko ja 5 palvelijaa.

Vastaanottokodin koululaisosastolle sijoitetut köyhäinhoidolliset lapset kävivät kaupungin kansakouluissa.

Lastenkotien valvonnasta huolehti lähinnä lastenhuollontarkastaja naistarkastajain avustamana. Lasten terveydenhoidon tarkastus sekä ruokajärjestyksen määrääminen näissäkin kodeissa kuului lautakunnan lääkärille.

Hoidokkien vaihtuminen kaupungin lastenkodeissa v:n 1947 aikana selviää seuraavasta yhdistelmästä:

	Sofianlehdon pikkulastenkoti	Reijolan lastenkoti	Kullatorpan lastenkoti	Malmin lastenkoti	Toivolan koulukoti	Vastaanottokodin koululaisosasto	Yhteensä
V:sta 1946 hoitoon jääneitä	103	29	37	33	77	59	338
V. 1947 hoitoon otettuja	193	98	5	36	17	90	439
Yhteensä	296	127	42	69	94	149	777
Näistä:							
a) Edelleen toimiston hoidossa ollen:							
sijoitettiin yksityishoitoon	1	2	—	—	1	13	17
siirrettiin toiseen lastenkotiin.	38	25	2	9	3	34	111
toimitettiin sairaalaan	14	—	2	—	1	2	19
b) Toimiston hoidosta poistettuina:							
luovutettiin vanhempainsa hoitoon	106	50	1	18	4	18	197
luovutettiin toisten maksuttomaan hoitoon	19	17	—	—	3	13	52
luovutettiin toisen kunnan huoltoon	3	3	—	—	—	—	6
lähetettiin muihin lastenhuoltolaitoksiin	—	—	2	2	2	4	10
kuoli	14	—	1	1	—	—	16
poistettiin muista syistä	—	—	—	—	2	9	11
Poistettuja yhteensä	195	97	8	30	16	93	439
V:een 1948 jääneitä	101	30	34	39	78	56	338

Yksityishoitoon sijoitetut normaalilapset. Yksityisiin lastenkoteihin ja yksityisiin perheisiin sijoitettujen lasten vaihtuminen näkyy seuraavista luvuista. V. 1947 hoitoon otettujen ryhmään voi sama lapsi sisältyä useampaan kertaan, jos hän vuoden aikana on ollut useammassa hoitopaikassa. Näin on asianlaita maaseudulle yksityisiin lastenkoteihin sijoitettuun 1 lapseen nähden, Helsinkiin yksityisiin lastenkoteihin sijoitettuun 2 lapseen nähden, Helsinkiin yksityisiin perheisiin sijoitettuun 3 lapseen nähden ja maaseudun yksityisiin perheisiin sijoitettuun 2 lapseen nähden.

	Yksityisiin lastenkoteihin sijoitettuja lapsia		Yksityisiin perheisiin sijoitettuja lapsia		Yhteensä
	Helsinkiin	Maaseudulle	Helsinkiin	Maaseudulle	
V:sta 1946 hoitoon jääneitä	224	181	181	319	905
V. 1947 hoitoon otettuja	185	74	77	82	418
Yhteensä	409	255	258	401	1 323
Näistä					
a) Edelleen toimiston hoidossa ollen:					
siirrettiin toiseen sijoituspaikkaan	5	7	5	1	18
siirrettiin kunnan lastenkotiin	4	22	3	6	35
siirrettiin yksityisiin lastenkoteihin	4	18	3	1	26
siirrettiin sairaalaan	4	5	—	—	9
b) Toimiston hoidosta poistettuina:					
siirrettiin työhuolto-osastolle	—	—	2	—	2
siirrettiin suojelukasvatustoimiston huoltoon	1	1	2	1	5
luovutettiin vanhempainsa hoitoon	130	34	17	19	200
luovutettiin toisen kunnan huoltoon	—	2	—	2	4
lähetettiin muihin lastenhuoltolaitoksiin	1	—	1	3	5
pääsi ottolapseksi tai luovutettiin yksityishoitoon	10	8	12	15	45
poistettiin työkykyisiksi tultuaan	15	11	29	36	91
poistettiin muista syistä	—	1	—	—	1
kuoli	2	—	—	1	3
Poistettuja yhteensä	176	109	74	85	444
V:een 1948 jääneitä	233	146	184	316	879

Mitä muissa laitoksissa hoidettuihin lapsiin tulee, mainittakoon, että Överbyn ammattikoulussa oli 1 poika 50 päivää ja Leppävaarassa sijaitsevassa valtion ammattikoulussa 1 poika 108 päivää. Molemmat jäivät seuraavaan vuoteen.

Yksityishoitoon annettavia lapsia koetettiin, mikäli mahdollista, sijoittaa sukulaistensa luokse. Maaseudulla sijaitsevien hoitokotien sopivaisuudesta hankittiin lautakunnan tiheimmille sijoitusalueilleen asettamien paikallisasiamiesten ja huoltolautakuntien välityksellä tarpeelliset tiedot. Helsinkiin yksityisiin perheisiin sijoitettujen lasten hoitoa ja kasvatusta valvoivat lähinnä lastensuojeluviraston kodissakävijät ja lastenhoidonneuvoloiden hoitajat, kun taasen maaseudulla tämän tehtävän suorittivat asianomaiset huoltolautakunnat osittain lautakunnan omien paikallisasiamiesten avustamina. Myöskin lastenhuollontarkastaja apulaisineen koetti eri seuduille tekemillään tarkastusmatkoilla valvoa, että kasvatus ja hoito kasvatuskodeissa oli lasten ikä- ja kehityskautta vastaava. Huonoiksi näyttäytyneistä hoitopaikoista siirrettiin lapset parempiin kasvatuskoteihin tai asiallisten syiden vaatiessa myöskin kaupungin omiin lastenhuoltolaitoksiin.

Aistiviallisia, raajarikkoisia ja vajaamielisiä lapsia oli turvattomain lasten huoltotoimiston huollossa yhteensä 85 seuraavassa taulukossa mainituissa laitoksissa, ollen näihin nähden huomattava, että sokeain-, kuuromykkäin- ja raajarikkoisten kouluissa olleet lapset viettivät lomansa jossain muualla.

Laitos	Lapsia									Huoltopäiviä	
	Jäljellä v:sta 1946		Uusia		Yhteensä	Eronneita		Jäljellä v:een 1948		Kaikkiaan	Keskimäärin hoidokkia kohden
	Poikia	Tyttöjä	Poikia	Tyttöjä		Poikia	Tyttöjä	Poikia	Tyttöjä		
Turun kuuromykkäinkoulu	1	—	—	—	1	—	—	1	—	365	365.0
Mikkelin kuuromykkäinkoulu	—	—	1	—	1	1	—	—	—	249	249.0
Jyväskylän kuuromykkäinkoulu	—	—	1	—	1	1	—	—	—	183	183.0
Raajarikkoisten huoltolaitos	—	—	1	—	1	1	—	—	—	244	244.0
Helsingin sokeainkoulu	—	—	—	2	2	—	—	—	2	517	258.5
Toivolan vajaamielisten kasvatuskoti Muhoksella	5	—	5	—	10	1	—	9	—	2 793	279.3
Suomen kirkon sisälähetysseuran diakonissalaitos Kuopiossa	5	5	—	—	10	1	2	4	3	3 008	300.8
Helsingin diakonissalaitos	20	21	1	1	43	2	1	19	21	14 873	345.9
Vaajasalon langettavatautisten parantola	3	1	—	—	4	1	—	2	1	1 169	292.3
Oulun kaatumatautisten huoltokoti	2	—	1	—	3	—	—	3	—	1 095	365.0
Kuhankosken tyttökoti Laukaassa	—	9	—	—	9	—	3	—	6	3 040	337.8
Yhteensä	36	36	10	3	85	8	6	38	33	27 536	324.0

Kaikki kouluiässä olevat normaalikykyiset hoitolapset saivat käydä kansakoulua, josta vieraille kunnille menevät koulumaksut lautakunta suoritti omista määrärahoistaan. Sitäpaitsi toimitti lautakunta 30 kansakoulukurssin suorittaneelle yksityishoitoon sijoitetulle lapselle tilaisuuden saada taipumustensa mukaista ammatillista jatko-opetusta seminaareissa, kauppa-, maamies- ja talouskouluissa, konekirjoituskursseilla tai erilaisiin käsityöammatteihin valmistavissa laitoksissa, käyttäen tähän tarkoitukseen yhteensä 367 024: 35 mk, josta saatiin sosiaaliministeriöltä 142 000 mk:n suuruinen korvaus.

Maaseudulle yksityisiin perheisiin sijoitettujen lasten sijoitusalueet selviävät seuraavasta luettelosta:

Sijoitusalue	Lapsia				
	Jäljellä v:sta 1946	Uusia	Yhteensä	Eronneita	Jäljellä v:een 1948
Hyvinkää	3	2	5	—	5
Espoo	6	2	8	4	4
Kirkkonummi	6	—	6	—	6
Siuntio	4	—	4	—	4
Vihti	23	—	23	7	16
Helsingin pitäjä	12	1	13	6	7
Tuusula	10	3	13	1	12
Sipoo	3	—	3	2	1
Nurmijärvi	24	8	32	5	27
Ylivieska	2	—	2	1	1
Somero	62	13	75	13	62
Nurmo	7	—	7	2	5
Mäntsälä	12	—	12	1	11
Joroinen	1	—	1	—	1
Lohja	5	—	5	1	4
Nummi	8	—	8	2	6
Eri kunnat	[1])131	53	184	40	144
Yhteensä	319	82	401	85	316

Paikallisasiamiehinä toimivat neiti F. Berg Helsingin pitäjässä, rouva J. Carlberg Espoossa, neiti M. Hoffman Kirkkonummella, rouva A. Olin Vihdissä, neidit J. Bergström Siuntiossa, H. Savimaa Tuusulassa, I. Saarikoski Nurmossa, H. Jaantila Lohjalla, rouva

[1]) Tähän lukuun sisältyi v:n 1946 lopussa Hyvinkäälle ja Nummelle sijoitetut 11 lasta.

I. Jalava Nurmijärvellä, filosofian maisteri M. Pettersson Sipoossa, terveyssisar E. M. Silver Hyvinkäällä, opettajat I. Hyysti Mäntsälässä ja T. Saarinen Nummella, kansanopiston johtaja J. Kytömäki Ylivieskassa ja kanttori H. Kantola Somerolla.

Eri sairaaloissa hoidettiin vuoden kuluessa yhteensä 77 lasta 4 853 päivää; näistä yksin omaan sairaalahoitoa saaneita oli 6 poikaa ja 3 tyttöä, 1 171 hoitopäivää. Seuraavan vuoteen jäi sairaaloihin 7 poikaa ja 8 tyttöä.

Edellisestä vuodesta oli turvattomain lasten huoltotoimiston hoidossa 1 333 lasta, kertomusvuoden aikana otettiin toimiston huostaan 640 lasta ja poistettiin 656 lasta, joten, kuten jo aikaisemmin esitetystä yhdistelmästä näkyy, toimiston hoiviin v:een 1948 jäi yhteensä 1 317 lasta, joista 3 aistiviallista ja 68 vajaamielistä.

Hoitomaksut yksityisiin perheisiin ja yksityisiin lastenkoteihin sijoitetuista lapsista vaihtelivat lasten iästä, terveydentilasta, kasvatusvanhempain sukulaisuudesta ym. asiaan vaikuttavista seikoista johtuen 850 mk:sta 2 000 mk:aan kuukaudelta. Tuberkuloottisten lasten hoidosta maksettiin lastenkoti Droppenille 50—70 mk päivältä. Kun lisäksi otetaan huomioon vieraiden kuntien velkomat koulumaksut sekä sairashoito- ja matkakustannukset kuin myöskin hellyttävissä tapauksissa myönnetyt vaateavustukset, tulivat lautakunnan yksityishoitoon sijoittamat normaalikykyiset lapset aikaisemmin selostettuine jatko-opetuksineen maksamaan yhteensä 14 590 838: 65 mk eli keskimäärin 7 396 mk vuodessa kutakin lasta kohden — maksukykyisiltä vanhemmilta ja vierailta kunnilta perittyjä korvauksia sekä valtiolta ammattiopetuskustannuksiin saatua osuutta lukuunottamatta.

Lasten kesävirkistystoiminta

Saadakseen varattomimpienkin perheiden lapsille tilaisuuden päästä kesäksi maalle annettiin lastensuojelulautakunnan toimesta rautatielippuja 15 vuotta nuoremmille lapsille ja aivan pienten lasten saattajille. Näin jaettiin lippuja kaikkiaan 530, joista 449 lapsille ja 81 saattajille. Edelleen sellaisille lapsille, joiden vanhemmilla ei ollut sukulaisia tai tuttavia, jotka olisivat ottaneet lapset hoitoonsa ilman maksua, hankittiin vanhempien avustuksella joukko maksuttomia ja maksullisiakin kesäkoteja, jolloin turvattomain lasten huolto-osasto välitti hoitomaksut. Useimmissa tapauksissa lapset saivat olla koko kesän maalla; vain poikkeustapauksissa oli oleskelu lyhyempiaikaista. Ennen lasten maalle lähettämistä toimitettiin terveystarkastus. Se tapahtui osittain lastentarhoissa, mutta useimmat lapset tutki kuitenkin lautakunnan lääkäri joko lastensuojeluvirastossa tai omalla vastaanotollaan.

Edellä mainittujen matkalippujen hinnoista 122 166 mk:sta valtio korvasi puolet, joten kaupungin osuudeksi jäi 61 083 mk.

Sellaisille lapsille, jotka eivät syystä tai toisesta päässeet maalle, järjestettiin leikkikenttätoimintaa eri puolilla kaupunkia, nim. Vallilassa, Eläintarhassa, Hietarannassa, Kaivopuistossa, Toukolassa, Taka-Töölössä ja Pirkkolan omakotialueella, kaikkiaan 7 eri kentällä. Näille ilmoittautuneita lapsia oli yhteensä 2 600. Keskimäärin päivää kohden koko kesän aikana pysytteli kentillä 756 lasta, jakaantuen kutakin kenttää kohden seuraavasti: Eläintarha 160, Hiekkaranta 135, Pirkkola 127, Kaivopuisto 107, Töölö 81, Vallila 73, Toukola 73. Suurin lapsiluku päivässä oli kaikilla kentillä yhteensä 2 285. Lapset saivat kerran päivässä keittoruokaa, jonka oli valmistanut Helsingin kaupungin elintarvikekeskus. Leikkikentät olivat avoinna kolme kesäkuukautta klo 10—15.

Aviottomain lasten huoltotoimisto

Lastenvalvojan välittömässä johdossa toimivan aviottomain lasten huoltotoimiston tärkeimpinä tehtävinä olivat edelleenkin aviottomain lasten tiedusteleminen ja luetteloiminen, elatusvelvollisuuden tutkiminen ja elatussopimusten tai -tuomioiden aikaansaaminen, elatusmaksujen periminen, äitien opastaminen lastenhoidossa sekä lasten sijoittaminen hoitokoteihin ja hoidon valvominen.

Lapset, äidit ja elatusvelvolliset. Toimiston kirjoihin merkittyjen lasten luku oli seuraava:

V:sta 1946 jäljellä olevia	3 159	Luettelosta poistettuja	677
Uusia hoidokkeja	590	V:een 1948 jääneitä	3 072

Toimiston saatua tietoonsa aviottoman lapsen syntymisen tai siirtymisen kaupunkiin taikka aviottoman äidin raskauden merkittiin pääasiassa äidin ilmoituksen perusteella luetteloon tarpeelliset tiedot lapsesta, äidistä ja elatusvelvollisesta sekä ne todisteet, jotka äiti saattoi esittää elatusvelvollisuuden selvittämiseksi. Näihin tietoihin perustuvat seuraavat yhdistelmät, jotka valaisevat vuoden lopulla luetteloissa olleiden lasten äitien sekä elatusvelvollisten siviilisäätyä, ikää ja ammattia lasten syntyessä:

Siviilisäädyn mukaan:	Äitejä	Elatusvelvollisia
Naimattomia	2 762	1 460
Leskiä tai laillisesti eronneita	253	200
Naineita	37	619
Tietoja puuttuu	20	793
Yhteensä	3 072	3 072
Iän mukaan:		
—15 vuotiaita	3	—
16—19 »	275	85
20—24 »	1 043	592
25—29 »	805	617
30—34 »	553	455
35—39 »	284	289
40—49 »	89	248
50— »	—	73
Tietoja puuttuu	20	713
Yhteensä	3 072	3 072
Ammatin mukaan:		
Virkamiehiä ja vapaiden ammattien harjoittajia	46	163
Maatalouden ja sen sivuelinkeinojen harjoittajia	37	165
Itsenäisiä liikkeenharjoittajia	208	174
Liikeapulaisia ja työnjohtajia	438	239
Tehdas- ym. ammattityöntekijöitä	874	876
Muita työntekijöitä	260	390
Merimiehiä ja kalastajia	—	108
Yleisessä palveluksessa tai yksityisissä laitoksissa toimivaa palveluskuntaa	71	223
Yksityisten palvelijoita	792	—
Muun elinkeinon harjoittajia	26	15
Henkilöitä ilman varsinaista tai tunnettua ammattia	320	719
Yhteensä	3 072	3 072

Lasten sijoittamisessa avustivat äitejä naistarkastajat, jotka yksityisesti tiedustelemalla tai sanomalehdissä ilmoittamalla hankkivat sopivia hoitokoteja. Hoitokustannusten suorittaminen tuotti luonnollisesti varattomille äideille suuria vaikeuksia, minkä vuoksi ne useimmissa tapauksissa suoritettiin lautakunnan puolesta ja velottiin elatusvelvollisilta sopimusten tai tuomioiden sekä äideiltä maksukyvyn mukaan.

Aviottomain lasten hoitoa valvoivat kodissakävijät ja lastenhoidonneuvolain hoitajat käyden tarkastamassa nuorempien lasten hoitopaikkoja kerran kuukaudessa ja vanhempien vähintään 4 kertaa vuodessa. Tällöin seurattiin lasten ruumiillista ja henkistä kehitystä sekä annettiin äideille ohjeita lasten järkiperäisessä hoidossa ja kasvatuksessa. Milloin lapset katsottiin olevan sairashoidon tarpeessa, käytettiin asianomaisen lääkärin apua.

Kodissakävijäin ja lastenhoidonneuvolain hoitajien tiedonantojen mukaan lasten hoito-olot olivat seuraavat:

Äitinsä luona olevista lapsista sai:	%
Hyvän hoidon	76.5
Suhteellisen hyvän hoidon	22.8
Epätyydyttävän hoidon	0.7
Äidin koti oli:	
Hyvässä kunnossa	71.6
Suhteellisen hyvässä kunnossa	25.1
Epätyydyttävässä kunnossa	3.3

Kasvatusäidin luona olevista lapsista sai:	%
Hyvän hoidon	82.8
Suhteellisen hyvän hoidon	17.2
Epätyydyttävän hoidon	—
Kasvatusäidin koti oli:	
Hyvässä kunnossa	73.1
Suhteellisen hyvässä kunnossa	25.4
Epätyydyttävässä kunnossa	1.5

Lastenvalvojan luetteloissa olevista lapsista kuoli v:n 1947 aikana 61, joista kuollessaan 42 oli sairaalassa, 7 lastenkodissa, 4 kotona, 2 hoitokodissa ja 6 lapsen kuolinpaikka oli tuntematon.

Kuoleman syy:	
Keskosia	12
Äkillinen maha- ja suolitulehdus	11
Ravintomyrkytys	7
Keltatauti	2
Keuhkokuume	3
Kuppatauti	1
Synnytyskouristus	1
Synnynnäinen heikkous	2
Sydämen läppävika	1
Synnynnäinen sydänvika	1

Kuoleman syy:	
Synnytyksen yhteydessä	4
Aivokalvontulehdus	3
Vatsainfluenssa	1
Mahaportinkouristus	1
Suolisolmu	1
Äkkikuolema	1
Tuberkuloosi	1
Hukkuminen	4
Tuntematon	4
Yhteensä	61

Selvitystoimenpiteet. Elatusvelvollisuuden alustavan selvityksen suoritti lastenvalvoja tavallisesti äitien antamien tietojen perusteella. Asianosaisten ja lastenvalvojan keskeisissä neuvotteluissa koetettiin kussakin tapauksessa saada aikaan elatussopimus, mutta jos elatusvelvolliseksi makaajaksi ilmoitettu kieltäytyi sopimasta tai elatusavun määristä ei päästy yksimielisyyteen eikä lapsen äiti vastustanut oikeudenkäyntiä, otettiin elatusvelvollista vastaan haaste sitten, kun lastenvalvoja oli hankkinut todistusaineistoa siinä määrin, että oikeudenkäyntiin oli syytä ryhtyä.

Elatusvelvollisuus selvitettiin lopullisesti asianosaisten keskeisellä ja lautakunnan hyväksymällä sopimuksella 219 tapauksessa, joista aikaisemmin tehtyjen sopimusten korotuksia 8.

Oikeudessa oli edellisestä vuodesta siirtyneitä juttuja vireillä 31 ja uusia haasteita otettiin 225. Koska näistä 49 tapauksessa ei vastaajaa saatu laillisesti haastetuksi ja kun 26 juttua sovittiin sekä 36 siirtyi seuraavaan vuoteen, käsiteltiin siis oikeudessa lopullisesti 145 elatuskannetta. Näistä oli aikaisemmin tehtyjen sopimusten tai oikeuden päätösten varassa olleiden elatusapumaksujen korotuksia 16. Jutuista voitettiin 127, hävittiin 9 riittämättömien todistusten vuoksi ja 9 tapauksessa oli samasta syystä tai siksi, että lapsen äiti kieltäytyi antamasta selvitykseen tarpeellista tietoa, oikeudenkäynnistä toistaiseksi luovuttava, koska hylkäävä päätös oli selvästi odotettavissa. Kaikkiaan esiinnyttiin oikeudessa 360 kertaa.

Toimisto antoi aikaisempaan tapaan toisten kuntien lastenvalvojille ja muillekin huoltoviranomaisille pyynnöstä virka-apua lastenvalvojien toimialaan kuuluvissa tehtävissä. Virka-apupyyntöjen kokonaismäärä oli 324.

Lähetettyjen kirjeiden luku, kuten toisessa yhteydessä jo on mainittu, oli kertomusvuonna 9 856.

Toimiston tiliasema oli vuoden päättyessä seuraava:

Tulot:

Säästö v:sta 1946:			
Juoksevan tilin ja kassan saldo	mk	365 105	
Valvottujen säästötilien saldo	»	2 821 765	3 186 870
Helsinkiläisten suorittamat elatusmaksut			8 651 201
		siirto mk	11 838 071

	siirto mk	11 838 071
Ulkokuntalaisten suorittamat elatusmaksut		20 747
Kunnalle suoritettavat korvaukset		1 739 844
Käyttövarat oikeuskuluihin		138 709
» tilapäisiin avustuksiin		60 241
Oikeuskulujen korvaukset		235 762
Tilapäisten avustusten korvaukset		48 306
	Yhteensä, mk	14 081 680

Menot:

Helsinkiläisille äideille suoritettu lastenhoitoavustus		8 385 788
Ulkokuntien lastenvalvojille suoritetut maksut		20 747
Kunnalle suoritetut:		
elatusmaksukorvaukset		1 739 844
oikeuskulujen korvaukset		374 471
tilapäisten avustusten korvaukset		108 547
Siirto v:een 1948:		
Juoksevan tilin ja kassan saldo	245 459	
Valvottujen säästötilien saldo	3 206 824	3 452 283
	Yhteensä, mk	14 081 680

Tilapäiset avustukset. Aviottomain lasten ja heidän äitiensä tilapäiseksi avustamiseksi sekä lastenvalvojan oikeus- ym. kuluihin oli toimiston käytettäväksi varattu lautakunnan menoarvioon 235 000 mk:n suuruinen määräraha, mutta tarvittiin tähän 284 067: 75 mk, minkä käyttö sisältyy edellä olevaan tiliselvitykseen. Tämän lisäksi jaettiin Adolf Holmgrenin lahjoitusrahaston korkovaroista 900 mk kehoituspalkintoina lapsensa hyvin hoitaneille imettäville äideille. Helsingissä yksityisiin perheisiin sijoitetuille lapsille ja heidän hoitajilleen järjestettiin yhteinen joulujuhla.

Holhoustehtävät. Erityisten holhousmääräysten perusteella oli lastenvalvojan holhouksen alaisena kertomusvuonna 23 alaikäistä. Näistä oli varattomia 3 ja 20 alaikäisellä oli holhouslautakunnalle tilitettäviä varoja.

Ottolapsiksi hyviin, lapsirakkaisiin perheisiin toimitettiin asianomaisten äitien suostumuksella 100 (123) aviotonta lasta.

Kasvattilapset

Lastensuojelulain säännösten mukaan tulee lastensuojelulautakunnan valvoa toiminta-alueellaan olevien kasvattilasten hoitoa ja kasvatusta. Näillä tarkoitetaan sellaisia lapsia, joita yksityiset ilman lastensuojelu- tai huoltolautakunnan välitystä ovat jättäneet vieraan henkilön tai jonkun sukulaisensa hoitoon joko ilman hoitomaksua tai korvausta vastaan. Lastensuojelulautakunnan valvonnan alaisina oli kertomusvuonna yhteensä 582 (613) kasvattilasta, joista poikia 266 (281) ja tyttöjä 316 (332). Näistä oli avioliiton ulkopuolella syntyneitä 391 (382) ja aviolapsia 191 (231). Suurin osa kasvattilapsista oli sukulaistensa luona hoidettavana ja lastensuojeluviraston kodissakävijät huolehtivat kasvattilasten hoidon ja kasvatuksen valvonnasta, kukin omassa toimintapiirissään.

Äitiysavustukset ja perhelisät

Äitiysavustukset. V:n 1947 aikana oli erityishuolto-osastolla 24 kokousta, joissa käsiteltiin yhteensä 5 890 (edellisenä vuonna 5 667) äitiysavustusanomusta. Anomuksista hyväksyttiin 5 844 (5 656) ja hylättiin 46 (11). Äitiysavustuksen määrä oli 2 000 mk syntynyttä lasta kohden. Vuoden alusta hyväksyi lautakunta ns. harkintaverorajaksi 1 200 äyriä, mikä raja heinäkuun alusta korotettiin 1 500 äyriksi. Rajan ylittävissä tapauksissa oli anomukseen liitettävä tarkka selvitys anojan ja hänen miehensä tuloista ja muista avustuksen myöntämiseen vaikuttavista seikoista, joista myöskin kotikäynneillä otettiin selvää. Seuraavasta taulukosta ilmenee anojien ja heidän miestensä veroäyrien määrä:

Veroäyrejä	Anojia	Veroäyrejä	Anojia
—	516	1 001—1 500	901
1— 500	1 891	1 501—	216
501—1 000	2 366		
		Yhteensä	5 890

Anomuksia ottivat vastaan lastensuojeluviraston lisäksi äitiys- ja lastenneuvolat sekä liitosalueen kätilöt. Lastensuojeluvirastoon jätettiin 1 541 (1 225) ja neuvonta-asemille 4 349 (4 442) anomusta, joista viimeksimainituista Töölön 37 (568) ja Toukolan 131 (169) sekä Marian sairaalan neuvolaan 23 (82); Lastenlinnan neuvolaan 15 (27), Helsingin kaupungin äitiysneuvoloihin: Harjutorin 6:ssa olevaan 380 (575), Hauhontien 8:ssa olevaan 284 (304), Pohjolankadun 1:ssa olevaan 225 (87), Unioninkadun 45:ssä olevaan 762 (813) sekä Loviisankadun 6—8:ssa olevaan 383 (54). Pasilan Maitopisaraan jätettiin 23 (40) ja Arkadiankadun 27:n lastenneuvolaan 28 (35) anomusta. Naisten klinikan äitiysneuvola, joka avattiin vuoden alusta, otti vastaan 402 anomusta. Töölön neuvola lopettikin tämän jälkeen äitiysavustusten vastaanoton ja jakelun ja asiakkaat siirtyivät naistenklinikan toimintapiiriin. Kätilöopiston äitiysneuvolaan jätettiin 743 (695) anomusta. Ns. liitosalueella jätettiin Malmin lastensuojelutoimistoon 424 (455) ja Lauttasaaren 109 (119), Munkkiniemen 61 (80), Haagan 63 (72), Oulunkylän 95 (120), Pakilan 109 (85) ja Pitäjänmäen äitiysneuvoloihin 52 (44) anomusta. Muulta liitosalueelta tulleet anomukset käsiteltiin ja avustukset maksettiin lastensuojeluvirastossa.

Äitiysavustusten hakijoista oli 5 545 (5 341) naimisissa olevaa ja 345 (326) naimatonta. 75 (76) anojaa synnytti kaksoset ja kaksi anojaa kolmoset. Äitiysavustuksen anojain tai heidän miestensä ammatti ilmenee seuraavasta asetelmasta:

Virkamiehiä ja opiskelijoita	1 272	Tehdas- ym. ammattityöntekijöitä	2 357
Itsenäisiä liikkeenharjoittajia	67	Kotiapulaisia	113
Liikeapulaisia ja työnjohtajia	610	Muita työntekijöitä	678
Autonkuljettajia	444	Tietoja puuttuu	349
		Yhteensä	5 890

V:n 1947 loppuun mennessä suoritettiin hakijoille edelliseltä vuodelta nostamatta jääneitä ja vuoden aikana myönnettyjä avustuksia yhteensä 11 261 000 mk. Luontoisavustuksia annettiin 2 180 850 mk:n arvosta. Luontoisavustukset olivat 1 000 mk:n arvoisia, aikaisempia huomattavasti kangaspitoisempia lastenvaatteita sisältäviä pakkauksia. Ohjekirjasia odottaville äideille jaettiin edelleenkin kaupungin kustannuksella.

Perhelisät. Vuoden aikana käsiteltiin 1 368 (edellisenä vuonna 963) perhelisäanomusta, joista 329 (213) oli leskien ja 49 (23) työkyvyttömien anomuksia. Näistä hylättiin 12 (17), joista 6 tapauksessa veroäyrien määrä huomattavasti ylitti ylimmän sallitun rajan, 5 tapauksessa ei perheen huollettavana ollut perhelisän saantiin oikeuttavaa määrää lapsia ja yhdessä tapauksessa ei kotia oltu hyväksytty kasvatuskodiksi. Verotettavan tulon raja oli 4-lapsisella perheellä 800, 5-lapsisella 960, 6-lapsisella 1 120 jne. Kaksilapsisella leskiperheellä oli veroraja 558, 3-lapsisella 670 jne. Perhelisää saaneista perheistä oli 150 (27) sellaisia, joille lastensuojelulautakunta myönsi perhelisän harkinnan perusteella, vaikka maksuunpantujen veroäyrien määrä ylitti valtioneuvoston vahvistaman enimmäismäärän. Perhelisän määrä oli 2 800 mk lasta kohden. Perhelisän hakijoilla oli perhelisään oikeutettuja lapsia yhteensä 5 556 (4 081), joista 5 433 alle 16-vuotiasta ja 123 (85) sellaista 16 vuotta täyttänyttä, mutta alle 20-vuotiasta, jotka huomioitiin perhelisää myönnettäessä sen takia, että he jatkoivat koulunkäyntiään tai opintojaan sekä 5 (1) sellaista 16 vuotta täyttänyttä lasta, jotka huomioitiin työkyvyttömyyden takia. Perhelisän hakijoitten lapset jakaantuivat eri suuruisiin perheisiin seuraavasti:

Lasta perhettä kohden	Perheitä	Lasta perhettä kohden	Perheitä
2	189	6	92
3	118	7	31
4	649	8	9
5	279	9	1
		Yhteensä	1 368

Ammatin mukaan jakaantuivat perhelisän hakijat seuraavasti:

Valtion, kunnan tai seurakunnan viran- ja toimenhaltijoita	163	Työnjohtoasemassa olevia	37
Itsenäisiä liikkeenharjoittajia	16	Tehdas- ym. ammattityöntekijöitä	532
Liike- ja varastoapulaisia	100	Muita työntekijöitä	170
Autonkuljettajia	83	Leskiä, työkyvyttömiä ja muita ilman ammattia olevia	267
		Yhteensä	1 368

Kertomusvuonna suoritetusta koko perhelisämäärästä 5 772 900 mk:sta jaettiin suurille perheille 4 045 300 mk, leskiperheille 1 457 400 mk ja työkyvyttömien perheille 270 200 mk. Luontoisavustuksia hankki perhelisätoimisto 560 500 mk:n, Väestöliitto 1 523 000 mk:n ja anojat itse 3 689 400 mk:n arvosta. Perhelisästä käytettiin viljelysten edistämiseen 2 400 mk, kotieläimiin ja niiden rehuun 76 800 mk, asuinrakennusten kunnostamiseen 119 400 mk, sänkyihin ja vuodevaatteisiin 1 755 350 mk, huonekaluihin 244 050 mk, astiastoihin ja muihin taloustarvikkeisiin 86 650 mk, vaatetukseen 3 135 200 mk, elintarvikkeisiin 72 000 mk sekä muihin luontoissuorituksiin 281 050 mk.

Perhelisän hakijoitten luo tehtiin vuoden kuluessa 2 075 (1 236) kotikäyntiä, joilla kodissakävijä tutustui perheen taloudellisiin ja terveydellisiin olosuhteisiin ja neuvotteli perhelisän tarkoituksenmukaisimmasta käytöstä. Liitosalueella asuvista perheistä pyydettiin tarvittaessa paikallisten terveyssisarien lausunto.

Kuten toisessa yhteydessä on jo mainittu, lähetti lastensuojeluviraston äitiysavustus- ja perhelisätoimisto kertomusvuoden aikana 10 392 (6 713) kirjettä.

Työhuoltotoimisto

Sotaorpojen huolto. Työhuolto-osasto teki entiseen tapaan sotaorpojen työhuollosta annetun lain mukaisesti helsinkiläisten sotaorpojen puolesta sosiaaliministeriölle esityksiä työhuollon myöntämisestä heille eri oppilaitoksissa tai ammattikursseilla. Kuten ennakolta on voitu arvioida, työhuollon tarve ja vaadittavien rahavarojen määrä oli kasvanut huomattavasti sotaorpojen kohdalla, kun taas sotaleskien keskuudessa työhuollon anominen oli jo tuntuvasti vähäisempää.

V:n 1947 lopussa oli työhuoltotoimiston kirjoissa v. 1928—47 syntyneitä sotaorpoja 2 028 (1 998), joista oli tyttöjä 955 ja poikia 1 073. Orvot jakautuivat ikäluokkien ja sukupuolen suhteen seuraavasti:

Syntymävuosi	Poikia	Tyttöjä	Yhteensä	Syntymävuosi	Poikia	Tyttöjä	Yhteensä
1928	41	18	59	1938	107	94	201
1929	33	32	65	1939	98	84	182
1930	45	36	81	1940	107	96	203
1931	49	52	101	1941	100	97	197
1932	59	49	108	1942	58	40	98
1933	58	49	107	1943	38	21	59
1934	49	68	117	1944	18	23	41
1935	67	43	110	1945	6	6	12
1936	63	74	137	1946	1	1	2
1937	75	72	147	1947	1	—	1
				Yhteensä	1 073	955	2 028

Kertomusvuoden aikana kaikkiaan 79 (67) sotaorpoa anoi työhuoltoa toimiston kautta. Heidän anomuksistaan työhuolto-osasto hylkäsi heikon edistymisen vuoksi 4 anomusta. Sosiaaliministeriö antoi hylkäävän päätöksen samasta syystä tai taloudellisen aseman vuoksi 2 tapauksessa, kolmatta hylättyä ei pidetty sotaorpona. Hyväksytyistä anomuksista yksi peruutui asianomaisen keskeytettyä opintonsa. Hyväksyttyjä työhuollon anojia oli 72 (58) eli 47 tyttöä ja 25 poikaa, joille maksetut 800—2 600 mk:n kuukausiavustukset aiheuttivat lastensuojelulautakunnalle 548 301: 80 mk:n (322 762 mk:n) menoerän. Summaan sisältyy sosiaaliministeriön 5 sotaorvolle myöntämä vaatetusavustus yhteensä 15 490: 50 mk.

Sosiaaliministeriön edellisinä vuosina antamien päätösten mukainen työhuolto jatkui vielä 1947 61 (41) sotaorvon, 32 tytön ja 29 pojan, kohdalla. Heille maksettiin työhuoltoavustuksina 517 996: 50 mk, joten sosiaaliministeriön korvattaviksi tulevat työhuoltomenot sotaorpojen osalta kohosivat vaateavustukset mukaanluettuina kaikkiaan 1 066 298: 30 mk:aan.

Lisäksi käytettiin hyväksi presidentti Kallion rahaston tarjoamaa auttamismahdollisuutta alaluokilla olevien sotaorpojen tarvitessa tukea, koska heille ei vielä voida lakisääteistä koulutusavustusta anoa. Presidentti Kallion rahastosta saikin työhuoltotoimiston esityksestä 32 (17) sotaorpoa avustusta, (joukossa 7 työhuollon saajaa) kertomusvuonna 118 880 mk (edellisenä vuonna 49 520 mk, josta saldo 6 320 mk) ja heille maksettiin 115 200 mk. Näinollen kohosivat sotaorpojen saamat erilaatuiset avustukset kaikkiaan v. 1947 724 972 mk:sta 1 181 498 mk:aan.

Sotaorpoihin kohdistuneen huollon laatu selviää seuraavasta yhdistelmästä:

Huoltomuoto	V:sta 1946 siirtyneitä tapauksia		V. 1947 huoltoon otettuja		Tapauksia kaikkiaan	Kustannukset, mk
	Poikia	Tyttöjä	Poikia	Tyttöjä		
Ammattikoulutus:						
Teknillinen opisto ja -koulu	3	—	3	—	6	71 283
Kauppaopisto ja -koulut	2	1	—	3	6	72 741
Sibelius-akatemia ja kirkkomusiikkiopisto	—	1	—	1	2	23 605
Kultaseppäkoulu	1	—	—	—	1	12 069
Vaatturiammattikoulu	—	1	—	—	1	733
Verhoilija-ammattikoulu	1	—	1	—	2	13 666
Kätilöopisto	—	1	—	2	3	30 190
Talousalan kurssit	—	—	—	3	3	42 720
Parturi- ja kampaajakoulu	—	3	—	2	5	17 966
Auto- ja hitsauskurssit	—	—	2	—	2	7 000
Lukioluokat	—	7	3	8	18	143 506
Keskikoulu	11	14	9	16	50	355 417
Tyttöjen valmistava ammattikoulu	—	4	—	9	13	107 931
Poikien valmistava ammattikoulu	11	—	5	—	16	151 981
Yhteensä	29	32	23	44	[1]128	1 050 808
Vaateavustukset	—	—	2	3	5	15 490
Presidentti Kallion rahastosta myönnetyt avustukset	—	1	17	14	32	115 200
Kaikkiaan	29	33	42	61	165	1 181 498

Sotaleskien huolto. Työhuoltotoimiston kortistossa oli joulukuun 31 p:nä 1947 1 780 (1 742) sotaleskeä.

V:n 1947 kuluessa tehtiin sotaleskien puolesta sosiaaliministeriölle 133 (194) työhuoltoja avustusesitystä, joista 10 anomusta hylättiin. Työhuoltoa myönnettiin 53 (149) tapauksessa, joista 19 (91) tarkoitti ammattikoulutuksen ja 34 (58) työvälineavun myöntämistä. Työhuolto jatkui sitäpaitsi v:lta 1946 18 lesken kohdalla. 10 tapauksessa jäi myönnetyn työvälineen hankkiminen v:n 1948 puolella suoritettavaksi.

V. 1947 työhuoltoa saaneista sotaleskistä oli lapsettomia 8, yhden lapsen äitejä 25, kahden lapsen äitejä 13, kolmen tai useamman lapsen huoltajia 4. Mainittujen leskien joukossa oli 1 ylioppilas, 5 keskikoulun käynyttä, muut olivat käyneet kansakoulun sekä lisäksi useimmat suorittaneet jonkin ammattikurssin tai käyneet talouskoulun, kansanopiston, tyttöjen valmistavan ammattikoulun jne.

Työhuoltoavustuksena eli ns. päivärahana maksettiin lapsettomille leskille 85 mk ja huoltovelvollisille 110 mk tammi—syyskuun aikana ja lokakuusta lähtien vastaavasti 115 mk ja 145 mk.

Menot työhuoltoavustuksista sekä myönnetystä työvälineavusta kohosivat yhteensä 822 088 mk:aan (1 200 306 mk), josta koulutuksen osalle tuli 361 671 (465 091 mk) ja työvälineavun 460 417 (735 215 mk). Kuten huomataan, laski sekä ammattikoulutusta

[1]) Nämä 128 työhuoltopäätöstä koskevat 120 orpoa, sillä 5 tyttöä ja 3 poikaa on saanut työhuoltoa sekä 1947 että aikaisemmin annettujen päätösten nojalla.

että työvälineapua saaneiden leskien lukumäärä ja työhuoltokustannukset sangen huomattavasti, mikä johtui siitä, että sotaleskien kohdalla varsinainen koulutusaika oli jo mennyt umpeen ja useimmat ammattikoulutuksen tarpeessa olleet lesket olivat ennättäneet jo hankkia ammattivalmennusta.

Presidentti Kallion rahastosta myönnettiin avustuksia 36 (28) tapauksessa taloudellisessa ahdingossa olevalle leskelle (1 tapaus siirtyi v:sta 1946) ja maksettiin rahaston varoista 31 sotaleskelle avustuksina kaikkiaan 129 450 mk (131 800 mk). Aivan vuoden lopussa 6 leskelle myönnettyjen avustusten maksaminen jäi kokonaan v. 1948 suoritettavaksi.

Valtioneuvoston tammikuun 30 p:nä 1947 antaman päätöksen mukaan voidaan vähävaraiselle sotaleskelle, jolla on vähintään kaksi alle 16 vuotiasta lasta, tarvittaessa suorittaa valtion varoista sairausavustusta 3 000 mk:aan asti. Työhuoltotoimiston esityksestä myönnettiin v:n 1947 aikana 29 sotaleskelle yhteensä 67 502 mk sairausavustusta (5 leskelle myönnetyn avustuksen maksaminen jäi v:n 1948 puolelle). Mainittakoon, että myöhemmin on sairausavustuksen saamisen ehtoja lievennetty ja määrä kohotettu 6 000 mk:aan.

Paita- ja leninkikankaita (talviginghameja) ostettiin vähävaraisille sotaleskille, joilla oli vähintään 2 lasta, 20 580 mk:lla (31 299 mk), minkä määrän sosiaaliministeriö korvasi lastensuojelulautakunnalle Presidentti Kallion rahaston varoista.

Sotaleskien saama ammattikoulutus jakautui eri oppilaitosten ja kurssien suhteen seuraavasti: käsityöopisto 3 leskeä, alakansakouluseminaari 1, huoltoalan kurssit 1, terveyssisar- ja kätilökurssit 2, Diakonissalaitoksen sisarkurssit 1, kosmetologi-, parturi-, kampaamo- ja hieromakurssit 6, konekirjoitus- ja kirjanpitokurssit 3, kutoma- ja ompelualan kurssit 8 ja hattukurssit 7. Kaikkiaan koulutettiin siis 32 leskeä, joista uusina tapauksina 17 ja v:lta 1946 siirtyneinä 15.

Työvälineapuna sai 13 leskeä ompelu-, turkisompelu- tai kutomakoneen, erilaisia ompelutyövälineitä, kuten mallinukkeja, peilejä, silitysrautoja ym., hankittiin 5 leskelle, hattutyövälineitä kahdelle, kampaajan, kosmetologin ja hierojan työvälineitä sai 7 leskeä, yhteensä avustettiin 27 tapauksessa, joista 3 perustui edellisen vuoden päätöksiin.

Työhuoltotoimiston kodissakävijät suorittivat v:n 1945 aikana työhuoltoa saaneiden leskien koteihin tarkistuskäynnin työhuollon tehokkuuden toteamiseksi. Kierroksen tulos oli ammattikoulutuksen suhteen yhtä positiivinen kuin edellisenäkin vuonna eikä liioin työvälineiden käyttötapaa vastaan ollut sanottavasti moitteen aihetta.

Ammattiopintojen avustaminen. Ammattiopintojen avustuslain mukainen toiminta opintoapurahojen ja lainojen hankkimiseksi erilaisissa ammattioppilaitoksissa tai korkeakouluissa opiskeleville vähävaraisille nuorille toi edelleen v:n 1947 aikana työhuoltotoimiston hoidettavaksi sen suurimman asiakasryhmän.

Tammikuun 1 p:nä 1947 työhuoltotoimiston kirjoissa oli 718 sellaista opiskelijaa, joiden v. 1945—46 saama päätös edellytti huollon jatkuvan vielä v. 1947—48. Heitä varten oli tileillä jäljellä 2 358 515 mk apurahoja ja 6 308 300 mk lainoja sekä 36 100 mk lahjavaroja. Tampereen teknillisestä oppilaitoksesta siirrettiin sitäpaitsi heikkovirta-osaston muutettua Helsingin vastaavan oppilaitoksen yhteyteen 207 900 mk apurahoja sekä 233 000 mk lainoja.

V:n 1947 aikana jätti kaikkiaan 897 (883) opiskelijaa apuraha- ja laina-anomuksensa työhuoltotoimiston edelleen hoidettavaksi. Heistä oli yksinomaisesti kunnallisen opintoavustuksen anojia 38. Näiden anomusten perusteella työhuolto-osasto myönsi 32 sellaiselle opiskelijalle, jotka ammattiopintojen avustuslain mukaisen tulkinnan perusteella olivat yli-ikäisiä, useimmiten perheellisiä, tai varattomia alaluokkien oppilaita, avustuksina 116 690 mk sekä lainoina 53 000 mk. Heikon edistymisen tai taloudellisen aseman vuoksi evättiin 6 anomusta. Lisäksi työhuolto-osasto myönsi 74 vähävaraiselle helsinkiläiselle kunnallisina lisäavustuksina valtion antaman tuen lisäksi 110 276 mk avustuksina ja 217 500 mk opintolainoina, joten kunnallisia ammattiopintojen avustusvaroja käytettiin kertomusvuonna kaikkiaan 497 466 mk (edellisenä vuonna 212 405 mk).

Työhuoltotoimisto teki kertomusvuonna sosiaaliministeriölle kaikkiaan 859 apurahaja lainaesitystä. Näistä 60 opiskelijan anomus tuli hylätyksi joko taloudellisen aseman, heikon edistymisen, jo olemassaolevan ammattitaidon tai yli-ikäisyyden perusteella. 189 tapauksessa päätöksen antaminen siirtyi v:n 1948 puolelle sosiaaliministeriössä, joten nämä tapaukset siirtyivät seuraavan vuoden tilastoon. Myönteisiä päätöksiä saatiin 610 (698). Mainituista uusista apurahojen ja lainojen saajista oli suomenkielisiä 547 eli 89.7 %

ja ruotsinkielisiä 63 eli 10.3 %. Helsinkiläisiä heidän joukossaan oli 290, maaseutulaisia, helsinkiläisissä korkeakouluissa ja ammattioppilaitoksissa opiskelevia 320. Valtion antaman tuen tarpeellisuutta kuvaa se seikka, että näiden opiskelijain joukossa oli 43 sellaista, joiden molemmat vanhemmat olivat kuolleet, jompikumpi vanhemmista oli kuollut 179 opiskelijalta — äiti 15 tapauksessa ja isä 164 opiskelijalta. Avioliiton ulkopuolella syntyneitä oli lisäksi 21 ja 9 tapauksessa vanhemmat olivat eronneet. Työläiskodista oli lähtöisin 386 opiskelijaa, virkamiesluokan keskuudesta 168 ja maanviljelijäperheistä 56. Nykyhetken opiskelijain taloudellista kuormitusta ovat omiaan kuvaamaan oheisesta taulukosta ilmenevät opiskelijain perhesuhteita kuvaavat luvut: sosiaaliministeriön opintoavustuksen ja kunnallisen opintoavun saajista oli naimisissaolevia yhteensä 156 ja naimattomia 486. Naimisissaolevista oli lapsia kaikkiaan 120 opiskelijalla, useilla jo 2—3. Yksinomaisesti kunnallista opintoavustusta tai lainaa saaneista oli työläiskodin lapsia 29, virkamiesperheestä 2 ja maanviljelijäin lapsia 1. Heidän joukossaan oli 4 aviotonta, molemmat tai toisen vanhemmistaan oli menettänyt 11 opiskelijaa ja eronneiden lapsia oli 3.

Alla olevassa taulukossa avustuksensaajat on ryhmitelty sukupuolen ja siviilisäädyn mukaan ja lisäksi, samoin kuin heille myönnetyt avustusmäärät, niiden opetuslaitosten ja kurssien kesken missä avustuksensaajat opiskelevat:

Oppilaitos	Avustuksen saajia								Avustuksia		
				V:n 1947 tapauksista oli							
	Kaikkiaan	V:sta 1946 jäljellä olevia	V:n 1947 uusia	Miehiä	Naisia	Naimattomia	Naineita	Opiskelijoita joilla oli lapsia	Myönnettyjä apurahoja	Myönnettyjä lainoja	Maksettuja apurahoja ja lainoja
									mk		
Yliopisto	272	130	142	125	17	111	31	24	—	2 837 000	2 156 900
Teknillinen korkeakoulu	243	151	92	90	2	78	14	10	—	2 250 000	2 130 100
Kauppakorkeakoulut	32	20	12	11	1	9	3	3	—	240 000	217 000
Teknilliset opistot	194	135	59	59	—	38	21	15	776 440	997 500	1 664 380
« koulut	298	161	137	136	1	64	73	58	1 763 000	2 449 000	2 742 780
Kauppaopistot ja -koulut	69	24	45	14	31	43	2	2	658 500	64 000	383 965
Yhteiskunnall. korkeakoulut	12	5	7	2	5	5	2	—	61 300	119 000	108 350
Seminaarit ja kasvatusopillinen korkeakoulu	2	—	2	—	2	2	—	—	34 400	35 000	37 200
Taideteollisuuskeskuskoulu, Sibelius-akatemia ja kirkkomusiikkiopisto	14	7	7	3	4	7	—	—	93 400	67 000	104 450
Oppikoulut	24	16	8	2	6	8	—	—	67 500	—	90 450
Terveydenhuolto-opisto ja sairaanhoitajatarkoulu	6	3	3	—	3	3	—	—	49 400	—	27 600
Lastentarhaseminaari ja lastenhoitokurssit	13	3	10	—	10	10	—	—	122 450	24 000	95 090
Kätilöopisto	57	9	48	—	48	48	—	—	572 900	185 000	415 710
Kasvatusopillinen talouskoulu	7	4	3	—	3	3	—	—	50 800	12 000	76 100
Vaatturi- ja maalariammattikoulu	7	4	3	—	3	3	—	—	77 100	—	54 710
Kultaseppäkoulu	6	5	1	1	—	1	—	—	16 000	—	25 200
Tyttöjen valmistava ammattikoulu	28	19	9	—	9	9	—	—	94 900	—	116 190
Poikien valmistava ammattikoulu	23	12	11	11	—	11	—	—	143 800	—	100 450
Erilaiset koulut ja kurssit	21	10	11	5	6	9	2	1	70 650	42 000	127 700
Yhteensä	1 328	718	610	459	151	462	148	113	4 652 540	9 321 500	10 674 325
Yksinomaan kunnan opintoavustuksia saaneet	32	—	32	20	12	24	8	7	116 690	53 000	169 690
Valtion opintoavustuksen saajalle jaettu lisäavustuksina kunnan opintovaroista	74	.	.	.	.	.	.	.	110 276	217 500	327 776
Kaikkiaan	1 360	718	642	479	163	486	156	120	4 879 506	9 592 000	11 171 791

Taulukossa mainituista 1 328 opiskelijasta oli 50 sellaista, jotka saivat sekä uusien että vanhojen päätösten mukaisesti opintoavustuksia, joten todellinen henkilöluku oli 1 278. Sen lisäksi oli työhuoltotoimiston huollon kohteena 23 opiskelijaa, jotka kertomusvuoden aikana keskeyttivät opintonsa, joten heille tarkoitetut varat sekä 17 opiskelijan kohdalla osittain palautetuiksi määrätyt erät, yhteensä 318 775 mk palautettiin sosiaaliministeriöön. Aktiivisessa huollossa oli niin ollen — kunnallisten avustusten saajat mukaan luettuina — kaikkiaan 1 310 opiskelijaa.

Sosiaaliministeriö myönsi edellä mainituille 610 uudelle, eri korkeakouluissa ja ammattioppilaitoksissa opiskelevalle anojalle apurahoina 4 652 540 mk sekä opintolainoina 9 321 500 mk. V:sta 1946 periytyville huollettaville sekä kertomusvuoden aikaisille uusille anojille maksettiin kaikkiaan apurahoja, lahjavara-avustuksia sekä lainoja 10 674 325 mk (edellisenä vuonna 9 221 395 mk). Kunnallisetkin avustukset ja lainat huomioiden nousivat työhuoltotoimiston maksamat eri muotoiset opintoavustukset ja lainat v:n 1947 aikana kaikkiaan 11 171 791 mk:aan (edellisenä vuonna 9 221 395 mk), joten sekä asiakasmäärä että työhuoltotoimiston liikevaihto huomattavasti kasvoivat, vaikka suoranaisten uusien tapausten luvussa tapahtuikin vain vähäinen nousu. V:n 1948 aikana jaettavaksi siirtyi 3 436 555 mk apurahoja sekä 8 688 200 mk lainoja.

Lisäksi työhuoltotoimisto pyynnöstä antoi laissa edellytetyn kunnallisen huoltoviranomaisen lausunnon 110 opiskelijasta näiden hakiessa apurahaa tai lainaa oppilaitoksen välityksellä.

Invaliidihuolto. Joulukuun 30 p:nä 1946 annetun invaliidihuoltolain tullessa voimaan tammikuun 1 p:nä 1947 uskottiin lain toimeenpano asetuksen mukaisesti Helsingin asukkaiden osalta Helsingin kaupungin lastensuojelulautakunnan työhuolto-osastolle, jolloin sen työkenttä huomattavasti laajeni. Laki aiheutti runsaasti työtä, koska helsinkiläiset siviili-invaliidit viipymättä oli rekisteröitävä. Joulukuun 31 p:nä 1947 oli invaliideja kortistossa 1 368 sekä ei invaliidilain tarkoittamia, mutta invaliideiksi luettavia 37. Anomukset sosiaaliministeriölle oli jätettävä joko työhuoltotoimiston tai jonkin järjestön välityksellä. Kummassakin tapauksessa lastensuojelulautakunnan työhuolto-osaston oli annettava huollontarvetta koskeva lausuntonsa. V. 1947 aikana työhuolto-osasto joutui antamaan lausuntoja kaikkiaan 308 invaliidista, joista 283 sai asiassaan myönteisen päätöksen.

Sukupuoli ja siviilisääty. Mainituista 283 invaliidista oli miehiä 172, naisia 95 ja lapsia 16. Naimisissa olevia oli heidän joukossaan 106, naimattomia 154, leskiä 13 ja eronneita 10. 51 invaliidilla oli lapsia. 1 lapsen perheitä oli 23, 2-lapsisia 18, 3-lapsisia 7, 4, 5 ja 6 lapsen isiä oli kutakin yksi.

Asuinpaikka- ja kielisuhteet. Toimenpiteiden alaisina olleista invaliideista oli helsinkiläisiä 239 ja vieraspaikkakuntalaisia, helsinkiläisissä invaliidien ammattioppilaitoksissa tai hoitolaitoksissa olleita invaliideja 44. Suomenkielisiä oli 259, ruotsinkielisiä 24.

Invaliditeetti. Raajarikkoisia invaliideja oli 225, sokeita 43, kuuroja 3 ja pitkäaikaisesta sairaudesta johtuva invaliditeetti oli 12 invaliidilla. Raajarikkoisten joukossa oli käsi-invaliideja 16, jalkainvaliideja 163 ja lonkka-, selkä- ym. invaliideja 46. Käsiamputaatio oli suoritettu 10:llä, jalka-amputaatio 69:lla. Synnynnäisestä vammasta invaliditeetti johtui 39, sairaudesta 148 ja tapaturmasta 96 tapauksessa.

Edellä mainittujen invaliidien joukossa oli vain osa sellaisia, joiden huollon työhuolto-osasto suoritti alusta loppuun asti, suurimman osan hoitivat muut invaliidihuoltoelimet (yhdistykset, koulut tai Invaliidisäätiö), jotka olivat toimineet alotteentekijöinä, joten päätöksen toimeenpanokin kuului heille.

Lääkintähuolto. Sairaalahoitoa myönnettiin lastensuojelulautakunnan työhuolto-osaston lausunnon mukaisesti 57 invaliidille, 5 anomusta hylättiin. Tekojäseniä, tukisidoksia, tukiliivejä, invaliidivaunuja, ortopedisiä kenkiä, opaskoiria ym. apuvälineitä anoi kaikkiaan 183 invaliidia. Sosiaaliministeriö hylkäsi anomuksen 15 tapauksessa, joista kahdelle anojalle kuitenkin myönnettiin heidän anomansa välineet kunnallisista invaliidivaroista. 16 tapauksessa edellä mainituista myönteisistä tapauksista tarkoitettuja välineitä varten, joiden kokonaiskustannukset olivat 118 827 mk, myönnettiin ehkäisevän köyhäinhoidon määrärahasta 77 932 mk. Tässä käsiteltu lääkintähuolto jakautui laatunsa puolesta seuraavasti:

Käsiproteeseja	5	Ortopedisia jalkineita	33
Jalkaproteeseja	48	Kainalo- ja kyynärsauvoja	2
Väliaikaisia proteeseja	6	Kuulolaitteita	2
Proteesien korjauksia	18	Invaliidivaunuja	11
Tukisidoksia ja -laitteita	29	Edellisten korjauksia	1
Edellisten korjauksia	4	Opaskoiria	4
Tukipohjallisia	9	Työvaatetusta	1
Tukiliivejä	18	Yhteensä	191

Helsingin kaupungin lastensuojelulautakunta anoi ja sai sosiaaliministeriöltä 124 501 mk:n korvauksen invaliidien lääkintähuollosta lastensuojelulautakunnalle aiheutuneista menoista.

Kunnallisista invaliidihuoltovaroista maksettiin v:n 1947 aikana 78 719 mk lääkintähuoltotarkoituksiin avustusta 36 invaliidille.

Ammattikoulutusasioissa annettiin lastensuojelulautakunnan tietoon kaikkiaan 63 invaliidihuoltopäätöstä. Niiden nojalla myönnettiin ammattikoulutusta 56 invaliidille, huoltorahaa sai 2 invaliidia, ammattikoulutuspäätöksistä oli epääviä 2, huoltorahapäätöksistä 3.

Myönnetty ammattikoulutus jakautui seuraavasti:

Sokeain miesten työkoulu	25	Kellosepän tai hopeasepän kurssi	2
Sokeain naisten työkoulu	7	Käsityökoulu tai ompelukurssit	3
Invaliidisäätiön ammattioppilaitoksen erilaiset kurssit	11	Tyttöjen valmistava ammattikoulu	1
Kolmirannan invaliidien ammattioppilaitos	2	Radiomekaanikon kurssi	1
Teknillinen koulu	4	Yhteensä	56

Vain osan ammattikoulutuspäätöksistä lastensuojelulautakunta hoiti alusta loppuun saakka, muiden kohdalla päätöksen toimeenpanon hoitivat muut invaliidihuoltoelimet. Lastensuojelulautakunta suoritti v:n 1947 aikana koulutusavustusmenoja 177 300 mk 19 invaliidin osalta. Lisäksi maksettiin sosiaaliministeriön edellä mainituille invaliideille myöntämistä 126 600 mk:n opintolainavaroista 29 600: —.

Työhuolto. Oman yrityksen perustamiseen ja työvälineiden hankintaan sosiaaliministeriö myönsi lastensuojelulautakunnan työhuolto-osaston lausunnon perusteella työvälineavustusta 35 invaliidille ja korotonta lainaa 14 invaliidille. Näistä tapauksista oli lastensuojelulautakunnan vireillepanemia tapauksia 5 ja heille maksettiin työvälineavustuksina 12 500 mk ja lainoina 170 000 mk. Sosiaaliministeriö hylkäsi 2 tapauksessa työvälineavustusanomuksen ja laina-anomuksen yhdessä tapauksessa. Oman yrityksen perustamiseen myönnettiin kunnallisista invaliidivaroista 10 000 mk:n avustusta ja 20 000 mk lainana.

Jo invaliidilain voimassaolon ensimmäisenä vuonna voitiin todeta, miten kipeästi sen antamaa apua tarvitaan vähävaraisten invaliidien keskuudessa. Lain turvin annettava ammattikoulutus ja työvälineapu pelastaa yhteiskunnalle runsaasti käyttökelpoista ainesta ja vähentää vastaisuudessa huoltolautakuntien menoja.

Lastensuojelulautakunnan työhuolto-osasto kokoontui kertomusvuoden aikana 19 (22) kertaa. Osaston kokouspöytäkirjat sisältävät 2 755 (1 365) asiaa. Työhuoltotoimiston kodissa kävijät tekivät kertomusvuoden aikana 1 448 (803) kotikäyntiä, joista 336 oli hukkakäyntejä. Lähetettyjen kirjeiden ja korttien määrä oli 4 703 (4 470).

Terveydenhoito

Vastaanotto- ja ammattioppilaskodin, koulu- ja lastenkoteja valvovan lääketieteen lisensiaatti P. Leistin selostus vallinneesta terveydentilasta ja terveydellisistä olosuhteista mainituissa laitoksissa v. 1947 oli seuraavan sisältöinen:

Ohjesäännön mukaiset tarkastukset pidettiin yllämainituissa laitoksissa. Kaikki laitoshoitoon tulleet lapset tarkastettiin. Sairaustapaukset hoidettiin tohtori Leistin johdolla asianomaisissa koulukodeissa; vain äkillisissä tapauksissa täytyi turvautua paikallisten lääkärien apuun koulukotien etäisen aseman vuoksi Helsingistä, varsinkin Ryttylän, Toivoniemen ja Tavolan koulukotien kohdalla.

Eri lasten- ja koulukodeissa sattuneet tautitapaukset näkyvät seuraavasta yhdistelmästä:

Tauti	Sofianlehto	Reijola	Kullatorppa	Malmi	Ryttylä	Toivoniemi	Tavola	Toivola	Vastaanotto- ja ammattioppilaskoti	Yhteensä
Hengityselintulehdukset	128	60	—	6	39	—	—	10	4	247
Vatsa- ja suolitulehdukset	112	—	8	—	7	—	1	—	—	128
Paiseet	17	10	3	10	11	1	2	49	9	112
Tuhkarokko	68	19	—	13	—	—	—	7	4	111
Influenssa	—	3	16	3	13	—	2	51	22	110
Ihotaudit	48	—	2	15	1	3	3	6	8	86
Korvasairaudet	61	11	—	4	3	—	—	3	2	84
Angina	10	2	—	1	3	—	—	3	12	31
Silmäsairaudet	22	—	—	2	—	—	—	—	6	30
Tapaturmat	—	—	1	—	15	1	—	3	8	28
Keuhkokuume	22	—	—	1	—	—	—	1	—	24
Suutulehdukset	20	—	—	—	3	—	—	—	—	23
Vesirokko	12	2	—	—	—	—	—	2	—	16
Tuberkuloosi	2	3	—	2	—	—	—	3	—	10
Sikotauti	—	3	—	—	3	—	—	—	1	7
Keltatauti	—	—	—	6	—	—	—	—	1	7
Nivelreumatismi	—	—	—	1	—	—	—	4	1	6
Kaularauhastulehdus	4	—	—	—	—	—	—	—	—	4
Aivokalvontulehdus	3	—	—	—	—	—	—	—	—	3
Kurkkumätä	1	1	—	—	—	—	—	—	—	2
Keuhkopussintulehdus	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1
Yhteensä	530	114	30	65	98	5	8	142	78	1 070

Kulkutaudin luontoisena esiintyi vain tuhkarokko, eniten Sofianlehdon lastenkodissa. Lapset saivat kurkkumätä-, isorokko-, calmette- ja tarvittaessa lavantauti- ja hinkuyskärokotuksen.

Asunto-olot olivat varsin tyydyttävät, samoin siisteys ja vaatetus eri laitoksissa. Haittaa tuotti saunan puuttuminen Kullatorpan lastenkodissa, saunarakennuksen kehnous Malmin lastenkodissa ja puutteellisuudet Toivolan koulukodin keittiörakennuksessa ja oppilaiden pesuhuoneessa. Osa epäkohdista on jo saatu korjauksenalaiseksi.

Ruoka- ja ravitsemustilanne oli hyvä kaikissa laitoksissa, vaikkakin ruoanvalmistuksessa muutamien laitosten kohdalla oli toivomisen varaa.

Vitamiinitarpeen tyydyttämiseksi annettiin lapsille vihanneksia ja keväällä tarpeen mukaan erilaisia vitamiinilääkkeitä.

Paikkapula varsinkin pienempien lasten kohdalta kiristyi jatkuvasti. Syynä näyttää lähinnä olevan alueliitoksen aiheuttama suurempi tarve ja asuntopula yleensä. Laitosten sisäinen toiminta vaikeutui luonnollisesti tilojenpuutteen ja vastaavan henkilökunnan puutteen takia.

Koulukoteihin sijoitettujen lasten hampaiden hoidosta huolehti kaupungin kouluhammasklinikan johtaja T. H. Ekman suorittaen hampaiden korjaukset kauempana olevissa laitoksissa lautakunnan tätä tarkoitusta varten hankkimilla välineillä. Vastaanotto- ja ammattioppilaskodin hoidokit ja Toivolan koulukodin oppilaat kävivät myös Helsingin kaupungin kouluhammasklinikassa.

Menot ja tulot

Lastensuojelutoiminnan aiheuttamat bruttomenot olivat v. 1947 lautakunnan tilinpäätöksen mukaan 78 038 404: 40 mk, jakautuen seuraaviin eriin [1]):

	Mk
Lastensuojelulautakunta	9 234 815
Lastenkodit	18 305 984
Vastaanotto- ja ammattioppilaskoti	7 858 550
Toivolan koulukoti	5 855 728
Kasvatuksellisesti laiminlyötyjen lasten koulukodit	8 784 490
Sijoitus yksityishoitoon ja jatko-opetus	12 343 120
Kunnallinen lisäavustus ammattiopetukseen	499 466
Suojelukasvatuksen alaisten lasten sijoitus valtion laitoksiin ja yksityishoitoon	1 226 033
Palkkiot suojelukasvatuksen alaisten yksityisille valvojille sekä valvottavien tilapäiset avustukset	76 821
Keuhkotautisten lasten hoito	2 052 340
Tylsämielisten, aistiviallisten ja raajarikkoisten lasten erikoishoito ja opetus	1 494 258
Lasten hammashoito, kesävirkistystoiminta sekä matkakulut	1 087 681
Lastenvalvojan kansliamenot sekä aviottomain lasten avustaminen	295 306
Koulukotien maatilat	6 459 253
Yksityisille lastensuojeluyhdistyksille myönnetyt avustukset	1 828 660
Poikien eristyslaitoksen käyttökustannukset	440 570
Suojelukasvatuksessa olevien siirrot sekä alaikäisten irtolaisten lähettäminen kotikuntiinsa	195 329
Yhteensä	78 038 404

Näiden menojen lisäksi oli rakennustoimiston tilille viety allamainittujen lastenhuoltolaitosten huoneistojen korjauskustannuksia seuraavat määrät:

	Mk
Sofianlehdon pikkulastenkoti	374 006
Reijolan lastenkoti	287 849
Kullatorpan lastenkoti	135 241
Malmin lastenkoti	7 170
Ryttylän koulukoti	404 063
Toivoniemen koulukoti	1 120 102
Toivolan koulukoti	630 995
Vastaanotto- ja ammattioppilaskoti	321 593
Yhteensä	3 281 019

Lastensuojelutoiminnasta saadut tulot nousivat v. 1947 24 551 591: 95 mk:aan, jakautuen seuraaviin eriin:

	Mk	Mk
Lastenhoidosta saatu korvaus:		
Valtiolta	1 282 928	
Vierailta kunnilta	2 550 806	
Yksityisiltä korvausvelvollisilta	4 446 385	8 280 119
Koulukotien valtionapu		3 989 504
Koulukotien oppilastöistä saadut tulot		570 000
Ammattioppilaskodin hoidokkien suorittama korvaus		663 883
Maatilojen tilittämät tulot:		
Ryttylän tilan	2 663 649	
Toivoniemen tilan	1 647 850	
Toivolan tilan	2 293 873	6 605 372
siirto		20 108 878

[1]) Laskelman ulkopuolelle on jätetty ansiomerkkien jakamiseste lastensuojelulautakunnan alaisille toimenhaltijoille aiheutuneet kustannukset, 44 300 mk, sekä eräiden henkilöiden osallistumisestn Ryttylän koulukodin 25-vuotisjuhlaan johtuneet kustannukset, 11 600 mk.

	Mk
siirto	20 108 878
Laitosten ja maatilojen henkilökunnan suorittamat luontoisetujen korvaukset	3 997 068
Valtionapu eristyslaitoksen perustamiskustannuksiin ja käyttöön	400 000
Vierailta kunnilta ym. perittävät matkakustannusten korvaukset	45 646
Yhteensä	24 551 592

Kun nämä tulot vähennetään edellä mainittujen kustannusten yhteissummasta 81 319 424 mk:sta, jää kaupunginkassaa rasittaviksi nettomenoiksi 56 767 832 mk eli 11 969 080 mk enemmän kuin edellisenä vuonna.

Toivoniemen ja Ryttylän tilojen maatalouskirjanpidossa, jossa on huomioitu myöskin vuoden lopussa olevat maatalousvarastot, tehtiin tilinpäätös siten, että laitosten käyttämistään rakennuksista maatiloille suorittamat vuosivuokrat, Toivoniemessä 77 993 mk ja Ryttylässä 499 923 mk eli yhteensä 577 916 mk, joista laitosten tuloihin sisältyy 30 %:n valtionapu, siirrettiin kaupunginkassaan kaupungin näihin kiinteistöihin sijoittamien pääomien korkohyvitykseksi. Näiden suorituksien sekä erinäisten maanparannus- ja maatalousrakennuskustannusten kuoletusten jälkeen osoitti maataloustilien päätös voittoa Toivoniemessä 145 966 mk ja Ryttylässä 31 617 mk eli yhteensä 177 583 mk. Kunkin tilan nettotuotto otettiin vähennyksenä huomioon koulukotien valtionavun lopputilityksessä.

Eri laitosten varsinaiset nettomenot eli rakennustoimiston suorittamat korjaukset, yksityishoitoon lähetettyjen lasten vaatetus sekä henkilökunnan luontoiseduistaan suorittama korvaus toimihenkilöiden palkoista poisluettuna, nousivat v. 1947 seuraaviin määriin:

Laitos	Kaikkiaan mk	Lasta ja päivää kohden, mk	Lasta ja vuotta kohden, mk
Sofianlehdon pikkulastenkoti	9 589 534	259	94 383
Reijolan lastenkoti	2 352 335	192	69 981
Kullatorpan lastenkoti	2 064 191	157	57 178
Malmin lastenkoti	2 013 176	154	56 316
Ryttylän koulukoti	5 966 702	310	113 006
Toivoniemen koulukoti	1 276 681	162	59 181
Tavolan koulukoti	916 747	141	51 312
Toivolan koulukoti	5 388 666	193	70 326
Vastaanottokoti	5 824 190	174	63 657
Ammattioppilaskoti	1 344 715	112	40 884
Yhteensä	36 736 937	201	73 428

Edellä mainitut päiväkustannukset jakautuivat eri laitoksissa seuraavalla tavalla:

Menoerä	Lastenkodit				Koulukodit				Vastaanottokoti	Ammattioppilaskoti	Kaikkiaan
	Sofianlehto	Reijola	Kullatorppa	Malmi	Ryttylä	Toivoniemi	Tavola	Toivola			
	Markkaa ja penniä										
Palkkaukset	151 28	139 35	103 93	95 59	176 98	92 76	79 24	109 70	100 60	38 72	117 66
Vuokra, lämpö ja valo	45 68	14 27	6 86	21 77	67 89	18 67	13 22	23 74	29 30	26 87	31 49
Ruokinta	31 92	21 97	28 97	17 22	39 68	24 79	25 82	34 48	30 92	39 13	30 96
Vaatetus ja kalusto	15 09	10 24	11 92	14 79	16 46	13 99	17 24	15 75	7 57	4 55	12 72
Muut menot	14 61	5 90	4 97	4 92	8 59	11 93	5 06	9 —	6 01	2 74	8 34
Yhteensä	258 58	191 73	156 65	154 29	309 60	162 14	140 58	192 67	174 40	112 01	201 17

Hintatason jatkuneesta noususta ja erinäisistä muistakin syistä johtuen kohosivat lastenhoitokustannukset edelliseen vuoteen verrattuina kaikissa laitoksissa yhteensä keskimäärin 53: 96 mk kutakin hoitopäivää kohden.

Yksityisen lastensuojelutoiminnan tukeminen

Kuten edellä olevasta menojen luettelosta ilmenee, jaettiin lastensuojelulautakunnan v:n 1947 menoarvioon merkittyinä avustuksina yksityisille lastensuojelujärjestöille yhteensä 1 828 660 mk. Tästä saivat *Lastentyökotiyhdistys* kouluikäisten lasten päiväkotien ylläpitoa varten 306 000 mk; *Koteja kodittomille lapsille* ylläpitämänsä lasten vastaanottokodin avustamiseksi 39 000 mk; *Kenraali Mannerheimin lastensuojeluliiton Helsingin osasto* Sofie Mannerheimkodin ylläpitämiseksi yksinäisiä naisia ja heidän lapsiaan varten 96 000 mk; *Suomen lastenhoitoyhdistys* ylläpitämiensä lastenkotien tukemiseksi 373 000 mk; *Helsingin kaupunkilähetys* Kilossa ylläpitämänsä poika- ja tyttökodin avustamiseksi 92 000 mk; *Maitopisarayhdistys* avunannosta äitiysavustuksen jakamisessa ym. 727 660 mk; *Pelastusarmeija* lastenkotiensa ylläpitoa varten 36 000 mk; *Helsingin Ensi koti* äiti- ja lapsikodin ylläpitämiseksi 126 000 mk; ja *Kalliolan työkeskus* nuorison kerhotoiminnan tukemiseksi 33 000 mk.

Näiden avustusten lisäksi jakoi kaupunginhallitus lautakunnan tilien ulkopuolella yleishyödyllisten yritysten ja laitosten määrärahasta lastensuojelutarkoituksiin yhteensä 513 500 mk. Näistä varoista saivat: *Helsingin nuorten miesten kristillinen yhdistys* sekä sen Sörnäisissä, Vallilassa, Toukolassa, Pasilassa ja Käpylässä toimivat osastot suorittamansa nuoriso- ja poikatyön tukemiseksi yhteensä 60 000 mk; *Helsingin nuorten naisten kristillinen yhdistys* ylläpitämäänsä tyttökotia ja kasvatussosiaalista työtänsä varten 37 000 mk; *Svenska kristliga föreningen av unga män* kasvatussosiaalisen työnsä tukemiseksi ja vähävaraisten poikain kesävirkistystoimintaa varten 15 000 mk; *Helsingin poikakotiyhdistys* kahden ylläpitämänsä poikakodin tukemiseksi 37 000 mk; *Sairaanhoitajatar H. Kivimäki* Leppävaarassa sijaitsevan pikkulastenkodin ylläpitämiseksi 19 000 mk; *Kalliolan kannatusyhdistys* poika- ja tyttökerhotyön tukemiseksi 37 000 mk; *Lastenkoti Bethel* Haagassa 7 000 mk; *Kaupunkilähetys* vapaan lasten- ja nuorisotyön sekä lasten kesäsiirtolan tukemiseksi 63 000 mk; *Helsingin sosialidemokraattinen nuorisoyhdistys* 12 500 mk; *Helsingin nuorisotyötoimikunta* 88 000 mk; *Helsingin kristillisen työväen nuoriso-osasto* 3 500 mk; *Helsingin sosialidemokraattisen nuorison aluetoimikunta* 12 500 mk; *Helsingin nuoret kotkat* 20 500 mk; *Helsingin sosialidemokraattinen nuorisoyhdistys* Helsingin nuoret kotkat nimisen järjestönsä toimintaa varten 8 500 mk; *Helsingfors svenska ungdomsråd* 20 000 mk; *Tapanilan sosialidemokraattinen työläisnuoriso-osasto* 8 500 mk; *Mannerheim-liiton Malmin lastenystävät* 6 500 mk; *Nikkilän sairaalan henkilökunnan yhdistys* 10 000 mk; *Tapanilan sosialidemokraattinen työläisnuoriso-osasto* 7 000 mk; *Kallion sosialidemokraattinen nuorisoseura* 7 000 mk; *Vallilan demokratian pioneerit* 8 500 mk; *Pakilan demokratian pioneerit* 8 500 mk; *Kallion demokratian pioneerit* 8 500 mk; *Keski-Helsingin demokratian pioneerit* 8 500 mk.

Näiden lisäksi myönsi Kaupunginvaltuusto kertomusvuoden kuluessa *Helsingin lastenruokintakomitealle* yhteensä 1 602 259: 40 mk pääasiallisesti lahjoitusvaroilla järjestetyn lastenruokinnan keitto- ja jakelukustannuksiin.

Kaupungin avustamain yksityisten lastenhuoltolaitosten toiminnan valvominen oli lähinnä lautakunnan lastenhuollontarkastajan tehtävänä, ja on hän antanut tässä suhteessa tekemistään havainnoista kaupunginhallitukselle eri selostuksen.

Lastensuojelurahastot

Lastensuojelulautakunnalle kuului muutamia varattomien lasten hyväksi lahjoitettuja, rahatoimiston hoidossa olevia rahastoja, joiden pääomat ja käytettävissä olevat korkovarat olivat joulukuun 31 p:nä 1947 seuraavan suuruiset:

	Pääoma, mk	Korot, mk
Adolf Holmgrenin lahjoitusrahasto turvattomille äideille ja lapsille	39 664	11 319
L. A. Grönholmin Helsingin orpolasten rahasto	9 613	3 125
Bergman-puolisoiden lahjoitusrahasto jatko-opetuksen hankkimiseksi turvattomille lapsille	60 060	14 814
siirto	109 337	29 258

	Pääoma, mk	Korot, mk
siirto	109 337	29 258
M. Kotschakin lastenvaatetusrahasto	68 500	3 001
Aina ja Ivar Gordien lahjoitusrahasto	55 008	—
Johan Gustaf Rosenbergin rahasto	12 080	6 256
Lasten kesäsiirtolain rahasto	20 697	10 718
Yhteensä	265 622	49 233

Hyvösen lastenkoti

Lastensuojelurahastoihin kuuluu myöskin aviopuolisoiden G. ja M. Hyvösen kaupungille lahjoittama omaisuus, jonka pääomaa oli kertomusvuoden lopussa jäljellä 2 104 695 mk. Tämän rahaston korkovaroilla tarkoittivat lahjoittajat ylläpidettäväksi Kotkankadun talossa n:o 14 n. 30 hoitopaikkaa käsittävää lastenkotia puutteenalaisille suomea tai ruotsia puhuville lapsille, mihin ne eivät varsinkaan viime vuosina ole riittäneet siitäkään huolimatta, että lautakunta on suorittanut tähän lastenkotiin sijoittamistaan lapsista tavanomaiset kuukausimaksut.

Hyvösen lastenkodin ja sen hoidokeille Vihdin pitäjässä Enäjärven rannalla ylläpidettävän Hyvölä nimisen kesäkodin hallintoa hoitaa lastensuojelulautakunnan kolmeksi vuodeksi kerrallaan valitsema johtokunta, johon kertomusvuonna kuuluivat talousneuvos M. Sillanpää puheenjohtajana sekä muina jäseninä lastentarhaintarkastaja E. Borenius, varatuomari M. Mustakallio, toimistovirkailija Y. Aittokoski ja professori A. Ylppö.

Lastenkodin johtajana oli neiti I. Siirala, joka toimi myöskin johtokunnan sihteerinä. Lääkärinä toimi tohtori H. Huhtikangas. Lisäksi kuului laitoksen henkilökuntaan 3 lastenhoitajaa, 2 keittäjää, siivooja ja ompelija.

19. Oikeusaputoimisto

Oikeusavustajan kertomus Helsingin kaupungin oikeusaputoimiston toiminnasta v. 1947 oli seuraava:

Kaupunginvaltuuston marraskuun 13 ja 27 p:nä 1946 oikeusaputoimistoa varten vahvistaman muutetun johtosäännön mukaan oikeusaputoimiston yleistä toimintaa johtaa ja valvoo lautakunta, johon kuuluu 5 kaupunginvaltuuston vuodeksi kerrallaan valitsemaa jäsentä, joista valtuusto määrää yhden puheenjohtajaksi. Lautakunta valitsee itse keskuudestaan varapuheenjohtajan.

Kokouksessaan joulukuun 18 p:nä 1946 valitsi kaupunginvaltuusto oikeusaputoimiston lautakuntaan v:ksi 1947 puheenjohtajaksi oikeusneuvos G. F. Nyberghin ja jäseniksi opiskelija E. A. Aleniuksen, varatuomari E. I. Sahlanin, hovioikeuden auskultantti L. P. Sauraman sekä liittosihteeri T. A. Sumun. Näistä lautakunta valitsi kokouksessaan tammikuun 20 p:nä varapuheenjohtajakseen liittosihteeri Sumun. Kaupunginhallituksen edustajana lautakunnassa oli päätoimittaja L. E. Aho.

Lautakunnalla oli vuoden kuluessa 4 kokousta. Kokouksissa käsiteltiin pääasiassa juoksevia asioita.

Oikeusavustajan tointa hoiti kuluneen vuoden aikana varatuomari Y. J. E. Hämesalo ja apulaisoikeusavustajan tointa varatuomari S. M. K. Korpela. Toimistoapulaisena oli rouva A. S. Lindegrén. Kesälomasijaisina toimivat varatuomari M. A. Eklund ja neiti A. Hämäläinen.

Oikeusaputoimiston menoja varten oli kertomusvuoden talousarviossa varattu 313 684 mk edellisen vuoden vastaavan määrärahan oltua 293 206 mk. Eräät määrärahat osoittautuivat kuitenkin riittämättömiksi, minkä vuoksi valtuusto marraskuun 26 p:nä oikeutti lautakunnan ylittämään eräitä tilejä yhteensä 44 357 mk.

Kuluvan vuoden aikana saatiin toimeksiantoja Tampereen ja Lahden kaupunkien oikeusaputoimistoilta sekä Vaasan ja Turun kaupunkien oikeusavustajilta. Muutamia toimeksiantoja oli myös Tukholman kaupungin (Stockholms stads rättshjälpsanstalt) ja Tukholman läänin (Stockholms läns rättshjälpsanstalt) oikeusaputoimistoilta sekä Norrköpingin kaupungin oikeusaputoimistolta.

Rekisteröityjen asioiden luku oli kuluneena vuonna 1 562 oltuaan edellisenä vuonna 1 484. Liitosalueitten kaupunkiin yhdistämisen johdosta lisääntyi toimiston asiakkaiden käyntien luku v. 1946 huomattavasti. Kuluneena vuonna oli käyntien luku edelleen suuri, vaikka se laski jonkun verran edelliseen vuoteen verraten. Tämä johtui osaksi siitä, että liitosalueen asiakkaat, joilla ei aikaisemmin ollut mahdollisuutta saada maksutonta oikeusapua, käyttivät heti liittymisen tapahduttua suuressa mitassa toimiston apua usein vanhojen hoitamatta jääneiden oikeusasioittensa selvittämiseen. Nyttemmin on tilanne tässä suhteessa tasaantunut.

Kuluneena vuonna muodostivat työ- ja palkkariidat suurimman asiaryhmän, mutta näistä saatiin, kuten edellisenä vuonnakin, suurin osa sovinnolla järjestettyä, tarvitsematta ryhtyä oikeudenkäyntiin. Perheen elatusasiat lisääntyivät ja samoin avioeroasiat. Veroasiat ja huoneenvuokra-asiat vähenivät sitävastoin.

Käyntien luku oli 10 383, edellisenä vuonna 11 054, v. 1945 9 489 ja v. 1944 8 763.

Eri kuukausien osalle käynnit jakautuivat seuraavasti:

Kuukausi	Vastaanotto-päiviä	Käyntejä kaikkiaan	Käyntejä päivää kohden	Kunkausi	Vastaanotto-päiviä	Käyntejä kaikkiaan	Käyntejä päivää kohden
Tammikuu	25	926	37.0	Heinäkuu	27	902	33.4
Helmikuu	24	812	33.8	Elokuu	26	899	34.6
Maaliskuu	25	853	34.1	Syyskuu	26	892	34.3
Huhtikuu	23	779	33.9	Lokakuu	27	942	34.9
Toukokuu	25	882	35.3	Marraskuu	25	912	36.5
Kesäkuu	24	873	36.4	Joulukuu	23	711	30.9
				Yhteensä	300	10 383	34.6

Kuten edellä olevasta yhdistelmästä ilmenee, oli oikeusaputoimisto vuoden kuluessa avoinna 300 päivää. Käyntien luku päivää kohden oli 34.6, niiden oltua edellisenä vuonna 36.4 ja v. 1945 31.4.

Suurin käyntien luku samana päivänä oli 59 ja pienin 3.

Alempana olevat tilastotiedot osoittavat rekisteröityjen asioitten luvun ja rekisteröityjen asiakkaiden säädyn, ammatin ym. niissä asioissa, joissa toimisto ryhtyi oikeudenkäyntiin, kirjallisiin tehtäviin tai pitempiin suullisiin neuvotteluihin.

Tällaisten asiain kokonaismäärä oli 1 580, joista 1 562 oli kertomusvuonna tulleita ja 18 edelliseltä vuodelta siirtyneitä. Kirjallisia toimituksia oli 1 618, niistä hakemuskirjoja 608.

Säätynsä tai ammattinsa ja sukupuolensa mukaan kävijät ryhmittyivät seuraavasti:

	Mp.	Np.	Yht.		Mp.	Np.	Yht.
Ajomiehiä	3	—	3	Meijeristejä	—	1	1
Asiapoikia	1	—	1	Mekanikkoja	5	—	5
Autonapumiehiä	6	—	6	Merimiehiä	7	—	7
Autonasentajia	15	—	15	Metallityöntekijöitä	9	—	9
Autonkuljettajia	32	—	32	Modisteja	—	3	3
Emännöitsijöitä	—	4	4	Muurareita	6	—	6
Harjantekijöitä	2	—	2	Muusikereita	1	—	1
Hierojia	—	3	3	Naimisissa olevia naisia			
Hitsaajia	5	—	5	ja leskiä	—	469	469
Insinöörejä	1	—	1	Näyttelijöitä	1	2	3
Jalkinetyöntekijöitä	9	—	9	Ompelijoita	—	53	53
Kanttoriurkureita	1	—	1	Partureita	—	12	12
Kapellimestareita	1	—	1	Peltiseppiä	16	—	16
Keittäjiä	—	20	20	Pesijöitä	—	6	6
Kirjapainotyöntekijöitä	—	11	11	Poliisikonstaapeleita	6	—	6
Kirvesmiehiä	23	—	23	Postinkantajia	3	—	3
Kivityöntekijöitä	10	—	10	Putkityöntekijöitä	11	—	11
Konemestareita	4	—	4	Puuseppiä	11	—	11
Konttoristeja	1	25	26	Puutarhureita	6	—	6
Kotiapulaisia	—	36	36	Raitiovaunun rahastajia	3	3	6
Kulkukauppiaita	9	2	11	Rautatieläisiä	4	1	5
Kultaseppiä	2	—	2	Ravintola-apulaisia	—	40	40
Kutojia	—	8	8	Sairaanhoitajia	—	7	7
Kylvettäjiä	—	3	3	Sanomalehdenjakajia	—	2	2
Laitosmiehiä	2	—	2	Satamatyöntekijöitä	5	—	5
Lasinleikkaajia	2	—	2	Sekatyöntekijöitä	75	52	127
Lastentarhanopettajia	—	1	1	Seppiä	10	—	10
Leipureita	3	4	7	Siivoojia	—	47	47
Liikeapulaisia	2	21	23	Sorvaajia	7	—	7
Lämmittäjiä	14	—	14	Sähköasentajia	6	—	6
Maalareita	15	—	15	Talonmiehiä	5	1	6

	Mp.	Np.	Yht.
Tarjoilijoita	—	24	24
Tehdastyöntekijöitä	3	61	64
Torikauppiaita	—	1	1
Turkistyöntekijöitä	—	1	1
Työnjohtajia	5	—	5
Vaattureita	2	3	5
Vahtimestareita	8	—	8
Valokuvaajia	1	1	2
Varastoapulaisia	19	2	21
Verhoilijoita	1	—	1
Viilaajia	11	—	11
Yövartijoita	19	—	19
Yhteensä	429	930	1 359

Vuoden aikana käsiteltyjen juttujen ja asiain ryhmittyminen laatunsa mukaan selviää seuraavasta yhdistelmästä:

Velvoiteoikeuteen kuuluvia asioita:	
vuokrasaatavia	25
työ- ja palkkariitoja	302
muita saamisoikeuksia koskevia asioita	45
Esineoikeuteen kuuluvia asioita	21
Perheoikeuteen kuuluvia asioita:	
avioerojuttuja	211
avioliittoriitoja	15
perheen elatusasioita	272
kuolleeksi julistamisia	4
Perintöoikeuteen kuuluvia asioita	37
Testamenttioikeuteen kuuluvia asioita	15
Yleisiä veroja koskevia asioita	156
Holhousasioita	11
Tiedusteluja, hakemuksia, valituksia ym.	213
Vähäpätöisiä rikosasioita	19
Toimeksiantoja	21
Sotilasavustuksia ja huoltoeläkkeitä koskevia asioita	9
Tapaturma-asioita	27
Huoneenvuokra-asioita	175
Lapsen sukuasemaa koskevia asioita	2
Yhteensä	1 580

Vireille pannuista jutuista ja asioista tuli, mikäli oikeusaputoimiston toimenpiteistä riippui, vuoden aikana lopullisesti ratkaistuiksi ja kirjoista poistetuiksi 1 557, kuten näkyy seuraavista luvuista:

Sopimalla ratkaistu	504	Annettu eri viranomaisille	608
Oikeudenkäynnillä ratkaistu	287	Juttuja, joissa toimisto otti haasteen, mutta ei ajanut loppuun	68
Erinäisistä syistä jätetty sillensä	90	Yhteensä	1 557

Edellä mainitut eri virastoille jätetyt 608 asiaa, joihin ei sisälly Helsingin raastuvanoikeuteen ja muualle otettuja haasteita, jakautuivat eri viranomaisten kesken seuraavasti:

Tasavallan presidentti	18	Hinta- ja palkkaneuvosto	2
Valtioneuvosto	4	Uudenmaan läänin maaherra	80
Valtiovarainministeriö	17	Turun ja Porin läänin maaherra	4
Kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriö	8	Hämeen läänin maaherra	2
Puolustusministeriö	6	Vaasan läänin maaherra	1
Sosiaaliministeriö	27	Kymen läänin maaherra	6
Oikeusministeriö	2	Oulun läänin maaherra	2
Kansanhuoltoministeriö	9	Helsingin kaupungin:	
Korkein oikeus	12	kaupunginhallitus	62
Korkein hallinto-oikeus	8	tutkijalautakunta	9
Turun hovioikeus	23	tulo- ja omaisuusverolautakunta	4
Itä-Suomen hovioikeus	1	maistraatti	6
Postihallitus	2	ensimmäinen kaupunginvouti	13
Rautatiehallitus	3	raastuvanoikeus	15
Lääkintöhallitus	2	poliisimestari	1
Vakuutusoikeus	13	huoneenvuokralautakunta	89
Valtion tapaturmatoimisto	10	vuokrantarkastuslautakunta	63
		huoltolautakunta	2

lastensuojelulautakunta	1
kansanhuoltolautakunta	2
työasiainlautakunta	1
verovirasto	9
Uudenmaan läänin kuukausipalkkojen tarkastuslautakunta	3
Uudenmaan läänin tulo- ja omaisuusveron tarkastuslautakunta	27
Turun kaupunginvouti	1
Kokkolan kaupunginvouti	1
Tammissaren kaupunginvouti	1
Lahden kaupunginvouti	1
Vaasan kaupunginvouti	1
Tampereen kaupunginvouti	1
Lahden työasiainlautakunta	1
Halikon tuomiokunnan tuomari	1
Lappeen tuomiokunnan tuomari	1
Liperin tuomiokunnan tuomari	1
Rovaniemen tuomiokunnan tuomari	1
Tuusulan tuomiokunnan tuomari	2
Mikkelin maistraatti	1
Turun raastuvanoikeus	2
Vaasan raastuvanoikeus	1
Tampereen raastuvanoikeus	1
Rauman raastuvanoikeus	1
Kuopion raastuvanoikeus	1
Helsingin pitäjän nimismies	1
Hyvinkään pitäjän nimismies	1
Kontiolahden pitäjän nimismies	1
Perniön pitäjän nimismies	1
Pornaisten pitäjän nimismies	1
Pyhäjärven pitäjän nimismies	2
Pyhäselän pitäjän nimismies	1
Tuusulan pitäjän nimismies	1
Vihdin pitäjän nimismies	1
Suomen pankki	2
Turun ja Porin läänin verojen tarkastuslautakunta	2
Vaasan läänin valtionverojen tarkastuslautakunta	1
Ent. Viipurin hoitokunta	1
Rauman poliisilaitos	1
Helsingin maalaiskunnan kunnanvaltuusto	1
Helsingin maalaiskunnan seurakunta	1
Yhteensä	608

Se seikka, että 90 asiaa jätettiin sillensä, johtui samoin kuin edellisinä vuosina siitä, etteivät oikeudenetsijät, sen jälkeen kuin oikeusaputoimisto oli ryhtynyt ensimmäiseen toimenpiteeseen eikä sopimusta voitu saada aikaan, enää jatkaneet asiaansa, mutta myöskin siitä, ettei ollut toiveita juttujen voittamisesta oikeudenkäynnillä, sekä lopuksi siitä, että hakijat eivät joko tahtoneet tai voineet esittää asian edelleen ajamiseen tarvittavaa varattomuustodistusta.

Syynä siihen, että toimisto ei ajanut perille 68 asiaa, joissa haaste jo oli otettu, oli osoittain siksi, että haaste oli otettu Helsingin ulkopuolella oleviin tuomioistuimiin, joissa toimiston virkamiehet eivät ole velvolliset oikeudenetsijöitä avustamaan, ja osittain, ettei vastaajia oltu haasteella tavattu tai että asia oli järjestetty ennen oikeuden istuntoa.

Oikeudenkäyntiin ryhdyttiin vuoden aikana 378 asiassa. Näistä ajoi toimisto vuoden kuluessa loppuun 287 asiaa, joista voitettiin 282 ja hävittiin 5 asiaa. Helsingin raastuvanoikeudessa esiinnyttiin vuoden kuluessa toimiston puolesta 350 kertaa 196 päivänä.

20. Työnvälitystoimisto

Helsingin kaupungin työnvälitystoimiston toimintakertomus[1]) v:lta 1947 oli seuraavan sisältöinen:

Työmarkkinat ja hallinnolliset toimenpiteet

Valtioneuvoston v:n 1946 lopulla tekemän, työnvälitysasioiden väliaikaista järjestelyä koskevan päätöksen mukaisesti maan työnvälitystoiminta kertomusvuonna jatkuvasti kuului kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriön hallintoaloihin. Työnvälitystoimistot suorittivat yksinomaisesti työnvälityslain määräämiä tehtäviään, ollen vapaina työttömyyshuoltoon kuuluvista ym. työnvälitykselle vieraista tehtävistä.

Kaikilla aloilla, meri- ja rakennusalaa lukuunottamatta, vallitsi työvoiman puute. Merialalla oli pitkin vuotta toimiston puutteesta ja merialalle pyrkivien runsaudesta johtuvaa työvoiman liikatarjontaa. Rakennusalalla aiheutti rakennusaineiden huutava puute kausiluontoista työttömyyttä, jota Helsingissä esiintyi tammi—toukokuulla ja jonka uusiintumisesta alkoi jälleen näkyä merkkejä vuoden lopulla.

Työvoiman niukkuuteen muilla aloilla vaikuttivat jatkuvasti jälleenrakennus- ja sotakorvaustoiminta sekä poikkeusajan säännöstelytoiminta, jotka sitoivat huomattavasti työvoimaa. Työnvälitysviranomaisten toimenpiteitä työmarkkinoiden tasaamiseksi paikkakuntainvälisellä työnvälitystoiminnalla rajoitti suuresti asuntopula, joka etenkin kaupungeissa oli kireä ja vaikeutti työvoiman saantia.

Kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriö järjesti Helsingin läheisyyteen touko—kesäkuussa luentokursseja työnvälitystoimistojen ja työvoimapiirien virkailijoille sekä työasiamiehille. Viikon kestäviä kursseja oli seitsemän, kullakin kolmattakymmentä osanottajaa. Luennoitsijoina oli kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriön ja Helsingin kaupungin työnvälitystoimiston virkamiehiä.

Työnvälitystoimisto pyrki kertomusvuoden aikana yhä suuremmassa määrin saavuttamaan molempien työmarkkinaosapuolten luottamuksen. Tämä tapahtui sekä työnantajiin että työnhakijoihin kohdistuneen propagandan, kuten lehtiuutisten, haastattelujen ja -ilmoitusten, radioesitysten, esitelmien, mainosjulkaisujen ym. avulla sekä henkilökohtaisin käynnein työnantajien puheilla.

Työnvälitystoimiston toimintakykyä ja mahdollisuuksia hyödyttää parhaalla tavalla työmarkkinoita koetettiin tehostaa kehittämällä toimiston sisäistä järjestelyä ja työmenetelmiä, joita selostetaan eri osastojen toiminnan yhteydessä.

Työnvälitystoimiston virkailijat olivat kosketuksissa ulkomaiden, etupäässä muiden pohjoismaiden työnvälitysvirkailijoihin sekä virallisten yhteydenottojen ja matkojen että Työnvälitysvirkailijoiden yhdistyksen harjoittaman yhteistoiminnan kautta. Tutustuminen toisten maiden työnvälitystoimintaan antoi herätteitä, jotka olivat hyödyksi työnvälitystoimiston työlle.

Työnvälityslautakunta

Lautakunnan kokoonpano. Työnvälityslautakunnan puheenjohtajana toimi kertomusvuonna varatuomari A. A. Anerio ja varapuheenjohtajana toimittaja N. S. Teerimäki. Työnantajien edustajina kuuluivat lautakuntaan johtaja V. Korhonen ja talousneuvos O. R. Vilamo sekä työntekijäin edustajina liittosihteeri V. Liljeström ja leipuri K. R.

[1]) Eräät kertomusta seuranneet taulukkotiedot, joita ei ole tähän merkitty, on julkaistu Helsingin kaupungin tilastollisessa vuosikirjassa v:lta 1948.

Lindholm. Varajäseninä olivat työnantajien edustajat varatuomari H. G. H. Hallberg ja insinööri V. J. Hintikka sekä työntekijöiden edustajat toimitsija J. E. Saveri ja pianoteknikko J. Virtanen. Kaupunginhallitusta edusti lautakunnassa kanslianeuvos G. M. Modeen.

Lautakunnan kokoukset. Työnvälityslautakunnalla oli kertomusvuonna 6 (edellisenä vuonna 10) kokousta, ja käsiteltiin niissä yhteensä 105 (168) asiaa. Lautakunnan tekemistä päätöksistä ja esityksistä sekä antamista lausunnoista mainittakoon tärkeimmät:

Kaupunginhallitukselle tehtiin seuraavat esitykset: palkkaluokittelun tarkistamisesta [1]); työnvälitystoimiston uudeksi järjestyssäännöksi; merimiesosaston ja ravintolaosaston osastonjohtajien virkojen siirtämisestä 22 palkkaluokkaan [3]); työnvälitystoimiston v:n 1948 talousarvioksi [4]); maatalousosaston lakkauttamisesta [5]); lisämäärärahan myöntämisestä kaluston hankintaa varten [6]).

Lautakunta antoi Kaupunginhallitukselle puoltavat lausunnot Suomen sairaanhoitajatarliitto r.y:n [7]), Suomen sairaanhoitajataryhdistys r.y:n [8]), Suomen Rakennusmestariliitto r.y:n [9]) ja Lääketieteenkandidaattiseura r.y:n [10]) anomuksista saada toimilupa työnvälityksen harjoittamiseen jäsenilleen sekä kielteiset lausunnot Suomen laboranttiliitto r.y:n [11]) ja Kauppateknikkojen yhdistys r.y:n [12]) vastaavista anomuksista.

Kaupunginhallituksen pyytämät lausunnot lautakunta antoi mahdollisista poikkeuksista eläke- ja palvelusikää koskeviin viranhaltijain eläkesäännön määräyksiin [13]); sekä maatalousosaston paikkakunnallisen ja yleisvaltakunnallisen toimintalaajuuden suhteesta [14]).

Työnvälitystoimisto

Osastojako. Työnvälitystoimistossa oli kertomusvuoden aikana kaksi yleistä ja viisi erikoisosastoa. Yleisistä osastoista kumpikin, miesosasto ja naisosasto, jakaantuivat kolmeen alaosastoon, nim. miesosasto rakennus- ym. ammattimiesten, metalli- ym. ammattimiesten ja sekatyömiesten alaosastoihin sekä naisosasto kotiapulaisten, tehdas- ym. ammattityöntekijäin sekä puhdistus- ja aputyöläisten alaosastoihin. Erikoisosastoja olivat henkisen työn osasto, nuoriso-osasto, merimiesosasto, maatalousosasto ja ravintolaosasto.

Henkilökunta. Sääntöpalkkaisia viranhaltijoita olivat: työnvälitystoimiston johtajana filosofian maisteri E. S. Seppälä; osastonjohtajina henkisen työn osastolla filosofian maisteri Y. J. Vuorjoki, nuoriso-osastolla filosofian maisteri W. Mattlar ja merimiesosastolla ekonomi N. B. Mattsson (sääntöpalkkainen helmikuun 28 p:stä lukien); ammatinvalinnan ohjaajana filosofian tohtori K. V. J. von Fieandt (sääntöpalkkainen syyskuun 1 p:stä lukien); ammatinvalinnanohjaajan apulainen filosofian maisteri H. A. Turja (sääntöpalkkainen tammikuun 15 p:stä lukien); osastonjohtajan apulaisena neiti H. L. Koski; alaosastojen osastonhoitajina rakennus- ym. ammattimiesten alaosastolla herra V. A. Jyrkänne, metalli- ym. ammattimiesten alaosastolla konemestari V. J. Lähikari, sekatyömiesten alaosastolla herra T. T. Leander, kotiapulaisten alaosastolla neiti S. A. M. Rechardt, tehdas- ym. ammattityöntekijäin alaosastolla filosofian kandidaatti K. I. Sihvonen sekä puhdistus- ja aputyöläisten alaosastolla neiti L. A. Ahkia; merimiesosaston naistyönvälityksessä alaosaston hoitajana neiti A. Ahovaara; toimentajina rouvat A. E. Berglund, A. D. Ekroth, H. Kantola, M. E. Kuittinen, T. K. Petäjäniemi ja A. V. Seppälä, neidit A. M. Weckman, A. T. Melanen, M. E. Olenius, E. Saarela ja A. I. Vitikka sekä herrat V. V. V. Dahlström, A. S. Kättö, T. T. Linnajoki, R. J. Ryöti, K. B. Sundström ja M. O. Turunen; toimistoapulaisena neiti D. A. D. Andersson. Virkaa toimittavana maatalousosaston osastonjohtajana oli herra V. O. Ahtio ja virkaa toimittavana kirjaajana oli rouva V. M. Harke. Vahtimestareina toimivat herrat V. O. Kauhanen, V. J. Lahtinen ja P. Pihakaski.

Ruotsin Arbetsmarknadskomissionen'in kanssa edellisenä vuonna aloitettu virkailijavaihto jatkui kertomusvuonna. Tukholman työnvälitystoimiston virkailija neiti V. A.

[1]) Työnv. lk. 15 p. tammik. 12 §. — [2]) S:n 28 p. helmik. 33 §. — [3]) S:n 13 p. toukok. 55 §. — [4]) S:n 27 p. elok. 93 §. — [5]) S:n 27 p. elok. 92 §. — [6]) S:n 6 p. marrask. 99 §. — [7]) S:n 27 p. kesäk. 80 §. — [8]) S:n 27 p. kesäk. 81 §. — [9]) S:n 27 p. elok. 90 §. — [10]) S:n 6 p. marrask. 96 §. — [11]) S:n 15 p. tammik. 11 §. — [12]) S:n 27 p. elok. 89 §. — [13]) S:n 6 p. marrask. 100 §. — [14]) S:n 6 p. marrask. 97 §.

Björk oli vaihtovirkailijana Helsingin työnvälitystoimistossa heinäkuun 16 p:n ja elokuun 15 p:n välisenä aikana ja osastonjohtaja Y. J. Vuorjoki Arbetsmarknadskomissionen'issa ja Tukholman työnvälitystoimistossa syyskuun 22 p:n ja lokakuun 21 p:n välisenä aikana. Ammatinvalinnanohjaaja K. V. J. von Fieandt oli opintomatkalla Ruotsissa tammikuun 15 p:n ja 29 p:n välisenä aikana ja pohjoismaisilla psykologien neuvottelupäivillä Oslossa elokuun 5 p:stä 9 p:ään. Osastonjohtaja N. B. Mattsson osallistui sosiaalisten alojen opintokursseihin Englannissa maaliskuun 8 p:stä huhtikuun 10 p:ään.

Kustannukset [1]). Työnvälitystoimiston kokonaismenot nousivat kertomusvuonna 10 180 181 mk:aan (edellisenä vuonna 6 927 160 mk:aan). Ne menot, joihin anotaan valtion osallistumista työnvälityslain mukaan, olivat 10 074 909 mk (6 858 370 mk). V:n 1946 menoista, 6 927 160 mk, valtio suoritti korvausta yhteensä 3 261 824 mk.

Kirjeenvaihto. Työnvälitystoimiston kirjeenvaihto kertomusvuonna verrattuna edelliseen vuoteen selviää seuraavasta asetelmasta:

	Vuonna 1947		Vuonna 1946	
Osasto	saapuneet	lähetetyt	saapuneet	lähetetyt
Yleiset osastot	2 436	1 860	3 062	2 257
Henkisen työn osasto	1 133	3 264	1 076	2 697
Nuoriso-osasto	1 347	3 216	1 825	2 825
Merimiesosasto	1 152	1 208	391	386
Maatalousosasto	223	225	312	230
Ravintolaosasto	1 053	3 404	526	4 478
	7 344	13 177	7 192	12 873

Huoneistot. Yleiset osastot ja maatalousosasto olivat edelleen Aleksanterinkadun 1:ssä, henkisen työn osasto ja nuoriso-osasto Aleksanterinkadun 21:ssä, merimiesosasto Satamakadun 2:ssa ja ravintolaosasto Mariankadun 5:ssä.

Työnhakemukset. Työnhakemus on voimassa, mikäli työhönsijoitusta tai työnhakijan ilmoittamaa peruutusta ei tapahdu, ilmoittautumisviikkoa seuraavan viikon loppuun asti. Jos hakemus tämän ajan umpeenkuluttua mutta saman kalenterikuukauden aikana uudistetaan, merkitään kuukausitilastoon uusi työnhakemus saman henkilön kohdalta. Samoin menetellään, jos työnhakija on osoitettu niin lyhytaikaiseen työhön, että hän saman kalenterikuukauden tai jo saman viikon aikana uudistaa työnhakemuksensa. Jos työnhakemus on voimassa kuukauden vaihteessa, se merkitään siirtona seuraavan kuukauden tilastoon.

Kertomusvuoden aikana tehtiin työvälitystoimistolle yhteensä 44 440 työnhakemusta, joista miesten 21 622 eli 48.7 % ja naisten 22 818 eli 51.3 %. Työnhakemusten kokonaisluku, siirrot mukaanluettuina, oli suurin eli 8 197 toukokuussa. Muutokset ed. vuoteen verrattuina käyvät ilmi seuraavasta asetelmasta:

	1947		1946		Muutos	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Miesten työnhakemukset	21 622	48.7	23 770	53.5	—2 148	— 9.0
Naisten työnhakemukset	22 818	51.3	20 682	46.5	+2 136	+10.3
Yhteensä	44 440	100.0	44 452	100.0	— 12	— 0.0

Kun työmarkkinoilla ei edelliseen vuoteen verrattuna tapahtunut mitään huomattavia muutoksia, pysyi työnhakemusten luku jokseenkin samana.

Työnhake musten ryhmittyminen eri ammattialoille ja osastoille selviää taulukkoliitteistä 2 ja 5. Miesten kohdalla muodostivat suurimpia ryhmiä erinäiset toimet (sekatyöläiset, lähetit ym.), nimittäin 39.7 % kaikista miesten työnhakemuksista, meriliikenne 12.7 %, liikeala 11.1 % ja rakennusteollisuus 9.0 %. Naisten ammattialoista olivat vastaavasti suurimmat suhdeluvut: erinäiset toimet 28.9 %, liikeala 25.3 %, ravintola- ja hotelliala 23.2 % ja taloustoimet 10.3 %. Eniten työnhakemuksia, 10 144 eli 22.8 %

[1]) Ks. myös taulukkoliitettä 1.

tehtiin henkisen työn osastolle (niistä 1 311 ylioppilasvälitykselle), 7 628 eli 17.2 % sekatyömiesten alaosastolle, 7 158 eli 16.1 % puhdistus- ja aputyöläisten alaosastolle ja 5 922 eli 13.4 % ravintolaosastolle.

Kertomusvuoden heinäkuun 1 p:nä astui voimaan kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriön vahvistama uusi ammattiryhmitys, joka merkitsi huomattavaa parannusta siihenastiseen ryhmitykseen. Kun se samalla on entistä yksityiskohtaisempi, on tämän vuosikertomuksen tilastoissa ollut noudatettava vanhaa ammattiryhmitystä, johon uuden ryhmityksen mukaiset vuoden jälkipuoliskon numerot on sovellettu.

Työtä hakeneet henkilöt. Työnvälitystoimiston asiakkaina oli kertomusvuonna 21 114 eri työnhakijaa, joista miehiä 10 524 eli 49.8 % ja naisia 10 590 eli 50.2 %. Työnhakijoiden luvussa tapahtuneet muutokset edelliseen vuoteen verrattuina käyvät ilmi seuraavasta asetelmasta:

	1947		1946		Muutos	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Miehet	10 524	49.8	9 418	52.1	+1 106	+11.7
Naiset	10 590	50.2	8 643	47.9	+1 947	+22.5
Yhteensä	21 114	100.0	18 061	100.0	+3 053	+16.9

Työnhakijoista oli vieraskuntalaisia keskimäärin 15.9 % (edellisenä vuonna 18.1 %).

Työnhakijoiden viikottainen luku käy selville taulukkoliitteestä 3, jossa ovat myös työssä olevien sekä vieraskuntalaisten työnhakijoiden viikottaiset määrät. Kuukausittaiset työnhakijaluvut ilmenevät taulukkoliitteestä 6. Suurin työnhakijamäärä, 6 616, oli toukokuussa ja pienin, 2 951, heinäkuussa.

Kuten taulukkoliitteestä 2 käy selville, oli työtä hakeneista miehistä eniten merialalla, nimittäin 20.1 %, erinäisissä toimissa 17.6 %, liikealalla 12.8 % sekä opettajia, ylioppilaita, ylimääräisissä virastotöissä olevia ym. 10.7 %. Naisista oli liikealalla 31.8 %, ravintola- ja hotellialalla 25.9 %, erinäisissä toimissa 13.0 % sekä opettajia ym. 10.8 %. Osastoittain (ks. taulukkoliitettä 5) työnhakijat jakautuivat siten, että henkisen työn osastolle oli ilmoittautunut 6 509 työnhakijaa eli 30.8 %, (niistä 1 311 ylioppilasvälitykselle), nuoriso-osastolle 3 099 eli 14.7 %, ravintolaosastolle 3 066 eli 14.5 % ja merimiesosastolle 2 414 eli 11.4 %.

Työnhakijamäärään sisältyvät myös ylimääräisissä virastotöissä olevat, mikä ei ollut asianlaita edellisenä vuonna.

Tarjotut työpaikat. Työnvälitystoimiston kautta täytettäviksi tarjottiin kertomusvuonna 33 114 työpaikkaa, joista miehille 14 674 eli 44.3 % ja naisille 18 440 eli 55.7 %. Eniten oli voimassaolevia työpaikkatarjouksia toukokuussa, nimittäin 6 658 ja vähiten helmikuussa, nimittäin 2 355.

Muutokset edelliseen vuoteen verrattuina ilmenevät seuraavasta asetelmasta:

	1947		1946		Muutos	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Miesten paikat	14 674	44.3	14 939	47.3	— 265	— 1.8
Naisten paikat	18 440	55.7	16 655	52.7	+1 785	+10.7
Yhteensä	33 114	100.0	31 594	100.0	+1 520	+ 4.8

Taulukkoliitteestä 2 käy selville, että eniten miesten työpaikkoja tarjottiin ryhmässä erinäiset toimet, nimittäin 47.7 %, sen jälkeen meriliikenteessä, 12.8 %, rakennusteollisuudessa, 10.9 % ja puuteollisuudessa (ylioppilasvälityksen uittotyöt), 7.4 %. Naisille tarjottuja työpaikkoja oli erinäisissä toimissa 30.6 %, ravintola- ja hotellialalla 23.2 %, taloustoimissa 18.2 % ja liikealalla 17.0 %. Osastoista (ks. taulukkoliitettä 5) tarjottiin eniten avoimia työpaikkoja puhdistus- ja aputyöläisten alaosastolle, 7 091 eli 21.4 %, sekatyömiesten alaosastolle, 6 926 eli 20.9 %, ravintolaosastolle, 4 169 eli 12.6 ja henkisen työn osastolle, 3 637 eli 11.0 %. Ylioppilasvälitykselle — jonka kaikki työnhakijat kuuluvat henkisen työn osastoon — tarjotut työpaikat sisältyvät eri osastojen työpaikkatarjouslukuihin ja jakautuivat seuraavasti: liike- ja toimistoalalle 370

opetustoimeen 111, muille henkisen työn aloille 92, ravintola-alalle 3, taloustoimiin 223, uittotöihin 1 428 ja muille aloille 30, yhteensä 2 257.

Sataa työpaikkatarjousta kohden oli kertomusvuonna 134.2 työnhakemusta. Tämä ns. yleinen rasitusluku oli v. 1946 140.7 ja v. 1945 150.1. Kehitys kuvastaa työmarkkinoiden yleistä suuntaa viime vuosina.

Työnvälitykset. Työnvälitystoimiston kautta täytettiin kertomusvuonna yhteensä 26 049 työpaikkaa, joista miesten 12 516 eli 48.0 % ja naisten 13 533 eli 52.0 %. Kaikista välityksistä oli muihin kuntiin 3 100 eli 11.9 % (edellisenä vuonna 1 447 eli 6.0 %). Välityksiä tilapäisiin (alle 7 päivän) töihin oli kertomusvuonna 11 580 eli 44.5 % (edellisenä vuonna 12 438 eli 51.9 %).

Muutokset edelliseen vuoteen verrattuna olivat:

	1947		1948		Muutos	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Miesten välitykset	12 516	48.0	12 159	50.7	+ 357	+ 2.9
Naisten välitykset	13 533	52.0	11 827	49.3	+1 706	+14.4
Yhteensä	26 049	100.0	23 986	100.0	+2 063	+ 8.6

Kuten taulukkoliitteestä 2 ilmenee, kuuluivat useimmat miesten välitykset, 6 335 eli 50.6 %, ryhmään erinäiset toimet. Seuraavina olivat meriliikenteen välitykset, 1 780 eli 14.2 %, rakennusteollisuuden, 1 175 eli 9.4 % ja puuteollisuuden (ylioppilasvälityksen uittotyöt) 1 004 eli 8.0 %. Useimmat naisten välitykset tehtiin seuraavissa ammattiryhmissä: erinäiset toimet 4 981 eli 36.8 %, ravintola- ja hotelliala 2 928 eli 21.6 %, taloustoimet 2 105 eli 15.5 % ja liikeala 2 066 eli 15.3 %. Taulukkoliitteestä 5 tarkemmin selviävällä tavalla jakautuivat välitykset eri osastoille niin, että eniten välityksiä oli seuraavilla osastoilla: puhdistus- ja aputyöläisten alaosasto 6 523 välitystä eli 25.0 %, sekatyömiesten alaosasto 6 371 välitystä eli 24.5 %, ravintolaosasto 2 896 välitystä eli 11.1 % ja henkisen työn osasto 2 459 välitystä eli 9.4 %. Ylioppilasvälityksellä oli 1 980 välitystä (997 miesten ja 983 naisten), joista liike- ja toimistoalalle 249 (68+181), opetustoimeen 66 (15+51), muille henkisen työn aloille 92 (22+70), ravintola-alalle 3 naista, taloustoimiin 115 naista, uittotöihin 1 428 (867+561) ja muille aloille 27 (25+2).

Sataa työnhakemusta kohden oli kertomusvuonna 58.6 välitystä (v. 1946 54.0 ja v. 1945 52.7) ja sataa työpaikkatarjousta kohden 78.7 välitystä (v. 1946 75.9 ja v. 1945 79.0).

Erikoisosastot. Erikoisosastojen toimintaa valvovat työnvälityslain ja työnvälitystoimiston ohjesäännön mukaan erityiset toimikunnat, puheenjohtajanaan lautakunnan puheenjohtaja ja varapuheenjohtajanaan lautakunnan varapuheenjohtaja.

Henkisen työn osasto (Henkisen työn välityskeskus). Henkisen työn osaston toimikunnan varsinaisina jäseninä olivat työnantajien edustajat ekonomi G. A. Hannén ja kauppatieteiden kandidaatti A. P. Kauppinen sekä työntekijäin edustajina toiminnanjohtaja J. H. Hakulinen ja sihteeri A. A. Happonen. Varajäseninä olivat työnantajien edustajat filosofian maisterit H. J. Hormio ja G. V. Sjöberg sekä työntekijäin edustajat sihteeri V. J. V. Kanerva ja toimitsija L. Lehto. Toimikunta kokoontui kertomusvuonna 3 kertaa.

Kertomusvuoden aikana vallitsi kaikkialla henkisen työn erikoisaloilla jatkuva työvoiman puute, mihin huomattavasti vaikuttivat henkisen alan työvoimaa sitovat poikkeusajan toimenpiteet, kuten kansanhuolto, sotakorvausteollisuus ja asutustoiminta. Kireä asuntopula esti jatkuvasti työvoimareservien virtaamista maaseudulta tuotantoelämän palvelukseen kaupungeissa. Henkisen alan työvoiman ammatillinen ja opillinen koulutus on sodan jälkeen ollut entistä vilkkaampaa, mutta se ei ole vielä voinut korvata sitä puutetta, joka sotien aikana syntyi sekä sodan aiheuttaman työvoiman menetyksen että sodanaikaisen koulutuksen puutteellisuuden johdosta. Tosin kertomusvuoden lopulla, jolloin entistä useammista teknillisistä oppilaitoksista valmistui runsaasti alan työvoimaa, syntyi vaikeuksia tämän työvoiman sijoittumisessa, mutta lienee tämä ilmiö tilapäinen ja johtunee etupäässä siitä, että kysyntä kohdistui voittopuolisesti

käytännöllisen erikoiskokemuksen omaaviin, joista jatkuvasti oli puutetta. Yleensä syntyikin työhönsijoitusvaikeuksia vain heikon pätevyyden omaavien, liian iäkkäiden ja muista syistä heikkokykyisten tai vajavaisten keskuudessa.

Kertomusvuonna ryhdyttiin uudistamaan osaston sisäistä työnjakoa, joka on perustunut miesten ja naisten erilliseen vastaanottoon, kummankin puolen virkailijoiden hoitaessa kaikkia henkisen työn aloja. Tarkoituksena on, että osaston työnjako seuraisi erikoisalaryhmitystä. Jo aikaisemmin on kehitys kulkenut tähän suuntaan, kun ylioppilasvälitys on harjoittanut osaston alaisena erikoistyönvälitystään ja kun naisten työnvälitys on käytännössä keskittynyt liike- ja toimistoalan välitykseen. Kun määrättyjen virkailijoiden toiminnan rajoittaminen yhden tai useamman erikoisalan hoitamiseen on osoittautunut tarkoituksenmukaiseksi, ryhdyttiin tehostamaan osaston toimintaa uusilla erikoisaloilla. Näin saivat alkunsa kertomusvuoden lopulla muusikkovälitys ja teknikkovälitys, jotka pantiin alulle, edellinen yhteisymmärryksessä Suomen muusikkojen liiton ja alan esittävien muusikkojen kanssa sekä näiden myötävaikutuksella, jälkimmäinen kiinteässä yhteistyössä Suomen teollisuusteknikkojen liiton ja sen paikallisosastojen kanssa. Tarkoituksena on jatkaa osaston toiminnan tehostamista yhä useammalla erikoisalalla.

Osasto jatkuvasti harjoitti propagandaa, joka kohdistui molempiin työmarkkinaosapuoliin. Vuoden lopulla kohdistettiin voimakkaampi propaganda edellä mainittuihin muusikko- ja teknikkoaloihin.

Maan taloudellisessa elämässä tapahtuvat vaihtelut kuvastuvat osaston toiminnassa. Niinpä syyskaudella tapahtunut inflaatio ja palkkojen kohoaminen sekä siitä aiheutunut epävarmuus näkyivät siinä, että työnantajat erikoisesti loka—marraskuulla suhtautuivat erittäin varovaisesti uuden henkisen alan työvoiman hankkimiseen, odottaen tilanteen tasautumista.

Osasto toimi koko kertomusvuoden Aleksanterinkadun 21:ssä.

Osastolle tehtyjen työnhakemusten kokonaismäärä oli kertomusvuonna 10 144, joista miesten työnhakemuksia 4 043 eli 39.9 % ja naisten 6 101 eli 60.1 %.

Seuraavassa asetelmasta käyvät selville työnhakemusten luvussa tapahtuneet muutokset v. 1946—47.

	1947		1946		Muutos	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Miesten työnhakemukset	4 043	39.9	4 536	39.5	— 493	—10.9
Naisten työnhakemukset	6 101	60.1	6 942	60.5	— 841	—12.1
Yhteensä	10 144	100.0	11 478	100.0	—1 334	—11.6

Työnhakemusten kokonaisluvussa tapahtunut vähennys ei merkitse osaston asiakasluvun vähentymistä, koska työnhakijoiden luku, kuten jäljempänä nähdään, on kasvanut. Työnhakemusten väheneminen merkitsee tässä sitä, että niiden luku saman työnhakijan esittämänä on pienentynyt, mikä taasen johtunee siitä, että työvoiman puutteen yhä lisääntyessä yksityinen työnhakija entistä nopeammin pääsee sijoittumaan. Sijoittumisnopeuteen vaikuttaa myös, että osaston työnhakijoiden pätevyystaso on osaston toiminnan jatkuvasti tehostuessa kohonnut.

Työnhakemusten jakautumisesta henkisen työn eri alojen kesken ei tässä vuosikertomuksessa voida esittää yksityiskohtaisia tietoja, koska tilastollisen ammattiryhmityksen tultua kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriön toimesta täysin uudistetuksi ja heinäkuun 1 p:nä toimeenpannuksi, alku- ja loppuvuoden ammattiryhmitystä ei voida toisistaan huomattavasti poikkeavina sovittaa tilastollisesti yhteen. Sama koskee työnhakijoiden, tarjottujen työpaikkojen ja välitysten ammattiryhmitystä.

Suurin työnhakemusten kuukausimäärä oli lokakuussa, 1 818 työnhakemusta, ja pienin heinäkuussa, 763 työnhakemusta.

Osaston työnhakijoina oli kertomusvuonna 6 509 eri henkilöä, joista miehiä 2 596 eli 39.9 % ja naisia 3 913 eli 60.1 %.

Seuraavasta asetelmasta käyvät selville muutokset työnhakijoiden luvussa v. 1946—47.

	1947		1946		Muutos	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Miehet	2 596	39.9	2 110	36.3	+486	+23.0
Naiset	3 913	60.1	3 697	63.7	+216	+ 5.8
Yhteensä	6 509	100.0	5 807	100.0	+702	+12.1

Työnhakijoiden luvun lisääntyminen ei johdu työllisyystilanteen huononemisesta, vaan osaston toiminnan laajenemisesta sekä myös siitä, että ylimääräisissä virastotöissä olevien luku on ministeriön ohjeiden mukaan otettu osaston tilastoihin. Ylioppilasvälityksen huomattavan suuri työnhakijamäärä vaikuttaa myös kohottavasti.

Työssä olevia työnhakijoita oli kertomusvuonna keskimäärin 33.7 % kaikista työnhakijoista (edellisenä vuonna 32.2 %). Naispuolisista työnhakijoista oli suhteellisesti suurempi osa kuin miehistä työssä olevia. Vieraskuntalaisia oli koko työnhakijamäärästä keskimäärin 25.9 % (30.6 %). Työnhakijoita oli eniten, 1 509, syyskuussa, ja vähiten, 694, heinäkuussa [1]).

Työpaikkatarjouksia tehtiin osastolle kertomusvuonna 3 637, joista miehille 1 042 eli 28.6 % ja naisille 2 595 eli 71.4 %.

Työpaikkatarjousten vaihtelut v. 1946—47 käyvät selville seuraavasta asetelmasta:

	1947		1946		Muutos	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Miesten paikat	1 042	28.6	977	22.7	+ 65	+ 6.7
Naisten paikat	2 595	71.4	3 326	77.3	—731	—22.0
Yhteensä	3 637	100.0	4 303	100.0	—666	—15.5

Miehille tarjottujen työpaikkojen luvun kohoaminen johtuu osaston toiminnan tehostumisesta nimenomaan sellaisilla aloilla, joissa miespuolinen työvoima etupäässä tulee kysymykseen. Vähennys naisten kohdalla taasen johtuu siitä, että inflaation aikaansaama epävarmuus etenkin vuoden loppupuolella aikaansai työnantajissa pidättyväisyyttä työpaikkojen täyttämisessä. Niinpä tarjottiin naisille uusia työpaikkoja vähiten marraskuussa ja joulukuussa. Voimassaolevien työpaikkatarjousten kokonaisluku oli suurin, 589, toukokuussa ja pienin, 313, maaliskuussa.

Sataa työpaikkatarjousta kohden oli kertomusvuonna 278.9 työnhakemusta. Tämä ns. yleinen rasitusluku oli v. 1946 266.7 ja v. 1945 367.2. Rasitusluvun kohoamiseen vaikuttaa huomattavasti se, että ylioppilasvälityksen työnhakijat on merkitty osaston tilastoon, mutta suurin osa työpaikkatarjouksista muiden osastojen tilastoihin. Myös ylimääräisissä virastotöissä olevien luvut korottavat yleistä rasituslukua.

Osaston aikaansaamien työnvälitysten luku oli kertomusvuonna 2 459, joista miesten välityksiä 750 eli 30.5 % ja naisten 1 709 eli 69.5 %.

Työvälitysten luvussa tapahtuneet muutokset käyvät selville seuraavasta asetelmasta.

	1947		1946		Muutos	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Miesten välitykset	750	30.5	618	23.9	+132	+21.4
Naisten välitykset	1 709	69.5	1 964	76.1	—255	—13.0
Yhteensä	2 459	100.0	2 582	100.0	—123	— 4.8

Välitysluvun lasku perustui naisten välitysten vähenemiseen, miesten välitysten noustessa. Naisten välitysluku pieneni yhdenmukaisesti naisille osoitettujen työpaikkatarjousten vähentymisen kanssa. Naistyövoiman puute oli pitkin kertomusvuotta huomattava, ja nimenomaan liike- ja konttorialalla pienensi työmarkkinavaihtoa edellä selostettu työnantajien pidättyväisyys, jonka rinnakkaisilmiönä havaittiin vastaavaa työssä olevien työntekijäin pidättyväisyyttä paikanvaihtoihin. Miesten välityslukua kohotti aikaisemmin selostettu osaston toiminnan laajeneminen.

Sataa työnhakemusta kohden toimitettiin kertomusvuonna 24.2 välitystä (edellisenä

vuonna 22.5) ja sataa työpaikkatarjousta kohden 67.6 välitystä (edellisenä vuonna 60.9). Nämä muutokset osoittavat, että osaston toiminta kertomusvuonna tehostui, huolimatta edellä mainitun ylioppilasvälityksen tilastolukujen epäedullisesta vaikutuksesta. Ne osoittanevat myös, että osaston kautta työtä hakeneiden henkilöiden pätevyystaso oli kohonnut ja että työnvälityksen kautta työmarkkinaosapuolet olivat entistä useammissa tapauksissa päässeet myönteiseen välitystulokseen.

Mainittakoon, että osasto välitti kertomusvuonna 459 henkilöä (160 miestä ja 299 naista) Helsingin kaupungin toimiin sekä 358 henkilöä (157 miestä ja 201 naista) valtion toimiin.

Ylioppilasvälityksen luvut sisältyvät edellä selostettuun tilastoon. Ylioppilasvälitykselle tehtiin kertomusvuonna 2 566 työnhakemusta. Henkisen alan työpaikkatarjouksia ylioppilasvälitys sai 573 ja jakaantuivat ne seuraavasti: liike- ja toimistoala 370, opetustoimi 111 ja muut henkisen työn alat 92. Välitysten yhteissumma oli 407, joista liike- ja toimistoalalle 249, opetustoimeen 66 ja muille henkisen työn aloille 92. Miesten välityksiä oli 105 ja naisten 302. Jos ottaa huomioon ylioppilasvälityksen tekemät välitykset myös muilla kuin henkisen työn aloilla, oli välitysten kokonaisluku 1 980. Kun kaikki ylioppilasvälityksen työnhakijat ja heidän työnhakemuksensa on merkitty henkisen työn osaston tilastoon, mutta noin 80 % välityksistä on tullut muille kuin henkisen työn aloille, ovat ylioppilasvälityksen tilastonumerot yksipuolisesti rasittaneet osaston tilastoa, kuten edellä jo mainittiin.

Nuoriso-osasto (Nuorisovälitys ja ammatinvalinnanohjaus.) Nuoriso-osaston toimikunnan varsinaisia jäseniä olivat kertomusvuonna työnantajien edustajina insinööri G. H. M. Burmeister ja johtaja E. V. P. Varanko, työntekijäin edustajina luennoitsija E. Salomaa ja Suomen ammattiyhdistysten keskusliiton sihteeri T. A. Sumu sekä koululaitoksen ja vapaan nuorisotyön edustaja pastori A. A. W. Palmgren. Varajäseninä toimivat työnantajien edustajina sosiaalijohtaja A. Kaskela ja varatuomari T. Sivula, työntekijäin edustajina liittosihteeri V. Liljeström ja liittosihteeri O. Lindblom sekä koululaitoksen ja vapaan nuorisotyön edustajana työväen akatemian johtaja R. H. Oittinen. Toimikunta kokoontui kertomusvuonna kolme kertaa.

Edellisen vuoden kertomuksessa mainittiin jo, että osaston toiminta v. 1946 pääasiassa kohdistui ammatinvalinnanohjauksen kehittämiseen. Kaupunginjohtaja J. W. Kedon puheenjohdolla toimineen ammatinvalintakomitean hyväksymien suuntaviivojen mukaan pidettiin jatkokoulujen opettajille erityiset kurssit, kehitettiin kouluissa tapahtuvaa informaatiotoimintaa ja suoritettiin laajat soveltuvuustutkimusten esivalmistelut. Vielä ryhdyttiin työhön sijoitettujen jälkitarkkailuakin kehittämään.

Näiden tärkeiden esitöiden jälkeen voitiin kevätlukukautena 1947 ryhtyä järjestelmällisesti toteuttamaan ammatinvalinnan ohjausta pääasiallisesti jatkokoululaisiin kohdistuvana toimintana, joka muodostaa työhönsijoittamisen perustan ja yhdessä sen kanssa sekä yhdistettynä jälkitarkkailuun ehjän kokonaisuuden.

Koululaisiin kohdistuva toiminta alkaa sillä, että nuorisovälityksen ja ammatinvalinnanohjauksen virkailijat käyvät kaikissa kouluissa puhumassa ammatinvalinnan peruskysymyksistä, siis oikean ammatinvalinnan merkityksestä ja edellytyksistä, työmarkkinoista ja niiden tarjoamista mahdollisuuksista sekä perusteellisen ammattikoulutuksen välttämättömyydestä. Näihin tunteihin liittyvät koulujen vanhempien illoissa oppilaiden vanhemmille pidettävät esitelmät.

Välittömästi oppituntien ja esitelmien jälkeen päähuomio keskitetään ammatteja koskevaan informaatiotoimintaan. Tämä tapahtuu osaksi tutustuttamalla nuorisoa tarkoitusta varten julkaistuun kirjallisuuteen, osaksi opintoretkiä toimeenpanemalla teollisuus- ym. laitoksiin ja osaksi esittämällä ammattielämää selostavia elokuvia.

Soveltuvuuden selvittämisessä lähdetään nuorten esittämistä ammatintoiveista. Niiden selvillesaamiseksi 8 luokkien oppilaat saavat opettajien johdolla tyhjentävästi vastata heidän harrastuksiaan, taipumuksiaan ja toivomuksiaan samoinkuin kotioloja ym. koskeviin kysymyksiin.

Ammatintoiveiden täydennyksenä ovat opettajien lausunnot, jotka koskevat oppilaiden teoreettisia ja käytännöllisiä taipumuksia sekä heidän luonteenominaisuuksiaan.

Mahdollisten ruumiillisten rajoitusten selvillesaamiseksi toimintaan on sisällytetty kiinteä yhteistyö koululääkärin kanssa. Koululääkäri antaakin jokaisesta eroluokalla

olevasta oppilaasta lausunnon, josta ilmenevät ammatinvalinnanohjauksessa huomioonotettavat seikat.

Soveltuvuuskokeita suunniteltaessa on pidetty silmällä, että niiden avulla voidaan harjoittaa karsintaa kaikissa niissä tapauksissa, joissa ei muulla tavoin päästä selvyyteen ohjattavan soveltuvuudesta ammattiin.

Varsinaista ohjaustoimintaa seuraavat välittömästi ohjattujen sijoittaminen ja sijoitusten jälkitarkkailu. Tässä otetaan huomioon, että mahdollisimman suuri määrä nuorisoa on jatkuvaa koulutusta silmälläpitäen ohjattava hakeutumaan ammatillisiin kouluihin ja ammattioppilaspaikkoihin.

Edellä selostetun ohjelman mukaisesti toimintaa harjoitettiinkin kertomusvuonna. Kevätlukukauden aikana kohdistettiin pääasiallinen huomio koulunkäyntinsä päättäviin 8 luokalla oleviin oppilaisiin, mutta syyslukukauden alusta ryhdyttiin määrätietoisesti harjoittamaan ammatteja koskevaa informaatiotoimintaa myös 7 luokilla. Jatkokoululaisten lisäksi oli myös melkoinen määrä nuoria, jotka saapuivat toimistoon saamaan ohjausta ja neuvoja.

Kuvan varsinaisen ohjaustoiminnan laajuudesta antanevat seuraavat luvut:

	Pojille	Tytöille	Yhteensä
1) Täydellistä ammatinvalinnanohjausta annettiin			
a) jatkoluokkien oppilaille	296	214	510
b) jatkokoululaisten lisäksi	116	84	200
Yhteensä	412	298	710
2) Kirjallista neuvontaa annettiin			109
3) Puhelimitse neuvottiin			200
		Yhteensä	1 019
4) Ohjausta palvelevia yksilöllisiä psykologisia soveltuvuustutkimuksia suoritettiin	138	63	201

Psykologisia soveltuvuuskokeita jouduttiin käyttämään hyväksi paljon laajemmassa mittakaavassa kuin yllämainituista numeroista voisi päättää. Uusien kokeitten vakaamismielessä suoritettiin nimittäin juuri etupäässä jatkoluokilla suuret määrät joukkokokeita (24 luokalla yhteensä 512 oppilasta), jotka osaksi suoranaisesti palvelivat keväällä suoritettua ammatinvalinnanohjausta. Tähän ei ole laskettu syksyllä ammattikouluissa suoritettuja kokeita (yhteensä 349 oppilasta tutkittu 12 luokalla) eikä myöskään apukoulussa, Ryttylän koulukodissa ja Toivolan koulukodissa tutkittuja poikia (38 poikaa).

Kevätlukukaudella pitivät nuorisovälityksen ja ammatinvalinnan ohjauksen virkailijat 14 koululaisiin kohdistuvaa luentoa kansakoulun 8 luokilla, joiden oppilasmäärä oli 647, ja syyslukukaudella 54 luentoa kansakoulun 7 ja 8 luokilla sekä poikien valmistavassa ammattikoulussa, joiden oppilasmäärä oli yhteensä 1 224, siis 68 luentoa 1 871 oppilaalle.

Kouluissa pidetettyjen oppituntien jälkeen seurasivat välittömästi eri teollisuus- ym. laitoksiin kohdistetut oppilaiden opintoretket. Eri retkeilyn kohteita oli vuoden aikana 47. Retkeily tapahtui aina kahdessa vaiheessa. Ensin oli tutustutettava opettajat niihin kohteisiin, joihin heillä oli aikomuksena viedä oppilaansa, ja vasta tämän jälkeen voitiin toimeenpanna varsinaiset opintoretket. Opettajien tutustumiskäyntejä oli kevätlukukaudella 16, joihin osallistui 7 opettajaa keskimäärin retkeä kohden, ja syyslukukaudella 41, osanottajien ollessa n. 6—7.

Koululaisten retkiä järjestettiin kevätlukukaudella ainoastaan kansakoulun 8-luokkalaisille, joita oli 326 poikaa ja 321 tyttöä, yhteensä 647 oppilasta. Retkiä oli 73 ja niiden kohteita 20. Luokkakäyntejä oli 80. Syyslukukaudella, jolloin oppilasretkiä työpaikkoihin toimeenpantiin kansakoulun sekä 7 että 8 luokkien oppilaille, olivat vastaavat luvut 638 poikaa ja 511 tyttöä, yhteensä 1 149 oppilasta, retkiä 159 ja niiden kohteita 41. Luokkakäyntien lukumäärä oli 181. Koko vuoden toiminta käsitti siis 232 retkeä 61 työpaikkaan [1]) ja 261 luokkakäyntiä. Oppilasretkiin osallistuvia oli keskimäärin 22 oppilasta retkeä kohden.

Informaatiokirjallisuutena käytettiin osaston ammatinvalintakomitean toimeksiannosta toimittamia julkaisuja »Ammatinvalinnan opas» ja »Nuorison ammatinvalinnan-

[1]) Eri kohteiden lukumäärä oli 47, mutta muutamissa käytiin useamman kerran.

ohjaus». Kertomusvuonna ryhdyttiin valmistamaan uutta painosta edellisestä. Valmistavia töitä tehtiin myös kouluissa tapahtuvassa ammatinvalinnanohjaustyössä käytettävän työkirjan aikaansaamiseksi.

Ammatteja kuvaavien elokuvien valmistamiseen ryhdyttiin ammatinvalintakomitean toimeksiannosta ja kaupunginvaltuuston myönnettyä tähän tarkoitukseen varoja, osaksi osaston työvoimalla, osaksi yhteistyössä erään elokuvayhtiön kanssa. Osaston informaatiotoiminnasta lähinnä vastaavan virkailijan, filosofian maisteri H. A. Turjan tekemänä valmistui kertomusvuonna kaitaelokuva Kirjapainoalalleko?, joka on herättänyt huomiota hyvänä opetusvälineenä ammatinvalinnanohjaustyössä. Elokuvaan tulee liittymään erillinen, kirjapainoalaa selostava painettu kirjanen.

Kertomusvuoden alkupuolella ryhdyttiin ammatinvalintakomiteassa tehdyn päätöksen mukaan toimenpiteisiin ammattikouluihin pyrkivien oppilaiden valinnan helpottamiseksi. Tässä mielessä suoritettiin suuri määrä testien vakaamiskokeita, joita ei kuitenkaan vielä kertomusvuonna voitu ryhtyä käyttämään. Tarkoituksena on psykologisten soveltuvuustutkimusten perusteella antaa ammattikouluille kaikista näihin kouluihin pyrkivistä lausunto heidän edellytyksistään menestyä ammattikouluissa.

Yllä kuvatun toiminnan täydennyksenä ja luonnollisena jatkona osasto huolehti entiseen tapaan alle 18 vuotiaitten työnvälityksestä, jota koskee seuraava selostus. Siinä on huomioitu ainoastaan ne tapaukset, jotka nimenomaan ovat pyytäneet työnvälitystä ja niin ollen ovat tulleet mukaan yleiseen työnvälitystilastoon. On otettava huomioon, etteivät läheskään kaikki ammatinvalinnanohjausta saaneet joudu mukaan tähän tilastoon. Runsaasti 50 % ammatinvalinnanohjaustapauksista hakeutuu erilaisiin kouluihin ym. kartuttamaan tietojaan, ainoastaan vajaasta toisesta puolesta tulee työnvälitystapauksia. Itse asiassa osaston asiakasmäärä on siis ollut suurempi kuin seuraavassa esitettävät numerot osoittavat.

Nuoriso-osastolle esitettiin kertomusvuonna 3 916 työnhakemusta, joista poikien tekemiä 2 008 eli 51.3 % ja tyttöjen tekemiä 1 908 eli 48.7 %. Runsaimmin tehtiin uusia työnhakemuksia huhti—kesäkuun aikana, jolloin koululaiset pyrkivät sijoittumaan työhön. Näinä kuukausina samoinkuin marras—joulukuussa, jolloin koululaiset hakivat tilapäisansioita, oli työnhakemuksia enemmän kuin tarjottuja paikkoja (yleinen rasitusluku yli sadan). Kaikkina muina kertomusvuoden kuukausina työmarkkinat potivat nuoren työvoiman puutetta, kuten taulukko-osastossa olevat numerot osoittavat.

Työnhakemusten määrässä oli edelliseen vuoteen verrattuna tapahtunut muutoksia seuraavasti:

	1947		1946		Muutos	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Poikien työnhakemukset	2 008	51.3	2 371	56.6	—363	—15.3
Tyttöjen työnhakemukset	1 908	48.7	1 815	43.4	+ 93	+ 5.1
Yhteensä	3 916	100.0	4 186	100.0	—270	— 6.5

Jatkuvaa työnhakemusten lisääntymistä voitiin havaita tyttöjen kohdalla 5.1 % (edellisenä vuonna 46.5 %). Sen sijaan poikien kohdalla työnhakemukset vähenivät edelliseen vuoteen verrattuna kokonaista 15.3 %. Pojista olikin kertomusvuonna jokseenkin yhtä suuri puute kuin tytöistä. Lukuisille työaloille ei koko kertomusvuonna ollut käytännöllisesti katsoen lainkaan mahdollisuuksia saada poikia ja tyttöjä. Tämä oli tietenkin myös omiansa nostamaan nuorten palkkoja ja vaikuttamaan heidän ammatinvalintaansa negatiivisesti.

Työnhakemusten jakaantumisesta eri ammattialoille ei tässä kertomuksessa esitetä tietoja, koska tilastollisen pohjan muututtua kesken vuotta, tilasto ei olisi tullut täsmälliseksi. Sama koskee myös työnhakijoiden, työpaikkatarjousten ja välitysten ammatillista jakautumista.

Työtä hakeneita henkilöitä oli nuoriso-osastolla kertomusvuonna 3 099, joista poikia 1 535 eli 49.5 % ja tyttöjä 1 564 eli 50.5 %. Näistä oli vieraskuntalaisia keskimäärin 8.3 % (12.2 %). Normaalisesti tämä luku on huomattavasti suurempi. Sen alhaisuuteen vaikuttivat ensi kädessä kaupunkiinmuuttoa säännöstelevät määräykset.

Työtä hakeneita koskevat muutokset edelliseen vuoteen verrattuna olivat seuraavat:

	1947		1946		Muutos	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Pojat	1 535	49.5	1 670	54.6	—135	— 8.1
Tytöt	1 564	50.5	1 388	45.4	+176	+12.7
Yhteensä	3 099	100.0	3 058	100.0	+ 41	+ 1.3

Huolimatta siitä, että työnhakemusten kohdalla voitiin todeta pientä laskusuuntaa, työtä hakeneiden henkilöiden määrä osoittaa pientä nousua. Tämä aiheutuu todennäköisesti siitä, että nuoret huolellisemman työhönsijoituksen tuloksena eivät niin usein jättäneet työpaikkaansa tullakseen uudelleen osastolle työtä hakemaan. Huomioon ottaen, että virallisen tilaston mukaan 14—17 vuotiaiden lukumäärä oli jatkuvasti laskenut, ollen koko maassa runsaasti 20 000 pienempi kuin ennen sotia, työtä hakeneiden henkilöiden lukumäärän kasvaminen on pantava merkille ilahduttavana todistuksena osaston kasvaneesta yleisestä luottamuksesta.

Ellei loma-ajoiksi työhön pyrkivää koululaistyövoimaa oteta lainkaan huomioon, oli kertomusvuonna tarjolla huomattavasti enemmän työpaikkoja kuin niihin esiintyi hakijoita. Kuitenkin saattoi kertomusvuonna jo todeta pientä kiristymistä työllisyystilanteessa nuorten kohdalla. Monastikin osoittautui erittäin vaikeaksi, jopa mahdottomaksikin hankkia työpaikat osaston asiakkaille juuri heidän toivomalleen alalle. Työpaikkojen kokonaismäärässäkin tapahtui edelliseen vuoteen verrattuna pientä alenemista, kuten seuraava taulukko osoittaa:

	1947		1946		Muutos	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Poikien paikat	1 526	48.6	1 659	49.5	—133	— 8.0
Tyttöjen paikat	1 611	51.4	1 692	50.5	— 81	— 4.8
Yhteensä	3 137	100.0	3 351	100.0	—214	— 6.4

Työnvälitysten yhteissumma oli kertomusvuonna 1946, josta poikien välityksiä 1 044 eli 54.1 % ja tyttöjen välityksiä 887 eli 45.9 %. Muihin kuntiin toimitettuja välityksiä oli poikien kohdalla 16 ja tyttöjen kohdalla 26 eli yhteensä 42, mikä on 2.2 % välitysten kokonaismäärästä. Tilapäisiin toimiin toimitettuja välityksiä oli poikien kohdalla 1 eli 0.1 % poikien kaikista välityksistä ja tyttöjen kohdalla 4 eli 0.5 % tyttöjen kaikista välityksistä, yhteensä 5 eli 0.3 % kokonaismäärästä (edellisenä vuonna 120 eli 5.4 %). Välityksissä oli edelliseen vuoteen verrattuna tapahtunut muutoksia seuraavan yhdistelmän mukaan:

	1947		1946		Muutos	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Poikien välitykset	1 044	54.1	1 208	54.7	—164	—13.6
Tyttöjen välitykset	887	45.9	1 001	45.3	—114	—11.4
Yhteensä	1 931	100.0	2 209	100.0	—278	—12.6

Välitysten kokonaisluku väheni, kuten taulukosta ilmenee, 278 eli 12.6 %. Vähennys oli suhteellisesti yhtä suuri poikien ja tyttöjen kohdalla. Syynä vähenemiseen oli niin suuri puute nuoresta työvoimasta, että ainoastaan 61.6 % tarjotuista työpaikoista (edellisenä vuonna 65.9 %) voitiin täyttää. Tällöin jäivät suurin piirtein kokonaan täyttämättä sellaiset toimet, jotka eivät varsinaisesti olleet nuorten suosiossa. Niihin kuuluivat lähetintoimet, taloustoimet ja tyttöjen kohdalla monenlaiset käsiteollisuustoimet. Pojat pyrkivät enimmäkseen metalliteollisuuden eri aloille ja tytöt konttoritoimiin. Kun molemmilla näillä aloilla kertomusvuoden aikana oli edelliseen vuoteen verrattuna havaittavissa työvoiman kysynnän laimenemista, oli nuorten työnhakijoiden sijoittaminen kyseisille aloille usein suuren työn takana.

Osasto pyrki edelleen määrätietoisesti sijoittamaan työnhakijansa sellaisiin toimiin, joissa heillä olisi mahdollisuudet kehittyä alansa ammattitaitoisiksi työntekijöiksi. Tällaisten ns. oppilaspaikkojen määritteleminen on tietenkin jossain määrin harkinnan va-

rassa. Varovaisesti laskien sijoitettiin kuitenkin tällaisiin toimiin pojista 43.5 % ja tytöistä 53.8 % eli keskimäärin 48.2 % kaikista osaston työnhakijoista. Koululaisten sijoituksia ei lainkaan laskettu tähän ryhmään.

Läheteistä oli kertomusvuonna edelleen huutava puute. Ainoastaan kesällä ja joululoman aikana, jolloin avoimiin toimiin voitiin tarjota tilapäisansioon pyrkivää koululaistyövoimaa, tilanteessa voitiin havaita helpotusta. Muina vuoden aikoina oli työnhakemuksia 2.0—6.8 % työpaikkatarjouksista. Niinä kuukausina, jolloin koululaistyövoimaa ei ollut tarjolla, voitiin lähettipaikoista täyttää enintään 10.3 %.

Kuten jo edellä mainittiin, ryhdyttiin kertomusvuonna toimenpiteisiin nuorten työhönsijoitusten jälkitarkkailuun. Tätä varten osastolle kiinnitettiin syksyllä erityinen virkailija, joka osapäivätyönä ryhtyi tätä työmuotoa suunnittelemaan ja kehittämään. Mitään varsinaisia tuloksia työstä ei tietenkään vielä kertomusvuoden aikana voitu saada ja niin ollen sitä selostetaan vasta seuraavassa vuosikertomuksessa. Todettakoon kuitenkin jo tässä yhteydessä, että jälkitarkkailun avulla ei ainoastaan päästä avustamaan nouria, jotka kaikista varovaisuustoimenpiteistä huolimatta ovat sijoittuneet väärälle alalle, vaan siitä saadaan tärkeitä osviittoja osaston työlle yleensäkin.

Merimiesosasto. Merimiesosaston toimikuntaan kuuluivat kertomusvuonna seuraavat varsinaiset jäsenet: työnantajien edustajina merikapteeni E. Edgren ja diploomimerikapteeni K. T. Päiviö sekä työntekijäin edustajina lämmittäjä A. M. Kangasmaa ja sihteeri G. R. Tuomikoski. Varajäseninä olivat työnantajien edustajina osastopäällikkö A. Heikkinen ja konetarkastaja K. A. Höök sekä työntekijäin edustajina asiamies V. L. Ahokki ja alikonemestari V. R. Syrjänen. Toimikunta kokoontui kertomusvuonna 4 kertaa.

Kertomusvuonna oli vielä havaittavissa jonkin verran merialan työttömyyttä. Tämä koskee varsinkin höyrykonemestareita ja lämmittäjiä. Moottorikonemestareista on ollut puute, samoin vilkkaana kesäkautena kansimiehistä. Sotavuosina suuren merimiesjoukon ollessa sotapalveluksessa värvättiin kauppalaivastoomme runsaasti nuoria aloittelijoita, jotka yhdessä sittemmin kotiutettujen vanhojen merimiesten kanssa saivat aikaan huomattavan työvoiman ylitarjonnan merialalla aikana, jolloin kauppalaivastomme oli supistunut alle puoleen siitä, mitä se oli ollut ennen sotia.

Lokakuun 1 p:nä 1946 voimaantullut merimiesvälityksessä noudatettava vuorojärjestys on huomattavasti vaikuttanut osaston suuresti lisääntyneeseen toimintaan. Ratkaisevana syynä toiminnan vilkastumiseen on kuitenkin ollut kauppalaivastomme huomattava kasvu. Varsinaisia hiljaisia ajankohtia ei, Helsingin sataman kiinnioloa helmikuun 12 p:stä huhtikuun 21 p:ään lukuunottamatta, ole ollut. Osaston toiminta suuntautui kertomusvuonna huomattavassa määrässä ulkokuntiin ja ulkomaille. 32.9 % kaikista välityksistä toimitettiin Helsingin ulkopuolelle. Suurin osa ulkomaille toimitetuista välityksistä koski työpaikkoja suomalaisten yhtiöiden ulkomailta ostamissa laivoissa. Kuitenkin välitettiin jatkuvasti päällystöä ja miehistöä myös ulkomaalaisiin aluksiin. Työnhakijoista oli ulkokuntalaisia keskimäärin kuukaudessa n. 33 %. Vieraista kunnista kotoisin olevien työnhakijoiden luku oli pienin tammikuussa, 161, ja suurin heinäkuussa, 365.

Merimiesosastolle esitettiin kertomusvuonna yhteensä 3 196 työnhakemusta, joista miesten tekemiä 2 741 eli 85.8 % ja naisten tekemiä 455 eli 14.2 %. Työnhakemusten lukumäärässä eri kuukausina ei ollut suuriakaan vaihteluja. Eniten työnhakemuksia esitettiin kesäkautena toukokuusta syyskuun loppuun asti.

Työnhakemusten määrässä oli edelliseen vuoteen verrattuna tapahtunut muutoksia seuraavasti:

	1947		1946		Muutos	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Miesten työnhakemukset	2 741	85.8	3 929	87.9	—1 188	—30.2
Naisten työnhakemukset	455	14.2	540	12.1	— 85	—15.7
Yhteensä	3 196	100.0	4 469	100.0	—1 273	—28.5

Siitä huolimatta, että, kuten edempänä osoitetaan, työnhakijain lukumäärä lisääntyi, tapahtui työnhakemusten määrässä vähennys. Tämä johtuu siitä, että kertomusvuonna annettujen ohjeiden mukaisesti työnhakemukset uusittiin vain kerran kalenterikuukau-

dessa eikä viikottain, kuten edellisenä vuonna aina lokakuun 1 p:ään asti. Näin ollen voi työntekijä jättää toimistoon vain yhden työnhakemuksen kuukaudessa, ellei häntä ole välitetty kuukautta lyhyemmän ajan kestävään työhön, jolloin hän voi jättää uuden työnhakemuksen saman kuukauden aikana.

Työnhakemukset jakautuivat ammattialoittain siten, että suurimman ryhmän muodostivat kansimiesten työnhakemukset, joita oli 985 eli 30.8 % kaikista työnhakemuksista. Seuraavaksi suurin ryhmä oli taloushenkilökunta, jossa miesten ja naisten työnhakemuksia oli yhteensä 895 eli 28.0 %. Koneosaston miehet olivat tehneet 866 työnhakemusta eli 27.1 %. Kansi- ja konepäällystön sekä radiosähköttäjien tekemiä työnhakemuksia oli yhteensä 442 eli 13.8 % kaikista työnhakemuksista.

Työtä hakeneita henkilöitä merimiesosastolla oli kertomusvuonna 2 414, josta miehiä 2 112 eli 87.5 % ja naisia 302 eli 12.5 %.

Muutokset edelliseen vuoteen verrattuna ilmenevät allaolevasta yhdistelmästä:

	1947		1946		Muutos	
	Luku	%	Luku	%	Lukuu	%
Miehet	2 112	87.5	1 822	88.2	+290	+15.9
Naiset	302	12.5	244	11.8	+ 58	+23.8
Yhteensä	2 414	100.0	2 066	100.0	+348	+16.8

Ammattialoittain työnhakijaryhmät jakautuivat suurin piirtein samassa suhteessa kuin työnhakemukset. Kansimiesten ryhmä oli suurin, 739 eli 30.6 %. Seuraavina olivat koneosaston miehet, 725 eli 30.0 % ja taloushenkilökunta (miehet ja naiset) 606 eli 25.1 %. Kansi- ja konepäällystöä sekä radiosähköttäjiä oli yhteensä 336 eli 13.9 %.

Merimiesosaston täytettäväksi tarjottiin kertomusvuonna 2 180 työpaikkaa, joista miesten paikkoja 1 878 eli 86.1 % ja naisten paikkoja 302 eli 13.9 %.

Muutokset edelliseen vuoteen verrattuna ilmenevät seuraavasta yhdistelmästä:

	1947		1946		Muutos	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Miesten paikat	1 878	86.1	929	89.2	+ 949	+102.2
Naisten paikat	302	13.9	112	10.8	+ 190	+169.6
Yhteensä	2 180	100.0	1 041	100.0	+1 139	+109.4

Työpaikkatarjousten valtava lisääntyminen alensi yleisen rasitusluvun (työnhakemuksia 100 työpaikkatarjousta kohden) 146.6:een, sen oltua edellisenä vuonna 429.3.

Työpaikkatarjousten lisääntyminen jakautui suhteellisen tasaisesti kaikille aloille. Kansimiehiä kysyttiin eniten, 737 eli 33.8 % kaikista työpaikkatarjouksista. Seuraavina ryhminä olivat taloushenkilökunta (miehet ja naiset), 648 eli 29.7 % ja koneosaston miehet, 633 eli 29.0 %. Kansi- ja konepäällystölle sekä radiosähköttäjille tarjottiin yhteensä 162 paikkaa eli 7.4 % kaikista työpaikkatarjouksista.

Työnvälitysten lukumäärä merimiesosastolla oli kertomusvuonna 2 063, joista miesten välityksiä 1 778 eli 86.2 % ja naisten 285 eli 13.8 %. Muihin kuntiin toimitettiin välityksiä miesten kohdalla 618 ja naisten kohdalla 60 eli yhteensä 678 välitystä, mikä on 32.9 % kokonaismäärästä. Tilapäisiin toimiin toimitettuja välityksiä oli miesten kohdalla 12 ja naisten kohdalla 5 eli yhteensä 17 välitystä, mikä on 0.8 % kokonaismäärästä (edellisenä vuonna 21 eli 2.4 %).

Välitysten määrässä oli edelliseen vuoteen verrattuna tapahtunut muutoksia seuraavan yhdistelmän mukaan:

	1947		1946		Muutos	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Miesten välitykset	1 778	86.2	773	88.9	+1 005	+130.0
Naisten välitykset	285	13.8	97	11.1	+ 188	+193.8
Yhteensä	2 063	100.0	870	100.0	+1 193	+137.1

Sataa työnhakemusta kohden oli kertomusvuonna 64.5 välitystä (edellisenä vuonna 91.5) ja sataa työpaikkatarjousta kohden 94.6 välitystä (edellisenä vuonna 83.6).

Välitysten ryhmittäinen jakautuminen osoittaa, että kansimiehiä välitettiin 719 eli 34.9 % välitysten kokonaismäärästä, koneosaston miehiä 628 eli 30.4 %, talousosaston henkilökuntaa (miehiä ja naisia) 617 eli 29.9 % sekä kansi- ja konepäällystöä ynnä radiosähköttäjiä yhteensä 99 eli 4.8 % välitysten kokonaismäärästä.

Maatalousosasto. Maatalousosaston toimikunnan varsinaisina jäseninä olivat kertomusvuonna työnantajain edustajina maatalous- ja metsätieteen kandidaatit J. W. M. Harju-Jeanty toukokuun 13 p:ään saakka ja V. V. Korsbäck sekä työntekijäin edustajina toimitsija E. Antikainen ja toimittaja K. H. Lehti. Paikkakunnalta muuttaneen Harju-Jeantyn tilalle valitsi [1]) työnvälityslautakunta toimikunnan varsinaiseksi jäseneksi agronomi M. J. Kaltion.

Maatalouden ja metsätöiden aloilla tapahtui työoloissa, sikäli kuin osaston tilastonumerot niitä kuvastavat, kertomusvuoden aikana selvästi havaittava lievennys siinä työvoiman puutteessa, joka näillä työaloilla oli vallinnut jo usean vuoden ajan. Vähäistä työvoimanvajausta oli maatalouden alalla miesten kohdalla havaittavissa ajoittain vain vuoden alkupuolella, kun sitä vastoin vuoden lopulla oli työnhakemuksia jatkuvasti enemmän kuin työpaikkatarjouksia. Erikoisesti on huomattava, että perheellisten muonamiesten kysyntä vuoden kahtena viimeisenä kuukautena tyrehtyi miltei kokonaan, sen sijaan että se edellisinä vuosina jatkui melkoisena vuoden loppuun saakka. Tämä johtunee siitä, että työpaikan vaihtoja tapahtui vähemmän kuin aikaisemmin. Siihen viittaa näet sekin seikka, että samanaikaisesti oli muonamiesten kohdalla havaittavissa myös melkoinen työnhakemusten vähentyminen edelliseen vuoteen verrattuna. Naispuolisen työvoiman puute osastossa — varsinkin ammattitaitoisten karjakoiden kohdalla — sen sijaan jatkui koko kertomusvuoden ajan yhtä tuntuvana kuin edellisenä vuotenakin. Metsätöiden alalla oli kyllä työpaikkatarjouksia jatkuvasti enemmän kuin työnhakemuksia, mutta työvoiman vajaus oli huomattavasti pienempi kuin useana edellisenä vuotena. Tilaston osoittama osaston liikkeen suuri lisäys, joka työnhakemusten ja työhakijain kohdalla oli yli 3-kertainen, työpaikkatarjousten kohdalla lähes 2-kertainen ja välitysten kohdalla lähes 3-kertainen, aiheutui kokonaan keväällä tapahtuneesta ylioppilaiden välityksestä uittotöihin. Paitsi tilastoon merkittyjä työnvälityksiä, osasto toimitti valtakunnan vakanssiluettelon perusteella 95 miestä metsätöihin, etupäässä Pohjois-Suomen metsätyömaille, sekä 5 miestä turvetöihin Lahden ympäristöön. Nämä tapaukset tuntuvat osaston tilastossa vain työnhakemusten kohdalla, kun ne taas välityksinä esiintyvät sen työnvälitystoimiston, metsätyönvälitystoimiston tai työasiamiehen tilastossa, joka on ilmoittanut kyseelliset työpaikat vakanssiluetteloon. — Sataa työpaikkatarjousta kohden oli kertomusvuonna 91.8 työnhakemusta. Tämä ns. yleinen rasitusluku oli edellisenä vuonna 51.3.

Maatalousosastolle esitettiin kertomusvuonna yhteensä 1 974 työnhakemusta, joista miesten tekemiä 1 211 eli 61.3 % ja naisten tekemiä 763 eli 38.7 %. Työnhakemusten määrässä tapahtuivat edelliseen vuoteen verrattuna seuraavat muutokset:

	1947		1946		Muutos	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Miesten työnhakemukset	1 211	61.3	407	64.4	+ 804	+197.5
Naisten työnhakemukset	763	38.7	225	35.6	+ 538	+239.1
Yhteensä	1 974	100.0	632	100.0	+1 342	+212.3

Työnhakemusten määrässä tapahtui edelliseen vuoteen verrattuna huomattava lisäys, 1 342 työnhakemusta, mikä vastaa 212.3 %. Miesten kohdalla oli lisäys 804 eli 197.5 % ja naisten kohdalla 538 eli 239.1 %. Tämä lisäys aiheutui, kuten edellä jo on mainittu, ylioppilaiden suurin joukoin tekemistä hakemuksista uittotöihin. Uittomiesten ryhmä (puuteollisuus, muita) oli ehdottomasti suurin, 1 468 eli 74.4 % työnhakemusten kokonaismäärästä. Seuraavina ryhminä tulivat muut maataloustyöntekijät, joihin kuuluvat mm. muonamiehet, 295 työnhakemusta eli 14.9 %, metsätyöntekijät 112 eli 5.7 %, karjakot 41 eli 2.1 %, puutarhurit ja puutarhatyöntekijät 27 eli 1.4 %, tilanhoitajat ja työnjohtajat 21 eli 1.1 % ja turvetyöntekijät 10 eli 0.5 %.

[1]) Työnv. lk. 13 p. toukok. 50 §.

Työtä hakeneita henkilöitä oli maatalousosastolla kertomusvuonna 1 885, joista miehiä 1 156 eli 61.3 % ja naisia 729 eli 38.7 %. Vieraspaikkakuntalaisia oli kertomusvuonnakin suhteellisen paljon, keskimäärin 68.9 % osaston työnhakijoista (edellisenä vuonna 66.7 %).

Työtä hakeneiden henkilöiden lukumäärässä tapahtuneet muutokset edelliseen vuoteen verrattuna olivat seuraavat:

	1947		1946		Muutos	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Miehet	1 156	61.3	327	64.5	+ 829	+253.5
Naiset	729	38.7	180	35.5	+ 549	+305.0
Yhteensä	1 885	100.0	507	100.0	+1 378	+271.8

Lisäys tällä kuten työnhakemustenkin kohdalla johtui runsaasta ylioppilaiden ilmoittautumisesta uittotöihin. Työnhakijoita oli uittomiesten ryhmässä 1 468 eli 77.9 %, ryhmässä muut maataloustyöntekijät 226 eli 12.0 % ja metsätyöntekijäin ryhmässä 104 eli 5.5 %.

Kertomusvuoden aikana tarjottiin osaston täytettäväksi 2 150 työpaikkaa, joista miesten paikkoja 1 308 eli 60.8 % ja naisten paikkoja 842 eli 39.2 %. Muutokset edelliseen vuoteen verrattuna ilmenevät allaolevasta yhdistelmästä:

	1947		1946		Muutos	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Miesten paikat	1 308	60.8	872	70.8	+436	+ 50.0
Naisten paikat	842	39.2	359	29.2	+483	+134.5
Yhteensä	2 150	100.0	1 231	100.0	+919	+ 74.7

Lisäys aiheutui runsaasta työpaikkojen tarjonnasta uittotöihin. Työpaikkatarjouksista kuuluikin suurin osa, 1 421 eli 66.1 %, ryhmään uittomiehet. Ryhmään muut maataloustyöntekijät kuului 350 työpaikkatarjousta eli 16.3 %, ja metsätyöntekijäin ryhmään 187 eli 8.7 %.

Maatalousosaston aikaansaamien työnvälitysten kokonaismäärä oli 1 792, joista miesten välityksiä 1 120 eli 62.5 % ja naisten välityksiä 672 eli 37.5 %. Muutokset edelliseen vuoteen verrattuna olivat seuraavat:

	1947		1946		Muutos	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Miesten välitykset	1 120	62.5	520	79.0	+ 600	+115.4
Naisten välitykset	672	37.5	138	21.0	+ 534	+387.0
Yhteensä	1 792	100.0	658	100.0	+1 134	+172.3

Kokonaismäärän lisäys aiheutui yksinomaan välityksistä uittotöihin.

Sataa työnhakemusta kohden oli kertomusvuonna 90.8 (edellisenä vuonna 104.1) ja sataa työpaikkatarjousta kohden 83.3 (edellisenä vuonna 53.5) välitystä.

Välityksistä kuului uittomiesten ryhmään 1 418 eli 79.1 % kaikista välityksistä, ryhmään muut maataloustyöntekijät 177 eli 9.9 % ja metsätyöntekijäin ryhmään 122 eli 6.8 %.

Yksityiskohtaiset tilastotiedot selviävät taulukkoliitteistä.

Ravintolaosasto. (Ravintolatyönvälitys). Ravintolaosaston toimikunnan varsinaisina jäseninä olivat työnantajien edustajina johtajat K. Kokkinen ja Y. F. Lumi sekä työntekijöiden edustajina toimitsijat Y. Karisalmi ja E. Kerman. Varajäseninä olivat työnantajien edustajina toimitusjohtaja V. A. Heinonen ja ravintoloitsija M. P. Salmi sekä työntekijäin edustajina leipuri K. R. Lindholm ja järjestäjä V. R. Tuomioja.

Ravintolaosaston toiminta, joka jo ensimmäisenä toimintavuotena pääsi hyvään alkunn, kehittyi kertomusvuonna suotuisasti, eivätkä ravintola-alan työmarkkinoilla esiintyneet hinta- ja palkkapoliittiset vaikeudet sanottavammin häirinneet sen kehittymismahdollisuuksia, joskin alan työmarkkinoille ominainen, kausivaihteluista johtuva työvoimau kysynnän ja tarjonnan välinen epäsuhde omalla tavallaan hidastutti välitystoi-

menpiteitä. Jo v. 1946 ilmennyt ammattitaitoisen keittiöhenkilökunnan puute jatkui kertomusvuonnakin ja nimenomaan keittäjien ja kylmäkköjen tarjonta oli kysyntää tuntuvasti pienempi. Asutuskeskuksien ankara asuntopula rajoitti erikoisesti Helsingin kohdalla välitystoimintaa kysyntää tyydyttävässä laajuudessa. Näistä rajoittavista seikoista huolimatta osoittaa kertomusvuoden tilasto osaston toiminnan pitkin linjaa vilkastuneen.

Osaston toiminnassa ei ollut kertomusvuoden alkupuolella havaittavissa mitään suurempia vaihteluja, mikä johtui talvikauden hiljaisista työmarkkinoista. Helmikuussa, jolloin työvoiman kysyntä oli tarjontaa huomattavasti pienempi, oli osastolla 245 työpaikkatarjousta ja 419 työnhakijaa, mutta toukokuussa, kun kesäravintolat avattiin, muuttui kysynnän ja tarjonnan suhde päinvastaiseksi. Samalla työpaikkatarjousten ja työnhakijoiden lukumäärä kasvoi niin, että edellisiä oli 774 ja jälkimmäisiä 738. Toukokuu muodostikin kertomusvuoden vilkkaimman kuukauden. Työvoiman puute tuntui koko kesän hyvin voimakkaana, erikoisesti ammattitaitoisten tarjoilijattarien ja ravintola-apulaisten hankkiminen pääkaupungin ravintoloihin tuotti suuria vaikeuksia. Ravintola-apulaisten suhteen joutuivat kesäravintolat yleensä turvautumaan tilapäiseen työvoimaan, josta johtuen tuntipalkat huomattavasti kohosivat.

Syksyllä, kesäravintoloiden sulkemisen vuoksi, kasvoi työnhakijoitten lukumäärä suuresti, kun taasen työpaikkatarjoukset asteettain vähenivät. Esimerkiksi lokakuussa oli edellisten lukumäärä 363 ja jälkimmäisten 564. Tämä suhde säilyi vuoden loppuun saakka. Työnhakijoista oli suhteellisesti eniten tarjoilijattaria, kun taasen työpaikkatarjouksia oli heidän kohdallaan vähiten. Syksyn aikana olikin tarjoilijattarien keskuudessa havaittavissa lievää työttömyyttä.

Yhteistoiminta maaseudun työnvälitystoimistojen ja työasiamiesten kanssa vilkastui kertomusvuoden aikana. Tähän vaikutti osaltaan kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriön julkaisema valtakunnan vakanssiluettelo.

Saadakseen kiinteämmän kosketuksen maan ravintoloitsijoihin esitelmöivät Helsingin kaupungin työnvälitystoimiston johtaja, filosofian maisteri S. Seppälä ja ravintolaosaston osastonjohtaja E. Auer kertomusvuoden huhtikuussa Suomen ravintoloitsijain liiton vuosikokouksessa Helsingissä, edellinen työnvälityksen tavoitteista yleensä ja jälkimmäinen ravintolatyönvälityksestä.

Osasto toimi koko kertomusvuoden Mariankadun 5:ssä.

Koska ammattiryhmitys muutettiin keskellä kertomusvuotta kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriön toimesta, ei ole mahdollisuuksia seuraavassa selostaa, miten työnhakemukset, työnhakijat, työpaikkatarjoukset ja välitykset jakaantuivat ammattialoittain, sillä yksityisiin ammattiryhmiin tehtiin huomattavia muutoksia.

Ravintolaosastolle tehtyjen työnhakemusten yhteissumma oli kertomusvuonna 5 922, joista miesten tekemiä 736 eli 12.4 % ja naisten tekemiä 5 186 eli 87.6 % Voimassaolleiden työnhakemusten lukumäärä oli huhtikuussa suurin, nimittäin 862 (miehet 110, naiset 752). Hiljaisista työmarkkinoista johtuen oli vastaava luku helmikuussa 481. Kesäravintoloiden sulkemisen takia lisääntyivät työnhakemukset syyskuussa 799:ään.

V:een 1946 verrattuna kasvoi sekä miesten että naisten työnhakemusten määrä huomattavasti, kuten allaoleva asetelma osoittaa:

	1947		1946		Muutos	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Miesten työnhakemukset	736	12.4	481	13.2	+ 255	+53.0
Naisten työnhakemukset	5 186	87.6	3 169	86.8	+2 017	+63.6
Yhteensä	5 922	100.0	3 650	100.0	+2 272	+62.2

Työnhakijoita oli osastolla kertomusvuoden aikana 3 066 (edellisenä vuonna 2 104), joista miehiä 368 eli 12.0 % ja naisia 2 698 eli 88.0 %. Kasvanut tietoisuus ravintolaosaston olemassaolosta maan ainoana laillisella pohjalla toimivana alan työnvälitystoimistona lisäsi ilmeisesti työnhakijoiden lukumäärää. Työssä olevia työnhakijoita oli keskimäärin 26.1 % kaikista työnhakijoista.

Muutokset työnhakijoiden kokonaismäärässä edelliseen vuoteen verrattuna olivat seuraavat:

	1947		1946		Muutos	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Miehet	368	12.0	251	11.9	+117	+46.6
Naiset	2 698	88.0	1 853	88.1	+845	+45.6
Yhteensä	3 066	100.0	2 104	100.0	+962	+45.7

Vieraskuntalaisia oli koko työnhakijamäärästä keskimäärin 26.1 % (edellisenä vuonna 24.4 %).

Kertomusvuonna oli työpaikkatarjousten kokonaisluku 4 169, joista miehille 275 eli 6.6 % ja naisille 3 894 eli 93.4 %. Muutokset niiden lukumäärässä edelliseen vuoteen verrattuna ilmenevät seuraavasta asetelmasta:

	1947		1946		Muutos	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Miesten paikat	275	6.6	201	7.0	+ 74	+36.8
Naisten paikat	3 894	93.4	2 673	93.0	+1 221	+45.7
Yhteensä	4 169	100.0	2 874	100.0	+1 295	+45.1

Työpaikkatarjousten suhteellisesti suuremman lisääntymisen naisten kohdalla aiheutti miestyövoiman vähentynyt kysyntä, mikä taasen johtunee mm. alkoholikäytön lisääntymisestä miestarjoilijoiden keskuudessa sodan jälkeen.

Sataa työpaikkatarjousta kohden oli kertomusvuonna 142.0 työnhakemusta. Tämä ns. yleinen rasitusluku oli edellisenä vuonna 127.0.

Välitettyjen työpaikkojen yhteissumma oli 2 896, joista miesten välityksiä 208 eli 7.2 % ja naisten 2 688 eli 92.8 % . Helsingin ulkopuolelle toimitettuja välityksi oli 363 eli 12.5 % (edellisenä vuonna 232 eli 11.8 %). Asuntosäännöstely rajoitti erikoisesti tarjoilijattarien välittämistä muihin kuntiin, kun taasen alan muiden työntekijöiden kohdalla siirtyminen toiselle paikkakunnalle oli helpompaa, koska mm. hotelliliikkeet yleensä pystyivät järjestämään heille asunnon.

Työpäivää kohden oli työnvälityksiä 9.7 (edellisenä vuonna 6.5).

V:een 1946 verrattuna tapahtuivat työnvälitysten määrässä seuraavat muutokset:

	1947		1946		Muutos	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Miesten välitykset	208	7.2	160	8.2	+ 48	+30.0
Naisten välitykset	2 688	92.8	1 803	91.8	+885	+49.1
Yhteensä	2 896	100.0	1 963	100.0	+933	+47.5

Sataa työpaikkatarjousta kohden oli kertomusvuonna 69.5 (edellisenä vuonna 68.3) välitystä ja sataa työnhakemusta kohden 48.9 (53.8) välitystä.

Kertomusvuoden toukokuussa oli välitettyjen työpaikkojen luku suurin, nimittäin 393, kun taasen helmikuussa, joka muodosti kertomusvuoden hiljaisimman kuukauden, niitä oli 150. Kesäkuun suhteellisen korkea välitysmäärä johtui osaksi siitä, että osasto välitti suurkisojen ajaksi mm. ylimääräistä tarjoilu- ja keittiöhenkilökuntaa pääkaupungin ravintoloihin ja Työmaahuolto oy:n alaisiin kenttäruokaloihin.

Mainittakoon lopuksi, että osasto välitti kertomusvuoden aikana yhteensä 48 vastuunalaiselle hoitajalle ja hovimestarille työpaikan.

Yksityiskohtaiset tilastotiedot osaston toiminnasta käyvät selville taulukkoliitteistä.

1. Kaupungin työnvälitystoimiston

	Osasto	1943	1944
			Kokonais-
1	Yleiset osastot	903 213	1 069 705
2	Henkisen työn osasto	474 553	471 698
3	Nuoriso-osasto	336 335	246 681
4	S:n työvelvollisuusmenot	257 926	47 862
5	Merimiesosasto	243 031	385 233
6	Maatalousosast	178 511	192 598
7	Ravintolaosasto	—	—
8	Työvoimaosasto	6 207 877	1 136 681
9	Koko toimisto	8 601 446	3 550 458
			Valtion suorittama
10	Yleiset osastot	361 012	427 112
11	Henkisen työn osasto	237 059	282 796
12	Nuoriso-osasto	167 939	122 449
13	S:n työvelvollisuusmenot	257 926	47 862
14	Merimiesosasto	121 477	192 616
15	Maatalousosasto	132 942	144 448
16	Ravintolaosasto	—	—
17	Työvoimaosasto	6 013 308	1 126 101
18	Koko toimisto	7 291 663	2 343 384

2. Kaupungin työnvälitystoimiston kirjoihin rekisteröidyt työn-

	Ammattiala	Työtä hakeneet henkilöt					
		Mp.	%	Np.	%	Yht.	%
							Koko työn-
1	Maatalous	202	1.9	164	1.5	366	1.7
2	Metalliteollisuus	835	8.0	93	0.9	928	4.4
3	Kivi-, savi-, lasi- ja turveteollisuus	10	0.1	9	0.1	19	0.1
4	Kemiallinen teollisuus	6	0.1	13	0.1	19	0.1
5	Nahka-, kumi- ja karvateollisuus	9	0.1	7	0.1	16	0.1
6	Kehruu- ja kutomateollisuus	—	—	16	0.2	16	0.1
7	Pukutavara- ja puhdistusteollisuus	2	0.0	63	0.6	65	0.3
8	Paperiteollisuus	3	0.0	13	0.1	16	0.1
9	Puuteollisuus	1 002	9.5	588	5.6	1 590	7.5
10	Ravinto- ja nautintoaineteollisuus	11	0.1	13	0.1	24	0.1
11	Valaistuslaitokset	140	1.3	5	0.0	145	0.7
12	Graafillinen teollisuus	25	0.2	26	0.2	51	0.2
13	Rakennusteollisuus	928	8.8	2	0.0	930	4.4
14	Luokittamattomat teknilliset toimet	370	3.5	44	0.4	414	2.0
15	Liikeala	1 342	12.8	3 370	31.8	4 712	22.3
16	Ravintola- ja hotelliliike	371	3.5	2 740	25.9	3 111	14.7
17	Meriliikenne	2 116	20.1	302	2.9	2 418	11.5
18	Kuormaus ja purkaminen	43	0.4	—	—	43	0.2
19	Maaliikennelaitokset	130	1.3	3	0.0	133	0.6
20	Opettajat, ylioppilaat, ylim. virastovaratöissä olevat ja muihin ryhmiin kuulumattomat henkisen työn tekijät	1 125	10.7	1 140	10.8	2 265	10.7
21	Taloustoimet	—	—	603	5.7	603	2.9
22	Erinäiset toimet (sekatyöt, lähetintoimet ym.)	1 854	17.6	1 376	13.0	3 230	15.3
23	Kaikkiaan	10 524	100.0	10 590	100.0	21 114	100.0

menot ja tulot vuosina 1943—47

1945	1946	1947	1943	1944	1945	1946	1947	
menot, mk			*Menot, joihin valtio osallistuu, mk*					
2 146 692	2 588 771	3 208 956	902 530	1 067 781	2 141 125	2 563 261	3 187 309	1
1 442 044	1 576 870	2 100 404	474 117	471 326	1 441 346	1 568 735	2 093 584	2
839 982	1 353 636	2 731 029	335 878	244 898	839 274	1 339 048	2 676 099	3
—	—	—	257 926	47 862	—	—	—	4
387 220	472 231	762 309	242 956	385 233	387 220	460 705	753 476	5
305 274	362 027	491 119	177 257	192 598	305 274	355 867	486 319	6
—	573 625	886 364	—	—	—	570 754	878 125	7
—	—	—	6 013 308	1 126 101	—	—	—	8
5 121 212	6 927 160	10 180 181	8 403 972	3 535 799	5 114 239	6 858 370	10 074 909	9
korvaus, mk			*Valtion suorittama korvaus, %*					
856 450	1 025 304	•	40.0	40.0	40.0	40.0	•	10
720 673	784 367	•	50.0	60.0	50.0	50.0	•	11
419 637	669 524	•	50.0	50.0	50.0	50.0	•	12
—	—	—	100.0	100.0	—	—	—	13
193 611	230 352	•	50.0	50.0	50.0	50.0	•	14
228 955	266 900	•	75.0	75.0	75.0	75.0	•	15
—	285 377	•	—	—	—	50.0	•	16
—	—	—	100.0	100.0	—	—	—	17
2 419 326	3 261 824		86.8	66.3	47.3	47.6		18

hakijat, työnhakemukset ja välitykset ammattialoittain vuonna 1947

Työnhakemukset						Työpaikkatarjoukset						Välitykset						
Mp.	%	Np.	%	Yht.	%	Mp.	%	Np.	%	Yht.	%	Mp.	%	Np.	%	Yht.	%	
välitystoimisto																		
255	1.2	202	0.9	457	1.0	316	2.2	311	1.7	627	1.9	175	1.1	129	1.0	304	1.2	1
1 390	6.4	164	0.7	1 554	3.5	721	4.9	151	0.8	872	2.6	526	4.2	93	0.7	619	2.4	2
11	0.1	13	0.1	24	0.1	38	0.2	16	0.1	54	0.2	20	0.2	9	0.1	29	0.1	3
10	0.0	15	0.1	25	0.1	7	0.0	36	0.2	43	0.1	3	0.0	24	0.2	27	0.1	4
17	0.1	8	0.0	25	0.1	9	0.1	47	0.3	56	0.2	4	0.0	25	0.2	29	0.1	5
—	—	22	0.1	22	0.0	—	—	21	0.1	21	0.1	—	—	11	0.1	11	0.0	6
3	0.0	83	0.4	86	0.2	3	0.0	145	0.8	148	0.4	2	0.0	77	0.6	79	0.3	7
3	0.0	15	0.1	18	0.0	4	0.0	45	0.3	49	0.1	2	0.0	18	0.1	20	0.1	8
1 025	4.7	594	2.6	1 619	3.6	1 085	7.4	572	3.1	1 657	5.0	1 004	8.0	561	4.1	1 565	6.0	9
18	0.1	16	0.1	34	0.1	9	0.1	59	0.3	68	0.2	6	0.0	13	0.1	19	0.1	10
171	0.8	5	0.0	176	0.4	89	0.6	17	0.1	106	0.3	73	0.6	6	0.0	79	0.3	11
44	0.2	29	0.1	73	0.2	72	0.5	56	0.3	128	0.4	43	0.4	22	0.2	65	0.2	12
1 948	9.0	2	0.0	1 950	4.4	1 604	10.9	17	0.1	1 621	4.9	1 175	9.4	15	0.1	1 190	4.6	13
668	3.1	97	0.4	765	1.7	224	1.5	43	0.2	267	0.8	163	1.3	24	0.2	187	0.7	14
2 393	11.1	5 773	25.3	8 166	18.4	919	6.3	3 127	17.0	4 046	12.2	676	5.4	2 066	15.3	2 742	10.5	15
739	3.4	5 300	23.2	6 039	13.6	277	1.9	4 277	23.2	4 554	13.8	209	1.7	2 928	21.6	3 137	12.0	16
2 748	12.7	455	2.0	3 203	7.2	1 881	12.8	302	1.6	2 183	6.6	1 780	14.2	285	2.1	2 065	7.9	17
56	0.3	—	—	56	0.1	84	0.6	—	—	84	0.2	78	0.6	—	—	78	0.3	18
211	1.0	6	0.0	217	0.5	104	0.7	—	—	104	0.3	82	0.7	—	—	82	0.3	19
1 331	6.1	1 074	4.7	2 405	5.4	232	1.6	184	1.0	416	1.3	159	1.3	141	1.0	300	1.2	20
—	—	2 349	10.3	2 349	5.3	1	0.0	3 365	18.2	3 366	10.2	1	0.0	2 105	15.5	2 106	8.1	21
8 581	39.7	6 596	28.9	15 177	34.1	6 995	47.7	5 649	30.6	12 644	38.2	6 335	50.9	4 981	36.8	11 316	43.5	22
21 622	100.0	22 818	100.0	44 440	100.0	14 674	100.0	18 440	100.0	33 114	100.0	12 516	100.0	13 533	100.0	26 049	100.0	23

3. Työnhakijain ja työpaikkatarjousten luku kaupungin työnvälitystoimistossa kunkin viikon päättyessä (lauantaina klo 11.00) v. 1947

Viikko n:o	Päivämäärä	Työnhakijoita kaikkiaan			Niistä						Voimassa olevia työpaikkatarjouksia		
					Työssä olevia			Vieraskuntalaisia					
		Miehiä	Naisia	Yhteensä	Miehiä	Naisia	Yhteensä	Miehiä	Naisia	Yhteensä	Miehille	Naisille	Yhteensä
1	4/1	354	219	573	31	70	101	35	43	78	100	410	510
2	11/1	554	292	846	45	108	153	50	61	111	259	441	700
3	18/1	688	394	1 082	68	112	180	76	66	142	209	435	644
4	25/1	774	428	1 202	63	132	195	83	80	163	165	420	585
5	1/2	857	420	1 277	74	128	202	86	60	146	156	443	599
6	8/2	865	408	1 273	72	103	175	95	54	149	124	448	572
7	15/2	1 052	526	1 578	215	203	418	97	61	158	133	454	587
8	22/2	1 135	576	1 711	220	206	426	102	77	179	132	421	553
9	1/3	1 170	570	1 740	209	206	415	131	82	213	126	421	547
10	8/3	1 242	637	1 879	230	227	457	134	88	222	115	472	587
11	15/3	1 234	649	1 883	231	214	445	131	85	216	132	496	628
12	22/3	1 257	648	1 905	229	222	451	143	87	230	150	505	655
13	29/3	1 197	552	1 749	218	186	404	150	70	220	142	515	657
14	3/4	1 150	483	1 633	205	156	361	153	68	221	165	548	713
15	12/4	1 282	724	2 006	215	205	420	158	62	220	203	611	814
16	19/4	1 302	879	2 181	238	256	494	170	86	256	216	754	970
17	26/4	1 348	811	2 159	231	218	449	162	90	252	265	793	1 058
18	3/5	1 209	769	1 978	216	192	408	158	83	241	235	833	1 068
19	10/5	1 440	1 060	2 500	221	223	444	176	105	281	312	880	1 192
20	17/5	1 349	985	2 334	210	180	390	164	108	272	367	979	1 346
21	24/5	1 468	1 023	2 491	222	190	412	190	86	276	464	1 004	1 468
22	31/5	2 307	1 537	3 844	205	194	399	202	108	310	410	969	1 379
23	7/6	1 313	846	2 159	193	188	381	207	106	313	402	949	1 351
24	14/6	945	469	1 414	187	172	359	180	76	256	328	993	1 321
25	21/6	946	454	1 400	202	195	397	200	61	261	311	956	1 267
26	28/6	884	380	1 264	195	196	391	190	54	244	290	748	1 038
27	5/7	829	358	1 187	177	157	334	203	52	255	222	834	1 056
28	12/7	818	377	1 195	175	177	352	188	56	244	210	730	940
29	19/7	777	361	1 138	181	162	343	184	44	228	251	750	1 001
30	26/7	805	348	1 153	178	169	347	188	56	244	280	625	905
31	2/8	754	430	1 184	175	172	347	151	67	218	264	616	880
32	9/8	837	449	1 286	185	210	395	149	81	230	281	650	931
33	16/8	842	491	1 333	183	219	402	175	87	262	279	685	964
34	23/8	891	506	1 397	189	244	433	222	90	312	311	693	1 004
35	30/8	943	569	1 512	200	267	467	244	85	329	277	661	938
36	6/9	997	629	1 626	194	247	441	182	83	265	301	675	976
37	13/9	857	631	1 488	188	242	430	138	103	241	320	667	987
38	20/9	976	759	1 735	207	255	462	159	110	269	313	618	931
39	27/9	985	759	1 744	181	243	424	153	116	269	331	617	948
40	4/10	1 002	762	1 764	181	238	419	159	116	275	315	540	855
41	11/10	939	702	1 641	185	211	396	162	103	265	302	552	854
42	18/10	902	675	1 577	182	209	391	162	100	262	292	539	831
43	25/10	972	701	1 673	216	219	435	192	99	291	238	540	778
44	1/11	971	643	1 614	206	193	399	180	69	249	244	468	712
45	8/11	1 030	715	1 745	224	206	430	196	75	271	253	472	725
46	15/11	627	829	1 456	222	236	458	174	87	261	248	463	711
47	22/11	1 123	885	2 008	232	217	449	198	70	268	209	434	643
48	29/11	1 178	929	2 107	234	229	463	189	69	258	212	412	624
49	5/12	1 115	879	1 994	209	178	387	166	66	232	228	423	651
50	13/12	1 235	957	2 192	241	196	437	180	77	257	203	450	653
51	20/12	1 192	894	2 086	227	181	408	168	74	242	218	426	644
52	24/12	938	546	1 484	213	136	349	159	56	215	218	413	631

21. Urheilu- ja retkeilylautakunta

Urheilu- ja retkeilylautakunnan kertomus toiminnastaan v. 1947 oli seuraavan sisältöinen:

Lautakunnan kokoonpano, kokoukset ym. Urheilu- ja retkeilylautakuntaan kuuluivat v. 1947 puheenjohtajana jaostosihteeri E. V. Peuhkuri, varapuheenjohtajana toimistopäällikkö A. A. Tynell sekä muina jäseninä kunnaneläinlääkäri A. G. Backman, johtaja R. B. Berner, sosiaalijohtaja A. Kaskela, toimittaja P. F. Lindholm, sihteeri G. V. Rajala-Rinne, tarkastaja U. T. J. Siivonen ja suutari V. A. Tähkä. Kaupunginhallituksen edustajana toimi rahatoimenjohtaja E. von Frenckell ja sihteerinä apulaistoimistopäällikkö V. I. Koivula. Lautakunta kokoontui vuoden aikana 22 kertaa ja kokouksissa laadittujen pöytäkirjojen pykäläluku oli 318. Saapuneita kirjeitä oli 387 ja lähetettyjä 124.

Henkilökuntaa koskevat päätökset. Lautakunta päätti [1]) valita 40 palkkaluokkaan kuuluvan urheilu- ja retkeilytoimiston toimistoapulaisen virkaan neiti V. H. Karjalaisen toukokuun 1 p:stä 1947 alkaen.

Korkeasaaren ajomiehen T. Niemelän erotessa toimestaan toukokuun 23 p:nä hänen tilalleen otettiin L. R. Jalonen kesäkuun 7 p:stä lukien.

Talousarvion puitteissa otettiin kesälomasijaisiksi urheilu- ja retkeilytoimistoon kansakoulunopettaja A.-M. Kouki kesäkuun 16 p:n ja elokuun 18 p:n väliseksi ajaksi ja herra A. Vikström toukokuun 8 p:n ja elokuun 31 p:n väliseksi ajaksi [2]).

Lautakunta päätti [3]) irtisanoa toimistoapulaisen E. Rantasen toimestaan joulukuun 1 p:stä lukien.

Sairauslomia myönnettiin vuoden kuluessa seuraaville henkilöille: toimistoapulaisille V. Karjalaiselle elokuun 4 ja 9 p:n väliseksi ajaksi, G. M. Landgrénille tammikuun 11 p:n ja helmikuun 11 p:n väliseksi ajaksi ja E. S. Rantaselle huhtikuun 17 p:n ja kesäkuun 18 p:n väliseksi ajaksi, urheiluohjaaja E. Nummiselle tammikuun 15 ja 29 p:n väliseksi ajaksi, Lauttasaaren kaitsijalle B. W. Bergenströmille tammikuun 1 p:n ja helmikuun 11 p:n sekä maaliskuun 1 p:n ja huhtikuun 1 p:n väliseksi ajaksi, Korkeasaaren kirvesmiehelle O. Leskiselle toukokuun 23 p:n ja kesäkuun 13 p:n väliseksi ajaksi, Korkeasaaren aputyömiehille N. Kiviselle lokakuun 11 p:n ja marraskuun 3 p:n väliseksi ajaksi ja H. Toivoselle helmikuun 20 p:n ja huhtikuun 13 p:n väliseksi ajaksi, kenttävartijat O. Miinalaiselle maaliskuun 21 p:n ja huhtikuun 25 p:n väliseksi ajaksi sekä E. Salmelle marraskuun 21 ja 27 p:n väliseksi ajaksi, Korkeasaaren yövartijalle O. Rajahalmeelle syyskuun 13 ja 26 p:n väliseksi ajaksi, Mustikkamaan siivoojalle I. Liesiselle kesäkuun 2 ja 23 p:n väliseksi ajaksi sekä ratsastushallin siivoojalle A. Närhille huhtikuun 24 p:n ja toukokuun 7 p:n väliseksi ajaksi.

Vuokrausasioita koskevat päätökset. Lautakunta päätti [4]) määrätä Helsingin osuuskauppa nimisen osuuskunnan vuokraaman Seurasaaren ravintolarakennuksen indeksivuokran huhtikuun 1 p:n 1947 ja maaliskuun 31 p:n 1948 väliseltä ajalta 105 600 mk:ksi.

Helsingin työväentalon ravintola oy:n ravintolanpito-oikeuden indeksivuokra Mustikkamaan kansanpuistossa olevissa yhtiön omistamissa rakennuksissa vahvistettiin [5]) 8 000 mk:ksi toukokuun 1 p:n 1947 ja huhtikuun 30 p:n 1948 väliseltä ajalta.

---

[1]) Urh. retk. lk. 26 p. maalisk. 68 §. — [2]) S:n 13 p. elok. 212 §. — [3]) S:n 29 p. elok. 224 §. — [4]) S:n 12 p. maalisk. 61 §. — [5]) S:n 12 p. maalisk. 62 §.

Eläintarhan urheilukentän virvoitusjuomakioski vuokrattiin [1]) pidetyssä huutokaupassa kesäkaudeksi 1947 herra A. O. Uskille 50 000 mk:sta.

Rouva E. Salmen vuokramaksuksi kenkä- ja vaatesäiliön pitämisoikeudesta Munkkiniemen luistinradalla talvikautena 1947 määrättiin [2]) 400 mk.

Mustikkamaan uimarannan tarjoilukioski, vuokrattiin [3]) Helsingin työväentalon ravintola oy:lle kesäksi 1947 6 000 mk:n kausivuokrasta.

Varsasaaren kioski vuokrattiin [4]) kesäksi 1947 yhteisesti rouvat H. Grönbergille ja E. Salmelle 6 000 mk:n kausivuokrasta.

Seurasaaren uimalaitos vuokrattiin [5]) kesäksi 1947 kirvesmies H. Nyströmille 70 000 mk:n kausivuokrasta.

Pallokentän pukusuojarakennuksen kioski vuokrattiin [6]) kesäksi 1947 Helsingin osuuskauppa nimiselle osuuskunnalle 10 000 mk:n kausivuokrasta.

Rouva I. Salonen päätettiin [7]) vapauttaa lautakunnan toukokuun 3 p:nä 1946 vahvistamasta Pihlajasaaren ravintolarakennusta koskevasta vuokrasopimuksesta jäljellä olevien kesien 1947 ja 1948 osalta sekä siirtää sopimus Hovikokki oy:lle siten muutettuna, että vuokra ei ole elinkustannusindeksistä riippuvainen.

Korkeasaaren uimaranta vuokrattiin rouva M. Saarikolle kesäksi 1947 5 000 mk:n kausivuokrasta ja Tullisaaren kansanpuiston kahvilakioski kesäksi 1947 rouva K. H. Laaksoselle 18 000 mk:n kausivuokrasta [8]).

Helsingin osuuskaupan vuokramaksu uimastadionin tilojen käytöstä varastotarkoituksiin määrättiin [9]) huhtikuulta 1947 15 500 mk:ksi ja toukokuulta 14 750 mk:ksi.

Rouva E. Sjölundille myönnettiin [10]) kioskinpito-oikeus velodromilla kesäksi 1947 500 mk:n kausivuokrasta.

Toimitusjohtaja J. Hellakselle vuokrattiin [11]) Hietarannan ravintolakioski v:ksi 1947 ja 1948 150 000 mk:n vuosivuokrasta.

Rouva K. Järviselle myönnettiin [12]) kioskinpito-oikeus soutustadionilla kesäksi 1947 1 000 mk:n kausivuokrasta.

Rouva R. Laineelle myönnettiin [13]) oikeus harjoittaa kesällä 1947 uimapukujen vuokrausta Pihlajasaaren kansanpuistossa 300 mk:n kausivuokrasta.

Seurasaaren kaitsijan asuinrakennuksen yläkerta vuokrattiin [14]) Helsingin osuuskauppa nimiselle osuuskunnalle toukokuun 1 p:n 1947 ja maaliskuun 31 p:n 1948 väliseksi ajaksi Seurasaaren ravintolan henkilökunnan majoitusta varten 10 000 mk:n vuokrasta.

Sea Freight oy:n vuokramaksuksi oikeudesta liikennöidä purjehduskaudella 1947 sunnuntaisin linjalla Ruoholahti —Seurasaari määrättiin [15]) 5 000 mk.

Helsingin osuuskauppa nimiselle osuuskunnalle vuokrattiin [16]) uimastadionin katsomorakennuksen kellari ja ensimmäinen kerros kesäkuun 1 p:stä 1947 lukien 18 000 mk:sta ja kävelyhalli lokakuun 1 p:stä 1947 lukien 3 000 mk:sta sekä uima-allasta kiertävä putkikanava lokakuun 1 p:stä 1947 lukien 2 250 mk:sta, kaikki 2 kuukauden irtisanomisajoin, kuitenkin siten, että putkikanava on vaadittaessa luovutettava kaupungin käyttöön huhtikuun 25 p:stä 1948 ja kävelyhalli toukokuun 1 p:stä 1948.

Koulumatkailutoimistolle vuokrattiin [17]) Pallokentän pukusuojarakennuksesta 576 m²:n huonetila 8 064 mk:n kuukausivuokrasta lokakuun 1 p:n 1947 ja toukokuun 15 p:n 1948 väliseksi ajaksi.

Ratsastusopistolle, Keskustallille ja Hippodromille vuokrattiin [18]) yhteisesti erinäisin ehdoin kaksi kaviouraa 40 000 mk:n kuukausivuokrasta marraskuun 1 p:n 1947 ja huhtikuun 30 p:n 1948 väliseksi ajaksi.

Suomenlinnan merivartiostolle vuokrattiin [19]) Lauttasaaren kansanpuiston kaitsijarakennuksen läntisestä osasta 3 huonetta tammikuun 1 p:n ja joulukuun 31 p:n 1948 väliseksi ajaksi 520 mk:n kuukausivuokrasta.

Koulumatkailutoimistolle vuokrattiin [20]) velodromin katsomorakennuksesta lisätilana huone n:o 13—15 marraskuun 1 p:stä lukien toistaiseksi, mutta kuitenkin enintään huhtikuun 1948 loppuun 1 152 mk:n kuukausivuokrasta.

---

[1]) Urh. retk. lk. 26 p. maalisk. 78 §. — [2]) S:n 16 p. huhtik. 88 §. — [3]) S:n 23 p. huhtik. 104 §. — [4]) S:n 23 p. huhtik. 105 §. — [5]) S:n 23 p. huhtik. 107 §. — [6]) S:n 23 p. huhtik. 108 §. — [7]) S:n 23 p. huhtik. 111 §. — [8]) S:n 23 p. huhtik. 112 ja 113 §. — [9]) S:n 14 p. toukok. 133 §. — [10]) S:n 14 p. toukok. 135 §. — [11]) S:n 14 p. toukok. 134 §. — [12]) S:n 14 p. toukok. 136 §. — [13]) S:n 11 p. kesäk. 171 §. — [14]) S:n 11 p. heinäk. 193 §. — [15]) S:n 13 p. elok. 205 §. — [16]) S:n 17 p. syysk. 234 §. — [17]) S:n 8 p. lokak. 249 §. — [18]) S:n 22 p. lokak. 263 §. — [19]) S:n 12 p. marrask. 274 §. — [20]) S:n 26 p. marrask. 291 §.

Teknilliselle toimistolle Sarcolle luovutettiin [1]) syyskuun 1 p:stä alkaen velodromin katsomorakennuksen yläkäytävän kaksi kylmää huonetta, joiden yhteinen pinta-ala oli 31 m², sekä annettiin lupa rakentaa pyöräilyradan länsikaarteen alle 25 m:n pituinen ja pohjapinta-alaltaan 120 m²:n mittainen lautavaja varastotarkoituksia varten, yhteensä 1 000 mk:n vuosivuokrasta.

Lisäksi lautakunta teki [2]) päätöksen urheilulaitosten ja kansanpuistojen vuokra- ym. maksuista.

Sekalaisia asioita koskevat päätökset. Lautakunta valitsi [3]) kaupunginhallituksen uimastadionin kysymystä selvittelemään asettamaan valiokuntaan edustajakseen toimistopäällikkö Tynellin.

Kokeilutarkoituksessa päätettiin [4]) määrätä koululaisten yöpymismaksu Pirttimäen retkeilymajassa kevätkaudella 1947 20 mk:ksi vuorokautta ja oppilasta kohden retken tapahtuessa ryhmänä opettajan johdolla.

Talousarvion erinäisten sosiaalisten tehtävien urheilu- ja retkeilymäärärahoista päätettiin myöntää seuraavat määrärahat: 6 000 mk [5]) sanomalehtimiesten ja retkeilyjärjestöjen edustajain tutustumisretken järjestämiseksi Pirttimäen retkeilymajaan, 6 000 mk [6]) kotiseuturetkien järjestämiseen, enintään 32 000 mk [7])suunnistamisratojen merkitsemiseksi Haagan ja Herttoniemen maastoon, yhteensä 2 000 mk [7]) topografikartakkeenhankkimiseksi suunnistajille vuokraamista varten, 1 500 mk [8]) retkeilyasiamiehen osallistumista varten Valkeakoskella helluntaina pidettäville koko maata käsittäville retkeilypäiville, 1 880 mk [9]) korkeushyppytelineiden ostamiseksi Kivinokkaan, 5 000 mk [10]) Suomen suurkisojen soutustadionille rakennuttaman palkintotuomarimajan ostamista varten sekä 17 076 mk [11]) uimastadionin uimarataköysien hankinnasta aiheutuneiden laskujen suorittamiseen.

Lautakunta päätti [12]) hylätä Helsingfors distrikt av Finlands svenska centralidrottsförbund nimisen järjestön kunnallista avustusta koskevan anomuksen osanottajien lähettämiseksi Pietarsaaressa kesäkuun 14 ja 15 p:nä pidettävään voimistelujuhlaan.

Hyväksyttiin [13]) mietintö urheilu- ja retkeilylautakunnan lähiajan tehtävistä.

Säännöllisten moottorivenekulkuvuorojen järjestämiseksi Pihlajasaareen kesän 1947 aikana päätettiin [14]) tehdä sopimus S. Ollas, J. Rautakorpi, V. Mässeli, T. Hirvelä ja R. Sjölund yhtymän kanssa.

Lautakunta päätti [15]) uudistaa aikaisemman ehdotuksensa, että Paavo Nurmen patsas sijoitettaisiin stadionin aukiolle.

Esityksiä kaupunginhallitukselle tehtiin asioista, jotka koskivat: määrärahan myöntämistä v:ksi 1947 Pirttimäen retkeilymajan hoitajan palkkaamista ja arvaamattomia menoja varten [16]); urheilukentän vartijan E. Lohen tapaturmakorvausta [17]); uusien venelaitureiden rakentamista Lauttasaaren ja Mustasaaren kansanpuistoihin [18]); kansakoulujen voimistelusalien käyttöä [19]); Pallokentän aidan kunnostamista [20]); Vartiokylän kartanon päärakennuksen hallintoa [21]); ulkoilmakonsertteja [22]); n. 30 hengen turistiauton hankkimista Helsingin kaupungille [23]); ns. parakkisaunojen vuokria [24]); korvauksen suorittamista Suomen kanoottiliitolle sen aikoinaan suorittamista soutustadionin melonta-altaan sementtiosien muutostöistä [25]); erinäisten parakkien myyntiä Työväen mela-veikoille [26]); asemakaavataulun pystyttämistä Vanhaankaupunkiin [27]); määrärahan myöntämistä Espoon kunnan Bodom-järven rannalta luovuttaman alueen kunnostamiseksi yleiseksi uimapaikaksi [28]); toimenpiteisiin ryhtymistä Kulosaaressa olevan esihistoriallisen käräjäpaikan kunnostamiseksi [29]); toimenpiteisiin ryhtymistä Tarvon sillan korjaamiseksi [30]); avustuksen myöntämistä Teknillisten laitosten urheiluseuralle Stockholms kommunalanställda

---

[1]) Urh. retk. lk. 26 p. marrask. 292 §. — [2]) S:n 26 p. maalisk. 70 §, 16 p. huhtik. 84 ja 85 §, 2 p. toukok. 119 §, 11 p. kesäk. 181 §, 11 p. heinäk. 197 §, 22 p. elok. 220 §, 8 p. lokak. 250 §, ja 22 p. lokak. 263 §. — [3]) S:n 7 p. tammik. 15 §. — [4]) S:n 22 p. tammik. 28 §. — [5]) S:n 22 p. tammik. 29 §. — [6]) S:n 16 p. huhtik. 99 §. — [7]) S:n 14 p. toukok. 142 §. — [8]) S:n 14 p. toukok. 145 §. — [9]) S:n 28 p. toukok. 164 §. — [10]) S:n 17 p. syysk. 228 §. — [11]) S:n 12 p. marrask. 272 §. — [12]) S:n 26 p. maalisk. 79 §. — [13]) S:n 14 p. toukok. 140 §. — [14]) S:n 28 p. toukok. 151 §. — [15]) S:n 11 p. kesäk. 180 §. — [16]) S:n 7 p. tammik. 17 §. — [17]) S:n 11 p. kesäk. 179 §. — [18]) S:n 22 p. tammik. 25 §. — [19]) S:n 12 p. helmik. 34 §. — [20]) S:n 12 p. helmik. 38 §. — [21]) S:n 12 p. helmik. 40 §. — [22]) S:n 12 p. helmik. 41 §. — [23]) S:n 12 p. helmik. 42 §. — [24]) S:n 26 p. helmik. 50 §. — [25]) S:n 16 p. huhtik. 93 §. — [26]) S:n 16 p. huhtik. 100 §. — [27]) S:n 23 p. huhtik. 114 §. — [28]) S:n 14 p. toukok. 143 §. — [29]) S:n 14 p. toukok. 144 §. — [30]) S:n 28 p. toukok. 161 §.

idrottsförening yhdistyksen Helsingin vierailun johdosta [1]); avustuksen myöntämistä Kenraali Mannerheimin lastensuojeluliiton Haagan osastolle ilmaisen ruoan järjestämiseksi uimakoululaisille [2]); korvauksen suorittamista herra S. Eklundille Hietarannan pukusuojasta kadonneesta hatusta [3]); määrärahan myöntämistä valaistuslaitteiden rakentamiseksi Pukinmäen urheilukentälle [4]); Elintarvikekeskuksen Hietarannan kahvilakioskin kaluston siirtämistä urheilu- ja retkeilylautakunnalle [5]); kelkkamäkien pystyttämistä Suomenlinnaan, Kruununhakaan, Sibeliuksen puistoon ja stadionin etukentän kukkulalle [6]); luistinradan rakentamista Käpylän raviradan yleisurheilukentälle tai velodromille [7]); sekä urheilu- ja retkeilylautakunnan mielipiteen kuulemista julkisia rakennuksia rakennettaessa [8]).

Palkkalautakunnalle tehtiin esitys eläkesäännön mukaisen osaeläkkeen myöntämisestä Korkeasaaren siivoojalle O. Kankaiselle elokuun 1 p:stä lukien [9]).

Kiinteistölautakunnalle tehtiin esityksiä asioista, jotka koskivat: Kaisaniemen suuren kentän luovuttamista Suomen suurkisojen tivolialueeksi kesällä 1947 [10]); Itäisen Pihlajasaaren kaupungille kuuluvan osan liittämistä Pihlajasaaren kansanpuistoon[11]); Käpylän ravirata-alueen kunnostamista[12]); sekä Lapinlahdenkadun 6:ssa olevan kansakoulun toisen kerroksen käyttämistä retkeilymajana kesällä 1947 [13]).

Lausuntoja kaupunginhallitukselle annettiin asioista, jotka koskivat: sisäpalloiluhallin järjestämistä Helsinkiin [14]); kaupungin omistaman pikaluisteluratasillan käyttöä stadionilla [15]); komiteanmietintöä nuorisotyölautakunnan perustamisesta [16]); määrärahan myöntämistä Helsingissä toukokuussa 1947 järjestettävien nuorison kulttuuripäivien avustamiseksi [17]); Työväen urheiluliiton urheiluopiston avustamista [18]); Vanhankaupungin lahden lintukannan rauhoittamista [19]); juhannusjuhlan järjestämistä Hietarantaan [20]); määrärahan myöntämistä Helsingissä kesällä 1947 pidettävien Suomen suurkisojen avustamiseksi [21]); Lauttasaaren urheilukentän kunnostamista [22]); vapaalippujen myöntämistä Korkeasaaren laivareitillä Korkeasaaren ravintolan henkilökunnalle [23]); Korkeasaari-aiheisten rintamerkkien myyntiä [24]); erinäisten parakkien luovuttamista Helsingin kaupungille nuorison kokeiluaskartelupajoiksi [25]); Korkeasaaren laivareitin lippujen hintoja [26]); Korkeasaaren kasvihuoneiden hoitoa [27]); avustuksen myöntämistä Vasikkasaaren astenleirin leikki- ja urheiluvälineiden ostoa varten [28]); Pihlajasaaren huvilain n:ot 2 ja 4 korjaamista [29]); Pihlajasaaren n. 1 490 m:n pituista puhelinkaapelia koskevaa ostotarjousta [30]); moottorilautan hankkimista liikennelaitoksen tarpeisiin [31]); uuden katsomon ja pukusuojan rakentamista Hesperian kentälle [32]); Aleksis Kiven kansakoulun voimistelusalin käyttöä [33]); määrärahan myöntämistä Suomen teknillisten koulujen kesäurheilukilpailujen avustamiseksi[34]); Kansallismuseon pihamaan puistikon hoitoa [35]); kaupungille kuuluvien töiden ja tehtävien valvomista Lauttasaaressa [36]); retkeilymajan järjestämistä Helsinkiin [37]); kanoottien ja veneiden säilytyspaikan sekä yhteislaulutilaisuuksien järjestämistä [38]); kaviouran luovuttamista ratsastushallista poliisilaitoksen käyttöön [39]); velodromin vahtimestari-lämmittäjän toimen muuttamista sääntöpalkkaiseksi [40]); kelkkamäen rakentamista Pakilaan [41]); aloitetta toimipaikkojen hankkimiseksi vapaata nuorisotyötä varten[42]); kaupungin viranhaltijain ja työntekijäin lomanviettomahdollisuuksien järjestämistä [43]); Talin laukkaradan ja maastoradan kunnostamistöitä [44]); väestönsuojelulautakunnan hallussa olevia kovaäänislaitteita [45]); erinäisestä vuokramaksusta vapauttamista [46]); niitto-oikeutta Vanhankaupunginlahdella [47]); kelkkamäen pystyttämistä pikku-

[1]) Urh. retk. lk. 11 p. heinäk. 195 §. — [2]) S:n 11 p. heinäk. 196 §. — [3]) S:n 17 p. syysk. 230 §. — [4]) S:n 8 p. lokak. 248 § ja 26 p. marrask. 295 §. — [5]) S:n 22 p. lokak. 262 §. — [6]) S:n 26 p. marrask. 287 §. — [7]) S:n 26 p. marrask. 296 §. — [8]) S:n 19 p. jouluk. 317 §. — [9]) S:n 11 p. kesäk. 178 §. — [10]) S:n 12 p. maalisk. 63 §. — [11]) S:n 13 p. elok. 202 §. — [12]) S:n 12 p. marrask. 271 §. — [13]) S:n 16 p. huhtik. 98 §. — [14]) S:n 7 p. tammik. 10 §. — [15]) S:n 7 p. tammik. 13 §. — [16]) S:n 12 p. helmik. 37 §. — [17]) S:n 26 p. helmik. 48 §. — [18]) S:n 26 p. helmik. 49 §. — [19]) S:n 12 p. maalisk. 65 §. — [20]) S:n 26 p. maalisk. 81 §. — [21]) S:n 2 p. toukok. 115 §. — [22]) S:n 14 p. toukok. 127 §. — [23]) S:n 28 p. toukok. 147 §. — [24]) S:n 28 p. toukok. 158 §. — [25]) S:n 28 p. toukok. 159 §. — [26]) S:n 11 p. kesäk. 170 §. — [27]) S:n 11 p. kesäk. 186 §. — [28]) S:n 11 p. kesäk. 188 §. — [29]) S:n 13 p. elok. 201 §. — [30]) S:n 13 p. elok. 203 §. — [31]) S:n 13 p. elok. 204 §. — [32]) S:n 13 p. elok. 206 §. — [33]) S:n 13 p. elok. 208 §. — [34]) S:n 17 p. syysk. 226 §. — [35]) S:n 17 p. syysk. 240 §. — [36]) S:n 8 p. lokak. 247 §. — [37]) S:n 8 p. lokak. 255 §. — [38]) S:n 8 p. lokak. 256 §. — [39]) S:n 22 p. lokak. 264 §. — [40]) S:n 12 p. marrask. 273 §. — [41]) S:n 12 p. marrask. 280 §. — [42]) S:n 12 p. marrask. 283 §. — [43]) S:n 12 p. marrask. 284 §. — [44]) S:n 26 p. marrask. 288 §. — [45]) S:n 26 p. marrask. 289 §. — [46]) S:n 26 p. marrask. 290 §. — [47]) S:n 26 p. marrask. 300 §.

lapsille Käpylään [1]); kansanpuistojen, siirtolapuutarhojen ja muiden viljelyspuutarhojen siirtämistä rakennustoimiston puisto-osaston alaisiksi [2]).

Kiinteistötoimistolle annettiin lausunto, joka koski 3 600 m²:n suuruisen alueen luovuttamista Messukentältä Lasten Päivän toimikunnalle tivolin pystyttämistä varten [3]).

Palkkalautakunnalle annettiin lausunto R. Tolosen anomuksesta päästä takaisin kaupungin palvelukseen [4]).

Toimiston kalusto ja tekniset apuneuvot. Urheilunohjaajalle hankittiin työpöytä, konekirjoituspöytä ja 4-osainen kirjahylly. Isännöitsijöille hankittiin konekirjoituspöytä ja retkeilyasiamiehelle työpöytä.

Talvikausi. Talvella 1947 tuli ensi lumi vasta tammikuun 11 p:nä ja senkin jälkeen lunta oli sangen vähän aina helmikuun loppupuolelle saakka. Kaupungin viitoitetut hiihtoladut kunnostettiin marras—joulukuun vaihteessa. Herttoniemen hyppyrimäkeen saatiin valaistuslaitteet ja mäki tässä uusitussa kunnossa vihittiin tammikuun 25 p:nä Helsingin Toverien ilotulituksin järjestämässä näytöksessä. Mäki pidettiin sittemmin valaistuna tiistaisin, torstaisin ja perjantaisin. Helsingin Toverien, Helsingin työväen hiihtäjien ja Käpylän Kunnon hiihtomajat olivat vilkkaassa käytössä. Herttoniemen maastoon raivattiin syksyllä 1946 15 km:n pituinen kilpahiihtorata.

Johanneksenkirkon kentän ja Väinämöisenkadun kentän luistinradat avattiin ensimmäisen kerran jo marraskuun 15 p:nä, mutta vasta kuukautta myöhemmin olivat kaikki yksityiset ja kunnan pääradat käyttökunnossa. Talven luistelukausi oli suurin piirtein edullinen ja kesti maaliskuun 23 p:ään saakka. Luistinradat sekä hyppyri-, pujottelu- ja kelkkamäet olivat samat kuin edellisenä talvena paitsi, että uusia kelkkamäkiä pystytettiin Pakilaan, Santahaminaan ja Tapanilaan.

Seurojen omistamilla luistinradoilla kävi yhteensä 2 529 koululuokkaa ja 72 886 oppilasta, jakautuen määrät vastaavasti eri ratojen osalle seuraavasti: Kallion luistinrata 1 258—42 220, Väinämöisenkadun kenttä 496—11 891, Kaisaniemen luistinrata 354—8 566, Johanneksenkirkon kenttä 243—5 731 ja Eläintarhan luistinrata 178—4 478.

Kunnan luistinradoilla Käpylässä, Kulosaaressa, Messukentällä ja Vallilassa suoritettiin yli 350 jääpallo-ottelua. Suomen palloliiton ja Työväen urheiluliiton Helsingin piirit järjestivät kaupungin alueella yhteensä 518 jääpallo-ottelua.

Kesäurheilukausi. Ensimmäinen jalkapallo-ottelu pidettiin Kallion hiekkakentällä huhtikuun 19 p:nä. Nurmikentät avattiin touko—kesäkuun vaihteessa. Käpylän nurmikenttäalueesta oli käytössä edelleen vain puoli aluetta, sillä toisen puolen annettiin vahvistua. Pallokentällä pidettiin 81 pääsymaksullista kilpailu- ja juhlatilaisuutta, ensimmäinen toukokuun 30 p:nä ja viimeinen lokakuun 26 p:nä. Pääsymaksun suorittaneita katselijoita oli 64 227, joista 32 714 tuli Suomen suurkisojen osalle. Bruttotulot olivat 4 734 495 mk, josta kaupungille jäi nettotuloja 876 764 mk. Kaikkiaan suoritettiin Pallokentällä 546 jalkapallo-ottelua. 50 mk maksavia harjoituskortteja myytiin 793 ja kertalippuja à 3 mk, 26 290. Suomen palloliiton Helsingin piirin kaupungin eri kentille järjestämiä jalkapallo-otteluja oli 866 ja Työväen urheiluliiton Helsingin piirin järjestämiä 388.

Eläintarhan urheilukentällä pidettiin pääsymaksullisia kilpailutilaisuuksia 28, joissa oli 12 587 katsojaa.

Velodromilla järjestettiin 40 pääsymaksullista tilaisuutta. Katselijoita oli 20 307, joista 6 656 Helsingin työväen luistelijain ja Helsingin työväen moottoripyöräilijäin yhteisissä pyöräily- ja moottoripyöräilykilpailuissa syyskuun 21 p:nä. 100 mk maksavia harjoituskortteja myytiin 46 ja kertalippuja à 5 mk, 151.

Uimarien pyynnöstä otettiin uimastadion keskeneräisyydestään huolimatta yleiseen käyttöön. Pidettyihin 5 kilpailu- ja näytöstilaisuuteen myytiin 8 235 pääsylippua.

Käpylän raviradan yleisurheilukenttä valmistui syksyksi, samoin Munkkiniemen urheilukenttä. Tapanilan urheilukentän kunnostamista jatkettiin. Eläintarhaan saatiin uudet ja ajanmukaiset kovaäänislaitteet. Kaisaniemen verkkopallokentät kunnostettiin kokonaan uudelleen ja niitä pidennettiin samalla 4 metriä

Helsingin ravirata oy. järjesti vuokraamallaan Käpylän raviradalla neljät kaksipäiväiset hevoskilpailut. Niiden pääsylipputulot olivat 3 429 180 mk, josta kaupunki sopimuksen mukaan sai 1 %:n eli 34 292 mk.

---

[1]) Urh retk. lk. 19 p. jouluk. 305 §. — [2]) S:n 19 p. jouluk. 318 §. — [3]) S:n 26 p. helmik. 47 §. — [4]) S:n 26 p. helmik. 52 §.

Suomen suurkisat olivat kesäkuun 29 p:n ja heinäkuun 3 p:n välisenä aikana, jolloin kaupungin kaikki urheilulaitokset olivat käytössä.

Uinnin ja ulkoilun kannalta oli kesä 1947 edullinen. Varsinainen lämpökausi kesti kesäkuun 19 p:stä elokuun 19 p:ään.

Hietarannalla kävi yleisöä vähänlaisesti, vaikka aurinkoista säätä jatkui miltei yhtämittaisesti kesäkuun puolivälistä elokuun loppuun. Veden korkein lämpö 23° mitattiin kesäkuun lopussa. Pukusuojaa käytti 70 887 henkilöä, joista naisia 27 770. Ranta oli virallisesti avoinna toukokuun 26 p:stä syyskuun 5 p:ään. Henkilökunnan lukumäärä oli 18. Hukkumistapauksia oli yksi, joka aiheutui sydänhalvauksesta.

Uimakoulua pitäneet seurat antoivat seuraavat tilastotiedot hallussaan olleiden uimalaitosten käytöstä:

Uimalaitos	Kävijöitä suunnilleen			Uimakoulun oppilaita			
	Maksavia	Maksutta käyneitä	Yhteensä	Kaikkiaan	Uimakanditaatti- ja maisteritutkinnon suorittaneita		
					Mp.	Np.	Yhteensä
Humallahden	55 487	9 145	64 632	443	62	85	147
Mustikkamaan	25 000	9 500	34 500	541	42	102	144
Uunisaaren	62 615	11 399	74 014	322	39	46	85
Kalastajatorpan	—	—	—	205	27	26	53
Yhteensä	143 102	30 044	173 146	1 511	170	259	429

Seurasaaren uimalaitoksella kävi n. 21 000 ja Korkeasaaren uimalaitoksella n. 3 500 henkilöä.

Liitosalueella kunnostettiin Lauttasaaren, Malmin, Marjaniemen, Pakilan, Pikkukosken, Vartiokylän ja Tapanilan uimarantoja. Marjaniemeen rakennettiin kiinteä 6 m:n korkuinen hyppytorni ja 25 m:n pituinen uimaranta. Varsinkin Marjaniemen, Pikkukosken ja Tapanilan uimarannat olivat ahkerassa käytössä. Suurin henkilömäärä Pikkukosken uimarannalla oli n. 1 000 ja Tapanilan uimarannalla n. 400.

Urheilunohjaus. Kertomusvuoden aikana järjestettiin liikuntakasvatuksen eri alojen kursseja keväällä ja syksyllä, harjoituspaikoilla järjestettiin neuvontaa talvella ja kesällä. Pääosaltaan kohdistui työ laajoihin nuorisojoukkoihin, joskin hyvin suuressa määrin pyrittiin myös edistämään kansanurheiluharrastusta hiihdon avulla. Talvi muodostui poikkeuksellisen lyhyeksi ja vähälumiseksi, mutta tästä huolimatta helmi—maaliskuussa suoritettuihin kansanhiihtoihin osallistui n. 28 000 kaupunkilaista.

Hiihtoneuvontaa järjestettiin sekä paikallisena että alueneuvontana. Herttoniemen hyppyrimäessä toimi mäenlaskunneuvoja tammikuun 28 p:stä maaliskuun 3 p:ään kolme kertaa viikossa iltaisin ja sunnuntaiaamupäivisin. Kävijäin luku oli kauden aikana neuvontatilaisuuksissa n. 300. Maaliskuussa kokeiltiin latuneuvontaa Haagan ja Herttoniemen maastoissa. Kaupungin puistoissa järjestettiin lasten hiihtokurssit maaliskuun 4 ja 8 p:n välisenä aikana. Osanottajia Kaivopuiston, Mäntymäen ja Käpylän harjoitusrinteillä oli yhteensä 180. Aikuisten hiihtokurssit pidettiin maaliskuussa, osanottajia oli 48. Urheilu- ja retkeilyfysiologisten luentosarjojen pohjalla alusti urheilunohjaaja keskustelutilaisuuksia kauden aikana 14 kertaa.

Kesätoiminta aloitettiin kesäkuun 1 p:nä, jolloin palkattiin 6 neuvojaa ja 5 uimaopettajaa n. 1 ½—3 kuukauden ajaksi. Yleisurheilussa ja uimakoulutoiminnassa voitiin ottaa entistä enemmän huomioon kaupungin liitosalueidenkin tarpeet. Uutena työmuotona oli naisten ja tyttöjen voimistelunohjaus.

Yleisurheilunneuvoja toimi Eläintarhassa ja Pakilassa, joissa nuoria urheilijoita oli eniten. Myös naisurheilijain harjoituksia opasti neuvoja kaksi kertaa viikossa Eläintarhassa.

Nuorten urheilutoiminnan työkentiksi valittiin Käpylän ja Annalan kentät, joissa annettiin ohjausta retkien, leiritoiminnan ja sopivien kilpailujen muodossa. Pojille järjestettiin paikallisen seuran avulla ohjaajan valvonnassa viikon kestänyt leiri Vantaan rannalle, osanottajia oli 18. Palloilunneuvonta tapahtui kiertävän neuvontatyön muodossa Oulunkylän, Pakilan, Haagan ja Raviradan kentillä etukäteen paikkakunnan seurojen

kanssa tehtyjen sopimusten mukaan. Miesten ja naisten voimisteluharjoitukset pidettiin Pallokentällä, jossa asianomaiset opettajat johtivat iltaharjoituksia. Naisten voimisteluharjoitukset Vesilinnan mäellä olivat hyvin suosittuja, varsinkin syksypuolella, jolloin siellä yhdistettiin tyttöjen ja naisten tunnit eräänlaiseksi äitien ja lasten virkistysvoimisteluksi.

Kaupungin järjestämiä uimakouluja oli toiminnassa 5, joista Pakilan koulua osittain ylläpiti Kenraali Mannerheimin lastensuojeluliitto.

Uimakoululaisista oli n. 60 % alle kouluiän ja n. 30 % 8—14 vuotiaita, joten koulun toiminta kohdistui enimmäkseen alkeisohjaukseen; kehittyneimmät suorittivat harvinaisen runsaasti erilaisia merkkivaatimuksia.

Urheiluneuvontaa suoritettiin eri urheilukentillä seuraavasti:

Urheilukenttä	Osanottajia keskimäärin päivittäin	Harjotuslaji	Toiminta-kausi	Harjoituspäivät ja -ajat
Eläintarha	30—50	yleisurheilu	8.6—31.8	tiistai, keskiviikko, torstai ja perjantai, klo 18—20
Pakila	20	»	»	
Käpylä, Annala	20	nuortenurheilu	9.6—9.9	maanantai, keskiviikko ja perjantai, klo 18—20
Oulunkylä, Pakila, Haaga, Ravirata	30	palloilu	16.6—15.9	maanantai, tiistai, keskiviikko ja perjantai, klo 18—20
Pallokenttä	10—16	voimistelu	9.6—31.8	maanantai, keskiviikko ja perjantai klo 18—21
Vesilinnanmäki, Pallokenttä	85—100 15—30	naisvoimistelu	16.6—3.9	maanantai ja keskiviikko, klo 19—21 ja 18—19

Uimakoulutoimintaa valaisevat seuraavat luvut:

Uimakoulu	Oppilasluku	Uimakandidaatti-tutkinnon suorittaneita	Uimaisteri-suorittaneita	Toimintakausi
Herttoniemi	28	21	—	8.6—15.8
Lauttasaari	161	4	1	1.7—12.8
Marjaniemi	45	12	9	25.6—17.8
Pakila	70	21	9	1.6—31.8
Pikkukoski	58	—	—	10.6— 1.8
Yhteensä	362	58	19	

Uintimerkin suoritti kouluissa yhteensä 78 lasta ja 418 aikuista. Syyskaudella jatkuivat kunnalliset miesten kuntovoimisteluharjoitukset keskiviikkoisin osanottajien lukumäärän ollessa 18—32. Samoin järjestettiin esitelmätilaisuuksia ja pidettiin valmennusta koskevia luentoja; näitä tilaisuuksia oli yhteensä 12.

Retkeily. Retkeilyosaston hallinnassa oli kaksi retkeilymajaa, Pirttimäen ja Haagan majat. Pirttimäen retkeilymajassa, jossa oli 25 vuodetilaa, yöpyi vuoden aikana n. 1 400 retkeilijää. Lisäksi kävi majassa samana aikana n. 1 000 retkeilijää, jotka eivät yöpyneet. Käynnit keskittyivät pääasiassa viikonloppuihin. Edelleen järjestettiin majan alueella neljät kurssit, joihin osallistui n. 250 kurssilaista. Espoon kunnan luovutettua uima-alueen Bodom-järven rannalta, ryhdyttiin suunnittelemaan sen kunnostamista retkeilijöiden uintimahdollisuuksia silmällä pitäen. Majan lämpöjohdot korjattiin. Haagan retkeilymajassa kävi vuoden aikana n. 16 000 retkeilijää, etupäässä hiihtäjiä. Yöpymismahdollisuuksia ei ollut. Osa majan uuneista ja majanhoitajan 2 huonetta korjattiin. Kaupungin omistaman Vartiokylän kartanon päärakennuksesta oli osa vuokrattu Koulumatkailutoimisto oy:lle retkeilytoimintaa varten. Kartanossa kävi n. 5 000 retkeilijää, joista 951 yöpyi. Helsingin retkeilykerhojen käyttöön oli jatkuvasti luovutettuna telttailualue

Laajasalosta Hevossalmen rannalta. Vuoden lopussa pystytettiin Taivalniemelle kanoottiveistämö ja -suoja, joka kaupunginhallituksen päätöksen mukaan vuokrataan valmistuttuaan lopullisesti Helsingin retkeilykerhojen yhteistoimikunnalle. Keväällä merkittiin Haagan ja Herttoniemen maastoon kiinteä ns. jokamiehen suunnistusrata, jota varten painatettiin erikoiskartat. Haagan retkeilymajalla annettiin sunnuntaisin lokakuun aikana suunnistusopetusta aloitteleville. Suunnitellusta Uudenmaan kolmesta ns. kulttuurireitistä retkeilijät käyttivät jo syksyn kuluessa Helsinki—Nurmijärvi—Tuusula—Helsinki reittiä. Vuoden aikana julkaistiin kaksi retkeilyselostusta, joista otettiin yhteensä 45 000 kpl:een painos.

Leirialueilla oli vakinaisia telttoja ja majoja Kivinokassa 703, Varsasaaressa 253, Lauttasaaressa 230 ja Satamasaaressa 140 yhteensä 1 326 (edellisenä kesänä 1 095).

Matkailu. Ulkomainen matkailuliikenne oli vuoden aikana vielä vähäistä. Suuremmassa määrin saapui ulkomaalaisia Suomen suurkisoihin sekä eräisiin kongresseihin. Matkailupalvelua silmällä pitäen järjestettiin keväällä kaupungin toimesta 6 viikkoa kestävät opaskurssit, joihin osallistui n. 200 henkilöä. Kurssien päätyttyä muodostettiin kurssilaisista erikoinen opaskerho, johon liittyi heti yli 60 jäsentä. Vuoden lopussa jäsenten lukumäärä oli lähes 100. Kerho ryhtyi huolehtimaan oppilaiden jatkokoulutuksesta järjestäen loppukesän ja syksyn kuluessa 16 eri koulutustilaisuutta. Tilaisuuksissa oli osanottajia 40—60 henkilöä. Kehittyneimpiä oppilaita käytettiin opastehtäviin. Retkeilytoimisto huolsi n. 1 000 kotimaista ja ulkomaista matkailijaa. Suomen suurkisojen majoitus- ja opastusjärjestelyissä oli retkeilyosasto mukana. Helsinkiä esittelevän opaskirjasen aikaansaamiseksi oltiin yhteistyössä Campingturisterna nimisen yhdistyksen kanssa. Korkeasaari-merkki, jota on tarkoitus myydä retkeilijöille, valmistui vuoden lopussa.

Loma- ja vapaa-ajanvietto. Kotiseututuntemuksen ja -kiintymyksen herättämiseksi retkeilyosasto järjesti 5 kotiseutuesitelmää eri puolilla kaupunkia ja kaupungin ympäristöä. Tehtiin myös esityksiä eräiden historiallisten paikkojen merkitsemiseksi ja kunnostamiseksi. Ulkoilmakonserttien pitäminen järjestettiin siten, että konserttipäiviksi sovittiin tiistai ja torstai ja paikoiksi Kaivopuisto, Topeliuksenpuisto, Kallion kirjastotalon puisto sekä Vallilan kirkon puisto. Sunnuntaikonsertit pidettiin kaupungin kansanpuistoissa. Juhannusjuhla pidettiin Hietarannalla ja rauhanjuhla Kauppatorilla.

Retkeily- ja matkailuasioissa osasto oli yhteistoiminnassa retkeily- ja matkailualalla toimivien järjestöjen, urheiluseurojen, koulujen, teollisuus- ja liikelaitosten, virastojen, opetusministeriön ja kouluhallituksen kanssa.

Apurahojen jako. Voimistelu- ja urheiluseurojen työn tukemiseen myönnettiin 562 000 mk, jolla avustettiin yhteensä 123 seuraa. Uimakouluille myönnetty määräraha, 125 000 mk, jaettiin seuraavasti: Helsingin työväen uimarit 35 000 mk, Helsingin uimarit, Helsingfors simsällskap niminen yhdistys ja Vetehiset kukin 25 000 mk. Loppuerästä, 15 000 mk:sta suoritettiin moottorinkuljettajille Mustikkamaan uimakoululaisten kuljettamisesta 8 930 mk, Helsingin työväen uimareille 4 000 mk ja Vetehisille 2 070 mk. Luistinseuroille myönnetty määräraha 250 000 mk jaettiin seuraavasti: Hesperian jääkiekkoseura ja Kronohagens idrottsförening niminen yhdistys kumpikin 65 000 mk, Kallion luistinseura 42 000 mk, Helsingin luistelijat 28 000 mk, Helsingfors skridskoklubb niminen yhdistys ja Idrottsföreningen Kamraterna niminen yhdistys kumpikin 25 000 mk.

Korkeasaari

Korkeasaaren toiminnasta antoi sen valvoja seuraavat tiedot:

Uudisrakennus- ja korjaustyöt. Vuoden kuluessa valmistui uusi tallirakennus suomalaisille hirville sekä alppikauristalli, jotka rakensi Oy. Novatro ab. Omin työvoimin rakennettiin henkilökunnalle 6-osainen halkovaja ja 2-osainen kellarirakennus sekä uusi kaniinitalli. Tärkein korjaustyö oli pienen laivasillan osittainen uusiminen. Ns. ristikkohäkki uudistettiin ja maalattiin. Lisäksi suoritettiin häkkien maalauksia ja lukuisia pienempiä korjauksia. Kasvihuoneen lasitusta ei erinäisten vaikeuksien vuoksi ehditty saada täysin valmiiksi.

Eläinkanta oli kertomusvuoden päättyessä seuraava: imettäväisiä 297 kpl, 56 eri lajia, ja lintuja 198 kpl, 54 eri lajia; eläinten yhteinen arvo oli 773 313 mk.

Vuoden kuluessa hankittiin ostamalla ja vaihtamalla sekä saatiin lahjaksi eläimiä, joista mainittakoon 5 apinaa, 4 kääpiövuohta, 1 nuori hirvi, 9 kaniinia, 2 pesukarhua, 2 sinikettua, 2 valkokettua (naalia), 1 platinakettu, 3 hopeakettua, 2 Kanadan-hanhea, 4 italialaista hanhea, 6 khaki-ankkaa, 2 mandariinisorsaa, 2 myskiankkaa, 1 kurki, 2 huuhkajaa sekä 3 kulta- ja vihreäfasaania.

Syntyneistä eläimistä mainittakoon 2 leijonaa, 1 apina, 1 valkohäntähirvi, 3 mufflonlammasta, 8 karakullammasta, 10 sinikettua, 19 hillerifrettiä, 10 hopeafasaania, 10 kalkkunaa ja 10 ankkaa sekä lisäksi joukko kaniinia ja merisikoja.

Sairauden takia oli lopetettava 2 maakarhua. Vesipuhveli nieli naulan ja kuoli. Vanha naaras Saksan-hirvi kuoli luultavasti vanhuuttaan. Nuori samanvuotinen hirvi katkaisi jalkansa ja oli lopetettava.

Leijonalinnassa kävi vuoden kuluessa 227 235 henkilöä. Pääsymaksutulot olivat 1 734 811 mk. Näkötornissa kävi 26 935 henkilöä. Pääsymaksutuloja kertyi 100 190 mk. Huviajelut ja -ratsastukset saaren aaseilla tuottivat 42 284 mk.

Saaren moottorivene, joka oli käytössä pääasiallisesti silloin kun s/s Runeberg ei ollut kulussa, ja avusti pyhäpäivisin, kuljetti 5 116 henkilöä ja tuotti 78 015 mk.

Menot olivat kokonaisuudessaan 16 422 623 mk, josta 1 879 900 mk tuli urheilu- ja retkeilylautakunnan sekä -toimiston, 10 033 515 mk kansanpuistojen ja 4 509 208 mk urheilulaitosten, urheilunohjauksen ja avustusten osalle.

Tulot olivat kokonaisuudessaan 9 301 797 mk, josta kansanpuistoista saadut tulot olivat 3 875 320 mk ja urheilulaitoksista saadut tulot 5 426 477 mk.

22. Kansanhuolto

Kansanhuoltolautakunnan ja kansanhuoltotoimiston toimintakertomus v:lta 1947 oli seuraavan sisältöinen:

Kansanhuoltolautakunta

Lautakunnan kokoonpano. Kansanhuoltolautakuntaan kuuluivat kertomusvuonna puheenjohtajajana toimitusjohtaja J. Laakso, varapuheenjohtajana kauppaneuvos V. Mattinen sekä jäseninä kaupungineläinlääkäri O. W. Ehrström, kipsityöntekijä Y. Forsström, valistussihteeri A. Laurikainen, ylitarkastaja U. Nurminen, ent. maaherra B. G. W. Sarlin, varatuomari A. O. Stenvall, johtaja K. A. Wendelin, yliohjaaja S. Winter ja johtaja J. Vuortama.

Kaupunginhallituksen edustajana oli apulaiskaupunginjohtaja P. Railo ja siirtoväen edustajana toimitusjohtaja J. Heitto.

Keskusjaosto. Kansanhuoltolautakunnan valitsemaan keskusjaostoon kuuluivat puheenjohtajana lautakunnan puheenjohtaja, varapuheenjohtajana lautakunnan varapuheenjohtaja sekä jäseninä ylitarkastaja Nurminen, ent. maaherra Sarlin, varatuomari Stenvall ja yliohjaaja Winter. Varajäseninä olivat kaupungineläinlääkäri Ehrström, valistussihteeri Laurikainen ja johtaja Vuortama.

Kokoukset ym. Lautakunta kokoontui kertomusvuonna 22 kertaa, pöytäkirjojen pykälämäärä oli 248. Keskusjaosto kokoontui 21 kertaa, pöytäkirjojen pykälämäärä oli 196.

Lautakunnan ja keskusjaoston sihteerinä toimi hovioikeudenauskultantti E. U. Louhio.

Päätökset. Kansanhuoltolautakunta teki seuraavat lopulliset päätökset: kuluttajien toimikunnan perustamisen tarpeettomuudesta [1]), ostokorttien jakamisesta asuintalojen välityksellä [2]), pakkolämmitysmääräysten johdosta tehdyistä valituksista [3]), maidon pastöroimiskulujen peittämisestä [4]), sunnuntain maitoannoksen jakamisesta Ml kortin haltijoille maanantaisin [5]), kansanhuoltotoimiston sisäisen tarkkailutoiminnan organisatiota tutkivan jaoston asettamisesta [6]), jaoston asettamisesta valmistelemaan tärkeimpien elintarvikkeiden ns. noteeraustoimikunnan perustamisesta [7]) sekä hallintopakon soveltamisesta [8]).

Keskusjaosto teki seuraavat lopulliset päätökset: matkustajakotien ja yömajojen huonemaksujen vahvistamisesta [9]), saunaliikkeen luokittelemisesta [10]), parturien ja kampaamoiden luokittelemisesta [11]), vaatturiliikkeiden ja ompelimojen luokittelemisesta [12]), ravitsemisliikkeiden hinnoitteluryhmän määräämisestä [13]), pesuloiden maksuista [14]),

---

[1]) Kansanh. lk. 17 p. tammik. 7 §. — [2]) S:n 28 p. tammik. 14 §. — [3]) S:n 13 p. helmik. 19 §, 16 p. huhtik. 52 §, 21 p. toukok. 91 § ja 13 p. elok. 149 §. — [4]) S:n 21 p. toukok. 89 §, 11 p. kesäk. 109 §, 13 p. elok. 139 §, 17 p. syysk. 177 § ja 24 p. lokak. 187 §. — [5]) S:n 1 p. lokak. 182 §. — [6]) S:n 24 p. lokak. 192 §. — [7]) S:n 14 p. marrask. 208 §. — [8]) S:n 22 p. jouluk. 247 §. — [9]) Kansanh. lk. keskusj. 26 p. maalisk. 41 §, 1 p. lokak. 145 ja 149 §. — [10]) S:n 29 p. elok. 130 §. — [11]) S:n 17 p. tammik. 8 §, 5 p. maalisk. 26, 27 ja 28 §, 26 p. maalisk. 48 §, 1 p. lokak. 147 ja 150 §. — [12]) S:n 17 p. tammik. 4, 5 ja 6 §, 13 p. helmik. 19 §, 26 p. maalisk. 38, 39, 42 ja 44 §, 7 p. toukok. 64, 65 ja 68 §, 21 p. toukok. 72 ja 73 §, 11 p. kesäk. 85, 86, 90 ja 96 §, 26 p. kesäk. 99 §, 13 p. elok. 118 §, 1 p. lokak. 146 §, 5 p. jouluk. 180 § ja 22 p. jouluk. 186 §. — [13]) S:n 13 p. elok. 115 ja 117 §, 17 p. syysk. 137 §, 5 p. jouluk. 182 § ja 22 p. jouluk. 192 §. — [14]) S:n 17 p. syysk. 139 §.

saunamaksujen korottamisesta [1]), hallintopakon soveltamisesta [2]), kirjallisten varoitusten antamisesta elinkeinon harjoittajille ja yksityishenkilöille [3]), sekä syyteilmoitusten tekemisestä [4]).

Esityksiä tehtiin kansanhuoltoministeriölle jalkineiden jakelujärjestelmän uusimisesta [5]), naudanlihan vapauttamisesta säännöstelystä [6]), varhaisperunan viljelyn huomioimisesta maataloustuotteiden luovutusvelvollisuutta määrättäessä [7]), homogenisoidun maidon rasvapitoisuuden määräämisestä [8]), pilkkeiden hinnan korottamisesta [9]), maahan tuotettavien sitruunoiden jakamisesta ostokorttien kuponkeja vastaan kulutuskeskuksien asukkaille [10]), kuljetuskustannuslisän korottamisesta [11]) ja eräiden tuottajien vapauttamisesta maataloustuotteiden luovutusvelvollisuudesta [12]); kaupunginhallitukselle eräiden määrärahojen ylittämisestä [13]), kansanhuoltotoimiston virka-ajan muuttamisesta [14]), maitokauppojen aukipitämisestä sunnuntaisin ja pyhäpäivinä [15]), viljelmien luokitustoimikunnan jäsenistä [16]), ostokorttien jakeluhenkilökunnan palkoista [17]), v:n 1948 talousarvioksi [18]), Lauttasaaren ja Sörnäisten kanslian lakkauttamisesta tammikuun 1 p:stä 1948 lukien [18]), ns. tutkimusjaoston oikeudesta saada palkata itselleen sihteeri [19]); sekä valtioneuvostolle ennakkovarojen varaamisesta Helsingin kaupungissa oleville kiinteistöille polttopuun hankkimista varten tulevaksi lämmityskaudeksi [20]).

Lausunnot. Lautakunta antoi seuraavat lausunnot: kaupunginhallitukselle kansanhuollonjohtajan viran hakijoista [21]) ja Lauttasaaren ja Sörnäisten kanslioitten lakkauttamisesta [22]); kansanhuoltoministeriölle liikennepiirin tehtävien siirrosta kansanhuoltotoimistolle [23]) sekä elinkeinotoiminnan säännöstelytoimikunnalle makkaroiden yömyynnistä [24]).

Keskusjaoston antamat lausunnot koskivat vaatturiliikkeiden luokittelua [25]) ja ravitsemisliikkeiden hinnoitteluryhmän määräämistä [26]).

Kansanhuollonjohtajan kertomusvuonna antamista lausunnoista mainittakoon elinkeinotoiminnan säännöstelytoimikunnalle annetut 1 634 lausuntoa anomuksista elinkeinotoiminnan aloittamisesta tai laajentamisesta sekä kansanhuoltoministeriölle annetut 372 lausuntoa konttorikoneiden saamista koskevista anomuksista.

Kirjeenvaihto. Lähetettyjä kirjeitä oli kertomusvuonna 145 538 ja saapuneita oli 55 160.

Kansanhuoltotoimisto

Henkilökunta. V:n 1947 talousarvioon oli varattu palkkamäärärahoja 342 virkailijan palkkaamista varten, mutta oli viroissa kertomusvuoden alussa 302 virkailijaa ja vuoden lopussa 248. Henkilökunnan väheneminen johtui pääasiassa sen oma-aloitteisista eronpyynnöistä, jolloin säästäväisyyssyistä kaikkia avoimiksi tulleita virkoja ei täytetty. Täten saavutettiin palkkamenoissa n. 2 000 000 mk:n säästö.

Kaupunginvaltuusto myönsi kansanhuollonjohtaja, varatuomari E. K. Sirviölle pyynnöstä eron helmikuun 1 p:stä sekä nimitti kansanhuollonjohtajan virkaan kansliasihteeri, varatuomari E. K. Uskin, joka ryhtyi virkaansa hoitamaan maaliskuun 10 p:nä.

---

[1]) Kansanh. lk. keskusj. 1 p. lokak. 151 § ja 10 p. lokak. 155 §. — [2]) S:n 28 p. tammik. 16 §. — [3]) S:n 13 p. helmik. 18 §, 16 p. huhtik. 60 § ja 13 p. elok. 123 §. — [4]) S:n 5 p. maalisk. 34 §, 26 p. maalisk. 52 §, 16 p. huhtik. 61 §, 7 p. toukok. 70 §, 21 p. toukok. 76 §, 11 p. kesäk. 91 §, 26 p. kesäk. 100 §, 13 p. elok. 124 §, 17 p. syysk. 142 §, 14 p. marrask. 173 ja 175 § ja 22 p. jouluk. 196 §. — [5]) Kansanh. lk. 17 p. tammik. 8 §. — [6]) S:n 26 p. maalisk. 38 §. — [7]) S:n 24 p. huhtik. 66 §. — [8]) S:n 13 p. elok. 145 §. — [9]) S:n 13 p. elok. 147 §. — [10]) S:n 5 p. jouluk. 218 §. — [11]) S:n 5 p. jouluk. 220 §. — [12]) S:n 22 p. jouluk. 248 §. — [13]) S:n 28 p. tammik. 15 §, 13 p. helmik. 20 §, 21 p. toukok. 92 ja 94 §, 13 p. elok. 148 §, 24 p. lokak. 189 § ja 14 p. marrask. 199, 200, 201 ja 202 §. — [14]) S:n 5 p. maalisk. 27 §. — [15]) S:n 21 p. toukok. 90 §. — [16]) S:n 26 p. kesäk. 125 §. — [17]) S:n 13 p. elok. 136 ja 137 § ja 14 p. marrask. 203 ja 204 §. — [18]) S:n 5 p. syysk. 165 §. — [19]) S:n 14 p. marrask. 210 §. — [20]) S:n 13 p. elok. 156 §. — [21]) S:n 13 p. helmik. 21 §. — [22]) S:n 22 p. jouluk. 235 ja 236 §. — [23]) S:n 26 p. maalisk. 39 §. — [24]) S:n 29 p. elok. 164 §. — [25]) Kansanh. lk. keskusj. 13 p. helmik. 20 §, 26 p. maalisk. 43 ja 49 §, 16 p. huhtik. 58 §, 7 p. toukok. 67 §, 21 p. toukok. 74 §, 26 p. kesäk. 104 §, 29 p. elok. 131 § ja 22 p. jouluk. 187 ja 188 §. — [26]) S:n 17 p. tammik. 7 §, 28 p. tammik. 9 §, 26 p. maalisk. 40, 45, 46 ja 47 §, 16 p. huhtik. 57 §, 7 p. toukok. 66 §, 21 p. toukok. 75 ja 83 §, 11 p. kesäk. 87, 88, 89 ja 95 §, 26 p. kesäk. 101 §, 10 p. heinäk. 107 §, 13 p. elok. 114, 116 ja 119 § 29 p. elok. 128 §, 17 p. syysk. 140 ja 141 §, 24 p. lokak. 162, 163 ja 165 §, 14 p. marrask. 172 §, 5 p. jouluk. 179 ja 181 §, 22 p. jouluk. 189, 190, 191 ja 193 §.

Kansanhuoltoministeriö vahvisti varatuomari Uskin virkanimityksen maaliskuun 20 p:nä. Apulaiskansanhuollonjohtaja, varatuomari P. Riikonen hoiti oman toimensa ohella helmikuun 1 p:n ja maaliskuun 10 p:n välisen ajan kansahuollonjohtajan virkaa. Apulaissihteeri, hovioikeudenauskultantti K. Väisäselle myönnettiin pyynnöstä ero virastaan lokakuun 1 p:stä, tukku- ja vähittäiskauppaosaston osastonjohtajalle E. Nylundille elokuun 1 p:stä sekä samasta päivästä lukien vaatetusosaston osastonjohtajalle A. Keposelle, kummallekin niinikään omasta pyynnöstään. Apulaisosastonjohtajat A. Salomaa ja E. Hallaperä nimitettiin sanotusta päivästä lukien edellinen tukku- ja vähittäiskauppaosaston ja jälkimmäinen vaatetusosaton osastonjohtajaksi. Toimistoapulainen Hj. Lundgren nimitettiin elokuun 1 p:stä lukien vaatetusosaston apulaisosaston johtajaksi. Laskentaosaston osastonjohtaja O. Thusberg pidätettiin häntä vastaan erinäisistä virkamiehenä tehdyistä rikoksista nostettujen syytteiden takia virantoimituksesta lokakuun 25 p:stä lukien toistaiseksi ja Haagan sivukanslian johtaja C. Sandberg erotettiin virastaan toukokuun 1 p:stä; samalla nimitettiin hänen tilalleen rouva A. Toivari.

Eräitä henkilökuntaa koskevia asoita käsitellään alempana kansanhuoltotoimistossa ilmenneiden väärinkäsitysten yhteydessä.

Huoneistot. Kansanhuoltotoimiston pääosa, kansanhuollonjohtajat, kanslia-, tarkkailu-, laskenta-, laitos- ja ravintola-, maatalous-, tukku- ja vähittäiskauppa-, polttoaine- ja kuljetusosastot sekä polttoainepäällikön osasto toimivat edelleenkin Mikonkadun 9:ssä ja Hallituskadun 17:ssä.

Ostokortti- ja vaatetusosastot olivat sijoitettuina Ritarihuoneelle, minkä lisäksi toimistolla oli seuraavat sivukansliat: Sörnäisten kanslia, Kulmavuorenkatu 2, Munkkiniemen kanslia, Laajalahdentie 12, Lauttasaaren kanslia, Klaarantie 9, Malmin kanslia Päätie 6, Oulunkylän kanslia Juhannusmäki 11 ja Haagan kanslia Asematie 38.

Kertomusvuoden aikana suoritettiin yleiset ostokorttien jakelut Erottajan kalliosuoja jakelukansliana, ja käytettiin sitä myös jalkineostolupien jakelupaikkana sekä hinnanalennuskorttihakemusten vastaanottopaikkana.

Osastojen ja kanslioiden toiminta. *Tarkkailuosasto.* Kertomusvuonna oli tarkkailuosaston palveluksessa osastonjohtaja, 2 apulaisosastonjohtajaa, kirjaaja, konekirjoittaja ja kertomusvuoden lopussa 22 tarkkailijaa, joista 4 vaatetusalan erikoistarkkailijaa, 2 ravintolatarkkailijaa ja 2 liha-alan erikoistarkkailijaa. Lisäksi oli erikoistarkkailijoita huonekalualaa, parturi- ja kampaamoliikkeitä, siirtomaatavara-, maito- ja leipämyymälöitä, matkustajakoti- ja hotelliliikkeitä, sauna- ja pesuliikkeitä varten. Tarkkailijat suorittivat Suur-Helsingin alueella säännöstelyn alaisten tarvikkeiden tarkkailua sekä yleistä säännöstelymääräysten noudattamisen valvontaa.

Tehokkaan tarkkailun aikaansaamista haittasi osaltaan henkilökunnan vähälukuisuus. Samoin sitä vaikeutti tarkkailijoiden runsas siirtyminen muille toimialoille. Niinpä erosi kertomusvuoden aikana osastosta 10 henkilöä ja heidän sijaansa tulleiden henkilöiden lukumäärä oli vain 5.

Osasto oli läheisessä ja kiinteässä yhteistoiminnassa poliisilaitoksen rikospoliisiosaston säännöstelyryhmän ja kansanhuoltoministeriön tarkkailuosaston kanssa. Toimiston tarkkailijat toimivat myös asiantuntijoina rikospoliisiosastoon takavarikoitujen tarvikkeiden hintoja arvioitaessa.

Osastolla käsiteltiin kertomusvuoden aikana yhteensä 1 506 säännöstelyrikosilmoitusta, joista 551 tapauksessa tehtiin ilmoitukset rikospoliisille syytetoimenpiteitä varten. Kirjallisia varoituksia annettiin 65 tapauksessa sellaisille säännöstelymääräysten rikkojille, joiden suhteen ei katsottu sillä kertaa olevan syytä ryhtyä enempiin toimenpiteisiin. Edelleen mainittakoon, että kertomusvuonna osastolle saapuneiden kirjelmien, ilmiantojen ja virka-apupyyntöjen lukumäärä oli 1 848, kun taas lähetettyjen kirjelmien lukumäärä oli 1 916.

Syytetoimenpiteitä aiheuttaneet ilmoitukset koskivat suurimmaksi osaksi vahvistettujen tahi kohtuullisten hintojen ja maksujen ylittämisiä sekä myös huomattavalta osalta tarvikkeiden myyntiä niille säädettyä hinnanvahvistusta hakematta. Elinkeinonharjoittajien luona sekä eri alojen liikkeissä ja myymälöissä toimeenpanemissa tarkastuksissa kiinnitettiin huomiota erikoisesti hintoihin ja maksuihin. Erittäinkin tarkkailtiin ulkomailta hankittujen tekstiilien markkinoimisen suhteen, että niiden markkinoiminen vähittäisliikkeille ja kuluttajille tapahtui vahvistettuihin hintoihin. Myös-

kin liikkeitten varastoissa olleiden säännösteltyjen tarvikkeiden hankintaa tarkkailtiin suoritettujen tarkastusten yhteydessä.

Sanomalehti-ilmoitusten nojalla myytäviksi tarjottujen tarvikkeiden hintoja, jotka useissa tapauksissa olivat kohtuuttoman korkeat, tarkkailtiin jatkuvasti, ja tuloksena olikin useiden ylihinnoilla ostettavaksi tarjottujen tarvikkeiden takavarikoiminen sekä ylihintoja vaatineen henkilön ilmoittaminen syytteeseen pantavaksi.

Tarkkailutoiminnalle antoi runsaasti työtä liikkeiden myymälöissä ja varastoissa tapahtuneiksi ilmoitetut lukuisat murrot ja varkaudet, joiden johdosta suoritettiin anastettujen tarvikkeiden luettelointeja. Nämä sitoivat suuressa määrin tarkkailuosaston tarkkailuvoimia ja siten osaltaan vähensivät mahdollisuutta suorittaa varsinaista säännöstelymääräysten tarkkailua.

Toimiston tarkkailijat suorittivat myös ajoittain epäselvissä tapauksissa toimiston eri osastoilla elinkeinoharjoittajien jättämien tilitysten ja muiden selvitysten tarkastuksia sekä näin saatuja tuloksia vertaamalla liikkeessä suoritetun tarkastuksen osoittamiin tuloksiin useissa tapauksissa selvittivät säännöstelymääräysten rikkomistapauksia.

Laskentaosasto. Laskentaosastolla, jonka johtajana oli lokakuun 25 p:nä tapahtuneeseen virasta pidättämiseen saakka kapteeni evp. O. Thusberg ja sen jälkeen virkaatoimittavana herrat Honkavaara ja Talasmaa, laskettiin kertomusvuoden aikana seuraavat kuponkimäärät:

	Kpl, noin		Kpl, noin
Kahvikuponkeja	3 850 000	Sokerikuponkeja	28 915 000
Maitokuponkeja	18 116 000	Tupakkakuponkeja	33 815 000
Rasvakuponkeja	10 087 000	Viljakuponkeja	9 081 000
Saippuakuponkeja	24 000	Suklaajauhekuponkeja	542 000
Sakariinikuponkeja	3 530 000	Yhteensä	107 960 000

Ostolupia tarkastettiin noin 189 000 kpl.

Laitos- ja ravintolaosasto. Osaston johtajana toimi herra S. Ehrnrooth ja osaston toimesta annettiin ostolupia ravintoloille, sairaaloille, lastentarhoille, talouskouluille ym. laitoksille ja tilapäistarkoituksiin. Ravintolakortteja H annettiin 15 733 ja I 1 562 734, K-kortteja annettiin 777, M^5-kortteja 2 238 335, N-kortteja 71, R^3-kortteja 354 732, S^3-kortteja 124 692 ja S^5-kortteja 3 437. Ostolupia annettiin 120 499, jotka oikeuttivat ostamaan seuraavat määrät eri tarvikkeita:

	Tarvikkeiden määrä	Ostolupien luku
Eläinrasvaa, kg	1 946	509
Juustoa, kg	6 548	1 047
Kahvia, kg	3 552	379
Kahvimaitoa, ltr	2 275 398	15 023
Kalaa, kg	1 397	42
Kuorittua kuivaa maitoa, kg	252	3
Lihaa, kg	13 888 232	2 151
Luurasvaa, kg	663	2
Maitoa, ltr	5 504 952	20 177
Mallassärvintä, kg	7	1
Margariinia, kg	17 045	5 156
Marmelaadia, kg	977	9
Perunoita, kg	2 113 749	971
Perunajauhoja, kg	3 687	829
Rusinoita, kg	233	3
Saippuaa, kg	56 157	6 651
Sakariinia, gr	440 615	1 258
Sokeria, kg	152 737	11 504
Suklaajauhetta, kg	1 031	201
Suolaa, kg	47 456	757

	Tarvikkeiden määrä	Ostolupien luku
Tanskalaisia omenoita	1 098	3
Teetä, kg	6	2
Tupakkaa, pisteitä	107 839	51
Viljatuotteita, kg	3 787 775	48 485
Voita ja margariinia, kg.	131 341	5 285
Yhteensä	—	120 499

Maatalousosasto. Maatalousosaston johtajana oli neiti A. Aalto. Lautakunnan alueella luokiteltiin 891 viljelmää. Näistä oli:

	Viljelmiä	Muunnettua peltoalaa, ha	Luovutusyksiköitä
Yli 2 ha viljelmää	202	2 083.13	1 160 603
0.25 ha—1.99 ha	186	112.53	61 944
0.05 ha—0.24 ha	503	60.70	33 385
Yhteensä	891	2 256.36	1 255 932

Kotieläimiä oli helmikuun 28 p:nä osaston luetteloissa seuraavat määrät:

Hevosia	1 086	Lihotussikoja	622
Lehmiä	1 028	Nuoria sikoja	1 043
Sonneja yli 2 v.	17	Porsaita	375
Sonneja alle 2 v. ja hiehoja	131	Lampaita yli 1 v.	1 019
Vasikoita	146	Lampaita alle 1 v.	356
Härkiä	3	Kanoja ja kukkoja	8 418
Vuohia	343	Muuta siipikarjaa	134
Karjuja	35	Mehiläisyhteiskuntia	161
Emakoita	244		

Lehmän haltijoita oli 543 ja muun karjan haltijoita 2 042, yhteensä 2 585 karjan haltijaa.

Tavallisia ostokortteja jaettiin 26 286 ja erikoiskortteja 2 938, yhteensä 29 224 korttia. Eri tarvikkeille annettiin 11 408 ostolupaa.

Vaatetusosaston. johtajina olivat herra A. Keponen heinäkuun 31 p:ään saakka ja siitä lähtien herra E. Hallaperä.

Kertomusvuoden aikana annettiin alla mainituille anojille seuraavat määrät tekstiili- ja nahkatarvikkeiden ostolupia:

Kuluttajat ilman tilitysvelvollisuutta:	Tavalliset ostoluvat, kpl	Tavalliset ostoluvat, pisteitä	Lisäpistekortit, kpl	Lisäpistekortit, pisteitä
Tulipalossa yms. tekstiilitarv. menettäneet	1 027	33 915	1 516	60 825
Siirtolaiset	408	12 711	—	—
Reserviläiset	—	—	416	19 605
Invaliidit	—	—	881	35 060
Pikkulapset	25 320	697 081	8 141	488 460
Kodin perustajat	25 078	933 326	—	—
Lumpun luovuttajat	—	—	2 783	73 151
Kansanhuoltoministeriön määräyksestä	4 138	966 177	—	—
Yhteensä	55 971	2 643 210	13 737	677 101

Ostolupia ja lisäpistekortteja annettiin yhteensä 69 708 kpl vastaten pistearvoltaan 3 320 311 pistettä.

Lisäksi annettiin ostolupia 17 082 kpl ja irroitettiin korteista niitä vastaavat pisteet yhteensä 399 478.

Elinkeinonharjoittajat ym. tilitysvelvolliset:	Ompelulangan ostoluvat, kpl	pisteitä	Muut ostoluvat, kpl	pisteitä
Kulkukauppiaat	—	—	189	29 609
Ompelimot	641	15 161	95	11 156
Yksityiset ompelimot	1 438	15 416	4	490
Vaatturit	561	8 315	577	43 071
Jalkinekorjaamot	1 949	44 624	3 426	404 260
Laitokset, järjestöt ja liikkeet	4 846	2 825 187	—	—
Muut	110	2 862	2	147
Yhteensä	9 545	2 911 565	4 293	488 733

Ostolupia annettiin yhteensä 13 838, joka määrä vastaa 3 400 298 pistettä.

Vaatetusosasto sai 111 360 jalkinevakuutusostolupaa, joista 88 459 jaettiin anojille ja 22 901 siirrettiin v:een 1948.

Yhteenveto v:n 1947 aikana jaetuista ostoluvista:

Tekstiili- ja nahkatarvikkeiden ostoluvat:	Kpl	Pisteitä
Kuluttajille ilman tilitysvelvollisuutta jaetut	86 835	3 719 789
Elinkeinonharjoittajille tilitysvelvollisuuksin jaetut	13 838	3 400 298
Jalkinevakuutusostoluvat	88 459	840 360
Yhteensä	189 132	7 960 447

Vuoden aikana jaettiin 8 941 suojapukua ja 4 438 donkeypukua, 13 445 paria kumiteriä ja 794 paria kumisaappaita.

Yhteenveto liikkeiden tilityksistä. Toimistolle tilitettävät liikkeet tilittivät kertomusvuoden aikana 40 069 220 pistettä sekä 144 523 ostolupaa, pistearvoltaan 12 883 487 pistettä, kaikkiaan 52 952 707 pistettä. Jalkineostolupia tilitettiin vakuutusostolupia J.351 133 559 kpl ja ostokuponkeja E.269 19 994 kpl. kaikkiaan 153 553 kpl. Liikkeiden varastot käsittivät tammikuun 1 p:nä 1947 32 051 116 pistettä ja joulukuun 31 p:nä 1947 30 381 746 pistettä, kaikkiaan 1 669 370 pistettä.

Ostokorttiosaston johtajana oli herra L. Heikkilä. Osaston toimintaa valaisevat seuraavat osaston käsittelemiä asioita koskevat luvut:

Osasto I:	
esitetty raskaustodistuksia	8 338
esitetty imetystodistuksia	7 944
annettu ostokortteja	295 347
annettu pisteitä äidinmaidon luovuttamisesta	635
annettu lisäsokeria	28 934
Osasto II:	
hyväksytty lääkärintodistuksia	13 865
hylätty lääkärintodistuksia	519
annettu ostokortteja sairauden perusteella	431 173
annettu ostokortteja verenluovutuksen perusteella	8 732
Osasto III:	
annettu ostokortteja	10 674
Y-ostokortti ilmoitettu kadonneeksi	10 908
Muu kortti ilmoitettu kadonneeksi	9 676
Osasto IV:	
annettu ostokortteja ulkomaalaisille	3 155
annettu S-kortteja ulkomaalaisille	10 852
Osasto V:	
annettu ostokortteja vastasyntyneille	5 369
annettu uusia ostokortteja muissa tapauksissa	8 327
vaihdettu ostokortteja	5 847

Osasto VI:

vaihdettu ostokortteja työn perusteella	14 735
vaihdettu ostokortteja muun syyn takia	3 272
annettu ostolupia	31 300
asetettu säännöstelymääräysten rikkomisesta syytteeseen	279
leimattu vieraskuntalaisten kortteja	n. 30 000
puhelintiedusteluja	n. 60 000

Polttoaine- ja kuljetusosasto, jonka johtaja oli herra L. Saloranta, jakoi kertomusvuonna eri tarvikkeita seuraavat määrät:

Polttopuita, m³	227 100	Saippua, kg	9 213
Koksia, tonnia	72 806	Suodatinpusseja, pisteitä	197
Kuonakoksia, tonnia	550	Nauloja, kg	32 507
Kivihiiltä, tonnia	2 665	Suutarinnauloja, kg	6 013
Kivihiilimurskaa, tonnia	3 360	Autojen ulkorenkaita, kpl	8 029
Ruskohiiltä, tonnia	688	Autojen sisärenkaita, kpl	7 790
Antrasiittiä, tonnia	1 279	Moottoripyör. ulkorenkaita, kpl	47
Bensiiniä, ltr	14 549 580	Moottoripyör. sisärenkaita, kpl	47
Petroolia, ltr	122 041	Hevosajoneuv. ulkorenkaita, kpl	47
Kaasuöljyä, kg	4 970	Hevosajoneuv. sisärenkaita, kpl	26
Moottoriöljyä, ltr	4 948	Polkupyöriä renkaineen, kpl	1 921
Vaihtoöljyä, ltr	1 775	Polkupyörien ulkorenkaita, kpl	23 888
Voiteluaineita, kg	8 312	Polkupyörien sisärenkaita, kpl	19 829
Karbiidia, kg	152	Kuorma-autoja (jakopäätös), kpl.	37

Tukku- ja vähittäiskauppaosaston johtajana toimi filosofian maisteri E. Nylund heinäkuun 31 p:ään saakka ja sen jälkeen herra O. Salomaa.

Kertomusvuoden aikana osasto myönsi saippuaostolupia, jotka edustivat seuraavat määrät: teollisuuslaitoksille 158 485 kg, pesuloille 21 505 kg, saunoille 12 309 kg, kampaamoille ja parturiliikkeille 16 570 kg, jalkinekorjaamoille 879 kg, yhdistyksille ym. 4 870 kg sekä vähittäisliikkeille 443 282 kg, mistä viimeksi mainitusta määrästä 251 912 kg oli pesusaippuaa, 182 419 kg hienoa saippuaa ja 8 951 kg partasaippuaa. Lisäksi myönnettiin ostolupia, joilla vähittäisliikkeet saivat 8 551 661 kg vehnätuotteita ja 15 980 470 kg muita viljatuotteita sekä leipomot 4 254 780 kg vehnätuotteita, 10 312 910 muita viljatuotteita ja 141 540 kg siirappia.

Maidon tuonti Helsinkiin oli seuraava:

Kuukausi	Maitoa, ltr				Kermaa, Rkg			
	Koko määrä	Keski-määrä päivää kohden	Ylin määrä	Alin määrä	Koko määrä	Keski-määrä päivää kohden	Ylin määrä	Alin määrä
Tammikuu	5 112 625	164 923	192 272	112 394	16 325	526	867	269
Helmikuu	4 675 847	166 994	188 590	130 363	14 522	519	797	256
Maaliskuu	5 127 225	165 394	186 951	129 489	14 329	462	722	243
Huhtikuu	5 127 514	170 917	206 741	132 578	15 930	531	908	209
Toukokuu	5 181 929	167 159	208 427	115 157	17 226	553	980	214
Kesäkuu	5 021 059	167 369	198 584	139 903	22 358	745	1 187	293
Heinäkuu	4 895 822	157 896	214 280	113 790	25 108	809	1 166	468
Elokuu	5 086 118	164 065	186 977	141 157	22 773	734	1 000	515
Syyskuu	5 241 076	174 702	199 461	142 600	21 408	713	899	420
Lokakuu	5 158 666	166 405	198 236	112 590	14 090	454	876	270
Marraskuu	5 074 905	169 163	186 571	132 517	15 648	522	818	177
Joulukuu	5 652 861	180 737	239 973	145 776	14 319	461	738	197

Ylimääräisiä jakeluja oli Helsingissä seuraavasti:

Elintarvike ja korttilaji	Tarvikemäärä	Jakeluaika
Suklaajauhe (tai tee) V 27, gr	100 (50)	17.3 —15.4
Suklaajauhe (tai tee) U 68, gr	100 (50)	10.5 —30.6
Suklaajauhe (tai tee) U 67, gr	100 (50)	10.7 —31.8
Suklaajauhe (tai tee) U 69, gr	100 (50)	22.9 —31.10
Sokeri, S 91 ja 93, gr	500	16.6 —30.7
Sokeri, Y 181, gr	1 000	21.7 —31.8
Perunajauhot leipäkortt.kup. 84, gr	250	1.8 —31.8
Perunajauhot U 71, gr	250	15.10—30.11
Kahvi V 52, gr	250	31.3 —17.5
Kahvi V 53, gr	250	6.6 —31.8
Kahvi V 55, gr	250	8.11—31.10
Kahvi V 81, gr	250	10.12—31.1 48
Tupakka T 273 ja 274, pisteitä	4	17.3 —29.3
Rusinat V 82, gr	250	1.12—31.12
Tanskalaiset omenat (tai hunaja) gr	1 000 (500)	8.10—31.12

Sivukansliat. Alla oleva taulukko esittää seuraavien sivukanslioiden käsittelemien asioiden lukumäärän:

Käsittely koski	Haagan	Lauttasaaren	Malmin	Munkkiniemen	Oulunkylän	Sörnäisten
Vastasyntyneitten annoksia	180	181	. .	194	300	7 350
Pikkulasten lisäsokeriannoksia	—	—	6 064	—	—	62 100
Raskaana olevien naisten annoksia	167	170	982	182	500	38 730
Imettävien naisten annoksia	256	260	817	278	500	
Äidinmaidon luovuttajien annoksia	26	13	12	14	48	—
Verenluovuttajien annoksia	79	158	91	178	130	916
Sairaiden lisäannoksia	—	—	3 503	—	—	56 170
Suurperheiden lisäannoksia	—	—	75	—	—	—
Metsätyöntekijäin lisäannoksia	—	—	432	—	—	—
Lääkärintodistuksia	841	795	—	955	1 000	9 540
Ostokorttien vaihtoa	—	610	4 161	630	600 n.	1 200
Ostokorttien leimauksia	275	. .	. .	. .	300 n.	1 500
Syyteilmoituksia	1	—	—	—	7	—

Sörnäisten kanslia jakoi 8 000 hinnanalennuslomaketta ja myönsi 7 436 ostolupaa, joista 4 436 koski tekstiilejä ja 3 000 ostolupaa muuta tavaraa. Malmin kanslia jakoi 35 223 yleisostokorttia ja myönsi 23 892 ostolupaa, niistä 3 012 vähittäisliikkeille, 320 leipomoille, 1 063 ravintoloille, 1 398 laitoksille, joista 460 vastaten 16 539 pistettä oli tekstiiliostolupia, 1 165 (34 979 pistettä) kodin perustajille, 9 315 reservilä;sille ja siirtolaisille ym., 1 552 (39 690 pistettä) lapsille, 217 (21 520 pistettä) tilitystä vastaan, 262 lumpuista P7, 389 lapsille P7, saippuaa koskevia 663, jalkineita koskevia 2 410, kumijalkineita koskevia 513, rukkasia koskevia 999, häitä ja hautajaisia varten 515 ja syntymäpäiviä varten 99. Jalkineostoanomuksia otettiin vastaan 3 193 ja jalkineostovalituksia 207, polkupyörän ostoanomuksia otettiin vastaan 672, petroolia jaettiin 907 ltr, koneöljyä 12 kg ja apulantaa 21 370 kg. 800 korttihakemusjäljennöstä lähetettiin eri lautakunnille. Hinnanalennuslomakkeita jaettiin Malmin kansliassa 2 500 ja tilityskaavakkeita otettiin vastaan 2 612.

Yleiset ostokorttien jakelut. Kertomusvuonna toimeenpannuissa kahdessa yleisessä ostokorttien jakelussa jaettiin seuraavat määrät ostokortteja:

Leipäkortteja	665 149	Maitokortteja	812 183
Rasvakortteja	717 005	Yleisostokortteja	726 044
Lisärasvakortteja	485 509	Vaatetuskortteja	352 019
		Yhteensä	3 757 909

Hinnanalennuskorttien jakelu. Hinnanalennuskorttianomuksia jätettiin 15 933, joista ehdittiin ratkaista 10 642, jolloin 9 492 hyväksyttiin ja 1 150 hylättiin.

TA-kortteja jaettiin 15 842, joista kuponkeja jouduttiin mitätöimään 2 308 100 mk:n edestä.

Alentamisen perusteet jakaantuivat seuraavasti: perhelisä 5 %, raskaudentila ja imettäminen 15 %, työkyvyttömyys 5 %, sairaus 10 % ja vanhuus 65 %.

Kulutustarviketilanne. Ravitsemistilanne oli kertomusvuoden aikana yleensä tyydyttävä ja edelliseen vuoteen verrattuna huomattavasti parempi. Niinpä kertomusvuoden aikana voitiin erinäinen määrä erilaisia ravitsemisaineita vapauttaa säännöstelystä, kuten suola helmikuun 1 p:stä lukien, lampaan, vuohen ja hevosenliha tammikuun 1 p:stä, sianliha maaliskuun 1 p:stä, liha kokonaisuudessaan ja lihajalosteet huhtikuun 1 p:stä, perunat toukokuun 5 p:stä, suolattu silakka toukokuun 16 p:stä, suolattu lohi sekä tuore silakka ja lohi toukokuun 14 p:stä, jakelusäännöstelystä marmelaadi kesäkuun 1 p:stä, veriohukaisjauhe kesäkuun 16 p:stä, verimakkara ja palttu heinäkuun 1 p:stä, Carioca savukelaatu syyskuun 1 p:stä ja pikahernekeitto elokuun 1 p:stä.

Kertomusvuonna toimeenpannut lukuisat ylimääräiset jakelut paransivat lisäksi melkoisessa määrin pääkaupungin ravitsemistilannetta.

Yleismainintana voidaankin sanoa, että ravitsemistilanne oli täällä tyydyttävä varsinkin jos vertauskohtana käytetään edellisiä vuosia ja yleismaailmallista tilannetta.

Maito. Suurimpia häiriöitä Helsingin ravitsemistilanteelle säännöstelyn aikana aiheutti maidonjakelu. V. 1946 täytyi 54 päivänä jättää aikuisten maitoannos jakamatta. Kertomusvuonna parantui tilanne tässä suhteessa huomattavasti, jolloin ns. mustia maitopäiviä oli vain 9. Tämä johtui maidon tuotannon noususta ja kuljetustilanteen paranemisesta. Viimeksi mainittu taas aiheutui maidonkuljetusastioiden lisääntyneestä valmistuksesta, autokuljetusmateriaalin paranemisesta ja rautateiden lisääntyneestä kuljetuskyvystä.

Lihan niukkuus oli tyypillistä Helsingin ravitsemistilanteelle koko säännöstelyn ajan. Tässä suhteessa tapahtui kertomusvuoden aikana ehkä parannus, mikä ratkaisevasti johtui lihan säännöstelyn lopettamisesta. Niinpä lihaa ja kaikenlaisia lihajalosteita oli yleensä kysyntää vastaava määrä saatavana, naudanliha teki kuitenkin ajoittain tästä poikkeuksen.

Tekstiilitilanteesta kertomusvuoden aikana ei voida sanoa samaa kuin ravitsemistilanteesta, joskin sitä koko vuoden tilannetta tarkastaen voitaneen pitää parempana kuin edellisenä vuonna. Tällöin on kuitenkin otettava huomioon, että tilanne oli vuoden eri aikoina ja eri tekstiilitarvikkeiden kohdalta sangen vaihteleva.

Tilanteen parannukseksi oli merkittävä heinäkuun 1 p:nä tapahtunut villasekoitteisten kankaiden ja näistä valmistettujen tarvikkeiden pistearvojen alentaminen sekä eräiden tuotteiden, kuten naisten hattujen ja neuletuotteiden vapautuminen pistesäännöstelystä. Vuoden loppupuolella ilmestyi markkinoille jonkin verran parempilaatuisia pukukankaita. Niinikään saatiin kauppaan enemmän korkeamman laatuisia ulkomaisia tekstiilejä. Tästä olikin seurauksena, että huonomman laatuiset tekstiilituotteet jäivät osittain myymättöminä liikkeiden varastoihin.

Kertomusvuoden aikana sovellettiin Helsingissä ensi kerran ns. työpaikkajakelujärjestelmää naisten kesäkankaiden kohdalta.

Yleismainintana voitiin sanoa, että kertomusvuoden tekstiilitilanne edelliseen vuoteen verrattuna tapahtuneesta paranemisesta huolimatta ei ollut tyydyttävä.

Nahkatilanne parantui huomattavasti, johtuen tämä pääasiassa lisääntyneestä tuonnista. Niinpä saivat esim. jalkinekorjaamot paria kevätkuukautta lukuunottamatta säännöllisesti korjausnahkaa. Valmiiden jalkineiden kohdalta voitiin säännöstelyä jonkin verran helpottaa, niinpä huhtikuun 1 p:stä lukien vapautettiin käytetyt jalkineet säännöstelystä. Huhtikuun 30 p:stä alennettiin eräiden jalkinelaatujen pistearvoja sekä jotkut laadut kokonaan vapautettiin jakelusäännöstelystä ja syyskuun 10 p:stä tehtiin kumijalkineiden myynti vakuutusostoluvista riippumattomaksi. Helsinkiä varten luovutetut jalkinekiintiöt olivat suuremmat kuin edellisinä vuosina, mistä johtuen jakeluperusteita voitiin jonkin verran lieventää.

Liikkeiden säännöstelynalaiset tekstiilivarastot olivat vuoden alussa n. 32 000 000 pistettä, nousten maaliskuun loppuun mennessä 39 000 000 pisteeseen. Kesäkuun lo-

pussa laski varastojen pistearvo kuitenkin 24 500 000 pisteeseen, mutta johtui tämä osaltaan huhtikuussa annetusta kesäkankaiden pakkomarkkinoimismääräyksestä ja edellä mainitusta pistearvojen alentamisesta. Vuoden lopussa oli täällä tekstiilitavaraa varastoissa 30 300 000 pistettä vastaava määrä.

Polttoainetilanne. Vuoden alussa oli kulutusta varten täällä varastoituna polttoaineita, eri laadut haloiksi muunnettuina, 750 000 m³. Samaan aikaan oli Helsingin polttopuun hankintajärjestön jäsenillä kaukokuljetusreittien varsilla halkoja 780 000 m³. Ilman kaasu- ja sähkölaitoksen kulutusta, joiden hiilivarastot eivät sisältyneet edellä olevaan varastoinventointiin, laskettiin kaupungin vuotuisen polttoainetarpeen olevan halkoina 2 800 000 m³; huonelämmitys oli tällöin supistettu 70 %:ksi normaalista. Tästä kulutusmäärästä oli kevätkauden, tammikuun 1 p:n ja toukokuun 31 p:n välisen ajan, kulutus 1 600 000 m³; joten täällä ja kaukokuljetusreittien varsilla olevat varastot vastasivat suurin piirtein kulutusta. Huomioonottamalla välttämätön tasausvara n. 200 000 m³ ja jäätyneiden vesistöjen takana oleva varasto-osa 170 000 m³, osoitti tilanne lähitulevaisuuteen nähden kuitenkin lähes 400 000 m³ polttoainevajausta. Näin ollen oli ankara lämmityksen säännöstely välttämätön. Erikoisen huolestuttava oli tilanne sen johdosta, että metsissä hakkuupinoissa olevat varastot olivat supistuneet 680 000 m³ edellisen vuoden vastaavan ajankohdan määrän oltua yli 1 500 000 m³.

Tilanteen pelasti kuitenkin vilkastunut tuonti. Tammikuussa saatiin käyntiin toinen 10 %:n koksijakelu lämmityskaudeksi 1946/47 ja metsävarastoista saatiin halkoja suoraan kulutukseen. Yleisenä ilmiönä ja jatkuvana lämpövalituksien aiheena olikin tuore halko koko kevätkauden ajan.

Lämmityskaudeksi 1947/48 voitiin jo kesällä jakaa koksia pienkuluttajille 60 % ja suurkuluttajille 20 % ja viimeksi mainituille marraskuussa vielä 10 %. Hiilitalojen oli kertomusvuonna edelleenkin tultava toimeen haloilla lukuunottamatta stokerlaitoksia, jotka saattoivat käyttää hiilimurskaa. Öljylämmitystä ryhdyttiin kaikin keinoin edistämään, mutta vuoden loppuun mennessä se ei vielä päässyt sanottavasti alkuun.

Polttoainepäällikön alaisesta halkokeskusvarastosta voitiin tilapäisessä pulassa olevia kuluttajia jatkuvasti huoltaa. Varastoa täydennettiin halonhankkijoiden pakollisella prosenttiluovutuksella sekä hiilivaihdolla teollisuuden ja sähkölaitoksen kanssa. Lisääntynyt hiilentuonti ja sähkölaitoksen siirtyminen öljylämmitykseen turvasivat kaasuja sähkölaitoksen häiriintymättömän toiminnan.

Lämpimän veden jakelu oli kansanhuoltoministeriön säännöstelemä. Kevätkaudella sallittiin 8 jakelua ja syyskaudella joulukuussa 1 jakelu.

Halkojen enimmäishintaa jouduttiin vuoden aikana korottamaan kaksi eri kertaa. Vuoden alussa oli koivuhalkojen hinta vapaasti vaunussa tai varastossa 595 mk/m³, elokuun 1 p:stä 665 mk/m³ ja joulukuun 3 p:stä 665 mk/m³. Kohonneet hinnat vaikuttivat haitallisesti polttoaineiden hankinnan rahoitukseen, joka jo muutenkin vuokrasäännöstelyn jatkuessa oli vaikeata. Marraskuun alusta voimaan tullut valtioneuvoston päätös, jolla lämmityskustannukset pääosaltaan joutuivat vuokralaisten maksettavaksi, pelasti kuitenkin tilanteen joutumasta tässä suhteessa umpikujaan. Mainittakoon vielä, että 8 asuintaloa oli kevätkaudella pakkolämmityksessä ja 2 vuoden loppupuoliskolla.

Kansanhuoltotoimistossa tapahtuneet väärinkäytökset. Kertomusvuoden aikana todettiin kansanhuoltotoimistossa tapahtuneen eräitä väärinkäytöksiä, jotka valitettavalla tavalla kiinnittivät ylöisön huomion toimistoon. Syyskesällä todettiin liikkeellä olevan huomattavan määrän pestyjä ja uudelleen värjättyjä irtopisteitä, joista osan epäiltiin olevan peräisin kansanhuoltotoimistosta keväällä kadonneesta kolmesta säkillisestä poltettavaksi aiottuja mitätöityjä ostokortin kuponkeja. Niinikään otaksuttiin poliisin taholta, että kansanhuoltotoimiston laskentaosaston päällikkö O. P. Thusberg olisi virka-asemaansa väärinkäyttäen laskenut liikkeeseen tilitettäväksi tuotuja ostokortinkuponkeja. Asian johdosta nostetussa ja suurta huomiota herättäneessä syytejutussa olivatkin syytettyinä mm. mainittu Thusberg virkamiehenä tehdystä jatketusta säännöstelyrikoksesta, kavaltamisesta, veronkavaltamisesta ja petoksesta, kansanhuoltotoimiston autonkuljettaja A. I. Lehto ja ylivahtimestari V. O. Vesistö kavaltamisesta ja säännöstelyrikoksesta sekä tarkkailija T. O. Leppänen virkamiehenä tehdystä pöytäkirjan väärennyksestä. Asian oikeudellinen käsittely ei kertomusvuoden loppuun mennessä vielä päättynyt.

Kansanhuoltotoimiston toimistoapulaiset S. Ojamaa, K. Hellman ja N. Doktar ase-

tettiin kertomusvuoden aikana syytteeseen virka-asemaansa väärinkäyttäen tekemistään eräiden ostolupien kirjoittamisesta tai väärentämisestä. Oikeuskäsittely heidänkään kohdaltaan ei vuoden loppuun mennessä päättynyt.

Toiminnasta johtuneet kustannukset. Kansanhuoltolautakunnalle oli kertomusvuotta varten myönnetty määrärahoja 43 421 205 mk, ja menot nousivat tilien mukaan seuraaviksi:

Menoerä	Määrärahat, mk	Menot, mk
Palkkiot	169 000	129 300
Tilapäinen työvoima	35 083 510	34 028 492
Kesälomasijaiset	430 000	345 193
Vuokra	1 508 695	1 852 816
Valaistus	85 000	91 315
Siivoaminen	65 000	72 836
Kaluston hankinta	90 000	23 670
Painatus ja sidonta	800 000	733 650
Tarverahat	1 000 000	1 937 082
Kuljetus- ja matkakustannukset	80 000	115 841
Ostokorttien jakelu	4 110 000	7 769 333
Yhteensä	43 421 205	47 099 528

23. Väestönsuojelu

Väestönsuojelulautakunta antoi toiminnastaan v. 1947 seuraavan selostuksen:

Väestönsuojelulautakuntaan kuuluivat alkuvuodesta 1947 puheenjohtajana filosofian tohtori B. R. Nybergh, varapuheenjohtajana keskusvarastonhoitaja K. W. Saxell, jäseninä asianajaja R. V. Rönnholm, kirvesmies T. Saarinen, hovioikeuden auskultantti L. P. Saurama, toimittaja J. A. Savola ja kirvesmies J. P. Savolainen sekä varajäseninä kansakoulunopettaja M. J. Lahtinen, sähköasentaja E. Mäkinen ja kansliasihteeri N. G. E. Schauman. Tässä kokoonpanossaan ei lautakunta ennättänyt kokoontua kertaakaan. Päätettyään [1]) erinäisiltä osiltaan muuttaa lautakunnan ohjesääntöä ja Uudenmaan lääninhallituksen tammikuun 15 p:nä 1947 vahvistettua mainitun ohjesäännön, kaupunginvaltuusto päätti [2]) vapauttaa väestönsuojelulautakunnan puheenjohtajan sekä jäsenet ja varajäsenet tehtävistään sekä valitsi samalla väestönsuojelulautakuntaan joulukuun 31 p:nä 1948 päättyväksi toimikaudeksi puheenjohtajaksi filosofian tohtori, toimitusjohtaja B. R. Nyberghin, jäseniksi kirvesmies T. Saarisen, keskusvarastonhoitaja K. W. Saxellin, toimittaja J. A. Savolan ja johtaja L. J. Pesosen sekä varajäseniksi asianajaja R. V. Rönnholmin, hovioikeuden auskultantti L. P. Sauraman ja kirvesmies J. P. Savolaisen. Jäsen Saxellin kuoltua lokakuun 11 p:nä 1947, kaupunginvaltuusto valitsi [3]) hänen tilalleen v:n 1948 loppuun saakka johtaja P. Salmenojan.

Kaupunginhallituksen edustajana oli lautakunnassa koko vuoden teknillisen johtaja R. J. M. Granqvist, lautakunnan sihteerinä toimi kansliasihteeri S. Hellevaara.

Lautakunta kokoontui kertomusvuonna vain 2 kertaa ja oli pöytäkirjain pykälien lukumäärä yhteensä 39. Lautakunnan puolesta lähetettiin vuoden aikana 15 kirjettä.

Lautakunta päätti [4]) antaa väestönsuojelua koskevan arkiston järjestelyn ja kuntoonpanon toimistoapulaisten M. E. Ivalon ja U.-B. Jorman sekä kansakoulunopettaja H. Lehtosen suoritettavaksi kaupunginarkistonhoitaja R. N. Rosénin ohjeiden mukaisesti, josta tehtävästä Ivalolle, Jormalle ja Lehtoselle suoritettiin 100 mk:n suuruinen tuntipalkkio, mikä maksettiin kuukausittain lautakunnan puheenjohtajan hyväksyttyä laskua vastaan, ja Rosénille suoritettiin korvaus ohjaustyöstä samoin lautakunnan puheenjohtajan hyväksyttyä laskua vastaan.

Lautakunnan kertomusvuoden aikana kaupunginhallitukselle tekemät esitykset koskivat hälytyssireenien pysyttämistä edelleenkin paikoillaan ja niiden siirtämistä paloviranomaisten hoitoon [5]); sekä 5 000 mk:n suuruisen palkkion maksamista lautakunnan sihteerille v:n 1941—44, 1945 ja 1946 toimintakertomusten laatimisesta [6]).

Lautakunta antoi kaupunginhallitukselle lausuntoja seuraavista asioista: hälytyssireenien ohjausjohtojen luovuttamisesta Helsingin puhelinyhdistyksen käytettäväksi puhelintarkoituksiin [7]); hälytyssireenin luovuttamisesta Puotinkylän—Mellunkylän vapaaehtoisen palokunnan käyttöön [8]); vararistikytkimen, varakäsikeskuksen ja automaattisen varakeskuksen purkamisesta [9]); sekä väestönsuojelua koskevien asiakirjojen järjestelystä ja arkiston vaatimien tilojen luovuttamisesta kaupunginarkistolle [4]).

---

[1]) Ks. v:n 1946 kert. I osan s. 68. — [2]) Ks. tämän kert. I osan s. 58. — [3]) S:n s. 97 — [4]) Väestöns. lk. 30 p. lokak. 34 §. — [5]) S:n 6 p. toukok. 13 §. — [6]) S:n 30 p. lokak. 36 §. — [7]) S:n 6 p. toukok. 14 §. — [8]) S:n 6 p. toukok. 15 §. — [9]) S:n 6 p. toukok. 16 ja 17 §.

Väestönsuojelulautakunnalla ei ollut v:n 1947 aikana muita toimihenkilöitä kuin sihteeri, jonka tehtävänä oli valmistella lautakunnan käsiteltävät asiat sekä suorittaa muut lautakunnan määräämät tehtävät. Sihteerille maksettiin 1 000 mk:n suuruinen kuukausipalkkio. Kertomusvuoden aikana pantiin alulle Temppeliaukion kalliosuojaan väestönsuojelutoimiston lakkauttamisen jälkeen siirretyn arkiston järjestely.

24. Asutuslautakunta

Kertomus Helsingin kaupungin asutuslautakunnan toiminnasta v. 1947 oli seuraavan sisältöinen:

Asutuslautakunnan toiminta v. 1947 rajoittui miltei yksinomaan maanhankintalakiin perustuvien, määräajan umpeenkuluttua jätettyjen maansaantihakemusten käsittelyyn. Tällaisia hakemuksia, joista lautakunta antoi lausuntonsa, jätettiin kuluneena vuonna 36.

Lautakunnalla oli kertomusvuoden aikana 6 kokousta.

Elokuun 8 p:nä kävi lautakunta tutustumassa asutustoimintaan Leppävaaran rakennussuunnitelma-alueella sekä eräisiin kaupungin omakotialueisiin.

25. Raittiusvalistuslautakunta

Raittiusvalistuslautakunnan toimintakertomus v:lta 1947 sisälsi seuraavaa:

Lautakunnan kokoonpano, kokoukset ym. Raittiusvalistuslautakuntaan kuuluivat v. 1947 seuraavat henkilöt: professori A. V. Laitakari puheenjohtajana, hallimestari K. A. Saarinen varapuheenjohtajana sekä jäseninä rakennusmestari P. Astikainen, tullipäällysmies G. E. Ellmén, rouva H. L. Hjort, insinööri K. F. Kreander, toimittaja U. O. Miettinen, rouva A. Vilkama ja lehtori H. E. Vilkemaa. Kaupunginhallitusta edusti lautakunnassa toimittaja K. Y. Räisänen ja sihteerin tehtäviä hoiti hallitusneuvos J. H. Konttinen.

Lautakunta kokoontui vuoden varrella 22 kertaa. Pöytäkirjain pykäläluku oli 270. Diaarioon merkittyjen asiain luku oli 260 ja lähetettyjen kirjeiden luku 965.

Viranhaltijat. Lautakunnassa toimi lokakuun 1 p:stä lukien lähinnä työmaajuopottelun torjuntatyötä varten palkattu neuvoja M. M. Merilinna, joka hoiti mainittua virkaa päätoimenaan.

Lautakunnan työmäärän lisääntymisen johdosta kaupunginhallitus oikeutti lautakunnan ottamaan palvelukseensa osapalkkaisen toimistoapulaisen kansliatehtävien hoitamista varten.

Raittiuden edistämistä tarkoittavat toimenpiteet. Työnsä lähtökohdaksi lautakunta laati [1]) itselleen työsuunnitelman, jolloin edellisinä vuosina käytäntöön otettuja työmuotoja päätettiin jatkaa, ja täydennettiin niitä sen mukaan kuin muuttuneet olosuhteet antoivat aihetta. Työsuunnitelman toteuttamista varten pidettiin vuoden kuluessa 5 eri neuvottelutilaisuutta, joihin oli kutsuttu eri kansalaispiirien edustajia pohtimaan toimenpiteitä pääkaupungin raittiustilanteen parantamiseksi. Tilaisuuksia järjestettiin seuraavasti: maaliskuun 5 p:nä pääkaupungin sanomalehtimiehille ja kaupungin avustusta nauttivien raittiusjärjestöjen edustajille; toukokuun 16 p:nä Helsingin raittiusyhdistysten keskustoimikunnan ja Helsingin sosialidemokraattisen raittiuspiirijärjestön edustajille; lokakuun 8 p:nä Helsingin automiesten ja liikennöitsijäin edustajille; lokakuun 26 p:nä Helsingin teollisuuslaitosten sosiaalipäälliköille; sekä joulukuun 3 p:nä Helsingin poliisilaitoksen korkeimmille poliisiupseereille. Neuvottelukokouksissa esitettyjä toivomuksia ja ehdotuksia lautakunta pyrki vuoden aikana toteuttamaan. Joulukuun 13 p:nä lautakunta kävi kokonaisuudessaan tarkastusretkellä eräillä kaupungin poliisiasemilla ja kierteli poliisiautoilla ympäri kaupunkia saadakseen kokemusperäisen käsityksen pääkaupungin poliisien toiminnasta ja pidätettyjen käsittelystä.

Lautakunta koetti myös vaikuttaa ylioppilaskokelaiden ns. penkinpainajaisjuhlien ja uusien ylioppilaiden lakinsaantijuhlien raitistuttamiseksi. Tässä tarkoituksessa lähetettiin [2]) helmikuussa Helsingin oppikoulujen teinikunnille ja rehtoreille kirjelmä, jossa niitä pyydettiin ryhtymään sellaisiin toimenpiteisiin, että penkinpainajaiset ja lakinsaantijuhlat saataisiin vietetyiksi ilman väkijuomia.

Lautakunta oli myös pohtinut keinoja, miten päästäisiin harjoittamaan raittiusvalistusta entistä tehokkaammin myös kaupungissa toimivien ylioppilasosakuntien sekä oppikoulujen ja kansakoulujen opettajien keskuudessa. Tässä tarkoituksessa käännyttiin

---

[1]) Raitt. v. lk. 22 p. tammik. 8 § ja 5 p. helmik. 8 §. — [2]) S:n 19 p. helmik. 8 §.

suomenkielisten kansakoulujen tarkastajan A. I. Huuskosen puoleen ja pyydettiin häntä kutsumaan kansakoulunopettajat kokoukseen, jossa heille esitettäisiin alustuksia ei vain koulukysymyksistä vaan myöskin raittiuskysymyksistä yleiseltä kannalta katsottuna sekä erityisesti toivonliittotoiminnasta ja kansakoulujen raittiusopetuksesta. Mitä tuli raittiusvalistustoiminnan tehostamiseen ylioppilasosakuntien keskuudessa, käännyttiin kirjelmitse Ylioppilaiden raittiusyhdistyksen ja Suomen akateemisen raittiusliiton puoleen pyynnöllä, että nämä kiinnittäisivät asiaan vakavaa huomiota ja tehostaisivat toimintaansa tässä suhteessa. Oppikoulujen opettajain kokoonsaaminen raittiusasiain merkeissä katsottiin vaikeaksi tehtäväksi, mutta sen sijaan käännyttiin [1]) Suomen kasvatusopillisen yhdistyksen puheenjohtajan filosofian tohtori A. A. Koskenjaakon puoleen pyynnöllä, että hän harkitsisi eikö olisi mahdollista ottaa jossakin yhdistyksen kokouksessa jokin ajankohtainen raittiuskysymyskin keskusteltavaksi.

Lautakunta piti myöskin silmällä Suomen yleisradion raittiusaiheisia esityksiä ja teki siinä suhteessa yleisradiolle huomautuksiaan. Niinpä lautakunta toukokuussa esitti [2]) yleisradiolle, että toimittaja V. Karpion kirjoittama kuunnelma Syyspimeää ja kevään kirkkautta otettaisiin uudelleen ohjelmistoon.

Raittiusvalistustyö. V. 1946 oppikouluissa aloitettu esitelmätoiminta päätettiin [3]) laajentaa koskemaan myöskin kansakouluja sekä Helsingin teollisuus- ja ammattikouluja. Tämän mukaisesti pidettiinkin kansakouluissa syyskauden kuluessa yhteensä 16 esitelmää. Esitelmiä pitivät teologian tohtori R. Holmström, toimittaja L. Hanhisalo ja filosofian maisteri K. Varjo. Teollisuus- ja ammattikouluihin ei sen sijaan ehditty sovitun esitelmöitsijän kanssa järjestää esitelmätilaisuuksia, joten ne siirtyivät seuraavaan vuoteen. Oppikouluissa pitivät esitelmiä professori A. Voipio ja toimittaja L. Hanhisalo.

Lautakunta myönsi erikoispalkintoja sekä kansakouluissa että oppikouluissa toimeenpantujen raittiuskilpakirjoitusten osanottajille. Niinpä myönnettiin [4]) Suomen opiskelevan nuorison raittiusliiton kautta 6 000 mk erikoispalkintojen jakamista varten kunkin raittiusaiheisen kirjoituksen parhaalle helsinkiläiselle kirjoittajalle ja Toivonliittotoimikunnan kautta 3 000 mk jaettavaksi toimikunnan harkinnan mukaan erikoispalkinnoiksi kansakouluissa suoritetuista kilpakirjoituksista. Saatujen tietojen mukaan olivat palkinnot herättäneet suurta innostusta kilpailuihin ja lisänneet osanottajien lukumäärää siten, että osanotto raittiuskilpakirjoituksiin esim. oppikouluissa oli kertomusvuonna n. 25 % suurempi kuin edellisenä vuonna.

Lautakunta oli todennut, että raittiuslehtien jakaminen nuorisolle, joka joutui päättämään koulunkäyntinsä joko kansa- tai oppikouluissa ja joutui siten elämänsä ratkaisuvaiheeseen, oli ollut tehokasta raittiusvalistusta. Sen vuoksi se olikin tilannut [5]) kaikille kaupungin kansakoulujen VI ja VIII luokkien oppilaille jonkun nuorten raittiuslehden heidän oman valintansa mukaan. Tämän mukaisesti tilattiin Nuorten päivä, Sarastus ja Raitis kansa nimisiä raittiuslehtiä yhteensä 1 075 vuosikertaa. Edelleen lautakunta tilasi [6]) Pohjantähti nimisen raittiuslehden kaikille Helsingin oppikoulujen ylioppilaskokelaille, yhteensä 620 vuosikertaa.

Raitis Helsinki nimisen lehden julkaisua jatkettiin ja lehti ilmestyi kertomusvuonna kaikkiaan 4:nä numerona, nimittäin kahtena suomenkielisenä numerona, joista kummastakin otettiin 10 000 kappaleen painos ja kahtena ruotsinkielisenä Ett nyktert Helsingfors nimisenä numerona 3 000 kappaleen painoksena. Näissä julkaisuissa oli yhteensä 52 kaksipalstaista sivua pääkaupungin raittiusoloja ja raittiusyhdistysten toimintaa koskevia artikkeleita ja uutisia. Julkaisut jaettiin yleisölle ilmaiseksi osaksi raittiusjärjestöjen, osaksi kansakoulunoppilaiden välityksellä.

Työsuunnitelmansa mukaisesti lautakunta päätti [7]) järjestää syksyllä raittiusvalistuskurssit Helsingissä toimivien kansalaisjärjestöjen, erikoisesti nuorisojärjestöjen toimihenkilöitä varten sekä kääntyi Helsingin raittiusyhdistysten keskustoimikunnan ja Helsingin sosialidemokraattisen raittiuspiirijärjestön puoleen pyynnöllä, että järjestöt panisivat toimeen sanotut kurssit lautakunnan avustaessa niiden järjestämistä 15 000 mk:lla. Näin tapahtuikin ja kurssit pidettiin [8]) iltakursseina 2 viikon aikana joulukuun

[1]) Raitt. v. lk. 3 p. syysk. 7 §. — [2]) S:n 16 p. toukok. 11 §. — [3]) S:n 13 p. elok. 6 ja 7 §. — [4]) S:n 8 p. tammik. 13 §. — [5]) S:n 19 p. helmik. 3 §. — [6]) S:n 13 p. elok. 5 §. — [7]) S:n 3 p. syysk. 6 §. — [8]) S:n 3 p. jouluk. 9 §.

8—19 p:nä. Kursseilla oli eri järjestöjen edustajia yhteensä n. 20 henkilöä. Luentoja kursseilla pitivät toimittaja V. Karpio, pastori M. Voipio, lääketieteen lisensiaatti K. Kari, johtaja V. Kuusijärvi, varatuomari O. Toivola, hallitusneuvos J. H. Konttinen, filosofian maisteri S.-L. Meri, filosofian maisteri P. Kuusi, rouva D. Karpio, yliohjaaja S. Winter, filosofian maisteri G. v. Weissenberg ja filosofian maisteri K. Varjo.

Lautakunta seurasi kiinteästi raittiusviikon viettoa pääkaupungissa ja oli sihteerinsä kautta edustettuna viikon viettoa järjestäneissä raittiusjärjestöjen yhteisissä toimikunnissa. Niinpä pidettiin raittiusviikon avajaispäivänä Vanhan ylioppilastalon juhlasalissa raittiusvalistuslautakunnan ja helsinkiläisten raittiusyhdistysten yhteinen raittiusviikon avajaisjuhla salin täyteiselle yleisölle. Lautakunnan aloitteesta ja tukemana pidettiin Messuhallissa marraskuun 4 p:nä raittiusvalistuslautakunnan ja Helsingin nuorisotyötoimikunnan yhteisesti järjestämä nuorisojuhla, jonka arvokas ja monipuolinen ohjelma oli kauttaaltaan nuorten itsensä suorittamaa. Yleisöä oli läsnä n. 5 000 henkilöä, pääasiallisesti lapsia ja nuorisoa. Lautakunta avusti [1]) juhlan toimeenpanoa 20 000 mk:lla.

Raittiusviikon aikana pidettiin Helsingissä yhteensä 24 raittiustilaisuutta, joista suomenkielisiä 16 ja ruotsinkielisiä 8. Tilaisuuksissa oli yleisöä yhteensä 11 975 henkilöä, niistä suomenkielisiä 11 075 ja ruotsinkielisiä 900 henkilöä.

Työmaajuopottelun torjunta. Työmaajuopottelun torjuntaa tarkoittavaa toimintaa lautakunta jatkoi sitä varten palkkaamansa neuvojan avulla samaan tapaan kuin edellisenäkin vuonna.

Lautakunnan edustus. Kuten jo edellä mainittiin, lautakunta oli edustettuna raittiusviikon viettoa järjestäneissä toimikunnissa. Sitä paitsi lautakunta oli sihteerinsä kautta edustettuna Helsingin raittiusyhdistysten keskustoimikunnassa ja sen kokouksissa. Siten lautakunta voi välittömästi seurata mainittuun keskusjärjestöön kuuluvien raittiusyhdistysten toimintaa. Lautakunta oli lisäksi edustettuna joko jäsentensä tai sihteerinsä kautta useissa eri raittiusjärjestöjen järjestämissä kokouksissa ja neuvottelutilaisuuksissa, kuten Helsingin kansakoulunopettajain kokouksessa [2]) helmikuun 10 p:nä, kristillis-sosiaalisessa kongressissa [3]) huhtikuun 5—7 p:nä sekä Suomenlinnassa heinäkuun 28 p:n ja elokuun 9 p:n välisenä aikana sosiaaliministeriön toimesta pidetyillä kunnallisten ja muiden raittiustyöntekijäin perus- ja ohjauskursseilla [4]).

Esitykset. Edellä selostettujen esitysten sekä kaupunginhallitukselle tekemiensä talousarvio- ym. määrärahaesitysten lisäksi lautakunta teki seuraavat esitykset: kaupunginvaltuustolle kaupungin viranomaisten järjestämien tilaisuuksien raittistuttamisesta [5]); Helsingin väkijuomaliikkeen kunnalliselle tarkastajalle sekä Alkoholiliike oy:lle ja Uudenmaan läänin maaherralle siitä, että ryhdyttäisiin toimenpiteisiin, ettei ravintoloissa tarjoiltaisi väkijuomia liian nuorille henkilöille [6]); Puutarhatuotteiden jalostaja oy:lle ja Alkoholiliike oy:lle tuoremehujen ym. hankkimisesta väkijuomien ohella hotelleihin ja ensi luokan ravintoloihin [7]); sosiaaliministeriön raittiusasiainosastolle virkalakin käytön määräämisestä pakolliseksi kaikille autonkuljettajille heidän ollessaan virantoimituksessa sekä verikokeen ottamisesta käytäntöön kaikkien auto-onnettomuuksien yhteydessä [8]); Uudenmaan lääninhallitukselle ajokortin ottamisesta pois kaikilta humaltuneilta autonkuljettajilta sekä siitä ettei ainakaan juopoille henkilöille ajokorttia annettaisi [8]); Helsingin poliisilaitokselle poliisiratsiain ja -tarkastusten tehostamisesta [8]); ammattienedistämislaitokselle raittiusopetuksen tehostamisesta autokouluissa sekä siitä, että kuljettajaopetustutkintoon sisällytettäisiin vaatimus, että tutkittava tuntee kaikki ne alkoholin käyttöä koskevat lait ja asetukset, jotka tavalla tai toisella kohdistuvat moottoriajoneuvojen kuljettajaan [8]); kiinteistölautakunnalle maan vuokraamisesta nuorisotyötä harjoittaville järjestöille [9]); sekä opetusministeriölle sellaisen ohjeen antamisesta elokuvatarkastamolle, että elokuvia, jotka johtavat nuorisoa alkoholijuomien käyttöön tai muuhun huonoon elämään, ei hyväksyttäisi esitettäviksi sekä että seuraavassa elokuvatarkastamon jäsenten vaalissa raittiusvalistuslautakunta saisi yhdessä Helsingin nuorisotyölautakunnan kanssa yhden edustajan mainittuun tarkastamoon [9]).

Lausunnot. Vuoden aikana lautakunta antoi kaupunginhallitukselle lausunnot seuraavista kysymyksistä: nuorisotyölautakunnan asettamista koskevasta komiteamie-

---

[1]) Raitt. v. lk. 12 p. marrask. 7 §. — [2]) S:n 19 p. helmik. 6 §. — [3]) S:n 3 p. huhtik. 3 §. — [4]) S:n 13 p. elok. 4 §. — [5]) S:n 28 p. toukok. 6 §. — [6]) S:n 28 p. toukok. 7 §. — [7]) S:n 28 p. toukok. 10 §. — [8]) S:n 22 p. lokak. 6 §. — [9]) S:n 22 p. lokak. 8 §.

tinnöstä [1]); alkoholikomitean mietinnöstä [2]); raittiusjärjestöjen avustusanomuksista [3]); sekä viranhaltijain uudesta eläkesääntöehdotuksesta [4]).

Raittiusavustusten käytön valvonta. Kertomusvuoden avustuksia eri raittiusjärjestöille jaettaessa kaupunginhallitus määräsi, että raittiusvalistuslautakunnan tuli valvoa niiden käyttöä ja antaa seuraavan vuoden helmikuun kuluessa kaupunginhallitukselle selonteko valvontatyöstään. Tämän lautakunta suoritti siten, että se vaati raittiusjärjestöiltä tilityksen niiden saamien avustusten käytöstä ja mikäli tilitykset olivat puutteellisia, vaati niiden johdosta lisäselvityksiä.

Menot. Raittiusvalistuslautakunnan käyttöön oli v:n 1947 talousarvioon merkitty 357 800 mk. Todelliset menot nousivat 555 529 mk:aan.

Työmaajuopottelun torjuntatoimikunnan kertomus v:lta 1947 sisälsi seuraavaa:

Kertomusvuosi oli työmaajuopottelun torjuntatoimikunnan ensimmäinen varsinainen toimintavuosi. Toimikunnan työ aloitettiin tosin jo v:n 1946 puolivälissä, mutta vasta mainitun vuoden lopulla saatiin toiminta varsinaiseen alkuunsa toimikunnan saatua vakinaisen toimitsijan ja työmuotojen kehittyessä nykyiselleen. Kertomusvuoden aikana voitiin ottaa myös useita uusia toimintamuotoja, joskin osa niistä jouduttiin toimikunnan vaikean taloudellisen aseman johdosta siirtämään tuonnemmaksi. Toiminta oli kuitenkin vilkasta ja monipuolista, josta osaksi saadaan kiittää sitä, että ammattiliike, ammattiosastot, luottamusmiehet ym. olivat kiinnostuneita asiaan. Työpaikoilla rehoittava juoppous havahdutti luonnollisesti kaikkia, ja vaikka toimintamuotoja luotaessa ja niitä käytännölliseen muotoon saatettaessa olikin paljon vaikeuksia, sujui työ sentään suuremmitta hankaluuksitta. Paljon hyviä vaikutteita ja arvokasta kokemusta saatiin. Samoin oli toiminta muodostunut siksi vakiintuneeksi, että sille annetaan paljon arvoa niissä piireissä, joita työ välittömästi koskee.

Toimikunnan edustajajärjestöt ja edustajat. Kertomusvuoden kuluessa kuuluivat: työmaajuopottelun torjuntatoimikuntaan seuraavat järjestöt edustajiensa kautta: Helsingin kaupungin raittiusvalistuslautakunta edustajanaan lautakunnan sihteeri, hallitusneuvos J. H. Konttinen, Kansalaisjärjestöjen raittiustoiminnan keskusliitto edustajanaan liiton sihteer itoimittaja E. Kiviranta, Tapaturmantorjuntayhdistys edustajanaan liiton neuvoja, kapteeni N. Saarniala ja toukokuun 7 p:stä lukien neuvoja J. Turu. nen, Helsingin ammatillinen paikallisjärjestö edustajanaan järjestön puheenjohtaja P Lagerstam ja toukokuun 12 p:stä lukien jäsen E. Paasio, Suomen sosialidemokraattinen raittiusliitto edustajanaan liiton sihteeri, toimittaja Y. A. Saarinen sekä Suomen työen antajain keskusliitto kesäkuun 21 p:stä alkaen edustajanaan varatuomari T. Virkkunen ja varalla filosofian maisteri E. Leitso.

Toimikunnan toimihenkilöt, kokoukset ym. Toimikunnan puheenjohtajana oli hallitusneuvos J. H. Konttinen ja sihteerinä toimittaja E. Kiviranta.

Varsinaista työvaliokuntaa ei toimikunnalla ollut, mutta käytännöllisten työmuotojen suunnittelusta vastasivat toimikunnan sihteeri Kiviranta ja toimitsija M. Merilinna.

Rahavaroista ja kirjanpidosta vastasi Kansalaisjärjestöjen raittiustoiminnan keskusliiton toimistonhoitaja, rouva R. Kuisma.

Toimikunnan toimitsijan tehtäviä hoiti neuvoja M. Merilinna, jonka palkkauksesta huolehti raittiusvalistuslautakunta kaupunginvaltuuston myöntämän määrärahan turvin. Paitsi työmaajuopottelun torjuntatehtävistä, huolehti toimitsija myös raittiusvalistuslautakunnan hänelle määräämistä tehtävistä ja Raitis Helsinki nimisen julkaisun toimittamisesta, julkaisemisesta ja levittämisestä. Raittiusvalistuslautakunnan anomuksesta kaupunginvaltuusto vakinaisti toimitsijan viran v:n 1948 alusta lukien.

Toimikunta kokoontui kertomusvuonna 11 kertaa. Pöytäkirjain pykäläluku oli 74. Saapuneita kirjeitä oli 314 ja lähetettyjä 4 900.

Toimisto. Toimikunnan toimisto sijaitsi Kansalaisjärjestöjen raittiustoiminnan keskusliiton toimiston yhteydessä Fredrikinkadun 81:ssä ja oli toimitsijalla käytettävänään keskusliiton puhelin. Toimitsijan virka-aika oli klo 14—16, jolloin hän huolehti toimikunnan juoksevista toimistotehtävistä.

Mainokset. Työmaajuopottelun torjuntamainoksia jaettiin toimikunnan toimesta

---

[1]) Raitt. v. lk. 3 p. huhtik. 6 §. — [2]) S:n 16 p. huhtik. 5 §. — [3]) S:n 30 p. huhtik. 7 §. — [4]) S:n 12 p. marrask. 9 §.

kaksi kertaa kertomusvuoden aikana. Helmikuun alussa ilmestyi taiteilija Liuksialan laatima mainostaulu, jonka luonnoksen mukaan torjuntamainos painatettiin 5 000 kappaleen painoksena. Toinen, taiteilija Heikkilän luonnoksen mukaan valmistettu mainos painatettiin syyskuun aikana ja otettiin siitä 3 000 kappaleen painos. Edellisen mainoksen kustansi toimikunta raittiusvalistuslautakunnan tarkoitukseen myöntämillä varoilla ja jälkimmäisen Kansalaisjärjestöjen raittiustoiminnan keskusliitto. Mainoksia jaettiin kaikille suurille ja keskisuurille ja jossain määrin myös kaikkein pienimmillekin työmaille. Jako tapahtui pääasiassa ammatillisten keskusjärjestöjen ja paikallisten ammattiosastojen välityksellä siten, että työmaiden luottamusmiehet kävivät noutamassa ne ja toisaalta taas järjestön luottamusmies jakoi niitä työmaille. Mainittakoon, että mainosten jako tällä tavoin onnistui erittäin hyvin. Tarpeellinen lisäjako suoritettiin toimitsijan käydessä työmailla, jolloin myös mainosten asianmukainen sijainti ja käyttö tarkistettiin. Mainoksia jaettiin myös ammattiosastojen järjestämissä työmaa- ja ammattiosastokokouksissa ym. tilaisuuksissa. Kun mainoksista, varsinkin aikaisemmista otettiin melkoinen ylipainos, on niitä edelleen varastossa ja vapaasti saatavissa tarvittaessa. Kertomusvuoden aikana jaettiin mainoksia kaikkiaan 5 200 kpl.

Saadakseen toimintansa tunnetuksi myös Helsingin ulkopuolella toimikunta ilmoitteli maaseutu- ja aikakauslehdissä torjuntajulisteitaan ja tarjosi niitä tilattaviksi. Myös eri teollisuuspaikkakuntien raittiuslautakunnille osoitettiin kirjelmä, jossa toimintaa selvitettiin perinpohjaisesti. Tämän tuloksena tilasivat muutamat raittiuslautakunnat ja teollisuuslaitokset niitä. Mainoksista veloitettiin tällöin painatuskustannuksia vastaavat kulut ja postimaksut. Kaikkiaan jaettiin mainoksia maaseudulle kertomusvuoden aikana n. 800 kpl.

Kiinteistölautakunnan ja kaupungin järjestysviranomaisten asianomaisella luvalla levitettiin raittiusviikolla marraskuun 2—9 p:nä 9 eri kohtaan kaupunkia raittiusmainosrivistö, jossa materiaalina käytettiin toimikunnan painattamia torjuntajulisteita. Mainokset kiinnitettiin pääasiassa sellaisiin kohtiin, joissa työväestöä liikkui erikoisen runsaasti ja toimenpiteen tarkoituksena oli vedota heihin työkurin parantamiseksi. Mainokset eivät joka paikassa saaneet olla rauhassa ohikulkijain ilkivallalta, mutta mainoksia kiinnitettiin uudelleen poisrevittyjen tilalle.

Työmaatoiminta. Erään osan toiminnasta muodostivat henkilökohtaiset käynnit työmailla, joita vuoden aikana suoritettiin n. 250 kertaa. Käyntien tarkoituksena oli ottaa yhteys työmaiden luottamusmiehiin, työntekijöihin ja työnjohtoon, jolloin keskusteltiin työmaajuopottelua koskevista kysymyksista, torjuntatoimenpiteistä ym. Täten koetettiin vaikuttaa työmaiden aktiivisempaan torjuntatoimintaan työmaa juopottelua vastaan. Työmaakäyntien toisena tarkoituksena oli torjuntamainosteiden käytön tarkkailu ja levittäminen sekä uusien kiinnittäminen poisrevittyjen tilalle.

Elokuvatoiminta. Kevätpuolella pidetyssä Helsingin ammatillisen paikallisjärjestön järjestämässä pääluottamusmieskokouksessa esitettiin ajatus elokuvatoiminnan aloittamisesta eräänä työmaajuopottelun torjuntamuotona. Koska tämä kuitenkin oli lähinnä rahakysymys, ei toimikunnan käytettävissä olevien varojen turvin voitu tällaisia näytäntöjä suoraan järjestää ja kustantaa. Mutta kun tähän työhön kuitenkin päätettiin ryhtyä, esitettiin helsinkiläisille teollisuus- ja tehdaslaitosten johtoelimille toivomus, että ne kustantaisivat näytännöt, jotka järjestettäisiin näiden laitosten työntekijöille, jolloin toimikunta olisi suorittanut asian vaatimat käytännölliset toimenpiteet. Vetoomukset eivät kuitenkaan tuottaneet tuloksia ja työnantajat suhtautuivat yleensä torjuvasti kustannuskysymykseen. Ainoastaan rautatiehallitus lupautui kustantamaan yhden näytöksen, mikäli se järjestettäisiin Helsingin ja Pasilan konepajojen työväestöä varten. Näytös järjestettiinkin elokuun 23 p:nä elokuvateatteri Kalevassa, johon mainittujen konepajojen työntekijät kutsuttiin. Toimikunnan toimitsija piti tilaisuudessa puheen, missä hän selvitti näytännön tarkoitusta, ja tilminä esitettiin tunnettu amerikkalainen alkoholistin elämää käsittelevä elokuva Tuhlattuja päiviä. Näytös onnistui yli odotusten, sillä teatteri oli täynnä viimeistä sijaa myöten.

Toiminta radiossa. Eräänä valistustyömuotona ja samalla asian tunnetuksi tekemiseksi tehtiin Suomen yleisradio oy:n johdolle esityksiä, joissa pyydettiin ohjelmatilaa luennolle tai parille. Toimikunta ei kuitenkaan saanut suoranaisesti esiintymistilaisuutta, mutta Kansalaisjärjestöjen raittiustoiminnan keskusliiton kautta saatiin Järjestöjen ääni nimiseen ohjelmaan syyskuun 6 p:nä 10 minuuttia kestävä lähetys. Tässä haastattelun-

luontoisessa lähetyksessä edusti työnantajia varatuomari T. Virkkunen, luottamusmiehiä pääluottamusmies A. Stenman ja toimikuntaa toimitsija M. Merilinna.

Järjestetyt kokoukset. Tärkeänä toimintamuotona olivat myös alustukset ja esitelmät ammattiosastojen kokouksissa. Puhtaasti työmaajuopottelua käsitteleviä kokouksia järjestettiin kertomusvuoden aikana 17. Useimmissa kokouksissa laadittiin keskustelun jälkeen julkilausuma, joka julkaistiin pääkaupungin sanomalehdissä. Samoin oli muutamien kokouksien tuloksina käytännöllisiä toimenpiteitä.

Helsingin ammatillinen paikallisjärjestö järjesti vuoden aikana koko Helsinkiä koskevia pääluottamusmiesten neuvottelukokouksia, joissa toimikunnan toimitsija oli mukana alustajana. Kokoukset olivat erittäin antoisia ja niiden kautta pystyttiin jatkuvasti seuraamaan pääkaupungin työmaajuopottelutilannetta. Niinikään antoivat ne paljon uusia ajatuksia torjuntatoiminnan vastaiselle järjestelylle.

Raittiusvalistuslautakunnan toimesta järjestettiin kaksi neuvottelukokousta, joissa käsiteltiin työmaajuopottelukysymyksiä. Toinen niistä pidettiin keväällä ja kutsuttiin siihen järjestöjen edustajat ja pääkaupungin sanomalehtien edustajat. Tällöin annettiin työmaajuopottelusta tiedoitusluontoinen selostus, jonka johdosta keskusteltiin vilkkaasti. Toiseen neuvottelukokoukseen, joka pidettiin lokakuussa, kutsuttiin pääkaupungin tehdas- ja teollisuuslaitosten sosiaalipäälliköt.

Luennot ja esitelmät. Sen jälkeen kun työmaajuopottelun torjunta vuoden alussa oli tullut tunnetuksi ja tunnustetuksi, pyydettiin toimikunnalta luennoitsijaa Suomen ammattiyhdistysten keskusliiton ja muutamien valistustyöjärjestöjen järjestämille kursseille. Niinpä toimikunnan toimitsija osallistui Suomen ammattiyhdistysten keskusliiton elokuussa Röykässä pitämille toimitsijakursseille pitämällä 3 luentoa ja Sosiaalidemokraattisen raittiusliiton kolmelle yhteiskunnalliselle kurssille pitämällä 4 luentoa. Edellisten lisäksi toimitsija piti eri tilaisuuksissa yhteensä 12 puhetta ja 3 esitelmää, joissa yksinomaan kosketeltiin väkijuomien tuottamia haittoja tuotannolle ja teollisuudelle. Nämä tilaisuudet olivat pääasiassa raittiusjärjestöjen järjestämiä juhlia ja tilaisuuksia.

Mainoskirjasen julkaiseminen. Toimikunta päätti vuoden alussa esittää Raittiusjärjestöjen yhteistoimikunnalle, että tämä kustantaisi kirjasen, missä selvitettäisiin työmaajuopottelua ja sen torjuntatoimenpiteitä. Raittiusjärjestöjen yhteistoimikunta antoikin työmaajuopottelun torjuntatoimikunnan toimitsijan tehtäväksi tällaisen kirjasen laatimisen ja painatti sitä kaikkiaan 3 000 kpl. Tästä määrästä toimikunta osti 2 000 kpl, ja kirjaset jaettiin samalla tavoin kuin torjuntamainoksetkin. Kirjanen käsitti 16 sivua ja oli nimeltään Työmaajuopottelun torjunta. Loput 1 000 kpl jakoi Raittiusjärjestöjen yhteistoimikunta.

Työehtosopimukset. Toimikunnan päätöksen mukaisesti lähetettiin Suomen ammattiyhdistysten keskusliitolle ja Suomen työnantajain keskusliitolle kirjelmä, missä näitä kehoitettiin harkitsemaan sellaisen pykälän ottamista työehtosopimuksiin, joka kieltäisi työmailla juopottelun ja väkijuomien hallussapidon työaikana. Kirjelmään tuli vastaus Suomen ammattiyhdistysten keskusliitolta, missä mainittiin, että tällaisten pykälien asettaminen itse työehtosopimuksiin oli hyvin vaikeata, mutta että työpaikoille oli kuitenkin annettu ohjeet tällaisten sääntöjen kiinnittämisestä työpaikkojen ilmoitustauluille. Muutamissa työehtosopimuksissa oli kuitenkin havaittu olevan mainitun pykälän ja työmaiden luottamusmiesten antamien tietojen mukaan näiden oli havaittu olevan hyvin tarpeellisten ja tehokkaiden.

Työmaajuopottelun levinneisyyttä koskeva tiedustelu. Vuoden alussa ryhdyttiin toimikunnan toimesta laajakantoiseen tiedusteluun työmaajuopottelun levinneisyydestä helsinkiläisillä työmailla sekä tehdas- ja teollisuuslaitoksissa. Kysymyskaavake lähetettiin laitosten työnjohdolle ja hieman myöhäisemmässä vaiheessa myös työpaikkojen luottamusmiehille. Tarkoituksena oli täten sekä varmistaa että vertailla saatujen tietojen paikkansapitäväisyyttä. Tiedusteluja lähetettiin kaikkiaan yli 400 eri työmaalle. Vastauksia saapui yli 30 % lähetetyistä tiedusteluista, mitä voidaan pitää hyvänä saavutuksena. Vastaukset ryhmiteltiin eri ammattialoittain ja numerotiedoista laskettiin keskiarvo. Tulosten mukaan juopoteltiin helsinkiläisillä työmailla seuraavasti: poltto- ja voiteluaineala 12.5 %, puuteollisuusala 7.5 %, rakennusala 5.5 %, graafillinen ala 1.6 %, osuusliikkeet 1.5 %, metalliala 1.0 %, elintarveala 0.3 %, tekstiiliala 0.2 % ja teknokemiallinen ala 0.1 %. Kaikki muut alat ilmoitettiin suurin piirtein vapaiksi työmaajuopotte-

lusta, paitsi autoliikkeiden ja -korjaamoiden kohdalta, joista saadut tiedot olivat hyvin ristiriitaisia.

Tulokset julkaistiin kaikissa pääkaupungin sanomalehdissä ja useissa aikakausjulkaisuissa. Samoin julkaistiin ne Työmaajuopottelun torjunta lehtisessä, joka jaettiin työmaille. Edelleen oli tiedustelun tuloksista paljon hyötyä esitelmä- ja alustustoiminnassa ja niitä annettiin myös pääkaupungin raittiusjärjestöille valistustoiminnassa käytettäviksi.

Sanomalehdissä julkaistut kirjoitukset ja selostukset. Kertomusvuoden aikana lähetettiin pääkaupungin lehtiin keskimäärin kerran kuukaudessa, kesäkuukausia lukuunottamatta, artikkeleita, selostuksia ja kirjoituksia. Nämä käsittelivät työmaajuopottelua ja sen torjuntatoimenpiteitä, selostuksia torjuntatoimikunnan toiminnasta sekä muista näihin asioihin liittyvistä seikoista. Kirjoitukset olivat yleensä julkaistu yllättävän hyvin. Myös maaseutulehtiin lähetettiin vuoden aikana kaksi lähetystä, pääasiassa kuitenkin joitakin tiedoitusluontoisia asioita.

Outokummulla järjestetty valistustilaisuus. Outokumpu oy:n tuotantokomitean aloitteesta järjestettiin Outokummun elokuvateatteriin kolme valistustilaisuutta, joihin torjuntatoimikunnan toimitsija pyydettiin esitelmöimään. Tämä vierailu ja samalla opintotarkoituksessa suoritettu matka tehtiin tammikuun 17—19 p:nä. Valistustilaisuuksiin osallistui koko kaivoksen työväki ja yleensä koko Outokummun väestö. Lisäksi järjestettiin vielä paikallisten luottamusmiesten kokous, missä toimitsija esiintyi alustajana.

Toimikunnan laajentamiskysymys. Kun valtio kertomusvuonna raittiustyön tukemiseen jakamistaan määrärahoista myönsi Suomen ammattiyhdistysten keskusliitolle 1 000 000 mk:n suuruisen määrärahan työmaajuopottelun torjuntaa varten, esitettiin ajatus, että mainittu järjestö, työmaajuopottelun torjuntatoimikunta sekä eräät muut järjestöt yhtyisivät yhteiseksi toimikunnaksi, jolloin toiminta olisi voitu laajentaa koko maata käsittäväksi. Tähän toimikuntaan olisivat kuuluneet Suomen ammattiyhdistysten keskusliitto, Suomen työnantajain keskusliitto, neljä suurempaa ammatti- ja työnantajaliittoa, pari ns. asiantuntijajärjestöä sekä työmaajuopottelun torjuntatoimikunta. Toimikunta olisi käytännöllisesti järjestetty siten, että torjuntatoimikunta toimitsijoineen olisi suorittanut käytännöllisen työn, mutta ammattijärjestöt olisivat vastanneet taloudellisista kuluista. Kun Suomen ammattiyhdistysten keskusliitto ja Suomen työnantajain keskusliitto olivat suostuvaisia tämän johdosta pidettävään neuvotteluun, torjuntatoimikunta järjesti maaliskuun 10 p:nä tällaisen kokouksen, johon osallistuivat seuraavat keskusliitot: raittiusvalistuslautakunta, Tapaturmantorjuntayhdistys, Suomen ammattiyhdistysten keskusliitto, Suomen rakennustyöläisten liitto, Kansalaisjärjestöjen raittiustoiminnan keskusliitto, Suomen työnantajain keskusliitto, Suomen työnantajain yleinen ryhmä, Suomen sosialidemokraattinen raittiusliitto, Suomen elintarvetyöläisten liitto, Suomen kunnantyöntekijäin liitto, Autoilijain raittiusliitto, Raittiusjärjestöjen yhteistoimikunta ja työmaajuopottelun torjuntatoimikunta.

Torjuntatoimikunnan sihteerin ja toimitsijan alustusten pohjalla syntyi vilkas keskustelu ja kokouksen yksimielisenä toteamuksena oli, että esitetty toiminta oli saatava alulle. Kokouksen tuloksena lähetettiin kirjelmät Suomen ammattiyhdistysten keskusliitolle ja Suomen työnantajain keskusliitolle, joiden yllättävänä tuloksena oli, että varsinaiseen rahoitukseen ei näiden liittojen taholta kuitenkaan suostuttu. Näin ollen toimikunnan laajentamisaikomus jäi toistaiseksi lepäämään varojen puutteessa.

Toimintaselostukset. Pitääkseen kaupunginhallituksen asianomaisia edustajia, raittiusvalistuslautakunnan ja työmaajuopottelun torjuntatoimikunnan jäseniä toiminnan kehittymisen tasalla, toimitsija määräajoin laati toimintaselostuksen, joka jaettiin mainituille henkilöille. Selostuksia jaettiin vuoden aikana 6 kertaa.

Talous. Vaikka raittiusvalistuslautakunta huolehtikin toimitsijan palkkaamisesta, tarvittiin käytännölliseen toimintaan varoja, joiden saanti kohtasi erittäin suuria vaikeuksia. Varsinaista toimintaa varten raittiusvalistuslautakunta myönsi 50 000 mk, mutta se ei riittänyt kuin osaksi. Näin ollen jouduttiin anomaan varoja pääkaupungin tehdas- ja teollisuuslaitoksilta sekä vakuutusyhtiöiltä. Tämä tuottikin jossain määrin tuloksia, mutta yleisenä havaintona oli, että näiden eri laitosten mielenkiinto asiaan viileni vuoden loppupuolella melkoisesti. Tämä taas haittasi tuntuvasti toimintaa ja monia hyviä toimintamuotoja jouduttiin siirtämään tuonnemmaksi varojen puutteessa. On

huomattava, että ainoastaan osa tehdas- ja teollisuuslaitoksista, arviolta n. 10 %, osoitti yleensäkään kiinnostusta toiminnan rahoittamiseen. Vakuutuslaitosten puoleen kääntyminen oli useimmissa tapauksissa tuloksetonta.

Että tasapaino kuitenkiin voitiin säilyttää, tapahtui se, kuten jo mainittiin, toimintamuotojen kustannuksella. Kiitollisuudella mainittakoon myöskin, että Kansalaisjärjestöjen raittiustoiminnan keskusliitto kustansi toisen torjuntamainoksen suunnittelu- ja painatuskustannukset, niin että toimikunnalle ei sen johdosta ollut mitään kustannuksia omalta kohdaltaan.

26. Ammattioppilaslautakunta

Ammattioppilaslautakunnan toiminnasta v. 1947 saatiin seuraavat tiedot:

Lautakuntaan kuuluivat kertomusvuonna insinööri E. E. Söderman puheenjohtajana sekä työnantajain edustajina kultaseppämestari F. O. Lindroos ja talousneuvos L. N. Tuomi sekä työntekijäin edustajina maalari A. A. Grönlund ja ilmajarruntarkastaja J. V. Laine. Edellisten varamiehinä olivat insinööri K. F. Kreander ja kirjapainonjohtaja J. K. V. Paasio sekä jälkimmäisten peltiseppä A. R. Enqvist ja hitsaaja O. K. Korhonen. Sihteerinä toimi apulaiskaupunginsihteeri T. S. Törnblom.

Kertomusvuonna luetteloitiin 333 oppisopimusta ja edellisiltä vuosilta oli jäljellä 981 sopimusta. Vuoden kuluessa päättyi 107 sopimusta ja eri syistä purettiin 28 sopimusta. Voimassa olevia oppisopimuksia oli vuoden lopussa kaikkiaan 1 179, joista 963 koski miehiä ja 216 naisia.

27. Kotitalouslautakunta

Kotitalouslautakunta antoi toiminnastaan v. 1947 seuraavan selostuksen:

V:n 1947 aikana jatkettiin kotitalouslautakunnan työtä niissä puitteissa, jotka alueliitos edellisenä vuonna viitoitti. Omissa opetushuoneistoissa ja liitosalueen kouluissa ja neuvoloissa järjestettiin kursseja ja neuvontaa sekä talous- ja kodinhoidonopetuksessa että käsitöissä. Merkkitapahtuma vuoden varrella oli lautakunnan toiminnan 20-vuotisjuhla, jota vietettiin lokakuun 29 p:nä.

Lautakunnan kokoonpano. Lautakunnan jäsenmäärää lisättiin vuoden alussa kahdella jäsenellä ja kuuluivat siihen kansanedustaja, rouva E. Nurminen puheenjohtajana, talousopettaja A. Nissinen varapuheenjohtajana, sekä talousopettajat A. Jansson ja M. Schauman, ja rouvat H. Arpokari, S. Lehtivuori, K. Nieminen, I. Salomaa ja E. Tavaila jäseninä. Vuoden aikana pidettiin 12 kokousta. Kaupunginhallitusta edusti kunnallisneuvos M. Hannula. Sihteerinä toimi opettaja I. Grotenfelt. Lähetettyjen kirjelmien luku oli 130, saapuneiden 173 ja laskuja hyväksyttiin 463.

Lautakunnan toimihenkilöt. Vuoden alusta vakinaistettiin 4 kotitalousneuvojan ja tyttökerhojen ohjaajan virat. Kotitalousneuvojista toimivat käsityönopettaja Grotenfelt, käsityöneuvoja L. Lehtonen ja talousopettaja L. Virki Mäkelänkadun 45:ssä, talousopettaja M. Koivisto ja käsityönopettaja H. Löfgren Helsinginkadun 26:ssa sekä käsityöneuvoja A. Kautonen ja talousopettaja K. Vöry Fredrikinkadun 16:ssa sijaitsevissa opetushuoneistoissa ja talousopettaja V. Saraoja liitosalueella tapaturmaiseen kuolemaansa elokuun 6 p:ään asti. Hänen tilalleen valittiin talousopettaja G. Hortling, joka ryhtyi virkaansa joulukuun 1 p:nä. Liitosalueella toimivat lisäksi kotitalousneuvojat A. Kaukiainen ja M. Möttönen. Apuopettajina talouskursseilla olivat talousopettajat A.-L. Meriluoto, A. Ojala ja D. Schönholtz, käsityöneuvojana rouva H. Huolman. Tyttökerhojen ohjaajana toimi ylioppilas T. Järvelä ja laulua ohjasi kaikissa kerhoissa rouva R. Hangasjärvi.

Toiminta. Lautakunnan opetustoiminta tapahtui seuraavissa paikoissa: opetuskeittiössä Helsinginkadun 26:ssa, kotitalouskerholassa Mäkelänkadun 45:ssä, opetuskeittiössä Fredrikinkadun 16:ssa. Kun ensinmainitussa paikassa ei ole erikoista käsityöhuonetta, sai lautakunta kaupunginhallituksen luvalla käyttää suomenkielisen työväenopiston käsityösalia käsityönopetusta varten. Lisäksi on Käpylän kansakoulussa järjestetty ruoanlaiton- ja käsityönopetusta sekä kerhotoimintaa. Liitosalueella annettiin opetusta ja neuvontaa Haagassa, Herttoniemessä, Kulosaaressa, Lauttasaaressa, Malmilla, Mellunkylässä, Munkkiniemessä, Oulunkylässä, Pakilassa, Pitäjänmäellä, Puistolassa, Puodinkylässä ja Tapanilassa. Opetushuoneistoina olivat kansakoulut ja äitiys- tai lastenneuvolat. Kaupunginhallituksen suostumuksella järjesti Helsingfors Hushållsskola päiväkursseja Fredrikinkadun 16:n opetuskeittiössä ja Vallilan demokratian pioneerit sekä väestöliiton Vallilan naisten kerho pitivät kerhokokouksia kotitalouskerholassa, Mäkelänkadun 45:ssä.

Talousopetuksessa ja kodinhoidossa järjestettiin seuraavat kurssit:

Opetusaine	Kursseja	Opetustilaisuuksia kurssia kohden	Oppilaita
Ruoanlaittokursseja	46	5—12	520
Morsiuskursseja	23	8—12	310
Koulutyttökursseja	4	10	50
Miesten kursseja	4	6	28
Säilöönpanokursseja	2	3	25
Yhteensä	79	—	933

Havainto-opetusta ja neuvontaa ruoanlaitossa, kodinhoidossa, säilöönpanossa ja kasvitarhan hoidossa annettiin eri keittiöissä ja opetuspaikoissa 95 kertaa 1 100 kuulijalle ja neuvoloissa 187 kertaa 3 363 kuulijalle yhteensä siis 4 463 henkilölle. Suullisen neuvonnan lisäksi tiedusteli yleisö runsaasti puhelimitse ohjeita ja neuvoja hyvinkin erilaisissa asioissa ja liitosalueella tekivät opettajat jonkin verran kotikäyntejä. Ruotsinkielisillä kursseilla, jotka etupäässä pidettiin opetuskeittiössä Fredrikinkadun 16:ssa oli 60 osanottajaa ja kursseja järjestettiin 5.

Käsityönopetuksessa järjestettiin seuraavat kurssit:

Opetusaine	Kursseja	Opetustilaisuuksia kurssia kohden	Oppilaita
Yleinen käsityönneuvonta	28	16	997
Hattujen valmistus	10	5	155
Tallukoiden valmistus	3	5	56
Kaavapiirustus	1	5	15
Patjojen valmistus	1	5	2
Yhteensä	43	—	1 225

Kerran kuussa oli, vuorotellen eri opetuspaikoissa yhteisiä ohjelmallisia tilaisuuksia kurssilaisille ja kerholaisille, Koti-iltoja, joihin oli vapaa pääsy. Ohjelma käsitti esitelmiä, soittoa, laulua ym. ns. Koti-iltoja pidettiin 8 ja oli niissä n. 800 osanottajaa.

Kerhotyötä harjoitettiin lasten, nuorten tyttöjen ja äitien keskuudessa. Lasten- ja tyttökerhot sijaitsevat Mäkelänkadun 45:n huoneistossa. Kerholaiset jaettiin iän perusteella ryhmiin, joita oli yhteensä 10 ja joihin kuului keväällä 85 ja syksyllä 94 jäsentä. He saivat ohjausta askartelussa, laululeikeissä ja käsitöissä. Lisäksi harrastettiin urheilua ja retkeilyä. Erikoisuutena mainittakoon kerholaisten osallistuminen yleisradion Kodin-ohjelmien suorittamiseen. Aikuisia varten oli 3 kerhoa, joissa oli jäseniä n. 200, ne kokoontuivat yhteensä 82 kertaa. Ohjelmana oli kirjallisuus, laulu, esitelmät, retket ja juhlat.

Menot. Seuraava taulukko osoittaa, missä määrin lautakunnan käytettävissä olevia määrärahoja käytettiin·

Menoerä	Määräraha, mk	Todelliset menot, mk	Säästö (+) tai ylitys (—), mk
Palkkiot	32 400	31 410	+ 990
Sääntöpalkkaiset virat	1 936 695	1 936 695	—
Tilapäistä työvoimaa	201 600	183 390	+ 18 210
Vuokra	139 250	135 590	+ 3 660
Lämpö	48 000	73 812	— 25 812
Valaistus	18 000	17 892	+ 108
Siivoaminen	15 000	49 456	— 34 456
Kaluston kunnossapito	20 000	18 044	+ 1 956
Painatus	10 000	2 062	+ 7 938
Tarverahat	25 000	49 837	— 24 837
Tarveaineet talous-, havainto- ja käsityönopetusta varten	310 000	443 360	— 133 360
Yhteensä	2 755 945	2 941 548	— 185 603

Tuloja kertyi talous- ja käsityökursseista yhteensä 371 611 mk.

28. Kaupunginkirjasto

Kirjastolautakunnan kertomus v:lta 1947 oli seuraavan sisältöinen:

Kirjastolautakunta

Kirjastolautakunnan kokoonpano. Lautakuntaan kuuluivat kertomusvuonna huoltopäällikkö K. L. Kulo puheenjohtajana, pankinjohtaja H. Paloheimo varapuheenjohtajana sekä muina jäseninä filosofian maisterit E. Bruun ja H. Kannila, opettaja H. Koivu, filosofian maisteri K. Lausti, toimittaja A. Mäkinen, arkistonhoitaja H. Raatikainen ja kansliasihteeri K. Snellman. Kaupunginhallituksen edustajana lautakunnassa oli sosiaali- ja sairaala-asiain johtaja J. W. Keto. Lautakunta kokoontui kertomusvuonna 9 kertaa. Pöytäkirjan pykälien lukumäärä oli 98, saapuneiden kirjeiden lukumäärä 231 ja lähetettyjen kirjeiden lukumäärä 218.

Esityksiä kaupunginhallitukselle tehtiin mm. asioista, jotka koskivat Munkkiniemen haaraosaston aukioloaikojen pidentämistä samoiksi kuin muidenkin suurehkojen haarakirjastojen aukioloajat ja sen johdosta kolmen kirjastoapulaisenviran perustamista sekä 48 300 mk:n lisämäärärahan myöntämistä kertomusvuoden asianomaiselle tilille ja 82 800 mk:n v:n 1948 vastaavalle tilille [1]); Pasilan haarakirjaston aukioloaikojen pidentämistä ja sen johdosta kirjastonhoitajan viran siirtämistä 33 palkkaluokkaan tammikuun 1 p:stä 1948 lähtien ja yhden kirjastoapulaisenviran ja yhden järjestelyapulaisenviran perustamista sekä 266 400 mk:n määrärahan myöntämistä tarkoitusta varten [2]); lasten- ja nuorisonosaston sekä yhdistetyn opinto- ja sanomalehtilukusalin perustamista Vallilan haarakirjastoon ja sen johdosta neljän kirjastoapulaisen- ja kahden järjestelyapulaisenviran perustamista sekä 696 000 mk:n myöntämistä heidän palkkaamiseksi [3]); kirjaston järjestämistä palokunnalle [4]); kirjastoalan palkkauksessa ilmenneen epäkohdan poistamista siirtämällä kirjastoamanuenssit 32 palkkaluokkaan tammikuun 1 p:stä 1947 [5]); kirjastoapulaisenviran nimityksen muuttamista kirjastoamanuenssiksi [6]); kirjastoamanuenssin ja kirjastonjohtajan anomusta saada matka-apurahaa ja päivärahaa elokuun 13—16 p:nä Kööpenhaminassa pidettävään V pohjoismaiseen kirjastokokoukseen osallistumista varten [7]); kirjastoamanuenssi S. Janssonin anomusta saada jäädä virkaansa eroamisiän saavutettuaan [8]); ansiomerkkien antamista kirjaston palveluksessa yli 25 vuotta olleille viranhaltijoille [9]); pääkirjaston suomenkielisen osaston korjausta 3 000 000 mk:n kustannuksin [10]); pääkirjaston sähköjohtimien ja valaisimien uusimista [11]); lisämäärärahan myöntämistä kaluston hankintaa varten Marian sairaalakirjastoon 37 500 mk, Töölön haarakirjastoon 1 109 700 mk ja Kulosaaren haarakirjastoon 350 000 mk sekä rikkinäisten kirjojen uudelleen sidottamista varten 850 000 mk [12]); sekä oikeuden myöntämistä ylittämään tilejä Siivoaminen 50 000 mk ja Kirjojen sitominen 1 900 000 mk [13]).

---

[1]) Kirj. lk. 27 p. tammik. 4 §. — [2]) S:n 18 p. kesäk. 49 §. — [3]) S:n 18 p. kesäk. 18 §. — [4]) S:n 25 p. marrask. 84 §. — [5]) S:n 28 p. maalisk. 24 §. — [6]) S:n 22 p. huhtik. 30 §. — [7]) S:n 18 p. kesäk. 50 §. — [8]) S:n 29 p. elok. 56 §. — [9]) S:n 27 p. marrask. 96 §. — [10]) S:n 27 p. marrask. 94 §. — [11]) S:n 18 p. kesäk. 47 §. — [12]) S:n 28 p. maalisk. 20 ja 22 § sekä 18 p. kesäk. 45 §. — [13]) S:n 25 p. marrask. 78 ja 79 §.

Huom.: Kertomukseen liittyvät taulukkotiedot lainausliikkeestä sekä käynneistä lukusaleissa on julkaistu Helsingin kaupungin tilastollisessa vuosikirjassa v:lta 1949.

Lausuntoja annettiin asioista, jotka koskivat Suomi—Neuvostoliitto-seuran Pakilan osaston anomusta saada 4 000 mk:n suuruinen määräraha kirjojen ostamiseksi kerhotoimintaa varten [1]); Työväen arkiston, Kasvatusopillisen kirjaston ja lukusalin sekä Kirjoja sokeille ja Brage nimisten yhdistysten avustusanomuksia [2]); kaupunginkirjaston johtosäännön uusimista [3]); ent. tilapäisen kirjastoapulaisen N. von Timrothin eläkeanomusta [4]); kaupungin tilintarkastajain kaupunginkirjastoa koskevaa huomautusta [5]); palkkalautakunnan ehdotusta kirjastolautakunnan ehdotuksen johdosta osastonhoitajanvirkojen perustamista kaupunginkirjastoon [6]); sekä Pitäjänmäen haarakirjaston huoneistokysymystä [7]).

Kirjaston toiminta

Henkilökunta. Huhtikuun 1 p:nä erosi virastaan kirjastoamanuenssi I. Kivinen, maaliskuun 16 p:nä kirjastoamanuenssi E. Vekara, helmikuun 28 p:nä kuoli kirjastoamanuenssi I. Margelin, toukokuun 31 p:nä siirtyi kirjastoamanuenssi E. Therman eläkkeelle, elokuun 15 p:nä erosi kirjastoamanuenssi E. Kemiläinen, syyskuun 1 p:nä kirjastoamanuenssi V. Koponen ja kirjastoamanuenssi E. K. Seppänen sekä marraskuun 1 p:nä kirjastoamanuenssi A. Laurikainen. Lautakunta nimitti huhtikuun 25 p:nä neljään avoinna olleeseen kirjastoamanuenssinvirkaan filosofian kandidaatti E. Poukan, ylioppilaat H. Valveen ja M. Liakan sekä rouva R. Norrménin, marraskuun 27 p:nä viiteen avoinna olleeseen kirjastoamanuenssinvirkaan filosofian maisteri H. Kanervan, filosofian kandidaatti H. Raskun ja ylioppilaat M. Martikaisen, E. Pösön ja K. Salosen.

Virkavapautta nauttivat vuoden aikana seuraavat viranhaltijat: kirjastoamanuenssi M. Kauppila helmikuun 15 p:stä maaliskuun 14 p:ään, kirjastonhoitaja S.-L. Meri huhtikuun 1 p:stä toukokuun 31 p:ään ja heinäkuun 1 p:stä 21 p:ään, kirjastonhoitaja E. Wirla lokakuun 1 p:stä joulukuun 31 p:ään; apulaiskirjastonjohtaja H. Hirn toukokuun 1 p:stä kesäkuun 15 p:ään; kirjastonhoitaja A. Talvela syyskuun 16 p:stä joulukuun 15 p:ään; kirjastoamanuenssi T. Rasku marraskuun 11 p:stä joulukuun 31 p:ään; kirjastoamanuenssi P. H. Lindberg marraskuun 1 p:stä marraskuun 30 p:ään ja kirjastoamanuenssi E. Poukka marraskuun 13 p:stä joulukuun 12 p:ään.

Sairaslomaa myönnettiin 102 viranhaltijalle 275 eri tapauksessa yhteensä 11 191 työtuntia. V. 1946 vastaavat luvut olivat 61, 139 ja 7 934.

Kallion haarakirjastossa toiminta jatkui entiseen tapaan, korjausten jälkeen puutteellisesti kalustetuissa huonetiloissa. Kirjojen suhteellisesti suuren käytön sekä myös pommitusvauroista johtuneen kirjavaraston rappeutumisen johdosta kirjoja on viime vuosisina poistettu enemmän kuin uusia on hankittu, niin että kirjavarasto kertomusvuoden alussa oli pienempi kuin v:n 1943 lopussa. Myös työvoiman niukkuus haittasi kirjaston työskentelyä ja kehitystä.

Töölön haarakirjaston toiminta laajeni suuresti v:n 1947 aikana, sillä korjaus- ja sisustustöiden jälkeen avattiin kirjastossa yleisölle kaksi uutta osastoa, lasten lainausosasto ja lukusali kesäkuun 16 p:nä ja opinto- ja lukusali heinäkuun 1 p:nä. Opinto- ja lukusali sijoitettiin entiseen sanomalehtilukusaliin, siten että osa salista varattiin aikakaus- ja sanomalehtisaliksi, suuremman osan kuitenkin jäädessä käsikirjastolle. Aikaisempaan lasten aikakauslehtilukusaliin järjestettiin oma osasto lapsia ja nuoria varten. Lainausosastoon yhdistettiin myös lukusali, jossa nuorilla lukijoilla on käytettävänään melkoinen käsikirjasto ja aikakauslehtiä sekä kuvakirjoja pienempiä varten. Kun lasten kirjasto näin saatiin siirretyksi pois aikuisten kirjaston yhteydestä, tuli aikuisten osastolle hiukan enemmän tilaa kuin aikaisemmin. Niinpä voitiinkin entiselle lasten kirjahyllyjen paikalle sijoittaa pöytä ja nojatuoliryhmä lainaajien mukavuudeksi ja kirjaston viihtyisyydeksi.

Kirjastossa jatkettiin edelleen eri alojen kirjanäyttelyjen järjestämistä yleisölle. Samoin pidettiin jatkuvasti esillä suositeltavaa kirjastossa kulloinkin saatavana olevaa tietokirjallisuutta erikoisesti tätä tarkoitusta varten varatuilla hyllyillä. Uudistustöiden yhteydessä saatiin myöskin kirjaston portaikkoon näytekaappi kirjamainontaa var-

[1]) Kirj. lk. 28 p. maalisk. 14 §. — [2]) S:n 28 p. maalisk. 15 §. — [3]) S:n 28 p. maalisk. 23 §. — [4]) S:n 25 p. huhtik. 36 §. — [5]) S:n 18 p. kesäk. 51 §. — [6]) S:n 29 p. elok. 55 §. — [7]) S:n 25 p. marrask. 83 §.

ten. Vuoden loppupuolella alettiin laatia yleisökortistoa aikuisten lainausosaston vanhemmasta kirjavarastosta, josta se on kokonaan puuttunut.

Vallilan haarakirjasto jatkoi alati vilkastuvaa toimintaansa siitäkin huolimatta, että ulkonaiset puutteellisuudet olivat huomattavat. V. 1946 tehty aloite koski sanomalehtisalin laajentamista aikuisten lainausosastolle päin siirtämällä väliseinää noin 4 metriä. Samalla anottiin sekä näin syntyvälle yhdistetylle sanomalehti- ja opintolukusalille että nykyisin ylimääräisen työvoiman varassa työskentelevälle yhdistykselle lasten lainaus- ja lukusalille virkailijoita, kirjoja ja kalustoa.

Käpylän haarakirjastoon hankittiin v:n 1947 aikana uutta kalustoa, jonka avulla voitiin tehostaa yleisön palvelua. Lainausosastolle saatiin kortistokaappeja, joten voitiin ryhtyä yleisökortiston luomiseen, sekä näyttelyhylly, jossa yleisölle esitetään kirjauutuuksia. Aikuisten lukusaliin saatiin lehtihyllykkö, johon lehdet voidaan järjestää aakkosjärjestykseen, sekä korokkeellinen valvojan pöytä.

Munkkiniemen haarakirjasto. Maaliskuun 1 p:nä siirrettiin aikuisten lainausosasto toiseen, samassa kerroksessa olevaan, mutta pienempään huoneistoon. Menetetyn tilan korvauksena kirjasto sai eteiskäytävästä erotetun nurkkauksen aikauslehtisalikseen.

Sairaalahaarakirjasto. Tammikuun 3 p:nä avattiin Marian sairaalassa sairaalahaarakirjaston uusi osasto, joka toimii samojen kirjastokasvatuksellisten ja -teknillisten periaatteiden mukaan kuin kaksi vuotta sitten toimintansa aloittanut Kivelän sairaalan kirjasto. Lainaus potilaille tapahtuu arkipäivisin klo 11—16 etupäässä siten, että kirjastovirkailijat kirjavaunuineen kiertävät kullakin sairaalan osastolla kerran viikossa. Henkilökunnan tarpeita varten on kirjasto auki kaksi iltaa viikossa, tiistaisin ja perjantaisin klo 18—21. Marian sairaalan kirurginen ja sisätautiopillinen käsikirjasto siirtyivät myös vuoden alusta sairaalakirjaston hoitoon. Niiden järjestämisen ja kuntoon saattamisen kirjasto oli suureksi osaksi suorittanut jo edellisen vuoden puolella. Työ sekä Marian että Kivelän sairaaloissa sujui hyvässä yhteisymmärryksessä sairaaloiden henkilökunnan kanssa ja potilaiden osoittama innostus oli suuri.

Kirjavarasto. Kirjavaraston luetteloista poistettiin 5 032 loppuunkulunutta nidosta, joista 2 031 pääkirjastoon, 1 548 Kallion, 1 033 Töölön, 269 Vallilan, 2 Käpylän, 1 Pasilan, 60 eteläiseen, 10 Malmin ja 78 sairaalahaarakirjastoon kuuluneita kirjoja.

Kirjastoon hankittiin ja luetteloitiin 24 200 uutta nidosta. Luetteloitu kirjavarasto käsitti kertomusvuoden alussa 328 501 nidosta ja vuoden lopussa 347 669 nidosta. Viimeksi mainituista oli 203 446 eli 58.5 % suomenkielistä, 128 737 eli 37.0 % skandinaavista ja 15 486 eli 4.5 % muunkielistä kirjallisuutta.

Kirjavaraston arvo arvioitiin kertomusvuoden alkaessa 11 608 870 mk:ksi ja vuoden päättyessä 13 772 700 mk:ksi.

Kertomusvuoden päättyessä kirjavarasto jakaantui eri luokkiin seuraavasti:

Kirjallisuusluokka		Nidoksia	%
000.	Ensyklopedia	3 532	1.0
100.	Filosofia, kulttuuri, kasvatustiede	3 976	1.1
200.	Uskonnot, mytologia	3 468	1.0
300.	Yhteiskuntatieto	6 776	1.9
400.	Maantiede, matkat, kansatiede	5 093	1.5
500.	Matematiikka, luonnontieteet	4 074	1.2
600.	Lääketiede, tekniikka, talous	9 167	2.6
700.	Taide, liikuntakasvatus	5 742	1.7
800.	Kirjallisuudenhistoria, kielitiede	6 436	1.9
900.	Historia, elämäkerrat, sukututkimus	9 469	2.7
0—9.	Kaunokirjallisuus	66 239	19.1
I.	Uskonnot	8 730	2.5
II.	Historia, arkeologia ja elämäkerrat	24 509	7.0
III.	Maantiede, kansatiede, antropologia ja matkakertomukset	13 049	3.8

	Nidoksia	%
IV. Romaanit, kertomukset ja sadut	70 965	20.4
V. Runot, näytelmät, albumit sekä kirjallisuudenhistoria ja taide	28 073	8.1
VI. Luonnontiede, matematiikka, lääketiede ja teknologia	14 322	4.1
VII. Oikeus- ja valtiotiede, yhteiskunnalliset kysymykset ja talous	16 150	4.6
VIII. Kielitiede	3 777	1.1
IX. Filosofia, siveysoppi, kasvatus, kirja- ja kirjastotiede, urheilu sekä muut sekalaiset aineet	15 071	4.3
X. Lukusaleihin sijoitettu kirjallisuus (hakuteokset, sidotut aikakaus- ja sanomalehdet ym.)	29 051	8.4
Yhteensä	347 669	100.0

Pääkirjaston ja haarakirjastojen kesken kirjavarasto jakaantui seuraavasti:

	1947		1946			1947		1946	
Lainauspaikka	Nidoksia	%	Nidoksia	%	Lainauspaikka	Nidoksia	%	Nidoksia	%
Pääkirjasto	175 153	50.4	169 943	51.7	Pitäjänmäen	1 425	0.5	1 213	0.4
Haarakirjasto:					Oulunkylän	1 929	0.6	1 492	0.4
Kallion	71 384	20.5	68 515	20.9	Pakilan	1 492	0.4	1 229	0.4
Töölön	26 633	7.7	25 627	7.8	Malmin	4 681	1.3	3 692	1.1
Vallilan	19 235	5.5	18 134	5.5	Tapanilan	1 802	0.5	1 474	0.4
Käpylän	13 371	3.8	11 802	3.6	Puistolan	1 489	0.4	1 254	0.4
Pasilan	7 486	2.2	7 151	2.2	Vartiokylän	1 094	0.3	1 004	0.3
Eteläinen	8 725	2.5	7 951	2.4	Herttoniemen	1 075	0.3	976	0.3
Lauttasaaren	885	0.3	336	0.1	Kulosaaren	578	0.2	214	0.1
Munkkiniemen	985	0.3	355	0.1	Sairaala-	6 760	1.9	5 235	1.6
Haagan	1 487	0.4	904	0.3	Yhteensä	347 669	100.0	328 501	100.0

Kirjalahjat. Kertomusvuonna merkittiin kirjalahjoituksia seuraavilta henkilöiltä: insinööri A. Alexandroffin kuolinpesä, teknikko B. Grefveberg, professori E. Kaila, rouva Hj. Liljequist, koululaiset A. ja G. Lindbeck, johtaja O. Lumme, ylioppilas V. Steinbock, filosofian maisteri S. Stenius, rouva L. Tschimischkian ja neiti V. Tschimischkian.

Aukioloajat. Pääkirjastossa ja Kallion haarakirjastossa aikuisten lainausosastot olivat avoinna arkipäivisin klo 10—20 ja lasten osastot klo 12—20. Sunnuntaisin lainausosastot olivat avoinna klo 16—19. Opintosali ja lukusalit olivat avoinna arkipäivisin ja sunnuntaisin klo 10—22. Pyhä- ja juhlapäivinä kirjasto oli avoinna seuraavasti: uudenvuodenpäivänä, pitkäperjantaina, pääsiäispäivänä ja helluntaipäivänä lukusalit klo 15—20, vappuna ja itsenäisyyspäivänä lukusalit klo 10—20, juhannusaattona ja juhannuspäivänä sekä jouluaattona ja joulupäivänä kiinni, muina päivinä niinkuin sunnuntaisin. Töölön, Vallilan, Käpylän ja Eteläisen haarakirjaston lainausosastot olivat avoinna klo 10—20, Pasilan klo 17—20 arkisin ja klo 16—19 sunnuntaisin, Lauttasaaren, Munkkiniemen ja Malmin klo 15—20 arkipäivisin ja klo 16—19 sunnuntaisin, Pitäjänmäen ja Tapanilan maanantaisin, keskiviikkoisin ja perjantaisin klo 17—20, Oulunkylän tiistaisin ja perjantaisin klo 15—20, Pakilan sunnuntaisin ja torstaisin klo 17—20, Puistolan maanantaisin, keskiviikkoisin ja perjantaisin klo 18—20, Vartiokylän maanantaisin ja perjantaisin klo 16—18, Haagan tiistaisin ja perjantaisin klo 14—19, Herttoniemen maanantaisin ja torstaisin klo 15—19, Kulosaaren tiistaisin, keskiviikkoisin ja perjantaisin klo 13—16 ja 18—20 ja lauantaisin klo 13—18 sekä sairaalahaarakirjasto potilaita varten joka päivä klo 11—16 ja henkilökuntaa varten Kivelän sairaalassa keskiviikkoisin klo 18—21 ja Marian sairaalassa tiistaisin ja perjantaisin klo 18—21.

Lainaus. Kirjalainojen lukumäärä v. 1947 ja 1946 oli seuraava:

Lainauspaikka	1947 Lainauspäiviä	1947 Kirjalainoja kaikkiaan	1947 Kirjalainoja lainauspäivää kohden	1946 Lainauspäiviä	1946 Kirjalainoja kaikkiaan	1946 Kirjalainoja lainauspäivää kohden
Pääkirjasto	355	365 139	1 029	355	381 504	1 075
Haarakirjasto:						
Kallion	355	233 179	657	355	227 970	642
Töölön	341	89 748	263	355	79 934	225
Vallilan	355	84 521	238	355	79 659	224
Käpylän	355	62 516	176	355	51 247	144
Pasilan	354	13 237	37	354	13 580	38
Eteläinen	355	39 181	110	355	38 108	107
Lauttasaaren ...	353	20 354	58	352	18 195	52
Munkkiniemen .	354	27 686	78	353	23 816	67
Haagan	101	8 784	87	99	4 462	45
Pitäjänmäen . ..	145	6 470	45	116	3 945	34
Oulunkylän	100	7 911	79	50	3 754	75
Pakilan	94	3 137	33	90	3 317	37
Malmin	350	22 048	63	335	18 546	55
Tapanilan	137	5 880	43	129	4 808	37
Puistolan	137	3 542	26	139	3 500	25
Vartiokylän	100	1 314	13	90	1 189	13
Herttoniemen ..	79	942	12	72	1 221	17
Kulosaaren	193	5 194	27	201	5 598	28
Sairaala-	298	38 141	128	301	23 397	78
Yhteensä	—	1 038 924	3 202	—	987 750	3 018

Suurin määrä päivässä annettuja kirjalainoja oli 6 090 oltuaan v. 1946 4 604.

Kaunokirjallisuuden ja tietokirjallisuuden välinen suhde selviää seuraavasta taulukosta, jossa myöskin on otettu huomioon aikuisille sekä lapsille ja nuorisolle annettujen lainain välinen ero:

Lainauspaikka	Aikuisten kirjalainat					Lasten ja nuorison kirjalainat					Kirjalainat kaikkiaan				
	Kauno-kirjallisuus		Tieto-kirjallisuus		Yhteensä	Kertoma-kirjallisuus		Tieto-kirjallisuus		Yhteensä	Kauno- ja kertoma-kirjallisuus		Tieto-kirjallisuus		Yhteensä
	Luku	%	Luku	%	Luku	Luku	%	Luku	%	Luku	Luku	%	Luku	%	Luku
Pääkirjasto	180 624	59.4	123 451	40.6	304 075	43 179	70.7	17 885	29.3	61 064	223 803	61.3	141 336	38.7	365 139
Haarakirjasto:															
Kallion	109 292	64.1	61 084	35.9	170 376	48 011	76.4	14 792	23.6	62 803	157 303	67.5	75 876	32.5	233 179
Töölön	45 068	70.0	19 322	30.0	64 390	21 987	86.7	3 371	13.3	25 358	67 055	74.7	22 693	25.3	89 748
Vallilan	39 346	70.4	16 508	29.6	55 854	24 449	85.3	4 218	14.7	28 667	63 795	75.5	20 726	24.5	84 521
Käpylän	25 421	69.2	11 295	30.8	36 716	22 336	86.6	3 464	13.4	25 800	47 757	76.4	14 759	23.6	62 516
Pasilan	5 420	67.1	2 654	32.9	8 074	3 935	76.2	1 228	23.8	5 163	9 355	70.7	3 882	29.3	13 237
Eteläinen	15 809	65.6	8 273	34.4	24 082	11 359	75.2	3 740	24.8	15 099	27 168	69.3	12 013	30.7	39 181
Lauttasaaren .	10 007	69.8	4 329	30.2	14 336	6 018	100.0	—	—	6 018	16 025	78.7	4 329	21.3	20 354
Munkkiniemen	12 543	74.6	4 267	25.4	16 810	10 060	92.5	816	7.5	10 876	22 603	81.6	5 083	18.4	27 686
Haagan	3 323	79.0	881	21.0	4 204	4 080	89.1	500	10.9	4 580	7 403	84.3	1 381	15.7	8 784
Pitäjänmäen ..	2 280	78.4	627	21.6	2 907	3 439	96.5	124	3.5	3 563	5 719	88.4	751	11.6	6 470
Oulunkylän ...	3 334	80.3	817	19.7	4 151	3 555	94.5	205	5.5	3 760	6 889	87.1	1 022	12.9	7 911
Pakilan	1 269	80.8	302	19.2	1 571	1 519	97.0	47	3.0	1 566	2 788	88.9	349	11.1	3 137
Malmin	8 874	66.6	4 446	33.4	13 320	8 150	93.4	578	6.6	8 728	17 024	77.2	5 024	22.8	22 048
Tapanilan	1 825	70.1	779	29.9	2 604	3 210	98.0	66	2.0	3 276	5 035	85.6	845	14.4	5 880
Puistolan	1 143	64.5	630	35.5	1 773	1 726	97.6	43	2.4	1 769	2 869	81.0	673	19.0	3 542
Vartiokylän ...	299	64.6	164	35.4	463	793	93.2	58	6.8	851	1 092	83.1	222	16.9	1 314
Herttoniemen .	352	80.5	85	19.5	437	475	94.1	30	5.9	505	827	87.8	115	12.2	942
Kulosaaren ...	2 373	76.4	733	23.6	3 106	1 882	90.1	206	9.9	2 088	4 255	81.9	939	18.1	5 194
Sairaala-	20 462	56.0	16 073	44.0	36 535	1 497	93.2	109	6.8	1 606	21 959	57.6	16 182	42.4	38 141
Yhteensä	489 064	63.9	276 720	36.1	765 784	221 660	81.2	51 480	18.8	273 140	710 724	68.4	328 200	31.6	1 038 924

Aikuisten sekä lasten ja nuorison suhteellinen osuus lainausliikkeeseen oli eri lainauspaikoilla seuraava:

Lainauspaikka	Aikuisten kirjalainat, %	Lasten ja nuorison kirjalainat, %	Lainauspaikka	Aikuisten kirjalainat, %	Lasten ja nuorison kirjalainat, %
Pääkirjasto	83.3	16.7	Pitäjänmäen	44.9	55.1
Haarakirjasto:			Oulunkylän	52.5	47.5
Kallion	73.1	26.9	Pakilan	50.1	49.9
Töölön	71.7	28.3	Malmin	60.4	39.6
Vallilan	66.1	33.9	Tapanilan	44.3	55.7
Käpylän	58.7	41.3	Puistolan	50.1	49.9
Pasilan	60.1	39.0	Vartiokylän	35.2	64.8
Eteläinen	61.5	38.5	Herttoniemen	46.4	53.6
Lauttasaaren	70.4	29.6	Kulosaaren	59.8	40.2
Munkkiniemen	60.7	39.3	Sairaala-	95.8	4.2
Haagan	47.9	52.1	Yhteensä	73.8	26.2

V. 1946 lainattiin kaikkiaan 987 750 nidosta eli 66.6 % kaunokirjallisuutta sekä 329 965 nidosta eli 33.4 % tietokirjallisuutta. Aikuisten sekä lasten ja nuorison kesken kirjalainat jakaantuivat siten, että edellisille lainattiin 733 285 nidosta eli 74.2 % ja jälkimmäisille 254 465 nidosta eli 25.8 %. Lainatun kaunokirjallisuuden ja tietokirjallisuuden välinen suhde muuttui siis kertomusvuonna jonkin verran edellisen eduksi. Kun otetaan huomioon, että romaani luetaan muutamassa päivässä, kun sen sijaan tietokirjan lukemiseen menee viikkoja ja sitä luetaan kertaillenkin, ei tämä prosenttiluku tietenkään ilmaise tieto- ja kaunokirjallisuuden harrastuksen välistä todellista suhdetta.

Erikielisen kirjallisuuden lainausta valaisee seuraava taulukko:

Lainauspaikka	Suomenkielinen kirjallisuus		Skandinaavinen kirjallisuus		Muunkielinen kirjallisuus		Kirjalainat kaikkiaan	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Pääkirjasto	214 662	58.8	128 627	35.2	21 850	6.0	365 139	35.1
Kallion haarakirjasto	209 391	89.8	23 123	9.9	665	0.3	233 179	22.4
Töölön »	63 616	70.9	24 886	27.7	1 246	1.4	89 748	8.6
Vallilan »	68 333	80.8	15 935	18.9	253	0.3	84 521	8.1
Käpylän »	51 178	81.9	10 972	17.5	366	0.6	62 516	6.0
Pasilan »	11 109	83.9	2 128	16.1	—	—	13 237	1.3
Eteläinen »	28 707	73.3	10 473	26.7	1	0.0	39 181	3.8
Lauttasaaren »	14 692	72.1	5 425	26.7	237	1.2	20 354	2.0
Munkkiniemen »	21 136	76.4	6 237	22.5	313	1.1	27 686	2.7
Haagan »	6 134	69.8	2 638	30.0	12	0.2	8 784	0.8
Pitäjänmäen »	5 163	79.8	1 307	20.2	—	—	6 470	0.6
Oulunkylän »	6 802	86 0	1 109	14.0	—	—	7 911	0.8
Pakilan »	2 938	93.7	199	6.3	—	—	3 137	0.3
Malmin »	19 805	89.8	2 243	10.2	—	—	22 048	2.2
Tapanilan »	5 470	93.0	410	7.0	—	—	5 880	0.6
Puistolan »	3 456	97.6	86	2.4	—	—	3 542	0.3
Vartiokylän »	1 224	93.2	90	6.8	—	—	1 314	0.1
Herttoniemen »	714	75.8	228	24.2	—	—	942	0.1
Kulosaaren »	2 182	42.0	2 951	56.8	61	1.2	5 194	0.5
Sairaala- »	30 390	79.7	7 448	19.5	303	0.8	38 141	3.7
Yhteensä	767 102	73.9	246 515	23.7	25 307	2.4	1 038 924	100.0

Kaikilta lainausosastoilta lainattiin v. 1946 suomenkielistä kirjallisuutta 732 378 nidosta eli 74.2 %, skandinaavista kirjallisuutta 232 345 nidosta eli 23.5 % ja muunkielistä kirjallisuutta 23 027 nidosta eli 2.3 %.

Kirjavaraston eri kirjallisuusluokista lainattujen nidosten luku ilmenee seuraavasta yhdistelmästä:

Kirjallisuusluokka	Kirjalainoja Kaikkiaan	%
000. Ensyklopedia	16 271	1.6
100. Filosofia, kulttuurihistoria, kasvatustiede	20 692	2.0
200. Uskonnot, mytologia	11 466	1.1
300. Yhteiskuntatieto	15 313	1.5
400. Maantiede, matkat, kansatiede	54 627	5.3
500. Matematiikka, luonnontieteet	32 610	3.1
600. Lääketiede, tekniikka, talous	44 251	4.3
700. Taide, liikuntakasvatus	34 585	3.3
800. Kirjallisuudenhistoria, kielitiede	34 504	3.3
900. Historia, elämäkerrat, sukututkimus	63 881	6.1
0—9. Kaunokirjallisuus	710 724	68.4
Yhteensä	1 038 924	100.0

Lainaajat. Kotilainoja sai kaikkiaan 58 373 henkilöä, joista uusia lainaajia oli 18 170. Suomenkielisiä lainaajia oli 45 759, ruotsinkielisiä 12 487 ja muunkielisiä 127, aikuisia oli 47 406 sekä lapsia ja nuoria 10 967. V. 1946 oli lainaajien lukumäärä 54 799, josta 42 795:llä eli 78.1 %:lla oli äidinkielenä suomi, 11 887:llä eli 21.7 %:lla ruotsi ja 117:llä eli 0.2 %:lla jokin muu kieli. Vastaavat kertomusvuotta koskevat prosenttiluvut ovat 78.4, 21.4 ja 0.2. Suomenkielisten lainaajien lukumäärä lisääntyi siis 0.3 % ruotsinkielisten suhteellisesti vähentyessä saman verran. Aikuisten ja nuorten lainaajien suhdeluku muuttui aikuisten eduksi; aikuisten prosenttiluku oli 81.2 (81.0 v. 1946) ja nuorten 18.8 (19.0 v. 1946). Miesten ja naisten lukumäärää osoittavat prosenttiluvut pysyivät muuttumattomina edellisten 45.2 ja jälkimmäisten 54.8. Nuorista lainaajista oli 56.5 (56.8 v. 1946) poikia ja 43.5 (43.2 v. 1946) tyttöjä.

Lukusalit. Pääkirjaston opintosali oli avoinna 361 päivänä, yleinen lukusali 361 päivänä, sanomalehtisali 357 päivänä ja lasten lukusali 360 päivänä. Kallion haarakirjastossa olivat aikuisten lukusali ja lasten lukusali avoinna 361 päivänä, sanomalehtisali 362 päivänä. Töölön haarakirjastossa oli sanomalehtisali avoinna 320 päivänä ja lasten lukusali 301 päivänä. Vastaavat aukiolopäivät olivat Vallilassa 355, Käpylässä 361, Pasilassa 361 sekä Eteläisessä haarakirjastossa 361.

Lukusalikäyntien lukumäärä v. 1947 ja 1946 käy ilmi seuraavasta taulukosta:

Kirjasto	Opintosali		Aikuisten lukusalit		Sanomalehtisalit		Lasten lukusalit		Käyntejä			
									kaikkiaan		päivää kohden	
	1947	1946	1947	1946	1947	1946	1947	1946	1947	1946	1947	1946
Pääkirjasto	44 778	48 241	43 743	43 660	147 527	147 564	32 985	37 077	269 033	276 542	749	771
Haarakirjasto:												
Kallion	—	—	38 880	38 436	146 416	125 309	58 375	54 458	243 671	218 203	674	606
Töölön	—	—	—	—	31 803	35 818	18 158	13 498	49 961	49 316	159	140
Vallilan	—	—	24 136	29 223	31 634	38 165	27 722	37 224	83 492	104 612	235	295
Käpylän	—	—	—	—	65 134	116 638	8 226	23 138	73 360	139 776	203	387
Pasilan	—	—	—	—	11 542	11 224	7 633	6 078	19 175	17 302	53	48
Eteläinen	—	—	—	—	47 505	50 159	6 552	6 363	54 057	56 522	149	156
Yhteensä	44 778	48 241	106 759	111 319	481 561	524 877	159 651	177 836	792 749	862 273	2 222	2 403

Vuoden kuluessa ilmestyneitä aikakaus- ja sanomalehtiä oli yleisön käytettävänä seuraava määrä:

	Aikakauslehtiä		Sanomalehtiä			Aikakauslehtiä		Sanomalehtiä	
	luku	kpl	luku	kpl		luku	kpl	luku	kpl
Pääkirjasto	384	454	62	100	Haagan	16	16	—	—
Haarakirjasto:					Pitäjänmäen	12	12	—	—
Kallion	198	255	34	53	Oulunkylän	13	13	—	—
Töölön	162	173	23	32	Pakilan	12	12	—	—
Vallilan	104	118	24	46	Malmin	52	52	2	2
Käpylän	118	145	22	28	Tapanilan	12	12	—	—
Pasilan	65	71	18	18	Puistolan	12	12	—	—
Eteläinen	70	78	18	33	Vartiokylän	12	12	—	—
Lauttasaaren .	21	21	—	—	Herttoniemen	15	15	—	—
Munkkiniemen	27	27	—	—	Kulosaaren	16	16	—	—

Opintokerhotyö. Jotta kirjasto voisi mahdollisimman tehokkaasti toteuttaa tehtäväänsä, sivistyksen levittämistä kaikille, on kirjaston yhteydessä toiminut opintokerhoja, joissa kirjaston virkailijat kirjastokasvatuksellisessa hengessä pääsevät kosketukseen yleisön kanssa ja joiden tarkoituksena on antaa virikettä ja tukea kirjaston käyttäjille heidän opiskelu- ja sivistyspyrkimyksissään.

V:n 1947 aikana olivat toiminnassa seuraavat opintokerhot: Pääkirjastossa filosofian, matematiikan, englanninkielen ja -kulttuurin sekä esperanton opintokerhot ja nuorten kerho. Kallion haarakirjastossa kirjallisuuskerho, Käpylän haarakirjastossa filosofian kerho, Malmin haarakirjastossa kirjallisuuskerho sekä sairaalahaarakirjastossa, Kivelän sairaalassa englanninkielen kerho potilaille ja sairaanhoitajattarille.

Filosofian kerhon puheenjohtajana toimi dosentti U. Saarnio. Kerhossa oli kaikkiaan 227 jäsentä ja se kokoontui joka toinen viikko, kesän aikana joka viikko. Kerhossa pidettiin kevätkaudella seuraavat esitelmät: dosentti U. Saarnio Tieteellisestä maailmankatsomuksesta tammikuun 16 p:nä, filosofian maisteri T. Telakivi Elämästä biologisena ja fysikaalisena probleemana tammikuun 30 p:nä, ylioppilas S. Sivenius Käsiteselvyyden välttämättömyydestä helmikuun 13 p:nä, filosofian maisteri T. Rasku aiheesta Onko yksilön vapauden ja yhteiskunnan edun välillä sovittamaton ristiriita? helmikuun 27 p:nä, rouva H. Kaukonen Tasa-arvoisuudesta maaliskuun 13 p:nä, ylioppilas A.-M. Laukkanen Hyvyyden käsitteestä maaliskuun 27 p:nä, dosentti U. Saarnio Sivistyksestä ammatin vastakohtana huhtikuun 17 p:nä, filosofian maisteri T. Telakivi Aineesta ja avaruudesta huhtikuun 24 p:nä, filosofian maisteri A. Laurila Aleksis Kivestä eetillisenä persoonallisuutena toukokuun 8 p:nä, dosentti U. Saarnio Logiikan synnystä toukokuun 24 p:nä. Viimeksi mainitussa kokouksessa vieraili filosofinen opintokerho Tampereelta. Tämän kerhon kanssa oli toukokuun 25 p:nä järjestetty yhteinen lounas Alppilassa, jossa filosofian maisteri I. Vesikari piti esitelmän Berkeleyn filosofiasta ja lisäksi esitettiin musiikkiohjelmaa. Seuraavana päivänä tehtiin retki Käpylän kirjastoon, jossa ylioppilas R. Kauppi piti esitelmän Spinozan Etiikasta.

Kesän aikana kerho järjesti logistiikan kurssin. Ylioppilas S. Sivenius piti kesäkuussa kuusi luentoa Ajatuskalkyylistä. Osa näistä jouduttiin pitämään kahdesti, sillä kurssi jakaantui aluksi suuren osanottajamäärän vuoksi kahteen ryhmään. Heinäkuussa piti filosofian maisteri T. Telakivi viisi luentoa Teoriakalkyylistä. Elokuussa esitelmöi ylioppilas R. Kauppi kolme kertaa Käsiteanalyysistä ja sen jälkeen dosentti U. Saarnio piti kolme esitelmää Intrasitiivisestä relaatiosta.

Syyskaudella pidettiin seuraavat esitelmät: Ylioppilas S. Sivenius Käsitematematiikan perusteista lokakuun 2 p:nä, filosofian maisteri I. Vesikari Berkeleyn filosofiasta lokakuun 16 p:nä, dosentti U. Saarnio Käsitteen sisällyksestä ja alasta lokakuun 30 p:nä, ylioppilas N. Kaila Rauhan yksinkertaisesta anatomiasta marraskuun 13 ja 27 p:nä ja filosofian maisteri S.-L. Meri Ihmisten käsittelystä joulukuun 11 p:nä. Esitelmiä seuranneessa keskustelussa pyrittiin yksityiskohtaisemmin ja monipuolisemmin perehtymään käsiteltyihin kysymyksiin.

Joulukuun 9 p:nä oli kerholla joulujuhla, jonka ohjelma oli sävyltään filosofinen ja johon mm. ilmestyi kerholehti Symposion.

Matematiikan kerho kokoontui joka toinen viikko. Siinä oli 100 jäsentä. Kerhon puheenjohtajana toimi kevätkaudella ylioppilas R. Kauppi, syyskaudella dosentti U.

Saarnio. Kerhossa pidettiin seuraavat esitelmät: ylioppilas R. Kauppi Diofantoksesta tammikuun 9 p:nä ja Intialaisten matematiikasta tammikuun 23 ja helmikuun 6 p:nä, ylioppilas A. Ahola Infinitesimaalilaskun kehityksestä keskiajalla helmikuun 20 ja maaliskuun 6 p:nä, ylioppilas E. Pösö Arabialaisten matematiikasta maaliskuun 23 p:nä, ylioppilas R. Kauppi Keskiajan algebrasta huhtikuun 10 ja 24 p:nä, dosentti U. Saarnio Leibnizin matematiikasta syyskuun 11 p:nä ja ylioppilas R. Kauppi Matematiikan merkityksestä sivistyksessä ja opiskelussa syyskuun 25 p:nä, Analyyttisen geometrian perusideasta lokakuun 9 p:nä, Newtonin matematiikasta lokakuun 23 p:nä, aiheesta Hävinneen suureen henki marraskuun 6 p:nä ja Maailmankaikkeuden avain marraskuun 20 p:nä sekä Sarjateoriasta joulukuun 4 p:nä.

Englanninkielen ja -kulttuurin kerho kokoontui v:n 1947 aikana 30 kertaa filosofian kandidaatti I. Vesikarin johdolla. Kerhoon ilmottautui 27 jäsentä. Opiskelun pohjana käytettiin E. Phillips Oppenheimin teosta The Amazing Quest of Mr. Ernest Bliss.

Eesperanto-kerhon puheenjohtajana toimi filosofian maisteri V. Setälä. Kerho kokoontui kerran viikossa, läsnä oli keskimäärin 15 jäsentä. Keväällä käytiin läpi kerhossa suoritettu A. Kiven Seitsemän veljeksen esperantokielinen käännös ja suoritettiin sen oikoluku. Syksyllä luettiin anekdoottikokoelmaa Novaj esperanta-historietoj.

Filosofian maisteri I. Margelinin kuollessa nuorten kerho menetti paljon pidetyn ja erikoisesti nuorten harrastuksille omistautuneen johtajan. Hänen alulle panemaansa työtä on jatkettu samojen suuntaviivojen mukaan. Kerhoiltoina, joita pidettiin joka toinen viikko, kerholaiset itse pitivät esitelmiä tiedon eri alueilta ja niiden johdosta keskusteltiin. Lisäksi kerhoilloiksi järjestettiin tietokilpailuja, erilaisia kilpatehtäviä yms. Myöskin tutustuttiin sopivien kirjojen opastuksella mielenkiintoa herättäneisiin kysymyksiin. Niinkuin edellisenäkin vuonna järjestettiin lastenlukusalissa kävijöille kilpatehtäväsarjat, Viikon kysymys, Viikon laskutehtävä ja Viikon paras piirustus. Innokkaimmille ja parhaimmille osanottajille jaettiin kirjapalkintoja. Kerhon ohjaajana toimi kevätkaudella filosofian maisteri V. Koponen, syyskaudella ylioppilas W. Harms. Viikon tehtävät hoiti rouva E. Sourander.

Kallion haarakirjastoon perustettiin vuoden alussa kirjallisuuskerho, joka vuoden kuluessa kokoontui 10 kertaa. Kerhon johtajina toimivat kevätkaudella filosofian maisteri M. Kanninen ja filosofian maisteri A. Laurila, syyskaudella ensinmainittu. Kerhossa kävi yhteensä 60 osanottajaa, keskimäärin kokousta kohden 14. Esitelmäin ja alustusten aiheet olivat seuraavat: kirjailija E. Therman: Miten runo syntyy, filosofian maisteri A. Laurila: Kaunokirjallisuus ja me, ylioppilas Korpi-Anttila: Kaarlo Sarkian runomaailma, filosofian maisteri R-M. Engman-Enari: J. P. Sartre, nykyajan ääni? sekä Yrjö Kokko luonnonlyyrikkona ja lapinkuvaajana, filosofian maisteri M. Kanninen: Arvid Järnefelt yhteiskunnallisena kirjailijana, filosofian maisteri E. Seppänen: Eyvind Johnson ja hänen Odysseus-romaaninsa nykyajan ihmisen probleemien valaisijana, filosofian maisteri A. Olamaa: Viime vuosina suomeksi ilmestynyt filosofinen ja psykologinen kirjallisuus, filosofian maisteri S. Aejmelaeus: Viljo Kojo novellistina sekä kauppaopistolainen E. Hautamäki: Eino Leino ihmisenä ja runoilijana.

Satuilta lapsille järjestettiin Kallion haarakirjaston lastenlukusalissa tammikuun 6 p:nä, jolloin lukusalin hoitaja E. Salovius kertoi teemaan ihmisille rauha ja hyvä tahto liittyviä satuja ja kertomuksia. Lapsia oli kuuntelijoina 74.

Joulujuhla lapsille järjestettiin virkailijoiden toimesta Kallion haarakirjaston lastenosastossa joulukuun 21 p:nä. Ohjelmassa oli asiaankuuluvain jouluaiheisten ja lasten esittämäin ohjelmanumeroiden ohessa lastenkirjain ja runon esittelyä eräänlaisten näytelmäin muodossa, pukin kirjalahjat ym.

Käpylän haarakirjaston filosofinen kerho perustettiin helmikuun 7 p:nä dosentti U. Saarnion johdolla pidetyssä kokouksessa. Kerho järjesti vuoden aikana 13 keskustelutilaisuutta, joissa pidettiin seuraavat esitelmät: dosentti U. Saarnio Tieteellisestä maailmankatsomuksesta helmikuun 7 p:nä, ylioppilas N. Kaila René Descartesista helmikuun 28 p:nä ja Revesin teoksesta Rauhan anatomia marraskuun 24 p:nä, ylioppilas A-M. Laukkanen U. Saarnion eetillisestä hyvästä maaliskuun 14 p:nä, filosofian maisteri E. Poukka Vanhasta ja uudesta psykologiasta maaliskuun 28 p:nä, filosofian kandidaatti I. Vesikari George Berkeley'sta huhtikuun 25 p:nä, ylioppilas S. Sivenius Loogillisesta välttämättömyydestä elämän ja kuolemattomuuden ongelmien yhteydessä toukokuun 5 p:nä sekä Käsiteselvyydestä keskinäisen ymmärtämisemme perusedellytyksenä syys-

kuun 9 p:nä, filosofian maisteri P. Poukka Wilhelm Röpken teoksesta Ihmisten valtio syyskuun 29 p:nä sekä Yhteiskunnallisesta arvonmuodostuksesta joulukuun 16 p:nä, tekniikan ylioppilas J. Ketonen Filosofiasta ja politiikasta B. Russell'in vastaavannimisen kirjoituksen pohjalla lokakuun 20 p:nä ja ylioppilas L. Heikkilä Upton Sinclairin teoksesta Taide ja mammona marraskuun 11 p:nä. Kerhoon ilmoittautui 38 jäsentä, ja sen puheenjohtajana toimi ylioppilas S. Sivenius.

Sairaalahaarakirjaston Kivelän osastossa jatkoi keväällä 1947 kolme edellisenä syksynä perustettua englanninkielen kerhoa toimintaansa. Näistä kaksi toimi potilaiden, kolmas henkilökunnan piirissä. Sisätautiosaston potilaskerhoa ja henkilökunnan suomenkielistä kerhoryhmää johti ylioppilas E. Vauhkonen, mielitautiosaston kerhoa ylioppilas U. Hasselblatt sekä henkilökunnan ruotsinkielistä ryhmää filosofian maisteri M. Nyberg.

Malmin haarakirjaston opintokerholla oli kevätkaudella 10 opintokokousta ja vuosikokous, syyskaudella syyskokous ja 9 opintokokousta. Jäseniä oli kevätkaudella 10 ja syyskaudella 12. Kevätkaudella jatkettiin syksyllä 1946 aloitettua Kalevalan opiskelua oppikirjana Väinö Salmisen Kalevala-kirja. Syyskaudella oli opiskeluaineena Vihtori Peltonen—Johannes Linnankoski, oppikirjana Aarre Anttilan kirjoittama elämäkertateos. Kerhon johtajana oli kirjastonhoitaja A. Talvela.

Tulot. Kirjaston tulot nousivat 840 479: 50 mk: aan oltuaan v. 1946 754 900 mk. Pääkirjaston ja eri haarakirjastojen osalle tuli v. 1947 seuraavat määrät:

Lainauspaikka	Sakkoja, mk	Erääntyneitä vakuutuksia, mk	Sekalaisia tuloja, mk	Yhteensä, mk
Pääkirjasto	433 161	15 300	17 389	465 850
Haarakirjasto:				
Kallion	131 217	2 360	10 255	143 832
Töölön	64 066	200	2 020	66 286
Vallilan	42 053	—	3 491	45 544
Käpylän	23 571	—	1 296	24 867
Pasilan	4 706	—	2 862	7 568
Eteläinen	20 896	300	3 946	25 142
Lauttasaaren	12 281	—	24	12 305
Munkkiniemen	11 366	—	—	11 366
Haagan	4 431	—	77	4 508
Pitäjänmäen	1 064	—	—	1 064
Oulunkylän	4 408	—	—	4 408
Pakilan	1 979	—	26	2 005
Malmin	12 537	—	655	13 192
Tapanilan	1 543	—	—	1 543
Puistolan	1 947	—	51	1 998
Vartiokylän	1 054	—	—	1 054
Herttoniemen	565	—	—	565
Kulosaaren	7 383	—	—	7 383
Yhteensä	780 228	18 160	42 092	840 480

Eri kuukausien kesken tulot jakaantuivat seuraavasti:

	mk		mk		mk
Tammikuu	91 245	Toukokuu	81 224	Syyskuu	56 945
Helmikuu	60 761	Kesäkuu	61 895	Lokakuu	69 390
Maaliskuu	72 904	Heinäkuu	70 032	Marraskuu	64 001
Huhtikuu	67 004	Elokuu	59 249	Joulukuu	85 830
				Yhteensä	840 480

Menot [1]). V:n 1947 talousarvioon oli kaupunginkirjaston menoja varten merkitty 16 047 824 mk, johon vuoden aikana myönnettiin lisämäärärahoja 14 413 512 mk, joten käytettävissä oli 30 461 336 mk. Todelliset menot nousivat 31 388 569 mk:aan jakaantuen seuraaviin menoeriin:

Menoerä	Määrärahat, mk	Menot tilien mukaan, mk	Määrärahan säästö (+) tai ylitys (—), mk
Palkat, palkkiot ja sairasapu	[2]) 19 280 617	19 291 550	[5]) — 10 933
Vuokrat	[3]) 1 110 776	1 101 022	+ 9 754
Lämpö	1 270 500	866 001	+404 499
Valaistus	187 500	179 236	+ 8 264
Siivous	130 000	179 976	[5]) — 49 976
Vedenkulutus	4 500	4 123	+ 377
Puhtaanapito	62 443	46 379	+ 16 064
Kalusto	700 000	860 427	[5]) —160 427
Sidonta ja painatuskulut	2 650 000	[4]) 3 648 223	[5]) —998 223
Tarverahat	150 000	160 083	[5]) — 10 083
Kirjallisuus	4 500 000	4 499 981	+ 19
Järjestelyjä Töölön haarakirjastossa	415 000	551 568	[5]) —136 568
Yhteensä	30 461 336	31 388 569	—927 233

Kaupungin avustamat yhdistykset. Kaupunginhallitukselta avustusta saaneiden Kirjoja sokeille ja Brage nimisten yhdistysten sekä Suomen työväen arkiston ja Kasvatusopillisen kirjaston ja lukusalin apurahojen käyttö oli kirjastolautakunnan valvonnan alainen.

[1]) Tähän eivät sisälly kirjastorakennusten kunnossapidosta ja palovakuutuksesta aiheutuneet kulut. — [2]) Tähän sisältyy lisämäärärahoja 14 314 653 mk. — [3]) S:n 54 758 mk. — [4]) Sidontaan käytettiin 3 454 541 mk ja painatuksiin 193 682 mk. —[5]) Kaupunginvaltuuston sallima ylitys.

Kaupunginvaltuuston v. 1934 vahvistamien kirjavaraston tarkastusta koskevien säännösten mukaisesti tarkastivat kirjaston virkailijat v. 1940—47 pääkirjaston koko kirjavaraston, haarakirjastojen tarkastamisen jäädessä pommitusten takia vaillinaiseksi. Vallilan kirjavarosto oli v. 1944 siirretty Käpylään, mutta on se sen jälkeen kokonaisuudessaan tarkastettu. Sodan aiheuttamien vahinkojen takia Kallion haarakirjaston inventointi jäi kokonaan tekemättä v. 1944—45 ja oli vielä v:n 1947—48 vaihteessa kesken.

Tarkastuksessa merkittiin 9 802 kirjaa kadonneiksi, joista 8 021 oli kuulunut pääkirjastoon, 1 172 Kallion haarakirjastoon, 249 Töölön, 256 Vallilan, 39 Käpylän, 62 Eteläiseen ja 3 Pasilan haarakirjastoon.

Kirjaston luetteloista poistettiin v. 1940—47 54 252 loppuunkulunutta nidosta, joista 27 875 oli kuulunut pääkirjastoon, 16 214 Kallion haarakirjastoon, 3 881 Töölön, 4 634 Vallilan, 1 050 Käpylän, 436 Eteläiseen, 74 Pasilan, 78 Kivelän ja 10 Malmin haarakirjastoon.

---

29. Kaupunginmuseo

Helsingin kaupungin museon kertomus v:lta 1947 oli seuraavan sisältöinen:

Museolautakuntaan kuuluivat v. 1947 professori A. Hämäläinen puheenjohtajana, filosofian tohtori T. Stjernschantz varapuheenjohtajana sekä jäseninä arkistonhoitaja A. M. Ikonen, filosofian tohtori Y. F. Nurmio ja professori K. V. Voionmaa. Professori Voionmaan kuoleman johdosta valittiin hänen tilalleen kesäkuun 18 p:nä toimistonhoitaja J. E. Janatuinen. Kaupunginhallituksen edustajana lautakunnassa oli toimittaja K. Y. Räisänen ja sihteerin tehtäviä hoiti museon intendentti, arkkitehti A. W. Rancken. Intendentti Rancken oikeutettiin säädetyn eroamisiän saavutettuaan jäämään virkaansa kesäkuun 28 p:ään 1948 saakka.

Museolautakunta kokoontui vuoden aikana 7 kertaa.

Ilmatorjuntapatterien ja valonheittimien poistamista tai vastaista käyttöä kaupungissa koskevaa suunnitelmaa laatimaan asetettuun neuvottelukuntaan valittiin museolautakunnan edustajaksi intendentti Rancken.

Museolautakunnan käsittelemistä kysymyksistä mainittakoon professori Voionmaan ehdotus toimenpiteisiin ryhtymisestä kaupungin alueeseen nykyisin liitettyjen vanhojen kartanoiden ja talojen piiristä koottavien muistojen tallettamiseksi. Kaupunginmuseon jo Helsingin historiayhdistyksen toimesta hankittua melkoisen kokoelman vanhojen kartanoiden mittauspiirustuksia ja Pro Helsingfors-säätiön myönnettyä varoja muinaistieteelliselle toimikunnalle työn jatkamiseksi, museolautakunta oli edelleen sitä mieltä, että kaupungin museointressejä oli silti valvottava myös muinaistieteellisen toimikunnan suorittaman työn kestäessä ja sen yhteydessä.

Kaupunginhallituksen pyydettyä museolautakunnan lausuntoa professori ja rouva Mikkolan testamenttilahjoitusta koskevasta asiasta, jonka mukaan Laaksolan huvila lahjoitettaisiin kaupungille ehdoin, että huvila irtaimistoineen ylläpidettäisiin ja säilytettäisiin Laaksolan kirjailijakoti nimisenä museona, lautakunta katsoi tällaisen sitoumuksen saattavan muodostua kaupungille rasittavaksi, mutta yhtyi kaupunginlakimiehen ehdotukseen testamentin valvomisesta ollen vastaanottamispäätös kuitenkin jätettävä tulevaisuuden varaan.

Museolautakunta ehdotti kokouksessaan huhtikuun 23 p:nä tehdyn päätöksen mukaisesti kaupunginhallitukselle, että museoon perustettaisiin amanuenssin viran tilalle 26 palkkaluokkaan kuuluva museonhoitajan virka ja että virkaan saataisiin sitä haettavaksi julistamatta nimittää amanuenssin viran nykyinen haltija. Kaupunginvaltuusto hyväksyi ehdotuksen kesäkuun 18 p:nä ja museonhoitaja määrättiin astumaan virkaansa tammikuun 1 p:nä 1948.

Lautakunnan ehdottamat korjaustyöt museon vahtimestarin asunnossa, pantiin käyntiin kertomusvuonna.

Museon kokoelmat lisääntyivät kertomusvuonna yhteensä 171 numerolla, joista valokuvia 125, tauluja ja piirroksia 3, kirjallisuutta 30, talousesineitä ym. 2, puvustoa 3, merkkejä ja rahoja 4 sekä palokalustoa 4.

Museossa kävijöitä oli vuoden aikana 9 018, joista 6 014 maksavaa. Useita koululuokkia, yhdistyksiä ja retkikuntia kävi museossa tavallisten aukioloaikojen ulkopuolellakin ja opastettiin niitä erikseen museon toimesta.

Museon julkaisujen myynnistä kertyi tuloja 5 510 mk.

Kokoelmat olivat yleisölle avoinna päivittäin klo 12—15 paitsi torstaisin klo 17—20. Lauantaisin oli museo suljettuna. Pääsymaksu oli 10 mk henkilöltä.

Museon menot v. 1947 olivat 829 589 mk ja jakaantuivat seuraaviin menoeriin:

Menoerä		Määräraha, mk	Todelliset menot, mk	Säästö (+) tai ylitys (—), mk
Palkkiot		8 775	8 850	— 75
Sääntöpalkkaiset virat		381 375	381 375	—
Tilapäistä työvoimaa		95 500	89 055	+ 6 445
Vuokra		172 080	172 080	—
Lämpö		200 000	136 241	+ 63 759
Valaistus		2 000	1 763	+ 237
Vedenkulutus		600	696	— 96
Tarverahat		15 000	13 794	+ 1 206
Kokoelmien kartuttaminen, s.m.				
siirto v:sta 1946	58 477			
v:n määräraha	30 000	88 477	25 735	[1]
	Yhteensä	963 807	829 589	+ 71 476

Tuloja, jotka arvioitiin 72 000 mk:ksi, kertyi 65 650 mk.

[1] V:een 1948 siirtyy 62 742 mk.

30. Musiikkilautakunta

Musiikkilautakunnan toiminnastaan v. 1947 laatima kertomus oli seuraavan sisältöinen:

Musiikkilautakunnan kokoonpano ja toiminta. Kaupunginvaltuusto valitsi v:ksi 1947 musiikkilautakunnan puheenjohtajaksi päätoimittaja L. E. Ahon sekä jäseniksi säveltäjä B. Carlsonin, filosofian tohtori E. M. v. Frenckellin, vaatturi T. Hiekkarannan, toimitusjohtaja E. Hirvosen, pääjohtaja J. Hämäläisen, työnjohtaja K. A. Koposen, toimittaja R. K. Sventon ja toimittaja O. E. Virtasen. Syyskuun 11 p:nä kuolleen vaatturi Hiekkarannan tilalle kaupunginvaltuusto valitsi lautakunnan jäseneksi toimintavuoden loppuun veistokalustonhoitaja E. Hallikaisen. Vaatturi Hiekkaranta oli musiikkilautakunnan monivuotisena jäsenenä ja varapuheenjohtajana syventynyt lautakunnan tehtäviin, toimien innokkaasti erikoisesti kaupungin työläisväestön musiikki- ja teatteriharrastusten edistämiseksi, ja oli hänen kuolemansa lautakunnalle valitettava menetys. Lautakunnan varapuheenjohtajana toimi vaatturi Hiekkaranta kuolemaansa saakka ja siitä lähtien vuoden loppuun työnjohtaja Koponen. Kaupunginhallitusta edusti lautakunnassa päätoimittaja Aho.

Lautakunta kokoontui vuoden varrella 13 kertaa. Kokouksissa pidettyjen pöytäkirjain pykäläluku oli 266 ja lähetettyjen kirjeiden lukumäärä 292.

Musiikkilautakunnan ja kaupunginorkesterin toimisto. Lautakunnan sihteerin tehtävistä huolehti oikeusneuvosmies K. E. Furuhjelm. Intendenttinä toimi filosofian maisteri N.-E. Ringbom ja taloudenhoitajana rouva E. A. R. Zilliacus. Intendentti Ringbom nautti palkallista virkalomaa maaliskuun 16 p:n ja huhtikuun 15 p:n välisenä aikana Skandinavian maihin tehtävää opinto- ja neuvottelumatkaa varten sekä palkatonta virkavapautta v:n 1947 syyskuun 23 p:n ja v:n 1948 maaliskuun 23 p:n välisenä aikana väitöskirjan laatimista tarkoittavien musiikkitieteellisten tutkimustöiden suorittamista varten. Hänen sijaisenaan toimi säveltäjä E. Marvia.

Intendentin hoidettavana olevassa ulkomaisessa kirjeenvaihdossa oli lähetettyjen kirjeiden lukumäärä 190.

Musiikkilautakunnan päätökset ja aloitteet. Lautakunnan aloitteesta muutettiin Oy. Yleisradio ab:n kanssa tehtyä, voimassa olevaa sopimusta siten, että useita radiointimaksuja korotettiin keskimäärin 50 %.

V:n 1946 toimintakertomuksessa lähemmin selostettuun lautakunnan ja Suomalainen ooppera oy:n väliseen uuteen sopimukseen, jonka nojalla kaupunginorkesteri luovutetaan oopperanäytäntöihin, tehtiin lautakunnan aloitteesta sellainen muutos, että maksu orkesterin myötävaikutuksesta oopperaesityksissä korotettiin 125 000 mk:sta 150 000 mk:aan kuukaudelta v:n 1947 syyskuun 1 p:n ja v:n 1948 kesäkuun 1 p:n välisenä aikana.

Revisiotoimisto oli kertomuksessaan v:lta 1946 mm. huomauttanut, että kaupunginorkesterin työsuoritus oopperalle ei ollut oikeassa suhteessa sen konserttityöhön sekä että kaupungin todellinen kokonaisavustus oopperalle oli kohtuuttoman suuri. Lautakunta oli jo aikaisemmin harkinnut mainittua kysymystä ja suunnitellut tällöin oopperasopimuksen erään kohdan muuttamista siten, ettei orkesteria luovutettaisi oopperalle joka

torstai-illaksi, vaan ainoastaan niinä viikkoina, jolloin sinfonia-konsertteja ei annettu ja että oopperan olisi luovuttava torstai-illoistakin pakottavien syiden ilmaantuessa orkesterin taholta. Lautakunnan mielestä oli kuitenkin epäilyksenalaista, oliko kohtuullista vähentää oopperanäytäntöjen lukumäärää, koska orkesterin luovuttaminen oopperan käytettäväksi oli lautakunnan mielestä tapahtuva sellaisin ehdoin, että oopperan työ kävi mahdolliseksi ja oli taattu. Päätyessään lopulta siihen, ettei orkesterin oopperatyön supistamiseen ollut ainakaan toistaiseksi pakottavia syitä, lautakunta katsoi valvoneensa, että orkesteria käytetään kaupungin musiikkielämän edistämiseen.

Musiikkilautakunnan toimiston viranhaltijain ja kaupunginorkesterin henkilökunnan palkkauskysymykset. Sen johdosta, että musiikkilautakunnan aikaisemmat esitykset, joista viimeinen joutui kaupunginvaltuuston harkittavaksi kertomusvuonna tapahtuneen kaupungin viranhaltijain yleisen palkkajärjestelyn yhteydessä, eivät johtaneet toivottuun tulokseen, lautakunta teki lokakuun 28 p:nä uuden esityksen asiassa pyrkien siinä poistamaan ne lautakunnan mielestä ilmeiset epäkohdat, jotka edelleen vallitsivat sen alaisten sääntöpalkkaisten viranhaltijain palkkauksessa. Mainittu esitys ei kuitenkaan joutunut kaupunginvaltuuston harkittavaksi kertomusvuoden aikana.

Kaupunginvaltuuston joulukuun 17 p:nä 1947 tekemällä päätöksellä luovuttiin elokuun 2 p:nä 1946 annetun työaikalain 18 §:ssä edellytetystä mahdollisuudesta sisällyttää sunnuntaityökorvaus kuukausipalkkaan, mutta tämä tapahtui sillä varauksella, että palkkalautakunnan vallassa oli päättää, oliko sunnuntaityön katsottava jo tulleen osaksi tai kokonaan korvatuksi. Niissä tapauksissa, joissa kyseisen työn katsottiin tulleen korvatuksi, työaikalaissa säädetty palkankorotus sunnuntaityöstä ei tullut kysymykseen v. 1947. Pitäen viikottaista työtuntimäärää vähäisenä ja ottaen huomioon poikkeuksellisen pitkän kesäloma-ajan palkkalautakunta sittemmin katsoi sunnuntaityökorvauksen v:lta 1947 vapaa-ajan muodossa sisältyneen kokonaisuudessaan kuukausipalkkaan ei ainoastaan orkesterin henkilökunnan vaan myös musiikkilautakunnan toimiston viranhaltijain osalta.

Lokakuun 28 p:nä lautakunta antoi virka- ym. sääntöjen tarkistamiskomitealle lausunnon orkesterin jäsenten ikärajasta ja palvelusajasta eläkkeen saamista varten, jolloin lautakunta asettui sille periaatteelliselle kannalle, että sekä ikärajaa että palvelusaikaa olisi nykyisestään alennettava, koska musiikkitaiteilija vain poikkeustapauksissa oli täydessä kunnossa 67 vuotiaana. Lautakunta esittikin sen vuoksi, että orkesterin jäsen oikeutettaisiin saamaan täyden eläkkeen täytettyään 60 vuotta ja palveltuaan 27 vuotta sekä että hänen olisi joka tapauksessa erottava toimestaan täytettyään 64 vuotta.

Kaupunginorkesterin valtuuskunta ja orkesterin järjestysmies. Orkesterin jäsenet valitsivat soittokaudeksi 1947/48 keskuudestaan orkesterin valtuuskunnan jäseniksi orkesterin jäsenet V. Arjavan, E. Taimelan ja A. Viljavan, viimeksi mainitun puheenjohtajana. Jäsen Arjavan pyydettyä marraskuun 8 p:nä vapautusta jäsenyydestä, valittiin hänen tilalleen konserttimestari N. Levin. Orkesterin järjestysmiehenä toimi edelleen muusikko A. Karsti.

Kaupunginorkesterin toiminta. Orkesterissa oli v. 1947 76 soittajan virkaa. Orkesterin johtajana toimi kapellimestari M. I. Similä ja konserttimestarina ensiviulunsoittaja N. Levin.

Kertomusvuoden aikana toimeenpantiin kaksikymmentäneljä varsinaista sinfoniakonserttia, joista kapellimestari Martti Similä johti kolmetoista, kapellimestari Carl Garaguly Ruotsista yhden, kapellimestari Heinz Freudenthal Ruotsista yhden, professori Leo Funtek yhden, professori Armas Järnefelt yhden, professori Tor Mann Ruotsista yhden, kapellimestari Nils-Eric Fougstedt yhden, kapellimestari Frits Schuurman Hollannista yhden, kapellimestari Eero Kosonen yhden, kapellimestari Jussi Jalas yhden, tohtori Antonia Brico Yhdysvalloista yhden ja kapellimestari Manuel Rosenthal Ranskasta yhden.

Kansansinfoniakonsertteja toimeenpantiin yhdeksäntoista, joista kapellimestari Martti Similä johti kahdeksan, kapellimestari Sten-Åke Axelson Ruotsista yhden, kapellimestari Carl Garaguly Ruotsista yhden, kapellimestari Heinz Freudenthal Ruotsista yhden, professori Leo Funtek yhden, kapellimestari Kurt Bendix Ruotsista yhden, professori Armas Järnefelt yhden, kapellimestari Erik Cronvall yhden, professori Tor Mann Ruotsista yhden, kapellimestari Frits Schuurman Hollannista yhden ja kapellimestari Jussi Jalas kaksi.

Kansankonsertteja toimeenpantiin kahdeksantoista, joista kapellimestari Martti Similä johti yksitoista, kapellimestari Nils-Eric Fougstedt yhden, professori Georg Schnéevoigt yhden, kapellimestari Eero Kosonen yhden, kapellimestari Lauri Saikkola yhden, tohtori Antonia Brico Yhdysvalloista yhden, kapellimestari Manuel Rosenthal Ranskasta yhden ja professori Toivo Haapanen yhden.

Edellä mainittujen lisäksi toimeenpantiin kaksi ylimääräistä konserttia, nimittäin vapunpäivän matinea, jonka johti kapellimestari Martti Similä ja ylimääräinen sinfoniakonsertti, jonka johti professori Georg Schnéevoigt.

Sinfoniakonserteissa esitettiin seuraavat sävellykset: a) kotimaisia sävellyksiä: Sibelius: Sinfonia V ja VII, Tapiola (kaksi kertaa), neljä legendaa Kalevalasta, Historiallisia kuvia, sarja I musiikista näytelmään Myrsky sekä Yöllinen ratsastus ja auringon nousu; Ringbom: Sinfonia II; Madetoja: Sinfonia II ja III, neljä laulua: Romance sans paroles, Ilta, Taatto minne liitävät joutsenet nuo, Geisha, Lyyrillinen sarja sellolle ja orkesterille, Huvinäytelmäalkusoitto, Syksy sekä laulusarja L. Onervan runoihin; Palmgren: Pianokonsertto V; Klami: Kaksi kuvaelmaa Kalevalasta; Ranta: Partita sinfonica; Raitio: Sinfoninen ballaadi; Englund: Epinikia; Linnala: Sinfonia II; Sonninen: Sinfonisia tuokioita; ja Bergman: Majnätter.

b) ulkomaisia sävellyksiä: Mendelssohn—Bartholdy: Sinfonia III ja IV sekä Alkusoitto näytelmään Kesäyön unelma; Ravel: Schéhérazade ja Espanjalainen rapsodia; Strauss: Tod und Verklärung (kaksi kertaa), Till Eulenspiegels lustige Streiche ja sarja Ruusuritari; Bach: Sinfonia D-duuri; Beethoven: Sinfonia III, IV, V ja VII, Viulukonsertto D-duuri, Pianokonsertto IV ja Alkusoitto näytelmään Coriolanus; Wiren: Sinfoniétta; Goldmark: Viulukonsertto a-molli; Verdi: Pajulaulu ja Ave Maria oopperasta Othello; Tšaikovski: Viulukonsertto D-duuri; Wagenaar: Alkusoitto Cyrano de Bergerac; Orthel: Sinfonia III; Dvorak: Sellokonsertto h-molli; Debussy: Kaksi nocturnoa; Creston: Two choric dances; Fauré: Shylock-sarja; Rosenthal: Pikkuammatteja; Reger: muunnelmia ja fuuga Mozartin teemasta; Schubert: Alkusoitto italialaiseen tyyliin; Mozart: Sinfonia concertante viululle, alttoviululle ja orkesterille sekä Sinfonia C-duuri; Brahms: Sinfonia I, III ja IV, Traagillinen alkusoitto, Konsertto viululle, sellolle ja orkesterille, Pianokonsertto d-molli ja Viulukonsertto D-duuri; Wagner: Faust-alkusoitto ja Valkyriain ratsastus; Bruckner: Sinfonia VII; Liszt: Pianokonsertto II; Shostakovitsh: Sinfonia IX; Schumann: Pianokonsertto a-molli (2 kertaa), Sinfonia III ja Sellokonsertto a-molli; Lalo: Alkusoitto oopperaan Le Roi d'Ys; sekä Prokofjeff: Sinfonia V.

Kaupunginorkesteri avusti 153 oopperanäytännössä ja 11 yksityisessä konsertissa, joihin viimeksi mainittuihin luovutus tapahtui tariffin mukaista maksua vastaan.

Varsinaisissa sinfoniakonserteissa kävi kaikkiaan 16 754 henkilöä eli keskimäärin 698 henkilöä konserttia kohden sekä kansansinfonia- ja kansankonserteissa 16 093 henkilöä eli n. 435 henkilöä konserttia kohden ja ylimääräisissä konserteissa 1 077 henkilöä. Konserteissa käyneen yleisön kokonaismäärä oli kertomusvuonna 33 924 henkilöä, v. 1946 33 318 henkilöä, v. 1945 33 730 henkilöä ja v. 1944 26 495 henkilöä.

Taloudelliset tulokset. Kaupunginorkesterin toiminnan taloudellisista tuloksista esitetään seuraavat tiedot:

Tulot kaupunginorkesterin työstä v. 1947 olivat 4 004 944 mk, josta 2 578 104 mk oli tuloja orkesterin omista konserteista ja 1 408 500 mk tuloja avustamisesta oopperanäytännöissä ja konserteissa. Nuottien lainaamisesta kertyi tuloja 18 340 mk. Talousarviossa tulot arvioitiin 2 600 000 mk:ksi.

Menot olivat v. 1947 16 774 157 mk, josta viranhaltijain palkkaukset 15 005 489 mk, konserttikulut 1 542 684 mk ja muut kulut 225 984 mk.

Lautakunnan sihteeri suoritti kuukausittain taloudenhoitajan toimintaa koskevat tilintarkastukset.

Taloudenhoitajan ennakkovarat. Musiikkilautakunnan esityksestä kaupunginhallitus korotti taloudenhoitajan ennakkovarojen määrän 60 000 mk:sta 100 000 mk:aan käteismaksujen suorittamista varten, johon ennakkoon sisältyivät myöskin kannantavarat.

Taidelaitosten avustaminen ja niiden toiminnan valvonta. Talousarvion pääluokan Sivistystoimi lukuun Avustukset musiikkilautakunnan käytettäväksi merkittyjen apurahojen asianmukaisen käytön valvonta järjestettiin siten, että lautakunta jakoi talousarvion mainitussa luvussa lueteltujen 26 taidelaitoksen taiteellisten saavutusten ja niiden taloudellisen aseman silmälläpidon lautakunnan jäsenten ja sen toimiston viranhaltijain kesken.

Lautakunnan päätöksen mukaisesti maksettiin kysymyksessä olevat avustukset kolmessa erässä, puolet helmikuussa sekä neljännes kesäkuussa ja neljännes elokuussa.

Teoston ja musiikkilautakunnan välinen sopimus. Syyskuun 12 p:nä tehtiin musiikkilautakunnan ja Säveltäjäin tekijänoikeustoimisto Teoston välillä sopimus v:ksi 1948 entisin ehdoin, paitsi että kaupungin suoritettava korvaus korotettiin 50 000 mk:sta 80 000 mk:aan.

Kaupunginorkesterin vuokratariffi korotettiin elokuun 29 p:nä 50 %.

Konserttien ohjelmaselostukset. Konserttien ohjelmistoa selostettiin v:n 1947 aikana painetuissa, ohjelmalehtisiin sisältyvissä liitteissä. Selostuksista huolehti edelleen intendentti Ringbom.

Konserttiohjelmien julkaisuoikeuden lautakunta antoi v:n 1947 syyskuun 1 p:n ja v:n 1948 syyskuun 1 p:n väliseksi ajaksi oopperalaulaja S. Räikköselle 40 000 mk:n korvausta vastaan, ohjelmalehtisen hinnan ollessa 10 mk.

Konserttien pääsylippujen hinnat. Syyskuun 1 p:stä lukien korotettiin sinfoniakonserttien pääsylippujen hinnat, jotka olivat olleet 100 mk, 80 mk ja 50 mk vastaavasti 150 mk:aan, 125 mk:aan ja 100 mk:aan sekä kansansinfonia- ja kansankonserttien pääsylippujen hinnat 25 mk:sta 40 mk:aan, erikoistapauksissa 50 mk:aan.

Orkesterin luovuttaminen hyväntekeväisyystilaisuuksiin. Musiikkilautakunta oikeutettiin, kuten ennenkin, luovuttamaan harkintansa mukaan kaupunginorkesterin maksutta hyväntekeväisyystilaisuuksiin. Orkesteria luovutettiinkin entistä enemmän mainitunlaisiin tarkoituksiin.

Ulkoilmakonsertit. V. 1947 musiikkilautakunta yhteistoiminnassa urheilu- ja retkeilylautakunnan retkeilyasiamiehen kanssa järjesti talousarvioon ulkoilmakonsertteja varten merkityn määrärahan puitteissa joukon ulkoilmakonsertteja eri puolilla kaupunkia. Näissä konserteissa esiintyivät Helsingin työväenyhdistyksen torvisoittokunta, Viipurin työväen soittajat, Pääkaupungin karjalaisten soittokunta, Käpylän urheilijain soittokunta ja Helsingin torvisoittokunta, joka eri sopimuksen mukaan oli velvollinen antamaan 30 ulkoilmakonserttia. Konsertteihin osallistuivat myös seuraavat kuorot: Helsingin työväen mieskuoro, Helsingin työväenyhdistyksen sekakuoro sekä eräät Suomen laulajain ja soittajain liittoon kuuluvat kuorot.

31. Yleiset työt

Kaupungin yleisten töiden lautakunnan v:lta 1947 laatima kertomus oli seuraavan sisältöinen:

Yleisten töiden lautakunta

Lautakunnan kokoonpano ja kokoukset ym. Yleisten töiden lautakuntaan kuuluivat v. 1947 puheenjohtajana toimitsija E. H. Härmä, varapuheenjohtajana yli-insinööri H. O. Backman sekä jäseninä liikennetarkastaja V. J. Laitinen, kivityömies N. Lehtinen, insinööri A. W. Liljeberg, pankinjohtaja H. K. Paloheimo, kivityömies E. V. Riipinen, arkkitehti E. Suhonen ja yliarkkitehti M. Välikangas. Kaupunginhallituksen edustajaksi lautakuntaan oli määrätty kaupungin teknillinen johtaja insinööri R. J. M. Granqvist. Lautakunnan sihteeri varatuomari R. O. Parviainen hoiti virkaansa vakinaisena heinäkuun 1 p:stä alkaen.

Lautakunta kokoontui kertomusvuoden aikana 49 kertaa ja käsitteli kokouksissaan 1 415 asiaa. Lähetettyjen kirjeiden luku oli 527.

Lautakunnan kertomusvuoden aikana käsittelemistä asioista henkilökuntaa koskevia asioita lukuunottamatta mainittakoon seuraavat:

Rakennustoimiston osastoja kehoitettiin [1]) suorituttamaan kaikki konepaja-alaan kuuluvat työnsä varasto-osaston korjauspajassa.

Varasto-osasto oikeutettiin [2]) suorittamaan Nikolajeff oy:ltä ostetusta kuorma-autosta korotettu hinta.

Liikennelaitokselle luovutettiin [3]) yksi tulitorviputkikattila 20 000 mk:n hinnasta.

Insinööri P. Saikku oikeutettiin [4]) osallistumaan valtion teknillisen tutkimuslaitoksen betonikursseihin kaupungin kustannuksella.

Varasto-osasto oikeutettiin [5]) myymään rakennusmestari U. Liusvaaralle 1 600 kpl käytettyjä punaisia muuritiilejä 4 mk:n hinnasta kappaleelta.

Salmisaaren höyryvoima-aseman rakennuspiirustusten laatiminen annettiin [6]) insinööritoimisto U. Varjon tehtäväksi.

Tampereella ja Nokialla pidettäviä kansainvälisiä urheilukilpailuja varten lainattiin [7]) Työväen urheiluliitolle 20 Suomen, 6 Norjan ja 6 Ruotsin lippua.

Kumpulaan perustettavien 2-kerroksisten asuintalojen vesijohtotyöt annettiin [8]) kaupungin vesijohtolaitoksen suoritettavaksi.

Talorakennusosaston toimenpiteet kahden tuberkuloosisairaalan höyrykattilan vaurioitumisen johdosta hyväksyttiin [9]).

Suomenkielisten kansakoulujen johtokunnalle myytiin [10]) yksi Suomen lippu 1 400 mk:n hinnasta.

---

[1]) Yl. t. lk. 7 p. tammik. 24 §. — [2]) S:n 13 p. tammik. 57 §. — [3]) S:n 13 p. tammik. 58 §. — [4]) S:n 20 p. tammik. 104 §. — [5]) S:n 3 p. helmik. 171 §. — [6]) S:n 12 p. helmik. 196 §. — [7]) S:n 3 p. maalisk. 288 §. — [8]) S:n 10 p. maalisk. 308 §. — [9]) S:n 10 p. maalisk. 310 §. — [10]) S:n 17 p. maalisk. 336 §.

Varasto-osasto oikeutettiin [1]) ostamaan Suomen Maanviljelijäin kauppa oy:ltä kuorma-auto n. 950 000 mk:n hinnasta.

Varasto-osasto oikeutettiin [2]) myymään opettaja R. Holmbergille käytöstä poistettu höyläpenkki.

Katurakennusosasto oikeutettiin [3]) tilaamaan Rajasaaren toiseksi kaasukompressoriksi Dansk Trykluft Kompagni A/S:n tarjoaman kompressorin 99 050 mk:n hinnasta.

Rakennustoimiston kaupunginhallitukselle esittämät selvitykset korvauksen perimistä varten maantiejatkojen kunnossapitokustannuksista v:lta 1946, hyväksyttiin [4]).

Varasto-osasto oikeutettiin [5]) luovuttamaan liikennelaitokselle kivenmurskaaja elevaattoreineen ja lajittelijoineen 440 000 mk:n hinnasta ilman hihnoja sekä vuokraamaan tämän koneen käyttöön tarvittava sähkömoottori toistaiseksi.

Varasto-osasto oikeutettiin [6]) vuokraamaan Meripelastus oy. Vetehinen ab:lle sukeltajan jakotaulu huhtikuun loppuun saakka 500 mk:n vuorokausivuokrasta.

Varasto-osasto oikeutettiin [7]) perimään Makkabi urheiluseuralta 1 500 mk:n suuruinen korvaus palauttamatta jääneestä Suomen lipusta.

Varasto-osasto oikeutettiin [8]) luovuttamaan Finlands svenska scoutförbund yhdistyksen käyttöön määrätyksi ajaksi 7 kpl eri maiden lippuja, 51 lipputankoa ja 50 makkiastiaa vuokravapaasti.

Varasto-osasto oikeutettiin [9]) myymään käytöstä poistettu halonpilkkomiskone autonkuljettaja A. Laineelle.

Varasto-osasto oikeutettiin [10]) vuokraamaan Tornion kaupungille yksi huuhtelupumppu 300 mk:n vuorokausivuokrasta.

Katurakennusosasto oikeutettiin [11]) korvaamaan Kaisaniemen- ja Unioninkadun välisen Puutarhakadun osan aita luiskalla ja kadun sivuun istutettavalla matalalla pensasaidalla.

Varasto-osasto oikeutettiin [12]) Valtion polttoainetoimistolta hankkimaan 8 000 kpl ratapölkkyjä.

Varasto-osaston toimenpide betonisekoittajan vuokraamisesta G. V. Sohlberg oy:lle 200 mk:n vuorokausivuokrasta hyväksyttiin [13]).

Rakennustoimiston korjauspajoihin ja työmaihin tutustumassa olevalle Tampereen kaupungin rakennustoimiston insinööriosaston viranhaltija- ja työntekijäretkikunnalle päätettiin [14]) tarjota lounas.

Varasto-osasto oikeutettiin [15]) myymään kaupungingeodeetti E. Saloselle työntökärryt 300 mk:n hinnasta.

Varasto-osaston suorittamien tarveaineiden ostoarvon ylimmäksi määräksi vahvistettiin [16]) 1 500 000 mk sekä koneiden ja työkalujen ostoarvon ylimmäksi määräksi 500 000 mk.

Varastomies H. Kortelainen määrättiin [17]) suorittamaan korvaus kadottamistaan kumisuojajalkineista ja kumirukkasista ja varasto-osasto oikeutettiin pidättämään nämä korvauserät hänelle maksamatta olevasta kesä- ja sairaslomakorvauksesta.

Varasto-osasto oikeutettiin [18]) tilaamaan H. G. Paloheimo oy:ltä 600 000 kpl julkisivutiiliä.

Varasto-osasto oikeutettiin [19]) tilaamaan Kone-edustus B. S. Hjelt nimiseltä toiminimeltä 6 tiehöylää 1 203 000 mk:n hinnasta kappaleelta ja yhden tiehöylän 1 900 000 mk:n hinnasta.

Varasto-osasto oikeutettiin [20]) tilaamaan rakennustoimistolle lumenkuormauskone insinööri Sandholmilta n. 1 500 000 mk:n hinnasta.

Rakennustoimisto oikeutettiin [21]) tekemään Maunulan kansanasunnot oy:n kanssa sahaussopimus vähintään 200 000 j^3:n suuruisen määrän sahauttamisesta.

Varasto-osasto oikeutettiin [22]) tilaamaan Julius Tallberg oy:ltä kallioporakoneen osia n. 3 000 000 mk:n arvosta.

---

[1]) Yl. t. lk. 17 p. maalisk. 337 §. — [2]) S:n 17 p. maalisk. 339 §. — [3]) S:n 26 p. maalisk. 359 §. — [4]) S:n 26 p. maalisk. 360 a §. — [5]) S:n 26 p. maalisk. 368 §. — [6]) S:n 26 p. maalisk. 369 §. — [7]) S:n 26 p. maalisk. 370 §. — [8]) S:n 26 p. maalisk. 372 § ja 31 p. maalisk. 390 §. — [9]) S:n 31 p. maalisk. 391 §. — [10]) S:n 9 p. huhtik. 411 §. — [11]) S:n 9 p. huhtik. 413 §. — [12]) S:n 14 p. huhtik. 424 §. — [13]) S:n 14 p. huhtik. 425 §. — [14]) S:n 14 p. huhtik. 434 §. — [15]) S:n 21 p. huhtik. 456 §. — [16]) S:n 21 p. huhtik. 457 §. — [17]) S:n 21 p. huhtik. 459 §. — [18]) S:n 21 p. huhtik. 460 § ja 25 p. elok. 883 §. — [19]) S:n 28 p. huhtik. 483 §. — [20]) S:n 28 p. huhtik. 484 §. — [21]) S:n 12 p. toukok. 554 §. — [22]) S:n 28 p. huhtik. 494 §.

Helsingin Marttayhdistys vapautettiin[1]) 3 000 mk:n suuruisen laskun suorittamisesta.

Varasto-osasto oikeutettiin[2]) myymään rakennustoimiston varastoissa oleva kirjoista poistettu irtaimisto julkisella huutokaupalla.

Varasto-osasto oikeutettiin[3]) myymään kalustonhoitaja A. Laaksolle 3 m ratakiskoa ja 10 m kapearaidekiskoa 5 mk:n kilohinnasta.

Katurakennusosasto oikeutettiin[4]) ostamaan Asfaltti oy. Lemminkäiseltä, Oy. Colas ab:ltä ja Oy. Ikopal ab:ltä yhteensä 400 tonnia asfalttiemulsiota.

Katurakennusosasto oikeutettiin[5]) tekemään sopimukset Asfaltti oy. Lemminkäisen, Oy. Tektor-Viarecta ab:n ja Rakennus oy. Cultorin kanssa v. 1947 suoritettavista asfalttipäällysteiden korjauksista.

Varasto-osasto oikeutettiin[6]) vuokraamaan Hämeenlinnan rakennustoimistolle 74 Suomen lippua.

Varasto-osasto oikeutettiin[7]) myymään suomenkielisille kansakouluille Suomen lippu 1 400 mk:n hinnasta.

Päätettiin[8]), ettei konepajatyöntekijäin suojapukuja koskeva anomus antaisi aihetta toimenpiteisiin.

E. Gren & Son toiminimen ekonomiseritarjous kunnalliskodin lämpökeskusta varten hyväksyttiin[9]).

Varasto-osasto oikeutettiin[10]) vuokraamaan Silta ja Satama oy:lle 12 tonnin höyryjyrä 1 000 mk:n vuorokausivuokrasta.

Varasto-osasto oikeutettiin[11]) vuokraamaan Korkeasaaren eläintarhalle yksi käsikäyttöinen betoninsekoittaja 100 mk:n vuorokausivuokrasta.

Varasto-osasto oikeutettiin[12]) vuokraamaan Lahden kaupungille 2 lippua.

Illby Snickeri-nimisen toiminimen 686 000 mk:aan päättyvä tarjous ikkunain ja ovien hankkimisesta Kumpulan kunnallisia asuntoja[13]) varten hyväksyttiin[14]).

Päätettiin[15]), ettei korjauspajan tuotantokomitean ehdotus korjauspajassa olevan haaravaraston hallintasuhteiden muuttamisesta anna aihetta toimenpiteisiin.

Varasto-osasto oikeutettiin[16]) vuokraamaan Silta ja Satama oy:lle 2 konekäyttöistä nosturia 400 mk:n vuorokausivuokrasta.

Varasto-osasto oikeutettiin[17]) vuokraamaan Rakennus oy. Cultorille 8 tonnin tiejyrä 1 000 mk:n vuorokausivuokrasta.

Konemestari G. Romström oikeutettiin[18]) pitämään talousporsasta Savilan pumppulaitoksen alueella.

A. W. Liljeberg oy:lle vuokrattiin[19]) 8 tonnin jyrä 1 000 mk:n vuorokausivuokrasta.

Malminkadun 5:ssä olevan ruokalan kustannusten jakautuminen kaupungin eri laitosten kesken määrättiin[20]).

Varasto-osasto oikeutettiin[21]) vuokraamaan Tuusulan kauppalalle 57 lippua ja lipputankoa, Kouvolan kauppalalle 6 Ruotsin, 6 Norjan ja 6 Tanskan lippua ja Jyväskylän kaupungille 2 Norjan, 2 Tanskan, 2 Ruotsin, 2 Neuvostoliiton, 2 Jugoslavian sekä 2 Puolan lippua.

Varasto-osasto oikeutettiin[22]) vuokraamaan Puutavaratoimisto H. O. Elmgrenille yksi sammakkopumppu letkuineen 100 mk:n vuorokausivuokrasta.

Oulun kaupungin rakennustoimistolle vuokrattiin[23]) betonisulloin 150 mk:n vuorokausivuokrasta.

Talorakennusosasto oikeutettiin[24]) ryhtymään tarpeellisiksi katsomiinsa toimenpiteisiin öljylämmityksen aikaansaamiseksi eräissä kaupungin laitoksissa.

Talorakennusosasto oikeutettiin[25]) vuokraamaan kulkutautisairaalalle 10 kuuppavaunua 200 mk:n kuukausivuokrasta kappaleelta.

---

[1]) Yl. t. lk. 5 p. toukok. 514 §. — [2]) S:n 5 p. toukok. 523 §. — [3]) S:n 12 p. toukok. 550 §. — [4]) S:n 28 toukok. 605 §. — [5]) S:n 28 p. toukok. 606 §. — [6]) S:n 28 p. toukok. 614 §. — [7]) S:n 11 p. kesäk. 655 §. — [8]) S:n 11 p. kesäk. 658 §. — [9]) S:n 28 p. toukok. 616 §. — [10]) S:n 11 p. kesäk. 662 §. — [11]) S:n 11 p. kesäk. 671 §. — [12]) S:n 11 p. kesäk. 673 §. — [13]) Ks. tämän kert. II osan s. 268. — [14]) Yl. t. lk. 26 p. kesäk. 707 §. — [15]) S:n 26 p. kesäk. 708 §. — [16]) S:n 26 p. kesäk. 710 §. — [17]) S:n 26 p. kesäk. 711 §. — [18]) S:n 26 p. kesäk. 718 §. — [19]) S:n 7 p. heinäk. 750 §. — [20]) S:n 7 p. heinäk. 752 §. — [21]) S:n 7 p. heinäk. 753 § ja 29 p. heinäk. 795 ja 796 §. — [22]) S:n 29 p. heinäk. 797 §. — [23]) S:n 29 p. heinäk. 798 §. — [24]) S:n 29 p. heinäk. 818 §. — [25]) S:n 18 p. elok. 844 §.

Varasto-osasto oikeutettiin[1]) vuokraamaan Wärtsilä-yhtymä oy:lle yksi sammakkopumppu letkuineen 150 mk:n vuorokausivuokrasta.

Suomen Kiviteollisuus oy:n 1 002 200 mk:aan päättyvä tarjous Salmisaaren voimalaitoksen graniittitöistä hyväksyttiin [2]).

Oy. Vesijohtola ab:n tarjous 1 352 065 mk:n kustannuksin saniteettilaitteiden järjestämisestä taloon Sofiankatu n:o 3, hyväksyttiin [3]).

Malminkadun 5:ssä olevan ruokalan pito päätettiin [4]) antaa toistaiseksi rouva H. Järnroosille.

Varasto-osasto oikeutettiin [5]) vuokraamaan Kuusankosken kunnalle 100 Suomen lippua tankoineen.

Herttoniemen Saha oy:ltä päätettiin [6]) periä korvausta 84 000 mk sahauksen myöhästymisestä.

Varasto-osasto oikeutettiin [7]) tilaamaan Oy. Tiekone ab:ltä 5 moottorihöylää 1 400 000 mk:n hinnasta kappaleelta ja 5 autonsivuauraa 95 000 mk:n hinnasta kappaleelta.

Varasto-osasto oikeutettiin [8]) vuokraamaan autonkuljettajille H. V. Nymanille ja K. J. Urholle bensiinikäyttöisen betoninsekoittajan 225 mk:n vuorokausivuokrasta.

Varasto-osasto oikeutettiin [9]) vuokraamaan Valtionrautateille ponttausvasara 200 mk:n vuorokausivuokrasta.

Taimistopuutarhuri A. Lehtivuori kiellettiin [10]) harjoittamasta kauppapuutarhaliikettä, mutta oikeutettiin [11]) jatkuvasti pitämään kotipuutarhaa erinäisin ehdoin ja puisto-osaston tehtäväksi annettiin laatia vuokrasopimus hänen käyttämästään maa-alasta.

Rakennustoimiston palveluksessa olevat koneenhoitajat päätettiin [12]) mahdollisuuksien mukaan liittää urakkatyöjärjestelmään.

Katurakennusosasto oikeutettiin [13]) käyttämään Kaisaniemen vesialtaan tiivistämiseen kertomusvuonna v:n 1947 kunnossapitorahoja.

Herttoniemen Saha oy:lle sahattavaksi varatuista tukeista päätettiin [14]) siirtää 120 000 j[3] sahattavaksi Maunulan sahalla ja mainitulle yhtiölle päätettiin suorittaa tukkien vaunustapurkamiskustannukset, enintään 5 mk kappaleelta.

Varasto-osasto oikeutettiin [15]) myymään varastoihin kertynyt rautaromu enimmän tarjoavalle.

Varasto-osasto oikeutettiin [16]) vuokraamaan vaakitsija N. Niklanderille teodoliitti 50 mk:n tuntivuokrasta.

Liikennelaitokselle vuokratun ilmapuristajan vuokraksi vahvistettiin [17]) 500 mk vuorokaudessa ja työntökärryjen vuokraksi 5 mk vuorokaudessa.

Varasto-osasto oikeutettiin [18]) vuokraamaan Rauta- ja konetarve oy:lle paalurana vinttureineen ja moottoreineen 1 200 mk:n vuorokausivuokrasta ja 225 litran betoninsekoittaja 500 mk:n vuorokausivuokrasta.

Varasto-osasto oikeutettiin [19]) myymään käytöstä poistetun kivenmurskaajan seula koneenkokooja A. Salmiselle.

Kaupungin puistoissa päätettiin [20]) säilyttää vielä kesällä 1947 palstaviljelykset.

Göteborgin katulautakunnan jäsenille päätettiin [21]) järjestää lounas ja teatterinäytäntö heidän mahdollisesti käydessään Helsingissä marraskuun loppupuolella.

Työnjohtaja K. G. Grandellille betoninsekoittajan vuokrauksesta lähetetty 5 100 mk:n lasku päätettiin [22]) alentaa 2 550 mk:aan.

Varasto-osasto oikeutettiin [23]) myymään Rauta- ja konetarve oy:lle 14 kpl paalutukkeja 175 mk:n hinnasta juoksumetriltä.

---

[1]) Yl. t. lk. 18 p. elok. 846 §. — [2]) S:n 18 p. elok. 854 §. — [3]) S:n 18 p. elok. 855 §. — [4]) S:n 1 p. syysk. 905 §. — [5]) S:n 15 p. syysk. 954 §. — [6]) S:n 15 p. syysk. 955 §. — [7]) S:n 15 p. syysk. 956 §. — [8]) S:n 15 p. syysk. 957 §. — [9]) S:n 22 p. syysk. 987 §. — [10]) S:n 26 p. kesäk. 697 §. — [11]) S:n 8 p. syysk. 921 § ja 29 p. syysk. 1 005 §. — [12]) S:n 29 p. syysk. 1 006 §. — [13]) S:n 29 p. syysk. 1 008 §. — [14]) S:n 22 p. syysk. 993 § ja 29 p. syysk. 1 017 §. — [15]) S:n 6 p. lokak. 1 052 §. — [16]) S:n 6 p. lokak. 1 053 §. — [17]) S:n 14 p. lokak. 1 096 ja 1 097 §. — [18]) S:n 14 p. lokak. 1 098 §. — [19]) S:n 20 p. lokak. 1 119 §. — [20]) S:n 20 p. lokak. 1 121 §. — [21]) S:n 27 p. lokak. 1 155 § ja 3 p. marrask. 1 191 §. — [22]) S:n 3 p. marrask. 1 183 §. — [23]) S:n 3 p. marrask. 1 187 §.

Varasto-osaston toimenpide 25 lapion ja 10 kuokan vuokraamisesta Suomen Retkeilymajajärjestölle hyväksyttiin [1]).

Varasto-osaston toimenpide eräiden tavaroiden vuokraamisesta kansliasihteeri S. Hellevaaralle hyväksyttiin [2]) ja vuokraksi vahvistettiin 3 mk vuorokaudessa esinettä kohden.

Oy. Nobel-Standard ab:n tarjous öljylämmityspolttimoista ja säiliöistä hyväksyttiin [3]) ja asennustyöt päätettiin tilata laskun mukaan sekä talorakennusosasto oikeutettiin tilaamaan tarvittavat kattilain muutokset joltakin lämpöjohtoliikkeeltä.

Päätettiin [4]), ettei Turvetuote osuuskunnan tarjous osuuskunnan rakennuksen, koneiden ja kaluston myynnistä anna aihetta toimenpiteisiin.

Katurakennusosasto oikeutettiin [5]) maksamaan rakennusmestari A. Kaljusen kurssimaksu hänen osallistumisestaan Valtion teknillisen tutkimuslaitoksen järjestämiin betonikursseihin.

Helsingin Maalaushuolto nimisen toiminimen 488 000 mk:aan päättyvä tarjous Kumpulassa valmisteilla olevien asuinrakennusten maalaustöiden suorittamisesta hyväksyttiin [6]).

Rakennustoimisto oikeutettiin [7]) tekemään sopimus rouva R. Österbergin kanssa Malminkadun 5:ssä olevan ruokalan pidosta.

Varasto-osaston toimenpiteet sammakkopumpun lainaamisesta kiinteistötoimiston maatalousosastolle hyväksyttiin [8]) ja pumpun vuokraksi määrättiin 75 mk vuorokaudessa.

Päätettiin [9]) jättää varastopäällikön tehtäväksi tutkia onko Herttoniemen Saha oy. luovuttanut yksityisille tilaajille lautatavaraa enemmän kuin nämä vastaavasti tukkeja, minkä lisäksi päätettiin, ettei tämän laatuisia yksityisiä sahauksia varasto-osaston toimesta enää saa sahalla suorittaa.

Varasto-osasto oikeutettiin [10]) luovuttamaan yksi työmaavaja Pukinmäen Veto nimiselle urheiluseuralle alkavaksi luistelukaudeksi.

Insinööri I. Varis oikeutettiin [11]) osallistumaan Valtion teknillisen tutkimuslaitoksen ylemmille betonikursseille kaupungin kustannuksella.

Vesijohtoliike Huber oy:n 3 155 000 mk:aan päättyvä tarjous saniteettitöiden suorittamisesta Salmisaaren voimalaitosta varten hyväksyttiin [12]).

Varasto-osasto oikeutettiin [13]) vuokraamaan Nikkilän sairaalalle 3 kapearaidevaihdetta 150 mk:n kuukausivuokrasta kappaleelta.

Varasto-osasto oikeutettiin [14]) oman harkintansa mukaan joko lainaamaan tai vuokraamaan yksi korsukamina Idrottsföreningen Kamraterna urheiluseuralle.

Maunulan Kansanasunnot oy:n rakennustoiminnasta jäljellejäänyt n. 45 std:n suuruinen puutavaramäärä päätettiin [15]) ostaa voimassaolevia puutavaran hintoja ylittäen.

Varasto-osasto oikeutettiin [16]) suorittamaan korjauspajan ruokailuhuoneeseen hankitun radion hinta ja asennuskustannusten jäännöserä, yhteensä 6 748 mk.

Varasto-osaston toimenpide väkivivun vuokraamisesta vesijohtolaitokselle hyväksyttiin [17]) ja vuokraksi vahvistettiin 15 mk vuorokaudessa.

Työnantajien edustajaksi varasto-osaston korjauspajan tuotantokomiteaan valittiin [18]) lautakunnan jäsen V. Laitinen, kaupungininsinööri A. Linnavuori ja insinööri T. Lamminen ja heidän varamiehikseen vastaavasti lautakunnan jäsen V. Riipinen, katurakennuspäällikkö W. Starck ja insinööri E. Gallen.

Suomen ylioppilaskuntien liitto vapautettiin [19]) suorittamasta vuokraa lainaamistaan 6 Suomen lipusta.

Esitykset. Työntekijäin palkkausta ja työsuhteita koskevia esityksiä annettiin kaupunginhallitukselle ja muille laitoksille seuraavasti: Katurakennusosaston rakennusmestarien päivystysjärjestelmästä ja varallaoloajan korvauksesta [20]), puhtaanapito-osaston työnjohtajien esimiehen päivystysajasta ja varallaoloajan korvauksesta [21]),

---

[1]) Yl. t. lk. 3 p. marrask. 1 188 §. — [2]) S:n 3 p. marrask. 1 190 §. — [3]) S:n 10 p. marrask. 1 211 §. — [4]) S:n 10 p. marrask. 1 213 §. — [5]) S:n 10 p. marrask. 1 222 §. — [6]) S:n 17 p. marrask. 1 233 §. — [7]) S:n 17 p. marrask. 1 235 §. — [8]) S:n 17 p. marrask. 1 236 §. — [9]) S:n 17 p. marrask. 1 243 §. — [10]) S:n 24 p. marrask. 1 284 §. — [11]) S:n 1 p. jouluk. 1 314 §. — [12]) S:n 8 p. jouluk. 1 327 §. — [13]) S:n 8 p. jouluk. 1 332 §. — [14]) S:n 8 p. jouluk. 1 333 §. — [15]) S:n 8 p. jouluk. 1 335 §. — [16]) S:n 8 p. jouluk. 1 337 §. — [17]) S:n 8 p. jouluk. 1 339 §. — [18]) S:n 22 p. jouluk. 1 391 §. — [19]) S:n 22 p. jouluk. 1 392 §. — [20]) S:n 20 p. tammik. 102 §. — [21]) S:n 27 p. tammik. 119 §.

lisämäärärahasta erinäisille tileille työntekijäin palkkojen korotuksen johdosta [1]), vapaapäivien häiriintymisen korvauksesta puhtaanapito-osaston työntekijöille [2]), 33 %:n urakkakorvauksesta lumityössä oleville työntekijöille [3]), määrärahasta palkan maksamiseksi lautakunnan jäsenelle, kivityömies V. Riipiselle ulkomaanmatkan johdosta [4]), erinäisten virkojen siirtämisestä kuukausipalkalle [5]), erinäisten virkojen palkkaluokkien korotuksesta [6]), Savilan pumppuaseman päivystystyöstä ja varallaoloajan korvauksesta [7]), erään sotavankina kuolleen reservipalkasta [8]), eräiden virkojen perustamisesta [9]), erään viran lakkauttamisesta [10]), korjauspajan esimiesten palkan järjestelystä [11]), erään viran täyttämisestä [12]), ja rakennustoimiston työmaiden työajan järjestelystä pimeänä vuoden aikana [13]).

Talorakennusalaa koskevia esityksiä tehtiin seuraavasti: Eräiden v. 1938—41 ja 1943 siirtomäärärahojen jäljellä olevan osan siirtämisestä v. 1947 siirtomäärärahoina edelleen kolmeksi vuodeksi [14]), määrärahasta eräiden talojen korjausta varten [15]) määrärahasta poikien ammattikoulua varten [16]), lisämäärärahasta erinäisiä muutostöitä varten työnvälitystoimiston ja huoneenvuokralautakunnan huoneistoissa [17]), lisämäärärahasta työpalkkojen korotusta, rakennuskustannusten yleistä nousua ja saunojen rakentamista varten [18]), määrärahan ylityksen peittämisestä [19]), määrärahasta Marian sairaalan poliklinikan laajentamistöitä varten [20]), määrärahasta palovaurioiden korjausta varten [21]), tutkimuksen suorittamisesta kaupungin laitosten polttoaineiden kulutuksesta [22]), määrärahasta Töölön kirjaston rakenteellisia muutoksia varten [23]), lastentarhan rakentamisesta Käpylään [24]), ent. poikain ammattikoulun tontin käytöstä [25]), määrärahasta arkisto- ja piirustuskaappien hankkimista varten [26]), elintarvikekeskuksessa tehtävistä muutoksista [27]), matalapainekattiloiden korjauksesta [28]), uuden Kivelän sairaalan osaston rakennustyön loppuunsaattamisesta [29]), määrärahasta Marian sairaalan sisätautiosaston sähköjohtojen uusimista varten [30]), erään huoneen jakamisesta [31]), uudesta suolakalavarastosta [32]), vuota- ja öljymakasiinin rakennuskustannuksista [33]), määrärahasta eräitä kunnallisia asuintaloja varten [34]), linoleumimattojen hankkimisesta [35]), Snellmaninkadun kansakoulun raunioiden purkamisesta [36]), määrärahasta välikaton uusimista varten [37]), öljylämmityslaitteiden hankkimisesta eräisiin taloihin [38]), kaupungintalon julkisivun ja ison porraskäytävän maalaamisesta [39]), desinfektiosaunojen peltisten savupiippujen korvaamisesta muuratuilla savuhormeilla [40]), eräiden määrärahojen ylitysoikeudesta [41]), määrärahasta muutos- ja korjaustöitä varten eräillä paloasemilla [42]), uuden pesukoneen asentamisesta [43]), määrärahasta rahatoimiston töiden maksamista varten [44]), paja-ahjon hankkimisesta [45]), tuuletuslaitteiden asentamisesta [46]), Eteläsataman tullipaviljongin väliaikaisesta järjestelystä [47]), Kivelän sairaalan hallintorakennuksessa suoritettavista muutostöistä [48]), mukavuuslaitoksen rakentamisesta [49]), lisämäärärahasta Marian sairaalan kirurgisen osaston muutostöitä varten [50]), Leppäsuon lastentarhaan hankittujen kiipeilyvälineiden ja puistokeinun maksamisesta [51]), puusta rakennettavasta lastentarharakennuksesta [52]), ja Salmisaaren voimalaitoksen vakuutuksesta [52]).

[1]) Yl. t. lk. 27 p. tammik. 139 §. — [2]) S:n 12 p. helmik. 202 §. — [3]) S:n 12 p. helmik. 203 §. — [4]) S:n 24 p. helmik. 263 §. — [5]) S:n 3 p. maalisk. 283 § ja 14 p. lokak. 1 093 §. — [6]) S:n 10 p. maalisk. 312 §, 26 p. maalisk. 358 §, 2 p. kesäk. 625 §, 15 p. syysk. 945 § ja 14 p. lokak. 1 072 §. — [7]) S:n 26 p. maalisk. 360 §. — [8]) S:n 12 p. toukok. 544 §. — [9]) S:n 28 p. toukok. 612 §, 613 § ja 615 §. — [10]) S:n 26 p. kesäk. 698 §. — [11]) S:n 29 p. syysk. 1 015 §. — [12]) S:n 14 p. lokak. 1 092 §. — [13]) S:n 27 p. lokak. 1 147 §. — [14]) S:n 13 p. tammik. 52 §. — [15]) S:n 27 p. tammik. 123 §, 126 §, 127 §, 133 §, 134 §, 135 §, 137 § ja 24 p. helmik. 255 §, 10 p. maalisk. 309 §, 26 p. maalisk. 366 §, 28 p. huhtik. 477 §, 6 p. lokak. 1 051 §, 14 p. lokak. 1 078 §, 1 079 § ja 1 083 §, 8 p. jouluk. 1 329 §, 15 p. jouluk. 1 359 §, 1 360 § ja 1 361 §. — [16]) S:n 27 p. tammik. 124 §. — [17]) S:n 27 p. tammik. 125 § ja 7 p. heinäk. 742 §. — [18]) S:n 27 p. tammik. 128 §, 129 §, 130 §, 131 § ja 138 §, 28 p. toukok. 600 § ja 14 p. lokak. 1 085 §. — [19]) S:n 27 p. tammik. 132 § ja 29 p. syysk. 1 010 §. — [20]) S:n 27 p. tammik. 136 §. — [21]) S:n 27 p. tammik. 148 §. — [22]) S:n 12 p. helmik. 197 §. — [23]) S:n 12 p. helmik. 213 §. — [24]) S:n 17 p. helmik. 228 §. — [25]) S:n 24 p. helmik. 254 §. — [26]) S:n 3 p. maalisk. 286 §. — [27]) S:n 17 p. maalisk. 330 §. — [28]) S:n 17 p. maalisk. 331 § ja 29 p. heinäk. 817 §. — [29]) S:n 26 p. maalisk. 364 §. — [30]) S:n 21 p. huhtik. 454 §. — [31]) S:n 5 p. toukok. 513 §. — [32]) S:n 19 p. toukok. 561 §. — [33]) S:n 19 p. toukok. 562 §. — [34]) S:n 19 p. toukok. 569 §. — [35]) S:n 28 p. toukok. 599 §. — [36]) S:n 2 p. kesäk. 627 § ja 29 p. heinäk. 824 §. — [37]) S:n 29 p. heinäk. 811 §. — [38]) S:n 18 p. elok. 856 §. — [39]) S:n 25 p. elok. 872 §. — [40]) S:n 8 p. syysk. 929 §. — [41]) S:n 6 p. lokak. 1 050 §. — [42]) S:n 14 p. lokak. 1 077 §. — [43]) S:n 14 p. lokak. 1 080 §. — [44]) S:n 14 p. lokak. 1 081 §. — [45]) S:n 14 p. lokak. 1 082 §. — [46]) S:n 14 p. lokak. 1 084 §. — [47]) S:n 20 p. lokak. 1 133 §. — [48]) S:n 17 p. marrask. 1 234 §. — [49]) S:n 24 p. marrask. 1 270 §. — [50]) S:n 15 p. jouluk. 1 357 — [51]) S:n 15 p. jouluk. 1 358 §. — [52]) S:n 22 p. jouluk. 1 386 §. — [53]) S:n 22 p. jouluk. 1 387 §.

Katu- ja tierakennusta koskevia esityksiä tehtiin seuraavasti: Eräiden v. 1939—40 ja 1943 siirtomäärärahojen jäljelläolevan osan siirtämisestä v. 1947 siirtomäärärahoina edelleen kolmeksi vuodeksi [1]), käyttöoikeuden myöntämisestä eräille siirtomäärärahoille [2]), toimistokaluston hankkimisesta [3]), määrärahasta Eläintarhan urheilukentän kovaäänislaitteiden hankkimista ja asentamista varten [4]), ojan perkaamisesta [5]), liikenteen järjestelysuunnitelmasta [6]), lisämäärärahasta työntekijäin palkkojen nousun johdosta [7]), Halkosuontien malmiesiintymästä [8]), Lauttasaaren maantiesillan kunnossapitokustannuksista v. 1946 [9]), kadun kunnossapitovelvollisuudesta [10]), Tammelundin yhdystien sillan rakentamisesta [11]), Linnankoskenkadun tasottamisesta [12]), liikennemerkkien pystyttämisestä [13]), määrärahasta viemärin uusimista ja jatkamista varten [14]), suojahautojen täyttämisestä [15]), tiemaksujen merkitsemisestä kaupungin talousarvioon [16]), Pakilan siirtolapuutarhan rakennustöistä [17]), Puistolan puistotien kunnostamisesta [18]), liikennemajakoiden vilkkuvalon värien muuttamisesta [19]), varastoalueen järjestämisestä [20]), uurreputkien saumauksessa käytettävän laitteen patenttioikeudesta [21]), ja liitosalueen asemakaavasta [22]).

Puhtaanapitoalaa koskevia esityksiä tehtiin seuraavasti: Talvipuhtaanapito-ohjelman suunnitelmasta [23]), lisämäärärahasta työntekijäinpalkkojen korotuksen johdosta [24]), ja puhtaanapitomaksujen korottamisesta [25]).

Puistoja ja istutuksia koskevia esityksiä tehtiin seuraavasti: Puistikkojen perustamisesta [26]), lisämäärärahasta ja erinäisten tilien ylityksestä [27]), Bengtsårin kasvihonerakennelmien käytöstä [28]), eräiden puistojen siirtämisestä puisto-osaston alaisuuteen [29]), Pitäjänmäen ns. punaisten hautapaikan kunnostamisesta [30]), Haagan sankarihautojen kunnostamisesta [31]), lisämäärärahasta puistojen ja istutusten hoitoa varten [32]), kasvien lahjoittamisesta Helsingin yliopistolle [33]), ent. Suojeluskuntatalon istutusten kunnostamisesta [34]), määrärahasta Erottajan puistikon vesiallasta varten [35]), leikkikentän rakentamisesta Säätytalon puistikkoon [36]), ja eräiden kaupungille kuulumattomien istutusten kunnossapitokustannusten korottamisesta [37]).

Muita esityksiä tehtiin seuraavasti: Töiden suorittamisesta varasto-osaston korjauspajassa [38]), tuotantokomitean aiheuttamien kustannusten maksamisesta [39]), korvauksen maksamisesta varkauksissa menetetystä omaisuudesta [40]), määrärahasta lautakunnan jäsenten palkkioiden korotuksen johdosta [41]), korvauksen perimisestä kadonneesta kattolakka-astiasta [42]), varkauksissa kadonneiden esineiden poistamisesta kirjoista [43]), Herttoniemen Saha oy:n kanssa tehdyn sahaussopimuksen täydentämisestä [44]), kuljetuslaatikon myynnistä [45]), määrärahasta Toukolan korjauspajan varaston muutos- ja täydennystöiden suorittamista varten [46]), betonijunttauskoneen myynnistä [47]), eräiden koneiden ja laitteiden siirtämisestä satamalaitoksen hallintaan [48]), tulipalossa tuhoutuneen omaisuuden korvaamisesta [49]), ja käteiskassan korottamisesta [50]), Suomen lippujen korvaushinnan vahvistamisesta [51]), varasto-osaston korjauspajan toimiston työajasta [52]), tilapäisestä työvoimasta v. 1948 [53]), Suomen lippujen myynnistä [54]), putkituo-

---

[1]) Yl. t. lk. 7 p. tammik. 27 §. — [2]) S:n 7 p. tammik. 28 § ja 30 p. jouluk. 1 410 §. — [3]) S:n 13 p. tammik. 60 §. — [4]) S:n 20 p. tammik. 100 §. — [5]) S:n 27 p. tammik. 141 §. — [6]) S:n 27 p. tammik. 142 §. — [7]) S:n 27 p. tammik. 150 § ja 15 p. syysk. 959 §. — [8]) S:n 3 p. helmik. 178 §. — [9]) S:n 12 p. helmik. 212 §. — [10]) S:n 26 p. maalisk. 362 §. — [11]) S:n 9 p. huhtik. 414 §. — [12]) S:n 21 p. huhtik. 450 §. — [13]) S:n 28 p. huhtik. 489 §. — [14]) S:n 11 p. kesäk. 668 §. — [15]) S:n 25 p. elok. 880 §. — [16]) S:n 1 p. syysk. 903 § ja 29 p. syysk. 1 020 §. — [17]) S:n 15 p. syysk. 947 §. — [18]) S:n 22 p. syysk. 989 §. — [19]) S:n 17 p. marrask. 1 237 §. — [20]) S:n 8 p. jouluk. 1 341 §. — [21]) S:n 15 p. jouluk. 1 365 §. — [22]) S:n 22 p. jouluk. 1 398 §. — [23]) S:n 12 p. helmik. 204 § ja 3 p. marrask. 1 192 §. — [24]) S:n 14 p. lokak. 1 099 §. — [25]) S:n 10 p. marrask. 1 210 §. — [26]) S:n 7 p. tammik. 30 § ja 1 p. syysk. 896 §. — [27]) S:n 27 p. tammik. 147 §. — [28]) S:n 24 p. helmik. 253 §. — [29]) S:n 5 p. toukok. 526 §. — [30]) S:n 28 p. toukok. 597 §. — [31]) S:n 26 p. kesäk. 700 §. — [32]) S:n 29 p. heinäk. 819 §, 821 § ja 822 §. — [33]) S:n 29 p. heinäk. 823 §. — [34]) S:n 18 p. elok. 847 §. — [35]) S:n 18 p. elok. 848 §. — [36]) S:n 1 p. syysk. 896 §. — [37]) S:n 3 p. marrask. 1 186 §. — [38]) S:n 7 p. tammik. 24 §. — [39]) S:n 20 p. tammik. 108 §. — [40]) S:n 3 p. helmik. 177 §. — [41]) S:n 17 p. helmik. 225 §. — [42]) S:n 17 p. helmik. 229 §. — [43]) S:n 24 p. helmik. 259 §, 260 §, 261 § ja 262 §, 28 p. huhtik. 481 §, 5 p. toukok. 520 §, 19 p. toukok. 566 §, 28 p. toukok. 604 §, 7 p. heinäk. 739 §, 17 p. marrask. 1 232 §, 24 p. marrask. 1 281 § ja 1 p. jouluk. 1 320 §. — [44]) S:n 31 p. maalisk. 389 §, 22 p. syysk. 992 § ja 14 p. lokak. 1 095 §. — [45]) S:n 14 p. huhtik. 426 §. — [46]) S:n 28 p. huhtik. 482 § ja 11 p. kesäk. 656 §. — [47]) S:n 5 p. toukok. 521 §. — [48]) S:n 26 p. kesäk. 712 §. — [49]) S:n 7 p. heinäk. 738 §. — [50]) S:n 7 p. heinäk. 754 §. — [51]) S:n 25 p. elok. 875 § ja 876 §. — [52]) S:n 8 p. syysk. 933 §. — [53]) S:n 15 p. syysk. 944 §. — [54]) S:n 29 p. syysk. 1 012 § ja 1 013 §.

lien luovutuksesta kaasulaitokselle [1]), varastoalueen vuokraamisesta rakennustoimiston käyttöön [2]), korvauksen perimisestä Eläintarhanajon järjestelykomitealle vuokratuista, palauttamatta jääneistä penkeistä [3]), toimenpiteistä puutavaran saannin turvaamiseksi v. 1948 [4]), puutavaravaraston palovakuuttamisesta [5]), puutavaran luovutuksesta yksityisille henkilöille [6]), ja vahingonkorvauksen maksamisesta [7]).

Lausunnot. Työntekijäin palkkausta ja työsuhteita koskevia lausuntoja annettiin kaupunginhallitukselle ja muille laitoksille seuraavasti: Päivärahakorvausten suorittamisesta [8]), vahtimestarin palkkaamisesta Kulosaaren kartanoon [9]), kivityömies V. Valovuoren työsuhteesta [10]), eräiden työntekijäin palkkaluokkien korotuksesta [11]), viemärien puhdistajien palkkauksesta [12]), eräiden työntekijäin siirtämisestä kuukausipalkalle [13]), nuorisotyövoiman käytöstä [14]), eräiden naistyöntekijäin työsuhteen ennalleenpalauttamisesta [15]), viranhaltijain ja työntekijäin eläkeikärajan ja palvelusvuosien määrän alentamisesta [16]), ja urakkatyökorvauksen suorittamisesta mittausteknikoille [17]).

Talorakennusalaa koskevia lausuntoja annettiin seuraavasti: lämmityslaitteiden hankkimisesta [18]), muutostöistä eräissä lastentarhoissa [19]), Malmin sairaalan henkilökunnan asuntokysymyksestä [20]), autotallin järjestämisestä Ratakadun poliisiasemalle [21]), eräiden talojen muutostöistä [22]), saunan rakentamisesta Stansvikin kartanoon [23]), Mäkelän kansakoulutalon rakentamisesta [24]), hellan siirtämisestä [25]), näyttämön järjestämisestä Kallion kansakouluun [26]), lastentarhan rakentamisesta Käpylään [27]), lisätilojen hankkimisesta Käpylän kansakoulua varten [28]), erään korttelin raivaamisesta [29]), poliisitalon rakentamisesta Vallilaan [30]), paimenkopin rakentamisesta poliisilaitoksen hevoslaitumelle [31]), uuden desinfektiolaitoksen rakentamisesta [32]), koneistetun pesulan järjestämisestä Ryttylän koulukotiin [33]), mukavuuslaitoksen rakentamisesta [34]), eräiden rakennusten uusimisesta ja saunan rakentamisesta [35]), tulipalon aiheuttamista kustannuksista [36]), desinfektiosaunojen korjauttamisesta [37]), eräiden rakennelmien rakentamisesta ja erinäisten korjaustöiden suorittamisesta [38]), kahden höyrypadan hankkimisesta kulkutautisairaalaan [39]), ilmavaihtolaitteiden rakentamisesta Kivelän sairaalaan [40]), ulkovesipostin rakentamisesta kulkutautisairaalaan [41]), lattiamaton uusimisesta Kullatorpan lastenkodissa [42]), asuinhuoneiston järjestämisestä lämmittäjämekaanikolle tuberkuloosisairaalassa [43]), ajotien järjestämisestä Kivelän poliklinikkaan [44]), vaatteiden puserruskoneen hankkimisesta Reijolan lastenkotiin [45]), Bengtsårin tilan rakennusten korjauksesta [46]), potilashissin rakentamisesta Kunnalliskotiin [47]), näyttämön rakentamisesta Kaisaniemen kansakouluun [48]), eräiden teknillisten laitteiden uusimisesta Malmin sairaalassa [49]), pukukaappien ja huoneiden järjestämisestä tuberkuloosisairaalan henkilökunnalle [50]), kansakoulutalon rakentamisesta Maunulaan [51]), Koskelan puistokylään pystytettävästä rakennuksesta [52]), pukeutumishyttien ja käymälän rakentamisesta Suomenlinnan muinaismuistoalueelle [53]), kulkutautisairaalan ajotie-, aitaja leikkikenttärakennustöiden suorittamisesta [54]), vesijohdon asentamisesta Malmin pohj. kansakouluun [55]), lisärakennuksen rakentamisesta Haagan kansakouluun [56]), Kivelän sairaalan puhelinkaapelin asennustöistä [57]), askarteluparakin pystyttämisestä Tai-

[1]) Yl. t. lk. 14 p. lokak. 1 091 §. — [2]) S:n 20 p. lokak. 1 117 §. — [3]) S:n 20 p. lokak. 1 118 §. — [4]) S:n 10 p. marrask. 1 215 §. — [5]) S:n 24 p. marrask. 1 273 §. — [6]) S:n 24 p. marrask. 1 275 §. — [7]) S:n 24 p. marrask. 1 282 §. — [8]) S:n 27 p. tammik. 117 §. — [9]) S:n 11 p. kesäk. 667 §. — [10]) S:n 18 p. elok. 864 §. — [11]) S:n 1 p. syysk. 895 § ja 8 p. syysk. 923 §. — [12]) S:n 18 p. syysk. 963 §. — [13]) S:n 29 p. syysk. 1 035 § ja 1 p. jouluk. 1 312 §. — [14]) S:n 6 p. lokak. 1 049 §. — [15]) S:n 17 p. marrask. 1 244 §. — [16]) S:n 17 p. marrask. 1 245 §. — [17]) S:n 1 p. jouluk. 1 313 §. — [18]) S:n 7 p. tammik. 20 §. — [19]) S:n 7 p. tammik. 21 §. — [20]) S:n 13 p. tammik. 53 §. — [21]) S:n 13 p. tammik. 54 §. — [22]) S:n 20 p. tammik. 97 §, 3 p. helmik. 173 §, 175 § ja 176 §, 26 p. maalisk. 363 ja 367 §, 12 p. toukok. 543 §, 28 p. toukok. 598 §, 2 p. kesäk. 628 §, 26 p. kesäk. 701 ja 702 §, 7 p. heinäk. 747 §, 29 p. heinäk. 810 §, 812 § 813 §, ja 816 §, 18 p. elok. 853 §, 1 p. syysk. 898 §, 8 p. syysk. 927 § ja 931 §, 14 p. lokak. 1 073 § ja 1 074 §. — [23]) S:n 24 p. helmik. 256 §. — [24]) S:n 26 p. maalisk. 365 §. — [25]) S:n 9 p. huhtik. 409 §. — [26]) S:n 14 p. huhtik. 428 §. — [27]) S:n 21 p. huhtik. 452 §. — [28]) S:n 21 p. huhtik. 453 §. — [29]) S:n 5 p. toukok. 527 §. — [30]) S:n 12 p. toukok. 542 §. — [31]) S:n 2 p. kesäk. 626 §. — [32]) S:n 11 p. kesäk. 653 §. — [33]) S:n 26 p. kesäk. 703 §. — [34]) S:n 26 p. kesäk. 704 §. — [35]) S:n 26 p. kesäk. 705 §. — [36]) S:n 7 p. heinäk. 743 § ja 22 p. syysk. 984 §. — [37]) S:n 7 p. heinäk. 744 §. — [38]) S:n 7 p. heinäk. 745 §. — [39]) S:n 29 p. heinäk. 814 §. — [40]) S:n 29 p. heinäk. 815 §. — [41]) S:n 18 p. elok. 850 §. — [42]) S:n 18 p. elok. 851 §. — [43]) S:n 18 p. elok. 852 §. — [44]) S:n 25 p. elok. 871 §. — [45]) S:n 26 p. elok. 885 §. — [46]) S:n 26 p. elok. 886 §, 22 p. syysk. 981 § ja 982 § ja 20 p. lokak. 1 120 §. — [47]) S:n 26 p. elok. 887 §. — [48]) S:n 1 p. syysk. 899 §. — [49]) S:n 8 p. syysk. 928 §. — [50]) S:n 15 p. syysk. 951 §. — [51]) S:n 15 p. syysk. 952 §. — [52]) S:n 22 p. syysk. 983 §. — [53]) S:n 29 p. syysk. 1 009 §. — [54]) S:n 29 p. syysk. 1 030 §. — [55]) S:n 27 p. lokak. 1 151 §. — [56]) S:n 27 p. lokak. 1 152 §. — [57]) S:n 27 p. lokak. 1 153 §.

valniemelle [1]), Puistolan VPK:lle myönnettävästä avustuksesta [2]), ja kansakoulujen rakennusohjelmasta [3]).

Katurakennusalaa koskevia lausuntoja annettiin seuraavasti: Hämeentien levittämisestä [4]), Koskelantien poikkileikkauksen ja suunnan vahvistamisesta [5]), eräiden kortteleiden korkeustasojen vahvistamisesta [6]), kaupungin maantiejatkojen pituuksien määräämisestä [7]), erään tien rakentamisesta [8]), maratonradan kuntoonsaattamisesta [9]), uimastadionin väliaikaisesta kunnostamisesta [10]), erään puron perkauksesta [11]), puhelinkaapelitunnelin rakentamisesta [12]), Leppävaaran alueen rakennussuunnitelmaan liittyvästä selvityksestä viemärivesien poisjohtamismahdollisuudesta [13]), erään yksityisen viemärin rakentamisesta [14]), Vartiokylän tie- ja viemäritöistä [15]), Vantaantien kunnostamisesta [16]), avustuksesta eräiden kylätieden kunnossapitoa varten [17]), eräiden teiden kunnossapidosta [18]), suojakanavan rakentamisesta paineilma- ja sähköjohdoille [19]), pysäköinnin järjestämisestä [20]), Malmin tie- ja viemäriolojen parantamisesta [21]), eräiden talojen yhdistämisestä kaupungin vesijohtoverkostoon [22]), tiemaksujen maksamisesta [23]), vapaapostin ja viemärikaivon rakentamisesta [24]), pihamaan alentamisesta ja viemäri- ja vesijohtotöistä Oy. Rakennuskonepajan tontilla [25]), Lautatarhankadun korjaamisesta [26]), kävelysillan rakentamisesta Tarvoon [27]), koripallokentän rakentamisesta [28]), liikennemerkkien pystyttämisestä [29]), v:n 1948 katurakennusohjelmasta [30]), urheilulaitosten uudistus- ja korjaustöistä v. 1948 [31]), Lauttasaarentien levittämisestä ja jalkakäytävien rakentamisesta [32]), leikkikentän rakentamisesta Säätytalon puistikkoon [33]), veden tunkeutumisesta Ruotsin lähetystön talon kellariin [34]), liikenteen järjestelystä [35]), Käpylän raviratoja ympäröivän alueen kunnostamisesta [36]), eräiden palokaivojen korjaamisesta [37]), liikennöimisestä leveillä kuorma-autoilla [38]), leikkikenttien rakentamisesta Vallilaan [39]), öljy-tärppättijohtojen rakentamisesta [40]), erään teollisuustontin pihamaan korkeuksien muuttamisesta [41]), lasten kelkkamäkien rakentamisesta [42]), palo- ja yleisten kaivojen rakentamisesta Malmin seudulle [43]), ja vahingonkorvauksen suorittamisesta kaivojen kuivumisen johdosta [44]).

Puhtaanapitoalaan kuuluvia lausuntoja annettiin seuraavasti: Käymälän rakentamisesta [45]), lumen kaatopaikkojen hoitamisesta [46]), vedenajon suorittamisesta tankkiautolla Oulunkylään [47]), ja erään kaatopaikan perustamisesta [48]).

Puistoja ja istutuksia koskevia lausuntoja seuraavasti: Eräiden saarnipuiden varustamista suojahäkeillä [49]), eräiden puistojen rautalanka-aitojen poistamisesta [50]), keskityksen aikaansaamisesta Korkeasaaressa [51]), Nikkilän sairaalan puutarhan hoidosta [52]), Kaivopuiston nurmikkojen käytöstä kuoroparaatiin [53]), puistikon järjestämisestä Harjutorille [54]), ja erään puistikon raivaamisesta [55]).

Muita lausuntoja annettiin seuraavasti: Liputuksen järjestämisestä Lasten Päiviä varten [56]), yksityisten kuorma-autojen käytöstä kaupungin töissä [57]), tukkien myynnistä ja sahauttamisesta Maunulan sahalla [58]), kaupungin autonkuljettajien korvausvelvollisuudesta autovaurioiden sattuessa [59]), piikkilangan ja pylväiden myynnistä [60]), tilintar-

[1]) Yl. t. lk. 3 p. marrask. 1 178 §. — [2]) S:n 8 p. jouluk. 1 343 §. — [3]) S:n 15 p. jouluk. 1 362 §. — [4]) S:n 27 p. tammik. 143 §. — [5]) S:n 27 p. tammik. 144 §. — [6]) S:n 27 p. tammik. 145 §, 12 p. helmik. 208 § ja 5 p. toukok. 516 §. — [7]) S:n 27 p. tammik. 149 §. — [8]) S:n 3 p. helmik. 179 §, 12 p. toukok. 551 § ja 552 §, 2 p. kesäk. 630 §, 29 p. heinäk. 803 § ja 804 § ja 18 p. elok. 861 §. — [9]) S:n 10 p. maalisk. 306 §. — [10]) S:n 17 p. maalisk. 332 §. — [11]) S:n 17 p. maalisk. 334 § ja 18 p. elok. 860 §. — [12]) S:n 9 p. huhtik. 412 § ja 21 p. huhtik. 451 §. — [13]) S:n 5 p. toukok. 517 § ja 518 §. — [14]) S:n 19 p. toukok. 565 §, 28 p. toukok. 601 §, 2 p. kesäk. 631 §, 26 p. kesäk. 716 § ja 22 p. syysk. 990 §. — [15]) S:n 28 p. toukok. 602 §. — [16]) S:n 28 p. toukok. 607 §. — [17]) S:n 28 p. toukok. 608 §. — [18]) S:n 28 p. toukok. 609 §. — [19]) S:n 2 p. kesäk. 629 §. — [20]) S:n 11 p. kesäk. 664 §. — [21]) S:n 11 p. kesäk. 665 §. — [22]) S:n 7 p. heinäk. 737 §. — [23]) S:n 29 p. heinäk. 805 §. — [24]) S:n 29 p. heinäk. 808 §. — [25]) S:n 29 p. heinäk. 809 §. — [26]) S:n 18 p. elok. 857 §. — [27]) S:n 18 p. elok. 858 §. — [28]) S:n 18 p. elok. 859 §. — [29]) S:n 25 p. elok. 878 §. — [30]) S:n 29 p. syysk. 1 026 §. — [31]) S:n 29 p. syysk. 1 027 §. — [32]) S:n 29 p. syysk. 1 029 §. — [33]) S:n 20 p. lokak. 1 124 §. — [34]) S:n 20 p. lokak. 1 128 §. — [35]) S:n 27 p. lokak. 1 154 §. — [36]) S:n 3 p. marrask. 1 179 §. — [37]) S:n 10 p. marrask. 1 217 §. — [38]) S:n 10 marrask. 1 218 §. — [39]) S:n 17 p. marrask. 1 239 §. — [40]) S:n 17 p. marrask. 1 240 §. — [41]) S:n 8 p. jouluk. 1 342 §. — [42]) S:n 15 p. jouluk. 1 356 §. — [43]) S:n 22 p. jouluk. 1 396 §. — [44]) S:n 30 p. jouluk. 1 411 §. — [45]) S:n 10 p. maalisk. 311 § ja 27 p. lokak. 1 158 §. — [46]) S:n 20 p. lokak. 1 127 §. — [47]) S:n 27 p. lokak. 1 156 §. — [48]) S:n 1 p. jouluk. 1 311 §. — [49]) S:n 24 p. helmik. 252 §. — [50]) S:n 10 p. maalisk. 304 §. — [51]) S:n 26 p. maalisk. 374 §. — [52]) S:n 5 p. toukok. 515 §. — [53]) S:n 11 p. kesäk. 672 §. — [54]) S:n 25 p. elok. 877 §. — [55]) S:n 1 p. syysk. 897 §. — [56]) S:n 3 p. helmik. 172 §. — [57]) S:n 9 p. huhtik. 408 §. — [58]) S:n 9 p. huhtik. 410 §. — [59]) S:n 11 p. kesäk. 650 §. — [60]) S:n 11 p. kesäk. 660 §.

kastajien kertomuksesta v:lta 1946 [1]), perheenemäntien osapäivätyöstä [2]), olympiakisojen ja kaupungin 400-vuotisjuhlan aiheuttamista töistä [3]), ja Herttoniemen Saha oy:n vapauttamisesta eräästä aluevuokrasta [4]).

Rakennustoimisto

Lautakunnan alaisena toimi kaupungininsinööri A. G. Linnavuoren johdolla rakennustoimisto, joka jakautui kansliaosastoon, katu- ja talorakennusosastoihin sekä puhtaanapito-, puisto- ja varasto-osastoihin ja tilivirastoon. Rakennustoimiston lähettämien kirjeiden luku oli 406.

Rakennustoimiston viranhaltijat. Rakennustoimiston palveluksesta erosivat kertomusvuoden aikana katurakennusosastolta: Insinööri T. I. Sariola tammikuun 31 p:nä, mittausteknikko T. I. Juutilainen joulukuun 31 p:nä, piirtäjä O. Sampo syyskuun 16 p:nä, toimistoapulaiset C. L. Lagus elokuun 1 p:nä ja K. A. Moisio marraskuun 1 p:nä, puhtaanapito-osastolta M. Niku-Paavola lokakuun 1 p:nä; talorakennusosastolta arkkitehdit K. Sucksdorff maaliskuun 1 p:nä, B. A. R. Thulé huhtikuun 15 p:nä, H. E. Harmia syyskuun 1 p:nä, E. J. Toiviainen joulukuun 31 p:nä ja toimistoapulaiset T. E. I. Ettala huhtikuun 1 p:nä ja A. I. Kunnas joulukuun 31 p:nä, sekä puisto-osastolta piirtäjä P. Malmstedt huhtikuun 30 p:nä.

Lautakunta valitsi avoinna oleviin virkoihin seuraavat viranhaltijat: Kansliaosastolle lautakunnan sihteerin virkaan varatuomari R. O. Parviaisen heinäkuun 1 p:stä lukien; talorakennusosastolle 12 palkkaluokan toimistoarkkitehdin virkaan arkkitehti L. Björkin joulukuun 1 p:stä 1946 ja 14 palkkaluokan arkkitehdin virkaan syyskuun 1 ps:tä 1947, sekä 15 palkkaluokan arkkitehdin virkaan arkkitehti H. Vesikarin tammikuun 1 p:stä 1948 lukien; katurakennusosastolle 12 palkkaluokan piiri-insinöörin virkaan dipl. insinööri K. P. Suomelan kesäkuun 1 p:stä, 17 palkkaluokan insinöörin virkaan dipl. insinööri P. O. Pärnäsen kesäkuun 1 p:stä, 22 palkkaluokan rakennusmestarin virkaan rakennusmestari E. R. Marrasmaan syyskuun 1 p:stä, 24 palkkaluokan rakennusmestarin virkaan rakennusmestari H. T. Saarelaisen marraskuun 1 p:stä, 25 palkkaluokan mittausteknikon virkaan rakennusmestari T. I. Juutilaisen toukokuun 1 p:stä, 27 palkkaluokan piirtäjän virkaan rakennusmestari A. K. Vepsäläisen, neljään 29 palkkaluokan piirtäjän virkaan rakennusmestarit O. B. Sammon ja N. Silvannon marraskuun 16 p:stä, E. A. Dahlströmin joulukuun 1 p:stä sekä A. A. Vepsäläisen, 38 palkkaluokan toimistoapulaisen virkaan I. Arangon, sekä kolmeen 40 palkkaluokan toimistoapulaisen virkaan L. Lajusen, L. S. Outovaaran ja L. A. Outisen joulukuun 1 p:stä lukien; puhtaanapito-osastolle 37 palkkaluokan toimistoapulaisen virkaan H. Vennon heinäkuun 1 p:stä, ja 38 palkkaluokan toimistoapulaisen virkaan K. Zilliacuksen marraskuun 16 p:stä lukien; sekä varasto-osastolle osastokamreerin virkaan kamreeri Y. J. Määttäsen marraskuun 16 p:stä lukien.

Työntekijäin lukumäärä. Seuraava taulukko osoittaa rakennustoimiston eri osastojen työntekijäin lukumäärän kunkin kuukauden lopussa:

Kuukausi	Talorakennusosasto	Katurakennusosasto	Puisto-osasto	Varasto-osasto	Puhtaanapito-osasto	Yhteensä
Tammikuu	264	1 053	69	175	565	2 126
Helmikuu	259	1 054	63	177	703	2 256
Maaliskuu	277	1 054	60	177	742	2 310
Huhtikuu	311	1 016	276	183	396	2 182
Toukokuu	307	1 010	266	181	407	2 171
Kesäkuu	343	1 011	259	193	406	2 212
Heinäkuu	333	994	250	201	409	2 187
Elokuu	322	972	245	192	400	2 131
Syyskuu	329	961	235	198	387	2 110
Lokakuu	333	958	222	186	379	2 078
Marraskuu	335	944	131	182	531	2 123
Joulukuu	332	931	72	177	589	2 101

[1]) Yl. t. lk. 11 p. kesäk. 661 §. — [2]) S:n 8 p. syysk. 934 §. — [3]) S:n 29 p. syysk. 1 007 § ja 30 p. jouluk. 1 415 §. — [4]) S:n 24 p. marrask. 1 274 §.

Edellä oleviin lukuihin sisältyvät myös puolustuslaitoksen palveluksessa olleet työntekijät.

Työntekijäin kesälomat. Kesälomaa myönnettiin 2 177 työntekijälle yhteensä 41 746 päivää seuraavasta taulukosta tarkemmin ilmenevin tavoin:

Lomapäivien luku	Talorakennusosasto	Katurakennusosasto	Puistoosasto	Varastoosasto	Puhtaanapito-osasto	Yhteensä
1	13	—	9	8	1	31
2	19	3	5	3	2	32
3	18	2	9	8	—	37
4	6	2	9	—	2	19
5	6	3	11	4	3	27
6	7	5	9	4	3	28
7	4	3	5	2	1	15
8	6	2	1	2	—	11
9	1	2	7	3	—	13
10	1	3	3	3	—	10
11	1	3	2	2	—	8
12	35	80	54	30	53	252
13	—	—	2	2	—	4
14	—	4	1	1	—	6
15	—	1	—	2	—	3
16	—	2	—	1	—	3
17	—	1	—	1	—	2
18	79	342	60	41	119	641
21	75	243	40	37	53	448
22	—	—	—	1	—	1
28	76	294	24	48	144	586
Lomaa nauttineita yhteensä ...	347	995	251	203	381	2 177
Kesälomapäiviä yhteensä	5 852	20 754	3 629	3 535	7 976	41 746

Tapaturmat. Kertomusvuoden aikana vahingoittui tapaturmaisesti 319 työntekijää, joille tämän perusteella suoritettiin vahingonkorvausta yhteensä 1 048 394 mk. Invalideiksi joutuneiden 3 työntekijän puolesta maksettiin elinkorkorahastoon yhteensä 82 232 mk. Tapaturmista aiheutuneet kustannukset olivat yhteensä 1 130 626 mk. Työntekijät olivat vakuutetut Vakuutus oy. Pohjolassa siten, että kaupunki on lopulta vastannut kaikista vakuutuksesta aiheutuneista menoista.

Talorakennusosasto

Valitsevan arkkitehti- ja insinööripulan vuoksi ei talorakennusosaston henkilökunta vuoden aikana ollut täysilukuinen. Siihen kuuluivat kaupunginarkkitehti, apulaiskaupunginarkkitehti, toimistoarkkitehti, lämpöteknikko ja rakennusinsinööri sekä yksi arkkitehti 40 palkkaluokassa (1 avoinna), 4 à 5 arkkitehtia 39 palkkaluokassa (2 à 3 avoinna), yksi apulaisarkkitehti, 2 piirtäjää, osastokamreeri ja 5 toimistoapulaista. Yksi rakennusinsinöörin toimi on ollut avoinna koko vuoden. Sen lisäksi oli osaston palvelukseen lyhytaikaisesti kiinnitettynä ylimääräisiä arkkitehteja, jotka palkattiin työmäärärahoista ja tilapäisen työvoiman määrärahasta. Edelleen oli osaston palveluksessa 14 sääntöpalkkaista rakennusmestaria ja joukko ylimääräisiä rakennusmestareita, jotka palkattiin työmäärärahoista.

Osaston toimintaan kiristynyt rakennustilanne jatkuvasti painoi leimansa, eikä mitään huomattavaa helpottumista ollut havaittavissa. Uudisrakennustoiminta oli senvuoksi varsin vaatimatonta. Muutos- ja korjaustyöt samasta syystä viivästyivät ja niitä voitiin vain osittain toteuttaa. Jatkuva inflaatio aiheutti kuitenkin sen, että määrärahat suurimmaksi osaksi käytettiin loppuun, osaa niistä ylitettiinkin.

On käynyt yhä ilmeisemmäksi, ettei talorakennusosasto nykyisellä järjestelyllä ja vähennetyllä henkilökunnallaan kykene ajan mittaan hoitamaan sille kuuluvia tehtäviä. Jos ei toimeenpanna uudelleenjärjestelyä, perusteta uusia, hyvin palkattuja arkkitehdin-

ja insinöörintoimia, eräitä suunnittelutöitä uskota yksityisille arkkitehtitoimistoille ja rakennustöitä anneta rakennusliikkeille urakalla ja laskulla suoritettaviksi, ei osasto voi suorittaa sille uskottua laajaa suunnittelu-, valvonta- ja rakennustyötä.

Työvoima vaihteli, ollen 254 työntekijää tammikuun ensimmäisellä viikolla ja 312 joulukuun viimeisellä viikolla. Työvoiman viikkokeskimäärä koko vuoden ajan oli 279 työntekijää.

Kesälomaa myönnettiin 347 työntekijälle, yhteensä 5 852 päivää. Kustannukset mainituista lomista nousivat 3 125 172 mk:aan, myönnettyjen sairauslomien kustannukset nousivat 1 555 388 mk:aan, hautausavustuksia maksettiin 10 894 mk, itsenäisyyspäivän vietosta aiheutuneet kustannukset nousivat 164 359 mk:aan ja kustannukset reserviharjoituksiin kutsuttujen palkkauksesta 44 224 mk:aan.

Kustannukset sääntöpalkkaisten viranhaltijain palkkauksesta nousivat 8 098 053 mk:aan ja tilapäisen työvoiman palkkauksesta 431 009 mk:aan, yhteensä 8 529 062 mk:aan.

Kaupungille kuuluvien rakennusten ja huoneistojen korjausta ja kunnossapitoa varten oli v:n 1947 talousarvioon merkitty yhteensä 40 612 025 mk:n suuruinen määräraha. Tähän tuli lisäystä 1 808 106 mk työpalkkojen korottamista varten, joten käytettävissä oleva määräraha nousi 42 420 131 mk:aan. Talousarviossa otsakkeella korjaus ja kunnossapito olevien töiden kustannukset nousivat 37 338 409 mk:aan. Raatihuoneet ja talo Helenankatu n:o 2 nimistä määrärahaa ylitettiin 193 323 mk, Työväenasunnot nimistä määrärahaa 700 000 mk, Malmin liitosalueen lastenkoti nimistä määrärahaa 15 405 mk, Vuokratut kansakouluhuoneistot nimistä määrärahaa 20 595 mk, Liitosalueiden vuokratut kansakouluhuoneistot nimistä määrärahaa 7 000 mk, Ammattikoulutalot nimistä määrärahaa 96 984 mk sekä Lämpö- ja vesijohtojen korjaus nimistä määrärahaa 120 000 mk eli yhteensä 1 153 307 mk. Jos viimeksi mainittu määrä vähennetään 6 235 028 mk:n suuruisesta säästöstä, jää jäljelle 5 081 721 mk, joka palautettiin kaupunginkassaan.

Uudis- ja muutosrakennustöitä varten oli v:n 1947 talousarviossa yhteensä 65 653 300 mk:n suuruinen määräraha. Tähän tuli lisäystä 2 763 860 mk työpalkkojen korottamista varten, 1 532 429 mk, joka otettiin huomioon v:n 1948 talousarviossa, sekä 2 158 564 mk talousarvion ulkopuoliselta tililtä ns. Tukholman paviljonkia varten, joten käytettävissä oleva määräraha nousi 72 108 153 mk:aan. Suoritettujen töiden kustannukset nousivat 54 370 077 mk:aan. Kulkutautisairaalan lasten tarkastuspaviljongin rakennustöihin myönnettyä määrärahaa ylitettiin 732 472 mk, Kivelän sairaalan hallintorakennuksen erinäisiä muutostöitä varten myönnettyä määrärahaa 237 693 mk, talon Runeberginkatu n:o 3 kunnostamiseen myönnettyä määrärahaa 989 000 mk, Neljännen linjan 13—15:ssä olevan kansakoulun jatkoluokkien kone- ja sähkölinjain askartelutyöhuoneen järjestämiseen myönnettyä määrärahaa 13 805 mk, Herttoniemen suomenkielisen kansakoulun erinäisiä vesi- ja viemärijohtotöitä varten myönnettyä määrärahaa 112 127 mk, Marjaniemen uimarannan järjestämiseen myönnettyä määrärahaa 200 000 mk, Hesperian urheilukentän siirrettävää pukusuojaa varten myönnettyä määrärahaa 4 428 mk sekä siirrettäviä katsojakorokkeita varten myönnettyä määrärahaa 9 980 mk eli yhteensä 2 299 505 mk. Määrärahan säästöstä 17 202 536 mk siirrettiin v:lle 1948. Jäännös, 535 540 mk, palautettiin säästönä kaupunginkassaan.

V:lta 1946 siirrettiin määrärahoja yhteensä 74 550 764 mk. Tähän summaan lisättiin 641 511 mk, joka otettiin huomioon v:n 1948 talousarviossa, joten se nousi 75 192 275 mk:aan. Suoritettujen töiden kustannukset nousivat 13 675 644 mk:aan. Määrärahan säästöstä 60 542 865 mk siirrettiin v:lle 1948. Jäännös, 973 766 mk, palautettiin säästönä kaupunginkassaan.

Vuoden aikana suoritettiin sen lisäksi töitä, joita varten varat myönnettiin etukäteen v:n 1948 määrärahoista, sekä kaupunginvaltuuston tai kaupunginhallituksen käyttövaroista, yhteensä 39 390 178 mk:n arvosta. Käytettävissä olleesta summasta 9 574 967 mk palautettiin kaupunginkassaan.

Edellä mainittujen töiden lisäksi suoritettiin töitä laskua vastaan yhteensä 10 601 981 mk:n arvosta.

Kokonaiskustannukset talorakennusosaston töistä v. 1947 nousivat 135 655 257 mk:aan (126 823 661 mk v. 1946).

Säästöstä 77 745 400 mk siirrettiin v:lle 1948 ja 16 807 951 mk palautettiin kaupunginkassaan.

Maalaus-, lattianpäällystys- ja katonkattamisaineiden puute vaikeutti vuosikorjausten ohjelmanmukaista suorittamista. Niinpä esim. öljymaalausta voitiin suorittaa vain hyvin rajoitetussa määrässä ja linoleumia saatiin vain eräisiin sairaaloissa suoritettaviin korjauksiin. Työpaikkoja oli n. 300.

Talousarvioon oli merkitty määrärahat useita muutos- ja lisärakennustöitä varten, jonka lisäksi viranomaisten määräyksestä oli vuoden aikana suoritettava n. 100 muuta vastaavanlaista työtä. Tässä mainittakoon seuraavat: Marian sairaalan lastenpaviljonki sisustettiin uudelleen, tuberkuloosisairaalaan järjestettiin uusi hoito-osasto, Kivelän sairaalan korva-, nenä- ja kurkkutautien osaston uudelleenjärjestely saatettiin loppuun ja sairaalan muilla osastoilla suoritettiin varsin huomattavia muutoksia. Nikkilän sairaalassa kaksi paviljonkia korotettiin henkilökunnan asuntoja sisältävällä kerroksella.

Edelleen taloon Runeberginkatu n:o 3 sisustettiin joukko pienasuntoja ja asosiaalisten poikain koti; talossa Korkeavuorenkatu n:o 39 kaksi autovajaa muutettiin asunnoiksi. Melko huomattavia sisustustöitä suoritettiin kunnalliskodin rakennuksissa Koskelassa ja eräissä kansakouluissa. Uusi kansakoulu sisustettiin Vartiokylän kartanon päärakennukseen ja lastentarha erääseen asuintaloon Lauttasaaressa.

Urheilutarkoituksia varten suoritettiin huomattavia töitä varsinkin kaupungin ympäristössä, näistä mainittakoon Humallahden uimalaitoksen pukusuoja, Marjaniemen, Pukinmäen ja Vartiokylän uimarannat sekä eri urheilukenttien pukusuojat ja katsojaparvekkeet.

Kuten mainittiin, oli uudisrakennustoiminta vuoden aikana hyvin vaatimatonta. Tärkeimmistä uudisrakennuksista mainittakoon Tukholman kaupungin kulkutautisairaalalle lahjoittaman paviljongin rakennustöiden loppuunsaattaminen. Eräistä rakennusaineym. vaikeuksista huolimatta tästä rakennuksesta lahjoittajan auliuden ja hyvän arkkitehtityön ansiosta tuli erittäin arvokas lisä kulkutautisairaalalle; se on suoritustavaltaan ja laadultaan huomattavasti meillä nykyään vallitsevan tason yläpuolella. Sörnäisten sähkölaitoksen uusi siipirakennus voitiin ottaa käytäntöön vuoden keskivaiheilla. Kumpulaan rakennettiin neljä kaksikerroksista puista asuinrakennusta, kussakin 32 kaksi huonetta ja keittiön sisältävää asuntoa; sisustustöitä ei kuitenkaan saatu vuoden aikana loppuunsuoritetuksi. Sörnäisiin rakennettiin ajanmukainen satamatyöntekijäin huoltorakennus ja poliisilaitoksen kortteliin n:o 30 tulevan sellirakennuksen rakentaminen aloitettiin ja saatiin niin pitkälle, että rakennus oli vesikatossa vuoden vaihteessa. Suurin uudisrakennustyö oli sähkölaitoksen höyryvoima-asema Salmisaaressa. Työt keskitettiin muuntajarakennukseen, joka vuoden aikana saatiin vesikattoon. Kaikki nämä työt sekä useimmat uudis- ja muutosrakennustyöt suoritettiin talorakennusosaston oman johdon alaisina. Tämän lisäksi yksityiset urakoitsijat suorittivat eräitä pienempiä töitä, joista mainittakoon asuinrakennuksen rakentaminen Toivoniemeen ja Tervalammelle, Ryttylän koululukodin muutosrakennustyöt ja kaasulaitoksen Pääskylänkadun 15:ssä olevan asuinrakennuksen muutosrakennustyöt.

Osasto käsitteli 552 diaarioon vietyä asiaa ja antoi niistä lausuntoja yleisten töiden lautakunnalle ja muille kunnan laitoksille. Sen yhteydessä laadittiin lukuisia piirustusehdotuksia; näistä mainittakoon piirustukset useita uusia kansakouluja ja Snellmaninkadun kansakoulun uudestirakentamista varten, eräitä lastentarhoja, Marian sairaalan ja kulkutautisairaalan uudisrakennuksia, sairaanhoitajattarien asuntolaa, sähkölaitoksen asema- ja muuntajarakennuksia, suolakalavarastoa, Vallilan poliisitaloa, desinfektiolaitosta ja eräitä saunarakennuksia varten ja liikennelaitoksen, eri virastojen ja teurastamon muutos- ja lisärakennuksia varten. Sen lisäksi osasto suoritti kaikki jatkuvia uudis- ja muutosrakennustöitä varten tarvittavat työ- ja yksityiskohtaiset piirustukset.

Työvoiman puutteen takia on monessa suhteessa välttämätön tulevien vuosien rakennusohjelman suunnittelu- ja selvittelytyö saanut väistyä juoksevien asioiden käsittelyn tieltä.

Lämpöteknikon kertomus. V. 1947 lämpöteknikon ylivalvontaan kuuluvien laitosten luku lisääntyi 6:lla ja vähentyi 1:llä desinfioimislaitoksen purkamisen johdosta, joten nettolisäys oli 5 laitosta. Niiden luku oli vuoden lopussa 125. Kattilain luku lisääntyi 17 ja tulipinta 396 m². Suurin lisäys johtui liikennelaitokselle kuuluvista kattilalaitoksista. Alla olevasta taulukosta selviää kattiloiden luku, laatu ja keskisuuruus.

	Luku	Tulipinta m² Yhteensä	Tulipinta m² Keskimäärin kattilaa kohden
Höyrykattilat			
Korkeapainekattilat, työpaine > 0.5 kg/cm².....	20	1 365	68.3
Matalapainekattilat, työpaine < 0.5 kg/cm².....	106	2 065	19.5
Yhteensä	*126*	*3 430*	—
Lämminvesikattilat.....	*146*	*2 216*	*15.2*
Kaikkiaan	272	5 646	—

Vuoden kuluessa suoritetuista tärkeimmistä töistä mainittakoon seuraavat: Nikkilän sairaalan rakennusten 4 ja 8 saniteettitöiden valvonta ja lopputarkastus, Kulkutautisairaalan uuden tarkkailuosaston saniteettitöiden valvonta ja lopputarkastus, poliisilaitoksessa Sofiankadun 3:ssa työselitys ja hankintaohjelma saniteettitöitä varten, tarjousten tarkastus ja työn valvonta, satamatyöntekijäin puku- ja ruokailurakennuksen saniteettitöiden työn valvonta ja lopputarkastus, Kumpulan asuintalojen vesi- ja viemärijohtotöiden työn valvonta, Kumpulan pikatalojen saunan saniteettitöiden valvonta ja Salmisaaren voimalaitoksen työselitys ja hankintaohjelma saniteettilaitteita varten ja tarjousten tarkastus.

Vuoden aikana tehtiin useita alustavia suunnitelmia kansakoulujen ym. suunnitteilla olevien rakennusten tarpeita varten yhteistyössä osaston arkkitehtien kanssa.

Lämpöteknikon ylivalvontaan kuuluvien kaupungin omistamien talojen keskuslämmityslaitoksissa kulutettiin kertomusvuonna yhteensä 93 407 m³ halkoja, 1 394 tonnia kivihiiliä, 3 290 tonnia koksia, 830 tonnia turpeita eli yhteensä 18 616 tonnia koksiksi redusoituna. Näihin lukuihin sisältyvät myös ensimmäisen kerran ne määrät, jotka kulutettiin liikennelaitoksen halleissa, työpajoissa ja Töölönkadun 49:ssä olevassa asuintalossa.

Katurakennusosasto

Kertomusvuoden alussa oli osastolla seuraavat virat: katurakennuspäällikkö, apulaiskaturakennuspäällikkö, yli-insinööri (ent. toimistoinsinööri), 7 piiri-insinööriä, 10 insinööriä, 5 apulaisinsinööriä, 1 ylimääräinen apulaisinsinööri, 2 kemistiä, 56 rakennusmestaria, 7 mittausteknikkoa, 5 piirtäjää, 2 laboraattoria, osastokamreeri, 18 toimistoapulaista, ylikonemestari, asemakonemestari ja 7 konemestaria. Näistä oli vuoden alussa avoinna 1 insinöörin, 5 apulaisinsinöörin, 1 kemistin, 1 mittausteknikon, 2 piirtäjän ja 1 toimistoapulaisen virka. Vuoden aikana erosi 1 piiri-insinööri, 2 rakennusmestaria, 1 mittausteknikko, 2 piirtäjää ja 3 toimistoapulaista ja osaston palvelukseen tuli 1 piiri-insinööri, 1 kemisti, 1 mittausteknikko, 4 piirtäjää ja 4 toimistoapulaista. Vuoden alusta perustettuihin 56 rakennusmestarin virkaan valittiin entiset ylimääräiset rakennusmestarit. Vuoden lopussa oli avoinna 1 insinöörin, 5 apulaisinsinöörin, 1 mittausteknikon ja 2 rakennusmestarin virkaa.

V:n 1947 alussa oli työmailla ylimääräisinä 5 rakennusmestaria, 6 työnjohtajaa ja 4 tuntikirjuria. Vuoden aikana erosi 2 työnjohtajaa, joten vuoden lopussa oli 5 rakennusmestaria, 4 työnjohtajaa ja 4 tuntikirjuria. Sitä paitsi oli osaston palveluksessa puhdistuslaitoksissa 3 koneenkäyttäjää ja Nikkilässä 1 puhdistuslaitoksen hoitaja.

Katurakennusosaston työntekijäin lukumäärän v. 1945 alkanut pieneneminen jatkui yhä v:n 1947 aikana ja oli kirjojen mukaan suunnilleen vuoden alussa 1 061; pienimmillään, 929 se oli vuoden lopussa. Työssä olleiden lukumäärä oli suurin, 985, huhtikuun puolivälissä ja pienin, 518, heinäkuun puolivälissä.

Kertausharjoituksissa oli heinäkuun alkuun asti 1 mies.

Vuosilomaa oli työntekijöillä yhteensä 20 754 työpäivää. Varsinaisena loma-aikana toukokuun 1 p:n ja syyskuun 30 p:n välisenä aikana oli lomalla keskimäärin 162 työntekijää; suurimmillaan, 429, oli lomalla olevien lukumäärä heinäkuun 13—19 p:n välisenä aikana.

Sairaslomalla oli vuoden aikana keskimäärin 61 työntekijää. Alle tämän määrän oli toukokuun alusta lokakuun puoliväliin ja joulukuun puolivälissä. Eniten oli sairaslomia vuoden ensimmäisellä kolmanneksella, jolloin niitä oli keskimäärin 76. Prosenteissa laskettuna oli sairaslomalla kirjoissa olevasta vahvuudesta 6.1 % ja työssä olevasta vahvuudesta 7.03 %. Työntekijäin keski-ikä oli 48 vuotta.

Tapaturmia oli 184 eli 18.4 % työssä olleiden työntekijäin keskimäärästä, joka oli 1 001. Tapaturmien aiheuttamia poissaoloja oli 0.7 % keskimääräisen työntekijämäärän mukaisesta säännöllisten työpäivien luvusta, 301:stä.

Eläkkeelle siirtyi kertomusvuonna 27 työntekijää.

Lapsilisää maksettiin työntekijöille lokakuussa, jolloin tämä järjestelmä tuli käytäntöön, 574 lapsesta.

Katurakennusosastolle tuli kaikkiaan 903 kirjelmää, joista 219 yleisten töiden lautakunnalta, 113 kaupunginhallitukselta, 38 kaupungininsinööriltä tai muilta rakennustoimiston osastoilta, 286 kaupungin eri laitoksilta, 40 valtion virastoilta, 3 muilta kunnilta ja 204 yksityisiltä liikkeiltä tai henkilöiltä. Osastolta lähetettiin kaikkiaan 1 450 kirjelmää, joista 198 lausuntoa tai esitystä yleisten töiden lautakunnalle, 448 kaupungininsinöörille tai rakennustoimiston muille osastoille, 284 kaupungin muille laitoksille, 31 valtion virastoille, 12 muille kunnille ja 447 yksityisille liikkeille tai henkilöille.

Saapuneita laskuja oli kaikkiaan 3 512 ja lähetettyjä laskuja 502. Kirjoihin vietiin lisäksi 53 palkkalistojen viikkoyhdistelmiä ja 53 tarveainevaraston laskuja sekä tehtiin kuukausittain laskut katurakennusosaston varastoistaan ostamista tarveaineista.

Sairausavustusten maksumääräyksiä oli 1 277, lopputilejä 158, vuosilomia koskevia 715, reservipalkkoja koskevia 8, hautausavustuksia koskevia 18, muita ylimääräisiä maksumääräyksiä 4 ja lapsilisiä koskevia 20.

Toimistossa laadittiin 112 piirustusta. Muualta tulleita piirustuksia oli 98. Viemäri-ilmoituksia tonttikarttoja varten annettiin 32 ja vesijohtolaitosta varten 78.

Katujen ja teiden sodan aikainen ja sen jälkeinen rappeutuminen saatiin kertomusvuonna pysähtymään tarveaineiden helpomman saannin ansiosta. Asfalttiemulsiota käytettiin 569 tonnia ja korjattiin sillä 135 750 m² katuja ja teitä. Vertauksen vuoksi mainittakoon, että asfalttiemulsiota käytettiin ennen sotia 300—350 tonnia ja v. 1946 vain 226 tonnia. Vanhaa asfalttipäällystettä uudelleen sulattamalla paikattiin 4 550 m² katuja. Lisäksi korjattiin vielä 19 820 m² nupukiveystä, 5 780 m² noppakiveystä, 1 945 m² kenttäkiveystä, 3 215 m² betonikäytävää ja 1 146 m² laattakäytävää.

Katujen, teiden ja yleisten paikkojen korjauksiin ja kunnossapitoon kanta-Helsingissä oli talousarvioon varattu 21 000 000 mk ja liitosaluetta varten 9 500 000 mk, yhteensä 30 500 000 mk. Ylitysoikeutta ja lisämäärärahaa myönnettiin 2 140 000 mk. Kustannukset olivat yhteensä 32 408 511 mk, joista kanta-Helsingin alueella suoritetuista töistä seuraavat määrät: kadut ja yleiset paikat 9 988 273 mk, tiet 5 744 785 mk, maantienjatkeet 495 452 mk, sopimuksiin perustuvat yksityisten katuosuudet Hämeentiellä 12 408 mk, kaupungin katuosuuksien viereiset kaiteet 1 217 054 mk, katukilvet 122 108 mk, mittaukset ja tutkimukset 669 039 mk ja täytemaan vastaanotto 742 153 mk sekä liitosalueella suoritetuista töistä kadut ja tiet 6 299 677 mk, maantienjatkeet 6 036 855 mk, katukilvet 20 528 mk ja mittaukset ja tutkimukset 1 060 179 mk.

Liikennejärjestelyyn sekä katujen ja teiden päällystysten uusimiseen oli talousarvioon varattu 1 002 000 mk. Edellisiltä vuosilta siirtyneitä varoja oli 906 473 mk. Liikennejärjestelyyn käytettiin v:n 1947 aikana 124 537 mk. Päällystysten uusimista ei suoritettu ensinkään, joten v:lle 1948 siirtyi käyttämättömiä varoja 1 783 936 mk.

Tielaboratoriossa suoritettiin katujen ja teiden päällysteiden korjaamiseen käytettyjen asfalttiemulsioiden ja kestopäällysteiden tutkimuksia. Muista tutkimuksista mainittakoon urakoitsijaliikkeiden suorittamista katupäällysteistä tehdyt analyysit ja soratutkimukset eri tarkoituksiin. Laboratorion henkilökunta vaihtui vuoden alussa kokonaisuudessaan.

Kun puhtaanapitolaitos v:n 1947 alusta liitettiin omana osastonaan rakennustoimistoon, eivät puhtaanapitotyöt enää esiinny katurakennusosaston tileissä. Kanta-Helsingin katuvalaistuskustannukset olivat 8 936 553 mk ja liitosalueen vastaavat kulut 3 330 788 mk. Yleisten vesipostien ja suihkukaivojen kustannukset nousivat 717 387 mk:aan.

Talousarvioon merkityillä ja edellisiltä vuosilta siirtyneillä määrärahoilla suoritettiin mm. seuraavat katu- ja tietyöt: Nurmijärventien tasoituksen aloittaminen Pengertien ja rautatien väliseltä osalta 2 017 454 mk, Herttoniemen läntisen asutusalueen uusien katujen tasoitustöiden jatkaminen 5 664 348 mk, kävelytien järjestäminen Paciuksenkadulta Mäntytielle 256 322 mk, Paciuksenkadun siltapengerrystöiden jatkaminen 2 931 265 mk, Munkkiniemen ajosillan korjaus ja leventäminen 1 204 125 mk, Tammelun-

din tieolojen parantaminen 5 379 332 mk, Tuomarinkylän asutusalueen eräiden katujen tasoitustöiden aloittaminen 426 538 mk, Somerontien ja Toukolantien välisen Hämeentien tasoitustöiden jatkaminen 3 700 117 mk, Koskelantien ja Limingantien välisen Sofianlehdonkadun tasoitustöiden jatkaminen 446 045 mk, Pitäjänmäen teollisuusalueen katujen tasoitustöiden jatkaminen 9 293 382 mk, Pirkkolan omakotialueen katujen pintatasoitustöiden jatkaminen 714 260 mk, Kaironkadun tasoitustöiden jatkaminen korttelin n:o 919 kohdalla 183 752 mk ja Hämeentien tasoitustöiden jatkaminen korttelin n:o 919 kohdalla 124 257 mk.

Kaupunginhallituksen käyttövaroistaan myöntämillä määrärahoilla suoritettiin lisäksi seuraavat katu- ja tietyöt: Linnankoskenkadun, Lastenlinnantien ja Stenbäckinkadun tasoitus 495 816 mk, kulkutautisairaalan vastaanottopaviljongin tietyöt 430 000 mk ja Mäkelän varastoalueen tie 36 771 mk.

Kaikkiaan oli katu- ja tietöihin käytettävissä v:n 1947 ja aikaisempien vuosien talousarvioissa myönnettyjä määrärahoja 115 493 476 mk sekä eräitä konehankintoja varten 2 090 000 mk. Kun lisäksi kaupunginhallituksen käyttövaroista myönnettiin 1 150 000 mk, oli katu- ja tietöissä käytettävissä varoja yhteensä 118 733 476 mk. Talousarvioon merkittyjä varoja käytettiin 32 908 896 mk ja kaupunginhallituksen käyttövaroja 962 587 mk eli yhteensä 33 871 483 mk.

Viemärien korjaukseen ja kunnossapitoon oli talousarvioon varattu kanta-Helsinkiä varten 7 500 000 mk ja liitosaluetta varten 600 000 mk. Kustannukset nousivat vastaavasti 6 616 457 mk:aan ja 505 353 mk:aan eli yhteensä 7 121 810 mk:aan jakaantuen seuraavasti: kanta-Helsingin viemärien kunnossapitotyöt 5 728 961 mk, täydennystyöt 802 391 mk, viemärien huuhteluvesi 4 855 mk ja putkivalimon vuokra 80 250 mk sekä liitosalueen viemärien korjaus- ja kunnossapitotyöt 505 353 mk.

Puhdistuslaitosten käyttö- ja kunnossapitokustannuksia varten oli talousarvioon varattu 9 524 140 mk. Hintojen ja palkkojen nousun takia myönnettiin lisämäärärahaa 73 600 mk. Kun otetaan huomioon talorakennusosaston suorittamat päällysrakenteiden korjaustyöt Kyläsaaressa, 55 664 mk ja Savilan pumppulaitoksessa 37 650 mk, olivat menot seuraavat:

Laitos	Käyttö- ja korjauskustannukset, mk	Tontin vuokra, mk	Vakinaisen henkilöstön palkat, mk	Yhteensä, mk
Nikkilän	210 881	—	—	210 881
Alppilan ja Savilan	1 075 563	—	265 541	1 341 104
Rajasaaren	3 407 685	31 500	1 102 527	4 541 712
Kyläsaaren	4 016 517	35 640	1 265 042	5 317 199
Kaikki	8 710 646	67 140	2 633 110	11 410 896

Tuloja näistä laitoksista oli seuraavasti:

Laitos	Kaasusta, mk	Lietteestä, mk	Sekalaisia tuloja, mk	Yhteensä, mk
Nikkilän	—	405	—	405
Alppilan ja Savilan	—	7 200	—	7 200
Rajasaaren	2 296 980	214 780	—	2 511 760
Kyläsaaren	1 420 407	113 445	47 940	1 581 792
Kaikki	3 717 387	335 830	47 940	4 101 157

Talousarviossa oli puhdistuslaitosten tulot arvioitu kaikkiaan 1 500 000 mk:ksi.

Alppilan puhdistuslaitoksen hiekanerottimeen ja saostuskaivoihin jäi saostuvista aineista 93.0 %. Viiden vuorokauden biokemiallisen hapenkulutuksen (bhk 5) mukaan oli mekaanisen osaston puhdistusteho keskimäärin 72 %, biokemiallisen suodattimen 56.0 % ja koko laitoksen teho 89.0 %. Nikkilän puhdistuslaitoksen saostuskaivoihin jäi saostuvista aineista 98.0 %. Viiden vuorokauden bhk:n mukaan oli puhdistusteho 78 %.

Savilan pumppulaitoksella pumpattiin vuoden aikana Rajasaaren puhdistuslaitokseen 2 236 650 m³ likavettä ja Töölönlahteen sadevesisäiliön kautta 11 850 m³, eli yhteensä 2 248 500 m³. Sähkönkulutus oli 159 590 kWh. Viemäriveden pumppaus maksoi 0: 48 mk/m³.

Rajasaaren puhdistuslaitokseen tuli likavettä gravitatiojohtoja myöten 2 474 740 m³ ja Savilasta pumpattua vettä 2 236 650 m³. Likavettä puhdistettiin mekaanisesti 4 711 390 m³ ja biologisesti 3 356 190 m³. Saostuvista aineista jäi saostuskaivoihin 96.0 %. Bhk 5 mukaan oli saostuskaivojen puhdistusteho keskimäärin 44.0 % ja biologisen osaston keskimäärin 85.0 %. Huomioonottaen laitokseen pumpatun kokonaisvesimäärän, josta osa puhdistettiin vain mekaanisesti, oli laitoksen kokonaispuhdistusteho 80.0 %. Laitos oli ylikuormitettu. Mekaanisesti puhdistetun veden bhk 5 oli keskimäärin 154 mg/l ja biologisesti puhdistetun veden 24 mg/l. Laitoksesta mereen johdetun veden bhk 5 oli keskimäärin 58 mg/l.

Laitoksen kaasuntuotanto oli 419 500 m³, josta myytiin kaasulaitokselle 379 822 m³. Loput käytettiin lämmitykseen ja laboratorion tarpeisiin. Lietettä myytiin lannoitusaineeksi 4 545 m³.

Sähköä kulutettiin 457 183 kWh. Lämmitykseen käytettiin puita 1 344 m³ ja koksia 14 tonnia. Laitoksen kustannukset olivat, korkoja ja kuoletusta lukuunottamatta, 4 541 712 mk eli 0: 96 mk puhdistettua vesi m³ kohden. Huomioonottaen myös laitoksen tulot 2 511 761 mk, olivat puhdistuskustannukset 0: 43 mk/m³.

Kyläsaaren puhdistuslaitoksessa v:n 1947 aikana puhdistettiin likavettä mekaanisesti 2 426 825 m³ ja biologisesti 1 876 377 m³. Saostuvista aineista jäi laitokseen keskimäärin 86.0 %. Bhk 5 mukaan oli mekaanisen osaston puhdistusteho 40.6 % ja biologisen puolen eri osaston 57— 86 %. Laitoksen kokonaispuhdistusteho oli 72.5 % laitokseen pumpatusta kokonaisvesimäärästä, josta osa puhdistettiin vain mekaanisesti. Laitos oli ylikuormitettu. Mekaanisesti puhdistetun veden bhk 5 oli keskimäärin 195 mg/l ja biologisesti puhdistetun veden eri osastoissa keskimäärin 30—140 mg/l. Laitoksesta mereen johdetun veden bhk 5 oli keskimäärin 53 mg/l.

Laitoksen kaasuntuotanto oli 217 593 m³, mikä myytiin kaasulaitokselle. Lannoitusaineeksi myytiin lietettä 2 521 m³.

Sähköä kulutettiin 499 929 kWh. Polttopuita käytettiin laitoksen lämmitykseen 705 m³ ja koksia 16.5 tonnia. Huomioonottamatta korkoja ja kuoletusta veden puhdistaminen maksoi 2: 19 mk/m³. Kun kaasusta ja lietteestä ym. saadut tulot, 1 581 792 mk, otetaan huomioon, olivat kustannukset 1: 54 mk/m³.

Talousarvioon sisältyvillä ja edellisiltä vuosilta siirtyneillä määrärahoilla suoritettiin mm. seuraavat viemärirakennustyöt: Herttoniemen läntisen asutusalueen rakentamisen jatkaminen 5 120 801 mk, Vanhojen viemärien uusiminen 24 467 503 mk, Rajasaaren puhdistuslaitoksen toisen kaasunpuristajan asennustöiden aloittaminen 55 231 mk, Alppilan puhdistuslaitoksen päällysrakenteen uusiminen 441 544 mk, Ruohotieltä Vantaaseen vievän viemäriojan perkaustöiden jatkaminen 33 272 mk, korttelin n:o 804 kuivattamisen jatkaminen 74 219 mk, korttelin n:o 720 viemärin rakentaminen 1 239 169 mk, Maunulan asutusalueella aikaisemmin aloitettujen töiden jatkaminen 105 401 mk, Pirkkolasta Vähä-Huopalahteen vievän kokoojajohdon viemäritöiden jatkaminen 12 179 382 mk, Marttilan omakotialueen viemäritöiden jatkaminen 12 307 955 mk, Somerontien ja Toukolantien välisen Hämeentien viemäritöiden jatkaminen 2 048 399 mk, Hietalahden—Merisataman kokoojajohdon (osan) rakentaminen 106 686 mk, Vuorimiehenkadun—Kauppatorin kokoojajohdon rakentaminen 5 040 704 mk, Reijolan asuntoalueen viemärien rakentaminen 407 639 mk, Pitäjänmäen teollisuusalueen aikaisemmin aloitettujen viemäritöiden loppuun saattaminen 1 065 642 mk, Kauppatorin—Liisankadun kokoojajohdon rakennustöiden jatkaminen 1 872 503 mk, Pirkkolan omakotialueen toisen rakennusvaiheen töiden jatkaminen 178 417 mk, Tervasaaren puhdistuslaitoksen rakennustöiden jatkaminen 461 528 mk ja Lammassaarenkadun viemärin rakentaminen 298 607 mk.

Kaikkiaan oli viemäriuudistöitä ja viemärien uusimista varten käytettävissä v:n 1947 ja aikaisempien vuosien talousarvioissa myönnettyjä määrärahoja 158 570 802 mk ja kaupunginhallituksen käyttövaroistaan myöntämiä varoja 300 000 mk eli yhteensä 158 870 802 mk. Talousarvioon merkityistä määrärahoista käytettiin 67 220 565 mk ja kaupunginhallituksen käyttövaroja 298 607 mk eli yhteensä 67 519 172 mk.

Urheilukenttien ja -laitteiden kunnossapitoa varten oli v:n 1947 talousarviossa varattu kanta-Helsinkiä varten 4 770 000 mk ja lisäksi osoitettiin palkkojen nousun vuoksi kaupunginhallituksen käyttövaroista 745 959 mk, joten käyttövaroja oli yhteensä 5 515 959 mk. Liitosaluetta varten oli varattu 3 000 000 mk ja lisäksi osoitettiin palkkojen nousun

vuoksi kaupunginhallituksen käyttövaroista 295 142 mk, joten varoja oli yhteensä 3 295 142 mk. Käpylän raviradan ajotietä varten oli erillisenä määrärahana talousarviossa 50 000 mk ja lisäksi myönnettiin kaupunginhallituksen käyttövaroista 2 535 mk, joten näitä varoja oli yhteensä 52 535 mk. Urheilukenttien ja -laitteiden korjauksiin ja kunnossapitoon myönnettiin ja käytettiin yhteensä 8 863 636 mk. Kustannuksista tuli kanta-Helsingin osalle seuraavat määrät: urheilukenttien kunnossapito 1 793 245 mk, Töölön ja raviradan pallokentät 791 570 mk, velodromin rata ja kenttä 135 691 mk, pesäpallokentät 46 756 mk, Kaisaniemen verkkopallokenttä 167 155 mk, Mustikkamaan juhlakenttä 36 700 mk, maastojuoksurata 11 621 mk, Herttoniemen hyppyrimäki 245 736 mk, pienet hyppyrimäet 59 863 mk, kelkkamäet 511 522 mk, maaluistinradat 1 555 973 mk, Laakson ja Ruskeasuon ratsastusradat 69 814 mk, Talin laukkarata 16 138 mk ja vedenkulutus kenttien kasteluissa ja kahlaamoissa 74 174 mk. Liitosalueen osalle tulleet vastaavat kustannukset olivat urheilukenttien kunnossapito 1 940 637 mk, kelkkamäet 184 054 mk, Lauttasaaren pujottelumäki 35 788 mk, luistinradat 1 134 663 mk ja Käpylän ravirata 52 535 mk.

V:n 1947 tai aikaisempien vuosien talousarvioihin sisältyvillä määrärahoilla suoritettiin mm. seuraavat urheilulaitteiden uudistyöt: Raviradan yleisurheilukentän kunnostamisen jatkaminen 1 718 320 mk, Munkkiniemen urheilukentän kunnostamisen jatkaminen 1 643 011 mk, koripallopelialueen järjestäminen Pitäjänmäelle 69 320 mk, Pakilan urheilukentän kunnostaminen 374 299 mk, Pakilan koripallopelialueen kunnostaminen 122 874 mk, Tapanilan urheilukentän rakennustöiden jatkaminen 1 198 209 mk, pienoisluistinratojen järjestäminen liitosalueelle 60 067 mk, Herttoniemen hyppyrimäen valaistuksen järjestäminen 213 787 mk, Vallilan urheilukentän viereisen leikkikentän kunnostaminen 60 474 mk, Käpylän koripallokentän pintakerroksen kunnostaminen 30 566 mk, pienoisluistinratojen pukusuojien rakennustöiden jatkaminen 66 999 mk, Haagan leikkikentän tasoitustöiden jatkaminen 1 512 763 mk, Lauttasaaren Pyrinnön kentän tasoitustöiden jatkaminen 423 709 mk, kelkkamäkien rakentaminen 76 848 mk, jääkiekkoalueen aidan rakentaminen 18 897 mk, Kaivopuiston ravintolan edustan pienoisluistinradan valaistuslaitteiden kunnostaminen 15 464 mk, Kaisaniemen verkkopallokentän laajentamistöiden loppuunsaattaminen 61 625 mk, uimastadionin väliaikaisten rakennustöiden suorittaminen 151 735 mk, velodromilta Käpylään vievän soratien rakennustöiden loppuun saattaminen 39 896 mk ja velodromin ympärysaidan (osan) rakentaminen 460 116 mk.

V:n 1948 talousarvion ennakkomäärärahalla ja työhön myönnetyllä lisämäärärahalla suoritettiin uimastadionin väliaikainen kunnostaminen, ja siihen käytettiin 759 000 mk.

Kaikkiaan oli urheilulaitteiden uudistöihin käytettävissä v:n 1947 ja aikaisempien vuosien talousarvioissa myönnettyjä määrärahoja 16 617 252 mk ja kaupunginhallituksen käyttövaroistaan myöntämiä varoja 758 999 mk eli yhteensä 17 376 251 mk. Näistä käytettiin edellisiä 8 337 863 mk ja jälkimmäisiä 759 000 mk eli yhteensä 9 096 863 mk.

Paitsi edellä mainittuja töitä suoritettiin v:n 1947 talousarviossa myönnetyillä ja aikaisemmilta vuosilta siirtyneillä määrärahoilla mm. seuraavat työt: Kumpulan siirtolapuutarhan salaojituksen korjaus 300 000 mk ja Pakilan siirtolapuutarhan perustamistyöt 4 139 271 mk. V:n 1948 talousarvion ennakkomäärärahoja käytettiin Pakilan siirtolapuutarhan rakentamiseen 1 805 452 mk ja kaupunginhallituksen käyttövaroistaan myöntämiä määrärahoja Yllätys-patsaan pystyttämiseen 22 000 mk, vihannestukkukaupan paikan järjestämiseen 495 000 mk, sirpalesuojan purkamiseen 397 182 mk ja viemärin sekä vesipostien rakentamiseen Töölön torille 156 389 mk.

Kaikkiaan oli näitä erinäisiä töitä varten käytettävissä talousarviossa myönnettyjä määrärahoja 5 398 680 mk, v:n 1948 talousarvion ennakkomäärärahoja 3 700 000 mk ja kaupunginhallituksen käyttövaroistaan myöntämiä varoja 1 410 000 mk eli yhteensä 10 508 680 mk. Näistä käytettiin talousarvion määrärahoja 4 440 038 mk, ennakkomäärärahoja 1 805 452 mk ja kaupunginhallituksen käyttövaroja 1 070 571 mk eli yhteensä 7 316 061 mk.

Lisäksi suoritti osasto tilaustöitä kaupungin muille laitoksille, puhelinyhdistykselle ja yksityisille laitoksille ja henkilöille yhteensä 75 352 758 mk:n arvosta.

Betoniputkivalimossa käytettiin kertomusvuonna n. 604 000 kg sementtiä ja valmistettiin erilaisia betonituotteita seuraavat määrät: 7 302 kpl erikoisia muhviputkia (4″—18″), 2 540 kpl uurreputkia (60—110 cm), 114 kpl sadevesikaivon osia ja 74 kpl

mittarikaivon osia. Sitä paitsi valmistettiin 1 480 kg kylmänä käytettävää asfalttiliuosta. Betoniputkivalimon kustannukset olivat 7 415 188 mk.

Pasilan kivilouhimossa valmistettiin 3 026.6 m 20 cm:n reunakiveä ja kunnostettiin kivienottopaikkaa. Louhimon kustannukset olivat 5 030 739 mk.

Vesilinnan, Tilkan, Tervasaaren ja Herttoniemen sepelimurskaamoissa valmistettiin sepeliä yhteensä 5 882 m³. Valmistuskustannukset olivat 5 594 090 mk.

Tarveaineiden valmistuskustannukset olivat yhteensä 18 040 018 mk.

Kaikkien edellä mainittujen töiden kustannukset olivat, talousarvioon sisältyviä palkkoja ja työntekijäin ja työmäärärahoista palkattujen viranhaltijain erinäisiä etuja lukuunottamatta, yhteensä 266 061 248 mk.

Puisto-osasto

Puisto-osaston henkilökuntaan kuuluivat kaupunginpuutarhuri, apulaiskaupunginpuutarhuri, työnjohtajien esimies, kasvihuoneenpuutarhuri, taimistopuutarhuri, 7 piiripuutarhuria, 2 toimistoapulaista, 1 ylimääräinen piirtäjä ja talonmies.

Edellä mainituista toimista vakinaistettiin v:n 1947 alussa 1 toimistoapulaisen ja 7 piiripuutarhurin virkaa. Avoinna vuoden vaihteessa oli apulaiskaupunginpuutarhurin virka ja toukokuun 1 p:stä lähtien ylimääräinen piirtäjän virka. Apulaiskaupunginpuutarhurin virkaa kertomusvuonna hoiti työnjohtajien esimies.

Puutarhaharjoittelijoita oli vuoden aikana 16, joille karttui yhteensä 69 harjoittelukuukautta. Puistovahteja oli talvella 4, kesällä 20. Vakinaisissa töissä olleiden työntekijäin lukumäärä oli suurin toukokuun ensimmäisellä viikolla, jolloin heitä oli 276 ja pienin maaliskuun ensimmäisellä viikolla, jolloin työssä oli 58 henkilöä. Keskimäärä viikoittain oli koko vuoden aikana 176 henkilöä. Työntekijäin työtuntien määrä oli yhteensä 357 184. Määrä lisääntyi edelliseen vuoteen verraten 18 133 tunnilla. Työtunneista miehet tekivät 171 257.5, naiset 157 107.5 ja hevosajurit 15 957. Kuorma-autojen työtunteja oli palkkalistoilla 12 862.

Työntekijäin keski-ikä oli huomattavan korkea, miesten 49 ja naisten 50 vuotta. Korkean keski-iän johdosta työntekijäin työteho oli luonnollisesti suhteellisen alhainen. Tähän vaikutti lisäksi töissä olleiden työntekijäin sairaalloisuudet. Sairaustapauksia, tapaturman aiheuttamat poissaolot mukaanluettuina, oli kaikkiaan 155 eli 42.5 % työssä olleiden työntekijäin lukumäärästä. Vertailun vuoksi mainittakoon, että katurakennusosastolla vastaava prosentti v. 1944 oli 9.6. Sairaita henkilöitä oli 112 ja sairauslomalla oleville maksettiin palkkoja yhteensä 619 017 mk. Lieviä tapaturmia sattui 13, joten tapaturmaprosentti oli 3.6.

Kesälomaa nautti kertomusvuonna 251 työntekijää yhteensä 3 629 päivää. Lomarahaa maksettiin heille yhteensä 1 396 726 mk.

Hautausapua maksettiin kahdelle perikunnalle yhteensä 18 270 mk.

Osastolle tuli kaikkiaan 280 kirjelmää ja osastolta lähti 171 kirjelmää.

Maksumääräyksiä kirjoitettiin 481 kpl.

Talvitöinä korjattiin lavaikkunoita ja paperikoreja, kunnostettiin työkaluja sekä valmistettiin ja maalattiin lasten hiekkalaatikoita. Katupuiden latvusten harvennusta sekä pensaiden nuorennusleikkausta suoritettiin kertomusvuoden alussa tavallista runsaammin kaikkialla puistoissa.

Kevättyöt käsittivät taimilavojen laskemisen, kasvihuoneissa puistojen kukkaryhmiin tarvittavien taimien monistamisen ja niiden hoitamisen. Käytössä oli kesän aikana lantapohjaisia lavoja 465 ikkunaa, putkilavoja 177 ja kylmiä lavoja 158 ikkunaa kaupunginpuutarhassa ja 179 ikkunaa Talin taimistossa.

Puistojen puhdistus aloitettiin maan sulattua huhtikuun loppupäivinä. Samanaikaisesti siirrettiin puistoihin penkkejä, paperikoreja ja lasten hiekkalaatikoita sekä asetettiin keinut paikoilleen. Nurmikoita tasotettiin ja kylvettiin, käytäviä kunnostettiin sekä kukkaryhmiä ryhdyttiin istuttamaan toukokuun aikana. Kesän aikana suoritettiin tavanomaiset hoitotyöt.

Edellisien vuosien tapaan osasto luovutti vielä perunapalstoja puistoista. Samoin viljeltiin kaupunginpuutarhan alueella ja molemmissa taimistoissa jonkin verran vihanneksia ja perunoita.

Heinä ja ruoho myytiin poliisilaitoksen tallille ja paikkakunnan ajureille.

Keväällä oli kukkaryhmissä edellisenä syksynä istutetut lahjoituksina saadut kukkasipulit. Lisäksi istutettiin kevätkukkia 1 300 kpl. Kesäkukkia ja niihin verrattavia taimia istutettiin 58 puistoon yhteensä 62 379 kpl. Koristepuita ja pensaita istutettiin vanhojen täydennykseksi 42 eri puistoon 5 000 kpl ja 4 uuteen puistikkoon yhteensä 1 233 kpl. Monivuotisia kukkakasveja istutettiin 6 266 kpl.

Kasvitautien ja tuholaisten torjunta rajoittui kasvihuonekasveihin, kaupunginpuutarhan omenapuihin ja joihinkin avomaalle istutettuihin ryhmäkukkiin.

Kasvihuoneitten polttoainekulutus oli kertomusvuonna 1 471 m³ halkoja ja 15.5 tonnia koksia.

Vedenkulutus oli harvinaisen vähäsateisen kesän takia edellistä vuotta suurempi, vesilaskujen mukaan 25 000 m³, vaikka Kaisaniemen lammikko, jonka vedenkulutus on huomattavan suuri, oli koko kertomusvuoden ajan kuivana.

Ruokamultaa ajettiin puistoihin 14 795 m³. Lasten hiekkalaatikoita varten ostettiin 411 m³ hiekkaa ja käytäväsoraa hankittiin 604 m³. Lantaa ostettiin poliisilaitoksen tallista 1 800 m³ ja teurastamolta 417 m³.

Rakennustoimiston konepajassa korjattiin ja maalattiin 561 puistopenkkiä. Kalustoluettelon mukaan oli penkkejä 2 548 kpl.

Istutuksiin kohdistuneita vahingontekoja todettiin 207 tapausta, joista suurin osa näpistelyjä tai varkauksia. Autot ajoivat poikki 7 kujannepuuta, joiden keskihinta oli 5 000 mk kpl.

Varsinaiset istutusten korjaus- ja kunnossapitomenot olivat kertomusvuonna yhteensä 23 444 781 mk, mikä määrä jakautui eri momenteille seuraavasti: puistot ja istutukset 11 822 530 mk, erinäisten kaupungin laitosten istutukset 729 854 mk, sopimuksen perusteella hoidettavat istutukset 865 098 mk, säilytysvajojen ja kaupunginpuutarhan rakennusten vuokrat 270 872 mk, kaupunginpuutarhan kasvihuoneitten ja asuinrakennusten polttoaineet 1 380 675 mk, kaupunginpuutarhan valaistus 10 921 mk, kaupunginpuutarhan huoneistojen lämmitys ja siivoaminen 46 172 mk, talvipuutarha 229 574 mk, taimistojen hoito 1 291 747 mk, puistovartijoiden palkkaus 1 448 061 mk, istutusten ja kasvihuoneiden veden kulutus 357 903 mk, puisto- ja puutarhakalusto 1 684 242 mk, mullan valmistus ja lannan hankinta 420 896 mk, vanhojen nurmien ja käytävien uudistus 2 319 202 mk satunnaiset istuttamis- ja puhdistustyöt kaupunginhallituksen määräyksen mukaan 117 522 mk ja liitosalueen istutusten kunnossapito 449 513 mk.

Satunnaisia istuttamis- ja puhdistustöitä varten myönnettyä määrärahaa käytettiin seuraavasti: ent. suojeluskuntatalon ympäristön kunnostamiseen 24 600 mk, lentokentän hallintorakennuksen ympäristön istutuksia varten 44 963 mk, säätytalon puistikon leikkipaikan rakentamiseen 23 299 mk ja Eläintarhantien tontilla n:o 6 suoritettuihin raivaustöihin 24 660 mk.

Talousarvion tuloa tuottamattomien pääomamenojen pääluokassa oli istutuksia varten varattu kaikkiaan 5 510 000 mk ja käytettiin 5 657 858 mk. Tästä summasta jäi kuitenkin erinäisistä syistä kokonaan käyttämättä Kaarlen- ja Castréninkadun kulman kuntoonpanoa varten varattu 208 000 mk. Muut menot jakautuivat seuraavasti: Torkkelin- ja Pengerkadun välisen korttelissa n:o 334 olevan puistoalueen kunnostaminen istutuskuntoon 1 407 846 mk, Krematorion ja Etel. Hesperiankadun välisten alueiden kunnostaminen 583 129 mk, mitä työtä ei kuitenkaan ehditty ennen pakkasten tuloa saada loppuun suoritetuksi, Helsingin kaupungin puistotalojen leikkipaikat ja nurmikoiden perustaminen 584 163 mk, Tuberkuloosisairaalan istutusten järjestely 220 000 mk, jotka käytettiin alueen nurmikoiden uusimiseen sekä pensaiden ja monivuotisten kasvien istuttamiseen, Kulosaaren kirkon ja Kulosaarentien välisen puistikon kuntoonpano 141 822 mk, mitä perustamistöitä ehdittiin suorittaa varsin vähän, Toukolan niityn järjestely puistoksi 2 096 355 mk, mitkä työt voitiin aloittaa vasta syksyllä, joten kylvö sekä osa istutustöistä jäi kevääseen, Malmin sairaalan istutusten raivaus ja kunnostaminen 118 355 mk, Mannerheimintien lehmusrivien täydentäminen 86 424 mk, Alppilan lintulammikon korjaaminen 42 894 mk, Kolmikulman kunnostaminen 286 318 mk, mitkä työt jäivät keskeneräisiksi puistoon rakennettavaan lammikkoon tarvittavan sementin puuttuessa, ja kaupungin puutarhan kukkamuurin korjaaminen 90 553 mk.

Paitsi edellä mainittuja menoarvioon sisältyvillä määrärahoilla tehtyjä töitä, suoritettiin vielä kertomusvuoden aikana töitä kaupungin eri laitosten tilauksesta sekä kaupunginvaltuuston erikseen myöntämillä varoilla punaisten haudan kunnostaminen Huo-

palahdessa. Kustannukset näistä töistä jakaantuivat seuraavasti: punaisten haudan kunnostaminen 51 914 mk, katuosaston laskuun Tähtitorninmäen puistossa kanaalin kaivuusta johtuvien tasoitus- ym. töiden suorittaminen 26 058 mk, puiden siirtäminen Mäkelänkadulla 4 110 mk, sähkölaitoksen laskuun puiden karsiminen 20 142 mk, talorakennusosaston laskuun kulkutautisairaalan lasten tarkastuspaviljongin ympäristön kunnostaminen ja istutustöiden suorittaminen 594 580 mk, Helsingin kaupungin teurastamon laskuun karjapihojen siistiminen 11 200 mk, varasto-osaston laskuun erilaisten koristelutöiden suorittaminen 18 714 mk, urheilu- ja retkeilylautakunnan laskuun istutustöiden suorittaminen Pihlajasaaressa 1 187 mk, Nikkilän sairaalan istutusten kunnostaminen 94 537 mk ja Muinaistieteellisen toimikunnan ja Ehrensvärd-seuran tilauksesta ja laskuun raivaus- ja puhdistustöiden suorittaminen Suomenlinnassa Piperin puistossa ja eräillä linnakkeilla 1 011 485 mk.

Edelliseltä vuodelta siirtyi kertomusvuodelle uudistyömäärärahoja 2 682 322 mk. Tästä määrästä jäi kokonaan käyttämättä 649 000 mk, joka oli varattu leikkikentän perustamista varten Siltasaaren kärkeen. Lopullisesti valmistui Munkkiniemenkadun ja Mäntytien kulmaan pieni puisto, johon määrärahat oli myönnetty v. 1946.

Myönnetyt määrärahat olivat yleensä sangen niukat ja jo heinäkuussa oltiin pakotettuja anomaan lisämäärärahaa mm. kunnossapito- ja taimistomenoihin. Ylitysoikeuksia ja lisämäärärahoja myönnettiin kunnossapitotileille 5 641 625 mk sekä tuottamattomien pääomamenojen tileille yhteensä 688 743 mk, säästöä jäi kunnossapitotileille 133 765 mk ja tuloa tuottamattomille pääomatileille 540 885 mk.

Myynti kaupunginpuutarhasta tuotti yhteensä 1 349 825 mk. Tästä summasta tulee ruukkukasvien ja leikkokukkien osalle 873 668 mk, taimistotuotteiden osalle 38 812 mk, vihannesten osalle 37 784 mk, juurikasvien osalle 5 471 mk, pikkutaimien osalle 8 320 mk. Kasvien vuokraus tuotti 122 030 mk ja ruohon ja heinän myynti 141 429 mk. Vahingonkorvauksia perittiin 34 955 mk. Lantaa ja multaa myytiin 68 585 mk:lla. Muita sekalaisia tuloja oli 18 772 mk.

Vuoden lopussa oli talvipuutarhassa kasveja 3 393 kpl, kasvihuoneissa, kellarissa, kylmissä lavoissa ja kastissa 43 467 kpl. Talin ja Reijolan taimistoissa oli istutuskelpoisia puita ja pensaita 30 748 kpl ja edelleen kehitettäviä puita ja pensaita 29 164 kpl sekä 54 778 kpl perennoja.

Varasto-osasto

Varasto-osaston päätoimiston henkilökuntaan kuuluivat varastopäällikkö, apulaisvarastopäällikkö, osastokamreeri, kirjanpitäjä, inventoija sekä 7 vakinaista ja 1 ylimääräinen toimistoapulainen. Osastokamreerin virkaan, joka perustettiin syyskuun 3 p:nä 1947, nimitettiin Y. J. Määttänen marraskuun 16 p:stä lukien. Ylimääräiset toimistoapulaiset U. O. Kuokkanen, E. Tuunanen, T. S. Liikaluoma ja M. I.-L. E. Nyström nimitettiin vakinaisiksi toimistoapulaisiksi tammikuun 1 p:stä lukien. Ylimääräiseksi toimistoapulaiseksi otettiin syyskuun 16 p:nä S. K. Kurkela.

Malminkadun 5:ssä olevassa päävarastossa oli varastonhoitaja, apulaisvarastonhoitaja, varastoesimies, varastokirjuri ja 1 vakinainen sekä 2 ylimääräistä toimistoapulaista. Vakinaiseksi toimistoapulaiseksi nimitettiin tammikuun 1 p:stä lukien ylimääräinen toimistoapulainen I. G. Z. Öhman. Ylimääräiseksi toimistoapulaiseksi otettiin O. Purmonen maaliskuun 1 p:stä ja M. Kivi kesäkuun 1 p:stä lukien. Kun toimistoapulainen Purmonen erosi osaston palveluksesta syyskuun 28 p:nä otettiin hänen tilalleen ylimääräiseksi toimistoapulaiseksi O. I. Palasvirta marraskuun 22 p:stä lukien. Kussakin sivuvirastossa, Hakaniemessä, Ruoholahdessa, Toukolassa, Töölössä, Herttoniemessä ja Maunulassa toimi esimiehenä varastoesimies ja hänellä oli apuna tarpeellinen määrä varastomiehiä. Puhtaanapito-osaston hallussa olleen varaston siirtyessä varasto-osaston haltuun tammikuun 1 p:nä sen esimiehenä toimineen varastoesimiehen virka siirtyi myös osastolle sanotusta päivästä lukien.

Korjauspajassa oli korjauspajainsinööri, apulaisinsinööri, 2 piirtäjää, toimistoesimies, 3 toimistoapulaista, 2 työnjohtajaa, 4 esimiestä, 2 konetarkastajaa sekä tuntikirjuri. Väliaikaisena korjauspajainsinöörinä toiminut insinööri L. O. Lehtonen erosi korjauspajan palveluksesta toukokuun 1 p:nä, jolloin hänen tilalleen tuli apulaisinsinööri E. Galle, kunnes yleisten töiden lautakunta kesäkuun 11 p:nä nimitti insinööri E. T. A.

Lammisen yhden vuoden koeajaksi korjauspajainsinöörin virkaan elokuun 1 p:stä lukien. Toimistoapulainen W. Wickberg erosi osaston palveluksesta tammikuun 15 p:nä ja hänen tilalleen nimitettiin H. E. Hukkinen tammikuun 16 p:stä lukien. Korjauspaja III ylimääräisen työnjohtajan virkaan nimitettiin työnjohtaja O. K. Lahtinen marraskuun 1 p:stä lukien. Korjauspajan ylimääräisiksi esimiehiksi nimitettiin tuntipalkalla olleet korjauspajan esimiehet R. J. Hakala, H. Hurtta, O. Kankuri ja H. Mustonen ja korjauspajan konetarkastajiksi tuntipalkalla olleet F. V. Ahokas ja N. M. Salonius joulukuun 1 p:stä lukien. Ylimääräiseksi tuntikirjuriksi nimitettiin tuntipalkalla ollut tuntikirjuri V. Pennanen lokakuun 1 p:stä lukien.

Korjauspajan tuotantokomiteaan yleisten töiden lautakunta määräsi kokouksessaan joulukuun 22 p:nä 1947 työnantajan edustajiksi yleisten töiden lautakunnan jäsenen V. Laitisen, kaupungininsinööri A. G. Linnavuoren ja insinööri T. A. Lammisen sekä heidän henkilökohtaisiksi varamiehikseen vastaavasti lautakunnan jäsenen V. Riipisen, katurakennuspäällikkö W. Starckin ja insinööri E. Gallen. Työntekijät valitsivat edustajikseen puuseppä J. Aavakosken, sorvaaja A. Lindqvistin, viilaaja V. Vanhasen, autonasentaja U. Sipiläisen ja peltiseppä Y. Kankkusen sekä heidän varamiehikseen sähköasentaja U. Kallisen, autonasentaja P. Makkosen, konetyöntekijä Å. Sirenin, viilaaja U. Leppäsen ja peltiseppä E. Naukkarisen. Toimihenkilöt valitsivat edustajikseen toimistoesimies N. V. Nyströmin ja esimies H. Hurtan sekä heidän varamiehikseen työnjohtaja J. Kivistön ja piirtäjä T. Mattilan.

Osasto hankki kertomusvuoden aikana rakennustoimiston tarvitsemat tarveaineet, työkoneet ja työkalut sekä hoiti näiden tarvikkeiden varastoja ja korjauspajaa. Edellä mainitun Malminkadun 5:ssä olevan päävaraston lisäksi oli sivuvarastoja Ruoholahdessa, Hakaniemessä, Töölössä, Toukolassa, Herttoniemessä ja Maunulassa.

Kertomusvuoden aikana olivat tärkeimmät rakennusaineet edelleen säännöstelynalaisia. Sementtiä, rautaa, nauloja ja tiiliä oli vaikea saada riittävästi. Naula- ja sementtipula oli ajoittain niin vaikea, että syntyi häiriöitä säännöllisessä työskentelyssä. Sahattuun puutavaraan nähden rakennustoimisto oli kertomusvuonna omavarainen. Herttoniemen Saha oy:n kanssa 1946 lopulla tehdyn sopimuksen mukaisesti sahattiin mainitulla sahalla kertomusvuoden aikana huomattavia määriä rakennustoimiston tukkeja. Yhtiö ei kuitenkaan voinut täyttää sahaussopimustaan v:n 1947 aikana, kuten alkuperäinen sahaussopimus edellytti, vaan huomattava määrä tukkeja jäi mereen talvehtimaan vuoden päättyessä. Maunulan kansanasunnot oy:n ja rakennustoimiston välisen sopimuksen nojalla osasto otti haltuunsa Maunulassa olevan 1-raamisen sahalaitoksen ja täällä sahattiin kertomusvuoden aikana 1 323 std. puutavaraa. Näiden kahden sahan tuotto riitti tyydyttämään rakennustoimiston koko sahatun puutavaran tarpeen.

Tammikuun 1 p:nä 1947 oli varastossa rakennusaineita ja muita tarvikkeita 40 173 119 mk:n arvosta. Vuoden aikana niitä ostettiin 159 356 747 mk:n arvosta ja annettiin käytettäväksi 113 384 138 mk:n arvosta. V:lle 1948 siirtyneen rakennusaineiden ja tarvikkeiden arvo oli 86 145 728 mk.

Korjauspajassa suoritetut työt ja varastosta annettujen tavaroiden määrät jakaantuivat rakennustoimiston eri osastojen, kaupungin muiden laitosten sekä valtion ja yksityisten kesken raha-arvon mukaan laskien seuraavasti:

	Korjauspaja-töiden raha-arvo, mk	Varastosta luovutettujen tarveaineiden raha-arvo, mk
Rakennustoimisto	10 513	260 380
Talorakennusosasto	5 470 798	27 107 196
Katurakennusosasto	3 044 074	40 801 784
Puisto-osasto	575 637	638 749
Varasto-osasto	12 221 377	4 342 542
Puhtaanapito-osasto	—	11 108 076
Korjauspaja	—	6 422 539
Satamalaitos	2 973 705	14 215 590
Muut kaupungin laitokset	3 351 435	3 374 418
Yksityiset ja valtio	632 962	5 112 864
Yhteensä	28 280 501	113 384 138

Vuoden aikana oli osastolla vuokratuloja lainatuista työkaluista, työkoneista ja lipuista 2 466 255 mk.

Osaston kirjediaarion mukaan saapui osastolle kertomusvuonna 1 914 kirjettä ja lähetettiin 1 144 kirjettä.

Puhtaanapito-osasto

Joulukuun 31 p:ään 1946 puhtaanapitolautakunnan alaisena toiminut puhtaanapitolaitos yhdistettiin tammikuun 1 p:stä 1947 alkaen osastona rakennustoimistoon. Osaston toimintaan tämä muutos ei sanottavammin vaikuttanut. Entinen puhtaanapitolaitoksen tilivirasto lakkautettiin ja sen tehtävät siirtyivät rakennustoimiston tilivirastolle. Samaten siirrettiin varasto varasto-osaston alaiseksi. Puhtaanapitolaitoksen viroista siirrettiin 3 toimistoapulaisen virkaa ja lähetti tilivirastolle ja varastoesimiehen virka varasto-osastolle. Varastokirjanpitäjän virka jäi vielä kertomusvuodeksi puhtaanapito-osastolle. Varsinaisiin puhtaanapitotöihin liittäminen ei aiheuttanut mitään muutoksia.

Puhtaanapito-osaston tehtävänä oli huolehtia kaupungille kuuluvien katujen ja teiden, yleisten paikkojen ja satama-alueiden puhtaanapidosta, yleisistä mukavuuslaitoksista, jätteiden kaatopaikoista sekä talvikaudeksi järjestetyistä lumenkaatopaikoista. Lisäksi osasto yksityisten talonomistajien kanssa solmittujen sopimusten perusteella otti huolehtiakseen heille kuuluvista katupuhtaanapitovelvollisuuksista sekä jätteiden poiskuljettamisesta talojen pihoilta.

Osaston toiminta jakaantui seuraaviin osastoihin: toimisto, katupuhtaanapito-osasto-kiinteistöpuhtaanapito-osasto, johon kuuluvat yleiset mukavuuslaitokset ja jätteiden kaatopaikat, sekä auto- ja työkalukorjaamot.

Toimisto. Toimistossa oli kertomusvuonna seuraavat virat: osastonpäällikkö, apulaispäällikkö, joka toimi tarkastajana, yksi insinööri, katu- ja kiinteistöpuhtaanapidon esimies, osastokamreeri, varastokirjanpitäjä, toimentaja, 3 toimistoapulaista, vahtimestari ja siivooja. Yksi toimistoapulaisen viroista oli avoinna ja sitä hoiti puhtaanapitolaitoksen entinen kirjanpitäjä, jonka virka kertomusvuonna lakkautettiin. Yksi toimistoapulainen erosi osaston palveluksesta lokakuun 1 p:nä ja avoimeksi tullut virka täytettiin marraskuun 16 p:nä. Kesälomien aikana oli osastolla kolmen kuukauden aikana ylimääräinen toimistoapulainen palveluksessaan. Toimistohenkilökunnasta oli kaksi henkilöä sairaslomalla yhteensä 227 päivää.

Osastolle saapui 271 kirjelmää, joista kaupunginhallitukselta 16, kaupungininsinööriltä ja rakennustoimiston muilta osastoilta 178, kaupungin muilta virastoilta 48, valtion virastoilta 6, muilta kunnilta 5 ja yksityisiltä 18. Osastolta lähetettiin 223 kirjelmää, joista kaupunginhallitukselle 7, kaupungininsinöörille ja muille osastoille 143, kaupungin muille virastoille 28, valtion virastoille 24, muille kunnille 7 ja yksityisille 14.

Osastolle saapui 1 740 laskua ja annettiin 1 570 sairausavustusta, kesälomaa tai lopputiliä koskevaa maksumääräystä. Suoritetuista puhtaanapitotöistä annettiin 11 809 ja myydyistä jätteistä 387 laskua.

Katupuhtaanapito-osasto. Katupuhtaanapitoon nähden oli kaupunki jaettu 11 puhtaanapitopiiriin siten, että 13, 14, 15 ja 16 kaupunginosat sekä Pasila ja Munkkiniemi kuuluivat ensimmäiseen piiriin, 4 ja 20 kaupunginosat paitsi Jätkäsaari toiseen piiriin, 5 ja 6 kaupunginosat ja puolet 7 kaupunginosasta kolmanteen piiriin, 3 kaupunginosa, puolet 7 kaupunginosasta ja 9 kaupunginosa neljänteen piiriin, 1, 2 ja 8 kaupunginosat viidenteen piiriin, 10, 11 ja 12 kaupunginosat kuudenteen piiriin, 21, 22, 23, 25 ja 26 kaupunginosat sekä Oulunkylä seitsemänteen piiriin, Jätkäsaari kahdeksanteen piiriin, Kulosaari ja Herttoniemi yhdeksänteen piiriin, Haaga kymmenenteen piiriin ja Lauttasaari yhdenteentoista piiriin.

Puhtaanapitotöiden valvonnasta huolehti 7 sääntöpalkkaista ja 9 tilapäistä työnjohtajaa. Työssä olleiden työntekijäin keskimääräinen luku viikkoa kohden oli seuraava:

	Kesällä	Talvella
Puhtaanapitotyöntekijöitä, miehiä	125	260
» naisia	9	72
Autonkuljettajia, kaupungin autoin	11	13
» omine autoineen	2	15

	Kesällä	Talvella
Ajureita, kaupungin hevosin	1	1
» omine hevosineen	—	13
Yhteensä	148	374

Työntekijäin lukumäärä oli suurin maaliskuun 9 ja 15 p:n välisellä viikolla, jolloin se nousi 594:ään, ja pienin kesäkuun 22 ja 28 p:n välisenä aikana, jolloin se oli 131.

Katupuhtaanapito-osaston työnjohtajista oli 2 kertomusvuonna sairaslomalla yhteensä 43 päivää. Työntekijöiden keskuudessa oli sairaustapausten lukumäärä 322, niistä 9 sattuneen tapaturman johdosta. Menetettyjen työpäivien luku oli 3 595. Eläkkeelle siirtyi 3 työntekijää ja 2 työntekijää kuoli.

Kanta-Helsingin alueella oli osastolla 324 sopimusta yksityisten katuosuuksien puhtaanapidosta. Näiden katuosuuksien yhteinen pinta-ala oli 374 500 m². Lisäksi huolehdittiin 97 kaupungin omistaman talon puhtaanapidosta, joiden katuosuuksien pinta-ala oli 160 150 m². Kaivopuistossa ja 6 kaupunginosan huvila-alueella huolehti osasto katupuhtaanapidosta rakennusjärjestyksen mukaan ilman sopimuksia. Kustannukset jaettiin tontinomistajien kesken tonttien pinta-alan mukaisessa suhteessa. Tämä puhtaanapito käsitti 41 275 m². Vielä huolehti osasto Munkkiniemessä 162 kiinteistön katuosuuden auraamisesta ja hiekoittamisesta talvisin. Munkkiniemessä hoidettu pinta-ala oli 40 860 m². Osaston hoidossa oleva kokonaispinta-ala oli n. 3 milj. m².

Kesätyöt suoritettiin yksinomaan käsivoimin, kun osaston automaattisesti kerääviin lakaisukoneisiin ei saatu harjoja. Kauppatorien puhdistuksessa käytettiin huuhteluautoja. Huuhteluun käytettiin 6 597 m³ vettä. Katurikkoja kerättiin ja kuljetettiin kaatopaikoille yhteensä 19 948 m³.

Talvityöt tuottivat osastolle suuria vaikeuksia. Osaston aurauskalusto ja tiehöylät olivat sotavuosien jälkeen hyvin heikossa kunnossa ja uusia työkoneita ei kertomusvuonna onnistuttu saamaan. Jalkakäytävien ja myös ajoteiden tasotustyöt oli suoritettava melkein yksinomaan käsivoimin.

Lunta kuljetettiin osaston toimesta 82 991 m³ autoilla ja 22 609 m³ hevosilla eli yhteensä 105 600 m³. Lumenkaatoa varten oli järjestetty 10 kaatopaikkaa eri puolille kaupunkia. Jalkakäytävien, kadunristeysten sekä mäkisten katujen hiekoittamiseen käytettiin 7 731 m³ katuhiekkaa.

Kiinteistöpuhtaanapito-osasto. Kiinteistöpuhtaanapito-osaston toiminta oli jaettu kolmeen piiriin. Itäinen piiri käsitti Pitkänsillan pohjoispuolella ja rautatiealueen itäpuolella olevat kaupunginosat. Piiriasema oli Kyläsaaren luona. Täällä kuormattiin rautatievaunuihin maaseudulle myydyt jätteet. Aseman yhteydessä oli myös sulatusvaja, missä talvisin jäätyneet makkiastiat sulatettiin. Läntinen piiri käsitti Pohj. Rautatiekadun pohjoispuolella ja rautatiealueen länsipuolella olevat kaupunginosat sekä Kruununhaan ja Katajanokan. Piiriasema oli kaatopaikan yhteydessä Pikku-Huopalahden rannalla. Eteläinen piiri käsitti eteläiset kaupunginosat. Piiriasema oli kertomusvuonna Jätkäsaaressa, mutta siirrettiin vuoden lopussa Kampin alueelle toisen katupuhtaanapitopiirin piiriaseman yhteyteen.

Työn valvonnasta huolehti 3 sääntöpalkkaista ja 4 ylimääräistä työnjohtajaa.

Työssä olleiden työntekijäin lukumäärä oli viikkoa kohden keskimäärin seuraava:

Autonkuljettajia kaupungin autoin	54	Vaunu- ja kasamiehiä	5
» omine autoineen	22	Vartijoita	5
Ajureita omine hevosineen	2	Mukavuuslaitosten siivoojia	7
Auton apumiehiä	80	Yhteensä	175

Kiinteistöpuhtaanapito-osaston työnjohtajista oli 3 kertomusvuonna sairaslomalla yhteensä 93 päivää. Työntekijäin keskuudessa oli sairaustapausten lukumäärä 126, niistä 11 tapaturmia. Menetettyjen työpäivien lukumäärä oli 1 369. Eläkkeelle siirtyi yksi työntekijä.

Puhtaanapidettävien kiinteistöjen ja yleisten mukavuuslaitosten lukumäärä oli kertomusvuonna seuraava:

Kaupungin kiinteistöt:		Yksityiset kiinteistöt:	
Talot, vuosisopimukselliset	107	Talot, vuosisopimukselliset	2 216
» ylimääräiset	27	» ylimääräiset	146
Yleiset käymälät	28	Uudisrakennukset	17
» vedenheittopaikat	61		

Hajoituskaivojen normaalityhjennys suoritettiin 838 talossa. Perinpohjainen tyhjennys kaivon korjausta varten toimitettiin 75 talossa. Sitä paitsi tyhjennettiin 138 sadevesikaivoa.

Jätteiden kuljetus. Kertomusvuonna kuljetettu jätemäärä ilmenee seuraavasta taulukosta:

Laatu	Kaatopaikoille täytteeksi	Tilanomistajille kaupungin läheisyyteen	Kuormattu ostajien ajoneuvoihin	Kuormattu rautatievaunuihin	Yhteensä
	m³				
Rikkoja, talous ja paperijätteitä	187 330	6 752	—	20 298	214 380
Makkilantaa	—	2 405	501	—	2 906
Hajoituskaivojätteitä	—	1 804	—	307	2 111
Tuhkaa	11 510	—	—	—	11 510
Rakennus- ym. jätteita	171	—	—	—	171
Yhteensä	199 011	10 961	501	20 605	231 078

Osaston toimesta kuljetettiin Tuomarinkylään ja kuopattiin siellä 206 raatoa, nimittäin 166 koiraa, 33 kissaa, 3 hevosta, 1 lehmä, 1 hirvi, 1 sika ja 1 lammas.

Hevonen. Alueliitoksen yhteydessä siirtyi osaston käyttöön Kulosaaresta hevonen. Sen suorittama työtuntimäärä oli 2 337 tuntia, josta 1 581 tuntia kului jätteiden kuljetukseen ja 409 tuntia katupuhtaanapitotöihin; lisäksi suoritettiin aurausta ja hiekoitustöitä. Hevosen ruokintaan käytettiin 5 590 kg heiniä.

Korjaamo. Korjaamo käsitti yleisen työkalukorjaamon, auto- ja rengaskorjaamot, pajan ja maalaamon. Korjaamon töitä johti sääntöpalkkainen esimies apunaan tilapäinen tuntikirjuri. Työntekijöitä oli korjaamoissa yhteensä 44, joista 34 ammattimiestä, 8 aputyöntekijää ja 2 naista. Korjaamon työntekijäin keskuudessa sattui 60 sairaustapausta, niistä 30 tapaturmaa. Menetettyjen työpäivien luku oli 786. Yksi työntekijä siirtyi eläkkeelle. Korjauspajan esimiehen valvontaan kuuluivat myös osaston Mannerheimintien varrella olevat autotallit sekä talosta Hämeentie n:o 92 vuokrattu autotalli. Osaston käytössä oli moottoriajoneuvoja kertomusvuoden lopussa seuraavasti: 59 kuorma-autoa, 8 kasteluautoa, 5 lakaisukonetta, 5 tiehöylää, 1 kaivontyhjennysauto, 1 henkilöauto ja 1 moottoripyörä.

Autojen korjauskustannukset nousivat kertomusvuonna 3 063 636 mk:aan ja polttoainekustannukset 4 897 812 mk:aan.

Menot ja tulot. Puhtaanapito-osaston töitä varten oli kertomusvuoden talousarvion yleisten töiden määrärahoihin merkitty kanta-Helsingin katujen, teiden ja yleisten paikkojen puhtaanapitoa varten 21 854 000 mk ja liitosalueen katujen ym. puhtaanapitoa varten 1 256 000 mk, satama-alueiden puhtaanapitoa varten 3 306 825 mk, sopimusten mukaista katupuhtaanapitoa varten 5 848 140 mk, yleisiä mukavuuslaitoksia, kuormausasemia ja kaatopaikkoja varten 3 269 520 mk ja sopimusten mukaista kiinteistöpuhtaanapitoa varten 20 350 714 mk. Määrärahat eivät kuitenkaan riittäneet, vaan menot nousivat vastaavasti 32 726 375 mk:aan, 3 822 896 mk:aan, 6 356 231 mk:aan, 9 791 910 mk:aan, 4 994 827 mk:aan ja 40 015 043 mk:aan.

Huomattavat ylitykset johtuivat osaksi työpalkkojen korottamisesta, osaksi arvaamattomista lumitöistä vuoden lopussa ja jätemäärän lisääntymisestä sekä siitä, että kuljetuskustannukset talousarviota laadittaessa arvioitiin liian alhaisiksi. Lisämäärärahaa myönnettiin pääasiallisesti palkkojen korottamisen johdosta yhteensä 19 256 072 mk ja ylitysoikeutta käytettiin yhteensä 22 566 012 mk.

Osaston tulot olivat seuraavat: yksityisten katuosuuksien puhtaanapito 6 471 876 mk, kaupungin kiinteistöjen katuosuuksien puhtaanapito 2 990 500 mk, yksityisten kiinteistöjen puhtaanapito 26 153 985 mk, kaupungin kiinteistöjen puhtaanapito 1 751 591 mk, valtionapu maantienjatkeiden talvipuhtaanapidosta 634 762 mk, satama-alueiden puhtaanapito 3 623 600 mk, yleiset käymälät 6 109 mk, jätteiden myynti 656 576 mk ja sekalaiset tulot 186 178 mk.

Sopimuksen mukaisen puhtaanapidon menot olivat yhteensä 49 806 953 mk ja tulot 38 210 706 mk, joten tappio nousi 11 596 247 mk:aan. Työpalkkojen noustessa kertomusvuoden syksyllä, tehtiin esitys puhtaanapitomaksujen korottamisesta 66.6 %, mutta korotettuja maksuja ei saatu hyväksytyksi, joten ne eivät voineet vaikuttaa kertomusvuoden tuloihin.

Tilivirasto

Tiliviraston henkilökunnan muodostivat kamreeri, kirjanpitäjä, apulaiskirjanpitäjä ja 6 toimistoapulaista.

Tilitodistuksia oli v:n 1947 aikana 22 976, laskutuksia 3 161 ja lähetettyjä kirjelmiä 2 212.

Tiliviraston työlaajuus selviää seuraavasta yhdistelmästä:

	Debet, mk	Kredit, mk
Työmäärärahat edellisiltä vuosilta	154 909 820	355 527 916
Kertomusvuoden talousarviotyöt	535 175 679	626 861 152
Kaupunginkassan tilit	1 163 221 841	930 399 191
Kaupungin muiden laitosten tilit	236 277 340	236 277 340
Ylimääräiset työt	262 765 000	249 263 883
Tarveaineet ja korjauspaja	226 095 421	139 949 693
Verohuoltotoimisto	6 471 776	6 471 776
Leski- ja orpoeläkekassa	219 960	219 960
Tuloveronennakko	61 142 428	61 142 428
Menojäämät	27 984 441	59 876 487
Tulojäämät	25 579 630	10 067 418
Rakennustoimiston tulot	62 336 832	86 122 924
Yhteensä	2 762 180 168	2 762 180 168

Rakennustoimiston käsikassan rahanvaihto nousi v:n 1947 aikana 71 066 091 mk:aan.

Tilivirastolle v:n 1947 menoarviossa oli osoitettu määrärahoja yhteensä 2 755 541 mk. Todelliset menot nousivat 2 721 235 mk:aan. Tilapäisen työvoiman määrärahoista jäi säästöä 31 745 mk, painatuksen ja sidonnan määrärahoista 3 099 mk ja tarverahoista 1 871 mk. Korvaus kannannasta sitä vastoin ylitti myönnetyn määrän 2 408 mk.

32. Liikennelaitos

Helsingin kaupungin liikennelaitoksen toimintakertomus[1]) v:lta 1947 oli seuraavan sisältöinen:

Kuluneen toimintakauden merkillepantavin seikka on laitoksen tuottama huomattava tappio. Syynä tähän taloudelliseen huonoon tulokseen voidaan mainita yhtämittaiset palkkojen korotukset sekä raitiovaunuston, bussivaunuston ja ratojen huomattavasti nousseet korjauskustannukset. Kun tämän lisäksi hinta- ja palkkaneuvosto ei ole suostunut ajoissa tehtyihin ajomaksukorotusehdotuksiin, on selvää että tappio on noussut näin suureksi. Vertauksen vuoksi esitetään laitoksen vuotuiset menot v. 1938—47 seuraavasti:

	Menot, mk	Voitto (+) tappio (—)		Menot, mk	Voitto (+) tappio (—)
1938	80 886 863: 01	+1 331 719: 79	1943	164 779 547: 50	+ 896 121: 30
1939	86 074 322: 45	+ 275 118: 40	1944	168 258 655: 35	+ 908 426: 40
1940	87 364 846: 85	+ 529 496: 70	1945	274 615 862: 40	— 103 897: 55
1941	121 860 217: 15	+1 934 832: 45	1946	474 735 222: 80	+ 16 776 262: 45
1942	140 728 514: 60	+ 522 875: 90	1947	687 271 012: 75	—110 854 754: 65

Yllä olevasta huomataan, että menojen nousu on verrattain tasainen ja inflaation kulun mukainen. Jos verrataan v:n 1947 menoja v:n 1938 menoihin, on nousu n. 8.5-kertainen. V. 1938 maksoi alennuslippu 83 ⅓ p ja v. 1947 4 mk; nousu oli siis 4.8-kertainen. Menetetty siirto-oikeus arvioitaneen, aikaisemmin tehdyn tilaston mukaan, n. 25 %:ksi.

Liikennelaitoksen lautakunta

Liikennelaitoksen lautakuntaan kuuluivat v. 1947 puheenjohtajana rahatoimenjohtaja E. von Frenckell ja varapuheenjohtajana professori E. Suolahti sekä muina jäseninä toimitussihteeri H. Ahokanta, maalari K. Broström, osastonpäällikkö Y. Laine, professori H. Schybergson, kunnallisraatimies Y. Similä, sihteeri J. Turunen ja toimitusjohtaja T. Valanne.

Kaupunginhallituksen edustajana lautakunnassa toimi kiinteistöjohtaja V. V. Salovaara.

Lautakunnan kokousten lukumäärä oli vuoden kuluessa 32 ja pöytäkirjan pykälien 836. Lautakunnalle esitettyjen kirjeiden lukumäärä oli 729 sekä lähetettyjen kirjeiden 463 ja otteiden 1 341.

Lautakunnan lopulliset päätökset. Lautakunnan vuoden kuluessa käsittelemistä asioista mainittakoon seuraavat, jolloin ei ole selostettu lähete- ja väliastepäätöksiä, ei kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen lähettämiä päätöksiä eikä enimmäkseen vähäisemmissä asioissa tehtyjä päätöksiä, jotka koskivat laitoksen sisäistä työskentelyä, samoin ei

[1]) Eräät kertomusta seuranneet taulukkotiedot, joita ei ole tähän merkitty, on julkaistu Helsingin kaupungin tilastollisessa vuosikirjassa v:lta 1949.

myöskään henkilökuntaa koskevia päätöksiä, paitsi mikäli ne ovat olleet periaatteellista laatua:

päätettiin pitää lautakunnan kokoukset joka toisena arkiperjantaina klo 16.00 tammikuun 10 p:stä alkaen [1]);

— jättää pöytäkirjojen tarkistus puheenjohtajan ja liikennelaitoksen toimitusjohtajan tehtäväksi [2]);

— hylätä Helsingin raitiotiehenkilökunnan yhteisjärjestön anomus, että järjestön laitoksen henkilökunnan keskuudessa suoritettavaa valistustyötä varten valitsema toimihenkilö vapautettaisiin hänen varsinaiseen ammattiinsa kuuluvan työn suorittamisesta [3]);

— jättää tilaamatta Suomen metalliteollisuuden työnantajaliiton julkaisuja lukuunottamatta palkkatilastoa, jos se saadaan tilata erikseen [4]);

— hyväksyä liikennelaitoksen v:n 1946 poistot [5]);

— korottaa liikennelaitoksen palo- ja ryöstövakuutukset [6]);

— korvata niille työntekijöille, jotka v. 1946 olivat oikeutettuja saamaan enemmän suojapukuja tai työtakkeja kuin olivat saaneet, saamatta jäänyt suojapuku tai työtakki v:n 1946 hintojen suuruisella rahamäärällä, jolloin oli otettava huomioon asianomaisen henkilön käyttämän puvun suuruusnumero [7]);

— hylätä Suomen siviili- ja asevelvollisuusinvaliidien liiton anomus saada pitää liikennelaitoksen raitiovaunuissa ja linja-autoissa Invaliidien päivän ikkunamainosjulisteita maaliskuun 21 p:n ja 25 p:n välisenä aikana [8]);

— myöntää Suomen palloliitolle lupa mainosviirien asettamiseen kahteenkymmeneen vaunuun kesäkuun 26 p:n ja 28 p:n väliseksi ajaksi 100 mk:n maksusta vaunua ja päivää kohden [9]);

— oikeuttaa Lasten päivän järjestelytoimikunta maksutta käyttämään Lasten päiväviirejä 3-linjan raitiovaunuissa toukokuun 13 p:n ja 20 p:n välisenä aikana sekä luovuttaa henkilökunnan palkkausta vastaavasta korvauksesta neljä kuorma-autoa karnevaalikulkuetta varten [10]);

— ratkaista raitiotieliikenteen katuvalaistusta koskeva asia [11]);

— hylätä johtaja Å. Riskan matkustajalaivaa ja moottorivenettä koskevat myyntitarjoukset [12]);

— hylätä työtakkien myöntämistä lippukassanhoitajille koskeva anomus [13]);

— tilata Tapaturmantorjuntayhdistyksen lähettämien mallien mukaisia ohjevihkoja ja varoituskuvia [14]);

— jättää lähettämättä edustajaa Lontoossa toukokuun 5—16 p:nä pidettäville teollisuusmessuille [15]);

— suorittaa Kaipio oy:lle 343 433 mk:n, 16 raitiotieperävaunun hintaan kuuluva indeksikorotus [16]);

— hyväksyä liikennelaitoksen v:n 1946 tilinpäätösehdotus [17]);

— korottaa Vallilan autokorjaamorakennusta ja varata tarkoitusta varten 10 200 000 mk [18]);

— vahvistaa koululais-, invalidi- ja sokeain lippujen hinnat [19]);

— tilata 8 työmaavaunua Helta oy:ltä 181 800 mk:n hinnasta kpl:lta [20]);

— oikeuttaa Trustivapaa bensiini oy. kiinnittämään mainoskilpi liikennelaitoksen raitioteiden ilmajohtopylvääseen [21]);

— kustantaa 22 konepajan henkilökuntaan kuuluvaa miestä osallistumaan Helsingissä maaliskuun 31 p:n ja huhtikuun 16 p:n välisenä aikana pidettäville koneteknillisille luentopäiville [22]);

— hylätä johtaja Å. Riskan 70-henkilön matkustajalaivaa koskeva myyntitarjous [23]);

— aloittaa Runeberginkadun 3:ssa sijaitsevan vajarakennuksen muutostyöt antaen ne kaupungin rakennustoimiston talorakennusosaston suoritettaviksi mutta säästäväisyyssyistä jättää rakentamatta Munkkiniemen sillan raitiotiesilmukkaa [24]);

[1]) Liik. l. lk. 10 p. tammik. 5 §. — [2]) S:n 10 p. tammik. 6 §. — [3]) S:n 10 p. tammik. 38 §. — [4]) S:n 10 p. tammik. 41 §. — [5]) S:n 21 p. tammik. 57 §. — [6]) S:n 24 p. tammik. 74 §. — [7]) S:n 24 p. tammik. 76 §. — [8]) S:n 24 p. tammik. 77 §. — [9]) S:n 24 p. tammik. 78 §. — [10]) S:n 7 p. helmik. 111 §. — [11]) S:n 7 p. helmik. 112 §. — [12]) S:n 7 p. helmik. 115 §. — [13]) S:n 7 p. helmik. 121 §. — [14]) S:n 7 p. helmik. 139 §. — [15]) S:n 21 p. helmik. 146 §. — [16]) S:n 21 p. helmik. 148 §. — [17]) S:n 21 p. helmik. 151 §. — [18]) S:n 21 p. helmik. 152 §. — [19]) S:n 7 p. maalisk. 188 §. — [20]) S:n 7 p. maalisk. 189 §. — [21]) S:n 21 p. maalisk. 211 §. — [22]) S:n 21 p. maalisk. 221 §. — [23]) S:n 11 p. huhtik. 242 §. — [24]) S:n 11 p. huhtik. 243 §.

— ostaa kaupungin rakennustoimiston varasto-osastolta Lokomo n:o 3 mallinen järjestysnumerolla 6 varustettu kivenmurskaaja elevaattoreineen ja lajittelijoineen 440 000 mk:n hinnasta [1]);
— antaa liikennelaitoksen toimitusjohtajalle tehtäväksi tutkia, onko mahdollista lisätä liikennelaitoksen työtehoa [2]);
— hylätä Wärtsilä oy:n 30 raitiotiepylvään ostamista koskeva anomus [3]);
— pysyttää voimassa lautakunnan aikaisempi päätös, jonka mukaan Suurkisojen raitiotieviikkolipun hinta määrättiin 150 mk:ksi [4]);
— asettaa Suurkisojen ajaksi liikenteeseen määrättyä reittiä kulkeva Suurkisaraitiotiejuna ja veloittaa matkasta 20 mk hengeltä, lopettaa ajo, jollei se kannata, sekä kieltää muiden mainosten asettamista juniin kuin niiden laatua osoittavien [5]);
— jatkaa vuodeksi Tukholman kaupungin kanssa tehtyä henkilökunnan vaihtoa koskevaa entistä sopimusta [6]);
— lähettää esimies Hiltunen ja ajomestari Lagerström opintomatkalle Tukholmaan tutustumaan sikäläisen raitiotieyhtiön johdinautoihin [7]);
— hylätä siivoojien siirtämistä kuukausipalkalle koskeva anomus [8]);
— hylätä anomus, joka tarkoitti rataosaston vaihde- ja puhdistustyöryhmien työ- ja vapaa-aikojen järjestämistä siten, että neljän työpäivän jälkeen seuraisi yksi vapaapäivä siis että joka viides päivä olisi vapaapäivä, sekä että työaika muutoin järjestettäisiin niin, etteivät ansiotulot vähenisi [9]);
— maksaa liikennelaitoksen työntekijöille, jotka työssään käyttävät omia työkalujaan korvauksena 600 mk neljännesvuodessa [10]);
— myydä 100 000 kg rautaromua, jota ei voida käyttää liikennelaitoksen tarpeisiin, ensi sijassa kaupungin muille laitoksille kansanhuoltoministeriön määräämästä hinnasta [11]);
— oikeuttaa Suomen Suurkisat suorittamaan tilaamiensa 20 000 viikkolipun maksun liikennelaitokselle heti kisojen päätyttyä annettuaan hyväksyttävän vakuuden [12]);
— liikennelaitoksen henkilökunnalle tuomittujen oikeudenkäyntikulujen maksamisesta [13]);
— suurentaa Vallilan autɔ- ja raitiovaunuhallien lämmityskattilatehoa [14]);
— rakennuttaa kaksi uutta autohuoltokaivantoa Vallilan autohalliin sekä anoa kaupunginhallitukselta 440 000 mk:n suuruista määrärahaa tarkoitusta varten [15]);
— ostaa rataosaston käyttöön Federal-merkkinen kuorma-auto [16]);
— rakennuttaa linja-autoaseman kioski Rautatietorille [17]);
— asettaa liikenneturvallisuutta korostavia viirejä 3-linjan vaunuihin liikenneviikon ajaksi [18]);
— asettaa raitio- ja omnibusvaunuihin Tapaturmantorjuntayhdistyksen ehdottama varoitusmerkki ainakin Suurkisojen ajaksi [19]);
— vahvistaa lasten alennuslippujen hinnat Korkeasaaren laivamatkoilla [20]);
— liikennelaitoksen henkilökunnan suojapukujen korjaamisesta [21]);
— hylätä lautakunnan jäsenen Schybergsonin aloite tutkimuksen suorittamisesta siitä, suuriko oli asukasluku kaupungin teollisuusalueilla ja montako teollisuuden palveluksessa olevia henkilöitä asuu kaupungin muilla alueilla ja kaupungin ulkopuolella [22]);
— jatkaa S/S J. L. Runebergin kulkuvuoroja Korkeasaareen kesäkuun 1 p:stä alkaen arkisin klo 22:een [23]);
— hyväksyä liikennelaitoksen v:n 1946 toimintakertomus pienin muutoksin [24]);
— vaatia perusteellinen lääkärintarkastus laitoksen palvelukseen pyrkivän liikennehenkilökunnan suhteen [25]);
— kieltää tällä hetkellä ottamasta nuorisotyövoimaa liikennelaitoksen työmaille [26]);

---

[1]) Liik. l. lk. 11 p. huhtik. 246 §. — [2]) S:n 11 p. huhtik. 247 §. — [3]) S:n 18 p. huhtik. 269 §. — [4]) S:n 18 p. huhtik. 270 §. — [5]) S:n 18 p. huhtik. 271 §. — [6]) S:n 18 p. huhtik. 273 §. — [7]) S:n 18 p. huhtik. 274 ja 275 §. — [8]) S:n 18 huhtik. 277 §. — [9]) S:n 18 p. huhtik. 278 §. — [10]) S:n 18 p. huhtik. 281 §. — [11]) S:n 18 p. huhtik. 282 §. — [12]) S:n 9 p. toukok. 290 §. — [13]) S:n 9 p. toukok. 293 §. — [14]) S:n 9 p. toukok. 296 §. — [15]) S:n 9 p. toukok. 297 §. — [16]) S:n 9 p. toukok. 311 §. — [17]) S:n 9 p. toukok. 312 §. — [18]) S:n 9 p. toukok. 313 §. — [19]) S:n 9 p. toukok. 314 §. — [20]) S:n 16 p. toukok. 352 §. — [21]) S:n 30 p. toukok. 367 §. — [22]) S:n 30 p. toukok. 368 §. — [23]) S:n 30 p. toukok. 373 §. — [24]) S:n 13 p. kesäk. 401 §. ja 4 p. heinäk. 449 §. — [25]) S:n 13 p. kesäk. 402 §. — [26]) S:n 13 p. kesäk. 408 §.

— muuttaa liikennelaitoksen yösiivoojien työ kokonaan urakkatyöksi ja vahvistaa sanotusta työstä maksettava palkka [1]);
— ryhtyä toimenpiteisiin v:n 1948 paikallisliikennekongressin johdosta elokuun 14—16 p:nä pidettävän neuvottelutilaisuuden järjestämiseksi [2]);
— ottaa käytäntöön lisävyöhykemaksu omnibuslinjalla 63 [3]);
— lähettää edustaja Montreux'ssa Sveitsissä syyskuun 15—18 p:nä pidettävään kansainväliseen liikennekongressiin [4]);
— määrätä kaupungin laitoksille ja virastoille myytävien vuosikorttien hinnaksi v. 1948 3 500 mk [5]);
— ottaa uusi vyöhykeraja käytäntöön linjoilla 25 Lasipalatsi—Malmin kartano ja 41 Rautatietori—Vartiokylä [6]);
— vuokrata S/S J. L. Runeberg elokuun 19 p:nä n. neljän tunnin ajaksi Suomen automobiiliklubille 5 000 mk:n tuntivuokrasta [7]);
— vuokrata S/S J. L. Runeberg elokuun 18 p:nä Suomen ylioppilaskuntien liitolle 5 000 mk:n tuntivuokrasta [8]);
— suorittaa 50 794 mk:n suuruinen vuosimaksu Union Internationale des Transports publics nimiselle yhdistykselle [9]);
— rakennuttaa puhdistamovaja Töölön konepajan alueelle [10]);
— määrätä postilaitokselle, poliisilaitokselle sekä muille valtion virastoille sekä järjestöille ja yksityisille myytävien puolivuosilippujen hinta [11]);
— myöntää löytötavarain myynnistä karttuneista varoista 30 000 mk ammattikirjallisuuden hankkimiseksi perustettavalle henkilökunnan kirjastolle [12]);
— lähettää toimitusjohtaja H. Relander ja dipl. insinööri V. Martola Ranskaan ja Englantiin tutustumaan moottoriautobussien ja trolleybussien valmistukseen [13]);
— oikeuttaa pääkassanhoitaja S. Immeli yhdessä toimitusjohtajan tai apulaisjohtajan kanssa allekirjoittamaan shekkejä [14]);
— hankkia liikennelaitokselle Teha 80-merkkinen röntgenkone tarvittavine laitteineen sekä anoa tarkoitusta varten tarvittava lisämääräraha [15]);
— lähettää kaksi edustajaa Bergenin raitioteiden syyskuun 15 p:nä tapahtuvaan 50-vuotisjuhlaan [16]);
— hyväksyä liikennelaitoksen v:n 1948 talousarvioehdotus [17]);
— hyväksyä ehdotus liikennelaitoksen uudistöistä ja korjauksista sekä suurehkoista hankinnoista [18]);
— hylätä urheilu- ja retkeilylautakunnan anomus 200 000 mk:n myöntämisestä sille S/S J. L. Runebergin laivalipputuloista [19]);
— myydä liikennelaitokselle tarpeeton sorvi Björk & K:nit oy:lle [20]);
— hyväksyä liikennelaitoksen toimenpide, joka koski moottorin tilaamista Korkeasaaren lauttaa varten [21]);
— oikeuttaa Suomen punainen risti asettamaan pienoislippuja 3-linjan vaunuihin marraskuun 2 p:n ja 9 p:n välisenä aikana [22]);
— myöntää Helsingin kaupungin virkamiesyhdistykselle 50 %:n alennus eräistä liikennelaitoksen kuljetuslaskuista [23]);
— romuttaa huonoimmassa kunnossa olevat perävaunut n:o 561—570 [24]);
— suorittaa liikennelaitoksen maksettavaksi asetetut Pakilan teitä koskevat tienhoitomaksut, 46 000 mk [25]);
— tilata Ranskasta johto- ja linjatarveaineita johdinautoliikennettä varten [26]);
— anoa asianomaista lupaa 10 linja-auton ostoon [27]);
— ostaa 5 Leyland-merkkistä autoa [28]);
— ottaa uudet asianomaisesti hyväksytyt ajomaksut käytäntöön tammikuun 1 p:stä

---

[1]) Liik. l. lk. 13 p. kesäk. 410 §. — [2]) S:n 13 p. kesäk. 413 §. — [3]) S:n 4 p. heinäk. 459 §. — [4]) S:n 4 p. heinäk. 465 §. — [5]) S:n 4 p. heinäk. 467 §. — [6]) S:n 4 p. heinäk. 468 §. — [7]) S:n 4 p. heinäk. 471 §. — [8]) S:n 4 p. heinäk. 474 §. — [9]) S:n 18 p. heinäk. 491 §. — [10]) S:n 18 p. heinäk. 497 §. — [11]) S:n 18 p. heinäk. 503 § ja 7 p. marrask. 691 §. — [12]) S:n 25 p. heinäk. 526 §. — [13]) S:n 23 p. elok. 560 §. — [14]) S:n 23 p. elok. 563 §. — [15]) S:n 23 p. elok. 565 §. — [16]) S:n 23 p. elok. 568 §. — [17]) S:n 29 p. elok. 577 §. — [18]) S:n 29 p. elok. 578 §. — [19]) S:n 29 p. elok. 580 §. — [20]) S:n 6 p. syysk. 585 §. — [21]) S:n 26 p. syysk. 605 §. — [22]) S:n 26 p. syysk. 608 §. — [23]) S:n 17 p. lokak. 646 §. — [24]) S:n 7 p. marrask. 697 §. — [25]) S:n 21 p. marrask. 732 §. — [26]) S:n 21 p. marrask. 734 §. — [27]) S:n 21 p. marrask. 740 §. — [28]) S:n 12 p. jouluk. 780 §.

1948 alkaen sekä poistaa kuukausiliput esikaupunkilinjoilta edellytyksin, että kaupunginvaltuusto hyväksyy viimeksi mainitun päätöksen [1]);

— valtuuttaa määrätyt henkilöt hyväksymään liikennelaitoksen laskut ja shekit [2]);

— valita määrätyt henkilöt edustamaan liikennelaitosta v. 1948 laitoksen korjaamoiden tuotantokomiteassa [3]); sekä

— määrätä liikennehenkilökunnan sunnuntaityökorvaukset [4]).

Lisäksi lautakunta ratkaisi lukuisia asioita, jotka koskivat vuosilipun osto-oikeuden, vapaalippujen ja alennuslippujen myöntämistä, liikenteessä sattuneiden vahinkojen korvaamista, uusien pysäkkien käytäntöön ottamista tai vanhojen poistamista tai siirtämistä, liikennettä koskevia asioita, tilapäisen liikenteen järjestämistä sekä henkilökunnan aiheuttaman vahingon korvausmäärän määräämistä yms.

Lautakunnan kaupunginhallitukselle ym. lähettämät esitykset koskivat lisämäärärahan anomista kaupunginvaltuustolta [5]); ylitysoikeuden anomista kaupunginvaltuustolta [6]); luvan anomista kansanhuoltoministeriön hintaosastolta omnibusautolla tilauksesta suoritettavan kuljetuksen maksun korottamiseen [7]); liikennelaitoksen päivystystyön järjestelyä [8]); liikenteessä kannettavien maksujen korottamista [9]); 15 000 000 mk:n lisäpoiston tekemistä liikkuvasta raitiotiekalustosta [10]); liikennelaitoksen henkilökunnan palkkaluokkia ja työaikaa [11]); liikennelaitoksen viranhaltijain palkkojen maksamista kaksi kertaa kuukaudessa [12]); Suurkisoihin osanottajille myytävien raitioteillä matkustamaan oikeuttavien yleislippujen hintaa [13]); Laajasalon linjaliikenneyhteyksien parantamista [14]); virheen oikaisemista liikennelaitoksen palkkaluokituksessa [15]); kuukausilippujen poistamista Munkkiniemen, Haagan, Kulosaaren ja Käpylän raitiotielinjoilta, kuukausilippujen hintoja sekä liikennelaitoksen pakettitoimistonhoitajien virkojen palkkaluokkien korottamista [16]); raitiotie- ja omnibusliikenteen järjestämistä vapunpäivänä [17]); määrärahan myöntämistä Runeberginkadun 3:ssa sijaitsevan vajarakennuksen muutostöihin, Haagan raitiotiesilmukan ja Munkkiniemen sillan raitiotiesilmukan kustannuksiin [18]); yksityisten tilauksesta omnibusautolla suoritettavien ajojen taksaa sekä turistiautojen ajomaksujen vahvistamista sellaisiksi, että kyseiset kuljetukset kannattavat [19]); liikennelaitoksen vaunuja konepajaosaston virka-aikaa [20]); määrärahan myöntämistä kahden uuden autohuoltokaivannon rakentamiseksi Vallilan autohalliin [21]); uusien virkojen perustamista [22]); määrärahan myöntämistä Rautatietorin linja-autoaseman kioskin rakentamiseksi [23]); kesälinjan n:o 31 Sörnäisten apteekki—Kivinokka ottamista käytäntöön toukokuun 15 p:n ja syyskuun 15 p:n väliseksi ajaksi [24]); määrärahan varaamista v:n 1948 talousarvioon Pohjoismaiden paikallisliikennekongressia varten [25]); työaikalain ja päivystysmääräysten soveltamista liikennelaitoksen henkilökuntaan [26]); linja-autolinjan n:o 63 pidentämistä Malmin lentokentälle asti [27]); liikennelaitoksen poistosuunnitelmaa [28]); Askolan hiiltämön polttouunin myyntiä [29]); Korkeasaaren laivalippujen hintojen vahvistamista [30]); raitiotie- ja omnibuslippujen hinnankorotusten vahvistamista ja yötaksan soveltamista jo klo 20:sta alkaen [31]); Rautatietorin linja-autoaseman järjestelyä [32]); 8-linjan raitiotiekorokkeen järjestämistä Messuhallin pääsisäänkäytävän eteen [33]); liikennelaitoksen huoneiston vuokrasopimusta [34]); moottorilautan tilaamista Wärtsilä-yhtymältä [35]); Vallilan autokorjaamorakennuksen korottamista [36]); Vallilan raitiovaunukonepajan rakentamista [37]); vajarakennuksen rakentamista Töölön konepajan alueelle [38]); omnibuslinjojen n:o 14 ja 15 liikenteen supistamista kesän aikana [39]); raitiotielinjan n:o 1 yöliikenteen supistamista [40]);

---

[1]) Liik. l. lk. 19 p. jouluk. 801 §. — [2]) S:n 19 p. jouluk. 808 §. — [3]) S:n 19 p. jouluk. 809 §. — [4]) S:n 19 p. jouluk. 800 §. — [5]) S:n 24 p. tammik. 69 ja 71—73 §, 30 p. toukok. 363 § sekä 23 p. elok. 565 §. — [6]) S:n 24 p. tammik. 70 ja 12 p. jouluk. 773 §. — [7]) S:n 24 p. tammik. 75 §. — [8]) S:n 24 p. tammik. 90 §, 21 p. maalisk. 232 §, 9 p. toukok. 307 §, 21 p. marrask. 730 § ja 19 p. jouluk. 811 §. — [9]) S:n 7 p. helmik. 133 §. — [10]) S:n 21 p. helmik. 151 §. — [11]) S:n 21 p. helmik. 165 §, 7 p. maalisk. 183 § ja 4 p. heinäk. 463 §. — [12]) S:n 7 p. maalisk. 201 §. — [13]) S:n 21 p. maalisk. 208 §. — [14]) S:n 21 p. maalisk. 209 §. — [15]) S:n 21 p. maalisk. 217 §. — [16]) S:n 21 p. maalisk. 220 ja 224 §. — [17]) S:n 11 p. huhtik. 236 § ja 18 p. huhtik. 279 §. — [18]) S:n 11 p. huhtik. 243 §, 9 p. toukok. 299 § ja 13 p. kesäk. 398 §. — [19]) S:n 11 p. huhtik. 245 §. — [20]) S:n 9 p. toukok. 292 §. — [21]) S:n 9 p. toukok. 297 §. — [22]) S:n 9 p. toukok. 300 §. — [23]) S:n 9 p. toukok. 312 §. — [24]) S:n 16 p. toukok. 342 §. — [25]) S:n 16 p. toukok. 343 §. — [26]) S:n 16 p. toukok. 345 §. — [27]) S:n 16 p. toukok. 348 §. — [28]) S:n 30 p. toukok. 362 §. — [29]) S:n 30 p. toukok. 364 §. — [30]) S:n 30 p. toukok. 366 §. — [31]) S:n 16 p. kesäk. 429 §. — [32]) S:n 4 p. heinäk. 460 §. — [33]) S:n 4 p. heinäk. 461 §. — [34]) S:n 4 p. heinäk. 464 §. — [35]) S:n 4 p. heinäk. 466 §. — [36]) S:n 18 p. heinäk. 495 §. — [37]) S:n 18 p. heinäk. 496 §. — [38]) S:n 18 p. heinäk. 498 §. — [39]) S:n 18 p. heinäk. 500 §. — [40]) S:n 18 p. heinäk. 501 §.

yhdysraiteen järjestämistä Vallilan ja Töölön raitiotielinjoille messuhallin luona pohjoissuuntaan sekä määrärahan myöntämistä tarkoitusta varten [1]); korokkeen rakentamista Kauppatorille Käpylän raitiotielinjaa varten sekä määrärahan myöntämistä sitä varten [2]); määrärahan muuttamista siirtomäärärahaksi [3]); liikennelaitoksen henkilökunnalle oikeudessa tuomittuja oikeudenkäyntikulujen suorittamista [4]); tonttien varaamista raitiovaunu- ja linja-autosuojia varten Kumpulan- ja Koskelantien risteyksestä [5]); liikennelaitokselle tarpeettoman rautatavaran myyntiä ulkopuolisille [6]); liikennelaitoksen v:n 1948 talousarviota [7]); määrärahan varaamista liikennelaitoksen uudishankintoja varten [8]); alueen varaamista Töölön torista linja-autolinjan n:o 14 pääteasemaa varten [9]); liikennehenkilökunnan vuorotyökysymyksen jättämistä työneuvoston ratkaistavaksi [10]); odotussuojan rakentamista Käpylän raitiotielinjan pääteasemalle sekä määrärahan myöntämistä tarkoitusta varten [11]); raitiotieliikenteen supistamista sähkön säästämisen takia [12]); kadonneiden linja-autolippujen hinnan poistamista tileistä [13]); Rautatietorin—Laajasalon linja-autolinjan n:o 35 sunnuntaivuorojen lopettamisesta [14]); raitiotie- ja linja-autoliikenteen ajomaksujen korottamista [15]); liikennelaitoksen poistosuunnitelman hyväksymistä [16]); Hankkijan aukion—Seurasaaren linja-autolinjan n:o 21 liikenteen supistamista [17]); liikennelaitoksen kiinteistöjen palovakuuttamista [18]); liikenteen järjestämistä jouluna ja uutena vuonna [19]); liikennelaitoksen pääomavelan saattamista yhdenmukaiseksi kaupungin kirjanpidon kanssa [20]); Rautatietorin—Länsi Pakilan linja-autolinjan n:o 54 liikenteen lisäämistä [21]); Rautatietorin—Jollaksen linja-autolinjan n:o 36 hidastamista [22]); Rautatietorin—Marjaniemen linja-autolinjan n:o 33 ja Rautatietorin—Vartiokylän linja-autolinjan n:o 41 aikataulujen muuttamista [23]); yötaksojen käytäntöön ottamista kaikilla linja-autolinjoilla [24]); v:n 1948 talousarvion määrärahan käyttöä Leyland-merkkisen auton ostoon [25]); liikennehenkilökunnan sunnuntaityökorvauksia [26]); linjaliikenteen aloittamista Tammelundiin [27]); liikennemaksujen korottamista [28]); varastettujen lippujen arvon poistamista tileistä [29]); sekä eräiden pysäköimiskilpien poistamista Rautatietorilta [30]).

Vuoden alussa lähetettiin kaupunginhallitukselle 12 eläkeanomusta ja 22 ikäkorotusanomusta sekä kaupunginhallitukselle ja palkkalautakunnalle 10 sairasloma-anomusta.

Lausuntoja annettiin kaupunginhallitukselle ja muille viranomaisille asioista, jotka koskivat esikaupunkiomnibuslinjoilla matkustavien siirto-oikeutta raitiovaunuihin [31]); Tammelundin liikenne oy:n v:n 1946 liikennetappiota [32]); Tammelundin, Oulunkylän ja Olympiakylän liikenteen järjestelyä [33]); Helsingin seurakuntien huoltokeskuksen vuosilippuanomusta [34]); paikallisjunaliikenteen järjestämistä satamaradalla [35]); omnibuslinjan Helsinki—Käpylä—Pakila liikennöimistä [36]); turistiauton hankkimista [37]); vt Lehdon ym. aloitetta työntekijäin raitiotie- ja linja-automaksujen alentamisesta [38]); Pakilan linja-autoliikenteen järjestämistä [39]); V. Tenhon ja O. Saaren liikenneluvan saamista linjalle Helsinki—Oulunkylä—Pukinmäki—Tapanila koskevia anomuksia [40]); Itämeren-, Lauttasaaren- ja Tallberginkadun risteyksen järjestelyä [41]); yleisluottamusmiesten Ruotsiin tehtävää opintomatkaa [42]); vapaalippujen myöntämistä Korkeasaaren ravintolan henkilökunnalle [43]); vuosilipun osto-oikeuden myöntämistä kaupungin itäisen piirin sairaanhoitajatar-kätilölle [44]); Haagan lasten kuljettamista Kalastajatorpan uimarannalle [45]); leskirouva I. Idströmin eläkeanomusta [46]); omnibuslinjan n:o 25 pidentämistä Gröndal nimiseen

---

[1]) Liik. l. lk. 18 p. heinäk. 502 §. — [2]) S:n 25 p. heinäk. 527 §. — [3]) S:n 23 p. elok. 558 §. — [4]) S:n 23 p. elok. 566 §. — [5]) S:n 23 p. elok. 569 §. — [6]) S:n 23 p. elok. 571 §. — [7]) S:n 29 p. elok. 577 §. — [8]) S:n 29 p. elok. 578 §. — [9]) S:n 29 p. elok. 581 §. — [10]) S:n 12 p. syysk. 595 §. — [11]) S:n 26 p. syysk. 604 §. — [12]) S:n 1 p. lokak. 630 ja 7 p. marrask. 688 §. — [13]) S:n 17 p. lokak. 651 §. — [14]) S:n 17 p. lokak. 654 §. — [15]) S:n 17 p. lokak. 655 §. — [16]) S:n 7 p. marrask. 686 §. — [17]) S:n 7 p. marrask. 689 §. — [18]) S:n 7 p. marrask. 699 §. — [19]) S:n 21 p. marrask. 728 §. — [20]) S:n 21 p. marrask. 731 §. — [21]) S:n 21 p. marrask. 735 §. — [22]) S:n 21 p. marrask. 736 §. — [23]) S:n 12 p. jouluk. 774 §. — [24]) S:n 12 p. jouluk. 777 §. — [25]) S:n 12 p. jouluk. 780 §. — [26]) S:n 12 p. jouluk. 785 § ja 19 p. jouluk. 800 §. — [27]) S:n 12 p. jouluk. 798 §. — [28]) S:n 19 p. jouluk. 801 §. — [29]) S:n 19 p. jouluk. 824 §. — [30]) S:n 19 p. jouluk. 826 §. — [31]) S:n 10 p. tammik. 11 §. — [32]) S:n 10 p. tammik. 34 §. — [33]) S:n 10 p. tammik. 35 §, 24 p. tammik. 66, 67 ja 91 § sekä 9 p. toukok. 286 §. — [34]) S:n 24 p. tammik. 68 §. — [35]) S:n 7 p. helmik. 110 §. — [36]) S:n 21 p. helmik. 142 §. — [37]) S:n 21 p. helmik. 143 § ja 21 p. maalisk. 214 §. — [38]) S:n 18 p. huhtik. 268 §. — [39]) S:n 9 p. toukok. 287 §. — [40]) S:n 9 p. toukok. 309 § ja 23 p. elok. 556 §. — [41]) S:n 16 p. toukok. 339 §. — [42]) S:n 30 p. toukok. 359 §. — [43]) S:n 30 p. toukok. 360 §. — [44]) S:n 30 p. toukok. 365 §. — [45]) S:n 4 p. heinäk. 470 §. — [46]) S:n 18 p. heinäk. 489 §.

kohteeseen saakka [1]); omnibuslinjan n:o 41 pidentämistä Mellunkylään saakka [2]); linja-autonkuljettajain palkkauksen järjestelyä ja heidän ikäkorotustensa laskemisperusteita [3]); linja-auton luovuttamista Helsingin kunnantyöntekijäin keskustoimikunnan käyttöön 50 %:lla alennetuin vuokrin [4]); kuulustelijan viran lakkauttamista ja asiamiehen apulaisen viran perustamista [5]); liikennelaitoksen viranhaltijain palkkaluokkia [6]); liikennehenkilökunnan sunnuntai- ja vuorotyökorvauksia [7]); Lauttasaaren säätiön huomautuksia kaupungin puutteellisista toimenpiteistä mm. Lauttasaaren liikenteen suhteen [8]); liikennemerkkien asentamista Eläintarhantielle [9]); liikennelaitoksen henkilökunnan päivystyskorvauksia [10]); valomerkkilaitteiden asentamista eri paikoille [11]); tarkastaja A. J. Lehtosen erottamistoimenpiteitä [12]); Vallilan autohalliin suunniteltuja huoltokaivantoja [13]); ajokieltomerkin poistamista Mannerheimintien ja Jalavatien risteyksestä [14]); Mannerheimintien kiskojen välin täyttämistä [15]); autoinsinöörin, ylityönjohtajan ja varastonhoitajan palkkaamisen jättämistä v:een 1948 [16]); S/S J. L. Runebergin kapteenin W. Blåfieldin palkkaa [17]); Mannerheimin- ja Kuusitien risteyksen liikenteen järjestelyä [18]); kaupungin autonkuljettajain korvausvelvollisuutta [19]); esikaupunkitoimikunnan Oulunkylän seudun linja-autoliikenne-ehdotusta [20]); eräiden raitiotiepysäkkikorokkeiden poistamista [21]); Rautatietorin—Vartiokylän omnibuslinjan n:o 41 pidentämistä Kontulan tienhaaraan [22]); kaupungin viranhaltijain eläkesäännön 6 §:n muutosehdotusta [23]); kaupungin työntekijäin eläkesäännön 6 §:n muutosehdotusta [24]); Erottajan—Lauttasaaren omnibuslinjan n:o 24 pidentämistä [25]); Käpylän liikenneyhteyksien parantamista [26]); sekä halkotoimiston autonkuljettajan K. Paasosen vapauttamista maksamasta eräitä yhteenajosta aiheutuvia korjauskuluja [27]).

Liikennelaitos

Hallinto ja organisaatio ym.

Henkilökunta. Laitoksen henkilökuntaan kuului v:n 1946 päättyessä 3 035 henkilöä ja v:n 1947 päättyessä 2 904 henkilöä, ryhmitettyinä seuraavasti:

	1946	1947
Pääkonttori, liikennekonttori, lippukassat, pakettitoimistot, konttorisiivoojat	83	82
Raitiotieliikenne	1 509	1 384
Omnibusliikenne	326	348
Rataosasto	259	238
Vaunuhallit ja korjauspajat	807	823
Vaatehtimo	20	20
Sairaanhoito	5	5
Tarvepuiden hankinta	25	3
Laivaliikenne	1	1
Yhteensä	3 035	2 904

Eläkkeensaajia oli v:n 1947 päättyessä 336 ja v:n 1946 lopussa 291.

Vakinaisen henkilökunnan ollessa kesälomilla touko—syyskuun aikana työskenteli liikenneosastolla tarpeellinen lukumäärä ylimääräistä henkilökuntaa ja purjehduskautena kuului laivamiehistöön 12 henkilöä.

Sähköpulan johdosta täytyi liikennettä supistaa, mistä johtui, että liikennehenkilökuntaa voitiin vähentää. Tämä koski varsinkin rahastajia, joiden lukumäärä lokakuun 1 p:stä kertomusvuoden loppuun mennessä aleni 959:stä 830:een.

[1]) Liik. l. lk. 18 p. heinäk. 492 §. — [2]) S:n 18 p. heinäk. 493 §. — [3]) S:n 25 p. heinäk. 524 §, 12 p. syysk. 596 § ja 1 p. lokak. 631 §. — [4]) S:n 25 p. heinäk. 525 §. — [5]) S:n 25 p. heinäk. 533 §. — [6]) S:n 29 p. elok. 583 §. — [7]) S:n 12 p. syysk. 595 §. — [8]) S:n 26 p. syysk. 601 §. — [9]) S:n 26 p. syysk. 603 §. — [10]) S:n 1 p. lokak. 632 §. — [11]) S:n 17 p. lokak. 634—637 §. — [12]) S:n 17 p. lokak. 638 §. — [13]) S:n 17 p. lokak. 639 §. — [14]) S:n 7 p. marrask. 682 §. — [15]) S:n 7 p. marrask. 683 §. — [16]) S:n 7 p. marrask. 684 §. — [17]) S:n 7 p. marrask. 700 §. — [18]) S:n 21 p. marrask. 723 §. — [19]) S:n 21 p. marrask. 724 §. — [20]) S:n 21 p. marrask. 725 §. — [21]) S:n 21 p. marrask. 726 §. — [22]) S:n 21 p. marrask. 738 §. — [23]) S:n 29 p. marrask. 760 §. — [24]) S:n 29 p. marrask. 761 §. — [25]) S:n 12 p. jouluk. 772 §. — [26]) S:n 19 p. jouluk. 802 §. — [27]) S:n 19 p. jouluk. 813 §.

Lääkärien toiminta. V:n 1947 aikana oli laitoksen poliklinikalla sairaskäyntien lukumäärä 22 771 oltuaan v. 1946 21 283. Kotikäyntien luku oli 750. Eniten sairasilmoituksia oli helmikuussa, 2 337, vähiten kesäkuussa, 1 385.

Henkilökunnan huoltokonttori. Kertomusvuoden päättyessä oli huoltokonttorin jäsenmäärä 2 708. Tilillepanojen yhteismäärä oli 40 840 555 mk ja ottojen 34 701 366 mk. Talletettuja varoja oli joulukuun 31 p:nä 6 139 189 mk. Vuoden aikana myönnettiin lainoja 2 094 lainamäärän noustessa 6 666 800 mk:aan. Kirjausvientien lukumäärä oli n. 130 000.

Löytötavaratoimisto. V:n 1947 aikana otti laitoksen löytötavaratoimisto talteen 8 582 esinettä, joista 2 554 voitiin toimittaa takaisin asianomaiselle omistajalle.

Tilastollinen yleiskatsaus. Alla olevassa taulukossa annetaan tietoja v:n 1947 raitiotie- ja omnibusliikenteestä v:n 1946 vastaaviin lukuihin verrattuina:

	Laskettu vaunukilometrimäärä [1]	Matkustajia	Tuloja, mk		Menoja, mk	
			Kaikkiaan	Liikenteestä	Kaikkiaan	Liikenteestä
V. 1946	14 558 526	144 646 956	486 804 520	474 561 323	471 272 304	389 075 497
V. 1947	16 181 785	145 969 533	571 072 668	558 316 312	680 294 804	586 571 249
Erotus	+1 623 259	+1 322 577	+84 268 148	+ 83 754 989	+209 022 500	+197 495 752
%	+11.1	+ 0.9	+17.3	+17.6	+44.4	+50.8

Laivaliikenteestä oli tuloja 5 343 591 mk. V:n 1946 vastaava määrä oli 4 706 966 mk, joten lisäys oli 636 625 mk eli 13.5 %. Saman liikenteen menot nousivat 3 462 919 mk:sta 6 976 209 mk:aan lisäyksen ollessa siis 3 513 290 mk eli 101.5 %.

Raitiotiet

Liikenne. Raitiotielinjoilla kulkivat junat vuorotiheyksin, jotka ilmenevät seuraavasta taulukosta (yövuoroja lukuunottamatta):

Linja	1. 1.—31. 5. Minuuttia	1. 6.—31. 8. Minuuttia	1. 9.—31. 10. Minuuttia	1. 11.—31. 12. Minuuttia
1. Vallila—Eira	6	6 ½	6	6
2. Arkadia—Harjutori	6 ½	6 ½	6 ½	6
3. Töölö—Eira—Kallio, kiertolinja	5	6	5	5
4. Meilahti—Hietalahti	5	5 ½	5	5
5. Katajanokka—Etu-Töölö	5	5 ½	5	5
6. Arabia—Maria	5	6	5	5
7. Kirurgi—Diakonissalaitos	6	7	6	6 ½
8. Salmisaari—Vallila	6	6	6	6
10. Pasila—Nordenskiöldinkatu	10	12	10	10
12. Tilkka—Erottaja	6	7	6	5
K. Käpylä—Kauppatori	5	5 ½	5	5
M. Munkkiniemi—Erottaja	12	12	12	12
H. Haaga—Erottaja	12	12	12	12
KB. Kulosaari—Kauppatori	20	20	20	20

Kertomusvuoden aikana oli liikenteessä olevien junien lukumäärä 118, paitsi kesäkuun 1 p:n ja elokuun 31 p:n välisenä aikana ainoastaan 106. Useimmilla linjoilla vähennettiin vuoroja klo 19.30 jälkeen, sunnuntaisin ja pyhäpäivinä lisäksi ennen klo 15.00. Ruuhka-aikoina asetettiin liikenteeseen ylimääräisiä junia, valitettavasti ei kuitenkaan säännöllisesti, mikä johtui vallitsevasta vaunupulasta, erikoisesti talvikuukausina tammi—maaliskuussa.

Kertomusvuoden jälkimmäisellä puoliskolla vallitsi, kuten tunnettua, ankara sähköpula ja viranomaisten taholta kehoitettiin liikennelaitosta vähentämään sähkönkulutusta n. 20 %. Tästä johtuen vähennettiin lokakuun 5 p:stä alkaen vuoden loppuun

[1] Laskettuun vaunukilometrimäärään sisältyvät moottorivaunukilometrimäärä ja puolet perävaunujen kulkemasta kilometrimatkasta. Tavaraliikenne on myös sisällytetty numeroihin.

saakka arkipäivinä klo 9.30—14.00 ja klo 18.00—23.30 välisinä aikoina joka toinen vuorovaunu muilla linjoilla paitsi linjoilla M, H ja KB. Sunnuntaisin ja pyhäpäivinä vähennettiin vaunuvuoroja vielä enemmän. Sähkövoiman säästö kertomusvuoden kolmen viimeisen kuukauden aikana oli 21.2 % verrattuna sähkön kulutukseen v:n 1946 vastaavana aikana.

Alla olevassa taulukossa esitetään muutamia raitiotieliikennettä koskevia tilastollisia tietoja v:lta 1946 ja 1947:

	Laskettu vaunukilometrimäärä	Matkustajia		Liikennetuloja, mk		Liikennemenoja, mk		
		Kaikkiaan	Vkm kohden	Kaikkiaan	Vkm kohden	Kaikkiaan	Vkm kohden	Matkustajaa kohden
V. 1946	12 538 211	132 485 659	10.57	406 417 155	32: 41	302 088 093	24: 09	2: 28
V. 1947	12 452 108	126 278 010	10.14	425 031 099	34: 13	433 491 043	34: 81	3: 43
Erotus	—86 103	—6 207 649	—0.43	+18 613 944	+ 1: 72	+131 402 950	+10: 72	+ 1: 15
%	—0.7	—4.7	—4.1	+4.6	+5.3	+43.5	+44.5	+50.4

Liikkuva kalusto. V:n 1947 aikana toimitti Kaipio oy., Tampere liikennelaitokselle 15 kpl raitiotieperävaunuja ja Oy. Karia ab., Karjaa 13 kpl moottorivaunuja, joista kuitenkin 11 kpl oli ilman moottoria, sekä 11 kpl perävaunuja. Aktiebolaget Stockholms Spårvägar toimitti 3 kpl johdinautoja. USA:sta liikennelaitos osti 2 kpl dieselmoottorikäyttöisiä Caterpillar tiehöyliä. Autola oy. toimitti 2 kpl kippilaitteella varustettuja Federal-merkkisiä kuorma-autoja. 7 vanhempimallista perävaunua romutettiin.

Vaunustoon kuului kertomusvuoden päättyessä seuraavat 190 moottori- ja 243 perävaunua:

Moottorivaunuja

Ruotsalaisia puoliumpinaisia vanhanmallisia	67
Amerikkalaisia umpinaisia	20
Saksalaisia umpinaisia	30
Ruotsalaisia umpinaisia	42
Kotimaisia umpinaisia	23
Ruotsalaisia umpinaisia boggie	8
Yhteensä	190

Perävaunuja

Ruotsalaisia umpinaisia	30
Saksalaisia umpinaisia	44
Kotimaisia umpinaisia	46
Puoliumpinaisia vanhanmallisia	63
Avonaisia	29
Avonaisia, joihin oli rakennettu vaneriseinät	31
Yhteensä	243

Tämän lisäksi kuului vaunustoon 1 vaunu kiskojen hiontaa ja 2 niiden puhdistusta varten, 1 uuttausvaunu perävaunuineen, 1 työvaunu, 2 ratahöylää, 1 erikoisjäähöylä sekä 6 lumenkuljetusvaunua ja 31 lumiauraa eli yhteensä 46 kiskoilla kulkevaa työvaunua sekä 7 asennus- ja kuorma-autoa, 3 henkilöautoa ja 2 Caterpillar tiehöylää.

Raiteet. V. 1946 aloitettu ratatyö ratsastushalliin sijoitettuun raitiovaunuhalliin valmistui ratapihoineen ja kääntösilmukoineen kertomusvuoden aikana. Halliin rakennettiin 11 kpl 58 m:n pituisia raiteita. Ratapiha- ja halliraiteet lisääntyivät sanotun työn johdosta 1 809 m:llä yksinkertaista raidetta, josta määrästä on 1 143 ratametriä rautatiekiskoa.

Raitiotielinjan 8 Salmisaari—Vallila pääteasemalle Salmisaareen rakennettiin 126 m:n pituinen uusi raidesilmukka. Silmukka avattiin liikenteelle heinäkuun 19 p:nä 1947. Pohjolankadulla pidennettiin kaksoisraidetta 281 ratametriä. Eläintarhantien ja Mannerheimintien kulmaukseen rakennettiin kaksoisraidetta 43 m, joka yhdisti Sörnäisistä tulevan raiteen Mannerheimintiellä pohjoiseen kulkevaan raiteeseen, sekä lisättiin tähän 4 vaihdetta risteyksineen.

Kuluneita kiskoja vaihdettiin eri paikoissa rataverkostoa uusiin tai vielä käyttökelpoisiin, yhteensä 14 994 m. Raiteita nostettiin ja tuettiin uudelleen keskikaupunkialueella 6 791 m:n matkalla yksinkertaista raidetta sekä laitakaupunkiradoilla 4 498 ratametriä, eli yhteensä 11 289 m. Ratapölkkyjä vaihdettiin 3 781 kpl. Tarpeetonta raidetta poistettiin 250 m.

Vuoden päättyessä oli raiteiden yhteenlaskettu pituus 81 142 m yksinkertaista raidetta sekä ratapiha- ja halliraiteiden 9 954 m.

Kuluneiden vaihteiden tilalle asennettiin 11 uutta ja 2 käytettyä mutta kunnostettua vaihdetta. Ratsastushallin hallipihalle ja sinne johtavalle radalle asetettiin kaikkiaan 3 uutta ja 10 käytettyä mutta käyttökelpoista vaihdetta. Mannerheimintiellä Kaivokadun risteyksessä ja Hämeentiellä Siltasaarenkadun risteyksessä asennettiin vaihteet sähköllä käännettäviksi, joten kertomusvuoden päättyessä oli radoilla 141 kpl vaihteita, joista sähkövirralla käännettäviä 23 kpl. Ratapihoilla oli 102 vaihdetta. Vaihteitten kokonaismäärä oli siis 243 kpl.

Katuosuuksia korjattiin 21 981 m^2 nupukivillä ja 13 275 m^2 bitumipäällystyksellä. Kivimurskaamossa valmistettiin 1 129 m^3 kivimurskaa.

Pylväitä pystytettiin uudistöitä varten 35 ja tarpeettomia poistettiin 12. Vikaantuneita pylväitä vaihdettiin uusiin 4 paikassa, kaikki ristikkopylväitä.

Ilmajohto. Ratsastushallin johtoverkostoa varten asennettiin 1 295 m, matkalla Tilkka—ratsastushalli 575 m, Salmisaaren silmukkaa varten 140 m ja messuhallin kaarretta varten 140 m uutta johtolankaa. Kuluneen ilmajohdon tilalle asennettiin uutta johtoa 490 m. Vanhasta Salmisaaren silmukasta poistettiin 140 m kulunutta johtoa. Ilmajohtojen yhteenlaskettu pituus oli vuoden päättyessä 94 520 m, maakaapelien 1 900 m ja syöttöjohtojen 1 200 m.

Katuristeyksien sähkömerkinantovaloja asennettiin Mannerheimintielle Kuusitien kohdalle, Punanotkon- ja Korkeavuorenkadun risteykseen, Mannerheimintien ja Kalevankadun risteykseen, jossa omaa tekoa oleva releemerkinantolaite otettiin käytäntöön, Sturenkadun ja Kangasalantien risteykseen sekä Helsinginkadulle rautatiesillan kohdalle. Rautatiesillan luona Pääskylänkadun ja Lautatarhankadun välillä olevaa merkinantolaitetta täydennettiin. Sähkömerkinantolaitteiden lukumäärä vuoden päättyessä oli 31.

Linjasuojuskojeita asennettiin Lauttasaarenkadulle ja Haagan linjalle Ruskeasuon hallien luo sekä Tilkan ja ratsastushallin väliselle radalle. Kondensaattoreja radiohäiriöiden estämiseksi asennettiin 2 kpl ratsastushalliradan luo, joten näiden lukumäärä vuoden päättyessä oli 74 kpl.

Johtovikoja sattui vuoden kuluessa 34 kertaa, joista 15 aiheutti liikennehäiriöitä, liikenteen ollessa keskeytyksissä 2 tunnista 15 minuuttiin.

Koko ilmajohtoverkko oli vuoden kuluessa tavanomaisen tarkastuksen alaisena. Suuri osa johtoverkosta olisi ehdottomasti uusittava, mutta muotolangan puutteen vuoksi ei sitä ole voitu suorittaa.

Omnibuslinjat

Liikenne sisäisillä omnibuslinjoilla sekä muilla ilman vyöhykerajoja olevilla linjoilla oli seuraava: linja 14 Eira—Töölöntori koko vuoden 5 ½ minuutin väliajoin; linja 15 Naistenklinikka—Erottaja 6 minuutin väliajoin koko vuoden paitsi heinäkuun 19 p:stä elokuun 25 p:ään, jolloin liikennöitiin 10 minuutin väliajoin ja elokuun 25 p:stä 31 p:ään 6 minuutin väliajoin ruuhka-aikoina, muina aikoina päivästä 10 minuutin väliajoin; linja 16 Kruununhaka—Eira 10 minuutin väliajoin paitsi tammikuun 28 p:stä huhtikuun 12 p:ään, jolloin liikennöitiin 11 minuutin väliajoin. Linja 20 Lauttasaari, Vulcan—Erottaja 56 vuoroa arki- ja 48 vuoroa pyhäpäivinä vuoden alusta tammikuun 29 p:ään, tämän jälkeen 59 vuoroa arki-, 57 vuoroa lauantai- ja 50 vuoroa pyhäpäivinä vuoden loppuun asti; linja 21 Arkadianaukio—Seurasaari 30 minuutin väliajoin; linja 23 Lauttasaari, Sankarihaudat—Erottaja vuoden alusta tammikuun 29 p:ään 56 vuoroa arki- ja 48 vuoroa pyhäpäivinä, sekä tämän jälkeen 60 vuoroa arki-, 59 vuoroa lauantai- ja 54 vuoroa pyhäpäivinä vuoden loppuun asti; linja 24 Lauttasaari, Vattuniementie—Erottaja koko vuoden 11—13 vuoroa päivässä ruuhka-aikoina; linja 31 Kivinokka—Sörnäisten apteekki kesäkuun 8 p:stä syyskuun 15 p:ään10 vuoroa arki- ja 26 vuoroa pyhäpäivinä; sekä linja 50 Käpylä—Kaisaniemi 10 minuutin väliajoin ruuhka-aikoina vuoden alusta toukokuun 2 p:ään, jolloin liikenne lopetettiin matkustajien vähyyden vuoksi.

Omnibusyhteydet niillä esikaupunkilinjoilla, joilla on vyöhykerajoja, olivat: linja 25 Kaarela—Arkadianaukio 14 vuoroa arki- ja 11 vuoroa pyhäpäivinä vuoden alusta maaliskuun 15 p:ään ja tämän jälkeen vuoden loppuun asti 16 vuoroa arki- ja 13 vuoroa pyhäpäivinä; linja 32 Herttoniemi—Rautatientori 8—12 vuoroa päivässä koko vuoden; linja 33 Marjaniemi—Rautatientori ja 37 Hevossalmi—

Rautatientori 12—14 vuoroa vuoden alusta maaliskuun 15 p:ään, sen jälkeen 14—16 vuoroa päivässä vuoden loppuun; linja 35 Laajasalo—Rautatientori 8 vuoroa vuoden alusta kaikkina arkipäivinä sekä lisäksi 16 vuoroa pyhäpäivinä maaliskuun 15 p:stä lokakuun 19 p:ään; linja 36 Jollas—Rautatientori 8—12 vuoroa päivässä koko vuoden; linja 41 Vartiokylä—Rautatientori 12—14 vuoroa tammikuun 3 p:stä maaliskuun 15 p:ään ja siitä lähtien joulukuun 16 p:ään 14—16 vuoroa päivässä sekä sen jälkeen vuoden loppuun asti 16—22 vuoroa; linja 51 Koskela—Rautatientori 63—70 vuoroa päivässä koko vuoden; linja 52 Pirkkola—Rautatientori 14—21 vuoroa päivässä vuoden alusta joulukuun 16 p:ään ja siitä lähtien 14—24 vuoroa päivässä vuoden loppuun; linja 53 Itä-Pakila—Rautatientori 12—14 vuoroa päivässä vuoden alusta helmikuun 20 p:ään, siitä lähtien 13—15 vuoroa päivässä maaliskuun 15 p:ään ja sen jälkeen vuoden loppuun asti 14—16 vuoroa päivässä; linja 54 Länsi-Pakila—Rautatientori 12—14 vuoroa päivässä toukokuun 2 p:stä marraskuun 24 p:ään ja sen jälkeen 28—32 vuoroa päivässä vuoden loppuun asti; linja 63 Malmin hautausmaa—Rautatientori huhtikuun 15 p:stä vuoden loppuun asti 12—14 vuoroa päivässä. Kesäkuun 8 p:stä lähtien muutettiin linjan aikataulu siten, että useimmat vuorovaunut kulkivat lentokentälle asti, vuoromäärän pysyessä samana.

Niillä linjoilla, joilla on vyöhykerajoja, ja linjalla 23 oli, paitsi edellä mainittuja vuoroja, ylimääräisiä vaunuja ruuhka-aikoina arki- ja pyhäpäivinä.

Lisäksi oli linjalla 23 Lauttasaari—Erottaja lauantaisin ja pyhäaattoina 2 yövuoroa sekä pyhinä 1 vuoro vuoden alusta tammikuun 30 p:ään ja sen jälkeen 1 yövuoro arkisin sekä 2 yövuoroa pyhäaattoina ja 1 vuoro pyhinä vuoden loppuun asti.

Alla olevat luvut valaisevat omnibusliikennettä v. 1946 ja 1947:

	Vaunukilometrimäärä [1]	Matkustajia		Liikennetuloja, mk		Liikennemenoja, mk		
		Kaikkiaan	Vkm kohden	Kaikkiaan	Vkm kohden	Kaikkiaan	Vkm kohden	Matkustajaa kohden
V. 1946	1 829 142	12 161 297	6.65	68 144 168	37: 25	86 987 404	47: 56	7: 15
V. 1947	3 559 832	19 691 523	5.53	133 285 212	37: 44	153 080 206	43: —	7: 77
Erotus	+1 730 690	+7 530 226	—1.12	+65 141 044	+ —: 19	+66 092 802	—4: 56	+ —: 62
%	+94.6	+61.9	—16.8	+95.6	+0.5	+76.0	—9.6	+8.7

Omnibus- ja kuorma-autovaunusto käsitti vuoden päättyessä 139 vaunua, joista 76 suurta, 24 keskikokoista ja 4 pientä omnibusvaunua; 28 suurta, 4 keskikokoista ja 3 pientä kuorma-autoiksi muutettua omnibusautoa eli yhteensä 104 omnibusautoa ja 35 omnibusalustalle rakennettua kuorma-autoa. Auton etuauroja oli 8, joista 2 kärki- ja 6 siipiauraa. Omnibusvaunustosta oli vuoden loppuun mennessä 83 omnibusautoa liikennekelpoisessa kunnossa ja rekisteröitynä liikenteeseen.

Johdinvaunustoon kuului 3 vaunua.

Pakettien kuljetus, sahan toiminta ym.

Pakettien kuljetus esikaupunkeihin. Vuoden kuluessa lähetettiin laitoksen pakettitoimistojen kautta yhteensä 8 180 lähetystä.

Sahan toiminta. Askolasta toimitettiin vuoden kuluessa yhteensä 238 Std. sahattua puutavaraa.

Laivaliikenne

Laitoksen höyryalus J. L. Runeberg oli purjehduskautena liikenteessä Korkeasaaren —Pohjoissataman reitillä ja kuljetti yhteensä 592 802 matkustajaa, joista 123 632 oli 4—12-vuotiaita lapsia.

Rakennukset

Töölön puuseppien työhuoneessa ja uudessa konepajassa suoritettiin uudistus- ja korjaustöitä. Kaikkiin uuden konepajan nostopaikkoihin järjestettiin vanhoista raitio-

[1] Lukuunottamatta tavarankuljetusta, jota pääasiassa suoritettiin laitoksen omiin tarpeisiin vaunukilometrimäärän ollessa v. 1947 169 845.

tiekiskoista rakennetut uudet nostolaitteet. Käämitysosastolla korotettiin 5 julkisivuikkunaa 65 cm:llä. Vanhan konepajan pukuhuoneeseen sekä maalari- ja puuseppäosastoihin asennettiin höyryllä toimivat lämminvesilaitteet. Kaikki konepajat maalattiin kalkkivärillä. Vanhan konepajan pihamaa päällystettiin betonilla. Betoniteitä rakennettiin konepajojen välille kärrikuljetuksia varten. Konepajojen väliin rakennettiin rakennus koneosien puhdistamista varten lämmitetyllä lipeävedellä. Sisustustyöt eivät valmistuneet v:n 1947 kuluessa.

Vallilassa n.k. Kulosaarenhalliin järjestettiin puisten väliseinien avulla osa hallista rata osaston aurojen säilytyspaikaksi.

Omnibuskorjauspajassa suoritettiin pienehköjä uudistus- ja korjaustöitä. Konepajan pihamaa päällystettiin asfaltilla. Samalla pystytettiin uudet naftapumput, jotka sijoitettiin halli ihan sisäänajotien molemmille puolille, sekä bensiinipumppulaite 4 000 l säiliön yhteyteenp Uudet putkijohdot vedettiin naftasäiliöistä naftapumppuihin.

Ruskea.suolla sijaitsevassa ratsastushallissa, joka 60 m:n pituudelta on muutettu raitiovaunu halliksi, aukaistiin 10 oviaukkoa eteläiseen päätyseinään raitiotieraiteita varten. Lisäksi suoritettiin tarpeellisia rata- ja uudistustöitä. Töölön pannuhuoneeseen asennettiin korjattu matalapainehöyrykattila, joten höyrykattiloita on kaikkiaan 4.

Vallilan hallissa suoritti kaupungin rakennustoimisto sekalaisia korjaus- ja täydennystöitä. 5 tarkastuskanavaa eristettiin bitumilla vuotoa vastaan.

Omnibushallissa suoritettiin uudistus- ja korjaustöitä.

Kallioon Savonkadun varrelle asennettiin uusi sepelimurskaaja lajitteluseuloineen.

Kivisiä raitiotiekorokkeita rakennettiin Kauppatorille, Salmisaareen, Auroranka-dulle, Nordenskiöldinkadulle, Sturenkadulle sekä messuhallin luo väliaikainen koroke puusta. Rautatientorille rakennettiin puusta 12 omnibuskoroketta. Salmisaareen rakennettiin odotussuoja, siellä ollut vanha suoja poistettiin ja rakennettiin siitä Oulunkyläntien ja Pohjolankadun kulmaan linjan n:o 51 sekä Marjaniemeen linjan n:o 33 päätepysäkeille odotussuojat.

Korjauspajat

Kertomusvuoden aikana voitiin kaikki raitiovaunut ottaa täyskorjaukseen normaalikäyttökilometrien jälkeen, mutta tarveaineiden puute oli edelleen suuri.

Raitiovaunuista korjattiin perusteellisesti 132 moottorivaunua ja 82 perävaunua. 354 moottorivaunun ja 76 perävaunun puolikorjaus suoritettiin. 46 vaunua maalattiin kokonaan ja 27 vaunussa toimitettiin puolimaalaus. V:n 1947 kuluessa korjattiin yhteensä 537 yhteenajoissa vahingoittunutta vaunua.

39 omnibusautoa korjattiin perusteellisesti, ja 35 omnibusauton puolikorjaus suoritettiin. 36 omnibus-, 2 kuorma- ja 2 henkilöautoa maalattiin kokonaan, ja 18 omnibus-, 1 kuorma- ja 1 henkilöauton puolimaalaus suoritettiin. Yhteenajojen aiheuttamien vaurioiden johdosta korjattiin 165 autoa.

Kiinteä rahastajanpaikka asennettiin 38 moottori- ja 29 perävaunuun. Vain yhteen suuntaan kulkeviksi muutettiin 30 moottori- ja 24 perävaunua. Käyntiinpanovastukset siirrettiin katolle 68 moottorivaunussa.

Omnibusvaunuista, jotka oli muutettu kuorma-autoiksi, rakennettiin 15 uudelleen omnibusautoiksi. Vuoden kuluessa muutettiin 48 omnibusautoa nafta- ja 2 bensiinikäyttöisiksi.

Puukaasukäyttöisiä omnibus- ja kuorma-autoja ei ollut enää käytännössä.

Kiinteä rahastajanpaikka asennettiin 24 omnibussiin.

Höyryalus J. L. Runeberg nostettiin syksyllä Hietalahden telakalle, jossa pohjamaalauksen ja tavallisten vuosikorjausten lisäksi suoritettiin viranomaisten määräämät runko- ja konekorjaustyöt.

Ajomaksut

Kertomusvuoden alusta kesäkuun 22 p:ään asti olivat voimassa samat hinnat kuin v. 1946, mutta sanotusta päivästä lähtien korotettiin hinnat. Eri liikennelinjoilla sovellettiin seuraavia maksuja:

Sisäisillä raitiotielinjoilla sekä Munkkiniemen, Haagan ja Kulosaaren raitiotielinjoilla tammikuun 1 p:n ja kesäkuun 21 p:n välisenä aikana 4 mk 1 matkasta, 20 mk 6 matkaan

ja 50 mk 17 matkaan oikeuttavasta lipusta sekä kesäkuun 22 p:stä lähtien 5 mk 1 matkasta, 20 mk 5 matkaan ja 50 mk 14 matkaan oikeuttavasta lipusta, kaikki ilman siirto-oikeutta; yöliikenteessä kaksinkertainen maksu.

Pasilan raitiotielinjalla tammikuun 1 p:n ja kesäkuun 21 p:n välisenä aikana 4 mk 1 matkasta, 20 mk 6 matkaan oikeuttavasta lippuvihkosta sekä kesäkuun 22 p:stä 5 mk 1 matkasta ja 20 mk 5 matkaan oikeuttavasta lippuvihkosta; siirto-oikeus linjalle 3.

Sisäisillä omnibuslinjoilla, sekä Lauttasaaren, Seurasaaren ja Käpylän omnibuslinjoilla tammikuun 1 p:n ja kesäkuun 21 p:n välisenä aikana 7 mk 1 matkasta, 20 mk 4 matkaan ja 50 mk 11 matkaan oikeuttavasta lipusta sekä kesäkuun 22 p:stä lähtien 10 mk 1 matkasta, 20 mk 3 matkaan ja 50 mk 8 matkaan oikeuttavasta lipusta, kaikki ilman siirto-oikeutta; Lauttasaaren linjalla yöliikenteessä kaksinkertainen maksu.

Esikaupunkiomnibuslinjoilla oli voimassa yhtenäinen vyöhykehinnoittelu ja seuraavat ajomaksut:

Mellunkylä, Malmin lentokenttä — Rautatientori ja Kaarela—Arkadianaukio kesäkuun 22 p:stä alkaen 24 mk 1 matkasta ja 100 mk 8 matkaan oikeuttavasta lipusta.

Hevossalmi, Jollas, Marjaniemi, Vartiokylä, Itä-Pakila, Länsi-Pakila, Malmin hautausmaa—Rautatientori ja Konala—Arkadianaukio tammikuun 1 p:n ja kesäkuun 21 p:n välisenä aikana 16 mk 1 matkasta ja 50 mk 5 matkaan oikeuttavasta lipusta sekä kesäkuun 22 p:stä lähtien 20 mk 1 matkasta ja 100 mk 9 matkaan oikeuttavasta lipusta.

Laajasalo Uppby, Kasapelto, Oulunkylä, Pirkkola, Viik—Rautatientori ja Pitäjänmäki—Arkadianaukio tammikuun 1 p:n ja kesäkuun 21 p:n välisenä aikana 13 mk 1 matkasta ja 50 mk 6 matkaan oikeuttavasta lipusta sekä kesäkuun 22 p:stä lähtien 16 mk 1 matkasta ja 100 mk 10 matkaan oikeuttavasta lipusta.

Herttoniemi, Koskela, Käpylä, Vanhakaupunki—Rautatientori ja Haaga—Arkadianaukio tammikuun 1 p:n ja kesäkuun 21 p:n välisenä aikana 10 mk 1 matkasta ja 50 mk 7 matkaan oikeuttavasta lipusta sekä kesäkuun 22 p:stä lähtien 12 mk 1 matkasta ja 100 mk 11 matkaan oikeuttavasta lipusta.

Kulosaari, Vallila—Rautatientori ja Ruskeasuo—Arkadianaukio tammikuun 1 p:n ja kesäkuun 21 p:n välisenä aikana 7 mk 1 matkasta ja kesäkuun 22 p:stä lähtien 10 mk 1 matkasta.

Koululiput. Koululaisia varten oli 20 mk:n lippu, joka oikeutti 12 matkaan kevätlukukaudella ja 9 matkaan syyslukukaudella, kaikilla linjoilla ilman siirto-oikeutta (72 matkaa kuukaudessa).

Invaliidiliput. Invaliidi sai lunastaa 20 mk:n lipun, joka tammikuun 1 p:n ja kesäkuun 21 p:n välisenä aikana oikeutti 18 matkaan ja kesäkuun 22 p:stä lähtien 9 matkaan kaikilla linjoilla ilman siirto-oikeutta (108 matkaa kuukaudessa).

Sokeiden liput. Sokeille henkilöille myytiin 10 mk:n lippuja, jotka tammikuun 1 p:n ja kesäkuun 21 p:n välisenä aikana oikeuttivat 9 matkaan, sekä kesäkuun 22 p:stä lähtien 20 mk:n liput, jotka oikeuttivat 9 matkaan kaikilla linjoilla ilman siirto-oikeutta (108 matkaa kuukaudessa).

Kuukausiliput. Kuukausilippuja myytiin tammi—kesäkuussa seuraaviin hintoihin: 300 mk:n lippuja linjoille M Munkkiniemi—Erottaja, KB Kulosaari—Kauppatori, K Käpylä—Kauppatori ja H Haaga—Erottaja, 400 mk:n lippuja linjoille 20, 23, 24 Lauttasaari—Erottaja, 700 mk:n lippuja linjoille 25 Kaarela—Arkadianaukio, 33 ja 41 Marjaniemi, Vartiokylä—Rautatientori, 37 ja 36 Hevossalmi, Jollas, Laajasalo—Rautatientori, 53 Itä-Pakila—Rautatientori ja 54 Länsi-Pakila—Rautatientori, 600 mk:n lippuja linjalle 52 Pirkkola—Rautatientori ja 550 mk:n lippuja linjalle 51 Koskela—Rautatientori. Heinä—joulukuussa myytiin 500 mk:n lippuja linjoille 20, 23, 24 Lauttasaari—Erottaja, 780 mk:n lippuja linjoille 25 Kaarela, 33, 41 Marjaniemi, Vartiokylä, 37, 36 Hevossalmi, Jollas, Laajasalo, 53 Itä-Pakila ja 54 Länsi-Pakila, 720 mk:n lippuja linjalle 52 Pirkkola ja 700 mk:n lippuja linjalle 51 Koskela.

Vuosiliput. Henkilökohtaisia vuosilippuja saivat kaupungin laitokset lunastaa 2 400 mk:sta ja valtion laitokset ja muut järjestöt lautakunnan harkinnan mukaan 3 600 mk:n hinnasta.

Laivaliikenne Korkeasaari—Pohjoissatama. Laivalinjalla Korkeasaari—Pohjoissatama maksoivat aikuiset 10 mk yksinkertaisesta ja 20 mk edestakaisesta matkasta, 4—12-vuotiaat lapset vastaavasti 5 mk ja 10 mk. Korkeasaaren, Palosaaren ja Hylkysaaren

asukkaat maksoivat yksinkertaisesta matkasta aikuiset 4 mk ja lapset 2 mk. Retkeilyryhmään osallistuvat lapset ja invaliidit maksoivat edestakaisesta matkasta 5 mk.

Kuukausi-, vuosi-, koulu- ja invaliidilippujen myynti. Kuukausilippuja myytiin vuoden kuluessa yhteensä 2 852, nimittäin seuraaville linjoille: Munkkiniemi 326, Kulosaari 99, Käpylä 312, Haaga 129, Lauttasaari 1 648, Marjaniemi ja Vartiokylä 55, Hevossalmi, Jollas ja Laajasalo 27, Kaarela 5, Itä-Pakila 5, Länsi-Pakila 4, Pirkkola 23 sekä Koskela 219. Vuosilippuja myytiin 1 521.

Koululippujen ostoon oikeuttavia kortteja annettiin kevätlukukaudella 12 600 ja syyslukukaudella 12 550 oppilaalle sekä invaliidilippujen ostoon oikeuttavia kortteja vuoden kuluessa 6 273.

Menot ja tulot

Liikennelaitoksen menot nousivat kertomusvuonna yhteensä 687 271 012: 75 mk:aan jakaantuen seuraaviin eriin:

Yhteiset menot:			
Hallinto		4 968 407: —	
Kassa- ja tilivirasto		10 228 379: —	
Yhteiset sekalaismenot:			
Verot	6 350: —		
Vuokrat	1 555 610: —		
Vakuutusmaksut	3 583 137: —		
Työkalujen ja kaluston hankinta	2 568 092: —		
Eläkkeet	20 649 714: —		
Työntekijäin ja viranhaltijain erinäiset edut	5 664 925: 50		
Virkapuvut, liput ym.	9 421 207: —		
Lautakunnan käyttövarat	559 198: 50	44 008 234: —	59 205 020: —
Raitiotieliikennekustannukset:			
Palkkaus ym.		183 607 120: 50	
Sairasapu		17 120 402: —	
Sähkövoima		33 111 478: —	
Raitiovaunuston kunnossapito		116 984 497: 40	
Ratojen ja ilmajohtojen kunnossapito		68 423 080: 50	
Muut menot		14 244 464: 65	433 491 043: 05
Omnibusliikennekustannukset:			
Palkkaus ym.		45 193 091: 50	
Sairasapu		3 349 257: —	
Vaunusto, renkaat		12 906 847: —	
» kunnossapito		59 654 965: 50	
Polttoaine, öljy, pilke		18 182 579: —	
Käyttörakennusten kunnossapito		8 184 858: 90	
Autoverot ja -vakuutukset		5 608 607: —	153 080 205: 90
Laivaliikennemenot			6 976 209: 10
Pilketehtaan menot			4 080 941: 50
Asuntokiinteistöjen menot			3 110 154: 50
Korot ja kuoletukset:			
Korot		12 327 438: 70	
Poistot		15 000 000: —	27 327 438: 70
		Yhteensä mk	687 271 012: 75

Raitiotieliikenteen laskettu vaunukilometrimäärä oli yhteensä 12 452 108 ja omnibusliikenteen [1]) 3 559 832 yhteensä 16 011 940. Jos yhteiset menot, 71 532 458: 70 mk

[1]) Ks. alav. siv. 304.

korot mukaanluettuina, jaetaan suhteessa vaunukilometrimäärään, tulee raitiotieliikenteen osalle 55 629 100: 70 mk ja omnibusliikenteen osalle 15 903 358 mk. Raitiotieliikenteen kokonaismenot, poistot mukaanluettuina, nousivat 500 665 298: 75 mk:aan ja omnibusliikenteen 168 983 563: 90 mk:aan.

Menoerät vaunukilometriä kohden[1]) olivat seuraavat:

	Raitiotieliikenne mk/vkm		Omnibusliikenne mk/vkm	
Käyttörakennusten kunnossapito	1.144		2.299	
Käyttövoima	2.659		—	
Polttoaine, öljy	—		5.108	
Liikenne, palkat	14.745		12.695	
Sairasapu	1.375		0.941	
Radat ja ilmajohdot	5.495		—	
Renkaat	—		3.626	
Vaunusto	9.395	34.813	16.758	41.427
Autoverot ja -vakuutukset		—		1.575
Yhteiset menot		4.467		4.467
Poistot, vaunut ja ilmajohdot		0.927		—
Yhteensä mk		40.207		47.469

Liikennelaitoksen tulot nousivat yhteensä 576 416 258: 10 mk:aan jakaantuen seuraaviin eriin:

Liikennetulot:		
Raitiotieliikenteestä	425 031 099: 25	
Omnibusliikenteestä	133 285 212: 30	
Laivaliikenteestä	5 343 590: 50	563 659 902: 05
Pilketehtaan tulot		4 577 187: —
Asuntokiinteistötulot		2 235 943: 50
Sekalaiset tulot		5 943 225: 55
Tilivuoden tappio		110 854 754: 65
	Yhteensä mk	687 271 012: 75

Omaisuustase joulukuun 31 p:nä 1947

Vastaavaa:

Rahaa, osakkeet, saatavat:			
Kassat:			
Pääkassa	1 061 407: 75		
Sivukassat	21 500: —	1 082 907: 75	
Puhelinosakkeet		363 220: —	
Tili- ym. saatavat		125 915 024: 45	127 361 152: 20
Nostamattomat määrärahat			148 670 476: —
Tarveaineet ja valmisteet			89 581 912: 15
Uudishankinnat			1 377 337: 50

Laitoksen pääoma-arvo:	
Liikennekiinteistöt:	
Töölön raitiovaunuhallit	1 619 800: —
Vallilan raitiovaunuhallit	3 303 330: —
Ruskeasuon vaunuvajat ja Talin halli	1 986 500: —
Töölön raitiovaunutyöpajat	779 800: —
Vallilan raitiovaunutyöpajat	568 000: —

[1]) Ks. alav. siv. 304.

Töölön työpajakonttorirakennus	928 470: —		
Vallilan omnibushallit	5 718 840: —		
Vallilan omnibustyöpaja	1 665 000: —		
Liikennekioskit	274 500: —	16 844 240: —	
Pilketehdas		100: —	
Asuntokiinteistöt:			
Mannerheimintie 76	3 142 600: —		
Töölönkatu 49	8 053 545: —		
Porvoonkatu 12	1 131 000: —		
Hämeentie 54	4 333 500: —		
Kulosaaren tontit	11 770: —		
Lauttasaaren huvila	32 250: —	16 704 665: —	
Rataverkko:			
Radat	9 947 600: —		
Ilmajohdot ja kaapelit	320 200: —	10 267 800: —	
Raitiovaunusto:			
Moottorivaunut	301 349: —		
Perävaunut	2 075 828: —		
Aurat, työvaunut ja -autot	303 012: —	2 680 189: —	
Omnibusvaunusto:			
Omnibusvaunut	26 841 655: —		
Henkilöautot	51 470: —	26 893 125: —	
Alus J. L. Runeberg		1 900 000: —	
Kalusto		1 638 582: —	76 928 701: —
Tilivuoden tappio			110 854 754: 65
		Yhteensä mk	554 774 333: 50

Vastattavaa:

Tili- ym. velat			47 079 960: —
Siirtyvät määrärahat			148 670 476: —
Konttokuranttivelka rahatoimistolle			282 095 196: 50
Pääomavelka kaupungille 1.1.1947	56 794 396: —		
Laitoksen pääomavelan saattaminen yhdenmukaiseksi kaupungin kirjanpidon kanssa	26 475 305: —		
Pääoma-arvon lisäys	8 659 000: —	91 928 701: —	
Poistot		15 000 000: —	76 928 701: —
		Yhteensä mk	554 774 333: 50

Liikennelaitoksen pääoma-arvon muutokset v. 1947

	Arvo 1. 1. 1947, mk	Arvonlisäys uudishankintojen kautta, mk	Arvon korotus, mk	Kuoletukset, mk	Arvo 31. 12. 1947, mk
Liikennekiinteistöt	18 452 020	—	—	1 607 680	16 844 340
Asuntokiinteistöt	17 339 700	—	—	635 035	16 704 665
Radat	1 658 600	8 289 000	—	—	9 947 600
Ilmajohdot ja kaapelit	694 600	—	—	374 400	320 200
Raitiovaunusto	13 850 944	—	—	11 170 755	2 680 189
Omnibusvaunusto	417 820	—	26 475 305	—	26 893 125
Alukset	2 200 000	—	—	300 000	1 900 000
Kalusto	2 180 712	370 000	—	912 130	1 638 582
Yhteensä	56 794 396	8 659 000	26 475 305	15 000 000	76 928 701

33. Satamahallinto

Satamalautakunnan v:lta 1947 antama toimintakertomus oli seuraavan sisältöinen:

Satamalautakunta ja sen alainen satamalaitos

Lautakunnan kokoonpano. Satamalautakuntaan kuuluivat v. 1947 kauppaneuvos A. I. Lindfors puheenjohtajana, professori P. R. Korpisaari varapuheenjohtajana sekä jäseninä osastonpäällikkö J. M. Ekebom, tullivirkailija B. Engman, vahtimestari U. L. Ilmanen, professori K. Kauppi, varastomies P. Lagerstam, kirvesmies O. J. Leskinen ja varatuomari O. A. Tuurna. Kaupunginhallituksen edustajana lautakunnassa oli teknillinen johtaja R. J. M. Granqvist. Kauppaneuvos Lindfors, joka v:sta 1931 lähtien oli toiminut satamalautakunnan puheenjohtajana, erosi kertomusvuoden lopulla tästä luottamustoimesta.

Lautakunnan johtosäännön 9 §:ssä mainittuja asioita käsittelevään jaostoon valittiin lautakunnan puheenjohtajan lisäksi jäsenet Korpisaari, Ekebom, Ilmanen ja Lagerstam. Jaosto valitsi [1]) varapuheenjohtajakseen professori Korpisaaren.

Lautakunnan ja sen jaoston kokoukset ym. Lautakunta kokoontui kertomusvuonna 19 kertaa. Pöytäkirjan pykäläluku oli 680, diaariin merkittyjen asioiden luku 1 004 ja lähetettyjen kirjeiden luku 820. Pöytäkirjanotteita annettiin 698.

Jaosto kokoontui 15 kertaa ja sen pöytäkirjan pykäläluku oli 79.

Satamalaitoksen ja sen osastojen päälliköt. Satamalaitosta johti satamajohtaja K. W. Hoppu ja osastonpäällikköinä toimivat kansliaosastolla sihteeri V. K. Mielonen, kassa- ja tilivirastossa satamakamreeri E. U. Candolin, satamakonttorissa satamakapteeni J. A. Lehtonen, varastoimis- ja laiturihuolto-osastolla varastoimistoimen johtaja E. W. Ehnberg sekä satamarakennusosastolla satamarakennuspäällikkö S. S. Randelin.

Jäänsärkijä Tursosta saatu korvaus. Kaupungin valitettua sotakorvauslautakunnan päätöksestä, jolla luovutetun satamajäänsärkijä Turson luovutushinnaksi oli vahvistettu 25 milj. mk, korkein oikeus vahvisti sanotun päätöksen muutoin paitsi, että valtio velvoitettiin kaupungille suorittamaan 5 %:n korko luovutushinnalle helmikuun 16 p:n ja toukokuun 17 p:n 1945 väliseltä ajalta. Tämän mukaisesti sotakorvausteollisuuden valtuuskunta suoritti 315 972 mk.

Uuden satamajäänsärkijän hankinta. Kaupunginhallituksen lokakuun 24 p:nä 1946 oikeutettua satamalautakunnan tilaamaan Wärtsilä-yhtymä oy:n Hietalahden telakalta sen tarjouksen mukaisen satamahinaaja-jäänsärkijän allekirjoitettiin [2]) tammikuun 27 p:nä 1947 telakan kanssa hankintasopimus, jonka mukaisesti telakalle suoritettiin hankintahinnan ensimmäisenä eränä 22 932 500 mk.

Hinaajan hankinta satamarakennusosastolle. Kaupunginvaltuuston lokakuun 15 p:nä päätettyä merkitä v:n 1948 talousarvioon 7 milj. mk:n määrärahan uuden hinaajan hankkimiseksi satamarakennusosastolle ja oikeutettua satamalautakunnan käyttämään tämän määrärahan jo kertomusvuonna, ostettiin [3]) kansanhuoltoministeriön maahan tuottama Englannissa v. 1943 rakennettu hinaaja-alus, jonka vetomäärä on 71 bruttorekisteritonnia ja konevoima 220 hv.

Vesiproomut. Helsingin ottoalueen ottolautakunta vahvisti puolustusvoimien käytössä olleen vesiproomu HKS 1 uudeksi arviohinnaksi 3 400 000 mk, jonka mukaisesti aluksesta suoritettiin satamalaitokselle käyttökorvausta 280 vuorokauden käyttöajalta 1 093 mk vuorokaudelta. Ottolautakunta vahvisti samoin vesiproomu HKS 25 arviohinnaksi 2 110 000 mk ja käyttökorvaukseksi 678 mk vuorokaudelta.

Kellosaaren lentokonehallin myynti. Kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriön ilmailutoimiston tiedusteltua olisiko kaupunki halukas myymään Kellosaaressa sijaitse-

[1]) Sat. lk:n jsto 2 p. helmik. 1 §. — [2]) Sat. lk. 3 p. helmik. 84 §. — [3]) S:n 10 p. marrask. 583 §.

van merivartiolaitokselle vuokratun lentokonehallin satamalautakunta lausunnossaan puolsi [1]) hallin myymistä sekä esitti, että lautakunnalle annettaisiin valtuus ryhtyä neuvottelemaan hallin myymisestä kaupungille mahdollisimman edulliseen hintaan. Esitykseen kaupunginhallitus suostui huhtikuun 2 p:nä. Kaupungin ja merivartiolaitoksen kesken tehty sopimus mainitun hallin vuokraamisesta irtisanottiin päättyväksi sopimusehtojen mukaisesti helmikuun 28 p:nä 1948. Kun hallin myyminen raukesi, pidennettiin [2]) merivartiolaitoksen vuokrasopimusta kesäkuun 30 p:ään 1948.

Vanhankaupunginlahden rauhoitusalue. Vanhankaupunginlahden kalastuskilta nimisen yhdistyksen anottua, että kalastus sallittaisiin Vanhankaupunginlahden rauhoitetulla alueella yhdistyksen valvonnan alaisena, lautakunta hylkäsi [3]) anomuksen.

Melontakilpailut Eteläsatamassa. Suomen kanoottiliitto oikeutettiin [4]) järjestämään melontakilpailujen lähtö kesäkuun 30 p:nä Eteläsatamasta satamakapteenin osoittamasta paikasta ehdolla, että yksityiskohtainen suunnitelma järjestelyistä riittävän ajoissa jätetään satamakapteenin hyväksyttäväksi.

Veneiden talviteloilla pitäminen. Lautakunnan toukokuun 6 p:nä 1941 tekemä päätös, jonka mukaisesti sallittiin veneiden, joille v. 1939 oli lunastettu venepaikka, olla talvehtimispaikoilla toistaiseksi, peruutettiin [5]).

Varastoalueiden järjestyssäännöt. Satamien varastoalueiden paloturvallisuuden edistämiseksi ja järjestyksen ylläpitämiseksi vahvistettiin [6]) järjestyssäännöt noudatettaviksi satamalautakunnan vuokralle antamilla varastoalueilla.

Vuota- ja öljymakasiini. Lautakunnan tehtyä [7]) esityksen, että Katajanokalle rakennettavan v:sta 1939 keskeytyksissä olleen vuota- ja öljymakasiinin rakennustyöt aloitettaisiin kertomusvuoden aikana, kaupunginhallitus päätti kehoittaa satamalautakuntaa seuraavan vuoden talousarvioehdotuksensa yhteydessä harkitsemaan kysymystä määrärahan merkitsemisestä sanotun makasiinin rakentamista varten.

Viennin lisääminen Helsingin kautta. Rautatiehallitus määräsi heinäkuun 14 p:nä, että rataosilta Utti—Simpele ja Selänpää—Hyrynsalmi sekä viimeksi mainitun rataosan eteläpuolella olevilta liikennepaikoilta, vaunujen epätasaisen jakaantumisen vuoksi on, mikäli se muutoin on mahdollista, kaikki ulkomaille vietävä vaneri-, lankarulla-, puuvanuke-, selluloosa-, pahvi-, kartonki- ja paperilähetykset heinäkuun 21 p:stä lähetettävä muihin kuin Kotkan ja Haminan satamiin, jolloin Helsingin ja Hangon satamiin menevistä lähetyksistä kannetaan sama maksu kuin niistä olisi maksettava Kotkan satamaan lähetettyinä.

Kulosaaren sillan aukioloajat. Vesistötoimikunta kesäkuun 9 p:nä tekemällään päätöksellään Kulosaaren aukioloajoista tehdyn kaupunginhallituksen esityksen johdosta vahvisti Brändön raitiotielle kesäkuun 9 p:nä 1916 annetun myönnytyksen 8 §:n 6 kohdalle seuraavan uuden sanamuodon: Kääntösilta on avattava ainoastaan koneellisille aluksille purjehduskauden alkamisesta elokuun 31 päivään saakka klo 5—8 ja 11—12 välisenä aikana sekä syyskuun 1 päivästä lähtien purjehduskauden päättymiseen saakka klo 7—8 ja 11—12 välisenä aikana; erittäin tärkeissä tapauksissa on silta muulloinkin avattava sanotunlaisille aluksille, jolloin siitä on sovittava sillan hoidosta vastuussa olevien tai satama-alueella tapahtuvaa meriliikennettä valvovien viranomaisten kanssa.

Rautateitse saapuvan ns. transitotavaran vastaanottaminen. Tämänlaatuinen tavara on pääasiallisesti saapunut Katajanokan kappaletavara-aseman kautta. Tavaran vastaanotosta huolehti aikaisemmin eräs huolintaliike sikäli, että milloin samaan vaunukuormaan sisältyi useiden vastaanottajien tavaroita, liikkeen toimesta hoidettiin näiden tavarain vastaanotto ja omistajille luovutus. Vaunukuormat, jotka kokonaisuudessaan kuuluivat yhdelle ainoalle vastaanottajalle, tämä itse otti vastaan ilman huolintaliikkeen välitystä.

Yhtenäisen käytännön aikaansaamiseksi tullin alaisen kappaletavaran vastaanotossa satamaan oli jo aikaisemmin suunniteltu edellä mainitun toiminnan siirtämistä laiturihuollon hoidettavaksi. Kun lisäksi sekä Helsingin huolintaliikkeiden yhdistyksen että rautatiehallituksen edustajat olivat puolestaan asettuneet asiassa myönteiselle kannalle, päätettiin [8]) helmikuun 1 p:stä 1947 alkaen ottaa tämänlaatuisen transitotavaran vastaanottaminen satamalaitoksen laiturihuollon hoidettavaksi. Rautateille päätettiin

[1]) Sat. lk. 17 p. maalisk. 142 §. — [2]) S:n 10 p. marrask. 563 §. — [3]) S:n 5 p. toukok. 253 §. — [4]) S:n 5 p. toukok. 252 §. — [5]) S:n 2 p. kesäk. 294 §. — [6]) S:n 19 p. jouluk. 655 §. — [7]) S:n 2 p. kesäk. 293 §. — [8]) S:n 3 p. helmik. 58 §.

maksaa samansuuruinen korvaus, minkä mainittu huolintaliikekin oli suorittanut, nimittäin 15 % laiturihuollon tavarain vastaanotosta suorittamasta veloituksesta.

Helmikuun 1 p:n ja joulukuun 31 p:n välisenä aikana saapui transitoliikenteessä Katajanokalle seuraava tavaramäärä:

	Vaunukuormien lukumäärä	Tavaraa, tonneja
Koko saapunut tavaramäärä	904	6 087
Siitä laiturihuollolle	308	1 508

Tavarasta laiturihuolto veloitti 159 533 mk, mistä määrästä rautateille maksettiin 15 % eli 23 930 mk.

Nosturinhoitajien palkkauksen järjestely. Kaupunginhallituksen syyskuun 25 p:nä hyväksyttyä lautakunnan esityksen nosturinhoitajien, ylimääräisen nosturiesimiehen ja sähköyliasentajain palkkauksen järjestämisestä lautakunta vahvisti määräykset nosturinhoitajain toimeenottamisesta ja palkkauksesta. Näiden määräysten mukaan otetaan nosturinhoitajaksi sellainen henkilö, joka on palvellut satamalaitoksen nosturinhoitajana yhden vuoden; tätä aikaa voidaan kuitenkin lyhentää, jos asianomainen nosturinhoitaja on aikaisemmalla toiminnallaan saavuttanut riittävän perehtymisen tehtävään. Harjoitteluaikana nosturinhoitaja saa työehtosopimuksen mukaisen tuntipalkan ja kuukausipalkalle siirrettäessä kuukausipalkan. Satamalaitoksen palveluksessa olevista nosturinhoitajista siirrettiin vaatimukset täyttävät henkilöt kuukausipalkkaa nauttiviksi viranhaltijoiksi 31 palkkaluokan mukaisin palkkaeduin syyskuun 1 p:stä lukien. Ylimääräinen nosturiesimies ja sähköyliasentajat siirrettiin syyskuun 1 p:stä lukien kuukausipalkkaisiksi viranhaltijoiksi 30 palkkaluokan mukaisin palkkaeduin.

Laiturihuollon tariffin vahvistamismenettely. Kansanhuoltoministeriön hintaosastolle tehtiin [1]) esitys, että samanaikaisesti ahtaajien maatyömaksujen kohotessa kulloinkin voimassa olevaa laiturihuoltotariffia saataisiin kunkin tavaralajin kohdalla korottaa samalla prosentilla, millä saman tavaralajin maatyömaksut ovat kohonneet. Esityksen johdosta kansanhuoltoministeriön hintaosasto toukokuun 20 p:nä ilmoitti, ettei hinta- ja palkkaneuvosto ollut suostunut yllä esitettyyn menettelyyn, mutta oli oikeuttanut kansanhuoltoministeriön myöntämään laiturihuoltotariffiin tällaisissa tapauksissa maatyömaksujen nousua vastaavan korotuksen ilman, että asia alistetaan hinta- ja palkkaneuvoston käsiteltäväksi.

T a k s o j e n j a m a k s u j e n m u u t o k s e t j a k o r o t u k s e t. *Satama- ja liikennemaksut.* Sisäasiainministeriön tammikuun 21 p:nä vahvistettua satama- ja liikennemaksujen korotuksen 300 %:ksi v. 1939 hintatason mukaisista maksuista kannettiin korotettuja maksuja helmikuun 1 p:stä lukien.

Nosturitaksa. Lokakuun 28 p:nä 1941 vahvistetun nosturitaksan tilalle vahvistettiin [2]) lokakuun 1 p:stä voimaantulevaksi uusi taksa, jossa maksut on korotettu keskimäärin 300 % v:n 1939 hintatason mukaisiin maksuihin verraten.

Aluksille annettavasta vedestä kannettavia maksuja korotettiin [3]) huhtikuun 1 p:stä lukien siten, että vedestä otetaan 20 mk m³:ltä aluksen ottaessa vettä omilla letkuillaan ja 30 mk m³:ltä aluksen ottaessa vettä satamalaitoksen letkuilla, alimman maksun ollessa 150 mk.

Kalastusoikeudesta kaupungille kuuluvilla kalavesillä toukokuun 22 p:nä 1935 vahvistettuja maksuja korotettiin [4]) 300 %.

Venepaikoista kannettavia maksuja korotettiin [5]) siten, että paikasta, jolla on takapaalu, kannetaan 500 mk, ja paikasta, jolla ei ole takapaalua, 300 mk, minkä lisäksi kultakin veneeltä kannetaan rekisteröimismaksuna 50 mk.

Yleisen talletusvaraston taksan maksuja korotettiin [6]) keskimäärin 400 % helmikuun 1 p:stä 1948 lukien.

Hinausmaksut. Joulukuun 8 p:nä vahvistettua satamajäänsärkijän taksaa muutettiin [7]) siten, että siinä mainitut hinausmaksut joulukuun 1 p:n ja huhtikuun 30 p:n välisenä aikana kannetaan 400 % korotettuna, toukokuun 1 p:n ja marraskuun 30 p:n välisenä aikana kannetaan saman suuruiset maksut kuin yksityiset hinaajat kantavat satama-alueella, minkä lisäksi erikoistapauksissa maksut kannetaan sopimuksen mukaan.

[1]) Sat. lk. 2 p. kesäk. 321 §. — [2]) S:n 15 p. syysk. 461 §.— [3]) S:n 17 p. maalisk. 155 §. — [4]) S:n 17 p. maalisk. 158 §. — [5]) S:n 17 p. maalisk. 159 §. — [6]) S:n 10 p. marrask. 571 §. — [7]) S:n 17 p. marrask. 587 §.

Taksan nimi muutettiin seuraavaksi: Taksa, jonka mukaan kannetaan korvaus Helsingin satamalaitoksen aluksien käyttämisestä.

Luotsauksesta satama-alueella marraskuun 8 p:nä 1927 vahvistettuun taksaan sisältyviä maksuja korotettiin [1]) 400 %, jonka ohella odotusajalta satamaluotsi saa kantaa 100 mk tunnilta. Taksan nimi muutettiin seuraavaksi: Taksa, jonka mukaan kannetaan korvausta luotsauksesta ym. sivutehtävistä.

Paikan vuokrat. Tavaravajoissa ja satama-alueella säilytetyn tavarain paikanvuokrista vahvistettiin [2]) uudet taksat voimaantulevaksi tammikuun 1 p:stä 1948 lukien.

Laiturihuoltotariffia, joka on riippuvainen ahtaajien ns. maatyömaksuista oli kertomusvuoden aikana satamatyöntekijäin palkkojen korotusten johdosta korotettava tammikuun 1 p:stä [3]), toukokuun 1 p:stä [4]), kesäkuun 9 p:stä [5]) ja lokakuun 1 p:stä [6]) lukien samoilla markkamääräisillä korotuksilla, jotka hinta- ja palkkaneuvosto oli ahtaajien taksan vastaaville tavaralajille myöntänyt.

Vaakamestarien tuntipalkkiot. Pakkahuoneen ulkopuolella toimivien vaakamestarien tuntipalkkioksi vahvistettiin [7]) 85 mk tunnilta, minkä lisäksi vaakamestarit ovat oikeutetut ns. likaisten tavarain osalta perimään työntekijöille suoritettavan lisäpalkan sekä todistusten lunastusmaksua 50 mk kappaleelta.

Kaikille yllä mainituille maksuille haettiin ja saatiin kansanhuoltoministeriön hintaosaston hinnanvahvistukset.

Maa-alueiden vuokraukset. Satamalautakunnan helmikuun 6 p:nä 1945 tekemän päätöksen mukaisesti sovellettiin lyhytaikaisissa vuokrauksissa virallisesta elinkustannusindeksistä riippuvia vuokria siten, että alueiden vuokramaksut ovat riippuvaisia sosiaalisen tutkimustoimiston, samalla tavoin kuin v. 1933 laskemasta virallisesta elinkustannusindeksistä ollen perusindeksinä 1 000. V:n 1946 tammi—lokakuun keskimääräisen indeksiluvun 4 837 perusteella kannettiin vuokrat kertomusvuonna 380 % korotettuina.

Kaupunginvaltuuston päätösten mukaisesti pitkäaikaisilla sopimuksilla vuokrattujen alueiden vuokramaksut kannettiin sopimusmääräysten mukaisesti v:n 1946 keskimääräisen elinkustannusindeksin 4 885 perusteella 380 % korotettuina.

Kertomusvuoden aikana satamalautakunta teki seuraavat vuokrasopimukset:

Vuokraaja	Alue	Pinta-ala, m²	Vuokrakausi	Perusvuokra vuodessa, mk m²:ltä
Hiili ja koksi oy. [8])	Länsisataman korttelin n:o 254 alue b	2 400	1/4 1947 alk. 3 kk. irtis.	14
Oy. Huolintakeskus ab. [9])	Länsisataman korttelin n:o 270 alue g	238	1/10 1947 alk. 3 kk. irtis.	20
Polttoaine osuuskunta [10])	Länsisataman korttelin n:o 761 alue b	1 100	1/10 1947 alk. 6 kk. irtis.	17
S:n [10])	Länsisataman korttelin n:o 761 alue c	550	1/10 1947 alk. 6 kk. irtis.	15
Posti- ja lennätinhallitus [9])	Länsisataman korttelin n:o 264 alue d	524	1/10 1947 alk. 6 kk. irtis.	14
Ressi, A. [11])	Verkkosaaren alue	1 000	1/5 1947 alk. 6 kk. irtis.	8
Rauta- ja konetarve oy. [12])	Katajanokan varastoalueet H 1 ja H 13	2 541	1/7 1947 alk. 6 kk. irtis.	15
Oy. Shell ab. [13])	Sörnäisten sataman varastoalue	4 500	1/8 1947 alk. 3 kk. irtis.	10
Suomen kaapelitehdas oy [14])	Salmisaaren varastoalue	900	1/1 1948 alk. 3 kk. irtis.	15
Oy. Telko ab. [15])	Länsisataman korttelin n:o 256 alue a	500	1/1 1947 alk. 6 kk. irtis.	14
Uudenmaan kala oy. [16])	Verkkosaaren alue	650	1/9 1947 alk. 6 kk. irtis.	8
Valtameri oy. [17])	Ruoholahden varastoalue n:o38	1 055	1/10 1947 alk. 3 kk. irtis.	14
Oy. Vesijohtoliike Huber ab. [18])	Ruoholahden varastoalueet n:o 40 ja 41	1 710	1/7 1947 alk. 6 kk. irtis.	15

[1]) Sat. lk. 17 p. marrask. 588 §. — [2]) S:n 8 p. jouluk. 624 §. — [3]) S:n 3 p. helmik. 86§. — [4]) S:n 2 p. kesäk. 321 §. — [5]) S:n 20 p. kesäk. 352 §. — [6]) S:n 10 p. marrask. 564 §. — [7]) S:n 19 p. jouluk. 659 §. — [8]) Sat. lk:n jsto 17 p. maalisk. 13 §. — [9]) S:n 15 p. syysk. 46 §. — [10]) S:n 15 p. syysk. 47 §. — [11]) S:n 23 p. huhtik. 16 §. — [12]) S:n 2 p. kesäk. 28 §. — [13]) S:n 11 p. elok. 34 §. — [14]) S:n 8 p. jouluk. 70 §. — [15]) S:n 3 p. helmik. 2 §. — [16]) S:n 11 p. elok. 33 §. — [17]) S:n 13 p. lokak. 48 §. — [18]) S:n 25 p. elok. 42 §.

Halkotoimiston käyttöön luovutettiin [1]) Verkkosaaren täytemaalla sijaitseva 5 000 m²:n suuruinen alue huhtikuun 1 p:stä alkaen 1: 50 mk:n vuosivuokrasta m²:ltä.

Kertomusvuoden aikana irtisanottiin päättyviksi alla mainitut vuokrasopimukset:

Vuokraaja	Alue	Vuokraoikeus päättyi
Ahtaustoimi oy. [2])	Länsisataman korttelin n:o 265 alue c	28/2 1948
Asfaltti oy. Lemminkäinen [3])	Hakaniemenrannan varastoalue	31/3 1947
Ek, Victor ab., oy. [4])	Länsisataman korttelin n:o 761 alueet b-c	30/9 1947
Helsingin kaupungin rakennustoimisto [5])	Länsisataman kortteli n:o 263	31/12 1947
Helsingin kaupungin sähkölaitos[6])	Verkkosaaren halkovarastoalue	31/3 1947
S:n [6])	Katajanokan halkovarastoalue	31/3 1947
Hiili ja koksi oy. [7])	Länsisataman korttelin n:o 257 alue	31/3 1947
S:n [8])	Länsisataman korttelin n:o 254 alueet b ja c	31/3 1947
Länsisataman puutavara oy. [9])	Länsisataman korttelin n:o 264 alue	30/9 1947
Metallivarasto oy. [10])	Ruoholahden varastoalue n:o 38	30/9 1947
Palmu, A. S. [11])	Ruoholahden varastoalue n:o 5 a	31/5 1947
Posti- ja lennätinhallitus [9])	Länsisataman korttelin n:o 270 alue	30/9 1947
Riihimäen saha oy. [12])	Sörnäisten varastoalue n:o 10	28/2 1948
Shell, oy., ab. [13])	Sörnäisten varastoalue	31/7 1947
Suomen puuliiton myynti oy. [14])	Länsisataman korttelin n:o 264 alue	30/6 1948
Tukkukauppojen oy. [15])	Katajanokan varastoalue H 1	30/6 1947
Wager, oy., ab. [16])	Katajanokan varastoalue	31/12 1947
Wetek oy., ab. [17])	Ruoholahden varastoalue n:o 7 b	31/5 1948

Oy. Ford ab:n vuokra-alueet. Kaupunginvaltuuston kesäkuun 4 p:nä tekemän päätöksen mukaisesti vuokrattiin[18]) Oy. Ford ab:lle yhtiön pääalueeseen liittyvät 900 m²:n ja 2 600 m²:n suuruiset alueet Hernesaaren teollisuuskorttelista n:o 236 tammikuun 1 p:stä 1947 alkaen 112 mk:n vuosivuokrasta m²:ltä kuitenkin siten, että vuokran suuruus kunkin 15 vuoden vuokra-ajan jälkeen määrätään uudelleen silloin vallitsevan vuokratason mukaisesti, kunnes yhtiön elokuun 10 p:nä 1938 tehdyllä sopimuksella vuokratun pääalueen vuokrasopimus päättyy maaliskuun 31 p:nä 1990. Edelleen yhtiölle vuokrattiin teollisuuskorttelissa n:o 236 sijaitseva 2 400 m²:n suuruinen alue tammikuun 1 p:n 1947 ja maaliskuun 31 p:n 1990 väliseksi ajaksi indeksilukua 1 000 vastaavasta 23: 50 mk:n perusvuosivuokrasta m²:ltä siten, että vuokra on riippuvainen elinkustannusindeksistä samalla tavoin kuin Herttoniemen öljysataman vuokrauksissa.

Viipurin valssimylly oy:n vuokrasopimuksen purkaminen. Kaupunginvaltuuston kesäkuun 4 p:nä tekemän päätöksen mukaisesti purettiin [19]) kaupunginvaltuuston maaliskuun 12 p:nä 1941 tehdyn päätöksen mukaisesti Viipurin valssimylly oy:n kanssa tehty Hernesaaren 1 480 m²:n suuruista aluetta koskeva vuokrasopimus tammikuun 1 p:stä 1947 lukien.

Oy. Ford ab:n nosturin siltarata. Oy. Ford ab. oikeutettiin [20]) pitämään Hernesaaren korttelista n:o 235 tämän korttelin ja Matalasalmenkadun väliselle liikennealueelle yhden raiteen poikki ulottuvaa, rakenteeltaan ja sijainniltaan valtionrautateiden vaatimusten mukaista siltanosturia tammikuun 1 p:stä 1948 lukien kuuden kuukauden irtisanomisajoin 100 m²:n suuruiselta alalta kannettavasta 23: 50 mk:n suuruisesta perusvuosivuokrasta m²:ltä indeksikorotuksin.

Vedenottoputki Munkkisaareen laiturille. Kaupunginhallituksen elokuun 28 p:nä oikeutettua Vaasan höyrymylly oy. Munkkisaaren myllyn asettamaan vedenottoputken Munkkisaaren laiturille tehtiin [21]) yhtiön kanssa vedenottoputken asettamiseen oikeuttava sopimus satamalautakunnan esittämin ja kaupunginhallituksen päättämin ehdoin.

Oy. Nobel-Standard ab:n öljyvarastoalueet. Oy. Nobel-Standard ab:lle kolmella vuokrasopimuksella Sörnäisten satamasta vuokrattujen alueiden vuokra-aikaa pidennettiin [22]) v:n 1952 loppuun ehdolla, että yhtiö sitoutuu käyttämään Pihlajasaaresta mainituille

[1]) Sat. lk:n jsto 17 p. maalisk. 15 §. — [2]) S:n 17 p. marrask. 61 §. — [3]) S:n 24 p. helmik. 7 §. — [4]) S:n 15 p. syysk. 47 §. — [5]) S:n 8 p. jouluk. 63 §. — [6]) S:n 17 p. maalisk. 14 §. — [7]) Sat. lk. 14 p. tammik. 15 §. — [8]) S:n 14 p. tammik. 16 §. — [9]) Sat. lk:n jsto 15 p. syysk. 46 §. — [10]) S:n 13 p. lokak. 48 §. — [11]) S:n 24 p. helmik. 8 §. — [12]) S:n 10 p. marrask. 57 §. — [13]) S:n 11 p. elok. 34 §. — [14]) S:n 8 p. jouluk. 68 §. — [15]) S:n 2 p. kesäk. 28 §. — [16]) S:n 13 p. lokak. 54 §. — [17]) S:n 2 p. kesäk. 24 §. — [18]) Sat. lk. 20 p. kesäk. 351 §. — [19]) S:n 20 p. kesäk. 358 §. — [20]) S:n 8 p. jouluk. 623 §. — [21]) S:n 15 p. syysk. 450 §. — [22]) S:n 11 p. elok. 423 §.

alueille siirrettäviä öljysäiliöitä lähinnä sähkölaitoksen tarvetta varten varattavan polttoöljyn varastoimiseen.

Huolintaliikkeiden toimistokojujen alueet. Huolintaliikkeille Katajanokan satama-alueelta vuokrattuja toimistokojujen alueita koskevat vuokrasopimukset irtisanottiin [1]) päättyviksi maaliskuun 31 p:nä sekä vahvistettiin alueiden vuokriksi, perusmaksuksi 6 000 mk vuodessa, minkä lisäksi maavuokra on 100 mk m²:ltä vuodessa.

Ruokailukojujen alueet. H. Heikkiselle ja A. Saloselle yhteisesti vuokratun Länsisataman ruokailukojun alueen vuokraoikeus siirrettiin [2]) rouva S. Kähköselle joulukuun 1 p:stä alkaen yhden kuukauden irtisanomisajoin 4 800 mk:n vuosivuokrasta.

Vuokrankorotusta varten irtisanottiin [3]) A. Lindströmin ja A. Ruohon Katajanokan satama-alueella sijaitsevia virvokkeenmyyntipaikkoja koskevat sopimukset sekä S. Lindenin Eteläsatamassa ja S. Korhosen, T. Nurmen ja H. Pulkkisen Sörnäisten satamassa sijaitsevia ruokailukojujen alueita koskevat vuokrasopimukset päättyviksi maaliskuun 31 p:nä 1948. Myyntipaikkojen ja alueiden vuokriksi vahvistettiin 1 200 mk vuodessa huhtikuun 1 p:stä 1948 lukien.

Venelaiturit. Suomen moottorivene klubille vuokrattiin [4]) 90 venepaikkaa käsittävä Pohjoissataman venelaituri toukokuun 1 p:stä lukien kuuden kuukauden irtisanomisajoin 500 mk:n vuokrasta venepaikkaa kohden kesäkaudelta.

Pohjoisrannan venelaiturien venepaikkojen vuokraajain anottua, että kaupungin toimesta järjestettäisiin valaistus mainituille laitureille, oikeutettiin [5]) satamarakennusosasto sopimaan sähkölaitoksen kanssa valaistuksen järjestämisestä laitureille.

Makasiinitilojen vuokraukset. Oy. Tuote-välitys ab:n [6]) Katajanokan makasiinin n:o 3 varastotilaa koskeva vuokrasopimus irtisanottiin päättyväksi huhtikuun 30 p:nä, Gustav Paulig ja k:ni [7]) nimisen toiminimen Länsisataman K makasiinin varastotiloja koskevat vuokrasopimukset päättyviksi tammikuun 31 p:nä 1948 ja Oy. Paperitukku ab:n [8]) Katajanokan makasiinin n:o 6 varastotiloja koskevat vuokrasopimukset päättyviksi joulukuun 31 p:nä 1947.

Northern Steamship Co. Ltd. nimiselle toiminimelle vuokrattiin [9]) Eteläsataman laiturihaaran katoksesta 200 m²:n suuruinen osa toukokuun 15 p:stä lukien 15 mk:n kuukausivuokrasta m²:ltä kolmen kuukauden irtisanomisajoin. Suomen leipurien tukkuliike oy:lle vuokrattiin [10]) Katajanokan makasiinista n:o 3 170 m²:n suuruinen varastotila toukokuun 1 p:stä lukien kuuden kuukauden irtisanomisajoin 2 210 mk:n kuukausivuokrasta. Oy. Knudsen & Lindfors ab:lle vuokrattiin [11]) Katajanokan makasiinista n:o 6 155 m²:n suuruinen varastotila 6 200 mk:n kuukausivuokrasta kuuden kuukauden irtisanomisajoin marraskuun 22 p:stä lukien.

Varastotilojen vuokrasopimukset irtisanottiin [12]) vuokrankorotusta varten päättyviksi sopimusten mukaisten irtisanomisaikojen kuluttua sekä vahvistettiin Länsisatamassa sijaitsevien A, B, C ja D makasiinien osastojen vuokriksi 20 mk m²:ltä, E makasiinin osastojen vuokriksi 25 mk m²:ltä, kivestä rakennettujen makasiinien osastojen vuokriksi 30 mk m²:ltä ja lämmitettyjen osastojen vuokriksi 40 mk m²:ltä kuukaudessa.

Rakennusten ja huonetilojen vuokrien korottaminen. Vuokrien korotusta varten irtisanottiin [13]) alla mainitut vuokrasopimukset sekä vahvistettiin vuokrat seuraaviksi:

Vuokraaja	Rakennukset ja huonetilat	Kuukausivuokra, mk	Vuokramaksu alkoi
Suomen höyrylaiva oy. ja Ab. Lars Krogius & Co oy.	Länsisataman ent. asemarakennus	3 000	1/2 1948
Helsingin säilyke oy.	Munkkisaaren vajarakennus n:o 4	7 800	1/6 1948
S:n	Vajarakennus n:o 9	780	1/6 1948
S:n	Vajarakennus n:o 9 a	720	1/6 1948
T:mi Antero Mäkinen	Eteläsataman passintarkastuskoju	600	8/1 1948
Ab. Stevedoring oy.	Länsisataman ruokailurakennuksen huone	1 500	1/4 1948
S:n	Katajanokan päivystyskoju	1 000	1/2 1948

[1]) Sat. lk:n jsto 29 p. jouluk. 77 §. — [2]) S:n 10 p. marrask. 56 §. — [3]) S:n 29 p. jouluk. 77 §. — [4]) S:n 2 p. kesäk. 22 §. — [5]) Sat. lk. 11 p. elok. 427 §. — [6]) Sat. lk:n jsto 23 p. huhtik. 20 §. — [7]) S:n 11 p. elok. 41 §. — [8]) S:n 20 p. kesäk. 29 §. — [9]) S:n 24 p. helmik. 9 §. — [10]) S:n 2 p. kesäk. 23 §. — [11]) S:n 8 p. jouluk. 69 §. — [12]) S:n 8 p. jouluk. 67 §. — [13]) S:n 29 p. jouluk. 78 §.

Eteläsataman laiturinhaaran katoksesta vuokrattujen varastotilojen vuokriksi vahvistettiin 30 mk m²:ltä kuukaudessa.

Sörnäisten satamatyöntekijäin ruokala. Sörnäisten satamaan rakennetun satamatyöntekijäin ruokalan ruokalanpito-oikeus vuokrattiin [1]) 13 hakijasta ravintoloitsija J. Mäkiselle joulukuun 1 p:stä 1947 lukien 750 mk:n kuukausivuokrasta.

Hyväksytyt piirustukset. Satamalautakunta omalta osaltaan hyväksyi kertomusvuoden aikana seuraavat piirustukset: Metsänomistajain metsäkeskus oy:n toimesta Ruoholahden varastoalueelle n:o 26—28 suunnitellun varastorakennuksen piirustukset [2]); Tuva oy:n toimesta Katajanokan varastoalueelle suunnitellun varastorakennuksen piirustukset [3]); Oy. Shell ab:n Sörnäisten öljyvarastoalueella sijaitsevan toimistorakennuksen muutospiirustukset [4]); Jalokoivu oy:n Ruoholahden vuokra-alueella sijaitsevan työntekijäin ruokailuhuoneen muutospiirustukset [5]); Riihimäen saha oy:n Ruoholahden vuokra-alueella sijaitsevan toimistorakennuksen muutospiirustukset [6]); Sörnäisten satamaan rakennetun satamatyöntekijäin ruokailu- ja odotushuoneiston piirustukset [7]); A. Ressin toimesta Verkkosaarelle rakennetun kalansavustamorakennuksen piirustukset [8]); Oy. Renlund ab:n Ruoholahden varastoalueella sijaitsevan varastorakennuksen muutospiirustukset [9]); valtionrautateiden Länsisatamaan rakennuttaman huoltorakennuksen piirustukset [10]); Vaasan höyrymylly oy:n Munkkisaaren vuokra-alueella sijaitsevan myllyrakennuksen muutospiirustukset [11]); Asfaltti oy. Lemminkäisen Ruoholahden vuokra-alueella sijaitsevan sementtivalimon muutospiirustukset [12]); Uudenmaan kala oy:n toimesta Verkkosaaren vuokra-alueelle suunnitellun kalansavustamorakennuksen piirustukset [13]); Rauta- ja konetarve oy:n Katajanokan vuokra-alueelle rakennettavan varastorakennuksen piirustukset [14]); Hiilentuonti oy:n toimesta Länsisataman vuokra-alueelle suunnitellun varastosuojan piirustukset [15]); Jätekeskus oy:n Länsisataman C varastorakennuksen muutospiirustukset sekä rakennettavan toimistorakennuksen piirustukset [16]); Oy. Nobel-Standard ab:n Sörnäisten öljyvarastoalueille rakennettujen öljysäiliöiden piirustukset [17]); Oy. Huolintakeskus ab:n Länsisataman vuokra-alueelle rakennuttaman toimisto- ja odotushuonerakennuksen piirustukset [18]); Ruoholahden lautatarha oy:n Ruoholahden varastoalueella sijaitsevan varastosuojan muutospiirustukset [19]); Jätekeskus oy:n toimesta Ruoholahden vuokra-alueelle suunnitellun työntekijäin ruokailu- ja oleskelurakennuksen piirustukset [20]); Valtameri oy:n toimesta Ruoholahden vuokra-alueelle suunnitellun toimistorakennuksen piirustukset [21]); Oy. G. H. H. ab:n toimesta Länsisataman vuokra-alueelle suunnitellun toimistorakennuksen piirustukset [22]); sekä Oy. Nobel-Standard ab:n toimesta Sörnäisten öljyvarastoalueelle suunnitellun autotallirakennuksen sekä ruokalarakennuksen piirustukset [23]).

Esityksiä tehtiin kaupunginhallitukselle seuraavista asioista, jotka koskivat: Suomen kaupunkiliiton 25-vuotisansiomerkin myöntämistä apulaissatamarakennuspäällikkö W. Hirnille [24]); siirtomäärärahojen käyttämistä v. 1947 [25]); eräiden v:n 1946 määrärahojen ylittämistä [26]); pommitusvaurioiden korjaamista [27]); Katajanokan asemakaavaa [28]); jäänsärkijä Otson perämiehen palkkausta [29]); toimistokaluston hankintaa [30]); eräiden satamalaitoksen virkojen lakkauttamista ja uusien virkojen perustamista [31]); henkilökunnan tuberkuloositarkastuksen suorittamista [32]); Herttoniemen öljysatamaan johtavan väylän syventämistä [33]); ent. apulaissatamarakennuspäällikkö W. Hirnin määräämistä hoitamaan satamalaitoksen insinöörin virkaa [34]); Katajanokan vuotamakasiinin rakennustöiden aloittamista [35]); Tehtaankadun rautatieristeyksen puomien uudistamista [36]); satamarakennusosaston palveluksessa olevien koneenhoitajien siirtämistä kuukausipalkkaa nauttiviksi viranhaltijoiksi [37]); autonkuljettaja J. Karlsbachin auton korjauskustannus-

[1]) Sat. lk. 17 p. marrask. 589 §. — [2]) S:n 14 p. tammik. 31 §. — [3]) S:n 14 p. tammik. 37 §. — [4]) Sat. lk:n jsto 3 p. helmik. 3 §. — [5]) S:n 17 p. maalisk. 10 §. — [6]) S:n 17 p. maalisk. 11 §. — [7]) S:n 17 p. maalisk. 12 §. — [8]) S:n 23 p. huhtik. 17 §. — [9]) S:n 23 p. huhtik. 20 §. — [10]) S:n 2 p. kesäk. 27 §. — [11]) S:n 11 p. elok. 36 §. — [12]) S:n 11 p. elok. 37 §. — [13]) S:n 11 p. elok. 38 §. — [14]) S:n 25 p. elok. 44 §. — [15]) S:n 25 p. elok. 45 §. — [16]) S:n 13 p. lokak. 49 ja 50 §. — [17]) S:n 13 p. lokak. 51 §. — [18]) S:n 13 p. lokak. 55 §. — [19]) S:n 10 p. marrask. 58 §. — [20]) S:n 10 p. marrask. 60 §. — [21]) S:n 8 p. jouluk. 64 §. — [22]) S:n 8 p. jouluk. 65 §. — [23]) S:n 8 p. jouluk. 66 § ja 29 p. jouluk. 79 §. — [24]) Sat. lk. 14 p. tammik. 34 §. — [25]) S:n 3 p. helmik. 64 §. — [26]) S:n 3 p. helmik. 71 §. — [27]) S:n 24 p. helmik. 109 §. — [28]) S:n 24 p. helmik. 110 §. — [29]) S:n 17 p. maalisk. 150 §. — [30]) S:n 17 p. maalisk. 161 §. — [31]) S:n 14 p. huhtik 196 §. — [32]) S:n 14 p. huhtik. 204 §. — [33]) S:n 5 p. toukok. 242 §. — [34]) S:n 5 p. toukok. 254 §. — [35]) S:n 2 p. kesäk. 293 §. — [36]) S:n 2 p. kesäk. 303 §. — [37]) S:n 2 p. kesäk. 315 §.

ten suorittamista [1]); yleisen talletusvaraston prokuravaltakirjan antamista apulaisjohtaja T. Teräkselle [2]); murtovarkauden kautta hävinneen kaupungin omaisuuden poistamista kirjoista [3]); tilapäisen työvoiman palkkaamista v:ksi 1948 [4]); Vaasan höyrymylly oy:n oikeuttamista asettamaan vedenottoputki Munkkisaaren laiturille [5]); Jätekeskus oy:n oikeuttamista suorittamaan muutostöitä kaupungilta vuokraamassaan varastorakennuksessa [6]); Kaivopuiston rantatien rakennustöiden jatkamista [7]); nosturinhoitajain palkkausta [8]); uuden hinaajan hankkimista satamarakennusosastolle [9]); ruokakellarin rakentamista Sörnäisten satamatyöntekijäin ruokalarakennukseen [10]); ehdotusta v. 1948 suoritettavista satamarakennustöistä [11]); murtovarkauden kautta hävinneen kaupungin omaisuuden poistamista kirjoista ja sen korvaamista [12]); Marjaniemen laivalaiturin uudistamista [13]); ylimääräisen avustuksen suorittamista Suomen satamaliitolle [14]); ehdotusta Herttoniemen teollisuussataman asemakaavaksi [15]); satamarakennusosaston ruoppurista varkauden kautta hävinneen omaisuuden kirjoista poistamista [16]); erillisen shekkitilin avaamista satamalaitoksen käyttöön [17]); satamatyöntekijäin olojen parantamista [18]); pommituksessa vaurioituneen Katajanokan varastorakennuksen n:o 1:n osittaista purkamista [19]); Itämerenkadun varrella sijaitsevaan työkaluvajaan tehdyn murtovarkauden kautta hävinneen omaisuuden kirjoista poistamista [20]); korvauksen myöntämistä työntekijä M. Pehkoselle kaupungin töissä vioittuneesta kellosta [21]); Munkkisaaren tehdasrakennuksen palovakuuttamista [22]); Lauttasaaren sillan ohjaushuoneeseen tehdyn murtovarkauden kautta hävinneen omaisuuden kirjoista poistamista [23]); v:n 1946 aikana varastetun satamarakennusosaston omaisuuden poistamista kirjoista [24]); kaupungin töissä kastuneen kellon puhdistuskustannusten korvaamista työntekijä M. Kuusikolle [25]); sekä lähivuosina suoritettavia satamarakennustöitä [26]).

Lausuntoja annettiin kertomusvuonna yhteensä 71, joista 47 kaupunginhallitukselle, 17 kiinteistölautakunnalle, 2 palkkalautakunnalle, 2 revisiotoimistolle, 2 maistraatille ja 1 Suomen satamaliitolle.

K a u p u n g i n h a l l i t u k s e l l e annettiin lausunnot asioista, jotka koskivat: ylikonemestarin ja konemestarin viran perustamista satamarakennusosastolle [27]); rautatiehallituksen suunnitelmasta rakentaa junamiehistön huoltorakennus Länsisatamaan [28]); Oy. Nobel-Standard ab:n ehdotusta rauta- ja maantien rakentamiseksi Laajasalon öljyalueille [29]); raidetarpeiden ottamista kaupungin raiteista [30]); tavaranmerkitsijä G. A. Mannilan valitusta virasta irtisanomisestaan [31]); palotarkastaja T. Sundquistin tarkastuskertomusta [32]); johtaja K. Leanderin ehdotusta junaliikenteen järjestelyksi satamissa [33]); varastoalueen vuokraamista Herttoniemestä Teollisuuden polttoöljy oy:lle [34]); eläkkeen myöntämistä kalustonhoitajan leskelle F. Sahlbergille [35]); Suvilahden höyryvoima-aseman jäähdytysvesijohdon rakentamista [36]); Kellosaaren lentokonesuojan myymistä [37]); jäihin hukkumista kaupungin rannoilla [38]); valtionrautateiden suoritettavia liikennemaksuja [39]); Sörnäisten rantatien raiteiston järjestelyä [40]); Merenmittaajat nimisen yhdistyksen avustusanomusta [41]); Helsingin työväen uimarit nimisen seuran anomusta saada järjestää avantouimanäytös Sörnäisten satamassa [42]); Katajanokan laiturin uudistamisohjelmaa [43]); Itämerenkadun liikenteen järjestelyä [44]); Lauttasaaren ja Mustasaaren laivasiltain purkamista [45]); lisärait eiden rakentamista Munkkisaarelle [46]); autokoulunopettaja O. Itkosen anomusta auton korjauskustannusten suorittamisesta [47]); pesulautan rakentamista Lauttasaareen [48]); satamaradan siirtämistä Etelärantatien kohdalla [49]); komitean

[1]) Sat. lk. 2 p. kesäk. 319 §. — [2]) S:n 20 p. kesäk. 330 §. — [3]) S:n 20 p. kesäk. 349 §. — [4]) S:n 20 p. kesäk. 361 §. — [5]) S:n 11 p. elok. 401 §. — [6]) S:n 11 p. elok. 426 §. — [7]) S:n 25 p. elok. 437 §. — [8]) S:n 25 p. elok. 440 §. — [9]) S:n 15 p. syysk. 468 §. — [10]) S:n 15 p. syysk. 471 §. — [11]) S:n 22 p. syysk. 480 §. — [12]) S:n 22 p. syysk. 484 §. — [13]) S:n 13 p. lokak. 504 §. — [14]) S:n 13 p. lokak. 526 §. — [15]) S:n 13 p. lokak. 531 §. — [16]) S:n 10 p. marrask. 547 §. — [17]) S:n 10 p. marrask. 559 §. — [18]) S:n 10 p. marrask. 560 §. — [19]) S:n 10 p. marrask. 584 §. — [20]) S:n 8 p. jouluk. 621 §. — [21]) S:n 8 p. jouluk. 622 §. — [22]) S:n 8 p. jouluk. 625 §. — [23]) S:n 8 p. jouluk. 636 §. — [24]) S:n 19 p. jouluk. 653 §. — [25]) S:n 19 p. jouluk. 657 §. — [26]) S:n 29 p. jouluk. 670 §. — [27]) S:n 14 p. tammik. 22 §. — [28]) S:n 14 p. tammik. 43 §. — [29]) S:n 3 p. helmik. 56 §. — [30]) S:n 3 p. helmik. 57 §. — [31]) S:n 3 p. helmik. 69 §. — [32]) S:n 24 p. helmik. 97 §. — [33]) S:n 24 p. helmik. 99 §. — [34]) S:n 24 p. helmik. 100 §. — [35]) S:n 24 p. helmik. 105 §. — [36]) S:n 17 p. maalisk. 141 §. — [37]) S:n 17 p. maalisk. 142 §. — [38]) S:n 17 p. maalisk. 143 §. — [39]) S:n 17 p. maalisk. 144 §. — [40]) S:n 17 p. maalisk. 175 §. — [41]) S:n 17 p. maalisk. 162 §. — [42]) S:n 17 p. maalisk. 175 §. — [43]) S:n 14 p. huhtik. 194 §. — [44]) S:n 14 p. huhtik. 195 §. — [45]) S:n 5 p. toukok. 239 §. — [46]) S:n 5 p. toukok. 241 §. — [47]) S:n 5 p. toukok. 268 §. — [48]) S:n 2 p. kesäk. 288 §. — [49]) S:n 2 p. kesäk. 289 §.

ehdotusta Katajanokan uudeksi satamatyöntekijäin huoltorakennukseksi [1]); osastonkamreeri A. Nygrénin opintomatka-avustusta [2]); työntekijäin luottamusmiesten opintomatkaa Tukholmaan [3]); Eteläsataman Makasiinirannan rakennusohjelmaa [4]); Helsingin ulkomaankauppa ja merenkulku nimisen julkaisun toimittamista [5]); paloturvallisuuskomitean mietintöä [6]); Oy. Nobel-Standard ab:n öljysäiliöiden siirtämistä Pihlajasaarelta Sörnäisten niemelle [7]); satama-alueiden aitaamista [8]); moottorilautan hankkimista Korkeasaaren liikenteeseen [9]); satamarakennusosaston eräiden virkojen siirtämistä korkeampiin palkkaluokkiin [10]); koripallokentän rakentamista Merisatamaan [11]); rautatiehallituksen kirjelmää satamien rautateiden kunnosta [12]); nuorisotyövoiman käyttämistä kaupungin töissä [13]); erityisen satamapoliisikunnan perustamista [14]); satamarakennusosaston käytössä olevan kaluston siirtämistä rakennustoimiston kirjoista satamalaitoksen kirjoihin [15]); Helsingin kunnantyöntekijäin keskustoimikunnan ehdotusta viranhaltijain sekä työntekijäin eläkesäännöiksi [16]); Varsasaaren kansanpuiston liikenneyhteyksien parantamista [17]); vesitien avaamista Laajasalon pohjoispuolella Porolahden kautta [18]); hinaajan ostamista kansanhuoltoministeriöltä [19]); voimajohdon rakentamista Salmisaarelta Herttoniemeen [20]); sekä paloturvallisuuskomitean mietintöön sisältyviä ehdotuksia satamien paloturvallisuudesta [21]).

K i i n t e i s t ö l a u t a k u n n a l l e annettiin seuraavat lausunnot, jotka koskivat: Helsingfors segelsällskap nimiselle seuralle vuokratun Liuskasaaren alueen vuokraehtojen muuttamista [22]); alueen vuokraamista Herttoniemestä Suomen petrooli oy:lle [23]); alueen vuokraamista Herttoniemestä margariinitehdas Oy. Elo ab:lle [24]); alueen vuokraamista Hanasaarelta veneenrakentaja J. E. Pietilälle [25]); rautatievaa'an hankkimista Herttoniemen öljysatamaan [26]); Oy. Stockmann ab:n Sörnäisten rantatien varrella olevan varastoalueen käyttöä [27]); alueen vuokraamista Herttoniemestä Oy. Citex öljyntuonti ab:lle [28]); kalastaja O. Renmanin anomusta saada rakentaa kalastusvälineiden säilytysvaja Sirpalesaarelle [29]); varastoalueen vuokraamista Kyläsaaren alueelta Oy. Wager ab:lle [30]); Oy. G. W. Sohlberg ab:n anomuksesta saada rakentaa kuormauslaituri Herttoniemen liikennealueelle [31]); varastoalueen vuokraamista Kyläsaaren alueelta Rakennus oy. Cultor nimiselle yhtiölle [32]); alueen vuokraamista Kyläsaaren alueelta E. E. Loukimolle [33]); veneenveistäjä E. Suortille vuokratun Valkosaaren alueen vuokra-ajan pidentämistä [34]); Wärtsilä-yhtymä oy. Kone ja Sillan Herttoniemen vuokra-alueen vuokra-ajan pidentämistä [35]); alueen vuokraamista Sörnäisten rantatien varrelta Osuustukkukauppa nimiselle osuuskunnalle [36]); Rauta- ja konetarve oy:n anomusta saada sulkea Katajanokan varastoalueensa viereinen palokuja [37]); sekä alueen vuokraamista Kyläsaaren alueelta Björnsundsberget ab:lle [38]).

P a l k k a l a u t a k u n n a l l e annettiin lausunnot, jotka koskivat: työntekijä A. Kyyrön lesken eläkeanomusta [39]) sekä vapaapäivien menetyksen korvaamista tavaranmerkitsijöille [40]).

R e v i s i o t o i m i s t o l l e annettiin lausunnot, jotka koskivat: satamalaitoksen henkilökunnan tilapäistä irroittamista muihin tehtäviin [41]) sekä apulaisreviisori W. Wickbergin tarkastuskertomusta [42]).

M a i s t r a a t i l l e annettiin lausunnot [43]) Oy. Shell ab:n ja Suomen kaapelitehdas oy:n anomuksista saada rakentaa nestemäisten polttoaineiden säiliöt Ruoholahdesta vuokraamilleen alueille.

---

[1]) Sat. lk. 2 p. kesäk. 290 §. — [2]) S:n 2 p. kesäk. 291 §. — [3]) S:n 2 p. kesäk. 314 §. — [4]) S:n 2 p. kesäk. 323 §. — [5]) S:n 20 p. kesäk. 326 §. — [6]) S:n 20 p. kesäk. 327 ja 25 p. elok. 441 §. — [7]) S:n 11 p. elok. 423 §. — [8]) S:n 25 p. elok. 430 §. — [9]) S:n 25 p. elok. 442 §. — [10]) S:n 15 p. syysk. 460 §. — [11]) S:n 15 p. syysk. 467 §. — [12]) S:n 13 p. lokak. 506 §. — [13]) S:n 10 p. marrask. 543 §. — [14]) S:n 10 p. marrask. 558 ja 29 p. jouluk. 671 §. — [15]) S:n 10 p. marrask. 562 §. — [16]) S:n 10 p. marrask. 576 ja 579 §. — [17]) S:n 17 p. marrask. 594 §. — [18]) S:n 8 p. jouluk. 618 §. — [19]) S:n 8 p. jouluk. 619 §. — [20]) S:n 19 p. jouluk. 661 §. — [21]) S:n 29 p. jouluk. 669 §. — [22]) S:n 3 p. helmik. 70 §. — [23]) S:n 24 p. helmik. 122 §. — [24]) S:n 17 p. maalisk. 170 §. — [25]) S:n 5 p. toukok. 240 §. — [26]) S:n 2 p. kesäk. 292 §. — [27]) S:n 2 p. kesäk. 318 §. — [28]) S:n 20 p. kesäk. 334 §. — [29]) S:n 11 p. elok. 395 §. — [30]) S:n 11 p. elok. 396 §. — [31]) S:n 11 p. elok. 397 §. — [32]) S:n 11 p. elok. 425 §. — [33]) S:n 15 p. syysk. 463 §. — [34]) S:n 10 p. marrask. 544 §. — [35]) S:n 10 p. marrask. 561 §. — [36]) S:n 17 p. marrask. 590 §. — [37]) S:n 17 p. marrask. 591 §. — [38]) S:n 17 p. marrask. 595 §. — [39]) S:n 13 p. lokak. 499 §. — [40]) S:n 10 p. marrask. 557 §. — [41]) S:n 14 p. huhtik. 216 §. — [42]) S:n 29 p. jouluk. 674 §. — [43]) S:n 10 p. marrask. 580 § ja 11 p. elok. 398 §.

Suomen satamaliitolle annettiin [1]) lausunto, joka koski merenkulkuhallituksen ehdotusta työturvallisuudesta lastaus- ja purkaustyössä annetun lain soveltamisesta.

Henkilökunta. Kansliaosasto. Osaston haettavina olleisiin avoimiin virkoihin nimitettiin seuraavat henkilöt: sihteerin virkaan vt. sihteeri V. K. Mielonen [2]) ja toimistoapulaisen virkaan neiti B. K. Hallavuo [3]) lokakuun 1 p:stä lukien sekä vahtimestarin virkaan vt. vahtimestari N. V. Grönholm [4]) huhtikuun 1 p:stä lukien.

Satamakonttori. Satamavalvoja V. E. Blomqvist kuoli syyskuun 27 p:nä. Pyynnöstä myönnettiin ero satamavalvoja H. A. Kurjelle [5]) elokuun 1 p:stä ja V. Karhulle [6]) joulukuun 1 p:stä lukien. Vedenantomies U. Kokkonen irtisanottiin [7]) virastaan elokuun 6 p:stä lukien. Kersantti M. J. Bäckman, joka määrättiin [8]) hoitamaan virkaa toimittavana satamavalvojan virkaa tammikuun 1 p:stä lukien, erosi [9]) kesäkuun 25 p:nä.

Satamavalvojain virkoihin nimitettiin [10]) laivurit H. A. Kurki, K. R. Sjölund ja H. N. G. Söderholm yhden vuoden koeajaksi huhtikuun 1 p:stä 1947 lukien. Vedenantomiehen virkaan nimitettiin [11]) merimies J. Pirinen lokakuun 1 p:stä lukien. Satamavalvojain virkoihin nimitettiin merimies B. H. A. Michelsson [12]) lokakuun 1 p:stä lukien, merimies U. Eerola [12]) marraskuun 1 p:stä ja merimies U. V. Jansson [13]) tammikuun 1 p:stä 1948 lukien kukin yhden vuoden koeajaksi.

Lautakunnan tekemästä esityksestä [14]) palkkalautakunta syyskuun 15 p:nä oikeutti satamakapteeni J. A. Lehtosen pysymään edelleenkin virassaan säädetyn eroamisiän saavutettuaan v:n 1948 loppuun. Lautakunnan tehtyä [15]) esityksen satamavalvoja A. W. Ekbomin oikeuttamisesta jäämään virkaansa v:n 1948 loppuun, palkkalautakunta suostui esitykseen lokakuun 28 p:nä.

Kassa- ja tiliviraston. Pyynnöstä myönnettiin ero vanhemmalle kassanhoitajalle G. M. E. Ingraeukselle [16]) kesäkuun 1 p:stä lukien ja laskuttaja R. Kumeniukselle [17]) marraskuun 1 p:stä lukien. Säädetyn eroamisiän perusteella myönnettiin [18]) ero vahtimestari A. W. O. Forsbergille lokakuun 19 p:stä lukien.

Toimistoapulainen M. S. Ståhlberg määrättiin [19]) hoitamaan laskuttajan virkaa tammikuun 1 p:stä lukien siksi ajaksi kun laskuttaja V. K. Mielonen toimi kansliaosaston sihteerin viransijaisena. Vahtimestari K. I. Nordmania koskeva määräys hoitaa viransijaisena 37 palkkaluokkaan kuuluvaa vahtimestarin virkaa peruutettiin [20]) toukokuun 1 p:stä lukien. Vahtimestari O. T. Lindroosin, joka oli otettu varastoimis- ja laiturihuolto-osaston tavaranmerkitsijän toimeen, määräys hoitaa 39 palkkaluokkaan kuuluvaa vahtimestarin virkaa peruutettiin [21]) toukokuun 1 p:stä lukien.

Toimentajan virkaan nimitettiin [22]) toimistoapulainen T. K. Tarvonen huhtikuun 1 p:stä lukien. Vanhemman kassanhoitajan virkaan nimitettiin nuorempi kassanhoitaja H. A. Hytönen [23]) heinäkuun 1 p:stä lukien sekä nuoremman kassanhoitajan virkaan toimistoapulainen T. Porkka [24]) syyskuun 1 p:stä lukien.

Lautakunnan tehtyä [25]) esityksen eräiden satamalaitoksen virkojen lakkauttamisesta ja uusien virkojen perustamisesta kaupunginvaltuusto syyskuun 24 p:nä päätti lakkauttaa kassa- ja tiliviraston 29 palkkaluokkaan kuuluvan haaraosaston esimiehen viran, neljä 38 palkkaluokkaan kuuluvaa toimistoapulaisen virkaa ja kaksi 39 palkkaluokkaan ja seitsemän 37 palkkaluokkaan kuuluvaa vahtimestarin virkaa sekä perustaa tammikuun 1 p:stä 1948 lukien 31 palkkaluokkaan kuuluvan laskuttajan viran, 35 palkkaluokkaan kuuluvan nuoremman kassanhoitajan viran ja kaksi 37 palkkaluokkaan kuuluvaa toimentajan virkaa.

Edellämainittujen virkojen lisäksi perustettiin varastoimis- ja laiturihuolto-osastolle kaksi uutta 37 palkkaluokkaan kuuluvaa tavaranmerkitsijän virkaa. Kun lautakunta oikeutettiin siirtämään lakkautettujen virkojen haltijat avoinna oleviin vastaaviin palkkaluokkiin kuuluviin virkoihin niitä haettavaksi julistamatta, siirrettiin [26]) varastoimis-

---

[1]) Sat. lk. 11 p. elok. 400 §. — [2]) S:n 15 p. syysk. 455 §. — [3]) S:n 22 p. syysk. 481 §. — [4]) S:n 17 p. maalisk. 151 §. — [5]) S:n 11 p. elok. 403 §. — [6]) S:n 10 p. marrask. 549 §. — [7]) S:n 17 p. maalisk. 148 §. — [8]) S:n 3 p. helmik. 60 §. — [9]) S:n 20 p. kesäk. 357 §. — [10]) S:n 17 p. maalisk. 152 §. — [11]) S:n 22 p. syysk. 486 §. — [12]) S:n 22 p. syysk. 485 §. — [13]) S:n 29 p. jouluk. 673 §. — [14]) S:n 11 p. elok. 422 §. — [15]) S:n 13 p. lokak. 520 §. — [16]) S:n 5 p. toukok. 271 §. — [17]) S:n 10 p. marrask. 550 §. — [18]) S:n 15 p. syysk. 456 §. —[19]) S:n 14 p. tammik. 18 §. — [20]) S:n 14 p. huhtik. 230 §. — [21]) S:n 5 p. toukok. 244 §. — [22]) S:n 17 p. maalisk. 153 §. — [23]) S:n 20 p. kesäk. 328 §. — [24]) S:n 11 p. elok. 402 §. — [25]) S:n 14 p. huhtik. 196 §. — [26]) S:n 13 p. lokak. 493 §.

ja laiturihuolto-osaston virkoihin tammikuun 1 p:stä 1948 lukien seuraavat henkilöt: vahtimestari N. V. Ahlqvist toimentajan virkaan sekä vahtimestarit E. H. Blomqvist, J. V. Bäcksbacka, E. H. L. Enckell ja O. H. Knape tavaranmerkitsijäin virkoihin.

Laskuttajain virkoihin nimitettiin kirjanpitäjä H. J. C. Sergelius [1]) joulukuun 1 p:stä lukien sekä toimentaja A. O. H. Sandbäck [2]) tammikuun 1 p:stä 1948 lukien. Nuoremman kirjanpitäjän virkaan nimitettiin [3]) toimentaja E. L. Sucksdorff tammikuun 1 p:stä 1948 lukien.

Varastoimis- ja laiturihuolto-osasto. Varastomies E. A. Enroos kuoli tammikuun 5 p:nä ja jäähdytyslaitoksen konemestari K. O. Laakso joulukuun 12 p:nä. Sairauden perusteella myönnettiin [4]) pyynnöstä ero vaakamestari N. J. Savolaiselle helmikuun 1 p:stä lukien. Saavutetun eroamisiän perusteella myönnettiin ero tavaranmerkitsijöille S. A. Hallavuolle [5]) heinäkuun 8 p:stä ja C. J. Helsingille [6]) elokuun 29 p:stä sekä talonmies K. R. Lindholmille [7]) marraskuun 9 p:stä lukien.

Varastoimistoimen apulaisjohtajan virkaan nimitettiin [8]) satamalaitoksen sihteeri, filosofiankandidaatti T. V. J. Teräs heinäkuun 1 p:stä lukien.

Esimies P. Anttinen nimitettiin [9]) laiturihuollon tarkastajan virkaan toukokuun 1 p:stä lukien. Tavaranmerkitsijä E. T. Kolehmainen määrättiin [10]) toimimaan ylimääräisenä apulaisesimiehenä toukokuun 1 p:stä lukien. Tavaranmerkitsijän virkaan nimitettiin [11]) A. Täppinen toukokuun 1 p:stä lukien. Avoinna olleeseen vaakamestarin virkaan siirrettiin [12]) kassa- ja tiliviraston vahtimestari E. J. Malm toukokuun 1 p:stä lukien. Autonkuljettaja H. D. Bragge [13]) nimitettiin autonkuljettajan virkaan sekä varastomiehet S. Savander, J. E. Toivonen ja O. B. Westerlund [14]) varastomiesten virkoihin kesäkuun 1 p:stä lukien. Laiturihuollon esimiehen virkaan nimitettiin [15]) O. A. Wirman heinäkuun 1 p:stä lukien.

Jäähdytyslaitoksen konemestarin G. H. Degerthin erottua [16]) virastaan syyskuun 1 p:stä lukien nimitettiin [17]) virkaan alikonemestari E. E. Heliö lokakuun 1 p:stä lukien. Talonmiehen virkaan nimitettiin [18]) lämmittäjä A. A. Sirén joulukuun 1 p:stä lukien. Lämpöjohtomekaanikon virkoihin nimitettiin [19]) F. G. Numfeldt ja U. J. Heinonen joulukuun 1 p:stä lukien.

Kaupunginvaltuusto toukokuun 21 p:nä päätti, että varastoimis- ja laiturihuolto-osaston tavaranmerkitsijöille V. Ahlroosille, K. Anderssonille, Å. Degermanille, B. Forsellille, J. Hambergille, S. Herlinille ja A. Laaksolle saadaan maksaa henkilökohtaisena palkanlisäyksenä kesäkuun 1 p:stä 1946 lukien heidän kaupungilta saamansa palkan ja sen palkan välinen erotus, minkä palkan he olisivat saaneet, jos heidän Helsingin makasiini oy:ssä ennen 21 vuoden täyttämistä palvelemansa aika olisi otettu huomioon ikäkorotuksia heille myönnettäessä.

Satamarakennusosasto. Apulaissatamarakennuspäällikkö W. W. Hirnille myönnettiin [20]) saavutetun eroamisiän perusteella ero virastaan helmikuun 24 p:stä lukien. Kaupunginhallituksen suostumuksesta toimi insinööri Hirn kertomusvuonna osaston tilapäisenä insinöörinä saaden palkkana entisen palkkansa ja eläkkeensä välisen erotuksen eläkkeen lisäksi.

Kaupunginvaltuuston marraskuun 6 p:nä perustamiin satamarakennusosaston rakennusmestarien virkoihin nimitettiin [21]) seuraavat henkilöt: 22 palkkaluokkaan kuuluviin virkoihin rakennusmestarit F. A. Lahti, K. B. Lindgren, W. A. Lindström ja A. V. Rautanen; 24 palkkaluokkaan kuuluviin virkoihin rakennusmestarit E. R. W. Fagerström, Hj. J. Jacobsson, L. J. Järvinen, K. I. Lindström, K. Pimiä, N. T. Swahn, P. E. Wennerström ja H. W. Wickström; 26 palkkaluokkaan kuuluviin virkoihin rakennusmestarit F. E. Eriksson, T. I. Puupponen, Y. E. Rantanen, N. A. Sjöman, E. A. Starck, A. E. Teräsvirta, U. E. Tulonen ja E. L. Öhman; sekä 28 palkkaluokkaan kuuluviin virkoihin rakennusmestarit T. O. Kamppi, P. E. Nopola, A. W. Snäck, L. O. Tohka ja H. Johansson.

---

[1]) Sat. lk. 10 p. marrask. 567 §. — [2]) S:n 19 p. jouluk. 648 §. — [3]) S:n 19 p. jouluk. 649 §. — [4]) S:n 14 p. tammik. 27 §. — [5]) S:n 2 p. kesäk. 300 §. — [6]) S:n 2 p. kesäk. 301 §. — [7]) S:n 22 p. syysk. 488 §. — [8]) S:n 20 p. kesäk. 329 §. — [9]) S:n 14 p. huhtik. 199 §. — [10]) S:n 14 p. huhtik. 200 §. — [11]) S:n 14 p. huhtik. 201 §. — [12]) S:n 14 p. huhtik. 229 §. — [13]) S:n 5 p. toukok. 245 §. — [14]) S:n 5 p. toukok. 246 §. — [15]) S:n 2 p. kesäk. 299 §. — [16]) S:n 25 p. elok. 444 §. — [17]) S:n 22 p. syysk. 482 §. — [18]) S:n 13 p. lokak. 524 §. — [19]) S:n 10 p. marrask. 568 §. — [20]) S:n 14 p. tammik. 34 §. — [21]) S:n 3 p. helmik. 87 § ja 24 p. helmik. 126 §.

Apulaissatamarakennuspäällikön virkaan nimitettiin [1]) satamarakennusosaston piiri-insinööri B. G. O. Backberg huhtikuun 1 p:stä lukien. Piiri-insinöörin virkaan nimitettiin [2]) osaston 14 palkkaluokkaan kuuluvaa insinöörin virkaa hoitanut dipl. insinööri T. V. J. Andersin heinäkuun 1 p:stä lukien.

Kaupunginvaltuuston huhtikuun 23 p:nä perustamaan 20 palkkaluokkaan kuuluvaan ylikonemestarin virkaan nimitettiin [3]) ylikonemestari S. A. Lyytikäinen toukokuun 1 p:stä lukien.

Dipl. insinööri E. A. Aaltosen saatua [4]) pyynnöstä eron osaston 14 palkkaluokkaan kuuluvasta insinöörin virasta lokakuun 1 p:stä lukien, nimitettiin [5]) tähän virkaan osaston 15 palkkaluokkaan kuuluvaa insinöörin virkaa hoitanut dipl. insinööri V. E. Rantapihla marraskuun 1 p:stä lukien. Osaston avoinna olleita insinöörin virkoja määrättiin hoitamaan seuraavat henkilöt: insinööri M. Ruoho [6]) 16 palkkaluokkaan kuuluvaa insinöörin virkaa lokakuun 16 p:stä lukien sekä 16 palkkaluokkaan kuulunutta insinöörin virkaa hoitanut dipl. insinööri V. K. U. Rahikainen [7]) 15 palkkaluokkaan kuuluvaa insinöörin virkaa joulukuun 1 p:stä lukien.

Toimistoapulainen S. Outovaaralle myönnettiin [8]) pyynnöstä ero 40 palkkaluokkaan kuuluvasta toimistoapulaisen virasta marraskuun 1 p:stä lukien; avoimeksi tulleeseen virkaan nimitettiin [9]) neiti I. Kotte tammikuun 1 p:stä 1948 lukien.

S a i r a s l o m a t. Sairaslomaa nautti kertomusvuoden kuluessa 88 viranhaltijaa. Sairaslomapäivien lukumäärä oli 2 989, joista 1 933 päivää oli täysin palkkaeduin myönnettyjä lomapäiviä ja 1 056 2/3 palkkaeduin myönnettyjä lomapäiviä. Sairasloma-ajalta maksettiin palkkoja 1 148 604 mk ja virkavapaina olleiden sijaisille suoritettiin 103 260 mk.

Varastorakennukset, laituripituus ym.

Eteläsataman varastorakennusten lattia-ala oli kertomusvuoden päättyessä 56 500 m² ja katosten pinta-ala 1 925 m², yhteensä 58 425 m². Länsisataman varastorakennusten lattia-ala oli 43 075 m² ja koko satamassa lattia-ala yhteensä 101 500 m².

Pysyväisten, vähintään 2 m:n syvyisten laiturien pituus oli kertomusvuoden päättyessä 5 510 m. Tähän määrään ei sisälly saaristoliikennelaitureita eikä tilapäisiä purkauslaitureita, vaikka niiden syvyys on yli 2 m. Nostureita oli satamassa vuoden päättyessä 48.

Satamien rautatieraiteiden pituus oli vuoden lopussa 63 477 m. Varasto- ja teollisuusalueiden raiteiden pituus oli 17 794 m, josta Malmin asemalla olevien raiteiden osuus oli 1 894 m.

Kertomusvuoden aikana täytettiin vesialueita 13 710 m², josta sataman varsinaisen maa-alueen lisäys oli 8 140 m². Satamalautakunnan hallinnassa oleva maa-alue suureni lisäksi Sörnäisten öljyvarastoalueiden siirtyessä vuoden alusta satamalautakunnan alaisuuteen. Vuoden päättyessä satamalautakunnan hallinnassa oleva maa-alue oli 136 ha ja vesialue 3 548 ha.

Tavarain purkaukseen käytettävien ns. laiturikenttien ala oli Eteläsatamassa ja Katajanokalla 44 500 m² ja Länsisatamassa 31 000 m². Varastoalueita, joiden vuokraamisesta on tehty kirjalliset vuokrasopimukset, oli vuoden päättyessä 447 506 m².

Satamaliikenne

Liikenne Helsingin satamassa päättyi kertomusvuonna vaikean jäätilanteen takia helmikuun 13 p:nä ja alkoi uudelleen huhtikuun 21 p:nä.

Satamaan saapui kertomusvuoden aikana 3 423 alusta, joiden nettovetomäärä oli 1 589 295 rekisteritonnia ja lähti 3 402 alusta, joiden nettovetomäärä oli 1 557 616 rekisteritonnia. Edellisenä vuonna saapui 3 960 alusta, joiden nettovetomäärä oli 1 429 204 rekisteritonnia ja lähti 3 951 alusta, joiden nettovetomäärä oli 1 411 389 rekisteritonnia. Kertomusvuoden aikana saapuneiden alusten lukumäärä vähentyi 537, mutta vetomäärä lisääntyi 160 091 nettorekisteritonnia eli 11.2 %, sekä lähteneiden alusten lukumäärä vähentyi 549 ja vetomäärä lisääntyi 146 227 nettorekisteritonnia eli 10.4 %.

[1]) Sat. lk. 17 p. maalisk. 163 §. — [2]) S:n 20 p. kesäk. 360 §. — [3]) S:n 2 p. kesäk. 296 §. — [4]) S:n 25 p. elok. 445 §. — [5]) S:n 13 p. lokak. 509 §. — [6]) S:n 13 p. lokak. 532 §. — [7]) S:n 10 p. marrask. 570 §. — [8]) S:n 10 p. marrask. 569 §. — [9]) S:n 19 p. jouluk. 650 §.

V. 1938 saapui Helsingin satamaan 9 031 alusta, yhteensä 2 555 725 nettorekisteritonnia, ja satamasta lähti 9 012 alusta, yhteensä 2 550 803 nettorekisteritonnia. Kertomusvuoden liikenne oli siten saapuneiden alusten vetomäärään nähden 62.2 % ja lähteneiden alusten vetomäärään nähden 61.1 % v:n 1938 vastaavista luvuista.

Satamassa käyneiden alusten luku- ja vetomäärä eri kuukausina oli seuraava:

Kuukausi	Saapuneet alukset						Lähteneet alukset					
	Ulkomainen merenkulku		Rannikkoliikenne		Yhteensä		Ulkomainen merenkulku		Rannikkoliikenne		Yhteensä	
	Lukumäärä	Nettovetomäärä, rek. tonnia	Lukumäärä	Nettovetomäärä, rek. tonnia	Lukumäärä	Nettovetomäärä, rek. tonnia	Lukumäärä	Nettovetomäärä, rek. tonnia	Lukumäärä	Nettovetomäärä, rek. tonnia	Lukumäärä	Nettovetomäärä, rek. tonnia
Tammikuu ..	58	55 280	6	1 136	64	56 416	71	69 572	4	952	75	70 524
Helmikuu ...	3	2 160	—	—	3	2 160	10	8 091	—	—	10	8 091
Maaliskuu	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Huhtikuu	17	13 021	1	462	18	13 483	13	7 733	—	—	13	7 733
Toukokuu	141	154 384	238	10 404	379	164 788	122	125 242	234	10 598	356	135 840
Kesäkuu	207	205 224	353	11 321	560	216 545	199	182 515	351	10 632	550	193 147
Heinäkuu	189	207 408	281	10 732	470	218 140	193	222 411	281	11 109	474	233 520
Elokuu	165	167 149	279	10 162	444	177 311	180	188 939	277	9 758	457	198 697
Syyskuu	166	139 253	280	9 918	446	149 171	145	133 346	271	10 216	416	143 562
Lokakuu	175	201 436	281	12 137	456	213 573	191	193 304	279	11 773	470	205 077
Marraskuu	165	163 100	178	10 092	343	173 192	160	169 265	192	10 533	352	179 798
Joulukuu	170	198 432	70	6 084	240	204 516	159	175 914	70	5 713	229	181 627
Koko vuosi	1 456	1 506 847	1 967	82 448	3 423	1 589 295	1 443	1 476 332	1 959	81 284	3 402	1 557 616
Näistä H:stä kotoisin:												
kaikkiaan	372	312 694	343	27 033	715	339 727	368	305 202	340	26 671	708	331 873
%	25.5	20.8	17.4	32.8	20.9	21.4	25.5	20.7	17.4	32.8	20.8	21.3

Ulkomainen merenkulku. Saapuneiden alusten lukumäärä oli 164 eli 10.1 % pienempi, mutta vetomäärä 166 508 nettorekisteritonnia eli 12.4 % suurempi kuin edellisenä vuonna sekä lähteneiden alusten lukumäärä 167 eli 10.4 % pienempi, mutta vetomäärä 153 739 nettorekisteritonnia eli 11.6 % suurempi kuin edellisenä vuonna.

Rannikkoliikenne. Saapuneiden alusten lukumäärä oli kertomusvuonna 373 eli 15.9 % ja vetomäärä 6 417 rekisteritonnia eli 7.2 % sekä lähteneiden alusten lukumäärä 382 eli 16.3 % ja vetomäärä 7 512 eli 8.5 % pienempi kuin edellisenä vuonna.

Ulkomainen tavaraliikenne. Helsingin sataman kautta saapui kertomusvuonna ulkomailta meritse tavaraa 1 380 037 painotonnia ja lähti ulkomaille 246 465 painotonnia; koko ulkomainen tavaraliikenne oli siis 1 626 502 painotonnia. Edellisenä vuonna vastaavat luvut olivat 691 882, 144 566 ja 836 448. Tuonti lisääntyi kertomusvuonna edelliseen vuoteen verraten 688 155 painotonnia eli 99.5 % ja vienti 101 899 painotonnia eli 70.5 %. Koko ulkomainen tavaraliikenne lisääntyi 790 054 painotonnia eli 94.5 %.

Tuontitavarat jakaantuivat v. 1938, 1946 ja 1947 seuraaviin pääryhmiin:

Tavaralaji	1938 Painotonnia	1946 Painotonnia	1947 Painotonnia
Vappaletavara	301 200	202 511	317 108
Kilja ja viljatuotteet	57 141	38 304	129 347
Kivihiili ja koksi	499 921	267 362	529 815
Öljyt	154 743	67 025	144 172
Lannoitusaineet	31 169	19 003	69 944
Metallit ja metalliteokset	137 511	18 597	39 152
Muu tavara	111 489	79 080	150 499
Yhteensä	1 293 174	691 882	1 380 037

Vientitavarat jakaantuivat v. 1938, 1946 ja 1947 seuraaviin pääryhmiin:

Tavaralaji	1938 Painotonnia	1946 Painotonnia	1947 Painotonnia
Kappaletavara	70 105	27 187	43 448
Paperi	38 911	31 725	65 396
Pahvi ja kartonki	8 249	12 245	21 109
Puuhioke ja selluloosa	60 360	11 813	24 721
Vaneri	16 019	12 282	23 362
Sahattu puutavara	48 932	24 414	43 602
Muu puutavara	33 395	15 068	15 461
Muu tavara	11 749	9 832	9 366
Yhteensä	287 720	144 566	246 465

Sahattua puutavaraa vietiin 15 572 standerttia, edellisenä vuonna 8 719 standerttia. Muuta puutavaraa vietiin kertomusvuonna 25 312 m³, edellisenä vuonna 25 090 m³. Nämä määrät sisältyvät painotonneiksi muutettuina yllä olevaan tilastoon.

Tuonti ja vienti jakaantuivat v:n 1947 aikana eri kuukausien kesken seuraavasti:

Kuukausi	Tuonti, painotonnia	Vienti, painotonnia	Yhteensä, painotonnia
Tammikuu	44 484	20 080	64 564
Helmikuu	4 601	11 649	16 250
Maaliskuu	—	—	—
Huhtikuu	17 844	5 308	23 152
Toukokuu	169 387	42 458	211 845
Kesäkuu	207 937	23 700	231 637
Heinäkuu	167 455	30 696	198 151
Elokuu	123 040	31 867	154 907
Syyskuu	107 054	14 207	121 261
Lokakuu	183 774	21 141	204 915
Marraskuu	155 599	21 777	177 376
Joulukuu	198 862	23 582	222 444
Koko vuosi	1 380 037	246 465	1 626 502

Suomalaiset alukset toivat Helsinkiin ulkomailta tavaraa 506 091 painotonnia eli 36.7 % Helsingin tuonnista ja ulkomaiset alukset 873 946 painotonnia eli 63.3 %. Suomalaiset alukset veivät Helsingistä 108 988 painotonnia eli 44.2 % ja ulkomaiset alukset 137 477 painotonnia eli 55.8 %. Koko Helsingin ulkomaan tavaraliikenteestä tuli suomalaisten alusten osalle 615 079 painotonnia eli 37.8 % ja ulkomaisten alusten osalle 1 011 423 painotonnia eli 62.2 %. Edellisenä vuonna tuotiin suomalaisilla aluksilla tavaraa 48.1 % ja ulkomaisilla 51.9 % ja vietiin suomalaisilla aluksilla tavaraa 47.1 % ja ulkomaisilla aluksilla 52.9 %, tullen koko tavaraliikenteestä suomalaisten alusten osalle 47.9 % ja ulkomaisten alusten osalle 52.1 %.

Kotimaan tavaraliikenne. Helsingin sataman kautta saapui kotimaasta vesitse tavaraa 165 527 painotonnia ja lähti 40 649 painotonnia. Koko kotimainen tavaraliikenne oli siis 206 176 painotonnia. Edellisen vuoden vastaavat luvut olivat 213 421, 10 098 ja 223 519. Vähennys koko liikenteessä oli 17 343 painotonnia eli 7.8 %.

Tavaraa saapui seuraavasti:

Tavaralaji	1947 m³	1947 Painotonnia	1946 m³	1946 Painotonnia
Sahattu puutavara	3 473	2 084	3 310	1 986
Halot	86 315	51 789	116 166	69 700
Muu pyöreä puutavara	476	333	—	—
Kivihiili ja koksi	—	—	•	1 485
Hiekka	46 516	69 774	74 943	112 395
Tiilet	•	239	•	167
Kalkki ja sementti	•	29 396	•	21 787
Öljyt	•	10 388	•	4 003
Kasvikset	•	218	•	148
Kalat	•	753	•	554
Muu tavara	•	553	•	1 196
Yhteensä	•	165 527	•	213 421

Tavaraa lähetettiin seuraavasti:

Tavaralaji	1947 Painotonnia	1946 Painotonnia
Kappaletavaraa	457	389
Kivihiili ja koksi	180	815
Öljyt	33 574	4 824
Puutavara	607	2 266
Muu tavara	5 831	1 804
Yhteensä	40 649	10 098

Ulkomaan matkustajaliikenne. Helsingin sataman kautta saapui ulkomailta kertomusvuoden aikana 17 829 matkustajaa ja lähti 17 089 matkustajaa; edellisen vuoden vastaavat luvut olivat 11 009 ja 10 196.

Nosturit. Nosturien käyttötunteja oli kaikkiaan 71 595 ollen tuntimäärä 16 940 eli 31.0 % suurempi kuin edellisenä vuonna. Eteläsataman nosturien osalta käyttötuntien lisäys oli 7 927 eli 41.7 % ja Länsisataman nosturien osalta 9 013 eli 25.3 %. Eri kuukausien kesken käyttötunnit jakaantuivat seuraavasti:

Vuosi ja kuukausi	Eteläsataman nosturit, 17 kpl	Länsisataman nosturit, 16 kpl	Saukonsataman nosturit, 11 kpl	Käyttötunteja yhteensä
1947				
Tammikuu	2 280	2 431	667	5 378
Helmikuu	832	847	358	2 037
Maaliskuu	95	190	221	506
Huhtikuu	573	774	175	1 522
Toukokuu	3 311	3 311	1 617	8 239
Kesäkuu	3 373	3 460	1 656	8 489
Heinäkuu	3 729	3 577	2 196	9 502
Elokuu	2 481	2 313	2 177	6 971
Syyskuu	2 228	2 289	1 487	6 004
Lokakuu	2 811	3 549	1 958	8 318
Marraskuu	2 700	2 794	2 339	7 833
Joulukuu	2 524	2 509	1 763	6 796
Koko vuosi	*26 937*	*28 044*	*16 614*	*71 595*
1946	19 010	23 786	11 859	54 655

Länsisataman Jaalalaiturilla oleva 1.5 tonnin nosturi oli edelleenkin vuokrattuna Paraisten kalkkivuori oy:lle 60 000 mk:n vuosivuokrasta.

Rautatieliikenne. Helsingin satamien rautatieliikennettä valaisee seuraava taulukko:

Vuosi ja asema	Lähteneet vaunut		Lähetetty tavara	
	kuormattuina	tyhjinä	kaikkiaan	siitä täysinä vaunukuormina
	kpl		painotonnia	
1947				
Länsisatama	31 336	9 598	418 292	323 731
Katajanokka	17 369	4 327	239 224	180 290
Sörnäinen	12 607	14 078	139 958	122 220
Vallila	2 536	3 284	63 428	19 935
Herttoniemi	3 433	1 500	46 952	41 591
Yhteensä	*67 281*	*32 787*	*907 854*	*687 767*
1946	65 844	50 973	640 223	572 035

Pikatavaraa lähetettiin mainituilta asemilta kaikkiaan 9 434 tonnia, edellisenä vuonna 9 487 tonnia.

Satamavesipostit. Vesimittarien mukaan otettiin satamavesiposteista vettä 141 711 m³, josta 94 632 m³ myytiin aluksille, 1 644 m³ annettiin maksutta valtion jäänsärkijöille ja jäänsärkijä Otso käytti 729 m³. Loppuosa oli hukkavettä, jonka pakkassäällä annettiin juosta johdoista johtojen jäätymisen ja halkeamisen estämiseksi. Vesiproomut olivat koko kertomusvuoden ajan sotilasviranomaisten käytössä.

Jäänsärkijä Otso. Kertomusvuoden aikana oli jäänsärkijä Otso kulussa 846 tuntia ja tänä aikana kulki 4 660 meripeninkulmaa. Se kulutti polttoöljyä 813 tonnia, halkoja 61 m³ ja koneöljyä 813 kg. Alus toimitti 96 hinausta, joista veloitettiin yhteensä 849 900 mk.

Helmikuun 13 p:n ja huhtikuun 23 p:n välisenä aikana Otso oli pakko-otettuna valtion käyttöön ollen jäänsärkijätöissä Hangon, Turun ja Ahvenanmaan saaristoissa. Tänä aikana alus oli kulussa 650 tuntia ja kulki 3 842 meripeninkulmaa. Valtion polttoöljyä alus käytti 628 tonnia, halkoja 16 m³ ja koneöljyä 1 155 kg. Valtion käytössä ollessaan Otso suoritti 45 hinausta, johon kului 185 tuntia ja joista veloitettiin 392 400 mk.

Valtio suoritti siltä ajalta kun Otso oli merenkulkuhallituksen käytössä, paitsi kaikkia aluksen juoksevia menoja, käyttökorvauksena 40 000 mk vuorokaudessa eli 70 vuorokaudelta yhteensä 2 800 000 mk.

Kompassien tarkistus. Kompassien tarkistuksessa oli 131 alusta kiinnitettynä tarkistuspoijuun ja 257 tarkistuspaalustoon.

Moottoriveneen käyttö. Moottorivene Matti suoritti 44 maksullista ajoa vieden redillä oleviin aluksiin satamaluotseja, määräyksiä, väestöä ym. Tästä toiminnasta veloitettiin 48 825 mk.

Vuokraveneet. Purjehduskautena satama-alueelle liikennöimään hyväksyttiin 5 vuokrasoutuvenettä ja 52 vuokramoottorivenettä.

Varastoimis- ja laiturihuoltotoiminta

Yleiseen varastoon otettujen ja siitä annettujen tavarain määrä tonneissa v. 1945—47 selviää seuraavasta yhdistelmästä:

Vuosineljännes	1945		1946		1947	
	Otettu	Annettu	Otettu	Annettu	Otettu	Annettu
Tammikuu—maaliskuu	4 304	2 539	2 745	3 632	2 155	2 744
Huhtikuu—kesäkuu	3 196	2 835	2 762	3 624	4 802	2 006
Heinäkuu—syyskuu	3 924	2 297	2 685	3 029	4 095	4 193
Lokakuu—joulukuu	2 313	3 461	2 941	3 506	4 336	5 466
Koko vuosi	13 737	11 132	11 133	13 791	15 388	14 409

Kertomusvuoden alkaessa oli yleisessä varastossa tavaraa 4 292 tonnia ja vuoden kuluessa otettiin siihen 15 388 tonnia, joten hallussa ollutta tavaraa oli yhteensä 19 680 tonnia. Varastosta annettiin 14 409 tonnia ja v:een 1948 jäi varastoon 5 271 tonnia. Tavaranvaihto nousi kertomusvuonna 29 797 tonniin vastaten 24 924 tonnia v. 1946 ja 24 869 tonnia v. 1945.

Yleiseen varastoon otettujen tavaraerien lukumäärä oli kertomusvuonna 1 182 oltuaan edellisenä vuonna 880 ja v. 1945 1 029. Yleisestä varastosta annettujen tavaraerien lukumäärä oli vastaavasti 4 238, 4 152 ja 4 621.

Yleisen varaston tallettajille annettiin varastoonottokuitteja 1 176, edellisenä vuonna 866 ja v. 1945 1 016. Talletustodistuksia warranteineen annettiin vastaavasti 6, 14 ja 13.

Vaunuvaakoja oli kertomusvuonna 3 samoin kuin v. 1946 ja v. 1945. Punnitustodistuksia annettiin v:n 1947 aikana kaikkiaan 79 112, edellisenä vuonna 48 586 ja v. 1945 27 989.

Seuraava taulukko valaisee laiturihuoltoa v:n 1945—47 aikana:

Vuosi ja vuosineljännes	Alusten lukumäärä	Tavaralähetysten lukumäärä		Kokonaislasti, tonneja	
		Kaikkiaan	Siitä laiturihuollon kautta	Kaikkiaan	Siitä laiturihuollon kautta
1947					
Tammikuu—maaliskuu	41	2 959	2 932	36 005	27 013
Huhtikuu—kesäkuu	146	11 657	11 475	132 636	109 722
Heinäkuu—syyskuu	203	13 014	12 861	157 113	121 060
Lokakuu—joulukuu	239	18 994	18 805	179 769	139 874
Koko vuosi	*629*	*46 624*	*46 073*	*505 523*	*397 669*
1946	447	24 839	24 383	264 864	185 408
1945	107	7 484	7 150	57 188	39 253

Tullipakkahuoneen ulkopuolella toimivat vaakamestarit. Tullipakkahuoneen ulkopuolella suoritettiin tavarain punnitsemisia 28 eri liikkeelle, joiden laskuun punnittiin 98 344 tonnia, halkoja mitattiin eri kiinteistöille yhteensä 51 946 m³ ja tavaranmerkitsemistehtäviä suoritettiin 8 eri meklarin lukuun. Näihin toimituksiin käytettiin kaikkiaan 18 929 tuntia, ja vaakamestarit kantoivat niistä korvauksia 2 058 101 mk, mistä määrästä tuli heidän omiksi palkoikseen 174 612 mk, heidän 85 apulaisensa palkkioiksi 1 743 839 mk ja muihin kustannuksiin 139 650 mk.

Satamarakennustoiminta

Toimintapiiri ja työvoima. Satamarakennusosaston varsinaisiin tehtäviin kuuluu laiturien ja väylien suunnittelu, rakentaminen ja kunnossapito, satamien rakennusten kunnossapito ja perustustyöt, satama-alueiden suunnittelu sekä kunnostamis- ja kunnossapitotehtävät, näiden alueiden rautateiden ja Herttoniemen radan raiteiden kunnossapito, suunnittelu ja rakentaminen, satama-alueilla olevien katujen ja liikenneväylien rakentaminen ja kunnossapito ja näiltä alueilta vuokrattavien tonttien merkitseminen. Satamarakennusosasto suorittaa myös satamaliikenteelle osittain luovutettujen alueiden ja Herttoniemen teollisuusalueiden vastaavanlaisia tehtäviä sekä muidenkin kuin varsinaisten satama-alueiden niiden rautatieraiteiden kunnossapidon ja rakentamisen, joista huolehtiminen kuuluu kaupungille. Vielä satamarakennusosasto suorittaa toimintapiiriinsä liittyviä töitä kaupungin muiden viranomaisten ja yksityisten laskuun.

Satamarakennusosaston siirtyessä kertomusvuoden alusta lukien rakennustoimiston yhteydestä satamalaitoksen yhteyteen tarkistettiin töiden sijoittaminen menosäännön pääluokkiin. Niinpä siirrettiin satamaliikenteelle osittain luovutettujen alueiden eli sinisten alueiden ja Herttoniemen teollisuusalueen korjaus ja kunnossapito 14 pääluokasta 12 pääluokkaan ja näiden alueiden rakennustyöt 21 pääluokasta 22 pääluokkaan. Rautateiden korjauksen ja kunnossapidon osalta siirto sisälsi kaupunkia velvoittavat muut

yleiset Vallilan, Sörnäisten ja Vanhankaupungin raiteet paitsi varsinaisella eli punaisella satama-alueella olevat Sörnäisten niemen ja Verkkosaaren raiteet, Herttoniemen raiteiston lukuunottamatta Oulunkylän—Herttoniemen päärataa ja öljysataman raidetta, Herttoniemen radan liikenteestä johtuvat toimenpiteet ja Malmin asemalla olevat raiteet. Sörnäisten Rantatien raiteiston järjestelyyn tarkoitettu pääomameno oli kuitenkin 21 pääluokassa.

Satamarakennusosasto teki esityksen tai antoi lausunnon satamalautakunnalle 187 asiasta, joista 69 koski rakentamista tai suunnittelua, 67 vuokrausasioita tai rakennusten piirustuksia ja 51 hallinto- tai henkilö- ja palkka-asioita. Satamarakennusosasto antoi lausuntoja myös muille kaupungin viranomaisille.

Satamarakennusosaston teknilliseen henkilökuntaan kuului satamarakennuspäällikkö, apulaissatamarakennuspäällikkö, yli-insinööri, kaksi piiri-insinööriä ja seitsemän muuta insinööriä, kolme vaakitsijaa ja viisi piirtäjää. Viisi vakinaista insinöörin virkaa oli avoinna. Palveluksesta erosi yksi vakinainen insinööri. Kirjanpidosta, työntekijäin kortistosta ja muista toimistotehtävistä huolehti osaston kamreeri ja viisi toimistoapulaista. Lähettejä oli kaksi ja siivoojia yksi. Suoranaista työnjohtoa hoiti 25 vakinaista rakennusmestaria, ylikonemestari, konemestari, viisi ylimääräistä työnjohtajaa ja neljä kirjuria. Yksi rakennusmestari siirtyi eläkkeelle ja yksi kirjuri kuoli. Kirjoissa olevien työntekijäin lukumäärä oli vuoden alussa 396, huhtikuussa 408 ja vuoden lopussa 365. Työntekijöistä 4 kuoli ja 11 siirtyi eläkkeelle. Vuosilomaa sai 401 työntekijää yhteensä 8 711 työpäivää.

Satamien korjaus ja kunnossapito. Määrärahoja oli menosäännössä 15 500 000 mk, lisämäärärahoja saatiin palkkojen kohoamisen vuoksi 1 760 000 mk, Helsingin makasiini oy:n selvitystililtä saatiin 5 599 502 mk pommitusvaurioiden korjaamiseen ja ylitysoikeudet olivat 6 182 130 mk.

Menot nousivat kaikkiaan 26 797 623 mk:aan ja jakautuivat seuraavasti: Rakennukset: määräraha 3 000 000 mk, lisämääräraha 5 899 502 mk ja menot yhteensä 7 107 877 mk, mistä varastorakennukset 6 293 618 mk, tavarasuojat ja katokset 103 737 mk, tullitarkastamot 317 307 mk, huolto- ja ruokalarakennukset 69 610 mk, vartiorakennukset ja kopit 50 665 mk, ja nosturit ja vaa'at 272 940 mk; säästöä kertyi 1 791 625 mk. Kiinteät laitteet: määräraha 8 300 000 mk, lisämääräraha 7 182 130 mk ja menot yhteensä 15 482 130 mk, mistä laiturit ja rantaverhous 2 379 503 mk, kadut ja tontit 1 002 910 mk, viemärit 304 348 mk, sillat 334 298 mk, tilapäiset purkauslaiturit 433 744 mk, tilapäiset höyrypursiym. laiturit 631 244 mk, veneiden kiinnityspaikat 2 472 504 mk, rautatieraiteet 6 408 856 mk, satamien ruoppaus 535 952 mk, sekä mittaukset ja tutkimukset 978 771 mk. Irtonaiset laitteet: määräraha 3 250 000 mk, lisämääräraha 400 000 mk ja menot yhteensä 3 516 000 mk, mistä poijut, tihtaalit ja merimerkit 150 744 mk, tavaralavat ja satamakonttorin alukset 609 288 mk, työlaivasto 2 665 983 mk, valaistuslaitteet 55 033 mk, ja satama-alueiden aidat 34 952 mk; säästöä kertyi 134 000 mk. Yleiset laitteet: määräraha 800 000 mk, lisämääräraha 60 000 mk ja menot yhteensä 615 740 mk, mistä hengenpelastusvälineet ja veneet 251 785 mk, ja sillat jäälle sekä laiturien ja railojen viereiset aidat 363 955 mk; säästöä kertyi 244 260 mk. Tavarain ja uponneiden veneiden poistaminen satama-alueelta: määräraha 150 000 mk, menot 75 876 mk ja säästö 74 124 mk. Säästöä kertyi kaiken kaikkiaan 2 244 009 mk, josta 1 791 625 mk siirtyi v:een 1948 jäljellä olevien pommitusvaurioiden korjaamiseen.

Rakennusten korjaus ja kunnossapito siirtyi vuoden alusta satamarakennusosastolle rakennustoimiston talorakennusosastolta. Kustannusten pääosa johtui pommitusvaurioiden korjaamisesta, mihin käytettiin 5 355 611 mk. Länsisataman varastorakennuksen I ja Katajanokan suuren varastorakennuksen K 187 pääasiallisesti v:n 1944 pommitusvaurioiden korjaamiseen käytettiin vastaavasti 2 252 156 mk ja 3 239 431 mk, Länsisataman varastorakennuksen K korjaamiseen 217 201 mk, Eteläsataman tulli- ja pakkahuoneen korjaamiseen 145 849 mk ja matkustajain tullitarkastamon korjaamiseen 281 205 mk. Länsisataman varastorakennusten I ja K sekä Eteläsataman varastorakennusten 6, 10 ja 12 katot korjattiin. Rautaovia maalattiin.

Kiinteiden laitteiden korjauskustannukset olivat suuret puulaiturien ja ratapölkystön huonokuntoisuuden tähden. Paitsi vakinaisten laiturien suojalaitteiden kunnostamista suoritettiin Sörnäisten keskipistolaiturin, Herttoniemen öljysataman laiturin ja Pohjoissataman halkolaiturin pohjoisosan korjaaminen. Katujen kiveystä ja asfalttipeitettä korjattiin. Viemäreitä puhdistettiin ja pidettiin kunnossa. Siltojen kunnossapitoa

ja korjausta suoritettiin säästäväisesti, mutta Lönnrotinkadun noususillan puukantta oli korjattava melkoisesti. Tilapäisten purkauslaiturien kunnossapitoa supistettiin edelleen siirtämällä suurempia korjauksia toistaiseksi ja lopettamalla eräiden laiturien liikenne, mutta Sörnäisten rantatien varrella sijaitseva laituri n:o 1 oli korjattava. Tilapäisten höyrypursilaiturien kunnossapitoa suoritettiin säästeliäästi. Soutustadionin kellukelaituri oli kunnostettava usein. Venelaiturien kunnossapitokustannukset olivat edelleen suuret, koska monet laiturit olivat vielä huonossa kunnossa. Kustannuksiin vaikuttivat myös epäedulliset jäsuhteet. Venepaikkoja oli 2 037, joista 1 478 oli ulkopaalullisia tai aituuksellisia. Töölön—Katajanokan—Satamaradan ja siihen kuuluvien valtionrautateiden kunnossapidettävien raiteiden kiveyksen ja vaihteen siltojen kunnossapito maksoi kaupungille 94 171 mk. Telakkakadun ylikäytävän levittäminen sekä uudet puomit ja uusi vartijan vartiokoppi maksoivat 606 981 mk. Kaupungin kunnossapidettävien Länsisataman raiteiden kunnossapito maksoi 4 065 977 mk, Munkkisaaren ja Hernesaaren raiteiden 65 370 mk, Sörnäisten sataman ja Verkkosaaren raiteiden 493 020 mk ja Herttoniemen radan 1 083 637 mk. Kaikilla ruoppaamalla puhdistettiin Länsisataman Jaalarannan, Saukonrannan, Laivurannan ja Hietalahdenrannan sekä Eteläsataman Etelärannan ja Rahapajanrannan sekä sataman vieret. Mittauksia ja tutkimuksia tehtiin Munkkiniemen laiturin ja Herttoniemen teollisuus- ja rakennusainesatamien alueella sekä Laajasalon lounaisvesillä.

Irtonaisiin laitteisiin kuuluvien tavaralavojen kunnossapito maksoi 128 378 mk ja 420 uuden lavan teko 428 681 mk. Työlaivastosta ruoppuri ja 4 rautaista proomua olivat talven telakoituina Kone ja sillan telakalla ja hinauslaiva H 1 Valtion metallitehtaiden Katajanokan telakalla, missä laivan runko osaksi uudistettiin eri määrärahaa käyttämällä ja 2 rautaista proomua korjattiin kesällä. Nosturialukset ja puiset proomut 5, 11, 13, 14, 15 ja 18 sekä sukelluslaitevene korjattiin kaupungin telakalla Jätkäsaaressa. Pohjoisrannan soutu- ja moottorivenelaiturille hankittiin sähkövalaistus.

Yleisiin laitteisiin kuuluvia siltoja jäälle asetettiin Katajanokan itärannalle ajoliikennettä varten ja muualle kävelyliikennettä varten. Pohjoissataman jäärailon kohdalla pidettiin siltaa. Suomenlinnan lautakäytävä oli käytännössä helmikuun 5 p:stä huhtikuun 19 p:ään.

Satamien uudisrakennukset. Määrärahoja oli v:n 1947 menosäännössä 46 050 000 mk, josta 842 826 mk oli käytetty v. 1946 ja v:lta 1947 siirtyi 39 480 196 mk. Ylitysoikeus oli 1 119 918 mk. V:n 1948 määrärahasta käytettiin 4 158 607 mk. Käytettävissä olleista varoista, joita oli 89 965 895 mk, käytettiin 33 062 198 mk, v:lle 1948 siirtyi 56 360 756 mk ja palautui 542 949 mk.

Uudisrakennusten menot, yhteensä 33 062 197 mk, jakautuivat seuraavasti: Länsisataman rakennustyöt 3 562 725 mk, Eteläsataman Makasiinirannan rakennustyöt 4 702 309 mk, Katajanokan rakennustyöt 4 495 866 mk, Sörnäisten sataman rakennustyöt 807 178 mk, Herttoniemen sataman rakennustyöt 6 158 607 mk, täytteen otto rannoille 653 124 mk, laiturien uudistaminen 2 481 830 mk, satamatyöntekijäin huoltorakennukset 3 289 985 mk, hinaajan rungon uudistaminen 1 000 000 mk, Lauttasaarenranta, 90 m laituria, 30 606 mk, Eteläsataman väylä Kaivopuiston ja Valkosaarten välitse 21 466 mk, Katajanokka, vuota- ja öljyvarastorakennus 936 521 mk, Humallahden jaalasatama 1 501 469 mk, Lapinniemen ja Salmisaaren rakennustyöt 31 803 mk, Munkkisaaren ja Hernesaaren rakennustyöt 2 867 728 mk, kaupungin telakka Länsisatamassa 190 000 mk, liitosalueella olevien laiturien uudistaminen 329 489 mk ja pommitusvaurioiden korjaaminen 1 491 mk.

Länsisataman rakennustöitä jatkettiin pientä työvoimaa käyttäen. Hietasaarenkadun ja Meklarinkadun pengertämistä ja korttelin n:o 265 länsiosan louhimista jatkettiin. Hietasaarenkadun eteläpään viemärin perustukset tehtiin valmiiksi, mutta osa viemäristä ja vesijohdosta jäi tekemättä.

Eteläsataman Makasiinirannan uudella osalla saatiin valmiiksi Kalliolinnan venealtaan eteläinen laiturimuuri, jatkettiin paaluarinan tekoa varastorakennuksen paikan pohjoispuolella ja meriaseman kohdalle pengerrettiin ja sepelöitiin yhdystie Kaivopuiston rantatiehen, ja pystytettiin sille valaistuspylväät, ruopattiin hiekka laiturin pohjoisosan edustalta ja aloitettiin satamaradan siirtämistyöt.

Katajanokan Rahapajanrannan varastorakennusten n:o 10 ja 11 paikan varrella olevan laiturin rautatieraiteet, nosturien rata ja kiveys viimeisteltiin. Nosturien sähkö-

johdot, kytkinrasiat ja muuntamo asetettiin paikoilleen. Tämä 160 m:n pituinen laiturinosa luovutettiin syksyllä liikenteelle. Vanhan laiturin purkamiseen oli jo v. 1941 ryhdytty. Varastorakennusten n:o 7 ja 8 varrelle rakennettavan uuden laiturin peruspenkereen tekemistä jatkettiin. Mastokadun itäpuolella olevaa aluetta ja Katajanokan koillisrantaa täytettiin ja tasoitettiin.

Sörnäisten Hanasaaren laiturin paikan ruoppaaminen Kanasaaren itäpuolelta valmistui. Ruoppurilla ruopattiin 8 600 m³ savea, joka vietiin Suomenlinnan ulkopuolelle. Kaivurilla kaivettu savi vietiin Tervasaaren penkereen pohjoispuolelle.

Herttoniemen öljysataman väylää syvennettiin 8.6 m:n syvyiseksi eli 26 jalan aluksille sopivaksi. Kauhaketjuruoppuri oli tässä työssä kesäkuun 22 p:stä joulukuun 20 p:ään eli 154 työpäivää ja sillä ruopattiin 126 000 m³ savea eli 818 m³ päivässä. Ruoppaa vietiin 80 600 m³ Suomenlinnan ulkopuolelle ja työn kiireellisyyden ja kuljetuskaluston riittämättömyyden tähden 45 400 m³ Tuurholmanlahden luoteisosaan. Laiturin itäpuoli jäi ruoppaamatta. Väylän pohjoisreunassa olevan karin poistaminen mammutpumpulla ja kaivurilla aloitettiin. Herttoniemen rakennusainesataman täyttämistyöt aloitettiin.

Täytettä otettiin Lauttasaarenkadun pohjoispuolella, Itämerenkadun eteläpuolella, Hietasaarenkadun eteläpuolella, Katajanokan pohjoisrannalla, Eläintarhanlahden rannalla, Verkkosaarten eteläpuolella ja Kyläsaaren länsipuolella.

Laitureista uudistettiin Pohjoisrannan halkolaiturin eteläosa, Ruoholahden purkauslaituri n:o 5 ja Kulosaaren sillan eteläpuolella olevaa laituria. Sörnäisten rantatien laiturin purkaminen laiturin uudistamiseksi aloitettiin.

Satamatyöntekijäin käytettäväksi rakennettiin huoltorakennus Sörnäisten satamaan. Erillinen ruokakellari osoittautui tarpeelliseksi. Rakentamisen suoritti rakennustoimiston talorakennusosasto.

Hinauslaiva H 1:n rungon uudistaminen suoritettiin valtion metallitehtaiden Katajanokan telakalla.

Katajanokan vuota- ja öljyvarastorakennuksen kesällä 1941 äkkiä keskeytyneet perustustyöt saatettiin tyydyttävään kuntoon, mutta sementin puutteen tähden joidenkin peruspilarien yläosat jäivät keskeneräisiksi.

Humallahden jaalasataman laiturin v. 1941 lasketuille arkuille rakennettiin 55 m:n pituinen laiturimuuri kivestä ja laiturin takainen alue täytettiin ja tasoitettiin.

Hernesaarella jatkettiin Oy. Ford ab:n tontin lounaiskulman täyttämistä ja Pihlajasaarenkadun pengertämistä. Matalasalmenkadun viemäriä ja vesijohtoa sekä rautatieraidetta pidennettiin Pihlajasaarenkadulle. Osa Matalasalmenkatua ja Henry Fordinkadun länsiosa päällystettiin asfalttisepelillä. Laiturin edustalta poistettiin irtokiviä.

Kaupungin telakan läntisen laiturin ulkoarkku rakennettiin. Telakoimisrata oli uudistettava. Samalla uudistettiin telakan läntinen alusta. Osa kustannuksista vietiin proomujen korjaustilille.

Liitosalueen laitureista uudistettiin Munkkiniemen ajosillan eteläpuolella oleva kiinnityslaituri ja Marjaniemen Syväsaarta vastapäätä olevaa laiva- ja purkauslaituria.

Yleisten töiden pääluokkaan merkityt korjaus- ja kunnossapitotyöt. Määrärahoja oli menosäännössä 3 388 000 mk ja lisämäärärahoja saatiin 400 000 mk; lisäksi tililtä toiselle siirrettiin 200 000 mk. Menot nousivat kaikkiaan 3 553 106 mk:aan ja jakautuivat seuraavasti: Lauttasaaren sillan käyttö ja korjaukset 478 682 mk, Kulosaaren sillan käyttö ja korjaukset 759 390 mk, muut sillat 118 756 mk; varasto- ja teollisuusalueiden kadut ja rautatiet 1 758 260 mk, mistä kadut 263 442 mk, rautatiet 1 378 543 mk ja mittaukset ja tutkimukset 116 275 mk, Herttoniemen teollisuusalueen viemärit 5 138 mk, pesulauttojen korjaus ja kunnossapito 124 880 mk, sekä korvaus satamarakennusosaston yleiskustannuksista 308 000 mk. Säästöä kertyi 234 894 mk.

Lauttasaaren tultua liitetyksi kaupunkiin valtio ei enää osallistu Lauttasaaren sillan kustannuksiin. Sillan valaistuksen osuus kustannuksista oli 20 412 mk. Läppäsillan käyttökustannukset olivat 211 130 mk. Läppäsilta avattiin 392 kertaa toukokuun 12 p:n ja joulukuun 20 p:n välisenä purjehduskautena.

Kulosaaren sillan Kuoresaaren ja Kulosaaren välistä osaa korjattiin. Kääntösillan käyttö maksoi 63 961 mk. Purjehduskausi kesti huhtikuun 22 p:stä marraskuun 16 p:ään, mutta kääntösilta avattiin ainoastaan 28 kertaa aluksille.

Muiden siltojen osalta on mainittava Seurasaaren sillan pilariarkkujen ja Herttoniemen sillan kannen korjaaminen.

Varasto- ja teollisuusalueiden kaduista korjattiin pääasiallisesti Vanhankaupungin ranta-alueen sekä Herttoniemen öljysataman ja teollisuusalueen katuja. Herttoniemen radan liikennöimiseen liittyvät radan ja tienristeysten vartiointi ja vaihteiden puhdistaminen maksoivat 427 309 mk. Muut kustannukset aiheutuivat pääasiallisesti Vallilan ja Vanhankaupungin raiteiden ja Herttoniemen teollisuusalueen ja ratapihan raiteiden ratapölkkyjen vaihtamisesta.

Satama-alueella olevien katujen, viemärien ym. uudisrakennukset. Määrärahoja oli v:n 1947 menosäännössä 10 173 000 mk, v:lta 1946 siirtyi 21 466 135 mk ja v:n 1948 määrärahasta käytettiin 2 743 529 mk, joten käytettävissä oli varoja kaikkiaan 34 382 664 mk. Näistä käytettiin 24 060 863 mk ja v:lle 1948 siirtyi 10 321 801 mk. Menot jakautuivat seuraavasti: Herttoniemen teollisuusalueen viemärit 1 521 567 mk, korvaus satamarakennusosaston yleiskustannuksista 1 173 000 mk, Herttoniemen teollisuusalueen kadut ja tiet 17 653 351 mk, Kaivopuiston rantatie 3 573 323 mk ja Kulosaaren uusi silta 139 622 mk.

Herttoniemen teollisuusalueen viemäreistä valmistui Raidekujan 51:n viemäri. Kirvesmiehenkadun ja Porolahdentien viemäreitä jatkettiin. Viemärin kaivantoa tehtiin Sorvaajankatuun ja Raidekujaan n:o 65.

Herttoniemen teollisuusalueen katujen rakentamista jatkettiin talvella melkoisella voimalla. Läntisellä teollisuusalueella jatkettiin Raidekujan 51:n ja Valajankadun pengertämistä, suoritettiin loppuun Lämmittäjänkujan pengertäminen, ryhdyttiin tekemään Raidekujan 51:n ja Lämmittäjänkujan ahtokiveystä sekä suoritettiin loppuun Työnjohtajankadun, Konemestarinkadun ja Asemakadun rakentaminen. Itäisellä teollisuusalueella jatkettiin Raidekujan 57:n, Kirvesmiehenkadun, Sorvaajankadun ja Porolahdentien pengertämistä, pystyojitettiin Sorvaajankadun, Porolahdentien ja Asentajankadun savipohjaiset alueet, korjattiin Puusepänkadun sepellys katujen kulmausten kohdalta asfalttiemulsiolla ja päällystettiin Tammelundin uuden tien ja Laajasalontien välinen Porolahdentien osa hiekalla. Eteläiseltä teollisuus- ja varastoalueelta Oy. Elo ab:lle luovutetulle tontille jääneen vanhan tien osan korvaamiseksi rakennettiin katua tontin varrelle, mikä maksoi 1 770 300 mk. Herttoniemen teollisuusalueelta myytiin 1 162 m^3 multaa. Lisäksi rakennustoimiston puisto-osasto on ottanut multaa teollisuustonteilta ja öljysataman alueelta.

Kaivopuiston rantatien viereisen eteläisen venesataman laiturit valmistuivat. Tien rantamuurin rakentamista jatkettaessa saatiin tehdyksi peruskaivu ja pohjakerrokset Itäisen Kaivopuiston tonttien n:o 9 ja 10 rajalle saakka.

Kulosaaren uuden sillan Kuoresaaren penkereen paikkaa ruopattiin vielä kaivurilla. Penkereen tekemistä Kuoresaarelta Kulosaareen päin jatkettiin.

Laskuun suoritetut työt. Satamalaitoksen muiden osastojen, kaupungin muiden viranomaisten ja yksityisten laskuun suoritettiin töitä 6 030 698 mk:n arvosta, josta satamalaitoksen muiden osastojen laskuun 22 101 mk:n, kaupungin muiden viranomaisten laskuun 3 699 399 mk:n ja yksityisten laskuun 2 309 198 mk:n arvosta. Näistä töistä mainittakoon Munkkiniemen ajosillan lopputyöt katurakennusosaston laskuun, Munkkiniemen uimarannan perustan tutkiminen, Uunisaaren uimalaitoksen hyppytornisillan korjaaminen ja Marjaniemen uimarannan rakennustyöt talorakennusosaston laskuun, osallistuminen lumenluontiin satama-alueelta ja kaupungin kaduilta puhtaanapito-osaston laskuun, Hietasaarenkadun, Matalasalmenkadun, Rahapajanrannan uudistetun osan sekä Herttoniemen Lämmittäjänkujan, Kirvesmiehenkadun, Sorvaajankadun ja Porolahdentien vesijohtojen kaivantotyöt vesijohtolaitoksen laskuun, Kirvesmiehenkadun kaasujohdon kaivantotyöt ja Harakan kaasujohdon korjaustyöt kaasulaitoksen laskuun, Salmisaaren sähköaseman tontin tasoittaminen ja laiturin alustavat työt, Salmisaaren— Pitäjänmäen—Vanhankaupungin muuntoaseman sähköjohdon pylväiden paikkojen tutkiminen, Sörnäisten sähköaseman jäähdytysveden poistokanavan korjaaminen ja Merisatamassa olevan vedenalaisen johdon korjaaminen sähkölaitoksen laskuun, Herttoniemen siirtolapuutarhan laiturin kunnossapito kiinteistötoimiston laskuun, Satamasaaren höyrypursilaiturin uudistaminen urheilu- ja retkeilytoimiston laskuun, teurastamon raiteiden kunnossapito ja kalasataman kellukelaiturin hoito teurastamon laskuun sekä moottoriveneen korjaaminen palokunnan laskuun. Korvauksena laitureille, silloille ja rautateille aiheutuneiden vaurioiden korjaamisesta saatiin 275 589 mk. Puhelinyhdistyksen laskuun tehtiin kaivanto Puusepänkatuun, Fennia faneritehdas oy:n laskuun ra-

kennettiin moottorivene tilaajan aineista, Kauniaisten kauppalan laskuun suoritettiin maaperän tutkimuksia, Oy. Ford ab:n laskuun tehtiin kiveämistöitä Hernesaaren korttelin n:o 235 alueella, N. J. K:n laskuun korjattiin Valkosaarenkarin paalulaituri, Valtion metallitehtaiden ja Silta ja satama oy:n laskuun tehtiin maaperän tutkimuksia ja suoritettiin kaivaus- ym. töitä Suomenlinnan telakan varustuslaiturin paikalla, merenkulkuhallituksen laskuun tehtiin sukellustöitä saaristossa, H S K:n laskuun korjattiin Iso Pässin venetelakka ja Teollisuuden polttoöljy oy:n laskuun tehtiin viemärin ja vesijohdon kaivanto Herttoniemen Bensiinikatuun.

Satamarakennusosaston hallintomenot ja yleiskulut. Hallintomenoja varten oli menosäännössä määrärahoja 4 157 127 mk, kalliinajanlisäyksinä ja palkankorotuksina saatiin 8 664 087 mk, muita lisämäärärahoja oli 110 000 mk ja ylittämisoikeus oli 4 902 mk. Menot, jotka nousivat kaikkiaan 12 909 562 mk:aan, jakautuivat seuraavasti: sääntöpalkkaiset virat 12 008 334 mk, tilapäinen työvoima 433 446 mk, huoneistomenot 134 902 mk, tarverahat 330 000 mk ja varastoalueiden tilitysvuokrat 2 880 mk; säästöä kertyi 26 554 mk.

Satamarakennusosaston työntekijäin ja työmäärärahoista palkattujen viranhaltijain osuudet satamalaitoksen työntekijäin ja viranhaltijain erinäisistä eduista olivat seuraavat:

	Työntekijäin osuus, mk	Viranhaltijain osuus, mk	Yhteensä, mk
Kesälomapalkat	4 125 805	253 157	4 378 962
Sairaslomapalkat	2 752 346	95 691	2 848 037
Hautausapu	48 690	12 020	60 710
Tapaturmavakuutusmaksut	323 194	—	323 194
Itsenäisyyspäivän palkat	167 819	—	167 819
Kansaneläkemaksut	467 321	—	467 321
Lapsilisät 1/10—31/12	265 932	22 500	288 432
Yhteensä	8 151 107	383 368	8 534 475

Yleiskustannuksiin on luettava lisäksi satamarakennusosaston osuus satamalaitoksen eläkkeisiin, joka oli osaston laskelmien mukaan 5 360 690 mk. Tämän määrän mukaan luettuna osaston hallintomenot ja yleiskulut olivat 26 804 727 mk.

Satamarakennusosaston kokonaismenot ja tulot. Kokonaismenot olivat 119 663 660 mk, josta mm. viranhaltijain palkkoja oli 14 972 548 mk, työntekijäin palkkoja 60 331 581 mk, laskuun teetettyjen töiden kustannuksia 3 699 840 mk, urakalla suoritettujen töiden kustannuksia 3 412 502 mk, rakennustoimiston varaston laskutuksia 20 308 690 mk, satamalaitoksen muiden osastojen laskutuksia 124 835 mk, kaupungin muiden laitosten laskutuksia 4 500 516 mk ja muita laskutuksia 5 680 968 mk.

Tuloja oli kaikkiaan 8 162 539 mk ja jakautuivat seuraavasti: laskut tilaustöistä 6 030 698 mk, satamalaitoksen alusten tulot 165 152 mk, korvaus satamarakennusosaston yleiskustannuksista 1 924 974 mk ja sekalaiset tulot 41 715 mk.

Satamalaitoksen tulot ja menot

Tulot satamamaksuista nousivat 12 845 570 mk:aan ja jakautuivat erilaista liikennettä harjoittavien alusten kesken seuraavasti:

	Mk
1) Aluksista, jotka saapuivat suoraan ulkomailta tai lähtivät ulkomaille	11 701 205
2) Aluksista, jotka ulkomaan liikenteessä poikkesivat toiseen Suomen satamaan purkamaan tai lastaamaan	335 209
3) Aluksista, jotka tullikamaripassilla kulkivat kotimaisessa liikenteessä	1 440
4) Aluksista, jotka ilman tullikamaripassia kulkivat kotimaisessa liikenteessä	302 165
5) Aluksista, jotka tullikamaripiirissä harjoittivat matkustajaliikennettä	50 287
6) Aluksista, jotka tullikamaripiirissä harjoittivat hinauksia ja pelastuksia	7 049
7) Jäämaksuja	448 215
Yhteensä	12 845 570

Ulkomaista liikennettä harjoittavien alusten, ryhmien 1, 2 ja 7, satamamaksut jakautuivat edellisen jakoperusteen ja alusten kotipaikan mukaan seuraavasti:

Ryhmä	Helsinkiläiset alukset, mk	Muut suomalaiset alukset, mk	Ulkomaiset alukset, mk	Yhteensä, mk
1)	2 249 416	809 701	8 642 088	11 701 205
2)	144 099	55 955	135 155	335 209
7)	115 513	48 504	284 198	448 215
Yhteensä	2 509 028	914 160	9 061 441	12 484 629

Satamamaksuista tuli helsinkiläisten alusten osalle 20.1 %, muille suomalaisille aluksille 7.3 % ja ulkomaisille aluksille 72.6 %.

Satamamaksualennuksia ja -palautuksia myönnettiin 286 456 mk.

Tuulaakimaksut kaupunkiin osoitetuista tavaroista nousivat 59 408 500 mk:aan ja vientitavaroista 1 217 mk:aan.

Tuulaakimaksut muihin kaupunkeihin osoitetuista tavaroista nousivat 975 629 mk:aan. Nämä tuulaakimaksut jakautuivat v. 1947 ja 1946 seuraavien kaupunkien kesken:

	1947 Mk	1946 Mk
Tampere	748 953	139 576
Jyväskylä	115 462	13 734
Lahti	111 214	66 203
Yhteensä	975 629	219 513

Tuulaakimaksuja palautettiin 20 082 mk.

Liikennemaksutuloja oli tuontitavaroista 59 768 221: 50 mk, vientitavaroista 3 586 040 mk ja oman maan paikkakunnilta saapuneista tavaroista 608 217 mk.

30 %:n kauttakulkuliikennemaksuja suoritettiin alla mainituille kaupungeille:

	Mk		Mk
Turku	276 773	Pori	3 952
Hanko	257 521	Rauma	2 628
Kotka	5 495	Yhteensä	546 369

Seuraavat kaupungit suorittivat kassa- ja tilivirastolle Helsingin kaupungille tulevia 30 %:n kauttakulkuliikennemaksuja:

	Mk		Mk
Turku	323 918	Porvoo	4 791
Tampere	249 592	Raahe	4 609
Pietarsaari	118 148	Loviisa	3 750
Lahti	41 380	Hanko	3 125
Kotka	39 330	Savonlinna	2 595
Vaasa	25 015	Kokkola	1 858
Jyväskylä	20 613	Mikkeli	1 593
Pori	12 946	Rauma	1 172
Joensuu	9 084	Yhteensä	863 519

Liikennemaksuja palautettiin 87 966 mk.

Laituri- ja aluevuokria kertyi 32 236 438 mk, mistä määrästä oli laitureille varastoitujen tavarain vuokria 4 882 163 mk ja varastoalueiden vuokria 27 354 275 mk.

Laiturihuoltomaksujen bruttoveloitus oli 46 724 800 mk. Kun tästä määrästä vähennetään ahtaajille menevät kustannukset sekä tullivartiointikustannukset, 28 190 069 mk, jää nettoveloitukseksi 18 534 731 mk.

Kertomusvuoden bruttoveloitus oli 264 496 963 mk. Tulotileistä suoritettiin menoja 29 440 917 mk, mistä suurimman osan muodostavat edellä mainitut laiturihuoltomaksujen tililtä suoritetut menot, muille kaupungeille suoritetut 30 %:n kauttakulkuliikennemaksut sekä satamamaksu-, tuulaaki- ja liikennemaksupalautukset; näin ollen nettoveloitus nousi kertomusvuonna 235 056 046 mk:aan. Tämä määrä oli 107 531 209 mk eli 84.3 % edellisen vuoden vastaavaa määrää ja 108 806 350 mk eli 86.2 % talousarvion määrää suurempi.

Eri kuukausien kesken veloitus v. 1947 ja 1946 jakautui seuraavasti:

	1947 Mk	1946 Mk		1947 Mk	1946 Mk
Tammikuu	19 212 849	9 650 662	Heinäkuu	24 690 877	15 213 058
Helmikuu	7 808 278	3 123 862	Elokuu	23 247 758	9 731 390
Maaliskuu	10 030 394	9 016 353	Syyskuu	17 628 587	10 030 510
Huhtikuu	14 517 020	9 377 503	Lokakuu	25 377 017	13 784 037
Toukokuu	18 584 833	12 830 739	Marraskuu	24 527 322	11 171 133
Kesäkuu	16 569 814	7 391 679	Joulukuu	32 861 297	16 203 911
			Koko vuosi	235 056 046	127 524 837

Saatavia edelliseltä vuodelta oli 3 113 881 mk. Kun summaan lisätään vuoden nettoveloitus, oli veloitettava määrä 238 169 927 mk.

Kannanta. Kertomusvuoden veloituksia kertyi kassaan 256 288 706 mk ja edellisten vuosien veloituksia 2 218 551 mk. Lähetetilin kautta perittiin kertomusvuoden veloituksia 1 404 538 mk. Talousarvioon otettuja tilitysmenoja kirjattiin tuloina eri tulotileille 4 166 555 mk. Saatavia seuraavaan vuoteen jäi 3 712 470 mk, mistä määrästä kertomusvuodelta 2 817 152 mk ja edellisiltä vuosilta 895 318 mk.

Menot. Satamalaitoksen menot talousarvion mukaan jakautuvat kahteen ryhmään: varsinaisiin menoihin ja pääomamenoihin. Varsinaisiin menoihin kuuluu 1) satamalaitoksen osuus yleisistä töistä, käsittäen eräitä momentteja yleisten töiden pääluokan III, IV ja VII luvuista, ja 2) varsinaiset satamamenot, käsittäen koko Satamat nimisen 14 pääluokan, jonka pääasialliset menoerät ovat satamien hallinto, liikenne, korjaus ja kunnossapito sekä yhteiset sekalaiset menot. Pääomamenoihin kuuluvat satamien uudisrakennusten ja -töiden aiheuttamat menot, käsittäen tuloa tuottavien pääomamenojen pääluokan II luvun sekä eräitä momentteja tuloa tuottamattomien pääomamenojen pääluokan II ja III luvuista.

Varsinaisten menojen määrärahat olivat yhteensä 159 030 039 mk, menot tilien mukaan 162 863 769 mk ja siirto v:een 1948 1 791 625 mk. Pääomamenojen siirto v:lta 1946 oli 35 769 459 mk, yhteensä määrärahoja oli 122 222 459 mk, menot tilien mukaan 54 058 732 mk ja siirto v:lle 1948 69 136 768 mk.

Yhteenvetona satamalaitoksen kaikista menoista mainittakoon, että siirto v:lta 1946 oli 35 769 459 mk, yhteensä määrärahoja 281 252 498 mk, menot tilien mukaan 216 922 501 mk ja siirto v:een 1948 70 928 393 mk.

Palkkoja maksettiin kaikkiaan 127 058 011 mk ja summa jakautui seuraavasti: sääntöpalkkaiset virat 46 873 472 mk, tilapäinen työvoima ja ylityökorvaukset 18 139 267 mk, työmäärärahoista maksetut tuntipalkat 59 223 937 mk ja työmäärärahoista maksetut kuukausipalkat 2 821 335 mk.

34. Teurastamo

(Yleinen teurastamo)

Teurastamon toimintakertomus[1]) v:lta 1947 oli seuraavan sisältöinen:

Teurastamolautakunta. *Kokoonpano ja kokoukset.* Kokouksessaan joulukuun 18 p:nä 1946 kaupunginvaltuusto valitsi teurastamolautakunnan puheenjohtajaksi isännöitsijä J. Mehdon sekä lautakunnan muiksi jäseniksi kunnaneläinlääkäri A. G. Backmanin, agronomi U. H. Forssin, insinööri B. I. Kajanderin, kauppias L. A. Koivujuuren, ravintolantarkastaja S. Koskisen, rovasti F. E. Liljan, kauppaneuvos J. H. Seppälän ja makkaratyöntekijä V. V. Vesterlundin. Kaupunginhallituksen edustajana lautakunnassa oli kiinteistöjohtaja V. V. Salovaara. Lautakunnan varapuheenjohtajana toimi kauppaneuvos J. H. Seppälä ja sihteerinä kaupunginhallituksen kansliasihteeri A. A. Blomberg.

Teurastamolautakunta kokoontui 13 kertaa ja oli sen käsittelemien asiain pykäläluku 209 sekä lähetettyjen kirjeiden luku 114.

Lausunnot ym. Lautakunnan kertomusvuonna kaupunginhallitukselle antamista lausunnoista ja esityksistä mainittakoon seuraavat, jotka koskivat: päivystystyön järjestelyä; luvan hankkimista työneuvostolta saada pitää vartijat työssä enintään 48 tuntia viikossa; seuraavien teurastamon virkojen nimitysten muuttamista: tarkastusapulaisen, leimaajan, näytteenottajan ja tainnuttajan toimien nimitysten muuttamista halliapulaisiksi ja portinvartijan nimityksen muuttamista vartijaksi; anomusta saada tilapäisen työvoiman tililtä käyttää v:ksi 1947 merkittyjä vuotatarkastajan ja toimistoapulaisen palkkaamiseksi varattuja määrärahoja; lausuntoa kansanhuoltolautakunnan kirjelmästä uuden syväjäädyttämön rakentamisen kiirehtimisestä; toimistoon perustettavaa 34 palkkaluokan toimistoapulaisen ja 37 palkkaluokan vahtimestarin virkaa; Tukkukauppojen oy:n anomusta varastoalueen vuokra-ajan pidentämisestä; vihannestukkukaupan järjestelyä teurastamon alueelle; suolakalavaraston rakentamisen kiirehtimistä; yhden 41 palkkaluokan tilapäisen toimistoapulaisen palkkaamista v:ksi 1948; oikeutta saada pitää teurastajat ylityössä enemmän kuin 200 tuntia vuodessa; lähivuosien sekä olympiakisavuoden rakennussuunnitelmaa; urakkatyön järjestämistä kuukausipalkkaisille teurastajille; toimikunnan asettamista laatimaan järjestyssääntöjä maataloustuotteiden ja vihannesten tukkukauppaa varten; sekä karjakatoksen varustamista seinillä, ovilla ja ikkunoilla.

Palkkalautakunnalle annetuista lausunnoista ja esityksistä mainittakoon seuraavat, jotka koskivat: apulaisjohtaja J. K. Sjölundin osittaista palkatonta virkavapautta huhtikuun 1 p:n ja kesäkuun 15 p:n välisenä aikana; uusien luontoisetukorvausten vahvistamista; täyttämättä olevia vakinaisia virkoja; teurastamon saunan käyttöä ja siitä perittäviä maksuja; apulaisjohtaja J. K. Sjölundin toimintaa tarkastuseläinlääkäri K. B. Österholmin kesälomasijaisena; teurastusosaston halliesimiehen K. J. Lindroosin ylityökorvauksen maksuperusteita; sekä laboratorioapulaisen I. A. Berglundin eläkeanomusta.

Kalasatama. Kalasataman neuvottelukunnan puheenjohtajana toimi toimitusjohtaja T. J. Tallqvist sekä jäseninä agronomi U. H. Forss teurastamolautakunnan edustajana, kalastusneuvos F. G. Gottberg edustaen Nylands fiskarförbund nimistä liittoa, professori T. H. Järvi edustaen Suomen kalastusyhdistystä, johtaja N. F. Karlsson edus-

[1]) Eräät kertomusta seuranneet taulukkotiedot, joita ei ole tähän merkitty, on julkaistu Helsingin kaupungin tilastollisessa vuosikirjassa v:lta 1949.

taen Helsingfors fiskhandlarförening nimistä yhdistystä, tarkastaja S. Koskinen edustaen vähittäiskuluttajia ja johtaja A. K. Vainio edustaen Suomen kalakauppiaitten liittoa. Sihteerinä toimi varatuomari E. K. Sirviö.

Teurastamon toiminta

Henkilökunnassa tapahtuneet muutokset. Avoinna olleisiin sääntöpalkkaisiin virkoihin nimitettiin seuraavat henkilöt: kassanhoitajaksi valittiin toimistoapulainen A. S. Salovalta toukokuun 1 p:stä alkaen, vanhemmaksi toimistoapulaiseksi toimistoapulainen E. E. Vaara kesäkuun 21 p:stä alkaen, nuoremmaksi toimistoapulaiseksi neiti R. C. Nyberg joulukuun 1 p:stä alkaen, vaakaajaksi kesäkuun 1 p:stä alkaen A. Konovaloff ja hänen erottuaan syyskuun 30 p:nä T. Järvinen joulukuun 1 p:stä alkaen, halliapulaisiksi huhtikuun 1 p:stä lukien aputyömiehet K. V. Tamminen ja S. O. Tamminen sekä kesäkuun 1 p:stä lukien E. Laurila ja hänen erottuaan elokuun 31 p:nä F. B. Åhlgren marraskuun 1 p:stä lukien, näytteenottajaksi kesäkuun 1 p:stä A. Joutsi ja hänen erottuaan syyskuun 9 p:nä V. Nykänen marraskuun 1 p:stä alkaen. Vapaana olleeseen vartijan virkaan valittiin huhtikuun 1 p:stä alkaen N. A. Ahlqvist, joka syyskuun 1 p:stä alkaen määrättiin hoitamaan tilapäisen karjapihan esimiehen virkaa, ja lämmittäjäksi valittiin marraskuun 1 p:stä lukien A. Koskensuu.

Vuoden aikana valtuusto vakinaisti seuraavat virat, joihin teurastamolautakunta nimitti kesäkuun 1 p:stä alkaen seuraavat henkilöt: toimistoapulaiseksi hoitaja S. Mikkosen, joka erosi elokuun 31 p:nä, tilalle valittiin marraskuun 1 p:nä ylioppilas H.-L. Vesihiisi, kalasataman esimieheksi hoitaja E. V. Uron, vuotatarkastajaksi hoitaja M. Hyvärisen ja lämmittäjä-mekanikoksi N. Lahden, joka nautti sairaslomaa maaliskuun 5 p:stä alkaen. Metallikorjausmieheksi valittu J. Korpi ei ottanut virkaa vastaan, jolloin virkaan valittiin lokakuun 6 p:stä alkaen A. Virtanen. Tämän vakinaistamisen johdosta avoimiksi tulleisiin tainnuttajan ja halliapulaisen virkoihin nimitettiin I. Yliruka elokuun 1 p:stä alkaen, eroten lokakuun 9 p:nä, ollen virka vuoden vaihteessa avoinna, sekä S. Simonen kesäkuun 1 p:stä alkaen, eroten syyskuun 13 p:nä, jolloin virkaan valittiin I. I. Ilkanheimo marraskuun 1 p:stä alkaen.

Uudet toimistoapulaisen ja vahtimestarin virat perustettiin, joihin nimitettiin tammikuun 1 p:stä 1948 alkaen vaakaaja K. K. Carlander ja vuodantarkastaja A. A. Lahti. Vaakaajaksi K. K. Carlanderin tilalle valittiin A. Rehn.

Apulaisjohtaja J. K. Sjölund nautti osittaista palkatonta virkavapautta huhtikuun 1 p:n ja toukokuun 8 p:n välisenä aikana ja toimi maidontarkastamolla apulaiskaupungineläinlääkäri K. B. Österholmin kesälomasijaisena heinäkuun 16 p:n ja elokuun 26 p:n välisenä aikana. Tarkastuseläinlääkäri T. T. Troberg nautti edelleen palkatonta virkavapautta kesäkuun 1 p:ään saakka.

Seuraavat henkilöt erosivat vakinaisista viroista: kassanhoitaja L. I. Heinonen huhtikuun 30 p:nä, toimistoapulainen Å. A. Ekholm elokuun 31 p:nä, vaakaaja I. Saari maaliskuun 24 p:nä, leimaaja P. W. Schohin ja halliapulainen M. Tapola helmikuun 1 p:nä sekä lämmittäjä E. Riutta lokakuun 31 p:nä.

Tilapäinen työvoima muuttui seuraavasti: Etelä Makasiinikadun 1:ssä toiminut suolatun lihan tarkastus lopetettiin helmikuun 28 p:nä, jolloin tarkastuseläinlääkärinä toiminut apulaiskaupungineläinlääkäri K. B. Österholm vapautui tehtävästään. Ylioppilas H.-L. Vesihiisi toimi tilapäisenä toimistoapulaisena sekä rouva S. S. Mikkosen synnytys- ja sairaslomasijaisena tammikuun 1 p:n ja lokakuun 30 p:n välisenä aikana. Rouva M. Lagerlöf toimi toimistoapulaisen A. S. Salovallan sijaisena huhtikuun 14 ja 22 p:n välisenä aikana. Kesälomasijaisina toimistossa oli neiti I. Mattsson huhtikuun 26 p:n ja kesäkuun 21 p:n välisenä aikana, neiti L. Malkamäki kesäkuun 9 p:n ja elokuun 31 p:n välisenä aikana, hoitaen heinäkuun 1 p:n ja elokuun 21 p:n välisen ajan toimistoapulaisen Å. A. Ekholmin sairassijaisuutta sekä rouva K. Heininen (Savonsaari) heinäkuun 7 ja 31 p:n välisenä aikana. Vahtimestarin kesälomasijaisuutta hoiti P.-O. Carlander heinäkuun 1 p:n ja elokuun 31 p:n välisen ajan.

Lihan vapautuminen säännöstelystä aiheutti teurastamossa huomattavan työn lisäyksen, jonka johdosta tuntipalkkaisia teurastajia ja apuhenkilökuntaa huomattavasti

lisättiin. Suurimmillaan oli tuntipalkkaisen henkilökunnan luku marraskuussa, jolloin töissä oli 8 teurastajaa, 5 teurastajaoppilasta ja 31 apuhenkilökuntaan kuuluvaa henkilöä.

Sairaslomaa nautti henkilökunnasta 22 henkilöä yhteensä 997 vuorokautta ja tapaturman vuoksi oli työhön kykenemättöminä 34 henkilöä 663 vuorokautta.

Kalamessut. Teurastamo osallistui omalla kalasatamaa esittävällä näyttelyosastollaan Kalamessuihin Helsingissä lokakuun 11 p:n ja 19 p:n välisenä aikana, jota tarkoitusta varten kaupunginhallitus myönsi 25 000 mk.

Tuotantokomitea. Teurastamon tuotantokomiteaan valittiin v:ksi 1947 seuraavat henkilöt: työnantajain edustajiksi toimitusjohtaja H. Tallqvist ja käyttöpäällikkö K. V. Virtanen; varajäseniksi tarkastuseläinlääkäri B. O. Engdahl ja yliesimies R. Åkerman; työntekijäin edustajiksi teurastaja Y. A. Pajula, vartija V. Roivainen ja halliapulainen M. S. Tapola; varajäseniksi lämmittäjä-mekaanikko N. Lahti, vaakaaja H. Landén ja teurastaja A. E. Virtanen; toimihenkilöiden edustajaksi esimies H. R. Nordberg ja varajäseneksi vaakaaja K. K. Carlander. Puheenjohtajana toimi Y. A. Pajula ja sihteerinä K. V. Virtanen.[1]

Tuotantokomitea kokoontui 5 kertaa ja oli sen käsittelemien asiain pykäläluku 32.

Harjoittelijat. Lihantarkastusharjoittelijoina olivat seuraavat eläinlääkärit, jotka myös harjoittelivat laboratoriossa: H. F. Blomqvist, T. Eskola, O. E. Helve, R. V. Hemnell, H. L. Hoffman, H. Kotivuori, A. W. Mattila, J. Mikkola, B. H. Pettilä, L. R. R. Reinius, A. Tanner, E. O. Taskinen, A. Varpio ja E. J. Väyrynen. Laboratorioharjoittelijoina oli 25 naista.

Teurastusosastot. Teurastusosastoilla teurastettiin ja tarkastettiin kertomusvuonna 49 811 eri eläintä; vertailun vuoksi julkaistaan myös v. 1938 sekä v:n 1943—46 vastaavat luvut:

	1938	1943	1944	1945	1946	1947
Sonneja ja härkiä	4 439	452	1 592	958	648	1 067
Lehmiä	20 015	2 367	5 025	3 810	3 595	15 191
Hiehoja ja isoja vasikoita	17 294	1 678	3 616	2 009	1 877	7 002
Pikkuvasikoita	4 271	704	1 269	1 259	1 411	4 805
Lampaita ja vuohia	14 039	279	546	804	1 082	7 499
Sikoja	24 901	2 114	3 021	1 878	1 891	12 413
Porsaita	200	21	83	19	28	11
Hevosia ja poroja	208	208	918	652	360	1 823
Yhteensä	85 367	7 823	16 070	11 389	10 892	49 811

Edellä luetellut v:n 1947 ruhot vastasivat 4 067 086 kg lihaa, josta 61.8 % oli nautakarjan, 2.4 % lampaan, 25.1 % sian ja porsaan sekä 10.7 % hevosen lihaa.

Tarkastuksessa määrättiin erikoiskäsiteltäväksi 12 lehmän, 22 hiehon ja ison vasikan ruhoa, kun taas seuraava määrä hylättiin:

	Hylättyjä koko ruhoja, kpl	Hylättyjä koko ruhoja, kg	Hylättyjä ruhonosia, kpl	Hylättyjä ruhonosia, kg	Kaikkiaan, kg
Lehmiä	13	1 528.0	38	329.0	1 857.0
Hiehoja ja isoja vasikoita	17	746.0	3	19.0	765.0
Pikkuvasikoita	48	615.0	—	—	615.0
Lampaita	25	266.0	5	7.5	273.5
Sikoja	35	3 371.0	163	983.0	4 354.0
Porsaita	2	16.5	—	—	16.5
Hevosia	8	1 970.0	4	212.0	2 182.0
Yhteensä	148	8 512.5	213	1 550.5	10 063.0

Sitä paitsi hylättiin kaikkiaan 12 545.5 kg elimiä, joten tällä osastolla hylätyn lihan kokonaismäärä oli 22 608.5 kg.

Teurastusosastoilla teurastetut eläimet oli tuotu kaupunkiin joko maanteitse tai rautateitse kuten seuraavasta yhdistelmästä lähemmin selviää:

	Maanteitse saapuneita	Rautateitse saapuneita	Kaikkiaan
Raavaita	6 053	22 012	28 065
Lampaita ja vuohia	2 338	5 161	7 499
Sikoja ja porsaita	7 231	5 193	12 424
Hevosia	636	1 187	1 823
Yhteensä	16 258	33 553	49 811

Karjatallien käyttö. Talleissa yötä olleiden eläinten määrä ilmenee seuraavista numeroista:

	Tammik.	Helmik.	Maalisk.	Huhtik.	Toukok.	Kesäk.	Heinäk.	Elok.	Syysk.	Lokak.	Marrask.	Jouluk.	Koko vuosi
Raavaita	179	80	125	771	2 781	1 735	1 709	2 747	2 760	2 815	2 296	1 625	19 623
Vasikoita	19	16	17	121	233	167	269	287	324	148	146	105	1 852
Lampaita	44	69	43	75	220	275	359	1 192	1 283	1 186	699	354	5 799
Sikoja	10	2	93	281	961	874	962	1 358	996	970	660	401	7 568
Porsaita	2	2	25	2	—	—	5	5	5	—	—	—	46
Hevosia	116	54	169	134	63	100	26	45	32	114	277	239	1 369
Yhteensä	370	223	472	1 384	4 258	3 151	3 330	5 634	5 400	5 233	4 078	2 724	36 257

Kaikista teuraseläimistä oli talleissa yli yön keskimäärin 72.8 %. Raavaista oli yli yön 76.5 %, lampaista 77.3 %, hevosista 75.1 % sekä sioista ja porsaista 61.3 %.

Rehuja käytettiin eri kuukausina seuraavasti:

	Tammik.	Helmik.	Maalisk.	Huhtik.	Toukok.	Kesäk.	Heinäk.	Elok.	Syysk.	Lokak.	Marrask.	Jouluk.	Koko vuosi
Olkia ja heiniä ..... kg	658	405	941	1 774	8 654	3 412	8 815	14 708	10 394	13 997	14 682	6 626	85 066
Perunoita ..... »	—	—	—	—	—	—	2 837	1 142	—	1 251	780	472	6 482
Yhteensä	658	405	941	1 774	8 654	3 412	11 652	15 850	10 394	15 248	15 462	7 098	91 548

Suolipesimössä puhdistettiin eri kuukausina seuraavat määrät eri eläinten suolia ja mahoja:

	Tammik.	Helmik.	Maalisk.	Huhtik.	Toukok.	Kesäk.	Heinäk.	Elok.	Syysk.	Lokak.	Marrask.	Jouluk.	Koko vuosi
Raavasten, kpl	354	184	196	1 182	2 518	1 928	2 722	3 224	3 818	3 130	2 327	1 775	23 358
Sikojen ja hevosten, kpl	390	218	764	820	1 281	1 322	1 795	1 903	1 851	1 468	1 194	1 228	14 234
Pikkuvasikoiden, lampaiden ja porsaiden, kpl	225	189	140	403	805	822	1 128	2 133	3 152	1 795	949	537	12 278
Yhteensä	969	591	1 100	2 405	4 604	4 072	5 645	7 260	8 821	6 393	4 470	3 540	49 870
Näistä maaseudulla teurastettujen	20	19	20	—	—	—	—	—	—	—	—	—	59

Vuotien tarkastus. Teurastamossa teurastettujen eläinten vuotia tarkastettiin eri kuukausina seuraavat määrät:

	Tarkastettu, kpl	Leimattu, kpl I lk.	II lk.	III lk.	Nylkyvikoja, kpl[1]	%	kpl[2]	Luonnonvikoja, kpl	%
Tammikuu ...	813	739	74	—	—	—	22	52	6.3
Helmikuu	514	474	40	—	1	0.2	19	20	3.9
Maaliskuu	654	564	88	1	—	—	58	31	4.7
Huhtikuu	1 708	1 431	246	31	21	1.2	41	215	12.5
Toukokuu ...	3 293	2 550	505	238	3	0.1	64	676	20.5
Kesäkuu	2 621	1 991	471	159	83	3.2	48	499	19.0
Heinäkuu ...	3 570	2 905	608	57	158	4.4	37	470	13.1
Elokuu	5 334	4 906	424	4	163	3.1	53	212	4.0
Syyskuu	6 754	6 363	391	—	97	1.4	96	198	2.9
Lokakuu	5 188	4 918	267	3	117	2.2	78	75	1.4
Marraskuu ...	3 468	3 276	192	—	73	2.1	97	22	0.6
Joulukuu	2 649	2 504	145	—	50	1.9	83	12	0.4
Yhteensä	36 566	32 622	3 451	493	766	2.1	696	2 482	6.8

Lisäksi tarkastettiin seuraavat määrät maalaisvuotia:

	Tarkastettu, kpl	Leimattu, kpl I lk.	II lk.	III lk	Hylkyjä kpl
Tammikuu	1 632	1 022	522	81	7
Helmikuu	1 602	978	551	70	3
Maaliskuu	1 561	929	545	86	1
Huhtikuu	2 508	1 509	830	169	—
Toukokuu	2 477	1 633	691	136	17
Kesäkuu	2 246	1 587	490	167	2
Heinäkuu	1 939	1 343	485	107	4
Elokuu	2 093	1 666	327	96	4
Syyskuu	2 857	2 427	346	84	—
Lokakuu	3 815	3 274	446	93	2
Marraskuu	3 101	2 665	363	59	14
Joulukuu	2 873	2 513	326	34	—
Yhteensä	28 704	21 546	5 922	1 182	54

Siipikarjateurastamo on edelleenkin ollut vuokrattuna muihin tarkoituksiin. Siipikarjan ja kaniinien teurastus, kyniminen ja nylkeminen toimitettiin saniteettiteurastamossa. Siipikarjan ja kaniinien teurastus sekä metsänriistan leimaus selviää seuraavasta taulukosta:

Kuukausi	Teurastettuja tai kynittyjä kanoja	Teurastettuja tai nyljettyjä kaniineja	Yhteensä	Leimattua metsänriistaa
	kpl			
Tammikuu	1	484	485	946
Helmikuu	1	331	332	549
Maaliskuu	—	109	109	1 662
Huhtikuu	1	243	244	185
Toukokuu	—	20	20	1 038
Kesäkuu	—	19	19	261
Heinäkuu	1	1	2	105
Elokuu	6	9	15	—
Syyskuu	66	36	102	—
Lokakuu	—	66	66	—
Marraskuu	—	140	140	—
Joulukuu	—	101	101	—
Koko vuosi	76	1 559	1 635	4 746

[1]) Lihan tultua vapautetuksi säännöstelystä, lisääntyi teurastus huomattavasti, joten oli otettava palvelukseen heikon ammattitaidon omaavia teurastajia ja teurastajaoppilaita ja annettava myös karjanomistajien itsensä teurastaa mikä on vaikuttanut nylkyvikaprosenttiin. — [2]) Teurastustavasta johtuen on 696 uskonnollisten menojen mukaan teurastetun eläimen vuotaa merkitty II luokkaan.

Lihantarkastamoissa (Helsinki 1 teurastamolla ja Helsinki 2 Malmilla) tarkastettiin v:n 1947 kuluessa 3 247 768 kg lihaa keskipainojen mukaan laskettuna. Tarkastukset kohdistuivat 128 106 kg:aan paloiteltua lihaa ja seuraavassa mainittuihin ruholajeihin; vertailun vuoksi julkaistaan myöskin v:n 1938 ja 1946 vastaavat luvut:

	1938		1946		1947	
	Koko ruhoja, kpl	Puoli-ruhoja, kpl	Koko ruhoja, kpl	Puoli-ruhoja, kpl	Koko ruhoja, kpl	Puoli-ruhoja, kpl
Sonneja ja härkiä	153	—	150	—	251	—
Lehmiä	4 973	37	4 997	—	8 087	11
Hiehoja ja isoja vasikoita	13 059	7	2 589	—	4 267	6
Pikkuvasikoita	26 861	30	17 623	—	19 651	11
Lampaita ja vuohia	15 788	15	2 678	—	23 246	26
Sikoja	6 367	246	1 421	—	12 352	950
Porsaita	351	—	75	—	80	—
Hevosia	186	—	702	—	1 521	1
Yhteensä	67 738	335	30 235	—	69 455	1 005

Tarkastuksen johdosta erikoiskäsiteltiin 3 hiehoa ja isoa vasikkaa, kun taas seuraava määrä ruhoja ja ruhonosia hylättiin:

	Hylättyjä koko ruhoja,		Hylättyjä ruhonosia,		Kaikkiaan,
	kpl	kg	kpl	kg	kg
Sonneja ja härkiä	—	—	—	—	—
Lehmiä	55	6 442	32	472	6 914
Hiehoja ja isoja vasikoita	24	698	9	159	857
Pikkuvasikoita	276	3 343	92	464	3 807
Lampaita ja vuohia	69	417	12	47	464
Sikoja	36	2 535	114	789	3 324
Porsaita	2	36	1	2	38
Hevosia	41	9 355	17	602	9 957
Yhteensä	503	22 826	277	2 535	25 361

Sitä paitsi hylättiin paloiteltua lihaa 1 051 kg ja elimiä 40 825 kg, joten tällä osastolla hylätyn lihan kokonaismäärä oli 67 237 kg.

Tukkumyyntihallin, jäähdyttämön ja syväjäädyttämön sekä eri laitteiden käyttö. Tukkumyyntihallia, jäähdyttämöä ja syväjäädyttämöä käytettiin eri kuukausina seuraavasti:

	Tammik.	Helmik.	Maalisk.	Huhtik.	Toukok.	Kesäk.	Heinäk.	Elok.	Syysk.	Lokak.	Marrask.	Jouluk.	Koko vuosi
	Tukkumyyntihallissa myytiin:												
Raavaita .... kpl	852	650	435	2 828	3 695	2 854	3 040	3 846	4 127	4 945	4 521	3 694	35 487
Isoja vasikoita »	375	415	177	856	1 695	1 455	1 750	2 366	3 441	2 753	1 839	1 589	18 711
Pikkuvasikoita»	1 246	857	857	3 079	3 424	2 140	1 657	1 250	1 855	2 471	2 013	1 782	22 631
Lampaita .... »	1 714	4 617	2 494	2 744	1 072	1 340	1 847	5 129	7 464	10 570	7 945	5 354	52 290
Sikoja ..... »	118	103	4 335	3 632	3 842	2 948	3 006	3 379	4 346	5 381	5 149	5 412	41 651
Porsaita ..... »	4	1	2	—	—	12	4	—	2	—	8	18	51
Hevosia ..... »	727	582	515	345	74	130	123	62	117	248	654	722	4 299
Yhteensä, kpl	5 036	7 225	8 815	13 484	13 802	10 879	11 427	16 032	21 352	26 368	22 129	18 571	175 120
Muuta tav. kg	5 151	8 227	5 425	12 210	16 317	14 035	20 025	20 896	30 018	42 773	52 966	60 666	288 709

Kilogrammoiksi muunnettuina muuttuvat edellä esitetyt numerot seuraaviksi:

	Kg		Kg		Kg
Tammikuu	328 132.0	Toukokuu	978 692.5	Syyskuu	1 227 516.0
Helmikuu	310 032.0	Kesäkuu	808 015.5	Lokakuu	1 487 755.5
Maaliskuu	572 160.5	Heinäkuu	849 569.0	Marraskuu	1 413 585.0
Huhtikuu	870 464.5	Elokuu	1 006 217.5	Joulukuu	1 289 896.5
				Koko vuosi	11 142 036.5

Teurastamossa säilytettiin kertomusvuonna seuraavat määrät:

	Tammik.	Helmik.	Maalisk.	Huhtik.	Toukok.	Kesäk.	Heinäk.	Elok.	Syysk.	Lokak.	Marrask.	Jouluk.	Koko vuosi
	Jäähdyttämön riippuvien ruhojen osastoilla säilytettiin [1]):												
Raavaita ja isoja vasikoita . kpl	3 146	1 905	1 658	4 062	10 641	10 222	5 776	9 269	10 695	13 813	10 555	7 075	88 817
Pikkuvasikoita ..... »	2 553	1 528	1 827	3 428	2 779	3 617	929	1 568	2 048	2 254	1 390	1 449	25 370
Lampaita ... »	3 491	6 609	3 352	6 522	5 714	5 888	3 109	6 898	7 600	11 738	10 900	7 084	78 905
Sikoja ..... »	1 917	608	13 742	7 548	10 885	10 835	7 595	8 166	6 993	7 047	7 588	6 131	89 055
Porsaita ..... »	28	15	28	4	27	90	18	8	7	—	—	—	225
Hevosia ..... »	4 681	3 895	1 633	1 728	409	698	131	335	250	773	2 292	3 896	20 721
Yhteensä, kpl	15 816	14 560	22 240	23 292	30 455	31 350	17 558	26 244	27 593	35 625	32 725	25 635	303 093
Muuta tav. kg	91 240	55 595	75 514	65 838	60 615	54 398	38 697	35 491	44 180	82 490	80 354	76 365	760 777
	Syväjäädyttämössä säilytettiin:												
Metsänriistaa kg	1 225	385	1 085	3 990	—	60	1 906	103	637	11 959	5 063	—	26 413
Kanoja ym. siipikarjaa »	881	382	4 308	1 396	1 679	1 426	2 570	393	1 182	3 622	7 981	1 693	27 513
Kaniineja ... »	2 004	1 150	—	435	—	212	—	7 058	77	—	185	—	11 121
Lihaa ..... »	8 072	11 180	5 488	11 997	4 878	12 134	1 631	19 085	10 131	12 192	15 519	8 396	120 703
Muuta tavaraa »	1 102	639	1 300	738	750	1 296	9 157	1 225	7 401	16 290	6 035	3 381	49 314
Metsästäjäkopeissa ..... »	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	27 400	27 400
Yhteensä kg	13 284	13 736	12 181	18 556	7 307	15 128	15 264	27 864	19 428	44 063	34 783	40 870	262 464

Lihantarkastamosta suoraan vietiin yhteensä 10 046 ruhoa ja 31 114 kg paloiteltua lihaa, kuten seuraavasta taulukosta lähemmin selviää:

	Tammik.	Helmik.	Maalisk.	Huhtik.	Toukok.	Kesäk.	Heinäk.	Elok.	Syysk.	Lokak.	Marrask.	Jouluk.	Koko vuosi
	Lihantarkastamosta suoraan vietiin:												
Raavaita .... kpl	68	37	39	92	28	25	32	24	47	113	30	71	606
Pikkuvasikoita »	604	376	437	954	469	408	272	197	363	281	287	357	5 005
Lampaita .... »	411	696	408	295	31	45	24	46	111	307	167	179	2 720
Sikoja ..... »	7	7	610	342	46	31	22	18	51	53	70	263	1 520
Hevosia ..... »	89	25	13	14	2	2	—	3	3	9	14	21	195
Yhteensä, kpl	1 179	1 141	1 507	1 697	576	511	350	288	575	763	568	891	10 046
Paloiteltua lihaa ..... kg	844	879	2 618	9 811	7 774	3 809	1 743	10	156	198	2 100	1 172	31 114

[1]) Luvut tarkoittavat säilytyspäivien yhteenlaskettua ruhomäärää.

Teurastamon juoksuratoja, sähkövinttureja ym. laitteita käytettiin seuraavaa muualta tarkastettua lihamäärää varten:

	Tammik.	Helmik.	Maalisk.	Huhtik.	Toukok.	Kesäk.	Heinäk.	Elok.	Syysk.	Lokak.	Marrask.	Joulук.	Koko vuosi
Raavaita .... kpl	280	155	69	1 153	1 109	794	557	922	906	1 688	1 534	930	10 097
Isoja vasikoita »	119	107	52	393	663	537	456	664	831	861	549	532	5 764
Pikkuvasikoita »	600	198	278	1 080	1 236	762	580	429	680	2 104	635	292	8 874
Lampaita .... »	703	2 444	1 253	1 289	447	632	758	1 923	2 760	5 113	4 662	2 746	24 730
Sikoja ..... »	35	24	2 351	2 005	1 924	1 156	596	947	1 396	2 014	2 418	2 333	17 199
Porsaita ..... »	—	—	2	—	—	11	2	—	—	—	—	—	15
Hevosia ..... »	308	170	65	61	18	62	26	26	47	70	117	186	1 156
Yhteensä, kpl	2 045	3 098	4 070	5 981	5 397	3 954	2 975	4 911	6 620	11 850	9 915	7 019	67 835
Muuta tav. kg	863	4 014	539	1 427	2 166	1 989	631	1 631	1 721	1 260	2 121	4 577	22 939

Edellä mainittu lihamäärä oli kiloissa laskettuna eri kuukausina seuraava:

	Kg		Kg		Kg
Tammikuu	137 410.0	Toukokuu	364 536.0	Syyskuu	327 507.0
Helmikuu	103 399.0	Kesäkuu	263 467.0	Lokakuu	511 160.5
Maaliskuu	233 112.5	Heinäkuu	172 066.0	Marraskuu	507 145.0
Huhtikuu	374 644.0	Elokuu	271 338.0	Joulukuu	408 999.0
				Koko vuosi	3 674 784.0

Punnitseminen. Seuraavat numerot valaisevat laitoksessa suoritettua muuta punnitsemista:

	Tammik.	Helmik.	Maalisk.	Huhtik.	Toukok.	Kesäk.	Heinäk.	Elok.	Syysk.	Lokak.	Marrask.	Joulук.	Koko vuosi
Vuotia ..... kpl	1 820	1 728	1 422	3 303	4 554	4 352	4 777	5 136	6 269	5 510	4 168	3 230	46 269
Lihaa:													
Hevosia, raavaita, sikoja »	221	142	1 122	1 103	663	654	779	963	1 049	1 141	1 134	936	9 907
Vasikoita, lampaita, porsaita ..... »	832	1 196	889	1 046	432	401	406	642	731	766	757	697	8 795
Yhteensä, kpl	2 873	3 066	3 433	5 452	5 649	5 407	5 962	6 741	8 049	7 417	6 059	4 863	64 971
Muuta tav. kg	10 066	25 549	58 994	42 316	26 574	14 610	18 321	11 638	7 834	13 841	6 165	5 065	250 973

Lihan hinnoittelussa noudatettiin kansanhuoltoministeriön määräämiä hintoja säännöstelyn purkamiseen asti; vuoden loppupuolella ryhdyttiin toimenpiteisiin hinnoittelun aikaansaamiseksi, vaikkakin sen toteuttaminen jäi v:een 1948.

Laboratorio. Vuoden kuluessa tehtiin laboratoriossa 169 täydellistä bakteriologista tutkimusta keittokokeineen, 194 pienempää bakteriologista, bakterioskopista ja histologista tutkimusta ja 37 keittokoetta ilman samanaikaista bakteriologista tutkimusta sekä 24 380+946/2 sianruhoa ja 45 857 kg paloiteltua sianlihaa koskevat trikiinikokeet. Sitä paitsi suoritettiin 9 täydellistä bakteriologista tutkimusta ei teurastamolta otetuista näytteistä.

Täydellisiä koko ruhoja koskevia bakteriologisia tutkimuksia valaisevat seuraavat yksityistiedot:

Eläinlajit	Eläinten luku	Bakteeripitoisuus				Keittokokeen tulos				Toimenpide	
		+++ Hyvin runsaasti	++ Runsaasti	+ Vähän	— Bakteerittomia	+++ Hyvin voimakas vieras haju	++ Voimakas vieras haju	+ Heikko vieras haju	— Ei vierasta hajua	Hylättyjen luku	Hyväksyttyjen luku
Raavaita	60	1	7	40	12	4	12	19	25	24	36
Hiehoja ja isoja vasikoita	7	—	2	3	2	—	2	3	2	5	2
Pikkuvasikoita	15	1	5	9	—	—	3	10	2	13	2
Lampaita	2	—	—	1	1	—	—	1	1	1	1
Sikoja	38	6	6	14	12	1	4	9	24	14	24
Porsaita	1	—	—	—	1	—	1	—	—	1	—
Hevosia	14	—	2	8	4	1	4	2	7	6	8
Yhteensä	137	8	22	75	32	6	26	44	61	64	73
Rokkovasikoita	32	—	1	19	12	—	—	—	32	—	32

Tutkituista ruhoista oli 30 teurastusosastolta ja 139 lihantarkastamolta, joka on 0.14 % koko käsitellystä ruhomäärästä. Tutkimustulosten perusteella hylättiin 64 ruhoa eli 46.7 % tutkituista ruhoista, rokkovasikoita lukuunottamatta. Hylkäämisen syynä oli bakteeripitoisuus 14 tapauksessa, vieras haju, patologisanatoomiset muutokset taikka korkea ph-luku 35 tapauksessa sekä bakteeripitoisuus ja joku edellä mainituista syistä 15 tapauksessa.

Määriteltyjä verenmyrkytyksiä todettiin raavaissa 5 kertaa, kaikki kolibakteerien aiheuttamia, sioissa samoin 5 tapauksessa, joista 4 oli kolibakteerien ja 1 sikaruusubakteerien aiheuttamia, hevosessa 1 kerran streptokokin aiheuttama sekä pikkuvasikoissa 10 kertaa, joista 5 oli kolibakteerien, 3 streptokokkien, 1 diplokokkien ja 1 anaerobabakteerien aiheuttamia. Ei määriteltyjä verenmyrkytyksiä on useimmiten vaikea erottaa pilaantumisesta. Sanotunlaisten muutosten aiheuttajina olivat mikro-, diplo- ja streptokokit sekä koli-, anaeroba- ja subtilisryhmiin kuuluvat bakteerit.

Tutkimusten syyt jakaantuivat seuraavasti: 47 kertaa septikemian merkkejä, 15 sikaruusu, 11 utaretulehdus, 11 hätäteurastus, 9 maksatulehdus, 6 punatauti, 5 vieras haju tai väri, 5 ähky, 4 traumaattinen sydänpussintulehdus, 3 vatsakalvontulehdus, 3 keuhkotulehdus, 3 keltatauti, 2 kohtutulehdus, 2 märkäpesäkkeet, 2 vaikean synnytyksen merkit, 2 niveltulehdus, 1 luomisen merkit, 1 suolitulehdus, 1 vertymiä, 1 kuolio, 1 munuaistulehdus, 1 keuhkopussintulehdus ja 1 puhallustauti. Sitä paitsi tutkittiin 32 rokkovasikkaa.

Pienemmät bakteriologiset, bakterioskopiset ja histologiset tutkimukset koskivat 9 pernaruttokoetta, jotka kaikki olivat kielteisiä, 42 tuberkuloosikoetta, 12 muuta bakteriologista ja bakterioskopista koetta, 41 histologista koetta sekä 90 trommsdorffskoetta maidosta.

Tuberkuloositutkimuksia valaisevat seuraavat yksityiskohtaiset tiedot: tutkittavana oli 40 sianruhoa ja 2 raavasta, yhteensä 42 ruhoa, joista 41 teurastusosastolta ja 1 lihantarkastamolta. Tulos oli myönteinen 25 tapauksessa eli 59.5 % ja kielteinen 17 tapauksessa. Taudin toteaminen suoritettiin ainoastaan mikroskoopin avulla. Molemmat näytteet raavaista otettiin retropharyngeal imusolmukkeista ja olivat kielteisiä. Näytteet sioista otettiin 17 tapauksessa nielurauhasista ja 23 tapauksessa suolirauhasista.

Histologisten tutkimusten tuloksista mainittakoon 4 actinomycosista, 5 carcinomaa, 4 sarcomaa ja 1 lymphadenosista.

Maitobakteriologisissa tutkimuksissa ei todettu yhtään patogeniabakteereita eikä muitakaan sairaalloisia muutoksia.

Keittokokeita ilman samanaikaista bakteriologista tutkimusta valaisevat seuraavat yksityiskohtaiset tiedot:

Eläinlajit	Eläinten luku	Tulos				Toimenpide	
		+ + + Hyvin voimakas vieras haju	+ + Voimakas vieras haju	+ Heikko vieras haju	— Ei vierasta hajua	Hylättyjen luku	Hyväksyttyjen luku
Raavaita	14	2	2	4	6	4	10
Hiehoja ja isoja vasikoita	2	—	1	—	1	1	1
Pikkuvasikoita	1	—	—	1	—	—	1
Lampaita	7	1	3	—	3	3	4
Sikoja	12	—	1	6	5	—	12
Hevosia	1	—	1	—	—	1	—
Yhteensä	37	3	8	11	15	9	28

Tutkituista ruhoista oli 20 teurastusosastoilta ja 17 lihantarkastamolta. Niinkuin taulukosta selviää hylättiin 9 ruhoa eli 24.3 %. Tutkimusten syyt olivat vieras haju 8, karjun vikaa 7, liian myöhäinen suolistaminen 5, munuaistulehdus 4, keltatauti 4, tympanitis 3, traumaattinen sydänpussintulehdus 2, maksatulehdus, hätäteurastus, ruhjoutuma sekä vieras väri kutakin 1 tapaus.

Trikiininäytteet olivat kaikki kielteisiä.

Sairasosasto. Sairasosastolla teurastettiin tai obdusoitiin kertomusvuoden aikana 106 eläintä, jakaantuen eri eläinlajeihin seuraavasti: 9 lehmää, 14 hiehoa ja isoa vasikkaa, 35 pikkuvasikkaa, 16 lammasta, 27 sikaa ja 5 hevosta. Tarttuvia tauteja ei esiintynyt.

Matorakkula (Cysticercus inermis):

Tarkastuspaikka		Rakkuloiden luku		Rakkulat olivat		Rakkulat löytyivät			Ruhoja kaikkiaan
Teurastusosastot	Lihantarkastamo	Yksi	Useampia	Eläviä	Kuolleita	Ainoastaan päästä	Ainoastaan sydämestä	Useammista paikoista	
Absoluuttiset luvut									
39	3	30	12	35	7	28	4	10	42
Prosenttiluvut									
92.9	7.1	71.4	28.6	83.3	16.7	66.7	9.5	23.8	100.0

Nystyrätautia *(Tuberculosis)* ei vuoden aikana todettu ainoassakaan nautaeläimessä. Sioissa olivat muutokset kaikissa tapauksissa huomattavissa ainoastaan nielurauhasissa.

Matorakkula- *(Cysticercus inermis)* ja nystyrätaudin *(Tuberculosis)* esiintymiset v. 1936—47 ilmenevät alla olevasta yhdistelmästä:

	Cysticercus inermis		Tuberculosis			
Vuosi	Nautojen luku	%	Nautojen luku	%	Sikojen luku	%
1936	163	0.36	4	0.009	84	0.35
1937	165	0.32	1	0.002	119	0.45
1938	264	0.41	—	—	227	0.73
1939	273	0.41	1	0.0015	153	0.41
1940	70	0.08	—	—	11	0.05
1941	13	0.08	—	—	15	0.48
1942	1	0.02	[1]) 380	[1]) 6.26	6	0.34
1943	9	0.10	—	—	6	0.19
1944	23	0.14	—	—	14	0.26
1945	33	0.48	—	—	31	1.01
1946	25	0.18	—	—	21	0.63
1947	42	0.12	—	—	25	0.10

[1]) Ulkomailta tuotuja eläimiä.

Käyttöosasto. *Konekeskus* käsitti konehallin, korjauspajan, jäätehtaan varastoineen sekä kellarikerroksessa olevat ainesten ja voiteluöljyn varastot. Jäähdytyshuoneiden jäähdyttämistä varten oli konehallissa kaksi turbojäähdytyskonetta à 240 000 ly/t—8°C +25°C, syväjäähdytyshuoneiden jäähdyttämistä varten kaksi turbojäähdytyskonetta à 100 000 ly/t—18°C+25°C tarpeellisine apukoneineen sekä kirkkaan jään valmistuslaitos, jonka vuorokautinen valmistusmäärä oli 400 kpl 25 kg:n painoista jääkuutiota. Jäähdytyshuoneiden lämpötilojen ja ilman kosteuden tarkkailua varten oli konehalliin sijoitettu kaukolämpömittarit. Eri koneiden ja laitteiden käyttö selviää seuraavasta taulukosta:

	Tammik.	Helmik.	Maalisk.	Huhtik.	Toukok.	Kesäk.	Heinäk.	Elok.	Syysk.	Lokak.	Marrask.	Jouluk.	Koko vuosi
Jäähdytyskoneet	Käyttöaika, tuntia ja minuuttia kaikkiaan												
I	—	—	—	—	253.20	407.05	492.00	456.50	386.55	206.05	133.00	152.00	2 487.15
II	169.35	127.25	143.55	223.05	45.40	—	—	—	—	—	—	—	709.40
III	—	—	—	153.00	298.50	405.15	383.20	441.50	359.25	89.15	—	169.15	2 300.10
IV	168.50	127.25	143.55	62.50	—	—	89.30	—	—	123.30	160.45	—	876.45
Tyhjöpumput													
1	—	—	—	—	10.00	6.15	2.30	6.30	1.00	1.00	2.00	3.00	32.15
2	0.30	0.45	1.00	0.30	2.00	2.30	1.45	—	—	0.30	—	1.30	11.00
3	—	—	—	1.00	3.15	1.30	1.00	3.45	1.00	1.00	1.30	2.00	16.00
4	0.30	0.45	0.30	—	—	—	2.45	—	—	2.00	1.45	0.30	8.45
Suolaliuospump.													
1	169.35	127.25	143.55	171.05	298.50	407.10	492.00	456.50	386.55	206.05	133.00	87.15	3 080.05
2	—	—	—	52.00	—	—	—	—	—	—	—	67.15	119.15
3	168.50	127.25	143.55	215.40	298.50	405.15	428.10	441.50	359.25	212.50	160.45	169.15	3 132.10
4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jäähdytysveden kiertopumput													
5	6.30	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	98.00	104.30
6	97.45	135.05	151.40	234.20	81.30	—	—	—	—	—	—	—	700.20
7	74.30	—	—	—	225.25	415.45	499.25	464.45	394.10	223.05	173.00	84.15	2 554.20
8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
9	146.45	175.45	183.00	195.45	222.25	272.35	339.35	285.40	348.30	52.00	—	—	2 222.00
Tuulettajat													
1	168.50	127.10	143.55	216.05	295.50	393.40	462.05	435.40	366.55	211.05	160.45	168.30	3 150.30
2	169.35	127.10	143.55	223.05	295.50	401.15	484.40	451.35	386.15	202.50	131.45	149.45	3 167.40
3	83.00	14.30	5.00	171.05	261.50	386.55	406.45	334.45	267.45	173.30	130.45	140.45	2 376.35
4	10.00	2.00	—	19.55	67.50	159.15	167.15	149.00	138.15	123.45	51.20	153.15	1 041.50
5	156.35	119.25	132.55	202.20	280.55	386.40	458.35	398.20	336.10	179.30	154.00	160.45	2 966.10
6	156.35	119.25	132.55	202.20	280.55	386.40	459.15	398.20	336.10	179.30	154.00	160.45	2 966.50
7	—	—	—	2.40	—	—	—	—	—	—	—	—	2.40
8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Tornituulettajat													
1	—	—	—	—	—	—	171.00	200.35	43.15	329.35	—	—	744.25
2	—	—	—	—	—	—	209.10	296.45	340.45	329.35	—	—	1 176.15
3	—	—	—	—	—	—	287.40	466.55	384.00	—	—	—	1 138.35
4	—	—	—	—	—	—	236.10	433.40	384.00	329.35	—	—	1 383.25
	Kilogrammaa												
Jäätä valmistettu	8 000	7 200	400	5 200	40 000	38 400	59 600	65 200	74 000	26 400	42 800	25 200	392 400
Kloorikalsiumia käytetty:													
S I	600	600	400	1 600	1 600	2 800	3 000	1 800	1 400	1 400	400	1 000	16 600
S II	1 400	800	400	2 200	2 000	5 400	7 600	5 800	4 400	3 000	600	2 000	35 600

Lämpökeskus. Eri rakennusten lämmittämistä ja tarvittavan lämpimän veden valmistamista varten on kaksi Babcock & Wilcox vesiputkikattilaa à 190 m², yhteensä 380 m² 10 kg:n työpaineella, varustettuna 160 m²:n suuruisella savukaasu-etulämmittäjällä sekä koneellisella hiilensyöttölaitteella (ketjuarinalla). Toinen kattila on varustettu puulämmitykseen sopivalla tulipesällä. Lämpökeskuksen käyttö kuukausittain selviää seuraavasta taulukosta:

Kuukausi	Höyrykattilat				Vettä kulutettu, m³	Keskimääräinen käyttö vuorokaudessa		
	N:o I		N:o II					
	Lämmitetty, t. ja min.	Halkoja kulutettu, m³	Lämmitetty, t. ja min.	Halkoja kulutettu, m³		Lämmitetty, t. ja min.	Halkoja kulutettu, m³	Vettä kulutettu, m³
Tammikuu	374.00	526	—	—	52	12.04	17.0	1.68
Helmikuu	410.00	697	—	—	22	14.39	24.9	0.79
Maaliskuu	374.50	605	—	—	79	12.05	19.5	2.55
Huhtikuu	268.00	394	—	—	46	8.56	13.1	1.53
Toukokuu	239.00	247	—	—	31	7.43	8.0	1.00
Kesäkuu	196.00	179	—	—	20	6.39	6.0	0.67
Heinäkuu	210.20	167	—	—	48	6.47	5.4	1.55
Elokuu	17.00	15	237.00	204	26	8.12	7.1	0.84
Syyskuu	146.00	108	118.00	107	35	8.48	7.2	1.17
Lokakuu	278.30	340	—	—	50	8.59	11.0	1.61
Marraskuu	179.00	283	90.30	[1]) 124	45	8.59	13.6	1.45
Joulukuu	283.00	483	16.00	[2]) 25	53	9.39	16.4	1.71
Koko vuosi	2 975.40	4 044	461.30	460	507	9.25	12.3	1.39
Kattila I+II	3 437.10	4 504	—	—	—	—	—	—

Vedenkulutus. Helsingin kaupungin vesijohtolaitokselta tulevan veden kulutus kuutiometreissä jakaantui eri osastoille kuukausittain seuraavasti:

	Tammik.	Helmik.	Maalisk.	Huhtik.	Toukok.	Kesäk.	Heinäk.	Elok.	Syysk.	Lokak.	Marrask.	Jouluk.	Koko vuosi
Lämpökeskus	52	22	79	46	31	20	48	26	35	50	45	53	507
Jäähdytyskoneet	64	24	64	79	234	1 417	1 907	1 456	397	114	65	104	5 925
Lämminvesisäiliö	985	735	1 062	1 570	1 365	965	1 232	1 221	1 403	1 164	1 301	1 379	14 382
Hallintorakennus	142	126	138	121	138	136	181	198	169	161	172	280	1 962
Ilmatiivistäjä	1	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	3
Jäänvalmistus	24	24	9	9	100	77	111	41	244	62	93	60	854
Tukkumyyntihalli	111	113	98	114	85	83	108	133	159	108	88	126	1 326
Jäähdyttämöt	13	8	9	17	23	25	18	21	21	26	21	11	213
Sikateurastamo ja laboratorio	60	27	119	159	257	321	397	344	332	265	184	223	2 688
Suolipesimö	1 860	1 392	1 252	1 846	2 362	2 365	2 975	3 686	3 042	1 744	2 452	1 534	26 510
Mahojen tyhjennysosasto	3 086	2 406	3 267	5 325	8 899	8 226	8 676	9 232	10 995	8 887	8 607	7 111	84 717
Suurkarjan teurastamo	403	298	292	347	528	543	661	687	612	532	498	449	5 850
Lihantarkastamo	2	2	2	4	3	4	8	4	4	4	3	2	42
Saniteettiteurastamo	—	—	—	4	19	20	17	37	25	12	36	14	184
Suurkarjan talli	48	45	59	62	74	242	116	124	223	97	85	53	1 228
Pienen karjan talli	—	—	1	2	8	46	70	90	133	143	66	60	619
Lantala	4	—	7	43	75	85	70	61	69	2	1	—	417
Viemäriveden puhdistuslaitos	633	542	719	15	12	110	130	128	147	245	123	139	2 943
Lihavaunuj. pesimö	2	—	—	4	2	1	1	—	2	2	3	—	17
Karjavaunuj. pesimö	23	7	7	70	149	137	128	146	176	139	96	49	1 127
Kanateurastamo	11	32	10	5	8	23	7	9	10	14	11	15	155
Kesänavetta	—	—	—	10	20	130	50	62	172	165	70	40	719
Pihojen puhdistus	—	—	—	—	34	68	62	78	60	71	150	—	523
Kokonaiskulutus, m³	7 524	5 803	7 194	9 853	14 426	15 044	16 974	17 784	18 430	14 007	14 170	11 702	152 911

Rautatievaunupesimöt. Teurastamolle kuuluu sinne saapuvien liha- ja karjavaunujen puhdistus ja desinfioiminen. Eri kuukausina puhdistettiin rautatievaunuja seuraavasti:

[1] 24 800 kg hiiltä, mikä vastaa 124 m³ halkoja. — [2]) 5 000 kg hiiltä = 25 m³ halkoja.

	Tammik.	Helmik.	Maalisk.	Huhtik.	Toukok.	Kesäk.	Heinäk.	Elok.	Syysk.	Lokak.	Marrask.	Jouluk.	Koko vuosi
Lihavaunuja	4	—	2	21	13	5	2	—	6	15	18	6	92
Karjavaunuja	65	31	56	170	195	138	246	247	258	207	177	187	1 977
Yhteensä	69	31	58	191	208	143	248	247	264	222	195	193	2 069

Lämpimän veden kulutus oli 820 m³ ja kylmän veden 1 146 m³.

Sähkönkulutus. Laitoksen tarvitsema sähkövirta saadaan Helsingin kaupungin sähkölaitokselta 5 250 voltin suurjännitteisenä teurastamon omalle muuntoasemalle, jossa jännite alennetaan 500 ja 220/127 voltin jännitteiseksi. 500 voltin jännitteinen virta käytetään jäähdytyskoneiden moottoreissa sekä 220 voltin jännite pienemmissä moottoreissa, tuulettajissa ja valaistukseen, ollen lamppujännite 127 volttia. Eri jännitteisen sähkövirran kulutus kilovattitunneissa kuukausittain näkyy alla olevista numeroista:

	Valaistusvirta, kWh	220 V:n voimavirta, kWh	500 V:n voimavirta, kWh	Koko kulutus, kWh
Tammikuu	6 501	19 059	21 800	47 360
Helmikuu	5 218	15 092	14 900	35 210
Maaliskuu	4 686	15 105	18 900	38 691
Huhtikuu	4 145	22 474	33 500	60 119
Toukokuu	2 791	26 867	51 300	80 958
Kesäkuu	2 516	36 399	74 600	113 515
Heinäkuu	2 206	45 731	94 800	142 737
Elokuu	3 049	43 165	91 000	137 214
Syyskuu	4 737	35 370	70 400	110 507
Lokakuu	5 404	22 313	36 800	64 517
Marraskuu	5 492	16 540	24 000	46 032
Joulukuu	5 504	16 327	26 300	48 131
Koko vuosi	52 249	314 442	558 300	924 991

Kalasatama. Kalasataman kautta tuotiin kaupunkiin kaikkiaan 1 666 799 kg kalaa eli 18.4 % koko vuoden tuonnista, joka oli 9 040 735 kg. Mainitusta määrästä oli 989 955 kg eli 59.4 % silakkaa ja 676 844 kg, eli 40.6 %muuta kalaa. Kalasta oli 1 591 110 kg tuoretta, 38 523 kg suolattua ja 37 166 kg savustettua. Rautateitse tuotiin 665 881 kg eli 39.9 % ja autoilla 1 000 918 kg eli 60.1 %. Tarkemmat tiedot kalantuonnista käyvät selville taulukoista IV, V ja VI.

Seuraavat numerot valaisevat kalasataman toimintaa:

Kuukausi	Jäähdytyskone käynyt tuntia ja min.	Jäähdytetty tavaraa, kg	Sähkövirran kulutus kWt			Halkojen	Koksin	Veden	Voiteluöljyn	Ammoniakin
			Valovirta	Voimavirta	Yhteensä	kulutus				
						m³	tonnia	m³	kg	kg
Tammikuu	5.16	344 829	353	44	397	2.0	2.5	239	—	—
Helmikuu	0.10	254 999	194	1	195	1.0	3.0	326	—	—
Maaliskuu	12.05	233 586	174	100	274	1.5	1.5	161	1.0	—
Huhtikuu	110.32	198 708	105	905	1 010	—	1.5	356	1.0	—
Toukokuu	588.00	347 947	74	1 045	1 119	—	—	1 195	1.5	—
Kesäkuu	713.30	292 813	46	10 230	10 276	—	—	1 204	1.0	40
Heinäkuu	733.50	195 609	54	6 888	6 942	—	—	2 312	1.0	—
Elokuu	700.45	304 958	100	6 798	6 898	—	—	1 726	1.5	—
Syyskuu	704.10	250 712	221	6 308	6 529	—	0.5	1 274	1.5	—
Lokakuu	384.40	301 959	270	3 241	3 511	1.0	1.5	897	1.5	—
Marraskuu	68.20	254 907	280	568	848	2.0	1.0	730	—	—
Joulukuu	29.35	231 978	258	263	521	2.0	1.0	655	—	—
Yhteensä	4 050.53	[1]) 3 213 005	2 129	36 391	38 520	9.5	12.5	11 075	10.0	40

[1]) Säilytyspäivien yhteenlaskettu kilomäärä, josta kalaa 2 577 320 kg ja muuta tavaraa 635 685 kg.

Tulot ja menot. *Tuloja* oli kertomusvuonna talousarvion mukaan arvioitu kertyvän 10 537 052 mk, josta teurastamon tuloja 10 143 012 mk ja kalasataman tuloja 394 040 mk. Tilien mukaan nousivat tulot 25 781 802: 30 mk:aan, josta teurastamon tuloja 25 197 012: 80 mk ja kalasataman tuloja 584 789: 50 mk. Tulot olivat siis teurastamon osalta 15 054 000: 80 mk ja kalasataman osalta 190 749: 50 mk arvioitua suuremmat. Kokonaisuudessaan tulot olivat 15 244 750: 30 mk arvioitua määrää suuremmat. Syyskuun 1 p:stä 1947 lukien olivat voimassa korotetut taksat.

Eri tuloerät ilmenevät seuraavasta yhdistelmästä:

Tuloerä	Talousarvion mukaan, mk	Tilien mukaan, mk		Ylitulot (+) tai vajaus (—), mk
Teurastusosastot	1 300 000: —	4 562 371: —	+	3 262 371: —
Lihantarkastamo	750 000: —	3 023 862: —	+	2 273 862: —
Tukkumyyntihalli	800 000: —	3 916 319: 50	+	3 116 319: 50
Kuljetusratojen ym. käyttö	350 000: —	1 705 111: —	+	1 355 111: —
Jäähdyttämöt, teurastusosastojen	3 850 000: —	6 290 007: 30	+	2 440 007: 30
Jäähdyttämöt, kalasataman	150 000: —	196 538: —	+	46 538: —
Suolipesimö	165 000: —	544 625: —	+	379 625: —
Navetta	100 000: —	692 295: —	+	592 295: —
Rehut	80 000: —	1 036 474: 50	+	956 474: 50
Lihojen, vuotien ym. punnitus	150 000: —	387 275: —	+	237 275: —
Konttorien, ravintolan ym. vuokrat	1 000 000: —	1 045 236: —	+	45 236: —
Vaunujen puhdistus, hylkyliha, lanta ym.	865 000: —	1 252 335: —	+	387 335: —
Vuotavaraston vuokrat ja ostoluvat	320 000: —	328 956: —	+	8 956: —
Siipikarjateurastamo	75 000: —	21 011: —	—	53 989: —
Riistan merkintä	175 000: —	12 200: 50	—	162 799: 50
Tulot autokuljetuksista	75 000: —	198 686: 50	+	123 686: 50
Kalasatama	244 040: —	388 251: 50	+	144 211: 50
Erikseen mainitsemattomat tulot	25 000: —	97 111: 50	+	72 111: 50
Luontoisetujen korvaukset	63 012: —	83 136: —	+	20 124: —
Yhteensä	10 537 052: —	25 781 802: 30	+	15 244 750: 30

Alla olevat luvut osoittavat miten kokonaistulot jakautuivat eri kuukausille:

	Mk		Mk
Tammikuu	1 419 005: —	Heinäkuu	1 685 629: 80
Helmikuu	534 800: 50	Elokuu	1 824 286: 50
Maaliskuu	908 167: 50	Syyskuu	2 679 309: 50
Huhtikuu	1 710 831: 50	Lokakuu	3 900 357: 75
Toukokuu	1 473 885: —	Marraskuu	3 560 014: 50
Kesäkuu	1 471 292: 50	Joulukuu	4 614 222: 25
		Yhteensä	25 781 802: 30

Tässä tehdään vertailuja v:n 1946 ja 1947 tulojen välillä sekä prosenttilaskelma, josta ilmenee v:n 1938, 1944—47 eri tuloryhmien osuus kokonaistuloihin:

	1946	1947	1938	1944	1945	1946	1947
Tuloerä	Kokonaismäärä, mk	Kokonaismäärä, mk	%	%	%	%	%
Teurastusosastot	723 473: 50	4 562 371: —	26.4	7.5	5.0	7.5	17.7
Lihantarkastamo	749 466: —	3 023 862: —	12.4	7.1	6.3	7.8	11.7
Tukkumyyntihalli	563 667: 95	3 916 319: 50	25.3	7.7	6.1	5.9	15.2
Kuljetusradat	348 254: 80	1 705 111: —	5.4	1.8	1.4	3.6	6.6
Jäähdyttämöt	3 804 652: 45	6 486 545: 30	14.4	42.3	42.8	39.7	25.2
Luontoisetujen korvaukset	63 012: —	83 136: —	0.8	2.1	1.2	0.7	0.3
Muut tulot	3 333 354: 75	6 004 457: 50	15.3	32.4	37.2	34.8	23.3
Yhteensä	9 585 881: 45	25 781 802: 30	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

Menot. Kaupungin v:n 1947 talousarvioon merkittiin teurastamoa varten määrärahoja yhteensä 12 779 094 mk, johon kertomusvuoden kuluessa myönnettiin ylitysoikeuksia, lisämäärärahoja sekä kalliinajanlisäyksiä yhteensä 12 945 364: 50 mk. Kaikkiaan oli siis käytettävissä 25 724 458: 50 mk, mistä käytettiin 24 593 102 mk. Eri menoerin määrärahat ja kustannukset jakautuivat seuraavasti:

Menoerä	Talousarvioon merkitty määräraha, mk	Kustannukset tilien mukaan, mk		Säästö (+) tai ylitys (—), mk
Palkkiot	58 575: —	56 064: —	+	2 511: —
Sääntöpalkkaiset virat	2 134 152: —	8 767 574: —	—	6 633 422: —
Tilapäistä työvoimaa	643 324: —	922 374: —	—	279 050: —
Kesälomasijaiset	147 311: —	69 540: —	+	77 771: —
Vuokra	1 998 137: —	1 993 337: —	+	4 800: —
Lämpö	210 250: —	122 542: —	+	87 708: —
Valaistus	101 500: —	140 205: —	—	38 705: —
Siivoaminen	10 000: —	4 724: —	+	5 276: —
Vedenkulutus	371 648: —	613 695: —	—	242 047: —
Puhtaanapito	1 030 200: —	2 511 318: 50	—	1 481 118: 50
Painatus ja sidonta	110 000: —	350 149: —	—	240 149: —
Tarverahat	150 000: —	265 241: 50	—	115 241: 50
Vaatteiden pesu	10 000: —	14 068: 50	—	4 068: 50
Koneiden ja työkalujen hankinta	151 300: —	512 514: 50	—	361 214: 50
Yleisten laitteiden kunnossapito	900 000: —	646 456: 50	+	253 543: 50
Tapaturmavakuutusmaksut	7 500: —	16 855: —	—	9 355: —
Käyttövoima	895 500: —	2 031 117: 50	—	1 135 617: 50
Rehut ja kuivikkeet	99 000: —	812 843: —	—	713 843: —
Tarveaineet	571 657: —	941 241: —	—	369 584: —
Korjaus- ja muutostyöt	3 000 000: —	2 300 266: —	+	699 734: —
Teurastajien käyttäminen erinäisissä teurastamon töissä	179 040: —	1 500 976: —	—	1 321 936: —
Yhteensä	12 779 094: —	24 593 102: —	—	11 814 008: —

V:n 1947/48 vaihteessa oli teurastamon varastossa 3 040 m³ halkoja eli 2 736 000 mk:n arvosta ja 30 120 kg kloorikalsiumia eli 452 234 mk:n arvosta, kaikkiaan tavaraa 3 188 234 mk:n arvosta.

Selvemmän kuvan saamiseksi kokonaismenot on alla olevassa yhdistelmässä jaoiteltu muutamiin pääryhmiin ja vertailun vuoksi on niihin rinnastettu v:n 1946 menot, minkä lisäksi menoerien osuudesta kokonaismenoihin on tehty seuraava prosenttilaskelma:

Menoerä	1946 Kokonaismäärä, mk	1947 Kokonaismäärä, mk	1945 %	1946 %	1947 %
Palkkausmenot	7 166 522: 50	13 318 535: —	44.9	44.0	54.2
Palkkiot	44 850: —	56 064: —	0.3	0.3	0.2
Sääntöpalkkaiset virat	5 896 109: —	8 767 574: —	33.6	36.2	35.7
Tilapäistä työvoimaa	518 387: 50	922 374: —	1.7	3.2	3.8
Kesälomasijaiset	70 282: —	69 540: —	0.9	0.4	0.3
Puhtaanapito	499 664: —	2 002 007: —	4.0	3.1	8.1
Teurastajien käyttäminen erinäisissä teurastamon töissä	137 230: —	1 500 976: —	4.4	0.8	6.1
Vuokra	1 993 337: —	1 993 337: —	16.0	12.2	8.1
Käyttökustannukset	5 003 780: 30	3 848 800: 50	28.2	30.7	15.6
Lämpö	3 242 114: —	122 542: —	20.3	19.9	0.5
Valaistus	83 903: 50	140 205: —	0.6	0.5	0.6
Vedenkulutus	327 708: —	613 695: —	1.5	2.0	2.5
Käyttövoima	945 606: 50	2 031 117: 50	4.3	5.8	8.2
Tarveaineet	404 448: 30	941 241: —	1.5	2.5	3.8

Jatkoa

Menoerä	1946 Kokonaismäärä, mk	1947 Kokonaismäärä, mk	1945 %	1946 %	1947 %
Kunnossapitokustannukset	1 224 022: 10	3 459 237: —	9.4	7.5	14.1
Koneiden ja työkalujen hankinta	80 551: 50	512 514: 50	2.6	0.5	2.1
Yleisten laitteiden kunnossapito	467 661: 60	646 456: 50	1.7	2.9	2.6
Korjaus- ja muutostyöt	675 809: —	2 300 266: —	5.1	4.1	9.4
Muut kustannukset	904 376: 65	1 973 192: 50	1.5	5.6	8.0
Puhtaanapito (hylkyliha)	524 271: 50	509 311: 50	—	3.2	2.1
Siivoaminen	9 070: 80	4 724: —	0.0	0.1	0.0
Painatus ja sidonta	119 523: —	350 149: —	0.5	0.7	1.4
Tarverahat	168 892: 65	265 241: 50	0.7	1.1	1.1
Vaatteiden pesu	9 409: —	14 068: 50	0.1	0.1	0.0
Tapaturmavakuutusmaksut	3 360: —	16 855: —	0.0	0.0	0.1
Rehut ja kuivikkeet	69 849: 70	812 843: —	0.2	0.4	3.3
Menot yhteensä	16 292 038: 55	24 593 102: —	100.0	100.0	100.0
Tulot yhteensä	9 585 881: 45	25 781 802: 30			
Vajaus (—) Ylijäämä (+)	— 6 706 157: 10	+ 1 188 700: 30			

I. Hylkäämiset, ryhmitettyinä nii-

	Hylkäämisen syy		Teurastus-											
			Sonneja ja härkiä			Lehmiä			Hiehoja ja isoja vasik.			Pikkuvasikoita		
			Koko ruhoja elimineen	Ruhonosia elimineen tai ilman	Elimiä y m.	Koko ruhoja elimineen	Ruhonosia elimineen tai ilman	Elimiä y m.	Koko ruhoja elimineen	Ruhonosia elimineen tai ilman	Elimiä y m.	Koko ruhoja elimineen	Ruhonosia elimineen tai ilman	Elimiä y m.
1	Abscessus	Märkäpesäkkeet	—	—	1	—	10	48	—	1	1	—	—	—
2	Actinomycosis	Sädesienitauti	—	—	—	—	1	12	—	—	—	—	—	—
3	Angiectasia hepatis	Pilkkumaksa	—	—	—	—	—	34	—	—	—	—	—	—
4	Arthritis, bursitis, gonitis	Nivel-, limapussin- tai polvitulehdus	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—
5	Bronchopneumonia catarrhalis chron.suum	Porsasyskä	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
6	Cachexia	Nääntyminen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—
7	Contusiones, fracturae, haemorrhagia	Ruhjevammat, luunmurtumat, verenvuodot	—	—	—	—	15	1	1	2	—	—	—	—
8	Cystae	Rakkokasvaimet	—	—	1	—	—	6	—	—	—	—	—	—
9	Cysticercus inermis	Matorakkulat	—	—	—	—	—	12	—	—	22	—	—	—
10	» tenuicollis	Matorakkulat	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3
11	Distomatosis	Maksamadot	—	—	20	—	—	1 353	—	—	52	—	—	—
12	Erysipelas suis	Sikaruusu	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
13	Gastritis et pericarditis traumatica	Traumaattinen maha- ja sydänpussintulehdus	—	—	—	—	4	23	—	—	—	—	—	—
14	Icterus	Keltatauti	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
15	—	Kehittymättömyys	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
16	—	Likaantuminen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
17	Mastitis	Utaretulehdus	—	—	—	—	1	93	—	—	—	—	—	—
18	Metritis	Kohtutulehdus	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
19	Nephritis	Munuaistulehdus	—	—	—	—	—	2	—	—	1	—	—	4
20	—	Pilaantuminen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
21	Piroplasmosis	Punatauti	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
22	Pneumonia	Keuhkokuume	—	—	—	—	—	3	—	—	1	—	—	—
23	—	Rehu-, kalttausvesi-, veriaspiratio	—	—	29	—	—	209	—	—	75	—	—	—
24	Septicaemia	Verenmyrkytys	—	—	—	2	—	—	1	—	—	6	—	—
25	Tuberculosis	Nystyrätauti	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
26	Tumores	Kasvannaiset	—	—	—	—	—	8	—	—	—	—	—	—
27	—	Vieras haju, väri, maku	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—
28	Alii morbi	Muut taudit	—	—	1	11	7	76	15	—	4	38	—	5
29		Yhteensä	—	—	52	13	38	1 883	17	3	156	48	—	12

den syyn ja kohteiden mukaan v. 1947

osastot													Lihantarkastamo												
Lampaita			Sikoja			Porsaita			Hevosia				Sonneja ja härkiä			Lehmiä			Hiehoja ja isoja vasik.			Pikkuvasikoita			
Koko ruhoja elinneen	Ruhonosia elinneen tai ilman	Elimiä y m.	Koko ruhoja elinneen	Ruhonosia elinneen tai ilman	Elimiä y m.	Koko ruhoja elinneen	Ruhonosia elinneen tai ilman	Elimiä y m.	Koko ruhoja elinneen	Ruhonosia elinneen tai ilman	Elimiä y m.		Koko ruhoja elinneen	Ruhonosia elinneen tai ilman	Elimiä y m.	Koko ruhoja elinneen	Ruhonosia elinneen tai ilman	Elimiä y m.	Koko ruhoja elinneen	Ruhonosia elinneen tai ilman	Elimiä y m.	Koko ruhoja elinneen	Ruhonosia elinneen tai ilman	Elimiä y m.	
—	1	—	—	11	5	—	—	—	—	—	—		—	—	1	—	1	5	—	—	1	—	—	—	1
—	—	—	—	7	—	—	—	—	—	—	—		—	—	—	—	—	5	—	—	—	—	—	—	2
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		—	—	—	—	—	5	—	—	—	—	—	—	3
—	—	—	—	18	6	—	—	—	—	—	—		—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	4
—	—	—	—	—	79	—	—	—	—	—	3		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5
3	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—		—	—	—	1	—	—	3	—	—	8	—	—	6
1	4	—	—	91	7	—	—	—	—	3	1		—	—	—	3	8	1	—	—	—	—	3	—	7
—	—	—	—	—	8	—	—	—	—	—	3		—	—	—	—	1	2	—	—	—	—	—	—	8
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	9
—	—	15	—	—	10	—	—	—	—	—	—		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10
—	—	110	—	—	—	—	—	—	—	—	—		—	—	—	—	—	217	—	—	8	—	—	—	11
—	—	—	—	1	3	—	—	—	—	—	—		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	12
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		—	—	—	2	4	4	—	—	—	—	—	—	13
—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—		—	—	—	1	—	3	—	—	—	12	—	1	14
—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—		—	—	—	—	—	—	—	—	—	31	—	—	15
—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—		—	—	—	—	—	5	—	—	7	7	2	1	16
—	—	—	1	1	2	—	—	—	—	—	—		—	—	—	3	—	10	—	—	—	—	—	—	17
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	18
—	—	3	—	—	23	—	—	—	—	—	2		—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	19
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		—	—	1	8	12	32	2	9	17	83	74	68	20
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		—	—	—	1	—	5	—	—	—	—	—	—	21
—	—	5	—	—	34	—	—	—	—	—	1		—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	1	22
—	—	6	—	—	660	—	—	—	—	—	—		—	—	—	—	—	198	—	—	4	—	—	—	23
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		—	—	—	5	—	—	2	—	—	46	—	—	24
—	—	—	—	—	25	—	—	—	—	—	—		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	25
—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1		—	—	—	1	—	2	—	—	—	—	—	—	26
3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		—	—	—	6	2	3	5	—	3	43	9	3	27
18	—	33	32	33	134	1	—	—	8	1	24		—	—	—	23	4	48	12	—	13	45	4	13	28
25	5	172	35	163	997	2	—	—	8	4	35		—	—	2	55	32	548	24	9	56	276	92	87	29

Jatkoa

	Hylkäämisen syy		Lihantarkastamo											
			Lampaita			Sikoja			Porsaita			Hevosia		
			Koko ruhoja eliminneen	Ruhonosia eliminneen tai ilman	Elimiä y m.	Koko ruhoja eliminneen	Ruhonosia eliminneen tai ilman	Elimiä y m.	Koko ruhoja eliminneen	Ruhonosia eliminneen tai ilman	Elimiä y m.	Koko ruhoja eliminneen	Ruhonosia eliminneen tai ilman	Elimiä y m.
1	Abscessus	Märkäpesäkkeet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2	Actinomycosis	Sädesienitauti	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3	Angiectasia hepatis	Pilkkumaksa	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4	Arthritis, bursitis, gonitis	Nivel,- limapussin- tai polvitulehdus	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—
5	Bronchopneumonia catarrhalis chron.suum	Porsasyskä	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
6	Cachexia	Nääntyminen	18	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
7	Contusiones, fracturae, haemorrhagia	Ruhjevammat, luunmurtumat, verenvuodot	1	—	—	—	50	1	—	—	—	2	15	1
8	Cystae	Rakkokasvaimet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
9	Cysticercus inermis	Matorakkulat	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
10	» tenuicollis	Matorakkulat	—	—	8	—	—	3	—	—	—	—	—	—
11	Distomatosis	Maksamadot	—	—	56	—	—	—	—	—	—	—	—	—
12	Erysipelas suis	Sikaruusu	—	—	—	5	—	6	—	—	—	—	—	—
13	Gastritis et pericarditis traumatica	Traumaattinen maha- ja sydänpussintulehdus	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
14	Icterus	Keltatauti	—	—	—	6	—	—	—	—	—	—	—	—
15	—	Kehittymättömyys	4	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—
16	—	Likaantuminen	1	1	—	—	1	1	—	—	—	1	1	—
17	Mastitis	Utaretulehdus	—	—	—	1	1	1	—	—	—	—	—	—
18	Metritis	Kohtutulehdus	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
19	Nephritis	Munuaistulehdus	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
20	—	Pilaantuminen	5	9	53	2	32	35	—	—	1	5	—	1
21	Piroplasmosis	Punatauti	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
22	Pneumonia	Keuhkokuume	—	—	2	—	—	5	—	—	—	—	—	—
23	—	Rehu-, kalttausvesi-, veriaspiratio	—	—	—	—	—	299	—	—	—	—	—	—
24	Septicaemia	Verenmyrkytys	2	—	—	7	—	—	—	—	—	4	—	—
25	Tuberculosis	Nystyrätauti	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
26	Tumores	Kasvannaiset	—	—	—	—	1	—	—	1	—	1	—	—
27	—	Vieras haju, väri, maku	2	1	—	2	21	4	1	—	—	11	—	1
28	Alii morbi	Muut taudit	36	1	33	13	7	16	—	—	—	16	—	9
29		Yhteensä	69	12	152	36	114	373	2	1	1	41	17	12

II. Tukkumyyntihallin ja jäähdyttämön käyttö vuosina 1938—47

Vuosi	Ruhoja, kpl									Muuta tavaraa, kg	Yhteensä, kg
	Raavaita	Isoja vasikoita	Pikkuvasikoita	Lampaita	Sikoja	Porsaita	Hevosia	Hirviä, poroja	Kettuja		
	Tukkumyyntihallissa myytiin										
1938	49 026	61550	29 730	53 082	48 266	485	508	—	—	110 764	14 233 103
1939	50 422	65 123	31 600	51 288	53 060	261	421	—	—	75 017	15 053 801
1940	66 215	57 985	36 065	40 455	30 396	115	3 025	—	—	99 235	15 104 154
1941	10 450	13 067	11 388	5 017	6 546	130	1 464	—	—	228 894	3 377 678
1942	5 381	5 006	7 552	1 622	2 474	39	976	—	—	82 359	1 571 026
1943	5 533	8 703	14 472	2 841	4 657	66	1 037	—	—	91 229	2 266 066
1944	13 815	11 993	13 863	5 157	9 542	217	2 426	—	—	119 762	3 945 627
1945	12 377	6 165	13 678	3 970	3 320	133	1 839	—	—	167 372	2 925 794
1946	11 766	7 049	14 024	5 029	3 699	49	1 239	—	—	56 238	2 603 839
1947	35 487	18 711	22 631	52 290	41 651	51	4 299	—	—	288 709	11 142 036
1938—47	260 472	255 352	195 003	220 751	203 611	1 546	17 234	—	—	1 319 579	72 223 124
	Jäähdyttämössä säilytettiin										
1938	99 238		10 838	35 441	54 072	753	1 356	—	—	166 400	.
1939	138 106		15 539	34 421	62 324	1 075	1 064	—	—	142 289	.
1940	171 091		34 042	39 766	33 204	708	8 806	—	—	188 206	.
1941	37 144		14 968	6 719	9 363	378	3 627	—	—	171 335	.
1942	20 053		11 586	2 060	3 533	397	2 204	116	84	160 160	.
1943	36 456		24 833	5 505	16 407	323	3 161	129	228	349 768	.
1944	37 903		25 737	5 117	21 290	629	7 199	—	—	545 414	.
1945	33 751		17 787	5 384	7 676	173	4 895	—	—	441 670	.
1946	36 593		24 744	9 462	10 431	108	7 371	—	—	621 959	.
1947	88 817		25 370	78 905	89 055	225	20 721	—	—	760 777	.
1938—47	699 152		205 444	222 780	307 355	4 769	60 404	245	312	3 547 978	.

III. Syväjäädyttämön käyttö vuosina 1938—47

Vuosi	Syväjäädyttämössä säilytettiin						
	Metsänriistaa	Kanoja y.m siipikarjaa	Kaniineja	Lihaa	Muuta tavaraa	Metsästäjäkopeissa	Yhteensä
	Kilogrammaa						
1938	17 882	12 032	—	53 262	4 527	—	87 703
1939	8 568	24 520	—	44 630	55	—	77 773
1940	2 775	28 134	—	350 842	165	—	381 916
1941	42 057	123 936	—	9 663	11 527	—	187 183
1942	178 737	39 112	—	82 566	12 487	19 000	331 902
1943	165 329	51 853	8 831	236 139	50 581	23 700	536 433
1944	103 576	54 309	28 267	153 702	30 943	23 400	394 197
1945	127 124	67 085	34 481	70 770	43 776	27 200	370 436
1946	64 238	81 052	48 962	123 818	6 619	27 400	352 089
1947	26 413	27 513	11 121	120 703	49 314	27 400	262 464
1938—47	736 699	509 546	131 662	1 246 095	209 994	148 100	2 982 096

IV. Kalantuonti Helsinkiin rautateitse, autoilla ja meritse kuukausittain v. 1947

Kuukausi	Rautateitse			Autoilla			Meritse			Kaikkiaan
	Tuoretta	Suolattua	Savustettua	Tuoretta	Suolattua	Savustettua	Tuoretta	Suolattua	Savustettua	
	kalaa, kg									
Tuonti kalasatamaan										
Tammikuu ..	41 015	1 544	—	18 391	600	—	—	—	—	61 550
Helmikuu	23 404	4 078	—	6 421	—	—	—	—	—	33 903
Maaliskuu ...	20 083	1 477	—	8 489	—	—	—	—	—	30 049
Huhtikuu	61 788	—	—	23 189	2 240	—	—	—	—	87 217
Toukokuu ...	157 318	—	10 979	332 549	6 467	1 587	—	—	—	508 900
Kesäkuu	78 761	448	10 864	441 826	—	7 595	—	—	—	539 494
Heinäkuu	40 556	—	1 073	88 990	—	—	—	—	—	130 619
Elokuu	44 700	—	3 213	13 506	—	—	—	—	—	61 419
Syyskuu	23 399	—	—	12 597	10 000	1 855	—	—	—	47 851
Lokakuu	60 287	—	—	11 893	56	—	—	—	—	72 236
Marraskuu ...	28 925	10 570	—	10 686	—	—	—	—	—	50 181
Joulukuu	40 412	987	—	1 925	56	—	—	—	—	43 380
Koko vuosi	620 648	19 104	26 129	970 462	19 419	11 037	—	—	—	1 666 799
Tuonti kalasataman ulkopuolelle										
Tammikuu ...	70 977	27 408	—	6 827	—	—	289 586	925 990	—	1 320 788
Helmikuu ...	71 788	14 293	—	3 835	—	—	155 000	22 500	—	267 416
Maaliskuu ...	55 479	15 125	—	19 012	112	—	10 000	—	—	99 728
Huhtikuu	80 856	5 301	660	34 659	411	—	219 932	20 148	—	361 967
Toukokuu ...	293 323	—	6 618	290 342	—	—	521 115	42 500	141	1 154 039
Kesäkuu	56 986	8 736	10 126	200 204	—	—	563 584	69 900	61	909 597
Heinäkuu	37 269	18 256	1 370	148 680	99 645	—	239 802	6 384	—	551 406
Elokuu	71 915	55 544	8 166	59 892	2 128	—	48 930	—	—	246 575
Syyskuu	158 175	528	6 060	105 767	—	—	97 348	236 070	—	603 948
Lokakuu	69 764	197 739	1 000	89 684	5 656	—	78 568	776 440	—	1 218 851
Marraskuu ...	55 063	20 638	450	25 164	—	—	48 918	345 490	—	495 723
Joulukuu	66 122	22 752	500	13 669	392	—	33 413	7 050	—	143 898
Koko vuosi	1 087 717	386 320	34 950	997 735	108 344	—	2 306 196	2 452 472	202	7 373 936
Koko tuonti	**1 708 365**	**405 424**	**61 079**	**1 968 197**	**127 763**	**11 037**	**2 306 196**	**2 452 472**	**202**	**9 040 735**

V. Kalan tuonti Helsinkiin kuukausittain ja kalalajeittain vuonna 1947

Kuukausi	Silakka	Kilohaili	Hauki	Ahven	Kuha	Lahna	Säynävä	Särki	Lohi	Siika	Muikku
	1000 kg										
Tammikuu	30.4	86.0	38.8	8.6	5.4	15.4	0.2	1.4	6.1	5.2	1.6
Helmikuu	35.1	11.5	25.6	2.8	3.8	5.2	0.0	0.2	16.6	3.8	0.2
Maaliskuu	47.3	—	9.3	6.3	2.6	4.6	0.9	—	18.5	2.4	—
Huhtikuu	82.4	20.0	29.5	7.2	5.4	24.8	11.9	12.5	8.5	2.9	—
Toukokuu	1 148.0	42.5	116.8	84.5	39.5	119.1	23.7	45.4	6.1	20.5	—
Kesäkuu	1 078.3	69.9	79.9	65.8	4.7	122.6	0.7	0.7	21.1	3.6	—
Heinäkuu	431.7	0.2	29.0	15.9	11.2	36.3	1.0	0.5	30.3	0.5	0.2
Elokuu	197.3	2.2	45.0	16.0	0.8	7.3	4.3	0.0	9.6	22.8	—
Syyskuu	377.5	31.0	65.5	28.7	3.5	4.4	1.4	0.1	9.2	22.4	0.7
Lokakuu	335.8	43.9	43.1	12.5	5.5	5.6	0.7	0.1	13.3	55.8	14.5
Marraskuu	110.8	0.7	32.9	23.8	6.4	6.5	0.6	0.4	9.4	23.0	6.1
Joulukuu	26.4	—	36.8	30.6	3.1	9.3	0.2	0.1	24.4	5.6	0.9
Koko vuosi	3 901.0	307.9	552.2	302.7	91.9	361.1	45.6	61.4	173.1	168.5	24.2
Siitä											
Tuoretta	3 182.8	99.0	552.2	302.7	91.9	361.1	45.6	61.4	125.6	168.5	24.2
Suolattua	647.9	208.9	—	—	—	—	—	—	47.5	—	—
Savustettua	70.3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Jatkoa

Kuukausi	Kuore	Made	Turska	Kampela	Silli	Brislinki	Jääd. sekal.	Muu kala	Yhteensä	Siitä: Kalasatamaan tuotu	Siitä: Kalasatamaan ulkopuolelle tuotu
	1000 kg										
Tammikuu	3.4	32.4	624.3	0.1	294.3	107.5	121.1	1.0	1 383.2	61.7	1 321.5
Helmikuu	3.2	23.1	3.4	0.0	166.0	—	—	0.6	301.1	33.9	267.2
Maaliskuu	9.7	10.3	7.1	0.4	10.0	—	—	0.4	129.8	30.1	99.7
Huhtikuu	12.2	4.9	7.6	0.1	207.2	10.2	—	1.9	449.2	87.2	362.0
Toukokuu	8.0	1.2	2.7	0.6	—	—	—	4.5	1 663.1	508.9	1 154.2
Kesäkuu	—	0.1	0.0	1.1	—	—	—	0.6	1 449.1	539.5	909.6
Heinäkuu	—	0.0	0.3	2.3	—	—	122.0	0.5	681.9	130.6	551.3
Elokuu	—	—	0.3	1.5	—	—	—	0.6	307.7	61.3	246.4
Syyskuu	—	0.0	5.7	1.2	100.0	—	—	0.4	651.7	47.8	603.9
Lokakuu	—	0.1	88.7	1.3	670.0	—	—	0.0	1 290.9	72.2	1 218.7
Marraskuu	—	5.3	9.0	0.8	310.0	—	—	0.1	545.8	50.2	495.6
Joulukuu	1.1	36.9	11.6	—	—	—	—	0.2	187.2	43.4	143.8
Koko vuosi	37.6	114.3	760.7	9.4	1 757.5	117.7	243.1	10.8	9 040.7	1 666.8	7 373.9
Siitä											
Tuoretta	37.6	114.3	39.8	9.4	467.2	47.7	243.1	10.8	5 984.9	1 591.0	4 393.9
Suolattua	—	—	—	—	1 290.3	70.0	—	—	2 264.6	38.5	2 226.1
Savustettua	—	—	—	—	—	—	—	—	70.3	37.3	33.0
Kuivattua	—	—	720.9	—	—	—	—	—	720.9	—	720.9

VI. Kalantuonti Helsinkiin lähetyspaikkakuntien mukaan ja kalalajeittain vuonna 1947

Lähetyspaikkakunta	Silakka	Kilohaili	Hauki	Ahven	Kuha	Lahna	Säynävä	Särki	Lohi	Siika	Muikku
	1000 kg										
Helsinki—Hanko	1 128.7	18.6	105.7	42.7	3.5	69.3	11.4	21.8	0.3	10.3	—
Helsinki-Loviisa-Kotka	1 822.8	41.1	61.2	36.4	15.2	82.8	1.8	24.2	0.2	0.6	—
Hanko—Turku	750.1	17.5	273.7	163.7	56.7	147.3	23.4	13.6	15.2	39.2	0.1
Pori	42.0	—	7.9	9.4	2.6	1.4	0.4	0.3	2.3	22.0	—
Kristiina-Vaasa-Oulu	57.7	—	30.0	18.5	4.8	23.4	3.4	0.8	154.9	95.2	21.1
Tampere-Hämeenlinna	—	—	0.4	0.0	7.2	0.3	0.0	—	—	0.2	1.5
Kuopio—Kajaani	—	—	—	—	0.2	—	—	—	—	0.1	1.5
Ahvenanmaa	99.7	0.9	73.3	32.0	1.7	36.6	5.2	0.7	0.2	0.9	—
Ruotsi	—	36.0	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Tanska	—	193.8	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Norja	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Islanti	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hollanti	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Skotlanti	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kaikkiaan	3 901.0	307.9	552.2	302.7	91.9	361.1	45.6	61.4	173.1	168.5	24.9

Jatkoa

Lähetyspaikkakunta	Kuore	Made	Turska	Kampela	Silli	Brislinki	Jääd. sekal.	Muu kala	Yhteensä	Siitä: Kalasatamaan tuotu	Siitä: Kalasataman ulkopuolelle tuotu
	1000 kg										
Helsinki—Hanko	1.7	8.8	14.0	7.0	—	—	—	1.4	1 445.2	507.4	937.8
Helsinki-Loviisa-Kotka	6.3	4.1	10.8	0.3	—	—	—	2.3	2 110.1	494.5	1 615.6
Hanko—Turku	10.9	22.3	41.0	2.1	—	3.7	—	4.3	1 584.8	377.3	1 207.5
Pori	15.9	0.4	1.4	—	—	—	—	—	106.0	25.5	80.5
Kristiina-Vaasa-Oulu	1.6	76.1	0.0	0.0	—	—	—	0.6	488.1	216.4	271.7
Tampere-Hämeenlinna	1.2	0.3	—	—	—	—	—	2.2	13.3	10.3	3.0
Kuopio—Kajaani	—	—	—	—	—	—	—	—	1.8	0.2	1.6
Ahvenanmaa	—	2.3	0.3	0.0	—	—	—	—	253.8	35.2	218.6
Ruotsi	—	—	13.2	—	130.0	21.5	122.1	—	322.8	—	322.8
Tanska	—	—	600.0	—	518.2	92.5	121.0	—	1 525.5	—	1 525.5
Norja	—	—	80.0	—	—	—	—	—	80.0	—	80.0
Islanti	—	—	—	—	610.0	—	—	—	610.0	—	610.0
Hollanti	—	—	—	—	199.3	—	—	—	199.3	—	199.3
Skotlanti	—	—	—	—	300.0	—	—	—	300.0	—	300.0
Kaikkiaan	37.6	114.3	760.7	9.4	1 757.5	117.7	243.1	10.8	9 040.7	1 666.8	7 373.9

35. Elintarvikekeskus

Elintarvikekeskuksen toiminnasta v. 1947 annettu kertomus oli seuraavan sisältöinen:

Elintarvikekeskuksen lautakunta. Elintarvikekeskuksen lautakuntaan kuuluivat v. 1947 seuraavat henkilöt: puheenjohtajana kotitalousneuvos K. H. Laine, varapuheenjohtajana lääketieteen lisensiaatti U. E. Tötterman sekä jäseninä toimitusjohtaja J. Heitto, sosiaalitarkastaja S. Jacobsson, kirjaltaja A. E. Katra, rouva M. Kulonen, rouva H. Skogström, toimitusjohtaja J. T. Soiro ja taloudenhoitaja N. Väre. Kaupunginhallituksen edustajana lautakunnassa oli rahatoimenjohtaja E. v. Frenckell. Sihteerin tehtäviä hoiti kirjanpitäjä Y. E. Laesmaa elokuun 31 p:ään ja siitä lähtien vuoden loppuun toimitusjohtaja T. Ekberg.

Lautakunta kokoontui vuoden aikana 13 kertaa. Pöytäkirjain pykäläluku oli 115, saapuneiden kirjeiden lukumäärä 1 637 ja lähteneiden 2 834.

Lautakunnan käsittelemistä ja päättämistä asioista mainittakoon seuraavat: työnantajain edustajiksi laitoksen tuotantokomiteaan v:ksi 1947 valittiin kirjaltaja A. E. Katra, toimitusjohtaja E. V. Lähde ja rouva H. Skogström sekä varalle taloudenhoitaja N. Väre [1]); valittiin komitea tutkimaan mitä parannuksia voitaisiin saada aikaan ruoan laadussa nykyisten säännöstelymääräysten puitteissa [2]); v:n 1946 tilinpäätös hyväksyttiin [3]); huoltolautakunnan avunsaajia palveleva myymälä Helsinginkadun 24:ssä päätettiin liikevaihdon alenemisen johdosta sulkea maaliskuun 31 p:nä [4]); lautakunnan toimintakertomus v:lta 1946 hyväksyttiin [5]); liikennelaitoksen anomus väliaikaisen ruokalan avaamisesta Ruskeasuon raitiovaunuhallissa hylättiin [6]); hankintasuunnitelma kulutuskautta 1947/48 varten hyväksyttiin [7]); Herttoniemen juurikasvaraston ylijäämävarastotilan vuokraus kulutuskaudeksi 1947/48 järjestettiin [8]); elintarvikekeskuksen toimitusjohtajan virka päätettiin julistaa haettavaksi [9]); ruokatehtaan keittiön sisäkatto päätettiin kunnostaa kertomusvuoden kesän aikana [10]); laitoksen talousarvio v:ksi 1948 hyväksyttiin [11]); juurikasvinhankkijoilta päätettiin pyytää lopulliset hintatarjoukset [12]); työtuville toimitettavan valmiin ruoan hinta päätettiin syyskuun 12 p:stä korottaa 45 mk:sta 55 mk:aan ruokailupäivää kohden [13]); rakennustoimiston anomus ruokalan avaamisesta sen henkilökuntaa varten hylättiin [14]); toimitusjohtaja Ekberg valittiin tekemään 1 milj. kg:n perunamäärälle hankintasopimukset [15]); uusi toimitusjohtaja oikeutettiin hyväksymään laskut ja allekirjoittamaan rahatoimiston maksettaviksi asetetut shekit [16]); toimitusjohtaja Ekberg valittiin tuotantokomitean työnantajajäseneksi v:n 1947 loppuun [17]); tilinpäätös tammikuun 1 p:n ja syyskuun 30 p:n väliseltä ajalta hyväksyttiin [18]); koulukeittojen hinta päätettiin korottaa marraskuun 15 p:stä kansakoulujen osalta 7 mk:sta 8: 50 mk:aan sekä muiden osalta 9 mk:aan [19]); Helsingin lastenruokintatoimikunnan esitys lastenruoan valmistamisesta ja kuljetuksesta tammikuun 2 p:n ja kesäkuun 15 p:n välisenä aikana hyväksyttiin ja valmistus- ja kuljetuskorvaukseksi mää-

---

[1]) Elint. lk. 20 p. tammik. 9 §. — [2]) S:n 27 p. helmik. 16 §. — [3]) S:n 14 p. maalisk. 21§. — [4]) S:n 14 p. maalisk. 22 §. — [5]) S:n 31 p. maalisk. 32 §. — [6]) S:n 29 p. huhtik. 45 §. — [7]) S:n 4 p. kesäk. 63 §. — [8]) S:n 4 p. kesäk. 64 §. — [9]) S:n 19 p. kesäk. 68 §. — [10]) S:n 19 p. kesäk. 70 §. — [11]) S:n 26 p. elok. 80 §. — [12]) S:n 26 p. elok. 81 §. — [13]) S:n 26 p. elok. 83 §. — [14]) S:n 16 p. syysk. 87 §. — [15]) S:n 16 p. syysk. 90 §. — [16]) S:n 16 p. syysk. 91 §. — [17]) S:n 16 p. syysk. 92 §. — [18]) S:n 7 p. marrask. 101 §. — [19]) S:n 7 p. marrask. 102 §.

rättiin 5 mk litralta [1]); laitoksen lääkärin esitys elintarvikekeskuksen lääkintäpalvelun järjestämisestä ja siitä johtuvista maksuista hyväksyttiin sillä lisäyksellä, että kotikäyntejä voitiin suorittaa vain laitoksen johdon suostumuksella [2]); laitoksen tuotantokomitealle päätettiin selostaa kaupunginhallitukselle lähetettyä ruokatehtaan korjaus- ja laajennussuunnitelmaehdotusta [3]); emännöitsijä H. L. Kaiskolle päätettiin suorittaa takaisin säännöstely- ja virkavirheestä johtuneet maksut, 4 400 mk [4]); toimitusjohtajan tehtäväksi annettiin keskusradion hankkiminen elintarvikekeskukseen [5]).

Esityksiä kaupunginhallitukselle tehtiin seuraavista asioista: elintarvikekeskuksen viranhaltijoilta perittävästä luontoisetukorvauksesta [6]); ruokatehtaassa suoritettavista laajennus- ja korjaustöistä sekä elintarvikekeskuksen uutta toimitaloa koskevasta suunnitelmasta [7]); ylimääräisen apulaisjohtajan viran perustamisesta [8]); ruokatehtaan rakennussuunnitelmaan liittyvästä lisäselvityksestä [9]); Hietarannan ja Uunisaaren kahvilain kalustojen siirtämisestä urheilu- ja retkeilylautakunnalle [10]); laitoksen toimitusjohtajan viran täyttämisestä [11]); ennen klo 4:ää ja klo 4—6 suoritetun työajan korvaamisesta [12]); viranhaltijain eläkesäännön muutoksista [13]); eräiden tilien ylittämisestä [14]); jäähdytystilan varaamisesta laitosta varten teurastamosta [15]); sekä ruokatehtaan laajennus- ja korjaustöiden suorittamisesta [16]).

Lausuntoja annettiin kaupunginhallitukselle uudesta viranhaltijain eläkesääntöehdotuksesta [17]) ja hankintojen keskittämisestä elintarvikekeskukseen [18]) sekä rahatoimistolle kaupungin kassa- ja tililaitoksen johtosäännön uusimisesta.

Henkilökunta. Elintarvikekeskuksen toimitusjohtaja E. V. Lähde nautti sairaslomaa kertomusvuoden alusta kesäkuun 7 p:ään. Hänen kuolemansa jälkeen avoimeksi tulleeseen toimitusjohtajan virkaan nimitettiin everstiluutnantti T. E. Ekberg syyskuun 1 p:stä lukien.

Toimitusjohtaja E. Lähteen virkaa hänen sairaslomansa aikana sekä sittemmin avoimeksi tullutta toimitusjohtajan virkaa hoiti kirjanpitäjä Y. E. Laesmaa, paitsi heinäkuun 7 p:n ja elokuun 6 p:n välisenä aikana, jolloin mainituista tehtävistä huolehti kirjaltaja A. E. Katra. Toimitusjohtaja Lähteelle päätettiin hänen sairaslomansa ajalta maksaa virkasäännön ja kaupunginhallituksen erikoispäätöksen edellyttämä palkka se seikka huomioonotettuna, että toimitusjohtaja Lähde oli sairaslomansa aikana osallistunut elintarvikekeskuksen asiain hoitoon.

Kertomusvuonna työskenteli elintarvikekeskuksessa yhteensä 249 henkilöä, joista samanaikaisesti enintään 188 henkilöä. Näistä oli sääntöpalkkaisia 97. Vuoden varrella erosi sääntöpalkkaisia viranhaltijoita 10 ja muita 99.

Ruokatehtaassa aloitettiin työskentely säännöllisesti klo 3.30 ja koska työ lisäksi oli suurelta osaltaan ruumiillista työtä, joutui henkilökunta jatkuvasti tekemään voimiaan säästämättä tehostettua työtä. Kunnollisen lisätyövoiman saanti oli työn luonteesta johtuen sangen vaikeata.

Vuoden aikana nimitettiin alla oleviin virkoihin seuraavat henkilöt: maaliskuun 31 p:stä lukien autonkuljettajan virkaan A. Berglund, autonapumiehen virkoihin E. A. Hänninen ja V. A. Saavalainen, varastomiehen virkaan T. K. Vuorinen, ruokalanhoitajan virkoihin F. Forsman, L. Ruotsalainen ja V. A. Vaittinen, apulaiskeittäjän virkaan M. Kullberg ja S. Lämsä, koulukeittäjän virkaan T. Kuitinen ja keittiöapulaisen virkoihin E. D. Koivisto, M. Koivuranta, M. L. Kuokkanen, M. Marjonen, S. Peiponen, O. M. Pihlajapuu, I. A. Tuominen ja I. Venhola; syyskuun 1 p:stä lukien ruokalainhoitajan virkaan L. Puumalainen ja apulaiskeittäjän virkaan M. Joppberg; sekä lokakuun 1 p:stä lukien toimistoapulaisen virkoihin M. Oksanen ja S. Tanninen, pääkeittäjän virkaan A. Ekman, ruokalanhoitajan virkoihin M. Kuokkanen ja V. Vaittinen sekä apulaiskeittäjän virkaan L. Poikonen.

Vuoden aikana erosivat elintarvikekeskuksen palveluksesta seuraavat henkilöt: apulaiskeittäjä H. Nurminen kesäkuun 1 p:nä, keittiöapulainen H. Grönqvist kesäkuun 30 p:nä, ruokalanhoitaja S. Lehtinen elokuun 15 p:nä, pääkeittäjä E. Patja syyskuun 15

[1]) Elint. lk. 7 p. marrask. 104 §. — [2]) S:n 13 p. jouluk. 109 §. — [3]) S:n 13 p. jouluk. 111 §. — [4]) S:n 13 p. jouluk. 112 §. — [5]) S:n 13 p. jouluk. 113 §. — [6]) S:n 14 p. maalisk. 24 §. — [7]) S:n 29 p. huhtik. 36 §. — [8]) S:n 13 p. toukok. 50 §. — [9]) S:n 13 p. toukok. 52§. — [10]) S:n 4 p. kesäk. 61 §. — [11]) S:n 31 p. heinäk. 73 §. — [12]) S:n 16 p. syysk. 88 §. — [13]) S:n 7 p. marrask. 95 §. — [14]) S:n 7 p. marrask. 97 §. — [15]) S:n 18 p. jouluk. 110 §. — [16]) S:n 18 p. jouluk. 111 §. — [17]) S:n 7 p. marrask. 95 §. — [18]) S:n 7 marrask. 96 §.

p:nä sekä keittiöapulaiset M. Koivuranta, E. Kottonen ja I. Venhola vastaavasti elokuun 31 p:nä, syyskuun 15 p:nä ja lokakuun 19 p:nä.

Kiinteistö ja teknilliset välineet. Elintarvikekeskuksen ruokatehdas toimi edelleenkin samoissa tiloissa kuin v. 1942, vaikka sen tehtävät olivatkin vuosi vuodelta yhä kasvaneet. Kun esim. koulukeittoja valmistettiin v. 1945 n. 2 400 000 annosta, oli annosten määrä v. 1946 4 026 000 ja v. 1947 jo 5 189 505. Jo toimitalon rakennusvaiheen aikana oli todettu, että elintarvikekeskuksen käyttöön varattu tila oli riittämätön, ja tehtävien edelleen lisäännyttyä oli ilmeistä, ettei ruokatehtaan nykyisissä tiloissa ja välineillä ajanmittaan pystytä suorittamaan nykyisiäkään tehtäviä. Epäkohtien poistamiseksi elintarvikekeskuksen lautakunta olikin tehnyt kahteen eri otteeseen kaupunginhallitukselle esitykset suunnitelluista teknillisistä välineistöhankinnoista, muutos- ja laajennustöistä sekä lisätilan tarpeesta. Koska nämäkään muutostyöt eivät ajanmittaan tulisi aikaansaamaan pysyvää parannusta tilanteeseen, oli ilmeistä, että lähitulevaisuudessa olisi välttämätöntä ryhtyä suunnittelemaan elintarvikekeskukselle uutta toimitaloa heti kun rakennustilanne sen salli.

Määrärahaesitysten puitteissa oli laitokselle tilattu valmistettavaksi erinäisiä teknillisiä välineitä, kuten metallisia kuljetuskärryjä, metallinen lihapöytä ym. Osa saatiin vuoden kuluessa, osan tilauksista siirtyessä v:n 1948 osalle, lähinnä metalliraaka-aineen saantivaikeuksien johdosta.

Elintarvikkeiden hankinta ja myynti. Elintarvikehankinnat suoritettiin pääasiassa vapaasta kaupasta. Lihan käyttö lisääntyi huomattavasti sen jälkeen kun se huhtikuun 1 p:stä lukien oli vapautunut säännöstelystä. Laitoksen ruokavalioon vaikutti edullisesti myös kansanhuoltoministeriön toimittama ulkomaalainen liha. Liha oli korkealaatuista ja kohtuullisen hintaista. Laitoksen käyttämä huomattavan suuri juurikasvimäärä onnistuttiin ostamaan edullisiin tukkuhintoihin. Edullisten ostohintojen vuoksi laitos oli tilaisuudessa myymään erilaisia tarvikkeita kaupungin muille laitoksille alle yleisten markkinahintojen. Tarvikkeita myytiin 15 opetuskeittiölle, 5 lastenkodille, 39 lastentarhalle, 26 kesäsiirtolalle, sielullisesti sairaiden vastaanottokodille ja kunnalliskodille. Pääasiassa juurikasveja myytiin Ensi koti yhdistykselle, Hyvösen ja Töölön lastenkodeille, Suomenlinnan Linnakahvilaan, Pippingskjöldin äitien kotiin, poliisilaitoksen huoltoosastolle, ruotsalaiselle sokeainkoululle, Sotainvaliidien veljesliiton lastenseimelle ja vakinaisten palomiesten osuusruokalaan. Hankintojen edullisuuteen vaikutti myös Helsingin Tukholmankomitean toimittamat tarvikemäärät, joiden tuoma lisä oli eduksi kouluruokinnalle.

Tärkeimpien tarvikkeiden hankintamäärät olivat seuraavat:

Tarvike	kg	Tarvike	kg
Leipää	56 125	Lihaa	68 916
Jauhoja	20 908	(» josta tanskalaista	45 087)
Suurimoita ja hiutaleita	92 687	Kalaa, tuoretta	4 126
Makarooneja	4 520	» suolattua	6 884
Herneitä	68 026	Perunoita	973 124
Kidesokeria	3 000	Lanttuja	43 820
Kahvinvastiketta	1 400	Punajuuria	7 450
Margariinia	2 670	Porkkanoita	23 445
Puolukoita	16 158	Kaalia	29 818

Maitoa hankittiin 445 750 l, minkä lisäksi homogenisoitua maitoa 5 787 l ja kuorittua maitoa 18 970 l. Piimää hankittiin 1 080 l.

Herttoniemen varastosta myytiin juurikasveja seuraavat kilogrammamäärät:

Ostaja	Perunaa	Lanttua	Porkkanaa	Punajuurta	Kaalia	Yhteensä
Omat toimipaikat	484 541	17 714	10 925	4 706	16 041	533 927
Kaupungin laitokset	344 510	14 807	11 913	6 023	9 270	386 523
Muut	321 001	9 592	—	—	—	330 593
Myyty ylijäämä	25 045	1 500	10 050	4 520	—	41 115
Yhteensä	1 175 097	43 613	32 888	15 249	25 311	1 292 158

Juurikasvien ym. varastointi. V. 1946 hankittu n. 1.5 milj. kg:n suuruinen juurikasvimäärä varastoitiin kokonaisuudessaan elintarvikekeskuksen hallinnassa olevaan Herttoniemen juurikasvarastoon, missä se säilyi suhteellisen hyvin. Koko erä kulutettiin ja osaksi myytiin seuraavaan satoon mennessä. Herttoniemen juurikasvarastosta käyttämättä jäänyt varastotila 2 128 695 kg:lle juurikkaita vuokrattiin alla mainituille laitoksille, liikkeille ym. seuraavia kilogrammamääriä varten: Hankintaliike V. Leikas toiminimelle 410 000 kg, Kesko oy:lle 322 690 kg, Nikkilän sairaalalle 300 000 kg, Alkon ravintola oy:lle 300 000 kg, kulkutautisairaalalle 129 575 kg, Kivelän sairaalalle 100 000 kg, valtion viljavarastolle 100 000 kg, Oy. Paul Bruun ab:lle 70 000 kg, kauppias L. A. Mikkolalle 70 000 kg, Hotelli Helsingille 55 787 kg, Kestikartano oy:lle 50 000 kg, J. Heitto oy:lle 43 000 kg, Suomen pankille 40 000 kg, postisäästöpankille 34 643 kg, Oy. Weilin & Göös ab:lle 30 000 kg, Sairaala Mehiläiselle 20 000 kg, Henkivakuutusyhtiö Suomelle 20 000 kg, Oy. Näppärälle 18 000 kg ja kansaneläkelaitokselle 15 000 kg.

Vuoden aikana käytetyt liha-, kala- ja marjamäärät varastoitiin teurastamosta varattuun jäähdyttämö- ym. kylmään tilaan. Varastoidut määrät säilyivät täysin pilaantumattomina. Tukkuliikkeistä hankittu siirtomaatavara varastoitiin keskusvarastoon Helsinginkadun 24:ssä.

Ruoan valmistus ja myynti. Elintarvikekeskuksen ruokatehtaassa valmistettiin ja sieltä myytiin ruokaa 11 kunnalliselle ruokalalle, 55 kansakoululle, 2 ammattikoululle, 40 oppikoululle, 7 leikkikentälle, 2 koulupuutarhalle, kaupungin eristyslaitokselle, työtuville, Marian turvakodille, 4 yksityiselle lastentarhalle, Vakuutus oy. Fennialle, Helsingin silkkikutomo oy:lle, Kustannus oy. Otavalle, Yhdistyneet villatehtaat oy:lle sekä kaupunginhallituksen määräämiin tilaisuuksiin.

Ruoan myynnistä kertyi tuloja kaupungin omien laitosten osalta 22 940 355 mk eli 36.6 % laitoksen kokonaistuloista v:n 1946 vastaavien määrien ollessa 22 167 519: 50 mk ja 36.6 % sekä muiden ostajien osalta 25 953 962: 75 mk eli 41.4 %, v. 1946 25 329 948: 10 mk ja 41.8 %.

Menot ja tulot. Kertomusvuoden liikevaihto osoitti voittoa 14.1 % eli 6.7 % enemmän kuin v. 1946. Voiton huomattavaan lisääntymiseen vaikutti mm. Herttoniemen juurikasvaraston tuottama voitto, 17.8 %, mainitun varaston toiminnan osoittaessa v. 1946 tappiota 4.4 %. Kunnallisten ruokalain liikevaihto lisääntyi jatkuvasti vuoden aikana. Kulungit, kuten kaluston hankinta, sen kunnossapito ym. olivat v:een 1946 verrattuna huomattavan pienet. Huolimatta tehtävien lisääntymisestä ei työvoiman lisäystä tarvinnut suorittaa.

Eri menoeriin määrärahat ja kustannukset jakautuivat v. 1947 seuraavasti:

Menoerä	Talousarvion mukaan, mk	Tilien mukaan, mk	Säästö (+) tai ylitys (—), mk
Palkkiot	28 800	33 000	— 4 200
Sääntöpalkkaiset virat	9 842 595	9 842 595	—
Tilapäistä työvoimaa	5 213 673	5 213 673	—
Vuokra	1 525 364	1 486 940	+ 38 424
Vedenkulutus	100 000	119 371	— 19 371
Lämpö	1 500 000	2 311 775	— 811 775
Valaistus	150 000	153 676	— 3 676
Kaluston hankinta	1 500 000	625 111	+ 874 889
Kaluston kunnossapito	500 000	498 729	+ 1 271
Tavaraostot	49 500 000	29 617 430	+ 19 882 570
Käyttövarat	2 000 000	1 998 682	+ 1 318
Korjaukset	100 000	99 457	+ 543
Yhteensä	71 960 432	52 000 439	+ 19 959 993

Elintarvikekeskuksen tulot v. 1947 jakautuivat seuraaviin eriin:

Tuloerä	Mk
Valmiin ruoan toimitus kaupungin laitoksille	22 940 355
Raaka-aineiden toimitus kaupungin laitoksille	5 478 564
Valmiin ruoan toimitus muille ostajille	25 953 963
Raaka-aineiden toimitus muille ostajille	7 222 606
Luontoisedut	1 105 613
Yhteensä	62 701 101

Voittoa kertyi v. 1947 siis 10 700 662 mk.

HAKEMISTO

Sivu

Adoptioasioista annetut lausunnot ... 165
Agroksen aluetta koskevan vuokrasopimuksen jatkaminen ... 44
Ahkeruusrahat, kunnalliskodissa maksettavat, niiden enimmäismäärän korottaminen ... 127
Aikakauslehdet, kaupungin virastoille tilatut ... 74
Ajomaksut, liikennelaitoksen ... 305—307
Alaikäisät lainrikkojat ... 171
Alberga, ks. myös Leppävaara.
Albergan kartanoon kuuluvaa aluetta koskeva aluevaihto ... 33
» » kuuluvia alueita ja rakennuksia koskevat vuokrasopimukset ... 55
» » kuuluvien rakennusten siirtäminen kiinteistötoimiston metsätalousosaston hallintaan ... 56
Aleksis Kiven kadun ja Pengerkadun kulmauksessa olevan tontin varaaminen seurakunnallisia tarpeita varten ... 35
Alkoholistihuollon alaiset henkilöt ... 149, 160, 161
» alaisten ammatti ... 151
» » ikä ... 151, 160, 161
» » siviilisääty ja syntyperä ... 151
» peruste ... 150, 161
» tehostaminen ... 126
» tulot ja menot ... 152
Alkoholistihuoltolat, niissä hoidetut köyhäinhoidolliset henkilöt ... 138
Alppilan lintulammikon korjaaminen ... 287
» ulkoravintolan vuokralleanto ... 63
Aluevaihdot ... 33
Aluksille annettavasta vedestä kannettavien maksujen korottaminen ... 312
Ammatinvalinnanohjaus ... 204
Ammattiopintojen avustuslain mukainen toiminta ... 184
Ammattioppilaskoti ... 169, 170, 189, 190
Ammattioppilaslautakunnan toimintakertomus ... 248
Arkisto, ks. Kaupunginarkisto.
Arkiston, palkkalautakunnan toimiston, hoitaminen ... 3
Asemakaavakarttojen myynti ... 75
Asemakaavanmuutosehdotukset, kiinteistölautakunnan laadituttamat ... 58
Askarteluparakkien pystyttäminen ... 50
Asumisluvat, huoneenvuokralautakunnan myöntämät ... 110
Asunnonvälitys ... 111
Asuntoalueita koskevat vuokrasopimukset ... 35—38, 43—47
Asutuslautakunnan toimintakertomus ... 239
Autohuoltoasemia koskevat asiat ... 48—49, 55
Autojen käytöstä perittävä korvaus ... 32
Autonkuljettajien korvausvelvollisuus autovaurioiden sattuessa ... 276
» palkkakysymys ... 8
Aviottomain lasten huolto ... 177
Avunsaajat, köyhäinhoidolliset ... 132, 158
» » laitoshuollossa olevat ... 135, 137—143
» » niiden ammatti ... 136
» » » asunto-olot ... 136, 158
» » » avuntarpeen syy ... 134
» » » avustuksen muoto ... 134—135, 159
» » » » säännöllisyys tai lyhytaikaisuus ... 135, 159
» » » ikä ... 135
» » » siviilisääty ja syntyperä ... 135
Avustus- ja huvirahasto, palokunnan ... 120
Avustusnormit, huoltolautakunnan vahvistamat ... 126
Avustusten myöntäminen ehkäisevänä köyhäinhoitona ... 125

Bengtsårin tilan alueelta hakattujen puiden hinta ... 57
» » kasvihuonerakennelmien käyttö ... 274
» » rakennusten korjaaminen ... 275
Bensiininjakeluasemia koskevat asiat ... 48—49, 55
Bergenin raitioteiden 50-vuotisjuhla, edustajan lähettäminen sinne ... 297
Berghyddan nimisen alueen vuokralle antaminen ... 45
Bethel lastenkodin avustaminen ... 191
Bodomjärven ranta-alueen kunnostaminen uimapaikaksi ... 219
Borgs nimisen tilan palstoitusta koskeva lausunto ... 59
Brändö golfklubb ja Brändö seglare nimisten yhdistysten vuokra-alueita koskevien sopimusten rekisteröinti ... 54
» tennisplan nimistä aluetta koskevan vuokrasopimuksen rekisteröinti ... 54

Dahlsbackan tilaa koskeva aluevaihto ... 33
Desinfektiolaitoksen rakentaminen ... 275
Drake, I., rouva, huvilan vuokraaminen hänelle ... 64
Duodecim sairaala oy:n hoitajattarien yhdistys, kesänviettopaikan vuokraaminen sille ... 39

Eeva-tehdas oy:n oikeuttaminen rakentamaan vesijohto ... 50
Elintarvikekeskuksen henkilökunta ... 358
» lautakunnan kokoonpano, kokoukset ja päätökset ... 357—358
» menot ja tulot ... 360—361
» toimintakertomus ... 357
Elintarvikkeiden hankinta ja myynti ... 359
Elite, ravintola oy., puistikkoalueen vuokraaminen sille ... 45
Elo oy:n ja kaupungin välinen aluevaihto ... 33
Elokuvatoiminta työmaajuopottelun torjuntamuotona ... 244
Eläintarhan urheilukenttä ... 218, 221, 222, 223
Eläintarhanajot ... 51, 275
Eläkemäärien, kaupungin myöntämien, uudelleen laskeminen ... 2, 21
Eläkesäännöt, kaupungin viranhaltijain ja työntekijäin, niiden määräysten tulkinta ... 21
Eläkkeet, palkkalautakunnan myöntämät ... 21
Esitykset, huoltolautakunnan tekemät ... 127
» kansanhuoltolautakunnan tekemät ... 227
» kiinteistölautakunnan tekemät ... 32, 55, 56, 59, 60, 69
» kirjastolautakunnan tekemät ... 251
» lastensuojelulautakunnan tekemät ... 164—165
» liikennelaitoksen lautakunnan tekemät ... 298—299
» palolautakunnan tekemät ... 115
» raittiusvalistuslautakunnan tekemät ... 242
» satamalautakunnan tekemät ... 316—317
» työnvälityslautakunnan tekemät ... 198
» urheilu- ja retkeilylautakunnan tekemät ... 219
» väestönsuojelulautakunnan tekemät ... 237
» yleisten töiden lautakunnan tekemät ... 272—275
Esplanaadikappelin vuokralleanto ... 64
Etelä-Suomen voima oy:n oikeuttaminen pitämään suurjännitejohtonsa kaupungin maalla ... 50
Evankelis-luterilaiset seurakunnat, tontin varaaminen niiden tarpeita varten ... 35

Fallkullan tilan kasvihuoneiden ja käymälärakennuksen piirustusten hyväksyminen ... 56
» » muonamiehen A. B. Broströmin leski, hautausavun myöntäminen hänelle ... 56
Fennia tupakkatehdas, alueen vuokraaminen sille ja sen oikeuttaminen rakentamaan kaksi polttoainesäiliötä ... 49
Filmauksen suorittaminen Herttoniemessä ... 54
Finlands svenska centralidrottsförbund, sen avustusanomuksen hylkääminen ... 219
Fiskodlingens vänner yhdistyksen avustaminen ... 57
Ford-oy:n nosturin siltarata ... 314
» vuokra-alueet ... 314

Gammelstadens ungdomsförening, alueen vuokraaminen sille ... 45
Göteborgin katulautakunnan jäsenet, vieraanvaraisuuden osoittaminen heille ... 271

Haaga, poliisiaseman sijoittaminen sinne ... 65
Haagan ampumarata-alueen käyttö ... 57
» korttelissa n:o 78 olevan tontin n:o 3 viemärin yhdistäminen kaupungin omistamaan viemäriin ... 58
» lasten kuljettaminen Kalastajatorpan uimarannalle ... 299
» lastentarha, huoneiston vuokraaminen sen käyttöön ... 62
» sankarihautojen kunnostaminen ... 274
» sivukirjasto, huoneiston vuokraaminen sen käyttöön ... 63
Hajoituskaivojen tyhjennys ... 292
Haltiala, nuorisoleirin järjestäminen sinne ... 52

Haltialan tilan työväestön sikalarakennuksen piirustusten hyväksyminen ... 56
Hanasaarella olevan telakka-alueen laajentaminen ... 40
Hankintojen, kaupungin laitosten keskittäminen ... 129
Harakan asuntoalueen katunimistöön merkittävien muutosten hyväksyminen ... 59
» » rakennussuunnitelman ehdotuksen hyväksyminen ... 58
Harjutorin puistikon järjestäminen ... 276
Harvia, Y. A., seppeleen laskeminen hänen haudalleen ... 32
Hautausavustukset, palkkalautakunnan myöntämät ... 22
Hautausmaa-alueen laajentaminen ... 39
Helsingfors segelsällskap, alueen vuokraaminen sille ... 40
» skridskoklubb yhdistyksen avustaminen ... 224
» svenska ungdomsråd järjestön avustaminen ... 191
Helsingin demokratian pioneerien aluejärjestö, kesänviettopaikan vuokraaminen sille ... 48
» ja Viipurin yksityisen kreikkalaiskatolisen seurakunnan hautausmaa-alueen laajentaminen ... 39
» kaupungin kartan painatus- ja käyttöoikeutta koskeva lausunto ... 60
» kaupunkilähetyksen avustaminen ... 191
» kristillisen työväen nuoriso-osaston avustaminen ... 191
» » työväenyhdistyksen oikeuttaminen pitämään leiriä Vantaanjoen rannalla 52
» lastenruokintakomitean avustaminen ... 191
» luistelijat yhdistyksen avustaminen ... 224
» Marttayhdistyksen neuvonta-asema, huoneiston luovuttaminen sen käyttöön ... 63
» » vapauttaminen laskun suorittamisesta ... 270
» nuoret kotkat yhdistyksen avustaminen ... 191
» nuorten miesten kristillisen yhdistyksen avustaminen ... 191
» » naisten kristillisen yhdistyksen avustaminen ... 191
» osakepankin ja kaupungin välinen tilitys ... 54
» osuuskauppa, nurmikkoalueen vuokraaminen sille ... 45
» perheasunnot oy., tontin vuokraaminen sille ... 38
» poikakotiyhdistyksen avustaminen ... 191
» poliisien yhdistyksen oikeuttaminen pystyttämään kesämajansa Lauttasaareen ... 65
» sokeaintalo-säätiön avustaminen ... 128
» sosiaalidemokraattisen nuorison aluetoimikunnan avustaminen ... 191
» » nuorisoyhdistyksen avustaminen ... 191
» säilyke oy., perunakellarin vuokraaminen sille ... 65
» työvalmiusnaisten avustusanomus ... 130
» työväen sekakuorolle vuokrattua huvilaa koskevan sopimuksen irtisanominen ... 49
» » uimarit yhdistyksen avustaminen ... 224
» työväenteatterin kannatusyhdistys, alueen vuokraaminen sille ... 45
» uimarit yhdistyksen avustaminen ... 224
» vapaan huollon keskuksen avustusanomus ... 130
» yliopisto, kasvien lahjoittaminen sille ... 274
Henkikirjoitusta varten käytettyjen henkilökorttien käyttäminen tilastotarkoituksiin ... 83
Hertonäs gård och park nimistä tilaa koskeva aluevaihto ... 33
Herttoniemen alueen myynti everstiluutnantti M. Sauriolle ... 34
» » vuokraoikeuden siirtäminen Puolmatkan teollisuus oy:lle ... 48
» aluetta koskeva aluevaihto ... 33
» huvilan vuokralleanto ... 64
» hyppyrimäen valmistuminen ... 221
» kilpahiihtoradan raivaaminen ... 221
» saha oy., korvauksen periminen siltä ... 271
» » » yksityisten sahausten suorittaminen siellä ... 272
» » oy:n ja kaupungin välinen sopimus ... 274
» siirtolapuutarhan vesijohtoverkon liittäminen yleiseen vesijohtoverkkoon ... 55
» siirtolapuutarhayhdistyksen oikeuttaminen ampumaan rusakoita ... 55
» teollisuussataman asemakaavanehdotus ... 317
» öljysatamaan johtavan väylän syventäminen ... 316
» öljysataman vuokrien vahvistaminen ... 54
Herttoniemi, filmauksen suorittaminen siellä ... 54
» kesänviettopaikan vuokraaminen sieltä ... 45
» kuormauslaiturin rakentaminen sinne ... 40
» myymälän sijoittaminen siellä olevaan omakotirakennukseen ... 53
» rautatievaa'an hankkimista sinne koskeva esitys ... 55
» rautatievaunujen siirtolaitteen asentaminen sinne ... 50
Hesperian huvilan varaamista retkeilymajaksi koskeva lausunto ... 69
» jääkiekkoseuran avustaminen ... 224
» kenttä, katsomon ja pukusuojan rakentaminen sinne ... 220
Hevosajurien palkat ... 7, 9
Hietarannan juhannusjuhlan järjestäminen ... 220
» kahvilakioskin kaluston siirtäminen urheilu- ja retkeilylautakunnalle ... 220
» ravintolakioskin vuokralleanto ... 218
Hinaajan hankkiminen satamalaitokselle ... 310

Hinausmaksujen korottaminen ... 312
Hjälpkommittén för pensionerade gamla i Helsingfors, tontin varaaminen sen suunnittelemaa sairaalaa varten ... 35
Holhouslautakunnan vuosikertomus ... 109
Humaliston huvila-alueen n:o 23 vuokralleanto ... 44
Huolintaliikkeiden satamissa olevista toimistokojujen alueista kannettavat vuokrat ... 315
Huoltokanslian perustaminen Vartiokylään ... 125
Huoltolaitoskomitean mietintö ... 129
Huoltolaitosten hoidokkimäärä ja näiden huoltopäivien lukumäärä ... 137—139
Huoltolautakunnan alaisten viranhaltijain johtosäännön muutos ... 125
» kirjeenvaihto ... 125
» kokoonpano ... 122
» kokoukset ... 124
» osastot ja jaostot ... 123
» valvontapiirit ... 123
Huoltotoimen aiheuttama korvausten periminen ... 156
» tulot ja menot ... 154—156
» vuosikertomus ... 121
Huoltoviraston huoneistot ... 131
» kansliain toiminta ... 131, 157
» viranhaltijat ... 131
Huoneenvuokralautakuntien vuosikertomus ... 110
Huoneistot, kiinteistölautakunnan vuokralle antamat ... 63
» » » ottamat ... 61— 63
Huopalahden ampumarata-aluetta koskevan vuokrasopimuksen jatkaminen ... 45
» punaisten hautauspaikan kunnostaminen ... 287
Huvikentän järjestäminen Kaisaniemeen ... 51, 220
» » Messukentälle ... 221
Hyvän miehen lisä, maksamista koskeva selitys ... 6
Hyvösen lastenkodin vuosikertomus ... 192
Hälytyssireenien siirtäminen paloviranomaisten hoitoon ... 237

Idrottsföreningen Kamraterna, sen avustaminen ja korsukaminan luovuttaminen sille ... 224, 272
Ikäkorotusten myöntäminen viranhaltijoille ... 16, 87
Ilmapommituksessa tuhoutuneiden rakennusten tontin vuokran palauttaminen ... 38
Ilmoitukset, kaupungin, niiden julkaisemistapa ja hinta ... 74
Imatran voima oy:n oikeuttaminen ottamaan savea Vanhankaupungin rannalta ... 55
Indeksikorotuksen maksaminen kaupungin työntekijöille ... 6
Indeksivuokrien vahvistaminen ... 54
Invaliidien virkistyskoti, alueen vuokraaminen sitä varten ... 56
Invaliidihuolto ... 186
Invaliidiliput, liikennelaitoksen myöntämät ... 306, 307
Irtolaishuollon alaiset henkilöt ... 121, 158—160
» alaisten ammatti ... 148, 160
» » henkilötiedot ... 158—160
» » ikä ... 148
» » koulusivistys ... 148
» » siviilisääty ja syntyperä ... 148
» peruste ... 146
» tulot ja menot ... 149
Istutusten, kaupungille kuulumattomien, kunnossapitokustannusten korottaminen ... 274
» kaupungin, korjaus ja kunnossapito ... 287

Johdinautovaunusto, liikennelaitoksen ... 304
Johtosääntö, huoltolautakunnan alaisten viranhaltijain, sen muuttaminen ... 125
Joulukuusien hinnat ... 57
» pystyttäminen eri paikoille ... 32
Joulukoristeiden myyntipaikat ... 68
Juhannusjuhlan järjestäminen Hietarantaan ... 220
Julkisivupiirustusten tarkastajien vuosikertomus ... 108
Juopumuspidätykset Helsingissä ... 152—153
Juutilainen, J. T. talonmies, hänen ja kaupungin välinen aluevaihto ... 33
Jäidenotto Vantaanjoesta ... 56
Jätepönttösäiliön rakentaminen ... 49
Jäänsärkijät ... 310, 325

Kaartin maneesi, radio- ja teatterihuoneistojen järjestäminen sinne ... 59
Kaasulaitoksen konemestarien kesälomasijaisten palkat ... 15
Kadunnimikomitea ... 31
Kaisaniemen suuren kentän luovuttaminen tivolialueeksi ... 220
Kaivohuoneen vuokralleanto ... 64
Kaivojen kuivuminen, vahingonkorvauksen suorittaminen sen johdosta ... 276

Kaivopuiston tähtitornin sisäänpääsymaksuja koskeva esitys ... 55
Kalamessut, teurastamon osallistuminen niihin ... 336
Kalantuonti Helsinkiin ... 354, 355, 356
Kalasataman neuvottelukunnan kokoonpano ... 334
» toiminta ... 346
Kalastusoikeudesta kannettavien maksujen korottaminen ... 312
Kalastusvälineiden säilytysvajan pystyttäminen Sirpalesaareen ... 51
Kalliolan kannatusyhdistyksen avustaminen ... 191
Kallion demokratian pioneerien avustaminen ... 191
» luistinseuran avustaminen ... 224
» sosiaalidemokraattisen nuorisoseuran avustaminen ... 191
Kalliosuojat ... 64, 65
Kaluston hankintaan käytetty määräraha ... 74
Kampin kentän järjestäminen koululaisten urheilukentäksi ... 55
Kannanta, satamalaitoksen suorittama ... 333
Kanoottien säilytyspaikan järjestäminen ... 220
Kanoottivajan paikan vuokraaminen ... 40
Kansakoulut, huoneistojen vuokraaminen niiden käyttöön ... 62
» niiden koulutarvikemenot ... 75
» » opettajain palkankorotukset ... 3
Kansallismuseon pihamaan puistikon hoito ... 220
Kansanhuoltolautakunnan vuosikertomus ... 226
Kansanhuoltotoimiston henkilökunta ... 227, 228, 229, 230
» huoneistot ... 61, 228
» laitos- ja ravintolaosasto ... 229
» laskentaosasto ... 229
» maatalousosasto ... 230
» menot ... 236
» osastot ja kansliat ... 228
» ostokorttiosasto ... 231
» polttoaine- ja kuljetusosasto ... 232
» sivukansliat ... 233
» tarkkailuosasto ... 228
» tukku- ja vähittäiskauppaosasto ... 232
» vaatetusosasto ... 230
Kansanhuoltotoimistossa tapahtuneet väärinkäytökset ... 235
Kansansinfoniakonsertit, kaupunginorkesterin ... 265
Kartta, Helsingin kaupungin, sen painatus- ja käyttöoikeutta koskeva lausunto ... 60
Karttojen myynti ... 75
Kasvattilapset, lastensuojelulautakunnan valvonnan alaiset ... 180
Katajanokan varastorakennuksen n:o 1 purkaminen ... 317
Katujen poikkiprofiilit, kiinteistölautakunnan ehdottamat ... 58
Katukahvila-alueiden vuokralle antaminen ... 45
Katukauppa ... 66—68
Katupuhtaanapito ... 290
Katurakennusohjelma, kiinteistölautakunnan hyväksymä ... 55
Katutyöt ... 282—283, 330
Katuvalokuvaus, luvan myöntäminen sen harjoittamiseen ... 66, 68
Kauppahallit ... 66
Kauppatilaston uusiminen ... 83
Kaupunginarkiston toimintakertomus ... 89
Kaupungingeodeetin toimintakertomus ... 69
Kaupunginkirjasto, huoneiston vuokraaminen sen Kulosaaren sivuosaston käyttöön ... 63
» kellaritilan luovuttaminen sen käyttöön Sofiankadun 4:stä ... 65
Kaupunginkirjaston henkilökunta ... 252
» kirjavaraston tarkastus ... 261
» menot ... 261
» toimintakertomus ... 251
» tulot ... 260
Kaupunginmuseon toimintakertomus ... 262
Kaupunginorkesterin henkilökunnan palkkauskysymykset ... 265
» konserttien ohjelmaselostukset ... 267
» » pääsylippujen hinnat ... 267
» luovuttaminen hyväntekeväisyystilaisuuksiin ... 267
» » oopperanäytäntöihin ... 264
» menot ... 266
» taloudenhoitajan ennakkovarojen määrän korottaminen ... 266
» toiminta ... 265
» tulot ... 266
» valtuuskunta ja orkesterin järjestysmies ... 265
» vuokratariffi ... 267
Kaupunginpuutarhasta myydyt tuotteet ... 288

Kaupungintalo, sunnuntaivartioinnin lakkauttaminen siellä ... 66
Kaupunkiliiton ansiomerkin myöntäminen huoltolautakunnan alaisille viranhaltijoille ... 127
Keittiökasviviljelyjä kaupungin maatiloilla koskeva lausunto ... 56
Kelkkamäkien rakentaminen ... 220, 221, 276
Kellosaaren lentokonehallin myynti ... 310
Kengänkiilloituspaikat ... 68
Kerhoiluparakkien pystyttäminen ... 50
Keski-Helsingin demokratian pioneerien avustaminen ... 191
Keskiosat, kaupungin, aatekilpailun järjestäminen niiden asemakaavaehdotuksen laatimiseksi 33
Kesäteatteritoiminta ... 45
Kesävirkistystoiminta, lastensuojelulautakunnan järjestämä ... 177
Kielosaaren vuokraaminen ... 44
Kiinteistölautakunnan alaiset viranhaltijat ... 30—31
» johtosäännön muuttaminen ... 32
» kokoonpano ja kokoukset sekä ilmoitusten ja kuulutusten julkaiseminen 29
» ratkaisemattomien asiain luettelo ... 32
» vuosikertomus ... 29
Kiinteistöpuhtaanapito ... 290
Kiinteistötoimiston asemakaavaosaston toimialaan kuuluvat asiat ... 58
» autojen käytöstä maksettava korvaus ... 32
» johtosäännön muuttaminen ... 32
» maanmittaus- ja kartastotöiden osaston toimialaan kuuluvat asiat ... 60
» maatalousosaston toimialaan kuuluvat asiat ... 55
» metsätalousosasto, naistyövoiman tilapäinen käyttö sen töissä ... 56
» » rakennusten siirtäminen sen hallintaan ... 56
» » sen oikeuttaminen ostamaan valokuvakokoelman ... 57
» » » toimialaan kuuluvat asiat ... 56
» mittausmiehet, palkankorotuksen myöntäminen heille ... 60
» vahtimestarit ja ovenvartijat, virkapukujen hankkiminen heille ... 32
Kilo-Konungsbölen asuntoalueen rakennussuunnitelmaehdotusta koskeva lausunto ... 59
Kioskit, niiden pystyttämiseen myönnetty lupa ... 66
» » vuokralleanto, aukioloaika ym. ... 67—68
Kirjastoapulaisenviran nimityksen muuttaminen kirjastoamanuenssiksi ... 251
Kirjastolautakunnan kokoonpano ... 251
Kirkollisveron pakkoperintä ... 103
Kirurginen sairaala, varasähkökoneiston vuokraaminen sille ... 69
Kivelän sairaala, ajotien järjestäminen sen poliklinikkaan ... 275
» » ilmanvaihtolaitteiden rakentaminen sinne ... 275
Kivien louhintaan myönnetyt luvat ... 57
Kivimäen, H., lastenkodin avustaminen ... 191
Kivinokka, korkeushyppytelineiden hankkiminen sinne ... 219
Koiravaljakkoajot ... 51
Koitto, raittiusyhdistys, Lammassaaren vuokraaminen sille ... 44
Komitean asettaminen tutkimaan bensiininjakelu- ja autohuoltoasemien paikkoja koskevaa kysymystä ... 49
Kompassien tarkistus ... 325
Konttorikonehuolto, kaupungin virastojen ja laitosten ... 75
Konttoritarvikkeiden hankkiminen ... 74
Koripallokenttien järjestämistä koskeva esitys ... 59
Korkeamman kauppaopetuksen kannatus oy., tontin myynti sille ... 34
Korkeasaaren kasvihuoneiden hoito ... 220
» laivareitin lippujen hinnat ... 220, 296, 298
» » vapaalippujen myöntäminen ravintolan henkilökunnalle ... 220, 299
» uimarannan vuokralleanto ... 218
» valvojan antama toimintakertomus ... 224
Korkeasaarimerkki, urheilu- ja retkeilylautakunnan toimesta valmistettu ... 220, 224
Korkeussuhteet, eräiden korttelien, kiinteistölautakunnan ehdottamat ... 58
Korttelia n:o 178 koskevat vuokraukset ... 63
Korvauksen periminen, annettua huoltoa koskeva ... 156
Koskelan puistokylän asukkaiden vuokra-asia ... 65, 130
» » saunan vuokralleanto ... 65
Koteja kodittomille lapsille yhdistyksen avustaminen ... 191
Kotiavustukset, köyhäinhoidolliset ... 143—144
Kotieläimet kansanhuoltotoimiston luetteloissa ... 230
Kotieläinten pitäminen ... 55
Kotiseutuesitelmien pitäminen ... 224
Kotiseuturetkien järjestäminen ... 219
Kotitalouslautakunnan toimintakertomus ... 249
Koulukotien hoidokkien jälkihuolto ... 165
» » lukumäärä ym. ... 170
» » terveydenhoito ... 188
Koulukasvitarhatoiminnan järjestäminen liitosalueella ... 32

Koululaisliput, liikennelaitoksen myöntämät ... 306
Koulutarvikkeiden hankkiminen ... 74
Krematorion ja Hesperiankadun välisen alueen kunnostaminen ... 287
Kronohagens idrottsförening yhdistyksen avustaminen ... 224
Kroonillisten sairaiden hoitopaikkakysymys ... 129
Kukanmyynti kaduilla ... 68
Kuljetustyöntekijäin palkat ... 8
Kulkutautisairaala, kauppavaunujen vuokraaminen sille ... 270
» lastenpaviljongin valmistuminen sen alueella ... 280
Kullatorpan lastenkodin saunan rakentaminen ... 165
Kulosaaren kirkon ja Kulosaarentien välisen puistikon kunnostaminen ... 287
» kunnan tekemien vuokrasopimusten rekisteröinti ... 54
» sillan aukioloajat ... 311
» sivukirjasto, huoneiston vuokraaminen sen käyttöön ... 63
» yhteiskoulu, alueen vuokraaminen sille ... 39
Kulosaaressa olevan esihistoriallisen käräjäpaikan kunnostaminen ... 219
» » ruokalaparakkipaikan vuokraaminen rouva M. Hagerlundille ... 48
Kulutustarviketilanne ... 234
Kumpulan kunnalliset asunnot, ikkunain ja ovien hankinta niitä varten ... 270
» » » niiden maalaustöiden suorittaminen ... 272
» » » » valmistuminen ... 280
» perunakellarin vuokralleanto ... 65
Kumpulantien leventäminen ... 58
Kunnalliset työväenasunnot, niiden hoidosta annettu vuosikertomus ... 70
Kunnallishallintoa koskevan esityksen painattaminen ... 87
Kunnalliskoti, F-rakennuksen kunnostaminen ... 127
» henkinen huolto siellä ... 141
» sairaushuolto siellä ... 140
» sen hoidokit ... 137, 138, 139, 140
» » lämpökeskusta koskeva ekonomiseritarjous ... 270
» » maanviljelys ja puutarhanhoito ... 140, 141
» » menot ... 140, 155
» » myöntämät ahkeruusrahat ... 127
» » pesulaitos ... 140, 141, 155
» » sairaalan potilashissin rakentaminen ... 127, 275
» » sikala ... 140, 141, 155
» » tulot ... 140, 155
» » vuosikertomus ... 139
» siellä järjestetty kuraattoritoiminta ... 141
» » maksettavien ahkeruusrahojen enimmäismäärän korottaminen ... 127
» sitä koskeva kantelu ... 128
Kunnallisten asuntorakennusten suunnitelman hyväksyminen ... 54
Kunnallisveron pakkoperintä ... 103
Kuorma-autonkuljettajain palkat ... 10
Kuormauslaiturin rakentaminen Herttoniemeen ... 40
Kuraattoritoiminnan järjestäminen kunnalliskodissa ... 141
Kuulutukset, kaupungin, niiden julkaisemistapa ja hinta ... 74
Kuusitie 15 asunto oy:n oikeuttaminen sijoittamaan leikkikehä puistoalueelle ... 59
Käpylän kelkkamäkien rakentaminen ... 220
» kirjastotalon alakerroksen käyttöä koskeva lausunto ... 69
» ravirata-alueen kunnostaminen ... 220
Käsiteollisuuden harjoittajien työhuonekysymystä koskeva lausunto ... 59
Käyhkö, S., rouva, hänen ja kaupungin välinen aluevaihto ... 33
Köyhäinhoidollisen laitoshoidon kehittäminen ... 129
Köyhäinhoito, sitä tarkoittava ehkäisevä toiminta ... 125
» ks. myös Huoltotoimi.
Kööpenhaminassa pidettävä kirjastokokous, kaupunginkirjaston virkailijain osallistuminen siihen 251

Laajalahden asuntoalueelta vuokrattujen tonttien vuokrajäämien periminen ... 38
Laajasalo, kesänviettopaikan vuokraaminen sieltä ... 39
Laaksolan huvilan lahjoittaminen kaupungille ... 262
Lahjoitusrahastot, huoltolautakunnan käytettävissä olevat ... 145
» lastensuojelulautakunnan käytettävissä olevat ... 191—192
Lainan myöntäminen Asunto oy. Sammatille ... 65
Lainrikkojat, alaikäiset ... 171
Laitoshoito, huoltolautakunnan alainen ... 137—143
Laiturihuoltotariffin korottaminen ... 313
» vahvistamismenettely ... 312
Laiturihuoltomaksuista kertyneet tulot ... 333
Laituripituus, Helsingin satamien ... 321
Laiturivuokrista kertyneet tulot ... 332
Laivaliikenne Korkeasaari—Pohjoissatama ... 304, 306

Lammassaarta koskevan vuokrasopimuksen jatkaminen ... 44
Lapinlahdenkadun 6:ssa olevan kansakoulun osan käyttäminen retkeilymajana ... 220
Lapsilisät ... 3
Laskujen hyväksyminen ... 32
Lastenkodit, kaupungin ... 173—174, 188, 189, 190
» » avustamat yksityiset ... 191
Lastenneuvolan sijoittaminen Hämeentien 35:een ... 61
Lastenpäiväjuhlat ... 51
Lastenruokinnan keskustoimikunnan avustaminen ... 130, 191
» » » oikeuttaminen pitämään ruokailuparakkinsa Eläintarhantien varrella ... 51
» keskustoimikunta, huoneiston luovuttaminen sen käyttöön ... 65
Lastensuojelulautakunnan alaiset koulut, opetuksen tarkastus niissä ... 164
» antaman huollon korvaaminen ... 156
» huostaan otetut lapset ... 166
» kokoonpano ... 163
» kokoukset ... 164—165
» laatima rakennusohjelmasuunnitelma ... 165
» tulot ja menot ... 189—190
» vuosikertomus ... 163
Lastensuojelurahastot ... 191—192
Lastensuojelutoimenpiteitä kaipaavia lapsia koskevat ilmoitukset ... 166
Lastensuojelutoiminnan, yksityisen, tukeminen ... 191
Lastensuojeluvirasto, lisätilan luovuttaminen sille ... 61
Lastensuojeluviraston eri toimistot ja niiden viranhaltijat ... 165—166
» lähettämät kirjelmät ... 166
Lastentarhan rakentaminen Käpylään ... 273, 275
Lastentarhat, huoneistojen vuokraaminen tai osto niiden käyttöön ... 62, 69
» niiden vuokrahuoneistojen korjaaminen ... 66
Lastentyökotiyhdistyksen avustaminen ... 191
Lataus oy:n vuokra-aluetta koskevan vuokrasopimuksen jatkaminen ... 44
Latojen myynti ... 69
Lausunnot, huoltolautakunnan antamat ... 128—130
» kansanhuoltolautakunnan antamat ... 227
» kaupunginarkiston antamat ... 89—90
» kiinteistölautakunnan antamat ... 33, 55, 56, 59, 60, 69
» kirjastolautakunnan antamat ... 252
» lastensuojelulautakunnan antamat ... 165
» liikennelaitoksen lautakunnan antamat ... 299—300
» palolautakunnan antamat ... 115
» raittiusvalistuslautakunnan antamat ... 242
» satamalautakunnan antamat ... 317
» teurastamolautakunnan antamat ... 334
» työnvälityslautakunnan antamat ... 198
» urheilu- ja retkeilylautakunnan antamat ... 220
» väestönsuojelulautakunnan antamat ... 237
» yleisten töiden lautakunnan antamat ... 275—277
Lauttasaaren kansanpuisto, kolmen huoneen vuokraaminen sen kaitsijarakennuksesta ... 218
» liikennettä koskeva valitus ... 300
» sillan kustannukset, valtion osallistuminen niihin ... 329
» urheilukentän kunnostaminen ... 220
Lauttasaari, kaupungille kuuluvien töiden ja tehtävien valvominen siellä ... 220
» kesäkotialueen vuokraaminen sieltä ... 40
Leikkikehän sijoittaminen Kuusitien talon n:o 15 viereiselle puistoalueelle ... 59
Leppävaara, siellä sijaitsevan asuntoalueen rakennussuunnitelmaehdotuksen puoltaminen ... 58
» » sijaitsevien rakennusten siirtäminen kiinteistötoimiston metsätalousosaston hallintaan ... 56
» ks. myös Alberga.
Leski- ja orpokassan toimintakertomus ... 99
Lihan hinnoittelu ... 341
Lihantarkastamot ... 339, 340, 350—352
Liikennekongressi, Sveitsissä, edustajan lähettäminen sinne ... 297
Liikennelaitos, ilmapuristajan ja työntökärryjen vuokraaminen sille ... 271
» kivenmurskaajan luovuttaminen sille ... 269
» korvauksen maksaminen sen työntekijöille heidän omien työkalujensa käyttämisestä ... 296
» moottorilautan hankkiminen sen tarpeisiin ... 220
» sen henkilökunnan kirjaston perustaminen ... 297
» » » suorittama yli- ja sunnuntaityö ... 12
» » » työstä poissaolosta laskettavat aikavähennykset ... 11
» » henkilökuntaan kuuluva henkilömäärä ... 300

Liikennelaitos, sen henkilökuntaan kuuluvien miesten osallistuminen koneteknillisille luentopäiville ... 295
» » » » viranhaltijain lähettäminen opintomatkoille 296, 297
» » » kuuluville tuomittujen oikeudenkäyntikulujen maksaminen ... 296, 299
» » korjauspajat ... 305
» » löytötavaratoimisto ... 301
» » menot ... 307
» » palvelukseen pyrkiviltä vaadittava lääkärintodistus ... 296
» » talousarvioehdotuksen hyväksyminen ... 297, 298
» » tulot ... 308
» » vuosikertomus ... 294
» tulitorviputkikattilan luovuttaminen sille ... 268
Liikennemaksujen korottaminen ... 312
Liikennemaksuista kertyneet tulot ... 332
Liitosalueen koulukasvitarhatoiminnan järjestäminen ... 32
» kouluoloja koskeva lausunto ... 60
» tiemaksuja koskeva esitys ... 33
Liljeberg, A.W., oy., tiejyrän vuokraaminen sille ... 270
Linja-autoliikenne ... 303
Lippujen lainaaminen ja myynti ... 268, 269, 270, 271, 272, 274
Liuskasaari, alueen vuokraaminen sieltä purjehdusseuralle ... 40
Lomasijaisuudet, virastosiivoojien ... 15
Lomasääntö, kaupungin työntekijäin, sen määräysten tulkinta ... 15
Luistinradat ... 220, 221
Lukkala, O. J., professori, alueen vuokraaminen hänelle ... 39
Luodon ulkoravintolan vuokralleanto ... 64
Luontoiseduista suoritettavan korvauksen vahvistaminen ... 13
Luotsausmaksujen korottaminen ... 313
Lyijylöydön, Pakilan, tutkimustöiden jatkaminen ... 33
Lämpöteknikon vuosikertomus ... 280
Lääkärintodistusten ottaminen esityslistaan eläkeasiain esittelyn yhteydessä ... 21
Löytötavaratoimisto, liikennelaitoksen ... 301

Maa-alueiden, satamalautakunnan hallinnassa olevien, vuokraukset ... 313
Maantienjatkeiden kunnossapitokustannukset ... 269
Maanviljelyskonetehdas oy:n oikeuttaminen käyttämään Tapanilassa olevaa tietä ... 54
Maataloupalkat ... 7
Maataloustyöntekijäin palkanmaksutapaa koskeva esitys ... 56
Maidon tuonti ... 234
Mainontaa koskevat asiat ... 68
Maitopisarayhdistyksen avustaminen ... 191
Maitopisarayhdistys, tilapäisen huoneiston luovuttaminen sille ... 63
Majapiirustuksista kannettavat maksut ... 54
Makasiinitilojen, satamien, vuokraukset ... 315
Makkarain yömyynti ... 66, 69, 227
Maksunlykkäykset ... 35
Malmin ent. kaatopaikka-alueen käyttö ... 65
» kylässä Högkullan alueella olevan terveystalon vuokraaminen ... 61
» » sijaitsevaa aluetta koskeva aluevaihto ... 33
» » sijaitsevan alueen myynti ... 34
» lastenkodin talousrakennuksen, saunan ja pesutuvan korjaaminen ... 165
» sairaalan istutusten kunnostaminen ... 287
Malminkadun 5:ssä olevan ruokalan pito ... 271, 272
Mannerheimintien lehmusrivien täydentäminen ... 287
Mannerheimliiton Helsingin osaston avustaminen ... 191
» Malmin ystävät yhdistyksen avustaminen ... 191
Marian sairaalan hoitajatarasuntolan sijoittaminen ... 55
» » kirjaston perustaminen ... 253
Marjaniemen melojat, alueen vuokraaminen heille ... 40
» siirtolapuutarhan vesikysymys ja korjaustyöt ... 55
» siirtolapuutarhapalstaa n:o 72 koskevan vuokrasopimuksen irtisanominen ... 53
Marjaniemessä sijaitsevan alueen vuokraaminen professori O. J. Lukkalalle ... 39
Marttilan omakotialueen tonteista kannettavien vuokrien korottaminen ... 54
Matkailijakarttojen myynti ... 75
Matkailupalvelu, urheilu- ja retkeilylautakunnan suorittama ... 224
Matkustajalaivaa koskeva myyntitarjous ... 295
Matkustajaliikenne satamissa ... 224
Mattheiszen, Y. E., putkenasentaja, hänen ja kaupungin välinen aluevaihto ... 33
Maunulan kansakoulutalon rakentaminen ... 275
» kansanasunnot oy:n ja rakennustoimiston välinen sopimus ... 269
» » » omistaman puutavaramäärän ostaminen ... 272

Maunulan pienasunnot oy:n pienasuntolainan korottamista koskeva esitys 55
» saha, tukkien siirtäminen sinne sahattavaksi 271, 276
Meilahden huvila-alueiden vuokra-aika, ... 44
Mellunkylän asemakaavoittaminen 59
Melontakilpailut Eteläsatamassa 311
Meripelastus oy. Vetehinen, sukeltajan jakotaulun vuokraaminen sille 269
Messukenttä, tivolin pystyttäminen sinne 221
Metsätöiden tarvikehuollon aiheuttaman lisätyön korvaaminen 57
Mielisairaalat, niissä hoidetut köyhäinhoidolliset potilaat 137, 138, 139
Minkkinen, E., majuri, alueen vuokraaminen hänelle 39
Moottorivene Matin käyttö 325
Museolautakunnan kokoonpano ja kokoukset 262
Munkkiniemen haarakirjaston aukioloaikojen pidentäminen 251
» luistinradan vaatesäiliön pitämisoikeus 218
» tilojen yhdistäminen entistä suuremmaksi rekisteriyksiköksi 60
» tontin varaaminen sairaalaa varten 35
» tonttia koskeva aluevaihto 33
» tonttien ostaminen 33
» vartiopiirin poliisiaseman siirtäminen Haagaan 65
» verkkopallokentän alueen rajojen muuttaminen ja paviljongin rakentaminen... 41
Munkkisaaren tehdasrakennuksen palovakuuttaminen 317
Musiikkilautakunnan avustamat taidelaitokset 266
» ja kaupunginorkesterin toimiston henkilökunta ja sen palkkauskysymykset 264, 265
» vuosikertomus 264
Mustikkamaan kansanpuisto, sen uimarannan tarjoilukioskin vuokralleanto 218
» » vuokran vahvistaminen oikeudesta pitää ravintolaa siellä 217
Muuntamoiden sijoittamista ym. koskevat asiat 49
Myymälän sijoittaminen omakotirakennukseen 53

Nahkatilanne 234
Neuvostoliitolle vihamieliseksi katsotun kirjallisuuden säilyttäminen 65
Nikkilän sairaalan henkilökunnan yhdistyksen avustaminen 191
» puutarhan hoito 276
Niskalan tilan eräiden rakennusten piirustusten hyväksyminen 56
Nissaksen alueen asemakaavoittaminen 59
Nobel-Standard oy:n öljyvarastoalueet 314
Nosturinhoitajien palkkauksen järjestely 312
Nosturit, satamissa olevat 324, 321
Nosturitaksan vahvistaminen 312
Notraco nimisen tilan siirtyminen Neuvostoliiton hallintaan 54
Nukarin orpokodin rakennusten ostaminen 164
Nuohoustoimi 117
Nuorisoleirin järjestäminen Haltialaan 52
Nuorison kulttuuripäivien avustaminen 220
Nuorisotalon rakentaminen Helsinkiin 55
Nuorisotyö, vapaa, toimipaikkojen hankkiminen sitä varten 220
Nuorisotyölautakunnan perustaminen 220
Nurmi, Paavo, hänen patsaansa sijoittaminen stadionin aukiolle 219

Oikeus asua kaupungin ulkopuolella 16
» jäädä virkaansa 16
» pitää sivutoimi 16
Oikeusaputoimiston vuosikertomus 193
Oka oy., tehdasrakennuksen vuokraaminen sille 63
Olympiakylän paikkaa koskeva esitys 32
Omakotilainat 53
Omnibusautoliikenne 303
Omnibusvaunusto, liikennelaitoksen 304
Opaskirjasen, Helsinkiä esittelevän, aikaansaaminen 224
Opintokerhotyö kaupunginkirjastossa 258
Osapäivätyön ottaminen käytäntöön kaupungin virastoissa 130, 165
Ostokorttien jakelut, kansanhuoltotoimiston suorittamat 233
Ottolapsia koskevat lausunnot 165
Ottolapsiksi toimitetut lapset 180
Oulun kaupungin rakennustoimisto, betonisulloimen vuokraaminen sille 270
Oulunkylän lastentarha, huoneiston vuokraaminen sen käyttöön 62
» sosiaalidemokraattinen työväenyhdistys, tontin vuokraaminen sille 39
» vapaan huollon keskuksen avustusanomus 130
» vedensaannin järjestäminen 276

Paikanvuokrat satamissa 313

Painatus- ja hankintatoimiston vuosikertomus ... 73
Pakettien kuljetus esikaupunkeihin ... 304
Pakilan demokratian pioneerien avustaminen ... 191
» kelkkamäen rakentaminen ... 220
» lastentarha, huoneiston vuokraaminen sen käyttöön ... 62
» puhelinkioski- ja virastotalokysymys ... 69
» siirtolapuutarhan majatyyppien hyväksyminen ... 53
» » palstojen vuokria koskeva esitys ... 55
» teitä koskevien tienhoitomaksujen suorittaminen ... 297
Pakkoperintä, vero- ja yleisten maksujäämien ... 103
Palkan nauttiminen virkavapauden ajalta ... 17—19
Palkankorotuksen ennakon suorittaminen ... 6
Palkkajärjestely, kaupungin viranhaltijain ... 3
Palkkalautakunnan huoneiston järjestäminen ... 61
» talousarvioehdotus ... 2
» vuosikertomus ... 1
Pallokentän pukusuojarakennuksen huonetilan vuokralleanto ... 218
» » kioskin vuokralleanto ... 218
Paloheinän alueen paalutustyöt ... 60
Paloilmoituslaitteet ... 117
Palokaivojen rakentaminen Malmin seudulle ... 276
Palokunnat, vapaaehtoiset ... 120
Palolaitos, kirjaston järjestäminen sinne ... 251
Palolautakunnan vuosikertomus ... 114
Palopostien lukumäärä ... 117
Palotarkastukset ... 117
Palovahingot ja niiden korvaaminen ... 119
Palovartiointi teattereissa ... 117
Palstaviljelykset kaupungin puistoissa ... 271
Pasilan haarakirjaston aukioloaikojen pidentäminen ... 251
» sikala-aluetta koskevan vuokrasopimuksen jatkaminen ... 45
Pelastusarmeijan avustaminen ... 130, 191
Perhelisät, lastensuojeluviraston jakamat ... 180
Perunapalstojen paaluttaminen ... 55
» vuokrien korottaminen ... 54
Pesutupien, virka-asuntoihin kuuluvien, käyttö ... 14
Pidätettyinä olleiden virkavuosien laskeminen ... 13
Pihlajasaaren, It., osan liittäminen kansanpuistoon ... 220
» kansanpuisto, moottorivenekulkuvuorojen järjestäminen sinne ... 219
» » sen ravintolarakennuksen vuokralleanto ... 218
» » siinä olevien huvilain korjaaminen ... 220
» » uimapukujen vuokrauksen harjoittaminen siellä ... 218
» puhelinkaapelia koskeva ostotarjous ... 220
Piirustukset, kiinteistölautakunnan hyväksymät ... 52, 56, 68
» satamalautakunnan hyväksymät ... 316
Pirkkolan lahjatalojen savupiippujen tarkastus ... 55
» lahjatalon muutospiirustusten hyväksyminen ... 53
» lastentarha, huoneiston vuokraaminen sen käyttöön ... 62
» omakotialueen tonteista kannettavien vuokrien korottaminen ... 54
Pirttimäen retkeilymajaan järjestetty sanomalehtimiesten ym. tutustumismatka ... 219
» retkeilymajassa yöpymisestä vahvistettu maksu ... 219
» ulkoilualue, kalojen istuttaminen sen järviin ... 57
Pitäjänmäen punaisten hautapaikan kunnostaminen ... 274
Poliisien kesämajojen sijoittaminen Lauttasaareen ... 65
Poliisilaitos, kaviouran luovuttaminen sen käyttöön ratsastushallista ... 220
» ratsastushallin luovuttaminen sen käyttöön ... 68
» sellirakennuksen rakentaminen sen käyttöön kortteliin n:o 30 ... 280
» sen huoneistot ... 61
» » Suomenlinnan vartiokonttorin siivoojan palkkaus ... 68
Poliisitalon rakentaminen Haagaan ... 65
» » Vallilaan ... 69, 275
Polttoainesäiliöiden rakentaminen ... 49
Polttoainetilanne ... 235
Polttoöljyn varastointi Herttoniemessä ... 49
Porolla ajelut ... 51
Puhdistuslaitokset ... 283—284
Puhelinkaapelitunnelien rakentaminen ... 50
Puhelinmenot, kaupungin ... 74
Puhtaanapito-osaston, rakennustoimiston, vuosikertomus ... 290
Puistikon järjestäminen kortteliin n:o 334 ... 287
Puisto-osaston, rakennustoimiston, vuosikertomus ... 286
Puistotalojen leikkipaikkojen ja nurmikoiden kunnostaminen ... 287

Puistotien, It., leventäminen ... 33
Pukinmäen tilalla olevan rakennuksen korjaamista koskeva esitys ... 56
» urheilukentän valaistuslaitteiden rakentaminen ... 220
» Veto, työmaavajan luovuttaminen sille ... 272
Punaisten invaliidien yhdistys, kesäkotialueen vuokraaminen sille ... 40
» » » sen oikeuttaminen pystyttämään kioskeja rahankeräystä varten 66
Puolimatkansaaren käyttö ... 51
Puotinkylä, ks. Vartiokylä.
Puotinkylän—Marjaniemen työväentalo oy., tanssilava-alueen vuokraaminen sille ... 48
» —Mellunkylän vapaaehtoinen palokunta, hälytyssireenin luovuttaminen sen käyttöön 237
Putkityöntekijäin palkankorotus ... 7
Puutarhapiirustuksista kannettavat maksut ... 54
Puutavaratoimisto H. O. Elmgren, sammakkopumpun vuokraaminen sille ... 270
Päivystyskorvaukset ... 11, 127, 272, 273

Radiotalo, tontin varaaminen sitä varten ... 35
Rahatoimiston sotilasavustusosaston toimintakertomus ... 76
Raitiotieliikenne ... 301
Raittiusavustusten käytön valvonta ... 243
Raittiushuollon alaiset henkilöt ... 153
» alaisten ammatti ... 154
» » siviilisääty, syntyperä ja ikä ... 153
Raittiustoiminta kansakouluissa ... 240—241
Raittiusvalistuslautakunnan menot ... 243
» toimintakertomus ... 240
Rajasaaren puhdistuslaitos ... 269, 283, 284
Rakennus oy. Cultor, tiejyrän vuokraaminen sille ... 270
Rakennusjätteiden myynti ... 69
Rakennusohjelma, kiinteistölautakunnan laatima ... 33
Rakennustarkastuskonttorin toimintakertomus ... 107
Rakennustoimiston ainespihan ruokalanpito ... 271, 272
» katurakennusosaston vuosikertomus ... 281
» koneenhoitajien liittäminen urakkatyöjärjestelmään ... 271
» konepajatyöntekijäin suojapukujen saantia koskeva anomus ... 270
» korjauspajatöiden raha-arvo ... 289
» lämpöteknikon vuosikertomus ... 280
» puhtaanapito-osaston vuosikertomus ... 290
» puisto-osasto, eräiden puistojen siirtäminen sen alaisuuteen ... 274
» » sen vuosikertomus ... 286
» päivystysjärjestelmä ja varallaoloajan korvaukset ... 272, 273
» taimistopuutarhurin kieltäminen harjoittamasta kauppapuutarhaliikettä ... 271
» talorakennusosaston vuosikertomus ... 278
» tiliviraston vuosikertomus ... 293
» työmaiden työajan järjestely pimeänä vuodenaikana ... 273
» työntekijät ... 277
» töiden suorittaminen sen varasto-osaston konepajassa ... 268, 274
» töissä sattuneet tapaturmat ... 278
» varasto-osaston korjauspajan tuotantokomitean jäsenten vaali ... 272, 289
» » oikeuttaminen ostamaan kuorma-auto ... 269
» » suorittamien tarveaineiden sekä työkalujen ja koneiden ostoarvon ylimmän määrän vahvistaminen ... 269
» » vuosikertomus ... 288
» viranhaltijain osallistuminen betonikursseihin ... 268, 272
» viranhaltijat ... 277
Rakennustyöalan palkkahinnoittelu ... 7
Rakennusvelvollisuuden täyttäminen ... 35
Rakkaudenniemi, kesänviettopaikan vuokraaminen sieltä ... 48
Rannikkoliikenne ... 322
Ratsastushalli, kaviouran luovuttaminen siitä poliisilaitoksen käyttöön ... 220
Ratsastushallin käyttö ... 68
Ratsastusopisto, Keskustalli ja Hippodromi, kahden kaviouran vuokraaminen niille yhteisesti ... 218
Rauta- ja konetarve oy., paaluranan ja betonisekoittajan vuokraaminen sekä paalutukkien myynti sille ... 271
Rautatieliikenne satamissa ... 225
Rautatietori, linja-autoaseman kioskin rakentaminen sinne ... 296, 298
Rautatievaunujen siirtolaitteen asentaminen Herttoniemeen ... 50
Ravintolarakennusten vuokralleanto ... 63, 64
Reimarsin korttelin n:o 19 tonttien n:o 1 ja 8 vuokraus ... 48
Retkeilyasiamiehen osallistuminen Valkeakoskella pidettäville retkeilypäiville ... 219
Retkeilymajan järjestäminen Helsinkiin ... 220
Retkeilytoiminta ... 223
Runeberg, J. L., s/s, sen vuokraaminen ... 297

Runeberginkadun 3:ssa olevien huoneistojen vuokralle antaminen ... 63
Ruoholahti—Seurasaari, Sea Freight oy:n oikeuttaminen liikennöidä linjalla ... 218
Ruokailukojujen, satamissa olevien, alueiden vuokraaminen ... 315
Ruokamullan kuljettaminen ... 55
Ruotsin lähetystön talo, veden tunkeutuminen sen kellariin ... 276
Rusakoiden ampuminen ... 55
Ruskeasuon siirtolapuutarha-alue, ojitustöiden suorittaminen siellä ... 55
Ryttylän koulukodin pesulan koneistaminen ... 165, 275
» maatilan navettarakennuksen korjaaminen ... 165
Röntgenkoneen hankkiminen liikennelaitokselle ... 297

Sahan toiminta, liikennelaitoksen ... 304
Sairaalalautakunta, Mariankadun 5:stä vuokratun huoneiston luovuttaminen sen käyttöön ... 61
Sairaalat, niissä hoidetut köyhäinhoidolliset potilaat ... 137, 138, 139
Sairaalatontin varaaminen Munkkiniemestä ... 35
Sairaankuljetustoiminta, palokunnan ... 119
Sairausavun myöntämistä koskevien määräysten tulkinta ... 15
Sairaushuolto, lastensuojelulautakunnan huostaan otettujen lasten ... 171, 177, 186
Sairauslomasijaisten palkkiot ... 17
Saksalaisten omaisuuden luovuttamisesta Neuvostoliitolle aiheutuneen vahingon korvaaminen 54
Salmisaaren voimalaitos ... 59, 268, 271, 272, 280
Sammatintien 6—8:ssa olevien kellaritilojen vuokran maksaminen ... 54
Sammatti asunto oy., lainan myöntäminen sille ... 65
Sanomalehdet, kaupungin virastoihin tilatut ... 74
Sanomalehtien myyntipaikat ... 68
Sasekan ent. tehdas- ja asuinrakennuksen vuokralleanto ... 64
Satama-aluevuokrista kertyneet tulot ... 332
Satamalaitoksen henkilökunta ... 319—321
» laskuun suorittamat työt ... 330
» menot ... 333
» tulot ... 331—333
Satamalautakunnan hallinnassa olevien rakennusten ja huonetilojen vuokrien korottaminen .. 315
» kokoonpano, kokoukset ym. ... 310
» vuosikertomus ... 310
Satamaliikenne ... 321
Satamamaksuista kertyneet tulot ... 331
Satamamaksujen korottaminen ... 312
Satamarakennustoiminta ... 326
Satamat, niiden laiturien pituus ... 321
» » maa-alueiden pinta-ala ... 321
» » rautatieraiteiden pituus ... 321
» niissä olevien nostureiden käyttö ... 321, 324
» » suoritetut korjaus- ja kunnossapitotyöt ... 327, 329
» » » uudisrakennukset ... 328—330
» ruokalarakennuksen rakentaminen Pääskylänkadun korttelin n:o 252 itäpään kohdalle ... 40
Satamavesipostit ... 225
Saunan käyttöoikeutta koskeva selitys ... 14
Saurio, M., everstiluutnantti, tonttialueen myynti hänelle ... 34
Savenotto Vanhankaupunginlahden rannalta ... 55
Savilan pumppulaitos, sen toiminta ... 283
» » talousporsaan pitäminen siellä ... 270
Senaatintorin kalliosuoja, valtion polttoainetoimiston sijoittaminen sinne ... 65
Seurasaaren kaitsijan asuinrakennuksen yläkerran vuokralleanto ... 218
» ravintolarakennuksen indeksivuokran määrääminen ... 217
» uimalaitoksen vuokralleanto ... 218
Seurasaari—Ruoholahti, Sea Freight oy:n oikeuttaminen liikennöidä linjalla ... 218
Siipikarjateurastamo ... 338
Siirtolapuutarhoja koskevat asiat ... 33, 53—54, 55, 221, 285
Siirtoväen huoltotehtävät ... 125
Silta ja Satama oy., höyryjyrän ja nosturien vuokraaminen sille ... 270
Sinfoniakonsertit, kaupunginorkesterin ... 265
Sirpalesaari, kalastusvälineiden säilytysvajan pystyttäminen sinne ... 51
Sisäpalloiluhallin järjestäminen Helsinkiin ... 220
Sivutoimen pitämiseen myönnetyt luvat ... 16
Sofiankadun talon n:o 3 saniteettilaitteiden asentaminen ... 271
Sokeille myönnetyt liikennelaitoksen liput ... 306
Soran jakelu kaupungin ottopaikoista ... 57
Soranottopaikkojen puomitus ... 57
Sotainvaliidien veljesliiton oikeuttaminen pystyttämään myyntikioski ... 66
Sotaleskien huolto ... 183
Sotaorpojen huolto ... 182

Sosiaalihuollon eri aloja kuvaavien lyhytfilmien valmistaminen ... 128
Sotilasavustusosasto, rahatoimiston, sen toimintakertomus ... 76
Soutustadion, kioskipaikan vuokraaminen sieltä ... 218
Soutustadionille rakennetun palkintotuomarimajan ostaminen ... 219
Sukeltajien palkat ... 7
Sunnuntaityökorvaukset, liikennelaitoksen liikennehenkilökunnan ... 298, 299, 300
Sunnuntaivartioinnin lakkauttaminen kaupungintalossa ja virastotalossa ... 66
Suojelukasvatuksen alaiset hoidokit ja niitä varten tarkoitetut laitokset ... 167, 169
Suojeluskuntatalon istutusten kunnostaminen ... 274, 287
Suomalainen ooppera oy:n ja musiikkilautakunnan välinen sopimus ... 264
Suomen adventtikirkon kirkkorakennus, tontin varaaminen sitä varten ... 35
» auto oy., tehdasrakennuksen vuokraaminen sille ... 63
» filmiteollisuus oy:n oikeuttaminen filmauksen suorittamiseen Herttoniemessä ... 54
» kanoottiliitto, korvauksen suorittaminen sille ... 219
» lastenhoitoyhdistyksen avustaminen ... 191
» metsästysyhdistys, ampumarata-alueen vuokraaminen sille ... 45
» retkeilymajajärjestö, lapioiden ja kuokkien vuokraaminen sille ... 272
» siviili- ja asevelvollisuusinvaliidien liitto, alueen vuokraaminen sille ... 56
» suurkisojen avustaminen ... 220
» » telttamajoitus ... 52
» » yhteyteen suunnitellun myynti-, muonitus- ym. toiminnan järjestelyä koskeva esitys ... 69
» teknillisten koulujen kesäurheilukilpailujen avustaminen ... 220
» työväenteatterin kannatusyhdistys, alueen vuokraaminen sille ... 45
» yleisradio oy:n ja musiikkilautakunnan välinen sopimus ... 264
» » » radiotalo, tontin varaaminen sitä varten ... 35
Suomenlinnan muinaismuistoalue, pukeutumishyttien ja käymälän rakentaminen sinne ... 275
» poliisivartiokonttorin siivoojan palkkaus ... 68
Suunnistamisratojen merkitseminen Haagan ja Herttoniemen maastoon ... 219
Suurjännitejohtojen pitäminen kaupungin maalla ... 50
Svenska kristliga föreningen av unga män yhdistyksen avustaminen ... 191
» odlingens vänner i Helsinge, yhdistyksen ja kaupungin välinen aluevaihto ... 33
» Olaus Petri församlingen, sen omistaman huoneiston vuokraaminen ... 61
Svensson, K. E., liikemies, alueen vuokraaminen hänelle kesämajaa varten ... 40
Sähkötyöntekijäin palkankorotus ... 7
Säännöstelyrikokset ... 228
Säätytalon puistikko, leikkikentän rakentaminen sinne ... 274, 276, 287
Sörnäisten niemellä sijaitsevan ns. Agroksen aluetta koskevan vuokrasopimuksen jatkaminen 44
» satamatyöntekijäin huoltorakennuksen rakentaminen ... 280
» » ruokala ... 316, 317
» öljyvarastoalueiden siirtyminen satamalautakunnan alaisuuteen ... 321

Taivalsaari, kanoottivajan paikan vuokraaminen sieltä ... 40
Taksoituslautakunnan toimintakertomus ... 93
Talin laukkaradan ja maastoradan kunnostaminen ... 220
Talousarvioehdotus, kiinteistölautakunnan laatima ... 32, 56, 57, 68
Tammelundin linjaliikenteen aloittaminen ... 299
Tampereen kaupungin rakennustoimiston insinööriosaston viranhaltija- ja työntekijäretkikunta, vieraanvaraisuuden osoittaminen sille ... 269
Tanssilava-alueen vuokraaminen Majfältet nimiseltä tilalta ... 48
Tapanilan kylässä olevan Sasekan ent. tehdas- ja asuinrakennuksen vuokralleanto ... 64
» » olevan tien käyttö ... 54
» sosiaalidemokraattisen työläisnuoriso-osaston avustaminen ... 191
Tapaturmat, palotoiminnan yhteydessä sattuneet ... 119
» puhtaanapitotöissä sattuneet ... 291
» teurastamon töissä sattuneet ... 336
» yleisissä töissä sattuneet ... 278
Tarvon sillan korjaaminen ... 219
» » rakentaminen ... 276
Tavaraliikenne satamissa ... 322, 323
Teatterit, niissä suoritettu turvavartiointi ... 117
Teho-pakkausten jakelu ... 57
Tehtaankadun rautatieristeys, puominvartijankojun rakentaminen sinne ... 54
Teknillisten laitosten urheiluseuran avustaminen ... 219
Tekstiilitilanne ... 234
Telttamajoituksen järjestäminen Suomen suurkisojen aikana ... 52
Tenniskenttä, ks. Verkkopallokenttä.
Teodoliitin vuokraaminen vaakitsija N. Niklanderille ... 271
Teollisuusalueiden elinkustannusindeksiin sidottujen vuokrien vahvistaminen ... 54
Teoston ja musiikkilautakunnan välinen sopimus ... 267
Tervalammen, työlaitos, henkinen huolto siellä ... 142
» » sairaushuolto siellä ... 142

Tervalammen, työlaitos, sen hoidokit ... 137, 141
» » » maatila ... 142—143
» » » menot ja tulot ... 142, 155
» » » naisirtolaisosaston lakkauttaminen ja alkoholistihuoltolan perustaminen sen tilalle ... 127
» » » vuosikertomus ... 141—143
» » siellä olevien työvelvollisten työtulospisteen raha-arvon kohottaminen 126
Terveystalon vuokraaminen Helsingin maalaiskunnalta ... 61
Teurastamolautakunnan kokoonpano ja kokoukset ... 334
Teurastamon harjoittelijat ... 336
» henkilökunta ... 335
» juoksuratojen ym. käyttö ... 341
» jäähdyttämö ... 339, 353
» karjatallien käyttö ... 337
» käyttöosasto ... 344
» laboratorio ... 341
» menot ... 348
» sairausosasto ... 343
» suolipesimö ... 337
» suorittama punnitus ... 341
» » vuotien tarkastus ... 337
» syväjäädyttämö ... 340, 354
» sähkönkulutus ... 346
» teurastusosastot ... 336
» tukkumyyntihalli ... 339, 353
» tulot ... 347
» tuotantokomitea ... 336
» työaika ... 11
» vedenkulutus ... 345
» vuosikertomus ... 334
Tietyöt ... 282—283
Tilapäisen työvoiman palkankorotus ... 3
Tilastotoimiston antama apu muille kunnallisille elimille ... 85
» esitys lyhennysten muodon vahvistamisesta ... 86
» huoneisto ... 81
» julkaisutoiminta ... 82
» viranhaltijat ... 80—81
» virka-aika ... 82
» vuosikertomus ... 80
Tilien tarkastuksesta aiheutuneet toimenpiteet ... 32
Tivolin pystyttäminen Kaisaniemeen ... 51, 220
» » Messukentälle ... 221
Toivolan koulukoti ... 165, 170, 174, 188, 189, 190
Toivoniemen koulukoti ... 169, 170, 188, 189, 190
Tontit, kiinteistölautakunnan myymät ... 34
» » vuokralle antamat ... 35—40
Tonttijakokarttojen hyväksyminen ... 60
Tonttijaonmuutosehdotukset, kiinteistölautakunnan laadituttamat ... 58
Topograafikartakkeen hankkiminen suunnistajille vuokraamista varten ... 219
Torikauppa ... 66
Tornion kaupunki, huuhtelupumpun vuokraaminen sille ... 269
Toukolan lastenseimi, huoneiston vuokraaminen sen käyttöön ... 63
» niityn järjestely puistoksi ... 287
Transitotavaran, rautateitse saapuvan, vastaanottaminen ... 311
Tuberkuloosisairaalan höyrykattilan vaurioituminen ... 268
» istutusten järjestely ... 287
Tukholman kaupungin ja liikennelaitoksen välinen henkilökunnan vaihto ... 296
Tulipalot ... 117—119
Tullipakkahuoneen ulkopuolella toimivat vaakamestarit ... 326
Tullisaaren erään alueen vuokraaminen invaliidien virkistyskotia varten ... 56
» kansanpuiston kahvilakioskin vuokralleanto ... 218
Tulo- ja omaisuusveron pakkoperintä ... 103
» » omaisuusverotuksen tulokset ... 95
Turistiauton hankkiminen Helsingin kaupungille ... 219, 299
Turvattomat lapset, lastensuojelulautakunnan huostaan otetut ... 167, 168
Turvavartiointi teattereissa ... 117
Tutkijalautakunnan toimintakertomus ... 94
Tuulaakimaksuista kertyneet tulot ... 332
Tuurholma, ks. Tullisaari.
Työaikalain aiheuttamat toimenpiteet ... 165
» soveltaminen ... 10
Työehtosopimukset, työmailla juopottelun kieltäminen niissä ... 244

Työehtosopimus, kaupungin ja Helsingin kunnantyöntekijäin keskustoimikunnan välinen 3
Työmaajuopottelun torjunta 242, 243
Työntekijät, kaupungin, heidän lomasääntönsä määräysten tulkinta 15
» » heitä koskevat palkkakysymykset ..... 3—10
Työnvälityslautakunnan kokoonpano 197
» kokoukset 198
Työnvälitystoimiston henkilökunta 198
» henkisen työn osasto ..... 199, 201, 214—215
» huoneistot 199
» kirjeenvaihto 199
» maatalousosasto ..... 199, 210, 214—215
» merimiesosasto ..... 199, 208, 214—215
» nuoriso-osasto ..... 199, 204, 214—215
» ravintolaosasto ..... 199, 211, 214—215
» vuosikertomus 197
» yleiset osastot ..... 199, 214—215
Työttömyystilanne 128
Työtulospisteiden raha-arvo työlaitoksissa 126
Työtupien C-osastoa koskeva lausunto 128
Työtuvat, huoltolautakunnan alaiset ..... 144—145
Työväen melaveikot, alueen vuokraaminen heille Taivalsaaresta 40
» » parakkien myynti heille 219
» urheiluliiton urheiluopiston avustaminen 220
Työväenasunnot, kunnalliset ..... 70—72
Töölön konepajan alueelle rakennettava puhdistamisvaja 297, 298
» ruotsinkielisen yhteiskoulun tontin vuokra-ajan pidentäminen 44

Uimahallin ja -altaan rakentamista kaupungin pohjoisosaan koskeva lausunto 59
Uimakoululaiset, haagalaiset, ilmaisen ruoan järjestäminen heille 220
Uimakoulutoiminta 222, 223
Uimastadionin kysymystä selvittelemään asetetun valiokunnan jäsenen vaali 219
» tilojen vuokramaksun määrääminen 218
» uimarataköysien hankinta 219
Ulkoilmajuhlien ja -kilpailujen järjestäminen 59, 68
Ulkoilmakonsertit 224, 267
Ulkomaan matkustajaliikenne 324
Ulkomainen merenkulku 322
» tavaraliikenne 322
Ulosottolaitoksen tarkkaajan antama tilastoselostus 103
Union Internationale des Transports publics, vuosimaksun suorittaminen sille 297
Urakkatyöhinnoittelu 6
Urheilu- ja retkeilylautakunnan lähiajan tehtäviä koskeva mietintö 219
» » » mielipiteen kuuleminen julkisia rakennuksia rakennettaessa . 220
» » » vuosikertomus 217
» » retkeilytoimiston henkilökunta 217
Urheilukenttien kunnossapito ..... 284—285
Urheilukentän rakentaminen Vartiokylään 59
Urheilulaitteiden uudistyöt 285
Urheilunohjaus ja urheilunneuvonta, urheilu- ja retkeilylautakunnan järjestämä ..... 222—223
Urheilutoiminta kesällä ..... 221—222
» talvella 221
Uudisrakennukset, vuoden aikana valmistuneet 107
Uunisaaren uimalaitos 222
Uurnalehdon järjestäminen 4

Vaakamestarien tuntipalkkioiden määrääminen 313
Vakuusasiakirjojen tarkastus 32
Vallilan autohalli, kahden uuden autohuoltokaivannon rakentaminen siihen 296, 298, 300
» autokorjaamorakennuksen korottaminen 295, 298
» demokratian pioneerien avustaminen 191
» haarakirjaston opinto- ja sanomalehtiosaston perustaminen 251
» kerhokeskus, huonetilojen luovuttaminen sen huoneistosta lastenruokinnan keskustoimikunnan käyttöön 65
» » määrärahan myöntäminen sille 65
» leikkikenttien rakentaminen 276
» raitiovaunukonepajan rakentaminen 298
» ulkoilmanäyttämön aluetta koskevan vuokrasopimuksen jatkaminen 45
Valmistavan poikien ammattikoulun ent. tontin käyttö 273
» tyttöjen ammattikoulun leipämyymälänn vuokralleanto 63
Valokuvaaminen kaupungin katualueella 66, 68
Valokuvakokoelman ostaminen metsänhoitaja T. Ranckenilta 57
Valtionrautatiet, ponttausvasaran vuokraaminen niille 271

Vanhainkodit, niissä hoidetut köyhäinhoidolliset henkilöt ... 137, 138
Vanhakaupunki, asemakaavataulun pystyttäminen sinne ... 219
Vanhankaupunginlahti, kalastuksen sallimista sen rauhoitusalueella koskeva anomus ... 311
» saven otto sen rannalta ... 55
» sen lintukannan rauhoittaminen ... 220
Vanhusten asuntokysymys ... 128
Vapaaehtoiset palokunnat ... 120, 237
Vapaiden huoltojärjestöjen avustusanomukset ... 130
Varastoalueiden järjestyssäännöt ... 311
Varastoimis- ja laiturihuoltotoiminta ... 325
Varastorakennukset, satamalautakunnan hallinnassa olevat ... 321
Varsasaaren kioskin vuokralleanto ... 218
Vartiokylän huoltokanslian perustaminen ... 125
» kartanon päärakennuksen vuokralleanto ... 64
» Nissaksen alueen asemakaavoittaminen ... 59
» urheilukenttä, alueen luovuttaminen sitä varten ... 59
Vasikkasaaren lastenleirin leikki- ja urheiluvälineiden osto ... 220
Vedenottoputken asentaminen Munkkisaaren laiturille ... 314, 317
Velodromi, huonetilan vuokraaminen sen katsomorakennuksesta ... 218, 219
» kioskipaikan vuokraaminen sieltä ... 218
» sen vahtimestari-lämmittäjän toimen muuttaminen sääntöpalkkaiseksi ... 220
Veneentekokilpailujen tulosten esittely ... 52
Veneiden säilytyspaikan järjestäminen ... 220
» talviteloilla pitäminen ... 311
Venelaiturit ... 315
Venepaikoista kannettavien maksujen korottaminen ... 312
Verkkopallokenttä, Munkkiniemessä oleva, paviljonkirakennuksen sijoittaminen sinne ... 41
Verkkopallokentän rakentaminen Etel. Hesperiakadun kortteliin n:o 491 ... 41
Verolautakunnan toimintakertomus ... 94
Verotilaston laatiminen ... 84
Verotusvalmisteluviraston toimintakertomus ... 96
Vesijohdon rakentaminen Ruskeasuon tontille n:o 6 ... 50
» » Töölöntorille ... 69
Vesijohtolaitos, väkivivun vuokraaminen sille ... 272
Vesiproomut, puolustuslaitoksen käytössä olleet ... 310
Vetehiset yhdistyksen avustaminen ... 224
Viemärinpuhdistajien palkat ... 7
Viemärityöt ... 284, 330
Viennin lisääminen Helsingin kautta ... 311
Wigg, K. A., ab., tehdasalueen vuokraaminen sille ... 63
Viikin opetus- ja koetilan valvojakunta, alueen vuokraaminen sille ... 56
Viikinmäen tilan alueiden vuokralleanto ... 56
Viipurin valssimylly oy:n vuokrasopimuksen purkaminen ... 314
Viljelys- ja syöttöpalstat, kiinteistölautakunnan vuokralle antamat ... 41—43
Viljelyspalstatoiminnan jatkamista koskeva lausunto ... 56
Viransijaisten palkkauskysymykset ... 3, 13, 19—20
Virastosiivoojien lomasijaisuudet ... 15
Virastot ja laitokset, kaupungin, niiden huoneistoja koskevat asiat ... 61
Virastotalon sunnuntaivartioinnin lakkauttaminen ... 66
Virkaansa jäämiseen myönnetyt oikeudet ... 16
Virkavapauden ajalta myönnetyt palkat ... 17—19
Virkavapaudet, palkattomat ... 20—21
Virkavuosien laskeminen eräissä tapauksissa ... 13
Virvoitusjuomakioskit ... 67
Voimisteluseurojen avustaminen ... 224
Vuokralle annettuja asuntotontteja koskevat peruutukset ... 38
» annetut asuntotontit ja -palstat ... 35—38
» » bensiininjakelu- ja autohuoltoasemat ... 48—49
» » huoneistot ... 63
» » viljelys- ja syöttöpalstat ... 41—43
Vuokratiedustelun suorittaminen ... 84
Vuokraveneiden hyväksyminen ... 325
Vuosiliput, liikennelaitoksen myöntämät ... 306
Vuota- ja öljymakasiinin rakentaminen Katajanokalle ... 311, 316
Vuotien tarkastus ... 337—338
Väestöliiton avustusanomus ... 130
Väestönsuojat, ks. Kalliosuojat.
Väestösuojelulautakunnan arkiston järjestäminen ... 237
» toimintakertomus ... 237
Väestöprognoosin laatiminen ... 85
Wärtsilä-yhtymä oy., kesänviettopaikan vuokraaminen sen henkilökunnalle ... 45
» » sammakkopumpun vuokraaminen sille ... 271

Yhteislaulutilaisuuksien järjestäminen 220
Yksityishoitoon sijoitetut huoltolautakunnan hoidokit 143
Yleinen kemiallinen oy:n ja kaupungin välisen sopimuksen muuttaminen 65
» varasto, siihen otettujen ja siitä annettujen tavarain määrä 325
Yleisen talletusvaraston taksan korottaminen 312
Yleisradio, ks. Suomen yleisradio.
Yleisten töiden lautakunnan antamat lausunnot ..... 275—277
» » » jäsenen V. Riipisen ulkomaanmatka 273
» » » kokoonpano, kokoukset ym. 268
» » » tekemät esitykset ..... 272—275
» » » » päätökset ..... 268—272
» » » vuosikertomus 268
Ylioppilaskokelaiden lakinsaantijuhlien raitistuttaminen 240

Äitiysavustukset, lastensuojeluviraston jakamat 180
Äitiysneuvolat, huoneistojen vuokraaminen sellaisia varten 61
Ätsärintien tonttia n:o 7 koskevan vuokrasopimuksen peruuttaminen ja siitä maksetun tontinvuokran palauttaminen 38

Öljy- ja vuotamakasiinin rakentaminen Katajanokalle 311, 316
Öljylämmityksen aikaansaaminen kaupungin laitoksissa 270, 273
Öljylämmityspolttimoita ja säiliöitä koskeva Nobel-Standard oy:n tarjous 272

Julkaisujen luettelo

A. Helsingin kaupungin tilasto.

Ilmestyi aluksi erillisinä suomen- ja ruotsinkielisinä painoksina, sittemmin kaksikielisinä painoksina suomen- ja ruotsinkielisin rinnakkaistekstein. V. 1933 ja myöhemmin ilmestyneissä julkaisuissa on yksinomaan suomenkielinen teksti, mutta taulukoissa on ruotsinkieliset sekä — sarjoissa I, II, III ja VI — ranskankieliset otsakkeet; sarjasta VI on kuitenkin myös erillinen ruotsinkielinen painos, joka lukuvuoteen 1936/37 saakka sisältää vain ruotsinkielisten opetuslaitosten toimintakertomukset, mutta siitä lähtien kaikki kyseiset kertomukset.

I. **Terveyden- ja sairaanhoito.** Helsingin kaupungin tilastotoimiston julkaisema.
1—32. 1910—47.
33—34. Edellinen osa. 1948—49.

II. **Ulkomaan kauppa.** Helsingin kaupungin tilastotoimiston julkaisema.
1—11. 1916—26.

III. **Merenkulku.** Helsingin kaupungin tilastotoimiston julkaisema.
1—3. 1915—26.

II—III. **Ulkomaan kauppa ja merenkulku.** Helsingin kaupungin tilastotoimiston julkaisema.
1—13. 1927—48.

IV. **Helsingin kaupungin teknilliset laitokset.** Helsingin kaupungin teknillisten laitosten lautakunnan julkaisema.
1—36. 1916—51.

V. **Kaupungin tilit ja tilinpäätös.** Helsingin kaupungin rahatoimiston julkaisema.
1—35. 1916—50.

VI. **Opetuslaitokset.** Helsingin kaupungin tilastotoimiston julkaisema.
1—16. 1916/17—1946/47.

B. Helsingin kaupungin tilastollinen vuosikirja. Helsingin kaupungin tilastotoimiston julkaisema.
Taulukoissa on suomen- ja ruotsinkieliset otsakkeet; sisällysluettelo on laadittu myös ranskankielellä.
5—11. 1909—15.
12—41. 1919—52.

C. Kertomus Helsingin kaupungin kunnallishallinnosta. Helsingin kaupungin tilastotoimiston julkaisema.
Aikaisemmin julkaistu erillisinä suomen- ja ruotsinkielisinä painoksina, v:n 1932 kertomuksesta alkaen ainoastaan suomenkielisenä painoksena.
21—60. 1908—47.
Vanhempi sarja. Kaupunginvaltuusto.
1—3. 1875—87.
Henkilöhakemisto 1875—1930.

D. Helsingin kaupungin kunnalliskalenteri. Helsingin kaupungin tilastotoimiston julkaisema.
Julkaistaan erillisinä suomen- ja ruotsinkielisinä painoksina.
1—9. 1911—32.
10—24. 1934—52.

E. Helsingin kaupungin kunnallinen asetuskokoelma. Helsingin kaupungin tilastotoimiston julkaisema.
Julkaistaan erillisinä suomen- ja ruotsinkielisinä painoksina.
1—29. 1923—51.

F. Helsingin kaupunkia koskevat asetukset. Kunnallinen käsikirja.
Helsingin kaupungin tilastotoimiston julkaisema 1930.
Julkaistu erillisinä suomen- ja ruotsinkielisinä painoksina.

G. Tilastollisia kuukausitietoja Helsingistä. Helsingin kaupungin tilastotoimiston julkaisema.
Julkaistaan suomen- ja ruotsinkielisin rinnakkaistekstein.
1950—51.
1952/1—9.